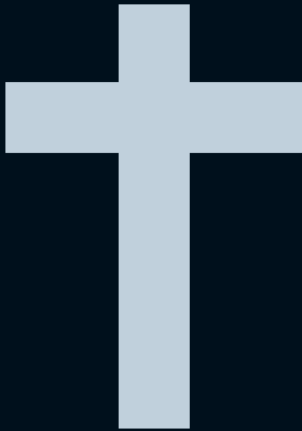

Yai Win Kibiya

The New Testament in the Sepik Iwam Language of Papua New
Guinea

Yai Win Kibiya
The New Testament in the Sepik Iwam Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sepik Iwam long Niugini

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sepik Iwam (Iwam, Sepik)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023
5350dc83-93b2-5000-9c98-dcdb728ba84f

Contents

FRT	1
Matyu	3
Mak	75
Luk	119
Jon	192
Aposel	251
Rom	320
1 Korin	355
2 Korin	393
Galesia	421
Efesas	437
Filipai	451
Kolosi	460
1 Tesalonaika	470
2 Tesalonaika	477
1 Timoti	481
2 Timoti	490
Taitas	497
Filimon	502
Hibru	505
Jems	536
1 Pita	546
2 Pita	557
1 Jon	563
2 Jon	573
3 Jon	575
Jut	577
Revelesen	581
Glosari	622

Yai Win Kibiya

The New Testament in the Sepik Iwam language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Sepik Iwam long Niugini

Yai Win Kibiya

The New Testament in the Sepik Iwam language of Papua New Guinea
[iws]

Translation by Wycliffe Bible Translators

© 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Print publication, 1989 by Bible League International

Web version
2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

<http://pngscriptures.org>

www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share – to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice – For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri.** Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating.** Na tu, **yu no ken senisim Tok.**

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa. Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela.**

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode>.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela.**

Yai Win Kibiya

MATYU

Matyu siya winkika ta yokwowa. Matyu siya Jisis siir mai kigna mairiyan inkam nwir ieya mi siir inig whirin Livaikin. Ta Yokwowa Matyu siya winkika Jisis siir nomiyauim Juda ikamim simiiram. Mi sima sima ina boinim Jisis siya pi hinin inkamkin mi sima siir kigwinim mi ina boinim krma wakaenanaeyin Jisisin ti siya nimbiniyin Matyu siya winkim niwii whiekakin Jisis siya boinimauuwim simiir. Iriig.

Tiriuginim yim Jisis Kraiis siir yidiwi wanwiyaeyim simiir inig ima (Lk 3:23-28)

¹ Ti kara winkiyim yim Jisis siir yidiwi wanwiyaeyim simiir inig ima. Jisis siya yio inkam komiyyin nu kigriraowiyin Devid siir isidgin mi yio Devidin Ebrahimni isidin siirgin.

² Ebrahim yio Aisakni adgin mi Aisakin yio Jekopni adgin mi Jekopin yio Judani adgin mi siir nomousisim ikim, yio simiir yao adgin. ³ Judain yio Peres Sira sowiir adgin. Mi sowiir yopiiya Temaka. Mi Peresin yio Hesroni adgin. Mi Hesronin yio Ramni adgin. ⁴ Mi Ramin yio Aminadapni adgin mi Aminadapin yio Nasoni adgin mi Nasonin yio Salmoni adgin. ⁵ Mi Salmonin yio Boasni adgin mi Boas siir apua Rehapka. Mi Boasin yio Obetni adgin mi siir apua Rutga mi Obetin yio Jesini adgin. ⁶ Mi Jesiyin inkam komiyyin nu kigriraowiyin Devid siir adgin mi Devidin yio Solomonin adgin mi siir apua biyya Yuraiani wig niki oka. ⁷ Mi Solomonin yio Riaboamni adgin mi Riaboamin yio Abaisani adgin. Mi Abaisain yio Esani adgin. ⁸ Mi Esanin yio Jehosapetni adgin mi Jehosapetin yio Joramni adgin. Mi Joramin yio Asaiani adgin. ⁹ Mi Asaiaian yio Jotamni adgin mi Jotamin yio Ehasni adgin. Mi Ehasin yio Hesekaiani adgin. ¹⁰ Mi Hesekaiaian yio Manasani adgin mi Manasain yio Emosni adgin. Mi Emosin yio Josaiiani adgin. ¹¹ Mi Josaiain yio Jekonaia mi siir nomou yaowae ikim simiir adgin. Mi taka iyya saeya Isrel simiir sauan omomin sima nikiunama om komii Babilon siir nu iir nini primiriinakiya whisarii mi.

¹² Mi iyya sima om komii Babilon siir nu iirar niki primiriyyim whisarii mi mi Jekonaia siya Sialtiel siir ad nwokin. Mi Sialtiel yio Serababelni adgin.

¹³ Mi Serababelin yio Abiatni adgin mi Abiatin yio Elaiakim siir adgin. Mi Elaiakimin yio Esoni adgin. ¹⁴ Mi Esoin yio Sedokni adgin mi Sedokin yio Ekimni adgin. Mi Ekimin yio Elaiatni adgin. ¹⁵ Mi Elaiatin yio Eliesani adgin mi Eliesanin yio Matani adgin. Mi Matanin yio Jekopni adgin. ¹⁶ Mi Jekopin yio Josepni adgin mi Josepin yio Mariani kamkin. Mi Jisis siirin Maria saeya naokainakin. Sima siirin ha dapikim Kraiis, inkam Adi Komii siya nikropkiyin.

¹⁷ Mi yinieyim Ebrahim siir hirankin nityokiyokiyim Devid siir nakiyanguniyim isidim iuur whiigim mi Devid siir hirankin nityokiyokiyim yinieyim ini iyya sima om komii Babilon siir nu iir mairiyya whisarii mi ini saiirar yadigniyya, yim iriipi hiriinan iuur whiigim. Mi iyya sima whisarii mi primiriyya om komii Babilon simiir nu iir mi ha nityokiyokiyim mi ini Kraiis siya nimbiyama iyya saiirar yakiyanguniyim inkamin Adi Komii siya nikropkiyin mi yim iriipi hiriinan isidim iuur whii. Iriig.

Maria saeya Jisis Kraiis siir naokainaka (Lk 2:1-7)

¹⁸ Niwiiyin Jisis Kraiis siir naokainan yio hinangin, siir yopiiya Maria saiirin Josep siiram bidi boiritmaiya siya nonkwonam. Mi siya iripa piu saika niki o

karamaeyar niki owin mi ini saeyar yinokninkinkiya, saeya Adi Komii siir naeyiu iirsiyar nwokika yinkak. ¹⁹ Mi Josepin kamai sairam boiritmaiya, siya inkam wadiekai. Siir iga hinda tinda bi nokwowikin. Nningaka. Mi siya Maria sairin ilkam whwonkam ida kiyopsibgi haiginiuwim pi boriisopi. Mi siya hindara nimprio sopkiyam tiri mi saeya wi nididgak nwowisi. ²⁰ Josep siya ta sair saira naingwokwonanaekin mi Adi Komii siir paekwosim siirin nhwo siya yikumauu. Paekwosim siya boin, Josep Devidni yinneyim sim yinisimin, ta kirir wiga Maria yinkak nwowa kira sair nonkwonasi kipi nidid. Waki yinisimin sair mhinau hir nwokaiyin, yio Adi Komii siir naeyiu miyikin siyar haigiyumauugin. ²¹ Saeya wi yinisim yinkamiyin naokainaei, siya wi Isrel simir iikamim simir dimin biye imir haiyoprimdiyumiigi mi wi simir nanmaiwarkainaei. Mi kira siir inigin wi Jisis asi nokdap haiginiuwu.

²² Ti digworaekwo whiekakim nimbibiyamim ini ti yayim bidi bidiniya Adi Komii siya boinkiyim profet inkamin siir boinmimauuwam mi simir swoki boinurwokaigikin. Profet inkamin siya hinina boinkikin. ²³ Wakae, wig kopaksim nninga ira inkamaka iripa piu nwo karam nwowa, saeya wi yinkak nwowi mi wi yinisim yinkamiyin naokainaei. Mi sima siir inigin wi Emanyuel nokdap haiginiuwu. Mi ti paekwosim siir yayi ini dig ywokiya. Mi ti inigin siir inig mwokimwowin yio hiningin, Adi Komii krimir Wanin siya ini krimakar nwowin.

²⁴ Mi Josep siya ha kaknanaokaigiyin mi siya ini Biyan Inkam Komiiyin siir paekwosimin siya boingikin yayim ini simir hiriinanar swoki tirin. Mi siya siir wiga sairin ina yonkwonan. ²⁵ Mi Josep siya iripa piu saika bi nwomimakin mi ini saeyar yaokaina budgiyin yinisim iirar. Mi Josep siya siir inigin Jisis yokdap haiginu. friig.

2

Kam nhirim Jisis siir kignakiyam nitkim

¹ Maria saeya Jisis siirin omisim Bethlehem nu Judia hir naokainakin, iya Herot siya nu kigiraowan inkam komii nwowa. Mi mhoiia saeya siir naokainakiyin mi kam nhirim nauuni siyiuin si nanokninkiniyim, beki nimbidiyirin hiranin om komii Jerusalema hirir yit. ² Mi sima ini srini, iya krma ti nauun win komii iir kigim ti yinisim winin naokainan siirin Judami inkam komiiyin simir nu kigiraowanin ini papi nwowin? Nim krma ina yinokninkiniyim ti yinisimin bidi yaokainakiyin. Mi krma siir inig iir nini hainaniyam nitkim. ³ Mi iya inkam komiiyin Herot siya ta yai aii wakaewinin mi siya ini hikakar ywokiyin. Dimusi rani, siya hinina naingwokin ti yinisimin wi siyar nokwokairinanaowidi siir igsoa. Om komii Jerusalem hirin ilkam nhirim yim iripi hiriinan ini hikakar mi okiyim. Dimusi rani, Herot siya io komiigakin. ⁴ Mi Herot siya prismi biyan inkamim simiram yikiuna, yipiki Adi Komii siir inig hainaniyim omakam simir dimin taemin imir kigiraowiyim mi kamim siyu komii nanokninkini ikim. Mi siya simiirin ha nikiuna digin mi siya simir srii, inkamin siya nimbingiyin Kraisi siya wi piki hinin omin si naokainaei? ⁵ Sima siirin hinina boin, om Bethlehem nu Judia hirin profet inkamin siya hinina boinkikin, ta yayi siya hinina win boinkikin,

⁶ omisim Bethlehem nu Judia hiranin, kira inig karamae omisim tani. Nningaki nningakiinga. Mi inkam komii nwirin wi kirir warar nimbiam mi siya wi kariir isidin Isrel hiranin wi simir nu kigiraowan inkam komii nwowi.

⁷ Mi Herot siya ti kamim bieki nimbiiidniyin hiranki nitim, simiirin hindara asi nimprio ikiunakin, nimprio yai boinam. Mi siya simiirin ina sruiyin, tiki nauuni paki hiniin iya sae nimbiamkin, ha? ⁸ Mi iya sima siir boinmimauu digiyim mi siya simiirin ina yikropkiyin om Betlehem hiriir mi ina boinkiyin, kima ha dam! Mi kima ti yinisimim siirimin pranae pranae kipi hansran. Mi kima pi siir hansran yiskaii pa swoki it kariir swokini boinmauuni. Mi an kara iriipi hiriinan, wi siir inig iir mini hainaniuwu. ⁹ Mi siya Herot siir yai aair wakae dignamim mi siya ina yamim. Mi ti nauunin biya siya sima niki kignaniyin bieki nimbiiidniyin hir mi siya ha hioraraowamin simiir biyar mi ini omaka yinisim ieyar nwowa ini saairgi saair akou kouwar yakaigikiuwuwuwin. ¹⁰ Mi siya ti nauun iir kigim mi siya ini maingimairga komiikakar ywonamim. ¹¹ Mi siya ha napninopkainamim omaka hiriir mi ini Maria sowerbugar youapninopkai kigim. Mi siya ogmwo ha nini waisi huiuwuwim mi ini yinisimim siir inig iirar ini hainaniuwim. Mi siya simiir miya sisimsisimim ha haiwaokiyim mi siya dimin kibi nhirim umir komii sainiyim kimidiniya siir priihauu. Diminim siya priihauuwim hiniin hiniingim, gold mi paurain piuii miyik niusiin whakiyin mi sandain namswopaini piuii miyiknan whaki ikin.

¹² Mi mhoiia simiirin Adi Komii siya kimidiniya nhwo yikumauuwu. Mi ti nhwo iirir Adi Komii siya hiniina boinki, kima wi Herot siiram kipi swoki am mi ti digworaekwowim kima kigim siir kipi boinmauwuwu. Niingaka. Mi siya yaeya siyu whira asi namkim simiir oma hiriirin. Iriig.

Sima nu Isiba hiriir yidamam

¹³ Mi ta siya haiburgika saair mhoiia mi Adi Komii siir paekwosimim siya hiniina boinki, kira dainsingi mi kiriir wigiyim simiir dikunam. Mi kira pi nu Isiba hiriir didamki mi hir tiri owou mi wi karar swoki ikuugi kariiramim. Herot siya wari yinisim iiram hansiri tiri siir nisomaowim. ¹⁴ Mi Josep siya ti yai imiir wakaekiyin mi siya ina yinsiingiyin. Mi siya siir wigiyin imiirin niya whinidamkiwii nu Isiba hiriirin. Mi siya ii kasa bi napiwaiyamkim hiriirin. ¹⁵ Mi Josep siya nu Isib hiraer nwowin mi ini Herot siyar yaobudgiyin. Mi siya ta yaiya biiki Biyan Inkam Komiiyin siya boinkiya profet inkam nwirin si mi saair swoki boinurwokaigikim. Saeya hiniina boinkika, kariir yinisim yinkamiyinin nu Isib hir nwowin, kara siiram swoki ikuugi siya swoki itim. Iriig.

Herot siya boinkikin yinisimim siya nisomsom aokaokiyim

¹⁶ Mi iya Herot siya hiniina ninokninkiyin ti kamim bieki nimbiiidniyin hiranki nitim, siya siir niksisaeigim. Mi siir kwoinin ina iwitpaomaigiyin mi siya kam nhirim yai kirie simiir boinki, siya om Betlehem mi omisisim nhirim siir kingiin nwo ikim simiir hiran yinisimim yinkamiyin whiekakim, bawi whowisa nwowim mi nua tiriir nwonainiyim simiir nisomsom aowam. Siya digworaekwowim nauun ninokninkini kamim siya boingigim mi simiir swoki aingwuwoknakikin iya Jisis siir naokaina. Mi siya asi nisomsom aokaokim yinkamiyinin biewi whowisa nwowim nua tiriir nitim.

¹⁷ Mi tiki digworaekwowim biigi Biyan Inkam Komiiyin profet Jeremaia siya boinkiyim simiir swoki boinurwokaigikin. Siya hiniina boinkikin,

¹⁸ siya wakaeki yaiya om Rama hiran iikamim siya nouubopon prasae bi kinkim. Rachel saeya saair yinisimim imiirsi kaouuboponka. Mi iikamim siya saair hiirwokmayim dig bi nwokim. Niingaka. Dimusi rani, saair yinisimim nwirmim nwirminkan bi swoki okika. Niingaka, niingaka. Mi ti diminim nimbiamim iya Herot siya nisomsom

aokaowim Rachel sair isidin simiir yinisim yinkamiyin imiir omisim Betlehem hir. Iriig.

Josep sima niyin nu Isib hir haiburgigim mi sima ina swoki amim

¹⁹ Mi mhoyiya Herot siya ina yaonamin. Mi nu Isib hirin Biyyan Inkam Komiiyin siir paekwosimin nhwo siya yikiumauu Josep siirin. ²⁰ Siya hinina boinkikin, kira dainsiing mi kira kirriir wigiyinim simiir dikunam mipi nu Isrel hiriir swoki am. Iikamim ti yinisim iir nisomaowam boinim sima bidi yaokaoswowamim. ²¹ Mi Josep siya ha kaknanaokaigiin mi siya ini siir wigiyinim simiir yikunamim mi sima ina swoki amim nu Isrel hiriir.

²² Mi siyar wakaewin Akeleas siya siir adin Herot siir mi aiir bidi swoki hainaowidin nu Judia siir nu kigriraowan inkam komii nwowam. Mi Josep siya asi nididgin hiriir namsiyin. Mi nhwo whirin Josep siya whinin, Adi Komii siya siirin hinina boinki, kira wi hiriir kipi nam. Mi siya nu Galiliya hinda asi namkin. ²³ Mi siya kimidiniya om whirin Nasaret nikiuwiyin siir ini idwoiu. Mi sima ta yaiya biya profet inkamin siya boinkiya sair swoki boinurwokaigim. Sima siirin wi om Nasaretan inkam nikiuwi. Iriig.

3

*Jonin inkamin baptaisyin Adi Komii siir yaiya siya boinimauugin
(Mk 1:1-8; Lk 3:1-18; Jo 1:19-28)*

¹ Mi biiewi nhirim bidi yamkiyim iya Josep Maria Simani om Nasaret hir nwowa. Mi mhoyiya Jonin op baptaisyin siya ha nitin mi kimidiniya nu Judia hiran nu siyin apain siir hir ini boinimauu bwakainani, Adi Komii siir yaiya. ² Mi siya hinina boinki, kima dimin biye biyeyim simiirin digimii haimriyugig. Dimusi rani, iya Adi Komii siya siir digworaekwowim simiir kigirkakana ini kingiin nwowa. ³ Jonin ti siya inkamin Adi Komii siya boinkiyin profet Aisaiani. Bidi bidiniyarin profet Aisaia siya hinina winboinkikin,

maeyau siyin nu apain inkam karamaeyin, inkam nwirin siir yaiya hinina kauwok boinkikin, Biyyan Inkam Komiiyin siir siyiuin sibgu kisisop diriraerarkwokin. Siir siyupai siyupaiyim sibgu diriraerarkwokin siya napnaniyam.

⁴ Jon siya niya yuusa miyik rani, kamelni piokim. Mi siya piuwopa ha mi kikog mi naeyim siya naeyim kokmwo graeyis minim mi mhwini yin ikim. Siya yaeya dimin whir bi swoki aeikin, siya inkam paeprikabnankin. ⁵ Mi taka iya, iikamim om komii Jerusalem hiranim mi nu Judian ikim mi iikam whiekakim omom ie Jodan kingiin nwo ikim simar yitswo Jon siiramim. ⁶ Mi sima simiir dimin biye biyeyim ha nomboininiskiyim mi Jon siya simiirin ie Jodan hir baptais haiginiu.

⁷ Mi Jon siyar kig Farisi Sadyusimi kam isid komiiyin pi niti siirim op simiir baptais haiginiuwam. Mi siya simiir boinki, kima kam miyiknanki mi iuwi, ini wrakiwranan ywowim. Kimiirin nhinga boinkikin kima kariiram nidamnaniyim op kimiir baptais haiginiuwam, ha? Mi Adi Komii krimiir Wanin siya wi kimiir nonkwoninwimwirinankin tani iya siya iikamim simiir hidi, aniya? ⁸ Mi kima iikam whiekakim simiirin hinina diisiimauu, kimiir dimin biyeyim bidi haiyoprimdiyumiigiyim. ⁹ Kimiir kwoinin hinina kipi naingwo Ebrahamin krimiir brougaekin mi kima wi kigugu rani. Nningaka. Kara kimiirin yaimwotar boinki, Adi Komii siya siyam simiir mi tirki, Ebraham siir yinisimim nimbiyamam wi digar mi owi. ¹⁰ Mi siir ua ini paimi hinar haigin taohaigina mi pae whiekakim nae miyik bud karamae nwowim, yim wi paenau sima niyitkaigaigii. ¹¹ Ta

op ara kara baptais haiginiuwa ya min nisiimauuga kimiir dimin biyeyim bidi haiyoprimdiyumiigiyim. Mi inkamin kariir mhoiia nitin, kouwin ini siyar ywowin. Mi siya ini yaowae adnan ywowin mi an kara ini yinisimnan ywowin. Mi kara siir miisimim wi sibgu inomokninkin miri rani. Niingaka. Kara kimiirin op arar baptais haiginiuwi mi Adi Komii siir naeyiuw mi siya hainuae haiginiuwi mi siir paeya niuyaeiya warar. Kara inkam miyik rani, siir iga siya niya sair uridin wi kara waisi hak rani. Niingaka. ¹² Mi Siya iikamim simiirin wi inkamin twonidim twonau haigiyim simiir hiriinan hidi mi ha nokwobrombropiyin, ini siir hiriinan ywowin. Mi iiya iki twonid imiir nikwobrombrop digiigiyim mi kasim pa kwuubrugiki. Mi twonid niingam pi simasima namwokaiyuwi. Mi kas imiirin pa nhisopkininaka mi simiirin pi paeya nhisopkin namginkii. Mi ta paeya wi niutingii rani. Niingaka. Saeya wi hiriir niuyokiyokiikeyami. Iriig.

Jon siya baptais haiginiugin Jisis siirin
(Mk 1:9-11; Lk 3:21-22)

¹³ Mi taka iya Jisis siya nu Galili hir haiburgigin mi ina yitin ie Jordan tiriir. Jon siirin, siirin op siya baptais haiginiuwim. ¹⁴ Mi Jon siya Jisis siir kwoin iir kisina haigigiyam tirkin mi siya ina boinin, Jisis, ambi kira baptais haiginiuwi. Mi kira kariiram dimusi nitkin, ha? Kara inkam miyik rani. ¹⁵ Mi Jisis siya siir yai anak hiniina yowarki boin, kya, panaa kira pi ta kara boina yaiya pi sair hiriinanar tir. Ini ywokiin krima swoki boinurwokaigiyin Adi Komii siir siyu miyikin siya boinkiyin siirar wakaeyokna diriraerar. Mi Jon siya siir yai aiir asi wakaeyokna diriraerarkin.

¹⁶ Mi siirin ha baptais haiginiugiyin mi siya ina iyig apnaidamin op hirankar. Mi ninomora ina haiwaokiya omaka anonan siiram. Mi siya kigwin Adi Komii siir naeyiuw inmabnan siinanaiiniyin mi ini siir yauni oniyin.

¹⁷ Mi yai kwira ninomor kou hir kauwok boinkiya, saeya hiniina kauwok boinkika, tiriiginin yio kariirgi kariir yinisim ieya. Kariir kwoinin ini siirgi siiramar naingwo iskiyin. Iriig.

4

Setan siya Jisis siiram kinankiugin
(Mk 1:12-13; Lk 4:1-13)

¹ Mi taka iya Jisis siya op baptaisa sair mhoiia siirin Adi Komii siir naeyiu ieya yikunam maeyau nu siiyin apa sair hiriir Setan siya kinankiuwam. ² Mi iiyin mhiirima siya mwowim nabieyim kamnwis mi niyim iriipi hiriinan kamnwis. Mi siya naemin dimin bi naekin mi mhoiia siya mhi komiia ina yaowin. ³ Mi Setan siya kinankiuwan inkamin ha nitin Jisis siiram mi ina yaboiniyin mi kira Adi Komii siir yinisimkin niuwi mi kira ti siiyam simiir boinki mi sira pi bret nwoki imbiyamim. ⁴ Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarki boinki, Yokwo Komii saeya hiniina boinka, inkamin kwoinbudin omwai sibgu waiyayokiyokiiyin naesi bi haigin. Niingaka. Inkamki sibgu haiyin kwoinbudin ya Adi Komii krimiir Wanin siir hiranki nita yai miyika sasarga.

⁵ Mi siya ha boin digiyin mhoiia Setan siya siirin om komii Jerusalem hiriir yikunam mi siirin omaka Adi Komii siira sair akou yami okmwim okwoki.

⁶ Mi siya ina boinkiyin siirin, kira Adi Komii siir yinisimki niuwi mapi waraur ankar tami iswit natkiigi. Mi kira pi naonam tani. Dimusi rani, Yokwo Komii saeya hiniina boinka, Adi Komii siya wi igao yai siir paekwosim imiir boinki kariir haiwinam. Mi kariir iga wi siya minki hainwin tani.

⁷ Mi Jisis siya siir yai akan hiniina swoki owarki boinki, kara pi hiniina tir tani. Dimusi rani, Yokwo Komii saeya hiniina swoki boinkika, kira kariir

Biiyan Inkam Komiiyin siiram whisarii kipi kinankiu siya kariir Adi Komiiyin mi yaiya yaimwo karamaeya saair kipi prii boin siya kariir whindiriraeram.

⁸ Siya ha boin digiyin mi Setan siya Jisis siirin kimidiniya mhuu komii whirin siir mhuu kugi kua hiriir yikunam. Mi siya siirin ina yiisimauyokiyokigiyin nupai nupaiyim hinda tindanim ti nu iir nwowim simiirin mi dimin miyik miyik ikim siya ti digworaekwo imiir ha nisiisimauu digiyin, ⁹ Mi siya ina boinkiyin mi kira pi ogmwo kariiram waisi huiwi mi kariir inig iir hainani mi ti digworaekwowim kira kigim kara wi kiriirarar hauuswoki kira kigiraowim. ¹⁰ Mi Jisis siya siir yai akan hiniina yowarkii boin, Setan, damki! Yokwo Komii saeya hiniina boinka, Biiyan Inkam Komiiyin siir inig iirara hainan iski, siya kariir Adi Komiiyin mi kira siir mi aiirar donkworinu kripkai. ¹¹ Mi siya ha boin digiyin, setan siya siirin ha haiburgigin mi ina yamin mi Adi Komii siir paekwosimim ha nitim, siirin kimidiniya sima yauni whinkinsiisni. Iriig.

Jisis siir miya nu Galili hir miri bwakainakin.

(Mk 1:14-15; Lk 4:14-15)

¹² Mi mhoiya Jisis siya hiniina wakaewin sima Jon siirin omaka huyokiyokaiya mi biyie miriyya saair bidi higrupkikikaiyin. Dimusi rani, siya igao yai Inkam Komii Herot siir boinkin. Mi siya ti om iir haiburgik mi nu Galili hiriir yam. ¹³ Mi siya om Nasaret hir bi sibgu owapisuwikin mi siya om Nasaret siir haiburgikin mi siya kimidiniya om Kapaneam hir ini owou. Ti omin whii Galili whigbida waiyin, ti iikamim Sebyulan Naptalai sowiir isidin sima nwowa maeyau saair hir ¹⁴ Jisis siya ha nitin ta maeyau air mi ini diga ywokiya yai biya Biiyan Inkam Komiiyin siya boinkiya profet Aisaiani mi siya boinkiya ya saair swoki boinurwokaigika. Ta yaiya siya winkiya saeya hiniinga,

¹⁵ mi nu Sebyulan mi nu Naptalai sowiir hiran siyiuin whii komii Solwara namin mi ina yiguskiiyin ie Jodan iegbid mirmiya mi nu Galili Juda iikam tani mi Juda iikam nhirim hir nwowim simiir hiriir yam. ¹⁶ Mi iikamim ti maeyau owiir nwowim niibwomambwonan mi tariinanin sima nokiya dimin komii siir bidi haiyim mi ti hiran iikamim dimin biyie tirim ini hapi inkam whirnan ywowim mi tariinanin bienan simiir bidi yokiyakiyim.

¹⁷ Mi taka iya Jisis siya nu Galili hir nwowin siya yaiya saair boinimauu bwakainakin. Siya hiniina boin, kimiir dimin biyie biyieyim simiirin ti haiyoprimdiyumiigi. Dimusi rani, iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ini kingiin nwowa. Iriig.

Anasu mi miriyyim kam nwiyyim Jisis siya nikiunakim

(Mk 1:16-20; Lk 5:1-11)

¹⁸ Mi iya Jisis siya Galili whigbid whigbida hiriir nouapamin mi siya iwinyaowo anasu mi miriyo sowiir yao youap kigam Saimon mi siir inig whirin wi Pita dapi mi siir nomousim ieya Endru, yo sowa yaowin haimna nitmaigo whii hir. Mi ta anasu haii miya ya sowiir yao umir miiga. ¹⁹ Mi Jisis siya sowiir yao boinki, biya kowa anasu mi miriiko mi tariinanin kowa kanakar wit mi kowiirin wi kara nisiimauuwi siyiuin iikamim sim mhuu kwoinim sim ninkpit haigiyim mi sim nanmaiwarkainaeyin. ²⁰ Mi biri kimiminkikin, sowiir haimnan ini hirar kwomaimiigiyin mi sowa ini siir mhoiya yamwo.

²¹ Mi siya ha swoki kwapnamin mi ini iwinyao nwiswo sowiirar swoki kwakigo, Jems Jon sowiirar, Sebedini yinisim nwiswo. Yo sowa i hirar nidwokaii sowiir adin Sebedi saikar. Yim simaniyin simiirni haimna iir mi kisisok diriraerari. Mi sowiirin kimidiniya Jisis siya yikiuna. ²² Mi sowa bi

kimiminkiko, sowiir adin siirin ini i hirar kwaewisrimiigigo mi sowa ini Jisis siir mhoiiyar yamwo. Iriig.

*Jisis siya iikamim makakim simiir haiswoniskiigin
(Lk 6:17-19)*

²³ Jisis siya nu Galili siirar yapyokii irkak. Mi siya iikam imiirin Juda simiir maeyauwa yaimin dimin nidwokai wakaeyim simiir hir yomwimwarkaiyi u mi siya yai win kirie kibiya sairin iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana sair warar mi boinnimauu. Mi siya iikamim mapai mapaiigi niyim simiirin warar mi haiswonimniskiyam. ²⁴ Mi siir yaiya ina yinyokiigiya nu Siria siirar. Mi sima simiir iikamim mapai mapaiigi niyim mi yiu bibiyieki nii whwonkaiyim mi iikamim whaowa piugi nwo ikim mi iikamim iga inin ninsimsiriunakaeyamim siya simiir yinimniskiswo. ²⁵ Mi iikam whie komiia nu Galiliiyan kin nitim mi omisisim nhirim maeyau Dekapolis hiranim simiir hiranki nit ikim mi om komii Jerusalemanki nit ikim mi om nhirim nu Judianki nit ikim mi ie Jodan siir kingiin hindanki mi it ikim sima ini siir mhoiiyar yaimin. Iriig.

5

Jisis siya mhuu kiu hir boinnimauugin iikamim maigimaigakakim simiir.

¹ Mi Jisis siya iikam whie komii simiir kigin siir mhoiia namim mi siya kimidiniya mhuu whirin siir hiriir iiyam. Mi siya hir ha nini ii idwo iuwim mi kamim siir kigna miriyyim ina yitin siirim saika nidwuwim. ² Sima hirar nidwuwim mi Jisis siya simiirin hinina yowimwarkaiyi u. Iriig.

*Jisis siya inkamki maigimaigani siyiuin siir boinkin.
(Lk 6:20-23)*

³ Mi iikamim ha naingwuwim sima Adi Komii siirimim miigakim mi maigimaigra wadieyar nwowi. Dimusi rani, simiirin Adi Komii siyar kigiraowi. ⁴ Mi iikamim ninouninki kaeyamim mi wadie nwowim mi wi maigimaigra whisarii nwo rani, simiirin wi op Adi Komii siyar hauukwiyae haiginiuwu. ⁵ Mi iikamim yai min ninkisimsio boin karam nwoyiyim mi simama naingwona karam nwoyiyim, yim sima wadieya dwo mi ha maigimaigra. Dimusi rani, simiirin wi Adi Komii siyar hauuwi nuin. ⁶ Yipiki iikamkim mhuigi naoni hinin Adi Komii siir yai aiar wakaeyoknamin wadieyar dwo. Sima ha sibgu maigimaigra. Dimusi rani, siya wi simiir whindiriraerari wi wadieyar nwowi mi wi siir mhoiiyar nami. ⁷ Iikamim, iikam nhirimisi naingwobumbuwiyim sima wadieyar dwo mi ha maigimaigra. Dimusi rani, Adi Komii siya wi simiirsiyar mi inkim aingwobumbuwi. ⁸ Mi iikamim mhuu kiu inin rirmiia nwoyiyim sima wadieya dwo mi sima ha maigimaigra. Dimusi rani, sima wi Adi Komii saikar nwowi. ⁹ Mi kamim yai min nini nansaowi siyiuin siir minwokmaiyyim irpa nongwomamair aeyam sima wadieya dwo mi ha maigimaigra. Dimusi rani, mhoiia Adi Komii siya wa boini, sima kariir yinimskim. ¹⁰ Mi iikamim Adi Komii siir yaiya sair wakaeyoknam hik sairsi haii sima wadieya timi o mi ha maigimaigra. Whisarii rani, iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, ya simiir wararga. ¹¹ Mi sima kimiiirin ha kigi, kima ini kariir siyiu siir napim mi ini kimiiir toiim mi ini yai bibiyie kimiiir kinaop itkaigaiyi uim mi kimiiirin wi sima niksisa ei. Mi kima wadieya sibgu idwowi mi wa maigimaigraei. ¹² Mi biia sima profet inkamim simiirin hiriinanar mi tionanaekim. Kima irpar dingwomamair

ae. Dimusi rani, mhoiia ti digworaekwo miyik miyikin ninomor kou hir nwokwokinim yim kimiirgin. Iriig.

*Iikamim naingwo tibmiyim yim ini wa mi pae niuyanan ywowim
(Mk 9:50; Lk 14:34-35)*

¹³ Wim kima iikamim simiir whwonkam idan ini wa nan ywowim iikamim simiir whinkinsiisim. Mi wa siir hiiya saeya digiiyim mi wi paniina swoki tiri siir hiiya sair swoki haiyim? Niingaka. Tiki hinin wa in yio mi karamaekin. Mi sima siirin pi hindara kabitkaigi iski mi iga wi siirar ninkin okwowi.

¹⁴ Wim kima ini nu tiran pae niuyanan ywowim. Mi kima siyu miyik napiyin iikamim simiir nisiimauuwi kima om komiiyin mhu kiugikiu nwowiyin siir hiriinan ywowim yio bi swoki kimirkaiigin. Niingaka. Iikamim arugi aruanim sima wa kigi. ¹⁵ Inkamim yukid hangimuwiyin, siya siirin twoni bi higriniu haiginikin. Niingaka. Siya siirin pi romiyasni ninanki mi iikamim ta omaka aiir nwowim, simiirin pi siyar niuya irkaki. ¹⁶ Mi iriipi hiriinan kimiir siyiuin iikamim simiir whwonkam idan paenan timi iuya irkak. Mi sima siyu miyikin kima tiriyin siir kigi mi sima wi kimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin wi siir inig iir nwoke hainan prapasim. Iriig.

Adi Komii siir siyu komiiyin siir yaiga

¹⁷ Kima ha kipi naingwo kara Moses siir siyu komiiyin mi profet kamim sim yai ikim, simiir kandiymdiyuwam nitkin. Niingaka. Kara simiir kiindiyuwam bi nitkin. Kara idwo simiir swoki inkin boinourwokaiyam nitkin. ¹⁸ Kara kimiirin yaimwovar boini, ti siyu komiiyin Moses siirin mi profet simiir yaisisimim mi sowiir diminsisimim humamakuwim mi kiyiprimpriniuwim wi wara dig rani. Niingaka. Ninomor nu sowa wa digi mi ti Moses siir siyu komiiyin siir siyupai siyupaiyim mi siir yaipai yaipaiyim, yim wa nimbini. ¹⁹ Mi inkam nwrki Moses siir siyu komii siir diminsim whir niinikripi mi profet kamim simiir ikim mi siya iikam iiriin hiriinan siyu iirar swoki owomwarkaiyuwi mi ti hiriinan inkamim siya wi inagak nwo rani. Niingaka. Iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana sairin. Mi inkamim Moses siir siyu komii siir siyumwoki siyumwowin mi profet kam ikim sowiir sibgu api mi iikam iiriin hiriinanar swoki owomwarkaiyuwi mi siya wi inig komiigaka nwo wi iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana. ²⁰ Mi hiriinankiniuwu kara kimiirin yaimwovar boinkii mi kimiir siyu miyikin ti kamim siyu komii ninokninkiniyim mi Farisi simiir siyu iirin haibur karamae nwo, iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana sairin kima wi wara nwo rani. Iriig.

Kwoin haughauga whiyeni siyugin

²¹ Kima bidi wakaeyim Adi Komii siir yayim, biya Moses siya win boingikim, saeya hinina boinka, kira inkam kipi nisomao mi inkam nwrin inkam nwrni nisomao mi siya wi yaigak nwowi. ²² Mi kara yai kwira pi sair warar ninkin boinki mi inkamim siir nomiiyauin io siir nwowi mi ti inkamim wa yaigak nwowi mi inkamim nwrin siir nomiiyau iir nigbumbuwi mi ti inkamim siya wa yaigak nwowi kaunselmi biyan kamim simakain. Mi inkamim hinina boini kira hab whaowaekin mi ti inkamim siirin sima wi paeya nikropki. ²³ Mi kira diminim Adi Komii kimiir Wanin siir prihauuanim siir hiiya sair kingin nini haigingigi mi kira ha naingwowaerkaigi kirir nomiiyauin siya kinaka iokakiniuwu, whisarii rani, diminim kirar tirkin siirin siya kiririn io asi nwokin. ²⁴ Mi kira diminim kira prihauuam tirim Adi Komii siir, yim siir hiiya sair kingina tikini haigingig. Mi kira ha tiki am, kirir nomiiyauwin io kinaka nwowin siiram yai saika nini

kisisop boiniuwam. Mi kira saika nini kisisop boingigi, iripa nongwomamair aeyam mi kira wi haini swoki am mi kiriir diminin kira priihauuwam tirim Adi Komii siir mi siirin haini tini hauuu.

²⁵ Mi inkam nwirin kiriirin inkam komiiyin yai hidiiyin yai saika boinam tiri, iya kowa siyu hirar niki apamiya sairin mi kira kipi kimimin, saika yai ha kisisop boinsasaugi iripa nongwomamair aeyamin. Ni wi ti inkamin si pi boinnaugiyuwisi inkamin yai hidiiyin si mi yio wi polismi in hauugi, sima nini hugripkilkikaigikim maeyauwa huuyokiyokaiya mi biye mriiyya sair. ²⁶ Kara kiriirin yaimwovar boini mi kira ta kiriir hik sair umur iir sainsisau karamae nwowi mi ni kira omaka huuyokiyokaiya mi biye mriiyya sair hiranki wi aisiima niki haiburgig rani. Niingaka. Iriig.

Nonkwonani siyuin siir tirbuwi ikin

²⁷ Kima bidiya iki wakaeyim yaayim biyya Adi Komii siya boinkiyim Mosesni siyuim sim, siya hinina boinkikin, kira nonkwonani siyuin siir kipi tirbu. ²⁸ Mi kara kiiirin pi yai kwira sair warar ninkin boinki. Inkamin siya nhwo ara kigikiigi wig iramin mi tiki hiriinan inkamin siir kwoinin yio nonkwonani siyuin siir bidi tirbuin. ²⁹ Mi kiriir inigan nhwonan kiriirin siya nipiyaokiinami siyu biye tiram mi kira siirin habitkiigi. Yio miyik rani, kiriir piu haamiya saeya mi kiguguwi mi iriipi hiriinan yio miyiki miyik rani, kiriir piu irkaka sairin paeya nitkaigi. ³⁰ Mi kiriir ina iniga kiriirin saeya kiyapiyaokiinami siyu biye tiram mi sairin kaigrip itkaigi. Yio miyik rani, kiriir piu haamiya saeya mi kiguguwi, iriipi hiriinan miyiki miyik rani, kiriir piu irkaka sairin paeya nitkaigi. Iriig.

Wigkam sopni siyuigin (Mt 19:9; Mk 10:11-12; Lk 16:18)

³¹ Biyya Moses siya hinina win boinkikin mi inkam nwirin siya siir wig aair sopkiyam naingwowi mi siya sair sopkiyamin yokwo witisim kwira win hauugi. ³² Mi kara yai kwira kiiirin pi warar ninkin boinkii, inkamin siir wiga aair sopkii mi siir wig saeya hi bi nanaemiminka. Ti inkamin siya tirbugikin ta wig aairin iya saeya kam nwir nini onkwonauiwa mi saeya hi asi nanaeka. Ti mhoyan kamin saeya swokini owiuiwin siya iriipi hiriinan sowawaiyin hi asi nanaeko, ti hiriinan siyuin yio biyan kam ieyar tirbugikin. Iriig.

Adi Komii siya nimbini siyuigin

³³ Mi yai nhirim biyya brougae Moses siya winim yokwoni Adi Komii siir hirankin, siya hinina boinkikin, iya kira Adi Komii siir inigin siir nikopaisisiri mi kira kipi nikopaisasae. ³⁴ Mi kara yai kwira kiiirin pi warar ninkin boinkii, kima dimin nhirim nimbina tiriiyim mi mhoyiyan kipi swoki ikopaisisir. Niingaka. Mi kima ninomor sairin whisarii kipi nikopwaisisir. Whisarii rani, ninomora ya Adi Komii siir maeyauga. ³⁵ Mi kima dimin whiram nimbiniyim nu iirin whisarii kipi nikopwaisisir. Dimusi rani, nuin yio Adi Komii siir iga aair nokwosiisika. Mi om komii Jerusalem in iriipi hiriinan kipi mi tir. Dimusi rani, yio Inkam Komiiyin Adi Komii siya nu kigiraowiyin, yio siir om komiigin. ³⁶ Mi kira kiriir mwoin siir kipi dapboin ikopaisisir dimin whiram nimbiniyim. Niingaka. Dimusi rani, kira kiriir kana sair kanmai whir tirim wi dig nwo rani, whisan yhiuwinan nwowamin. Niingaka. ³⁷ Iya kima iikamim simiirin dimin mini, kima hinina boin, ihi kara wa tiri, iyie? Kara wi tir tani. Ti siyu hininin yio wadiekin mi kira yaeya yai kwir swoki boini ya saeya Setan siir yaiga. Iriig.

Yamdiyamdi tirni siyuigin (Lk 6:29-30)

³⁸ Kima bidi wakaeyim biya Adi Komii siir yayim Moses siya hinina win boinkim, inkam nwirki kiriir nhwo iir mantibugii mi ni kira siir nhwoin yamdiyar ti swoki hopripugi. Mi inkam nwirki kiriir bigmiu iir ninouhai mi kira siir bigmiuwun wi yamdiyar ti swoki inouhai. ³⁹ Mi kara kimiirin yai kwira pi warar mi inkin boinkii, kima iikamim kimiir turbumbuwiyim simiirin yamdi kipi swoki tirbu. Niingaka. Mi kimiir yaeka inkam nwirki tiokii mi kira yaeka yarmi kwira ha ti swoki inkpit okwoki, siya swoki inkin tiokiyam. ⁴⁰ Mi inkam nwirki kiriirin inkam komii yai hidiyin saika boini kiriir yuisa kou ana sair haiyam mini mi kira siirin yuis prieiya piu irkak aiirar nii irkakiya warar dinkin hauugi. ⁴¹ Mi inkam komii nwirki kiriir boini kingiin niimau siir digworaekwo imiir hainamim mi kira saika ha ti swoki hainis apnam arurig mi kira maigimaiga dwonam. ⁴² Mi inkam nwirki kiriiram srii dimin whir siir hauuam mi kira siirin ha hauugi. Mi inkam nwirki kiriir waraurankin priihainami dimin whir mi siirin ha prii hauugi. Iriig.

Siyuin sau omomin siiram naingwowi ieya
(Lk 6:27-28,33-36)

⁴³ Kima bidiyar iki wakaeyim yayia biya kam nhirim sima boinkiya saeya hinina boinka, kima kimiir nomiyauwim simiiram daingwo mi kima io kimiir sau omomin simiir dwo. ⁴⁴ Mi kara yai kwira kimiirin pi warar ninkin boinkii, kima kimiir sau omomin siirsi daingwobuna mi iikamim kimiir turbumbu ninkin haiginuwiyim kima Adi Komii siiramim simiiram kwisboinki simiir whinkinsis haiginuwam. ⁴⁵ Mi kima ti hiriinan siyuiin siir tiri mi kima wi kimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin wi siir yinisim nwowi. Mi siya bieyin wi siir tirki, iikam biyie biyeyim mi iikam wadie wadie ikim simiir koua niuyaim. Mi siya nao pa mi tirki, iikam biyie biyeyim mi iikam miyik miyik ikim simiiramim. Mi hiriinanin kima iikam whiekakim simiirin daingwokwonanaei. ⁴⁶ Mi kima iikam kimiiram naingwowyim simiiramar timi naingwo. Mi kima wi piki hinin diminin siir hai? Niingaka. Adi Komii siya kimiirin wi dimin whir hauu rani, yio ti hiriinanin dimin komii rani. Mi kam biyeyim omom omomi umir haiyim yim iriipi hiriinanar mi tirikim kamim simiiram naingwowyim. Ti hiriinan diminin yio dimin komii rani. ⁴⁷ Mi kima kimiir nomiyauwim simiiramar hinina boini, akamie mi kima wi dimu dimin hai? Adi Komii siya wi dimin whir swoki hauu rani. Niingaka. Yio ti hiriinanin yio dimin komii rani. Iikamim naingwo tilmii karamaeyim sima hiriinar mi tirikim, yio dimin komii rani. ⁴⁸ Kima sibgu dwowipisu iikamim simiir whwonkam idan, kimiir Adi Komiiyin ninomor kou hiranin siya sibgu owipisuwiya sair hiriinan. Iriig.

6

Iikam Paeprikabim simiir whindiriraerar haiginuwi siyuiin ikiin

¹ Kima sibgu mintarao, kima ha kipi naingwo kimiir inig imiir hainanim mi kima mi miyik miyikim Adi Komii siirin, iikamim simiir whwonkam ida niisimauim sima nwoki kigim. Niingaka. Mi kima hiriinan tiri mi kima wi kimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin, wi siir digworaekwowyim simiir hai rani. Niingaka.

² Mi hiriinanki niuwi kira iikam paeprikabim umir digworaekwo simiir hauuwi, kira kamim kid masiyim bi simiir kipi nikropki kimiir bi namkwokinamim, ti kamim niksisaeyim simiir hiriinan mi iya sima diminim paeprikab iikamim simiir hauuwiyim iki siyuiin sim sima hiriinan minam tiri iikamim sima nwoki hainanim simiir inig imiir. Kara kimiirin yaimwovar boinki simiir diminim, yim sima bidi haigiyim mi Mhoiya Adi Komii

siya simiirin wi dimin whir swoki hauu rani. ³ Mi kira iikam paeprikabim simiir whinkinsiis haiginiuwi mi kima digworaekwowim wi iikam nhirim simiir whwonkam ida kipi hauu o iikam nhirim simiir kipi boinmauu. ⁴ Kira hindara haigiprakai hauu mi mhoyiya kiriir Adi Komiiyin siya kigi kira siyu miyik tirin mi siya wi dimin miyik miyik imiirar mi hauugi miya kira mriiya sairsiyin. Iriig.

Nhwo kwisboini siyugin
(Lk 11:2-4)

⁵ Mi iya kima nhwo kwisboiniyim, kira iki kamim niksisaeyim simiir hiriinan kipi tir, yim simiir kwoinim minaramar naingwowikim nhwo iki omakaim yaimin dimin nidwokai wakaeyim mi iki siyu komiiyim sim siyiumig siyiumigim sim kwisboinamim iki iikam simiir whwonkam ida mi sima simiir inig nwoki hainanim. Kara kimiirin yaimwower boinkii. Yim simiir diminim bidiyar haiyim biyar. Mi Mhoyiya Adi Komii siya simiirin wi dimin whir hauu rani. ⁶ Mi kima nhwo kwisboinam mini kimiir Adi Komii iirim, kira kiriir yapa maeyau krakra damwowiu, pi inkamki kig karamae kimiir ywo mi mhoyiya kimiir Adi Komiiyin inkamki kigmimin karamae nwowin mi ta maeyau krakra airin wi siya siyar kigi. Mi siya kiriirin wi siyu miyik iirar nisiimauuwi.

⁷ Mi iya kira nhwo kwisboiniyim mi yai nhirim kiriir kwoinairgar kipi naingwo kiyaiyokiyam, iikam biyeyim naingwo tibmii karamaeyim simiir hiriinan. Nangaka. Sima hiniina naingwokim tiki yai prie prieiyim sima kwisboiniyim mi simiir uruwai siyaowaiyim simiirin pa wakaei. ⁸ Kima simiir siyu iir kipi nap. Whisarii rani mi iya kima siiram niki srilboin karamaeyar niki owiyim mi kimiir Adi Komiiyin siya bidiyar yonkwokikaiwinin, diminin kima haingugun siirin. ⁹ Iya kima nhwo kwisboiniyim kima hiniina kwisboin,

krimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin: krima kiriiram kwis boini kiriir inigin siirin dimin whirki bi kibukin. ¹⁰ Iya kira digworaekwo whiekakim simiir kigirkakan aeya witsisau, mi krima nu tirin, wari ninomor kouanin Adi Komii siir paekwosimim sima mi wakaeyokna diriraerariyim simiir hiriinan mi wakaeyokna diriraeraram tiri.

¹¹ Kira panaowin krimiirin naeyim pi taka iya sair naeyiriya whaugi.

¹² Kira krimiir dimin biyie biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigi, iikamim krimiir tirbum krima haiyoprimdiyumiigiyim simiir hiriinan. ¹³ Mi kira dimin biyeyim krimiirin kipi kigninkinki krimiir kinankiuwam mi kira krimiirin yiu biyemi biyan inkam komiiyin siirsi ti haiyapyok haiginiu!

¹⁴ Wakae mi kima iikamim dimin biyie kimiir tirbumbu haiginiuwim, simiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyumiigi mi kimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin, kimiirin wi hiriirar mi tiri. ¹⁵ Mi kima iikam nhirim dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigi karamae nwowi mi kimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin, kimiirin wi hiriirar mi tiri. Iriig.

Nae haiyani siyu iki.

¹⁶ Mi iya kima nae min haiyaeyim mi Adi Komii siirin kwisboiniyim, kimiir whwonkamim iki kamim niksisaeyim sim ninkikiyim, hiriinan kipi ninkiki. Simiir whwonkamim minam ninkiki iki iikam nhirim sima nwoki boinim, yim nae haiyaekim mi simiir inig nwoki hainanim. Kara kimiirin yaimwower boinkii, yim sima simiir digworaekwowim bidi haiyim. ¹⁷ Mi iya kira nae min haiyaei mi kiriir whwonkamim sibgu whausok tatao mi kana ha timi sibgu hopsin. ¹⁸ Mi sima kiriirin wa ninokninkan tani kira mhiigi naowi.

Niingaka. Kiriir Adi Komiiyin inkamki kig karamae nwoyiyin, kiriirin wi sasar ninokninkini. Ti digworaekwowim kira nimprio diriraeranim. Mi mhoiyya siya wi siyiu miyyik iirar tiri kiriirin wa hauu kaiyuwi. Iriig.

*Siyiu digworaekwo miyyik hangiriyiu haigini ikin Adi Komii siir hir
(Lk 12:33-34)*

¹⁹ Digworaekwo miyyik miyyikim kiramair kipi hangiriyiu haigina ti nu iirin. Yio tiki nuin kikom tapin aii minim wi sima tərbumbugiyami. Mi kamim hii tauaeiyim pi omaka aiirar niinikirimtio ninopkainami ti digworaekwowim simiir haiyam. ²⁰ Mi kima nu tirin mi miyyik miyyikim ninomor kou hirin wi Adi Komii siyar hauuwi yio kikom tapin aii manki bi tərbuwikim mi haiyan kamim wi niinikirimtio ninopkainam tani digworaekwo tauae-haiyam. Niingaka. ²¹ Mi maeyauwa kiriir dimin miyyik miyyikim sima nwoyin mi kiriir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyyin wi ti om iirar mini owouwi. Mi kira nuan diminim simiiram kipi naingwokwonanae. Kira Adi Komii siir dimin imiiraram daingwo iski. Iriig.

*Kwoin niuyani paeka
(Lk 11:34-36)*

²² Nhwowin yio piu saiiir niuya haiginuwikim. Mi kiriir nhwowin wadieyar niki owi mi kiriir nhwowin digworaekwo whiekakim simiirin ina kigomok irkakim nhwowin yio piu irkaka saiiir niuya irkakikim, kwoinin yio nhwonakim mi kira sibgu aingwowi mi kira wadieyar nwowi. ²³ Mi kiriir nhwowin siya biyie nwowi mi ni wi hindara natisir wahaowae iuwi. Mi kiriir kwoinin dimin biyeyam naingwowi mi siya wi niibwomambwo komiiyar namwowyuwi mi ti diminim kiriir waraur nwoyim yim miyyiki miyyiki mi iuwi. Iriig.

*Kwoin whisairni siyugin
(Lk 16:13; 12:22-31)*

²⁴ Mi inkamin biyan inkam nwiswo sowiir mi miyyik kwiso sowiirar sibgu mirii swowi mi siya wi kwira saiiir sibgu mirii mi kwira wi digiumii haigingiki mi ta ii aiirarin siya umir mi aiiramar naingwo tibmii iski mi siya Adi Komii siir mi miyyiki saiiir wi panina sibgu mirii, ha? Niingaka. Iriig.

²⁵ Mi kara kimiir asi boinki mi kima kimiir kwoinbudin siirsi kipi naingwoyimiyyok boin mi ha kipi boin, krma wi dimu dimin naei? Mi wi dimu dimin kwiyaei? Mi kima kimiir piu aiirsi kipi naingwoyimiyyok boin, krma wi dimu dimin mi haigiprakal. Mi tari kiriir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyyin, ini nae siir haiburin mi kiriir pua ini yuis saiiir haibura. Adi Komii siya tirkikin kiriir piu kwoinbudin mi kira siirar wakaeyokna iski mi ti diminim kira wahaowaeiyim wi siyar hauuwi. ²⁶ Kima ipiyin imiir kigninokninkinki, yim sima nae min bi ninkikin aeikim mi naeyim omakanau bi mi mirii haigulim. Niingaka. Mi kimiir Adi komiiyin ninomor kou hir nwoyin, simiirin nae siyar hauu aeyiski. Mi wim kima ini ipiyin simiir haiburim mi siya kimiirin wa sibgu kigiraowi. ²⁷ Mi kimiir nwiirki ha naingwowi, siya biewi nhirim wi omwaiyar swoki hainis waiyayokiyokii, aniya? Niingaki niingakiinga. ²⁸ Mi kima yuis digworaekwowam dimusi naingwokwonanaei? Kima kipim numir nwoyimim simiir kig, yim sima panin panina nimbiiyami. Yim sima miinan mirii rani. Niingaka. Mi yim sima yuis min bi nonkwokwowikim. Niingaka. ²⁹ Mi kara kimiirin yaimwovar boinki, biya inkam komii Solomon siya puaiyim siir puaiyai puaiyaiyim, ta kipa saiiir hiriinan puai miyyik bi nwoka. Niingaka. ³⁰ Ta kowa saeya mi kip aka Adi Komii siyar sibgu tirki mipi miyyika nimbiiyami. Tapa ko kip sowa wadieyar nwowi mi waka sowa waigi mi wi paeya sima nitkaigii. Mi wim kima ini ko kip sowiir haiburo. Mi Adi Komii siya wi

kimiirar mi sibgu kigiriraowi. Mi kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siirimin kirie nwo karamae dimusi nwowi, ha?

³¹ Mi hiriinanki niuwi kima hiniina kipi naingwoyimiyok boin, krma wi dimu dimin naei mi wi dimu mi haigiprakai sasaei piua kima hiriinan kipi naingwo. Niingaka. ³² Yio tiki hiriinan digworaekwowim simiiramim iki iikamim naingwo tibmii karamae nwoyim, sim ninaingwoyimiyok boinikim. Mi kima simiir hiriinan kipi naingwoyimiyok. Mi kimiir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin, siya ina ninokninkinin ti digworaekwowim kima hainguguwim simiirin. ³³ Kimiir biyan kwoinin ta iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana mi siir siyiu miyik ieya manan siiram ti mirii. Mi mhoyiya siya ti digworaekwo nhirim wi kimiirarar swoki inkin hauu mimirki. ³⁴ Mi hiriinanki niuwi kima digworaekwowim waka nimbiamanin simiirsi kipi naingwoyimiyok. Mi igwir igwirin dimin hikak hikakim ha nimbiamikim. Mi tapan dimin hikak hikakim nimbiamiyim simiirarar hai, wakanim simiir wara kipi ninkin hai. Ta iya sair digworaekwowim yim simiiraramar timi naingwo. Iriig.

7

Inkam nwirni kipi hid (Lk 6:37-38,41-42)

¹ Kima inkam nwirni kipi hid wim wi Adi Komii siya mi hidisi. ² Mi ta hiriinan yaiya kima boin huriyiuwa iikam nhirimi mi Adi Komii krmiir Wanin siya kimiirin wi hiriinanar mi boin huriyiuwi. Mi kima iikam imiirin hiriga mi hauuwi mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinan iirar swoki iyopkiyiuwi. ³ Mi kira paeka sama kirir nomiiyauwin siir nhwo iir nwokaiya sair dimusi kigi mi kira wara paemir komiia kirir nhwo iirar nwowa sair bi naingwowaekainakin, aniya? ⁴ Mi kira kirir nomiiyauwin siirin hiniin dimusi mi priiboini, nomiiyau, kara wara paeka kirir nhwo iir nwowa sair haiyam tiri mi wara paemir komiia kirir nhwo iir kiikiriina ya dimuga, ha? ⁵ Kira niksisaeyaki waiwigin! Kira biyin wara paemir komiia kirir nhwo iir niripua sair tiki inikilbwaeki. Mi mhoyiya kira wa nwoki kigomok inikrae haiyim kirir nomiiyauwin siir nhwo hir nwokaiya paeka sama sairin.

⁶ Kima dimin miyik miyikim Adi Komii siirim dimin whirki kimbu karamaeyim inkam biyeyim wrananim simiir kipi hauugi. Dimusi rani, mhoyiya kimiirin wi simar swoki kwaeninyokna pii. Kimiir dimin miyik miyikim iikamim hunanim simiir kipi hauu. Dimusi rani, sama ti dimin imiirim bi naingwokim mi ti diminim wi igani sama ninkin okwonami. Iriig.

Inkamim nhwo kwisboinanaeyim simiir siyu ikin (Lk 11:9-13)

⁷ Mi kima Adi Komii krmiir Wanin siiram kwisboini diminam mi siya wa hauuwi kimiirin. Mi kima diminam hansiri mi kima siirin wa kigi. Mi kima ano iir kaigakani mi Adi Komii siya wa haiwaokii. ⁸ Mi kara kimiirin yaimwowaer boini, inkamim Adi Komii siiram kwisboiniyin sama pi dimina mi haii. Mi inkamim iki diminam mi hansiriyin yio siya siirin wa hauuwi mi inkamim ano kaigakanii mi Adi Komii siya siiramim wa haiwaokii. ⁹ Mi kimiir inkam nwirin siir yinisimin siya siir ad iiramim nipuam boini mi adin siirin wi siya hauugi, aniya? Niingaka. ¹⁰ Mi yinisimin ad iiramim anasuum boini siir hauuam mi adin siirin wi mipug biye siir hauugi, aniya? Niingaka. Siya wi hiriinan tir tani. ¹¹ Mi kima ti iikam bibiyeyim, hi min tauaeyim sama simiir yinisiminim simiirin dimin miyik miyik imiirar mi hauuwikim. Kimiir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin siya ini nuan ad imiir haiburin, siya

dimin biyekak rani, yio siya wi hiriinan digworaekwo miyik miyik imiirar mi sibgu hauuwi iikamim siiram srii.

¹² Kara kimiirin yaimwowaar boini, ti yayim simiir yaimwokiyaimwowa biya Moses mi profet kamim sima winkiyim yokwoni sima. Siyiu miyik diriraerar iikam nhirim simiirin kira naingwowyim sima diriraeraram kiriir sair hiriinan. Iriig.

Ano kopsim mi ano komii
(Lk 13:24)

¹³ Kima ano sapisapin siirgi siirar dapninpokainam. Dimusi rani, anowin maeyauwa paekaka sair hiriir namiyin, yio prasae rani, bwaeya komiigin. Mi siyiun siir namiyin bimbuiwi rani mi iikam whiekakim wi siirar nami.

¹⁴ Mi anowin kwoinbudin omwai waiya yokiyokiyin siir hiriir namiyin yio kabigikabi rani. Mi iikamim ti siyiun siiram namiyim miinan mairinamikim. Mi siirin nwinwira iriraki hansiyiskaii. Iriig.

Kima profet niksisaeyim simiirsi mintarao
(Lk 6:43-44)

¹⁵ Kima profet niksisaeyim simiirsi mintarao yim sima kimaka wi yayi yop nini onii. Mi wim kima wa naingwowa sima inkam miyikim yaimwowaar boinikim. Niingaka. Mi simiir kwoinin yim miyiki miyiki mi iuwi, ini wranan yowwin, kimiir niksisaeyam mi sima kimiir naingwo tibmi aiir warar mi tirbuwi. ¹⁶ Kima bidiya yinokninkinim simiir siyiun sima tiriyin. Mi ti pae sinin siya wi tab bud rani mi niowin iriipi hiriinan siya wi am mi bud rani. Niingaka. ¹⁷ Mi hirii hiriinankina pae miyik miyikim yimbi paenid miyik miyik imiirar mi budi mi pae bibiyeyim yimbi paenid biyie biyie imiirar mi budi. ¹⁸ Pae miyikin siya paenid biyie bi budigin. Niingaka. Mi pae biyeyin yio paenid miyik bi swoki budigin. Niingaka. ¹⁹ Mi paeyim nae miyik bud karamae nwowyim yim wi paeya sima niyitkaigaigi. ²⁰ Mi kima wa ninokninkini profet niksisaeyim simiir siyiun sima tiriyin.

Kara kiriir bi ninokninkin
(Lk 13:25-27)

²¹ Mi kima hinina daingwo iikam whiekakim sima kariirin hinina dapikuwi, kariir Biyan Inkam Komii, sima Adi Komii siir yinisim tani. Niingaka. Sima wi nhirkimaka nami iya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ninomor koua hiriirin. Mi inkamin kariir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin siir kwoin iirar sibgu api mi siya wi siir kigiraowi. ²² Mi taka ii komiia Adi Komii siya iikam whiekakim simiir hidi, wi kariirar dapboin wini, Biyan Inkam Komii, Biyan Inkam Komii, nim krima kiriir inig iir mairigim! Adi Komii siir yayia iikam simiir. Mi iki uridyiu biyie biyeyim simiirin krima kiriir inig iirar haiswonimniskigim! Mi krima dimin kirie komii komiiyin kiriir inig iirin kasakasa bi tirkim! ²³ Mi taka ii aairin kara simiirin wi hinina boinmauu wakaei, kara kimiir bi swoki inokninkin miminkin. Niingaka. Kima siyiu bibiyie tiraki waiwigim, kima damki! Iriig.

Omaka isair miriini siyugin
(Lk 6:47-49)

²⁴ Mi inkamin kariir yayi aiir wakaeyokna diriraerari, yio tiki hiriinan inkamin kwoin miyikakim, yio ini inkamin omaka siya idwo mairiyin ini siir hiriinan yowwin. ²⁵ Mi ta iya opud nao owie komiiyin ha nitin ta omaka aiir namitunii mi saeya bi nakainamka. Niingaka. Dimusi rani, ta omaka ini siya kirie kiriyim nu aowa nwokaiyim simakar yauni owiuwim.

²⁶ Mi inkamin ta kariir yai aiir wakaeyokna karamae nwowiyin, yio ini ti inkamin omaka aowi maeyau mairiyin ini siir hiriinan ywowin. ²⁷ Mi iya opud nao komiigi nitiyim mi owie komiyyin ha mi itin mi digworaekwo hiriinanin ta omaka aiir namitiuniyim mi saeya ina yakainama. Ihi, saeya ina yakai iimik iuguskiya.

Jisis siir kirie komii aeya

²⁸ Jisis siya ti diminin siirin ha boin digiyin mi iikam wbie komiyya ini hindara yanaakiyim ti yai hiriinanin siya boinmimauuwim simiirsiiyin. ²⁹ Dimusi rani, siya simiirin kamim siyu komii ninokninkiniyim simiir hiriinan bi boinmimauugin. Niingaka. Siya simiirin inkamin inigakin siir hiriinan boinmimauugin. Iriig.

8

Jisis siya inkamin paowai minkim pisikomkopouwin siir haiswoniskiiyin (Mk 1:40-45; Lk 5:12-16)

¹ Mi Jisis siya mhu hiranki nunaaiiniyim mi iikam wbie komiyya ini siir mhoiyar sidkaenamim. ² Mi inkam nwirin paowai minki pisikomkopouwin ha nitin siiram mi siya ogmwo ini siir whwonkam idair ini akaihiuniyin. Mi siya ina boinin, Biyan Inkam Komii, kira kariirsi naingwobumbuwi mi kira kariirin pa haiswoniskiiyi. ³ Jisis siir ina siir ha nonkwokiyin mi siya ina boinkiyin, kara ha naingwowi, kira wadiyar dwoki! Mi paowai minim siir pisikomkopouwin ha digiyim mi biri kimiminkikin siya ini wadiyar ywokiyin. ⁴ Mi Jisis siya siir boinki, kira sibgu wakae! Kira wi inkam nwirni kipi swoki boinmauumin. Niingaki, niingaka. Mi kira kiriiir pua pris inkamim simiir tini iisimauuu. Mi kira wi naemin dinkin imiyyaeki, biya Moses siya boina sair hiriinan. Mi iikamim sima wa nwoki inokninkinin kiriiir ma Adi Komii siya bidi digiya. Iriig.

Jisis siya sauan kamim simiir biyan inkamin siir miyan inkam iir haiswoniskikin (Lk 7:1-10)

⁵ Mi mhoiyya Jisis siya om Kapaneam hiriir napninopkainamin mi om komii Rom hiran kamim yaii niniyim simiir biyan inkamin ha nitin mi siya siirin hiniina yasriini, ⁶ Biyan Inkam Komii, kariir miyan inkamin siya makakin, ini omaka hirar whwonkaiyin. Mi siir iga in minim bidi yaowiguskiiyim mi siir pua kimpipisu prasae kin tani. ⁷ Mi Jisis siya siirin hiniina boinki, siirin pi kara nini haiswo niskiiyuwi mi siya pi wadiyar nwokii. ⁸ Mi kamim yaii niniyim simiir biyan inkam ieya boin, Biyan Inkam Komii, kara inkam paii rani mi kira kariir omaka pa nit rani. Kira hinda yayiyar boinki mi kariir miyan inkamin pi wadiyar nwoki okiiyim. ⁹ Mi an kara iriipi hiriinan ini iki kam nhirim inigakim kariir kigiraowiiyim, ini simiir aowa mi owin. Mi karaki karar kigiraowiiyim, kamim yaii niniyim simakisimaigim. Mi kara nwirni boinkii, kira dam! Mi siya pa mi ami. Mi kara nwirni, hiniina mi boinkii, kira wit! Mi siya pa mi iti. Mi iki kariir miyan inkam iir boinkiiyim, kira ta mi aiir ti marii mi siya pa diriraerarii. Kara bidi yinokninkinin kira pi yayiyara boinki, kariir miyan inkamin pi wadiyar nwoki.

¹⁰ Mi Jisis siya ta yai aiir wakaeyin mi siya ini hindara yanaakiyin. Mi siya kimidina iikamim siir mhoiyar namim simiir boinki, kara kiiirin yaimwower boinkii, kara iikamim Isrel mi iikam nhirim simiir hiran inkam nwirin ti inkamin siir naingwo tibmiiya sair hiriinan naingwo tibmii inkam nwir bi kigin. Niingaki, niingaka. ¹¹ Kara kiiirin yamwower boinkii, iikam ombud

komiiyin bieki nitiyin mi bieki nikiiyami ikin, wi hiranki niti mi sima wi krimiir brougaeyim Ebrahim Aisak mi Jekop, wi simakar nini idwo aeyiuwi, maeyauwa Adi Komii siya iikamim mi digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana sair. ¹² Mi yinie whiekakim nu Isrel hir niyoninkinim simiirin wi Adi Komii siya nhinikriropki, maeyau iimiriima sairimi. Mi ta maeyauwa sima kauu prasae kin tani. Mi wi simiir big imiirar naegiyimkiyikaeyami. ¹³ Siya ha boin digiyin mi Jisis siya yaii nini kamim simiir biyan inkamin siir boinki, kira omaka dam! Kara ha naingwowi, ti digworaekwowim, wi ta kiriir naingwo tibmiiya wadie saeyar swoki imbiyami. Mi ta yaiya sair mhoiia biri kimiminkikin, ta ii aairarin, siir mi mirii inkamin ini wadieyar ywokiin. Iriig.

Jisis siya Pita siir niu aair haiswoniskikin

(Mk 1:29-34; Lk 4:38-41)

¹⁴ Mi mhoiia Jisis siya ha namin Pita siir omaka hiriir mi siyar kig, Pita siir niua hii hirar whwonkaii. Ya ma piu huuwa kiniya saeya niiga. ¹⁵ Mi siya sair ina aairarin nani onkwokiin mi ta ma piu huuwa kiniya sair nwowa ina digiya. Mi saeya ha nansiin idwowa, ini siir nae imiirar swoki kwinsiin diriraerara. Iriig.

¹⁶ Mi mhoiia naiowaka sima, simiir iikamim uridyiu biyieki nitkiiyim, ina yitim Jisis siiram. Mi siya iikamim uridyiu nitkiiyim simiirin hinda yaiyar boinkiyin mi ti iikamim ini wadieyar ywokiin. Mi siya iikamim maki niyim simiirin warar yinkin haiswonimniskigi. ¹⁷ Mi siya ha boin digiyin mi yai kwira biya Adi Komii siya boinkiya profet Aisaiani, sair swoki boinourwokaigikin. Siya hinina boinkin, siya bidi haiyoprimdiyiumiigiin mi krimiir ma biyie biyieyim mi krima miyik asi nwowi. Iriig.

Siyyiin Jisis siir mhoiia nami ikin

(Lk 9:57-62)

¹⁸ Jisis siya iikam whie komiia simiir kigin, siir nakaeyokainiyim mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, nambi hinda whigbid mirmiia ninidnadam. ¹⁹ Mi inkam nwirin siyiu komii ninokninkiniyin ha nitin mi kimidina siya yaboini siirin, hae! Ti nowomwarkaiyuan inkamin kara iki omom omomim kira namim triiyim kara kanaka warar kainanaowamar tiri. ²⁰ Mi Jisis siya siir boinki, ini wakaeyin, niimauan wra biyieyim, yim nu tirin nokakargim. Mi ipiyinim iriipi hiriinan, omakakak. Mi Yaowae Adin nimomor kouanki nitin, yio piu kikinsiisan maeyau karamaeyairgin. Niingaki, niingaka. ²¹ Mi siir kigna mirii inkam nwirin siya boin, Biyan Inkam Komii, kara biyin kariir ad iir nini haingikaigiki. Mi kara pi kiriir mhoiia niti. ²² Jisis siya ina yowarkii boinin. Niingaka. Kira kanaka tari-inanar kwit! Wari inkam wirin, yio inkamim naingwo tibmii karamaeyim inkam wirnanim yim sima, simar ti swoki haingikai. Iriig.

Opud komiia Jisis siya boinkiya ina digiya

(Mk 4:35-41; Lk 8:22-25)

²³ Jisis siya ha boin digiyin mi siya i aair nani kwiriiyin mi siir kigna miriiyim kamim, yim ini warar mani kwiriiyim. ²⁴ Mi sima ina yinidnadamim yarmiia mi opud whoimwaini rani, whii hir hugnatmairiba. Mi hinina pariiparii i aair niswitnatkaiyim. Mi siya ini inau hirar whwonkai taowin. ²⁵ Mi kamim siir kigna miriiyim, ha namim, ina yami indgwoim siir. Mi sima boin, Biyan Inkam Komii, kira krimiirsi daingwoyimok mi krimiir whindirraerarki, krima pa nokwomwainainami. ²⁶ Mi siya simiirin hinina yowarkii boinki, kima dimusi nididi, ha? Wari krimiir naingwo tibmiiya saeya komiigi mi iuwu! Mi siya ha boindigiyin ina yinsiin idwokaigiyin mi kimidina

io opud hinin sowiir ywoki. Mi biri kimiminkika opuda ina yinkisanakiya mi opa ini mokmokwaiya ywomaimiigiya. ²⁷ Mi siya hariinan tirkiyin sima ini hindara yanaakiyim. Mi ini sima simar yomboin amboinkiyim, siya ti inkam'in dimu naeikisae. Opud hinino ini siir yaiyar mi wakaeyoknakiyo, ha? Iriig.

Jisis siya haiswoniskigigo inkam nwisu uridyugi nitkiyo
(Mk 5:1-20; Lk 8:26-39)

²⁸ Mi Jisis siya whigbid mirmii kwira saiiir hariir ha nimbiamin, Gadarani nu siir mi inkam nwisu uridyu biyeki nitkiyo ina yitwo siiram. Mi ti inkam nwisu sowa maeyauwa inkam haingikaiiya saiiir hiranki nitko. Mi inkam nwisu, sowa uridyu biyenan bidi ywokiyo. Mi ikamim ti siyu iir paninsi yapsi, sowa tiowisi sima hariinansi nididim. ²⁹ Mi sowa ina kauwok boinamnakiyo, ti Yaowae Adin ninomor kouanki nitin, kira krimiirin dimu dimin tiram nitkin, ha? Mi iya digana ina niki owa kira maeyau biyeya saiiir nikropkiyana krimiir tirbumbuamin. ³⁰ Mi ti hu isid komii whirin arurig hirar nokwo aekin. ³¹ Mi ti uridyu isid komiyyin ha nhinkii kaugiyim mi ina boinkiyim Jisis siirin mi kira krimiir nhinikropkii mi kira krimiirin wari hu isid komiyyin siirim dikropki. ³² Mi Jisis siya simiirin ina boinkiyin, kima damki! Mi ti uridyu biyeyim sowiir ha haiburgiko mi sima ina yamkiyim ti hu isid komii siiram. Mi ti hu isid komiyyin ha niwitamim, ini siiyeno whirin siirarar iwit iugugusamim. Mi sima ini mhuino whii kwira saiiir kwiyaehaingrimkriku aokaonamim.

³³ Mi kamim hu imiir waikaowiyim, sima ina yidamkiyim. Mi sima om komiyya hariir ha niwit nimbimbiyamim mi ina ini boinmimauuwim dimin sima kignaniyim simiirin. Sima diminin inkam nwisu, uridyu biyeki nitkiyo, sowiir nimbiamin, siir warar ini boinmimauuwu. ³⁴ Mi saiiir mhoiyya ikam whiekakim ti om komiyyin siir hiranim ina yitim Jisis siir kigam mi sima ina yididim. Mi ina nhinikropkiyim siirin, nu maeyau kwira namim. Iriig.

9

Inkam'in iga in ninsimsiriuw'in Jisis siya haiswoniskiiyin
(Mk 2:1-12; Lk 5:17-26)

¹ Mi Jisis siya igopsim ira saiiir nani kwiriyyin mi ina swoki iyikidamin whigbid mirmiyya hariir. Mi siya ini siir omki om iirar swoki amin. ² Mi sima simiir inkam nwirin kuminki naoninsimsiriuw'in ina hainaniyin, Jisis siiram. Mi siya ini hii aiirar whinaniyin. Mi siya simiirin hariinan kigyin, sima siiram naingwo tibmii, siya siir haiswoniskiiyim mi siya ti inkam'in kuminkin naoninsimsiriuw'in siir boinki. Nomiiyau, kiriir kwoinin kirie ti oki. Kiriir dimin biyeyim kara bidi haiyoprimdiyumiigiyim. ³ Mi mhoiyya kamim siyu komii ninokninkiniyim sima simar yimboin amboin. Mi tari ti inkam'in siya nigbumbuwi. Mi siir igsoy aiir nokwokairinam mini. ⁴ Mi Jisis siya simiir kwoin iir bidi yinokninkinkiyin mi siya ina boinkiyin, kima wari kwoin biyie hininin kimiir kwoinau dimusi nwokaii, ha? ⁵ Paki hinin yai aki kariir kirie komiyya saiiir nisiimauua? Kara ha boini, kiriir dimin biyeyim kara bidi haiyoprimdiyumiigiyim, aniya? Mi kara ha boini kira ha dinsiin apririrki, saeya, aniya? ⁶ Ta saeyar nisiimauuga mi ankara ha naingwowi kima dinokninkin. Kara Yaowae Adin ninomor kouanki nitin siya ti nu iirin inig kirie kakargin mi siya wi digar mi owi dimin biyie biyeyim simiir mi haiyoprimdiyumiigiyim. Mi siya ti inkam'in iga in ninsimsiriuw'in siir asi boinkikin. Kira dinsiingi mapi kiriir hii aiirar dinsiin hainam mpa damigusam kiriir omaka hariiyar. ⁷ Mi siya ha ninsiingiyin mi ini siir omakar

yamigusamin. ⁸ Mi iikamim sima ti dimin hiriinanin siir kigiyin sima ini nididkakar yokiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainankiyim. Dimusi rani, Adi Komii siya hauugin ta hiriinan kirieya Jisis siirin ti inkamin siir haiswoniskiiyin. Iriig.

*Jisis siya Matyu siiram nikiunakin siir mhoiyya namim
(Mk 2:13-17; Lk 5:27-32)*

⁹ Mi Jisis siya ta maeyauwa saair haiburgikin mi ha napnamin mi siya youapkgiam kariirin kara omom omomi umir nidwokai haiyya omaka saair nidwokai ti inkamin Matyu karargin. Mi Jisis siya kariir boinki, kira kariir mhoiyyar wit. Mi kara ha ninsiingiyin mi kariir digworaekwowim ini hirar iyopnisugigim. Mi kara ini Jisis siir mhoiyyar yamin.

¹⁰ Mi saair mhoiyya Jisis siya omaka hir nidwokai aeyin mi kam nhirim omom omomi umir haiiyim mi kam bibiyeyim dimin biyie biyie tirkiyami ikim sima ha nitim, Jisis siya mi siir kigna mirii ikim kamim ini simakar ini idwo aenyim. ¹¹ Mi Farisi kamim sima ti hiriinan siyu iir kigim mi sima kimadiniya Jisis siir kignamiriyim kamim simiir boin, wari inkamin kimiir nowomwarkaiyuwiyin, siya wari kamim omom omomi umir haiiyim mi inkam biyie ikim simaka dimusi nidwokai aei, ha? ¹² Mi Jisis siya hiriinan wakaeyin mi siya ina yowarkii boinin, iikamim iki mamn karamaeyim yim sima inkamin paowai min widiyin siirim bi namikim. Nningaka. Siiramim iikamim mamnki niyyim sima simar namikim. ¹³ Kima ha dam yayim kara boinin simiir tikini aingwonaki Yokwo Komii saair nwowim, ta yayi Adi Komii siya hiniina boinkin, kara wraisu min ninkin imiyyaeyim pi boriisopi. Nningaka. Kara ha naingwowi, kima iki iikam nhirim simiirsi daingwobumbu. Kara iki iikamim ha naingwowim krima iikam miyyik miyyikim simiiram bi nitkin, simiir nikiunaim. Nningaka. Kara iki iikamim ha naingwowim krima iikam biyie biyekim simiir nikiunam nitkin. Iriig.

*Siyyu win mi siyyu biyie sowa iripa kipi prid
(Mk 2:18-22; Lk 5:33-39)*

¹⁴ Mi taka iyya Jon siir kigna miriyim kamim sima ha nitim mi Jisis siir ya sriini mi Farisi kam ikim mi krima, nim krima nae mina mi haiyaei mapi mhiirima mi owi nhwo kwisboinam mi wara kariir kigna miriyim kamim yim sima hiriinan tir karamae dimusi nwowi, ha? Dimusika? ¹⁵ Mi Jisis siya ina yowarkii boinkiyin mi inkamin wig win nonkwonaei mi siya siir nomiiyau imakar nwowi mi ta iyya maigimaigani iiga, iyie? Hikak nwonu iiga. Mi nae minim pa haiyakii, aniya? Nningaka. Mi mhoiyya ti inkamin wig nokwonain, inkam nhirkim ini ikiunakii, siir nomiiyauim, simiir hirankar mi taka iyya kima wi hikak saair dwo mi nae minim saair haiyakii.

¹⁶ Inkam nwirki yuis win mirmiiya yuis kaba saair no iir bi swoki itkin pankin. Nningaka. Mi siya hiriinan tiri mi ta yuis kaba saair no iir mi ta yuis kaba wi saeya swoki mimbimbiraraokii. Mi nowin wi komiiyar nasae owiguskii. ¹⁷ Inkam nwirki wain wini opa meme kab isa saair bi naokaigin. Mi siya hiriinan tiri ta op wain wina saeya niwit iyopiinaini mi ta meme is kaba wa nimbiriyamkii. Mi wainin wi nu arar naokii nonkwokwonam swokii. Mi meme isa ya wi warar ninkin iguskii. Mi yim sima wain wini opa pi meme is win aiirar naokaii. Mi sowa pi wadieyar naokaii. Mi sowa pi wadieyar ninan oswowi. Iriig.

*Biyyan inkam nwirin siir yinisim yinugiyina mi wiga siir yuis air nonkwokiyaka sowerin Jisis siya haiswoniskitigiko
(Mk 5:21-43; Lk 8:40-56)*

¹⁸ Mi Jisis siya yai hirar niki boinmimauuwim simiir mi Juda simiir biyyan inkam nwirin ha nitin mi siya ogmwo ini Jisis siir whwonkam idair ini

hũboiniyin. Mi siya siirin hĩĩna boin, kariir yinisim yinugiyina saeya tariinanar kwaonamka. Kira wit mi kiriir ĩna saiir wini onkwoni mi pi omwaiyar swoki waiyaim. ¹⁹ Mi Jisis siya ha nĩnsingiyin mi ĩni siir mhoĩiyar yamin. Mi kamim siir kigna mĩriiyim sima ĩni saiikar yĩnkĩn amĩn.

²⁰ Mi wig ĩra hir nwoka ya nhĩeki mi apidwodwomaimiiga biewiyim iur whis. Mi ta wiga saeya kimidiniya Jisis siir yũis mwis aiir yaka apiyokna onkwoki. ²¹ Mi saiir kwoĩnararin saeya hĩĩna naingwoka mi kara pi siir yũis aiir nonkwokii mi ta nhĩeya pa nĩnkĩpraenakii. ²² Mi Jisis siya ha haiyũg okwokaokiyin mi ĩna boĩnkĩiyin yinisim yinugiyin kiriir kwoĩnin hĩĩsima ti oki. Kira kariiram naingwo tĩbmiiga mi kiriirĩn wadie saeyar swoki okika. Mi bĩri kimĩĩnkika ta ti aiirarin ta wiga ĩni wadieyar ywokiya.

²³ Mi Jisis siya napnamĩn mi Juda simiir biĩyan inkamĩn siir omaka aiir nĩmbiyamin mi siyar kigam kamim tidiyũ kuuwi. Mi iikamim yaiya hĩĩn nĩnkĩnũ rani, hapi anaupaekĩnũwi ta yinisim aiirĩn nowwi. ²⁴ Mi Jisis siya ĩna boĩnkĩiyin, kima damki! Ta yinisim yinugiyina bi naonamka. Nĩngaka. Saeya nhwo whini. Iiya iikamim sima hĩriĩnan wakaekiyim mi sima yaibu siirin hainĩngĩn bu. ²⁵ Mi sima iikam imiirĩn ha nhĩnkĩropkiyim mi Jisis siya ha napnĩnopkainamin, maeyauwa yinisim yinugiyin aeya whwonkaiya saiir mi siya ha nini onkwo iuwĩn saiir ĩna aiir mi saeya ĩna yĩnsiin idwokiyi. ²⁶ Mi ta yaiya hĩnda tĩnda ĩna yĩnyokwũgiya. Iriig.

Inkam nhwokwisae nwiso mi waeyai ikĩn, simiirĩn Jisis siya haiswoniskĩigim

²⁷ Mi Jisis siya ta maeyau aiir haiburgigin mi siya ĩna yapnamĩn. Mi ĩiya siya niki apamin, inkam nhwokwisae nwiso siir mhoĩiyar napnamo, sowa siiramĩn, hĩĩna kauwok boĩnam, ti Devidni isidin siir yinisimĩn, Adi Komii siya nĩkropkiyĩn kira krĩĩrsi timi aĩngwobuna. ²⁸ Mi Jisis siya omaka ha napnĩnopkainamin mi ti inkam nhwokwisae nwiso ha nitwo siirĩn mi siya ĩna sriiwinĩn sowiirĩn. Mi tari kowa ha naingwowi kara wi digar nwowi ti hĩriĩnan dimĩn iirĩn, aniya? Mi sowa siir yai aka hĩĩna yowarkii boin. Ihi, Biĩyan Inkam Komii. ²⁹ Mi siir ĩna sowiir nhwo owiir ha nonkwokiyin mi siya ĩna boĩnkĩiyin, kowa kariirĩm naingwo tĩbmiigo mi kowa wi wadie asi nwowi. ³⁰ Mi sowiir nhwonao ĩni biĩmiyar kĩkiyo. Mi Jisis siya sowiirĩn hĩĩna yowarkii boinki, kowa sibgu wakaenam. Ti dimĩn iirĩn wi inkam nwĩrni kipi boĩnmauu. Wi sima pi nĩnoknĩnkĩnisi. ³¹ Mi sowa idowiya ha namwo mi ti dimĩnĩn Jisis siya tĩrkiyĩn ĩna haĩgĩrĩĩramĩn hĩnda tĩnda.

Inkam waeyai mĩkrĩmĩn Jisis siya haiswoniskĩigĩkĩn

³² Mi sowiir mhoĩiyarĩn inkam waeyaimĩkrĩm nwĩrĩn uridyũgi nitkĩiyin siirĩn kam nhĩrĩm sima hainani Jisis siirĩm. ³³ Mi ti uridyũ biyeyĩn ti inkamĩn siir nitkĩiyin, siirĩn kimidiniya Jisis siya yĩnskĩgi. Mi ti inkam waeyaimĩkrĩm yai ĩna boĩnalkiyin. Mi iikam ombud komiĩn ha nanaakiyim mi sima ĩna boinĩm, biya ti hĩriĩnan dimĩnĩn nu Isrel tĩrĩn bi swoki imbiyamkĩn. Nĩngaki, nĩngaka. ³⁴ Mi Farisi kamim sima boin, wari kĩrieya uridyũ biyie siya nĩnĩmnskĩiya ya uridyũ biyeyĩm simiir biĩyanĩn siir kĩrie aeya. Iriig.

Jisis siya Isrelan iikamim simiĩrsi naingwoyĩmĩyokĩn

³⁵ Mi ti simiir mhoĩiya Jisis siya om komii komiĩyim mi omisisimĩm, simiĩrar yapyoki irkak. Mi siya iikam imiirĩn, simiir omakam yaimĩn dimĩn nidwokai wakaeyim simiir hirar yowomwarkaiyũ. Iiya simiirĩn yai win kibiya, ĩiya Adi Komii siya digworaekwomim simiir kigĩrkakana saiir nowomwarkaiyũgin. Mi siya iikamim mapai mapaiĩ nĩiyim mi ĩga

in ninsimsiriuwim, simiir warar yinkin inimniskiiyam. ³⁶ Mi siya iikam isid komiiyin siir kigin mi siir kwoinin simiirsiiyin naingwoyinyok pranæ bi kinkin. Dimusi rani, simiir kwoinin bidi whriewhriekiyyim. Mi sima ini sibsibim inkamki kigrirao karam nwowiyim hinda sima sima sibap whaowaeyamiyim, ini simiir hiriinan ywowim. ³⁷ Mi siya kimidiniya siir kigna miriiyim kamim simiir boinki, ti iikamim sima ini numiran sasaeyim wai nwowim, simiir hiriinankim mi miyan inkam homgak karamkim simiir ningugu haiyim. ³⁸ Mi kima wi numiran adin siiram srii. Mi iikam nhirim wi siyar nwoki ikropkiyim, ti iikamim sima siirim nwoki amim. Friig.

10

Aposel kam iuur kwiso simiir inig ima (Mk 3:13-19; Lk 6:12-16)

¹ Mi Jisis siya siir kigna miriiyim kam iuur nwiso simiiram yikiuna mi sima iripa ha nwowim mi siya simiirin kirieya uridyiu bibiyeyim sim ninimniskiiya mi mapai mapai minim sim mi haiswonimniskiiya ina hauugiya simiir. ² Aposel kam iuur kwiso simiir inigim hinin hiningim. Biigi biyanin Saimonkin mi siir inig whirin, Pitakin mi siir nomousimin Andrugin mi Jems Sebedini yinisimin mi siir nomousim ieya, Jon ³ mi Pilip Batolomiyu mi Tomas mi Matyu mi kara, inkamin omom omomi umir haiiyin mi Jamisin Alfiasni yinisim ikin mi Tadias ⁴ mi Saimonin biya ta yaiya saiir boinmamauugin nu whiran inkam komiiyim krimiir kipi kigrirao. Judas Iskariot, inkamin wir Jisis siir napwouwin, siir sau omomin siir. Friig.

Jisis siya aposel kam iuur nwiso mi simiir hauugin (Mk 6:7-13; Lk 9:1-6)

⁵ Jisis siya ti kam iuur nwiso simiir nikropkiyim mi siya simiirin hinina boinki, kima wi iki Juda iikam tani simiir nu maeyau imiir kipi nam. Mi kima wi Sameria simiir om komii komii imiir kipi nam. Nningaka! ⁶ Kima wi iki Isrel simiir iikamim simiirgi simiiramar dam! Sima ini sibsibim inkamki kigrirao karam nwowiyim sima sima priiyap whaowaekaeyamiyim ini simiir hiriinan ywowim. ⁷ Kima nami mi kima wi hinina dowomwarkaiyuwam simiirin, iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana kingiin bidi yinyaniya. ⁸ Kima iki makak makak iikamim simiir dinimniskiiyam mi iikamim naokaowim, simiir warar hidninsiin idwowam mi iikamim paowaigi piskomkopouwim simiir wara haiswonimniskiiyam. Mi uridyiu bibiyeyim simiir warar dinimniskiiyam. Ta kirieya whisarii kara hauuwa mi kima iikamim simiirin nninga nninga priidiriraerar haiginu. Mi kima wi umir kipi swoki hai saiirsiiyin. ⁹ Mi kima umirim nibnau kipi haiginam. Nningaka. ¹⁰ Mi iya kima napnami mi naeyim wi nibnau kipi haiginam. Kima yaeya yuis kipi hainam! Nningaka, ninggar dam! Kima iikamim simiir whindiraraeram nami, kimiirin nae minim wi simar hauuwi.

¹¹ Mi kima om komii mi omisim whir napninopkainami mi kima wi sibgu kigrirao hiran iikam miyik miyik imiirin, kimiirin wi sima kigriraowi mi kima ti hiriinan kamim simakar dwokripkai. Mi ti om iirin wi simiir hirankar nhinam. ¹² Mi kima omaka ira nami mi kima omakain iikamim simiirin hinina boin kimiir mhai kwonim hiinsima dwo. Adi Komii siya wi kimakar nwowi. ¹³ Mi ta omaka saiir hiran iikamim sima kimiirin wadie nwowini mi Adi Komii siya wi kimiirar whindiraraerari. Sima kimiirin wadie nwo karamae nwowi mi ta yai miyika wa swoki iti kimiiramar mi Adi Komii siya wi simiir whindiraraerar tani. Nningaka. ¹⁴ Mi inkam nwirki kimiir nikiunam karamae nwowi siir omaka. Mi siya kimiir yai

miiyik aair wakaeyona karamae nwowi mi kima ta omaka mi om ikin, siirin ha timi haiburgig. Mi nusinim kimiir igaim kima niyim simiir nwowim, yim hirar dikrimkrinkiigig simiir niisiimauuwam Adi Komii siya hikakin. ¹⁵ Kara kimiirin yai mwowar boinkii ta iya ti iikamim ti om komii siirin kimiir boinwokiyoop natkaigi yana, wi om komii Sodom mi om Gomora sowiir hiriinan hik hauwi rani. Niingaka. Ya ta hiriinana ya wi komiigi komii nwowi. Iriig.

Dimin biyie whiekakim wi mhoiia nimbiam
(Mk 13:9-13; Lk 21:12-17)

¹⁶ Wakae, kara kimiirin wi sibsibnan nikriropkii, iki niimaun wra biyeyim simiir hindaim. Mi wra biyeyim sima wi kimiir naeyamar mi naingwowi. Mi diminim kima tiram naingwowim kima sibgu hidnam, itin wraisuim kikaikaowiyin siir hiriinan kimiir siyiuim iki iikamim simakan hiinsim hiinsima dwo. ¹⁷ Kima iki iikam biyeyim simiirsi ha timi mintarao. Kimiirin wi sima boinwokiyoopnatkaigi simiir kaunsil imaka. Mi sima kimiirin omakam yaimin dimin nidwokai wakaeyim, wi simiir hir nipimpari idgiuni. ¹⁸ Mi wi sima nikunami kimiirin inkam komiiyim omom omom nhirim sim kigiraowiyim simiiram. Dimusi rani, kima kariir yai aair wakaeyoknakim. Kima kariir yaiya iki inkam komii komiiyim mi iikamim Juda iikam tani simiir warar boinmimauugim. ¹⁹ Mi iya sima kimiir boinwokiyoopnatkaigi yim nikunami. Mi kima wi hinina kipi naingwoyimi yok idid boin. Krima yai minim wi panin panina boini? Niingaka. Mi ta ii aairarin yaiya kima boinam tirim, kimiirin yaiyim wi Adi Komii siya boinmamauu haiginiugi. ²⁰ Mi ti yaiyim wi kimar boin tani. Niingaka. Kimiir Adi Komiiyin siir naeyiun kimiirin wi siyar hiiurworwokai boinkii.

²¹ Mi yaowaeyin wi siir nomousim iirar kinmauuwi mi siirin wi sima nisomaowi. Mi adin wi iriipi hiriinana mi kinmauuwi siir yinisim iirin kam nhirim sima nisomaowim. Mi yinisimim yim wi simiir yopii ad imiirar mi kinmauuwi mi kam nhirim sima mi isomsom aokaokiyim. ²² Mi iikam whiekakim wi kwoin biyie kimiiram naingwowi. Dimusi rani, wim kima kariirgin mi inkamim kariir ma aairar niki mariikripkaii. Mi sair haiburgig karamae nwowi mi dimin taeminim kimiir nibiyami mi mhoiia kimiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarakinaei. Mi siyakar nwoyokiyoikiyaiami, inokininokin. ²³ Mi iya iikam biyeyim om whiranim sima hik kimiir hauwi mi wim kima om whira timi idamki. Mi iya iikam biyeyim ti omin siir hiranim, sima hik kimiir hauuwi mi kima ha timi idamki om whira. Kara kimiirin yai mwowar boinkii, kima kimiir miyim wi niki digi rani, Isrel simiir om imiirin. Niingaka. Wi hiriirar kigwini. Iya kara Yaowae Adin ninomor kauanki nitin siya nitana sairin.

²⁴ Yinisimin siya inkamin siir niisiisiimauuwiyin siir bi haiburikin. Mi miyan inkamin siya siir biyan inkamin siir bi taouugaekin. Niingaka. ²⁵ Mi yinisimin siya siir niisiisiimauuwiyin inkamin siir hiriinanar timi maigimaiga. Mi iriipi hiriinan mi marii inkamin siya siir biyan inkamin siir hiriinanar timi maigimaiga. Mi sima kariirin ti hiriinan inig biyie iir dapi Bielsebul mi kara wi kimiir adnan nwowi. Mi wim kima wi kariir yinisimnan nwowi mi sima kimiirin wi ti hiriinan inig biyie iirar mi dapi, Bielsebul. Iriig.

Iikamim Adi Komii siirsi arar didid iski
(Lk 12:2-7)

²⁶ Mi kima ti iikam biyeyim simiirsi kipi nidid. Digworaekwo whiekakim iki aowa aowa nwokiyamim, mhoiia wi idowiyar nwokii. Mi nimprio

yaiyim mhoyiya iikam whiekakim wi simar wakaei mi ta yaiya wa hai-giririrami. ²⁷ Mi yaiyim niyiyim niyiyim kara boinim tariinanin iikamim sima wakae karam nwowi mi mhoyiya kima simiirin wi idowiya boinmimauuwi. Mi sima wa wakaei. Mi yaiyim, winara kima wakaeyim kima simiirin wi omaka akou hir tami okwo boinmimauugi hinda tinda. ²⁸ Mi kima iki iikamim piu aiirara nisomaowiyim simiirsi kipi naingwo idid. Dimusi rani, sima kimiir kwoinbudin wi siir wara nonkwobumbuninkin tani. Nningaka. Mi kima Adi Komii krimiir Wanin siirsi arar daingwoyimyok. Siya kiriekakin, maeyauwa paeya niutingi karamaeya saeya nwowa, ya nikrani, piu mi kwoinbudin wi saeya nonkwoninwomwurninkini. ²⁹ Mi kima iikamim ipiyin yinisisim iso umir kwiruwa, sima pi saiirarar sani. Mi ipiyin sim ira saeya nikii isomaowi. Adi Komii siya kwoinkakaingin siirin, siya ina ninokninkinin. ³⁰ Mi wara kimiir kanmaiylim yim Adi Komii siya bidi mwan digim. Siya ina ninokninkinin simiirin. Mi dimin sisimim simiirin ini warar mi inokninkinin. ³¹ Mi kima wi hiriinanin simiirsi kipi nidid. Kima ini ipiyin sisim whiekakim simiir haiburim. Mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinasi kigriraowi. Iriig.

Jisis siir inig iir boinmimauuwi siyu ieya
(Lk 12:8-9)

³² Mi inkamin kariir inigin iki iikam nhirim simiir whwonkam ida boinmimauuwi mi an kara wi hiriayar mi tiri simiir inigim wi kara mi boinmimauuwi kariir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin siir whwonkam ida. ³³ Mi iikamim kariirin digiumii haimriyuwi iki iikam nhirim simiir whwonkam idain. Mi an kara simiirin wi hiriayar mi tiri, kariir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin siir whwonkam idain. Iriig.

Jisis siya iikam imiir ninikibirim nitkin
(Lk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ Kimiir kwoinim ha naingwokim kara ti yaii digworaekwowim iikam simiirim nu tiranim simiir nauuni minwokmainiyam nitkin iripa sima nongwomamair aeyam, ha? Nningaka. Mi ta kara nit aiirsiyin isidin wi whisa ninkibirnaei. ³⁵ Kara wi io ninwo anwowi siyuin siirin niti. Mi yinisisim yinkamiyin yio wi io siir ad iirar swoki kwowi. Mi yinisisim yinugiyina ya wi io saiir yopii aiirar swoki kwowi. Mi yiniwignana ya wi io saiir giwai aiirar swoki kwowi. ³⁶ Mi omaka iruwan iikamim, wi io sima sima swoki inwo anwowi.

³⁷ Mi iikamim simiir biyan kwoinin yopii ad mi yinisisim simiiraramar naingwowi mi sima kariiram naingwo karamae nwowi mi sima wi kariir yai aiir wakaeyokna wao rani. Mi sima wi kariir mi kigna miriyan nwo rani. Nningaka. ³⁸ Yipiki iikamim kariirim nwokwokin karamae nwowim mi kariir mhoyiya nit karamae nwowim mi sima paeyin hiiniya niriininkinin siir nao karamae nwowi o siir naoka windi sima kariir mhoyiya nit karamae nwowi mi sima wi kariir mi kigna miriyan iikam nwo rani. Nningaka. ³⁹ Mi iikamim sima simiir piu aiirsiyar haiyidid naingwoyimiyoaknaeyim ti hiriinan iikamim sima wi Adi Komii saika nwo rani. Nningaka, nningaka. Yipiki iikamki inkamki nisomaowi simiirin dimusi rani, sima kariir yai aiir wakaeyoknakim. Mhoyiya sima wi Adi Komii saika nwowi. Iriig.

Inkamin mi miyik mirii mhoyiya siirin dimin miyikin wi Adi Komii siya hauuwi
(Mk 9:41)

⁴⁰ Mi inkamin kiriir sibgu kigriraowi, yio siya kariir warar mi kigriraowi. Mi inkamin kariir kigriraowi mi yio siya Adi Komiiyin kariir nikropkiyin siir

warar mi inkin kigriraowi. ⁴¹ Mi inkamin profet inkamin siir whindiraerari. Dimusi rani, siya ina ninoknankinin siya profet inkamkin. Mi wi Adi Komii siya hauuwi dimin miyik siirin. Mi ti profet inkam iir warar. Yipiki inkamki, inkam miyikin Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknaeyim. Dimusi rani, siya inkam miyikin. Mi wi Adi Komii siya hauuwi dimin miyikin siir mi ti inkam miyikin siir warar. ⁴² Kima ta yaiya saiirin daingworinukripkai, yipiki inkamkin kariir kigna miriyyim kamim inig karamaeyim simiirin dimin sim whira whindiriraerari haiginiuwi op mobsimnan. Whisarii rani, sima kariir yai miyik aiir wakaeyoknaeikim. Mhoiyya siirin wi Adi Komii siya hauuwi dimin miyikin. friig.

11

Jon siya siir mi kigna miriyyim kam nhirim Jisis siirim yikropki (Lk 7:18-35)

¹ Jisis siya ti miini yayim siir kigna miriyyim kam iuur nwiswo simiir boinmimauu digiyim mi siya simiirin ina yikropkiyin hinda tinda. Mi mhoiyya siya ta maeyau aiir haiiburgik mi siya iikamim simiir boinmimauuwam omom siir om kingiin nwowim simiir.

² Mi ta ii aiirin Jon siya maeyauwa huuyokyokaiya mi biyie miriyya saiir hirar niki owin mi siyar wakaewin mi whiekakim Kraisi inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya miriyyim. Mi Jon siir mi kigna mirii kam nhirim Jisis siiramim hiriinansi nikropkikin. ³ Mi sima ha napnimbiamim Jisis siir hiriir sima siir srugi mi kira tari ti inkamin nitam boinin Jon siya, siya, iyie? Kima yaeya inkam nwiram ti okwokin, aniya? ⁴ Jisis siya simiir yai aiir yowarkii boin, kima Jon siir boiniu digworaekwo whiekakim kima wakaeyim mi kima kigim simiir. ⁵ Nhwokwisae iikam simiir nhwowim ina swoki kaowirikiyim mi iga biyieyim ina swoki apririkiyim. Mi ma biyieya iga in naoninsimsiruwiya ini wadieya swoki okiyim. Mi waingirwii nwowim ina swoki wakae omokiyim mi iikamim paowaigi piskomkopou aokaowim mi iikam paeprikabim. Adi Komii siir yaiwin kibi aiirin ina wakaeyim. ⁶ Mi yipikin inkam nwirkin siya kariiram naingwo tibmii inkamin Adi Komii siya nikropkiyin karaigin Yaowae Adin. Mi siya sibgu okworinu kripkaii mi ha sibgu idwowi siya ha maingimaiiga Adi Komii siir yaiwin kibi aiirin ina wakaeyim.

⁷ Mi Jisis siya yai ha boin digiyin, Jon siir kigna mirii kamim ina yamkiyim. Mi mhoiyya Jisis siya iikamim simiirin hana boin Jon siirin, biyya kima maeyau nu siin apa nunga saiir namim mi kima dimu dimin nini kigukim, ha? Mi kima inkamin yai kripinaniikiigiyin au whirin opudgi hugswoswowyim siir kigim, iyie? Nningaka. ⁸ Mi nungaka niuwi kima dimu dimin komii kigam namkim, ha? Mi kima tari inkam nwirin yiuis miyik niyyin siir kigam namkim, ha? Iyie? Nningaka. Mi iikamim hiriinan yiuis miyik miyikim simiir niyyim yim inkam komiyyim nu kigriraowiyim simiir omaka hirar nwowikim. ⁹ Mi nungakinuwi kima dimu dimin kigam namkim, ha? Kima profet inkam siir kigam namkim, aniya? Ihi, kara kimiir boinmimauuwi siya inkam komiikin inigkakim mi siya ini profet kamim simiir haiiburim. ¹⁰ Ti inkamin siyairgin Yokwo Komii saeya boinin, wakae, kara Adi Komiiyin wi inkam nwirin siir nikropki kariir yaiya saiir boinmimauuwam mi kariir biyyin wi siya namkwokini. Mi kariir kwoin iirin wi siyar kisosop haigikwokini iikamim simiirin. ¹¹ Kara kimiirin yaimwo aillar boinki, Jonin op baptais haiginiuananin ini kam whiekakim nu tir nimbiamim ini simiir haiiburim. Biyyan ikim mi tariinanan ikim yipikin iikamkim kariiram naingwo

tibmiiyim mi iikamim Adi Komii siya kigriraowiyin sima nwowin siya paepri-gab inkamın inig karamaeyin siir hiriinan ywowin. Ti hiriinan inkamın siya ini Jon siir haiiburin. ¹² Mi iya Jonin op baptais haiiginiuanin siya boinmimauwa ha nityokiyokiiya mi tisi tariinan nadigniya. Maeyauwa Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana sair. Mi ta iya iikamim yaii ninii nansaowim mi ini yaii komiiyar ywowim mi ina yininswomswo ta hiriinan sairsi, sima Adi Komii siyar kigriraowim iikamim simaka iripa nwowim. ¹³ Mi profet kam whiekakim Moses siya biya sima winim Yokwo Komii sair; Jonin wi sipi niti. ¹⁴ Mi kima ta yaiya sairrim daingwo tibmii, wakae, Jonin Ilaija siya sima boinin ti inkamın wi siya swoki iti. ¹⁵ Inkamın wıngakairgin siya wakae ta yai aiirin.

¹⁶ Kara iikamim ta iiii aiir nwowim tariinan ti nu iir wi dimu dimin nikrii, ha? Sima ini yinim sapisapim maeyauwa nae haiginiya sair nidwowyim mi ha gwowyim ini simiir hiriinan yowim mi sima yinim nhirim simiirrim pi hiniina kauwoki, ¹⁷ krıma kidibim kimiirimar huni, kima mwai wao rani, krıma tisa nouubonim mi kima wara nou rani. ¹⁸ Jon siya ha nitin mi siya nae mi op wainmin bi naekwiyaekin mi sima boin, uridyiu biyeyin ini siir hir nwowin. Mi kima siyaka bi maırgimaırgakim. ¹⁹ Mi kara Yaowae Adın ninomor kouanin ha nitin mi kara nae op minim ina ini aekwiyaeniyim mi sima ina boinin, kigi inkamın naenanaeyin hiniingın mi siya op wain whiekak kwiyae kiriekin. Kamim omom omomi umir haii ikim mi dimin biyie tiri ikim siya simiir nomiiyaugin, Adi Komii siir miyim siya kirıir niisimauuim, krıra bidi mırıiyim mi kima krıra maırgimaırga nwo rani, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir bidi yinoknıkin digim mi krımir warar, ti diminim krıma boinmimauuwim simiirsi.

Om nhirim simiir iikamim simiirsi daingwoyimyok sima bi naingwo tibmiiyim

(Lk 10:13-15)

²⁰ Mi om komii nhirim Jisis siya dimin kirie komii komii nhirim simiir haiswonimniskiiyin mi simiir mhuı kwoinim bi kisina haiigigim. Mi ta ii aiirin Jisis siya io simiir asi nwokin. Dimusi rani, sima siir mhoıya bi namkim mi siir yai aiir bi wakaeyoknakim. ²¹ Mi siya ina kauwaeyimiyok boinin. Hae! Om Korasinan mi om Betsaidan iikamim kimiirsi naingwoyimiyoki. Mi ti dimin kirie komiiyin krıra tirim kimiir. Mi krıra om Taia mi om Saidon sowiir hiran iikamim simiirin hiriinan haiswoniskigiswo sima sinin bidi bidiniyar pi masin, sima ha pimi aingwo tibmii Adi Komii siir niisimauuim sima dimin biyiekakim. Mi wim nıngaka, hiriinan siyiu bi tirkim. Nıngaki, nıngakiınga. ²² Mi kara kimiirin yaimwowar boini, iikamim simiir boinwokiyop natkaigi Adi Komii siya, om Taia mi om Saidon sowiir hiran iikamim wi hik komiiya hai. Mi kimiirin wi hik komiigi komii aiirar hauwi. ²³ Mi kima iikamim om Kapaneamanim, kima hiniina naingwowi Adi Komii siya kimiirin iikam miyika kigim, aniya? Nıngaka. Adi Komii siya kimiirin wi dimin biyie tiran iikam nıkuıwi. Mi siya kimiirin wi maeyau paekaka sair nitkaigi mi kara om Sodom siir iikamim simiir hiriinan kirie komii komiiyim simiir tirkiswo ti dimin hiriinanim simiir, iikamim sima wa pi kisina haigi mi ti omın wa piki owın. ²⁴ Kara kimiirin yaimwowar boini, mhoıya Adi Komii siya iikamim simiir boinwokiyop natkaiyana wi taka hıka Sodom siya haiya sair haiburi mi wim kima wi hik komiigikomii aiirar haii. Iriig.

Yipiki iikamim naingwo tibmiiyim kima ha wit kariiram piisiam

(Lk 10:21-22)

²⁵ Mi ta ii aiirin Jisis siya hiniina kwis boinkin, Adi Komii krıra nu mi ninomor sowiir biyan inkamkin. Kara kirıir boin wadieki, krıra ti kirıir dimin

taeminim simiir haiigiprakaigi inkamim ninokninkin komiikakim sima ninokninkinisi. Kira ta ninokninkina iikamim inig mi ninokninkin komii karamaeyim simiir hauuga. ²⁶ Hhi, Adi Komii, kiriir kwoinin hiriinanargin.

²⁷ Kariir Adin siya digworaekwo whiekakim kariir in bidi yonkwo hauugiyin. Kara kigriraowim. Mi siir Yinisimin kariir kwoin iirin inkam nwrkin ninokninkin tani, kira kariir Adin kinakina ninokninkin iski. Mi kariir Adin siir kwoin iirin inkam nwrkin mi ninokninkin tani, siir Yinisimin kanakana ninokninkin iski mi iikamim siir yinisim ieyar niisimauuwiyim, simasima asi ninokninkini kariir Adin siir kwoin iirin.

²⁸ Kima iikam whiekakim hik kimpipisu haiiyim kima whiekak kariirarama wit mi kimiirin wi mhi kwoin hiinsima mi ningwomamair wi kara nwowaiginuwi. ²⁹ Mi kima kariiram niti mi kariir yai whiekak imiir wakaeyoknaei mi kara dimin miyik miyikim wi kiriir diriraerari. Kara inkamim yai iikamim simiir yai miyik miirin hiinsima boinikin. Inkamim sau nikwowaissinaeyin siir hiriinan. Mi kima wi mhi hiinsima nwowi ningwomamair aei mi wi wadiyar sibgu owi. ³⁰ Diminin kara sriiyim kima tirim mi simiir wakaeyoknam, yo hikak tani. Mi wi hikak nwo rani, ti dimin iir tirsiiyin. Niingaka. Kira wi maigimaigaka nwowi. Iriig.

12

Judami ii komiyya Sabat piu siiskwowaikiya dimin taemin tir karamae nwowiya sair haiyani yaiga
(Mk 2:23-28; Lk 6:1-5)

¹ Mhoiyya Judami ii komii kwira Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya Jisis siya wit numira sair bopwo hiriir napriokinamkin. Mi kamim siir kigna miriyyim sima mhuigi naokim mi witnid nhirim simiir haii mi sima ina yinibrombrop aeyim. ² Mi Farisi kam nhirim sima ti hiriinan kigim mi sima Jisis siirin hinina boin. Kigi, ti siyu hiriinanin kamim kiriir mi kigna miriyyim sima tirin ya Judami ii komiyya Sabat dimin taemin tir karamae nwowiya igbid kamiyaugak nwowiya sair taouugakim. ³ Jisis siya simiir boin, kima niwiiyim biyya Devid siya tirim simiir bi mwaingim siir isidin sima mhuigi naowim, aniya? ⁴ Devid siya Adi Komii siir omaka aiiir yapnropkainam mi naeyim Adi Komii siir ninkin imiyyaeyim siya siir kam nhirim simiir warar yinkin hauu ae. Moses siir yaiya biyya Yokwo Komiini wina sair hiriinan, prismi biyan kamim sima sima naeikim mi sima yaigak bi nwokim ti naeyim sima naeyim simiirsiiyin. Niingaka. ⁵ Mi kima ti yayim yokwowa Moses siya wina sair nwowin simiir siyu imiir bi mwaingim mi pris simiir miyim mi maeyauwa huuyokiyokaiya nae ninkin imiyyaeyi Judami ii komiyya Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya sair, aniya? Judami ii komiyya Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya pris kamim sima wara bi siiskim mi sima dimin biye bi tirkim. Niingaka. Piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya pris sima piu bi siiskim mi sima dimin biye bi tirbugim. Niingaka. Adi Komii siir digworaekwowim yim ini ta Judami ii komiyya Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya ini sair haibura. ⁶ Kara kimiirin yaimwovar boini. Ti diminin nwowin ini omaka Adi Komii siir inig hainaniya ini sair haiburin. ⁷ Mi kira ti yayim Adi Komii siir Yokwo Komii saeya boinim simiir sibgu ninokninkini mi kima wi iki iikamim dimin biye tirbu karamaeyim io simiir kipi nwo. Adi Komii siir yaiya hinina boinka, kara hinina naingwovi kima iikamim simiirs daingwobumbu. Ti hiriinan siyuin ini wraisuim kima ninkin imiyyaeyim kariir ini simiir haiburin. ⁸ Kimiirin hiriinan dimusi boin tani, kara Yaowae Adin ninomor kouwonin Judami ii komiyya Sabat piu

siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir Biyan Inkamin karargin. Iriig.

Judami ii komiyya piu siisiya Sabat Jisis siya inkam ina biyiekakin siir niniskiigin

(Mk 3:1-6; Lk 6:6-11)

⁹ Mi Jisis siya ha boin digiyin mi siya ta maeyau aiir haiburgigin mi ina yamin simiir omaka Adi Komii siir yai nidwo wakaeiya saiiram. ¹⁰ Mi inkam nwirin hir nwokin mi siir niimwo waeyaowim bidi yaoninsimsiriuwim. Kam nhirim sima Jisis siir boinwokiyop natkaigiyam naingwowi, Moses siya winim diminim biya simiirsi. Mi sima siirin hinina srii, Moses siir siyiuin igbid kamiyaugak bidi ywowin makak inkamin siirin wi ii komiyya piu siisiya Sabat saiirar haiswoniski, aniya? Iyie? ¹¹ Mi Jisis siya simiir boinki mi inkam nwirin kimiir bopwo waraur nwowin siya sibsib irkaki niuwi mi ti sibsibin Judami ii komiyya piu siisiya Sabat dimin taemin tir karamae nwowiya ienau saiir ninawarkainami mi ti inkamin siir sibsibin pi koua tiriirar nonkwokiyitkinki, iyie? Niingaka. ¹² Mi iikamim krima ini sibsibim simiir haiburim, sibsibim yim dimin komii rani. Mi Judami ii komiyya piu siisiya Sabat dimin taemin tir karamae nwowiya krima saiirin wi hiriyyar whindiriraerari iikamim makakim simiirin. ¹³ Mi Jisis siya ti inkam iir boinki, kiriir inib waeyaowim kinanwomwokaigi mi siir inib waeyaowim ina kinanwomwokaigiyin mi siir inib waeyaowim ini wadiyar swoki sibgu okiyin ina kwira saiir hiriinan. ¹⁴ Mi siya hiriinan tirkiyin Farisi kamim ina nhinamim mi maeyau kwirua yahaingiriyu imprio boinaiyu Jisis siir nisomaowam.

Jisis siya Adi Komii siir miyyan inkamkingin

¹⁵ Jisis siya ti diminin sima tiram minim siir, simiir bidi yinokninkinin mi ti omin siirin hiriinansi haiburgigin mi siya ina yamin. Mi iikam whiekakim makakim sima ini siir mhoiyar yamin, simiir haiswonimiskiyyamin. ¹⁶ Mi Jisis siya simiir yikiduki siir inigin iki iikam nhirim simiir kipi boinnimauu, diminin siya tirkiyim simiirin. ¹⁷ Mi siya ti diminin ta Adi Komii siir yaiya biya profet Aisaia siya wina saiir ninkin boinourwokaigikin. Ta yaiya saeya hinina boinka,

¹⁸ ti inkamin yio kara nimbingin kariirgi kariir miyyan inkamkin, kara siir bidi yimbinin. Kara siirimar naingwo iski mi kariirin maigimaigra siyar hauwi. Mi kariir naeyuun wi siir hauugi mi wi siir whinkinsis haiginiuwu. Mi siya wi iikamim hinda tindainim simiir boinnimauuwam nami kariir kwoin miyyik iir. ¹⁹ Mi siya wi io yai boin tani mi ig yai boin tani sima siir yaiya wi hinina wakae rani mi siya wi iki siyiuim simiir bopwo nokwo kauwokam tani. ²⁰ Mi siya siir iikamim kirie karamaeyim auwim opudgi hugsoswowyim siir hiriinan nwowi wi simiir tirbu rani. Niingaka. Mi iikamim yipiki diminsi niimimini yim paridsimin tingiyam kingiin nwowin siir hiriinan ywowim ti hiriinanin Adi Komii siya simiirin wi paenan niuwao rani. Mi wi iyya kariir kwoin miyyikin dimin biyie imiir nikwowaisii ana saiirar nadigiuwi. ²¹ Mi iikam nhirim nu whiekakim simiir hiranim sima wi siirim naingwo tibmii mi wi siirima nwokwokin simiir nanmaiwarkainam. Iriig.

Jisis mi Bielsebul siir inig whirin Setankin

(Mk 3:20-30; Lk 11:14-23)

²² Mi ta ii aiirin sima inkamin nwira yikiunani siirim mi ti inkamin uridyiu biyeyin siir hirar nwokin. Mi siya nhwokwisaekin mi siya ini waeyaiya mi

owin. Mi siirin Jisis siya haiswoniski haiginuugin mi siya yai ina boinaigiyin mi siir nhwoin ina swoki kaowirirkiyin. ²³ Mi iikam isid komii whiekakim sima ini hindara yanaakiyim mi sima boin, ti inkamin Divid siir isidankin. Biya, Biyan Inkam Komiiyin siya nimbini nitam tari siya, aniya? ²⁴ Mi Farisi kam nhirim sima ti hiriinan yai wakaeyim mi sima ti iikam isid komiiyin io simiir ywoki, ti inkamin siya uridyiu biyie imiirin Bielsebul siir kirie ailar haiswonimniskii, siya uridyiu biyeyim simiir biyan inkamkin. ²⁵ Mi simiir kwoinim Jisis siya ina ninokninkinim mi siya simiir boinki mi om whiruwan iikamim sima isido whisa ninkibirnaki mi yaii sowa sowa nini mi ti omin wi miyika nwoki, aniya? Niingaka. Mi iikamim piugan kwiruwanim sima isido whisa nwowi mi yaii sowa sowa nini mi ta piugana wi miyika nwowi, aniya? Niingaka. ²⁶ Mi Setan siya kariir whindiriraerar haiginuwi uridyiu biyeyim simiir haiswoniskiyam. Mi siir isidin wi whisa ninkibirnaki. Mi siya wi paki hiniin kirieya sae haiswoniski, ha? Niingaka. ²⁷ Mi Bielsebul siya kariir whindiriraerari mi kara uridyiu biyeyim siir kirie ailar haiswoniski mi kimiir isidin simiirin wi nhinga whindiriraerar haiginuwi, uridyiu biyeyim sim, aniya? Mi Bielsebul? Niingaka. Mi kimiirin Bielsebul siya whindiriraerar tani uridyiu biyeyim simiir haiswoniskiyim. Niingaka. Ti diminin Bielsebul siir nusiimauugin siya kariir bi whindiriraerarkin. ²⁸ Mi Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiun siyar whindiraerari mi kara uridyiu biyeyim simiir asi haiswonimniskii, ti digworaekwowim kimiir nusiimauuwi mi kima wa dinokninkin siya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saeya bidi yamwoniya. ²⁹ Mi yai kwira kara kimiir boinmauwi inkam nwirin siya inkam Setan kiriekakin siir omaka hiriir nami mi wi siir digworaekwo imiir tauae haii, aniya. Siya ti inkam kirie iirin weyinsopni tiki inirkaikikingik, siir iiga inin hiriinan tiri mi siir digworaekwowim omakanau hir nwokaiyim wi siya hainaki.

³⁰ Inkamin nomiiyau kanaka nwo karam nwowi mi siya io kariir nwowikin. Mi yipikin kariir whindiriraerar karam nwowi iikam simiir kwoinim Adi Komii siirim ninkpit haigiyim, sima ini iikamim dimin biyekakim sima nhinirirropkiyim hinda tinda ini simiir hiriinan ywowin. ³¹ Kara kimiirin pi hiniina boini, Adi Komii siya wi digar nwowi kimiir digworaekwo biyie whiekakim simiirar haiyoprimdiyumiigi mi iikam whiekakim sima nigbumbu boinim simiir warar mi inkamin Adi komii siir naeyiu iir nigbumbu boini mi Adi Komii siya ta yaiya siya nigbumbu boina wi saiiir wara haiyoprimdiyumiigi rani. Niingaka. ³² Inkamin Yaowae Adin ninomor kouan kariir nigbumbu boini mi Adi Komii siya siir dimin biyie imiirin wa haiyoprimdiyumiigi. Mi inkamin Adi Komii siir naeyiu iir nigbumbu boini mi Adi Komii siya siir nigbumbu boina wi saiiir haiyoprimdiyumiigi rani. Mi tariinanin, iriipa hiriinan mi mhoiyya iriipa hiriinan. Iriig.

*Pae biyeyin pi nae biyeya mi budi
(Lk 6:43-45)*

³³ Paeyin miyikim nwowiyin mi siir naeyim pi wadieya mi owi, pae biyie mi owiyin mi siir naeyim pi biyeya mi owi. Inkamin sima bi nae imiirar niki kigi mi sima pa ninokninkini, pae miyikin, iyie? Pae miyik rani. ³⁴ Kima ti iikam biyeyim, kima ini mipug biyeyim simiir hiriinan ywowim. Mi kima wi piki hiniin yai miyikim simiir nimboboini, ha? Yai panin panin kwoinkim iikam krimiir mhai kwoinaw nwokaiyim pi simiirar prii boininisami. ³⁵ Inkam miyikim mi kwoin miyikim ini siir mhai kwoinaw hirar nwokaiyim. Mi siya siyiu miyikim miyikim asi tiri. Inkam biyeyin siir kwoinawin yio yai bibiyie kasaki nwokai rani. Mi mhoiyya siya wi yai biyie imiirar boini.

³⁶ Kara kimiirin pi ti dimin taemin hininim sim boinki, boinwokiopnatkaini iya Adi Komii siya wi iikamim simiir hidi yai bibiyeyim sima priiboin priiboinim simiirsi. ³⁷ Mhoiyya Adi Komii siya wi krimiir srii yai whiekakim biya krimiir yai aeya boinim. Mi ti kimiir yai whiekakim wi simar nusiimauwi. Kira miyiki pi yamisi owin, iyie? Kira inkam miyik rani. Mi siya kimiirin wa hidi dimin taemin whiekakim kima boinim. Iriig.

Kam nhirim dimin kirie kirie komii komiiyim simiir kigam kauwok boinkikim

(Mk 8:11-12; Lk 11:29-32)

³⁸ Ta ii aairin kam nhirim siyu komii ninokninkiniyikim mi Farisi kam nhirim sima boin, inkamin iikam nowomwarkaiyuwiyin, krma ha naingwowi kira dimin kirie komiiyin whira diisiimauu haiginu mi krma wa nwoki inokninkinim kira Adi Komii siir yinisimkin. ³⁹ Mi Jisis siya simiir yai aka hinina yowarkai boin, kima iikamim kariiram kauwokim dimin komii kirie kimiir nusiimauuim, kima iikam miyik rani. Kima Adi Komii siirim bi swoki aingwo tibmiigim. Kara dimin kirie komii pi kimiir swoki iisiimauu rani. Diminin whirin kara kimiirin pi siirarar nusiimauuwi iya biya profet Jona siya tira ti nu iir. ⁴⁰ Biyya Jona siir hiriinan, siya nwokaiyin anasu komiyya saiiir mhaiinau, nabieyim kwoim mi niyiyim kwoim. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin wi iriipa hiriinan, nabieyim kwoim mi niyiyim kwoim ienau hir nwokaii. ⁴¹ Mhoiyya iya Adi Komii siya iikamim simiir hidi. Mi iikamim biyya om Niniva hir nwowim mi wi ti iikamim simaka nankin okwowi. Mi sima wi hinina boini. Kima iikam biyiekangim. Mi sima wi hinina boini. Dimusi rani, biyya Jona siya Adi Komii siir yai aair boinimauuim mi iikam whiekakim sima Adi Komii siiram bidiya yangwo tibmiiyim. Inkamin nwira nwowi tirin, yo ini Jona siir haiburin mi kima siirim bi naingwo tibmiikim. Niingaka. ⁴² Mhoiyya Adi Komii siya iikamim simiir hidi, biyyan wig komii ira nu nhirim simiir kigriraowia saeya biyya iikamim nu Sivanim simiir kigriraoka. Mi saeya wi ti iikamim tariinan nwowim wi simaka nokwowi. Mi saeya wi hinina boini, kima iikam biyieki biyie kangim. Mi saeya wi hinina boini. Dimusi rani, biyya saeya saiiir nu iirar mi haiburgigi mipi aru maeyauwar mi rimtioki inkam komii Solomon siir yai wakaeyam. Ti inkamin tir nwowin siya ini Solomon siir haiburin mi kima iikamim siir yai bi wakaeyoknakim. Niingaka. Iriig.

Uridyiu biyeyin ina swoki itin

(Lk 11:24-26)

⁴³ Mi iya uridyiu biyeyin siya inkam nwirni haiburgigiyin mi maeyau niinga niingaim op karamaeyim pi simiir priiyamki siya saiiir nani owowim. Mi siya maeyaukwir bi kigin. ⁴⁴ Mi siya hinina yangwo, kara pa swoki ami maeyaua biyya kara nwonaniya saiiiram. Mi siya ha swoki amin mi siya kig ta maeyaua sima bidi nhiskiya mi bidi piuaiya mi maeyau nhrkim niinga bi nwokim mi uridyiu biyie nwarki hir nwo rani. Niingaka. ⁴⁵ Mi siya hiriinan kignamin mi ina swoki amin mi uridyiu biyie iriiyar nwiso simiir swoki ikina mi siyu bibiyeyim sima tiriyim ini ti siir haiburim. Mi sima saika yam mi sima ina yapninopkainamim mi ta maeyau saiiir ini owou. Biyya ti inkamin uridyiu biyie whirin siya nwowin biyya siya biyie wao bi nwokin. Mi tariinanin ini ti uridyiu biyie iriiyar nwiso simar yonkwobumbuninkin iuguskiyin ti inkamin siirim. Mi wi hiriinan kinar nibiyamsowoi iikam biyeyim tariinan nwowim simiirin. Iriig.

Jisis siir apua aeya mi siir nomousisim ima siir kigam namkim

(Mk 3:31-35; Lk 8:9-21)

⁴⁶ Mi Jisis siya yai, iikam imiirar niki boinimamauuin mi siir apu aeya mi siir nomousisim ikim sima yaba yaka okwoni. Sima yai saika boinaiyam nitkim. ⁴⁷ Mi inkam nwirin Jisis siir boinki, wakae, kiriir apu aka mi kiriir nomousisim ikim sima isi yaba hirar nokwowim mi sima yai kinaka boinaiyam nitkim. ⁴⁸ Mi Jisis siya ti inkamin siir yai aka hinina yowarkii boinki, siya Adi Komii siir isidin simiir nowomwarkaiyuim siya hinina boinkin. Yipiki kariir apua? Mi yipiki kariir nomousisimim, ha? ⁴⁹ Mi Jisis siya siir mi kigna miriyan kamim ina simiir yisiimauugi, kigi! Kariir apua mi kariir nomousisimim ti simargim. ⁵⁰ Inkamin kariir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin siir kwoin iirara napi, yim kariir apu mi kariir nomousisim mi kariir yokmankim. Iriig.

13

Inkamin sasae ninkiniyin numir aiir siir yaiga

(Mk 4:1-9; Lk 8:4-8)

¹ Ta ti aiirin Jisis siya omaka hir haiburgikin mi ina yapnaniyam in yaba hiriir. Mi siya whiegbid hir yani idwoiu. ² Mi iikam whiekakim siir yani kaeyokaiyu. Mi siya i ira saair yani kwirii idwokaiyu mi siya i hir nidwokaiyin mi iikam whiekakim opmaiga hir yani okwomaiyu.

³ Mi siya boiniyo yai kasa bi boinkin. Siya boin, wakae mi inkam nwirin siya siir numira witnid saair nitkinam namkin. ⁴ Mi siya witnidim ha nitkinamim mi nhirim siyu nikigiyim mi ipiyan nhirim ha nitim sima ini atkin idwo aeni. ⁵ Mi witnid nhirim maeyau siyakaka saair nikiiyim mi nuin aowa bi namkin mi ti hiriinan witnidim ina whakiiyim. ⁶ Mi bieyin ha whwonaidniyakwokin mi ini simiirar yawhwoniyan. Mi ti witim simiir miyim haimii bi namkin simiirin ini bie siyar whwowaigiyim. ⁷ Mi witnid nhirim urid nimridgakin siir bopwo nakaigaiyim mi urid nimridgakin ha nisikiyin mi ini siya yisiirindinugiyin. Mi sasaenidim bi sibgu whakim. ⁸ Mi witnid nhirim nu miyikin siir nikigiyim, yim nae ina budgiyim. Mi nhirim yim hinina bud nhirim kamairim iriyyar mi nhirim yim hinina mi bud, kam nwoim mi nhirim yim hinina mi bud, kam nwir iuur. ⁹ Inkamin wingakaargin mi siya ti kariir yai imiirar wakae mi ha sibgu daingwo. Iriig.

Mi Jisis siya boiniyo yayim siya boiniyim simiir bwamkibwamim simiir boinmauugin

(Mk 4:10-12; Lk 8:9-10)

¹⁰ Jisis siya ta yai aiir boin digiyin mi kamim siir kigna miriyan sima Jisis siirin nitim mi siirin hinina ini boini, hae! Kira simiirin boiniyo yai dimusi boini, ha? ¹¹ Siya hinina yowarkii boin, Adi Komii siya bidi yisiimauuwim nimprio yayim ti Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana. Mi siya iikam nhirim simiir wara bi nisiimauugin. ¹² Ti diminim inkam nwirin siya ninokninkin komiigakinuwi mi Adi Komii siya wa swoki inkin hauugi mi siir ninokninkina wi komiiyar nwowi. Mi inkam nwirin siir digworaekwo simim kwisuwakinuwi mi wi Adi Komii siyar swoki hii. ¹³ Mi kara ti hiriinanin simiirin boiniyo yai boini. Dimusi rani, simiir nhwowim ina kaowim mi sima dimin kig rani. Simiir wanim ina mauim mi sima yaimwo aiir wakae ninokninkinkan tani. ¹⁴ Kima ti iikamim yai kwira profet Aisaia siya boina biya saeya bidi yimbiniya saeya hinina boinka. Kima yai aiirin wa wakae mi kima saair yaimwo aiirin wa ninokninkin tani. Mi kima wa kigi mi kima wi siir siirara kignanaei. Mi kima wi ninokninkin tani kima dimu dimin kigim. ¹⁵ Ti iikamim simiir mhi kwoinim ini hindara hugimkikiugiyim. Mi simiir wanim ti yai

imiir wakaeyim pi piyaowi mi simiir nhwowim ina kwisnamim. Mi simiir nhwowim pi dimin whir kigisi. Mi sima kariir yai aiir sibgu wakaekini mi simiir kwoinim wa sibgu ninokninkinki. Mi simiir mhi kwoinim wa kisina haigi mi wa naingwo tibmii mi kara simiirin wa haiswonimniskii haiginuwi.

16 Mi kima hiriir maigimaigra. Mi kimiir nhwowim dimin taemin imiirar sibgu kigikim. Mi kimiir winim yaimin dimin imiirin ha sibgu wakaeyomokikim. 17 Kara kimiirin yaimwo aiirar boini, biya profet kam whiekak ikim mi iikamim dimin whirki kimbu karamae nwo ikim sima ti diminim kima kigam naingwowim simiir kigama naingwokim mi sima simiir bi kigim. Mi sima ti yayim kima wakaeyam tirim, simiir wakaeyamar naingwokim mi sima simiir bi sibgu wakaekim. Iriig.

Sasaeya nankinin inkamin numir siir boiniyo yaiga
(Mk 4:13-20; Lk 8:11-15)

18 Tariinanin kima inkamim sasaeya nankinin numir siir boiniyo yaimwokiya imwo aiir waka. 19 Iikam whiekakim sima yai win kibi aiir wakaei, iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, saiir wakaei. Mi sima saiir yaimwokiya imwo aiir bi sibgu ninokninkinkim. Mi Setan siya simiir mhi kwoinawu hiriir namim mi ta Adi Komii siir yaiya iya simiir hir nwoa saiir hainiknatki. Iikam whiekakim sima yaiwin kibi aiir wakaei ninomor kouana mi saiir yai aiir ninokninkin karamae nwowi ya hinanga witnidim siyu nikigiyim mi Setan siya simiirin niti mi simiir boini kima ta yai aiir kipi wakaei Adi Komii siya nankina kimiir mhi kwoin imiir waraur. 20 Mi witnid nhirim na maeyauwa siyakaka saiir nikigiyim, yim ini iikamim yai aiirin winwinarar sibgu wakaeyim mi maigimaigra ha nwowiyin ini simiir hiriinan ywowim. 21 Mi yim ini witnidim mi grinkii karamae nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi sima wi ii priei nokwo rani. Mi wa swoki kwaowainami. Mi iikam nhirim simiir naingwo tibmiiya ini ti witnidim simiir hiriinan ywowim mi sima ii priei naingwo tibmii rani. Mi iya simiirin hik kimpipisuki nambiyami, ta sima naingwo tibmiiya Adi Komii siiram, wi digiumii haimriiyugigi mi wa nikii iuguskii. 22 Mi witnid nhirim urid nimiridgakin siir bopwo nakaigaiyim yim ini iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim mi simiir hiriinan ywowim. Mi ti nuan dimin biyeyim simiirin naingwoyimiyoki, umir min hininim, simiiraram naingwoiyim, ti hiriinanin ya Adi Komii siir yai aiir higrinuwi wa nikii iuguskii. Mi sima wi digiumii Adi Komii siir haimriiyugigi. Mi simiir miya sima miriia, sima saiirin miyik panisi miriisi. 23 Mi ti witnidim nu miyik nitkinim, yim ini iikamim Adi Komii siir yai sibgu wakaeyim mi simiir yaimwokiya imwo sibgu inomokninkiniyim, ini simiir hiriinan ywowim. Mi ti iikam hiriinanin sima wi mii miyikar mirii, ti sasaenidim kamairim iriirara budiyim mi kamnwoima mi budiyim mi kam nwir iuura mi budiyim ini simiir hiriinan ywowim. Iriig.

Boiniyo yaiga ko biyeya numir whakiya saiir boiniyoka

24 Jisis siya yaewa boiniyo yai kwira saiirin hinina boin simiirin, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, ya ini ti inkamim witnid nankinin siir numir aiir ini siir hiriinan ywowin. 25 Mi iya iikamim ha whwonkai aokaokiiyim mi siir sau omomin siir inkam nwirin ha nitwiiyin mi siya ko biyeya kimidiniya siir numir aiir ini itkingig. Mi siya ina swoki idamkiwiiyin. 26 Mi mhoiia ti sasaenidim ha ninan iigiyim mi sasaeyim wai ha nwokiyim mi siyar kigi ta ko biyeya warar nankin whakiya. 27 Mi miyan kamim ina yamim numiran adin siiram. Mi sima boin, biyan inkam, krimiir kwoinim ha naingwokim kira numir hirin sasaeya miyikim simiirara

ninkini mi ta hiriinan ko biyieya saeya panina nimbiamka, ha? ²⁸ Mi siya simiir boinki, kimiir sauan inkam nwrki nitkingikin ta ko biyieya! Mi siir miyan inkamin siir boinki, kiriir kwoinin panina naingwowi krma iki ko biyeyim simiir pini aku, aniya? ²⁹ Mi siya simiir boinki. Nningaka. Sasaeyim wi ko biyieya saika kima ninkin akisi. ³⁰ Kima sowiirin hiriyar kigninkin whakii mi wi iya sasae ningugu haiyana, wi saiir nadigiuwi. Mi iya sasae imiir ningugu haiyana miyan kam imiirin wi kara boini, ko imiirin maeyau kwiruwa dak haigin mimir. Mi simiirin wi iripa kog hainami mi wi pae namginki. Mi sasaeyim, yim wi kariir omaka nae haigiya wi saiir hir haigii. friig.

Boiniyo yaiya mastetnidin mi yis ikin sowiir boiniyoka
(Mk 4:30-32; Lk 13:18-19)

³¹ Jisis siya yaeya boiniyo yai kwira simiirin hinina boinki, Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ini mastetnidin siir hiriinan ywowa. Mi inkam nwrin siirin siya hainam siir numir aiir ini inkin iu. ³² Mastetnidin siya nae whirni nidnan bi nwokin. Nningaka. Siya komii rani. Mi mhoiyya siya wi komiyya nimbiamki mi numir hiran naeyim simiirin siyar mwrii haiburigigi. Siya pae komii nwokiyim mi ipiyinim pi siir kwiya imiirar mi atkikini mi whie minim pi hirar mi haigii. Mi iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekak imiir kigirkakana, siir iikamim sima wi ti mastetin siir hiriinan nwowi mi wi komiyyar nasae owiguskii.

Yisin siir boiniyo yai aeya

³³ Jisis siya yaeya boiniyo yai kwira ina swoki boinkiyin. Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ini yisnan iyopin bwaembwaekin howoknamin. Iiya wig ira saeya ti yis iir haiiya, praua aka kaipridgiyam mi ti prauain pa niyopin bwaembwaeki howopnami. friig.

Jisis siya ta boiniyo yaiya iikamim simiir boinka
(Mk 4:33-34)

³⁴ Jisis siya ti yayim biyya siya boinim digworaekwo whiekakim iikam imiirin boiniyo yai ara boinkin. Siya simiirin yai whir wara bi boinkin. Nningaka. Siya simiirin boiniyo yai arar boinkin. ³⁵ Siya simiirin boiniyo yayim hinina boinkin, siya profet inkamin siir yai aiir swoki boinurwokaigikin, biyya yokwoni siya win boinkiya yaiya saiir. Ta yaiya saeya hiniinga, kariir yaiya wi boiniyo yai imiirara kaonisboini. Adi Komii siya ti nu iir nonkwokwo karamaeya niki owa mi kara ti diminim biyya haigiprakaiyim mi tariinan namwoniyim wi simiirarar boininkiigi. friig.

Ko biyieya saiir boiniyo yaiga

³⁶ Jisis siya ha boin digiyin mi siya iikamim simiir haiburgigin mi siya omaka saiir yapninopkainam. Mi kamim siir mi kigna miriyyim, sima ina yitim siirim mi ina boinim, kara ta boiniyo yaiya ko biyie saiira numir whaka krimiir unki boinimmauu. ³⁷ Jisis siya ina yowarki boinim simiir yai aka, inkamin sasaeya miyyik ninkiniyin numir, yio karargin, biyyan Yaowae Adin ninomor kouanki nitin. ³⁸ Mi numira ya ti nu ieya mi sasaeya miyyikim yim iikamim Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknaeyim, ya simiir nikri boinka. Mi ko biyieya ya iikamim Setan siir yai aiir wakaeyoknaeyim ya simiir nikrii boinka. ³⁹ Sauan omomin siir inkamin ko biyie aiir nankaiyin yio Setan siya. Mi iya sasae imiir ningugu haiyana, ya ta iya Adi Komii siya iikam imiir hidana ya saiir boinka. Mi kamim numiran sasae imiir ningugu haiyim, yim Adi Komii siir paekwosim ima. ⁴⁰ Mi ko biyeyim

maeyau kwiruwa sima haingiriyu haiginim mi ha namginkiyim paeya mi mhoiia wi hiriinanar tiri. Iikamim dimin biyie biyekakim, simiirin wi hiriinan hidi. ⁴¹ Mi kara Yaowae Adin ninomor kouanki nitin, wi kariir paekwosimim simiir nikropkii hinda tinda. Mi sima wi ti nuin siir diminpai diminpai whiekakim iikamim simiir naingwo tibmii aiir kiyopsimsibgyim mi iriipi hiriinan, sima wi iikamim dimin biyie tirim, simiirin wi Adi Komii siir isidin simiir hiranki nhinikriropki. ⁴² Mi simiirin wi pae komiia sair hiriir nitkaigaigi mi sima wi paenau hirar kaouubopboinkaeyami mi wi simiir big imiirar naegimgiyikaeyami. ⁴³ Mi ta ii aiirin iikamim dimin whirki kimbu karam nwowim wi bienan simiir whwoyaei. Adi Komii siir iya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana sair. Inkamim wi ngakaingin siya ta yai aiirin ha timi wakae. Iriig.

Inkamim umir miya nu haingikaiya sairim hansranin sair boiniyo yaiga

⁴⁴ Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, saeya ini ta umir miya numira sair haigiprakaiya inkam nhirkim biyar, ini sair hiriinan ywowa. Mi mhoiia inkam nwirin ha swoki hansir haiyin mi ina swoki haigiprakaignin ta maeyau aiirar mi siya ini maingimairga ywonamin. Mi siir digworaekwo whiekakim ina hauugiyim inkam nhirmi sima sainam. Mi ti umirim siya haiyim wi ta maeyau aiir nwoki sainim. Iriig.

Umir komii saini siyuin siir boiniyo yaiga

⁴⁵ Mi boiniyo yai kwira ya hiniinga, Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ya ini ti inkamim umir miyik miyik haiyam hansraniyin ini siir hiriinan ywowin. ⁴⁶ Mi siya umir miyik kigiyim mi ti siir umir digworaekwo whiekakim wi iki inkam nhirim simiir umir digworaekwo miyik miyikim simaka ninowana haii. Iriig.

Haimnani boiniyo yaiga

⁴⁷ Mi boiniyo yai kwira ya hiniinga. Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ya ini inkamim haimna whinawu kwira sae hiumii ikouwiyin, wraisupai wraisupai simiiram, ini siir hiriinan ywowin. ⁴⁸ Mi iya haimnan, wraisuki naokinguguninkiniyim mi siirin pa kinaidami nupaiga hiriir. Mi sima pa nidwowi mi anasu miyik miyikim pi two nhirmi kigmamak isitnoudnankaigi. Mi biyie biyeyim yimbi paeya nisitnoudnankaigi. ⁴⁹ Iya Adi Komii siya iikam whiekakim simiir hidana, ya wa ti anasuwim simiir hida wi hiriinan nwowi. Mi iya paekwosim ima nitana mi wi sima kigmamak haii, piki hiniin iikam ikim wadieyim mi piki hiniin iikam ikim biyeyim. ⁵⁰ Mi sima simiirin wi pae komiia sair hiriir nitkaigaigi. Mi ta iya, sima wi kaou ou prasae kin tani. Mi simiir big imiirar ninin aekiyimkiyikaeyami. Iriig.

Inkamim dimin miyik mi dimin kab sowir haii iki

⁵¹ Mi Jisis siya simiir srugi mi kima ti yai whiekakim, simiir yaimwowim simiirin ina ninokninkinim, aniya? Mi sima ina boinkiyin siirin, ihi. ⁵² Siya simiirin hiniina boinki mi kam siyu komii ninokninkiniyim yipiki kariir kigna miriyan inkam nwowim sima Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, sima sair bidiyar haiyim. Mi sima ini omakain inkamim siir hiriinan ywowin. Mi siya omaka siir digworaekwo haigiya pi sair napninopekainami mi siya dimin miyik mi dimin biyie, pa nini hainakinaka mipa siotkin hauunami iikamim simiir whinkinsiisam. Mi ti hiriinan siyuin, wi sima boinnimauuami Adi Komii siir yaiya biya profet inkamim sima boina mi ta yaiwin kibiya sair warar. Iriig.

*Om Nasaret hiran iikam sima Jisis siirin digiumii haimriiyugigin
(Mk 6:1-6; Lk 4:16-30)*

⁵³ Jisis siya ti boiniyo yayim simiir boin swokiyim mi siya ti om iirrin ina hailburgigin mi ina yamin. ⁵⁴ Mi siya siir omki om iirar swoki amin mi siya iikamim simiir ini boinimauuii, Adi Komii siir yai air omaka yayimin dimin nidwokai wakaeiya simiira saiir. Mi sima wakae digiyim, sima ini hinda yanaakiyim. Mi sima ina yomboin amboinim, ta ninokninkina dimin kirie kirie iikamim sim haiswonimniskiiya siya papi haigin, ha? Siya krimiir hiriinan inkamaigin. ⁵⁵ Mi ti yinisimin siya inkamin omaka miriyyin, siir yinisim tani, aniya? Mi tari siir apua Maria saeya rani, aniya? Mi tari Jems, Josep Saimon mi Judas, yim tari siir nomousisim tani, aniya? ⁵⁶ Mi tari siir yokman whiekak rani, ti krimakar nwowim, aniya? Mi ti digworaekwo whiekakim siya papi haigin, ha? ⁵⁷ Sima hiriinan yai boinim mi simiir mhi kwoinin ini hikaka ywokiyim. Dimusi rani, sima ninokninkin tani, siya ta kirieya papiyanka haiga. Mi Jisis siya simiir boinki, profet kamim sima inigakim iki om whiekak imiirin mi siir omki om hirin mi siir pugana saiir hiran iikam ikim, siya simaka inigak bi nwokin. ⁵⁸ Mi siir om hirin siya dimin kirie whiekak bi haiswonimniskigim iikam imiirin. Nningaka. Dimusi rani, sima siiram ha bi naingwo tibmiigim, siya ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin. Nningaka. Iriig.

14

*Jonin op baptais haiginuwanin iikamim simiir siya bidi yaowin
(Mk 6:14-29; Lk 9:7-9)*

¹ Ta iya Herot siya nu kigiraowan inkam komii nwokin Galili hir mi siya diminin Jisis siya tirim simiir wakawin, ² Mi siya siir miyan kamim simiir boin, kara ha naingwowi, ti Jon siyaki siyairgin inkamin iikamim simiir baptais haiginuwan op, aniya? Biya kara siir nimbinkin inkamki nisomaowim. Siya ie hiranka swoki insin idwokin mi ti hiriinan kirie komiia siir hir asi nnowi.

³ Mi biya Herot siir kamim sima Jon siirin hiriinansi nonkworinugin mi siirin wiyinsopni yinirkai mi maeyauwa huyokiyokaiya mi biye miriia hir ini haigigik. Dimusi rani, Jon siya maigimarga bi nwokin, Herodias saeya Filip siirar wiga mi ini yaowae biyeyin Herot siya swoki hainikionkwanon. ⁴ Biya Jonin op baptais haiginuwan inkamin, siya Herot siir boinainanaekin ti dimin siir, siya hiniina boinkin, kira ta wig air hainikionkwanon kira nonkwonani siyiu komii iir nikripkin yio ti hiriinan siyiuin miyik rani. ⁵ Herot siir kwoinin Jon siir nisomaowamar naingwokin mi siya ini Juda iikamim simiirsi yididin. Dimusi rani, sima ha naingwokim Jon siya profet inkamkiniuwi.

⁶ Mhoiia iigwira iikam nhirim sima ina yitim, iya Herot siirin siir yopiiga naokaina saiir naemirsim aiiram mi taka iya Herodias saiir yinisim kopaka saeya ig simiir bopwo hir ini swaeyiu mi Herot siya maigimarga komiika saiirimin. ⁷ Mi siya saiirin hiniina yimbinki, kara kiriirin yaimwovar boini, diminin kira kariirim srii mi kara kiriirin wa hauwi. ⁸ Mi saiir apua Herodias saeya saiir yin kopak aiirin hiniina boinimauugi Herot siirimin mi saeya ina boina, kira Jonin op baptais haiginuwiyyin siir ni iir kaigripki mi siirin mobmir kwirni haiginki mi kira kariirim tirir whauugi mi kara wa ninokninkinim siya bidi yaowin. ⁹ Mi saeya hiriinan yai air boin digiya mi inkam komii Herotin siir kwoinin ini hikaka ywokiyin. Dimusi rani, siya iikamim saiikar nidwokai aeyim mi siya simiir whwonkam ida nimbingin mi siya simiirsi asi nididgin. Mi siya siir kamim simiir boinki, ha ti hauugi saiirar

ti diminin. ¹⁰ Mi Herot siya inkam nwirin maeyauwa huyokiyokaiya mi biyie miriyya sair hiriir namam yikropki Jon siir ni iir kaigriphainakiyim. ¹¹ Mi sima Jon siir mwo kaigriphaii digin mi sima siir mwoin mobmir kwira sair haiginki mi sima ta yin kopaka sair hauugi. Mi saeya sair apu aairin hainam. ¹² Mi kamim Jon siir kigna miriyyim sima wakaewinim mi sima ina yamim siir pius aair ini hainaki mi sima sairin ina haingikaiyim. Sima kikai digigim mi sima Jisis siir ini boinmauuu. Iriig.

*Jisis siya hauu aeyim kamim nae 5,000 kim
(Mk 6:30-44; Lk 9:10-17; Jo 6:1-14)*

¹³ Iya Jisis siya ta yai aair wakaeyin mi siya ti om iir haiburgik mi i ira sair kwiriinam mi maeyau iikam karamaeya mirmiyya hiriir yam. Siya siya namkin. Iikamim sima hiriinan wakaeyim mi sima om iir haiburgik mi sima ini siir mhoiyya yapnamim. ¹⁴ Mi Jisis siya ha namasukuin mi i aairin ina haiburgigin mi siyar yapkigidam iikam isid komiyyin hirar nwowi. Mi siya simiirsi yaingwoyimiyokin mi iikamim makakim ini siyar haiswonimniskiiyim.

¹⁵ Mi naiowaka kamim siir mi kigna miriyyim sima ina yitim siirim mi ina boinim, ta maeyauwa iikam karamaeka iya ini namkiriba. Mi hainiingin niuwi kira ti iikamim simiir dikropki mi sima ti omi sisimim kingiin nwowim simiir dantib mi naemin ti sainaeyam tib. ¹⁶ Mi Jisis siya simiirin hiniina boinki, sima whisarii pi dimusi nami? Kima hauu ae simiirin. ¹⁷ Mi sima siirin hiniina boin, krimiir tirin nae homgaki nwo rani. Niingaka. Bretim iriyyar mi anasu whis ha nwowi. ¹⁸ Jisis siya ina boinkiyin, naeyim kariirim hainaki. ¹⁹ Mi iikamim simiir boinki, kima ko aair didwoki mi siya ti bret iriyyarim mi anasu whiswo simiir hai mi ninomor koua hiriir kaoki mi Adi Komii siir boin wadieki mi siya anasu bretim ina yimbimbir yinop hauugiyim kamim siir mi kigna miriyyim simiir. Mi kamim siir mi kigna miriyyim simiir hauugi mi sima iikam imiir hauunam. ²⁰ Mi sima ha naeyim mi simiir mhiyyim ini digar ywokiyim mi kamim siir mi kigna miriyyim sima nae haimiiahaimiyyim sima naepipiru haiginim simiir swoki haingiriyu haiginam mi nibim sima haigiyim nae haimiiahaimi imiir pariig iuur is. ²¹ Kamim ti nae imiir naeyim 5,000 kim, sima wigyin imiir wara bi mwaingim. Iriig.

*Jisis siya whi kwira nunan opa sair idwovar napnaidamkin
(Mk 6:45-52; Jo 6:15-21)*

²² Mi Jisis siya nae simiir hauuwae digikin mi siya kamim siir mi kigna miriyyim simiir boinki, kima i ira sair kwiriinam mi kariir biyya damkwokin whiyya sair mirmiyya hiriir. Mi iikamim simiirin siyar yikropki. ²³ Mi siya iikamim simiirin ha nikropkiyin mi mhiuisim whir iirin Adi Komii siirim siya siyar ini kwisboiniu. Mi naiowaka Jisis sasa ywokairib mhiuisim iirin. ²⁴ Mi ta i aairin siir mi kigna miriyyim sima ini igak whi idopwoniya hirar yakiririr mairibim mi opuda ini irib hiranka hugnaniya mi hinin komiyya ini i aairar kaibombokigiyaa. ²⁵ Piunok nugakin bie ha niyyok naidniyakwokin iya pirkin kingiin nwoyakwoka Jisis siya ini nunan ta whiyya ini sair op ida yapamyakwokin mi kamim siir mi kigna miriyyim simiir hiriir yapnimbiiyam. ²⁶ Sima kigwin siya opa sair idwovar napni mi sima nidid pranae bi kinkim. Sima boin, wari napniyin wraigin mi ha nididim mi ina yinkau ankauim. ²⁷ Mi Jisis siya bi kimiminkikin ini simiirar boinkiyin, kima kirie dwo! Karargin, kima kipi nidid! ²⁸ Pita siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, Biyan Inkam Komii kirargin niuwi mi kira kariir boinki mi kara pi opa sair idwowa napnani kiririm. ²⁹ Jisis siya ina yowarkii boinki, kira ha wit! Mi Pita siya iya sair haiburgik mi ini nunan opa sair idar kwaewiskin

apamin Jisis siirim. ³⁰ Siya opuda saiir kinainkiuwinin siya ina yididwinin mi siya op aowa hiriirin ina yokwokwomairaraonainamin. Mi siya hinina kauwoki, Biyan Inkam Komii kira kariir kibokiinawid! ³¹ Jisis siir ina bi kainiminkika ini Pita siirar yanka nonkwo sasagiya mi siya siir boin, kiriir naingwo tibmiya kabi rani, kiriir kwoinin dimusi naingwo yisyiskin. ³² Mi sowa iya saiir ini kwirin mi opuda ina hugwokmaigya. ³³ Mi kamim siir mi kigna miriyyim i hir nwowim sima ti dimin iir kigiyyim, sima ini Jisis siir inig iir hainanim mi sima hinina boin, kibie idwai kira Adi Komii siir yinisimkin. Iriig.

Jisis siya nu Genesaret hiran iikamim maki niyyim simiir haiswonimniskigin

(Mk 6:53-56)

³⁴ Mi sima whii aiir niyikrionaidamim mi sima maeyau kwira nu Genesaret hirana saiir yamamasu kuu. ³⁵ Iikamim ta maeyau aiiranim sima ina yinokninkinin, Jisis siya tio. Mi sima yaiya ina hauu ninkinkinaya om whiekakim kingin nwowim simiiram mi sima ina hainaniyyim iikam whiekakim makakim Jisis siiram. ³⁶ Mi sima siir sriinanae, ini mi owin iikamim makakim sima kiriir piu aiir nonkwokiyyin mi nungaki mi iuwi mi yuis mwis iirrarar timi onkwoki inara, aniya? Mi iikamim siir yuis piu owiir nonkwowim sima ini wadeyar swoki okiyyim. Iriig.

15

Adi Komii siir yaiya ini yidiwi wanwiyae simiir yai imiir haiburim
(Mk 7:1-13)

¹ Mi Farisi kam nhirim mi kam nhirim siyu komii ninokninkiniyyim, sima om komii Jerusalem hir haiburgigim mi sima ini Jisis saika yamwoniyyim mi sima siirin hinina sriigi. ² Kamim kiriir kigna miriyyim sima yidiwi wanwiyae mi siyyim simiir biri napkim. Moses siya boina mi ina min simiirim biyyin hisok rani, iya sima naeiyim krimiir yidiwi wanwiyae mi siyyin kirieyin siir hiriinan. ³ Jisis siya simiir yai aka ina yowarkii boinin, kima ti yidiwi wanwiyae mi simiir siyyim simiir, dimusi napkripkaii. Mi Adi Komii krimiir Wanin siir siyu iir dimusi nikwo waisigim, ha? ⁴ Biya Adi Komii siya hinina boinkin. Kira, kiriir yopii adwo sowiirwai yai aiirar sibgu wakaeyokna mi kira sowiirin siyu miyyik iirar diisimauu. Mi dimin whirin siya simiir boinin, nwrki siya sowiirwai nikbumbu boini mi sima wi siir nisomaowi. ⁵ Mi kima ta yai aiir bi wakaeyoknakim, kima hinina boinkim. Inkam nwirin siya umir digworaekwo kakiniuwi yopii ad owiir whinkinsiisim. Mi kira yopii ad owiirin hinina kipi boin, ti umirim Adi Komii umirkim. Mi kara bidi yimbiniin ti umirim Adi Komii siirgin mi kara pi kowiirwai hauu rani. Nungaka, nungakanga. ⁶ Mi tiki hiriinan siyyuin siir tiri mi ini mi owin kima sowiirwai mi kigrirao karamae mi owi mi kima Adi Komii siir siyu iir bidi haigin ikworinugigim mi kimiir wanmi siyu iiramar yikpitkaii namim. ⁷ Kima ti iikamim niksisaeyan iikamkim. Ta yaiya Adi Komii siya boina biya profet Aisaia siya kimiiram nimbina ini kaimwowa ywowa mi siya kimiirin hinina boinkikin.

⁸ Ti iikamim sima kariir inig iir hainaniyyim sima yai ara nhinkini, simiir mhii kwoinin kanaka namasu rani. ⁹ Sima kariir inigin whisariiyar priihainani ti diminim sima boinmimauuim iikamim simiir, ya kariir yai rani, simiirar yaiga. Iriig.

Inkamim kwoin biyye nwowiyyin yipi miyyik nwo rani,
(Mk 7:14-23)

¹⁰ Mi Jisis siya simiir boinmimauu digiyin mi siya iikamim simiir yikiuna, sima siirim namim. Mi siya simiirin hinina boin, kima sibgu wakae nonkworinugi, ti diminim simiirin. ¹¹ Diminin inkam ieya nonkwo haiiyin mi ha naeyin, yio iikamim ioki siya bi hio haiginuwigin. Nningaka. Mi kwoin biyie yio nikrani io pi siya hioyi mi inkamin pi siya kiyainami siyu biyie tiramin.

¹² Mi siya ti dimin imiir boin digiyim. Mi siya kamim siir kigna miriyyim sima ha nitim mi ina yaboiniyim kira ina ninokninkin ti Farisi kamim sima ti diminim kira boinim simiirar wakaekiyim. Mi sima kinaka io komiiga? ¹³ Mi Jisis siya ina yowarkii boinin. Adi Komiiyin ninomor kou nwowin, siya numirkakin. Digworaekwo whiekakim siya ninkikin karamae nwowim mi siirin wi miigakar kiyop haigi. Mi wa nitkaigi. ¹⁴ Kima Farisi inkamim simiirsi kipi naingwoyimiyok, sima ini nhwokwisae inkamnan yowowim. Nhwokwisae inkam nwirin siirin siyu bi nusiimauuwikin. Mi siya nhwokwisae inkam nwirin siir nusiimauuwi mi sowa wi ieno iirar napnatkaigai namsowwi. ¹⁵ Pita siya Jisis siirin hinina boinki, ta boiniyio yaiya kira sair yaimwo aiarar boiniski mi krima sair nwoki inokninkinim. ¹⁶ Jisis siya simiir boin kima ini inkam whaowaeyar niki owim iki iikam nharim simiir hariinan, aniya? ¹⁷ Kima ninokninkin tani, ti hinin diminin yaiya naekiyim pi mhii kwoina nam tani, pi dini siyuin pi siir namki. Mi mhoyia pi waisi hir nini iugik rani, aniya? ¹⁸ Mi diminim inkamni mhii kwoinau nwokaiiyim, mhoyia wi yai saeyar boininkigi mi ti diminin inkam iirin wi siyar nwowaiginuwi dimin biyiekak. ¹⁹ Mi digworaekwowim kwoinau nwokaiiyim yim hiniingim. Kwoin biyie nwowi ikin mi inkam nwirin nisomaoni siyu ikin. Mi inkam nwirin wig hainikii nonkwonani siyu ikin. Mi hii inkam nwiraka nanaeni siyu ikin. Mi hii tauaeni siyu ikin mi niksisaeni ikin mi nikbumbuni siyu ikin. ²⁰ Ti digworaekwo biyie biyie hininim inkamin biyie sima nwowi. Mi siyuin inkamin ina hisok ae karamae nwowiyin, ti hinin diminin yio inkamin io siya bi hiowikin. Adi Komii siir whwonkam idain. Nningaka. Iriig.

*Nu Kenan hiran wiga Jisis siirim naingwo tibmii kanga
(Mk 7:24-30)*

²¹ Mi Jisis siya ti omin siir haiburgik mi om Taia mi om Saidon sowiir hariir yam. ²² Mi wig ira Juda wig rani, nu Kenan hirana saeya ta maeyau aiir nwowika mi saeya ha nita mi siirim ini kauwokni. Kira Devid siir isidan inkamkin, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin kira kariirsi daingwoyimiyok. Uridiyu biyeyin siya tirbumbugin kariir yinisim yinugiyina. ²³ Mi Jisis siya sairin yaimrsim kwir bi swoki owarkii boinmiminkin. Mi kamim siir kigna miriyyim sima siirim nitim mi ina boinin, ta wiga saeya krimiir mhoyia nitka mi yai saeya sisinanaei. Mi kira sair whindiriraerarki mi sair dikropki. ²⁴ Jisis siya simiir yai aka hinina yowarkii boin. Nningaka. Adi Komii siya nikropkikin kariirin Isrel simiir iikamim simiiraramar sibsibnan kigugu iuguskiyim simiiram. ²⁵ Mi ta wiga ha nita mi ina ini waisii huniya siir igmiiga kingiin mi saeya ina boina. Biyan Inkam Komii kira kariir whindiriraerarki! ²⁶ Mi Jisis siya ina yaingwowin krima Juda iikamim Juda iikam tani simiirin wranan naingwokim mi Jisis siya boiniyio yai kwira sairin hinina boinkin, yio siyu miyyik rani krima yinmi naeyim simiir kipi hai mi wrami kipi nitkinu aeki. ²⁷ Mi ta wiga saeya ina boina Biyan Inkam Komii wara yaiya kira boina kaimwoka. Krima wra biyie nankin. Wra sima naemirsisimim yin ima naekrimkrinkiiyim pi simiirar mi iumimin aei. ²⁸ Mi Jisis siya sair yai aka ina yowarkii boinin, wigra, kiriir naingwo tibmiya ini

komii ywowa! Diminin kira naingwowa siya wi kiriirar nimbiam! Mi ta ii aiiirarin bi kimiminkin saiiir yinisim yinugiyina ini wadiayar ywokiya. Iriig.

Jisis siya iikamim makakim simiir haiswonimniskigin

²⁹ Mi Jisis siya om Taia mi om Saidon sowiir haiburgik mi whiikbid Galili saiiir hiriir yapam mi siya mhuusimin siir hiriir iiyam mi hir ini idwowa. ³⁰ Mi iikam whiekakim ini saika yamwoniyim mi sima iga iin biyie biyiekakim mi nhwokwisaie mi kiu minim ninsimsiriwim mi waeyai mikrim ikim mi makak iikam nhirim sima Jisis siir igmuga ini kikinuni. Mi siya simiir haiswonimniskii haiginugig. ³¹ Iikamim sima hiriinan kigim mi sima ina yanaakiyim. Dimusi rani, sima kigi waeyai mikrimim sima yai ina swoki boinaikiyim mi kiu ninsimsiriwim ini wadiaya ywokiyim. Mi iga iin biyie biyieyim ina sibgu apririkiyim mi nhwokwisaeyim simiir nhwowim ina kaokiyim. Sima Isrel simiir Adi Komiiyin siir inig iir asi hainankim. Iriig.

Jisis siya hauu aeyim iikamim 4,000 kim
(Mk 8:1-10)

³² Mi Jisis siya simiir haiswoniski digiyin mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir yikiuna. Mi siya simiir boinki, kara ti iikamim simiirsi naingwoyimiyoiki iiyim kwoim sima kanaka nwokaigiyim. Mi sima nae bi naemiminkim kara pi boriisopi simiirin mhirima nikropkiyim mi sima pi siyiu hir naokaowi mhaigi. ³³ Mi kamim siir kigna miriiyim ina yowarkii boinkiyim siir yai aka, ta maeyau iikam karamaeka mi krima naeyim pi papiyanki mi inkiguna haii, ha? Ti iikamim simiir hauu aeyamin. ³⁴ Jisis siya simiir sriigi, kima bretim pariiga nwokaii? Mi yim ina boinkiyim, krima bretim iriayar mi antousisim ikim ina mi okaiyim. ³⁵ Mi Jisis siya iikamim simiir boinki, kima nu iir grin kin idwoki. ³⁶ Mi siya ti bret iriayar nhiswo simiir haiyin mi ti anasum simiir warar yinkin hai mi Adi Komii siir boin wadieki mi ina yimbimbir yinoop priigikiyim. Mi siir kigna miriiyim kamim simiir hauugi mi yim ina yapninkwokwo hauunamim iikam imiir. ³⁷ Mi sima ha nae digiyim. Mi ti nae haimii haimiiyim sima naepipiru haiginaowidim. Mi kamim siir kigna miriiyim nibim simiir swoki tau haigiyim iriayar is. ³⁸ Ti kamim ti nae imiir naeyim sima 4,000 kim. Mi sima wig yin imiirin wara bi ninkin mwaingim.

³⁹ Sima nae digiyim mi Jisis siya iikam imiir nikropkiyim mi siya ina kwiriyyin i kopsim ira saiiir kamim siir kigna miriiyim sima warar mi ina yamim whiigbid yarmiya hiriir, nu Magadan hiran maeyau aiiiram. Iriig.

16

Farisi nhirim Adi Komii siir kirie komii komiiyim simiir kigam sriigim
(Mk 8:11-13; Lk 12:54-56)

¹ Mi Farisi mi Sadyusi kamim sima Jisis siir kinankiuwam nitkim. Mi sima siiram sriigi. Kira ninomor kouan kirie komii komii nhirim Adi Komii siirim krimiir wiisimauu krima nwoki kigim. ² Jisis siya simiir yai aka yowarkii boin. Naiowaka kima pi hiniina boin tibi, ninomora ini pariidnan maskwonainamtiba waka ii miyik sapi nikiii. ³ Mi nugakin kima pi hiniina boinyakwoki. Biyyin iiyaka bi maskwonaidniyakwokim mi iiya pa swoki imimgi, panao ii miyik nwo rani, pi naokak nwowi. Ihi, kima kigninokninkinikim ninomor saiiirin. Mi kima ti hiriinan iiyam ina ninokninkinim mi kima Adi Komii siir diminin ti tariinan nimbiamim simiir kigninokninkin tani, aniya? ⁴ Kima iikam bibiyeyim ta ii aiiir nwowim Adi Komii siiram nam karam nwowim kima kariiram kirie komii diriraeraram sriigim mi kima Adi Komii siiramim mhoiyya bi namkim.

Nñngaka. Kara kimiirin wi dimin kirie nñsiimauu rani. Nñngaka. Kara kimiirin wi dimin kirie komii whiruwani iya Jona siya nwowa pi siirrarar nñsiimauuwi biya Jonah siya anasu komiia saiiir mhinaiu nwokaiyin iyyim kwoim mi siya ini omwaiyar swoki waiyai. Mi kima wi Jonah siir kirie komiia saiiirara kigi. Mi siya ti yayim simiir boin digiyin mi Jisis siya simiir haiburgik mi siya ina yamin. Iriig.

Boiniyo yayia Farisi Sadyusi simiir yisin siir boinkin
(Mk 8:14-21)

⁵ Kamim siir kigna mriiyim sima whiia saiiir ninidnamkim i kopsim ira saiiir mi bret nhirim ini sima yangwo owougikim simiir wara bi hainamkim. ⁶ Mi Jisis siya simiir boinki kima sibgu mintarao mi aru dwo Farisi Sadyusi simiir yisin siirsi. ⁷ Sima, simasima yimboin amboin. Siya hinina boinkin siya ta yayia krimiir boina dimusi rani, krima bret biri hainanikim. ⁸ Jisis siya simiir yayia bidiya yinokninkinkiyin mi siya simiirin hinina srii. Kima ti kamim kimiir naingwo tibmiiya tari kabi rani. Kima hinina dimusi boinkin. Krima bret karamaeka, ha? Kariir kirieya kimiir whinkinsiisim wi dig nwo rani, aniya? ⁹ Kima ini ninokninkin karamaeyar niki owim, aniya? Mi kima bi naingwokim iya kara nimbimbir hauuwim bret iriyyarim 5,000 iikamim sima naeyim mi kima ini yangwo owouwim, aniya? Mi kima nae haimiihaimiiyim nibim pariiga haigi, ha? ¹⁰ Mi kima ti bret iriyyar nhiswo 4,000 kamim kara hauu aeyim simiir bi naingwokim mi kima ini yangwo owouwim, aniya? Mi kima nae haimiihaimiiyim nibim pariiga haigi, ha? ¹¹ Mi kima ninokninkin karamae dimusi nwowi, ha? Kara kimiirin bret bi boinkin nñngaka. Kara hinina boinkin, kima Farisi mi Sadyusi simiir yisin siirsi mintirao. ¹² Mi kamim siir mi kigna mriiyim sima ina yinokninkinkiyim, siya simiirin yisin bret aka haigiyan siirsi mintirao si bi boinkin. Nñngaka. Siya Farisi, Sadyusi simiir yayi biyeyin yisnanim simiirsi mintirao si boinkin. Sima simiir yayi kipi wakaeyokna. Iriig.

Pita siya boinimauugin Jisis siya Kraiskin siya krimiir nanmaiwarkainam nitkin

(Mk 8:27-30; Lk 9:18-21)

¹³ Mi iya Jisis siya om komiyan Sisaria Filipai nikiuwiyin siir kingiin hiriir nambiyamin mi ta iya siya kamim siir mi kigna mriiyim simiir srii iki iikam sima panina boini, kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin siya yipikin, ha? ¹⁴ Mi sima hinina yowarki boin. Nhirim ha boini, kira ti Jon op baptas haiginuan inkamin siya mi nhirim ha boini. Ilajakin mi nhirim ha boini. Jeremaiakin mi yaeya profet inkam nhirim biya naonamim sima. ¹⁵ Mi Jisis siya simiir boinki. Mi wim kimarim kariirin panina dapikim, ha? Kara yipikin, ha? ¹⁶ Mi Saimon Pita siya ina yowarki boin. Kira ti inkamin Kraiskin Adi Komii siya nikropkiyan siya. Mi siya Adi Komiiyin kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin inokinok mi siir yinisimkin. ¹⁷ Mi Jisis siya yowarki boin, saimon Joni yinisim, Adi Komii siya kiriramar maigamaigae. Kiririn ta yaimwowa nuan inkam nwirkin bi nñsiimauugin. Nñngaka. Kariir Adi Komiiyin ninomor kou nwowin kiririn siyar nñsiimauugin. ¹⁸ Kara kiriri boinki, kira Pitakin mi ti kiriri inigin siir inigmwokimwoin siyakin. Mi kariir iikamim naingwo tibmiiyim wi ti siya siir idwo nwowi. Setan siir kirieya wi ti iikamim naingwo tibmiiyim simiir nikwowaisii rani. Mi wi nao rani. Nñngaka. ¹⁹ Mhoiia kara tidiyinin wi kiriri hauwi Adi Komii siir maeyauwa digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiiir haiwaowam. Diminin kira nu tir kigninkinkin mi Adi Komii siya ninomor kou hirin wi hiriinanar mi kigninkin siirin. Diminin kira naingwown nu tir kigninkin owim mi Adi Komii siya ninomor kou hirin wi hiriinanar mi kigninkin owi

siirin. ²⁰ Mi siya kamim siir mai kigna miriyim yai kirie simiir boinikiduki, kima ti inkamin Kraisi Adi Komii siya nikropkiyin kariirin iikamim simiir nanmaiwarkainam nitan, kariirin inkam nwiini kipi boinmauu. Iriig.

Jisis siya boin kara naowi wa swoki insiin idwowi

(Mk 8:31-9:1; Lk 9:22-27)

²¹ Mi Jisis siya ha boinimmauu bwakainamin kamim siir mai kigna miriyim simiir. Mi ii kara om Jerusalem hiriir nami mi kara wi hik kimpipisu kasa hai rani. Mi inkam komiiyiim Adi Komii siir mai kigriraowi ikim mi prismi biyan inkam ikim mi kamim siyu komii iir ninokninkini ikim. Mi wi hik kimpipisu kariir hauuwi mi kariirin wi sima nisomaoki. Mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi ie hirankin. ²² Mi Pita siya siir yikiunam mi siirin igao yai yani boiniu. Biyan Inkam Komii kibie idwai ti diminin wi kiriir kipi swoki imbin mimin. Adi Komii siya wi hinina boini. Niingaka. ²³ Mi Jisis siya ha haiyug kaokiyin mi Pita siir boinki, Setan kira ti amki! Kira kariir mai aiir kipi kiyopsibgi. Kira Adi Komii siir kwoinin siir biri ninokninkin. Niingaka. Kira inkami kwoinin siirara ninokninkini.

²⁴ Mi siya ti diminim simiir boin digiyim. Mi Jisis siya kamim siir kigna miriyim simiir boinki. Mi inkamin kariir siyu imiir napam niti mi siya siir kwoin iir hidnani mi ha haiburgigi mi kariir mhoiyya wit inkamin kariir mai imiir mirii. Mi siya hik mi naosi kipi nidid. Kara naowi paeyin hiiniya nironinkinin siir hiriinan. ²⁵ Inkamin kariir siyu iir nap karamae nwowiyin siya siir kwoinaigar priinaingwo diriraeramar naingwowi. Mi siya naosi nididiyin mi mhoiyya siir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin wi hindara kigugu iugugi wi omwai Adi Komii saika waiyayokiyokii rani, iinokiinokin mi yipiki inkamkin sama naingwo karamae nwowiyin, inkamin siya kariir mhoiyya niti mi yio siya naosi bi nididkin mi mhoiyya ti inkamin siir kwoinbudin wi Adi Komii saika nwoyokoyokii kaeyami iinokiinokin. ²⁶ Mi inkam nwiin digworaekwo whiekakaki niuwi ti nu iirin mi siya Adi Komii siir mhoiyya nam karamae nwowi mi siir kwoinbudin wi hindara kigugu iuguski mi ti siir dimin taemin whiekakim nu tiranin wi siirar whinkinsiisi, aniya? Niingaka. Mi siya wi dimu dimin haii kwoinbud iir whinkinsiamin iinokiinokin Adi Komii saika nwowamin, ha? Niingaka. Siya siyu karamaeka. ²⁷ Mhoiyya kara Yaowae Adin ninomor kouanin, kara wi Adi Komii siir kiriyim simaka niti mi saeya wi paenan niyya haiginuwi krimiirin. Mi Adi Komii siir paekwosimim wi kanaka ninkin iti. Mi taka ii aiirarin kara wi nu tiran iikamim simiir mai imiir hidi mi miyyika kara wi dimin miyyik iirar hauuwi mi biyyeya kara wi dimin biyye iirar mi hauuwi. ²⁸ Kara kimiiirin yaimwower boini ti iikam nhirim tirar nwowim kima wi niki ao rani, kima wa kigwini iyya Yaowae Adin ninomor kouanin mi dimin taemin komiiyiim mi iyya siya iikamim simiir kigirkakana saiirin. Iriig.

17

Jisis siir piua ya ina kisinakiya

(Mk 9:2-13; Lk 9:28-36)

¹ Mi ii iriiyar kwira yamki mi Jisis siya ina yikiunamin Pita mi Jems mi Pita siir nomousimin Jon siir warar. Mi siya simiir yikiunam mi sima simar iinainam mhu whirin siir. Ti mhuwin haruwa rani, ini kougikou hirar nwowin mi sima siir ini owiu ti mhu iirin sima simar. ² Sima hirar nwowa mi Jisis siir piua ina kisinakiya simiir whwonkamidar mi siya ini yaeya piu ywokiyyin. Mi siir whwonkamin ini bienanar whwoyakiyyin mi siir yiuisa ini paenanar yuyakiya mi ini whisinanar ywokiyyin. ³ Moses, Ilaija sowa Adi Komii siir om iir haiburgiko mi sowa Jisis saika nokwo boinaiko. Mi

kamim siir kigna miriyyim sima ina kigim sima boinaiyim. ⁴ Mi Pita siya hiriinan kigiyyin mi Jisis siir boinki, Biyan Inkam Komii krima tir nwowim ini wadieyar mi owim mi kira naingwowi mi kara amirim pi kwoima mirii, ira kiriirga mi ira Moses siiram mi ira Ilaija siiram? ⁵ Mi siya hirar niki boinaiyin mi wau kwira ini paenana yiyakiya ini simiirar yakikirinuniya. Mi yai kwira ini ta wau sair hirankar yimbiniya, saeya boinki. Tikinin kariir yinisimkin, kara siirimar naingwo nanaeikin mi kariir mhai kwoinim siirimin wadieya nwowi mi kima siir yai aiir waka! ⁶ Mi kamim siir kigna miriyyim sima ta yai aiir wakaekiyim mi ogmwo nua hiriir waisi kaiyiru huanainam mi sima nidid prasae bi kinkim. ⁷ Mi Jisis siya simiir kingiin ha nitin mi simiir yonkwoni mi siya simiir boini, kima dinsiingi, kima kipi nidid! ⁸ Mi sima ha ninsiingiyim mi koua ha ninansiin kaokiyim mi sima yaeya inkam nwir biri kigim. Niingaka. Sima Jisis siirarar kigi. ⁹ Mi sima ti mhai iir haiburgigim mi ha niunainainam mi Jisis siya igao yai simiir boinki, kima inkam nwir kipi boinmauu ti diminin kima kigin. Niingaka. Iiya Yaowae Adin ninomor kouanin siya nitana mi siya ie hiranki ninsiin idwowi mi wi sairar nhankigi. ¹⁰ Ti diminin simiir mhoiyya mi kam nwoimim siir kigna miriyyim sima sriigi. Mi kamim siyu komii ninokninkiniyyim, sima hinina dimusi boinkim, biyyin wi Ilaija siya niti, ha? Mi ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyyim wi mhoiyya niti. ¹¹ Mi Jisis siya ina yowarkii boinin. Ihi, kaimwoka, biyyin wi Ilaija siya niti mi digworaekwo whiekakim wi siyar diriraerar kwokini. ¹² Jisis siya simiir boin, kara kimiirin, pi hinina boinki Ilaija siya bidi yitin mi iikamim sima siir bi ninokninkinkim nungaka, sima simiir siyu imiir napama naingwokim mi sima siirin siyu biye asi tiraingugikim mi kariirin Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin siirin wi hiriinanar mi tirbumbuwi. ¹³ Mi Jisis siya kam nwoimim siir kigna miriyyim simiirin hinina boinki mi sima ina yinokninkinkiyim, siya simiirin Jonin op baptais haiginuwanin siir boini, Iriig.

*Jisis siya yinisim nwirin urid yiu biyekakin siir haiswoniskigin
(Mk 9:14-29; Lk 9:37-43a)*

¹⁴ Mi sima ha swoki apamim mi ini maeyauwa iikam isid komiyyin siya nwowa sair yimbiyam. Mi inkam nwirin ogmwo siirim ini huiiu. ¹⁵ Mi siya ina boinin, Biyan Inkam Komii, kira kariir yinisim iirsi daingwoyimyok, kariir yinisim yinkamiyyin iir kigi siya miyiki miyik rani, wahaowa piunan nwowi mi nopnopa mi kini. Inokninkin siya paenauw nakaigainanaei mi ii nhirim pi opa mi amainami. ¹⁶ Mi kara siirin kamim kiriir kigna miriyyim simiirin nikuunamin mi sima siir haiswo niskiyim dig bi nwokim. ¹⁷ Jisis siya simiir yayaka ina yowarkii boinin. Kima ti hinin kam isidin naingwo tibmii karamaekim mi kimiir mhai kwoinim wadie sibgu o rani! Iiya kara kamaaka niki owim pariigim, ha? Mi kima Adi Komii siir yai aiir mi sibgu wakaeyim, kara kimiirin wi pariig iya swoki boini, kima naingwo tibmiyyim kima wara yinisim iirin kariiram wikuunani. ¹⁸ Mi Jisis siya ti uridyiu biyeyin igao yai siir boinki, uridyiu biyie kira damki mi siya ti uridyiu biyeyin biri kimiminkikin, ina yamkiyyin mi siya ti yinisim iirin ina haiswoniski haiginugiyyin.

¹⁹ Mi mhoiyya kamim siir kigna miriyyim simasimar yit, omaka hiriir, Jisis siir ini sriini. Mi siir ini boiniu mi krima ti hiriinan uridyiu biyeyin ti siir nwowin siir haiswoniski karamae dimusi nwokim, ha? ²⁰ Mi Jisis siya simiir boinki, kimiir naingwo tibmiiya kabi rani. Mi kima hiriinanin wi dig nwo rani. Ihi, kara kimiirin yaimwowa boini, kimiir naingwo tibmiiya kabi rani, mastet nidisimin siir hiriinan nwowi mi kima wi ti mhuuwin siir boinki, kira pi hinda dinsiin apnam! Mi siya wa nami mi kima Adi Komii siirim naingwo

tibmii mi diminin kima boini sima wa nimbiam. ²¹ (Ti hariinan uridyiu biyeyin siir haiswoniskiyim yio yaeya siyiu whir karamaeka. Niingaka. Mi siyiu whiruwan siirar haiswo niskiyin mi nhwo kwis boini siyiu ikin mi nae haiyani siyiu ikin mi sowa sowairgo.) Iriig.

Jisis siya kwisaka ina swoki boinin kara wi kapi naowi mi wa swoki insiin idwowi

(Mk 9:30-32; Lk 9:43-45)

²² Mhoiia Jisis siya mi kamim siir kigna miriyyim sima nu Galili hir nidwo boinaigim mi Jisis siya simiir boinnimamau. Mi kara Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin siirin wi wir sauan kam nhirim simiir napwouwi. ²³ Mi wi sima nisomaowi siirin mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi mi wi omwaiya swoki waiyaei mi iya kamim siir kigna miriyyim sima ti dimin iir wakaekiyim sima hik prasae biri haigim.

Inkamim omom omomi takis umir haiyyim sima Pita siirim sriigim umir haiyyin siyyiin siiram

²⁴ Iya Jisis siya mi kamim siir kigna miriyyim sima om Kapeneam hariir nimbiamim mi inkamim umir haiyyim Adi Komii siir omaka sair mi sima Pita siir hariir yimbiam mi sima siirin hinina srii, kimiir inkamim inkam nowomwarkaiyyuwiyin siya takis umira hauuwigin omaka Adi Komii siira sairin, aniya? ²⁵ Mi siya hinina yowarki boinin, ihi, umirim omaka Adi Komii siira sairar hauuwikin. Mi siya omaka hariir yapninopkainam mi yaiya biyyin Jisis siya boinkinkina mi Pita siir srii, Pita kira panina naingwowi, ha? Mi yipikin inkam komiyyin nu kigriraowiyin simiir hauuwi, ha? Sima pi simiir om komii whiruwan isidan inkam ikim mi om komii whiran ikim pi simiir takis umir namisi haii? ²⁶ Mi Pita siya hinin yowarki boin, iikamim om komii whiranim. Mi Jisis siya siir boinki mi inkam komii nu kigriraowiyin iikamim. Mi nim krima Adi Komii siir yinisisimkim. Mi ta omaka sirga mi takis umirim siirin pi hau rani. Niingaka! ²⁷ Mi krima simiirin hariinan tiri umir hau karamae nwoi mi sima wi io krimiir nwoi, kira whiyya sair dam mi sir tini kimaoyu. Mi anasuin biigi bi kira kikaii kira pi siir yai aiarar dinisakwo kig mi kira pa kigi umir kwira ini siir yainau hirar nwokaiya. Mi kira ta umira anasuin siir yainau nwokaiya sairar sain kamim takis umir haiyyim simiirin. Mi ta takis umira Adi Komii siir omaka sairaina ya kririirga. Iriig.

18

Yipikin Adi Komii siir iikamim simiir kigriraowiyim simiir bi nwowin
(Mk 9:33-37; Lk 9:46-48)

¹ Mi ta iya kamim Jisis siir kigna miriyyim sima siir hariir yimbiam mi ina sriyyim, yipikin Adi Komii siir iikamim simiir kigriraowiyim simiir kou nwowin? ² Mi Jisis siya yinisin nwirin siir yikiuna okwo simiir bopwoniya hirin. ³ Mi siya ina boinin, kara kimiirin yaimwowa boini, kima ti yinisin sapisapin siir hariinan nwoi, digworaekwosi naingwoyimi yok karamae nwoi mi kima Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana sairin wi wara nwo rani. ⁴ Inkamim siyamar naingwona karamae nwoi mi inig karamae ti yinisin sapisapin siir hariinan mi ti inkam hariinanin bi wi siya nwoi, Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana. ⁵ Yipiki kariir yai aiar wakaeyoknaei mi siya iikam nhirim simiirin siyiu miyyik tiri, ti yinisin sapisapin siir tirin sair hariinan. Mi ti hariinanin yio siyiu miyyik kariirar tirhaiginiyuwi. Iriig.

*Inkamın siir naingwo tibmiiya pi siyiu biyie ieyar mi tirbumbuwi
(Mk 9:42-48; Lk 17:1-2)*

⁶ Mi inkamın, inkam nwrın inig karamaeyin siir naingwo tibmiiya saiir tirbumbuwi, yio ini ti yinisimın siir hiriinan ywowın. Mi siya siyiu biyie tirnamı. Mi kima yihsiiya komii saika kogi ti hiriinan inkamın mi whii solwara saiir bopwoniya hir kimai whiridgi mi siya pi hir kwiyae haingrikiu aonamım. Ta hiriinan hika ini wadie ywowa mi Adi Komii siya hauukiswo wi biyieki biyie pi ywowın. ⁷ Mintarao ti nu iirin digworaekwo biyie biyie whiekakim ini tirar nwowım mi sima tirbumbuwi kimiirin mi ti dimin biyie whiekakim sima wi hiriayar nwoyokiyowii. Mi mhoiia wi Adi Komii siya tirbu iguski inkamın, inkam nwrını naingwo tibmii tirbuwın. ⁸ Mi iga ina sowa siyiu biyie tiram mini mi kira sowiir kaigrıp itkiki mi kiriir iga ina kwokwira nrowi mi ini mi owın kira iga kwir mi ina kwira namım omwai waiyae yokiyokiiyim. Yio wi miyik miyik nwo rani, kira paeya niuyokiyokwiiya saiir hiriir nami iga in kwiiyarar. ⁹ Mi kiriir nhwın siya dimin biyie tiram mini mi kira siir habitkiigi mi ini mi owın kira nhwona nhuruwa mi ami omın omwai waiya yokiyokiiyin. Yio wi miyiki miyik nwo rani, kira paeya niuyokiyokwiiya saiir hiriir nami nhwona nhisar.

*Boiniyo yaiya sibsib irin whaowaekiyin siir boinka
(Lk 15:3-7)*

¹⁰ Kima mintarao! Kima ha kipi naingwo ti iikam sima kariir siyiu iir napin sima iikam niingaki niuwi. Niingaka. Kara kimiirin pi hinina boini, Adi Komii siir paekwosimım sima kigriraowi simiirin. Mi sima ini siir om hirar nwowım. Mi simiirin wi siya boini. ¹¹ Kara Yaowae Adın ninomor kouanin siya iikam biyeyim nu tiranım simiir simiir nanmaiwarkeinam nitin. Iriig

¹² Kima panina naingwowi, ha? Inkam nwrın siir sibsibım kamararım iriirarkim (100) mi simiir irin ini niımau whaowaekiyin mi siya wi siirım hansiram tani, aniya? Iyie? Niingaka. Mi siya ti kamnwii iuur iriirar idiyim (99) wi mhuısimın siir hir haıburgigi mi siya sibsib irin whaowaekiyin wi siirım nini hansirıuwi. ¹³ Kara kimiirin yaimwowa boini, iya siya pi siir hansir haii mi maırgımaırga ti irua siirım nwowa mi ini ti kam nwii iuur iriirar idiyim (99) simiir haıbura. ¹⁴ Mi iriipa hiriinan ninomor kouanin siya hininım naingwo rani, siir yinisim nwrıkı wi kipi swoki whaowae iguski paeya hiriir. Iriig.

Nomiiyau siyiu biyie tiriyin mi siir whinkinsiis haiginiuwi siyiu ikin.

¹⁵ Mi kiriir nomiiyauın siya siyiu biyie kinaka tirbugın mi kira siirım dam mi kowa maeyauu kwiruwa didwo mi siyiu biyie siya kiriir tirbuın mi kira siir boınmauu. Mi siya kiriir yai aiir wakae ti hiriinan siyiu biyie siya tirin wi digıumii siir haimriiyugigi mi siirın kirar whindiriraerar haiginiu mi siya wi wadieya sibgu owım. ¹⁶ Mi siya kiriir yai aiir sibgu wakaeyokna karam nrowi mi kima Moses siir yaiya saiir hiriinan diriraerar mi kira inkamo naingwo tibmiiyo nwisadınkin ikıuna mi sowa kinaka dam, yai kiriir whınboınaiyim. ¹⁷ Mi siya kam nwoımım kimiir yai wakae karam nrowi mi kira iikam nhirım Adi Komii siirım naingwo tibmiiyim simiir dikiuna mi kima irıpa hangiriyıu boınai mi siya simiir yai wakae karam nrowi mi kira siirın hinina daıngwo siya naingwo tibmiiyan inkam tani siya siyiu biyeyim simiir tirikim mi kima siirın hindara hıuriyımı iguski.

Igbid kamiyau nwo mi kignınkin o.

¹⁸ Kara kimiirin yaimwo airar boini, diminın kira nu tir kignınkinkikin, mi Adi Komii siya ninomor kou hirin wi hiriinanar mi kignınkinki siirın. Diminın kira naingwowın nu tir kignınkin owam mi Adi Komii siya ninomor

kou hirin wi hiriinana mi kigninkan owi siirin. ¹⁹ Mi kara kimiirin pi hiniina swoki boini inkam nwiswo nu tirano sowiir kwoinin whiruwa nwowi mi ha kwisboini diminam mi kariir Adin ninomor kou hir nwowin siya sowiirin wa wakaei. ²⁰ Hi. Dimusi rani, inkam nwis o nwoim sima sima nwowi maeyau kwir mi hangiriyu owi kariir inig iirim mi kara wi simaka hirar mi inkin owi mi simiirin wi karar whindiriraerar haiginiuwi. Iriig.

Boiniyo yaiya miyan inkamin dimin siya priihaiyin siir boinka

²¹ Pita siya Jisis siir hiriir yimbiam mi ina sriyin, Biyan Inkam Komii, kariir nomiiyauin siya kariirin siyu biye tirbuwi mi siir dimin biyeyim wi pariig iya haiyoprimdiyumiigi ti dimin imiirin mi ii iriyyar kwiswo ini digar mi owim, aniya? ²² Mi Jisis siya siirin hiniina yowarki boinki, kara kiriirin ha boin tani iiyim iriyyar kwis. Niangaka. Kara ha boinka kira haiyoprimdiyumiigi iiyim kam nwoim iur iriyyar kwis (77). ²³ Kara kimiir boini ti siyuin dimin biye haiyoprimdiyumiyim. Dimusi rani, Adi Komii siya siir iikamin simiir kigirkakana ini inkam komii nu kigiraowiyin siya umirim siir miyan kamim whisarii sima priihaiyim simiir swoki hauu kaiyuwam tiri, ini saiir hiriinan ywowim. ²⁴ Siya kamim umirim whisarii priihaiyim simiirar kwamirii bwakainamin simiir hauukiyuwam mi sima inkam nwirin siirim yikuuna mi umirim siya haiyim 10 millionkim mi siya yamdi siir swoki hauuwim. ²⁵ Mi siya ti umirim siya priihaiyim simiir umir imiir swoki hauukiyuwam dig rani. Mi inkam komii ina boinin kima wara inkamin mi siir wig yinim mi siir digworaekwo whiekakim simiir wikropki iikam nhirim sima sainim mi ti umirim wi iki diminim siya prii haiyim simiir nwoki hauukiyuwim. ²⁶ Mi ti miyan inkamin siya inkam komii ogmwo saika kingiina ini huiini mi ina boinin, kira kariirsi daingwoyimok mi ha tiki o! Umir whiekakim kara priihai priihaiyim wi kiriir swoki hauukiyu digi. ²⁷ Mi inkam komiiyin ti siir miyan inkam iirsi yaingwoyimok mi siirin ina swoki ikropkiyin mi umirim siya priihaiyim simiir warar yinkin iuguski.

²⁸ Mi ti miyan inkamin yaba hiriir napniyamin mi siir nomiiyau nwirin iripa mi sowa mriiyyin siir yani kigiu mi umirim siya siir hirankin priihaiyim paeyarin hairkin mi siya siir nii iir yonkwo nhiowomwan mi siirin ina boinin, umirim whisarii kira haiyim kariir tirinkan, kira kariir swoki hauugi. ²⁹ Mi siir nomiiyauin ogmwo ha huiin mi hiniina kauwok boinanae, kira kariirsi daingwoyimok mi ha tiki o, umirim whisarii kara haiyim simiirin wi yamdiya swoki hauuwi. ³⁰ Mi siya ini borisop waeyaoin mi siirin maeyaua huiyokiyokaiya mi biye mriiyya saiir hir ini whinap kinisugik mi siya siir umir yamdi swoki hauu digi mi siya yaba wa niti. ³¹ Mi siir nomiiyauim ti hiriinan siyu iir kigim mi simiir kwoinim miyik bi naingwokikim mi sima ini inkam komii iirima yamim, ti siyu hiriinan siya simiir nomiiyau iir turgigin siir ini boinnimauu. ³² Mi inkam komiiyin siya asi nikuinakikin ti siir miyan inkam iirim mi siirin hiniina boinki, kira inkam miyik rani, biya kira kariirima niki kauwok boinanaekin. Kira kariirsi daingwobumbugi mi kara kiriirsiyin ina yaingwobumbugiyin mi kara kiriirimin ha bi nikuinanaekin kira kariirin ti umir komiiyin siirin yamdiya whaukiyu sasau. ³³ Dimusi rani, kira kariir nomiiyauin iripa mi kowa mriiyyin iirsi bi naingwoyimiyokin kara kariirsi naingwoyimiyoka saiir hiriinan, ha? ³⁴ Mi inkam komiiyin siir kwoinin haugihauga whwiyeiyin mi kam nhirim simiir yikropki mi sima siir yinimnap itkin mi sima siirin maeyaua huiyokiyokaiya mi biye mriiyya saiir hir ini whinap kinisugik iya siya umir hauukiyuwi wi saiir digi. ³⁵ Mi kara kimiirin pi hiniina boinki. Mi kimiir kwoinim dimin biye whiekakim kimiir nomiiyauim sima tirbumbuim mi simiir haiyoprimdiyumiigi karamae nwowi mi kariir Adin

ninomor kou hir mi owin siya iriipa hariinan, kimiir dimin biyeyim wi simiir mi haiyoprimdiyumiigi rani. Iriig.

19

*Jisis siya wigkam hainikiinonkwonani siyuiin siir boinkin
(Mk 10:1-12)*

¹ Jisis siya ti siir yayiim simiir ha boin digiyim mi nu Galili siir haiburgik mi nu Judia mi yabie komii Jordan siir yarmiya hariir swoki haiyug nam. ² Mi iikam whiekakim ini siir mhoiyya kawkokwo namim. Mi ta maeyau aiirin iikamim makakim simiirin hir haiswonimniskigim.

³ Mi Farisi kam nhirim ina yitim siirim mi sima siirim ini boinkinankiuni mi siirin ina sriiyim, Moses siir siyuiin ti krima napin siya miyikargin, siya hariinan bidi boinin inkamin siya siir wig aiirin ha sopki, aniya? ⁴ Jisis siya hinina yowarkii boin mi kima ti yayiim Yokwo Komiiya saiir nwowim, simiir bi mwaingim, ha? Siya hinina boin, bidi bidiniyarin Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiirar nonkwowowin mi siya wigkam warar yinkin onkwokwoki. ⁵ Mi Adi Komii krimiir Wanin siya hinina boinkin, ti hariinan siyuiin, kamim siir yopii ad owiir haiburgigi mi siir wig anaka namwoiwi mi sowa ini iriipa piu kwiruwa ywokiywo! ⁶ Mi kira hariinan tiri. Mi sowa ini piu kwiruwa ywokiywo. Diminin Adi Komii siya nokiyopmasugiyin inkamki siir nikripim dig nwo rani. ⁷ Mi Farisi kamim sima siirin hinina srii boin Moses siya ti hariinan yayia krimiir dimusi hauugigim, kamim siya yokwowa ha winki, ta wig aiirim sowiir nonkwona aiir nikripam mi siya hariinan dimusi winkin, ha? ⁸ Mi Jisis siya simiir yai aka yowarkii boinki. Dimusi rani, kima pi nantamyiriyirkim Adi Komii siir yai aiir. Mi Moses siya kimiirin asi kigninkinkin. Wigkam sopni siyuiin mi bidi bidiniyarin Adi Komii siya wig sopni siyuiin siirim bi naingwokin. ⁹ Kara kimiirin pi hinina boinmaugi. Mi kam nwirin siir wiga saeya hii kam nwir aka bi nanae miminka mi ti hariinan kamim siya saiirin whisariiyar sopkikin mi siya yaeya wig ir yonkwonau, ti hariinan inkamin siya nonkwonani siyuiin siir tirbugin.

¹⁰ Kamim siir kigna miriyyim sima hinina boinki mi siya hinina boinkiswo wig nonkwonani siyuiin yio ini kirie ywowin mi inkamin siya indima mi owi ini mi owin. ¹¹ Mi Jisis siirin hinina yowarkii boin, iikam whiekakim sima ta yayia saiir wakaeyokna apam pi borisopi. Niingaka. Mi iikamim Adi Komii siya nimbiniin sima simargim ti siyuiin siir wakaeyoknaei. ¹² Wakae, kam nhirim sima wig nonkwona dig nwo rani. Dimusi rani, siya simiir yopiiga naokaininkinkyin yim isi hariinanar mi owin, sima wig aka iriipa piu nwowim wi dig nwo rani. Dimusi rani, sima wi dig nwo rani, wiga aka iripi piu nwowim mi kima nhirim kimiir miomaiyim bidi kintiwim mi kima wig aka iriipa piu wa nwowi mi kima wi yiniekak nwo rani. Mi nhirim sima Adi Komii siir miyya saiir miriyyamar naingwowi. Dimusi rani, siya digworaekwo whiekakim simiirar kigriraowikin mi sima wig nonkwonam pi borisopi. Inkamin ta yayia saiirin naingwowi mi maingimaiga nwowi mi siya wi saiirar wakaeyoknaei. Iriig.

*Jisis siya yinisisim imiir nokboinmamair haiginiugin
(Mk 10:13-16; Lk 18:15-17)*

¹³ Ta ii aiirin iikam nhirim sima yinisisim nhirim Jisis siirim hainamkim mi sima hinina naingwokim, Jisis siir ina simiir nonkwo okboinmamairim. Mi Adi Komii siirim kwisboinim. Mi ti kamim siir mi kigna miriyyim sima io simiir ywoki. ¹⁴ Mi Jisis siya boin, kima yinisisimim simiir kigninkinki sima kariiram wit, kima simiir kipi nikidu. Niingaka. Adi Komii siya ti iikamim

simiirar kigriraowi mi ini ti yinisisimim simiir hiriinan ywowim. ¹⁵ Mi siir ina simiir mwo idwo yonkwo. Mi siya simiirin ina yokboinmamairin. Mhoiia siya ta maeyau aiir haiburgigin mi ina yamin. Iriig.

*Umir digworaekwokak inkamin siir niwiiigin
(Mk 10:17-31; Lk 18:18-30)*

¹⁶ Mi inkam nwirin Jisis siir hiriir yimbiam mi ina srii boinim. Inkamin iikam nowamwarkaiyuwiyin, kara wi panin dimin miyikin siir tiri mi kariir inigin wi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin inokinokin siir haiyamin, ha? ¹⁷ Mi Jisis siir yowarkii boinki, kariiram dimusi srii piki hinin dimin miyikin siir haiyam sriigin, ha? Adi Komii siyairgin inkam miyik nwowiyin. Mi kira kwoinbudin omwai waiyaiyin siiram naingwowi mi kira siyu komiyyin Moses siirin siya winin biya siirarar dapkrpkai. ¹⁸ Mi ti inkamin Jisis siirin ina sriiyin, piki hinin siyu ikim, Moses siirin, ha? Mi Jisis siya ina yowarkii boinin, ti sima. Kira inkam nwir kipi nitkikai mi kira hii kipi nanae, kira hii kipi tauae, kira inkam nwirni kipi niksisaee boin huriyu. ¹⁹ Kira yopii adim simiir yai imiirar wakaeyokna mi sowerwaiyin siyu miyik iirar tir. Mi kira iikam nhirim simiirin naingwoyimiyokeyim mi kiram naingwoyimiyokeyim mi sair hiriinan daingwoyimiyokeyim. ²⁰ Mi whranisimin siya siir boinki, ti siyu whiekakim, kara simiirarar mi apikin. Kara whaowae yin piki hinin dimin ikin? ²¹ Mi Jisis siya siir boinki, kira wadie nwoi kiriir digworaekwo whiekakim iikam nhirim simiir hauu sima sainim mi ti umirim kira iki iikam paeprikabim simiir hauugi. Mi kira hiriinan tiri, ninomor kou hirin kira wi digworaekwo whiekaka nwoi. Mi ti kira tirim simiir mhoiia kira wi kariir mhoiia wit. ²² Mi iya ti whranisimin ta hiriinan yai aiir wakaeyin siir kwoinin ini hikaka ywonamin mi siya Jisis siir haiburgigin mi ina yamin. Dimusi rani, siya digworaekwo whiekakakin.

²³ Mi Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir boinki, kara kimiirin yaimwo aiirar boinki. Inkamin umir digworaekwo whiekakakin siya Adi Komii siir mhoiia namamin wi miinan mirii nami yipiki siir digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyim siirim. ²⁴ Kara kimiirin pi hinina swoki boinki hab saeya tidiyyin digworaekwo panyin siir no iir ninopkai namamin wi dig nwo rani, inkamin umir digworaekwo whiekakin siya ta haba miinan saeya miriyya sair hiriinan mi mirii rani. Niingaka. Yio wi mi kamiigikomii miriinami mi siya Adi Komiiyin digworaekwo whiekakim sim kigrakaiyin wi saika namasu rani. Niingaka. Dimusi rani, siya umir digworaekwo imiirar naingwokwowi mi siirin wi simar nikiduwii. ²⁵ Kamim siir mi kigna miriyyim sima ta yai aiir wakaeyim mi sima ina yanaakiyim. Mi sima boin mi siya ti hiriinan inkamin siya dig nwo karam nwoi mi yipikin kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin siirin dig nwoi, ha? Nim krima ha naingwowi inkam nwirki namim wi dig nwo rani. ²⁶ Mi Jisis siya simiirar kao hiriukiyyin mi ina yowarkii boinin. Iikamin sima sima whindiriraerarna simiir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin wi dig nwo rani, Adi Komii siya ti dikworaekwo whiekak imiir diriraerari wi diga nwoi.

²⁷ Pita siya Jisis siir boinmaugi Kigi! Krima krimiir digworaekwo whiekakim simiir hiriinasi haiburgigin. Mi wi kiriir mhoiyyar niti. Mi mhoiia krima wi piki hinin diminin siir haii, ha? ²⁸ Mi Jisis siya simiir yowarkii boinki, kara kimiirin yaimwo aiirar boinki. Ti nu winin kara Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin mi kara wi ipiyya Inkam Komii nu kigriraowiyin siira wi sair nidwokaii. Mi wi paenana niyuae mi ti nu winin kima kam iuur nwiso kariir mhoiia nitim kima wi ipiyyim simiir nidwokaii, kariir hiriinan. Mi Isrel simiir iikam isid iuur whiso wi simiir siyu imiirar hidi. ²⁹ Mi iikam whiekakim sima simiir omaka mi simiir yinisisim mi simiir

yokman mi simiir yopii adim mi simiir nu digworaekwo whiekak ikim, simiir bidi hailburgigim. Dimusi rani, sima kariir mhoyiya nitam bidi yaingwowim. Mi mhoyiya kara simiirin wi yaeya digworaekwo whiekakar swoki inkim hauugi mi sima kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyyin wi siir haii. ³⁰ Mi iikamim inig komiigakim tariinan nwowim yim wi mhoyiya hispriprikiini mi iikamim tariinan sima inig komii karamaeyim mhoyiya sima wi inig komiigak nwowi. Iriig.

20

Numir waina saair miyyan kamkim

¹ Adi komi siya iikam whiekakim simiir kigirkakana saeya ini numir waina saair adin ini siir hiriinan ywowin. Mi nugak imumain siya ina yamyakwokin kam nhirim simiir nikiunakiyim siir numir waina saair miriyyam. ² Mi siya kam nhirim simiir haiyim sima ini wadeya ywokiyyim ta wain numira saair miriyyam. Sima saair miriyyim umirim pi i kwokwirani umirim simiirara mirii haii. Mi siya simiir asi nikropkikin siir numir waina sairam. ³ Mi iya 9 klok nwowa siya saair yapninopkainam siir numir waina hiriirin mi siya yap kigam kam nhirim maeyauwa nae haiginiya hirar sibokwowi. ⁴ Siya simiir boinki, kima iriipa hiriinan kariir numir waina saair tini miriyyu mi kara umirim pi kimiirar hauu digi. Mi ta mi aiirsiyyin umirim wi kwokwirani umir maira hauuwi. ⁵ Mi sima asi namkim. Mi i bie mwo kou nokwoniyyin 12 klok mi 3 klok bie nad nwowin siya ha swoki amin mi siya kigam kam nhirim sima hindara sibokwowi mi siya biyya siya tira mi saair hiriinana swokini tiruwun. ⁶ Mi 5 klok naiowaka siya ha swoki amtibin mi siyar kigamtib kam nhirim hindara sib okworibi. Mi siya simiir sriigi mi ti biewi komiyyin kima ta maeyau aiirin whisarii dimusi nokwo kaoikiigiribgim, ha? ⁷ Mi sima siir yai aka yowarkii boinin, inkam nwirin mi krimiir bi swoki hauu miriigin. Mi siya simiir boinki, kima kariir wain numira saair tini miriyyu.

⁸ Iya bidi kakauugiriba mi adin numir wainanin siya inkamin siir mi imiir kigiraowiyin siirin hiniina boinki, kira iki miyyan kamim simiir dikiunaki mi simiirin umir hauugi. Inkamin mhoyi nitin mi umirin siirar hauu bwakainam mi hiriinanar hauuyokiyokiyam mi inkamin bi nitin nugak imuma siirar tina hauu digiu. ⁹ Mi kamim iya 5 klok nwowa ha namiriiniyyin bi siya yit mi sima umirim iikwokwirani umir mairin siirar hainamim. ¹⁰ Mi simiir mhoyiya kamim biigi biyya namiriiniyyim sima ina yitim mi ina yaingwowim, kima pi umir komiyya hai. Mi sima umir komii bi haiigim mi sima hiriiririinankinar hai. ¹¹ Mi sima hai digiyim mi sima io ina ywowim numir wainan ad iirin. ¹² Mi sima ina boinin, ti kamim naiowaka namiriiniyyim mi sima ti umirin krima haiyin siir hiriinan dimusi haiyim, sima i priet bi nini miriiniikim. Mi krira nugakiya miriibumbuyakwokim mi ini bie ieyar yikiyamkiribin mi biyyin krimiirar whwonanaewakin. ¹³ Mi numir wainan adin siya yaiya kwira yowarkii boin simiir nwir inakan. Siya hiniina boinkin, nomiyyau kara kariir bi tirbugin. Mi krima tari ti umir iurim simiirimin iripa kwoin whiruwa bi nwoko, aniya? ¹⁴ Kira kariir umir iir bidi haiyin mi ha dam. Ti umirin kara kariir hauuwun kariirar kwoinkin ti inkamin mhoyiya nitin siirin hiriinan umirin kara siirar mi hauuwi. ¹⁵ Kariirar diminkin. Kara kariir umir imiir mi diriraerari yio kariirar kwoinkin. Kira kanaka dimusi ninkinimpisuwi, ha? Kara siyu miyyik iirar tirkin. ¹⁶ Yio hiniingin mi iikamim mhoyi mhoyianim yim wi biigi biyyin sima nwowi. Mi iikamim bi nwowim yim wi mhoyi mhoyiya nwoki. Iriig.

Jisis siya ina boinin kara naonami mi il kwoimaka wa swoki insiin idwowi
(Mk 10:32-34; Lk 18:31-34)

¹⁷ Jisis siya om komii Jerusalem hiriir niinainamin mi kam iur nwiso siir kigna miriyyim sama warar yinkin am. Mi siyu hirar napamim mi Jisis siya simiirin siyu mig hiriir yikiunam. Mi siya simiirin ina boinin.

¹⁸ Wakae, panaowin krima pi om komii Jerusalem hiriir nami. Kara Yaowae Adin ninomor kouanin kam nhirin sama kariirin wi prismi yaowae adim mi kamim siyu komii ninoknankinyim simiir kinmauu iti. Mi sama bidi yimboin tibmiyyim kariir nisomaowim. ¹⁹ Mi sama kariirin wi Juda iikam tani wi simiir in nonkwo hauugi mi sama kariirin wa nigbumbu boini mi idgiu mini nipimpari mi paeyin hiiniya nironinkinin wi saika ninkin irinugi. Mi il kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi. Irig.

Jems Jon sowiir apua Jisis siir sriga sowa biyyan inkam nwowam
(Mk 10:35-45)

²⁰ Mi taka iya Sebedi siir wiga saeya yinisim nwiso Jisis siirim yikiunam. Mi saeya ogmwo ina ini akai hiiuwuwa siir kingiin hir mi ina sriya siirim, Jisis siya sairin dimin miyyik whir tirim. ²¹ Mi Jisis siya sair boinki, kira pi hinin dimin siirim naingwowi. Mi saeya siir boinki, kira kariir boinki ti kariir yinisim nwiso sowa ini mi owo, sowa kariir in inig yaioyae owiir mi idwowi mi nwirin iniga mi nwirin yaioyaea, iya kira inkam komii nwowi, aniya? ²² Saeya hiriinan yai boina mi Jisis siya ina yowarkii boinin, ti diminin kima sriyyin kima siir bi sibgu inoknankinkim. Ta hik hiriinana kara haiiya kowa sair haiyim wi digar nwowi, aniya? Mi sowa siirin hinina yowarkii boinki, ihi. Krira wi digar nwowi. ²³ Mi Jisis siya sowiir boinki, kaimwoka ta hika kara haiiya kowa sairin hiriinana mi haii. Mi yipikin kariir ina inig yaioyaeo sowiir nidwokaii, yio kariir dimin tani. Niingaka. Ti kamim simiir ipiyyim sama nidwokaiiyyim, yim kariir Adin siyar bidi diriraerarkwokinin.

²⁴ Mi kam iurim siir kigna miriyyim sama hiriinan yai wakaeyim ti iwinyaowo sowiir apua saeya tirin mi sama io sowiir ywoki. ²⁵ Jisis siya simiirin ina yikiunan mi siya simiir boin, kima ina ninoknankinin inkam komii nu kigriraowiyin siya iki Juda iikam tani simiira nikwowaisiigim. Mi sama ti inkam komiyyim simiirin yai kirie aiir yikwao boin, simiirin wi sama niki sibgu kigriraowim. Mi sama wi simiir yai imiirar wakaeyoknam. Mi inkam komiyyim sama iki iikamim simiirar nikwao boinaeikim, sama simiir yai imiirar wakaeyoknam. ²⁶ Ti hiriinan siyuun kimiir tir kipi niki o. Niingaka. Inkamin siya kimiir inkam komii nwowam naingwowi mi siya kimiir miyyan inkam niingan dwo, siyu miyyik kimiir tirhaiginiuwim. ²⁷ Mi inkamin siya kimiir bi nwowam naingwowi mi siya kimiir mi primiriyyan inkamnan dwo. ²⁸ Kara Yaowae Adin ninomor kouanin kara minam bi nitkin iikam whiekakim kima kariir whindiriraerar haiginiuwim. Niingaka. Kara kimiir whindiriraerar haiginiuwam nitkin. Kara iikam whiekakim dimin biyekakim simiirim naowim mi simiir dimin biyie haiy-oprimdiyiumiigiyam. Irig.

Jisis siya inkam nhwokwisae nwiswo sowiir haiswo niskigo
(Mk 10:46-52; Lk 18:35-43)

²⁹ Mi sama om komii Jeriko siir haiburgigim mi ina yamim. Mi iikam whiekakim sama Jisis siir mhoiiyar yamim. ³⁰ Mi inkam nhwokwisae nwiso sowa siyu mig kingiin hirar yidwokwokin. Mi sowa wakaewin Jisis siya triir napni mi ina kauwoknanaekiyo, Biyyan Inkam Komii, kira Devidni isidin siir yinisimkin, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin, kririirsi daingwobumbu. ³¹ Mi iikamim sowiir boinainanaeki, kowa yai tanki. Mi sowa ina swoki kauwoknanaekiyo, Biyyan Inkam Komii, kira Devid siir

yinisimkin, kira kririirsi daingwobumbu! ³² Mi Jisis siya ha namikwowiin mi sowiir yikiuna mi ina boinin, kowa paniina naingwowi kara kowiirin pi hinin diminin siir tirki, ha? ³³ Mi sowa siir boinki, Biyyan Inkam Komii, krira ha naingwowi kira kririir nhwo owiir haiswoniskiigi. ³⁴ Mi Jisis siya sowiirsi naingwoyiim yokin mi siir ina ina yonkwokiya sowiir nhwo nhis owiir mi sowiir nhwowa ha kaokiyo mi ini Jisis siir mhoiyar yapnamo. Iriig.

21

Jisis siya om komii Jerusalem hiriir napninopkainamin inkam komii nu kigriiraowiyin siir hiriinan nwonamkin
(Mk 11:1-11; Lk 19:28-40; Jo 12:12-19)

¹ Mi sima om komii Jerusalem kingiin nwowamin mi sima omisim Betfasi hiriir yimbiyan mhu whirin Oliv siir kingiin. Mi Jisis siya inkam nwiswo siir mi kigna miriyo sowiir yikropki bi sowa namkwokinim. ² Mi siya sowiir boinki, kowa iki omin krima kigiya siir dam mi kowa kingiin tirar kwakig. Mi kowa wi kimininki rani, donki irin uridni sima nimburuwin paeyaka pi siir kigi mi sair yinisim ii iirin wara mi kowa pi sowiir whro hainani mi kariirim kiyainani. ³ Mi inkam nwirin siya yai kwir kowiir boinki mi kowa siirin hinina boinki, krimiir Biyyan Inkam Komiiya siya sowiirin miigakin mi mhoiya siir miya dig nwoki mi siya wi kirirar swoki hauugi mi siya wa nami. ⁴ Ti dimin hiriinanin nimbubiyamin mi yayim biya profet sima boinin ini simiir boinourwokayim mi sima hinina boinki,

⁵ kima iikamin om Saion hiranin simiirin hinina boin, kigi! Kimiir Inkam Komiiya nu kigriiraowiyin isirin kimiiram niti. Siya inkam miuungin mi siya donki haomin siir nidwo namkin mi donki iyyin yopii aeya naokainan siir! Mi iya Jisis siya om Jerusalem hiriir nimbiamin, ti dimin sima ina yimbiamin.

⁶ Mi inkam nwiswo Jisis siir kigna miriyo mi yayim siya boinkiyim simiir hiriinana ini tiru. ⁷ Mi sowa donki iwbugao sowiir hakainamwo mi sowiir yuisim siir idwo yimwanu mi Jisis siya yuis idwowa yidwonam donki yinin siir. ⁸ Mi iikam whiekakin simiir yuisim ini siyu iirar haknamin siir biyar mi nhirim paekwowim sikwonanin simiirar kriphaknam siyu iirar. ⁹ Mi iikam nhirim biya napnam ikim mi nhirim mhoiya saika ninkin apnam ikim sima ina kauwok boinamin, Devid siir isidan yinisimin Adi Komii siya nikropkiya siya wadeki wadekin, siir inig iir dokboinmamaigi! Adi Komii siya ti Biyyan Inkam Komiiya nitan siir whinkinsiis haiginuagin, siya inkam miyikin krima Adi Komii siir inig iir hainan prapraskikin.

¹⁰ Jisis siya om komii Jerusalem hiriir napninopkainamin mi iikam whiekakin om komii hir nwowanin sima hiriinan dimin iir kigwinin ini hindara yanaawinin mi ina boinin, ti inkamin siya yipikin? ¹¹ Ti iikamin napnaniya sima boin, Jisis siyaargin profet inkamin om Nasaret nu Galili hiranin. Iriig.

Jisis siya Adi Komii siir omaka sair napninopkainamin
(Mk 11:15-19; Lk 19:45-48; Jo 2:13-22)

¹² Jisis siya Adi Komii siir omaka komiyya huyokiyokaiya siir inig nidwokai hainaniya sair hiriir napninopkainamin mi kam nhirim umir hir ninwowa haiyim mi nhirim pi saingim, siya simiir nhinitnowidninkiigi. Mi siya umir haiyim simiir inankrimkrinkiigi mhoiya sima Adi Komii siir ninkinimiyaei. Mi ipii minin kamam umir mi miriyyim sima nidwokaiyyim simiir warar. ¹³ Mi siya simiir boinki, Adi Komii krimiir Wanin siir yayia Yokwo Komii saeya hinina boinka, kariir omaka iikamin hinda tinda

nwowim sima sairin hinina dapi, nhwo kwis boini omakaka! Mi kara kimiir boinki, kima kariir omaka ini hi tauae inkamin siir hariinan omaka biyenan ywonama.

¹⁴ Mi Jisis siya Adi Komii siir omaka sair hirar niki owin mi kam nhirim nhwo kwisaeyim mi iga biyie ikim sima ina yimbiniyim siirim mi siya ini simiirar haiswonimniskiyin. ¹⁵ Prismi biyan kamim mi kamim siyu komii ninokninkini ikim sima Jisis siya haiswonimniskiyi sair kigim mi sima wakae yinisimim hinina ninikiu anikiuwi krima Devid siir isidin siir yinisimim siir inig iir hainan prapraski. Mi sima io hariinansi nwokim. ¹⁶ Mi sima io ha nwowim mi sima minam naingwokim ti yinisimim sima kauwoknanaeyim pi tankiyim mi sima hinina boin, kira ta yaiya yinisimim sima boina ina wakaeyim, ha? Mi Jisis siya simiir yai aka hinina yowarkii boinki, ihi, kara tisa wakaeyin. Kima Yokwo Komiiya sair yai imiir bi mwaingim. Saeya hinina boinka, Adi Komiiyin yinisim budirig ikim mi yinpraigak ikim simiir bidi yisimauuin mi sima Adi Komii siir inig iirin hariinan asi sibgu hainan prapraskim, aniya? ¹⁷ Mi siya simiirin ha boin digiyin mi siya simiir haiburgik mi om Betani hiriir yam mi hirar whwonkaowi. friig.

Jisis siya boinkiyin pae figin ina whirkiyin mi ina wainamin
(Mk 11:12-14,20-24)

¹⁸ Mi nugak imumarin Jisis siya ina swoki haiyug apam yakwokin om Komii Jerusalema hiriir mi siya mhiya ina yapaowamin. ¹⁹ Mi siya pae fig whirin siyu mig hir nokwoin siir kigam mi siya siirim ha namim mi siya hinina bi kigamkin nae bidi budin. Nnngaka. Paekwo nnnga nwowi mi siya ti pae figin siirin hinina boin, kira wi nae swoki budmimin tani, nnngakanga. Mi ti pae figin bi kimiminkikin ina wainamin. ²⁰ Kamim siir kigna miriiyim ti hariinan dimin iir kigim mi ina yanaakiyim. Sima boin, ti pae figin siya dimusi wai sasaunamkin, ha? ²¹ Mi Jisis siya simiir yai aka hinina yowarkii boin, kara kimiirin yaimwo aiarar boini, kima naingwo tibmii kani mi kima wi diga nwowi ti pae figin kara minkiyin siir hariinan. Mi dimin whirin kira wi diga mi owi. Mi kira ti mhu iir boinki, kira whi solwara hiriir diswitnatmainam mi siya wi hariinana mi tiri. ²² Mi kima Adi Komii siirim naingwo tibmii mi ha srii digworaekwo whiekakim kima haiyam srii boini, siya kimiirin wa hauwi. friig.

Sima Jisis siir srii yipikin inigak kiriir nwo haiginiuwun
(Mk 11:27-33; Lk 20:1-8)

²³ Jisis siya Adi Komii siir omaka sair swoki haiyug apninopkainam mi iikamim simiir yowomwarkaiyu siir yai imiir. Mi siya ha niki boinin, prismi biyan kamim sima mi Isrel simiir biyan inkam komii komiiyim sima siir hiriir yimbiam mi sima siirim sriigi mi yipikin inig komiigak kiriir nwowaiginiuin mi kiriir nimbiniin yipikin ti digworaekwo simiirin kira piki hinin inigin siir diriraerari, ha? ²⁴ Mi Jisis siya simiir yai aiarin ina yowarkii boinin, kara iriipa hariinan kimiirin pi dimin whirin siir sriiyim mi tiri. Mi kima sair sibgu owarkii boini mi kara iriipa hariinan wi kimiirar boinmauwu inkamin inig komiigak kariir nwowaiginiuin ta maiya sair miriiyam. ²⁵ Yipikin Jon siir nwowaiginiuin inig komiigak iikamim op simiir baptais haiginiuwam Adi Komii siya, iyae inkamkin, aniya? Mi sima, simasima hinina yimboin amboina krima siirin pi panin yaiya sair boini, ha? Mi krima siirin hinina boini, Adi Komii siya hauugin mi siya krimiirin pi hinina boini, kima Jon siir yai wakaeyokna diriraerar karamae dimusi nwokim. ²⁶ Mi krima ha boini ti diminin inkamki hauugin mi krima hariinan yai boini mi wi iikamim simiirsi nididi. Mi sima wi krimiir tiowi. Dimusi rani,

sima hiniina naingwo tɔbmii Jon siya profet inkam komiigin. ²⁷ Mi sima Jisis siir yai aka hiniina yowarkii boin, krɔma ninoknɔnkin tani yipikin inig komii Jon siir hauuwɔn ti diminim simiir tiram. Jisis siya simiir boinki. Dimusi rani, kɔma kariirin bi sibgu boinkikim Jon siirin. Mi kara iriipa hiriinan wi kimiir mi boinmau rani, yipikin inig komii kariir hauuwɔn ti dimin taeminim simiir tiram. Iriig.

Boiniyo yaiya yinisim nwiswo ad nwiruwaniyo sowiir boinka

²⁸ Kɔma panina naingwowi, ha? Biya inkam nwirin siir yinisimo nwiswo mi mhoiia iya sowa inikamae nwokiyo mi adin siya siir yinisim yaowaeyin siirim yam mi siir ini boiniu, yinisim, panaoin kira kariir numir waina saiir kigriraowam dam. ²⁹ Mi yinisimin adin siir yai aka yowarkii boin. Nɔngaka. Kara pi boriisopi. Mhoiia siir kwoinin ina swoki kisina haigiyan mi ini adin siir wain numira saiir swokini mariiyuin. ³⁰ Mi adin ina swoki apnamin siir yinisim nwirin siirim mi siya ta hiriinan yai ailar swoki boiniu siirin mi kira kariir wain numira saiir tiram dam. Mi yinisimin hiniina yowarkii boinki, kara pi kapi nami mi siya numira hiriir bi swoki amiminkin. ³¹ Mi siya simiirin hiniina sriigi, tiki yinisim nwiswo yipikin adin siir kwoin iir napin, ha? Mi sima ina boinim Biyan iya mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiirin yaimwo ailar boinki mi ikam biyeyin omom omomi umir takis haiyanim mi wigim hii nanaei ikim simiir mhi kwoinim bidi kisina haigiyan mi sima Adi Komii siir yai ailar bidi yaingwo tɔbmiiyam mi kimiir biyan wi simar nami ikamim Adi Komii siya kigriraowiyim kimiiramim. Nɔngaka.

³² Dimusi rani, Jon siya kimiir waraur nimbiniin siyu miyik miyikim simiir nisisimaugim kimiirin mi kama siir yai ailar bi naingwo tɔbmiiyam. Mi kamim omom omomi umir haii ikim mi wigim hii nanaei ikim sima siir yai imiir bidi yaingwo tɔbmiiyam. Mi kama ti hiriinan diminim simiir bidi kigim mi kimiir kwoinim biri kisina haigikim mi siir siyu iir napam bi naingwo tɔbmiiyam. Nɔngaka. Iriig.

Ta boiniyo yaiya inkam biyeyin numir waina saiir kigriraowiyin siir boinka

(Mk 12:1-12; Lk 20:9-19)

³³ Jisis siya simiirar niki boinin, kɔma wakae, boiniyo yai kwira hiniinga. Inkam komii nwirin siya nu komiigakin mi wain numir yinkin mi ina huyokiyokaiyan mi numir hirin ie whira yop mi nantwo komiia ienau hir haigi mi sima wain nidim ina whinitkaigaiyam mi simiirin ina yokwobrombropim simiir hii imiirin mi saiir mhoiia numiran adin siya omaka pada ira mirii ta wain numira saiir kigriraowam. Mi siya ta numira inkam nhirimi hauugi sima kigriraowam mi umir mi saiir warar mi mariiyim. Mi numiran adin ina yamin aru maeyau kwira. ³⁴ Mhoiia iya wain nidim simiir haiyana ini kingiin nwowa mi numiran adin siya whisarii mi prii mariiyan kam nhirim simiir yikrop amki wain nidim simiir nɔnguhainakiyam.

³⁵ Mi kamim ta numir ailar kigriraowiyim mi sima siir miyan kam imiirin siyu miyik bi tirkin. Mi sima nwirin hindara tioki mi nwirin hindara yisomaoki mi nwirin hindara kaigromkroroki siiyan. ³⁶ Mi numiran adin kam nhirim miyanim simiir yikropki, siya hoimgakriga yikropki, biyana saiir hiriinan tani. Mi kamim numir ailar kigriraowiyim hiriinan siyu iilar swoki tirwin simiirin. ³⁷ Mi mhoigi mhoiyan siya siir yinisimki yinisim yinkamiyanin siigisiirar yikropki simiiramim. Adin siya hiniina yaingwo, sima wi kariir yinisimin wi siir yaiyar wakae yoknaei. ³⁸ Mi kamim ta numir ailar kigriraowiyim sima ti yinisim iir kigwinim mi sima sima hiniina boinaiwin, tiki yinisim hiniinin siya wi siir adni digwraekwowim wi siya haii.

Humbae! Nim siir disom aoki mi ta siir adni numira wi krima haii. ³⁹ Mi sima siirin ha kiyainaniyamim numir yaba hiriir mi sima siirin ina yisomaowin.

⁴⁰ Mi Jisis siya simiir boinki, kima paniina mi aingwokiyeim? Mhoiia iya numir wainain adin siya niti wi panin siyiuin siir natirni ta numir aiir kigriraowan kamim simiirin? ⁴¹ Mi sima siir boinki mi siya ti inkam biyeyim siir numir aiir kigriraowim wi simiir nisomsom aokii. Mi siya numir waina wi ilkam isid miyik nhirmi hauugi sima kigriraowim mi nae haiyan iya mi sima nae haimii, siirin wa hauu aei. ⁴² Mi Jisis siya simiir boinki, tari kima yai haimii kwira profet kamim biya sima wina Yokwo Komii saiir nwowim simiir biri sibgu mwainokninkinim, aniya? Saeya hiniina boinka, ti yin miyikin omaka miriyein kamim sima boriisop waeyaowin tariinanin ini biyan yin yamwowiin. Siya ini bopwonauan kougouwin siir hiriinan yamwowiin. Biyan Inkam Komiiyin siyar diriraerarkikin ti diminin, siya ina yimbiyamim mi krima siir kigin ini wadieyar ywokiyein.

⁴³ Mi kara kimiirin pi hiriinan asi boinki, ti dimin miyik miyikim Adi Komii siya kigriraowan ilkamim simaka nwowim wi kara swoki haii, Juda ilkamim kimiir waraurankar. Mi kara wi iki ilkam nhirim om whiranim siir mi sibgu miriyeim wi simiir hauugi. ⁴⁴ Yipikin inkamkin kariiram naingwo tibmii karamae nwowim mi siya wi hindara nonkwobumbuninkin iuguski, hauwa niki iswomswokiya mimirmim yinin siir idwo saiir hiriinan. Mi inkamkin digumii kariir haimriyeuwi mi siya wi hindara nikrimkrip iuguski yin siir hiriinan nisiimtl siini.

⁴⁵ Mi iya prismi biyan inkam komii ima mi Farisi sima ta hiriinan boiniyo yai aiir wakaekiyim Jisis siya boinim mi sima ina yinokninkinkiyim ta yaiya simiirar nikriiga. ⁴⁶ Mi sima siir nonkworinuwama naingwokim omaka huuyokiyokaiya saiir hiriir hainamim. Mi sima ilkamim simiirsi nididgim Jisis siir yai wakaeyim. Dimusi rani, sima ha naingwo tibmikim Jisis siya profet inkam komiigin. Iriig.

22

Ta boiniyo yaiya nae komiia wig nonkwonaeiya saiir boinka (Lk 14:15-24)

¹ Jisis siya yaeya boiniyo yaiya ina swoki boinin simiirin mi siya hiniina boinkin, ² Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, saeya ini inkam komii nu kigriraowiyin, nae komii siir yinisim yinkamiyinin wig nonkwonain siirim diriraerariyein ini saiir hiriinan ywowin. ³ Biya kam nhirim simiir nimbina ta wigwas naeya saiir naeyam. Mi naeni iya siya siir kam nhirim simiir yikropki. Mi sima nitim pi boriisopi. ⁴ Mi siya siir miyan kam nhirim ina swoki ikropkiyeim mi simiir boinmauu, kima kamim kara nimbingim simiir dikiunaki mi kima simiirin hiniina boin, waka, kariir naeyim bidi diriraerar haigingigim. Mi bulmakau ii ikim mi wraisu hikaie hikaeyim kara bidi yisomsom haigingigim. Mi digworaekwo whiekakim bidi diriraerar haigingigim. Kima ta wigwas naeya saiirim wit. ⁵ Siya siir miyan kamim ti yai imiir boinmauu digin mi sima ha namim, sima, simiir yai imiir wakaeyim pi boriisop mi sima ina nhinoopkiyeim. Nwirin siir numiram yam mi nwirin ini umir mi miriyeim yamin. ⁶ Mi nhirim inkam komii nu kigriraowiyin siir miyan kam imiir yapiyiskai kigwin mi sima simiir yonkwobumbuninkin haiginugi mi simiirin ina yisomsom aokaokiyim. ⁷ Mi ti hiriinanin inkam komii nu kigriraowiyin siir kwoinin haugi hauga ha whiyekiyin mi siir kamim sau ninitiyim simiir yikropki. Mi sima inkam biyeyim simiir yisomao mi om iir warar yinkin haingimugig. ⁸ Mi sima

hiriinan tirim, inkam komiiyin siir miyan kam imiir boinmimauugi, wigwas naeya bidi diriraerar haigin diga, kamim kara nambinim sima miyiki waeyao paninsi yitsi. ⁹ Mi hiriinanki niuwi kima iki siyu whiekakim simiirar dap kig yokiyokiyam mi kam whiekakim kima simiir kigi mi kima simiir wikuunani ta wigwas nae aiirim. ¹⁰ Siya hiriinan yai boinkiyin mi miyan kamim ina nhinopkiyim. Mi siyu whiekakim simiir nwowim iikamim simiir yapboinmamauu iikam biyie biyie ikim mi iikam miyik miyik ikim simiir yikunani wigwas nae aiirim. Mi sima ha nitim ta omaka wigwas nae diriraerara ini iikamkina yinkiniugiya.

¹¹ Iikamim sima ha nidwodwokai digiyim mi inkam komii simiir napninopkai kigam namkin. Mi siyar kigi inkam nwirin yuis miyik bi puainanikin wigwas naeya saiir nidwokai aeyamin. ¹² Mi inkam komiiyin siir boinki, akam, kira yuis miyik puainani karamae dimusi nwokin ta wigwas nae aiiram, ha? Mi siya ini yai mikrima ywowin. Mi ina yididkiyin. ¹³ Inkam komiiyin siya siir miyan kamim simiirin hinina boinki, kima siir iga inim simiir kogrimdinugi. Mi maeyauwa niyim niyim nwowa saiir hiriir ditkaigi. Ta maeyau niyim niyim aiirin siya wi kauu ouu prasae kin tani. Mi siya wi hik komiigikomii aiir haii. Mi wi siir big iirar mi aegiyimgiyikaeyami. ¹⁴ Jisis siya ta boiniyo yai aiir boin digiyin mi siya simiir boinki, ihi, Adi Komii siya iikam whiekakim simiirar nikuunaei. Mi simiirin wi irira nwinwira nikuuna apninopkainani. Iriig.

Sima Jisis siir srigim umir Sisa siir hauuwam

(Mk 12:13-17; Lk 20:20-26)

¹⁵ Mi Farisi kamim sima yaiya ina haingiriyu hid boinaiyim, Jisis siir kinankiuwam. ¹⁶ Mi sima simiir kigna miriyim kam nhirim mi inkam komii Herot siir kamim simiir warar yinkin ikropki. Mi sima Jisis siir hiriir yimbiam mi ina ini sruiyuum yai nhirim simiiram. Inkam yaimin dimin nowomwarkaiyuwiyin, krima ina ninokninkinin kira yaimwo boinan inkamkin. Mi kira yaimwowa saiirar sibgu owomwarkaiyu boinikin diminin Adi Komii siir iikamim simiirim. Kira inkam nwirni bi nwowikin kou mi nwirni bi nwowikin nua. Nningaka. Kira iikam whiekakim simiirin whiruwar nwowaiginiuwikin. ¹⁷ Kira krimiirin sibgu boinmauugi, kira panina naingowoi, ha? Moses siir siyu komiiyin siya boinin ini wadiya mi owin krima omom omomi takis umirim inkam komii Sisa Romanin siir hauuwun, aniya? Iyie? Nningaka. ¹⁸ Jisis siya simiir kwoin biyie biyie imiir bidi yinokninkinin mi siya simiir boinki, kima niksisaeyan inkamkim. Kima kariirim dimusi kinankiunikum, ha? ¹⁹ Kima umirim omom omomiyim kima haiiyim mi miya umira saiir nwowa inkam komii Sisa siir hauuwiya kariir wiisiimauugi. Mi sima umira siirim asi hainakikim, siir niisiimauuim. ²⁰ Mi siya simiir srigi, ti whwonkamim mi ti inig ikin umir aiir nwowin siya nhinirgin. ²¹ Mi Jisis siya simiir yowarki boinki, inkam komii Sisa. Mi siya simiir boinki, dimin Sisa nikan, yo kima Sisa siirar hauu. Mi diminin Adi Komii krimiir Wanin siirgin yo kima siirar timi hauugi. ²² Sima ta hiriinan yai aiir wakaekiyim mi sima ina yanaakiyim. Mi sima siir ina haiburgigim mi ina yaimin. Mi sima Jisis siir kinankiuuan yai karamaekim. Iriig.

Sima Jisis siir srigi iikamim naonami wa swoki insiin idwowi

(Mk 12:18-27; Lk 20:27-40)

²³ Ta ii aiirarin Sadyusi kam nhirim Jisis siir hiriir yimbiam. Ti kamim sima hinina boinikum, inkamim naonamiyin sima wi swoki insiin idwo rani. Sadyusi kamim sima ha nimbiamim mi sima Jisis siir ini sruiyu, ²⁴ inkamim nowomwarkaiyuwiyin, Moses siya hinina boinikin, inkam nwirin siya yinie niyio karam nwowi mi siya ha naonami mi siir wig igabaeya siir nomousim

ieyar swoki itkin idwokai naowid. Mi yiniekekakin wi siya nwo haiginiuwi siir yaowae iirin. ²⁵ Mi kam iriyyar nwisikiniuwi mi simiir yaowae yin wig siya yonkwona mi siya ina yaonamin mi siya yiniekekak bi nwogigin. Mi siir wig igabaeya ini siir nomousim ieyar swoki itkin idwokainaowida. ²⁶ Mi siir nomousimin iriipa hiriinanar mi tir, yinie karamaeyar mi aowin. Mi nwoimaka iriipa hiriinanar mi tir mi ini hiri hiriinanar tir yokiyokiyamin. Mi ti iwiniyao iriyyar nwisoi ini yinie karamaeyar yaowim. ²⁷ Sima yaowin naokao digiyim mi mhoigi mhoiya simiir yao wig igabae aeyar yaonam. ²⁸ Kira boinki, iya iikamim naokaowim sima ninsiin idwowi. Ti iwinyao iriyyar nwiswo ta wiga sair kamki kamn wi nhinga nrowi? Kira ina ninokninkinin, sima yaowin sairara nonkwona swokim.

²⁹ Mi Jisis siya simiir yai aka ina yowarkii boinin, kima Yokwo Komii sair yai imiir bi ninokninkinkim, ha? Mi kima Adi Komii siir kirie aiir bi ninokninkinkin, ha? Mi kima hiriinanin whaowaeya priiboin, aniya? ³⁰ Mi iya iikamim sima ninsiin idwowi mi sima wi nonkwona rani. Niingaka. Mi sima wi Adi Komii siir oman paekwosimim ninomor kou hir nwowin wi simiir hiriinan nrowi, niinga niingar. ³¹ Ti iikamim naonamim mi ha swoki insiin idwowi. Kara kimiir sriiyim mani. Adi Komii siir yaiyim Moses siir hauuwim, kima simiir bi mwaingim, aniya? Siya hiniina boinkin, ³² kara Ebrahim mi Aisak mi Jekop simiir Adi Komii gin. Adi Komii siya iikamim naonamim simiir Adi Komii rani. Iikamim kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyimin simiir Adi Komii gin. ³³ Iikamim kingiin nokwoim sima ta hiriinan yai aiir wakaekiyim mi sima ini hindara yanaakiyim friig.

*Adi Komii siir biigi biyan siyugi siyiu ieyairgin
(Mk 12:28-34; Lk 10:25-28)*

³⁴ Ta hiriinan yaiya Jisis siya Sadyusi simiir yai aiir boin tankaigikin. Mi Farisi kamim sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima ina haingiriyiu boinainamim. ³⁵ Mi simiir bopwo hirin inkam nwirin siyiu imiir ninokninkiniyin ini hirar nwowin. Siya Jisis siir sriikinankiuwam namkin. ³⁶ Iikam nowomwarkaiyuan inkam piki hiniin siyiu ikin, siyiu whiekakim Moses siya winim simiir bi nrowim, ha? ³⁷ Mi Jisis siya siir boinki, Biyan Inkam Komiiyin siya kiriir Adi Komii gin. Mi kiriir mhi kwoinim mi kiriir kirieya wi sairar hauu iuguski mi kiriir digworaekwo whiekakim simiir warar. ³⁸ Ti siyiuin siya ini siyiu nhirim Moses siya winim simiir kou ywowin. ³⁹ Mi mhoiyan siyiu whirin yio hiniina boinkin, kira inkam nhirim simiirim naingwowyim mi kiramar naingwonaeyin sair hiriinanar daingwo. ⁴⁰ Ti siyiuwo sowa boinkiywo ini Moses mi profet kamim simiir siyiu imiirar higriniu irkakiyim. friig.

*Jisis siya Farisi kamim simiir sriiyipiki inkamkin Adi Komii siya nikropkiyin
(Mk 12:35-37; Lk 20:41-44)*

⁴¹ Farisi kamim sima iripa niki haingiriyiu owim mi Jisis siya simiir srii, ⁴² kima Kraiis siirin ini panina naingwowim ti inkamim Adi Komii siya nikropkiyin, ha? Siya nhinir piugan ankin, ha? Mi sima siirin hiniina yowarkii boinki, Devid siir piuganankin. ⁴³ Mi Jisis siya simiirin ina swoki sriiyin. Dimusika? Mi Adi Komii siir naeyuin Devid siir nwowin siirin siya nisiimauugin mi Devid siya siirin Biyan Inkam Komii dimusi dapkin, ha? Siya hiniina boinkin,

⁴⁴ Devid siya hiniina boinkin Adi Komii siya, kariir Biyan Inkam Komiiyin siirin hiniina boinkin, kira kariir ina niiga sair didwo. Mi mhoiya kiriir sau omomin wi kara kintioki simiirin. Mi wi kiriir aowa nwokaii.

⁴⁵ Kima kigi Devid siya dapkiƙin Inkamın Adi Komii siya nikropkiyin Biyan Inkam Komii siya mi siya ti inkamın Devid siir isid panina nwokin, ha? Niingaka. Siyiu karamaekin. ⁴⁶ Mi inkam nwarƙin bi nowarƙi boinmiminkin ta Jisis siir yaiya. Niingaka. Mi ta ii aiirin sima ina yididbwakainamim siirsiiyin mi mhoiyya sima siirimin dimin whiram bi swoki srii maminkim. Iriig.

23

Jisis siya iikam imiir boinki, kima mintarao, kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim simiir siyiu imiirsiiyin
(Mk 12:38-39; Lk 11:43,46; 20:45-46)

¹ Mhoiyya Jisis siya yayim iikam whiekakim mi kamim siir kigna miriiyim simiir boinmimauugin. Jisis siir yaiya hinina boinkin, ² kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, sima kimiirin Moses siir siyiu imiir nowamwarkaiyugim. ³ Mi hiriinankiniuwi yim ti hiriinan digworaekwowim, simiir boinmimauuiyim, yim kima simiirin ha wakaeyokna ap. Mi simiir siyiu iirin, yio kipi kigna ap. ⁴ Ti yayim sima kimiir boinmimauuiyim, yim ini dimin hikakim kima niyiskai apiyim, kimiir waeyao ini hiriinan ywowim. Mi sima wi kimiir whinƙai rani, ti dimin hikak imiirin. Niingaka. ⁵ Dimin taeminim sima miriiyim, sima minam mini, iikamim simiir nwoki kigim sima ti inmi op minim minam niigim sima Adi Komii siir yayim simiir hopkaiyam. Mi simiir mwowim hais ha mi kikog nhwo kwisboini digworaekwowim, simiir haigiyam. Mi iikamim simiir kigii, sima wa nwoki aingwowim, sima inkam wadiekim. Mi yuis pried prieyim sima niyim yim ha mi puai haiginu. Sima nhwo Adi Komii siiram kwisboiniyim mi iikamim simiir kigi, sima wa boini, hie wara inkamim, sima inkam wadiekim. ⁶ Mi iyya sima yaewou komii komiiyim simiiram namiiyim sima iki mhoiyan ipiiyim simiir bi nidwokaiigim. Niingaka. Sima iki ipiiyim biyar nwowinim pi simiirar nidwokai omaka Adi Komii siir yai nidwokai wakaeya saiirin iriipa hiriinan. ⁷ Sima ha naingwowi, iikamim maeyaua nae haiginia saiirin sima simiir nwoki boin maigimaigam. ⁸ Iikamim sima kimiirin hinina kipi dap iikam nowomwarkaiyuwan inkam komii komiigim. Niingaka. Inkamın nwiruwairgin kimiir nowomwarkaiyuuiyim, Adi Komii sasairgin. Mi kima whiekakim ini nomiiyaukina yoswowim. ⁹ Mi nu tirin kima inkam nwirniyin hinina kipi dap, krimiir Adi Komiiin. Niingaka. Adi Komiiyin nwiruwairgin, krimiir Adin. Mi siya ini ninomor kou hirar nwowin. ¹⁰ Mi sima kimiirin hinina kipi dap, inkam komii. Niingaka. Kimiir Biyan Inkamın nwiruwairgin, yio karargin, inkamın Adi Komii siya nikropkiyin. ¹¹ Yipiki inkamkin kimiir bi inigak nwowin. Siya biyin hinda whisarii mi priimiriyan inkam dwo ¹² inkamın siir inig iirar hainanaeyin mi mhoiyya siir inigin wi aoki aowa namiguskii. Mi inkamın siir inig iirar hainana karamae nwowiyin, mhoiyya siya wi inig komiigak nwowi. Iriig.

Jisis siya kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim siya siyiu biyeyim sima tirim io simiir nwokin
(Mk 12:40; Lk 11:39-42,44,52; 20:47)

¹³ Ti siyiu komii ninokninkiniyim kamim mi Farisi kam ikim. Kima mintarao! Kima niksisaeyan inkamkin. Mi kima yayiaiga nhinkini. Iikamim Adi Komii siya kigriraowiiyim sima nwowam naingwowiiyim, simiirin kima niksisaei mi ti iikamim simiir anowin kimar haiginikouwi. Mi simiir kwoinim simaka nwowam wara naingwo rani, simiir siyiuin kimar haiginikouwi. Mi kima Adi Komii siir iikamim siya kigriraowiiyim simaka bi namasugim. Mi iikam nhirim simiiram namam tiriiyim, simiir siyiuin kimar haiginikouwi.

14 Kima kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, kima mintarao! Mhoiyya kimiirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkin iguskii kima yai aigra nhinkini. Kamim naonamiyim simiir wig igabaeyim pi kima mi iksisaei. Mi simiir omakin digworaekwowim pi kima mi tauae haii. Mi kima iikamim simiir whwonkam idain nhwo pi priefeyim mi kwisboini, simiir dimin biyeyeyim simiir higriniuwam. Mi iikamim sima wa nwoki aingwowim, kima inkam miyikim. Mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinansi hauuwi.

15 Kima kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, kima mintarao! Mhoiyya Adi Komii siya kimiirin wa nonkwobumbuninkin iguskii. Kima yayairga nhinkini. Mi kima whi komiyya mi nu ikim simiirar napboinimauuwi Adi Komii siir yai aiiirin ikkamim simiir kwoin imiir hiiurworwokaiyam. Mi sima kimiir yayiar bidi wakaeyoknaim. Siyiu biyie sima diriraerarin ini kimiir imiir haiburim.

16 Mhoiyya Adi Komii kara iikam biyie kimiirin wi hindara nonkwobumbu iguski. Kima ini iikam nhwokwisaeeyim simiir ninkikwona apiyin ini simiir hiriinan ywowim mi kima wi dig nwo rani. Niingaka. Mi sima paninsi sibgu wakaeyokna apsi. Mi kima iikamim simiirin hiniina boinikim kara wa diriraerari, kara niksisaerani, kara yaimwower boini. Ti kariir yayiyim, kara Adi Komii siir hiniina boini, ini mi owin yio dimin komii rani. Mi kira hiniina boini, kara wa diriraerari. Kara ti yayiyim simiirin pi golin Adi Komii siir omaka hir nwokaiyin pi siir nikopaisisirki. Mi siya ti hiriinan yayiyim simiir boini mi kima siirin wa boin, siya ha diriraerar. 17 Kima whaowae inkamkim mi inkam nhwokwisaeeyim! Dimu diminkim bii nwowiyim mi dimu diminkim mhoii nwowiyim, ha? Hii, adi Komii siir omaka biyyin ini saeyar ywowa. 18 Kima hiniina boinikim, inkamim hiiya nae haigin inkin imiyyaeiyya Adi Komii siira sair dapikopsisirki mi mhoiyya siya tir karamae nwowi yio dimin kaimwo rani mi inkamim nae Adi Komii siir ninkin imiyyae ikopsisir hauuwi. Hii, yio siya ha diriraerar. 19 Kima ti nhwokwisae inkam whaowaeeyim dimu diminkin bii nwowiyim, ha? Inkamim nae ninkin imiyyaeiyyin siya, iyie? Hiiya saeyar minkin ti naeyim dimin whirki paninsi kimbusi. Hii, hiiya nae haigin ninkin imiyyaeiyya biyyin ini saeyar ywowa. 20 Inkamim hiiya nae haigin ninkin imiyyaeiyya sair inig iir dapikopsisiri, siya digworaekwo sair idwo nwowim simiir warar ninkin ikopsisirki. 21 Mi inkamim Adi Komii siir omaka miyika sair dapikopsisiri mi siya Adi Komii siir omaka hir nwowin naeyiu digworaekwowim simiir wara ninkin ikopaisisiri. 22 Mi inkamim ninomor kou sair dapikopsisiri mi siya Adi Komii siya mi siir ipiyya sowiir warar nikopaisisiri.

23 Kima kamim siyiu komii ninokninkini ikim mi Farisi kam ikim. Kima mintarao mhoiyya Adi Komii siya kimiirin wi hindara nonkwobumbuninkin iguski. Dimusi rani, kima yai kiyimiyok boin kiriekim. Mi kima dimin sisimim pi simiirar mi soitkini mi haimiyyin pa mi hauuwi mi ti hiriinan dimin sisimim kima ina wakaeyokna diriraerarin mi bigi biyyan diminin Adi Komii siir yayia kima hiriinan tir tani. Mi biyyan dimin komiyyin Adi Komii siir yayia kima digumii sairar haimriyyugigi. Mi siyiu miyik tri ikim iikam nhirim simiir mi naingwobumbuni siyiu mi naingwo tibmiini siyiu ikim, kima ti hiriinan dimin komii komiyyim digumii simiir haimriyyugigin. Mi kima dimin komii mi Adi Komii siir dimin simim simiir wara wakaeyokna kiswo mi siya kimiiramim wi maingimairga komiyya pi ywokiyyin mi kima simiir tirim pi boriosopkim. Niingaka. 24 Kima inkam miyik rani, ini nhwokwisaeenan ywowim mi kima iikamim simiirin Adi Komii siir siyiu iir niisiimauuamar naingwowi mi kima wi dig nwo rani. Mi Adi Komii siir yayisimim kima simiirar nikwowaisii mi wakaeyokna rani. Mi kima Adi

Komii siir biyyan yai komiiyim simiir wakaeyoknaim naingwo rani. Mi kima pi borisopi. Niingaka.

²⁵ Kima kamim siyiu komii ninoknankiniyim mi Farisi kam ikim, kima mintarao! Mhoiyya Adi Komii siya wi kimiir nonkwobumbuninkin iuguski. Kima yaiyara nhinkini kimiir mhi kwoinim ini mobmor mob minim idanara kima sibgu hisokiyim mi aowa iokaka nwowiyim mi ini simiir hiriinan ywowim. Kimiir kwoinim ini inkam nwirni diminam kigmairi siyiuin mi piu saeya nipiyaokinami siyiu ikin ini sima yinkiniyim. ²⁶ Farisi kamim kima ini inkam whaowae nhwokwisaenan ywowin mi biyin kima mobmir mobim simiir aowa tiki hisok mi idana wi wadieya mi oki. Mi iriipa hiriinan kimiir kwoinim hiriinana timi tir. Mi kira siyiu miyikin siir tiram naingwowi kira wa tiri.

²⁷ Kima kamim siyiu komii ninoknankiniyim mi Farisi kam ikim, mhoiyya Adi Komii siya wi kimiir nonkwobumbu iuguski. Kima mintarao! Kima yaiyarga nhinkini. Kimiir kwoinim ini maeyauwa inkam haingikaiyya ini saiir hiriinan ywowim. Mi idwowin wadieya sibgu kigi mi ienau hirin ini inkam mwokugi yinkiniyim. Iikam kimiir mhi kwoinim hiriinan ywowim. Mi ida wadeyar sibgu kigi mi kimiir aowan kwoinim miyiknan nwoki rani. ²⁸ Kima ini iriipa hiriinana mi owim, iikamim sima kimiir yaimwo whwonkam imiirin wadieya kigi sima hiniina naingwowi, kima iikam wadiekim. Mi kimiir mhi kwoinim ini niksisaeni siyiu ikin mi dimin bibiyeyim ini simasimar nwokaiyim. Iriig.

Jisis siya kamim iikam nowomwarkaiyuwiyim mi Farisi kamim simiir boinkin sima wi hik kimpipisu haii

(Lk 11:47-51)

²⁹ Kima kamim siyiu komii ninoknankiniyim mi Farisi kam ikim. Kima mintarao! Mhoiyya Adi Komii siya wi kimiir nonkwobumbuninkin iuguski. Kima yaiyarga nhinkini. Kima profet kamim biyya naonamim simiir kau mwowim ie imiirar piuai haingiyim. Mi iyya sima omwaiya niki waiyaim, sima siyiu miyik iirar tirkim. ³⁰ Mi kima boin, iyya krimiir yidiwi wanwiyeyim sima nwowa krima saiir nwokiswo mi krima wi simiir di whininii profet kamim simiir nisom aowamin. Niingaka. ³¹ Ta yai hiriinana kima kimar nisisi mauunaei, kima ti kamim profet kamim simiir nisomsom aowam, simiir hiran inkamkim. ³² Kara kimiirin yaimwower boini, kara kimiirin bidi yinoknankinin kima wi kimiir yidiwi wanwiyeyim, simiir siyiu biyye imiirar swoki tiri, biyya sima tirim saiir hiriinan mi kima wi hiriinana swoki tiri mi wi simiir hiriinana swoki imbiyami. ³³ Kima kam biyiekim, kima mipugnankim. Kima kam biyeyim kima kam isid biyeyim simiir hiranki nitkim mipugnan. Adi Komii siya kimiirin wi maeyauwa paekaka saiir hiriir boinwokiyopnatkaigi, kima wi panina nidami, ha? ³⁴ Mi kima wakae mhoiyya kara wi profet kam nhirim ninoknankin miyikakim, Adi Komii siir Yokwo Komiiyya saiir mi kamim nowomwarkaiyuwiyim wi kimiirin nikropki mi sima kimiir waraur nimbini. Mi nhirim wi kima nisomsom aokaowi mi paeyin hiniyya nironinkinin saika nirinuwi mi nhirim omaka, yaimin dimin nidwokai wakaeiya saiir hirar nipiripari. Mi nhirim kima simiirin wi om komii whirin siir hiranki nhinikropki mi simiirin wi hinda tinda ninkin aeyokiyoki. ³⁵ Mi ti hiriinanin kara wi saiirsi nikropki kam nhirim hik kimiir hauuwim, kam miyik nhirim nuanim biyya kima nisom aowim simiirsi. Inkam miyik Ebel siir hiranka nisomao bwakainamkim mi ini profet Sekaraia siirar yadigiuwun Berekaia siir yinisimim. Sima siirin Adi Komii siir omaka yai nidwokai wakaeiya mi maeyaua huuyokiyokaiyya nae ninkin imiyyaeiya dimin whirki kumbu karam nwowa siirin hir nisom

aokin. Dimusi rani, ti dimin hiniinin mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinansi nonkwobumbuninkin iuguski. ³⁶ Kara kimiirin yaimwo aiirar boini. Dimin biyeyim simiir hik kimpipisuim ti iikam isid whiekakim kima ti nwowim wi krimiirar nimbiamyami. Iriig.

*Jisis siya om komii Jerusalem siir iikamim simiirsi nougin
(Lk 13:34-35)*

³⁷ Jerusalem iikam!! Jerusalem iikam!! Kima profet kamim kimiir waraur nitim simiirar nisomsom aokaowikim mi iikam nhirim Adi Komii siya nikropkiyim simiirin ini siiyani kima kaiyimik aokaokiyim. Inokiinokin kara kimiirin dimin biyeyim simiir hirankar nikiunama naingwowi kanaka nwowim kimiir whindiriraeranim. Kakaruk yopiiya saiir yinim saiir kpida aowa namiyim saiir hiriinan tirama mini mi kimar borisopi. ³⁸ Kima wakae! Mhoiyya kimiir omin wi iikam karamaeyar nwoki. ³⁹ Hhi, kara kimiirin hiniina boini mi kima wi kariir kigmimin tani mi iyya kima ta yai hiniina saiir boini mi wi saiirar nadigiwi. Adi Komii siya kinsiishaiginuwi ti inkamin. Biyyan Inkam Komii siir inig iir nitin siir. Iriig.

24

*Jisis siya Adi Komii siir omaka yai nidwokai wakaeiyya saiir boinkin wi sapi
nimbiamyami*

¹ Jisis siya Adi Komii siir inig hainaniya omaka komiyya yai nidwokai wakaeiyya saiir haiburgikin mi ina yapnaniyamin mi kamim siir kigna miriyyim sima siiram yit. Sima siir nusiimauuam naingwokim omaka miyyikim Adi Komii siir simiir. ² Mi siya simiir boinki, kima ti digworaekwowim simiir bidi kigiyyim, aniya? Hhi, kara kimiirin yaimwo aiirar boinki, ti siiyam Adi Komii siir omaka saiirim sima wi siiya kwirni idwo nwo rani. Nnngaka. Mi kam nhirim sima niti, wi ti Adi Komii siir omakam simiir niinikinhninhinkigi mi wi nu saika diga swoki amwowuwi. Iriig.

*Jisis siya hik whiekakim mhoiyya nimbiniyanim simiir boinkin
(Mk 13:3-13; Lk 21:7-19)*

³ Jisis siya mhiu Oliv hir nidwokin mi kamim siir kigna miriyyim sima simar yit siirimim mi sima siir ini boini, kira krimiir boinmauugi, ti dimin hiriinaninim wi paki hiniin iyya saiir nimbiamyami krimiir nusiimauuamin, ha? Piki hiniin diminin wi bii siya nimbiamyami mi krma wi siir nwoki inokninkinim iyya kira swoki haiyiug itana saeya nimbiamyami mi ti nuin wa digi, ha?

⁴ Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kima kima kimasiiyar sibgu mintiraona wi inkam nhirim niksisaesi kimiirin. ⁵ Kam nhirim sima niti mi sima wi kariir inig iir nini iksisae dapboini, karargin Kraisin Adi Komii siya nikropkiyim mi sima wi iikam whiekakim simiir niksisaesi irkaki. ⁶ Mi mhoiyya kima wi yaiini yaiyim simiir wakaemimikwini. Yaiyya hinda tinda ina naniyya, kingiin mi aru iriipi hiriinan mi kima wi kipi nanaawin. Ti digworaekwowim sima wa nimbiamyami mi iyya kara nitana ti nu ieya digana ya ina niki owa. ⁷ Nu whiran kamim wi nu whiran kamim yaii simaka ninii. Mi inkam komiyyin nu kigiraowiyin wi nu whiranin siir isidin yaii wi inkam komii nwin siir isid inaka ninii. Mi nu maeyau nhirim wi mhi prasae nao rani mi nu maeyau nhirim wi nin prasae nit rani. ⁸ Ti digworaekwo whiekakim wi wiga yinisimin hiukrimkripin naokainam wi saiir hiriinan hik kimpipisuu hii, biyya saeya haiyim wi saiir hiriinan nimbiamyami. Ta ii aiirin sima hik kimpipsu wi kimiir hauuwi mi sima wi kimiir nisomsom aokaowi. Mi iikam whiekakim hinda tinda nwowim wi io nhwo kimiir nanaowi. Dimusi rani, kima kariir yai aiir wakaeyoknakim. Ti digworaekwo

whiekakim wi wiga yinisimin hiukrimkripin naokainaim wi saiir hiriinan hik kimpipisu hai biya saeya haiyim wi saiir hiriinan nimbiamyi.

⁹ Ta ii aiirin sima hik kimpipisu wi kimiir hauuwi mi sima wi kimiir nisomsom aokaowi. Mi iikam whiekakim hinda tinda nwowim sima wi io nhowo kimiir nanaowi. Dimusi rani, Dimusi kariir yai wakaeyoknaekim. ¹⁰ Mi ta ii aiirin iikam whiekakim sima wi simiir naingwo tibmii aiir haiburgigi. Mi sima simiir nomiyyauim wi simiir sau omomin siir kinmauu iti mi simiir nhirim wi io sima sima ninwo anwowi. ¹¹ Mi ta ii aiirarin niksisaie profet kam whiekakim sima nhinani mi wi iikam whiekakim simiir niksisaie. ¹² Mi ta ii aiirarin dimin biyieni siyiuim wi komiyya nimbiamyi mi iikam whiekakim sima wi inkam nwirniis naingwokwonanae rani. Nningaka. ¹³ Iikamim sima simiir naingwo tibmiiya kirieya nwoyokiyokiii mi mhoiigi mhoiyyana saiirar namwoiuwi mi ti iikamim simiirin wi Adi Komii siyar swoki anmai-warkainaei. ¹⁴ Mi sima wi nu maeyau maeyau whiekakim hinda tindanim simiir nabboinmamauu irkaki maeyauwa Adi Komii siya kigirkakana siir digworaekwo whiekakim saiir mi iikam isid whiekakim sima wa wakae, dimin miyyikim Adi Komii siya diriraeranim. Mi wi ii aeya nadigiuiwi. Iriig.

Dimin biyieki biyeyin wi sipi nimbiamyi

(Mk 13:14-23; Lk 21:20-24)

¹⁵ Inkamin ta yaiya saiir mwainin siya sibgu daingworinu, Jisis siya boinki mi mhoiyya kima wi ti dimin biyieki biyeyin Adi Komii siir omaka io saiir hioanin wi siirar kigi, diminin Adi Komii siir omaka bopwo nwowin igbid kamiyaugakin biya profet Daniel siya boinin nimbiamim mi siya. ¹⁶ Mi ta ii aiirin iikam whiekakim nu Judia hir nwowim sima mhuua hiriir yidam ninopkainam. ¹⁷ Mi iikamim yaba hir grinkin okwowim mi sima simiir digworaekwo imiirin kipi swoki iwit ninopkainam omaka hiriirin simiir haiyim sima mhuua hiriirar didam iugugusamki. ¹⁸ Mi yipiki inkamkim sima numir nwowi mi sima simiir oma hiriir kipi swoki haiyug am, simiir yuis imiir hainakiyim. Sima hindara didam iugusam. ¹⁹ Mi wigim yinpiugak nwowim simiirsi naingwoyimiyoki mi wigim yinpraigakakim simiirsi warar mi timi aingwoyimiyoki ta ii aiir nwowim. Sima wi nidam sasau rani, sima wi hikak nwowi mi wa kiguguwi. ²⁰ Kima Adi Komii siiram sri boin mi ii kima nidami saiirin wi naoki kipi kin mi wi Judami ii komiyya Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiyya saiir mi idami wa wi miyyik mi o rani, ti ii hiriinanin kima wi nidam sasau siyiuim wahaowaei. ²¹ Mi ta ii aiirin wi hik kimpipisu prasae hai rani. Iya nuin siya wina niki owin mi ini tariinana yamwoniyyin, ti hik hiriinanin biya sima bi niki imbinikim. Mi mhoiyya wi hiriinan hiki mi imbiyam tani. ²² Mi Adi Komii siya ti dimin biyeyim simiir iya saiir nikwokripna karam nwokiswo mi iikam whiekakim sima wi hiriirar pi wahaowae iuguskiyin. Adi Komii siya siir kamim siya nimbiniim simiirsi naingwoyimiyokiyin mi siya ti ii hiriinana saiir asi nikwokripnakin, ti diminim sima nimbiamam.

²³ Mi ta ii aiirin inkam nwirin siya wi kimiir boini. Kigi, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya tisi tirar nwowin, siya isi hapi nwowin, kima wi siir yai kipi naingwo tibmii. ²⁴ Ta hiriinana kara kimiirin saiir boinki mhoiyya kam nhirim sima niti mi wi hinana nini iksisaie boini, Kraisin karargin. Mi kara profet inkam nwirkin. Mi sima wi dimin kirie komii komii nhirim simiirar diriraerari, iikamim Adi Komii siya nimbiniim simiirin wi sima nhinpruginam kinankugiuiwi mi ti iikamim sima wi simiir yai wakaeyokna rani. ²⁵ Wakae, kara kimiirin bi ti digworaekwo imiirar boinmauugim mi bi wi digworaekwowim sima nimbiamyi mi mhoiyya kima simiir kigi mi kima wi haningi kiginokninkini.

²⁶ Sima kimiir hiniin yai boini, kigi. Siya maeyauwa inkam karamaeya nu siiyin apa saiir nwowin, kima wi taka maeyauwa saiir kipi nam. Mi sima hiniina boini, kigi, siya ta omaka maeyauwa hiuyokiyokai saiir hir nwokaiyin. Kima wi simiir yai kipi naingwo tibmii. ²⁷ Kima ina kigim, sinana bieki nimbiidniyin siir hirar sinankiyim mipi bieki nikiiyamiyin siir hirar namwoiwi mi mhoiia iya Yaowae Adin ninomor kouanin kara swoki iti kima kariirin wi hiriinanar kigwini.

²⁸ Maeyauwa inkam whigi nwoyiya mi wakikiyao wabim pi simiir pi imiirar natkikin idwo aei. Mi mhoiia kara swoki iti iikam whiekakim sima wi kariirar kigwini. friig.

Yaowae Adin ninomor kouanin mhoiia siya wa swoki iti
(Mk 13:24-27; Lk 21:25-28)

²⁹ Hik komiia ta iya saiir haiya saeya dig nwoki mi bieyin wa kakauu iuguski mi bwana wi mi whwo rani mi nauunim wi ninomor kou hiranka nikigiiki. Mi ninomor kou hiran dimin komii komiiyim, sima wi hini haniina ntki. ³⁰ Mi ta ii aiirin digworaekwo nhirim ninomor kou hiranim mhoiia wi iikamim wi simiir nusiimauwi ta iya. Kara Yaowae Adin ninomor kouanin wi saiir swoki iti mi iikam isidin hinda tindanim nu tiranim sima wi nou prasae kin tani. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin sima wi kariirar kigwini waumirsima kariir dimin kirie komiiyim paenan niyuaeyim wi simaka ninkin iti. ³¹ Iya kara niti, kidin wa maski. Mi iya siya kid maski mi kariir paekwosimim sima wa namki omom omomim hida tinda nwowim simiir, iikamim kara nimbinim sima wi kariiram nikiunani.

Whrougwokiyim iya Jisis siya nitana saiir nusiimauugin iikamim simiir
(Mk 13:28-31; Lk 21:29-33)

³² Kima whrou siir bidi yinokninkinim. Iya pi whrou siya woki ti hiriinanin krma pa ninokninkini opin wi sipi niuwi. Mi opud naowo wa mi ikii kini. Ta hiriinan iya saeya opki niuwi aeya. ³³ Ini mi owin, mhoiia kima ha kigi ti dimin taemin whiekakim kara boinim ini nimbiyamim, kima ha dinokninkinki, iya kara nitana ini kingiin nwowa. ³⁴ Kara kimiirin yaimwo aiirar boini, iikamim sima ta ii aiirar niki owim sima wi niki aonam tani mi ti digworaekwo whiekakim wa nimbiyami. ³⁵ Nu ninomor sowa wa digi mi kariir yaiya wi swoki digi rani. Niingaka. Saeya wi hiriirar nwoyokiyoki. friig.

Inkam nwirkin ta iya Jisis siya nitana saiir swoki inokninkin tani
(Mk 13:32-37; Lk 17:26-30,34-36)

³⁶ Inkam nwirkin ta ii aiirin ninokninkin mimin tani. Mi paekwosimim ninomor kou hiranim sima iriipa hiriinan sima saiir mi inokninkin tani. Kara Yaowae Adin saiir mi inokninkin tani. Niingaka. Adi Komii sasa ninokninkini ta iya kara nitana. ³⁷ Iya Noa siya nwowa mi siyuum saiir tirim, hiriinan siyu kaimwowim wi saiirar swoki tiri iya kara Yaowae Adin ninomor kouanin kara swoki iti. ³⁸ Iya op komiiyin siya niunani karamaeya niki owin, sima ti hiriinan siyuum simiir tirkim opin kwiyae mi naemin nongwomamair aeikiyam mi wigmin priinonkwonakaeyam. Mi ini Noa siya yambudkiyin siyaiya hiriir. ³⁹ Iikamim sima bi ninokninkinim mi sima ini hiriinana mi prii ywowim. Sima ha bi naingwokim ti diminim wi simbi nimbiyami. Niingaka. Mi op komiiyin ha niunaniyin mi ini iikam whiekakim simiirar kaipri hainamim mi sima ina yaonamim. Kara Yaowae Adin ninomor kouanin kara niti wi hiriinanar mi tiri. Sima wi ninokninkin tani mi wi ha nwokwokin tani iya kara nitana saiiram. ⁴⁰ Mi iya kara swoki iti sima wi ninokninkinwin tani. Mi inkam nwisko sowa

iripa mai miriiguwaki mi wi nwiruwaniya nikiunami mi nwirin siirin wi hirar haiburgigi. ⁴¹ Mi wig iso sowa iripa mai miriiguwaki mi ira wa nami mi ira wi hirar haiburgigi. Mi hiriinankiniuwu ⁴² kima, kima kimasiyar mintiraowin. Kima ninokninkin tani, paki hinin iya wi sae swoki iti kara kimiir Inkam Komiiyin. ⁴³ Kima ti dimin imiir daingwo, omakain adin siya ha ninokninkini hii tauaean inkamin pi sipi niti mi siya pa nidwo kaowi mi hiyan inkamin pi hiriir napninopkainam tani ⁴⁴ Kima iriipa hiriinan ha nhinkaokwokin, kara Yaowae Adin ninomor kouanin iigwira kara niti ina nwowa. Mi kima wa ninokninkin tani kara wi ta hinin iya saiir niti. Iriig.

Boiniyo yaiga mai biyie mi mai miyik miriyo sowiir boiniyoka
(Lk 12:41-48)

⁴⁵ Piki hinin miyan inkam ikin kwoin miyikakin mi siir mai imiir sibgu kigriraowiyin, ha? Biyan inkamin siya minam nimbingin siya siir miyan kam nhirim simiir kigriraowim mi nae simiir mi inkin hauu aeyim naeni ii aiir. Iya ti inkam hiriinanin siya ti diminim simiir wakaeyokna diriraerari mi siya inkam miyik ieya. ⁴⁶ Mi mhoyiya siir biyan inkamin ha niti mi siya ina ini kigniyan ti miyan inkam iir mi miyim biya siya boingim ini hiriinanar mirikwokinim mi ti biyan inkamin siya wi maigimaiga nrowi siirin. ⁴⁷ Kara kimiirin yaimwowa boini, mhoyiya ti biyan inkamin, wi siir nimbini, siir dimin komii komiiyin siya kigriraowim. ⁴⁸ Mi ti miyan inkam biyeyin siir kwoinin ha naingwowi, kariir biyan inkamin siya wi nitsisau rani ⁴⁹ mi siya siir iripa mai miriym kamim simiirin ina tio bwakainanamin mi siya op biyie kwiyaeyim kamim simaka mi aekwiyaekin. ⁵⁰ Mhoyiya ti miyan inkamin siir biyan inkamin siya niti mi ti miyan inkamin iya siya nitana saiir ninokninkin tani. ⁵¹ Mi biyan inkamin siya niti wi ti miyan inkamin siirar turbumbuninkinki mi siya siirin kamim niksisaeyim simaka nikmwon owaiginuwu. Ta maeyau aiirin iikamim sima wi nou prasae kin tani mi sima wi simiir big imiirar ninan aekiyimkiyiki. Iriig.

25

Mwiigak kopak iurim simiir boiniyo yaiga

¹ Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana mi ini mwiigak kopak iurim simiir hiriinan ywowin. Inkam nwirin wiga tariinanar kwonkwonakin mi ti mwiigak kopakim simiir yuکیدim warar hainam, sima siirin siyu hir napyiskaiwinam namkim mi siir nikiunaniyim.

² Mi iriayarim ninokninkin miyikakim mi iriayarim ninokninkin miyik karamaekim. ³ Mi wigim ninokninkin karamaeyim sima yugid nhangam simiirara hainam mi sima yaeya op (kerosin) ha miyim simiir wara bi hainamkim. ⁴ Mi wigim ninokninkin miyikakim, simiir opim (kerosinim) aimwoniya yaokai hainam simiir yuکید imakar. ⁵ Ti wig nonkwonain inkamin siya bi niki itsisaugin. Mi ti wig iurim simiir nhwowim ina yiridim mi sima ina whwonkainamim.

⁶ Mi yai kwira ini niibwopwo komiyya saiirar kauwok boiniwiiya wigkam wino nonkwonao ini nitwiiyo. Kima siirin siyu hir dapyiskaiwin mi siirin wikuunani. ⁷ Ti mwiigak kopak iurim ina nhangiwiiyim mi sima simiir yugid imiirar diriraerar hainamim. ⁸ Mi wigim ninokninkin karamaeyim sima boinki, ninokninkin miyikak wig imiir, kima op (kerosin) ha miyya krimiir whauugi. Krimiin yugidim pi simbi tingiyami. Mi krima diriirar nami. ⁹ Mi wigim ninokninkin miyikakim simiirin hinina yowarkii boinki. Niingaka. Ta op (kerosin) ha miisima, kima mi krima saiirararin pi dig nwo rani, kima omaka digworaekwo saiiniya saiir hir sainaki kimamar. ¹⁰ Mi sima

op (kerosin) sainam bidi yamim mi wig nonkwonan inkamin siya ina yitin. Mi wigim siirim waikaokwokinim ina yamim omaka hiriir wigwas nae komii aairim mi sima anowin ina haiginikougiiyin.

¹¹ Mhoiia mwiigak kopak iriyyarim ina swoki itim mi sima ini kauwok boini, Biyyan Inkam Komii kira anowin krimiirim haiwaoki. ¹² Mi siya ina yowarkii boinin, kara kimiirin yaimwo aairar boini, kara kimiir bi ninokninkinkin. ¹³ Mi Jisis siya simiir boinki, kima mintarao. Dimusi rani, kima ninokninkin tani, iia mhoiia kara nitana.

*Boiniyo yaiya miyyan kamim umir gibgak haiyim simiir boinka
(Lk 19:11-27)*

¹⁴ Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saeya ini biyyan inkamin aru maeyau namam minin mi siya siir miyyan kam nwoimim simiirin ha nikiunain mi siir digworaekwo whiekakim simiir in yinkwo hauugik sima kigriraowim mi ini sair hiriinan yowwin. ¹⁵ Siya siir miyyan kamim simiir siyu ikim mi simiir kirie ikim simiirar kigin mi siya umirim simiirin yapayapa maer asi hid hauugin. Mi nwirin umirim 5,000 kim siir mi nonkwo hauugikim mi nwirin 2,000 kim siir mi nonkwo hauugikim mi nwirin 1,000 kim siir mi nonkwo hauugikim. Siya simiirin hiriinan turgikin mi siya ina yamin. ¹⁶ Mi siya aru maeyau bidi yamkiyin mi bi kimiminkikin inkamin 5,000 umir haiyin ina miriinanamin ti umir imiirar mi yaeya 5,000 nhirim ina swoki mirii haiyin. ¹⁷ Mi ti inkamin 2,000 umir hainaowidin, yo iriipa hiriinan siya ina mi mirii namim mi 2,000 umira swoki mirii hai. ¹⁸ Mi inkamin 1,000 umir hainaowidin, siya ie ini opiuin umirim siir Biyyan Inkam Komii ieya hauugikim simiir haigiprakaiyam.

¹⁹ Bwan whiekakim bidi yamkiyam mi mhoiia ti miyyan kamim simiir biyyan inkamin ina yitin mi umirim siya hauugikim simiir kitibmii boinam nitkin. ²⁰ Mi inkamin umir 5,000 hainaowidin siya ina yitin mi umir 5,000 nim siya mirii haiyim simiir warar hainam mi siya boin, inkam komii kira umirim 5,000 na hauugikim mi kigi mi kara ha mirii nanaeyin mi 5,000 umira swoki inkin mirii hai. ²¹ Inkam komiiyin siirin hiniina boin, kira miyyan inkam miyyikin, kira mi miyyika sibgu miriigin, kira miyya sibgu kigriraowikin, kira dimin sisimim simiirar sibgu kigriraowin. Kara hiniina naingwowi kira digworaekwo whiekakim simiirar kigriraowin. Mi kira kanakar uni maingimaingani: ²² Mi inkamin 2,000 umir hainaowidin mi siya ina yitin mi siya ina yaboiniyin, inkam komii kira kariirin 2,000 umira hauugigin, kigi. Kara ha swoki mirii nanaeyin mi umirim 2,000 na swoki inkin mirii hai. ²³ Siir biyyan inkam komiiyin siir boinki, kira miyyan inkam miyyikin, kira mi miyyika sibgu miriigin, kira dimin sisimim simiirar sibgu kigriraowikin mi kariir digworaekwo whiekakim wi kira kigriraowi mi kira kanakar uni maingimaingani. ²⁴ Mi inkamin 1,000 hainaowidin yo siya ina mi itin mi siya ina boinin, inkam komii, kara bidi yinokninkinkin, kira inkampaii rani, sasae digworaekwowim inkam nwirni numiranam kira pi simiirar priiningugu hai. Mi kira twonid isim inkam nhirmi niki okmwim whrami, isim sima, haiginki mi twonidginim sima. Mi twonidginim kira pi kariir omaka hiriirar swoki hainami. ²⁵ Kara pi nididgin kariirsi mi kara ha namim mi kariir umirim nunau ie ini ophaigiyyu. Mi kigi! Ha tisi kariir 1,000 umirim. ²⁶ Inkam komii siirin ina yowarkii boinin, kira miyyan inkampaii rani! Kira nhaku kiriekin! Kira kariirin ina ninokninkinkin kara inkam nwirni nokmwim inkin numiran sasaeiyim mipi kara swoki ingugu haiyirkaki mi iripi hiriinan kara inkam nhirmiya nokmwim hai twonidim numir hirankin mi ti twonid imiirin pi kara swoki haiyirkaknami omaka hiriir. Kira ti simiirin ina ninokninkin, aniya? ²⁷ Kira kariir umirim omaka umir haigiya sair haigi karamae

dimusi nwokin, saeya yaeya umir swoki inkin mirii haiyim, ha? Mi iya kara swoki itkiswo mi kariir yaeya (profit) umirim simiir wara pi swoki hainiyin. ²⁸ Mi kima ti umir 1,000 nim simiirin siir inankin ti swoki hai mi inkamin 10,000 umirakkin siir ti swoki inkin hauugi. ²⁹ Dimusi rani, kam nhirim dimin taemin whiekakim sima simiirin mi miyik sibgu miiriyim mi kara simiirin wi idwowa swoki inkin hauugi digworaekwo nhirim. Mi inkam nwirin siya siir digworaekwowim kwisuwakinuwi mi siya simiirin mi sibgu mirii karam nwowi mi siir dimin sisimim siya nonkwowin mi wi siir inankar swoki hai. Mi siya wi nnga nwoki. ³⁰ Mi ti miyan inkam biyeyin siir kiyitkaigi maeyauwa niibwomambwo nwowiya saiir hiriir. Ta maeyau aiirin sima hik kimpipisu haii mi sima wi simiir big imiirar naekiyimkiyiki. Iriig.

Yaowae Adin ninomor kouanin siya iikam isid whiekakim nu tiranin wi simiir hidi

³¹ Mhoiyya kara Yaowae Adin ninomor kouanin siya wi inkam komiyyin nu kigriraowiyin siir hiriinan nwowi mi siir paekwosim whiekakim mi siya dimin miyikim paenan niyuaeyim simaka warar ninkin iti, ta ii aiirin siya wi inkam komiyyin nu kigriraowiyin digworaekwo whiekakim simiir wi siir ipii aiirar nidwokaii. ³² Mi iikam isid whiekakim hida tindanim wi kariir whwonkam idar nwomimiri mi kara simiirin wi isid whisa hidaigini mi inkamin sibsib, meme kigriraowiyin siir hiriinan hidi. Sibsibim maeyau kwira mi memeyim maeyau kwira. ³³ Mi kara wi hinina hidaiginiwi. Iikam miyikim sibsib nanim wi kariir ina niga namki mi iikam biyeyim meme nanim wi kariir ina yaioyaeya saiir namki. ³⁴ Mi kara inkam komiyyin nu kigriraowiyin digworaekwo whiekakim simiir, kara iikamim kariir ina niga nokwom wi simiir boinki, kima iikamim Adi Komii siya tirhaiginiuwim wadie, kima ha dam digworaekwo miyik miyikim biyya kariir Adin siya nimbinim iya ti nu iir nonkwokwowa saiir, simiir tni haiyu. ³⁵ Dimusi rani, iya kara mhirima nwowa mi kariirin kima hauu aekin mi iya kariir kwoinin opam haeyin mi kariirin opa kima hauu kwiaekin. Kara om whiran inkamnanargin mi kariirin kimiir omaka hiriirar mi whinam. ³⁶ Kara yuis karamae nwowin mi kariirin yuis kima hauu iigin. Mi kara maki niyyin mi kariirin kima kigriraokin mi ini kariir ma aeyar digiyin. Mi kara omaka huyokiyokaiya mi biyie miriyya saiir nwowin mi kima kariirar nap kigraonakikim. ³⁷ Mi inkam miyik miyikim sima wi siir yai aka nowarkii boini. Biyan Inkam Komii, piki hinin iya krma saiir kigin kira mhigi naowin, krma naeyim paki hinin iya saiir hauu aekin, ha? Mi kariir kwoinin paki hinin iya saiir haekin opamin mi krma op kariirin ha hauu kwiaekin, ha? ³⁸ Paki hinin iiga krma kariir kigin kira om whiran inkamnan nwowin mi krma kariirin kimiir omaka hiriir whinamin, ha? Mi paki hinin ii aka kira yuis karamae nwowa mi krma yuis kariir hauu iyyin, ha? ³⁹ Paki hinin ii aka krma kariir kigin mi kira makak nwowin mi kira omaka huyokiyokaiya mi biyie miriyya saiir nwowim mi krma nini ap kigriraonakiyyin, ha? ⁴⁰ Mi kara Yaowae Adin siya simiirin wi hinina nowarkii boini, kara yaimwolar boini: Mi digworaekwo whiekakim kima tirim ti kariir nomiyyauin inig sim karamaeyin siir mi yio hiriinan siyyuin kima kariirar whindiriraerarkim.

⁴¹ Mi mhoiyya siya simiir boin digiyin mi iikamim siir yaioyaeya nwowim simiir boinki, kima kigugu iugusan iikamkim! Kima damki, paeya inokinok niyokiyokaiya hik kimpipisu haiyya sairram. Mi inokinoki hirar nwokaeyami mi ta paeya Adi Komii siya Setan mi siir paekwosisimim simiirim diriraerar namginkin. ⁴² Dimusi rani, biyya kara mhigi naoin

mi kima kariir bi hauu aekim mi kariir kwoin opam haieiyin mi kima op kariir bi hauu kwiyaekim. ⁴³ Kara om whiran inkamkin mi kima kariirin bi nikiunankim kimiir omaka hiriirin. Mi iya kara yuis karamae nwowa mi kima yuis kariir bi hauugin. Mi iya kara makak nwowin mi omaka huyokiyokaiya mi biyie mriiya saiir hir nwowin mi kima kariir bi nini apririr kignakikim. ⁴⁴ Mi kara ti yai hiriinanin simiir boin digii mi sima kariir yai aiirin wi hiniina nowarkii boini, Biyan Inkam Komii, paki hiniin ii aka kira mhiigi naowin mi krima kiriir kigin mi kiriir kwoinin opam haieyin, kira om whiran inkamkin, kira yuis karamaekim mi kira paki hiniin ii aka maki kira niyyin mi omaka huyokiyokaiya mi biyie mriiya kira saiir nwowin. Mi krima kiriir kigim, ha? Mi krima diminin simiir bi kigim mi krima kiriir panansi whindiriraerarsi. ⁴⁵ Mi kara inkam komiyyin simiir yai aka wi hiniina nowarkii boinki, kara kimiirin yaimwo aiirar boini, kima kariir nomiyyau nwirin inigsim karamae nwowin siir sibgu grab karamae nwowi mi ti hiriinan siyyuin yio kima kariir bi sibgu grabgim. ⁴⁶ Jisis siir yaiyim hiniina ini boin digi. Mi ti hiriinan iikam isidin sima wi paeya nami, sima wi hik kimpipisu prasae nini haiyiu rani, inokiiinokin. Mi iikam miyyik miyyikim sima wi omwaiya waiyayokiyokii. Iriig.

26

Inkam komiyyim sima ina kitibmii boinim siyyuin Jisis siir nisomaowam
(Mk 14:1-2; Lk 22:1-2; Jo 11:45-53)

¹ Jisis siya ti siir yai whiekakim iikamim simiir boinmimauu digiyin mi ta ii aiirin siya siir mi kigna mriiyim simiir boinki, ² kima ina ninokninkinim, ii komiyya wou nikwo aeniya, ii kwisuwa nwowi krima wi saiir naei. Mi ta iya kara Yaowae Adin ninomor kouankin natin sima kariirin wi sauan omomin siir kinmauu iti mi paeyin hiiniya nioninkin saika nirinugi.

³ Mi ta ii aiirin prismi yaowae ad ikim mi Isrel simiir biyan inkam komii ikim, sima prismi yaowae adin, siir inigin Kaiafaskin, sima siir omaka komiyya saiirara ywomimriu. ⁴ Mi sima yai minam haingiriyiu boinaigim, siyyuin Jisis siir nimprio nonkworimdinu hainim. ⁵ Sima ina boinim, krima ti dimin hiriinanin iyyim wou nikwo aeyim simiir kipi diriraerar. Dimusi rani, iikam sima yaii wi krimaka niniisi. Iriig.

Wiga wa piui miyyik whakiyin Jisis siir mwo iir yaokin
(Mk 14:3-9; Jo 12:1-8)

⁶ Jisis siya om Betani hir nwokin, inkam nwirin ma biyieya paowagi pisikomkopouin siir omaka hir, siir inigin Saimonkin. ⁷ Iya Jisis siya omaka hirar nwowin mi wig ira siirim yit mi wa mobin piui miyyik whakiyin, umir kasaka bi sainikin, ira hainani. Iya Jisis siya hiya saiirar niki idwo aeyin mi ti siiya mob wakakin, piui miyyik whakiyin Jisis siir mwo iirar yaokinki.

⁸ Kamim siir kigna mriiyim sima hiriinan kigiyim mi io ina ywowim, sima boin, ti wain whisarii dimusi naoki iuguskikin, ha? ⁹ Krima ti siiya mob wakakin inkam nwirni hauuwi, siya sainim mi krima siirin wi umir prasae dihaii mi iki iikam paeprikabim wi simiir pi hauuwi. ¹⁰ Jisis siya simiir yaiya ina yinokninkinkyin mi siya simiir boinki, kima ta wiga saiirin hiriinan dimusi tiri saeya nididamin, ha? Saeya ti hiriinan siyyiu miyyikin kariirar tirka. ¹¹ Iikam paeprikabim sima wi kimakar nwoyokyoki mi kara kimaka wi ii priei nwo rani. ¹² Mi ta wiga saeya ti wain kariir pi naokinkyin saeya kariir naoni siyyuin siirim diriraerarka Juda krimiir siyyuin hiriinana tiriikin. ¹³ Mi sima wi saiirar naingwo yokiyokii. Iriig.

Judas siya minam nimbangin Jisis siir kinmauu itim pris kamim simiir
(Mk 14:10-11; Lk 22:3-6)

¹⁴ Mi ta ii aairarin kamim siir kigna miriyyim iuur nwisko, simiir nwirin siir inigin Judas Iskariotkin, siya prisma biyan kamim simiirin yam. ¹⁵ Mi siya boin, kima kariirin wi dimu dimin hauuwi mi kara Jisis siirin wi kimiir kinmauu iti, ha? Mi sima siirin umir silvaim kamnwir iuura hauu. ¹⁶ Mi ta ii aairin siya ina yap hainsran bwakaiyin, Jisis siirin simiir kinmauu itim. Iriig.

Jisis siya kamim siir kigna miriyyim wou simaka nikwo aekin
(Mk 14:12-21; Lk 22:7-14,21-23; Jo 13:21-30)

¹⁷ Biigi biyan iya Bretin yis karamaeyin siir naeiya mi kamim Jisis siir kigna miriyyim sima ina yitim mi sima ina boinin, kira painina naingwowi krima digworaekowom papi diriraerar haigini mi kira wou krimaka papi nikwo aei, ha? ¹⁸ Mi Jisis siya simiir boinki, kima om komii Jerusalem hiriir dapninopkainam mi kima inkam nwirin siya krimiir bidi yinokninkinin siirin hinina tini boiniu, inkam yai krimiir nowomwarkaiyuwiyin siya hinina boinkikin, ii kariira naowana ini kingiin nwowa kara kamim kariir mi kigna miriyyim wou simaka nikwo aeyam naingwowi kiriir omaka waraur. ¹⁹ Kamim Jisis siir kigna miriyyim yaiyim siya boinkiyim simiir hiriinanar mi tir mi sima wou nikwo aeyamin ina diriraerarim.

²⁰ Mi ta iya saair naioka Jisis siya mi siir miyan kam iuur nwiswo simaka yidwokai aekairib. ²¹ Sima niki idwo aeyim mi siya simiir boin, kara kimiirin yaimwo aairar boini, kariirin wi kimiir nwiirar nap wouwi wir kam biyeyim io kariir nwowi simiir. ²² Mi iya siya hiriinan boin digiyin mi sima hik prasae bi haigim mi siirin sima nwonira nwonira srii, Biyan Inkam Komii mi tari kara, aniya? ²³ Mi Jisis siya ina yowarkii boinin, kimiir nwirin in siira kanaka ninkin inopmai two saair mi kariirin wi siyar kinmauu iti. ²⁴ Thi, kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin naowam, biya ywokwo komii saeya kariir boina saair hiriinan. Ti inkamin kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin wir siir napwouwi siirsi naingwo yimiyokii. Ini mi owin siirin yopiigi mi aokaina karamaekiswo ti inkam iirin. Dimusi rani, ta iya siya wa kigugu iguski. ²⁵ Mhoiyya Judasin, inkamin Jisis siir sauan kam imiir kinmauu itin siya Jisis siirin hinina srii, iikam nowomwarkaiyuin inkam mi tari kara, aniya? Jisis siya siir boinki, wa kira boina ini kaimwovar ywowa. Iriig.

Jisis siya Bret ikin mi op wain aka siir miyan kam imiir hauu aekin siir swoki aingwo warkaigiyim
(Mk 14:22-26; Lk 22:14-20; 1Ko 11:23-25)

²⁶ Sima ha niki aeyim mi Jisis siya Bretin ina haiyin mi Adi Komii siir boin wadieki mi ina yinopkiyin mi kamim siir kigna miriyyim simiir hauugi sima naeyim mi siya ina boinin, kima hai mi ha dae, takina kariir kip aeya. ²⁷ Mi mhoiyya siya op mob wainin ira hai mi Adi Komii siir boin wadieki mi siya simiir hauugi mi ina boinin, kima whiekakim ti op wain mob iir kwiyaeaki. ²⁸ Ti diminin kima kwiyaeeyin siya kariir nheka. Kara wi minam naokiki Adi Komii siir nimbina wa nimbiamii iikam whiekakim simiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyumiigiyim. ²⁹ Kara kimiirin yaimwowa boini, kara wi op wain saair swoki kwiyae mimin tani. Mi kara ta op wain wina saairin wi kimaka swoki inkin kwiyaei kariir adin siir om hir. ³⁰ Sima ha nae digiyim mi mwai kwira saair wao mi wao digiyim mi sima yaba hiriir yapniyam mi sima mhuu Oliv hiriir yam. Iriig.

Jisis siya Pita siir boin kira wi digiumii kariir haimriyuwi
(Mk 14:27-31; Lk 22:31-34; Jo 13:36-38)

³¹ Sima mhu Oliv siirin ha nimbiamim Jisis siya simiir boinki, kima whiekakakarın ta nıi aiirin kima wa nidam ninopki, ta hiriinana Adi Komii siir Ywokwo Komiiya saeya hiniina boinka, kara inkamın sibsib kigriraowiyin siir nisomaoki mi sibsib isidin wa nidam ninopki. ³² Mi kara wi ie hirankar swoki insin idwowi mi kimiir biyin wi kara nam kwokini nu Galili hiriirin. ³³ Pita siya siir yai aka ina yowarki boinin, sima nidamamki wındi kara wi wara nidamam tani. ³⁴ Jisis siya siir boinki, kara kiriirin yaimwo airar boinki, ta nıi aiirin iuumin wi niki ik rani mi kariir inig iirin kira wi kwoima misisaei mi kira wa boini, kara siir bi ninokninkinkin. ³⁵ Pita siya boin, kara kinaka naonamim mınki wındi mi kara wi hiniina boin tani, kara kariir bi ninokninkinkin. Niingakiınga. Mi kam nhirim kigna miriıyım sima hirihiriinan yaigina boin digi. Iriig.

*Jisis siya numir Getsemani hir srii boinkin
(Mk 14:32-42; Lk 22:39-46)*

³⁶ Jisis siya simaka warar yam numir kwira saiir, sima ha dapikim Getsemani. Mi siya kamım siir kigna miriıyım simiir boinki, kima tirar didwo, kara hinda nami nhwo kwis boiniıwi. ³⁷ Mi Pita siya mi Sebedi siir yinisim nwis owa simiir yikiunam mi ini sima yamım. Tariinanın siya ini hikaka ywowın mi siya hik kimpipisu prasae bi kinkin. ³⁸ Mi siya simiir boinki, kariir mhi kwoinım ini hikaka nwowım, kariirin wi ta hik aeya nisom aowi, kima tapaiir dwo mi kariirsi whın naıngwoyımıyok. ³⁹ Mi siya haimiisima ha namkiyın mi siya itwaomiya yakainam nua hiriir. Mi hiniina srii boin, Adi ini mi owin, kira ta hika saiir haigi, kira kariir kwoin iir kipi naıngwo ap. Niıngaka. Kira kariir kwoin iirar daıngwo ap.

⁴⁰ Mi siya ha kwisboin digiyın mi siya kamım siir kigna miriıyım simiirar swoki am mi ina ini kigiın sima nhwo hirar whwonkaii mi siya simiir yinidgu. Mi siya Pita siir boinki, kima kanaka nınkin aıngwoyımıyok idwo waikao karamae dimusi nwokim ta ii haimiisima aiirin, ha? ⁴¹ Kima kımasiyar mintarao mi nhwo ha kwis boin, dimın biyeki kimiir kinainkiıwi kima wi kiriekak nwo rani, kaimwo kıınga. Kwoinın ina naıngwoyın mi piı saeya kiriekak nwo rani.

⁴² Mi mhoiıya siya ha swoki amin mi hiniina swoki srii boiniı, Adi, tiki hik hiriinanım kira saiir nikwo waisi iuguski karamae nwowi mi ta hik hiriinana kara saiirin wa haii mi kira kariir kwoin iirar daıngwo apiski mi ha diriraerar. ⁴³ Mi mhoiıya siya ha swoki itın mi siyar yap kigni sima nhwo hirar swoki grınkin whini, sima nhwoki nıridgım mi sima nhwo asi whwinkim.

⁴⁴ Mi Jisis siya simiir swoki haıburgigin mi kwoimaka ina swokini kwis boiniıın, dimınım biıya siya niki kwis boinım mi simiir hiriinana swokini kwis boiniı. ⁴⁵ Mhoiıya siya kamım siir mi kigna miriıyım simiirım swoki itın mi simiirin ina yaboiniın, kima ina niki whınım, aniya? Wakae! Kara Yaowae Adın ninomor kouankın nıtın kariir nonkwoniyana iıya, kamım io kariir nwowiyım sima, saeya kingiin bıdi yiniyanıya. ⁴⁶ Kima dınsiingi mi krıma pi nami, kigi, inkamın wir kariir napwouwanın siya ini kingiina nıtın.

*Judas siya Jisis siir kinmauu itkin kamım io siir nwowiyım simiir
(Mk 14:43-50; Lk 22:47-53; Jo 18:3-12)*

⁴⁷ Jisis siya ha niki boinaiyın mi Judasın simiir inkam nwirin iıur nwisaka kigna miriıyım siya ina yitın. Mi inkam isid komiıyın ini saika yınkin itın, sima kamkıu minım mi dan minım ini warar hainaiyım. Prismi biıyan kam ikım mi Isrelmi biıyan inkam komiıyım simiirın sima nikropkikim. ⁴⁸ Mi Judasın inkamın wir siir napwouwanım siya simiirin hiniina boinmauu nam, kara pi inkam nwirin siir naki aepirımdıniııwi mi kima pa dinokninkinki ti

inkamɪn Jisis siyarkin. Mi kima pi siir donkworɪmɪɪnu. ⁴⁹ Mi bi kimimɪnkikin ini Jisis siiramar yitin mi ina boɪnin, akamie, iikam nowomwarkaiyuwɪn inkam. Mi siya siir yaki aepirɪmɪɪnu. ⁵⁰ Jisis siya siir boɪnki, nomiyau, dimɪnin kira mɪnam nɪtin mi siirɪn ha mɪnsasau. Sɪma ina yitin mi sɪmiir iɪnim Jisis siir ini onkworɪmɪɪnuni. ⁵¹ Inkam nwɪrɪn Jisis saika nwokin mi siir kamkiuɪn ina kiwok haiyin. Mi prɪsmi biyan inkamɪn siir miyan inkam nwɪrɪn siir wɪn aiir yaki haɪngrip itkigi. ⁵² Jisis siya siir boɪnki, kɪriir kamkiuɪn siir maeyau aiirar swoki hopkrikiugi. Kam biyie whiekakim sɪma kamkiu iɪmir hainani yai nɪniyim mi wi yamdi kwɪruwa sɪma sɪma hainuwɪr wɪr haiginiuwɪ ⁵³ Panopi kira ina nɪnoknɪnkɪnɪn, kara kariir Adin siirɪm srɪkiso diga pi ywowɪn mi di kimimɪnki siir paekwosimɪm kariiramɪn kasa kasa di nikropki kariir whɪnkinsiisim. Inkam sɪmiir mwɪanɪm dig rani. ⁵⁴ Mi kara hɪriinan tiri mi ti dimɪnim biya Ywokwo Komii saeya boɪnim sɪma wɪ pɪnɪna nɪmbiyami, ha? Adi Komii siya bidi boɪnin ti dimɪnim sɪma wa nɪmbiyami.

⁵⁵ Mi ta ii aiirɪn Jisis siya ti kam isid iirar boɪnki, kima kariir uni onkworɪmɪɪnu haini mi kima wasi kamkiu dan mɪnim sɪmiir nonkwowɪm, inkam nwɪrɪn hɪi tauaeiyɪn siir hɪriinan, aniya? Inokɪnokɪn kara Adi Komii siir omaka iikam sɪmiir nowomwarkaiyuwɪyɪn mi kima kariirɪn sairar bi nonkworɪmɪɪnugin. ⁵⁶ Ti dimɪn taemɪn whiekakim nɪmbiyamɪm profet kamɪm sɪma wɪnboɪnkiyɪm yokwoni sɪmaigɪm. Mi kam whiekakim siir kɪna mɪriiyɪm sɪma Jisis siir haiburgik mi ina yidamkiyɪm. Iriig.

Sɪma Jisis siir boɪnwokiyop natkaigikim

(Mk 14:53-65; Lk 22:54-55,63-71; Jo 18:13-14,19-24)

⁵⁷ Sɪma kamɪm Jisis siir yonkworɪmɪɪnu mi sɪma prɪsmi biyan inkam komiyɪn Kaiafas siir omaka sair hɪriir hainam mi kam whiekakim siir haiburgigɪm mi kamɪm siyu nɪnoknɪnkɪni ikim mi Isrelmi inkam komii ikim sɪma sɪma nwomɪmɪrkɪm hapaiirɪn. ⁵⁸ Pita siya siir mhoiyar yam mi siya arurɪg hirar ini owou. Mi siya prɪsmi biyan inkam komiyɪn siir omaka maeyauwa hɪyokiyokaiya sair yapnɪnopkainam mi kamɪm yai nɪniyim ta maeyau aiir kɪgrɪraowiyɪm sɪmaka ini idwoɪu. Mi siya kig nɪnoknɪnkɪnam namkɪn, pi dimu dimɪnkɪn nɪmbiyami. ⁵⁹ Prɪsmi biyan inkamɪm mi Judami inkam komii kaunsil ikim sɪma ina hainsirɪm inkamɪn Jisis siir niksisa boɪn hɪriiyɪm mi sɪma siir kigi mi wa nwoki isomaowɪm. ⁶⁰ Mi kam whiekakim ha nɪmbiniyɪm mi niksisa yayim sɪma sɪma ini apkaina boɪni siirɪn. Mi sɪma siirɪn dimɪn biyie whir bi swoki hainsir yiskaigɪm siir nɪsomaowɪm mi mhoiya inkam nwiswo ina yimbiniyo. ⁶¹ Mi sowa ina yaboɪniyo, ti inkamɪn siya ha boɪnkɪn mi siya Adi Komii siir omaka komiyya sairɪn wa nɪnɪnkɪgi mi siya sairɪn wi ii kwoɪmuwar swoki mɪrii nɪnokougi.

⁶² Mi prɪsmi biyan inkam komiyɪn siya siir yokwao boɪnki, kira yai kwir nowarki boɪnam naɪngwo rani, aniya? Ti hɪriinan yayim sɪma kɪriir dimusi boɪniuriyuwɪ, ha? ⁶³ Mi Jisis siya yai bi swoki boɪn mɪmɪnkɪn mi prɪsmi biyan inkam komiyɪn siya siir boɪnki, kara kɪriirɪn Adi Komiiyɪn omwai waiya yokiyokiyɪn siir inɪgin siir nikwao boɪnki! Kira kɪriir boɪnmauugi kira Kraiskɪn inkamɪn Adi Komii siya nikropkiyɪn, aniya? ⁶⁴ Jisis siya prɪsmi biyan inkam komiyɪn siir boɪnki, kira bidiya boɪnkiyɪn. Mi kara kimɪrɪn pi hɪnɪna boɪnki, mhoiya wi kima kigi, kara Yaowae Adin nɪnomor kouankɪn nɪtin kara wi Adi Komii siir iɪna iɪniga sair nɪdwowɪ mi kara wi kɪrie whiekakar nwowɪ. Mhoiya kara swoki iti kara wi nɪnomor kou hɪran waumira wi saika nɪnkɪn onaiini kɪrie komiigak. ⁶⁵ Jisis siya hɪriinan yai boɪnkiyɪn mi prɪsmi biyan inkam komiyɪn siir yuɪsa ina yɪnɪkiwitkiyɪn siya

iikamim simiir n̄isiimauugin siya iokakin mi siya ina boin̄in. Siya Adi Komii siir yai aiir nigbumbu boinkin mi krima kam n̄hirim whinboinam kipi swoki ikiuna kima b̄idi wakaeyim siya nigbumbuwa Adi Komii siir. ⁶⁶ Kima paniina naingwowi, ha? Mi sima siir yai aka hin̄ina yowarkii boin siya yaigakin mi siya h̄iriyyar daonam.

⁶⁷ Mi sima ti yai imiir boin digiyim sima Jisis siir whwonkam iir̄in yaeyopni yaskinpapaki mi sima siir yibwambwaeki mi kam n̄hirim sima yuisa siir whwonkam iir̄ kikogrinugi mi sima siir̄in ina yobombwaeyin. ⁶⁸ Mi sima boink̄i mi kira Kraisk̄i niuwi, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin Mi kira profet yai krimiir boink̄i, kiriir̄in n̄hinga tiowi, ha? Iriig.

Pita siya boin, kara Jisis siir bi ninokn̄inkin̄in
(Mk 14:16-72; Lk 22:56-62; Jo 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Pita siya hiira omaka saiir h̄uyokiyokaiya saiir yainau hirar nidwokin. Mi miyyan wig ira saeya kingiin ha nita siir kigam mi saeya siir boin. Kira iriipa h̄iriinan Jisisin nu Galilianin saika warar nwokin. ⁷⁰ Mi Pita siya kam whiekakim simiir whwonkamida k̄int̄irgi, kara wari yaiya kira boina saiir ninokn̄inkin̄in tani. ⁷¹ Mi Pita siya yaba ha nam̄in mi siya aru hir yani idwowi ano kingiin hir. Mi wig ira saeya siir kiga mi saeya iikamim siir kingiin nwowin simiir̄in hin̄ina boink̄i, ti inkamin siya Jisisin om Nasaretanin saika warar n̄inkin okin. ⁷² Mi Pita siya ina swoki k̄int̄ir boink̄iyin, kara Adi Komii siir inig iir̄ar nikopaisisirk̄i, kara ti inkam iir̄ bi ninokn̄inkin̄in. ⁷³ Mi mhoiyyarin kam n̄hirim hirar nokwokim, sima Pita siir boink̄i, kaimwoki kaimwok̄inga kira Jisis siir isidin siir h̄iriinanar inkam nwirkin kiriir yaiya simiir yainana wakaei. ⁷⁴ Mi tariinanin Pita siya ina yikopaisisirk̄iyin, kaimwoki kaimwok̄inga. Kara ti inkamin siir bi ninokn̄inkin̄in. N̄ingaki, n̄ingak̄inga. Mi kariir yaiya kaimwo karamaeki niuwi mi Adi Komii siya kariir̄in hik pa hauwi h̄iriinan yai boink̄iyin mi iuumin ina yikiyin. ⁷⁵ Iuumin nik digiyin mi Pita siya yaiya Jisis siya boina ini saiirar swoki aingwowarkainakiyin mi iuumin wi niki ikrani mi kira kariir inig iir̄in wi kwoima misisaei, kara siir bi ninokn̄inkin̄in mi Pita siya yaba h̄iriir nam̄in mi ina yani ouwuw̄in. Iriig.

27

Sima Jisis siir̄in nu Roman inkam komiiyin Pailat siir̄im yikiunam
(Mk 15:1; Lk 23:1-2; Jo 18:28-32)

¹ Iiya pir̄kinyakwoka mi prismi biyan inkam whiekak ikim. Mi Isrel simiir isidin simiir hiran inkam komii komii ikim sima yayim ina yidwo kitibmii boinim, Jisis siir nisomaowam. ² Mi sima siir̄in wiewinsopni yomoru mi sima siir̄in ina kiwowitznamim mi simiir̄ biyan inkam komiiyin nu Romanin Pailat, inkam komiiyin nu Judia hiran omim simiir kigriraowiyin siir ini hauugik. Iriig.

Judas̄in ini sasar diyankrik̄iu aowin
(Ap 1:18-19)

³ Mi tariinanin Judas siya inkamin Jisis siir kinmauu itin, sauan kamim simiir, siya b̄idi yinokn̄inkin̄in, inkam komiiyim sima Jisis siir hainamim inkam komii Pailat siir̄im siya nisomaowim mi siya naingwoyimyok idid prasae bi kinkin, ti dim̄inin siya tirin siirs̄iyin. Mi siya ti umir silva paeyar haoumim ina swoki hainamim, prismi biyan inkamim simiiram. ⁴ Mi siya umir ha swoki hauuw̄in. Mi siya simiir boink̄i, kara dim̄in biyie b̄idi tirin. Kara inkamin dim̄in biyie tir karamae nwowiyin siir̄in, sau omomin siir kinmauugin mi siya wa naonami. Mi sima siir boink̄i, siya krimiir dim̄in tani.

Yio siya kiriirar dimankin. ⁵ Mi Judas siya umir silva'im Adi Komii siir omaka komiyya yai nidwokai wakaeiya saiir hir inankrimkrin itkingikin mi siya ha haiburgikin mi ha namin mi yio ina sasar diyankrikru aonamin.

⁶ Prismi biyan inkamin sima ti umir imiir haiyim mi sima boin, ti umirin minam saingin inkam nwir nisomaowankin. Krimiir siyiun hiniina boinkin Krima Adi Komii siir omaka saiir umirin simaka kipi nankin haigi. Nangaka.

⁷ Mi sima yai kwira yimboin tibiilkimai mi ti umirin ini nu ha'imiiyin Jerusalem hir nwowin hau nonkwokwowyin inkamin ini siir sainin. Sima ha naingwowi ta nu maeyau iikamin om aruwanim simiir haingikaiyan maeyau nwowim ⁸ mi ti nuin ti umir iir sainin mi sima ta nu maeyau saiir inigin hiriinansi dapkin, nuin nhiekakin. Mi ti inigin ina nwokripkaiyin.

⁹ Ya ta saeya, yai kwira biya Adi Komii siya boinkiya mi profet Jeremaia siya winkiya yokwoni, saeya ina yimbiam kana. Saeya boin, sima ti umir silva kam nwir iur imiir hai. Isrel simiir iikamin sima bidi yimbinim ti umir hiriinanim ti inkam iir sainam. ¹⁰ Ti umirin sima ini nuin inkam ieya nonkwokwowyin hau, ini siir sainin, Biyan Inkam Komiiyin siya boinkiyin kariir saiir hiriinan mi kara hiriinan asi tirkin. Iriig.

Pailat siya srii kasaka bi sriikin Jisis siirin

(Mk 15:2-5; Lk 23:3-5; Jo 18:33-38)

¹¹ Sima Jisis siirin inkamin nu Judian omom omomin simiir kigriraowiyin siir whwonkam ida yokmwin okwo haiginu. Mi inkam komiiyin omom omom kigriraowiyin siya siir sriigi, kira iikamin nu Judia hiranin simiir kigriraowan inkam komiigin, aniya? Mi Jisis siya boin, ihi, wasi kira boinki iskiyin. ¹² Mi prismi biyan inkamin mi Isrelmi inkam komii komii ikim, sima Jisis siir boin huuriyu boinkin, siya dimin biyie kasaka bi tirkin. Mi siya dimin biyie bi tirkin mi siya yai kwirmin kwirmin bi swoki owarkai boinkin, ti yai imiirin. ¹³ Mi Pailat siya siirin hiniina boinki, kira ti yai whiekakin sima kiriir boin huuriyu boinin simiir wakae rani, aniya? ¹⁴ Mi Jisis siya yai kwir bi swoki owarkai boinkin Pailat siirin. Mi inkam komiiyin omomom kigriraowiyin siya asi nanaakikin. Iriig.

Pailat siya bidi boinin, ini mi owin paeyin hiniya nirioninkinin Jisis siirin saika nirinuim

(Mk 15:6-15; Lk 23:13-25; Jo 18:39-19:6)

¹⁵ Biewi whiekakin ta iya komiyya wou nikwo aeiya pasova mi biyan inkam komiiyin omom omomin sim kigriraowiyin siya inkamin omaka huuyokiyokaiya mi biyie miriyya saiir hir nwowiyim, simiirin pi nwira nini ikunaki. Iikamin sima kauwokiyim inkam nwiramin mi inkam komiiyin siya ti inkamin pi siirar nikropki. ¹⁶ Mi ta ii aairin sima inkam biyie nwirin omaka huuyokiyokaiya mi biyie miriyya saiir hir nwokin, siir inigin Barabaskin, sima ombudim siir bidi yinokninkinin. ¹⁷ Mi iya iikamin sima maeyau kwiruwa hangiriyu omimirim mi Pailat siya simiir sriigi, kima panina naingwowi, kara kimiirimin piki hiniin inkamin siir haiwao hauugi, ha? Kara Barabas siir pi ikropki, aniya? Iyie, kara Jisis siir nikropki sima dapiyin Krai inkamin Adi Komii siya nikropkiyin, aniya? ¹⁸ Pailat siya bidi yinokninkinin, prismi biyan kamim mi Isrelmi inkam komii komiiyin sima io Jisis siir nwoi. Dimusi rani, iikamin sima ini Jisis siiraramar yamim. Mi sima siirin Pailat siiram asi nikunamkim siya siirin kam nhirim simiir nwoi ikmwin isom aowim. Mi siya ta sriyya simiir asi sriigin.

¹⁹ Pailat siya inkamin yai hidiyin siir ipii aairar niki nidwokaiyin mi siir wiga saeya yayim hiniina boinimauugi yokwoni. Kira dimin whir kipi swoki tirmintirmim, ti inkam iirin, siya dimin biyie bi tirkin. Mi ta niyaka kara nhwoin whira whinkigmimikwii mi kara hik prasae bi haiga.

²⁰ Prismi biyan inkamim mi Isrelmi inkam komii komii ikim sima iikamim simiir kwoin imiir boinswoswo. Mi sima Pailat siirim kauwok boinki. Siya Barabas siir duguski mi Jisis siir disomao. ²¹ Mi inkam komiiyin omom omomim simiir kigiraowiyin siya simiir sriigi. Kima panina naingwowi kara ti inkam nwiswo sowiirin pi nhini niuguski, ha? Sima ina yowarkii boinim Barabas. ²² Mi Pailat siya simiir boinki, kara wi panina tiri Jisis siirin, sima dapiyin Kraisi Adi Komii siya nikropkiyin kara siirin wi panina tiri, ha? Mi sima kauwok boinki, paeyin hiiniya nirioninkinin saika dirinugi! ²³ Mi Pailat siya ina sriigiyin. Dimusika siya dimu dimin tirbugin, ha? Mi sima ina kauwoknaeyim, paeyin hiiniya nirioninkinin saika dirinugi! ²⁴ Pailat siya bidi yinokninkinin, sima yayim kara boiniyim simiir wakaeyokna dig nwo rani mi ina nhinkii boinaigiym yaii niniyam. Mi siya opa ina haiyin mi siir ina aiir hisoki. Mi iikamim simiir nhwowim ini siirar kaokiyim simiir niisiimauugin, siya Jisis siir nisomaowam pi borisopi. Mi siya hiriinana niki tirin mi siya simiir boinki, kara siirin dimin whir bi kigin mi kara siirin wa nisomaoki rani. Kimiirar diminkin. ²⁵ Mi iikam whiekakim sima hinina yowarkii boin mi siir naowa saiir mwokankwowa ini mi owa wi krimiiramar swoki iti mi krimiir yinisim imiirar warar. Kira siir nisomaoki Adi Komii siya wi io kiriir nwo rani. ²⁶ Mi Pailat siya Barabas siirin hiriinansi niuguskikin simiiramim. Mi siya Jisis siirin kam nhirim simiir yokmwim tio mi idni ha kogrimdinugiyin mi siya siirin ina yikropkiyin Rom hiran sauan kamim simiiram. Paeya hiiniya nirioninkinin saika ninkin irinugiyam. Iriig.

*Sauan kamim sima Jisis siir nigbumbu boinkim
(Mk 15:16-20; Jo 19:2-3)*

²⁷ Mi sauan kamim Biyan Inkam Komii siirim, sima Jisis siirin simiir Biyan Inkam Komiiyin siir omaka hiriir yikiuna apninopkainam mi sima whiekakim saikar yangiriyuni. ²⁸ Mi sima siir yuisa saiir nisaiyim mi sima siirin yaeya yuis pariidnan kwira saiir ii haiginiu. Ta yuis hiriinana inkam komii inigakin siira saiir nikrika. ²⁹ Mi sima urid amridnanin siir hurokikin mi sima siir mwo iir yaki kaigrisiugi. Mi sima paekopin whira yonkwo haiginiu siir ina inig aiir inkam komii nu kigiraowiyin siir hiriinan. Mi sima ogmwo siirim hii mi sima siir yigbumbu boin, kira inkam miyiyin, Juda iikamim simiir nu kigiraowan inkam komiikin. ³⁰ Mi sima siir yaswaiyugi mi sima ti paekop iir hai mi siir mwo iir tionanae. ³¹ Sima siir yigbumbu boin mi ta siir yuis pariidnan aiir yisaigi mi sima siir yuisiki yuis aiirar ii haiginiu. Mi sima siirin paeyin hiiniya nirioninkiniyin siirim whinapnam saika ninkin irinuiim. Iriig.

*Sima Jisis siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika yirinugi
(Mk 15:21-32; Lk 23:26-43; Jo 19:17-27)*

³² Sima ha napnamim mi sima om Sairini hiran inkam nwirin siir kig, siir inigin Saimonkin, sima siir nikwao boinkim siya Jisis siir paeyin hiiniya nirioninkinin siir hainamim. ³³ Sima maeyau kwira saiir yimbiam, saiir inigin Golgotaka saiir inig mwokimwoin haningin mwokiuni mwokin. ³⁴ Sima Jisis siirin op wain biyeya kausiriyi dimin biye whir aka pridgiya saiir hauu, siya kwiaeyam siya hinda kinankugiyin mi siya bi kwiaekin. ³⁵ Sima siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika nirinu digiyin mi sima gwo kwira satu dapiya saiir gwo siir yuis digworaekwo imiir haiyam. ³⁶ Mi sima ta maeyau saira yidwo mi sima saiir hiran waikao. ³⁷ Mi yaiya sima wina paemira Jisis siir mwo koua ninkin irinuwa saeya hinina boinka. Tiriiginin Jisiskin, Juda iikam simiir nu kigiraowan inkamkin. ³⁸ Jisis siir kingiin

sima inkamwo haitauaeiyo nwise yinkin irinu inankii mi nwirin iniga mi nwirin yaioyaeya.

³⁹ Mi ikamim sima ha nitim mi sima siir yigbumbu boin mi sima mwo ara kintir iski mi sima yaebu ina buwim siirin. ⁴⁰ Mi sima boin, kira ti inkamim Adi Komii omaka sair nindhinkigi mi ii kwoimaka wi sair swoki miri ninokougi mi kinakina diriraerarna. Mi kira Adi Komii siir yinisimkinuwi, kira paeyin hiiniya nironinkinin siir haiburgig mi ha wiuwini! ⁴¹ Mi iriipa hiriinan prismi biyan inkamim mi kamim siyu ninokninkini ikim mi Isrelmi inkam komii komiiyim sima siir mi inkin igbumbu boinkim. ⁴² Mi sima hinina boin, siya ikam nhirim simiirara whindiriraeri mi siya siya whindiriraerarnam dig nwo rani. Mi siya hiriinan boini siya Isrel ikamim simiir nu kigriraowan inkamkinuwi mi siya paeyin hiiniya nironinkinin siir haiburgig mi ha wiuuni mi krime wi siirima naingwo tibmiiyim. ⁴³ Siya Adi Komii siirima naingwo tibmii mi ha boini, kara Adi Komii siir yinisimki yinisimkin. Mi Adi Komii siya siirim naingowoi mi siya wi siirar swoki anmaiwarkainaei. ⁴⁴ Inkam nwiswo haitauaeiyo Jisis saika kingiina ninkin irinuwu mi sowa iriipa hiriinan ta hiriinan nigbumbu yaiya sairara mi boin siirin. Iriig.

Jisis siya bidi yaonamin

(Mk 15:33-41; Lk 23:44-49; Jo 19:28-30)

⁴⁵ Mi iya hirir tirir nabie bopwo nwowa mi hinda tinda iya ina kakau iuguskiya mi hiriinana nwokiya mi bieyin nad nworibin sairar yadig iuwun.

⁴⁶ Mi ta ii aiararin bieyin nad nworibin Jisis siya ina kauwoknamnankiyin, Eli, Eli, lema sabaktani? Ta yaiya sair yaimwokiyaimewowa hinanga. Kariir Adi Komii krimiir Wanin kira kariir dimusi niuguskikin? ⁴⁷ Kam nhirim kingiin hirar nokwoim sima ta yai aiar wakaeyim mi sima boinki, ti inkamim siya Ilaia siirim kauwok boinki. ⁴⁸ Mi simiir inkam nwirin ina iwitnamin mi hamganin siir yani hainaki mi siirin op waina kausriiya sair houginki paekop whirin saika yinkin widgi mi Jisis siir yaki hauugi siya kwiaeyam. ⁴⁹ Mi ikam nhirim sima boin, ha tiki o krime tiki kigrirao. Mi siirin wi Ilaia siya namisi whindiriraerarki, iye? ⁵⁰ Mi Jisis siya ina swoki kauwok naanaekiyin mi siir naeyiun siir haiburgigin mi siya ina yaonamin.

⁵¹ Mi iya siya naonamin mi ta yuis komiia Adi Komii siir omaka sair yainau hir kiburikouwa bopwoniya yinwitamki, kou hirarkar niuguskiya ini nu hirar yadigiwa mi mirkwisa yimbiam. Saeya minam niisiimauga, ikamim sima Adi Komii siiram nwoki kwisboinim, Jisis siya siyu win bidi tirkiyin inkamim sima Jisis siirim nwoki kwisboinim, ninin ina yitkiyin mi siya komii komiiyim ina pampamkiigiyim. ⁵² Mi maeyau inkam haingikaiiya ina piigikiya mi Adi Komii siir ikam whiekakim biya naonamin mi sima ina swoki insiingiyim. ⁵³ Sima maeyau inkam haingikaiiya sair bidi haiburgigim mi Jisis siya mhoiia yinsiindwonam mi sima om miyikin Jerusalem siir yam. Mi ikam whiekakim simiirar kaowinin.

⁵⁴ Mi kamim sau ninitiyim simiir bi nwowiyin mi sauam kam ima sima Jisis saika ninkin okim mi sima Jisis siiram waigaokim mi sima kigi nuin, ninin nitkiyin mi digworaekwowim ina yimbiamim mi sima nidid prasae bi kinkim. Sima boin, kaimwoki kaimwokinga, ti inkamim siya Adi Komii siirar yinisimkin. ⁵⁵ Wig whiekakim sima hirar nwokim sima Jisis siir mhoiia nitkim mi nu Galili siir haiburgigim mi siir nin whindiriraerarniyam nitkim naemin. Sima ti wigim arurig hirar nokwo kaokim. ⁵⁶ Wig ira simaka hirar ninkin owa saeya Mariaka, om Makedala hiranka. Mi ira Maria saeyairga Jems Josep sowiir apua. Mi ira Sebedi siir yinisim nwiswo Jems Jon sowiir apua saeyairga. Iriig.

*Sima Jisis siir piuis biyieya siyanoin siir nini kikaigikim
(Mk 15:42-47; Lk 23:50-56; Jo 19:38-42)*

⁵⁷ Mi bieyin nadnworibin inkam nwirin umir digworaekwokakin om Arimatiankin siir inigin Josepkin siya ina yitin. Mi siya iriipi hiriinan Jisis siir kigna miriyan inkamkin, siya maeyaua Jisis siya naowa saairim nitkin. ⁵⁸ Mi siya Pailat siir hariir yimbiam mi siir ini sriiyu Jisis siir piuis biyie nunga sairam mi siya sair ini hunis haiyu. Mi Pailat siya siir sauan kamim simiir boinki, sima Jisis siir piuis biyieya Josep siir hunis hauugiyim. ⁵⁹ Mi Josep siya siir piuis biyieya sair hunis haiyin mi yuis whisinana sair whrinhainam. ⁶⁰ Mi yuis aairin ha whrin digiyin siya siir piuis biyieya ini siir siyano winin siirar kikaigikim biya inkam nwir bi haingikai miminkin mi siya siir kamim simiir boinki, sima siya komii kwira sair warkikiugiyim. Mi sima hiriinan turgigim mi sima ina yamim. ⁶¹ Mi sima hiriinan tirim mi Maria om Makdalan aka mi Maria iraka sowa hirar nwoko. Sowa ieyin siir haingikaiyin siir kingiin hirar nidwo kaoko, iriig.

Sauan kamim sima ieyin Jisis siir piuis biyie aair kikaiyin siir hirar waikaokim

⁶² Mi igwira Judami ii komiyya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya mi prismi biyan inkam ikim mi Farisimi kam ikim sima Pailat siir kigam namkim mi sima saika yahangiriyu omimiru. ⁶³ Sima siir boinki. Inkam komii krma yai kwira ti niksise inkamin siya boina krma sairar naingwokwowi. Siya ha boinkin mi mhoiyya ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi. Mi wi omwaiya swoki waiyaei. ⁶⁴ Mi kira kiriir sauan kamim simiirin hiniina boin mi sima siyan ti ieyin siir no iir warkikiukikinin siir waikao. Mi wi siir kigna miriyyim kamim sima nini tauae hainakisi mi iikamim wi sima niksise boini, siya ie hirankin bidi yinsin idwonamin. Mi sima hiriinan tiri, ta niksiseya siya ie hiranki ninsin idwowa saeya wi ta niksiseya biya sima ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya boina wi sair haiburi. ⁶⁵ Pailat siya simiir boinki, kima sauan kam nhirim simiir dikunam sima ti inkam ie iir waikaowim. ⁶⁶ Mi sima ie iirin diyoin ina ini haingikikin. Mi kam nhirim sau ninitiyim ini nii nabie hirar waigaowim. Iriig.

28

*Jisis siya ina swoki insiin idwowin
(Mk 16:1-10; Lk 24:1-12; Jo 20:1-10)*

¹ Ii Komiiya piu siisiya bidi yamkiya mi igwir nugaka Sande bieyin ha nimbidiyakwokin mi Maria om Makdalana mi Maria ir aka sowa yam maeyaua Jisis siir piuis biyie aair kikaiya sairam sowa sair kignakiyam. ² Mi bi kiminkikin nin komiyyin ina yitkiyin Adi Komii siir paekwosimin ninomor kou hir haiburgigin mi ina yuniyin mi siya komiyyin ina warnamin mi ieyin siir hirankin mi siya ini siya iirar yidwowin. ³ Mi siir whwonkamin ini sinana ninomir kou hir sinaniya ini sair hiriinan yiyakiya mi siir yuisa ini waumira beki kainankiya ini sair hiriinan whisan siingiya. ⁴ Mi sauan kamim waigaowim sima siirsiyin nidid prasae bi kinkin mi sima ini nopnopa kinkiyim mi sima inkamin naonamiyin ini siir hiriinan ywokiyyim.

⁵ Mi paekwosimin siya wig iswo sowiir boinmauugi. Kowa kipi nidid! Kara ina ninoknankin, kowa Jisis siirimin nini hansirniko ti inkamin paeyin hiniya nironankin sima nankin irinugiyin siirim. ⁶ Siya tapi nwo rani, siya bidi yinsin idwo namn, yaiya biya siya boina ini sair hiriinana swoki tirin! Kowa maeyauwa siir kikaiya sair unkin kigni. ⁷ Mi kowa ha damsasau mi kamim siir kigna miriyyim simiirin hiniina tiri boinmauuu, siya ie hiranki

bidi swoki insiin idwoin. Mi siya ini kimiir biyyar yamkwokinin nu Galili hiriir mi kima siirin wi ta maeyau aiir nini kigiwi. Kara kowiirin tisa boinkiyin! ⁸ Mi wig iswo ha nanaakiyo mi ini maigimaiga ywonamwo mi maeyauwa inkam haingikaiiya saiir haiburgik mi ina iwitnamwo kamim siir kigna miriyyim simiiram.

⁹ Mi sowa ha niki iwitamwo mi Jisis siya sowirin siyiu hir yapyiskaiwin mi ina boinin. Kowa bidi yito? Mi sowa kingiin ha namwo mi ogmwo ina yakai huanainamwo mi siir iga aiir ini onkwoiu mi siir ini hainan. ¹⁰ Jisis siya sowiir boinki, kowa kipi nidad! Kowa kariir nomiiyauim simiir tini boinmauuu mi sama nu Galili hiriir dam, kariir kigniyyim. Iriig.

Kamim sau ninitiyim simiir yaigim

¹¹ Wig iswo ha niki amwo mi sauan kam nhirim ie iir waikaowim sama ini om Komii Jerusalem hiriir yapnopkainamim mi sama prismi biyyan kamim simiir ini boiniu digworaekwo whiekakim nimbiyamim simiir. ¹² Mi prismi biyyan kamim sama Isrel simiir biyyan inkamim simaka yahangiriyiu owiu mi sama yaiya kwira hangiriyiu boina. Sama umir whiekakim sauan kamim simiir hauugi. ¹³ Mi sama simiir boinki, kima wi hinin yaiya saiir boin. Kamim siir kigna miriyyim sama niyaka nitwiigim mi krma nhwo bidi whinamim mi sama siir piuis biyeya saiir ini tauae hainakiwi. ¹⁴ Mi Biyyan Inkam Komiiyin omom omom kigriraowiyim ta yaiya saiir wakaeyin mi krma yai nhirim simiirin wara swoki inkin boinmauugi mi kima wi yaigak nwo rani. ¹⁵ Mi sauan kamim sama umir hiriinansi haigim mi sama ini simiir yai imiirar mi wakaeyoknaim. Mi ta yaiya ini nu Judia siirar yiniyokiigiya mi biyya mi tariinanim Juda iikam whiekakim sama ti diminim simiir yaingwo tibmiyyim. Iriig.

Jisis siya kamim siir kigna miriyyim mi simiir nikumauugim (Mk 16:14-18; Lk 24:36-49; Jo 20:19-23; Ap 1:6-8)

¹⁶ Mi wig iswo sowa simiir boin digiywo, kamim siir kigna miriyyim iuur nwiirkim sama nu Galili hiriir yapnamim. Mi sama ti mhuisimin siir yimbiyam, Jisis siya boinkiyin simasima namam. ¹⁷ Mi sama Jisis siir kigiwim mi sama siir inig iir hainan mi kam nhirim simiir kwoinin ini whisa ywowim. Mi ha naingwokim siya bi ninsiin idwokin siir akna in aeya niuwi. ¹⁸ Mi Jisis siya kingiin ha nin mi simiirin hinina boinki Adi Komii siya kariirin inigak nu ninomor sowiir digworaekwo imiiram nwowaiginugikin. ¹⁹ Kima hinda tinda asi namkim iki iikam isid whiekakim hinda tinda nwowim simiir nini boinmimauuwuim sama kariir kigna miriyyan iikam nwowim. Kima simiirin kariir Adin mi kara Adi Komii siir yinisimin mi Adi Komii siir naeyiu ikim wi simiir inig imiirar tini baptais haiginuwiu. ²⁰ Mi kima simiirin dimin whiekakim kara kariir nowomwarkaiyuwim simiir tini boinmimauuu. Sama wakaeyokna diriraeraram, waka, mi tariinan mi inokinokin kara wi kimaka nwoyokiyoki mi i aeya digi. Iriig.

MAK

Mak siya wɔnkika ta yokwowa. Mi Mak siir inig whirin Jon makin. Mi siya om Jerusalem hirankin mi siya Pol mi Pita sowir whin mariigin. Mi siya ta yokwowa Rom hiran iikamim simiiram wɔnkika. Mak siya ta yokwowa dimin kirie kirieyim mi dimin taeminim Jisis siya tiriyim mi siya Rom hiran iikamim simiir boimimaugun mi Rom hiran iikamim ini ta kirieya saiirama yaingwo tibmiigiyim. Iriig.

Jon siya iikamim simiir baptais haiginuwigin mi Adi Komii siir yaiya saiir warar boimimaau

(Mt 3:1-12; Lk 3:1-18; Jo 1:19-28)

¹ Ta Yokwo Komiiya Adi Komii krimiir Wanin siir yinisimin Jisis Kraiis sirga, siir yaiga. ² Mi ta yaiya bidi bidiniya profet inkamin Aisaia siya wɔnkia mi ini saiir hiriinana yimbiamama.

Mi bidi bidiniyarin Adi Komii siya siir yinisimin siirin hinina boinkikin, wakae! Kara inkamin wi nwira nikropkii kariir yai aiir boimimaauwamam. Mi siya ini kariir biyar yamkwokinin mi siya wi kariir siyu iir kisisop haiginkwokini. ³ [Inkam nwirin maeyau siyin nu apa saiir hir kauwok boinamnankikin. Siya hinina boinkikin, Biyan Inkam Komiiyin siir siyuin sibgu kisisop diriraerarkwokin, siya napnaniyam.]

⁴ Jon siya iikam imiir baptaisam nitkin niimau siyin nu apa siir. Mi ti niimau siyin apain siirin inkamki bi whwonkaigin. Niingaka. Mi siya iikamim haimitii tamii hir napim simiir boinmauugi ta yaiwin kibiya. Mi simiir kwonim wi nwoki aingwo tibmiigiyim. Mi simiir dimin biyeyim wi Adi Komii siya haiyoprindiyumiigi. ⁵ Mi iikamim ti nu komiiyin Judia hiranim mi om komii Jerusalem siir hiran iikam ikim sima Jon siir boinmauugi digworaekwo biyeyim sima tirim. Mi Jon siya simiirin ina baptais haiginuwin Jordan ie hir.

⁶ Mi Jon siya niya yuisa, kamelni piokim. Mi siya piuwop ha mi kikogikin mi naeyim siya naeyim kokmwo graeyis minim mi mhwina nae nwowiya saiir yin ikim, siya simiir naekin. ⁷ Mi Jon siya ina boinmauugiyin simiirin, inkam nwirin kariir mhoiia nitin siir kirieya ini kariir kirieya saiir haiburgika, kariir kirieya ini aowa saeya ywowa. Kara inkam miyik rani, siir iga siya niya saiir uridin wi kara waisi hak rani. Niingaka. Kara inkam biyeyin ini siir aowa ywokaiyin. ⁸ Kara kimiirin opni baptais haiginuwi mi inkamin mhoiia nitin kimiirin wi siya niuae haiginuwi naeyuniyin. Iriig.

Jon siya Jisis siir baptais haiginuigin

(Mt 3:13-4:11; Lk 3:21-22; 4:1-13)

⁹ Mi ta iya Jisis siya omisimin Nasaret nikuwiyin nu Galili hir nwowin siir haiburgigin mi siya ina yitin. Mi Jon siya siirin ie Jordan hir baptais haiginu. ¹⁰ Mi siya op hir haiburgigin mi ha nig apnadam nua hiriir mi siya kigi, ninomora omaka anonan haiwaokiya. Mi Adi Komii siir naeyuin ipiyini hanina siinainiiniyin siiram. Ta ipiyina krima dapiya inmab mi saiir hiriinanar siinaininika. ¹¹ Mi simar wakaeki yai kwira ninomor kou hir kauwok boinkiya, kira kariir yinisim yinkamiyinkan, kara kiriramin ini maigimairgar ywowinin. Kariir kwonin kiriramin ini wadieki wadieyar ywokiin. Iriig.

¹² Mi biri kimiminkikin Adi Komii siir naeyuin siya yikropki Jisis siirin maeyau siyin nu apa siir hiriir. ¹³ Iyim Jisis siya maeyau siyin nu apa

siir nwowim kamnwis. Mi Setanin, biiki biyan yiu biyeyin ina kinankiwin siirim. Mi siya ini mwanhunan ywowin. Mi Adi Komii siir paekwosimin ha nitin siirim, ini saikar yauni onyinin. Iriig.

*Jisis siya nu Galili hir miri bwakainakin
(Mt 4:12-22; Lk 4:14-15; 5:1-11)*

¹⁴ Iya Jon siya maeyauwa huuyokiyokaiya mi biye miriyya sair hirar niki okaiyin mi ta iya Jisis siya nu Galili hiriirin sair yimbiniyin. Mi Adi Komii siir Yokwo Komiiya sair yayim, siya simiir ini boinmimauuni iikam imiirin.

¹⁵ Siya boin, ta iya bidi yimbiniya, ta iya Adi Komii siya iikamim ti nu komiyyin siirim wi simiir kigriraowi. Mi taka iya ini kingiin nwowa krimiirin wi siyar kigriraowi. Krimiir kwonim ti kisina haigi mi Yokwo Komii sair yayim simiiraramar daingwo tibmii iski. Iriig.

¹⁶ Jisis siya nu Galili whigbida hiriir napamin mi siya Saimon, Endru sowiryao yapkigam, sowa haimna whi hir nitmai. Ta miyya sowa miriyya anasu kikaiyya, sowa umir mi miri. ¹⁷ Mi Jisis siya boinki, kowayao kariir mhoiyya wit mi wi kara niisimauwi kariir miyya kowiiryao. Mi kowayao ta miyya kara miriyya sair hiriinan siyu iirar sibgu ap. Mi iikam hoimgakim simiir nwoki ikunam. ¹⁸ Mi sowiir haimna ini hirar kwaiburgigin. Mi sowa biri kimiminko ini Jisis siir mhoiyyar yamo. Mi sowa ini siir mi aiirar ini miriyyuwo.

¹⁹ Mi siya ha swoki apnamin priei biri napkikin mi siya youap kigam, Sebedini yinisim nwisio Jems mi siir nomousim ieya Jon, sowa i hir hinomai. Mi yo sowa, sowiir haimna iir kisiosok diriraerari. ²⁰ Mi siya sowiirim yikiuna. Mi sowiir adwai biyeyin mi sowiir adin siir mi miriyyin kamim simiirin i hirar kwaiburgig. Mi yo sowa ini Jisis siir mhoiyyar yapnamo mi siir mi aiir yamiriyyu. Iriig.

*Jisis siya haiswoniskigin yiu biyeyin inkam nwirin siir nwowin
(Lk 4:31-37)*

²¹ Sima om Kapeneam hiriir yam simiir i komii aiirim. Jisis siya ta simiir i komiyya simiir omaka komiyya yai nidwokai wakaenakiyya sair yapninopkainam. Mi iikamim simiirin Adi Komii siir yai aiir ini boinmimauu haiginiyu. ²² Iya sima siir yai aiir wakaeyim, ini hindara yanaakiyim. Siya simiirin kamim siyu komii ninokninkiniyim simiir hiriinan biri boinmimauugin. Niingaka. Siir yayi ini inkamin inig komiigakin, siir hiriinan ywowin.

²³ Mi ta iya inkam nwirin simiir omaka komiyya yai nidwokai wakaeyi sair nwokin. Mi yiu biyeyin siir piu hir nii okaiyin mi siya ina kauwok boinkiyin. ²⁴ Jisis om Nasaretanin! Kira dimuam nitkin, dimu tirniyam? Mi kira tari krimiir turbumbuam nitkin? Kara kiriir bidi yinokninkinin, ni kira Adi Komii krimiir Wanin siir hiranki nit ieya inkam wadiyyin. ²⁵ Mi Jisis siya ti yiu biye siir nikiyin mi siya ina boinkiyin, yiu biye iirin, kira yayi ti tanki mpa dinkinimnisnaki. ²⁶ Mi ti inkamin siya ha kaunanaekiyyin mi siirin siya hainiyop whaowagig. Mi yiu biye siya ti inkamin siir piu hiranki yiuun iwiskinam mi ina yamin. ²⁷ Mi iikam hoimgakim hiriinan diminin siir kigim, sima ini kakakar ywokiyyim. Mi sima ha nanaakiyim mi ini sima simar yomboin amboinamin, tiki hinin diminin tari dimu diminkin, ha? Taka yayi saeya yai winka. Mi tari ti inkamin siya inig komiigakin. Iya siya yiu biye imiir boinkiyin mi sima ini siir yai aiirar mi wakaeyoknam. ²⁸ Mi ti diminin siya tirin biri kimiminkin, ina haigiririr boinamin nu Galili hirar omim simiir hiriir. Iriig.

Jisis siya Pita siir nua sair haiswoniskigın

(Mt 8:14-17; Lk 4:38-41)

²⁹ Sima omaka komiıya yai nidwokai wakaeyi sair haiburgigim mi ha woknaniyamim, sima Saimon Endru sowiryao omaka sair woknainopkainam. Mi Jems Jon sowayao warar yinkin am. ³⁰ Mi Saimon Pita siir nua hii hirar whwonkaiga, saeya piu huuwa kini ma saeya niiga. Mi sima biri kimiminkim ta wiga maka niya sairin, Jisis siir ini boinmauuu. ³¹ Mi Jisis siya sairam ha namın mi sair in aiir ini onkwoıu mi ina kininsiin idwokiya sairin. Mi ta piu huuwa kini ma sair niya, ina digiya. Mi saeya ini simiir naeyim simiir swoki diriraerim. Iriig.

³² İya bie nikiiyamtibin mi simiir iikamim makakmakakim ini simar swoki ikunaniyim Jisis siirim. Mi iikamim yugı nonkwowim yim ini warar mi inkin ikunaniyim. ³³ Mi ti om komiıyin siir hiran iikam hoimgakim, sima ta omaka Saimon, Endru sowiira sair anoka kingiin hirar ini onkwoıu. ³⁴ Mi Jisis siya haiswonımskiıyım mapai mapaiyim simiir niıyım mi yıu biyeyım siya ninimnskiıyım kasa rani, simiir nwowım. Mi sima ti yıu biyeyım Jisis siir bidi yınoknınkınım mi siya simiir asi nikidugın kima kariir inigin siir kipi dap. İriig.

Jisis siya nu Galili hir nap mırııgın

(Lk 4:42-44)

³⁵ Mi igwıra Jisis siya nugak imumar yinsiin apnıyakwok, maeyau kwira inkam kamaeya sairim. Mi siya Adi Komii siirimin nhwo hir ini kwisboııu. ³⁶ Mi mhoiıya Saimon siya mi siir nomiıyau ima, sima ini siir mhoiıyar yapansrinamim siirimin. ³⁷ İya sima siir nini kigiıın sima ina boınım, ti iikam isid komiıyin kiriirim hansrananikim. ³⁸ Mi siya simiirin ina boının, kiya! Nimbı ti omım kingiin nwowım pi sim namı. Kara Adi Komii siir yayıım simiir warar mi boınımımauuam mi aıngwowi. Kara ta mı aiirım nitkin, dimin mı mırııyam bi nitkin. Nıngaka. ³⁹ Mi siya nu Galili hirar omım simiir asi namkin. Mi siya omakam yai nidwokai wakaeyım simiirar yapnıopkai boınımımauuam, Adi Komii siir yai aiirin. Mi siya yıu biyeyım simiir nwowım ini simiir warar yınımnskiıyamım. İriig.

Jisis siya inkamın paowaiğı piskimkopouın wadie siir nwo haiginiıgın

(Mt 8:1-4; Lk 5:12-16)

⁴⁰ Mi inkam nwirin paowaiğı piskimkopouın, siya ha nitin, ini Jisis siir igmiıga kingiına ini akai hıu ouniyin. Mi siya siir boınki mi kira ha naıngwowi, kara kiriirin wi digar nwo haiginiıgıı. ⁴¹ Mi Jisis siya siirsi yaıngwobumbu mi siir ina ina yonkwokiıyin siir. Mi Jisis siya ina boınkiıyin, kara ha naıngwowi kira wadie dwoki. ⁴² Mi ti paowaiıyım siir piskimkopouım biri kimiminkikim ina wiskiıyım mi siya ini wadieyar ywokiıyin. ⁴³ Mi Jisis siya yai kirie aiirar boınki siirin. Mi biri kimimınkin siirin ina yikropki sasagıyın. ⁴⁴ Jisis siya siir boınki, kira sibıu mintarao! Kira wi inkam nwırni kipi boınmauu ti diminin. Nıngaka. Mi kira pa dam mi kiriir piua pi inkamın naemın kırııırsi nınkin imiıyaeyın Adi Komii siirim pris, pi siir tını iısiımauuu. Mi kira Adi Komii siirin nae pa dınkin imiıyaeki. Mınsi dınkin imiıyaeki! Kiriir piua wadie nwowa saırsi, yaiya kırıııir brougaeıın Moses siya boına sair hiriinan. Mi sima ti kamım wi nwoki nınoknınkınwini kiriir paowaiıyım bidi wiskiıyım. ⁴⁵ Mi inkamın ha namın mi biri nini haigıprakai boınııgın ti yayıım. Nıngaka. İni hırııyar boınıskiıyın ti diminin. Mi siya ti diminin ini niıwiinan siir boınyokiıyımın omom omomım simiirin. Mi Jisis siya om komiıya hırıir panınsı yamsi iikamım simiir whwonkam idan. İikamım ini homgak ywoım, siya simiir ma imiir nınskiıyım wi dig nwo rani.

Mi siya om komiiyim simiir yaba nwowim omim iikam homgak karamaeyim, ini simiir hirirar ywowin. Mi maeyau maeyauan iikamim ini Jisis siiraramar yitswoim. Iriig.

2

Jisis siya inkamin iga in ninsimsiruun siir haiswoniskiigikin
(Mt 9:1-8; Lk 5:17-26)

¹ Ii nhirim bidi yamkiyim mi Jisis siya ini om Kapaneam hiriyar swoki amin. Mi iikamim sima hinina wakaewin, siya ini omaka hir nwowin. ² Mi iikam homgakim haningi yaninkiniuu mi omaka ini digar ywokiya. Mi anoka kinginin, maeyau kwirki nunga bi swoki oka. Nungaka. Mi Adi Komii siir yaiya Jisis siya simiirin sair boinmimauugin. ³ Iiya Jisis siya yaiyar niki okwo boinin mi sima ina hainaniyim ti inkamin iga in ninsimsiruun Jisis siirim. Mi kam nwiiyim sima hainani ti inkam iirin. ⁴ Mi omaka yainau ini iikamim sima yidwokaisisirkiya mi sima Jisis siir kingiin paninsi haiginsi ti inkamin iga in ninsimsiruun. Mi sima akouwa hirii iiyam mi akou haimii iir ini piraku maeyau siyar nokwo hiririuwa sairar. Mi sima akou haimiiyin ha pirak gririgiyin mi ta hiya ti inkamin siya whina mi sima idmirim kwiiya boritkikin mi ina yonkwokiikiraraokiya. Mi ini Jisis siir igmiiga yauni kikiyuwa. ⁵ Mi Jisis siya simiir naingwo tibmiiya sair kigiyin mi siya ti inkamin siir boinki, yinisim! Kara kirir dimin biyeyim simiir bidi haiyoprimdiyiumiiyiyim. ⁶ Mi kamim siyu komii ninokninkiniyim yim sima hir warar ninkin idwokaigim mi simiir kwoinim aowa aowa ini ta yaiya Jisis siya boina sair saira yangwokwonanaeyim. ⁷ Siya ti hinin yai boinin mi siya tari Adi Komii siir nigbumbui. Inkam nwirkin biri swoki haiyoprimdiyiumiiyiyim rankin dimin biyeyim. Nungaka. Adi Komii siirar miiga. ⁸ Mi simiir kwoinim Jisis siya bidi yinokninkiniyim mi siya simiir asi boinkin, kima wara hinin kwoinin kimiir waraur dimusi nwowi? ⁹ Piki hinin dimin ikin hinsima nwowiyin? Mi kara ha boini kirir dimin biyeyim kara bidi haiyoprimdiyiumiiyiyim mi tiki hinin diminin kara wi diga nwowi? Mi tari wi dig nwo rani? Mi kara ha boini, kira kirir hi aar hainam mi hininin kara wi digar nwowi, iyie? Wi dig nwo rani, aniya? ¹⁰ Kima dinokninkin, Adi Komii siir yinisimin ninomor kou hirankin nin karairgin. Kariir kirieya wi digar nwowi kimiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyiumiiyiyim. Mi Jisis siya ti inkamin iga in ninsimsiruun siir asi boinkikin. ¹¹ Kara kirir boinkii, kira dingsingi! Mi kirir hi aar hainam mi kira pi kirir omaka damigusam. ¹² Mi siya ini iikamim simiir whwonkam idar yinsiingiyin. Mi siya ini siir hi aarar hainamin. Mi siya biri kimiminkin, ina yinsin apnamin. Mi sima hirinan kigiyim mi sima ini hindara yanaakiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainaniyim. Mi sima ina boinkiyim, biya nim krima ti hinin diminin siir biri kigim. Iriig.

Jisis siya Livai siir nikunakin
(Mt 9:9-13; Lk 5:27-32)

¹³ Mi Jisis siya whigbid hiriyar swoki apnamin mi iikam isid komiiyin sima ini siir mhoiyar yamin. Mi siya Adi Komii siir yaiya ini simiir yowimwarkai haiginiuwim. ¹⁴ Mi siya ha napnamin Livai siir kig, Alfias siir yinisimin. Mi siya omaka omom omoman umir nidwokai haiya, yo sair nidwokaii. Mi Jisis siya yikiyu, kira kariir mhoiyya wit! Livai siya ha ninsiingiyin mi ini siir mhoiyar yamin.

¹⁵ Iiya Jisis siya Livai siir omaka hir niki idwokai aeyin mi kam homgakim umir haiiyim, nhirim siyu biye tiri kam ima mi kamim Jisis siir kigna

miriyyim, sima simar yidwokai aemimir Jisis saikan. Ti hiriinan kamim kasaka rani, Jisis saika nap miriyyim. ¹⁶ Mi Farisi kam nharim siyiu komii ninokninkiniyim sima kig Jisis siya kamim siyiu biyie tiriyyim mi kamim umir min haiiyyim simaka nidwokai aei. Mi Farisi kamim sima sriigi kamim Jisis siir kigna miriyyim simiir, Jisis siya kamim siyiu biyie tiriyyim mi kamim umir min haiiyyim simaka dimusi nidwokai aei? ¹⁷ Mi Jisis siya ta yai aiir wakaeyin mi siya ina boinkiyin, inkamin ma karamaeyin yio siya paowai widi inkamin siiram biri swoki amikin. Niingaka. Mi iki makak iikamim pi sima simar nami kamim paowai widiyyim simiiramin. Kara iikam miyiyik miyiyikim simiir nikunam ara biri nitin. Niingaka. Kara iikam biyeyim simiir nikunam nitkin. Iriig.

*Nae haiya aeni siyyugin
(Mt 9:14-17; Lk 5:33-39)*

¹⁸ Mi igwira Jon siir kigna miriyyim kamim mi Farisi sima, sima nae haiyakim. Mi kam nharim sima ina yitim, Jisis siir ini srini mi Jon siir kigna miriyyim kamim mi Farisimi mi kigna mirii ikim, sima nae dimusi haiyaei? Mi kamim kiriir kigna miriyyim yim nae haiya karamae dimusi nwowi? ¹⁹ Mi Jisis siya simiirin boiniyyio yaiya kwira boinki, iya inkam nwinin siir wig aiir sainam tiri mi siir nomiyauim mi iikam nharim sima wa niti ta nae aiirimin. Mi sima ta iya wigwas naeya saiir naei mi sima wa haiyaei? Niingaka. Sima wa naei. Mi siir nomiyauim mi iikam yaisi yaisiyyim sima wi maigimaiggar nwonami siir whinsain haiginiuwamin. Mi taka iya sima wi nae minar haiyaei. Niingaka. ²⁰ Iya tiki inkamin wig nonkwonain siya om whira nami mi krima hikak saiir dwoki mi nae minim saiir haiyaki. Mi iya kara kimiir haiburgigana mi kima wi hiriinanar timi tirki.

²¹ Jisis siya boiniyyio yai kwira ina swoki boinin, dimin winin dimin biyie aka kipi nitapiyok. Inkamin yuis win haimii biri kintio haigin yuis kwira saiir noin siir nitkin panam mi siya hiriinan tiri, siya saiir nitkin pani mi saeya wa swoki imbiriyami. Mi wina wi kaba saiir mimbirgi mi noin wi komiiyar swoki okii. ²² Inkam nwinin wain wini opa wraisu is kaba op two biyenana saiir biri swoki aokaiiga. Niingaka. Mi siya hiriinan tirkiswo mi ti wain winin siir opa saeya niyopingi mi ta wraisu is kaba saeya wa nimbiryamkii mi wain wini opa wa naokiyamki. Mi wraisu isa wa mi imbiriyamki. Mi inkamin wain wini opa saiir naokaii siya wi hinina tir, wi wraisu is wina wi saiir daokai. Iriig

*Juda simiir ii komiyya piu siisiya Sabat mi min saiir kipi mirii
(Mt 12:1-8; Lk 6:1-5)*

²³ Mi Adi Komii siir ii komii kwira Sabat Jisis siya numira wid ninkina saiir napnamkin mi kamim siir kigna miriyyim sima saika warar yinkin anpam. Iya sima napama, sima witnidim ha kiwromwis haiyamim mi ina yinibrombrop apaeyamim. ²⁴ Mi Farisi kam nharim sima Jisis siir boinki, wakae! Kima ta Juda simiir ii komiyya piu siiskuwakiya mi min saiir dimusi miriigim mi nae minim saiir dimusi mi haigim. Mi kima ti siyiu iir bi sibgu apkim. ²⁵ Jisis siya ina yowarkai boinkiyin simiir yai aiir mi kima tari dimin whirin biya kimiir brougaeyin Devid siya tirin siir biri mwaingim? Mi taka iya Devid siya mi siir isid ieya sima nae karamaekim mi simiir mhiyyim ina yaowim. ²⁶ Iya tiki dimin ieya nimbiamin Abaiata siya nwokin pris inkamin nae Adi Komii siir ninkin imiyyaeyin. Mi Devid siya mi siir isid ieya simar yapninpokainam Adi Komii siir omaka aiir. Mi Devid siya paimir iir naeyin mi siya paimir haimiyyim siir isid iir yae hauu. Tiki naeyim inkam niingaki bi naeikin. Niingaka. Pris simiiraraigin. Mi sima yai biri swoki boinkikim ti diminin Devid siya tirin. Mi kima yai krimaka dimusi boini. ²⁷ Jisis siya

boinki, ta ii komiyya Juda simiira piu siiskuwakiya Sabat, saeya iikamim hik simiir hauuwim biri nwoka. Niingaka. Ta ii komiyya minam nwoka iikam hoimgakim simiir whindiriraerar haiginiuwam. ²⁸ Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin ta ii komiyya Juda simiira piu siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya Sabat saiir Biiyan Inkam Komii siya asi nwowi. Iriig.

3

Mi Jisis siya Juda simiir ii komiyya inkamin inib waeyaoki naowin saiir haiswoniskigikin

(Mt 12:9-14; Lk 6:6-11)

¹ Mi Jisis siya ha swoki apninopkainamin Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya saiir mi inkam nwirin hir nwoikin siir inib waeyaowim ini pae-yarwainan ywokiyamim. ² Mi Farisi kam nhirim Jisis siiram hirar kaonanae. Sima biri ninokninkinkim siya ti inkamin siirin pi ii komiyya saiir namisi haiswoniskii mi ta hiriinana saiirsi boiniuriyiu boinam minkim siirin. ³ Mi Jisis siya ti inkamin ina pae-yarwainan nwowin siir boinki, kira simiir bopwoniyi dinsiin okwoki. ⁴ Mi Jisis siya simiir sriigi, krma wi piki hinin siyiuin si tiri Juda simiir ii komii aiirin mi krma siyiu miyik ti tir. Iyie!? Farisi sima yai biri wakae boinkim. ⁵ Mi Jisis siya simiir kaoyokiyokigiyin mi siir kwoinin ini haughauga whiyekiyin. Mi siya simiir mhi kwoin imiir kigiyin miyik biri nwokim, sima ti inkam iirsi bi naingwoyimyokim. Mi Jisis siya hakak asi nwonamkin, ti hiriinan siyiu iirsiyin. Mi siya ti inkamin siir boinki, kirir indibin ha dinkiyinyinki. Mi siir ina ini wadieyar ywokiya. ⁶ Mi Farisi kamim sima Juda simiir omaka yaimin dimin nidwokai wakaeya saiir haiburgim mi sima biri kimiminkim ina yinsiin apnamim Herot siiram mi siir nomiyau nhirim simiiram warar. Mi sima yaiyim iripa minam kitimii boinkim Jisis siir nisomaokiyim. Iriig.

Iikam isid komiyyin whigbid hir nani owugim

⁷ Mi Jisis siya mi kamim siir kigna miriyyim sima ti omon nu Judia hiranan sima siir haiburgim mi whii Galiliya hirir yam. Mi iikam isid komiyyin sima ini siir mhoiyar yamim. ⁸ Mi iikamim ti omom omomin hiranim nu Galili nu Judia mi om komii Jerusalem mi nu Idumia mi ti om whiso Taia mi Saldon yo ini yab komiyyin Jordan, ini siir gimiya waiywo. Sima omom omomankin nitkim. Mi ti isid komiyyin Jisis siir yaiya sima wakae winkim digworaekwowim siya tirim simiir mi sima ha nitkim siiramim. ⁹ Mi Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir boinki, iikam isid komiyyin tisa nwowin ambi sima haigin ikwokromkwirisi. I ira pi kariiram dwomaigi, kara pi saiir kwirii nami. ¹⁰ Biiya siya i aiir niki apni kwiriinam karamae niki owin mi siya iikam kasa bi haiswonimniskigin. Mi tariinanin iikam whiekak nhirim makak makakim sima ina yapiyaonamim siiram, simiir inam siir piu aiir nini onkwoiim. Mi sima iikam nhirim simiir asi napkinyamya amkim. ¹¹ Mi kamim yiu bibiyekin nii whwonkaiyim sima Jisis siir kigiyim mi sima ini siir igmiigar ini akaigai hauniyim. Mi sima ina kauwok boinkiyim. Kira Adi Komii siir yinisimkin. ¹² Mi Jisis siya yiu biyie imiir ninimniskigiyin mi siya iikam imiirin ina boinikidugiyin. Kima kariir inigin wi kipi haigiririr boinam. Iriig.

Jisis siya kamim iuur nwisa yimbingi siir mi aiir nap miriyyam

(Mt 10:1-4; Lk 6:12-16)

¹³ Mi Jisis siya mhiu iir ninainamin mi siya ina dapikiuna kamim siya naingwowim simiir inigin. Mi kamim siya dapikiunam sima ina yamim siiram. ¹⁴ Mi siya aposel kamim iuur nwisa yimbingi hinda tinda saika nap miriyyam, Adi Komii siir yai aiir nap boinmamauuam. ¹⁵ Mi siya aposel

kamim simiirin ini inigakar ywowaiginugiyim, yiu biyeyim iikamim simiir piu nii whwonkaiyim, simiir ninimniskiiyamamin. ¹⁶ Mi Jisis siya aposel kamim iuur nwise yimbingi. Mi Saimon siir inig whirin Jisis siya nokdap haiginuin, Pitakin. ¹⁷ Mi Sebedi siir yinisim nviso Jems, Jon sowiirin Jisis siya yaeya inigar swoki kisina okdap haiginuu, Boanesis. Tiki inigin siir inig tipmwoki tipmwowin, ta diya tiowiya saair yinisimkin. Sowiiir yaeya ini hariinan ywowa. ¹⁸ Mi Endru, Filip, Batolomiyu, Matyu, Tumas mi Jems Arpias siir yinisim ieya mi Taitias. Mi Saimonin biya ta yaeya saair boinmimauugin nu whiran inkam komiiyim krimiir kipi kigrirao. ¹⁹ Mi nwirin Judas Iskariotkin. Mi ti inkamin mhoiia wi wir siya napwouwi, kam nhirim io Jisis saika nwoiiyim siir nisomaowam naingwuwim simakan. Iriig.

*Ta miya biigi biyan yiu biyeyin Biesebul siirga
(Mt 12:22-32; Lk 11:14-23; 12:10)*

²⁰ Mi Jisis siya ina swoki amin omaka hariir. Mi iikam isid komiiyin ini Jisis saikar swoki amwoniyim. Mi Jisis siya mi siir kigna miriiyim kamim sima nae nidwosiis aeni ii karamaeka. Nningaka. ²¹ Mi Jisis siya siir iripa o nhieyim mi siir yopii ad owa, sima hariinan nini wakaeniyin, Jisis siya mi kamim siir kigna miriiyim, sima nae min ningugu ae karamaeyar nwowi mi sima ina yitim siir nikunakiyam. Mi sima siir boin mi tari siir kwoinin pi whaowaekin, siya ti nae min ningugu ae karamae nwowin.

²² Mi kamim siyu komii ninokninkiniyim sima om komii Jerusalem hir haiburgigim mi ina yitim. Mi sima ina boinim mi tari biigi biyan yiu biyeyin Biesebulin ini saika nwoin. Mi nhirim ina boinim mi tari Jisis siirin Biesebul siya hauuga ta kirieya yiu biyeyim inkam piu nii okwokaiiyim simiir ninimniskiiya. ²³ Mi Jisis siya simiiram yikuna, sima siir kingiin nitim. Mi siya simiirin boiniyo yai arar boin. Mi siya boin, yiu biye simiir apu budin Setanin, siya wi yiu sima simar swoki inimniskinaei, aniya? ²⁴ Mi ti om komiiyin siir hiran iikamim sima isidin whisa nankibirnakii mi sima wi kiriekakar sibgu owi, aniya? Nningaka. Sima wa nidam ninoopki. ²⁵ Mi iikam nhirim omaka iruwanim sima isidin whisa nankibirnaei, yaii niniyam mi sima wa sibgu owi iripar, aniya? Nningaka. Sima wa ninoopki. ²⁶ Mi yiu biye Setan siir isidin sima siman isidin whisa nwowi mi siir isidin sima sima wi kiriekakar nwowi, aniya? Nningaka. Sima wa ninoop iuguski. Mi hariinan tiri, Setan siirin, wi Setan siya swoki haiswoniskinae, aniya? Nningaka. Siir kirieya ini kariir kirieya saeya haibura. Mi siir miya wi kara tirbugi.

²⁷ Iiya inkam nwirin inkam kirieni omaka napninopkainami mi siir digworaekwuwim simiir nini tauae hainakiyam mi siya wi digar nwowi, siir digworaekwo imiir tauae haiyam, aniya? Nningaka. Mi siya inkam kirie iirin bi idni tiki kogrimdinugig. Mi siya hariinan tiri siirin mi iki siir digworaekwuwim, iki siir omaka nwokaiyim, simiirin wa nini tauae hainaki.

²⁸ Kara kimiirin yaimwowa boini, digworaekwo biye biyeyim iikam hoimgakim kimiir waraur nwokaiyim, wi Adi Komii siyar haiyoprimdiyiumii swoki. Mi yai bibiyeyim kima mi boinbumbuwiyim simiirin wi warar mi inkin haiyoprimdiyiumiigi. ²⁹ Mi inkam nwirin Adi Komii siir naeyuin siir nighbumbwi mi Adi komii siya tiki inkamin siir dimin biyeyim, simiirin wi warar ninkin haiyoprimdiyiumiigi rani. Nningaka. Tariinan mi mhoiia iriipi hariinan, wi nningar mi owi. Jisis siya hiniina boinkin, tiki inkamin, Adi Komii siir naeyuin siir nighbumbuin mi tiki siir dimin biyeyim siya inokiinokin wi hik simiirsiyar hainanaei. ³⁰ Jisis siya ti yai whiekakim hinin dimusi bi boinkin, simiir kwoinin ha naingwokim, Jisis siya yiu biye siir kirieya saair mirii. Mi siya ti yaiyim hinin asi boinkin. Iriig.

Jisis siir apu aeya mi siir nomousim ima
(Mt 12:46-50; Lk 8:19-21)

³¹ Mi ta iyya Jisis siir apu aeya mi siir nomousim ima, sima ina yimbiniyim. Mi simainii omaka akpitga hir yaka okwonyim. Kira unki it krimiiram. ³² Mi iikam isid komiyyin siir nidwo ywokaiyim sima boinki siirin, ha? Wakae! Kiriir apu aeya mi kiriir nomousim ikim mi kiriir yokman ima, sima isi kiriirim idwowiya hirar nidwo kaowim, kiriiram in sima nikiugikim. ³³ Mi siya ini simiir yai aka yowarki boinkiyin, yipiki iikamkim kariir pugana sair hiriinan nwowim? ³⁴ Mi iikamim siir nidwoyokaiyim siya ini simiirar kaoyokiyokikiyin. Mi siya ina boinkiyin simiirin, kigi! Kariir apu mi kariir nomousim, ti kimargim, ti tirar kwowim. ³⁵ Iikam hoimgakim Adi Komii siir yai airim naingwo tibmiyim mi siir miya sair miriyyim sima wara. Mi sima wi kariir apu mi kariir pomou yokman nwowi. Iriig.

4

Inkam nwirin witnid nitkinamkin numir
(Mt 13:1-9; Lk 8:4-8)

¹ Jisis siya simiirin Galili whigbid hir swoki owomwarkaiyuuu. Mi iikam isid komiyyin saika nwowim kasa rani. Mi Jisis siya i aair asi kwiriigin. Mi siya sair kwiri idwokaiyin mi iya ini whigbid hirar ywowa. Mi iikamim ini whigbid hirar yokwowim mi siya simiirin i hirar yidwokai owimwarkaiyugi. ² Dimin taeminim siya nowimwarkaiyuwim simiir, siya boiniyo yai arar nowomwarkaiyugim. ³ Mi Jisis siya boin, kima wakae! Inkam nwirin witnid numir hir bidi yitkingikin. ⁴ Mi iyya siya ha nitkinamin mi witnid nhirim siyu nikiigiinaowidim, yim ini ipiyinki sim ini ugi aenyim. ⁵ Mi witnid nhirim siiyakak maeyauwa sair nikiigiyim, maeyauwa nun idar nwowa, nuginin aowa nam kamae nwowa sair. Mi ti witnidim biri briprigim ina whakidudugiyim. ⁶ Mi iyya biyyin ha whwokiyin mi ini witnid ibairim simiirar yaowhwoiyim. Mi ti witnid ibairim simiir miyim aowa nam karam nwowim yim ina wainamim. ⁷ Mi witnid nhirim urid nimiridgakin siir bopwo yakaigai. Mi ti urid amridnanin ha whakiyin mi ti witnid ibairim simiirin ini siya yisiwamwarkaiyugim mi ti witnidim nae bi budgin. ⁸ Mi witnid ibair nhirim nu maeyau miyik nikiigiyim, yim ini komiyyar ywokiyyim mi yim nae hinina hinina bud, nhirim kamairim iriyyar mi nhirim yim hinina mi bud, kam nwoim mi nhirim yim hinina mi bud, kam nwir iur. ⁹ Mi Jisis siya simiir boinki, inkamin wimgakaingim mi siya ti kariir yai imiirar wakae mi ha sibgu daingwo omok. Iriig.

Jisis siya boiniyo yai aiarar boinmimaugim
(Mt 13:10-17; Lk 8:9-10)

¹⁰ Mi igwir mhoiyya Jisis siya sasair ywoki hirin. Mi mhoiyya kam iur nwiso siir kigna miriyyim mi iikam nhir ikim sima ina yitim Jisis siirin. Mi sima ini sriini siirin boiniyo yayim simiir yaimwoki yaimwoim simiiram. ¹¹ Mi Jisis siya simiir yowimwarkaiyugi. Mi ta Adi Komii siir oman yaiya kara kaimir bidiyar iki owomwarkaiyugiyim. Mi iikam nhirim sair wakaeyim, sima biri ninokninkinkim sima boiniyo yaiarar wakae. Mi sima sair yaimwowin siir biri ninokninkinkim, sima pi whaowaekim. ¹² Mi sima wa kigi ti diminim mi sima wi sibgu kigsib rani. Mi sima wa wakaei mi sima ta yaiya sairir wi sibgu wakaesib rani. Nimgaka. Mi simiir kwoinin bi kisina haigikim mi sima Adi Komii siiram panansi yaingwo tibmiisi. Mi Adi Komii siya simiir dimin biyeyim simiir panansi haiyoprindiyumugisi. Iriig.

Jisis siya ta boiniyio yaiya inkamin witnid nitkinin siir yai imiir nowom-warkaiyugim

(Mt 13:18-23; Lk 8:11-15)

¹³ Mi Jisis siya simiir boinki, kima ta boiniyio yai kwira sair bi ninokninkim, aniya? Mi kima wi panina sibgu owomwarkai boin haiginiyuwi ti boiniyio yai whiekakim simiir yaimwowim, ha? ¹⁴ Kara kimiir niki boinmauu wakaeki, tiki inkamin witnid nitkinin ini tiki inkamin Adi Komii siir yai boinmimauuwiyin ini siir hiriinan ywowin. ¹⁵ Iikam nhirim sima Adi Komii siir yaiya pa wakaie nami mipi sima siyiu hir napami mipa naingwo ouwouami Adi Komii siir yaiya. Sima Adi Komii siir yaiya panaowar wakaenaki mi Setan siya panaowar swoki kwitkigi Adi Komii siir yaiya simiir kwoinau haiginama. Mi tiki iikamim ini ti witnidin siyiu nikiyim, sibgu whak karamae nwowiyim, ini simiir hiriinan ywowim. ¹⁶ Iikam nhirim sima ini ti witnidin siyakak nuin, siir nakaigaiyim mi sima ti iikamim ini hiriinan ywowim. Yaiyim sima wakaeyim pa wakaie ningruramsasaugi, ta Adi Komii siir yaiya simiir mhi kwoinau. Mi sima pi maingimairgar nwo nami, ta yai airamim. ¹⁷ Tiki iikamim ini witnidni miyim aowa nam karamae nwowiyim, ini simiir hiriinan ywowim. Mi sima paninsi ywokwo bripriisi. Mi iya hikan nambiniyim simiir kinankiuwam mi sima wi ii priei nokwo rani. Mi sima Adi Komii siir yai airin wi digumii haingigi. Mi sima whiekakim wa nikiyim iuguskii. ¹⁸ Mi iikam nhirim ini ti witnidin maeyauwa urid amridkakin siya nwoa sair nakaigaiyim ini simiir hiriinan ywowim sima wakaeyim Adi Komii siir yaiya. ¹⁹ Mi simiir kwoinin ini umirminim mi nuan digworaekwowim ini sima kiyainamim. Mi ta Adi Komii siir yai kibiya ini ti digworaekwo imar higriniugiya. Mi Adi Komii siir siyiuin siir paninsi sibgu apsi. ²⁰ Mi iikam nhirim ini ti witnidin nu maeyau miyik nikiyin, ini siir hiriinan ywowim. Sima ina sibgu wakaeyim Adi Komii siir yaiya. Mi simiir nhirim kam nwir iura mi budi mi nhirim pi kam nwoima mi budi mi nhirim pi kamairim iriyara mi budi. Iriig.

Sima yuukidin niuyaiyin wi two aowa higriniyuwi

(Lk 8:16-18)

²¹ Mi Jisis siya simiir boinki mi iya inkamin yuukidin niuyaiyin siir hangimunanii mi siya wi two aowa haigiprakaii, iyie? Wi hai aowa haigiprakaii, aniya? Nningaka. Kira bopwonauan romyasin siir dinankii! Mi yuukidin pa sibgu iyakii. ²² Tiki inkamin siir kwoinpai kwoinpaiyim tariinanin tiki idowiya nwo karam nwowim mi mhoyiya sima wi idowiya nwo iuguskii mi wi dimin whirkin swoki haigiprakai rani. Nningaka. ²³ Kima ti iikam whiekakim kima whingakaigim, kima timi wakaie.

²⁴ Mi siya simiirin ina swoki boinkiyin, yaiyim kima wakaeyim kima sibgu daingworinukripkai. Siyiuin inkam nwirni kima tiriyin mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinan siyiu iirar swoki inkim tiri. ²⁵ Mi inkam nwirin siya ninokninkin miyikaki niyuwi mi mhoyiya Adi Komii siya siirin wi hiriinan ninokninkin ailar swoki inkim idu hauuraraokii. Mi inkamin ninokninkin haimisimakaki niyuwi wi Adi Komii siya swoki haii. Mi siya wi ninokninkin karamaeyar nwoiuguski, wi haimii sima hai naowid rani. Nningaki nningakanga. Iriig.

Ta boiniyio yaiya inkamin witnid nitkin whakiyin siir yaija

²⁶ Jisis siya hinina boinki, iya Adi Komii siya iikamim mi digworaekwo whiekakim simiir biyan nwowin, siya ini ti inkamin witnid nitkinamin mi siir numir aair sibgu kigiriraowin ini siir hiriinan ywowin. Mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinanar mi sibgu kigiriraowi. Mi siir numiran naeyim wi hoimgakar nambiyami. ²⁷ Mi iinokinokin ti inkamin niyaka pi nhwo

nib whwonkaowi mi nugakin siya pa ninsiin apririramyakwoki. Ti inkamin siya kigiya mi siya ini siya siyar yangwowa, ti witnidin siya komii panina nwokikin, siya biri ninokninkin. ²⁸ Nu siya minki mi ti witnidin pa kinan grimgrinkigi mi siya mhoiya pi nae kakar namwo iuwi. Bii pi kwo aeyar nibmiyam mi mhoiya nae pa budgi. ²⁹ Iya sasaeyim wai nwowiyim mi ti inkamin pa ningugu haii. Iriig.

Ta boiniyo yaiya mastet yinika
(Mt 13:31-32,34; Lk 13:18-19)

³⁰ Mi Jisis siya boinki, krima Adi Komii siir iikamim mi siir digworaekwo whiekakim simiir biyan iikam nwowi mi krima wi paka hiniin boiniyo yaiya sae nikri boini siirin. ³¹ Mi ti mastetnidin siir hiriinan ti ikrii boin. Mi mastetnidin siya iki paenid nhirim simiir hiriinan tani. Nnngaka. Siya sapkapisimkin komii rani, ara kranankin. Mi siir nidim kasa rani, hoimgakim. Mi Adi Komii siir isidin ini ti mastetnidin siir hiriinan ywowa kasa rani, hoimgakim. ³² Mi inkamin ti mastetnidin siir ninkin digiyin mi siya pa whakii mapi komiir namwo iuwi. Mi siya iki sasae hoimgakim pi simiira mrwi haiburgigi. Mi siya kwiya komii kakargin mi ipiyin minim simiir whieyim pi siir kwiya imiirar mi haigii. Iriig.

³³ Iya sima Jisis siir boiniyo yai imiir ninokninkinim mi mhoiya siya iikam imiirin boiniyo yai kasa biri boinkin, Adi Komii siir yaiyim. ³⁴ Diminim siya boiniyim pi simiir boinkii iuguski rani. Nnngaka. Siya pi boiniyo yai ara boinki. Mi iya siir kigna miriyim kamim pi sima sima nwoki saikain mi Jisis siya yaimwoki yaimwowa mi haniingi boinski. Iriig.

Jisis siya opud hinin komiia sair boinkikin mi opud hinino ina digiywo
(Mt 8:23-27; Lk 8:22-25)

³⁵ Mi naiowaka ta iya aiararin siir kigna miriyim kamim siya simiir boinki, krima pi whii yarmiya kigidamtibi. ³⁶ Mi sima ta iya Jisis siya nidwokaiya sair kwirinam mi sima siir wara yuginam. Mi sima i nhirim ini warar yinkin kwirii namim. Mi iikam isid komiyyin sima siir haiburgigim mi sima ina yamim. ³⁷ Mi opud komiia ha hugnaniya mi hinin komiia ha mi it mi simiir iyin ini wara kaibombokigiyin, hinin aeya. Taka hinin opud komiia prasaeki mi iuwi. Mi iya opa mirkimirki ninkinim pariiparii. ³⁸ Mi Jisis siya iya sair idao hir kikananu whwonkaigin nhowo mapiyananin siir. Mi sima siir yinidgu insiin mi sima ina boinim, hie! Ti krimiir Adin, krima pi inigak nwo rani, pi tirar nwomainainami. Mi tari kira krimiirsi naingwoyimiyok rani, aniya? ³⁹ Mi Jisis siya ha ninsiingiyin mi siya io opud hinin sowiir ywoki. Mi siya ina boinkiyin, kowa dig dwoki! Mi Jisis siya hiriinan boinkiyin, opuda ina digiya mi opa hinin simki biri swoki itkika, ini ningar ywomaigiya mokmowaiga. ⁴⁰ Mi Jisis siya kamim siir kigna miriyim simiir boinki. Kima hiniin dimusi nididnanaekim, ha? Mi kima tari naingwo tibmii karamaekim ini ningar ywowa, aniya? ⁴¹ Mi sima ini mounana siinkaokiyim mi nidid prasaek biri kinkikim. Mi simasimar yomboin amboina. Tiki inkamin siya yipikin tiki hinina tirin? Opud hinino ini siir yaiyar mi wakaeyoknakiyo? Iriig.

5

Inkam nwirin siir nwowim yiu biyeyim Jisis siya ninimniskigikim
(Mt 8:28-34; Lk 8:26-39)

¹ Sima whii yarmiia hiriir yimbiam Garasa simiir nu iir. ² Mi iya Jisis siya i aiar haiburgigin mi inkam nwirin uridyiu biyekakin siya biri kimiminkikin ina yamin siirim mi tiki inkamin uridyiu biyekakin siya

maeyauwa inkam hangikaiiya saiir hir nwowikin. Siya saiir hiranki nitkin. ³ Siya inkam haingikaiiya maeyauwa saiir whwonkaiigin. Inkam nwirkin siir nonkworinu dig nwo rani. Mi wiyeyin sopni siir mi udkikini wi iripi hiriinan, wi dig mi o rani. Niingaka. ⁴ Fi kasa rani, sima siir iga in imiir udim wiyeyin sopni mi tidop mini ha mi kurimdinu. Mi ti dimin whiso siir kogo, pi sowiirar mi ankabimbirnami. Siir kirieya prasae rani. Inkamki siir nonkworinu mi siir udrinu dig nwo rani. Niingaka. ⁵ Inokainokin siya nii nabié pi inkam haingikaiiya maeyauwa mi mhuu, pi hirar nwowi. Iki siya kauwaryimyoknamiyim mi siiya pa hai pi siir piu aiirar nikrimkripi. Mi siir piu nha aunawaigi nwowi.

⁶ Siya kigi Jisis siya aru hirar nwowin mi siya ina iwitnaniyeyin. Mi siya ini Jisis siir igmiiga kingiina ini akai hiuniyeyin. ⁷ Siya ina kauwok boinkiyin, Jisis! Kira Adi Komii siir yinisinmkin ninomor kouankin nitin kira kariirin dimu tiram mini? Kara kiriiir nikopwaisisirki Adi Komii siir inig iir, kira wi kariir kipi diriraerar bumbugi. ⁸ Mi Jisis siya ti yiu biyeyin siir piu nii okwokaiyeyin siir boinki, yiu biyie, kira ti iuguski siir piu hirii kipi nwo. ⁹ Mi Jisis siya srii, kiriiir inigin yipikin? Mi siya ina yowarki boinin, krima hoimgakim. Mi kariir inigin siirin hiniin asi dapkin, hoimgakim. ¹⁰ Mi siya Jisis siiram kauwok boinanaeki, kira krimiir kipi nikropki ta nu maeyau aiir haiburgigim.

¹¹ Hu isid komiiyeyin mhusimin kingiin nwowin ini siir mhaeyim. ¹² Mi yiu biyie sima Jisis siiram kauwok boinanae, kira krimiirin ti huim simiiram dikropki. Mi krima pi simiir nii whwonkainami. ¹³ Mi Jisis siya ini wadieya ywokiyein simiirin. Mi ti yiu biyeyim ti inkam iir haiburgikin, ini hu simiir piu ii whwonkainamim. Mi ti hu isid komiiyeyin sima mhuu iir haiburgigim mi sima ina iwit iniwamwirkinaniyamim siiyenani iir. Mi sima ig hiniin biri niwit namkim, nhwo bidi kwisnamim. Mi sima ina iwit natatamim opa hiriir. Ti hu whiekakim hiriigim, 2,000 kasaka rani, hoimgakim. Mi sima ini op aiir kwiyae aokaonamim.

¹⁴ Mi hu imiir kigirawoyim kamim sima ina yidamkiyeyim. Mi sima ha niwit amim mi ina boinmimauuamim om komii hirar iikam imiir mi omisisismim ti om komii siir yaba nwowim simiir hiran iikamim simiirin warar mi iwit boinmimauuam. Mi iikam whiekakim ta maeyauwa hu ima nwowa saiir ini kignaki mi diminin Jisis siya tirin ta maeyau aiir. ¹⁵ Mi sima Jisis siir hiriir yimbiamim mi sima ti inkam iir ini kigi yiu biyie yiu biyie isid komiiyeyin siya nwowin. Biyia ti inkamim yuisakak biri nwokin mi tariinanin siya yuis bidi kaiyin. Mi siir kwoinin ini haningi yaingwo omokiyin. Mi siya hirar nidwowi mi iikamim sima siir kaowim mi sima ina yididim siirsiiyeyin. ¹⁶ Mi iikam whiekakim ti diminin siir kigim mi sima ina yapboinmimauuamim ti diminin ti inkamim Jisis siya haiswoniskigiyeyin yiu biyie biyia ti inkam iir nwowin. Mi sima hu imiir warar mi ikin boinmimauu. ¹⁷ Mi iikamim sima Jisis siir boinki, kira ti krimiir nuin siir kipi nwo. Kira maeyau kwira damki!

¹⁸ Iya Jisis siya i aiir kwiriyyeyin mi inkamim biyia yiu biyieki nwokaiyyeyin siya srii Jisis siir, Jisis, kara kinaka namam naingwowi? ¹⁹ Mi Jisis siya wadie biri nwokin siirin. Niingaka. Siya ti inkamim siir boinki, kira kiriiir omaka dam, kiriiir yopii yokman imiiram. Mi kira simiir tini boinmimauuuu digworaekwo hoimgakim Biyan Inkam Komiiyeyin Jisis siya tirkiyeyim. Mi siya kiriiirsi naingwobumbugin. ²⁰ Mi ti inkamim siya ti om iir haiburgikin mi siya ina yamin. Mi siya nu Dikapolis hiriir yimbiamim. Mi siya hirar iikamim simiir ini boinmimauuuu diminin Jisis siya tirkiyeyin siir. Mi iikamim sima hiriinan wakaekiyim ini mouni hanina sinkaokiyim. Iriig.

*Jisis siya inkam komii nwirin siir yinisin yinugiyina saiir haiswoniskigika
(Mt 9:18-26; Lk 8:40-56)*

²¹ Mi Jisis siya ha swoki iyikidamin whii saair mirmiiya hiriir mi iikam isid komiiyin sima ini saikar yamwomimrniyim whiigbid hir. ²² Inkam komii nwiirin Adi Komii siir inig hainaniya omaka saair kigriraowiyin mi siya ina yitin. Siir inigin Jairaskin. Mi siya Jisis siir kigin mi ina yamin mi ini ogmwo Jisis siir igmuga kingiinar ini hiuniyin. ²³ Mi siya ti inkamin Jisis siir sriinanae. Kariir yinisim yinugiyina ini nao kingiinar nwowa. Kiriir ina saair wini hainiini saeya pi naonamisi mi saeya wadie nwoki owim. ²⁴ Mi Jisis siya Jairas saika asi namkin. Mi iikam isid komiiyin ini siir mhoyiyar woknamin. Mi nhirim ini siir priska priska miya yapamin. Mi Jisis siir wara biri kigwinkin, ini simiirara kigwin iskiyin.

²⁵ Mi wig ira hir nwowa saeya nhieki mi napidwodwomaimiyya, saair biewiyim iuurwhis nhieki saeya napidwodwomaimiyya. ²⁶ Naeyugak inkamim kasaka rani, sairam nankabgugunanaeyim. Mi ta wiga saair umirim whisariiyar nuguguskim simiirin. Mi saair ma wadie bi swoki okika. Niingaka. Ma saaira ini komiyya yasae owiuguskiya. ²⁷ Ta wiga saeya Jisis siir yai aair wakaewina mi saeya ha nitka siiramim. Mi saeya ti iikam isid komiiyin simaka nitka. Mi saeya Jisis siir mhoyiyya yit mi saair ina siir yuis aair yaka onkwoki. ²⁸ Mi saeya saair kwoin arar yaingwokwokai mi kariir ina pi siir yuis aairara maka onkwokii mi kara pi wadieyar nwoki. ²⁹ Mi biri kimiminkika saair nhieya ina yinkisaenakiya mi saair pua ini saeyar kinankiugiya nismikinkiya. ³⁰ Mi Jisis siya ina yinokninkinkiyin siir kirie nhirim namkiyim. Mi siya iikamim simiir bopwoniya haimisiyao okwokaokiyin mi ina boinkiyin, yipikin kariir yuis aair nonkwokiyin? ³¹ Mi Jisis siir kigna mriiyim kamim sima boinki siir, kira kigi! Iikam isid komiiyin wasi kariirar nokwoyokaiyim mi krma wi paniina ninokninkini? Kira hinin dimusi boinkin, yipikin kariir nonkwokiyin? ³² Mi Jisis siya ina kaoyokiyokiyin ti inkamin siir nonkwokiyin siir kigsibgiyam. ³³ Mi ta wiga saeya ina yinokninkinkiya diminin saair turkiyin mi saeya ini nididkakar ywokiya, saair kuim kirie biri nwokim. Mi saeya ha nita ogmwo ini Jisis siir igmuga kingiina ini akai kaiyirou hiuniya. Mi saeya ina boinmauugiya digworaekwo hoimgakim siir. ³⁴ Mi Jisis siya ta wig aair boinki, yinisim! Kiriir naingwo tibmiiya kariir kirie aairam naingwo tibmiiya, kiriirin wadie saeya nwowaiginiugika. Mi kira ha dam! Kiriir kwoinin sibgu dwowipisunam mi kariir ma dig nwoki oki.

³⁵ Mi Jisis siir yaiya ha niki boinin mi kam nhirim Jairas siir omaka hiranki nitkim mi sima yaboini siir, kariir yinisima bidi yaonama. Kira kiigi wara inkamin nowamwarkaiyuwiyin saika hiri kipi ninkinanae. ³⁶ Mi siya ta yaiya sima boina sairin ini hindara wakaemumuin. Mi siya Jairas siir boinki, kira kipi nidid! Kira kariirimim hindarar daingwo tibmii iski. ³⁷ Mi Jisis siya iikamim simiir yikidugig, sima pi saika kipi nam. Pita, Jems mi siir nomiyyau ieya Jon, Jisis saika simasimar yinkin am. ³⁸ Mi sima Jairas siir omaka saair nambiyamim mi Jisis siya kigi, sima pi nankaninouwi, sima hinin biri nougin, wamki kimaii, nhwokou nhwokouim ini warar youwonikiyim. ³⁹ Mi Jisis siya ha nappinopkainamin omaka apinaua hiriir mi siya simiir ini boiniu, kima dimusi nankaninouwi ta yinisim aairsiyin? Ta yinisima saeya biri naonamka. Niingaka. Saeya nhwo whini. ⁴⁰ Mi sima yaibu siir yiewaiyiugi, Jisis siya iikam hoimgakim omakanau hir nwowim siya simiir yikrop apniki. Mi Jisis siya mi saair yopii ado sowawai mi kam nwowim siir kigna mriii ikim, hiriirin simasimar youapninkainam maeyauwa yinisim aeya nwo aairin. ⁴¹ Mi Jisis siya saair ina aair yonkwoki mi ina boinkiyin sairin, Talita kumi! Krma ta yaiya sairin hinina boinkim, yinisim yinugiyin. Kara kariir boinki, kira dinsiingi! ⁴² Mi biri kimiminkika ta yinisim

yinugiyina ha ninsiin idwokiya ina yapririrama. Saiir biewiyim iuurwhisko. Mi sima ti diminin siir kigim mi sima ini mouni haniina siinkaokiyim. ⁴³ Mi Jisis siya ina boinkidugiyin kima inkam nwir kipi boinmauu ti diminin. Mi siya simiir boinki, ta yinisim yinugiyina nae saiir ti hauu ae. Iriig.

6

Om Nasaretan iikamim sima Jisis siir in digiumii haimriiyugim (Mt 13:53-58; Lk 4:16-30)

¹ Jisis siya ti omin siir haiburgigin mi ini siir omki om iilar swoki amin. Mi kamim siir kigna miriyyim sima ini saikar yinkin amin. ² Mi Juda simiir ii komiyya Sabat, Jisis siya omaka yamin dimin nidwokai wakaeiya saiir yapnropkainam. Mi Adi Komii siir yaiya simiirin hir ini boinmimauuiu. Mi iikam kasa rani, siir yai wakaeiyim mi sima mounan asi siinkaokikim. Mi sima boin, tiki inkamin ta ninokninkina siir hir nwowa mi siya papi haigin, ha? Mi ti hiniin dimin komiyyin siya panina tirkin, ha? ³ Mi tari ti inkamin omaka miriyyin mi siya, aniya? Mi siya ini iikamim nuanim krimiir hiriinan ywowin, aniya? Mi siya Jems siir yaowaekin, aniya? Mi Josis, Judas mi Saimon mi siir yokmanim sima ini krimaka tirar nwowim, aniya? Mi sima hiriinan kwoin naingwowim mi ini simasamar priidwo boinaiyamim. ⁴ Mi Jisis siya simiir boinki, profet inkamin iki siya hinda tinda namiyim sima siirin pi ha kigi, siya inkam komiigin. Mi siir omki om hirin siir yopii adam mi siir iripa o nhieyim yim sima pi ha kigi, siya inkam komii rani. ⁵ Mi siya dimin komii komii bi swoki miriigin siir om hirin. Niingaka. Mi siir iina simiirin wi nhirmi arar hainiwokmaigi, siya iikam homgak wao biri hainiwokmaiigin. Niingaka. ⁶ Mi Jisis siya iikamim simiir kigiyin sima biri naingwo tibmugim mi siya ini iingas arar pikrimgriigiyin. Mi siya ini omin siir omin siir kingiin nwowim, ini simiir yamin. Mi siya hiran iikamim simiir boinmimauuwam Adi Komii siir yaiya saiir. Iriig.

Jisis siya kam iuur nwiso mi simiir hauugikin (Mt 10:5-15; Lk 9:1-6)

⁷ Mi Jisis siya aposel kam iuur nwiso simiiram yikiuna. Mi siya simiirin nwonisa nwonisa yikropki. Mi siya simiirin kirie ini warar yinkin hauugiyin, yiu biyeyim simiir ninimniskiyam. ⁸ Mi Jisis siya simiir boinki, kima nae digworaekwo homgak kipi hainam. Kima pi paekopin hugwokwo apiyin siirara hainam. Mi umir minim onau kipi haiginam. Niingaka. Kima pi kimiir piu niinga niinga dam! ⁹ Kima iga pa diyopkimkikiunam. Mi kima yuiisa koua niya saiirin pi kwokwisa kipi niinam. Niingaka. Kwokwira diinam. ¹⁰ Mi Jisis siya yai kwira ina swoki boinkiyin aposel kamim simiir, iiya nwisko mi apnimbiiyami om hir mi inkam nwirkin ha boinwini, kowa ta omaka saiir uni oni mi yaeya omaka iram kipi swoki aminim. Niingaka. Ta omaka irua kowa nwowa saiirara dwo kripkai kipi kisae kimrae. Mi iiya kowii miya dig nwokii ti om iir mi kowa wi hanngi dam. Mi ta omaka aiirin wi hanngi haiburgig mi kowa wa dam. ¹¹ Mi iiya kima om whir napnimbiiyamiyim mi sima kimiir yai biri wakaeim mi kima ti om iirin ha timi haiburgik mi yaeya om whiram timi am. Mi sinim kimiir iga imir nwowim simiirin wa dikrimkrinkiigig. Mi sima wa nwoki aingwuwoknakiyim simiir siyuiin miyyik rani. ¹² Mi aposel kamim sima Jisis siir yai aiir wakae namim mi sima ina yamin. Mi sima ina yapboinmimauuwamim Adi Komii siir yaiya saiir, iki omom omom imiir. Mi sima boin, kamiir mhi kwoinim ti kisinna haigi, hiriyyar kipi nwokripkai. ¹³ Mi sima yiu biye hoimgakim iikam imiir nwowim simiirin hanngi haiswonimniskiyam. Mi sima wa waekimnanin pi siirar mi iyopi iikam makak imiirin mi sima pi wadieyar mi

okii. Ti wa waekimnanin siir kirie rani, Adi Komii siir kirieya wadie saeyar nwowaiginiuwu. Iriig.

*Jonin op baptais haiginiuwiyin siya bidi yaonamin
(Mt 14:1-12; Lk 9:7-9)*

¹⁴ Tariinanin inkam komiiyin nu kigriraowiyin Herot siyar wakaewin, ta yaiya Jisis siir inigin omom omomim bidi yiniyokiiyin. Iikam nhirim sima boinki, Jonin op baptais haiginiuwiyin iikam imiir, siya bidi yinsiin idwowin ie hirankin. Mi ti siya dimin komii komiiyim simiir asi mi inimniskii. ¹⁵ Mi nhirim sima boin mi tari ilaijakin, aniya? Mi nhirim yim ina boinin mi tari ti profet inkamin biyanan siya, aniya?

¹⁶ Iiya Herot siya Jisis siir inig iir wakaewinin haigiririrniyin mi siya ina boinkiyin, biya Jon siir niyin kara bidi iki kaigrip haiyin mi tariinanin siya ina swoki insiin idwokiyin, aniya? ¹⁷ Biyin Herot siya kam nhirim simiir nikropkikin Jon siir nonkworinuwam mi weyinsopni kogrinukikaiyam omaka hiuyokiyokaiya sair hir hugripkikikaiyam. Mi Herot siya ti diminin dimusi bi tirkin, Herodias sairsi tirkin. Mi Herodias saeya io Jon saika nwoka. Saeya Filip siir wiga. Herot siir nomosimin. Mi ta Filip siir wiga ini Herot siya hainiki onkwona. ¹⁸ Mi Jon siya Herot siir boinki, kira ti kiriir nomosimin siir wiga sair hainiki nonkwonain yio ti hiriinan siyiuin miyik rani. ¹⁹ Mi Herodias saeya kwoin biyie Jon siiram ywo siir nisomaowam mi saeya dig bi nwoka. Niingaka. Dimusi rani, Jon siya ini omaka hiuyokiyokaiya sair nwokaiyin. ²⁰ Herot siya Jon siirsi nididigin. Siya ina ninoknankinin Jon siya inkam wadiekin, siya dimin whir bi swoki tirbusrankin. Niingaka. Siya inkam komiiyim simiir siyu aka bi nantamyiririkin. Niingaka. Mi siya Jon siir asi kigriraokin. Mi siya siir yai aair wakaeyin mi siya ina yangwoyimiyyokiyin. Siir kwoinin miyik biri nwokin, siya ini hikak ywokiyin.

²¹ Herot siya nae komiia kwira diriraerarkwokin iya siir apugi naokainakia sair naingwokikin. Siya ta naeya inkam komiini mi miiyiyim kamim mi inkam komiiyim omom omomim sim kigriraowiyim mi yai niiniyim simiir biyan kamim mi nu Galiliyan inkam komii ikim simiiram diriraerarkin. Herodias saeya Jon siiram in i miyik amar niki oka Jon siir nisomaowamin. ²² Mi Herodias sair yinisim yinugiyina ha napninpokainaniya ta omaka nae naeya sair mi saeya ini ig ini swaeniya. Mi Herot siya mi inkam komii komii nhirim saika naeyim sima ini maingimairga ywokiyim sairimin. Mi inkam komii Herotin nu kigriraowiyin siya ta yinisim yinugiyina sair sriigi, kira dimuam naingwowi, ha? Kira kariir ti boinmauugi mi kara kiriir nwoki hauugi. ²³ Mi Herot siya ina yokopaisisirkiyin ad isao! Ti diminin kara nimbiniin mi kira kariiram boini dimin whir kiriir hauuwam mi kara kiriirin wa hauugii. Mi kira kariir nu mi kariir digworaekwowim simiirimin boini, bopwoniya kikintiokiyam haimii kiriir hauugiyim mi kara kiriirin wa mi hauugi. ²⁴ Mi ta yinisima ha napnaniyama mi ini sair yopii aair yani sriinakiya, kira pi dimu haiyam boini, ha? Mi yopiiya ina boinkiya, kira pi ti Jonin op baptais haiginiuyin pi siir mwo iir kaigrip haiyam tini boiniu. Mi kira pa whainani kariirim. ²⁵ Mi biri kimiminkika ta yinisim yinugiyina, ti inkam komiiyin nu kigriraowiyin Herot mi saeya siir boinki, kara minam naingwowi, kira pi Jonin iikam baptais haiginiuyin siir mwowin pi mobmirni kaigrip haiginki mipi kariir whauggi. ²⁶ Mi saeya hiriinan boina mi ti inkam komii Herotin nu kigriraowiyin siir kwoinin ini hikakar ywokiyin. Mi siyar yangwowaarkaigi, kara bidi iki imbinkiyin mi iikamim saika nidwo aeyim simiirsi warar mi aingwokin. Mi siya ta wiga sair yai paninsi yiriyu boinsi. ²⁷ Mi bi

kimimɩnkin ti inkam komiiyin nu kigriraowiyin Herotin, siya ina yikropkiyin, inkam nwirin yaii niniyyin siir Jon siir mwo iir nini kaigriphainakiyim. Mi ti inkamɩn yaii niniyyin ina yamin, maeyauwa siir higrupkikikaiya saair. Mi Jon siir ni iir ini kaigriphainaki. ²⁸ Mi Jon siir mwoin mobmorni haiginam. Mi siya ha hainaniyin mi ta yinisim yinkopaka saair ini hauuni. Mi ta yin kopaka ya ini saair apu aair ini hauuua, saeya kigam. ²⁹ Mi kamim Jon siir kigna miriiyim sima ta yai aair wakaekiyim mi sima ina yitim Jon siir piuis biyeyea saair hainakiyam. Mi sima ie ini kikaiyu saairin. Iriig.

*Jisis siya hauu aeyim kamim 5,000 kim
(Mt 14:13-21; Lk 9:10-17; Jo 6:1-14)*

³⁰ Mi Jisis siir aposel kamim ha swoki haiyug apnaniyim, sima ini saikar swoki amwoniyim. Mi sima siir ini boinmauuni miyim sima miriinaniyim mi yayim sima boinmauuim iikamim simiir. ³¹ Iikam kasa rani, haimii tamii ninap anapim. Mi Jisis siir aposel kamim mi Jisis siyar, sima naeni ii karamaeka. Mi Jisis siya simiir asi boinkim, humbae! Krima nami maeyauwa iikam karamaeya saair. Krima piu haimiisima nwoki siisi. ³² Mi sima i aair kwiriiyim mi ina yamim simasimar maeyaua iikam karamaeya saair.

³³ Mi iikam kasa rani simiir kigwo kwiriiyiyim. Mi sima ina yinokninkinkiyim simiirin. Mi iikamim om komii komiiyanim ini ta maeyauwa saairim yamim. Mi bi ini simar iwit okwokwokinim. Jisis siya mi siir aposel kam ima, yim mhoiyya yimbiam. ³⁴ Mi Jisis siya mi siir aposel kam ima, sima ha nakuiim mi Jisis siya iikam hoimgakim simiir kigin mi siya simiirsiiyin naingwoyimok prasae biri kinkin. Sima sibsibnankim inkamki bi kigriraowikim simiirin. Niingaka. Mi siya simiirin digworaekwo kasa biri nowimwarkaiyugin. ³⁵ Iiya bieyin nikiiyamtibin mi siir aposel kamim sima saikar ini boinu, ta maeyaua inkam karamaeka, bie isi nikiiyam kingiin nwowamtibin. ³⁶ Kira iikamim simiir dikropki sima pi hinda tinda nwoki amtibim iki omim simiir. Mi sima pi nae nwoki sain aeyamtibim. ³⁷ Jisis siya simiirin ina yowarki boinkiyin, simiirin nae kimar hauu ae. Mi sima Jisis siir boinki, kira minam naingwowi krima umirim kamarim kam nwira K400.00 hainamim nae simiir sain hauu aeyim, aniya? ³⁸ Mi siya simiir sriigi, kimiir waraurin naeyim pariiga nwowi, ha? Kima tikina kignaki. Sima nini kigninokninkinakiyim mi sima boin, krima bretim iriyyar mi anasu whis ha nwowi.

³⁹ Mi Jisis siya siir aposel kamim simiir boinki, kima ti iikam isid komiiyin simiir boinki sima maeyau maeyau didwowam tib, ta ko kibi aair. ⁴⁰ Mi sima hiniin hiniina yidwonam, nab whirin kamarim iriyyar (100) mi whirin, kam nwis iuur (50). ⁴¹ Mi Jisis siya ti bret iriyyarim mi anasu whis iko, siya simiir haiyin mi siya ninomor koua hariir kaoki mi ina boin wadiekiyin. Mi siya bretin haniingin yinibimbar priiginki mi siya siir aposel kamim simiir hauugi. Mi iikam imiirin sima nwoki hid hauunamim. Mi anasu whiso iripi hiriinanar mi tirki ina mi inspimspak inoop priiginkiyim. Mi ini iikamim simiir swoki hid hauunamim. ⁴² Mi sima nae dig nwokiyim mi simiir mhaiyim ina yaekiniugiyim. ⁴³ Mi sima bret anasu haimii haimiiyim ina yaepipuru haiginkiyim. Mi nae haimii haimiiyim sima naepipuru haiginkiyim, nibim iuur isa swoki haiginam. ⁴⁴ Kamim ti bret anasu imiir naeyim 5,000kim. Kasa rani. Hoimgakim. Mi wig yinim hir warar ninkin okim mi sima simiir wara biri mwaingim. Kamim simiirarar mwaingim. Jisis siir kiriyeya naeyim homgak saeya nwokikim. Iriig.

*Jisis siya whii hirin op idwower napnikin
(Mt 14:22-33; Jo 6:15-21)*

⁴⁵ Mi Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir yikrop kwiriigi sima i aiir kwiriinamim. Mi sima siir buya yamkwokin whii miriyya om Betsaida hirir iyikidam. Mi siya iikam isid komiyyin simiir nikropkiyam warar mi aingwo. ⁴⁶ Siya iikamim simiir nikropkiyin mi yio siya mhuaa hirir iyyam, siya nhwo hir ini kwisboinu. ⁴⁷ Mi naiowaka kamim siir kigna miriyyim ini whii hirar yakiririr mairibim. Mi Jisis siya ini whiighbid hirar yokworibin. ⁴⁸ Mi siya kigi opud komiyya simiir i aiir namitiuwua, sima igwir hinin biri kignamkim miinan mirii idamkim. Mi iya imimar niki oyakwoka biri niki pirkin iuguskika mi Jisis siya opa saiir ida yapamyakwok simiirimim. Siya minam naingwokin, simiir nap haiburgikam. ⁴⁹ Mi kamim siir kigna miriyyim simar kigwin, siya whii aiirin op idwower nouwapniyakwoki. Mi simiir kwoinim ha naingwokim, siya wraigi mi iuwi. Mi sima haningi yinkau ankau siirsiyin. ⁵⁰ Iya sima siir kigwinim mi sima ina yididwinim. Mi Jisis siya biri kimiminkin siya ina yanka boinkiyin, kima kipi nidad! Kima kirie dwowin! Karaigin ti nitin. ⁵¹ Mi siya i aiir kwiriinim mi siya ini simakar ywowin. Mi biri kimiminkika opud komiyya ina digiya. Mi sima ini mouni hanina siinkaokiyim. Mi simiir kwoinim ini warar whriewhriekiyim. ⁵² Sima biri naingwokokim ti bret anasum Jisis siya hid hauum iikam imiir. Ningaka. Simiir kwoinim ina niki whriewhrie kripkaiyim. Iriig.

*Jisis siya haiswoniskiyim iikam makakim om Genesaret hiranim kasa rani,
(Mt 14:34-36)*

⁵³ Mi sima whii aiir iyikidnaidam mi ini om Genesaret hiran maeyau aiir yaka kuu. Mi simiir iya hir yaka kunimborugig. ⁵⁴ Iya sima i aiir haiburgika mi ti omin siir hiran iikamim sima biri kimiminkim, Jisis siirin ina kigninokninkinwinim. ⁵⁵ Mi simiir iikamim ina yitkrinkiyim om Genesaret siirar. Ta maeyaua sima kua saiirar biri nwokim. Mi iya sima wakaekiya Jisis siya ini hapi nwowin mi simiir iikamim makakim simiirin hani yohaiginam. Mi sima ina hainamim siiram. ⁵⁶ Mi omisisim whiekakim mi om komii ima mi ti omom omomim Jisis siya bidi yapyoki digim. Mi simiir makak iikamim maeyauwa iikam homgaki ninkinuwuya maket pi saiir hirar nini haiginuwu. Mi iikamim ti makak iikam imiir hainaniyim sima Jisis siiram yikiugi, kira wadie simiir nwokii mi ti iikam makakim simiir inim kirir yuis aiirarar piki onkwokii mi sima pi wadieyar nwoki okiyim, aniya? Mi iikam homgakim siir yuis aiir nonkwowim, sima ini wadieyar ywowim. Mi sima whiekakarim, ini wadiekinar ywokiyim. Iriig.

7

*Yidiwi wanwiyae simiir niwiyin Adi Komii siir siyiu komii saika dig biri
nwokin
(Mt 15:1-9)*

¹ Farisi kamim sima mi kam nhirim siyiu komii ninokninkini ikim, sima om komii Jerusalem hir haiburgigim mi sima ini Jisis saika yamwoniyyim. ² Mi sima kig, kamim siir kigna miriyyim sima pi naei. Sima ina min simiirim bi biri hisokim mi sima krimiir yidiwi wanwiyaeiyim simiir siyiu iir bi sibgu apkim. Mi simiir inam miyyik biri nwokim.

³ Mi Farisi kamim mi Juda hiran iikam homgak ikim, sima simiir yidiwi wanwiyae simiir siyiu imiirar niki tirkripkaiiyim. Iya simiir ina op hisok karamae nwowiyyim, sima pi nae niki ae rani. Ningaka. ⁴ Iya sima maeyaua nae haiginiya maket saiir namiyim mipi sima nae sainaki mipa swoki iti.

Mi naeyim sima hainaniyim sima pi op nini haisokni karamae nrowi mi sima pi nae rani. Siyiuim sima tiriyim sima siyiu whiruwani biri tirikim. Nningaka. Sima simiir yidiwi wanwyaemi siyiu imiirar tirikim simiir digworaekwowim. Mi simiir digworaekwo whiekakim hiriya haisok digikim. Mobmir mob mi yhi two ikim sima simiirin bi swoki kimbuwikim.

⁵ Farisi kamim sima mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim mi sima Jisis siir asi sriigim mi sima ti kamim kiriir kigna miriyyim, sima krimiir yidiwi wanwyaemi siyiuim simiir nap karamae dimusi nrowi? Simiir inam miyyik biri nwokim, sima isi hiriinanar nonkwo aeyim. ⁶ Mi Jisis siya simiir boinki, biya Aisaia, profet inkamin siya ta yai aiirar niki win boinkikin kimiiramim. Kima niksisaeyakawaiwigim. Siir yokwowa hiniina win boinkika,

ti iikam isidim sima kariir inig iir hainanam boiniyim, sima yai ara nhinkini.

Simiir kwoinim kanaka biri namasugim. Nningaka. ⁷ Mi kamim simiir siyiu imiirara boinmimauwiyim mipa boini ta yaiya Adi Komii siirga.

Mi sima kariir inigin whisariiya hainani mi sima kariir inig iirim naingwo tibmii rani. Nningaka.

⁸ Mi Jisis siya simiir boinki, kima Adi Komii siir siyiuim bidi haiburgigim mi ini kimiir yidiwi wanwyaemi siyiu imiirar napim. ⁹ Mi siya ina boin taraowamin simiirin, kara ina ninokninkinin kimiir niksisaey siyiuim. Mi kima hiriya naingwowi, ti simiir siyiuim siyiu wadieyargin. Mi wim kima Adi Komii krimiir Wanin siir siyiuim digiumii siir haimriyugigi. ¹⁰ Mi panao kara pi kimiir siyiu iir boinmauu wakae haiginuwi. Biya Moses siya hiniina boinkin, kira, kiriir yopii ado sowiirwai yai sibgu wakaeyokna. Mi inkamin siir yopii ad owiir nigbumbuwi mi siirin wi hindara disomaokingi.

¹¹ Mi panao kara pi kimiir siyiu iir boinmauu wakae haiginuwi. Biya Moses siya hiniina boinkin, wim kima hiniina boinkin, inkamin umir digworaekwokakin mi siya wa hauuwi siir yopii ad owiirin. Nningaka. Siya wi hauu rani. Mi siya ha boini, ti umirin Adi Komii umarkin kara pi kowiirwai swoki hauu rani. Nningaki, nningakinga. ¹² Mi siya ti inkamin wi sowiirwai whindiriraer haiginu rani. Nningaka. ¹³ Mi kima kimiir yidiwi wanwyaemi siyiuim simiirar napi mi kima Adi Komii siir yaiya saiir wakaeyim pi borisopi. Mi kimiir siyiu imiirara napama naingwowi. Mi kima ti hiriinan tirim mi kimiir kwoinim hiniina naingwowi, kimiir siyiuim kima tiriyin wadieyargin. Iriig.

Inkamin kwoin biyie nrowiyin mipi miyyik nwo rani.

(Mt 15:10-20)

¹⁴ Mi Jisis siya iikam imiir yikiuna mi siya simiir boinki, kima ta kariir yaiya saiirar wakae nonkworinugi. ¹⁵ Diminin inkam ieya nonkwo haiyyin mi ha naeyin, yo inkamin io siya biri hiohaiginuwikin. Nningaka. Mi kwoin biyeyin inkam siir kwoinawu nwokaiyyin yo nik rani, pi siya tirbumbugi inkam iirin. ¹⁶ Inkamin winwo rino kakairgin, siya yaimin diminin ha wakaeyimok.

¹⁷ Mi siya ha haiburgigin iikam isid komiiyin siir mi siya ina yamin omaka. Mi kamim siir kigna miriyyim sima siir srii biyan boiniyo yaiya siya boina saiirim. ¹⁸ Mi siya boinki simiirin, wim kima windi kimiir kwoinim biri naingwo omokikim, aniya? Mi kima tari biri ninokninkinkim, diminin inkam ieya nonkwo haiyyin mi ha naeyin, yo inkamin io siya biri hiohaiginuwikin. Nningaka. ¹⁹ Ti hiniin diminin mhi kwoinan tani. Nningaka. Pi dini siyiu siir namki. Mi mhoiyya pi waisi hir nini iugigi. Ta yaiya Jisis siya boina saiir yaimwokiayimwowa ya hiniinga, iki naepai naepaiyim dimin karamaekim kima simiirin hiriya sibae sibae. ²⁰ Mi Jisis siya ina bointiraowin, diminin inkam

siir mhi kwoinawu nwokaiyim mipi idowiiya natinaka mi ti hinin inkamin pi miyik nwo rani. ²¹ Mi kwoin biyeyim inkamni mhi kwoinawu nwokaiyim mipi hiranka hiugrimkripnanini mi inkam iirin pi simar tirbumbugi. Mi sama ti siyu biyeyim hinin hiningim, kwoin biye naingwo, hi nanae mi hi tauae mi inkam ninitikaigai aokao mi inkam siyamar naingwona. ²² Wig hainiki nonkwona, kigmair mi digworaekwo biye biye ikim mi niksasae mi hindara mwrakboin mi inkamin siyamar naingwonaeyin mi nwirni dimin mi boinbu mi nantamyiriyir mi whaowae diriraerar. ²³ Ti digworaekwo biye biyeyim inkam siir kwoinawu hir nwokaiyim mi iya sama idowiiya nitiyim nipa boiniski. Mi ti hiriinan siyuin inkamin pi biye sama ndowi. Iriig.

*Nu Finisia hiran wiga saeya Jisis siirim naingwo tibmuga
(Mt 15:21-28)*

²⁴ Jisis siya ha hningiyin mi ti om iir haiburgig mi siya nu Taia hir nwowim omim simiir yam. Mi siya omaka ira sair yapninpokainam. Mi siya pi borisopi inkam nwirkin siir kipi ninokninkin. Mi siya asi mi aguprakaiyim wi dig mi owi. Nningaka. Siya wi dig nwo rani. ²⁵ Mi wig ira saeyar waka Jisis siya ini tir nwowin mi ta wiga sair yinim yinugiyina yiu biyeyin ini sair hir nwokaiyin. Mi sair apua biri kimiminkika ina yitsisaua Jisis siirim. Mi saeya ini siir igmiiga kingiinar ini akai huniya. ²⁶ Saeya ta wiga nu whiranka saeya Juda wig rani. Saeya nu sim Finisia nu komii Siria hir nwowin mi siir hiranka. Mi ta wiga saeya Jisis siirim sriinanae sair yinim yinugiyina sair nwowin yiu biyeyin siir haiswoniskigiyam. ²⁷ Mi Jisis siya sairin boiniyo yaiya sair boinki, krma biyin yinimim simiir naeyim simiir tiki hauu ae. Krma krimiir yinim simiir naeyim simiir kipi haii mi wra kipi nitkinugi. Nningaka. ²⁸ Mi saeya ini siir yaiyaka yowarki boina, Biyan Inkam Komii kirir yaiya yaimwowaiga. Iki wra sama kingin nwowiyim mi naeyim pi yin ima nae krimkrinkiigi mipi wra ima niuimin aei. ²⁹ Mi Jisis siya sair boinki mi kira ta hinina boina mi kira ha ti swoki am kirir oma hiriir. Mi yiu biyeyin kirir yinisma sair nwowin diyio kara bidi hugitkigiyin. Mi kariir kirie aeyar nwo haiginiugika kirir yinisma wadie asi nwokika. Mi kirir naingwo tibmiiya ini kirie ywowaowa. ³⁰ Mi saeya ha swoki ama sair omaka hiriirin mi saeya ini kigu sair yinisma hi hirar whini. Mi ti yiu biye sair nwowin bidi yamigusamin. Iriig.

Jisis siya haiswoniskigikin inkam waeyai wingirwiyin

³¹ Mi Jisis siya ha haiburgigin nu Taia hiran om iirin mi siya om Saidon siir om bopowar yapam. Mi siya ina swoki amin nu haimii komii whirin Dikapolis hiriir. Mi siya whi Galilia hiriir yapnimbiiyam.

³² Mi sama inkam nwirin Jisis siirim yinkikwona apnam. Siya ti inkamin wingirwii waeyaigin. Mi sama Jisis siirim sriinanae, siir ina ti inkam iir hainiwokmaigiyim. ³³ Mi Jisis siya siir nikunamin mi ikam imiirin hirar haiburgig. Mi ini sowa sowar ini owouwo. Mi Jisis siir inan ti inkamin siir win aiir yaka hopkaigi. Mi yaeyapa ha piginkiyin siir ina iir mi ini ti waeyaiyin siir kwiryaee aiir yaka hougwokiyin. ³⁴ Mi Jisis siya ninomor kou hiriir kaoki mi siya ina iyaeniskigiyin. Mi siir kwoinin ha naingwoyimiyokiyin mi siya siir boinki, Efata, ta yaiya Jisis siirar yaiginka. Mi krimiir yaiya hinina boinika, kira wakaeki! ³⁵ Mi biri kimiminkin ti inkamin siir wina ina wakaemokiya. Mi siir yaiya ina mi boinomokiya. ³⁶ Mi Jisis siya simiir boinikidukinkiki, kima ti diminin inkam nwir kipi swoki boinmauumin. Mi yim sama ta yaiya siya boin nikidukiya simiir sair biri swoki wakaekim. Nningaka. Yim sama ti diminin ini siir swoki haigiririr boinamim. ³⁷ Mi sama ini hindara yanaakiyim mi ina boinim, digworaekwo

hoingakim siya tiriiyim pi wadie kinar nwowi. Mi siya inkamin wängirwii nwowiyin siir mi diriraerari mi wi wadieyar mi okii. Mi siya inkamin waeyai nwowiyin siir mi diriraerari wi digar mi owi. Iriig.

8

Jisis siya hauu aeyim iikamim 4,000 kim (Mt 15:32-39)

¹ Mi ta iya iikam isid komiiyin ina swokini oniyim mi sima nae karamaekim. Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiirim yikiuna. Mi siya simiir boinki, ² kara ti iikamim simiirsi naingwoyimiyoiki iiyim kwoim sima kanaka nwokaigiyim. Mi sima nae karamae asi nwokim. ³ Mi sima mhiiriima nwowi mi kara simiirin ha nikropki simiir oma hiriirin mi nhirim kingiinanki nitki waeyao, yim wi siyiu hir pi napakaigai yamisi. ⁴ Mi kamim siir kigna miriiyim ina yowarkii boinkiyim siir yai aka, ta maeyauwa inkam karamaeka mi krima naeyim pi papiyankin mi inkiguna haii, ti iikamim simiir hauu aeyamin? ⁵ Jisis siya simiir sriigi, kima bretim partiiga nwokaii? Mi yim ina boinkiyim, krima bretim iriayar nhisu nwokaii.

⁶ Mi siya iikamim simiir boinki, nu siir grankin idwokiyim. Mi siya ti bret iriayar nhiswo simiir haiiyin mi Adi Komii krimiir Wanin siirim boin wadieki mi ina yinibimbirpriiginkiyim. Mi siir kigna miriiyim kamim simiir hauugi mi yim sima ina yapninkwokwo hauuwamim iikam imiir. ⁷ Mi simiir antiou sisimim ha mi haiyim mi Jisis siya Adi Komii siirimim simiirim wara mi boin wadieki. Mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, sima antiousisimim simiirin warar mi hidninkwokwo hauunamim. ⁸ Mi sima ha nae digiyim mi simiir mhiiyim ina yaekiniugiyim. Mi ti nae haimii haimiiyim sima naepipiru haiginaowidim, nibim simiir swoki haigiyim iriayar is. ⁹ Ti iikamim sima iriparin 4,000 kim kasaka rani. Mi Jisis siya simiir yikropki mi sima ina yamim. ¹⁰ Mi siya biri kimiminkin siir kigna miriiyim kamim simaka kwirii namin i aairin. Mi sima nu Dalmanuta hiran maeyau aairim yam. Iriig.

Farisi nhirim Adi Komii siir dimin komii komiiyim simiir kigam sriigim (Mt 16:1-4)

¹¹ Mi Farisi kamim sima yai Jisis saikar yinkinwaomwarkii boin. Mi sima siirim boinki, kira ninomorani dimin komii komii nhirim krimiir wiisiimauu mi krima nwoki inokninkini kira Adi Komii siir yinisimkin. Mi sima siiram kinankiugim. ¹² Mi Jisis siya ha niyieniskiigiyim mi siir piua ini hikak warar ywokiya. Mi siya ina boinin simiirin, ti iikamim ta ii aair nwowim, kima ti dimin komii komiiyim simiir kigam dimusi kauwok boinanaekim, ha? Kara kimiirin tisa boinkiyin, kara wi yaeya dimin komii komii nhirim simiir swoki diriraerarki rani, ti iikamim ta ii aair nwowim simiiramim. Niingaki, niingakanga. ¹³ Mi siya simiir haiburgikin, ini i aair swokani apni kwirii namin whi yarmiia hiriir swoki iyikidnadamim minkin. Iriig.

Farisi mi Herot sima niksisaekim simiir mi simiir yaiya ini ti yisin bret niyopiiniyin siir hiriinan yowoa (Mt 16:5-12)

¹⁴ Mi kamim siir kigna miriiyim sima pi naingwo owouugikim. Mi sima bretim wara biri ninkin hainanikim. Niingaka. Mi sima bretin hara nwokai twonau hiran. ¹⁵ Mi Jisis siya simiir boiniyokin, kima sibgu mintirao! Farisi kamim simiir diminin bret niyopiiniyin yisin wi siir kipi kigna diriraerar. Mi Herot siirim iriipi hiriinan. Mi kima ti simiir hiriinan siyuan siir kipi nap! ¹⁶ Mi sima sima whrie boinam, krima bret karamaekim mi siya ta yai hiniina krimiir asi boinkikin. ¹⁷ Jisis siya ina ninokninkinin siyiu biyieyin

inkam nhirim sima tiriyin. Mi siya simiir boinki, kima hinin yai dimusi whrie boini, krma bret karamaekim? Mi kima tari biri naingwowoknakim? Mi tari kimiir kwoinim ini hu habni kwoinan ywowim, aniya? ¹⁸ Kima nhwokairgim mi kimiir nhwoim ti digworaekwo imiir kig rani, aniya? Kima wiingakaigim kimiir wiinim wakae rani, aniya? Mi tari kimiir kwoinim ini yaingwo owouu iuguskiyim, aniya? ¹⁹ Mi iya kara ninibimbir priiginim bret iriyyarim 5,000 iikamim simiirim mi kima nibim pariiga haigii ti bret haimii haimiyyim kima naepipiru haiginim? Mi sima boin, nim krma nibim iuur isa yae haigi. ²⁰ Mi iya kara ninibimbir priiginim bret iriyyar nhiswo 4,000 iikamim simiirim, kima nibim pariiga yiu haigi ti nae haimii haimiyyim kima naepipiru haiginim? Mi yim ina boinim, krma nibim iriyyar isa yae pipiru haigi. ²¹ Mi Jisis siya simiir boin mi kima tari kariir kirie aiir biri ninokninkinkim, aniya? friig.

Jisis siya haiswoniskiyin inkam nwirin om Betsaida hirankin

²² Mi sima om whirin Betsaida hiriir yimbiam. Mi hiran inkam nhirim sima inkam nhwokwisae nwirin Jisis siiram yinkikwona apnam. Mi sima Jisis siirim boinki, kiriir ina ti inkam nhwo kwisaeyin siir donkwoki. ²³ Mi Jisis siya siirin om mwisa hiriir yinkikwona apnam. Mi siirin haningim yasaiginugi Jisis siya. Mi siya siir ina siir yaka onkwoki mi siya ina sriigiyin siirin, kira digworaekwowim ina kigomokiyim iyie? Niingaka. Aniya? ²⁴ Mi tiki inkamim siir nhwonain ina kigomokiyin. Mi siya boin, kara inkam nhirim simiirin ina kigim. Mi siya boin, kara simiirin paenan kigi mi sima ina napriririm. ²⁵ Mi Jisis siya ina ina swokini onkwoniyin ti inkamim siir nhwo iir. Mi taka siya ti inkamim ini haningi sibgu anaokigomokiyin. Mi siir nhwonain ini buimiyakinkiyin. Mi digworaekwo hoimgakim siya kigiyim waugi biri kimirkaigikim. Niingaka. Ini idowiyar ywokiyim. ²⁶ Mi Jisis siya ina yikropkiyin siir omaka hiriir. Mi siya ina boinkiyin, kira pi om hir kipi swokini apririr iu. Pi kira namkin mipi kiriir omaka dapuyam iuguski. friig.

Pita siya boinkin Jisis siya Kraiskin (Mt 16:13-20; Lk 9:18-21)

²⁷ Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simaka nhinam, ti omisisimim ti om komii sowiir kingiin nwowim, Sisaria Filipai simiirim yam. Mi Jisis siya siyiu hinar yap srii yam kamim siir kigna miriyyim simiir, iikamim sima kariirin panina naingwokim, ha? ²⁸ Mi sima siirin ina boinkiyim, nhirim kariirin hinina dapikim, kira Jonin baptaisiyin siya. Mi nhirim hinina dapikim Ilaija mi nhirim sima hinina boini, kira profet inkamkin. ²⁹ Mi Jisis siya simiir srii mi wim kima kariirin panina naingwowi? Mi Pita siya siir yai aka hinina yowarkii boinki, ni kira Kraiskin, inkamim inkam whinkinsis haiginuwiyan mi siya. ³⁰ Mi Jisis siya simiir boinikidukikinkin, kima ti diminin inkam nwirin kipi swoki boinmausran. friig.

Jisis siya min boinmauugin siya nao nami mi siya ninsiin idwo aeya (Mt 16:21-28; Lk 9:22-27)

³¹ Mi Jisis siya haningim boinmauubwakainam kamim siir kigna miriyyim simiirin. Mi siya boin, ninomor kou hiranki natin inkamim karaigin. Mi kara wi hik kimbipisu kasa hai rani. Mi inkam adiyaowaeyin siyiu komii kigiraowiyim mi inkamim naemin krimiirsi ninkin imiyyaeyin Adi Komii siir pris mi kamim Adi Komii siir siyiu komii iir ninokninkin ikim. Mi sima wi digiumii kariir haimriyugigi. Mi kariirin wi sima nisomaoki. Mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi ie hirankin. Kara ini kimiir inkam komii yauni oniyin mi ini inkam kinar swoki owin. Jisis siya hinina boinkikin. ³² Yaiyim Jisis siya boinim, siya biri nimprio boinkin. Niingaka. Siya ini idowiyar

boinmauu wakaekiyin, siya biri nimprio boinkin. Nningaka. Mi Pita siya siir yikiunanam mi siya ini siir yani ikuin. ³³ Mi Jisis siya ha haiyug kaokiyin kamim siir kigna miriyim simiir mi siya Pita siir ywo io. Mi ina boinkiyin, Setan kira kariir digiwa damki! Kira Adi Komii siir bi ninokninkinkin. Nningaka. Kira inkami kwoinin siirar ninokninkinkin.

³⁴ Mi Jisis siya iikam whiekakim simiirin yikuuna, sima siirim nitim. Mi kamim siir kigna miriyim simiirin warar yinkin ikuuna. Mi siya simiir boinki, inkam nwirin kanakar niti mi siya siir digworaekwowim simiiram kipi naingwokwonanae ti aingwo owou. Mi siya siir piu airsii kipi naingwoyimiyok mi siir piu hik kimpipisukak dwo. Mi siya ti paeyin hiniya nirio ninkin kara haiyin siir hiriinan hik aair haii mi siya kariir mhoiia wi haini wit. ³⁵ Mi inkamin siir piu airsiya naingwoyimiyoknanaeyin mi tiki inkam hiriinanin siya wa omwai waiya rani, siya wa kigugu iuguskii. Mi inkamin siyama naingwona karam nwowiyin mi naonam minsi nidid karamae nwowiyin yio wi hiriyar nokwoyokiyokii. ³⁶ Mi inkamin ti nuin siir digworaekwo hoimgakim simiir haii mi siya ha nao nami mi ti digworaekwo whiekakim siirin wi simar whin diriraerar naowidi, aniya? ³⁷ Ti inkamin digworaekwo hoimgakakin mi siirin wi sima swoki saininiyoknanaowidi omwai waiyam? Nningaka. ³⁸ Ti iikamin tiki nwowim sima siyu miyik tir tani, simiir iga hinda tinda nokwowikim mi sima Adi Komii siir yaiya digumii haingigigi. Mi inkam nwirin krimaka nwowi mi siya yaewan kindiyu wani mi siya kariir yai airin warar mi kindiyu wani. Karaingin ti inkamin ninomor kouanin biya kimiir tir nikauni onakiyin. Mi mhoiia kara swoki iti nua tiriir mi kara wi yamdiyar swokauni kindiyu wani ti inkam iirin. Mi iya kara swoki iti mi wi kariir Adi Komiiyin siir dimin kirie komiiyin paenan nuwiyaiyin, wi saikar ninkin iti. Mi Adi Komii siir paekwosimin kintid kintidnanim ninomor kou hiranim wi saikar ninkin owi. Iriig.

9

¹ Mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiirin yaimwowa boinkii, ti kam nhirim krimaka nokwoim, sima wi niki ao rani. Nningaka. Wa niki owi. Mhoiia wa kigwini Adi Komii siya wi iikam hoimgakim simiir Biyan Inkam Komii nwowi simiir kigriraowam. Mi siir kirieya wi warar ninkin iti. Iriig.

Jisis siir piu ya ini saa yimbiamkiya (Mt 17:1-13; Lk 9:28-36)

² Mhoiia iiyim iriyyar kwira yamki mi Jisis siya ina yikiunanam Pita Jems mi Jon simiirin. Mi sima mhu whirin siir iinainam. Ti mhuin haruwa rani, ini koug kou hirar nwowin. Mi simasimar ini owiu ti mhu iirin. Mi Jisis siir piu ina kisanakiya simiir whwonkam idar. Mi siya ini yaeya piu ywokiyin. ³ Mi siir yuis minim ini whisanan ywowim mi sima ini namnaminan ywowim. Inkamkin hisokiyim yuisim hiriinan whisanan biri swoki imbiyamikim. Nningaki, nningakinga. ⁴ Mi Ilaija Moses sowa bidi bidinan inkamko mi sowa warar yimbiam. Mi sowar ini kigu sowa Jisis saika boina. ⁵ Pita siya ti hiriinan diminin siir kigin mi siya ina boinkiyin Jisis siir, dimin taemin nowomwarkaiyuan inkam! Wadieka, krma tirrar nwowim mi krma amirim kwoima mirii ira Mosesnika mi ira Ilaijanika mi ira kiriirga. ⁶ Sima tiki kam nwoimim ini nididkakar ywokiyim. Mi Pita siya taka yaiya nhin nhin asi boinkikin. ⁷ Mi wau kwira ha nita simiir yauni kiikiirinuni. Mi yai kwira waunau hirar yimbiamki ina boinkiya, tikinin kariir yinisimkin kariir kwoinin ini siiramar naingwokwonanaeyin, kima siir yaiya sair wakae. ⁸ Mi kamim siir kigna miriyim sima ina dikaoraekaokiyim mi sima inkam nwir biri ninkin kigim. Nningaka. Sima Jisis siirar kig, simaka saisar nwowi.

⁹ Mi mhiukiu hir haiburgigim mi ha nuunaiiniyim mi Jisis siya ina swoki kauwok boin taraokiyin. Ti diminin kima kignamin wi inkam nwirni kipi swoki boinmauumimin. Nningaka. Kima kariirama tiki o. Inkamin ninomor kouanki natin kariiram. Iiya siya naonami mi siya swoki insiin idwowie ie hirankin mi wi haniingi boininkii ti diminin kima kigin. ¹⁰ Mi sima ini ta yaiya saiirar yaingwokwokaiyim. Mi simasimar boin, saeya ta yaiya ie hiranki nnsiin idwonaniya saeya dimu yaiga, ha? ¹¹ Mi sima Jisis siir srii, sima ti kamim siyiu komu ninokninkiniyim sima hiniin dimusi boinkim, biyiu wi Ilaija siya niti, ha? ¹² Jisis siya simiir boinki, hiipa! Kaimwoairga. Mi bii wi Ilaija siya niti digworaekwo hoimgakim simiir diriraerarkwokinam. Yokwo Komiiya ya hiniina boinka, ti inkamin ninomor kou hiranki natin siya iriipi hiriinan yaigakin. Ta Yokwo Komiiya saeya hiniina boinkika, ti inkamin ninomor kouanki natin, wi hikpai hikpai kasa hai rani. Mi sima siirin wi yai miyik swoki boin tani, aniya? ¹³ Kara kimiirin tisa boinkiyin, Ilaija siya bidi yitin. Mi kamim simiir kwoin imiirarar napim mi sima siirin siyupai siyupai haniingi tirbumbuninkin haiginiu. Mi Yokwo Komii saeya hiniina boinka Ilaija siirin. Iriig.

*Whran nwirin yiu biyiekakin Jisis siya haiswoniskigigin
(Mt 17:14-21; Lk 9:37-43a)*

¹⁴ Mi ti kam nwoimim ina swoki itim, ti kam nhirim Jisis siir kigna miriiyim simiiram. Mi sima ini simaka swokini owiuwim. Mi sima kig, iikam isid komiiyin simakar nwowi. Mi kam nhirim Adi Komii siir yai ninokninkiniyim sima Jisis siir kigna miriiyim kamim, simakar ninkinwamwarkii boini. ¹⁵ Mi ti iikam hoimgakim sima Jisis siir kigwinim mi sima ina yanaawinim. Mi sima siirim iwitnam. Mi sima siir ini boiniu, hie! Akamwai! ¹⁶ Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir sriigi, kima ti kamim Adi Komii siir yai ninokninkiniyim simaka dimu yai boinaikim, ha? ¹⁷ Mi inkam nwirin ti iikam isid komiiyin simakar nwowin mi siya Jisis siir yai aair wakaie boinki, hae, dimin taemin nowomwarkauiuan inkam! Yinisimin yiu biyie waeyai mikrimin ini siir nwowin. Mi kara siirin kiriirim asi nikuananikin. ¹⁸ Inokinokin ti yiu biyeyin pi siir piu iiyam mi siirin pi siya nitirimtiowi. Mi siir yaiya yaeyopa hapi whopiigi nakii ibirgini. Mi siya siir big imiirar swoki aegiyimgiyiki. Mi siir pua iki kirie namwoiuwiyim, swoki onkwo sipkaiyim. Nningaka. Mi kara kirir kigna miriiyim kamim simiirim boinkin, ti yiu biyie iirin sima mi haiswoniskiiyim. Mi sima dig biri nwokim. Nningaka. ¹⁹ Jisis siya ta yai aair wakaeyin mi siya iikamim simiir yayika yowarkii boinki, kima ti iikamim naingwo tibmii karamaekim! Nningaka. Wim kima ti hiniin hakim kariir hauwi. Kara iiyim kimaka wi pariiga nwowi ti hik imiir haiyim, ha? Kima yinisimin kariirim wikiu nanani. ²⁰ Mi sima ti yinisimin Jisis siirim yikuanani. Mi yiu biyeyin Jisis siir kigin mi ti yinisim iirin haniingi haigitirimtio. Mi yinisimin nu iirar yikiiwariyimiyokin mi ina diwartaewarnamin. Mi yaeyop biyeya hapi whopiigi nakii ibirginkan siir yaiya. ²¹ Mi Jisis siya siir ad iir sriigi, iiyim pariigim siya hiriinan nwokaiyim, ha? Mi siir adin ina boinkiyin, iiya siya yinisim sapisapar nwowin saiirar nwobwakainakin. ²² Inokinokin ti yiu biyeyin siya haigitirimtio nanaei siirin mi pi paeya mi itkaigi mi pi opa mi itmaigi siya siir tio aokiyamar tirkin. Mi kira dig nwowi mi kira krimiirsi daingwoyimiyok mi krimiir whindiriraerar haiginiu! ²³ Jisis siya boinki siirin, hiipa! Kaimwoka! Mi kira ina naingwo tibmiiyin siiramim, aniya? ²⁴ Mi ti yinisimin siir adin biri kimiminkikin ina kauwokiyan kara bidi yaingwo tibmiiyin mi kariir naingwo

tɪbmiiya komii rani! Kira kariir naingwo tɪbmiiya saiir kɪnsiis haiginiugi kirie nwokiyam!

²⁵ Mi Jisis siya kig iikam isid komiiyin namwoniyin. Mi siya ti yiu biyeyin siir asi nikwao boinkikin, kira ti yiu biyie waeyai wuŋgirwiɪ tirbumbu haiginiuwiyin kara kirir boinki, kira ti yinisimin siir diuguski. Yio hiniin kipi tirbumbu haiginiu. Mi kira siir piu kipi swoki omamin. ²⁶ Mi yiu biyeyin ina dikauraekaukiyin. Mi siya ti yinisim iir haigitiirmtiogig. Mi siir piu ina yinkinimniskakiya mi siya ina yamin. Mi ti yinisimin siir piu ina naoni piunan ywokiyin. Mi iikam nhirim sima boin, siya bidi yaonamin. ²⁷ Mi Jisis siya siir ina aiiir nonkwo kininsiin okwokiin mi siya ina yinsiin okwokiin.

²⁸ Mhoiɪya Jisis siya omaka namin mi kamim siir kigna miriiyim sima ina sriiyim siirin, krɪma dig nwo karamae dimusi nwowi? Yiu biyie simiir ninimniskiiyim, ha? ²⁹ Mi siya simiir boinki, Adi Komii siirim srii boina sasaiga ti yiu biyie siir niniskigiyin, dimin whirin dig nwo rani. Iriig.

*Jisis siya kwisaka ina swoki boinin siya wa naonami
(Mt 17:22-23; Lk 9:43-45)*

³⁰ Mi sima ti om iir haiburgigim mi nu Galili hiriir yapriokainam. Mi Jisis siya pi borisopi inkam nwirkin siir ninokninkinim, maeyauwa siya nnowa. ³¹ Mi siya kamim siir kigna miriiyim simiirin haningɪ sibgu siboboiniu haiginiu, inkamin ninomor kouanki nitin siirin wi siya nikropki simiiram, sima nisom aokiyam. Mi siya iiyim wi kwoima nwokwowaki ienau hirin. Mi siya wa swoki insiin idwowi. ³² Mi sima biri ninokninkinim ta yaiya siya boina. Mi sima siir sriiyam tirkim mi sima ini siirsi swoki ididim. Iriig.

*Yipikin siya kougikou nwowin, ha?
(Mt 18:1-5; Lk 9:46-48)*

³³ Mi sima om Kapeneam hiriir yimbiam. Mi sima omaka bidi yapninopkainamim mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir ini sriiyu, kima siyu hirin dimu yai napboinainikim, ha? ³⁴ Mi sima ini yai mikrimar yokwonainmimikim. Yim sima siyu hirin min napboinainikim, yipikin krimiir kou nwowin, ha? ³⁵ Mi Jisis siya ha nidwowa mi siya kam iuurnwiso siir kigna miriiyim simiirim yikiuna, sima nitim siirim. Mi siya ina boinkiyin, inkamin kimiir kou nwowam naingwowi mi siya wi siyamir kipi naingwona. Siya hiniina daingwo, an kara iikamim simiir aowa dwo. ³⁶ Mi siya yinisim sapisapin nwira yinkikwona apnani mi simiir bopwoniya hirar ini okmwɪn okwoni. Mi Jisis siya yinisimin siir ina aiiir yonkwo mi siya simiir boinki, ³⁷ Inkamin kariirim naingwowi mi siya yinisim nwir kigirraowi mi siya kariirarar kigirrao haiginiu rani. Niingaka. Siya Adi Komii siirin wara mi kigirraowi, siya nikropkikin kariirin mi kara ha nitkin. Iriig.

*Inkamin io krimiir nwo karamae nwowiyin mi wi krimiir nomiiyau nwowi
(Lk 9:49-50)*

³⁸ Jon siya Jisis siir boinki, dimin taemin nowamwarkaiyiuan inkam! Krɪma inkamin nwira kigi, yiu biyeyim simiir ninimniskiiyin kirir inigin siir kirie aiiir. Mi siya krimaka biri namasugin mi krɪma siirin asi boinikidugin siya wi yiu biyie pi ninimniskiiisi. ³⁹ Jisis siya Jon siir boinki, krɪma siir kipi nikidu! Inkam nwirin kariir ing iir tiri dimin komii whir mi siya kariirin wi yai biyie wara ninkin boin tani. ⁴⁰ Inkamin io krimiir nwo karamae nwowiyin yio siya krimiir nomiiyaugin. ⁴¹ Kara kimiirin yaimwower boinki, wim kima Kraisi isidgim mi inkam nwirkin kimiir hauu kwiyaei op mi ti inkamin digworaekwo wi ta mai aiiirsi haii. Mi ta yaiya, ya yaimwoka. Iriig.

*Siya biyieki nipiyaokiigin inkamin siir naingwo tibmiya
(Mt 18:6-9; Lk 17:1-2)*

⁴² Mi inkamin ti yinisimin siir whinkiyopsibgi haiginiuwi, ta naingwo tibmiya Adi Komii siiram saiirin mi bii siya mi aonami yai karamaeka. Mi ti hiriinan inkamin siiram siya komii nhira hai siir ni iir nomborugiyam. Mi siirin wi whii komii solwara hir tani omboru kimai whiridgi. ⁴³ Mi kira ha naingwowi in kiriira saiirin siyu biyie ti tirhaiginiu mi kira saiirin kaigrip itkiigi. Mi kira ina kwiruha sasa mi onami ti omin Adi Komii siya kigriraowiyin siir iikam whiekak imiir siirin wi wadieyar mi owi. Mi kiriir ina kwiso hiriyyar nwokripkaii mi wi siyu biyie sowa tiri. Yio ti hiriinan siyuin, siyu miyyik rani. Mi kiriirin wi sowa nipiyaokinami maeyauwa paeya nutingi karamae nwowiya saiir hiriirin. Mi tariigina ya miyyik rani. ⁴⁴ Mi ta maeyauwa saiir hiran iyyim biri swoki aokaowikim. Niingaka. Mi wi inkami kip sima naei. Mi paeya hir mi iuiya, biri swoki iutingimiminika. Niingaka. ⁴⁵ Mi kira ha naingwowi iga kiriira saiirin siyu biyie ti tir haiginiu mi kira saiirin kaigrip itkaigi. Mi kira iga kwiruha sasa mi onami ti omin Adi Komii siya kigriraowiyin siir iikam whiekakim simiir mi siirin wi wadieyar mi owi. Mi kiriir iga kwiso hiriyyar nwokripkaii mi wi siyu biyie sowa tiri. Yio ti hiriinan siyuin, siyu miyyik rani. Mi kiriirin wi sowa nipiyaokinami, maeyauwa paeya nutingi karamae nwowiya saiir hiriirin. Mi tariigina ya miyyik rani. ⁴⁶ Mi ta maeyauwa saiir hiran iyyim biri swoki aokaowikim. Niingaka. Mi wi inkam kip sima naei. Mi paeya hir mi iuiya, biri swoki iutingimiminika. Niingaka. ⁴⁷ Mi kira ha naingwowi nhwona kiriirin siirin siyu biyie ti tir haiginiu mi kira siirin habitkaigi. Mi kira nhwona nhuruwa sasar mi o nami, omin Adi Komii siya kigriraowiyin digworaekwo whiekakim simiir, wi wadieyar mi owi. Mi kiriir nhwona nhiswo hiriyyar nwokripkaii mi wi siyu biyie sowa tiri. Yio ti hiriinan siyuin miyyik rani. Kiriirin wi sowa nipiyaokinami maeyauwa paeya nutingi karamae nwowiya saiir hiriirin. Mi tariigina ya miyyik rani. ⁴⁸ Mi ta maeyauwa saiir hiran iyyim biri swoki aokaowikim. Niingaka. Mi wi inkam kip sima naei. Paeya hir mi iuiya, iriipi hiriinan bi swoki iutingimiminika. Niingaka.

⁴⁹ Paeya wi iikamim simiir idwovar nikrimkrinkinami wa krima nikrimkrinkiniyin siir hiriinan. ⁵⁰ Wa siya dimin wadiekin. Mi wa siir hiiya dig nwokiyim mi kima wi panina swoki tiri ti wain siya hiigak swoki okiyim? Kimiir kwoinim hii karamae nwowiyin wain siir hiriinan kipi nwo. Niingaka. Kima ti wa kibiyin hiigak nwowiyin naemin sibgu pridaeyin mi krimiir kwoinim hiriinan dwo. Mi kima, kimiir nomiiyauim simaka kwoin hiinsima nwoki owi. Iriig.

10

*Jisis siya wig haniki nonkwonani siyuin siir boinimauugin
(Mt 19:1-12; Lk 16:18)*

¹ Jisis siya ta maeyau aiir haiburgigin mi siya ina yamin Judia simiir nu komii iir. Mi siya Jordan ie marmii hiran om imiir yam hir nwo imiir. Mi iikam hoimgakim ina swoki itim ini saikar swoki amwoniyim. Mi siya inokinokin simiirin Adi Komii siir yayim biya siya niki owomwarkaiyuim mi ini simiirar swoki owomwarkaiyuin. Siir siyuin hiriyyar trikin.

² Farisi sima ha nitim mi sima Jisis siiram ini ikiunani. Mi sima siir srii, krimiir siyuin wadieki pi yamisi owin siir wig aiir sopkiyyim, aniya? Mi sima Jisis siiram kinankuwam tirkim. ³ Mi Jisis siya ina yowarki boinkiyin simiir yai aiirin, siyu komiiyin biya krimiir brougaeyin Moses siya hauugiyin krimiir mi siya panina boinkikin, ha? ⁴ Mi sima boin, Moses siya wadie

bidi ywokiya. Inkamin yokwo win hauugi siir wiga saair sopkiyam mi saeya wa swoki ami saair pomou adim. ⁵ Mi Jisis siya simiir boinki, kima pi nantamyiriyirkin kimiir siyu inakar. Mi Moses siya ti siyu komiiyin kimiirin yokwo hiriinansi win hauugikin. Siya Adi Komii siir siyukin tani. Nningaka. ⁶ Bidi bidiniyarin Adi Komii siya nonkwokwokiya digworaekwo hoingakim mi siya ina yinkin onkwokwokiya wigkam sowerwai warar. ⁷ Mi kamn siir yopii ad owiir asi haiburgigi mi siya siir wigaka asi namasu kripkaii. ⁸ Mi sowa wi piu kwiruwar nrowi. Mi sowa wi yapa yapa nwo rani. Nningaka. Siya mi saeya sowa wi hiniina nwo rani, yapa yapa. Nningaka. Sowa wi piu kwiruwar nrowi. ⁹ Diminin Adi Komii siya nokiyopmasugiya inkamki siir nikripim wi dig nwo rani.

¹⁰ Mi mhoiya sima omaka hiriir swoki amim mi siir kigna miriyyim kamim sima srii siirin ta yai airamim. ¹¹ Mi siya simiir boinki mi ti inkamin siir wig aair sopkii mi siya yaeya wig nonkwonaei, yio ti kamn siir wig aair sopgigin. Mi siya siir biyan wig aairin siyu miyyik biri tirikikin. ¹² Mi wig ira saeya saair kam iir sopgigi mi yaeya kam nini owiui mi ta wiga saeya pi soggika saair kam iirin. Mi ta wiga saeya saair biyan kam iirin siyu miyyik biri turgika.

Jisis siir dimin miyyik miyyikim yinisisimim simiir hauu piuai haiginiugim piuanan

(Mt 19:13-15; Lk 18:15-17)

¹³ Mi sima yinisisim sapisap nhirim Jisis siirim yinkikwona apnani. Sima minam naingwokim, siir ina simiir nonkwokiya. Mi kamn siir kigna miriyyim sima io simiir ywoki. ¹⁴ Jisis siya hiriinan kigiya siir kwoinin miyyik biri naingwokikin. Mi siya simiir boinki, kima ti yinisisimim simiirin kariirim kignankinki yimbi niti kariiram. Kima simiir kipi nikidu naowid. Adi Komii siir omin digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin ti hiriinan yinisisimim simiirgin. ¹⁵ Kara kimiirin yaimwowa boini, inkamin Adi Komii siir omin digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin siir namim naingwowi mi siir naingwo tibmuya yinisisim praigakni kwoinan dwo. Mi Adi Komii siya wi siirar sibgu kigriraowi. Mi siir kwoinin hiriinan nwo karamae nrowi mi siya wi ti omin siir napninpokainam tani. Nningaki. Nningaka. ¹⁶ Mi Jisis siir ina simiir yonkwo. Mi siir ina ha nonkwowa mi siya simiirin ina whinkisiis haiginiuin. Iriig.

Inkamin digworaekwoki naokingugunankai ikin

(Mt 19:16-30; Lk 18:18-30)

¹⁷ Jisis siya ha napnamim mi inkam nwirin siirim iwit nani. Mi siya ogmwo siir igmiiga kingiina ini akai hiuni. Mi siya siir srigi, dimin taemin nowomwarkaiyuwan inkam kibi! Kara wi panina tiri kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin inokinok siir haiyamim, ha? ¹⁸ Jisis siya siir boinki, kira kariirin inkam wadie dimusi nikiugin, kariir kwoinin ha naingwokin kanakanairgi niuwi inkam wadieyin, aniya? Adi Komii sasairgin inkam wadieyin. ¹⁹ Kira ti siyu komiiyin siir bidi yinoknankinin: Kira inkam kipi nit mi wig kipi sop mi kira hi kipi tauae mi kira inkam nwirni kipi niksiae boin hiuriyu. Mi kira kariir yopii adwo sowerwai aowa dwo. ²⁰ Mi ti inkamin siya Jisis siir boinki, dimin taemin nowomwarkaiyuwan inkam! Kara yinisisim sapisapar nwonaniya mi tisa nadigniyin. Kara ti siyu komiiyin siir napikin. ²¹ Jisis siya siir kigin mi siir kwoinin ina yaingwo bunan siirsi. Mi siya siir boinki, diminin whir tir karam kira nrowin. Kira kariir digworaekwo hoingakim tiri hainaki inkam nhirim sima sainim. Mi kira umir simiir haii mi wi inkam paeprikabim simiir hauu. Mi mhoiya kira Adi Komii siir omin siya kigriraowiyin digworaekwo hoingakim simiir, siir

hirin wi dimin miyikakar mi owi. Mi kira kariir mhoiyya wit. ²² Ti inkamin ta yai aiir wakaeyin mi siir whwonkamin miyik biri swoki onamkin. Mi siir kwoinin ini hikakar ywokiyyin. Mi siya hikak dimusi biri nwokin siir digworaekwowim kasaki waeyao.

²³ Mi Jisis siya ina kaoyokiyokiyyin. Mi siya kamim siir kigna miriyyim simiir boinki, inkamin digworaekwo hoimgakakin siya wi miinan mirinami Adi Komii siir omin siya kigriraowiyin digworaekwo hoimgakakin siir napninopkainamin. Whisarii rani, simiir kwoinin ini simiir digworaekwo imar nwowim. Sina pi boriisopi inkam nwir hauuwim. ²⁴ Mi kamim siir kigna miriyyim sima ta yai aiir wakaeyim, sima ini hinda yanaakiyyim. Mi Jisis siya ina swoki owarkii boinkiyin simiir yai aiirin, ti yinisimim inkamin Adi Komii siir omin siya kigriraowiyin digworaekwo hoimgakakin simiir kigriraowiyin siir hiriir nami, siya wi miinan mirii nami. ²⁵ Mi hab saeya tidiyin yuis paniyyin siir no iir ninopkainamin wi dig nwo rani mi inkamin umir digworaekwo whiekakakin siya wi ta haba miinan saeya miriyya saiir hiriinan mi mirii rani. Niingaka. Siya wi mi komiigi komii mirii nami Adi Komii siir omin digworaekwo whiekakin simiir kigriraowiyin siir hiriir namamin. ²⁶ Mi kamim siir kigna miriyyim sima ini hindara yanaakiyyim. Mi sima, sima sima yomboin amboinam mi hiriinanki niuwi mi wi nhinga hii kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyyin inokiiinok, ha? ²⁷ Mi Jisis siya simiir kaokiyin mi ina boinkiyin, inkam wi dig nwo rani. Adi Komii kirmiir Wanin siya wi digar nwowi. Adi Komii sasar whinkinsis haiginiuwi siirin, ti dimin taeminim.

²⁸ Mi Pita siya Jisis siir boinki, wakae! Krima digworaekwo hoimgakin bidi haiburgim mi krima tisi kariir mhoiyya nitim. ²⁹ Mi Jisis siya boin, kara kimiirin yaimwowa boini iikam whiekakin kariirim naingwo tibmii mi ha haiburgigi ti digworaekwo hiriinanin, omaka, nomiyyau yokman, apu, adi, yinisim mi numir ³⁰ mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinan, digworaekwo homgak imiirar swoki hauu kiyyuwi, kamim kariir kigna miriyyim kimiirin. Mi kima wi dimin kasa hai rani. Wi ti hiniin digworaekwowim simiir hai. Omaka nomiyyau, yopii, yokman, yinisim mi numir, taka iyya kam nhirim siyyu biyye wi kimiirar mi tirbumbugi. Mhoiyya kima wi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyyin wi siir haii. ³¹ Mi tariinanin kam nhirim inigak nwowim mi sima mhoiyya simiirin wi aowa nikworinugigi. Mi ti kamim aowa nwowim, mhoiyya wi inigak sima nwowi. Iriig.

Jisis siya kwoimaka ina swoki boinin siya nao nami mi siya wa swoki insiin idwowi

(Mt 20:17-19; Lk 18:31-34)

³² Sina om komii Jerusalem hiriiram yapnam mi Jisis siya simiir biyya yamkwokin. Mi kamim siir kigna miriyyim sima ina yanaakiyyim. Mi ini sima simar yomboin ididnamin. Mi iikamin simiir mhoiyya napkiyyim sima ini nididkakar mi owim. Mi Jisis siya kam iur nwiswo siir kigna miriyyim simiir yikuna. Mi siya simiirin haningi boinnimauu diminin mhoiyya siir tiranin. ³³ Mi siya boin, wakae! Tariinanin krima om komii Jerusalem siir niyyami. Mi prisni yaowae adim mi kamim siyyu komii ninokninkini ikim mi sima inkamin ninomor kouanki nitin saikan wi yaigaka mi owi. Mi sima wi siir nisomaowama boinaii. Mi sima wi Juda iikam tani wi simiiram nikropki sima nisomaowam siirin. ³⁴ Mi sima siirin yai bibiyye wi haningi mi boinaiginiuwi. Mi yaeyop wi siir mi yasi mi siirin wa mi tiowi mi siirin wa mi itaoki. Mi siya iyyo wi kwisa nwokwowski ienau hirin. Mi ii kwoimaka siya wa swoki insiin idwowi. Iriig.

*Jems Jon sowa inig komiigak nwowam sriigo
(Mt 20:20-28)*

³⁵ Mi Sebedi siir yinisim nwiswo Jems Jon sowa Jisis siirim yit mi siir ini boini, dimin taemin nowomwarkaiyuwan inkam! Mi krira dimin whirin kiriir sriiyam mini. Mi nikrira minam naingwowi ti diminin kira kririir tirkiyim. ³⁶ Mi siya sowiir boinki, kowa dimuam naingwowi, kara kowiirin dimu minkiyim? ³⁷ Mi sowa siir boinki, iya kira Adi Komii siir om hiran digworaekwo hoimgakim simiir kigriraowi mi kira kririirin wi haningin dimbingi, nwirin wi iniga dikmwon idwo mi nwirin wi yaioyaeya timi okmwon idwo. ³⁸ Mi Jisis siya sowiir boinki, kowa tari biri sibgu ninokninkinko ti diminin kowa sriiyin kariir? Mi kowa ta hika kara haiya sair hiriinan hika wa hai? Mi kowa wi digar nwowi ti mob opkakin kara kwiyaeyin siir kwiyaeyim? Mi kowa wi digar nwowi kariir hiriinan op baptaisim, aniya? ³⁹ Mi sowa siir boinki, nikrira wi digar nwowi. Mi Jisis siya sowiir boinki, kaimwoka ti op mobin kara kwiyaeyin mi wo kowa wa timi kwiya. Mi ta opa kara baptaisa, wo kowa hiriinan wa timi baptais.

⁴⁰ Wi nhinga namisi idwowi kariir iniga mi kariir yaioyae aka. Ti diminin yio kariir dimin tani. Nningaka. Wi Adi Komii kririir Wanin siyar hidi simiirin. Mi wi nhinga namisi idwowi iniga yaioyaeya.

⁴¹ Mi kam iurim Jisis siir kigna miriyyim sama ta yai aiir wakaeyim mi sama io prasae bi swoki okim Jems, Jon sowakan. ⁴² Jisis siya simiirim yikiuna, sama siirim nitim. Mi siya simiir boinki, kima bidi yinokninkinim inkam komiyyin omom omom kigriraowiyin sama nikworinuwi wi digar nwowi. Mi sama inokinokin mi wa hauunanaei. ⁴³ Mi ti siya hiniin yio kimiir tir kipi nwo. Nningaka. Mi inkam nwirin kimiir yaowae nwowim naingwowi mi siya whisarii mi prii miriyyan inkam dwo. Kimiir mi imiir whinmiriyyam. ⁴⁴ Mi inkam nwirin kimiir biyan inkam nwowam naingwowi mi siya inkam nnganan dwo wigkam whiekakim simiir mi imiir whinmiriyyam. ⁴⁵ Mi ti hiriinan inkamin ninomor kou hiranki nitin siya minam biri nitkin kam nhirim siir mi imiir miriyyim. Nningaka. Siya hiniinam biri nitkin. Siya minam nitkin simiir miyan inkam nwowam. Mi siya biri naingwoyimyokin naosiyin. Nningaka. Siya naowamar nitkin iikam whiekakim simiir nanmaiwarkanaowidam. Mi simiir dimin biyeyim siya bidi haiyoprindiyumigiyyim mi sama ini rirmiyyar ywokiyim. Iriig.

*Jisis siya haiswoniskiyin inkam nwirin Batimiaskin
(Mt 20:29-34; Lk 18:35-43)*

⁴⁶ Mi sama om komii Jeriko hiriir yimbiam. Mi iya sama om komii Jeriko hir haiburgigim mi ina yamim. Mi kamim siir kigna miriyyim sama mi iikam isid komii ikin, sama ini saika yinkan amim. Mi sama kig Batimiasin Timiasni yinisimin siya siyugbid hiran ndwowini mi siya nhwokwisaekin. Mi siya iki iikamim simiiramar priikau priikauwikin umur minamim. ⁴⁷ Mi siya wakae Jisisin om Nasaretanin ini tir nwowin. Mi siya ina kauwok boinkiyin, Jisis Inkam Komii! Devidni isidin siirin kira kariirsi timi angwobuna! ⁴⁸ Iikam hoimgakim sama siir yik, kira yai tanki. Mi siya yai ini komiyyar swoki kauwok boinkiyin, kira ti Devidni yinieyim simiir yinisimin, kira kariirsi timi angwobumbu. ⁴⁹ Mi Jisis siya ina yamokwo naingwoyokiyokiyuin. Mi siya ina boinkiyin, siirin wiku nani. Mi sama ti nhwokwisae inkamin siirim yikiunam mi sama siirin ina boinmau wakaeyiyim kiriir kwoinin kirieya dwonam mi kira dinsiin siya kiriirama nikiunaei. ⁵⁰ Mi siir yuisa ina kiwhro itkingga. Mi siya biri kimiminkin, ina yinsiin iwitnamin Jisis siirim. ⁵¹ Mi Jisis siya siir boinki, kira dimuim naingwowi, kara kiriirin pi dimu minki? Mi ti nhwokwisae inkamin siya Jisis siir boinki, dimin taemin

nowomwarkaiyiūwan inkam, kara minam naingwowi, kariir nhwonan pi nanaokigimokiyim. ⁵² Mi Jisis siya siir boinki, kira ha dam! Kiriir naingwo tibmiiya saeya nwowaiginiugikin, wadie kiriirin. Mi biri kimiminkin siir nhwonan ini wadieyar ywokiyan mi ina kigimokiyin. Mi siyu hirin siya ini siir mhoiia yapnamin. Iriig.

11

Jisis siya om komii Jerusalem hiriir napninopkainamin inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir hiriinan nwonamkin

(Mt 21:1-11; Lk 19:28-40; Jo 12:12-19)

¹ Mi sima omisim whiswo om komii Jerusalem siir kingiin hir nwowo sowiir hirii yimbiam. Mi sima ti om whiswo Betfasi Betani mhii Oliv kingiin hir nwowo sowiir hiriir bidi yimbiamim mi Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir nwisni yikropki. ² Mi siya sowiir boinki, kowa ti omin kingiin tirar kwowin siir dam! Mi iya kowa ti omisim iir napnimbiiyami mi kowa pi donki haomisimin siirar napkigami. Siirin sima bidi yimboruninkinin biya inkam nwrkin siir biri niki idwokin mi siya wa wakaeyokna rani. Niingaka. Mi uridin siir nimbobuninkinin pi hirar hakaingigig. Mi siirin pa whainani kara nidwonamam. ³ Mi inkam nwrki sriigii, kowa dimuam nikiunami siirin, ha? Mi kowa wi hinina dowarkii boin, Yaowae Komii siya miigakin siirin. Mi siya pi kimimin tani pa swoki ikropki kiriiramar. ⁴ Mi sowa ina yamwo. Sowa kig donki haomin omaka ira sair anoka hir nimbobuninkini mi siya ini idowiiya hirar nwowin siyuuka kingiin hir mi sowa siir hakainam. ⁵ Mi kam nhirim kingiin hir nwowim sima boinki sowiirin, kowa ti donki haomin siirin dimusi hakainami, ha? ⁶ Mi sowa simiirin Jisis siya boinmauugiya yaiya sair hiriinanar boinki. Mi sima ini wadieyar ywokiyyim sowiirin. ⁷ Mi sowa ti donki haomin Jisis siirin hainani. Mi sowiir yuiso siir idwo hir haigin mi Jisis siya siir idwower yidwo. ⁸ Mi iikamim simiir yuisim siyu iirar hakinwin mi nhirim paeya kwiya undimtio hainaki siyu iir haiginwinam. Sima siirin hiriinan minam tirkim, siir inigin siir hainanwinam inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir hiriinan. ⁹ Iikam nhirim bi ywo mi nhirim mhoi ywo. Mi sima ina kauwok boinkiyim, Hosana! Kira ti inkamin Adi Komii krimiir Wanin siir kirieni natin siir kinsiis haiginu. ¹⁰ Siya krimiir kigriraowam ntkin biya krimiir brougaeyin Devid siya kigriraowa sair hiriinan. Krima ini maingimaarga nwowinin mi kira siir kinsiis haiginu, kira inkam komii kingin.

¹¹ Mi Jisis siya ha namin om komii Jerusalem hiriir yimbiam. Mi siya ina yapninopkainamin omaka Adi Komii siir inig hainaniya sair mi siya ina yapkigyokiyokiiyin omaka yainau hir mi omaka akpitga warar. Mi siya digworaekwo hoimgakim simiir napkig digiyyin mi siya mi nhirim simiir miriyyim naingwokin. Mi bieyin ina yikiiyamtibin. Mi kam iur nwisio siir kigna miriyyim sima mi siya, sima om Betani hiriir asi nam tibgin. Iriig.

Jisis siya pae fikin siir boinkin siya wi yin kipi bud

(Mt 21:18-19)

¹² Mi iigwir nugakin sima om Betani hir haiburgiyakwokim mi ina swoki amyakwokim om komii Jerusalem hiriir. Mi Jisis siir mhiiya ina yaokiya. ¹³ Jisis siya pae fikin wira kigi, arurig hirar nokwowini mi kwo saeyara nopki kaisisi. Mi siya siir kigiyyin mi ina yamin hiriir siir yinin ini hansiriu siya naeyam. Mi siya ini niinga yaka kigiwin, yin biri budgin, nhiruwa sim karamaeyar ywowin. Niingaka. Siya kwo ara ninkiniugin. Mi ti pae fikin siir iya yin siya budiya saeya waeyao ¹⁴ Mi Jisis siya ti paeyin siir boinki, kira wi

yin kipi swoki bud mimin. Nningakanga. Mi kamim siir kigna miriyyim ina wakaekiyim ta yaiya siya boinkiya. Iriig.

Jisis siya nipimpatnowidninkigikim kamim Adi Komii siir omaka digworaekwo sair haiginim

(Mt 21:12-17; Lk 19:45-48; Jo 2:13-22)

¹⁵ Mi sima om komii Jerusalem hiriir nimbiamim mi Jisis siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya sair hiriir yapninpokainam. Mi siya kamim digworaekwo haiginim ta omaka aiir mi kamim ti nae digworaekwo imiir sain ikim, siya simiir ini nhinikiropnatnouwidninkigi. Mi siya kamim umir ninowana haiiyim simiir haiiyim simiir wara yinakinhimnhin itkiigiigi. Mi kamim ipiyin mi haiginim simiir haiiyim warar mi inkin iinakinhimnhin itkiigiigi. ¹⁶ Mi Jisis siya simiir boinikidugi, sima nae digworaekwomim ti siyiuin Adi Komii siir inig hainaniya omaka sairim napriokinamiyain siir pi haiginisi. ¹⁷ Mi siya simiir boinki, Adi Komii siir yaiya hinina boinka, kariir omaka wi hinina dapi, iikam hoimgakim simiir omakaka Adi Komii siirim kwisboinika. Mi ta omaka nae min kima nini haiginiya mi kima ini inkamin hi tauaeyin si nini idam oniiyim inkamki kigs mi siir hiriinan nini tirnikim.

¹⁸ Mi prismi inkam komii komiiyim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim, sima ta yai aiir wakaewinim mi simar kig iikam whiekakim Jisis siir siyiu iirara napim mi sima ini nididkakar ywowim. Dimusi rani, iikam whiekakim sima siir siyiu iirar napi mi sima siir nisomaoni siyiuam asi hansirkim.

¹⁹ Mi naiowaka kamim siir kigna miriyyim sima mi siyar, sima om komii Jerusalem hir haiburgikrib mi sima ini om Betani hiriirar swoki am tibim. Iriig.

Inkam naingwo tibmii mi siya ha kwisboini mi diminin siya sruiyin wa haii

(Mt 21:20-22)

²⁰ Mi iigwir nugakin sima ha napnamyakwokim mi ina kigamim ti pae fikin bidi waiyugusamin. ²¹ Pita siya ta yaiya Jisis siya boina sair swoki aingwokiyyin mi siya ina boinkiyin, dimin taemin nowomwarkaiyyuan inkam, kira kigi ti pae fikin ii kira boingikin, siya bidi waiyugusamin. ²² Mi Jisis siya simiir yai aiir yowarkii boinki, kima Adi Komii siirim naingwo tibmii mi ti hiriinan diminin kima wi siirar mi tiri. ²³ Mi kima ti mhuu iir boinkii hinin, kira damki, whi komiyya sair hir damikwomaiyyu. Mi ti inkamin siya kwoin whisair naingwo karamae nwowi, siya hindara naingwo tibmii iski mi ha boini, ta kariir yaiya wi kaimwovar nwowi. Kara kimiirin yaimwowa boini, diminin ti inkamin siya boini mi wi siir hiriinanar nimbiamim. ²⁴ Mi siya kira nhwo kwisboinkii dimin whir haiyam mi kira naingwo tibmii mi ha boini mi wi kaimwovar nwowi kira wi ti dimin iirar haii. Kara kimiirin yaimwowa boini, ti diminin kima kwisboinkiyim mi wi simar swoki imbini. ²⁵ Hya kima Adi Komii siirim kwisboiniyim mi inkam nwirkin kimiir tirbugin mi kima kwoin biyye siirim kipi nwo io saika nwowam. Nningaka. Kima nae saikar dombudninkin ae. Mi kima hiriinan tiri mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinan siyiu iirar swoki tir haiginuwi. ²⁶ Mi kima ti inkamin kimiir tirbuin saika nongwomamair ae karamae nwowi mi Adi Komii siya kimiir dimin biyyeyim wi simiir haiyoprimdiyumiigi rani. Mi siya wi kimaka mi ingwomamair ae rani. Nningaka. Iriig.

Sima Jisis siir srigim ta miyya nhinga hauuga siirin

(Mt 21:23-27; Lk 20:1-8)

²⁷ Mi sima ina swoki amim om komii Jerusalem hiriir. Mi Jisis siya ina yapninpokai namim omaka Adi Komii siir inig hainaniya sair. Mi kam

nhirim pris nwowim mi kam nhirim Adi Komii siir siyiu komii iir kigriraowi ikim mi Judami kam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim, sima yitswo Jisis siiram. ²⁸ Mi sima siir ini sriini, kiriirin kirie nhinga hauugin, ta miya saair Biyan Inkam Komii nwowin? ²⁹ Mi Jisis siya ina yowarki boinkiyin, kara iriipi hiriinan pi kimiir mi kwasrii dimin whirin siirin. Mi kima kariir yai aiir wakae boini mi kara kimiirin pa mi boinmauuwi inkamin ta miya kara miriyya saair boinkiyin. ³⁰ Mi yipikin Jon siir nikropkiyin iikamim simiir baptais haiginiuwam? Adi Komiiyin ninomor kouanin siya piyamisi ikropkiyin, iyie? Mi tari nuan inkamkin piyamisi ikropkiyin, aniya? ³¹ Mi sima io simasimar yinwo anwo mi krima ha boini, ti diminin ninomor kou hirankin mi siya wa boini mi kima dimusi nwokim siirin biri naingwo tibmiigim, ha? ³² Mi krima ha boini, siya inkami diminkin, ta yaiya wi dig nwo rani. Nningaka. Mi sima iikamim simiirsi swoki ididi. Iikam hoimgakim ina ninokninkinim Jon siya profet inkamkingin. ³³ Mi sima Jisis siir yai aiir asi wakae boinkim, krima ninokninkin tani. Mi Jisis siya simiir boinki, kara iriipi hiriinan pi kimiir mi boinmauu rani. Nningaka. Inkamin kariir boinkiyin ta mi aiirimin. Iriig.

12

Boiniyo yaiya inkam biyieyim wain numira saair kigriraokim (Mt 21:33-46; Lk 20:9-19)

¹ Mi Jisis siya boiniyo yai nhirim simiir boinki, siya boin, inkam nwirin numir waina ha yiyokninkinam mi ina yitkii nankin iuin. Mi siya ie komiiyin ina yopin. Mi diyamir komiyya ira yopkikaigi ti ie iir, wain imiir war-brompropnamim. Mi pada briipriya haini miriinainam koua hiriir, kamim saair kigriraowim simiirin. Mi siya simiir boinki ta numira kima sibgu kigriraowim. Mi iyya ti paeyim sima budgin mi sima higi mi nhirim wi kimar whin haii mi nhirim wi kariir whin hauugi. Mi iyya siya simiir boingigin mi siya ina haiburgigin siir om iirin. Mi siya ina yamin aru maeyauwa. ² Mi iyya ta wain numira saeya higiya mi numiran inkamin siya yikropki inkamin whisarii mi priimiriyyin siir, kamim wain numira saair miriyyim simiirin. Siya minim nikropkikin ta numira saair nae nhirim siir hauugiyim. ³ Mi kamim numir kigriraowiyim sima ti inkamin whisarii mi priimiriyyin siir yankabrimdinu okwo mi sima siirin ina yipimar haiginiugiyim. Mi siirin ini nungar swoki ikropkiyin. ⁴ Mi siya whisarii priimiriyyin inkamin nwira swoki ikropki simiiram. Mi siirin sima mwo iir yikirki mi siirin haini yigbumbu haiginiugi. ⁵ Mi siya whisarii priimiriyyin inkam nwirin nwoimaka ina swoki ikropkiyin. Mi ti inkamin yo hiriinan, ina mi isomaokiyin, sima mi siya kamim whisarii mi priimiriyyin simiirin hoimgakar yikropki. Mi sima nhirim hindara mi tioki mi nhirim ina yisomsom aokiyim. Mi sima ti hiriinan siyiuin nwiruwan biri tirkin. ⁶ Mi siir hirin nwiruwar nwowi siya siirar yinisimkin, siir kwonin siiramar naingwokwonanaeikin. Mhoigi mhoiyya ini siir yinisim iirar yikropkiyin ti kamim numir aair kigriraowiyim simiiram. Siya hainina boinkikin, sima wi kariir yinisimin wi siir yaiyar wakae yoknaei. ⁷ Mi ti kamim ta numir aair kigriraowiyim sima, sima simar yomboin amboin, ti inkamin siir adni digworaekwo whiekakim wi siya hai. Hundie! Krima siir nisomaoki. Mi ta numira wi krima krimar nwoki. ⁸ Mi sima siir nisom aowam kauwok boinkikim mi siirin numwowa hiriir yisom itkaigi. ⁹ Mi Jisis siya ina swoki sriyyin, ta wain numira saair adin wi panina tiri? Mi iyya siya niti mi wi ta numir aair kigriraowim kamim wi simiir nisomsom aoki. Mi ta numira wi inkam nhirim simiir boinki, sima kigriraowim saairin.

¹⁰ Mi kima tari Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir nwowim simiir biri mwangim? Siya hinina boinkikin,

ti kougouwin yaewan kima kindiyu wangigin mi tariinanin siya ini bopwonauan kougou yamwoiun. ¹¹ Siirin biiki biyin, Biyan Inkam Komiiyin siya tirkim mi ti diminin ha nimbiamkin. Mi krma siir kigiyim ini wadiyar ywokiym.

¹² Mi ti Judami inkam adiyaowae komii komiiym sama bidi yinokninkinim Jisis siya ta boiniyo yaiya simiirar kwaboinka. Mi sama Jisis siir nonkworimdinu hainamim tirkim omaka huyokiyokaiya saiir hugripkiikikaigim mi sama ini ikamim simiirsi yididim. Mi sama siir haiburgigim mi sama ina yaim. Iriig.

Mi sama Jisis siir srigim umir hauuim inkam komii Sisa om whiranin siirim (Mt 22:15-22; Lk 20:20-26)

¹³ Mi sama Farisi simiir nhir ima mi Herot siir kam nhir ima simiir yikropki mi sama yam Jisis siirim. Mi sama Jisis siirin minam kinankugim siya yai biye boinim. Sama bidi yinokninkinim, siya hinina boinkiswo, ihi Farisi kamim Judami isidin sama wi io pi yowoin siirin. Iye? Siya ha boinkiswo. Niingaka. Mi Herotni isidin sama wi io simiir pi mi owin. ¹⁴ Sama ha nitim mi siir ini boini, inkamin nowomwarkaiyuwiyin, krma bidi yinokninkinim yaayim kira boiniym kaimwowaigim. Kira inkam nwiruwaniym biri naingwowikin mi kira inkamin inigakin yaeya yai biri swoki boinikin mi inkamin inig kamaeyin yai whirni. Niingaka. Mi kira ikamim simiirin Adi Komii siir siyuun siir yaimwo imiirrar boinimauuwi. Kira panina naingwowin? Mi krma takis inkam komii Sisa siir hauuwi mi wi wadiyar nwoi. Iye? Niingaka. Wi hauu rani, aniya? ¹⁵ Mi Jisis siya bidi yinokninkinim, simiir niksisaeya. Mi siya simiir boinki, kima kariiram dimusi kinankiuwi, kariir niksisaeyim? Kima umira kwira whainani kara kigam. ¹⁶ Mi sama umira kwira hainani siirim. Mi siya srii taka hinin umir whwonkama nhiiir inigin nwoka, ha? Mi yim sama ina boinkiyim, inkam komii Sisa siirga. ¹⁷ Mi Jisis siya ina wakae boinin simiir yai aka, Sisa siir diminin kima Sisa siir hauu. Mi Adi Komii kirmiir Wanin siir diminin yio Adi Komii siirar timi hauu. Mi sama ini siir siirara yangwokokwim. Iriig.

Sima Jisis siir srii inkamin naonamiyin mipa swoki insiin idwowi (Mt 22:23-33; Lk 20:27-40)

¹⁸ Mi mhoyiya Sadyusi nhirim Jisis siirim yit. Sadyusi sama hinina naingwokim, inkamin naonamiyin wi swoki insiin idwo rani. Mi sama siir ini sriini. ¹⁹ Inkamin ikam nowimwarkaiyuwiyin Moses siya hinina winkikin yai kwira kirmiirim, iya inkam nwirin siya naonami mi siya yinisimkak biri nwogigin mi wiga ina ywokiya mi ti kamim siir nomousim mi siya swoki onkwonaei ta wiga? Mi mhoyiya siya yinekak nwoi siir yaowaeyin siir igsopa wi siya nwoki okwokairinanaowidi? ²⁰ Mi simayao iriyyar nwiskinuwi, yaowae wig siya yonkwona mi mhoyiya siya ina yaonamin. Mi siya yinie biri niyogigin, ini ningar yaoyopnisugika siir wiga. ²¹ Mi yaowae saika nwokaiyin mi ini siya swoki onkwona ta wiga, yio iripi hiriinan ina mi aonamin. Mi siya ini yinisim kamaeyar mi ogigin, yinie bi mi iyogigin. Mi nwoimakan iripi hiriinanar mi tir. ²² Hirii hiriinankina ti kamiyao iriyyar nwiswo ta wig irua saiirara nonkwonakim. Mi sama yinie biri swoki iyogigim. Mi mhoyiya ta wiga ina mi aonama ²³ mi mhoyiya ti kamiyawim naonamim sama swoki insiin idwodwo digi ieyankin mi ta iya, ta wiga wi nhiiir wig nwoi? Kira bidi yinokninkinim ta wiga simiiryao wigar niki oka, Sadyusi sama hinina srigim siirin.

²⁴ Jisis siya simiir boinki, kima Yokwo Komiiya saiir yai biri ninokninkinkim. Mi kima Adi Komii siir kirieya saiir biri mi inokninkinkim? Mi kima yaimwoni bi mi inokninkinkim? Mi kimiir kwoinim miyik paniinsi yaingwosi. ²⁵ Hiya kamim naonamim sima ninsiin idwowi ie hirankin, sima wi wig nonkwonakak nwo rani. Niingaka. Sima wi ninom kowan paekwosimim simiir hiriinan nwowi. ²⁶ Mi ta yaiya sima kamim naonamim simiir boina, sima wa swoki insiin idwowi, ie hirankin. Mi kima tari yokwowa Moses siya winkiya saiir biri mwaingim, ti niuwiiyin paeya paekikopim simiir niuwa. Mi Adi Komii krimiir Wanin siya Moses siirin saiir boinmauukin, siya hinina boinkikin, kara Ebrahim, Aisak, Jepok omwai waiyayokiyoyiyim simiir Adi Komiiyin. ²⁷ Adi Komii siya ti kamim naonamim simiir Adi Komii rani. Niingaka. Siya kamim omwai waiyayokiyoyiyim simiir Adi Komiiyin. Wara kimiir kwoinin miyik rani, ini biye ywowin. Iriig.

Adi Komii siir siyiu whiekakim simiir biyan siyiu ieya
(Mt 22:34-40; Lk 10:25-28)

²⁸ Inkam nwirin siyiu komii ninokninkiniyin siya ina yitin. Mi siya wakaeni sima yaiinan ninii. Mi siya wakaie Jisis siya boiniyim yayim simiir, siya yai wadie imiirara boini. Mi siya Jisis siir asi sriigin, piki hinin siyiu ikin, siyiu whiekakim simiir bi nwowin? ²⁹ Jisis siya siir yai yamdi hinina yowarkii boin, biyan siyiuin sima hinina win boinkikin. Wakae! Kima ti iikamin Isrelanin, kima ti biyan siyiuin siir sibgu wakae! Krimiir Adi Komii nwiruwon siyairgin Biigi Biyan Inkam Komiiyin ³⁰ kira kiriir Biyan Inkam Komiiyin siirim daingwo. Mi kiriir mhai kwoinim mi kiriir kirieya siirara hauu iuguski. ³¹ Mi mhoiiyan siyiuin yio hinangin kira inkam whiekakim simiiramar daingwo irkak, kira naingwokwonanaeya kiriir piu aaisi saiir hiriinan. Siyiu whirkin ti siyiu whiswo sowiir kou biri nwokin. Niingaka. ³² Mi ti inkamin siyiu komii ninokninkiniyin siya Jisis siir boin, inkamin iikam nowimwarkaiyuiwiyin! Kira yai wadieya boini. Hiipa, kaimwoka! Adi Komii siyairgin Biyan Inkam Komiiyin, inkam nwir karamaeka. Niingaka. ³³ Mi kirmiir mhai kwoinim mi kirmiir kirieya siiraramar daingwokwonanaei. Krima naingwokwonanaeya kirmiir piu aairam saiir hiriinan. Krima ti siyiu whiswo sowiirar dap iski. Mi ti siyiuin ini ti Adi Komii kirmiir Wanin siiram nanag hauuwiiyin siyiuin wraisu minim sim mi ini siir kou ywowin. ³⁴ Mi Jisis siya ta siya wakaie boinkiya saiir wakaekiyin mi siya ina yaingwokiyin ti inkamin ninokninkin wadiekakin. Mi Jisis siya siir boinki, kira aru nwo rani, ini kinginar nwowin kariiram nitim mi kariir aowa nwowim. Mi kara wi kiriir Biyan Inkam Komii nwowi kiriir kigiraowam. Mi iikam hoimgakim sima Jisis siirsi yidid mi siirimim yai nhirim paniinsi swoki sriisi friig.

Jisis siya simiirin Kraisi siirim sriigin
(Mt 22:41-46; Lk 20:41-44)

³⁵ Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir nwowin mi siya yayim iikam imiirin hirar yowomwarkaiyiu. Mi siya simiir srii mi sima ti kamim siyiu komii ninokninkiniyim, sima hinin dimusi boinkin, Kraisin Devidni yinieyim simiir yinisimkin, ha? Mi ta yai hiriinana sima boina, kima panina naingwokim? ³⁶ Adi Komii siir naeyiuin Devid siir nsiimaugun. Mi Devid siya hinina win boinkikin, Adi Komii siya kariir Biyan Inkam Komiiyin siirin hinina boinkikin, kira kariir ina inig aair didwo. Mi mhoiia kara kiriir sau omomin wi siir waorimtiokiigi. Mi sima kinaka wi kirie nwo rani, wi kiriir aowa nwowi.

³⁷ Mi ta yaiya yokwoni siya win boinkika. Devid siya siirin hinina dapikiuwi Kraisi siya Biyan Inkam Komii gin. Mi siya Devid siir apu dimusi nwokin? Ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin Mesaia mi ikam isid komiiyin ini maingamairgar ywokiyyim, siir yai wakaeyamin. Iriig.

Jisis siya kamim siyyu komii ninokninkiniyyim simaka yaigakin
(Mt 23:1-36; Lk 20:45-47)

³⁸ Mi Jisis siya simiir nowimwarkaiyyuwim mi siya ina boinin, kima sibgu mintarao siyyu komii ninokninkiniyyim kamim simiirsiiyin. Mi sima yuus bripi kaiiyim mipa nouaptatao ami. Sima minam naingwowi, iikamin maeyau kwiruwa nidwowyim sima simiir nwoki boin winim, akamnaei. ³⁹ Sima minam naingwowi Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya iikamin simiir whwonkam ida minam nidwokai, iya nae komii aiir naei mi nae miyyik miyyikim wi simiirar nwoki hauuim biyyin. ⁴⁰ Sima wig igabaeyim simiir omaka imiir kininbimbiramikim simiir kamim naonamin. Mi sima nhwo kwisboiniyyim mi yai priei boiniyyim, sima pi niksisaei. Mi mhoiyya sima inkam komiiyin yai hidiiyin saika nokwo boini mi sima wi hik hiriinansi haii. Iriig.

Wig igabaeya digworaekwo karamaeya Adi Komii siir hauuga umir mirmii kwisuwa saiiro
(Lk 21:1-4)

⁴¹ Jisis siya miyya umir haiigiya Adi Komii siir omaka hir nwokaiya sair kingiin hirar nidwokin. Mi siya ina nidwo kigiraowin iikamin umir nitkaigaiyyuwim umir haigi miyya saair. Mi umirkak kamim yim umir hoingakar mi itkaigaiyyu. ⁴² Mi wig igabae ira digworaekwo karamaeya sair kamini bidi yaowin, saeya ha nita sair umir mirmisim kwiswo ina mini itkaigaiyyugiga. Mi ti umir mirmii mirmii kwiswo saeya nitkaigaiyyugiga iriparin ini kwiruwar ywowa. ⁴³ Mi Jisis siya kamim siir kigna miiyyim simiirar yikiuna, sima siirim nitim. Mi siya simiir boinki, kara kiiirir yaimwowa boini, ta wig igabaeya digworaekwo karamaeya sair kamini bidi yaowin, saeya umir prasae biri nini itkaigaiyyugiga ta umir miyya saairin. Mi iikamin umir sair nitkaigaiyyuwim ini ta wiga saeya taouugam. ⁴⁴ Ti iikam omkakim sima umirkakim, simiir umirim ina nwokaiyyim. Mi sima nhirim umir miyya aiir haigigi. Mi ta wiga saeya ningakinairga mi sair umirim ina yitkaiyyu swokiyyim. Mi saeya ini ningar ywokiya. Nhirim nae sainaeyim biri swoki onaowidgin. Ningaka. Iriig.

13

Jisis siya Adi Komii siir omaka saair boinkin wi sapi bimbirigiyami
(Mt 24:1-2; Lk 21:5-6)

¹ Jisis siya Adi Komii siir omaka saair haiburgigin mi siya ina yapamin. Mi inkam nwirin siir kigna miiyyin siya boinki siirin, dimin taemin nowimwarkaiyyuwan inkam! Ti siya komii komiiyyim simiir kigi. Mi omaka miyyik miyyikim Adi Komii siir omaka kingiin nwowim simiir kigi! ² Mi Jisis siya siir yai aiirin hinina yowarki boinki, kira ina kigin ti omaka komii komiiyyim, aniya? Mi kira wa kig rani, siya nhirim ini siya nhirim simiir idwo haiginim. Ningaka. Mi sima wa nhimnhinkinainami. Mi nhirim wa niki ipimpamki. Iriig.

Jisis siya boin hikpai hikpai whiekakim wa nibiyami
(Mt 24:3-14; Lk 21:7-9)

³ Jisis siya mhiu Oliv siir nidwokin mi siya yidwo kigi yarmiya hiriir, Adi Komii siir omaka komiiya hapi nwowi mi Pita, Jems, Jon mi Endru

simasimar yat Jisis siirimin. Mi sima siir ini srini, ⁴ kira krimiir boinmauugi, wi paka hiniin iya saiir nimbini ti digworaekwowim. Wi piki hiniin dimin iki nimbini biyin krima ninokninkinamin. Mi ti digworaekwowim ini kingiin nwowim wi simbi nimbini, ha?

⁵ Mi Jisis siya simiir boinki, kima ha hiirtarao, kimiirin wi inkam nwrkin pi niksisaesi. ⁶ Kam nhirim sima wi kariir inig siir nini kinsina dapni. Mi sima wa boini, ti inkamin yio karaingin. Mi sima wi iikam hoimgakim simiir niksisaesi mi sima wa nwoki aingwo tibmiiyim. ⁷ Mi iya kima ha wakaei yaiiya ini kingiin tirar kwiniya mi yaii kwira ini hindankin mi kiririnnya mi kima wi kipi naingwoyimyokwin, takina ya wi bi nimbini. Mi iya digiyana ya ina niki owa. ⁸ Kam nhirim om whiranam wi om whiraka nini iniyyiuiwi. Mi nu whiran kamim wi nu whiran kamim yaii simaka nini iniyyiuiwi. Mi maeyau nhirin ninin wa mi iti mi mhi wa mi aowi. Mi tiki hiniin diminpai diminpaiyim sima nimbiam, mhoyiya wi komiyya nasae owiuguski wi gwo rani. Niingaka.

⁹ Kima kimasayar timi mantirao, kimiirin wi sima nonkworimdinu hainami kamim yai hidwiniyim simiirin. Mi sima kimiirin wi omaka yai nidwokai wakaeiya hirar tioki. Mi sima kimiirin wi inkam komii komiyyim omom omom kigriraowiyim mi inkam komiyyim nu kigriraowi ikim, wi simiir whwonkam ida nini okmwin okwoiuiwi. Mi kima wi kariir yaiwin kibiya saiir niki boinmimauuwim simiirin. ¹⁰ Iya digiyana wi aissima niki digi rani, iikamim omom omanim hinda tinda nwowim sima ta yaiwin kibiya saiir tiki wakae digi. ¹¹ Mi iya sima kimiir nonkworimdinu hainami inkam komiyyim yai hidwiniyim siirim mi kima wi kipi nidid mi wi ha kipi naingwo, krima wi panin yayim sim boini, ha? Niingaka. Yai hoimgakim Adi Komii siya wi ta ii aiirar boinmimauugi. Mi yayim kima boini mi wi kima boin tani. Niingaka. Wi Adi Komii siir naeyuin siyar boini. ¹² Mi yaowae wi siir nomousim iirar nikropki kamim sau ninitiyim simiirin, sima nitim siirin. Mi adin siir yinisim iirin wi ti hiriinan siyiu iirar mi tiri. Mi yinisimim yim wi simiir yopii adim simaka ninii yaii. Mi simiirin wa nikropki kamim sau ninitiyim simiirin, sima nitkikikinim simiirin. ¹³ Mi iikam hoimgakim sima kima io wi whisarii nwo rani, kima kariir siyiu iir napikim. Mi sima wi ti hiriinan siyiuin siir asi tiri kimiirin. Iya digiyana saeya digi mi ti inkamin hikpai hikpasi nikii karam nwowin mi siirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkanaei. Irii.

Dimin biyieki biyeyim wi sipi nimbini
(Mt 24:15-28; Lk 21:20-24)

¹⁴ Mi iya kima ti dimin biyieki biyeyim om kopbumbuwiyin siir kigi, siya wi maeyauwa haiyaeya wi saiir nokwowini. Mi inkamin ta yaiya saiir mwaini, siya wi sibgu dinokninkin mwain. Mi ta iya iikamim nu Judia hir nwowim, sima wi mhua hiriir nidamami. ¹⁵ Mi inkamkin piu aeyin hii hir nidwo siiswaki, siya wi siir omaka hiri swoki iwit iiyam tani, siir digworaekwo imiir hainakiyim. Niingaka. ¹⁶ Iya inkamin siya siir numir aiir tirkwowaki, siya wi swoki haiyug am tani, siir yuis aiir hainakiyim. Niingaka. ¹⁷ Mi yimbisim wigim yinpiugak nwowim mi nhirim yinisimim mwiyyar niki aeyim mi sima wi hik prasae hai rani. ¹⁸ Mi kima nhwo kwisboin ti diminin ta iya nao komiigi kiniya saiir kipi nimbini. ¹⁹ Mi ta iya wi hik prasae hai rani. Mi iya Adi Komii krimiir Wanin siya ti digworaekwo whiekakim simiir nonkwokwowin mi ta hiriinan hika bi nimbiamka, tariinanin tasa niki oyokiyokwiya. Mi mhoyiya iripi hiriinan, ta hik hiniina wi nimbiam tani. Niingaka. ²⁰ Mi Adi Komii siya ta ii aiirin haruwa nikwoninkikripna karamae nwowi mi iikam whiekakim sima wi hinda priiyop itkaigii. Mi siya

iikamim siya nimbangiyim simiirsi naingwoyimi yokin mi siya ta iya haruwa asi nikwoninkiripnakika.

²¹ Mi ta iya inkam nwirin kimiir boinkin, kigi! Kraisin tisi tapi nwowin. Mi nwirin yo wa mi kwaboini, kigi! Kraisi siya isi hapi nwowin. Mi kima wi kaimwo kipi nwo ta yai aiirin. ²² Mi mhoiyya kam nhirim wi ha niksisaei, kara Kraiskin mi kara profet inkam nwirin, wi simiir hiriinan nwonanii. Mi sima dimin komii komiiyim mi mipai mipaiyim wa mi kininankiuwi iikamim Adi Komii siya nimbangiyim simiir niksisaeyam. ²³ Mi kima sibgu mintarao, ti digworaekwowim tapa kara boinmimauu digiyim kimiir, mhoiyya wi simar swoki imbiyami. Iriig.

*Mi mhoiyya yaowae adin ninomor kouanin wi sipi niti
(Mt 24:29-31; Lk 21:25-28)*

²⁴ Mi iya ta hik komiyya saeya digi mi taka iya bieyin wi hindara kakauu iuguskii. Mi bwana wi mi who rani. Niingaka. ²⁵ Mi nauunim wi ninomor hiranka nikiiki nainii. Mi digworaekwo kirie kirieyim ninomor kouanin wa kiisiskii. ²⁶ Mi wi sima kigwini Yaowae Adin ninomor kouanin wau nirsima saika ninkin iti. Mi siir kirie komiyya mi siir dimin miyikin paenan niyuaeyin wi warar ninkin iti. ²⁷ Mi ta iya siya wi siir paekwosimim simiir nikropki. Mi siya wi iikam whiekakim nuanim siya nimbinkiyim hinda tinda nwowim, wi simiir nikuna digi, maeyau kwiruwa nangiriyuniyim. Iriig.

*Whrou siya ii hidni siyuun siir nikrigin
(Mt 24:32-35; Lk 21:29-33)*

²⁸ Kima whrou siirar dinokninkin, iya pi whrou siya woki ti hiriinanin krime pa ninokninkini opin wi sipi niuwi. Mi opud naowin wa mi ikii kini. Ta hiriinan iya saeya opki niuwiya. ²⁹ Mi hiriinankiniuwi mhoiyya wi kimar kigi ti diminin ini yimbiyamin. Mi kima wi nwoki inokninkinyim, iya Yaowae Adin ninomor kouanin siir iya tiriir nitana kingiin bidi ywowa. ³⁰ Kara kimiirin yaimwowa boini, ti iikamim nwowim sima wi niki ao rani mi ti digworaekwo hoimgakim wa nimbiamii. ³¹ Mi nu ninomorwo yo wa digii mi kariir yaiya wi wara digi rani. Niingaka. Iriig.

*Inkam nwirkin ninokninkin tani ta iya siya niti
(Mt 24:36-44)*

³² Inkam nwirkin ninokninkin tani ta ii aiirin nugak, nabie mi naiowaka. Niingaka. Mi paekwosimim ninomor kouanin yim hiriinan ta iya saiiir mi inokninkin tani. Mi Adi Komii siir yinisimin iripi hiriinan ta ii aiirin wara mi inokninkin tani. Niingaka. Adin sasar ninokninkin iski ta ii aiirin. ³³ Kima mintarao mi kima wi nhwo kipi whwonkai kima ninokninkin tani, tikanin wi paka hinin iya sae nimbini. ³⁴ Siya inkam nwirin siir hinangin siir omaka saiiir haiburgikin mi ina yapnamin maeyau gwira. Mi kamim whisarai mi priimriiyim siir mi imiir, siya miyim simiirin yapa yapa yonkwo digig. Mi siya inkamin ano iir kigriraowiyin siir boingig, kira sibgu kigrirao nhwo kipi whwonkai. Jisis siir boiniyo yaiya dig ywokiya. ³⁵ Jisis siir yaiya tasa niki ama. Mi kima wi asi kigriraowi kima ninokninkin tani, iya omakan inkamin siya niti. Siya wi paka hinin iya sae namisi iti, siya niibopwo namisi iti, iyie? Wi iumaka namisi iti, iyie? Wi nugak namisi ityakwoki kima ninokninkin tani. ³⁶ Mi kima sibgu kigrirao, siya kimiirin wi hindara nhingaknisi. Siya wa kignisi, ina niki whwonkaiyim. ³⁷ Ta yaiya kara kimiir boinmaugiyi, kara iikam hoimgakim simiir warar boinkika, kima mintarao! Iriig.

14

Prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim sima Jisis siir nisomaowam boinkim

(Mt 26:1-5; Lk 22:1-2; Jo 11:45-53)

¹ Mi ta ii komiia Pasova dimin whirkin kimbu karam nwowiya, bretin waisikaiyin yis karamaeyin siir nikwo aeya iya mi ta nae komiia uga nikwo aebwakainami. Mi prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim sima boin, krima Jisis siirin wi panina nonkworimdinu hainprakaii? ² Mi sima boin, krima wi ta ii komiia Pasova wi sair kipi nisikina nim wi ti iikamim siir whin nwowim wi sima pi whininiisi siirsiyin. Iriig.

Wiga saeya wain Jisis siir mwo iir naokinkika

(Mt 26:6-13; Jo 12:1-8)

³ Jisis siya om Betani hir nwokin Saimon siir omaka aiir. Ti inkamin paowaigi piskimkopouin. Mi iya Jisis siya ha niki idwo aeyin mi wig ira ina yapninopkainaniya siirim. Mi ti wa mobin umir prasae bi saingin. Mi saeya kwaigwowa ina kinis haigiya ti wa mobin siir kibokouwa. Mi ti wa mobin piuii miyikakin ini Jisis siir mwo iirrarar yaokin swokiyin. ⁴ Mi iikam nhirim ta omaka sair nwowim, simiir kwoinim miyik biri naingwokikim ini io kwoin yaingwokiyim. Mi sima, sima simar yomboin amboin, saeya ti wa kibiyin siirin whisarii dimusi priidiriraerarkikin, ha? ⁵ Mi tiki wa krimiir tirankin sainakikiswo mi siya pi umir prasae di saini. Mi siya umir paeyarin kamairim pi iuur iriyar K300.00 nanar pi sainin. Mi siir umirim pi iki iikamim digworaekwo umir minam whaowaeyim simiir pi hauuin. Mi sima io ta wig aiir ywoki. ⁶ Mi Jisis siya boinki, kima ta wiga sairin hindara kig nankinki. Mi kima sairin yai whisarii dimusi boini? Saeya kariirin siyiu wadieki wadieyin siirar tirikika. ⁷ Mi iikam paeprikabin inokinokin sima wi kimakar nwokripkaii ti nu iirar. Mi kima digworaekwo simiir hauuwi, wi hiriyyar ti hauu. Mi ankara kima wa wi i priei nwo rani. Nangaka. ⁸ Diminin wig aeya tiram naingwowi, saeya wa tir. Saeya ti wa wadieyin kariir piu naokinkiyin, ie haingikaiyam naokin haiginugikin. ⁹ Kara kimiirin yaimwowa boini mi ti nuim hinda tinda nwowim wi yai win kibiya sairar mi boinmimauuwi. Mi ti omom omomim wi ti diminin siirar mi haigirir boinyokiyokiii, ta wiga saeya tirkiyin. Mi sima wi siirimar naingwokwowi. Iriig.

Judas siya ini apwougig wira inkam komiiyim simiir

(Mt 26:14-16; Lk 22:3-6)

¹⁰ Mi Judas Iskariot siya kam iuur nwiswo simiir nwirkin. Mi siya prismi yaowae adim simiirim yam, wir simiir nini apwougigim. ¹¹ Sima ta yaiya sair wakaewinim, sima ini maingimainga ywowim. Mi sima ina yimbiingiyim umir siir hauuwam. Mi ta ii aiirarin Judas siya ina yap hansir bwakaiyin, Jisis siirin simiir kinmauu itim. ¹² Mi baiki baiyan iya bret waisikaiyin yis karamaeyin siir naeya ina yimbiniya. Mi sima sibsib yinisimim sair yisomsom aokao ta nae komiia Pasova sairim, sair naekwowakam. Mi kamim siir kigna miriiyim sima siir srii, krima nae pi papi nini diriraeraruwi, ta nae komiia sair naeyim, kira naeyamin, ha? Mi sima Jisis siirin hinina sriigim. ¹³ Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim nwiswa yikropki. Mi siya sowiir boinki, kowa om komii iirar dapninopkainam. Mi inkam nwirin op two komiia opkaka sair hainani mi siya kowiirin pi om komii hir napyiskaigin mi kowa wi siir mhoiya dam. ¹⁴ Mi siya omaka ir napninopkainamkin mi kowa saikar dinkin apninopkainam. Mi kowa ta omaka sair adin siirin pi hinina tini boinu: Dimin taemin nowomwarkaiyuwan inkamin siya hinina boinkikin,

kariir maeyau ini papi nwowa ta nae komiyya Pasova kamim kariir kigna miriyyim simaka naeyana, ha? ¹⁵ Mi kowirir wi siya nisiimauwi, maeyau kwira omaka anauwa kouana sair nwowa. Mi ta maeyau hai ipii sairara. Mi kowa krimiir naeyim wi ta maeyau aair tini diriraerar kwokin, krima naeyam. Siya sowirir hiniina boinkikin. ¹⁶ Mi inkam nwisio siir kigna miriyo ina yamwo. Mi sowa om komii hiriir yimbiyam. Mi digworaekwowim Jisis siya boinkiyim sowa ini simiirar ini kigiuwim. Mi sowa nae komiyya ina diriraerar kwokino ta Pasova nae komii airam.

¹⁷ Mi naiowaka Jisis siya siir kigna miriyyim kam iuur nwisio sima yitrib. ¹⁸ Mi iyya sima hiyya nae haigin aeyia sair hirar nidwoyokai aeyim mi Jisis siya boin, kara kimiirin yaimwowa boini, inkam nwirin krimaka tir nidwokai aeyin kariirin wi wir siya napwouwi. ¹⁹ Mi kamim siir kigna miriyyim sima ini hikakar ywokiyyim. Mi sima, sima sima yinsrii ansrii siirin mi tari kara, aniya? ²⁰ Mi Jisis siya ina yowarki boinkiyin, kima ti kam iuur nwisio kimiir nwirkin niuwi ini tirar nwowin. Mi ti inkamin in kanakar ninkin inopkai haiyyin ta twowa nae haigiyya mi wi siyar napwouwi wira kariirin. ²¹ Hiipa! Ti inkam yaowae adin ninomor kouankin natin siya wi sipi naowi. Siya karaigin. Adi Komii siir Yokwo Komiyya saeya hiniina boinkika mi wi mintarao ti inkamin wir kariir napwouwin sau omomin siir, siirin wi hik prasaeki nimbiyam tani. Mi ti inkamin siir yopiyya siir naokaina karamae nwokiswo, ini wadieki wadieya mi owin. Dimusi rani, ti inkamin siya wi hik prasee hai rani. Iriig.

*Jisis siya komunion kamim siir kigna miriyyim simiir hauu aekin
(Mt 26:26-30; Lk 22:14-20; 1Ko 11:23-25)*

²² Mi sima ha niki aeyim mi Jisis siya bretin nhira hai mi siya Adi Komii siir boin wadieki. Mi siya ina yinibimbir hauugiyin kamim siir kigna miriyyim simiir. Mi siya boin, kima hai, tikinin yio kariir kipka. ²³ Mi siya mob wainin ira mi hai. Mi siya ina mi boin wadiekiyin Adi Komii siirin. Mi siya ina hauugiyin simiir, sima kwiyaeyam. ²⁴ Mi siya simiir boinki, takina ya kariir nhieka Adi Komii siya nimbingig aeya. Mi kariir nhieya wa naokiinainami iikam whiekakim simiir whindiriraerar haiginuwam. ²⁵ Kara kimiirin yaimwower boinkii, ti op wainin kara wi idip idip swoki kwiyaey rani. Niingaka. Mi hiriyyar namiyokiyokii mi wi iyya kara wainin Adi Komii siir omin digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin wi siir hirar nini kwiyaeyiu iski. Jisis siya hiniina boinkikin. ²⁶ Mi sima mwai kwira wao. Mi sima mhiu Oliv hiriir yam. Iriig.

*Jisis siya Pita siir boinki siya wi digiumii siir haimriyugigi
(Mt 26:31-35; Lk 22:31-34; Jo 13:36-38)*

²⁷ Mi Jisis siya simiir boinki, kima wa nidamgrirgigi wi kanaka nwo rani. Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii sair nwowa hiniina boinka, inkamin sibsib kigriraowiyin Adi Komii siya nisomaokii mi siir sibsibim wa nidam ninoopkii. ²⁸ Mi kara wa swoki insiin idwowi ie hirankin. Mi biyyin wi karar namkwokini nu Galiliya hiriirin. Mi wim kima wi kariir mhoiyya niti. ²⁹ Pita siya ina yowarki boinkiyin siir yai aairin, yim sima kiriirin wa nidamgrirmiiigigi mi ankara niingaka. Kiriirin wi kinsu rani. Niingaki, niingakiinga. ³⁰ Mi Jisis siya siir boinki, kara kiriirin yaimwowa boini mi ta niyyaka iuumin kwisaka wi niki ik rani mi kira kariir inigin wi hiriyyar miisiseaei kripkaii. Mi kwoimaka wi kira wakaeki iuumin ini nikiyakwokin. ³¹ Mi Pita siya ini igao yaiyar boinkiyin, kara kiriirin wi swoki imprio rani. Niingaki! Niingaka! Mi kara kinakar ninkin aowama mini mi kara kariir

inigin wi mi imprio rani. Mi kam nhirim siir kigna miriyyim yim iriipi hiriinan yai aiirar mi boinki. Iriig.

Jisis siya maeyau miyyika Getsemani nhwo saair kwis boinikin Adi Komii siirimin

(Mt 26:36-46; Lk 22:39-46)

³² Mi sima maeyau kwira saair yimbiam Getsemani. Mi Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir boingig, kima tapaiir didwoki, kara nhwo nikini kwis boiniuwi. ³³ Mi siya Pita Jems mi Jon simiirarar yikiunam, saika namam. Mi siya ini hikakar ywokiyin. Mi siir kiuin kiugak bi nwokikin.

³⁴ Mi siya simiir boinki, kima whaowae nwowi kariir kwoin siyarin ini wara yiyiuamwankiyin. Mi kariir pua ini warar yinkisimsibnakiya. Kima tirar dwoki mi kima sipgu mintarao. ³⁵ Mi siya ha kwapnamin mi ini hindara yakai whinamin nu hirar. Mi siya ina kwisboinkiyin Adi Komii siirim. Adi Komii, kira digar mi owi mi ta hika wi kariir mi imbini rani. ³⁶ Mi siya boinki, adiyoi! fiya kira digworaekwo hoimgakim simiir tiramar naingwowi, kira wi digar mi owi. Mi ankara hiniina naingwowi, ta kariir hika kira saair hainaowid. Mi kira kariir kwoin iirara kipi nwo, kiriir kwoin iirar timi o.

³⁷ Mi siya ha swoki itin mi ina kigniyin, sima nhwo ara grinkin whini. Mi siya Pita siir ini boini, Saimon! Kira nhwo whini, aniya? Mi kira pi haimiisima nidwo kao rani, aniya? ³⁸ Kima didwo kao mi kima nhwo min timi sriiboin. Mi dimin whirkin kimiram kinankiuwi, wim wi nikiisi. Kwoinin ina naingwovin dimin taemin tiramin mi piu saeya kinii rani.

³⁹ Mi siya ina swoki amin nhwo ina swokini kwisboiniu. Mi siya yaiyim biya siya nikini sriiboiniim, simiirar swokini sriiboiniu. ⁴⁰ Mi siya ina swoki itin kamim siir kigna miriyyim simiiram. Mi yim sima nhwoki nirdnanaekim mi sima nhwo asi grinkinwhinkim. Mi sima siirin ini yai kaonis boinam whaowae yim.

⁴¹ Mi siya kwoimaka ha swoki itin simiiram mi siya ina ini boiniyin simiirin, kima ina niki grinkinwhinkripkaiyim, aniya? Ini dig ywoki, kima ti kigi, iya ti inkam yaowae adin ninomor kou hirankin nitin siir nonkwonakiyana kam bibiyeyim sima, bidi yimbiniya. ⁴² Kima dinsiin, krima pi nami. Ti kigwin, inkamin wir kariir napwougigin isi nitin. Iriig.

Sima Jisis siir nini onkworimdinu hainakikin

(Mt 26:47-56; Lk 22:47-53; Jo 18:3-12)

⁴³ Jisis siir yaiya biri niki digika mi Judasin kam iur nwiso simiir nwirin siya ina yitin. Mi kam isid komiyyin saika yinkin it. Mi sima kamkuu minim mi dan minim simiir warar yinkin hainani. Mi prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim mi kam adi yaowae yim siyiu komii kigiraowi ikim simiirin sima nikropkikim siir nonkworimdinu hainakiyam.

⁴⁴ Mi inkamin wir Jisis siir napwouwin mi siya hiniina boinirargig kima pa kigin, inkamin pi kara nini aepirimdinuwi mi ti inkamin siyaargin. Mi kima pi siir donkworimdinu hainam.

⁴⁵ Mi Judas siya ha namin mi siya ini Jisis siirimar youap hiririu namin. Mi siya ina ini boiniuwin, dimin taemin nowomwarkauiyuwan inkam. Mi siya ina yaka aepirimdinuwin siirin. ⁴⁶ Mi sima Jisis siirin ina yonkworimdinu kihainamin. ⁴⁷ Mi Jisis siirar inkam nwirin siir kingiinar nokwoin siir kamkuu ha kwakiwokhaiyin mi ini ti prismi yaowae adin siir mi whisarii prii miriyyin inkamin siir wain aiir yaka haingrip itkigiyyin. ⁴⁸ Mi Jisis siya simiir boinki, kima ti kariirin nitim mi kima ti kamkuu minim mi dan minim simiirin wara dimusi hainanikim, kariir nonkworimdinuwamin, ha? Kima ha naingwokim kara kimiir hiyyan inkamkin, aniya? ⁴⁹ Ti kasa rani, kara

kimiiir nowomwarkaiyiwuwin Adi Komii siir omaka saair hir. Mi kima kariir bi nonkworimdinugim. Mi Yokwo Komii saair yaiya ini kaimwovar ywowa. ⁵⁰ Mi kamim siir kigna miriiyim sima ha hailburgigim siirin mi yim sima ina yidamkiyim. Iriig.

⁵¹ Mi whran nwinin Jisis siir mhoiyya namin siya yuis arar kainamkin. Mi sima siir nonkworimdinu haiyam tirkim. ⁵² Mi ta siir yuisa ini sima yinikiwhro hainaowida. Mi siya ini parurar iwit amin. Iriig.

*Jisis siya inkam komiiyim yai hidiiyim simiir whwonkam ida ini okwo iu
(Mt 26:57-68; Lk 22:54-55,63-71; Jo 18:13-14,19-24)*

⁵³ Mi sima Jisis siirin prismi baiiki biyyan yaowae adin siir omaka hiriir yikiunam. Mi prismi yaowae adim mi inkam adiyaowae yim siyiu komii kigriraowiyim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim mi sima ina yitim ta omaka aizrara namwoniya. ⁵⁴ Mi Pita siya Jisis siir mhoiyya yam. Mi siya kingiin bi nwokin, ini aru hirar ywoki yin. Mi siya ina yapninopkainamin hira saair ano iir, prismi buigi biyyan yaowae adin siir omaka maeyau hiriir. Mi siya kamim waikaowiyim pae simaka ini idwo oniyiu. ⁵⁵ Mi prismi yaowae adim mi inkam komiiyim yai hidiiyim mi sima kam nhirim simiir yikiuna sima boinmauwim siyiu biyieyim Jisis siya tirim simiir. Mi sima siirin wi hiriinansi nwoki isomsomim. Mi sima ha kigim siirin mi siya dimin biyie whir bi tirkin. Niingaka. ⁵⁶ Mi ti kamim sima yaimwoni bi boinkim, sima hindara priiboinkim. Mi simiir yaiyim iripa bi nwokin ini yapa yapa ywowim. ⁵⁷ Mi kam nhirim siirin pi whisariya priinansiin okwo boinki. Mi sima hiniina boinkim. ⁵⁸ Nim krma ha wakaekim siya hiniina boinkin, ta Adi Komii siir omaka inkamkar nonkwo miriyya saairin wi kara niipirgigi. Mi si kwoimim dig nwoki mi kara saairin wa swoki haininansiin mirii nami. Saairin wi inkamki nonkwo mirii rani. Niingaka. ⁵⁹ Mi ta yaiya ti kamim sima boina, yim sima iriipa hiriinan yaimwoni bi mi boinkim. Simiir yaiyim iripa bi namasugim, ini yapa yapa ywowim.

⁶⁰ Mi prismi baiiki biyyan yaowae adin siya simiir whwonkam ida yinsiin okwoki. Mi siya ina sriiyin Jisis siirin mi kira ti yaiyim sima priiboin priiboinim simiir yai yamdi nowarkii boin tani, aniya? ⁶¹ Mi Jisis siya yaimin yaiminkin, ini hindara yokwo tani. Siya yaimirsim bi nowarkii boinkin. Mi ti prismi baiiki biyyan yaowae adin siya ina swoki sriiyin mi kira ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin mi siya aniya, iyie? Mi kira ti yinisimin Adi Komiiyin dimin whirki kimbu karam nwowin siir ieya, aniya? ⁶² Mi Jisis siya ina boinin, ihi, karargin. Mi kima wi kariir kigi ti Inkam Yaowae Adin ninomor kouankin nitin, ini Adi Komiiyin kiriekakin siir ina iiniga saair nidwovin. Mi kara niti, kara wi waumirsisim whisinanim ninomor kou hiranim, simakar ninkin onainii. Mi kima wi kariir kigwini. ⁶³ Mi prismi baiiki biyyan yaowae adin siya yinakiwomwitki siir yuis briipriya siya niyya saairin. Siya whisarii bi niinikiwomwitka, siya iokakin. Mi siya ina boinkiyin, krma pi inkam nhiram kipi swoki ikiuna yai whinboinamin. Niingaka. ⁶⁴ Kima bidi wakaekiyim yai bibiyeyim siya boinkiyim Adi Komii siir mi kima ini panina yangwoki yim? Mi sima hoingakarim ini yai kwiruar kiritkin boinkiyim, siya siyiu biyie bidi tirin, siya wa dao.

⁶⁵ Mi kam nhirim yaeyop siir yaswaiyugi mi sima siir yaimwo whwonkamim yuisni kogrinugi mi siirin ina tioim. Mi sima boin, kira profet yai ti boinki, kiriirin nhinga tiowi, ha? Mi kamim waikaowiyim sima yikiunam siirin. Mi sima siirin haningi yipimpar. Iriig.

*Pita siya misisaekin Jisis siirin
(Mt 26:69-75; Lk 22:56-62; Jo 18:15-18,25-27)*

⁶⁶ Mi iya Pita siya omaka maeyau akpitga nu hirar niki okin mi wig ira prismi biigi biyan yaowae adin siir mi miriyya saeya ina yita. ⁶⁷ Mi iya saeya Pita siir kiga siya pae hir nidwo oniyin mi saeya siir whwonkam siir in i kigsib boinu. Ni kira iriipi hiriinan Jisisin om Nasaretanin saika mi okin. ⁶⁸ Mi Pita siya ini hindara misisaekiyyin. Niingaka. Kara ninokninkin tani siirin, kara ta yaiya kira boina sairir warar whaowaei. Mi siya ina youapnaniyamin hira sairir ano kingiin hiriir. Mi iuumin ina yikiyakwokin. ⁶⁹ Mi ta wiga mi miriyya saeya Pita siir swoki kiga mi saeya kam nhirim sairir kingiin hir nwowim simiir boinki, tiki inkamin Jisis siir kigna mirii inkam nwir ieyairgin. ⁷⁰ Mi Pita siya ina swoki misisaekiyyin. Niingaka. Mi mhoiyya kam nhirim saikar nokwowim sima swoki boinhuriyugi siirin, kaimwoki kaimwowaiga kira kipi niksisea ni kira iriipi hiriinan Jisis siir mi kigna miriyyan inkam nwirkin, nu Galili hiran inkamkin. Sima hiniina boinkikin. ⁷¹ Mi Pita siya ina yikopaisisirkiiyyin, kaimwoki kaimwo kinga! Kara ti inkamin kima boinin siir bi ninokninkinkin. ⁷² Mi biri kimiminkikin, iuumin kwisaka ina yikiyyin. Mi Pita siya ina swoki aingwowoknakiyyin yaiya biyya Jisis siya boina siir. Jisis siya hiniina boinkin, iuumin kwisaka niki ik karam nwowi mi kira kariir inigin wi kwoima misisaei. Mi Pita siya nou prasae bi kinkin. Iriig.

15

Sima Jisis siirin Pailat siirim yikiunam (Mt 27:1-2,11-14; Lk 23:1-5; Jo 18:28-38)

¹ Mi prismi yaowae adim sima nugak imumar yamyakwok adiyaowaeiyim siyiu komii kigriraowiyim mi kamim siyiu komii ninokninkiniyyim mi inkam komiiyyim yai hidi ikwin simiiram, sima yai iripa hangiriyiu boina. ² Mi Pailat siya Jisis siir srii, kira Juda iikamim simiir nu siir kigriraowan inkam komiigin, aniya? Mi Jisis siya ina yowarki boinkiiyyin, wa yaiya kira boina ini mi owa. ³ Mi Pailat siya yaowae adim simiir wakaeyin sima yai whiekakim siirara boin huriyugi. ⁴ Mi Pailat siya Jisis siirin ina swoki sriigiyyin, kira yai wakae boin tani, aniya? Wakae! Sima yai whiekakim ini kiriirarar boin huriyuium. ⁵ Mi Jisis siya yai kwir biri swoki wakae boin srankin. Niingaka. Mi Pailat siya asi kintirgikin. Iriig.

Pailat siya boinkin Jisis siirin pae hiniya nironinkinin siir ninkin irinu inankiiyyim (Mt 27:15-26; Lk 23:13-25; Jo 18:39-19:16)

⁶ Biewi biewiyim ii komiyya Pasova wou nikwo aeya mi Pailat siir siyiuin hiriirar tirikin, siya maeyauwa mi biyie miriyya kamim hiugripkiikikaiyyim simiirin pi nwira nokmwim apniki. Iikamim simiir kwoinkin siya simakar inkamin siir. Mi Pailat siya simiirimin pi siirar nikropki. ⁷ Mi ta iya inkam nwirin Barabas nikuiwiyin, omaka hiuyokiyokaiya sairir nwokaiyyin mi kamim wra nwowiyim inkam komii komiiyyim omom omom kigriraowiyim io simaka nwowim mi simiir nhir imiir nisomsom aokaowim siya simakar nwokaigin. ⁸ Mi iikamim ha naninkiniuniyyim mi sima Pailat siir boinki, tiki siyiuin, biyya kira tirin biewi nhirim digiyim mi kira pa nikrop apniki ta maeyauwa mi biyie miriyya hiuyokiyokaiya sairir nwowin simiir inkam nwirni. Mi tariinanin kira siira ti swoki tir. ⁹ Mi Pailat siya simiir yai yaka yowarki boinki, kira minam naingowoi kara Juda simiir inkam komiiyyin nu kigriraowiyin siir niuguskiyyim, aniya? ¹⁰ Mi Pailat siya hiniin asi boinkikin. Dimusi rani, siya bidi yinokninkinin prismi yaowae adim

simiir kwoinim. Sima Jisis saika whwokwoka nwo rani, simiir kwoinin i ieyar kwaewaowi bii sima nwowim. Mi sima siirim asi nikiunanikim siirin. ¹¹ Mi iikamim simiir kwoinin prismi yaowae adim sima ini boinurwokaiyu. Mi sima pi hinin nwoki boinkiyim Pailat siya Barabas siir dikrop apniki. ¹² Mi Pailat siya simiirin ina swoki boinkiyin mi kara pi panina tiri ti inkamin kima boiniyin Judami iikam simiir inkam komiyyin nu kigiriraowiyin, ha? ¹³ Mi sima siir yai yamdi ina kauwok boinkiyim, siirin paeyin hiniya nironinkinin saika dinkin irinugi! ¹⁴ Mi Pailat siya simiir sriigi, dimusika, ha? Siya dimu dimin tirbukin, ha? Mi sima ina kauwok boinamnankiyim, siirin ti paeyin hiniya nironinkinin saikar dinkin irinugi! ¹⁵ Mi Pailat siya iikam isidin simiirim hiirgin mi siya Barabas siir asi kigninkin apnikikin. Mi siya Jisis siirin kamim yai niniyim simiirim iyopmauugi, sima nipimparim siirin. Mi mhoiya sima siirin ina yikropkiyin paeyin hiniya nironinkinin saika ninkin irinugiyim. Iriigi.

*Mi kamim yai niniyim sima Jisis siir nighbumbugim
(Mt 27:27-31; Jo 19:2-3)*

¹⁶ Mi kamim irim haiiyim sima Jisis siirin inkam komiyyin omom omom kigiriraowiyin siir omaka maeyauwa hiriir yinkikwona apnam. Mi sima kam nhirim yai niniyim simiirim yikiuna, sima ta maeyau kwiruwa saiirar naninkiniuniyim ¹⁷ mi sima Jisis siirin yuis paridnana kwira yitomwanu haiginu. Mi sima urid nimirgakin whira hopwhro mi sima siir mwo iir kaigrisiugi. ¹⁸ Mi sima siir yigbumbu, akamie! Juda iikamim simiir nu kigiriraowi inkam komiigin! ¹⁹ Mi sima siir mwowin paekopin hougwokwo apiyin siir yikrimkrae. Mi sima siirin yaeyop haini ni yaswaiyu mi sima ogmwo ha huiim mi ina kaiyirou kisisanaim siir inig iir hainanam. ²⁰ Mi sima siir mangigin digiyim mi ta yuis pariidnan bripriya ina swoki isaiya. Mi sima siirin ini siir yuis aiirar swoki ti haiginugiyim. Mi sima Jisis siirin ina yikiunamin paeyin hiniya nironinkinin saikar ninkin irinugiyam. Iriigi.

*Mi sima Jisis siirin paeyin hiniya nironinkinin saika yinkin irinugi
(Mt 27:32-44; Lk 23:26-43; Jo 19:17-27)*

²¹ Inkam nwirin Saimonkin siya om Sairini ankin Aleksanda Rufas sowiir yaowae adgin. Mi siya omisisimim om komii siir yaba nwowim simiir haiburgim mi siya ina yapamin siyu maeyau nunga aiir. Mi sima siyu bopwo hir yinapyiskai om komii siir kingiin. Mi sima kimidiniya igao yai siir boinwin paeyin hiniya nironinkinin Jisis siirin siya haiyam. ²² Mi sima Jisis siirin maeyau kwira saiir hiriir yikiunam ta maeyauwa saiir iniga Golgota. Mi ta maeyauwa saiir inig mwowin inkam mwo kiuni maeyauga. ²³ Mi sima op wain simiir naba saikar yinkin aepibmigiya siir hauuwam minkin mi siya biri kwiyaekin. ²⁴ Mi sima paeyin hiniya nironinkinin siirin saikar yinkin irinugi. Mi siir yuisim ini sima hidnonkwokwo hainamim. Mi sima gwo kwira sae gwo satu, sima minim gwokim ti hinin diminin pi nginga haii. ²⁵ Iiya nugakar niki oyakwoka 9:00 klok mi sima paeyin hiniya nironinkinin siirin saiir yinkin irinugiyakwok. ²⁶ Mi siir mwo kouga ta yaiya siir boina saiir winki yokwoni. Sima hinina win boinkikim, Juda iikamim simiir nu kigiriraowi inkam komiigin. ²⁷ Mi sima Jisis siir kingiinin inkam nwiso hii tauaeiyo sowiirin warar yinkin irimdinugik paeyin hiniya nironinkinin siir. Mi nwirin iniga mi nwirin yaiyaeya. ²⁸ [Mi Adi Komii siir Yokwo Komii saiir yaiya ini kaimwowa ywowa bidi bidinan sima wina mi tariinanin sima bidi yimbiniya. Mi ta yaiya hiniinga, sima siirin kamim hii tauaeiyim saimaka yinkin huiwiyopmasugi.]

²⁹ Mi iikamim haimii tamii napim siir yapikbumbu mi sima mwo ina yapkintirim. Mi sima siir boinki, biya kira hiniina boinkin, Adi Komii siir omaka wi kara niipirgi mi ii kwoimim dig nwokii mi wa swoki haininansiin okwoki. ³⁰ Mi kira kinakina tami diriraerarna mi kira pa nwoki iuuniyim wari paeyin kirir nironinkinin siir waraurankin! ³¹ Mi prismi yaowae adim mi kamim siyu komii ninokninkini ikim, sima Jisis siirin warar yapikbumbu. Mi sima, simasimar yomboin amboin, siya inkam nhirim simiirin bidiyar whindiriraerar haiginiuin. Mi siya, siya siyar diriraerar namim panopi, ha? ³² Mi ti inkamim siya nimbinkiyin siya Israel simiir inkam komiigin, simiir nu kigriraowikin. Mi siya paeyin hiniya nirio ninkinin siir hirankin krimar kigwokwoiungi. Mi krima wa nwoki aingwo tibmikiyim kiriiramim. Mi inkam nwisio Jisis saikar ninkin irimdinugiyo paeyin hiniya nironinkininsi yo sowa iriipi hiriinan siirin warar mi inkim igbumbu. Iriig.

Jisis siya bidi yaonamin

(Mt 27:45-56; Lk 23:44-49; Jo 19:28-30)

³³ Mi iya nabie bopwo nwowa mi iya ina kakauugiya. Mi hinda tanda ini niyar ywokiym. Mi iya bie nad nwowamtibin, iya ii kwoim nwowiya sair yadig irub. ³⁴ Mi ii kwoim namwoiwiya mi Jisis siya ina kauwok boinkiribin, Eloee, Eloee, lema sabaktani? Ta yaiya sair yaimwokiyaimewowa hiniinga, kariir Adi Komii, kariir Adi Komii kira kariirin digumii dimusi haimriiyugigin, ha? ³⁵ Mi kam nhirim kingiin hir nokwowim sima siir yai wakaeyim mi sima ina boinim, wakae! Siya Ilaija krimiir wanwiyaeyin siirim nikiuwi. ³⁶ Mi inkam nwirin ina iwitnamim hamgan hainakiyim. Mi ta op kausirira siir idwo yaokinki. Mi kimidiniya paekop inakar yinkin udgi mi Jisis siir yaiga yaka onkwo mauugi siya kwiyaeyim. Mi ti inkamim siya boin, ha tiki o. Krima niki kigriraowi siirin pi Ilaija siya nasi whindiriraerar iungi paeyin hiniya nironinkinin siir hirankin. ³⁷ Mi Jisis siya ha kauwankii boinkiribin mi siya ina iyie hikainamtibin.

³⁸ Iya Jisis siya naowa ta yuis komiia Adi Komii siir omaka sair nitiyisiuwa saeya ini bopwoniya yinwitamnainiya. Mi ina yugusnainama nua hiriir. Mi ta yuis prieya ini kwisa ywokiya. ³⁹ Mi kamim yai niniyim simiir bi nwowi inkamim siya Jisis siir whwonkam ida nokwokim mi siya kigiym siya hiriinan niyae hikainamtibin mi ini siya siyar boinkiyin, kaimwoki kaimwokunga! Tiriiginin Adi Komii siirar yinisimkin. ⁴⁰ Mi wig nhirim hirar mi inkim okim mi sima arurig hirar nokwo kaokikim. Mi nhirim simaka hir ninkin okwo kaokim. Ira Maria om Makdalanka mi ira Maria Jems sapisapin mi Josis sowir apu aeya. Mi ira Solomonika. ⁴¹ Biya Jisis siya nu Galili hir nwowin mi ta iya ti wigim siir mhosiya namkim. Mi sima siir nae diriraeranim mi wig isid komii whirin yim sima iriipi hiriinan Jisis saikar yinkin am om komii Jerusalem hiriirin. Mi sima hir ini owou. Iriig.

Sima Jisis siirin siyano siir haigigi

(Mt 27:57-61; Lk 23:50-55; Jo 19:38-42)

⁴² Mi naiowaka Josepin om Arimatianin ina yitribin. Siya yai hidan inkam wadiekin. Mi yo siya iriipi hiriinan iya Adi Komii siya iikam simiir kigriraowana iya sairimar mi owini. ⁴³ Mi Juda simiir ii komiia waka nwokwowaki mi tapa ya nae diriraerar haigigik ni iiga mi Josep siya asi napninopkainamkin Pailat siir kigam. Siya biri nidid namkin. Nangaka. Siya Jisis siir pius biyeya sair hainakiyim sriiyugin. ⁴⁴ Mi Pailat siya ini hindara yanaawinin ta yaiya sair wakaewinin, Jisis siya naonama. Mi siya kamim yai niniyim simiir biyan inkamim siirim yikuana mi siya siir sriii, Jisis siya bidinanar naonamkin, iyie? Tariinanar kwaokim. ⁴⁵ Mi iya siya

yaii nini kamim simiir bi nwowiyin siir yai aiir wakaeyin mi siya Josep siir boinki siya Jisis siir piuis biyieya saiirin hati hainam. ⁴⁶ Mi Josep siya yuis whisinana kwira sainam. Mi siya Jisis siir piuis biyieya ina ini hiunis hainakiya paeyin hiiniya nironinkinin siir hirankin. Mi siya siirin yuis whisinana saiir whrinainam mi siirin siya siyano whirin siir ini haigigik. Mi ti siyanowin inkamkar nopkikinkin. Mi siya siiya komiyya kwira warnani ie iir warkin tinugigam. ⁴⁷ Maria om Makdalana mi Maria Josisni yopi aka, sowa kogwokwo haigikigo maeyauwa Jisis siir piuis biyieya saiir haigigiya. Iriig.

16

Jisis siya bidi yinsiin idwowing ieyankin mi ini omwaiyar swoki waiyan (Mt 28:1-8; Lk 24:1-12; Jo 20:1-10)

¹ Mi Juda simiir ii komiyya dig nwokiya mi Maria om Makdalana mi Maria Jemsni yopii aka mi Salomi saeya sima waim piuii miyik whakiyim simiir sainam. Sima Jisis siir piu aiir naokinam sainamkim. ² Mi igwira sima bieyin bidi maskwokiyakwokin mi saiirar yamyakwok Sandeya, siyanowin inkam haigigiyin siirim. ³ Mi simasimar yapboinaiyam, kramiirin pi nginga whin mirii ta siiya komiyya saiir waritinkiyim, ha? ⁴ Mi iya sima siyanowin siir nini kiguwim mi simar kigi siiya komiyya hir nwo rani. Nningaka. Bidi inabaki itkinkiya iemiga. Taka siiya, siiya prasae rani. ⁵ Mi sima siyano iir napninopkainamin mi sima kigam whranisim nwirin simiir ina inig miyya nidwokai. Siya yuis whisinan bripriya kwira nii idwokai. Mi sima siir nini kiguim mi ini hindara ini anaaiuwuwim. ⁶ Mi siya simiir boinkaiwin, kima kipi kignanae kara bidi yinokninkinin, wim kima Jisisin om Nasaretanin siirim hansiri paeyin hiiniya nironinkinin sima ninkin irinugiyin siirin. Mi siya tapaiir nwo rani, bidi yinsiin idwonamin! Mi ini omwaiyar swoki waiyan! Kima ta maeyauwa sima haigigiga saiir ti kwakig siya hir nwokaii. ⁷ Kima dam! Mi kima pi kamim siir mi kigna miriiyim pi simiir tini boiniu mi Pita siirin warar. Mi kima pi hinina tini boiniu, Jisis siya kimiir biya bidi yamkwokinin nu Galilia hiriir. Mi kima siirin wi hir nini kiguwi. Biya kimaka siya niki boina saiir hiriinan! ⁸ Mi ti wig oumim ina yidamniyamim idowiiya hiriir, ti siyano iirsi. Mi sima ina yidam iugusamim, kugak bi nwonamkim simiir kuim ini hindara yinirkinamim. Mi sima inkam nwiraka yai paninsi yimboboinamsi. Nningaka. Sima pi nididnamkim. Iriig.

Jisis siya Maria om Makdalana saiir hiriir yimbiyam (Mt 28:9-10; Jo 20:11-18)

⁹ [Jisis siya Sande nugak imumar yinsiin idwonamyakwok. Mi siya biigi biyin Maria om Makdalana saiir hiriir yimbiyam. Mi ta wiga, biya Jisis siya nanskigiya yiu biye iriyyar nwisio sima nwokaiya saiir mi saeyairga.] ¹⁰ Maria saeya ini kiguu ti siir nomiiyaum naingwoyimiyyok ou prasae biri kinkim siirsiyin. Maria saeya biyin siir nomiiyaum biya saika nwokaiyaum simiir ini boinmauuu. ¹¹ Mi Maria saeya simiir boinki Jisisin ini omwaiyar swoki waiyan kara siir bidi kignaniyin. Mi sima ta yaiya saiir wakaeyim mi sima biri naingwo tibmiigim. Iriig.

Jisis siya siyu hirin inkam nwisio siir kigna miriiwo sowiir hiriir yimbiyam (Lk 24:13-35)

¹² Mi ta saiir mhoiyya inkam nwisio siir kigna miriiwo sowa om komii hir haiburgigo mi ha napamwo mi sowa siirin siyu hir yapiyiskai. Mi Jisis siya sowiir hiriirin yaeya piu kwir yam. ¹³ Mi sowa ha swoki amwo mi kimidiniya

kam n̄h̄irim simiir ini boinmauuu. Mi yim sima sowiir yai aiirim bi swoki aingwo tibm̄iigim. N̄ingaka. Iriig.

*Jisis siya kam iuur nw̄irim siir m̄i kigna m̄ir̄iyim simiir h̄ir̄ir yimbiyam
(Mt 28:16-20; Lk 24:36-49; Jo 20:19-23; Ap 1:6-8)*

¹⁴ Mi kam iuur nw̄irim siir m̄i kigna m̄ir̄iyim iya sima naeyar niki idwo aeyim mi Jisis siya ina yimbiyam̄in simiir h̄ir̄ir. Mi siya simiir ini iku whisarii rani, sima bi naingwo tibm̄iigim. Mi kam n̄h̄irim sima pi nantamyir̄iyirkim kam n̄h̄irim sima naboiniyim Jisis siya bidi yinsiin idwow̄in ieyankin mi siya ini omwaiyar swoki waiyan. ¹⁵ Mi siya simiir boinki, kima iki omom omom̄in h̄inda t̄inda n̄wow̄im simiir dam mi Yai W̄in Kibiya saiir dapboinmamauuam iikam̄in simiir. ¹⁶ Mi inkam̄in naingwo tibm̄ii mi siya ha baptais mi siirin wi Adi komii siyar kaoprigiokwowi. Mi yip̄iki inkam̄in naingwo tibm̄ii karam nwowi, yim wi siya griritkaigi. ¹⁷ Mi iikam whiekakim naingwo tibm̄iyim simiirin kirie wi Adi Komii siya hauwi dim̄in komii komiyyim simiir dir̄iraeraram. Mi sima wi kariir inig iirar n̄in̄m̄niskiiyami uridȳu bibiyeyim simiirin. Mi sima wi yaeya yaiḡin kwira boini. ¹⁸ Mi simiir inam m̄ipugin biȳu dapiȳin siir nonkwowi mi op biȳeya kwiyae aokaowiya saiir kwiyae mi ti h̄iriinan dim̄in̄in wi simiirsi nao rani, sima. Mi simiir inam makak inkam̄in simiir mi hainii mi sima wi wadiyeyar mi oki. Iriig.

*Adi Komii siya Jisis siirin ninomor koua h̄ir̄ir yikiunam
(Lk 24:50-53; Ap 1:9-11)*

¹⁹ Mi m̄hoiyya krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siya siir yayim simiirin dig n̄wogigim mi Adi Komii krimiir Wanin siya ina yikiunam̄in siirin ninomor koua h̄ir̄ir. Mi tariinanin siya ini siir in̄a in̄nigm̄iyya ini idwōuin. ²⁰ Mi kam̄in siir kigna m̄ir̄iyim, sima ina yam̄in h̄inda t̄inda. Biyan Inkam Komiiyin siya ini simakar ȳinkin m̄ir̄iyam̄in. Mi siya simiir yai imiirin warar mi wh̄inkinsiis haiḡin̄uwam dim̄in komii komiyyim sima tir imiirin. Mi ti dim̄in̄in iikam̄in simiir n̄isiimauugin. Mi ta simiir yayia kaimwokikaimwowaiga, Adi Komii krimiir Wanin siir yaiga. Iriig.

LUK

Luk siya wɔnkika ta yokwowa mi yio siya paowai udikin. Mi siya Pol saikar nwowikin mi siya Judan inkam tani, siya Grik inkamkin. Mi ti niuwiiyin siya wɔnkikin Grik hiran iikamim simiiram, yio Jisis siirgin. Grik hiran iikamim sima minam naingwowi, sima siyiu miyik iirar nwoki idwowim. Luk siya ti niuwiiyin Jisis siir boinkin, siya inkam wadiekwadie ieyairgin. Mi siya iikamim simiirsi naingwoyimiyokin mi simiir dimin biyeyim ini siyar mi inakiyim. friig.

1 Biya iikam whiekakim sima simiir yapa yapa kwoin imiirar wɔnkinkanugiugikim inkam komii Tiofilas siiramɔn, dimin taeminim krimiir tiriir nimbiniyim. ² Yim sima dimin taeminim yipiki aposel kamim sima kigim mi iikam nhirkim, sima mi boinnimauuim simiir mi wakaeyokna apikim. Mi ti niuwiiyim. Yim tariinanin ini krimar nonkwowim. ³ Kara Lukgin, niuwii whiekakim biyanim mi tariinanin iikim simiirin kara bidi sibgu hidgiyim. Mi kara ti niuwiiyim biigi biyanim mi tariinanin iikim, simiirin kara kiriiram bidi wɔnkiyin inkam komii Tiofilas kiriiram. ⁴ Mi kira wi hinina ninokninkinim, ta yaiya sima nowomwarkaiyuwa kiriir, saeya kaimwo kinga.

Adi Komii siir paekwosimin Sekaraia siir boinki Jonin wi sipi nimbini

⁵ Mi iya Herot siya nu kigriraowan inkam komii nwowin, nu Judia hiran pris inkamɔn nwira nwokin, siir inigin Sekaraiakim. Siya Abaisani pris isidin siirgin. Mi siir wiga, ya Eroni isidin siirga, saiir inigin Iisabetka. ⁶ Mi sowawaiyin Adi Komii siir whwonkam idan dimin whirki bi kimbugo ini wadeki wadeyar ywowo. Mi sowa Biyan Inkam Komiiyin siir siyupai siyupai whiekakim simiirar napiko. Mi siir yayim simiirin ha mi wakaeyoknaeikim. ⁷ Mi sowawaiyin yinie bi niyo miminko. Dimusi rani, Iisabet saeya wig pioa ningaka. Mi sowawaiyin wai bidi ywowo.

⁸ Ya Sekaraia siir isidin siya mriiya iya saeya. Mi Sekaraia siya pris inkamɔn krimiir kaoprige okwowyin siir miya Adi Komii siir whwonkam ida mriigin. ⁹ Mi siirin sima yimbingi maeyauwa huuyokiyokaiya dimin whirki kimbu karamae nwowa Biyan Inkam Komii siira dimin taemin min ninkin imiyeaia siirin hiriir yokmwin apinopkaigi. ¹⁰ Mi ta ii aairin iikam isid komiiyin sima idowiiya hirar ywo. Mi yio siya dimin taemin imiirar niki inkin imiyeaieyin mi yim sima ini idowiiya hirar kwisboinim. ¹¹ Mi Biyan Inkam Komii siir paekwosimin ina yimbiamin siir hiriir. Mi ini hiya dimin taemin haigin ninkin imiyeaia ini saiir kingiin hirar yamkwoniyin. ¹² Mi iya siya Biyan Inkam Komii siir paekwosimin siir kigiyyin mi siya ini hindara yanaakiyin mi siya ini nididkakar ywowin. ¹³ Mi Adi Komii siir paekwosimin, siya siir boinki, Sekaraia, kira kipi nidid. Adi Komii krimiir Wanin siiram kira kwis boina, siya bidi wakaewinin. Mi kiriir wiga Iisabet saeya yinisim yinkamiyyinin wi nwira naokinaei. Mi siir inigin wi Jon dokdap haiginu. ¹⁴ Mi kira wi maingimairga taokitaoka siirim nwowi. Mi iikam whiekakim iriipi hiriinan, wi maingimairga taokitaoka siiramar mi owi. ¹⁵ Mi siya Adi Komii siir whwonkam idan wi inig komiigak nwowi. Mi siya wi op wain mi iki op bibiyie nhirim, kwiyae whoawaeiyim, wi simiir wara kwiyae rani. Mi iya siir naokinaei, Adi Komii siir naeyuwin wi siirar naninkinisuwi. ¹⁶ Mi Isrel simiir iikam nhirim, wi siya nikiunami Biyan Inkam Komiiyin, simiir Adi Komii krimiir Wanin siirim. ¹⁷ Mi siya Adi Komii siir naeyuwin mi siir kirieya biya Ilajani nwowa wi saiir

hiriinankak nwowi. Mi siya wi Biyyan Inkam Komii siir biyya namkwokini. Mi adim simiir kwoinim wi siya kisina haigii mi sima wi simiir yin imiiram nwoki aingwovim. Mi iikamim nantamyiriyirim, simiir kwoinim wi siya kisina haigii. Mi sima wi iikamim dimin whirki kimbu karamae nwowim, ninokninkin komiigakim wi simiir kwoin hiriinan kinar nwowi. Mi iikamim simiir kwoinim wi siya kisiosop haigiwini Biyyan Inkam Komii siiram. Adi Komii siir paekwosimin hinina boinkin.

¹⁸ Mi Sekaraia siya paekwosimin siir yai aka hinina yowarkii boin mi ta yaiya saeya kaimwoki niuwi mi kara wi panina ninokninkini, kara waibiyie bidi ywovin mi kariir wiga ya iriipi hiriinan waibiyie bidi mi owa. Siya hinina boinkikin. ¹⁹ Mi Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosimin siir yai aka hinina yowarkii boin, kara Gebrielkin, kara Adi Komii siir whwonkam ida nokwovikin. Kariirin siya nikropkikin kiriir nauuni boinmauniam. Kara ta yaiwin kibiyi kiriir boinmauniam hainanikin. ²⁰ Kira wakae! Dimusi rani, kira kariir yai aiir naingwo tibiim rani. Mi panao kiriir yaiya pi kara tirbugii mi kira pi waeyaimikrim nwowi. Mi wi iyya ti digworaekwo whiekakim sima nimbiniyana wi saair nadigiwuwi mi ta kariir yaiya wi kaimwowa nwowi. Adi Komii siir paekwosimin hinina boinkin.

²¹ Mi iikamim Sekaraia siiram nwowim sima ina yinaingwoyimiyok boinim, siya dimu dimin minkimimini, maeyaua hiuyokiyokaiya dimin whirki kimbu karamae nwowa saair hirin? ²² Mi iyya siya idowiiya ha napaniniyin mi siya yai simaka bi nani boinikin. Mi sima ina yinokninkinkiyim mi tari siya yaeya dimin win bidi kignaniyin maeyaua dimin whirki kimbu karamae nwowa saair hirin. Mi siya simiirin ini inarar yani kinmimauiuin mi siya ini waeyaimikrimar ywokripkaiyin.

²³ Mi siir maani iyyim dig nwokiyim mi siya ina swoki amin siir omaka hiriir. ²⁴ Mi taka ii aiirarin siir wiga Iisabet saeya ini yinpiugakar ywokiya. Mi idowiiya napriir karamae saeya nwowim bwanim iriyyar. Saeya hinina boinka, ²⁵ mi Biyyan Inkam Komiiyin siya kariirsi naingwobumbugin mi siya kara nididnanaekaiyiya iikam whiekakim simiir whwonkam ida, siya bidi yitkiigiya. Iriig.

Paekwosimin siya Maria saair boinkin, Jisis siirin wi saeya naokainaei

²⁶ Mi bwan iriyyar whir aka, paekwosim Gebriel siirin Adi Komii siya yikropki nu Galili hiran omisin whirin Nasaret siirim. ²⁷ Mi kopaksim ira, sair yopiigar whausokninkin prapraskiya, saeya hii min bi nanaeka, sima sairin whran nwirin siiram boiritmaiga siya nonkwonaim siir inigin Josepkin, siya Devidni isidin siir hirankin. Mi ta kopaka sair inigin Mariaka.

²⁸ Mi paekwosimin sairam ha namim mi siya saair ini boinu, Akam, Adi Komii siya kiriirsi naingwobumbugin. Mi siya ini kinakar nwowin. ²⁹ Mi Maria saeya ta yai aiir wakaeya saeya ini hindara yanaakiya. Taka yaiya saeya panin, panin yaiga. ³⁰ Mi paekwosim siya saair boinki, Maria, kira kipi nidid. Adi Komii siya kiriirsi naingwobumbugin. ³¹ Wakae! Kira wi yinpiugak kipi nwowi. Mi kira yinisim yinkamiyinin wi nwira naokainaei mi kira siir inigin wi Jisis nokdap haiginu. ³² Mi siya wi inig komiigak nwowi. Mi siirin wi hinina boini, Adi Komii ninomor kouanin siir yinisimkin. Mi Biyyan Inkam Komii Adi Komii siirin wi siir brougaeyin Devid nu kigriraowiyin wi siir hiriinan nokmwon okwo haiginuwi. ³³ Mi siya inokninkin wi Judami inkam komii nwowi. Miyya inkam komii nu kigriraowiyin wi siir hiriyyar nwoyokiyokikaeyami. Niingaka.

³⁴ Mi Maria saeya paekwosim siir yai aka hinina yowarkii boin, tiriiginin wi panina nimbiyami? Kara kamkak rani. Kara inkam nwir aka bi nwoka mi kara wi yinkak ha nwo rani. ³⁵ Mi paekwosim siya saair yai aka hinina

yowarkii boin, Adi Komii kr̄im̄iir Wan̄in siir naeyiwin w̄i k̄iriir nan̄ink̄iniuni mi siir k̄ir̄ieya k̄iriir̄in w̄i saeya k̄ins̄iis haiḡiniuw̄i. Mi mhoīiya kira w̄i ti ȳinisim̄in siir naok̄inaei. Mi sima w̄i ha boini siir̄in dim̄in wh̄ir̄ki bi k̄imbuḡin. Siya Adi Komii siir ȳinisim̄kin. ³⁶ Wakae! Bīiya k̄iriir yop̄īiya Iisabet saeya wai b̄idiyar ywowa mi saeya ini ȳinkakar swoki owa. Saeya bwanīm ir̄iyyar wh̄ira ywo Bīiya sima ha boink̄im saeya w̄i ȳin̄p̄ugak nwo rani. ³⁷ Dim̄in wh̄ir̄kin Adi Komii siya tir̄ karamae bi nwokin. N̄ingaka.

³⁸ Mi Maria saeya siir yai aka hin̄ina yowarkii boin, wakae! Kara Bīyan Inkam Komiīyin siir m̄īiyan w̄iga. Wa kira boina siya kariir̄in w̄i h̄iriyyar mi tiri. Mi paekwosim̄in siya sāiir hailburḡiḡin mi siya ina yamin. Iriig.

Maria saeya Iisabet sāiir ini k̄iḡiu

³⁹ Mi ii nh̄irim̄ b̄idi yamkīyim mi Maria saeya bi kimim̄inka, ina nh̄inama, m̄hiu nh̄irim̄ om wh̄ir̄in nu Judia hir̄ nwōwim̄ sim̄iir h̄iriir. ⁴⁰ Mi saeya Sekaraia siir omaka āiir nap̄n̄opkainama mi saeya kimid̄iniya Iisabet sāiir ini bōnīu, akam. ⁴¹ Mi īiya Iisabet saeya ta akam Maria saeya boina sāiir wakaeya mi ti ȳinisim̄in ina kak̄n̄inaokaiḡiyin. Mi Adi Komii siir paekwosim̄in ini sāiirar yan̄ink̄inīūuwim̄. ⁴² Mi saeya ha kaūiȳikiya mi ina bōn̄kiya, kira ini k̄ina w̄igar ywowa. Mi iki wiḡ nh̄irim̄ sim̄iir koūwin̄ ina kirar ywowa. Mi wari ȳinisim̄in k̄iriir m̄hīnau nwokāiyin, ȳio ini sak̄isar mi ow̄in. ⁴³ Kara pan̄in̄ w̄iga, ti Bīyan Inkam Komiīyin siir apua ta kariiram̄ n̄ita? ⁴⁴ Wakae! Kariir̄ w̄ina, k̄iriir̄ yai āiir wakaek̄iya, akam, kira bōn̄kiya mi ti ȳinisim̄in kariir̄ m̄hīnau nwokāiyin ina kak̄n̄anaokaiḡiyin mi siya ini mārḡimārḡar ywokīyin. ⁴⁵ Kira Adi Komii siiram̄ naingwō tib̄m̄ii w̄iga kira mārḡimārḡa ha dwo. Mhoīiya k̄iriir̄in w̄i Bīyan Inkam Komiīyin siya boina w̄i sāiir h̄iriinan̄ tiri. Iisabet saeya hin̄ina bōn̄ka. Iriig.

Maria sāiir m̄waiga

- ⁴⁶ Maria saeya m̄wai waowa saeya hin̄ina bōn̄ka, Kariir̄ m̄hīi k̄wōnim̄ ini Bīyan Inkam Komiīyin sīramar naingwō ir̄kak̄im.
- ⁴⁷ Kara Adi Komii sīram̄ mārḡimārḡaei, kariir̄ nan̄maiwark̄ain̄in inkam̄kin.
- ⁴⁸ Kara m̄īyan wiḡ n̄ingaka. Mi siya ini kariir̄siyar swoki aingwō bunan. Mi Tariinan̄in mi mhoīiya ir̄īpī h̄iriinan̄, iikam̄im̄ sima kariir̄in w̄i hin̄ina bōni, kara wiḡ bim̄biuwi rani.
- ⁴⁹ Dimusi rani, Adi Komiīyin k̄ir̄ieki k̄ir̄iek̄akin, siya kariir̄in dim̄in kom̄īgi kom̄iī iir̄ar tir̄kin. Mi siir̄ in̄igin̄ dim̄in wh̄ir̄ki bi k̄imbuḡin.
- ⁵⁰ Yaioyae yaioyaēyim̄ h̄irīi h̄iriinan̄ k̄inārḡim̄. Sima pī inan̄ ii okwoki mi Adi Komii siya iikam̄im̄ sīrsi naingwō id̄id̄im̄ w̄i sim̄iisi naingwobumbuwi.
- ⁵¹ Adi Komii siir̄ ina m̄īi k̄ir̄ie k̄ir̄iēyim̄ saeyar nonkwō mārīiḡim̄. Mi iikam̄im̄ simamar naingwonaeyim̄, sim̄iir̄in siya b̄idi nh̄in̄ik̄rīropkīyim̄ h̄inda tinda.
- ⁵² Mi inkam̄ kom̄iī kom̄īyim̄ nu k̄iḡraow̄iyim̄, sim̄iir̄ m̄īiyim̄ w̄i Adi Komii siya n̄ik̄rīpk̄ii mi iikam̄im̄ in̄iḡ karamaeyim̄, sim̄iir̄in w̄i siya hainan̄prap̄rasi
- ⁵³ Siya dim̄in m̄īȳik̄ m̄īȳik̄im̄ w̄i iikam̄im̄ m̄h̄iḡi naowim̄ w̄i sim̄iir̄ hauwi. Mi iikam̄im̄ iki diḡworaekwoki naokingugun̄ink̄in̄im̄ sim̄iir̄in w̄i pīu n̄inga n̄inga siya nh̄in̄ik̄rīropk̄ii.
- ⁵⁴ Mi siya ini naingwobumbuwa bīya siya n̄imbina ini sāiirar swoki aingwowok̄n̄akīyin. Mi siya Isrel̄ sim̄iir̄ iikam̄im̄ sim̄iir̄ wh̄ink̄insiis haiḡiniugin̄.

55 Siya krimiir brougaeyin Ebrahim saika bidi yimbinin mi siya siir yinieyim mhoiia niti, simiirsi naingwobumbuwi. Maria saeya hinina waoboboinka.

56 Maria saeya Ilisabet saikan bwanim whwoima ywo. Mi saeya ina swoki ama saair oma hiriir. Iriig.

Ilisabet saeya Jon siir yaokaina

57 Ilisabet saeya naokainani iya yinisim iir, ina yimbiyama. Mi saeya yinisim yinkamiyin iir yaokaina. 58 Mi saair inkamnanim, saair omaka kingiin nwowim, simiir hiranim mi saair nomiyau ikim, sima ta yai aair wakaeyim Biyan Inkam Komii siya Ilisabet sairsi naingwobumbuwin mi sima ini mairgimairga wara mi inkin owim saikan.

59 Mi ii iriyyar kwoimaka sima yinisimin siir mio isa ina kitiyopnir haiyim. Mi sima minam namkim siir adin Sekaraia siir inig iirar swoki okdap haiginiuwim. 60 Mi siir apua saeya boin. Niingaka! Siir inigin Jon dokdap haiginiu. 61 Mi sima saair boin, krimiir brougae wanwiyaeyim biya ti hiriinan inig iir bi nokdapkim. 62 Mi sima siir adin siiram kinmimauu srii, krime yinisim siir inigin wi panina dapi? 63 Mi mhoiia Sekaraia siya simiir boinki, yokwo siir hauugiyim pi winmauugiyim. Mi siya hinina winmauugi, siir inigin Jonkin. Mi sima ini hindarar yanaakiyim. 64 Mi bi kimiminkikin, Sekaraia siya yai ina swoki kaonis boinkiyin. Mi siya ini Adi Komii siir inig iirar hainanprapraskiyin. 65 Mi simiir inkam inkamnanim simiir omaka kingiin nwowim sima nidid prasae bikinkim. Mi ta yaiya ini mhuim nu Judia hiranim ini simiirar yiniyokiigiya. 66 Mi iikamim ta yai aair wakaeyim, sima ini sima simar yinaingwoyimwok boinim. Ti yinisimin siya wi panin panina nwowi. Sima ina yinokninkinkiyim, Biyan Inkam Komiiyin siir kirieya ini saika nwowa. Iriig.

Sekaraia siir mwaigim

67 Jon siir adin, Sekaraian Adi Komii siir paekwosimkin bidi yinkiniukikaiyin. Mi siya diminin mhoiia nimbiamanin simiirin ina kauwok boinkiyim.

68 Krime Biyan Inkam Komiiyin, krimiir Adi Komiiyin siir inig iir hainanprapraskii. Mi siya siir iikamim, Isrel hiranim simiir whinkinsiisim nitkin. Mi sima ini rirmiia ywokiyim. 69 Siya ninansiin okwokikin nanmaiwarkainan inkam komiiyin, krimiir nanmaiwarkainam Devidni isidin siir inkam nwirin siir. Siir miyan inkam nwowam. 70 Siya siir profet inkamin dimin whirki kimbu karame nwowin siirin bidi bidiniyarin hinina boinkin. 71 Siya krimiirin, krimiir sau omomin simiir hiranki nanmaiwarkainaei. Mi siya krimiirin wi kamim krimaka nomboin ii ae karam nwowim, wi simiir in kirieya saair hirankar nispiimspaki hainakii. 72 Siya nimbina krimiir brougae wanwiyaeyim simaka mi saeya. Mi siya ta naingwobumbuwa krimiir nisiimauuga. Ta nimbini kibiya siya haiyaprapraskiya, siya saair swoki aingwowoknakikin. 73 Ta siir nimbini kibiya krimiir brougaeyin Ebrahim saikar nimbinkin. 74 Mi siya krimiirin krimiir sauan omomin siir in hirankar nanmaiwarkainaei. Mi krime siir mi aair mirii, krime wi nididgak nwo rani. 75 Mi krime siir whwonkam idan wi dimin whirki kimbu rani, wi wadieyar haiyaprapras okwowi. Mi wi rirmiia dwo. Mi iigwir iigwirin krime wi hiriirar nwoyokiyokii. 76 Mi kira ti kariir yinisim yinkamiyinin mhoiia sima kiriirin wi Adi Komiiyin ninomor kougikouanin siir

profet inkam dapi. Mi kira wi Biyan Inkamin siir biya namkwokini. Siir siyu iir kisiosop diriraerarkwokinim. ⁷⁷ Mi siya yayim wi siir iikam imiir boinmauuim. Mi simiirin wi siya nanmai-warkainaei. Mi simiirin dimin biyeyim igbid kamyau siya bidi haiyoprimdiyumiigiyim. ⁷⁸ Whisarii rani, Adi Komii siir kwoinin krimiirsi naingwobumbugin mi hiinsima krimiirsi nwokin. Mi siya wi ti siir nikropkii, bienan krimiir whwoyakyiam. ⁷⁹ Mi siya wi iikamim niibwomambwo nwokaeyamim mi naokao kingiin nwowim, wi simiir nokya haiginiuwi. Mi krimiirin wi siyar nasiisiimauu api kwoin miyikin hiinsima nwowiyin siirin.

Sekaraia siya hinina boinkikin.

⁸⁰ Mi yinisimin ina mwriiyin mi siir kwoinin mi siir piu aka ini kirie warar yinkin okiyim. Mi siya maeyau siiyin nu apa nunga saiiir hirar nwoninaeyin mi ini Isrel simiir iikamim simiir hiriyar yimbiamin. Iriig.

2

Maria saeya Jisis siir yaokainaki (Mt 1:18-25)

¹ Mi taka iya Sisa Ogastasin nu komii Rom hiran inkam komii nwokin. Mi siya siir biyan inkam komii komiyyim simiir boinki ti omisisimin siir hir nwowim siya kigriraowiyim simiir hiran iikamim simiir inig imiir nini winakiyam. ² Mi siyuin inig haiyin iikamim omom omanim simiir mi ta ti aiir haibwakainakim. Mi taka iya Sairinias siya nu Siria hiran omom simiir biyan inkam komii nwokin. ³ Mi iikam whiekakim sima ini simiir yapayapa omamar swoki amim. Mi simiir inigim simiir om hirar ini winaki yokwoni.

⁴ Mi Josep siya om Nasaretin, nu Galili hir nwowin siir haiburgigin mi siya ina yamin siir brougaeyin Devid siir om iiram, Betlehem nu Judia hir nwowin siirim. ⁵ Josep siya mi wiga siya boritmaiya Maria, sowar yam. Sowa minam namkwo, inig nini dapmauwuwam. Mi taka iya Maria saeya yinpiugakar nwonamka. ⁶ Mi iya sowa om Betlehem hirar nwowa mi yinisimin ina kankanaokaiyin. ⁷ Mi taka iya sowiir yinisim yinaomiyinin ini saiiir yaokainan. Mi saeya yinisim iirin yuis mirmiia saiiir higriniu. Mi siirin bulmakaumi twowa nae haigiya saiiir kikaiyu whwonkai. Mi simani bulmakauni omaka saiiir whwonkaigim. Dimusi rani, omakam inkamki whwonkaiiyim inkam kina bidi digiyim. Iriig.

Adi Komii siir paekwosimim sima ini boinmauwuu kamim sibsib kigriraowiyim simiirin

⁸ Mi kam nhirim sibsib kigriraowiyim, niyaka sima omin siir kingiin hir waikaowigim, maeyauwa sibsib ima naeiya saiiir. ⁹ Mi Biyan Inkam Komii siir paekwosimim simiir hirir yimbiam. Mi Biyan Inkam Komii siir paeya namnamiinan ha wokiinaiiniyin mi ini simiirar yamitkiniuwun. Mi sima nidid prasae bi kinwinkim. ¹⁰ Mi paekwosimin ina boinin simiirin, waka! Kima kipi nidid. Kara yaiwin kibiya kimiir nauuni boinmauugigam nitkin. Mi ta yaiya iikam whiekakim simiir kwoinin wi maingimaira komii saeya nwowaiiginiuwi. ¹¹ Mi taka iya brougae Devid siir om hirin wig ira yinisim yinkamiyinin nwira yaokaina. Mi ti inkamin kimiir nanmaiwarkainankin. Adi Komii siyar nimbinkikin siirin, Biyan Inkam Komii Kraiis nwowam. ¹² Mi kima siirin hinina nini kiginokninkiniuwi mi siyairgin. Mi kima wi yinisim nwirin yuis mirmini saeya higriniuun wi siir nini kigiui. Mi siya ini bulmakaumi twowa nae haigiya, ini saiiir whwonkaiyin. Adi Komii siir paekwosimin siya hinina boinkikin. ¹³ Mi bi kimiminkikin ninomor kou

hiran paekwosim whiekakim ina yiuunaiiniyim mi sima ini ti paekwosimin saikar yauni oniyim. Mi sima ini Adi Komii siir inig iir hainan prapraskiyim. Mi sima mhoyia hiniina boinki,

14 Adi Komii krimiir Wanin ninomor kou hiranin siir inig iir hainanki. Dimusi rani, Adi Komii siya big nasmirwaiya bidi ywokiyan simiirin mi iikam whiekakim nuanim sima iripa dingwomamair aeikiyam.

15 Mi iya Adi Komii siir paekwosimim mi sima swoki ama ninomor kou hiriir, simiir haiburgigim mi kamim sibsib kigriraowiyim sima sima yomboin amboinki, humbae! Krima om Betlehem hiriir nami. Ti diminin hir nimbiyamn siir nini kignaki. Biyan Inkam Komii siya boinkiyin krimiir.

16 Mi sima biri kimiminkim ina yamsauwim mi sima Maria, Josep mi yinisimin twowa bulmakaumi nae haigiya sair kikaiyu whwonkaiyin, simiirni ini kigi. 17 Mi iya ti kamim sibsib kigriraowiyim sima siir nini kigiuwim mi sima ti yayim Adi Komii siir paekwosimim sima boinmamaugigim simiir ti yinisimin siirim mi sima ini sowiirwai boinmamauniyim. 18 Mi iikamim ti kamim sibsib kigriraowiyim simiir yai aiir wakaeyim mi sima ini hinda yanaakiyim. 19 Maria saeya ti yayim saeya wakaeyim simiir simiira naingwokwokaigika. Mi sair kwoinau hiran haigi okai, saeya biri naingwo owouga. 20 Mi kamim sibsib kigriraowiyim sima ha swoki apamim mi sima mwai ina yapwowaowamim Adi Komii siir inig iir hainanam digworaekwowim sima wakaeyim mi sima kigim simiir. Mi digworaekwo whiekakim Adi Komii siir paekwosimim sima boinmamaugikim bidi yimbiyamkiyim. Iriig.

Sima siirin Jisis yokdap haigini

21 Mi mhoyia ii iriyyar kwoinim namkiyim mi siir moisa ina kitiyopnir haiya. Mi sima siir inigin Jisis yokdap haigini. Mi Adi Komii siir paekwosimim sima biyar dapkikinkan, iya siya siir yopiya sair mhainau hir niki okai karamaeyar niki owin sairar. Iriig.

Simion Ana sowa Jisis siirin omaka komiia Adi Komii siira sair hir ini kigi

22 Ta iya sowa buga niyoprikmaiya sowa buga siyiun biya Moses siya winboinkiyin mi siir hiriinanar mi tir. Mi siir ad yopiyo ina hainamwo siirin om komii Jerusalem hiriir, Biyan Inkam Komii siir in nini onkwo hauugiyam. 23 Yai komii kwira Adi Komii siir Yokwo Komiya sair nwowa, saeya hiniina winboinkika, bilki biyan yinisim yinhaomiyinin, yo minim nimbingin, Biyan Inkam Komiiyin siir hauugiyam, siir yinisimar nwowim.

24 Yokwo Komii sair yai kirie kwira saeya hiniina boinkika, iya wigkamwo sowa yinisim yinkamiyin yinhaomiyinin, Adi Komii siir omaka komiia sair hainam mi yo sowawaiyo iripi hiriinan inmab haomwo isa timi isom hainam. Mi inmab airam mi whaowaekin, mhautam haomwo isa timi isom hainam. Mi Josep, Maria sowawaiyin om komii Jerusalem hiriir asi namkwo.

25 Mi inkam nwirin om komii Jerusalem hir nwokin, siir inigin Simion. Mi ti inkamin siya dimin whirki bi kimbugin. Nngaka. Siya inkam wadiek. Siya Adi Komii siiramar mi kwisboinikin mi siya ii aairamar niki owi, iya Adi Komii siya inkam nwirin siir nikropki, Isrel hiran iikamim simiir mhi kwoin imiir kirie haiginiuwam. Mi Adi Komii siir naeyiun ini saikar nwowin.

26 Adi Komii siir naeyiun siir bidi yisimauuin mi siya wi niki aosau rani. Nngaka. Siya Biyan Inkam Komiiyin Krai iya siya nitana sairamar niki owi. 27 Adi Komii siir naeyiun siyar hiurworwokai insingikin mi siya Adi Komii siir omaka sair hiriir yapninopkainam mi yopii adwo yinisim Jisis siirin ina hainaniyin Adi Komii siir omaka sairim, Adi Komii siir hauugiyim,

simiir siyiu ieya boinin siir hariinan. ²⁸ Mi Simion siir ina ti yinisim iirar yinkwo mi siya Adi Komii siir inig iirin hiniina hainara prapas boinki,

²⁹ Biyan Inkam Komii diminin biya kira nimbiniin, kara siir bidi kigin. Mi tariinanin kara naonami, kira kariirin ha kignankinki. Tariinanin kara kiriir miyan inkamin wi margimaigar nrowi.

³⁰ Inkamin krimiir nanmaiwarkainanin kara siir bidi kigin.

³¹ Kira ti dimin iirin iikam whiekakim hinda tandanim simiir whwonkam ida diriraerarkin.

³² Siya paenan minam niuyakin iikam whiekakim Juda iikam tani, simiir kwoin imiir nanaakninki haiginuwam. Isrel kiriir iikamin inig komii simiir hauu haiginuwam.

³³ Mi iya siir yopii adwo sowawaiyin hariinan wakaeywo ti hariinan yayim Simion siya boinin sowiirwai yinisim iir mi sowawaiyin naingwoyimok pranae bi kinkwo. ³⁴ Mi Simion siya simiirniyin hanngi yigboinmamair haiginu. Mi siya Maria Jisis siir apua sairin hiniina boinki, waka, ti kowiirwai yinisimin, Isrel simiir iikamin wi higa siya niuwu. Mi nhirim wi siya swoki anmaiwarkainae. Ti inkamin siya, Adi Komii siya nimbiniin. Mi siir siyiu iirin wi siya nsiimauwu mi nhirim wi saikar nankinwamwarki boini. Mi nhirim wi yaewan siir kindiyuwangigi. ³⁵ Mi iikam whiekakim simiir kwoin aowa aowanin wi idowiyar nwoki. Mi mhoiya sima siirin wi siyiu miyik miyiknan tir tani. Mi kira siirin hariinan kigi mi kiriir kwoinin wi hindara hugimkikugi, siirsiyin. Mi ta hik hariinana wi sauin, inkam pu nityin mi ha kimpipisugiiyin, wi hariinan kimpipisugi. Simion siya hiniina boinkin.

³⁶ Mi profet wig ira om komii Jerusalem hir nwoka, sair inigin Anaka, saeya Fanyuel siir yinisimka. Asa siir isidin siir hiranka, saeya waibiyie bidi yowa. Biya saeya kam pua niki owa, saeya biewiyim pariiga ywo, iriyyar whis (7). ³⁷ Mi mhoiya sair kam in yaonamin mi wig igabae hninga sair biewiyim pariig, kamnwii whii (84). Mi saeya inokinokin Adi Komii siir inig hainanin bi siisika, saeya Adi Komii siir inig iirin ni nabie ni nabie hainanika. Mi ii nhirim, saeya nae minam pa mi haiyaei iyyim saeya nhwo Adi Komii siiram kwisboiniyin Adi Komii siir omaka komiyya sair. ³⁸ Mi iya Josep Maria sowawaiyin ta omaka Adi Komii siira sair hirar niki owo, Adi Komii siir nankin imiyyaeyim mi Ana saeya ha nimbiniya mi saeya ini Adi Komii siir inig iir ini igboinmamairniya. Mi saeya kimidiniya ti yinisim siir yayimiir boinimauu, iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim, siirim nwokwokinim, Isrelan iikamin hir nwowim simiir nanmaiwarkainam. Iriig.

Josep siya om Nasareta hiriir swoki haiyug apnam

³⁹ Sima digworaekwo whiekakim diriraerar digiyim, Biyan Inkam Komiiyin siir siyiu ieya boinin siir hariinan mi sima ina swoki amim nu Galili, simiir oma Nasareta hiriir. ⁴⁰ Mi ti yinisimin ha mwriigiya mi siirin ma minkin bi nipiyaokimiminkin siya ini kiriekarar ywokiya mi siya ini ninoknankin miyik whiekakar mi okiyan. Mi Adi Komii siir naingwoyimoka ini saikar nwowa. Iriig.

Yinisim Jisis siya ina yamin Adi Komii siir omaka sairim

⁴¹ Mi biewii biewiiyin ta ii komiyya wou nikwo aeya Pasova Jisis siir yopii adwo, sowawaiyin om komii Jerusalem hiriyyar namnanaeiko, sowawaiyin bi nwokaigiiko. ⁴² Jisis siir biewiyim iur whisa namwo iuwim mi siya wara yinkin am, siir yopii ad owakan, ta ii komiyya wou nikwo aeya sairim. Biewii biewiiyin biya sowawai niki tirkiyim simiir hariinan. ⁴³ Mi wou nikwo aeni iya dig nwokiya mi sima ina swoki amim mi yinisim Jisis siya om komii Jerusalem hirar ywoki. Mi siir yopii adwo sowawaiyin

ha bi naingwoko siya ini hirar ywokiya. Niingaka. ⁴⁴ Mi sowawaiyin ha naingwoko siya ti iikam whiekakim sowaka waiyar napamim simaka napami mi ta nabie kirieya sowa sowa asi napamko. Mi sowa sowiir nomi-yauim mi sowiir ad igrimim simiirim hansiram siya simaka mi owi. ⁴⁵ Mi sowawaiyin ha hansiranaeyo siir bi swoki kigim. Niingaka. Mi sowawaiyin, om komii Jerusalema hiriir asi swoki haiyug hansranamko siirimim. ⁴⁶ Hiyim sowawai siirim hansiro, kwisa hansir mi kwoimaka saiir ini kigi, omaka Adi Komii siira saiir hir nwowi siya, Juda simiir inkamim siyupai, siyupaiyim sim nowomwarkaiyuwiyim simiir bopwoniya hir nidwoka wakaemimiki, simiir yai min dimin imiir mi siya simiirin ina mi kinawaomwarkii sriyin. ⁴⁷ Mi kamim siir yai imiir wakaekiyim mi sima ini hendarar yanaakiyim ti yai whiekakim siya ninomokninkin boinkiyim simiirin. ⁴⁸ Mi sowawaiyin siir nini kigiwin mi sowa ini hendarar yanaakiyo. Mi siir yopiya saeya siirin hiniina ini boinu, yinisim! Kira kriiriirwaiyin hiniin dimusi tirgikin, ha? Kriirawaiyin kriirisiyin pranae pranae bi naingwoyimyok hansirko. ⁴⁹ Mi siya sowiirwai yai aka hiniina yowarkii boin, kowawaiyin kariirim dimusi hansirko? Mi kowa bi ninokninkinko, kara pi kariir Adin siir omaka tirar nwowi, ha? ⁵⁰ Mi sowawaiyin bi ninokninkinko ta yaiya siya boina saiir yaimwokiya imwo aairin.

⁵¹ Mi siya ini sowakawai warar swoki inkin amin om Nasareta hiriirin. Mi siya ini yopii ado sowiirwai yaiyar mi wakaeyoknan. Mi ti yaimin diminim siya boinim, ini yopiya saiir kwoinau hirar haigi okaiyim. ⁵² Mi Jisis siya komii namwoiwin mi siir ninokninkina ini warar mi inkin opnirtaraokiya. Mi iikam ikim sima ini siiramar yaingwokinim. Iriig.

3

Jonin op baptais haiginiuwiyin yai siya boinmimaugin (Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Jo 1:19-28)

¹ Taibirias Sisa siya kigriraokiyim omom omom nhirim nu Rom hiranim, biewiyim iur iriir (15). Mi Pontias Pailat siya nu Judia siir kigriraowan inkam nwokin. Mi ta ii aairin Herot siya iikamim nu Galili hiranim, simiirin saiir kigriraokin. Mi siir akamin Filip siya nu Itaria mi nu Trakonaitis sowiir kigriraowan inkam komii nwokin. Mi Laisenas siya nu Abilini siir kigriraowan inkam nwokin. ² Anas, Kaiafas sowa prismi biyan inkam nwoko. Mi ta iya Jonin Sekaraiani yinisimin maeyau siyin nu apa saiir hir nwowin mi Adi Komii siir yaiya siir hiriirin, saiirar nimbiamkin. ³ Mi Jon siya omom omom whiekakim ie Jodan siir kingin hir nwowim, simiir hiran iikamim simiirin siya hiniina boin, kima kimiir dimin biyeyim digiumii simiir haimriiyugigi mi op wa nwoki baptais haiginiuwim mi Adi Komii siya kimiir dimin biyie biyeyim biya kima tirkaiyuim wi haningin haiyoprimdiyumiigi. ⁴ Jon siya hiniina boin profet inkamin siir yai aairin. Yai nhirim profet Aisaia siya winboinkiyim Yokwo Komii saiir, yim haningim, mi inkam nwirin maeyau siyin nu apa nninga, hir kauwok boinkiyin siya hiniina kauwok boinkikin, Biyan Inkam Komiiyin siir siyuum simiir kisisop diriraerarkwokin. Siir siyu iir sibgu diriraerarkwokin. Profet Aisaia siya hiniina boinkin.

⁵ Mi maeyauwim ieno ieno whiekakakim yim ha timi hainkrinrkinrkinwokin. Mi mhuu komii komiiyim mi mhuisisim ikim, wi sima dopkiyimiina mi siyuum mipugnan wrieyokim yim timi oprintioki mi siyuum haigi inamnaniyim, yim timi iyiohimikmai diriraerarkwokin.

6 Mi iikam whiekakim wa nwoki kigninokninkinkiyim, inkamin Adi Komii siya nimbiniin krimiir nanmaiwarkainanin siirin. Profet Isaia siya hinina boinkikin.

7 Jon siya iikam isid komiiyin siiram nitim saika nwowim simiirin hinina boinki, kima iikam miyiknanki mi iuwi, ini wrakiwranan ywowim. Mi kimiirin nhinga boinkikim kariirim nidamnaniyim, op kimiir baptais haiginugiyim? Mi Adi Komii siya wi kimiir nonkwoninwomwainninkin tani, aniya? 8 Mi kima iikam whiekakim simiirin hinina diisimauu, kima kimiir dimin biyie whiekakim, simiirin bidi haiyoprindimiiyiyim. Mi kima, kima kima hinina kipi ninkinwamwarkii boin, nim krima Ebrahim krimiir brougaeyin siir iikamkim mi siya wi digar nwowi mi krima wi iikam miyikar nwowi. Niingaka. Mi Adi Komii siya naingwowi mi tiki siiyam siyar mi diriraerarii, siya wi digar mi owi mi sima wi Ebrahim siir yinisimar namwoiwi. 9 Ua ini paemiir hirar haigin taowaigina mi pae whiekakim nae miyik bud karamae nwowim yim wi paenau sima miyitkaigaiki. Mi wim kima ini ti paeyim simiir hiriinan ywowim.

10 Mi sima siirin hinina srii, krima wi panina tiri. Simiirin hinina niisimauuim, krimiir dimin biyeyim bidi haiyoprindiyimiiyiyim, ha? 11 Mi Jon siya simiirin boiniyo yaya hinin boinki, inkamin yuis kwisargakiniuwi mi siya kwira, inkamin niinga nwowin, siir timi hauu. Mi inkamin naeminkin naokingugunankaiyin yo iriipa hiriinanar timi tir. 12 Mi kamim omom omomi umir haiiyim, yim iriipi hiriinan ina mi itim Jon siirin, op simiir baptais haiginuim. Mi sima siirin hinina srii, iikam nowamwarkaiyuan inkam, krima wi panina tiri, simiirin hinina niisimauuim, krimiir kwoin biyeyim, bidi haiyoprindiyimiiyiyim? 13 Mi Jon siya simiirin hinina boinmauugi, kima umirmairin gavman siya boinkiyin siirarar hai. Yaeya umir nokii kipi swoki inkin hai. 14 Mi kamim yaii niiniyim yim iriipi hiriinan siirin ina mi sriiyim, krima wi panin panina tiri? Mi siya simiirin hinina boinki, kima inkam nhirmi hindara kipi priitopriitio mi kima simiirin whisarii kipi priiboin hiuriyiu mi simiir umirin whisarii kipi priiyiksasae hai. Mi kimiir kwoinin hiinsima dwo ti umirsimin kima haiiyin kimiir mi aiirsi.

15 Mi iikam whiekakim sima ina yinaingwoyimiyok boinim, ti inkamin siya Kraisin Adi Komii siya nikropkiyin iikamim sim nanmaiwarkainam, aniya?

16 Jon siya simiir yayaka hinina yowarki boin kara kimiirin op ara baptais haiginuwi, inkamin kariir mhoiia nitin kariir kouwin ini siyar ywowin mi siya ini yaowae adnan ywowin, kara ini yinisimnan ywowin. Mi kara siir miyiyim wa sibgu inomokninkin mirii rani. Kara inkam miyik rani. Niingaka. Mi kara op arar baptais haiginuwi mi Adi Komii siir naeyiuin siirin wi siyar hainuae haiginuwi mi ti dimin miiriin wi paenan siyar niu iuguski.

17 Siya ini inkamin twonidim twonau haigiyyin mi ha nokwobrombropiyyin, ini siir hiriinan ywowin. Mi iya iki twonid imiir nokwobrombrop digiyim mi kasim pa kuubrukigi. Mipi twonid niingam simasima namwokaiyuwi mi simiirin pi omaka nae haigiya hir nini haigiyyim. Mi siya kas imiirin pa nhisopkininaka mi simiirin pi pae nhisopkin namginki. Mi ta paeya saeya wi niutingi rani. Niingaka. Saeya wi hiriyyar niuyokiyokikaeyami.

18 Mi Jon siya ti hiriinanim simiir boinmauu digiyin mi siya Yaiwin Kibiya sair yai kiriekirie kibi whiekakim simiir warar yinkin boinmimauu.

19 Jon siya gavmanin siir biyan inkamin Herot io siir nwokin. Dimusi rani, siya siir nomousimin Filip siir wiga Herodias sair hainiki nonkwonan mi siyu biye nhirim siya tirim io simiirsi wara mi inkin okin. 20 Mi Herot siya siyu biye komii whirin ha swoki tirin mi ini ti biyanim simakar swoki inkin haiginkiyin. Whisarii rani, Jon siirin siya higrupkiikikaigin. Iriig.

Jon siya baptais haiginiugin Jisis siirin
(Mt 3:13-17; Mk 1:9-11)

²¹ Hiya Jon siya iikamim simiir baptais haiginiuin mi siya Jisis siirin ini warar mi inkin baptais haiginiuin mi iiya Jisis siya nhwowar niki kwisboinin mi ninomora ini omaka anonanar haiwaokiya. ²² Mi Adi Komii siir naeyiun ina yiuwiniyin. Mi sima kigwin siir naeyiun inmabnan siinaini siiram. Mi yai kwira ninomor kou hir kauwok boinkiya saeya hiniina kauwok boinkika, kira kariir yinisim wadeki wadie kingin. Mi kariir kwoinin ini kiriramar naingwokwonanaeyin. Mi kariir mhi kwoinin, kiririmin ini maigimairga ywokiin. friig.

Jisis siir yidiwii wanwiyaeiyim simiir inig ima
(Mt 1:1-17)

²³ Hiya Jisis siya siir biewiyim, kamnwir iura nwowin mi siya ha mirii bwakainakin. Iikamim simiir kwoinin ha naingwokim, Jisis siya Josep siirgisiiir nhiekinuwi. Nangaka. Siya Adi Komii siirgisiiir yinisimkin. Mi Josep siya Hilai siir yinisimkin.

²⁴ Mi Hilaiyin, yio Matatni yinisimkin. Mi Matatin, yio Livaini yinisimkin. Mi Livaiyin, yio Melkaini yinisimkin. Mi Melkaiyin yio Janaini yinisimkin. Mi Janaiyin, yio Josepni yinisimkin. ²⁵ Mi Josepin yio, Matataiasni yinisimkin. Mi Matataiasin, yio Emosni yinisimkin. Mi Emosin, yio Neamin, yio Eslaini yinisimkin. Mi Eslaiyin, yio Nagaini yinisimkin. ²⁶ Mi Nagaiyin, yio Meatin yinisimkin. Mi Meatin, yio Matataiasni yinisimkin. Mi Matataiasin, yio Semen yinisimkin. Mi Semenin, yio Josekni yinisimkin. Mi Josekin, yio Jodani yinisimkin. ²⁷ Mi Jodanin, yio Joanani yinisimkin. Mi Joananin, yio resani yinisimkin. Mi Resanin, yio Serababelni yinisimkin. Mi Serababelin, yio Sialtielni yinisimkin. Mi Sialtielin, yio Neraini yinisimkin. ²⁸ Mi Neraiyin, yio Melkaini yinisimkin. Mi Melkaiyin, yio Edaini yinisimkin. Mi Edaiyin, yio Kosanamani yinisimkin. Mi Kosanamain, yio Elmadamni yinisimkin. Mi Elmadamin, yio Erni yinisimkin. ²⁹ Mi Erniyin, yio Josuani yinisimkin. Mi Josuain, yio Eliesani yinisimkin. Mi Eliesain, yio Jorimni yinisimkin. Mi Jorimin, yio Matatni yinisimkin. Mi Matatin, yio Livaini yinisimkin. ³⁰ Mi Livaiyin, yio Simioni yinisimkin. Mi Simionin, yio Judani yinisimkin. Mi Judanin, yio Josepni yinisimkin. Mi Josepin, yio Jonamni yinisimkin. Mi Jonamin, yio Elaiakimin yinisimkin. ³¹ Mi Elaiakimin, yio Meliani yinisimkin. Mi Melianin, yio Menani yinisimkin. Mi Menanin, yio Matatani yinisimkin. Mi Matatanin, yio Netani yinisimkin. Mi Netanin, yio Devidni yinisimkin. ³² Mi Devidin, yio Jesini yinisimkin. Mi Jesiyn, yio Obetni yinisimkin. Mi Obetin, yio Boasni yinisimkin. Mi Boasin, yio Salmoni yinisimkin. Mi Salmonin, yio Nasoni yinisimkin. ³³ Mi Nasonin, yio Aminadapni yinisimkin. Mi Aminadapin, yio Atmini yinisimkin. Mi Atminin, yio Anaini yinisimkin. Mi Anaiyin, yio Hesroni yinisimkin. Mi Hesronin, yio Peresni yinisimkin. Mi Peresin, yio Judani yinisimkin. ³⁴ Mi Judain, yio Jekopni yinisimkin. Mi Jekopin yio Aisakni yinisimkin. Mi Aisakin, yio Ebrahamni yinisimkin. Mi Ebrahamin, yio Tirani yinisimkin. Mi Tirain, yio Nehoni yinisimkin. Mi Nehoin yio Serakni yinisimkin. ³⁵ Mi Serakin, yio Reuni yinisimkin. Mi Reunin, yio Pelekn yinisimkin. Mi Pelekin, yio Ebeni yinisimkin. Mi Ebenin, yio Selani yinisimkin. ³⁶ Mi Selain, yio Kenani yinisimkin. Mi Kenanin, yio Apaksatni yinisimkin. Mi Apaksatin, yio Siemni yinisimkin. Mi Siemin, yio Noani yinisimkin. Mi Noain, yio Lemekni

yinisimkin. ³⁷ Mi Lemekin, yio Matusalani yinisimkin. Mi Matusalain, yio Inokni yinisimkin. Mi Inokin, yio Jaretni yinisimkin. Mi Jaretin, yio Mahalalalelni yinisimkin. Mi Mahalalalelin, yio Kenani yinisimkin. ³⁸ Mi Kenanin, yio Inosni yinisimkin. Mi Inosin, yio Setni yinisimkin. Mi Setin, yio Adamni yinisimkin. Mi Adamin, yio Adi Komiiin yinisimkin. Iriig.

4

Setan siya siir nipiyaokiyaam tirkin

(Mt 4:1-11; Mk 1:12-13)

¹ Adi Komii siir naeyiuin ini Jisis siir yaninkiniuniyin mi siya ie Jodan siir haiburgigin mi ina swoki amin. Mi Adi Komii siir naeyiuin siya yikiunam maeyau siiyin apa niinga inkam karamaeya sair hiriir yam. ² Mi siya ta maeyau siiyin apa inkam karamaeya sair nwowin, iyyim kam nwisawo (40). Mi ta iya Setan siya Jisis siirimin sair kinankiukin. Mi ta ii aiirin Jisis siya nae bi naekin niingaka. Siya mhairima nwokin.

³ Mi Setan siya siir boinki, kira Adi Komii siir yinisimkiniuwi mi kira pi ti siiyain siir boinki mi siya pi bret nwoki imbiyamim. ⁴ Mi Jisis siya siir yai anaka hiniina yowarkii boinki. Yokwo Komii saeya hiniina boinka inkamin nae aram naingwowyin siya wi kiriekak nwo rani. Niingaka. Inkamin bret ara naeyam naingwowyin siya siirin wi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siir hauu rani. Niingaka.

⁵ Mi Setan siya siirin ina yikiunainamin mhiukiaua hiriir mi bi kiniminkikin, siya ina yiisimauuwim nu tiran omom omom whiekakim simiir. ⁶ Mi siya boinki, kara ti kariir omom omomim mi kariir dimin taemin whiekakim wi kiriir hauuwi. Mi kira wi nu kigiriraowan inkam komii nwowi, whisarii rani, yim ti digworaekwuwim kariirargim mi kara inkam nwir mi hauuwi kara wa mi hauuwi, kariirar kwoinkin. ⁷ Kira ogmwo kariiram hui mi kariir inig iir hainani, ti digworaekwo whiekakim yim kiriirgin. ⁸ Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, Yokwo Komii saeya hiniina boinka. Kira Biyan Inkam Komiiyin siir inig iirrar hainan siya kiriir Adi Komiiin mi kira siir mi aiirrarar donkwo iski.

⁹ Mi Setan siya Jisis siirin om komii Jerusalem hiriir yikiunam. Mi Jisis siirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya sair akou hir ini okmwim okwoiu. Mi siya siir boinki mi kira Adi Komii siir yinisim kaininginiuwi mi kira pa diswit natkinainam. ¹⁰ Yokwo Komii saeya hiniina boinka mi Adi Komii siya wi siir paekwosimim simiir boinki. Sima kiriirar sibgu kigiriraowim mi kira wi nao rani. ¹¹ Mi sima wi kiriir nonkwowini simiir inam mi kiriir iga wi siya kwirk swoki hain tani. Niingaka. ¹² Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, Yokwo Komii sair yaiya saeya hiniina boinka, kira Biyan Inkam Komiiyin siirimi kipi kinankiu mi siirimi kipi sii, ti hiriinan dimin biyeyin siya kiriir whindiriraerarkiyim. Niingaka. ¹³ Mi iya Setan siya siirimi kinankiuguwim, ti dimin taemin whiekakim simiir mi Jisis siya bi wakaeyoknakin. Mi Setan siya Jisis siirin ina haiburgigin mi ina ini sinsin wokmainakiyin. Iriig.

Jisis siya nu Galili hir mirii bwakainakin

(Mt 4:12-17; Mk 1:14-15)

¹⁴ Mi Jisis siya nu Galili hiriir namim mi Adi Komii siir naeyiu miyikin siir kirieya ini siyakar ywowin mi dimin taemin whiekakim Jisis siya diriraerarin simiir yaiya ina haigiririr boinama omom omomim simiir. ¹⁵ Mi siya iikam whiekakim simiirin, simiir omaka yai nidwokai wakaeya sair hir boinimauugin mi sima ini siir inig iirrar hainan prapraskiyim. Iriig.

*Mi om Nasaretan iikamim sima digiumii Jisis siir haimriiyugim
(Mt 13:53-58; Mk 6:1-6)*

¹⁶ Mi Jisis siya omin yinisim sapisap siyar naemrwi okwonaniyin Nasaret siirimar swoki am. Mi Jisis siya Judami ii komiyya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya ta omaka yai nidwokai wakaeya saiiir yapninopkainam. Inokiiinokan siya tiriya saiiir hiriinan mi siya ini Yokwo Komiiya saiiirar yokwo mwaingiyin. ¹⁷ Mi sima siirin profet Aisaia siya wina yokwowa bidi bidiniyar saiiir hauu mi siya mii kwira hiniina boina saiiiram hansirkin,

¹⁸ Adi Komii siir naeyiun ini kariir tir nwowin. Mi siya kirie kariirin minam hauugin mi ha nimbinkin, siir yaiwin kibiya iikamim sima sima sipiyimiyokmaeyamiyim simiir boinmimauuim. Siya kariirin minam nikropkikin kara ta hiriinan yaiya iikam simiirin hiniina boinmauim mi digworaekwom uridnan kimiir nitkiyim mi kimiirin wi rirmiyya kara nwowaiginuwi mi iikamim nhwokwisae nwowim simiir nhwowim wi wadie kara nwowaiginugi. Mi iikamim hikak nwowim simiirin wi rirmiyya kara nwowaiginugi.

¹⁹ Siya kariirin minam nikropkikin. Iya Adi Komii siya nanmaiwarkainana iikamim simiir kara saiiir boinmimauukin.

²⁰ Mi siya ha mwain digiyin mi yokwowa ina swoki haiginikouguya. Mi ina swoki hauguya inkamin yokwo imiir kigiraowiyin siir. Mi siya ha swoki idwowa mi ta omaka yai nidwokai wakaeya saiiir nwowim iikamim simiirin ta ii aiir nowomwarkaiyu bwakainamkin mi simiir nhwowim siirara kaonanaekiyim. ²¹ Mi siya simiir boinki, yaiya tariinan kima kwawakaekiya Yokwo Komii saeya boina, tariinan saeya tasi nimbiraraowa. ²² Mi sima siirin ina boin wadiyem mi sima naingwoyimiyok prasae bi kikinim yai miyyik miyyikim siir yai hiranka nimbiniyim simiirsiiyin mi sima boin. Ti yinisimin siya tari Josep siir yinisimkin, aniya? Mi siya krimiir hiriinanargin mi siya ti hiriinan yai miyyik miyyikim papiyanki haigim? ²³ Mi siya simiir boinki, kara kimiirin pi boiniyo yai kwira saiiir yaimwokiya imwo aiir boinmauugi, inkam iikam nirmi whindiriraerariyin yio ti hiriinan inkamin sasar timi whindiriraerarna. Siyu hiniinin Kapaneam kira tirnaniyin mi ti kariir ombud om iirin hiriinan siyu iirar timi tir. ²⁴ Mi siya boin, kara kimiirin yaimwowa boini, iikamim sima simiir omki oman profet inkamin siir yai bi wakaeyoknaeikin. Niingaka. ²⁵ Wakae! Kara kimiirin yaimwokiya imwowa boini, bidi bidiniyarin Ilaija siya nwowa mi wig igabae niinga nhirim nu Isrel hir nwokim. Mi taka iya naoki bi swoki kinmiminka biwiiyim whwoim haimii (3 ½ yia). Mi iikam whiekakim ti nu iir nwowim sima mhai prasae bi naokim. ²⁶ Mi Adi Komii siya Ilaija siirin iki wig igabae niingam nu Isrel hir nwowim simiirim bi nikropkikin. Niingaka. Siya siirin, wig igabae niinga irua om Sarefat nu Saidon hirana saiiiram nikropkikin nae saiiir hauu aeyim. Mi ya saeya nu Isrel hiran wig rani. ²⁷ Mi profet Ilaija siir iya iriipi hiriinan mi siya iikam nhirim nu Isrel hiranim paowaigi piskomkopowim, simiir nrwini miyyik bi nwokin. Niingaka. Mi niinga nwokiyin Neman sasargin. Neman siya Isrelan tani, siya Sirikan inkamkin. Jisis siir yaiya hiriinanka. ²⁸ Mi ta iya iikam whiekakim sima ta omaka yai nidwokai wakaeya saiiir hir nwowim sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima bidi yinokninkinkiyim ta yaiya Jisis siya simiirar huuriyu boinkin. Mi simiir mhai kwoinin haughauga asi whwiyiekikim. ²⁹ Mi sima ha nansiin okwokwokiyim mi Jisis siirin ina kiyaiwotnaniyamim omin siir yaba hiriir. Mi sima siirin mhaiisim whirin simiir om ieya nwowim mi sima siirin hiranki nitkiigiyim tirkim. ³⁰ Mi sima dig bi nwokim whisarii rani, Adi Komii siyar

nɪkidukɪn sɪmɪɪr kwɔɪnɪm mɪ sɪmɑ asi nɪdɪdkɪm. Mɪ Jɪsɪs sɪyɑ ɪnɪ sɪmɪɪr bɔpɔwɔwɑr yɑpnɑmɪn. Mɪ sɪyɑ ɪnɑ yɪugusɑmɪn. Iriig.

Jɪsɪs sɪyɑ ɪnkɑm nɔwɪrɪn urɪdyɪu bɪyɪekɑkɪn sɪɪr hɑɪswɔnɪskɪkɪn
(Mk 1:21-28)

³¹ Mɪ Jɪsɪs sɪyɑ ɔm kɔmɪɪ Kɑpɑneɑm nu Gɑlɪlɪ hɪrɑnɪn sɪɪr nɑmɪkɪn. Mɪ Jɪdɑ sɪmɪɪr ɪ kɔmɪɪyɑ pɪu sɪɪsɪyɑ dɪmɪn tɑemɪn tɪr kɑrɑmɑe nɔwɔwɪyɑ sɪɪr ɪɪkɑm nɪhɪrɪm sɑɪɪrɑr mɪ ɔwɔmɔwɑrkɑɪyɪugɪn Ⱥdɪ Kɔmɪɪ sɪɪr yɑɪ ɑɪɪr. ³² Mɪ sɪmɑ tɑ sɪɪr yɑɪ ɑɪɪr wɑkɑeɪyɪm mɪ sɪmɑ ɪnɪ hɪndɑrɑ yɑnɑɑkɪyɪm. Dɪmɪsɪ rɑnɪ, sɪɪr yɑɪyɑ ɪnkɑmɪn ɪnɪg kɔmɪɪgɑkɪn sɪɪr hɪrɪɪnɑn bɔɪnkɪn tɑ yɑɪyɑ kɪrɪe kɔmɪɪgɑkɑ. ³³ Mɪ ɔmɑkɑ yɑɪmɪn dɪmɪn nɪdɔwɑkɑɪ wɑkɑeɪkɪyɑ, ɪnkɑm nɔwɪrɪn yɪu bɪyɪekɑkɪn hɪr nɔwɪkɪn. Mɪ sɪyɑ ɪnɑ kɑuɔwɔk bɔɪnɑmɪnɑnkɪyɪn, ³⁴ hɪe! Jɪsɪs ɔm Nɑsɑretɑnɪn, kɪrɑ dɪmɪ dɪmɪn tɪrɑm nɪtkɪn, hɑ? Kɪrɑ kɪrɪmɪɪr nɔnkɔwɔnɪnɔwɔmɔwɪrɪnɪnkɪnɑm nɪtkɪn, hɑ? Kɑrɑ kɪrɪɪrɪn ɪnɑ nɪnɔkɪnɪnkɪnɪn kɪrɑrgɪn Ⱥdɪ Kɔmɪɪ sɪɪr yɪnɪsɪmɪn dɪmɪn ɔhɪrki kɪmbu kɑrɑmɑe nɔwɔwɪn mɪ ɪɪkɑm ɔhɪekɑkɪm kɪrɪmɪɪr nɑnɔmɑɪwɑrkɑɪnɑnɪn. ³⁵ Mɪ Jɪsɪs sɪyɑ ɪgɑɔ yɑɪ tɪ yɪu bɪyɪe sɪɪr yɪkwɑɔ bɔɪnkɪ, kɪrɪɪr yɑɪyɑ tɪ tɑnkɪ! Mɪ yɪu bɪyɪeyɪn sɪyɑ tɪ ɪnkɑm ɪɪrɪn ɪɪkɑm ɔhɪekɑkɪm sɪmɪɪr ɔhɔwɔnkɑm ɪdɑr hɑɪgɪ ɪrɪmɪtɪɔgɪgɪn mɪ sɪyɑ ɪnɑ yɑmɪn. Mɪ sɪyɑ sɪɪr bɪ nɔnkɔwɔnɪnɔwɔmɔwɪrɪnɪnkɪngɪgɪn. ³⁶ Mɪ ɪɪkɑm ɔhɪekɑkɪm sɪmɑ hɪrɪɪnɑn kɪgɪyɪm mɪ sɪmɑ ɪnɪ hɪndɑrɑ yɑnɑɑkɪyɪm. Mɪ sɪmɑsɪmɑrɪn hɪnɪnɑ yɪmɔbɔɪn ɑmɔbɔɪn, ɑe! Tɑ yɑɪ hɪnɪnɑ sɑeyɑ pɑnɪn pɑnɪn yɑɪgɑ. Mɪ sɪyɑ yɪu bɪyɪeyɪm sɪmɪɪrɪn ɔɪ ɪnkɑmɪn kɪrɪe kɔmɪɪgɑkɪn mɪ ɪnɪgɑk ɪkɪn mɪ sɪɪr hɪrɪɪnɑn bɔɪnɪmɑuɔwɪ. Mɪ sɪmɑ hɪrɪɪnɑn wɑkɑeɪyɪm mɪ sɪmɑ tɪ ɪnkɑm ɪɪrɪn ɪnɑ hɑɪbɪrgɪgɪm mɪ sɪmɑ ɪnɑ yɑmɪm. ³⁷ Mɪ tɪ dɪmɪn hɪrɪɪnɑnɪn Jɪsɪs sɪyɑ tɪrkiyɪn ɪnɑ hɑɪgɪrɪrkiyɪn, ɔmɔm ɔmɔm ɪmɪɪrɪn. Iriig.

Jɪsɪs sɪyɑ ɪkɑm kɑsɑ bɪ hɑɪswɔnɪmɪnskɪgɪn
(Mt 8:14-17; Mk 1:29-34)

³⁸ Mɪ Jɪsɪs sɪyɑ tɑ ɔmɑkɑ yɑɪmɪn dɪmɪn nɪdɔwɑkɑɪ wɑkɑeɪyɑ sɑɪɪr hɑɪbɪrgɪgɪn mɪ Sɑɪmɔn sɪɪr ɔmɑkɑ ɑɪɪr yɑm. Mɪ Sɑɪmɔn sɪɪr nɪuɑ sɑeyɑ mɑ pɪu hɔuɑ kɪnɪyɑ sɑeyɑ nɪɪgɑ. Mɪ kɑmɪm sɪmɑ ɪnɪ ɪkɪnɑkɪ Jɪsɪs sɪɪrɪn sɑɪɪr nɪnɪ kɪgnɪyɑm. ³⁹ Mɪ sɪyɑ hɑ nɑmɪn, kɪmɪdɪnɪyɑ hɪyɑ sɑeyɑ ɔhɪnɑ sɑɪɪr kɪngɪɪnɑr ɪnɪ ɔkwɔwɪuɔwɪn mɪ sɪyɑ tɑ mɑ hɔuɑ kɪnɪyɑ ɪgɑɔ yɑɪ sɑɪɪr bɔɪnkɪ mɪ tɑ mɑ pɪu hɔuɑ kɪnɪyɑ ɪnɑ hɑɪbɪrgɪgɑ. Mɪ sɑeyɑ bɪrɪ kɪmɪmɪnkɪkɑ sɑeyɑ ɪnɑ yɪnɪsɪn ɪdɔwɑ sɑsɑugɪyɑ mɪ sɑeyɑ ɪnɪ sɪmɪɪr nɑe ɪmɪɪrɑr swɔkɪ ɪnɪsɪn dɪrɪɑrɑrɑ.

⁴⁰ Mɪ ɪyɑ bɪeyɪn nɪkɪyɪɑmɪkɪ tɪbɪn, ɪɪkɑmɪm nɔmɪɪyɑugɑkɪm, sɪmɑ sɪmɪɪr nɔmɪɪyɑuɪm mɑpɑɪgɪ nɪyɪm sɪmɪɪrɪn ɪnɑ yɪkɪnɑnɪyɪm, Jɪsɪs sɪɪrɪm. Mɪ sɪɪr ɪnɑ tɪ ɪɪkɑmɪm mɑkɑk mɑkɑkɪm sɪmɪɪr pɪu ɪmɪɪr nɔnkɔwɔkɪyɪm mɪ sɪyɑ sɪmɪɪrɪn ɪnɑ yɪnɪmɪnskɪgɪyɪm. ⁴¹ Mɪ tɪ urɪdyɪu bɪbɪyɪeyɪm ɪɪkɑm ɔhɪekɑkɪm sɪmɪɪr hɪr nɔwɔwɪm sɪmɑ ɪnɪ ɔrɑr yɪnkɪn ɑmɪkɪyɪm mɪ sɪmɑ ɪgɑɔ yɑɪgɑk hɪnɪnɑ yɔwɔnɑmɪm. Hɪe! Kɪrɑ Ⱥdɪ Kɔmɪɪ sɪɪr yɪnɪsɪmɪkɪn. Mɪ Jɪsɪs sɪyɑ ɪgɑɔ yɑɪgɑk sɪmɪɪr yɔwɔkɪ mɪ sɪyɑ yɑɪ sɪmɪɪr bɪ kɪgnɪnkɪn bɔɪnɑɪkɪn. Dɪmɪsɪ rɑnɪ, sɪmɑ ɪnɑ nɪnɔkɪnɪnkɪnɪm sɪyɑ ɪnkɑmɪn Mɪsɑɪɑ Ⱥdɪ Kɔmɪɪ sɪyɑ nɪmɔbɪnɪn sɪyɑ kɪrɪmɪɪr nɑnɔmɑɪwɑrkɑɪnɑnɪn.

Jɪsɪs sɪyɑ yɑɪ ɔmɑkɑm yɑɪmɪn dɪmɪn nɪdɔwɑkɑɪ wɑkɑeɪyɪm sɪmɪɪr hɪr bɔɪnɪmɑuɔgɪn.

(Mk 1:35-39)

⁴² Mɪ bɪenɑnɑkɑrɪn sɪyɑ tɪkɪ ɔm ɪɪr hɑɪbɪrgɪgɪn mɪ sɪyɑ mɑeyɑuɔwɑ ɪnkɑm kɑrɑmɑeyɑ sɑɪɪr yɑm, nɪhɔwɑ Ⱥdɪ Kɔmɪɪ sɪɪrɪm kwɪsɔbɔɪnɪm. Mɪ ɪɪkɑm ɔhɪekɑkɪm sɪmɑ ɪnɑ yɑmɪm Jɪsɪs sɪɪrɪm hɑnsɪrɑm. Mɪ ɪyɑ sɪmɑ sɪɪr hɑnsɪrɪyɪskɑɪyɪn mɪ sɪɪr kwɔɪnɪn kɪmɪdɪnɪyɑ sɪmɑ yɪkɪpɪtɔmɑyɪm tɪ sɪmɪɪr ɔm ɪɪr hɑɪbɪrgɪgsɪ, sɪyɑ pɪ ɔm ɔhɪrɑ nɑmɪsɪ. ⁴³ Mɪ sɪyɑ sɪmɪɪr bɔɪnkɪ, kɑrɑ yɑɪwɪn kɪbɪyɑ ɪyɑ Ⱥdɪ Kɔmɪɪ kɪrɪmɪɪr ɔwɑnɪn sɪyɑ dɪgɔwɑrɑekɔwɔ ɔhɪekɑkɪm mɪ ɪɪkɑm ɪkɪm, sɪmɪɪr kɪgɪrɪkɑkɑnɑ sɑɪɪrɪn pɪ ɪkɪ ɔmɔm ɔmɔm nɪhɪrɪm sɪmɪɪr

mi boinmimauwi. Kariirin Adi Komii siyar nikropkikin mi kara hiriinan asi tiri. ⁴⁴ Mi siya ha boin digiyin mi siya ina haiburgigin simiirin mi siya ina yamin Adi Komii siir yaiya saiirin iki omakam, yamin dimin, nidwokai wakaeyim nu Judia hiranin simiir asi boinmimauuwamkin. Iriig.

5

Jisis siya boinkin Pita siya anasu hoimgak asi haigin (Mt 4:18-22; Mk 1:16-20)

¹ Mi igwira Jisis siya Genesaret whigbid hir nwokin. Mi iikam whiekakim sima ha nitim, ini saikar yaninkinuniyim. Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiir wakaeyam. ² Mi siya igopsim iswo sowiir kigi sowa whigbid hir nwowi. Mi kamim anasu haiiyim sima ti i iswo sowiir bidi haiburgigo. Mi sima haimna hisoki. ³ Mi Jisis siya iisim ira saiir kwirii, ta iya Saimon Pita siirga. Mi siya Saimon Pita siir boinki siya i aiirin hamuisima wokiyopkiyim yaba hiriir mi siya ta ikopsim aiir yidwokai boinmimauugi Adi Komii siir yai aiirin, iikam whiekakim simiir.

⁴ Mi Jisis siya yai ha boin digiyin mi siya Saimon Pita siir boinki, iya whidopwoniya kinaniyam, kira mi kiriir isidin kima haimna ditmai anasu kikaiyim. ⁵ Saimon Pita siya ina yowarkii boinin, inkam komii ta ni kirieya krima whisariiyar miriinaemaowikim, anasu whirmin whirmin bi swoki igimaminkin. Mi kira pi boinkin, kara pi asi nitmai. ⁶ Mi sima ha nitmaikiyim mi simiir haimna anasu kasa bi naigikim mi haimnain pi hiriirar pi inanbirgiyin. ⁷ Mi sima simiir iripa miyan kamim i ira saiir nwowim simiirin kinkina, simiir whinmariiyim mi sima ha nitim mi anasum ina yiskaina haigimimarkiyim. Mi i iso ini hindara iyimaminkiywo. ⁸ Saimon Pita siya hiriinan kigiyin mi ogmwoin Jisis siir kingiina ini huuu mi ina boinin, Biyan Inkam Komii, kira kariir haiburgik mi kira ha dam! Dimusi rani, kara dimin biye tiran inkamkin. ⁹ Siyar mi kamim saikar nwowim, sima ti anasu whe komiiyim sima haiyim simiir kigiyim ini hindara yanaakiyim. ¹⁰ Sebedi siir yinisim nwiso Jems, Jon sowa Saimon Pita sima iripa mi kwiruwa mariigim. Sowa iriipa hiriinan ini warar mi inkin anaakiywo. Mi Jisis siya Saimon Pita siir boin, kira kipi nidid ti anasu kira haiyim, mhoiyya kira iikamim simiirin wi hiriinan haii, kariir mhoiyya nitamin. ¹¹ Mi sima i iso ha nadu huwamasukuniyim mi simiir digworaekwo whiekakim ini hirar iyopnisugikim mi sima ini Jisis siir mhoiyyar yamim. Iriig.

Jisis siya inkamin paowaigi piskomkopouin siir haiswoniskigin (Mt 8:1-4; Mk 1:40-45)

¹² Igwira Jisis siya om whirin inkamin paowaigi piskomkopouin siya nwowin siir ini owou. Mi ti inkamin siir piua paowaigi bidi yinkinua mi iya siya Jisis siir kigwinin mi siya ini Jisis siir igmiiga whwonkam ida kinginar yakai kaiyirou whanainamin. Mi ina boinaiyin, Inkam Komii kira naingwowi mi kariirin wi dig kirar nwowaiginaugi. ¹³ Mi Jisis siir ina ha ninkikiya mi siir yanonkwowuin mi siya boin, kara ha naingwowi, kiriir ma ha digi! Mi ta ma bi kimimankika ina digiya. ¹⁴ Jisis siya igao yai siir boinki, kira sibgu mintarao! Kira wi inkam nwirni kipi boinmauu ti diminin. Niingaka. Mi pa dam inkamin naemin kamiirsi ninkin imiyyaeiyin Adi Komii siirin pris inkamin kimiir kaoprigi okwowyin siir tini boinmauuu. Mi kira Adi Komii siirin nae pa dinkin imiyyaeki! Kiriir piu wadie nwowa saiiri. Mi yaiya krimiir brougae Moses siya winkiya saiir hiriinan. Mi ti kamim nwoki inokninkin wini kiriir paowaiyim bidi wiskiyim. ¹⁵ Mi diminin Jisis siya tirim simiir yaiya ina yiniyokiigiya. Mi iikam whiekakim siir yai wakaenakiyim

nitkim mi ma'im simiir piu nwokaiyim simiir warar haiswoniskiigiyim. ¹⁶ Mi ii nhirim siya maeyaua inkam karamae pi sair napn:nopkainami mipi nhwo hir nini kwisboiniuwi. friig.

Jisis inkamin iga ina ninsimsiriuwun siir haiswoniskiigigin
(Mt 9:1-8; Mk 2:1-12)

¹⁷ Mi igwir nabie Jisis siya iikam nhirim simiir nsiimauugin mi Farisi kam ikim mi kamim siyiu komii komiiyim sim ninokninkiniyim sima hir warar ninkin idwokim. Sima ti omom omom whiekakim nu Galili mi nu Judia mi om komii Jerusalem simiir hirankim nitkim. Mi Biyan Inkam Komiiyim siir kirieya ini Jisis saikar nwowa, makak iikamim simiir haiswoniskiigiyim.

¹⁸ Kam nhirim sima ha nitim, inkam nwirin iga ina ninsimsiriuninkinin siirin hiigakar hainamin, sima siirin omakanau hiriir hain:nopkainamim tirkim, Jisis siir igmuga nini haiginuim. ¹⁹ Dimusi rani, ini iikamki yinkiniu waowim, sima ini siyiuim yinkinyaeyaonamim, ti makak inkamin siir hain:nopkainamim. Mi sima siirin akoua hiriir hainainam mi sima maeyau kwira sair yami iinikiniingi. Ta hiiya sair digar mi ti inkamin ta hii aiir whwonkaiyim sima siirin hiigakar yonkwosiisnainam iikam ima nwowa maeyaua sair bopwoniya. Mi sima Jisis siir whwonkam ida yauuni kikiiniu.

²⁰ Hya Jisis siya simiir naingwo tibmii kirie sair kigiyin mi siya ina boinin, nomiiyau, kiriir dimin biyeyim kara bidi haiyoprimdiyumuigiyim. ²¹ Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim simasimarin ina yomboin amboinim. Yipikin ti inkamin Adi Komii siir hiriinan boinin? Inkam nwirkin bi swoki haiyoprimdiyumu srankin dimin biyeyim. Niiingaka. Adi Komii siirar miiga. ²² Mi simiir kwoinin Jisis siya bidi yinokninkiniyim mi siya simiir boin, dimugin? Ti hiniin kwoinin kimiir warar nwokaiyin, ha? ²³ Piki hiniin dimin kirie ikim kara mirii karamae nwowiyim mi piki hiniin dimin ikim hiinsima nwowiyim kara mirii karamae nwowiyim? Mi kara ha boini kiriir dimin biyeyim kara bidi haiyoprimdiyumuigiyim ta mi hiriinana ya mi kirie, o mi komii rani, aniya? Mi kara ha boinki, kira dinsiingi mi kiriir hii aiir hainam ya mi komiiga, iyie? Mi komii rani, aniya? ²⁴ Yaowae Adin nanomor kou hirankin nitin karargin. Mi kimiirin wi karar nsiimauuwi kirieya dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumuigiyim mi Jisis siya ti inkamin iga ina ninsimsiriuwun siir asi boinkikin. Kara kiriir boinki, kira dinsiingi! Mi kiriir hii aiir dinsiin hainam mi kira pi kiriir omaka damigusam! ²⁵ Mi siya biri kimiminkikin ina yinsiin hainamin siir hiiya mi siya ini iikamim simiir whwonkam idar yapnamin mi siya mwai ini Adi Komii siir inig iirar hainan ap waowaowamin. ²⁶ Mi sima ina yanaakiyim mi sima naingwoyimiyok prasae bi kikinim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainanprapraskiyim mi ina boinin, ae! Dimin prasae rani, tapa krima kwakigiyin. friig.

Jisis siya Livai siir nikiunakin
(Mt 9:9-13; Mk 2:13-17)

²⁷ Mi ti diminin siir mhoiyya, Jisis siya napnamin mi siya kigi inkam nwirin omom omomi umiir haiiyin siir inigin Livaikin, siya omaka siya nidwokai miriyya sair hir nidwokaii. Mi Jisis siya siir boinki, kira kariir mhoiyya wit. Mi Livai siya ha ninsiingiyin mi siir digworaekwowim ini hirar griringikim mi siya ini Jisis siir mhoiyya yamin. ²⁸ Livai siya ha ninsiingiyin mi siir digworaekwowim ini hirar yinsiin haiburgigin mi siya ini Jisis siir mhoiyyar yamin.

²⁹ Mi Livai siya nae komiyya ina diriraerarin siir omaka hirar, Jisis siiram. Mi kam hoimgakim omom omomi umir haiiyim mi kam nhir ikim, sima warar yinkin idwokai ae sowakan. ³⁰ Mi Farisi kamim mi kamim siyiu

komii komii n̄nokn̄nkiniyim s̄ima Farisi s̄imiirar isid wh̄irkin. Kamim J̄isis siir k̄igna m̄ir̄iiyim, s̄imiirin h̄in̄ina yiniinansao boin, k̄ima wari kamim omom omomi um̄irim yaeya swoki ink̄in haiiyim mi kamim siyu biyie tiriyikim, nae op m̄in simaka dimusi n̄idwokai ae kwiyae, ha? ³¹ Mi J̄isis siya s̄imiir yai aka h̄in̄ina yowark̄i boin, inkam̄in ma karamaeyin, ȳio siya inkam̄in paowai widiyin siiram bi swoki amikin. N̄iingaka. Mi iki makak iikamim pi simasimar nami kamim paowai widiyim s̄imiiram̄in. ³² Kara inkam̄in paowai widiyin siir h̄iriinankin, kara iikam̄in miyik miyikim s̄ima ha naingwowim kr̄ima iikam̄in miyikim s̄imiir m̄h̄ii kwoin n̄inkpit haigi aram bi nitkin. N̄iingaka. Kara iikam̄in biyeyim h̄in̄ina naingwowim kr̄ima miyik rani, s̄imiir m̄h̄ii kwoin imiir n̄inkpit haigiyim nitkin. friig.

*Nae haiya aeni yaiga
(Mt 9:14-17; Mk 2:18-22)*

³³ Mi Ferisi iikam̄in n̄hirim s̄ima J̄isis siir boin, Jon siir k̄igna m̄ir̄iiyim kamim, s̄ima ii kasakasa bi haiyaeikim mi n̄hwo pranaepranae bi kwisboinikim. Mi Farisi s̄imiir k̄igna m̄ir̄iiyim kamim yim ir̄iipi h̄iriinan. Mi kamim k̄iriir k̄igna m̄ir̄iiyim, yim h̄iriinan bi t̄irkim, yim s̄ima nae pa mi aei mi opa pa mi kwiyaei.

³⁴ Mi J̄isis siya s̄imiir yai aka h̄in̄ina yowark̄i boinki, k̄ima ha naingwowi, iya iikamim ti inkam̄in wig nonkwonain siir wigwas nae aiiram n̄ti, saiir naeyam mi k̄ima wi saiir haiyaki, aniya? N̄iingaki, n̄iingaka. ³⁵ Mi m̄hoiyya iikam̄in biyie n̄hirim s̄ima n̄inkaknan n̄wowi siir n̄ikiunakiyim. Mi siya siir inkam̄in inkamnanim s̄imiir haiburgigi mi taka iya ya nikrani s̄ima nae wi saiir haiyaki.

³⁶ J̄isis siya m̄in boiniȳiokin, inkam̄in, ȳiuis w̄in haimiyya saiir k̄ipi k̄intio hai, ȳiuis kaba saiir nitkin panim. Mi siya h̄iriinan t̄iri mi ta ȳiuis miyika wi saeya nonkwobumbuwi. Mi ta ȳiuis w̄ina saeya wi ȳiuis biyieya saika wi miyik kig rani. N̄iingaka. ³⁷ Inkam̄in wain opa wraisu is kaba saiir bi naokaiigin. N̄iingaka. Mi siya h̄iriinan t̄iri mi ti wain opa saeya niyopiinainii mi wi ta wraisu is kaba saiir m̄imbimb̄irgi mi ta wain opa wa naokin̄inkwokwo iuguski. ³⁸ N̄iingaki, n̄iingakiinga. Mi kira ta wain opa wraisu is miyik aiirar daokai. ³⁹ Ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa saeya h̄in̄inga. Iikamim Moses siir siyu iir n̄apiyim s̄ima boriisopi J̄isis siir siyu iir swoki apim mi s̄ima wi h̄in̄ina boini ti siȳiutin siyu pai rani. Mi s̄ima siyu w̄inin digiumii siir haimriyugigim mini mi s̄ima siyu biyan̄in siiramar naingwowi. friig.

6

Judami ii komiyya piu siisiya dim̄in taem̄in t̄ir karamae n̄wowiya saeya m̄ii haiyani iiga

(Mt 12:1-8; Mk 2:23-28)

¹ Mi juda s̄imiir ii komii kwira piu siisiya dim̄in taem̄in t̄ir karam n̄wowiya J̄isis siya witnid num̄irim s̄imiir bopwowa napriok̄inamkin. Mi kamim siir k̄igna m̄ir̄iiyim witnid n̄hirim s̄imiir kigr̄imgr̄irgi haiyamim mi s̄ima ina yim̄ibromprop yonkwomromrok apaeiyam̄in. ² Mi Ferisi n̄hirim s̄ima boin mi k̄ima Moses siir siyu komii iir dimusi taouga dir̄iraerarkim, ti dim̄inim Judami ii komiyya piu siisiya dim̄in taem̄in t̄ir karamae n̄wowiya saiir haiyam mi k̄ima s̄imiir dimusi t̄irkim, ha? ³ J̄isis siya s̄imiirin h̄in̄ina yowark̄i boin, k̄ima ti dim̄inim biyya Devid siya t̄irin Adi Komii siirin, siir bi n̄wankim, iya siir isidin s̄ima m̄h̄igi naowim mi s̄ima naeyim, aniya? ⁴ Mi Devid siya omaka komiyya Adi Komii siira saiir nap̄inopkainamin mi siya kim̄idiniya bretin Adi Komii siir n̄ink̄in im̄iyyaeyin siir haiyim mi siya ina yaeyin. Mi haimiyyin, kim̄idiniya siir isid iir hauu ae. Mi k̄ima tari siir

biri mwaininokninkinkim, siyiu komii siir siyiuin, hinin boinkin. Tiki bretin inkam niingaki bi swoki aeikin. Niingaka. Yio pris simiirairgin. ⁵ Mi Jisis siya ina swoki boin, kara Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin siya, ta Judami ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya sair Biyan Inkam Komii asi nauuni onikin. Mi kima io kariir dimusi nwowi, ha? Iriig.

*Jisis siya inkamin ina biyiekakin siir haiswoniskigin
(Mt 12:9-14; Mk 3:1-6)*

⁶ Mi Juda simiir ii komii kwira piu siiskuwakiya, dimin taemin tir karamae nwowiya Jisis siya simiir omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya, sair yapninpokainam. Mi siya simiir yowomwarkaiyu. Mi inkam nwirin hir warar ninkin okin, siir ina iniga bidi yinsimsiriuunamim ini pae-aryaowainan ywokiyama. ⁷ Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, sim Jisis siirir hirar kaonanae. Sima biri ninokninkinkim, siya ti inkamin siirin pi Judami ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya sair nasi haiswo niskii mi ta hiriinana sairsi huriiyiu boinam minkim siirin. ⁸ Mi Jisis siya bidi yinokninkinin simiir kwoin imiirin mi siya ti inkamin inakin naoninsirsiriuwin siir boinki, kira tiriir winsiin apnani. Mi tiki inkamin siya ina ini okwowiuwun. ⁹ Mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiir srii, siyiu komiyyin siya panina boinkikin, Judami ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya sairin? Mi krma siyiu mayik ti tir iyie? Mi siyiu biyie ti tir, aniya? Mi krma siir ti haiswoniski haiginu, ta ii komii aiirin, iyie? Mi krma siirin hiriayar ti kignisu ao, iyie? ¹⁰ Mi Jisis siya iikam imiir kaoyokiyokigiyin mi siya ti inkam iir boinki, kiriir inidin ti inkiyinyinki. Mi ti inkamin hiriinan tirkiyin mi siir ina ini wadeyar swoki okiya. ¹¹ Mi simiir kwoinim ini haugi haugar whwiyiekikaigiyim. Mi ini sima simar whrieboinamim ni krma Jisis siirin wi panin panina tiri? Iriig.

*Jisis siya aposel kamim iuur nwisa yimbin
(Mt 10:1-4; Mk 3:13-19)*

¹² Mi taka iya Jisis siya ina iiyamin mhuwisim whirin siir, nhwo Adi Komii siiram kwisboinam. Mi ta nii kirieya siya ini hirar kwisboin pirinkaiyin, Adi Komii siiram. ¹³ Mi bieyin ha maskwonaidniyakwokin mi siya kamim saika miriyyim simiiram yikiugi mi siya ti kam iurnwiso simiir yimbin. Mi siya simiir inigim ina dap haiginuim aposel. ¹⁴ Simiir inigim hinin hiniingim. Mi Saimon siir inigin Pita yokdap haiginu mi siir nomousimin yio Endrugin mi nhirim yim sim inigim hinin hiniingim Jems, Jon, Filip mi Bataromiu. ¹⁵ Matyu, Tumas mi Jems Alpiasni yinisimin mi Saimon siir inig whirin Selot. Ti inig Selotin siir yaimwokiayaimwowa hiniingim miya siya miriia bi mirii kikipikin. ¹⁶ Judas, Jemsni yinisimin mi Judas Iskariot inkamin wir Jisis siir napwouwin siir sau omomni. Iriig.

*Jisis siya makak iikamim simiir haiswonimniskigin
(Mt 4:23-25)*

¹⁷ Mi siya ha digikin mi Jisis siya ini simakar yinkin apniyamim mi siya maeyau hikmainana sair yokwo iikam isid whiekakim simakar. Mi iikam whiekakim nu Judianim mi om komii Jerusalem, an ikim mi omom om komii Taia mi om komii Saidon sowiir hiriir wainam ikim. Whigbid whigbida wainamim, simiir hiran iikamim sima warar yinkin it. ¹⁸ Mi sima siir yai aiir wakaeyam nitkim mi siya simiir ma imiir mi haiswonimniskiiyim mi iikam nhirim uridyiu biyieki ninkinuwin simiir warar. Mi siya ina haiswoniski haiginuwin. ¹⁹ Mi iikam whiekakim sima ina Jisis siir nonkwowim minkim. Dimusi rani, siir kirieya sima bidi kigiyin, iikam whiekakim makakim siya haiswonimniskigim. Mi sima ini wadeyar ywokiyim. Iriig.

Jisis siya iikamim maingimaingakakim mi iikamim hikak nwowim simiir boinmauugim
(Mt 5:1-12)

²⁰ Mi Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir kaoki mi ina boinkiyin, kima ti iikam paeprigabim kima maingimaing dwo. Dimusi rani, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim kima miriyyim simiirar kigriraowikim.

²¹ Kima ti iikamim tariinanin miigi naowim kima maingimaing dwo. Dimusi rani, mhoyiya kima wi digworaekwoki naokingugunankaii. Mi kima iikamim ti tariinan ninouninkiyim, mhoyiya kima digworaekwo whiekakak nwowi mi kima wi yaibu simiir grin kin iei.

²² Kira iikamim kinaka nombopboin ae karam nwowiyim mi io kinaka nwowiyim mi yai biyie kiriir nigbumbu boiniyin mi digiumii kiriir haimriiyugigiyin kira siiramin maingimaing dwo. Sima ti diminin kiriir whisarii tir tani ni kira ti Yaowae Adin ninomor kouankin nitin kariir siyu iir napkin.

²³ Biya krimiir brougae wanwiyaeyim, hiriinanar mi tirkim, profet inkam imiirin. Mi kira ti hiriinan diminin siya nimbiyami kira maingimaing prasae kipi nwo, ogmwo warar dinwomwokam. Dimusi rani, mhoyiya kira wi digworaekwo miyyik miyyikak nwowi mi ti digworaekwowim ini Adi Komii siyar niki onkwo idwowim, ninomor kou hir.

²⁴ Kima ti iikamim umir digworaekwoki naokingugunankaiyuwiyim mi wadie sibgu owipisukaeyamim, kima sibgu mintirao, mhoyiya kima wi hik whoimoni hai rani. Dimusi rani, kima wi ninomor kouan digworaekwowim simiir hai rani. Niingaka. ²⁵ Kima mintirao kima wi mhi naekak nwo rani, mhoyiya wim wi mhiigi naowi. Mi kima mintirao ti iikamim yaibu niniemamairim kima wi ninouninki prasae kin tani. ²⁶ Mi kima sibgu mintirao iya iikamim sima kimiir nikboin praprasa mi biya krimiir brougaeeyim, iriipi hiriinanar mi tirkim, profet niksisaie imiirin. Iriigi.

Siyyuin io nwowi inkamim simiiram napiyawoi ikin
(Mt 5:38-48; 7:12a)

²⁷ Mi kara kimiirin pi hinina boinmauugii, iikamim kariir yai aiir wakaeyim simiiram dapiyao. Mi iikamim io nhwo nanaowiyim, kima simiirin siyu miyyik iirar swoki tir haiginiu. ²⁸ Mi iikamim yaibiyie kimiir nikbumbuwi mi kima simiirin yai miyyik aiirarar boinaiginiu mi iikamim sima siyu biyie kimiir tirhaiginiuwi mi kima simiiram ini Adi Komii siiramin srii, siya simiir whinkinsiis haiginiuwim. ²⁹ Mi inkam nwirkin kiriir yaeka aiir naka tioki mi ha ti swoki inkpit okwoki, yaeka kwira saiir swoki tiokiyim. Mi inkam nwirki kiriir yuis prieya saiir nishaii mi kira siirin hiriyyar kignin kin haigi. Mi kira yuis haruwa kwira, saiir warar swoki ink in hauugi.

³⁰ Mi inkam nwirkin dimin whiram srii mi kira siirin ha hauugi. Mi inkam nwirki diminin kiriir maeyau hiranki nini hainaki mi kira ha kipi swoki boin, kariir swoki hauugi. Niingaka. ³¹ Diminin kira naingwowyin sima kiriir tiram mi kira simiirin hiriinan dimin iirar swoki tir.

³² Mi iikamim kiriiram naingwowyim simiiram naingwowi, yio dimin komii rani. Mi Adi Komii siya kiriirin wi hinina boin tani kira inkam wadiekin. Niingaka. Mi iikamim dimin biyiekakim yim sima iikamim simiiram naingwowyim, simiiramar naingwowikim. ³³ Mi iikamim siyu miyyik kiriir triiyim mi kira simiirin siyu miyyik mi tiri, yio dimin komii rani mi Adi Komii siya kiriirin wi hinina boin tani, kira inkam wadiekin. Niingaka. Mi iikamim dimin biyiekakim yim sima iriipi hiriinanar mi tirkim.

³⁴ Mi kiriir diminin inkam nwirni hauugi, hindara haisasae miriinakiyam, siya kariirin wa swoki hauuwi, yio triiginin yio dimin komii rani, Adi

Komii siya kiriirin wi yaigak sairsi nwo rani. Nningaka. Mi iikamim dimin biyekakim yim sima iikamim dimin biyekakim simiir dimin imiirar mi hauu miriisasaekim mipa swoki hainani. Mi yim sima iriipi hiriinan dimin imiirar mi ingigir haiigim. ³⁵ Nningaka! Kira iikamim io kinakar nwowiyim simiiram dapiyao mi simiirin siyiu miyikar timi tir. Mi diminin hindara haisasae miriuyin, siirin haiyim kipi swoki aingwo. Nningaka. Mi kira hiriinan tiri mi Adi Komii siya kiriirin wi dimin miyik miyik imiira hauuwi. Mi kira wi Adi Komiiyin ninomor kouanin siir yinisimkin nwo. Dimusi rani, Adi Komii siya iki iikam bibiyeyim siirim naingwo karam nwowiyim simiiramar naingwobunaekin. Mi wim kima hiriinanar timi tir. ³⁶ Mi kima simiiramim Adi Komii siya naingwobumbuwa sair hiriinanar timi aingwobumbu. Iriig.

Kima inkam nwirni siyiuin siir kipi hid
(Mt 7:1-5)

³⁷ Mi kima iikamim simiirin kamim yai hidiyim simiir hiriinan hid karamae nwo mi Adi Komii krimiir Wanin siya kimiirin wi mi hid rani. Nningaka. Mi kima iikamim simiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigi mi Adi Komii siya kimiir dimin biyeyim simiirin wi hiriyar mi haiyoprimdiyumiigi. ³⁸ Mi kima digworaekwawim iikamim simiir hauuwi mi Adi Komii siya digworaekwo kimiir wa mi iyopkiyiuwi mi siya wi yaeya digworaekwo miyik whiekak nhirim warar swoki inkin iyopkiyiuwi kimiirin. Mi kima ti hinin diminin siir hauugin iikamim simiir. Mi Adi Komii siya kimiirin wi ti hiriinan dimin iirar swoki hauuwi.

³⁹ Mi Jisis siya boiniyo yaiya kwira boin simiirin, inkam nhwokwisae nwirin, siya wi inkam nhwokwisae nwirin siir swoki iisiisimauu ap rani. Nningaka. Mi siya hiriinan tiri mi sowa nwisairarin wi ieyar napatkaigai swonami. ⁴⁰ Yinisimin iki ninokninkinam namiyin, siya inkamin iki siir nowomwarkaiyuwiyin siir ninokninkin aiir biri swoki haiburikin. Nningaka. Mi iya yinisimin siya ninokninkin komiigak nwo mi mhoyiya siya wi inkamin siir nowomwarkaiyuwiyin wi siir hiriinana swoki owi.

⁴¹ Mi kira paeka sima kiriir nomiiyauwin siir nhwo iir nwowa sair dimusi boinkin mi kira wari paemir komiia sair biri kigin kiriir nhwo iir nwokaiya, aniya? ⁴² Mi kira, kiriir nomiiyauwin siirin panin panina ninokninkinkin? Nomiiau, kara paekasima kiriir nhwo siir nwowa sair haiyam mini. Mi kira paemir komiia kiriir nhwo iir nwowa sair biri ninokninkinkin, aniya? Kira niksisaeyan inkamkin! Biyyin kira, kiriir nhwo iir nwowa paemir komiia sair tiki hai. Mi kiriir nhwowin wadie nwo mi mhoyiya kira paekasima kiriir nomiiyauwin siir nhwo iir nwowa sairin wi haningi hai. Iriig.

Pae biyeyin siya nae biyeyar mi budikin
(Mt 7:16-20; Mk 12:33-35)

⁴³ Pae miyikin siya nae biyie bi budikin. Mi iriipi hiriinan pae biyeyin siya nae miyik bi budikin. ⁴⁴ Iya inkamin siya bidi kigninokninkin ti paenid hininin tabgin o amka. Inkamin amin nio siir hiranka bi nirkuuwigin. Mi inkamin tabnidim pae twaa siir hiranka biri whinaigin. Nningaka. ⁴⁵ Iikamim paenankim. Mi inkamin kwoin miyikakin, siya mi miyik miriuyin mi inkamin kwoin biyekakin yio wi mi biyie mirii. Ti hinin diminim. Yai aeya boinkiiyiyim mi kima dinokninkinki ti inkamin siir mhi kwoinim ti dimin hininin bidi yinkinukikaiyin. Iriig.

Oma kariini siyiu whisky
(Mt 7:24-27)

⁴⁶ Mi kima kariirin hinina dimusi nikiuwi, Biyan Inkam Komii Biyan Inkam Komii mi kima kariir yai wakaeyokna karamae dimusi nwo?

⁴⁷ Yipiki iikamkim kariir yai aiirim nitim mi kariir yai aiir wakaeyam nitim. Mi ha wakaeyoknaim, ti iikam hininim yim hiningim. ⁴⁸ Ti iikamim yim sima ti inkamin omaka miriyyin siir hiriinanankin. Biya siya ie komii iir iki opnainam mi yinim ina inansiingiyim mi op komiyyin siya ha niunaniyyin mi owie komiyyin ha mi aikinani mi ta omaka gobmi wanmi bi swoki kinmiminka. Nningaka. Dimusi rani, siya omaka miyyik bidi sibgu miriyyin. ⁴⁹ Mi inkamin kariir yai bidi wakaeyin. Mi siya biri wakaeyoknakin mi yio ini ti inkamin ie ida haimbwaenaeyin mi ie mi sibgu priigi karamae nwoyyin, ini siir hiriinan ywowin. Mi mhoiyya op komiyyin ha nakiinamainiyyin mi ini omaka aiirar kaihiomai namiyamin. Jisis siya simiirin hiriinan boinkin. friig.

7

Jisis siya sauan isidin simiir biyan inkamin siir mi miriyyin siir haiswoniskigin

(Mt 8:5-13)

¹ Jisis siya ha boin digiyin iikamim simiirin mi siya simiir haiburgigin mi om Kapaneam hiriir yimbiam. ² Mi nu Rom hiran sauan isidin simiir biyan inkamin siya, siir miyyan inkamin siirima naingwonanaeikin mi siya niyya ma komiika, siya nao kingiina nwokin. ³ Ti simiir biyan inkamin siya Jisis siir yai bidi iki wakaeyin mi siya iki Juda simiir biyan inkamim simiir yikropki sima Jisis siir nikunakiyim. Mi siir miyyan inkamin siir haiswoniski haiginuwim. ⁴ Mi sima Jisis siir hiriir nimbiamin mi kimidiyya sima yikuwirwirna siirin. Tiki inkamin siir biyan inkamin siya inkam biyieki mi iuwi. Nningaka. Inkam wadie ieyargin mi kira siirin sibgu tirhaiginu. ⁵ Siya Juda krimiir iikamim simiiramar naingwokwonanaeikin mi krimiir omaka yaimin dimin nidwokai wakaeyia sairin siyar mriiga.

⁶ Mi sima ta yaiya ha boindigiyim mi Jisis siya ini simakar yinkin amin. Mi iyya sima ti inkam makakin siir omaka kingiin namwowiim mi biyan inkamin siya siir nomiyyau nhirim simiir yikropki Jisis siiram siyiu hir napiyiskai boinwinam. Mi sima hinina yaboini, Inkam Komii! Kira yaki prii it, an kara inkam miyyik rani mi kira kariir omaka aiirin pa nit rani. Nningaka.

⁷ Mi an kara iriipa hiriinan kiriiram panansi mi itsi. Kara ha naingwowi, kira yaiarar boinki mi kariir miyyan inkamin pi wadie nwoki okiyim. ⁸ Dimusi rani, an kara ini inkamin inig komiigakin mi kariir hauwiyin, ini siir aowa ywowin. Mi an kararin ini sauan isidin kara kigiraowiyin ini simiir kou ywowin. Mi kara iki nwrni boinkiyim mi siya pa mi ami mi kara nwrniyyin iki hinina boinkiyim, kira wit mi siya pa mi iti mi kara kariir miyyan inkamin siirin ha boiniyyim, kira ta mi hinina sair mirii mi siya pa mi mirii.

⁹ Mi ii Jisis siya ta yai aiir wakaeyin mi siya ini hindara yanaakiyyin. Mi siya ti iikam isid komiyyin siir mhoiyya nwokiyyim simiir haiyugkaokiyin mi hinina boinki mi Isrel hiran iikamim kara ta hiriinan naingwo tismi sair biri kigin. Nningaka. ¹⁰ Mi ti biyan inkamin siya nikropkiyyim kamim sima ina swoki amim simiir omaka hiriir mi sima kigni ti siir miyyan inkamin wadieki wadie bidi swoki okiyin. friig.

Jisis siya igabae ira sair yinisimin siir haiswoniski okwonaowidgin

¹¹ Mi mhoiyya Jisis siya om komii whirin siir yam, siir inigin Nen. Mi kamim siir kigna miriyyim mi iikam isid komiyyin saika nankin amkin. ¹² Mi ii siya om komii siir omwois kingiin nwowamin mi iikam isid komiyyin sima ti isidin inkam whirin siir nio haiginamim sima om komii siir omwois hiranki napnambinani. Ta igabaeya sair yinisim nwrkinwiruwan sisiyairgin. Mi om komii hiran iikam whiekakim saika nankin itkim. ¹³ Mi ta iyya Biyan

Inkam Komii siya saiir kigiya mi siir kwoinin sairsiiyin naingwoyimiyok pranae biri swoki kankin. Mi siya saiir boinki, kira kipi nou. ¹⁴ Mi siya kingiin ha namin mi ta hiiya inkam wiiin siya whina saiir yonkwoki. Mi ta hii aiiir hainamim kamim sima ini hindara yamikwoiim. Mi siya siir boinki, whranisim, kara kiriir boinki, kira dinsiin okwoki. ¹⁵ Mi whranisimin niki aonamin siya ina yinsiin idwokiyin mi siya ina boinaikiyin. Mi Jisis siya siirin ina swoki boinkiyin siir apu aiiiram. ¹⁶ Mi iikamim sima asi nididgim. Mi sima ina yomboin ididnamim, amburii, tiki profet inkamkin. Mi sima ini Adi Komii krimiir Wanin siir inig iiair hainamim mi sima boin, profet inkam komii nwirin krimiir bopwoniya tir bidi yimbiniyin, Adi Komiiyin bidi yimbiniyin siir iikamim simiir nanmaiwarkainam. ¹⁷ Mi ti diminin Jisis siya tirkiyin siya ini nu Judia siirar haigiririr boinamim mi nu maeyau nu Judia siir kingiin hir nwowim simiir warar. Iriig.

Jon siya siir kigna mirii inkam nwiso sowiirin Jisis siiram yikropki (Mt 11:2-19)

¹⁸ Mi Jon siir kigna mirii kamim sima dimin whiekakim Jisis siya tirim, Jon siir boinmau mi siya inkam nwiso sowiirim boinki, sowa siirim nitim. ¹⁹ Mi Biian Inkam Komii siirim yikropki mi siirin hiniina tini sruiyu mi kira ti profet inkamin nitim boinin siya mi krima kiriirim dwokwokin, iyie? Siya rani, nwirkin?

²⁰ Mi iya sowa Jisis siir hiriir nambiyamo. Mi sowa hiniina boin, Jonin op baptais haiginiuiyin kiriirin siya nikropkikin kiriirim nitim mi siya boin mi kira ti inkamin profet inkamin sima boinin nitam siya. Iyie? Krima wi yaeya inkam nwirim dwokwokin? ²¹ Mi taki iya Jisis siya iikamim mapai mapakakim kasaka biri haiswoniskikin. Mi iikamim uridyu biyekakim ha haiswonimniskigi mi iikam nhwokwisae kasaka biri diriraerarkikin mi sima ina swoki kigomokiyim. ²² Mi Jisis siya Jon siir kigna mirii inkam nwiso sowiirin hiniina yowarki boin, kowa ha dam, Jon siir tini boinmimauuuu ti diminim kowa kig namim mi kowa wakaeyim simiir mi nhwo kwisaeyim ha swoki kaokiyim mi iikamim iga bibiyie nwowim ina swoki sibgu apririramim. Mi iikamim paowagi piskomkopowim sima ini wadeyar swoki okiyim. Mi inkam wiiin ina swoki insiin idwowim mi inkam paeprikabim sima ini Adi Komii siir yokwo yaiwin miyika saiirar wakaeyim. ²³ Yipiki inkamkin siya io kariir nwo karamae nwowiyin siya ha maigimaiga. Mi siir naingwo tibmii kiina mi siya hiriir maigimaiga yokiyoki.

²⁴ Mi inkam nwiso Jon siya nikropkiyo mi sowa ina swoki amo mi Jisis siya Jon siirin iikamim simiir boinmauu. Mi siya ina boinin, kima maeyau nu siin apa saiirin dimu dimin kigam namkim? Mi kima tari au whirin opudgi hugswosowoin siir kigam namkim. Aniya? Niingaka. ²⁵ Kima dimu dimin komii kigam namkim? Mi kima tari inkam nwirin yuis miyik miyik niyyin siir kigam namkim, aniya? Mi inkamim yuis miyik niyyim mi dimin taemin miyik miyikakim sima ti hiriinan inkamim yim ini inkam komiiyim nu kigiraowiyim simiir omaka hirar nwowim. Jon siya ti hiriinan inkamin siya rani. ²⁶ Kariir boinmauu, kima dimu dimin kigam naingwowi profet inkam? Hii kara kimiir boinmauuwi, siya profet inkamargin mi siya ini profet nhirim simiir haiburin. ²⁷ Ti inkamin Jon, Yokwo Komii saeya hiniina boinkin siirin, wakae, kara inkamin kariir yaiya saiir boinmimauuwanin wi siir nikropki mi siya wi kariir biyar namkwokini. Mi kariir siyiun wi siyar kisisop haigikwokini. ²⁸ Kara kimiir boinmauuwi Jon siya inkam komiikin mi siya ini inkam komiiyim yopiigim naokainam ini simiir haiburim mi tiki isidin iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir sima inig komiigag wao rani. Niingaka. Siya ini simiir aowa ywowin.

²⁹ Mi iikam whiekakim mi kamim omom omomi umir haiiyim sima ta Jisis siir yai aiir bidi wakaeyim mi sima Adi Komii siir inig iirar hainan-prapraskiyim mi sima ini siir yai aiirar wakaeyoknam mi sima op Jon siir hiranki baptais. ³⁰ Mi Farisi kamim mi kamim siyiu komii komiiyim simiir ninokninkiniyim mi siyiu miyikin Adi Komii siya hauuwim, digiumi siir haimriyugig. Mi Jon siya simiirin op paninsi baptais haiginiusi.

³¹ Mi Jisis siya simiir boinki, ti iikamim nuanim tapa digiumi Adi Komii siir haimriyugigim, kara simiirin panin panin iikam nimbin haiginiuwi, sima panin panin iikamkim? Mi kara pi kimiir boinmauugi. ³² Sima ini yinisinnan ywowim maeyaua nae haiginiya simiir yopii ad aka namiyim saiir hiriinan. Mi iya sima maeyaua nae haiginiya saiir nwowim mi sima yinisim nhirim simiirin hiniina boinki. Mi krima kid ina masim kimiiramim mi kima mwai wao rani. Mi krima tisa nouubonim mi kima krima nouuim pi borisopi. ³³ Jonin op baptais haiginiuyiin ha nitin mi nae op wain minim ina haiyakiyim. Mi kima hiniina boinkim, uridyiu biyieyin ini siir piu hir nwowim. ³⁴ Kara Yaowae Adin ninomor kou hiranin bidi yitin. Mi kara nae op wain mina mi kwiyae aeikin. Mi kima boin, kigi! Tiki inkamim siya hunan naeikin. Mi siya waina mi kwiyaeikin. Tiki inkamim kamim omom omomi umir haiyim mi kamim dimin biyiekakim simiir nomiiyaugin kima hiniina boinkim. ³⁵ Iikamim Adi Komii siir siyiu imiir napim mi iikam nhirim sima hiriinan kigiyim mi sima ina yangwokiyim Adi Komii siir siyiuin mi siir yayim sima wadieki wadie kangim. Jisis siir yayia hiriinanka ini dig ywokiya. Iriig.

Wig ira dimin biyiekaka wa Jisis siir iga aiir niyopka

³⁶ Mi Farisi inkam nwirin Jisis siirim yikiugi nae siir omaka hir nidwokai aeyim mi siya ina iiyamin mi nae ini saika ini idwokai aeyiuin. ³⁷ Mi wig ira dimin biyiekaka ti om iir nwoka. Saeya wakaewin Jisis siya Farisi inkam nwirin siir omaka hir naei. Mi ta wiga saeya wa mobin piuii miyikakin ira hai mi saeya ina yita. ³⁸ Mi wa mobin ha hainaniyin mi saeya Jisis siir igmii kingin ha nin idwowa mi saeya ina youa. Mi saiir ouwobim ini siir iga aiirar yauni hougin ium. Mi ini saiir mwowan kana saiirar yinak whwosinkiya. Mi ha ninak digiya ini siir igrib iirar yankabmamaira. Mi saeya hiriinan tir digiya mi wa ini siir iga aiirar iyopa. ³⁹ Mi ti Farisi inkamim Jisis siir nikiuna aeyin nae, siya ti diminin siir kigiyin mi siya hiniina yangwo mi ti inkamim siya profet kanginiuwi mi siya pa ninokninkini ta wiga in siir nokwowa saiirin mi saiir siyiu iir warar. Ta wiga saeya dimin biyie tiran wiga. ⁴⁰ Mi Jisis siya hiniina boin, saimon, kara yai nhirim kiriir boinmauwam mini. Mi Saimon siya boin, inkamim iikam nowomwarkaiyuiwiyin kira kiriir yayim ha boinki.

⁴¹ Mi Jisis siya boin, inkamo nwisa nrowi sowa umirim hindara niki prihainaniko inkam nwirin siir hirankin. Mi nwirin paeyarim iuur mi nwirin paeyarin hara mi hai. ⁴² Sowa tiki umir iir swoki hauukiyiu dig nwo rani. Mi tiki inkamim siya ina kisina boinin, kowa umir kariir kipi swoki hauukiyiu, yio dimin komii rani. Yipiki sowiir nwirki wi maigimaiga komiigak nrowi ti inkamim siirim? ⁴³ Mi Saimon siya hiniina yowarki boin, kariir kwoinin hiniina nangwowi ti inkamim umir komii haiyin wi siyar nrowi maigimaiga komiigakin. Jisis siya boin, wa kiriir yayia kaimwoka. ⁴⁴ Siya ha boin digiyin, Jisis siya ta wig aiir kwakaowin mi siya Saimon siir boinki, kira ta wiga tir nrowa saiir kigi. Kara kiriir omaka napanopkainaniyin mi op kariir iga aiir hisokim bi swoki hauugin. Niingaka. Mi ta wiga saeya kariir iga saiir ouwob aiirar hisoka mi ini saiir kan aiirar yinak waisinkiya. ⁴⁵ Mi iya kara kiriiram nitin, kira kariir bi nankabmamarwinkan. Niingaka. Karar

napninopkainaniyin mi saeya ini kariir igr̃ib siir yankabmamarnanaeya. ⁴⁶ Mi kira wa piuii miyikakim kariir mwo biri swoki aokin haiginiugin. Niingaka, ta wiga saeya wa miyikni saeyar hiisok haiginiugin kariir iga. ⁴⁷ Kara kariir boinki, saeya kariiramar naingwo k̃ini. Ta wiga saeya aknainan niisiimauuga iikam whiekakim simiir. Dimusi rani, saiir kwoin komiiyin kariiramar naingwo k̃inga mi kara saiir dimin biyie biyie whiekakim simiir asi haiyoprimdiyumiigi swokikim. Mi kara inkamin dimin biyie sim tirin siir haiyoprimdiyumiigi, ti inkam hiriinanin siya kariiramin haimiisima naingwowi. Mi siya ta yai aiir ha boin digiyin. ⁴⁸ Mi Jisis siya wig aiir boinki, kara kariir dimin biyie imiir b̃idi haiyoprimdiyumiigi. ⁴⁹ Mi iikam ñhirim ta h̃iia siya nidwokaiya saiir nwowim sima sima yomboin amboinim Yipiki siya pi krimiir dimin biyie biyeyim pi simiir haiyoprimdiyumiigi? ⁵⁰ Mi Jisis siya ta wig aiir boinki, kariir naingwo tibmiya kariir dimin biyie biyeyim saeyar haiyoprimdiyumiigi, kira ha dam mi kariir m̃hi kwoinim hiisima dwonam. friig.

8

Wig ñhirim sima Jisis siir m̃hoiia yapnam

¹ Mi m̃hoiia Jisis siya om komii komii ikim mi omisisim ikim simiir h̃iriir yapnam. Siya Adi Komii siir yaiwin kibi aiir boinm̃imauugin iya Adi Komii siya digworaekwo whiekakim nuanim simiir kigirkakana mi kam iur nwisio ini saikar yinkin amim. ² Mi wig ñhirim biya Jisis siya haiswoniskiyim uridyiu biyiekakim mi makak makak ikim sima saika yinkin apnam. Ira Mariaka, Makdalanka. Biya Jisis siya uridyiu biyeyim saiirin iriyyar nwisia haiswoniski. ³ Joana saeya inkam nwirin Susa inkam komiiyin Herot siir yaimin dimin w̃iniyin siir wig aeya mi Susana saeya mi wig ñhirima sima ini saika yinkin amim. Ti wigim sima Jisis mi kamim siir kigna miriyyim simiir nae digworaekwo imiir wh̃indiraerar hauu aekim simiir yapayapa umir imirar. friig.

Inkam nwirin wit nid nitkinin numir (Mt 13:1-9; Mk 4:1-9)

⁴ Iikam ñhirim ha niki woknaniyim om komii komii ñhirim simiir h̃irankin, Jisis mi iikam whiekakim ha nahaingiriyuniyim. Mi Jisis siya boiniyo yai kwira simiir boin, ⁵ Inkam nwirin witnidim siir numir hir nitkinim namkin mi siya ha nonkwo krimkrinkii itkinamin mi ñhirim siyiu hir yamikiigiyyiu mi ini iikamkim yinkin okwo brombrop namim mi ipiyin minim sim yatkikin idwo aenamim. ⁶ Mi witnid ñhirim maeyau siyakaka saiir nakaiyim, yim ha whakiyim mi nuin opkak bi nwokin mi ti witnidim ina waiyiugusnamim. ⁷ Mi witnid ñhirim urid ñimridgakin siir bopwoniya nakaiyim, yim ini sima yisirimdinunamim. ⁸ Mi tiki witnid ñhirim nu miyikni nikaiyim mi sima ini wadeyar whaknainanamim mi ini nae hoimkakar budkiyim mi simiir ñhirim wowira wowira kamarim iriyyar iriyyara bud. Siir yaiyim ha digiyim mi Jisis siya ina swoki boinkiyin, kira inkamin w̃iingakaingin ta kariir yai aiir wakae, kira sibgu daingworinu kripkai. friig.

Ta boiniyo yaiya saiir yaimwo aeya (Mt 13:10-17; Mk 4:10-12)

⁹ Mi kamim siir kigna miriyyim sima Jisis siir srii, wari boiniyo yaiya saiir yaimwoki yaimwowa pañinga? ¹⁰ Mi siya simiirin h̃inina yowarkii boinki, Adi Komii siya simiir yaimwok yaimwom aowa aowan yaiyim kimiir b̃idi boinm̃imauuw̃in, iya Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, kimiir b̃idi boinm̃imauuw̃in iki boiniyo yai ara kara boiniyim

simiir nhwowim isa kigim mi wanim isa wakaeyim, sima ninokninkin wao rani, ti dimin iirin. Iriig.

*Wit nidin siir boiniyo yaiya saiir yaimwo aeya
(Mt 13:18-23; Mk 4:13-20)*

¹¹ Taka boiniyo yaiya saiir yaimwok yaimwowa hininga, tiki witnidin Adi Komii krimiir Wanin siir yai aeyarga. ¹² Mi ti witnidim siyu nikiyim, yim ini iikamim Adi Komii siir yai wakaeyim simiir hiriinan yowowim mi mhoiyya Setan siya ina swoki itnoutninkikiyim, simiir naingwo tibmiini siyuin siir kikinokou mi Setan siya ha naingwokin simiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaeisi. ¹³ Mi witnid nhirim maeyau siyakaka saiir nikiyim yim ini Adi Komii siir yai wakaeyoknam mi sima ini maigimaigarga yowowim mi ta yaiya simiir kwoina bi nigruramka simiir naingwo tibmiyya komii bi nwoka sima haimeisima naingwo tibmiigim, iya simiirin dimin whirkin kinankiuwiyim mi simiir naingwo tibmiyya asi niki iuguski. ¹⁴ Mi witnidim uridin nimirgakin siir bopwoniya nakaigaiyim, yim ini iikamim Adi Komii siir wakaeyoknaeyim simiir hiriinan yowim mi iya sima ha napnamim mi hikpai hikpaiyim mi maigimaigaim umir digworaekwowim nu tiranim ini simar yisirimdinu waigiyim mi simiir naeyim miyik panansi budsi. ¹⁵ Mi witnidim nu maeyau miyik nikiyim yim ini iikamim Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna nonkworinukripkaiyim mi simiir mhi kwoinim hiinsima nwowim ini simiir hiriinan yowowim. Mi simiir kwoinim Adi Komii siirim naingwo tibmii kangim mi sima siir yai aiirar wakaeyokna diriraerar yokiyokiyim. Yim ini ti nae whiekakim numiran sasaeeyim wai sibgu okiyim simiir hiriinan yowowim. Iriig.

*Sima yuکیدin niuyaeyin two aowa hangumu haigikin
(Mk 4:21-25)*

¹⁶ Mi inkamin sima yuکیدin niuyaeyin siirin twoni biri higriniuwikin mi hi aowa biri haigiprakaiigim. Nngaka. Siya romiyasin bopwoniya nwowin siir ninankigin. Mi iikamim sima omaka hiriir napninopekainami mi sima pi pae aiirar kigami. ¹⁷ Tariinanin dimin nhirim aowa aowa nwowim mi sima mhoiyya wi idowiyar nimbiyami. Mi digworaekwo nhirim inkamki higriniyim mi mhoiyya wi Adi Komii siyar haiginki idowiyi mi iikamim sima siirin wa kigi.

¹⁸ Kima mintarao mi kima yayim sibgu wakaeyokna. Yipiki inkamkin ninokninkin miyikak nwowin mi Adi Komii siya siirin wi hiriinan ninokninkin miyik aiirar swoki inkin hauugi. Mi yipiki inkamkin siya kwoinarar naingwowi siir kwoinaw hirar ta yai saiir nonkwowim mi ha wakaeyoknaei mi hiriinan inkamin yai miyikim siir kwoinaw hirira nwokaiyim, ti yayim simiirin wi Adi Komii siyar swoki hai siir hirankin. Iriig.

*Jisis siir apu aeya mi siir nomousisim ima
(Mt 12:46-50; Mk 3:31-35)*

¹⁹ Ta iya Jisis siir apua mi siir nomousisimim sima siir kigam nitkim mi iikamim ini yinkinukikinim mi sima siir kingiin panansi yamsi. ²⁰ Mi inkam nwirin siir boinki, kiriir apua mi kiriir nomousisimim sima ini yab hir nokwowim, sima kiriir kigam mini. ²¹ Mi Jisis siya ina yowarkii boinin, yipiki iikamkin Adi Komii siir yai miyika saiirim naingwo tibmiyim mi ha wakaeyoknam, yim ti hiriinan iikamim yim kariir apu mi nomousisimkim. Iriig.

*Opud komiyya Jisis siya boinkiya ina digiya
(Mt 8:23-27; Mk 4:35-41)*

²² Mi igwira Jisis siya mi kamim siir kigna m̄riiyim siima ina kwiriinamim i kopsim ira saiir. Mi siya simiir boinki, kr̄ma pi wh̄igbid yarmiia nami. Mi siima ina yamim. ²³ Mi isima ha hugainama mi Jisis siya nhwo bidi whwonkaiyin mi opud komii kwira ha hugnatmaiya mi opa pariiparii m̄rkimirka n̄nkinim ta i aiirin. Mi siima nwomainainamim pariipariisim.

²⁴ Mi kamim siir kigna m̄riiyim, siima Jisis siir yami inidguw̄iu mi siima ina boinim, Biyan Inkamti, Biyan Inkamti, hae, n̄mbi nwomainainamiri. Mi siya ha n̄nsiin idwokaiyin mi io ti opud h̄nin̄ komiia saiir ywoki. Mi opud h̄nin̄ komiia ina digiya mi opa ini mokmokwaiyar yomaikiya. ²⁵ Mi siya simiir boinki, kimiir naingwo tibm̄iia ini p̄nda yama? Mi siima ha n̄didim mi ina yinaingwoyimiyokim. Mi siima siima yimboin amboinim, ti yip̄ikin? Ti opud h̄nin̄o sowiir boinkiyin mi sowa ini siir yai aiirar wakaeyoknakiyo. friig.

*Jisis siya inkam uridyiu biyekakin siir haiswoniskikin
(Mt 8:28-34; Mk 5:1-20)*

²⁶ Mi m̄hoiia siima ina kignaidamim Gegesan iikamim simiir oma h̄riir. Tiki omin ini nu Galili siir wh̄igbid yarmiia nwowin. ²⁷ Mi Jisis siya isima saiir haiburgigin mi ha kunamim mi inkam nwirin ti omin siir h̄rankin, siya ina yitin siirim. Mi uridyiu biyie nh̄rim ti inkamim siir nwokim. Ii haruwa rani ti inkamim siya yuis biri kaigin mi siya siir omaka biri nwowikin. N̄ngaka. Mi siya siyanowim inkam kikaiiyim simiir nwokin. ²⁸ Mi iia siya Jisis siir kigiin mi siya ha kauwaeyimiyok ougiyin mi siya ogmwo ini siir igm̄iga kingiinar ini h̄uw̄iun mi siya ina kauwok boinkiyin, Jisis o! Adi Komii n̄nomor kouanin siir yinisimin, kira kariirin dimu tiram mini? Wakae! Kira kariirin hik kipi hauu. ²⁹ Mi Jisis siya ti uridyiu biyeyin siir boinki, siya ti inkam iir haiburgigin. Ii kasa rani, ti uridyiu biyeyin siya nonkwowin ti inkamim siir. Mi kamim inok̄inok siir k̄gr̄raowiyim, siima siirin w̄eyinsopni (sen) mi tidop (hankap) kurim̄dinuwikim siir iga iin imiirin. Mi siya ti w̄eyinsop minim pi simiir mi anka b̄mb̄ir nami. Mi uridyiu biyeyin siya siirin maeyau siin apa n̄nga inkam karamaeya siirin pi h̄riir mi inkin aeyokiyok nami ti inkamim siirin. ³⁰ Mi Jisis siya siir s̄riigi, kariir inigin yip̄ikin? Mi siya boin, kariir inigin uridyiu biyie wh̄ekakim. Dimusi rani, uridyiu biyie wh̄ekakim ini siir yan̄nkinuw̄iim. ³¹ Mi ti uridyiu biyeyim siima ini Jisis siirima kauwoknanaekiyim, kira krimiirin ie biyeyin paekakin siirim kipi niyopriyugi.

³² Hu isid komii wh̄irin ti m̄hoi kopsim wh̄irin kingiina kwowin siir naekim. Mi ti uridyiu biyie wh̄ekakim siima Jisis siirim asi kauwok boininaekim. Kira krimiirin ti hu isid komiyyin siirim dikropki. Mi Jisis siya simiirin asi kign̄nkin amkikin. ³³ Mi ti uridyiu biyeyim ti inkamim siir haiburgigin mi ti huim simiir piuar yamkiyim. Mi ti hu isid komiyyin m̄h̄iuku hiranki niw̄itnaniniyim mi ini siyapai amounana saiirar yamim. Mi siima ini ta wh̄i aiirar yani amaimaiyuw̄im mi siima opa ha kwiyayeyim mi siima ina yaonamim.

³⁴ Mi kamim ti hu imiir waikaowiyim siima ti dimin iir kigiyim mi siima ina yidam namim. Mi ta yaia siima ina haigiririr boinama iikam wh̄ekakim h̄inda t̄ndanim simiir. ³⁵ Mi iikamim siima ti diminin siir ini kigiū. Mi siima Jisis siir h̄riir n̄mbiyamim mi ti inkam iir kig uridyiu biyeyim siir bidi haiburgigim. Mi siya yuis bidi kaiyin mi siir kwoinin ini wadieya nwowin mi siya Jisis siir igm̄iga kingiinar nidwowi. Mi iikamim siima h̄riinan kigim mi siima ina yidigiyim. ³⁶ Mi iikamim ti diminin siir kignakiyim siima iikam nh̄rim simiir boinmamauu siȳiun Jisis siya haiswoniskiyin ti inkamim siir.

³⁷ Mi iikam wh̄ekakim Gegesa hiran nu maeyauwim siima Jisis siir boinki,

kira křimiir haiburgik mi ha dam. Sima nidid prasae bi kikinkim mi sima hiriinan asi boinkim mi Jisis siya isim aair kwirii mi siya namim swoki minkin. ³⁸ Ti inkamin uridyiu biyeyim sima haiburgigin, siya Jisis siirim kauwok boinanaeki, kara kinaka nami. Mi Jisis siya siirin ina swoki ikropkiyim mi ina boinkiyin, ³⁹ Kira kiriir oma hiriirar swoki am. Mi dimin whiekakim Adi Komii siya tirkiiyim simiir tini boinmamaauwuu. Mi ti inkamin siya ha namim mi ti yayiyim iikam whiekakim om komii siir hiranim ini simiirar boinmamaauwuwun dimin whiekakim Jisis siya tirim simiir. Iriig.

Jisis siya haiswoniskikin wiga siir yuis nonkwowa
(Mt 9:18-26; Mk 5:21-43)

⁴⁰ Mi iya Jisis siya ha swoki amin whaigbid yarmiia hiriir mi iikam whiekakim sima hirar nwowinim mi sima siirin ina boin maigimaarga winim. ⁴¹ Mi inkam nwirin ina yimbiniyin siir inigin Jairaskin. Siya maeyauwa iripa yai boinaia huuyokiyokaiya sair biyan inkamkin. Mi siya igmwowin Jisis siir igmiiga kinginar ini huiiu mi ina kauwok boinanaekikin, kira kariir omaka wit. ⁴² Mi siir yinisima irki iruwaka mi saeya yinkopaka. Mi saair biewiyim iuur whisko. Mi saeya naowamar tiri. Mi Jisis siya ha napnamim mi iikam isid komiiyin sima ini Jisis siir mhoiyar yamim. Mi sima ini iripa iripa yonamim. ⁴³ Mi wiga ira nwowi, inokinokin saeya piu biyieka napidwodwomaimiiga biewiyim iuur whis, kamim paowai udiyim simiir nwirkin saair ma aair bi swoki owaiginukin miyik. Nningaka. ⁴⁴ Mi ta wiga saeya Jisis siir digiwa kingin ha nita mi saeya ini siir yuis prieya saair mwois iirar yaka onkwokiya mi saeya hiriinan tirkiya mi bi kimiminkika ta piu biyieya saeya nwowa ina yinkisanakiya mi mhoiya saeya bi swoki imbiyamka. ⁴⁵ Mi Jisis siya sriigi, yipikin ina kariir naka onkwokiyan. Mi iikam whiekakim ina boinkiyim, an nnga, an nnga. Mi Pita siya ina boinkiyin, inkam Komii iikam isid komiiyin wasi kiriirar nokwoyokaiyim, simar kwakikin namkim. ⁴⁶ Mi Jisis siya boinki, ina kariirin nwirka nonkwokikin. Mi kara ina kinankiugiyin, kirie nhirim kariir bidi haiburgigim. ⁴⁷ Mi ta wiga saeya ninokninkinkiya mi saeya ini nidid komiigakar yowa mi saeya siirsi bi swoki imprioka mi saeya igmwo ini Jisis siir imiiga ini huiuwuwa. Mi iikam whiekakim simiir whwonkam ida saeya ina boina, iya kara Jisis siir yuis aair nonkwokiya, kariir ma biri kimiminkika saeya ina digiya. ⁴⁸ Jisis siya boinki, kariir yinisim yinkopak, kariirin kiriir naingwo tibmii miyika saeyar nwowaiginugika mi kira ha dam mi kiriir mhii kwoinim hiinsima dwonam.

⁴⁹ Mi Jisis siya ha niki boinaiyin mi biyan inkamin Jairas, siir omaka hiran inkamin siya ha nitin mi ina ini boiniuwun siirin, kiriir yinisim yinkopaka bidi yaonama. Kira inkamin dimin taemin nowimwarkaiyuwiyin kiigi siir kipi ninki. ⁵⁰ Mi Jisis siya ta yayia aair wakaekiyin mi siya Jairas siir yai anaka hinina yowarkii boin, kira kipi nidid. Mi kira hindara daingwo tibmii iski mi kiriir yinisim yinkopaka saeya wi miyika nwoki owim. ⁵¹ Mi Jisis siya Jairas siir omaka hiriir yam mi siya iikam whiekakim simiirin omakanau hiriirin saika biri kigninkin apninopkai namkin. Nningaka. Pita, Jon, Jems mi ta yinisim yinkopaka saair yopii ad owa simasimar yapninopkainam saikan. ⁵² Mi iikam whiekakim sima ta yinisim yinkopaka saairimar nanka ninougim mi sima hirar nounanaekim. Mi Jisis siya simiir boinki, kima kipi nou, saeya biri naoka, saeya nhwo whwonkaii. ⁵³ Mi sima siirin yaibu prasae biri niekim. Dimusi rani, sima bidi yinokninkinim, saeya bidiya yaonama. ⁵⁴ Mi Jisis siya ta yinisim yinkopaka saair iin aair yonkwoki mi ina boinkiyin, yinisim yinkopak, kira dinsiiingi. ⁵⁵ Mi ta yinisim yinkopaka saair piugina ina swoki ita saairim. Mi biri kimiminkika saeya ina yinsiin idwokiya. Mi Jisis siya

simiir boinki, kima nae nhirim sair hauu ae. ⁵⁶ Mi ta yinisim yinkopaka sair yopii ado sowa ini mounana sinkaokiyo. Mi Jisis siya sowiirin ina boinkiyin, ti diminin siirin kowa inkam nwirni kipi swoki boinmauu mimin. Iriig.

9

Jisis siya kamim siir kigna mriiyim mai simiir hauugin (Mt 10:5-15; Mk 6:7-13)

¹ Jisis siya kam iuur nwiso siir kigna mriiyim simiir yikiuna iripa haingiriyuim mi siya kirie komii mi inig komii simiir hauuwim. Uridiyu biyie biyeyim mi mapai mapaiyim simiir haiswonimniskiiyim. ² Mi siya simiirin ina yikropkiyim iya Adi Komii siya siir digworaekwowim simiir kigirkakana sair boinmimauam mi makak iikamim simiir mi inimniskiiyim. ³ Mi siya simiir boinki, kima digworaekwo wara kipi hai apnam mi kima nae minim mi umir hoknibim mi paekopim hogwokwo apiyim simiir wara kipi hainam. Mi kima yuiso kwokwisa kipi hainam. ⁴ Mi omaka kima napninopkainami mi sima wadie kimiir nwowini mi kima ta omaka aiirar dwokripkai. Mi ti om iirin wi ta omaka sair hirankar haiburgik. ⁵ Mi sima kimiirin simiir omaka hiriir namamin wadie nwowin karamae nwowi mi kima ti om iir haiburgik. Mi nusin imiir dikrimkrinkiigig sima wa ninokninkinkiiyim, krima miyik rani. ⁶ Mi kamim Jisis siir kigna mriiyim sima ina yitkrinkiiyim omom omomim simiir mi Adi Komii siir yaiwin kibiya sair yapboinmamauuam mi iikam makakim omom omomanim hinda tindanim simiir warar mi inkin haiswonimniskiiyam. Iriig.

Herot siya Jisis siir yai wakaekin (Mt 14:1-12; Mk 6:14-29)

⁷ Mi inkam komiiyin Herot nu Galili kigriraowiyin ti yai whiekakim simiir wakaekiyin mi siir kwoinin ini hindara whriewhriekiyin. Dimusi rani, nhirin ha boini, Jonin op baptais haiginiuwiyin ieyankin bidi swoki insiin idwowin. ⁸ Mi nhirim hiniina boin, Ilaija bidi yimbiamin. Mi nhirim hiniina boini, biyan profet inkam nwirin bidi swoki insiin idwowin. ⁹ Mi Herot siya hiniina boinki, Jon siir niyiyin karar bidi kaigripkiyin. Mi ti inkamin siya yipikin kara ti siir yaiya hiniina wakaewinin, ha? Mi siya Jisis siir kigam mini. Iriig.

Jisis siya naeyim 5,000 kamim simiir hauu aekim (Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Jo 6:1-14)

¹⁰ Mi aposel kamim ha swoki itim mi dimin whiekakim sima tirim sima Jisis siir ini boinmimauuni. Mi siya simiirin warar yinkan ikunam mi sima iikam nhirim simiirin hirar haiburgik mi simasimar yam om whirin siirin. Mi ti omin siir inigin Betsaidakin. ¹¹ Mi iya iikamim sima wakae digiyim mi sima ini siir mhoiyar yamim. Mi sima siirim ha namim mi siya ini maigimairga ywowinin simiirin. Mi siya Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana sair yowomwarkaiyi simiirin mi iikamim makakim, simiir warar mi inkin haiswonimniskii haiginiu.

¹² Mi iya biyeyin ha nikiiyamtibin, kam iuur nwiso siir kigna mriiyim sima ha nitim siirim mi sima boin, kira iikamim simiir dikropki sima iki om nhirim hinda tinda nwowim pi simiirim nwoki amim mi sima pi hir nwoki whwonkaowiyim mi nae minim pi hir nwoki inkiguna aeyamwiyim. Whisarii rani, ta mayeauwa krima nwowa om karamaeka. ¹³ Mi Jisis siya simiirin igao yaigakar ywoki, simiirin nae kimar hauu. Mi sima ina boinin, krima nae hiri hiri karamaekim. Krima bretim iriyyar mi anasu whis simasimar nwowi. Mi kira hiniina naingwowi ti iikam whiekakim nwowim,

krima naeyim simiir digar pini sainaki, aniya? ¹⁴ Kamim hir nwowim 5,000kim mi Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir boinki, kima simiir boinki, sama kam nwis iuur iura kiiyop idwodwoam. ¹⁵ Mi kamim siir kigna miriyyim sama ini hiriinanar mi tirim mi sama iikam imiirin ina yokmwim idwowim. ¹⁶ Jisis siya ti bret iriyyarim mi ti anasu whis iko ha haiyin mi siir nhwowin ninomor koua hiriir ha kaokiyin mi siya ina boin wadiekiyin Adi Komii siirim. Mi siya ina yinop hauugiyim kamim siir kigna miriyyim simiir mi iikam simiirin ini simar hid nonkwokwo hauunamim. ¹⁷ Mi iikam whiekakim ha naekinuu digiyim mi nae haimii haimiyyim sama naepipiru okiyim mi nibim sama haigimrinninkiyim iuur is. Iriig.

*Pita siya Jisis siir boininkigin siya Kraiskin
(Mt 16:13-19; Mk 8:27-29)*

¹⁸ Fi gwira Jisis siya Adi Komii siirimn nhwo sasar ini kwisboiniu. Mi kamim siir kigna miriyyim sama ina yamim siirim. Mi siya simiir sriigi, iikamim kariirin panin nikiuwigim? ¹⁹ Mi nhirim yim hinina boinikim, Jonin op baptais haiginuwiyyin siya. Mi nhirim yim hinina boini, kira Ilaijakin mi nhirim yim hinina boini, profet inkam nwirin bidi yinsiin idwowin. ²⁰ Mi siya simiir sriigi boinki, wim kima panina dapikim? Mi Pita siya ina ywowarki boinin, kira ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin Mesaia siya. Iriig.

*Jisis siya boin kara naonami wa swoki insiin idwowi
(Mt 16:20-28; Mk 8:30-9:1)*

²¹ Mi Jisis siya simiir boinki, ta yaiya inkam nwirni kipi swoki boinmauumimin. ²² Mi Jisis siya ina swoki boinkiyin kara Yaowae Adin ninomor kouanin kara wi hik kimpipisu prasae hai rani. Mi biyan inkamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya sair kigriraowiyim mi prismi biyan inkam mi kamim siyu komii komiyyim sim ninomokninkinyim, sama wi digiumii siir haimriyuwi mi sama siirin wa nisomaowi mi siya ii kwoimaka wa swoki insiin idwowi ie hirankar.

²³ Mi siya simiir boinki mi inkamin kariir siyu imiir napam niti mi siya diminim siir kwoinawu hir nwokaiyyim digworaekwowim simiir haiburgigi mi siya kariir mi imiir mirii mi kariir siyu imiir dap iski. Mi siya kariir mi aiararar miriyyokiyoki mi kariir siyu imiirarar tumi apiyokiyoki. Mi siya ti paeyin hainiya niriininkinin siirin hiriyyar haiyokiyoki kariir hiriinan. ²⁴ Mi yipiki inkamkin digiumii siir digworaekwo mi diminim siir kwoinawu nwokaiyyim simiir haimriyyu karamae nwowi mi siir kwoinin omwai waiyaiyin wi miyyik nwo rani. Mi siya wi hindara kigugu iski. Mi yipiki inkamkin digiumii siir digworaekwo mi diminim siir kwoinawu nwokaiyyim simiir haimriyyuwi mi siya wi omwai hiriya waiyayokiyoki.

²⁵ Mi yipiki inkamkin ti nu siir digworaekwo whiekakim simiir haingiriyyu haigin mimiri siyamar mi inig komugak ha mi owi mi ti digworaekwowim wi sama whinkinsis haiginuwi siirin omwai waiyayokiyokikaeyamim, aniya? Niingaka. ²⁶ Mi yipiki inkamkin kariiram maigimaiga karamae nwowi mi digiumii kariir yai aair haimriyyuwi mi mhoyiya kara Yaowae Adin ninomor kouanin siya swoki iti digworaekwo whiekakim Adi Komii siya kariir hauuwim paenan niyuaeiyim mi Adi Komii siir paekwosimim simaka niti mi taka iya kara kiriirin mi digiumii sair swoki haimriyyuwi. Mi mhoyiya siya wi Adi saika nwo rani. Niingaka. ²⁷ Kara kimiirin yaimwower boini, ti iikam nhirim tirar nwowim, kima wi niki ao rani. Mi diminim iya Adi Komii siir dimin taemin imiir kigirkakana wi sairar nimbiyami. Iriig.

*Jisis siir pita ya ini saa yimbiamkiya
(Mt 17:1-8; Mk 9:2-8)*

²⁸ Mi Jisis siya ti yayiyim ha boin digiyim mhoiyya ti iriyyar kwoimim namkiyim mi siya Pita Jon mi Jems simiir yikiunam mhuusim whirin siir kiua hirir, nhwo Adi Komii siirim kwisboinim. ²⁹ Mi siya hirar kwisboinin mi siir whwonkamim ina yigiyim mi siir yuisa paenan ha niuyakiya mi saeya ini whisinana ywokiya. ³⁰ Mi biri kimiminkikin inkam nwiso ini saikar yamokwo boinainiya. Moses, Ilaija so. ³¹ Mi sowa Adi Komii siir diminin paenan niuyaiyin saika nankin imbinikin. Mi sowa iyya Jisis siya naonama sair nimbiamim diminin Jerusalem hir, Adi Komii siya nimbiniin bidi bidiniyar simiir boinimimauugim. ³² Mi Pita siya mi siir nomiiyu nwis owa sima nhwo whwonkaigim mi sima ha ninsiingiyim mi simar kigi paeya Jisis mi inkam nwiso saika nokwowo simiir hir niuyaki. ³³ Mi sowa Jisis siir haiburgigim minko mi Pita siya siir boinki, Biyan Inkam Komii, krima tir nwoyim wadieka. Mi krima omaka amirim wi ouuma mirii, ira kirirga mi ira Moses mi ira Ilaija Pita siya ta yai aairin whaowaeya priiboinkin, siya bi ninokninkin. ³⁴ Mi siya yai aairar niki boinin mi waua ini simiira yauni kikirinuniya, sima ina yididgiyim. ³⁵ Mi yai kwira ta wau aair kauwok boinkiya, saeya hinina kauwok boinkika, wari yinisimin kariir yinisimkin. Mi kara siir bidi yimbiniin. Kima siir yai aairar wakaeyokna. ³⁶ Mi ta yayia ha boinkiya mi sima kigi, Jisis sasar nwoki. Mi kamim siir kigna miriyyim sima yai ha nankin tankiyim mi ta iyya ti diminin sima kignamin, sima inkam nwir bi swoki boinmauumiminkin. Iriig.

*Jisis siya yinisim nwirin uridyu biyekakin siir haiswoniskigin
(Mt 17:14-18; Mk 9:14-27)*

³⁷ Mi igwira sima mhuusim whirin siir haiburgigim mi ha niuunamim mi iikam isid komii whirin, sima Jisis siirin siyu hir yapyiskaiwin. ³⁸ Mi ti iikam isid komiiyin simiir hirar inkam nwirin siya ina kauwok boinamnankiyin, iikam nowomwarkaiyyuan inkamin mi kara kariiramar kwisboinki. Kara kariir yinisim yinkamiyin iir kigi, siya kariir yinisim yinkamiyin nwirki nwiruwa ieyairgin. ³⁹ Mi uridyu biye whirin siya nonkwokin siirin. Mi bi kimiminkikin, siya ha kauwok boinkiyan mi ti uridyu biye ieyar haigi itiwamwakikingig. Mi yaeyopa pa nimbiniyamim siir yai hirankar mi siya ti yinisimin siir piu aairar nonkwobumbuninkin mi siya siir bi swoki haibur sranikin. Ningaka. ⁴⁰ Mi kara kamim kariir kigna miriyyim simiiram bidiyar kauwok boinanaeyin ti uridyu biye siir haiswoniskiyim mi sima dig bi nwokim. ⁴¹ Mi Jisis siya ina yowarkii boinin mi ti iikamim tariinananim kima naingwo tibmi karamaekim. Kimiir mhi kwoimim miyik nwo rani. Mi kara kimaka wi pariig iya nwowi, ha? Mi kara kimiirin wi pariig iya whindiriraerar haiginuwi mi kima wa nwoki aingwo tibmiyyim, ha? Mi siya ti inkam iir boinki. Yinisimin tirir whainani. ⁴² Mi siir yinisimin ha niki apnaniyin mi ti uridyu biyeyin ini siyar haigi owomwak inamnaniyin. Mi Jisis siya igao yaigak ti uridyu biyeyin siir boinki mi siya ti yinisim iirin ina haiswoniski haiginugiyin. Siya ini siir ad iiramar swoki ikropkiyin. ⁴³ Mi iikam whiekakim sima Adi Komii siir kirie komiyya sair kigiya sima ini hindara yanaakiyim. Iriig.

*Jisis siya kwisaka ina swoki boinin kara wi kapi naowi
(Mt 17:22-23; Mk 9:30-32)*

Mi iikam whiekakim ina niki aingwoyimyokripkaiyim, ti diminin siya tirim simiirsiiyin mi siya kamim siir kigna miriyyim simiir boinki, ⁴⁴ kimiir wiinim sibgu mauugi. Mi mhoiyya Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitan siirin wi wir nhirim sima napwouwi. ⁴⁵ Mi sima ta yayia siya boina sair bi ninokninkin, ta yayia sair yaimwokiyaaimwowa simiirsi nimprioka mi

sima saair panānsi sibgu yinokninkinsi. Mi sima pi nādidgim ta yai aiiramān siir panānsi srāisi. Iriig.

*Yipikin siya kougikou nwowin
(Mt 18:1-5; Mk 9:33-37)*

⁴⁶ Mi kamim Jisis siir kigna miriyyim sima yaiya kwira yiniinansao boin, yipikin simiir kougikou nwowin. ⁴⁷ Mi Jisis siya bidiya yinokninkinin kwoinin simiir hir nwowin. Mi siya yinisim sapisap nwirin siir asi nikiunakin. ⁴⁸ Mi siya simiir boinki, inkamān ti yinisim sapisapin siirin kariir inig iir kigriraowi yio siya kariir kigriraokin. Mi inkamān kariir kigriraowi mi siya inkamān kariir nikropkiyin siirin warar nankin kigriraowi. Mi inkamān yinisim sapisapan kimiir waraur nwowi mi kimiir kougikouin ini siyar ywowin. Iriig.

*Inkamān io nhwo kimiir nanao karamae nwowiyin siya kimiir nomiyyaugin
(Mk 9:38-40)*

⁴⁹ Jon siya ina yowarkii boinin, Biyan Inkam Komii, krīma inkam nwira kig, uridyū biyeyim simiirin kirir inig iir haiswonimniskigin. Mi siya krīmiir yai bi wakaeyoknakin mi krīma siirin hiriinansi nikidugim. Dimusi rani, siya krīmiir isid rani. Niingaka. ⁵⁰ Mi Jisis siya siir boinki mi kam nhirim siir kigna miriyyim sima, kīma siir kipi nikidu. Inkamān io nhwo kimiir nanao karamae nwowiyin yio siya kimiir nomiyyaugin. Iriig.

*Sameria hiran om whirin siir iikamim sima Jisis siir siyiu iir haiginikougin
mi siirin ina swoki ikropkiyin*

⁵¹ Iya Adi Komii siya Jisis siir swoki ikiunamana ninomor koua hiriir saeya ini kingiin nwowa. Mi Jisis siir kwoinin om komii Jerusalema namim asi naingwokin. ⁵² Mi siya kam nhirim simiir yikropki, yai siir biyin sima nwoki haigiririramim mi sima ha namim nu Sameria hiran om whirin siir yapninopkainam. Mi sima siir digworaekwo nhirim simiir diriraerarim minkim. ⁵³ Mi omin siir hiran inkam nhirim sima siir biri nikiunamkim simiir omaka hiriir. Dimusi rani, Sameria iikam sima iripa mhi kwoin biri nrowokim Judami iikam simakan sima ina ninokninkinin siya pi om komii Jerusalem hiriir nami. ⁵⁴ Inkam nwiso siir kigna miriyyo Jems, Jon sowa, sowa hiriinan siyiuin siir kigin mi sowa siir boinmauu, Biyan Inkam Komii, krīma paeya ninomor kou hirana sairim nikiugi, saeya ti iikamim tiranim simiir nwoki iuniyim, aniya? ⁵⁵ Mi Jisis siya ha haiyug okwokiyin mi siya io sowiir ywoki. ⁵⁶ Mi sima om whira yapnam. Iriig.

*Inkamān Jisis siirimi nami
(Mt 8:19-22)*

⁵⁷ Mi sima siyiu hiran niki apamim mi inkam nwirin siir boinki, kira omom omomim kira nami mi kara wi kariir mhoiyya nankin apiyokiyokii. ⁵⁸ Mi Jisis siya siir boinki, niimauan wraim yim ieno kakargim mi ipiyinim yim iripi hiriinan whie kakargim. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin yio omaka maeyau whwonkai karamaekin. ⁵⁹ Mi siya inkam nwirin siir boinki, kira kariir mhoiyyar wit. Mi siya boin mi kira kariirin wadie tiki oki. Kariir adin siir piuis biyeya saair niki hangikaigigi. ⁶⁰ Mi Jisis siya siir yowarkii boinki mi inkam wairim yim inkamim kariir mhoiyya nit karamae nwowiyim sima haingikai. Mi ni kira iya Adi Komii siya siir digworaekwowim mi siir iikamim simiir kigrirkakana saair yai imiir tini boinmāuauwū.

⁶¹ Inkam nwirin siya siir boinki, Biyan Inkam Komii, kara kirir mhoiyya nitam mini mi kira kariirin pi wadie dwoki. Kara yai minim kariir isidin simaka nini idwo boinaigigi. ⁶² Mi Jisis siya siir boinki, inkam i kigriririyin,

siir nhwowin idaowa hiri hiriya kaonanaei mi ti hiriinan inkamin siya wi Adi Komii siya kigrirao tani. Niingaka. Iriig.

10

Jisis siya kamim kam nwoim iuur nwisa yikropki Adi Komii siir yai aair boinimauuwam

¹ Mi mhoiyya Biyan Inkam Komiiyin siya ina swoki imbinin kamim kam nwoim iuur nwiso. Mi siya simiirin nwinnwisa yikropki mi sima siir biyar yamkwokin. Mi siya simiirin om komii komiiyim mi omisisimim mhoiyya siya namanim simiirin simiir hiriir yikropki. ² Mi siya simiir boinki, iikam whiekakim simiir kwoinin wadie bidi ywowim sasaeyim wai nwowim simiir hiriinan. Mi iikam whiekakim sima ta yai aair wakaeyama tiri. Mi iikam whiekak rani, simiirim namim mi simiir nikiunakiyim mi sima bidi gririgiyim. Mi numiran adin, Adi Komii siyairgin, siirim sriigi siya kam nhirim simiir nikropkiyim mi simiir kwoin imiir hurworwokaiyim mi sima siir mhoiyya nwoki amim. Ti hiriinan inkamin siya numira sasaeyim wai nwoiyim simiirim namiyin mi ha ningugu haiswonaniyim ini siir hiriinan ywowin. ³ Kima dam! Kara kimiirin huyinsim prikiprikan nikropkikin niimam mie komii komiiyim wra bibiyeki nwowim simiir hiriir. Mi kimiirin wi kigriraowan inkam kakar nwowi. ⁴ Mi kima umir hoknibim wara kipi hainam mi iga nii aka mi kima siyiu bopwo hirin inkam napkigami mi simiirin yai kipi kainanam. Hindarar daparkaknam, ii naeisi. ⁵ Mi kima omaka ir napninpokainami mi biyin kima wi hinina tini boinu, kima ha maingimarga iikamim ti omaka aair nwowim. ⁶ Mi inkam nwirin kwoin hinsima nwoiyin siya ta omaka aair nwowi mi siya wi kimiir yayiar wakaeyoknaei mi siir kwoinin wi hinsima nwowi. Mi hiriinan inkam karamaeki niuwi mi kira hikak nwowi mi ta yayia hiriyyar swoki okainani. ⁷ Mi kima ta omaka irua aiarar dwokripkai. Mi kima nae op minim sima hauuwi simiir dae kwiyae. Mi kima ti nae imiirsiiyin umir kipi hauu simiirin. Dimusi rani, kima dimin miyik miyikim simiir bidi hauuwim. Mi sima kimiirin hiriinansi hauu aei. Kima omaka irni irni kipi whwonkaiyam. ⁸ Mi kima om komii whira napninpokainami mi inkam nwirkin kimiirin wadie nwowini, siir omaka hiriir namim mi nae minim siya hauu wini mi kima wi kipi boriisop wa dae. ⁹ Mi kima ti om komii hiran inkamim makakim simiir warar timi haiswonimniskii haiginu mi kima simiirin hinina boinki, iiya Adi Komii siya siir dimin taeminim mi siir iikamim simiir kigirkakana, saeya kimiir kingiin bidi yamwoniya. ¹⁰ Mi kima om komii whirin siir napninpokainami mi sima kimiir bi boin wadie winkim simiir omaka hiriir namamin mi kima ti om komii siir siyiuin siir yaba hir dikwowin kima hinina boin, ¹¹ ti kimiir om komiiyin siir nu sinim sima ini krimiir iga imiir nwowim mi krima pi kimiirarar swoki hauugigi. Mi kima sibgu daingworinu. Dimusi rani, kima krimiir yai imiir bi wakaeyoknakim, iiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim, simiir kigirkakana ini kingiin yamwoniya mi kima ta yayia digumii saair haimriiyugim. ¹² Kara kimiirin pi hinina boinki, mhoiyya iiya Adi Komii siya iikamim dimin biyiekakim simaka boinaini iiya saeya nimbiyami mi ta hika wi hika om komii biyiekibiyeyin Sodom hiran iikamim dimin biyie tirim wi simiir haiburi. Ti omin Isrel siir omkin. Iriig.

Om nhirim naingwo tibmii karamae nwowim simiirsi naingwoyimiyoki (Mt 11:20-24)

¹³ Jisis siya ha niki boinin mi siya boinki, kima Juda iikamim om Kolosiyanim Adi Komii siya kimiirin wi hik prasae hauu rani mi om Bet-saidan Juda iikamim kima iriipa hiriinan, Adi Komii siya kimiirin wi hik

prasaē mī hauu rani. Dimusi rani, dimin mīiyik mīiyik whiekakim Adi Komii siya kimiir tirim mī kima simiir biri kigim mī kima simiir biri wakaeyoknakim. Nīngaka. Kima ini digimūi simiirar haimriyūkrīpkaiyim. Mī biya Adi Komii siya dimin mīiyik mīiyik iikamim Juda iikam tani om Taia om Saidon sowiir hiranim simiirin hiriinan hauugiso mī sima ha kigiso mī sima sinin wa pī masin mī aknainan bidi pī yīsiimauūin Adi Komii siirin, dimin biyie biyieyim sima tirim simiirsiiyin mī sima ha pī yaingwo tībmīiyyin Adi Komii siirimin. ¹⁴ Mī ta iya Adi Komii siya iikamim simiir hidi mī hika kimiir nimbiiyami saeya wī komiigi komii nwowi. Wī hika om Taia mī om Saidon sowiir nimbiiyama saiiir haiburi. ¹⁵ Kima tī iikamim om Kapaneamanim, nu Isrel hiranim kimiir kwoinin ha naingwowi, Adi Komii siya kimiirin ini kougikou haiginin, aniya? Nīngaka. Adi Komii siya kimiirin iikam mīiyiki mīiyiknan mī ikūwi. Mī kima wī inkam biyienan nwowi. Mī siya kimiirin wī maeyau biyieya paekaka wī saiiir nitkaigi.

¹⁶ Mī siya kamim siir kigna mīriiyim simiir boinki. Yipiki inkamkin kimiir yai aiir wakaeyoknaei. Mī yipiki inkamkin digimūi kimiir haimriyūwi. Mī yipiki inkamkin digimūi kariir haimriyūwi mī siya inkamnin kariir nikropkiyin digimūi siir warar mī inkin haimriyūwi, yio Adi Komii siyairgin. Iriig.

Kam, kam nwoim iuur nwisō sima ina swoki itim

¹⁷ Mī mhōiya tī kam, kam nwoim iuur nwisō ha swoki itim mī sima ini maingimairga komūgakar ini oniyim. Mī sima hiniina boin, Biyan Inkam Komū, krīma kīriir inig iirar boinkiyim mī uridyū biyieyim sima ini krīmiir yai aiirar mī wakaeyoknam. ¹⁸ Mī siya simiir boinki, kara bidi kigiyin Setanin diyanan tōnaiiniyyin ninomor kou hirankin. ¹⁹ Wakaei! Kara kirie komiyya kimiir bidi hauugiya mī owiniyai mīpug minim kima wī simiirar nānkin okwo mīrii nani mī sima wī kimiir pī rani. Mī Setan siir kirieya wī kīmar nikwōwaisii. Mī kimiirin wī dimin whirki swoki tirbu rani. Nīngaka. ²⁰ Mī kima hiniina kipi boin maingimairga. Uridyū bibiyieyim ini krīmiir yai iimiirar wakaeyoknam. Nīngaka. Kima Adi Komii siiramar maingimairga kimiir inigim siya bidi win haiginim ninomor kou hir. Mī sima wa nwoki inoknānkānim kima Adi Komii siir yinisimkin. Iriig.

Jisis siya maingimairga ha nwowin mī ina boin wadiekiyyin Adi Komii siirin (Mt 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Mī taka iya Adi Komii siir naeyūin Jisis siir mhūi kwoin imiir hūrworwokai mī siya ini maingimairga ywōwin. Mī Jisis siya boin, Adi Komii, kira nu ninomor sowiir Biyan Inkam Komūgin. Kara kīriir boin wadiēki, kira dimin nhirim kamim nānoknānkakim mī kwoin mīiyik mīiyikakim simiirsi nīmpriokin nu tiranim mī kira inkamim naingwo omok karamaeyim simiir yīsiimauu. Hī, Adi Komii, kīriir kwoinin siya hīriiyar nwowikin.

²² Kariir Adi Komiiyin siya digwōraekwo whiekakim, kariir ina bidi hauu digim. Inkam nwirkin kariir biri nānoknānkānin, Adi Komii sasar nānoknānkāni kariirin. Mī inkam nwirkin Adi Komii siir nānoknānkānin tani. Kara siir yinisimkin kanakanar nānoknānkāni siirin. Mī iikamim kara boinmīmauūim yim ina nānoknānkānim Adi Komii siirin.

²³ Mī kamim Jisis siir kigna mīriiyim simasimar nwokim mī siya ina haiyūg boinkiyin. Iikam nhirim sima dimin kirie kirieyim wari bi kigim. Adi Komii siya kimiirin naingwokwonanaeikin mī siya dimin kirie kirieyim kimiir asi nīsiimauugim. Mī kima nhirim simiir kou asi nwowi. ²⁴ Kara pī kimiir boinki. Biya profet kamim mī inkam komiyyim nu kigirāowiyim, sima tī diminim tariinan kigim, simiir kigamar naingwokim mī sima bi kigim. Mī

sima ti yayim tariinan kima wakaeyim, simiir wakaeyamar naingwokim mi sima simiir bi wakaekim. Niingaka. Iriig.

Nu Samerian inkam nwirin Juda inkam nwirin siir whinkinsiisgin

²⁵ Mi inkam nwirin siyu komii ninokninkiniyin, siya Jisis siirim kinankiugin. Mi siya boin, ikam nowomwarkaiyuwan inkam, kara wi panina tiri kwoin budin inokinok omwai waiya yokiyokiyyin siirin, ha?

²⁶ Mi Jisis siya siir yai aka ina yowarkii boinin, Yokwo Komii saeya panina boinka? Kira panina mwaingin sair yaimwokiyaimeowa, ha? ²⁷ Mi siya hiniina yowarkii boin, Yokwo Komii saeya hiniina boinka, Biyan Inkam Komiiyin siya kiriir Adi Komiiyin mi kiriir mhi kwoinim siiramar daingwo irkak mi kiriir piugiina mi kiriir kirieya mi kiriir kwoinbud ieya simiirar hauu irkak siirin. Kira kiriir nomiiyu iirimim hiniina daingwo kira kiramar naingwoneiyin sair hiriinan. ²⁸ Mi Jisis siya siir boinki, ihi, kira ini wadieya yowarkii boinin. Mi kira hiriinan tiri mi kira wi omwaiya waiya yokiyokii.

²⁹ Mi inkamin siyu komii ninokninkiniyin siya siir inig iirar sibgu diriraeramar naingwowi. Mi siya Jisis siirin hiniina srii, Yokwo Komii saeya boina yayia kira hiniina boinkin kira nomiiyu nwirniyam naingwowyim, kira kiramar naingwoneiya sair hiriinan daingwo. Mi ti nomiiyu nwirin kira boinin siya yipikin, ha? ³⁰ Mi Jisis siya hiniina yowarkii boin, inkam nwirin om Jerusalem hir haiburgigin. Mi om Jeriko hiriir yapnam. Mi siyu hirin siirin inkam biye nhirim sima yapiyiskaiwin mi sima siir digworaekwo whiekakim simiir haii mi sima siirin ina yipamparin. Mi sima hiriinan turgikim mi ina yaim. Mi siya ini siyu hirar ywokiyyin mi siya naowim pariiparii. ³¹ Mi taka iya pris inkam nwirin krimiir kaoprige okwowyin ti siyu iir napniyamkin. Mi siya ti inkam iir kigin mi siya kimidiniya siirsi yapiyoknam mi siya siyu miga hiriir yapnam. ³² Mi iriipi hiriinan Livai inkam nwirin nu Judianin ta maeyau kaimwo airmi imbiniiyin mi siya ti inkam iir kigin mi siya ina mi apiyoknamin siyu miga hiriir. ³³ Mi inkam nwirin nu Sameria hirankin. Simiir sau omomin siya ti siyu iir mi apnam mi ti inkamin siir hiriir yimbiiyam mi siya siir kigin mi siir kwoinin siirsiyin naingwoyimi yok prasae bi kikinkin. ³⁴ Mi siya siir kingiin ha namim mi wa op wain minim siir paowai imiir yaokinki, wadie simiir nwowaiginugiyim mi siya ina udgiyim siir paowaiyim. Mi siya ti inkamin siirin ha kininsiin idwokiyyin mi siirin siir donkiyyin siir idwo yaki kikinuu idwoki. Mi siya siirin omaka ira inkamki sain whwonkaiiya sair hiriir yikiunam mi siirin ina sibgu kigriraowin. ³⁵ Mi iigwir nugakin siya ti inkamin omakanin siirin umirim kam nwira hauugik mi siirin hiniina boinmauugi, ti inkamin siirin kira sibgu kigrirao. Mi kiriir umir nhirim siir hauu saini mi iya kara swoki iti wa swoki hauukiyyuwi kiriirin. ³⁶ Jisis siya boin mi tariinanin kira panina naingwowi, yipikin ti inkam nwoimim simiir nwirin ti inkamin, kamim hii tauaeyim sim nonkwobumbu ninkingin siirsi naingwoyimi yokin, ha? ³⁷ Mi inkamin siyu komii ninokninkiniyin siya boin, ti inkamin siirsi naingwoyimi yokin mi siir whindiraraerin siya. Mi Jisis siir boinki mi kira ha dam mi hiriinanar tiri tiri. Iriig.

Mata Maria so

³⁸ Mi Jisis siya mi kamim siir kigna miriiyim sima ha napnamim mi sima om komii whirin siir yapninpokainam. Mi wig ira sair inigin Mataka, siirin saeya yikiuna apninpokainam sair omaka hiriir nae hauu aeyin. ³⁹ Mata saeya nomousima ira nwowi, sair iniga Mariaka, Maria saeya Biyan Inkam Komiiyin siir igmiiga kingiina ini idwoni, saeya siir yai imiir wakaemika. ⁴⁰ Mi Mata ya ini nae diriraerarnae ya mi sair kwoinin ini

haugihauga whiyiekinyin. Mi Mata saeya Jisis siiram yam mi ina boina, Biyan Inkam Komii kariir nomousima kariir bidi haiburgika mi naeyim kanakana diriraerarnanaei. Mi kira saairim naingwo rani, aniya? Kira saair boinki, saeya kariir whindiriraerarniyim. ⁴¹ Mi Biyan Inkam Komiiyin siya hinina yowarkii boin Matara, Mata! Kiriir kwoinin haugihauga kipi whiyieki mi kipi naingwoyimiyok. Waro dimin whiekakim kira mariiyim simiirsiiyin. ⁴² Kariir yai aair ninokninkinim mariiyim, saeya ini mi nhirim simiir haibura, ta miyya Maria saeya nimbina saeya ini mi nhirim simiir haibura. Mi kara saairin pi nikropki rani. Nningaka. Iriig.

11

Siyyiin Adi Komiiinyim srii boini ikin (Mt 6:9-13; 7:7-11)

¹ Mi iigwira Jisis siya maeyau kwira saair kwisboinkin Adi Komii siirim. Mi mhoiyya siya ha kwisboin digiyin mi inkam nwirin siir kigna mariiyin siir boinki, Biyan Inkam Komii, kira krimiir dowomwarkai haiginu Adi Komii siiram kwisboiniya biyya Jon siya kamim siir kigna mariiyim simiir nowomwarkaiyyuin sairi hiriinan. ² Mi Jisis siya kamim siir kigna mariiyim simiir boinki, iyya kima Adi Komii siirim kwisboiniyim kima hinina kwisboin, krimiir Adi Komiiyin krma ha naingwowi iikamim sima kiriir inig siir hainanam daingwo. Mi iyya kira kiriir iikam whiekakim simiir kigirkana iyya saeya nimbiamana krma saairin naingwowi.

³ Mi inokiiinokin krma naeyim whaowaeiyim mi krma kiriiram sriiyyim mi kira naeyim pi krimiir digar mi hauwi.

⁴ Mi kira krimiir dimin biyeyim iripi hiriinan wa timi inkin haiyoprimdiyumuigi. Mi iriipa hiriinan krma haiyoprimdiyumuigiyyim iikam krimiir tirbuwiyim simiir dimin biyeyim simiir hiriinan. Mi kira hik komii krimiiram kipi kigninkinki krimiir kinankuwam.

⁵ Mi siya kamim siir kigna mariiyim simiir boinki mi kimiir inkam nwirkin siya nomiiyau miyyikaki nuwi mi kira siir omaka hiriir nami hiriir tiri naboipwo kira kiriir nomiiyau iirimn hinina nini kauwiuwi, nomiiyau kira kariirin bretim nhouma whaugi. ⁶ Dimusi rani, kariir nomiiyau nwirin siya siyyu hir napniyin mi kariir omaka tiriir yimbini, kara nae siir haugi karamaeka. ⁷ Mi ti inkamin omaka hiranin siya ina yowarkii boinin, kira kiigi kariir kipi ninki. Anowin bidi haiginikouwin. Kariir yinin krma nib bidi whwonkaiyim. Kara pi nini rani, dimin kiriir haugiyim. ⁸ Kara kimiir boinki, ta omaka saair adin siya hinina naingwokin, ihi, siya kariir nomiiyau topmwokin mi kara nae siirin pi hiriinan mi komiyya pi saair hauu rani. Nningaka. Mi siya ti inkamin kira kauwoknaeyin sairsi nhakiugin. Mi siya ti inkamin pa ninsiini mi siir naeyim pa haugi. ⁹ Kara kimiir boinki mi kima Adi Komii siirim kwisboini mi siya kimiirin diminin wa hauwi. Mi kima diminim hansiri mi kima siirin wa kigi. Mi kima ano kaigakani mi Adi Komii siya anoin kimiiramn wa haiwaoki. ¹⁰ Mi iikam whiekakim sima Adi Komii siirim kwisboiniyim, sima diminin wa hai. Mi inkamin diminim hansiriyin mi siya wa kigi. Mi inkamin ano kaigakani mi Adi Komii siya anoin siirimn wa haiwaoki. ¹¹ Mi kimiir inkam nwirkin, siir yinisimin anasum siir ad iirim kauwi mi adin siirin wi mipug biyeyin siir nama haugi, aniya? Nningaka. ¹² Mi yinisimin ad iirimn ipiyyin yin kaskakam srii mi adin siirin pi owinyai biyeyin siir nama haugi, iyie? Yio iriipa hiriinan. Nningaka. ¹³ Mi krma iikamim dimin biyeyar tirikim krma dimin miyyikin hindara mi priihauwikim, krimiir yinisim imiirin mi krma

hiriinanar dinoknankin, Adi Komiiyin ninomor kouanin siya naeyiu miyikin, pi iikamim siirim kwisboiniyim pi simiirar swoki inkin hauwi. Iriig.

Sima hiniina boinkim Jisis siya Bielsebul saikar miiigün
(Mt 12:22-30; Mk 3:20-27)

¹⁴ Uridiyu biyeyin inkam waeyaiyin siir nwokaiyin Jisis siya haiswoniskiiin ti inkamin siya waeyaiyin. Mi uridyü biyeyin siya ha namän mi ti inkam waeyaiyin siya ina swoki boinaigiin. Mi iikamim sima ini hindara yanaakiyim. ¹⁵ Mi kam nhirim sima boin, siya uridyü biyie biyeyim simiirin Bielsebul siir kirieya sair haiswoniskiiin. Uridiyu biyie simiir biyan inkamin siir inig whirin Setankin. ¹⁶ Mi kam nhirim sima siirim kinankiuwam naingwokim mi sima siirim asi kauwoknanaekikin kiriepai kiriepaiyim ninomor kou hiranim simiirim, simiir nsiimauuam. Mi sima wa nwoki inoknankinim Adi Komii siya nimbinkin iikamim simiir whindiriraerarim. ¹⁷ Mi siya simiir kwoin imiir bidiyar yinoknankinkiyin mi siya simiir boinki mi nu whiruwan iikamim sima isido whisa nwowi, yai niniyam mi ti iikamim sima wi miyik nwo rani mi ad nwrni yinisimim simani isido whisa nwoki, yai niniyam mi simani wi miyik nwo rani. ¹⁸ Mi Setan siir isidin whisa nwowi mi yai sowa swoki inii mi siir isidin wi kirie panin panina nwowi, ha? Kima hiniina boinkim kara uridyü biyeyim Bielsebul siir kirieya sair haiswoniskiiin. Ta yaiya sair yaimwowa hiniinga, Setan siir isidin whisa ywoki mi yai ina yiniyim. Mi Setan siir isidin hiriinan tiri mi sima wi kirie nwo rani. Niingaka. Sima wi hindara kigugu iuguskii. ¹⁹ Mi kaimwokiniwi, Bielsebul siya kariir whinkinsiisi mi kara uridyü biyeyim simiirin ha haiswoniskii mi kamiir kamim simiirin niinga whindiriraerarkim mi uridyü biyeyim ha haiswoniskiiin, ha? Niingaka. Kiriir isidin sima bidi yinoknankinim simiirin Adi Komii siir kirieya saeyar haiswoniskiiin, Bielsebul siir kirieya sae rani. Niingaka. War yai hiriinana kima kariir boinkiya, kima pi niksisaekingim. ²⁰ Niingaka. Adi Komii siir kirieya saeyar haiswoniskiiin uridyü biyeyim. Mi iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana sair nsiimauuwa saeya kamiir bidi yimbiyama.

²¹ Mi inkam kirie nwrin siya sau minim siir omaka hirar sibgu hai okwokaowi mi siir digworaekwo whiekakim wi wadiyar sibgu owi. ²² Mi inkam nwrin siya kirie komiiigakin ini ti inkamin omaka hai okwokaowin siir kirie aiir haiburin mi siya siir sau kamkiu minim siir kinsiisiyim simiir siinaiyin mi ti siir digworaekwo minim ina hid hauugiyim, siir nomiiyau nhirim simiir.

²³ Inkamin kariir whindiriraerariyin yio kariir ioan inkam tani. Inkamin kariir whindiriraerar karamae nwowiyin yio siya kariir ioan inkam ieya. Mi ti inkamin iikamim kariirim naingwo tibiimiyim simiir tibrumbuwiyin mi ti hiriinan inkamin yio siya iikamim simiir kwoin imiir whriewhrie haiginiuwiyin mi ha ninoopamiyim ini simiir hiriinan ywowin. Iriig.

Uridiyu biyeyin siya ina swoki itin
(Mt 12:43-45)

²⁴ Mi iya uridyü biyeyin siya inkam nwrni haiburgigiyim mapi maeyau kwira nami piu nini siisnakiyam. Mi siya hiriinan kig karamae nwowi mi siya pa boini, amba swoki ami omaka biya kara haiburgiga sairamar. ²⁵ Mi siya ina swoki amin ti inkamin biya siya niki owin siiramar mi siya ina ini kigiuwun ti inkamin siya niinga nwowi. Mi siya ini omaka inkamki nhisiya mi ha piuaiya inkamki nitam ini sair hiriinan ywowa. ²⁶ Mi siya ha namän, uridyü biyie iriyyar nwisu simiir siyu biyeyin ini simiir siyu biyie imiir haiburim mi siya simiir warar yinkan ikunam. Mi sima omakanan

ti inkamın siir mhinau hiriyar yapnınopkainam. Ti inkamın biya biye nwowın mi tariinanın siya inı biyeki biyeyar yasae owoguskiyin. Iriig.

Mairgimairga haini siyugın

²⁷ Jisı siya ta yai aıırın iikam isid komiıyın sima nwowa saıır boınkın. Mi wig ıra simaka hir nınkın owa saeya ina kauwok boınanaekiya, ta wiga biya kirır naokaina mi mwoıı kirır haıgiyu imıyaeya, saeya ina mairgimairga.

²⁸ Mi Jisı siya boınkı, ihı mi iikamın Adi Komii siir yai wakaeyım mi siir mhoıya namım, sima ha mairgimairga. Mi sima inı wadie nwowım, simiir mairgimairga inı kariir apua saıır mairgimairga aıır haiburım. Iriig.

Kam nhirım sima kirıepai kirıepaiyım nikiugım (Mt 12:38-42)

²⁹ Mi iikam whiekakım siir nokwoyokaiyım mi siya simiirın ina boınmımauwın, kima ti iikamım tir nwowım, kima dimın biyekakım. Iikamım kirıepai kirıepaiyım nikiuım simiir niisiımauwam, Adi Komii siir kirıeya kara boııısoıı kımıir niisiımauım. Mi kara dimın komii whırın pi kımıir niisiımauwi, Jona siyaıgın. ³⁰ Biya Jona siya anasu komiıya saıır mhinau namkiyin mi mhinau hirar yokai mi ti dimının Adi Komii siya niisiımauugin, siir kirıeya iikamım om komii Niniva hiranim simiir. Mi irıııı hirııınan, kara Yaowae Adın nınomor kouanın ti iikamım tariinanam kımıir niisiımauwi Adi Komii siir kirıeya. Dimının wi kariıır dirıraerari mi kima Adi Komii siir kirıe aıırın wi hanıngı kigi. ³¹ Bıdı bıdiniyarın wig ıra inig komiıgaka saeya nu Siva hirankın napiyokiyokıınika saeya ii kasa bi napka. Saeya yai miıyık miıyıkım inkam komiıyın nu kigrıraowıyın Solomon siya boınım simiir wakaeyım nitka. Kariir yaiyım inı Solomon siir yai imiir haiburım mi kima kariir yai bı wakaeyoknakım. Mi ta hirııınan iıya, Adi Komii siya siir iikamım simiir hidni mi ta wig komiıya inıgaka saeya kımıirın wi hinına nınsiın okwo boııı, Adi Komii siya kımıirın wi hik komii hauuwi. Dimusi rani, kima siir yai miıyık miıyık imiir bı wakaekım. ³² İıya Jona siya Adi Komii siir yai kirıeya saıır boınmımauım mi om Niniva hirın iikamım simiir mhiı kwoınım bıdiyar kisına haıgiıyım. Mi kariir yai kirıeya saeya inı Jona siir yai kirıe aıır haıbura mi kımıir mhiı kwoınım bı swoki kisına haıgikım. Mhoıya Adi Komii kımıir Wanın siya iikamım simiir hidım nııı mi om Ninivan iikamım sima wi hinına nınsiın okwo boııı, Adi Komii siya kımıirın wi hik prasae hauu rani. Dimusi rani, kima siir yai kirıe aıır bı wakaeyoknakım mi kımıir mhiı kwoınım bı kisına haıgikım. Nıngaka. Iriig.

Krımiir kwoın iıırın paenan krımiir nhwo ieyar niıya haıgıııuwi (Mt 5:15; 6:22-23)

³³ Mi iikamım paeya niıyaeıya ienau mi twonau mın bı haıgiıka. Nıngaka. Mi sima romıyas iıııır nınankııı mi iikamım sima napnınopkainami mi sima wi pae aııır nwokı kigım. ³⁴ Kımıir nhwoım paenan simar niıya haıgıııuwi kwoın iıırın mi kımıir nhwoın dimın miıyık kigi mi kwoının irııııa hirııınan pi wadieyar mi naıngowıı mi inı yııkıdın omaka bopwoniya hangomu haıgıııyın mi omaka ırkık aııır niıya ırkakiya inı siir hirııınan ywowın. Mi kirıır nhwoın siya dimın biye kigi mi kirıır kwoının wi biyeyar mi inkın owı, omaka yııkıd haıngıııu haıgın karamae nwoııya saıır hirııınan mi omaka ırkaka wi saıır niıya rani. ³⁵ Mi kima sibgu wakaeyok, kımıir nhwoım omaka anonan kipi haiwaoki, wi dimın biyeki wara nınkın amisi. Mi wi kirıır kwoın iıır tirbumbuwi. ³⁶ Mi kirıır kwoının siya miıyık nwoııı mi kirıır siıyıtın inı wadieyar mi inkın owın. Ti hirııınan inkamın siir kwoının paeya inkam niıya haıgıııuwiya inı saıır hirııınan ywowın. Siya digworaekwo whiekakım simiir sibgu kigomokım. Iriig.

Siya biyeyim Farisi kamim mi kamim nowomwakaiyuwiyim sima tirkim (Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

³⁷ Mi Jisis siya ta yaiya sair ha boin digiyin mi Farisi inkam nwirin siya yikiuna siirin saika naeyim. Mi siya ha napninopkainamin siir omaka hiriir mi hai aair yidwokai. ³⁸ Mi ti Farisi inkamin siya Jisis saika nidwokai aeyin siya ini nanaakakar yokiyin. Mi siyar kig Jisis siya op bi whaugin, Juda simiir siyuun siya boina sair hiriinan mi siya nae ha bi naekin mi siya ina yangwoyimiyokin. ³⁹ Mi Biyan Inkam Komiiyin siya siir boinki, kima Farisi kamim, kima kimiir piu aairin idananar haisokpraprasa mi kwoin kimiirin yio miyik nwo rani. Mi kima ini inkamin mobmor mob minin idanara haisokiyin mi aowa iokakar nwoyiyim mi kimiir mhai kwoinin ini simiir hiriinan ywowim. Inkam nwirniyim kigmar mi hai tauae ti hiriinan siyuun. ⁴⁰ Kima habwhaowaenankim! Adi Komii siya piu kwoin sowirar nonkwokwokikin. Kima ti diminin siir bi ninokninkinkin, aniya? ⁴¹ Mi kimiir diminpai inkam paeprikabim simiir hauwi, naeyim mobmor mobnau nwokaiyim simiir hiriinan mi kimiir mhai kwoinin Adi Komii siir whwonkam ida wi wadieki wadieyar nwoirikaki.

⁴² Farisi kamim kima mintarao! Dimusi rani, digworaekwo whiekakim kima haiiyim haimii pi Adi Komii siirar mi hauwi. Ti siyu hiriinanin yio wadieyargin. Mi kima iikam nhirim simiir swoki haimriiyugii mi kima Adi Komii siirim bi naingwowaokim. Biya kima siyu miyik iir tiki tir mi Adi Komii siiram daingwo mi ti dimin komii komiiyim simiir tir, ti hiriinan siyuun siya wadieyin. Ti siyuun kima tirin dimin haimiiyim Adi Komii siir hauuim yio siyu wadiekin siir kipi haiburgik. Mi ti dimin komii whirin Adi Komii siirim naingwonaeyin siir warar dinkin tir.

⁴³ Farisi kamim, kima mintarao! Kima omaka Adi Komii siir yai nidwokai wakaeya, pi iikamim simiir whwonkam ida hirar nidwokaiyamar maigimaigaeikim sima kimiir boin maigimaigam. Mi kima minam mi aingwovikim maeyau iripa yai nidwo boinaiya iikamim sima kimiir inig imiir nwoki hainanim. ⁴⁴ Kima mintarao! Kima ini ieyin inkam whigi nwokaiyin owainie krin karamae nwoyiyin mi iikamim sima siir idwovar ninap anapi, sima ninokninkin tani. Mi iikamim sima kimiirin hiniina kigi kima mi miyika mirii mi ta mi miyika ini nuin inkam whi prigintimdnuiyin siir hiriinan ywowin. Mi kimiir mhai kwoinin ini biyeki biye ywowim mi sima ninokninkin tani mi sima kimiir yai imiir asi naingwo tibmugim.

⁴⁵ Mi inkam nwirin siyu komii ninokninkiniyin siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin yaimin diminim sim nowomwarkaiyuwiyin, wara yaiya kira boinkiya kira hik krimiir wara ninkin hauugii. ⁴⁶ Jisis siya ina yowarkii boinin, kima kamim siyu komii nowomwarkaiyuwiyim kima ha timi inkin mintarao! Dimusi rani, kima siyu kasaka bi haiginkim Adi Komii siir siyuun saika ninkin owim mi inkamim simiirin wi wakaeyokna dig rani. Kima siyupai siyupai imiirar haigini mi sima kam nhirim siyu komii siir sibgu ninokninkin karamae nwoyiyim simiir bi whindiriraerikim. Nnngaka. Mi simiirin hik komii komii imiirar hauwi. ⁴⁷ Kima mintarao! Biya kimiir yidiwi wanwiyayim sima profet inkamin Adi Komii siir yai aair boinmimauuim simiir nisom aowim mi simiir ieyim kimar piuai haiginiu. Mhoiya sima nwoki kigninokninkinim. ⁴⁸ Ti siyuun, kima kam nhirim simiir mhai kwoin imiirin hiniina nisimmaugin mi kima siyuun biya krimiir yidiwi wanwiyayim sima tirin simiiramar maigimaigaei mi ti hiriinan kwoinin ini simiir hirar nwoyin. Mi profet inkamim kima nisomsom aokaokim mi ieyim simiir haingikaiyim ini kimar piuaiyim. ⁴⁹ Mi Adi Komiiyin bidiya

yinokninkin biyan Yokwo Komiiya siya hiniina win boinkikin, kara wi profet kamim mi aposel kamim simiirin wi iikamim Isrelanim simiiram nikropki mi simiirin wi kam nhirim sima ninkinaeyokiyok isomsom aokaowi. Mi nhirim hik kimpipisu ara hauugigi. ⁵⁰ Mi tariinanin kara wi iikamim nu Isrel tiranim wi hik kimiir hauuwi, biya kimiir yidiwi wanwiyaeyim sima nisomsom aokaowim profet kamim simiir. Mi kara kimiirin wi sairsi swoki itrinaei. Mi Adi Komii siya bidi bidinana nidwo kigiyokiyokiigin ti nu ieyar whiuwiniuna kima profet kamim simiir nisomsom aokaowim mi ini tarinana yamwoniin. ⁵¹ Biiki biyan profetin Ebel siir yisomao mi ini mhoiigi mhoyian profetin Sekaraia siirar yadigniyin. Sima siirin Adi Komii siir omaka sair bopwo hirar nisomaokin. Ihi, kara kimiir boinki, ti iikamim nu tir nwowim. Kara kimiirin wi dimin biyie iirar nonkwobumbuninkin haiginiuwi, ti siyu biyieyin biya kima tirin siirsiyin!

⁵² Kima kamim siyu komii nowomwarkaiyuwiyim kima mintarao! Kima siyuin Adi Komiiyim namiyin siirin ina ninokninkin. Mi kima ti siyu iir wakaeyoknam naingwo rani. Mi inkam nwarin Adi Komii siir siyu iir napim naingwowi. Sima wi dig nwo rani. Dimusi rani, kima siyu kasaka bi haiginkim mi simiir siyuin ini kima haiginokouwin. Kima inkam biyie kungim. Kima ini inkamim omaka nae haigiya sair anowin siir haiginokougigiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi kima nae simiir bi hauugin mi sima yaba hirar nwowim ina yaonamim.

⁵³ Mi Jisis siya ta omaka aair haiburgigin mi ha napniyamin mi kamim siyu komii sim nowomwarkaiyuwiyim sima yai siir boin huriuyim yinkinyaowim. Mi sima siir yai aairim mi kininku siya yai bibiyie boinim, dig bi nwokim. ⁵⁴ Mi sima ini siiramar kaowim, yai biyie kwirki pi siir yai hiranka kwimbini mi sima siirin wa nwoki isomaowim. Iriig.

12

Nikisaeni siyuin siirsi mintarao (Mt 10:26-27)

¹ Iikam kasaka rani, hir nwomimirim. Sima ini iripa iripa ywonamim. Mi nhirim simiir iga idwowar ninkin okwo nami. Mi taki iya Jisis siya kamim siir kigna mariiyim bi simiir iki boinmimaugigi, kima sibgu mintarao Farisi simiir yis iirsiyin. Kara simiir siyuin yaiyairgi nhankiniyim simiir boinkin. ² Mi Farisi simiir yaiyim mi siyu biyie whiekakim tariinanin aowa aowa nwowim mi mhoyiya sima wi idowiyar nimbiyami. Mi nimprio yai whiekakim mhoyiya simiirin wi inkamkar ninokninkin iuguskii. ³ Mi yai whiekakim biya niyiyim niyiyim kima nimprio boinim mi mhoyiya iikamim sima simiirin wi idowiyar kigirkaki nabienan. Mi yai whiekakim hiinsim hiinsima kima boinim omakanau hir mi mhoyiya wi Adi Komii siyar nusiimauu iuguski mi wi iikam whiekakim wi simar wakae irkaki. Iriig.

Inkamim dimin whirua siirsi arar didid iski (Mt 10:28-31)

⁴ Kariir nomiyauwim, kara kimiirin pi hiniina boinkii kima inkamki kimiir nisomaosi kipi nidid. Mhoyiya sima kimiirin dimin whir swoki tirbu rani. Niingaka. ⁵ Mi inkamim kima nididanin mi kara kimiirin wi siir nusiimauuwi. Kima siirsi didid Adi Komii siiyairgin sima kimiir nisom aowi. Mi Adi Komii siya kiriekakaigin mi mhoyiya siya inkamim simiir piugina wi maeyau biyieya paekaka sair mi itkaigi. Ihi, kara kimiir boinki, kima Adi Komii siirsiyar didid.

⁶ Kima dinokninkin, inkamim sima ipiyin sisim iriyyarim umirsim kwiso (02 toea) sowiir saingin. Mi Adi Komii siya ti hiriinan ipiyin sim ira sair bi swoki

aingwuwowuwika iya saeya naowiya. Nningaka. ⁷ Mi kanim kimiir mwo nwowim siya bidi mwainim mi nuan iikamim kima simiirsi kipi nidid, kima ini ipiyin sisim whiekakim simiir haiburim mi Adi Komii siya wi kimiirar kigriraowi. Iriig.

*Jisis siir inig iir boinmimauuni siyiu ikin
(Mt 10:32-33; 12:32; 10:19-20)*

⁸ Kara kimiir boinkii mi inkam nwrkin kariir inigin iikam whiekakim simiir whwonkam ida boinmimauuwi mi iriipa hiriinan, Yaowae Adin ninomor kouanin kara kiriir inigin wi Adi Komii siir paekwosimim simiir whwonkam ida mi boinmimauuwi. ⁹ Mi inkamim kariir inigin iikam whiekakim simiir whwonkam ida nimpriowi mi iriipi hiriinan kara siir inigin wa mi impriowi Adi Komii siir paekwosimim simiir whwonkam idain.

¹⁰ Mi inkam nwrkin Yaowae Adin ninomor kouanin yai biyie kwir siir boini mi Adi Komii siya siir dimin biyeyim wa haiyoprindiyumiigi. Mi inkamim Adi Komii siir naeyuin siir nikbumbuwi mi Adi Komii siya siir dimin biyeyim simiirin wi haiyoprindiyumiigi rani. Nningaka. ¹¹ Mi sima kimiir nikiu nami omaka Adi Komii siir yai nidwokai wakaeya sair hiriir. Mi inkam komii komiyim gavmaniyim mi kamim inigakim simiir whwonkam ida hiriir mi kima kipi nidid mi ha kipi naingwo. Mi krima simiir yai aka wi panina nowarkii boini, ha? Mi krima wi paka hinin yaiya sair boini simiirin? ¹² Mi tariinanin kimiirin pi Adi Komii siir naeyuin siyar kwiisimauuwi, yaiya kima nini boiniuwi simaka. Iriig.

Boiniyo yaiya inkam umirkakin whaowaeyin siir boinka

¹³ Inkam nwrin ti iikam isid komiiyin siir hiranin, siya Jisis siir boinki, iikam nowomwarkaiyuwiyin kira kariir yaowaeyin siirin pi hinina boin, siya kiriir adin siir digworaekwowim pi kwisa sioitkin hid. Mi kwira pi kariir whauu. ¹⁴ Mi Jisis siya siir yai aka hinina yowarkii boinki, pi panina tiri, yipiki kariir nimbiniin kimiir digworaekwo minim simiir hidam, ha? ¹⁵ Mi siya simiirin ina swoki boinkiyin, kima mintarao! Kima sibgu kigriraowi mi kima wi dimin whirim kigmair tani. Mi inkamim digworaekwo whiekakakin siirin kwoin miyik wi ti digworaekwowim sima hauu rani. Nningaka, nningaka.

¹⁶ Mi Jisis siya boiniyo yaiya kwira boin simiirin mi umir digworaekwo whiekakak, inkamim mi siir nuin sasae miyikar niigin. ¹⁷ Mi siya siir kwoinau hiriin hinina yaingwokai, kara pi panina tiri? Kariir numiran sasae whiekakim simiirin omaka haigi dig karamaeka mi simiirin wa haigi dig rani. ¹⁸ Mi siya boin, kara wi hinina tiri. Kara wi kariir omakaim nae haigiyyim wi simiir ninimnhinkiiigi mi wi komii komii ara mirii. Mi kariir wit whiekakim mi sasae miyik miyik whiekak ikim, wi ti omaka imiir haigii. ¹⁹ Mi mhoiya kara wi hinina nwoki boinim, kara dimin miyikak inkamkin. Ti kariir nae dimin miyik whiekakim wi biewii kasaka nwo rani. Mi kara nae opmin kwiyaei mi kara wi hiinsimhiinsima maigimaigra nwowi. ²⁰ Mi Adi Komii siya siir boinki, kira inkam habwowaekin, ta niyaka kira pi sairar nao nami mi digworaekwo whiekakim kira diriraerargikim wi nninga hii? ²¹ Mi Jisis siya ina swoki boinkiyin iriipi hiriinan inkamim siya digworaekwo whiekak imiir haingiriyiu haiginmimiriyyin siyamar mi siya Adi Komii siir whwonkam ida wi digworaekwokak nwo rani. Nningaka. Siya wi inkam paeprikabnan nwowi. Iriig.

Naingwoyimiyokni siyugin

²² Mi Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir boinki, kara kimiirin pi hinina boinki, kima kimiir piu airsi kipi naingwoyimiyok mi

hina kipi boin, krma wi dimu naei? Mi kima kimiir piu aiirsi kipi naingwoyimi yoknanae. Mi hina kipi boin, krma krmiir pua wi dimu dimin nitimwaniwi? ²³ Kwoin budin yio nae siir hiriinan tani. Mi pua ya yuis sair hiriinan tani. Nngaka. ²⁴ Kima ipiyinim simiir kignoknokninkinki sima sasae bi ninkinikim mi sima sasae bi ningugu haigim mi sima nae biri haingiriyu haiginikim. Mi sima nae digworaekwo minim, simiir omaka karamaekim. Mi simiirin naeyim Adi Komii siyar hauwikim. Adi Komii siir kwoinin hina naingwowi, kima ini ipiyin imiir haiburim! ²⁵ Mi yipiki inkamkin siya biewii nhirim omwai swoki hainis waiyayokiyokiyim swoki aingwoin, ha? ²⁶ Mi kima hiriinan diminsim whir tir karamae nwowi mi kimiir kwoinim ti hiriinan dimin whir iirsi dimusi naingwoyimi yokim, ha? Mi kima hiriinan kipi tir. ²⁷ Kima kip imiir kigi sima mwriiyim mi sima yuis minim sima sima bi mirinanaekim. Nngaka. Biya Solomon siya puai miyik whiekairgin. Mi siir puaiyim ti kipim simiir bi haiburgim. Nngaka. ²⁸ Hi, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim wadiekwadieyairgim. Kowim panaoin sima pi numir hir whaki mi ko imiirin wakar swoki akitaigaigi paenau hiriir. Mi ti kip hiriinanim yim Adi Komii siya puaiigim mi kipa ya dimin komii rani. Mi kimiir naingwo tibmiya komii rani mi iikam kima ini kou ywowim. Mi kima hiriinana timi inokninkinkin. Adi Komii siya wi kimiirar mi sibgu kigiraowi mi kimiir digworaekwo whiekak ikim. ²⁹ Mi kima hina kipi naingwoyimyok boin, krma wi dimu dimin naei mi wi papiyan op mi kwiyael. ³⁰ Sima kamim naingwo tibmii karamaeyim ti nuin siir tiranim, simiir kwoinim ti dimin hiriinanim simiiramar naingwokwo nanaekim. Mi kimiir Adin siya bidi yinokninkinin, kima wi piki hinin diminin siir haii. ³¹ Mi kima Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana kimiir kwoinim sairim naingwokini mi ti dimin hiriinanim siya wi kimiirar ninkin hauwi. friig.

*Siyaun dimin miyikim ninomor kou haingiriyu haigini ikin
(Mt 6:19-21)*

³² Kima kariir iikamim sibsib nanim kima kipi didid. Dimusi rani, kimiirin Adi Komii siya bidi yimbinin siir digworaekwo whiekakim yim wi kima kigiraowi. ³³ Mi kima digworaekwo whiekakim kam nhirim simiir hauwi mi sima saini mi ti umirim inkam paeprikabim simiir hauu. Ti hiriinan siyaun mhoyiya wi siya whindiriraer haiginuwi dimin miyik miyikim. Adi Komii siir omin dimin biye whirki bi swoki tirbawikin. Mi ninomor kou hirin diminki bi swoki kiguguwikin mi hiyan inkam karamaekim mi dimin imiirin kikomki bi swoki kripikin. Nngaka. ³⁴ Mi maeyauwa kiriir dimin miyik miyikim sima nwowim mi kiriir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin wi ti om iirar mini owouwi. friig.

Miyan kamim diriraerar kaowim simiir yaiga

³⁵ Mi kima yuisim haruwa kisina kainam mi puwop aka kigoknam. Mi yuukidin kima hangumuwi mi ha dwo, diminin mhoyiya nimbiniyanin siirim. ³⁶ Kima ini kamim simiir biyan inkam iirim nwokwokiniyim simiir hiriinan ywowim. Sima wigwas naeya sair naenakiyim mi ina swoki itim. Mi siya ninmiga hir naka okwo kiekikomni mi sima anowin wa haiwao sasaugi. Mi Adi Komii siiram hiriinana sibgu okwokin. ³⁷ Mi biyan inkamim siya niti, siya siir miyan kam imiirin hina nini kigiwiwi sima nhwo bi whwonkaigim mi ti miyan kamim sima ha maingimaiga. Kara kimiirin yaimwower boini mi biyan inkamim siyarin wi yuisa miyan wa sair kisina kaii puwopaka mi siya wi kimiir boinki, kima hiya sair didwo mi kimiirin nae wi siyar hauu aei. ³⁸ Mi siya niibopwo niti mi biyan iuumin haigigi mi siya ha kigi sima ini

siir miyyar miriyyim mi ti miyyan kamim sima ha maingimairga. ³⁹ Kima ti dimin iir daingwo. Mi omakain adin siya biyya ninokninki hiyan inkamin pi kariir omaka niti mi siya ti hiyan inkamin siirin wi kigninkin apninopkai rani, siir omaka hiriirin, siir digworaekwo imiir haiyam. Niingaka. ⁴⁰ Kima iriipi hiriinan ha timi o kiugiu kariiram. Dimusi rani, kara Yaowae Adin ninomor kouanin iya kara niti kima wi sair ninokninkin tani. Niingaka. Iriig.

*Miyyan inkam miyyik mi miyyan inkam biyye simiir boiniyo yaiga
(Mt 24:45-51)*

⁴¹ Mi Pita siya Jisis siir srii, Biyyan Inkam, kira ta boiniyo yaiga krimiirarar hauwi, iyie? Mi inkam nhirim simiir wara rani. Aniya? ⁴² Mi Jisis siya ina yowarki boinin, panin biyyan inkam ikim, kwoin miyyikakin siir miyyan kamim simiir sibgu kigriraowiyin? Ti hiriinan inkamin yio siya biyyan inkamin siya nimbinkin siir miyyan kamim simiir kigriraowim. Simiir naeni ii aairin wi siyar nwoki inokninkin haiginuwim. ⁴³ Mi mhoiyya Biyyan Inkam Komiiyin siya wi sipi swoki iti. Mi siya ti miyyan inkamin siirin hiniina nini kigni, biyya siya boingigin sair hiriinana swoki miriyyin mi siya wi siir boini Kiriir miyya wadieka, ti hiriinan miyyan inkamin siya wi maingimairga komiigaka mi owi. ⁴⁴ Kara kimiirin yaimwowa boini, Biyyan Inkam Komii siya siir miyyan inkamin wi siir digworaekwo whiekakim simiir kigriraowan biyyan inkam nokmwim owaiginuwi. ⁴⁵ Mi ti miyyan inkam nwrin siir kwoinin tari wi hiniina naingwowi, kariir Biyyan Inkam Komiiyin niki itsisau rani. Mi siya siir miyyan iikamim simiirin ha tioin mi siya nae op minim mi opa kwiyaeha whaowaeiya mi siya sairin ina kwiyaeyin. ⁴⁶ Mi siya hiriinan tiri mi ti inkamin siir biyyan inkamin siya niti, iya ti miyyan inkam ieya nwowin karamae nwowa sair mi siya wi ninokninkinwim tani iya siya hindara kinkak iti. Mi siir biyyan inkamin, siirin wi hanngi nonkwobumbuninkin haiginuwi. Mi siya siirin wi iki siir miyyan kam nhirim siir yai aair wakaeyokna karamae nwowim, wi simakar ninkin ikropkii.

⁴⁷ Mi inkamin siya siir biyyan inkamin siir yai imiirin biidiyar yinokninkin mi siya biyyan inkamin siya boinin simiir bi wakaeyokna diriraerarkin mi siirin biyyan inkamin siya idgiuni wi kasaka nipimpar tani. ⁴⁸ Mi miyyan inkamin siya biyyan inkamin siir kwoin iir ninokninkin karamae nwowi mi siya mi miyyik mirii karamae ha nwowi mi siirin idgiun wi komii nipimpar tani, biyyan inkamin siya. Mi yipiki iikamim digworaekwo whiekak Adi Komii siya hauuwim mi sima hoingak mirii digworaekwowim simiir swoki iyopkiyyuwim yamdi. Mi yipiki iikamim digworaekwo Adi Komii siya swoki inkin hauuwim mi ti iikamim sima ti digworaekwowim simiir swoki iyopkiyyuwamin, kima mi nhami nhami kipi mirii. Iriig.

*Jisis siya iikam isidin simiir ninikibirim nitkin
(Mt 10:34-36)*

⁴⁹ Mi Jisis siya boin, kara iikamim simiir ninikibirim nitkin inkamin pae nikrimtiowiyin haimii haimiyya siir hiriinan. Kara hiniina naingwowi ti diminin siya dimbiyamki. ⁵⁰ Biyyan kara hik mi kimpipisu mi wa naonami, wi simiir niki hain. Mi ti diminin siya nimbiniisiyin ta kariir hika wi hiriya niki oyokiyokwii. ⁵¹ Mi kimiir kwoinin ha naingwowi, kara nu tirin yaiiyim simiir nikwowaisiyyim nitkin. Niingaka. Kara kimiir boinki. Kara iikamim simiir ninikibirim nitkin. ⁵² Mi tariinan mi mhoiyya iriipi hiriinan iikam iriyyarim sima omaka irni nwowi mi isidin wi whisa nwowi ouumim wi iso sowaka ninii mi iso wi ouumim simaka ninii. ⁵³ Mi iikamim sima wi yapayapa nwoki. Mi adin wi siir yinisim yinkamiyyin saika swoki kwini mi yinisim yinkamiyyin wi siir adin saikar swoki inii. Mi yopiyya wi sair yinisim yinugiyina saika swoki kwini mi yinisim yinugiyina wi sair yopi

anakar swoki kwini. Mi giwaiya wi saiir yiniwig anakar kwini mi yiniwiga wi saiir giwai anakar mi ninii. friig.

*Siyyiin diminki nimbiamiyin siir ninokninkini ikini
(Mt 16:2-3)*

⁵⁴ Mi Jisis siya ha boin digiyin, siya iikamim simiir boinki, kima ha kigikim waua maeyaua bieki nikiiyamtibiyin hiranki nimbiniya mi kima bi kimiminkikim pa boinki, naoin kinim mini? Mi kaimwowaiga naowin ha kinikin. ⁵⁵ Mi kima hinina kigiwii iya krakarwaiga mi kima pi hinina boini waka biewii prasae nikii rani. Mi saeya wi hiriinana mi imbiyami. ⁵⁶ Kima yayairgi nhinkini inkamim! Kima nu ninomor sowiir diminim simiirar bidi sibgu kigninokninkinim. Mi kima ta miya Adi Komii siya miriyya saiir ninokninkin karamae dimusi nwowi, ha? friig.

*Kira inkamin kiriir boiniuriyyu boiniyin saikar kitibmii boin
(Mt 5:25-26)*

⁵⁷ Mi kima siyyu miyyikin siir sibgu naingwo hid karamae dimusi nwokim mi ha diriraerarim, ha? ⁵⁸ Iya kira boinam nami inkamin kiriir boinhiuriyyu boinin saika boinin, kowa siyyu hirar niki owamiyywo mi ta iya kowa iripa yai saiirar sibgu boinam. Mi kowa hiriinan tir karamae nwowi mi siya kiriirin wi inkamin yai hidiyin siirim nikiu namisi mi inkamin yai hidiyin siya wi poris inkamin siir in hauugiisi mi poris inkamin kiriirin wi maeyaua huyokiyokaiya mi biyye miriyya saiiram nikropkisi. ⁵⁹ Kara kimiir boinkii, kira maeyauwa huyokiyokaiya saiirin wi niki haiburgig sasau rani. Bi kira digworaekwo whiekakim kira niki prii hayim, simiir tiki hauukiyyu dig. friig.

13

Inkamin siir mhi kwoinim ninkpit haigi karamae nwowi yio wa kigugu iuguski

¹ Mi ta ii aairin iikam nhirim hirar nwokim mi sima Jisis siirin kam nhirim Galliyanim simiir boinmauu. Mi kamim wraisu Adi komii siir ninkin miyyaeyim, Adi Komii siir omaka aair sima ha namim mi Pailat siir isidin warar yinkin apninopkainam. Mi simiirin ini simar yisomaowim mi simiir nhieyim ini wraisu nhieyim simaka yinkin okiyim. ² Mi Jisis siya simiir boinki, kimiir kwoinim ha naingwowi, ti Gallilian inkam nhirim hinina naowim, simiir dimin biyyeyim ini iikam nhirim Galliyanim simiir dimin biyye imiir haiburim, aniya? Nningaka, nningakanga. ³ Kara kimiirin pi hinina boini. Nningaka, nningakanga! Mi kimiir mhi kwoinim kisina haigi karamae nwowi mi kima wi hindara kigugu iuguski simiir hiriinan. ⁴ Mi biyya ti iikam iuur iriyyar nwoinim om Siloam siir hiran omaka briipriya saeya nirindinu aokaowim, kima panina naingwowi ti iikamim simiir dimin biyyeyim ini iikam nhirim om komii Jerusalem hiranim simiir dimin biyye imiir haiburim, aniya? Nningaki, nningaka. ⁵ Kara kimiirin pi hinina boini. Nningaka, nningakanga! Kimiir mhi kwoinim kisina haigi karamae nwowi mi kima wi hindara kigugu iuguski. friig.

Paeyin nae miyyik bud karamaeyin siir boiniyyo yaiga

⁶ Mi Jisis siya boiniyyo yai kwira ina swoki boinin, inkam nwirin siya swapwo wira yinkin siir wain numira saiirin mi mhoiyya siir paenid iirin yit. Mi ini nninga ywowin. ⁷ Mi siya numiran miyan inkamin siir asi boinkikin, kigi. Mi biyya biewii whoimim kara ti swapwoin siirin hinina bi kigin. Siya naekak bidi ywowin. Nningaka. Siya ini hiriinana swoki okripkaiyin. Mi kira siirin diigi. Mi siya nu siir hiyya whisariyyar niugugusi. ⁸ Mi numir

híran máyan inkamín siya ina yowarkíi boínin siir yai anakan, Bíyan Inkam Komii, kira siirín tì biewii iírara tiki kignínkin osasae. Kara siir máiyin wa hambimbiri mí whérinim wa krínkínki. ⁹ Mí nae wí iki biewii whérin siir budi. Mí níngakíníuwi mí kira wa díigi. friig.

Mí Juda símíir íi komíiyya píu síisiya dímin taemín tír karamae nwowiya Sabat Jísís stya wíg íra saíir háiswonískigin

¹⁰ Mí Juda símíir íi komíiyya píu síisiya dímin taemín tír karamae nwowiya Jísís siya iikamím símíirín maeyauwa Adi Komii krímiir Wanín siir yai nídwokai wakaeiya saíir hír nowamwarkaiyúgin. ¹¹ Mí wíg íra hír nwoka mí uridyúu bíyíe whérin saíir nwokín mí tì uridyúu bíyíeyín siya ma saíir hauuwín bíewiyím íuur íriiyar whoíngim. Mí ta wíga saíir dígiúkiúin así nínsimsírúgin mí saeya panínsi síbgu okwosi. ¹² Mí Jísís siya saíir kígín mí saíirín ina yíkúunan mí siya saíir boínki, ta wíga kíriir dímin bíyíeyím kara bídi háiyoprímídiyímúúgiyím. Mí kira íni wadíeyar síbgu okiya. ¹³ Mí siir ína ta wíga saíir yonkwoki mí bí kímímínkíka saeya ina síbgu okwo tídwokíya. Mí saeya íni Adi Komii siir íng íírar háinankíya. ¹⁴ Mí prísímí bíyan ínkam komíiyyín maeyauwa Adi Komii siir yai nídwokai wakaeiya saíir bíi nwowíyín, siir mhíi kwóíním íni háugihauga whíyíekíyín Jísís siya ta wíga Judamí íi komíiyya Sabat píu síisiya dímin taemín tír karamae nwowiya íni saíir háiswonískíyín. Mí siya símíirín hínná boínki. Mí mírii íyím íriiyar kwírkím. Mí kíma mínám náíngwówi ínkamkí kímíir ma ímíir háiswonískíyím. Mí kíma míni íi ímíirar wít. Kíma tì dímin hínnín Judamí íi komíiyya píu síisiya dímin taemín tír karamae nwowiya saíir kípi nít. ¹⁵ Mí Jísís siya siir yayíaka hínná yowarkíi boín, kíma yai áirga nhínkínín ínkamkím! Judamí íi komíiyya píu síisiya dímin taemín tír karamae nwowiya Sabat saíirín, kíma whíekakím pa námi omaka búlmakamíiyya saíir mí símíirín pa mí íkúnámí síma op níni kwíyaeyíuwím. ¹⁶ Mí taka wíga saeya, Ebraham siir ísidín símíir yínísímka. Bíewiyím Setan siya nonkwowím saíir íuur íriiyar whoíngim. Mí íni wadíeyar mí owa, ta wíga saeya íni tì búlmakauwím símíir háiburím mí kara ta wíga Judamí íi komíiyya Sabat saíir así háiswonískigin. ¹⁷ Mí Jísís siya híriinan boínín mí kamím ío siir nwowím síma nídid prasae bí kínkím mí síma íni yai míkríma ywokíyím. Mí iikam whíekakím síma íni máirgímáirga ywokíyím tì dímin komii komíiyyím siya tírkíyím símíirámín. friig.

Mastet níd mí wít sowíir boíníyio yaiga

(Mt 13:31-32; Mk 4:30-32)

¹⁸ Mí Jísís siya ína swokí boínín, Adi Komii siya siir iikamím símíir kígríkkána, saeya íni dímu díminan ywowa? Kara saíirín pí dímu níkríi, há? ¹⁹ Adi Komii siir ísidín síma íni tì paeníd whérin siir híriinan ywowín, kríma dápiyín mastet. Mí mhóíiyya siya wí pae komíinan námwoíuwím mí siya íni pae nhírím símíir háiburín. Mí ípiyín whíeyím íni siir kwíya ímíir háigíyím.

Yísni boíníyio yaiga.

(Mt 13:33)

²⁰ Mí siya ína swokí boínín, kara Adi Komii siya siir iikamím símíir kígríkkána wí dímu dímin níkríi, há? ²¹ Tí iikamím síma yísnnánkím. Mí wíg íra yísín plaua two komii saíka prídígíka. Mí mhóíiyya tì plauan ína íyopíngíyín mí íni saa yímíiyámín. Mí Adi Komii siir iikamím wí híriinan nímíiyámí. friig.

Ano símkín

(Mt 7:13-14,21-23)

²² Mi iyya Jisis siya om komii Jerusalem hiriir namin mi om komii komii mi omisisimim simiir hiran iikamim simiir warar yowimwarkaiyuam Adi Komii siir yai aiir. ²³ Mi inkam nwirin siir sriigi, Biyan Inkam Komii, Adi Komii siya krimiirin wi nhirmiyarar nanmaiwarkainaei saika nini owouwam iyie? Niingaka, aniya? Mi Jisis siya simiir yai aka hinina yowarkii boinki, ²⁴ kima kimasiyar mintaraona. Mi kima minan mirii ti ninomor kouan anosimin siir napninopkainamamin. Anoin karargin, iikam whiekakim sima hiriir namamar naingwowi mi sima wi dig nwo rani. ²⁵ Mi omakan Adin saair anoin wi siyar ninsiin haiginikouwi. Mi kima wi yaba hirar nini okwo kaigakan boini, Biyan Inkam Komii, kira anoin krimiiram haiwaoki! Mi kimiirin wi hinina nowarkii boini, kara kimiir ninokninkin tani, kima papiyan omanki nitkim? ²⁶ Mi krima siir yai aiirin wi hinina nowarkii boini, biya krima nae op minim kinakar nae kwiyaein. Mi kira kimiir oman siyu iir nokwoin mi krimiirin ini kirar yowomwarkaiyuun dimin taemin imiirin. ²⁷ Mi siya wi kimiir swoki boinki, kara ninokninkin tani kima papiyankim, kima siyu biyie tiran iikamkim, kima dimin biyiekak kamkim kariir haiburgik mi ha dam! ²⁸ Mi kima wi Ebrahim, Aisak, Jekop mi profet inkam whiekakim Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana sair nwowim mi wim kima damki yab hirar dwoki! Mi kima wa kauwayimiyok ouwi mi kimiir bigmuum wi kikiyikikiyika kini io nwowimin. ²⁹ Mi iikam bieki nimbiniyin mi bieki nikiiyamiyin mi maeyau kwiran ikim, sima wi iyya Adi Komii siya siir dimin taeminim mi siir iikamim simiir kigirkakana wi saairan ninkin idwokai aei. ³⁰ Ihi, iikamim tariinan inig komii karamae nwowim mi mhoyiya inig komiiagak wi sima nwowi. Mi iikamim tariinan inig komiiagak nwowim mhoyiya sima wi inig komiiagak nwo rani. Iriig.

*Jisis siya Jerusalem siirsi nougin
(Mt 23:37-39)*

³¹ Mi bi kimiminkikin ta ii aiirarin Farisi kam nhirim sima ina yitim mi siir boinmauu, kira ti omin siir haiburgik mi maeyau kwira dam. Herotin kirir nisomaowam tiri. ³² Mi Jisis siya simiir boinki, kima wra biyeyin siirin hinina tini boiniu. Wakae, panao waka kara pi uridyiu biyeyim mi kamim makakim pi simiir niki haiswonimniskii. Mi mhoyiya kariir miyim digi mi kara piu wa siisi. Herot siya wi kariir nisomao rani mi wi kariir mi aeyar nadigiuwi. ³³ Mi panao waka uga kara wa napnami. Dimusi rani, sima profet inkamin kariirin om whir kipi nisomao. Niingaka. Sima kariirin Jerusalem hirar disomao iski.

³⁴ Jerusalem, Jerusalem, profet inkamim kirar nisomsom aokaowikin mi kamim Adi Komii siya kimiiram nikropkiyim, kima siiyani simiirar mi kaiyimikikim. Mi ii kasa rani, kara kirir yinisimim simiirin iripa haingiriyiu kigriraowama tiri, kakaruk yopiya sair hiriinan ywowin saeya sair yinim sair pidga aowa hopkrimkrikuwiyim. Mi kima pi borisopi. ³⁵ Wakae! Tariinanin Adi Komii siya digiumii kimiir om iir bidi haimriiyugiyin kimiir omin kimar kigrirao, kara kimiir boinki. Mi kima wi kariir kig rani mi ti ii aeya nadigiuwi iyya kima hinina boini, Adi Komii kira ti inkamim kirir inigi nitin siir whinkinsiis mi wadie siir dwowaiginu! Iriig.

14

Jisis siya inkamin piu minkin noni aokaowin siir haiswoniskigin

¹ Mi Juda simiir ii komii kwira Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya Jisis siya Farisimi biyan inkamin siir omaka hir nini aeyugun. Iikamim sima ini siiramar kaoraraowim, siya inkam haiswoniskiyim. ² Mi inkam nwirin siir pua noni aokaowin, Jisis siir kingiinar nwokin. ³ Mi

Jisis siya ti inkam iir kigin mi kamim siyu komii ninokninkiniyim, Farisi kamim siya simiir sriigi mi ina boinim, Moses siir siyiuin wadie bidi ywokiin. Mi krma inkam makakin ta Judami ii komiia pju siisiya Sabat dimin taemin tir karamae nwowiya saairar haiswoniski, iyie? Nningaka? ⁴ Mi sima ini wakaemumuim. Mi Jisis siya ti inkamin siirin ina yikiunan mi ina haiswoniskiyin mi siirin ina yikropkiyin. ⁵ Mi Jisis siya simiir boinki mi inkam nwirin kimiir bopwoniya waraurin, siir yinisimin mi siir bulmakauin siya ie whira namai whiriidami mi ti inkamin siya siirin wi Judami ii komiia pju siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya wi saair haisasauki rani, iyie? Nningaka? ⁶ Mi sima ta yaiya siya boina, saairin yai kwir bi nowarki boinkim. Iriig.

Inkamın siya hinina kipi naingwo kara inig komiigakin

⁷ Jisis siya ta nae airam nitim kamim simiir kigin sima biyan ipiiyim simiir nidwokaigim. Mi siya boiniyo yai kwira simiir asi boinkin, siya ina boinin. ⁸ Mi inkam nwirki kiriir nikiunami, wigwas nae komiia saairim. Mi kira ipiia biyana sair kipi nidwokai. Dimusi rani, ti inkamin siya wi inkam inig komiigakin kiriir haiburin siir nikiunaeksi. ⁹ Mi hiriinanki niuwi, ti inkamin kiriir nikiunan siya kiriirin wi hinina boini, kira ta biyan ipiia ti inkamin siir hauugi mi kira wi nidid komiigakar nwowi kira mhoigi mhoiyan ipiia sair nini idwoiwi. ¹⁰ Mi kira hiriinan kipi tir mi iya inkam nwirin kiriiram nikiugi naeyam kira mhoiyan ipiia saair tini idwoiu. Kira hiriinan tiri mi ti inkamin kiriir nikiunan siya niti mi siya wi kiriir boini, nomiiyau kira ta biyan ipiia sair wini idwokaini. Mi siya hiriinan tiri. Mi kira wi inig komiigakar nwowi ti iikamim kinaka nidwokai aeyim simiir whwonkam ida. ¹¹ Inkamin siir inig iirar hainanaeyin, siirin wi Adi Komii siya nikwowaasi. Mi inkamin siyamar naingwona karam nwowiyin mi siir inigin wi Adi Komii siya haiginki kougikou. Iriig.

¹² Mi Jisis siya ti inkamin naeyim siirim nikiunan simiir boinki mi kira nae kwir diriraeri, kira kiriir nomiiyau nomousim mi kiriir iripa isidin simiir kipi nikiuna mi kiriir iripa omom umir hoingakakim. Mi mhoiia wi sima nikiunaeksi kira simiir omaka hir nini aeyiim mi sima wi nae kiriir swoki haukiyusi. ¹³ Nningaka. Kira nae komii diriraerari mi kira wi inkam paeprikabim mi iikamim pju simiirim biyie nwowim mi iga biyekakim mi nhwokwisaeyim simiir dikiuna. ¹⁴ Ti hiriinan iikamim sima naei wi kiriir swoki ikiuna hauu ae rani mi kira wa maingimainga. Dimusi rani, mhoiia nae kiriirim, wi Adi Komii siya swoki hauuwi dimin miyikim kimiir, iya iikam miyik miyikim sima swoki insin idwoiwi ie hirankin sair. Sima iinokinokin wi saikar nwoyokiyokiii. Iriig.

Nae komiini boiniyo yaiga (Mt 22:1-10)

¹⁵ Ti iikam nae saika naeyim simiir nwirin siya ta yai aair wakaekiyin mi siya Jisis siir boinki, inkamin Adi Komii siir iikamim simiir maeyaua kigirkakana, saair nidwokai aei siya ha maingimainga. ¹⁶ Mi Jisis siya siir boinki, inkam nwirin nae komii bidi diriraerarin. Mi siya iikam whiekakim simiir bidi yimbinin ta naeya saairim nitimin. ¹⁷ Mi naeni iya ha nimbiyama mi siya siir miyan inkam iir yikropki, siya iikamim biya siya nimbinim simiir nikiunakiyim. Siya simirin hinina boin: Kima wit. Digworaekwo whiekakim bidi diriraerar digim. ¹⁸ Mi iikamim sima sima hinina yomboin amboin, krma wi nam tani. Inkam nwirin siya miyan inkamin siir boin, kara numira kwira sain, kara pi sair nini kigiwi. Kaimwoka kara pi nam tani naeyimin. Kara kiriir naeyam bi nitkin mi kara pi boriisopi kira io saairis

kipi nwo. ¹⁹ Mi nwirin ina mi boinkiyin, kara mi miriyyim bulmakauim iura sain mi kara simiir nini kigiuwam mini. Wakae! Kara pi nam tani. Kara kiriir naeyam bi nitkin mi kira pi io kariir kipi nwo kara pi boriisopi. ²⁰ Mi nwirin ina mi boinin, kariir wiga tapa nonkwonaka kara pi nam tani, kariir nae aiiram. ²¹ Mi ti miyan inkamin ha swoki amin siir biyan inkam iiram mi ti yayim simiir ini boinmimauuu. Mi omakain adin siir kwoinin ini haugahauga whiyiekiyin mi siir miyan inkam iir boinki, kira ha damsisauu siyusisimim ti omin siirim mi kira kam paeprikabim mi kamim piu simiirin biyie nwowim mi nhwokwisaeyim mi iga biyie ikim. Kira simiirin kariir omaka tiriir wikiunani. ²² Mi mhoyiya ti miyan inkamin siya boin, biyan inkam, kara kiriir yai aiirar bidi wakaeyoknan mi ipii nhirim ini nunga niki owim. ²³ Biyan inkamin miyan inkam iir boin, kira siyu komii simiir omisisim whiekakim simiir dam. Mi iikamim simiir wikiuna ninopkainani. Kara minan naingwowi kariir omaka mirninkinkiyim. ²⁴ Kara kiriir boini. Ti iikam whiekakim biya kara niki ikuanam, sima wi kariir naeya saiir swoki ae rani. Iriig.

*Inkamın tiki sibgu aingwo Jisis siir mi aiir miriyyamin
(Mt 10:37-38)*

²⁵ Iikam isid komiyyin Jisis saikar napnamkim mi siya ha haimasiyao kaowin mi simiir boinki. ²⁶ Mi inkamin kariirim niti mi siya siir ad yopii wig mi yokman mi siir nomousisimim digiumii simiir haimriiyugig mi digworaekwowim siir kwoinki naingwo ikim mi hiriinan tir karamae nwowi sima wi kariir mhoyiya nit rani. ²⁷ Yipiki inkamkin kariir mhoyiya niti mi siya paeyin hiniya nironinkinin siir haisi nididi mi ti hiriinan inkamin siya wi kariir mhoyiya sibgu it rani. Nungaka. ²⁸ Mi kimiir nwirkin siya omaka bripri ira mirinainamim mini koua hiriir mi bi siya pi niki sibgu idwo hid, ta omaka saiir miriyan naemar imiiram siya niki inokninkinim siir naeyim wi ta omaka saiirar digi, iyie? Nungaka. ²⁹ Mi siya bi hiriinan tir karamae nwowi mi mhoyiya sima yin ninansiingiyim mi siya ta omaka saiir miri ninokou karamae nwowi. Mi iikamim sima wi siir niewaeyiui. Mi sima wi hinina boini, ³⁰ ti inkamin ta omaka saiir miriyyin, siya wi saiir miri ninokougik rani. ³¹ Mi inkam komiyyin nu kigriraowiyin, siya inkam komii nwirin nu kigriraowiyin yai saika ninii mi siya pa niki idwo hidnami. Mi siyarin siir sauan kamim (10 Tausen) hoimgak karamaeki niuwi mi inkam komii nwirin siir sauan kam ima ywo hoimgak (20 tausen) mi siya bi tiki sibgu hid mi siirin wi ti inkam komii nwirin siir isid ieya niyopakaiyui, iyie? Nungaka? ³² Mi siya hinina naingwowi, kara wi dig nwo rani mi siir sauan omomin aru hirar niki owim, kam nhirim saiirar nikropki, ti io aiir nokwowaisiyyim. ³³ Mi iriipi hiriinan mi kimiir nwirkin siya siir digworaekwo whiekakim digiumii simiir haimriiyui mi siya sibgu naingwo karamae nwowi mi siya wi kariir kigna miriyyan inkam nwo rani. Iriig.

*Wa kirie karamaekin
(Mt 5:13; Mk 9:50)*

³⁴ Wa siya dimin miyyikin. Mi wa siya hii karamae nwowi mi ti wa siirin wi panina swoki tiri, siya wadie swoki amwoiuuwamin, ha? ³⁵ Ti hiriinan wain naeyaka siir bi pridikin. Mi krima siirin nu miyyik nitkiigi numiran sasaeyim wi miyyik sibgu ii rani. Wakae, kima hindarar prii itkaigi. Iriig.

15

*Sibsibin whaowaeyin siir boiniyio yaiga
(Mt 18:12-14)*

¹ Mi iigwira kamim omom omomi umir haiiyim mi kam nhirim dimin biyie tiriyim mi kam nhir ikim, sima Jisis siir kingiina yit siir yai imiir wakaeyam.

² Mi Farisi kamim mi kamim siyu komii ninokninkiniyim sima io nwokim Jisis siirin mi sima hinina boin, ti inkamin kamim dimin biyie tiriyim nae simaka nidwokai aekin. ³ Mi Jisis siya ta boiniyio yaiya simiir asi boinkin

⁴ mi kimiir inkam nwirki siir sibsibim kamairim iriiryarki niuwi, (100) mi siir sibsib irin whaowaei mi siir adin wi panina tiri? Mi siya ti sibsib kamnwii iuur iriiryar idiyim (99) wi hirar haiburgigi mi yim wi hirar nokwo aekii. Mi siya wi ti sibsib irin siirim nini hansir iuwi. ⁵ Mi siya siir hansir haii mi siya siirin wi siir waeyao niwouu apnami. Mi siya pi maigimaarga nwonami. ⁶ Mi iya siya siir omaka hiriir swoki imbiyami mi siya wa kauwok boinami siir nomiiyauim mi siir inkamnanim, simiiramim, iripa saika haingiriyio owim. Mi siya wi simiir boinki, kima kanaka timi maigimaarga! Dimusi rani, kariir sibsib irin niki whaowaekiin kara siir bidi hansiryiskai haiyin. ⁷ Kara kimiir boinkii mi ninomor kou hirar iikamim yim ini, iripi hiriinanar mi owim. Mi iikam kamnwii iuur iriiryar nwiyyim, (99) sima ha naingwowi, sima dimin biyie bi tirkim mi sima ti hiriinan iikam imiirin maigimaarga wao kintani. Mi dimin biyie inkam nwiruwakar tiri mi siir kwoinin ha kisina haigii mi ninomor kou hirin wi maigimaarga komiia nwowi siiramim. Iriig.

Umira whaowaeya sair boiniyio yaiga

⁸ Mi wiga umir iurgaki niuwi mi mhoyia kwira ina swoki whaowaekiya mi saeya wi panina tiri, ha? Saeya wi iriyasmir pae bignaei. Mipa bigna nhiskig kaeyami, sair bidi mi kiga. ⁹ Mi saeya hansir haii mipa kauwok boinki sair nomiiyauim mi sair inkam inkamnanim, sima iripi nwowim. Mi saeya ina boinkiya, kima maigimaarga kanaka dwo! Kariir umir kwira niki whaowaekiya bidi swoki hansiryiskaiya! ¹⁰ Kara kimiir boinkii mi iripi hiriinan Adi Komii siir paekwosim siya inkamin dimin biyiekakin naingwo tibmiyyin siirimar maigimaargeaikin. Iriig.

Whranisim nwirin ad haiburgigin siir boiniyio yaiga

¹¹ Jisis siya boin, inkam nwirin siir yinisim yinkamiyino nwisko. ¹² Mi nomousimin ad iir boin, adi, kara minam naingwowi, kira digworaekwo whiekakim kriirir yao whid hauu kariirin panaowar whauu. Mi adin ina hidgiyin siir digworaekwo whiekakim siir yinisim nwis owiiram. ¹³ Mi bi kimiminkin, ti nomousimin siir umir digworaekwo whiekakim ina hauugiyim, inkam nhirkim sainim. Mi siya om whirin kingin tani, siir ini owou. Mi siya ti om iir nwowin mi siir umir digworaekwo whiekakim ini siyu biyeyim siya tirim simiir yuguguskiyim. ¹⁴ Mi siya siir digworaekwo whiekakim hiriinan nuguguskiyim mi mhoyia ti omin siirin mhi komiia ina yamaoua. Mi siya ini dimin whirmin whirmin karamaeyar yamwo iuwim. ¹⁵ Mi siya ti om whirin siir hirar inkamin siir mi asi nini miriyyugin. Mi ti inkamin siya yikropki siirin, maeyaua hu nimiyaeya sairim, siya kigiraowim simiirin. ¹⁶ Siya minam naingwowi siir mhiya ti binim simiir isim hugi sim naemimin itkikinim simiir naeyim. Mi siirin nae minim, inkam nwirki bi swoki hauugin. ¹⁷ Mi mhinnae karamae siya nwowa mi siya ha naingwoyimoyokin mi siya ina boinkiyin, kariir adin siir miyan kamim yim sima naeyim wara whaowae rani. Mi kara tir namwoniyyin mhi ina yamaoniyyin. Mi kara hiriiranar nwowi, an wi kapi naowi. ¹⁸ Mi hanngi niuwi, an ti swoki am kariir adin siirim. Mi kara siirin wi hinina boini,

adi kara siyiu biyie Adi Komii mi kira kowiir whwonkam ida bidi tirin. ¹⁹ Kara inkam miyik rani mi kira kariirin kiriir yinisim kipi nikiu. Mi kira kariirin, kiriir miyan inkamnan boin. ²⁰ Mi siya hiriinan boinkiyin mi siya ina swoki amin siir ad iiramar. Mi siya aru tirar nwowamin, siir adin sairar kigwinin. Mi siir adin siirsiyin naingwoyimyok prasae bi kinkin. Mi siya niwitnamin mi ini yinisim iir yaka iwit ankabmamaariuwun. ²¹ Mi yinisimin ina boinkiyin Adi, kara dimin biyie Adi Komii mi kira, kowiir whwonkam ida tirkin. Mi kara inkam miyik rani, kira kariirin, kiriir yinisim kipi nikiu. ²² Mi adin siir miyan kam imiir boinki, kima biyan yuis prieiya sair whainanisasau mipi siir wini kaiyaiginiuni. Mi siirin iindihop ha timi iyopkikiu haiginiu. Mi siirin su ha timi ii haiginiu. Mi siya siiramin pranaepranae bi maigimaigakim. ²³ Bulmakau irpakiyinin ira tini hainaki mipa disomao. Mipi krimar nongwomamair aei. ²⁴ Dimusi rani, ti kariir yinisimin siya naonamnan bidi yowin. Mi tariinanin siya ini omwaiya swoki waiyain siya bidiyar iki whaowaekiyin. Mi kara siir bidi swoki kigin mi sima nae komii asi naekim.

²⁵ Mi yaowaeyin numir nwokin mi mhoiia siya ha nitin omaka kingiin hiriir mi siyar wakaeni, ii kidim, pi ninkiniuwu. Yim sima mwai waowu. ²⁶ Mi siya siir miyan inkam nwiir iir yikiuna mi ina sruiyin, sima dimu dimin tiri? ²⁷ Mi siir miyan inkamin siirin ina boinin, kiriir nomousimin bidi swoki itin. Mi kiriir adin siya kao irpakiyinin ira yisomao siirim. Dimusi rani, siya siir yinisim iir bidi swoki kigin. Mi siir dimin whirki bi kimbugin. ²⁸ Mi yaowae siir kwoinin ini haugihauga whiyekiyin. Mi siya omaka hiriir paninis yapninopkainamsi. Mi siir adin ha napaniniyin mi siirin yai miyik imiirar yai boini siya napanopkainamin. ²⁹ Mi siya adin siir yayaka hinina yowarkii boin, biewii kasaka rani, kara kiriir miyan inkamnan nwowin mi kara kiriir yayaka igwir bi nantamyiriyirkin. Mi kira meme ii kariir bi swoki hauugin. Kara kariir nomiiyauim maigimaigra simaka mi owim. Niingaki, niingakinga. ³⁰ Mi ti kiriir yinisimin siya kiriir digworaekwo whiekakim ini iki wigim hii nanaeyim, simiir yugugugikan mi siya ha swoki itin mi kira ini siirsi yaingwoyimyokin. Mi kira bulmakau yinisim irpakiyinanin ina mi isomin siirim. ³¹ Mi adin siir boinki, yinisim, inokainokin kira kanaka nwokin mi kariir digworaekwo whiekakim, yim kiriirgin. ³² Mi tariinanin krima ha maigimaigra mi krimiir mhi kwoinin, wadieyar dwo. Ti kiriir nomousimin siya naonamnan bidiyar iki owin. Mi tariinanin siya ini omwaiyar swoki waiyain. Siya bidiyar iki whaowaekiyin mi tariinanin krima siir bidi swoki hansiryiskaiyin. Iriig.

16

Biyan inkam nhirim simiir boiniyo yaiga

¹ Mi Jisis siya kamim siir mi kigna miriiyim simiir boinki mi inkam nwirin umir digworaekwokakin siya biyan inkam bidi yimbinin, siir digworaekwo whiekakim simiir kigiraowim. Mi inkam nhirim sima ini boini ti inkamin digworaekwo whiekakin siir, ti kiriir biyan inkamin siya kiriir umir digworaekwowim kasaka bi niuguguskikim mi iya ini kingiina nwowa kiriir digworaekwowim sima digi. ² Mi biyan inkamin siir hiriinan wakaeyin mi siya biyan inkamin siiram yikiugi mi ina boinin siirin, panin panina tirkin ta yayi kara wakaeya kiriir? Kira kariir digworaekwo whiekakim kiriir in nwowim simiir tini win naki. Kira wi kariir biyan inkam nwo rani. ³ Mi ti biyan inkamin siir kwoinin aowa aowa hinina yaingwo. Kara pi panina tiri? Biyan Inkam Komiiyin siya kariir huriyiyumigiyim tiri. Mi kara kiriekak rani, nu wa nop rani. Kara inkam nwirni nae umir digworaekwo

kaugiki aeyim pi nididi. ⁴ Mi tariinanin kara bidi yinokninkinkiyin, diminin kara tiranin mi iya inkamin siya kariir huriyiyumigi siir mi saiir hirankin mi ta hiriinan sairsiyin kariirin wi inkam nhirim sima nikiunami, simiir omaka hiriirin. ⁵ Mi siya inkamin siir biyan inkamin siir dimin priihaiyim simiirin nwinwira yikiuna mi siirimin ina yamim. Mi biyin nwira ieya yam mi mi kigriraowan inkamin ina sriiyin siirin. Diminin kira priihaiyim kariir biyan inkamin siir hirankin pariigim? ⁶ Mi siya boin, wel twowim kamairim iriyarkim. Mi mi kigriraowi inkamin ina boinin, kira ti diminin kira priihaiyim simiir yokwo aiir hai mi kira kamnwis iuuriuwa 50 simiirar kwidwo winki. ⁷ Mi mhosiya inkam nwirin ina swoki itin, biyan inkamin mi kigriraowiyin siya ina sriiyin, diminin kira priihaiyim pariigim? Mi siya ina boinin, wit nibim kamairim iriyarkim 100 mi siya siir boinki, kira ta yokwowa kira wina diminin kira priihaiyim saiirim pi kam nwiyyuwa winki. ⁸ Mi mhosiya biyan inkamin siya ini ti inkamin mi kigriraowiyin siir inig iir hainankiyin. Dimusi rani, siya inkamin kwoin miyyikakin, siir siyuuin siir hiriinan tirkin. Mi Jisis siya ha niki boinin mi nu tiran iikamin simiir kwoinin umir diriraerar sainiyim ini Adi Komii siir iikamin simiir haiburim, sima ninokninkin miyyikakin.

⁹ Mi Jisis siya hinina boinki simiirin. Mi umir digworaekwo whiekakim kima nonkwowim kima iikam nhirim umir digworaekwowim whaowaeyim simiir hauu. Mi sima wi kimiir nomiyau kin nwoki owim. Mhosiya kima naonani mi kima wi Adi Komii siir om miyyikin siir nami. Mi siya kamiirin wi hinina boini, kima siyuu miyyik bidi tirim. Mi inokininokim kima wi kanaka nwoyokiyoki. ¹⁰ Mi inkam nwirin siya dimin simin simiir sibgu kigriraowi mi siya wi dimin komii komiyim simiir warar mi sibgu inkin kigriraowi. Mi inkamin miisimim simiir sibgu mirii karamae nwowi mi siya mi komii komiyim simiirin wi mi sibgu mirii rani. ¹¹ Mi kima umirim nu tiranin simiir sibgu kigriraow karamae nwowi mi kima Adi Komii siir dimin miyyik imiirin wi panina sibgu kigriraowi, ha? Niingaka, kima inkam wi dig nwo rani. ¹² Mi kima inkam nwirin dimin sibgu kigriraow karamae nwowi mi Adi Komii siya dimin miyyikin wi panina hauuwi, inokininok nwoyokiyokiyin, ha?

¹³ Mi miyan inkam nwirin siya, biyan inkam nwisowii miyyim ikwiruwa bi swoki miriikin. Niingaka. Mi siya kwoin biyie wi nwirin siir nwowi mi nwirin wi miyyik siir nwowi. Mi siya wi nwirin siir wakaeyoknaei mi nwirin wi digumii haimriyuwi. Mi kima Adi Komii krimiir Wanin siirim miriyyim, umir saiirim wara kipi naingwo. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siya iikam whiekakim simiir kigirkakana saiir boinkin

(Mt 11:12-13; 5:31-32; Mk 10:11-12)

¹⁴ Fariisima umirim naingwokwowikim. Mi sima ti hiriinan yai whiekakim Jisis siya boinkiyim simiir wakaekiyim mi sima siir yikbumbu boin. ¹⁵ Mi Jisis siya simiir boinki mi kima kimiir siyuu miyyikin iikam whiekakim simiir whwonkam ida hinina niisimauuwi kima iikam miyyikim. Mi Adi Komii siya kimiir kwoin imiir bidi yinokninkinim. Diminin inkamki hainaniyim, yim Adi Komii siir whwonkam idan dimin komii rani.

¹⁶ Moses siir siyuu komiini yai mi profet kamam simiir yai aka sowa iya Jonin op baptaisiyin siya nwowa saiirar yadigiuwa. Mi Jon siir iya tasi tariinana namwoniya mi Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana mi saiir yaiwin kibiya omom omom whiekakim simiir nimbiiyami. Mi iikam whiekakim sima Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana saiir namamar naingwokwowi. ¹⁷ Ninomor nu sowa wa digi. Mi Moses siir siyuu komii siir yaisisimim sima wi wara swoki kigugu rani.

¹⁸ Mi kamın siya siir wig aiir sopki mi ırni swoki inkwonaei, yio wig nonkwonani siyugi siyu iırrar nikripkikin. Mi inkam nwırin siya wig ıra inkam nwırki sopkiya saıir nonkwonaei, yio wig nonkwonani siyiın siir taouugakin mi siya hiı nanaenanaei. Iriig.

Umırkak inkam mi Lasaras so

¹⁹ Biya inkam nwırin umırki naokingugunankaiyin, siya tir nwokin mi inokınokın siya yuis miyik miyik imiırrar niugin. Mi inokınokın siya nae miyik imiırrar haikın mi simiırrar naeikın siya wadie nwowim. ²⁰ Mi inkam paeprikab nwırin hirar mi inkin okın siir inigin Lasaraskın, siir piıa paowai biyieya. Mi siirin siir isid ieyar hainam umırkak inkamın siir omaka anoka kingiın hir inı kikinıugik. ²¹ Mi siya ti umırkak inkamın naeyim siir hiı aowa naekrimkrinkiiyim simiırrar niıumimın aeyamar naıngwowi mi iıya ti umırkak inkamın siir miyan kamim sima nhiskiyim naemimın priiginim naeyim simiırrar mi ti inkam paeprikabin siir mhiıya inı simiırrar yaekiniın. Mi wraim sima niıiyim pi siir paowai imiırrar taowaei. ²² Mhoiıya ti inkam paeprikabin ha naonamin mi siirin Adi Komii siir paekwosimim sima hainam mi siya Ebrahim saıka inı owou. Mi ti inkam umırkakın ina mi aowin mi siirin ina haıngikaiyin. ²³ Mi siya inı maeyau paekaka saıir nwowin mi hik kimpısu komii hir haiyin. Mi siya koua hiriırr kaokiiyin mi siya kigi Ebrahim siya kingiın nwo rani mi Lasaras siya saıka nınkin owi. ²⁴ Mi umırkak inkamın ina kauwokiiyin, adi Ebrahim kira kariırsi daıngwoyımıyok mi kira Lasaras siir dikrop iıungi siir iınain op hopmaiıym mi opa kariırr kworiyaeya saıir hougin noksisaekiiym. Kara ta pae aiirin hik kimpıpisu prasae hai rani. ²⁵ Mi Ebrahim siya boın, yinisim tariınanin kira dimin whirin ina naıngwokiıyin. Biıya kira omwaiya niki waiyan mi kira digworaekwo whiekakakar nwokin. Mi Lasaras siya dimin biyie biyieıym simiırrar haıgin. Mi tariınanin siir kwoınin ti om iıirin inı wadieyar yamwoniıyin mi ni kira inı hik kimpıpisu yama haiııın. ²⁶ Mi dimin whirin Adi Komii siya bidi haıginin, ie komii whirin kimiırr mi krimiırr bopwoniıya tir. Mi iikamim tir nwowim sima ti ieyin siir niıyapıdnaidamim sima dig nwo rani. Mi iikamim yarmiıya mi owi, krimiırr tiriırr niıyapıdnaidniıym sima wi dig mi o rani. ²⁷ Mi umırkak inkamın siya boın, adi kara kırıırrin hiriınansi sıı, kira Lasaras siirin kariırr adın siir omaka hiriırr dikropki. ²⁸ Kariırr nomousimim iriıyarkim. Mi Lasaras siya simiırrin yai kirie aiırrar tını boınu. Mi sima wi ti om biıyeyin hik kimpıpisu kara haiıyin siırrar swoki inkin itisi. ²⁹ Mi Ebrahim siya ina boınin, sima Moses mi profet kam ikim simiırrar yaıgakargim. Sima simiırrin igao yai bidiıya boınim sima ta yai aiırrar wakaeyokna. ³⁰ Mi umırkak inkam ieya boın. Niıngaka. Adi Ebrahim ta yaiıya saeya simiırrin wi dig nwo rani. Mi inkam whır nwırin siya ie hiranki nınsiın idwowi mi simiırramin ha nami mi simiırrar mhiı kwoınim wa nınkpıt haıgii. ³¹ Mi Ebrahim siya ina boınkiıyin siirin mi sima Moses mi profet kamim simiırrar yai imiırrar wakaeyokna karamae nwowi mi inkam nwırin ie ankin nınsiın idwowi mi sima iriıpi hiriınan wi siir swoki aıngwo tıbmii rani. Niıngaka. Iriig.

17

Dimin biıyeni siıyugin (Mt 18:6-7,21-22; Mk 9:42)

¹ Aiyo, aiyo mi Jisis siya kamim siir kigna miriııym simiırrar boınki, dimınpai dimınpaiıym wa niımbiyami iikam whiekakim simiırrar kwoınin imiırrar niıpiıyokiiyam mi sima dimin biıye tiram. Mi simiırrar naıngwo tıbmiiıya wa whaowae iıguskii. Aiyo, aiyo mi inkamın, inkam nwırni naıngwo tıbmiiıya saıırr tırbuııyin kira mıntarao mhoiıya kira wi hik komiıgi komii

hahi. ² Mi siya ti yinisim sapisapim simiir nwir iir tirkii, siyu biyie tiram mi hiriinankinuwu, ini mi owin kam nhirim sima siir niyyin siya komiia saika dinkin kog. Mi siirin whi komii solwara saiir ditmai whiridgi, yipi nwoki aeyikrikiu whiridamin. ³ Kimakimasiyar mintaraona! Mi kimiir nomiiauin, siya siyu biyie tiri, kima io saiir dwo mi siya siir kwoin kisina haigii mi kira siir dankabmamair boin. ⁴ Mi siya dimin biyie kiriirin ii kwiruwa saiirarin idip idipin iriyyar kwisa tiri mi siya kiriiram in idip idipin iriyyar kwisa niti mi ha nini boini, kara pi naingwoyimyoki kira kariir dimin biyeyim simiir haiyoprindiyumuugiyim. Iriig.

Naingwo tibmiini siyugin

⁵ Aposel kamim sima Biyyan Inkam Komiiyin siir boinki, kira krimiir naingwo tibmiia saiirin komii swoki inkin hauugi. ⁶ Mi Biyyan Inkam Komii siya simiir boin mi kiriir naingwo tibmiia saeya mastid nidni hanin sapisapki niuwu mi Adi Komii siya kiriirin wi dimin komii iirar tirhaiginuwu. Mi kira paeyin siirin ha boinkii, kira, wara kiriir miyim ti ophainam whi komii solwara hiriir! Mi siya wi kiriir yai airar mi wakaeyoknaei. Iriig.

Miyan kamim simiir siyugin

⁷ Mi kimiir inkam nwirki siya miyan inkamkaki niuwu, siir numir aiir hainopam mi siir sibsib imiir kigriraowam mi mhoyia siya ha swoki iti mi siir biyyan inkamin siirin wi hinina boini, kira ha witsisau, nae kanaka wini idwokai aeni. Mi kira wi hinina boini, aniya? ⁸ Nningaki, nningakinga. Mi kira wi siir boinmauwu, kira kariir nae imiir diriraerar mi kira yaeya piuwopa ha kigognani mi naeyim ha diriraerar hainani. Bii op nae minim pi kara niki ae kwiyae mi mhoyia kira op nae minim pa timi ae kwiyae. ⁹ Mi siya ti siir miyan inkamin siirin pa boin wadie ta siya siir yai aiir wakaeyokna diriraerara saiirsiyin, aniya? Nningaki, nningaka. Ya siirar miiga. ¹⁰ Mi kima iriipi hiriinan digworaekwo whiekakim Adi Komii siya boinim, kima simiir diriraerari mi kima wi hinina boin, kima miyan iikam miyik rani. Diminim krma diriraerariyim krma Adi Komii siir kwoin iirar diriraerari. Iriig.

Kam iuurim paowaigi piskimkopouwim Jisis siya haiswoniskugim

¹¹ Jisis siya siyuiin om komii Jerusalem hiriir namiyin siir namkin mi siya nu Sameria nu Galili sowiir bopowar napnamkin. ¹² Mi siya om whirin siir nimbiamin mi kam iuurim paowaigi piskimkopouwim siirin siyu hir yapyiskaiwin. Mi sima aru hirar niki okwowim ¹³ mi sima ina kauwok boininaekiyim, Biyyan Inkam Komii, Jisis kira krimiirsi daingwoyimyok. ¹⁴ Mi Jisis siya simiir kigin mi siya ina kauwok boinkiyin simiirin, kima ha dam, wara kimiir piim prismi tini isiimausu. Mi sima ha napnamim mi simiir piim ini miyikar ywokiyim. ¹⁵ Mi simasimar yinkig ankigna simiir piim wadie nwokiyim. Mi simiir nwirin sasa swoki iwitamim. Mi siya ina kauwok boin hainan prapasamin Adi Komii siir inig iir. ¹⁶ Mi siya Jisis siir igmiiga whwonkam ida ini hiiu. Mi siya ina boin wadiekiyin siirin. Ti inkamin siya nu Samerin inkamkin. ¹⁷ Mi Jisis siya hiriinan kigiyan mi siya ina boinkiyin, ti kam iuurim paowaigi piskimkopouwim, simiirin kara haiswoniskugiyim mi iriyyar nwiyyim ini papi nwowim? ¹⁸ Mi ti iriyyar nwiyyim Adi Komii siir inig iir hainanam bi nitkim, aniya? Mi ti inkam nwiruan om whiranin sasar yit Adi Komii siir inig iir hainanam. Mi ti kam iriyyar nwiyyim Isreliymiyim, yim ini panina tirim, ha? ¹⁹ Mi mhoyia Jisis siya boinki, kira dinsiingi mi ha dinsiin apnam, kira naingwo tibmiia kariiram, kiriirin wadie saeyar nwowaiginiugin. Iriig.

Iyia Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana wi sapi nimbini (Mt 24:23-28,37-41)

²⁰ Mi Farisi kamim sima Jisis siir sriigi, iya Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana wi paka hinin iya sae nimbini? Mi Jisis siya simiir yai aka hinina yowarkii boin, iya Adi Komii siya siir iikam whiekakim, simiir kigirkakana saeya nimbiyami, iikamim simiir nhwowim wi dimin kirie kirie komii komii kig rani. ²¹ Mi sima wi hinina boin tani, kigi, siya tisi tapi nwowin. Nningaka. Wakae, iya Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana saeya ini kimiir mhi kwoinawu waraurar nwowa kima wi sair kig rani. Nningaka.

²² Mi siya ha boin digiyin mi siya kamim siir kigna miriyyim, simiir boinki, mhoiyya iya wa nimbiyami mi kimiir mhi kwoinim Yaowae Adin ninomor kouanin kara nitana iya, sair kigamar naingwowi mi kima wi siir kig rani. ²³ Mi mhoiyya kam nhirim wi sima boini kimiirin, kigi, siya isi hinda nwowin, kigi siya tisi tinda nwowin. Mi wim kima wi hiriinan inkamim simiir yai kipi wakaeyokna yim sima kimiir niksisaei. ²⁴ Kima ina ninokninkim iya ninomora yakii mi ta ninomor kwirkaka wa yaarkakii. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin siya nimbini, wi hiriinanar tiri. Mi iikam whiekakim sima siirin wa kigirkakwini. ²⁵ Mi bil kara wi hik kimpipisuwar niki hii mi iikamim ta ii aiirar niki owim, sima digiumii wi kariir haimriyuwi. ²⁶ Siyuin biyya Noaki nwowa iya sair tirin. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin siir iya siya nitana yio wi iriipi hiriinanar mi tiri. ²⁷ Mi sima nae hirar niki aeyim mi op minim hirar niki kwiyaeyim mi wigkamim ha nonkwonam iya Noa siya siyaaiyya hiriir nappinopkainamin mi op komiyyin ha nitin, simiirin ini siya yakii rimdipugiyim. ²⁸ Mi Lot siir iya, ya iriipi hiriinanar mi tir. Mi sima naemin hirar niki aeyim mi opmin hirar niki kwiyaeyim mi digworaekwo minim hirar niki sainim mi digworaekwo nhirim, inkam nhirmi hauuwim sima sainim mi numir sasae ha ninkikinim mi omaka minim ha mi mirii. ²⁹ Mi Lot siya om komii Sodom siir haiburgigin mi ha namim mi ta ii aiirar Adi Komii siya pae air yikropki. Mi siiya komii komiyyim paekak paekakim, ina kinanaiyyim ninomor kouankin iikamim simiir tiodwomaiyam. ³⁰ Mi iriipi hiriinan iya Yaowae Adin ninomor kouanin siya swoki iti, wi idowiiyar nimbini, iikamim simiir whwonkam idar. Mi sima wi digworaekwo kasa tir tani.

³¹ Mi ta hiriinan iya inkam nwirin siya omakanau hir nwowi mi siir digworaekwowim, nu hir nwowi mi siya wi siir digworaekwo imiiram nuunainam tani, simiir hainakiyam. Mi siya wi hindara nidam iuguski. Mi iriipi hiriinan inkam nwirin siya numir hir nwowi mi siya wi omaka tirir swoki it rani, yuismin imiir hainakiyam. Nningaka. Siya wi hindara nidam iuguski. ³² Mi kima Lot siir wig air dinokninkinki, saeya om komii Sodom siir swoki haiyyug kaokiya mi sairin Adi Komii siya diriraerarki mi saeya sol ha nwokiya mi yinpae yamwoiua. Mi iriipi hiriinan, kima kipi swoki haiyyug kao hindara didam iugusam. ³³ Mi inkamin siyamar naingwonaeyin, Adi Komii siiram naingwo karamae nwowiyin, yio wi hindara kigugu iuguskii. Mi inkamin siyamar naingwo karam nwowiyin mi Adi Komii siir yai air wakaeyoknaeyin mi siir kwoinin wi hiriyyar nwoyokiyokikaeyami, Adi Komii saikar. ³⁴ Kara kimiir boinkii, ta nii aiirarin, inkam nwiswo hii kwiruwa sairrarar whwonkai mi Adi Komii siya sowiir nwirin siir hainami mi siir nwirin, yio wi hirar nwokii. ³⁵ Mi wig iso sowa mi iripa miriiguwaki mi Adi Komii siya sowiir ir air nikuunami mi ira, ya wi hirar nwokii. ³⁶ Mi inkam nwiswo sowa numir hir nwowi mi Adi Komii siya wi nwir iirara nikuunami mi nwirin yio wi hirar haiburgigi. ³⁷ Mi kamim siir kigna miriyyim, sima ta yai

aiir wakaeyim mi sima ina sriiyim, Biyan Inkam Komii ti diminin wi papi nimbiam? Mi Jisis siya simiirin boiniyo yai boinkin, maeyauwa inkam whigi nwoa, wakikiyao wabim saiir nwowikim mi inkam whiyim pi simar mi aei. Iriig.

18

Wiga inkamin yai hidiyin siirim nikiunain saiir whindiriraerarin saiir boiniyo yaiga

¹ Jisis siya boiniyo yai kwira simiir boin simiir niisiimaugun sima inokinokin nhwo Adi Komii siirim kwisboinim mi sima kipi nhaku. ² Siya hiniina boin mi om komii whirin yai hidi inkam nwirin hir nwokin. Ti yai hidi inkamin siya Adi Komii siirsi bi swoki ididikin. Mi iriipi hiriinan inkam imiirsi bi mi aingwoyimi yokikin. ³ Mi wig igabae ira ti om siir nwoka. Inokinokin saeya ti inkamin yai hidiyin siirin hiniina nini boiniuwika, kariir ioan inkamin siya kariir nonkwobumbuwam tiri mi kira siir boin huriyiunatkaigi. ⁴ Biya ti inkamin yai hidiyin saiir whindiriraeraram bi naingwokin. Mi mhoiyya siya siir mhi kwoinauin hiniina yaingwo, kara Adi Komii siirsi nidid rani mi kara iikam imiirsi bi mi aingwo ididikin. ⁵ Mi taka wig igabaeya kariirin kiigi saeya ninkinanaei. Kiya saiirin yai pi kara whinboini mi inokinokin saeya wi kariiram nitnanaeisi mi kariir pua mhoiyya wa nhaku iuguski. ⁶ Mi Biyan Inkam Komii siya ina boinin, kima ti yai hidan inkam biyeyin siir yai imiir wakaeki mi ti yai hidan inkam biyeyin, siya ta wiga saiir yai bidi whindiriraerarin. ⁷ Mi wi panina tiri? Mi iikamim Adi Komii siya nimbiniim siirim mi ni nabie siirim nouim mi tari Adi Komii siya yai wi simiir whinboin tani, aniya? Mi siya kaoguguwi mi tari wi simiir whindiriraerarin tani, aniya? Niingaka. Adi Komii siya yai hidan inkam miyikangin. ⁸ Kara kimiir boinki mi siya simiirin siyu wa whindiriraerarin sasaugi. Mi mhoiyya Yaowae Adin ninomor kouanin siir iya, siya wi saiir kigi iikamim simiirin sima bidi yamsi aingwo tibmiyim, iye? Niingaka? Iriig.

Farisi kamim mi kamim omom omomi umir haiiyim simiir boiniyo yaiga

⁹ Kam sima hiniina naingwowi, sima inkam miyikim mi sima hiniina naingwowi inkam nhirim sima inkam miyik rani. Ti hiriinan inkamim Jisis siya boiniyo yaia simiir boinkin, ¹⁰ inkam nwiso nhwo kwisboinim namko omaka Adi Komii siira saiir hiriir. Mi nwirin inkamin omom omomi umir haii ikin mi nwirin Farisi inkamkin. ¹¹ Mi ti Farisi inkamin sasa ha nokwokiyyin mi siir mhi kwoinau hirin hiniina kwisboinki, Adi Komii kara ti inkam nhirim simiir hiriinan tani, kara ti kiriririm sriiyin. Mi sima hiiya tauaeikim mi siyu biyeyar mi tirikim mi wiga mi sopikim. An kara, niingaka. Kara ti inkamin omom omomi umir haiiyin siir hiriinan tani. ¹² Mi wik whiekakim simiirin kara ti kwokwisa haiyaekin nae karamae. Mi digworaekwo whiekakim kara haiiyim, kara iuura soitkinikin mi haimeii pi kirir mi hauwi. ¹³ Mi inkamin omom omomi umir haiiyin siya arurig ha nokwokiyyin mi siya ninomor koua hiriir kaowim pi boriisopi. Niingaka. Mi siir niyyin ina kaiyirounainamin mi siya ina boinin, Adi Komii kara dimin biyeyan inkamkin. Kira kariirsi daingwobumbu! ¹⁴ Kara kimiir boinki, ti inkamin omom omomi umir haiiyin, Adi Komii siya siirin inkam miyik yikiuwun. Mi siya siir omaka hiriirar swoki amin. Mi ti inkam nwirin yio. Niingaka. Mi inkam saama naingwonaeyin, yio wi Adi Komii siya nikwowsii. Mi inkamin saam naingwo karamae nwowiyyin mi Adi Komii siya siir inigin wi kougikou haiginki. Iriig.

*Jisis siya yinisim sapisapim simiir nokboinmamaingin
(Mt 19:13-15; Mk 10:13-16)*

¹⁵ Mi sima yinisim sapisapim Jisis siirim nikiunanikim. Sima minam naingwokim, Jisis siya in simiir nonkwowim. Mi kamim siir kigna miriyyim sima ti hiriinan kigiyyim mi sima io simiir ywoki. ¹⁶ Mi Jisis siya yinisim sapisapim simiirin ina yikiunan siir kingiin hiriir mi siya ina boinin kima yinisimim kariirim kigninkinki, kima simiir kipi nikidu. Dimusi rani, Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana ti hiriinan iikamim simiirgim. ¹⁷ Kara kimiirin yaimwovar boini, inkamin iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir nitam naingwowi mi siya ti yinisim sapisapim simiir hiriinan dwo mi hiriinan karamki nauwi mi siya wi saiir nappinopkainam tani. Nningaki, nningakinga. Iriig.

*Biyan inkamin umir digworaekwo whiekakain siir yaiga
(Mt 19:16-30; Mk 10:17-31)*

¹⁸ Mi Judami biyan inkam nwirin siya Jisis siirin hiniina srii nowom-warkaiyuwan inkam miyyik mi kara wi panina tiri. Kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin inokinok siir haiyam, ha? ¹⁹ Mi Jisis siya siir boinki, kira kariirin inkam miyyik dimusi dapkin, ha? Adi Komii sasairgin inkam miyyikin. ²⁰ Kira siyu komii iir bidiyar yinokninkinin. Kira wig kipi hainiki nonkwona. Mi inkam kipi mi isom ao. Mi hii kipi mi tauae mi kira inkam nwirni kipi mi iksisae boinhuriyu, kira kiriir yopii ado sowiirwai yai imiirar wakaeyokna. ²¹ Mi biyan inkamin ina boinin, iya kara yinisima nwonaniyin mi ini tariinanar yamwoniyin kara ti siyu iirar wakaeyoknakin. ²² Jisis siya ta yai aiir wakaekiyin mi siya siir boinki, diminin whira niki whaowaei. Kira kiriir digworaekwo whiekakim inkam nhirim simiir hauu sima sainim mi kira ti umirim inkam paeprikabim simiir hauu. Mi kira hiriinan tiri mi ninomor kou hirin kira wi digworaekwo whiekakakar nwowi. Mi kira kariir mhoiyyar wit. ²³ Mi ti biyan inkamin ta yai aiir wakaekiyin mi siya ini hikakar ywokiyyin. Dimusi rani, siya umir digworaekwo whiekakak inkam kingin.

²⁴ Jisis siya ti inkamin siir mhi kwoinim hikak nwokiyim simiir kigiyyim mi ina boinin, inkamin digworaekwo hoingakakin, siya Adi Komii siir omin siya kigriraowiyin dimin taemin imiir siir namimin wi minan mirii. ²⁵ Mi haba ti tidiyyin yuis paniyin siir no iir ninopkainaminin wi minan mirii. Mi inkamin umir digworaekwo whiekakin siya wi ta haba minan saeya miriyya saiir hiriinan mi mirii rani. Nningaka. Yio wi mi komiigi komii mirii nami Adi Komii siir omin digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin siir namimin. ²⁶ Mi kamim sima hiriinan wakaekiyim mi sima ina boinim mi hiriinanki nauwi mi kwoinbudin inokinokin omwai waiyayokiyokiyin wi nhinga haii? ²⁷ Mi Jisis siya ina boinin, diminin inkamki tir karamae nwowiyyin yim wi Adi Komii krimiir Wanin siyar diriraerari.

²⁸ Mi Pita siya ina boinin, wakae, krima krimiir omin mi krimiir digworaekwowim simiir bidi haiburgim mi krima tisi kiriir mhoiyya nitim. ²⁹ Mi Jisis siya simiir boinki, ihi, kara kimiirin yaimwovar boini mi yipiki inkamkin Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana saiirim sibgu naingwowin mi siya omaka mi wig mi nomiiyau mi yopii ad yinisimim, simiir haiburgik ³⁰ mi ti iyyim Adi Komii siya wi hiriinan ii imiirar swoki inkin hauukiyyuwi. Mhoiyya iya saeya nimbiyami mi sima kwoinbudin inokinok omwai waiyayokiyokiyin wi siir haii. Iriig.

*Jisis siya kwoimaka ina swoki boinin kara naonami wa swoki insiin idwowi
(Mt 20:17-19; Mk 10:32-34)*

³¹ Mi Jisis siya kam iuur nwiswo siir kigna miriyyim simiir yikiuna mi simiir boinmauu, wakae, panao krima om komii Jerusalem hiriir nami. Mi yai

whiekakim profet kamim sima win boinim, Yaowae Adin ninomor kouanin kariiram, sima wa nimbiamkini. ³² Mi sima kariirin wi kam nhirim isid whiranim Juda inkam tani simiir hauugi. Mi sima wi kariir nigbumbu tibumbu haiginuwi mi wi yaeyop kariir mi yaswaiyuwi ³³ mi sima kariirin wi idgu mini nipimpari mi wi kariir nisomaoki mi sima kariirin hiriinan tiri mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi ie hiranki. ³⁴ Mi kamim siir kigna miriirim sima ta yai aiir bi ninokninkinkim. Ta yaiya saiir yaimwokiayaimwowa saeya simiirsi nimprioka mi sima ta yaiya siya boina saiir bi sibgu naingwokim. friig.

Jisis siya inkam nhwokwisaew nwirin siir haiswoniskikin

(Mt 20:29-34; Mk 10:46-52)

³⁵ Mi Jisis siya om komii Jeriko kingiin ha nimbiamin mi inkam nhwokwisaew nwirin siya siyu mig hiarar nidwowikin. Mi siya inkamim simiiramar mi priikau priikauwikin umir digworaekwoim. ³⁶ Mi siyar wakaewin iikam isid komiirin napnaniyim mi siya kam nhirim simiir sriiwin, sima dimu mini? ³⁷ Mi sima siir boinki, Jisisin omisin Nasaretanin isi napnaniyin. ³⁸ Mi siya ina kauwok boinanaekiyin, Jisis kira Davidni isidin siir yinisimkin, kira kariirsi daingwobumbu! ³⁹ Mi kamim bi napnamim sima io siir ywoki, kira yai tanki. Mi siya ina swoki kauwok boinanaekiyin, kira Davidni isidin siir yinisimkin kira kariirsi daingwobumbu! ⁴⁰ Mi Jisis siya ha namikwoniyin mi simiirin ina boinkiyin, siirin kariiram wikunani. Mi siya kingiin ha nin mi Jisis siya siir sriigi. ⁴¹ Kira panina naingwowi, kara kariirin pi dimu tiri, ha? Mi siya boin, Biyan Inkam Komii kariir nhwoin wadie swoki okiyim tiri. ⁴² Mi Jisis siya siir boinki, kariir nhwoin ha kaoki, kariir naingwo tibmiya, kariir nhwoin maayik saeya nwowaiginugikin. ⁴³ Mi bi kimiminkikin siir nhwoin ina swoki kaokiyin. Mi siya ini Jisis siir mhoiyar yamin mi ini Adi Komii siir inig iirar boin wadiekiyin. Mi iikam isid komiirin sima hiriinan kigiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainankiyim. friig.

19

Sakias siir niuwiigin

¹ Jisis siya om komii Jeriko siir yapnainopkainam mi ina yapnamin. ² Mi inkam nwirin hir nwokin, siir inigin Sakiaskin. Siya kamim omom omomi umir haiiyim simiir biyan inkamkin mi siya umir hoimgakakin. ³ Siya Jisis siir kigsibim minkin, siya yipikin. Mi iikam isid komiirin sima hiarar nwokim mi Sakias siya inkam priei rani. Mi siya Jisis siir paninsi kigsi. ⁴ Mi siya biya iwitamkwokin mi pae wirin siir iiyam, Jisis siir kigwinam. Siya bidi yinoknankinin Jisis siya pi ti siyu iir napnani mi siya ti pae iir asi nii winkin. ⁵ Mi Jisis siya ta maeyauwa saiir nimbiamin mi siya koua hiriir kaokiyin mi siya siir boinki, Sakias, kira ha wuuuni. Panoa kara pi kariir omaka hir nwowi. ⁶ Mi siya ha nuun idudunaiiniyin mi siir mhi kwoinim maargimaarga ha nwonaiiniyin mi siya Jisis siirin siir omaka hiriir yikunam. ⁷ Mi iikam whiekakim sima hiriinan kigiyim mi sima io siir ywo. Siya inkamin dimin biyiekakin siir omaka whwonkaiyam dimusi namkin? ⁸ Mi Sakias siya ha ninsiin okwokiya mi siya Biyan Inkam Komii siir boinki, Biyan Inkam Komii kira wakae! Kara panaoin digworaekwo whiekakim pi bopwoniya tir haigin mimiri mi kara haamii pi kam paeprikabim simiir hauugi. Mi kara inkam nwirin diminin kara niksisaew haiiyim mi kara siirin idip idipin wi kwia swoki hauukiyuwi. ⁹ Mi Jisis siya siir boinki, tapa Adi Komii siya bidi swoki anmaiwarkainam iikamim ta omaka saiir nwowim simiirin. Ti inkamin siya iriipi hiriinan Ebrahim siirar yinisimkin. ¹⁰ Yaowae

Adin ninomor kouanin siya iikamim kiguguwim simiirim hansirikin simiir nanmaiwarkainam. Iriig.

*Miyan kam iurim umir haiyim simiir boiniyo yaiga
(Mt 25:14-30)*

¹¹ Iikamim sima ta yai aiir wakaekiyim mi Jisis siya boiniyo yai kwira simiir warar mi inkin boin. Mi siya om komii Jerusalem siir kingiin bidi ywowamin, sima hiniina naingwokim Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana, saeya wi kingiina kwombini. ¹² Mi siya ina boinin, inkam komii nwirin siya hir nwowin om whir nami mi sima siirin wi nu kigriraowan inkam komii dikmwon owaiginu. Mi mhoiia siya wa swoki iti siir oma tiriir. ¹³ Mi siya miyan kamim simiir haiburgigim tirin mi siya siir miyan kam iurim simiirim yikiugi mi siya umirim simiirin paeyarim hasisa hid hauugi. Mi siya simiirin ina boinkiyin mi kima umir mi simiir mirii mi kima wi kariirar mirii kigwin. ¹⁴ Mi tiki inkamin siir oman iikamim simiir mhi kwoinin ini hauugi hauuga whiyekiyim siiramin. Mi kam nhirim sima kam nhir imiir boin siir mhoiia namim. Mi sima boin, krma pi boriisopi ti inkamin siya krimiir nu kigriraowan inkam komii kipi nwo.

¹⁵ Mi sima siirin ini nu kigriraowan inkam komiiyar yokmwon owaiginuun mi mhoiia siya ina swoki itin. Mi siya boin, ti miyan kamim simiirim dikiugi, biya umir kara niki hauugikim. Mi kara ninokninkinin tiri sima ti umirim kara hauuwim sima nwinwira pariiga swoki inkin mirii hai. ¹⁶ Mi nwirin bi siya yit, yo hiniina boin, biyan inkam kara umir mi ti umir paeyar haso sowiirin, umir paeyarim kam nwira (200 Kina) mirii hai. ¹⁷ Mi biyan inkam ieya boinki, kira miyan inkam wadekin mi mi miiyikar sibgu mariikin. Mi kira dimin simin siirin bidi sibgu kigriraowin. Mi kara kiriirin pi inig komiigak nwowaiginuugi, kira wi om komii komii iurim simiir kigriraowi. ¹⁸ Mi nwisaka ina mi itin, yo ina mi boinin, biyan inkam kara kiriir umir paeyar haso, sowiirin umir paeyarim iura (100 Kina) swoki inkin mirii hai. ¹⁹ Mi biyan inkamin siya siir boinki, kara kiriirin om komii iriiyarim simiir kigriraowan inkam nikmwon owaiginuwi. ²⁰ Mi nwirin ina mi itin, yo ina mi boinin, biyan inkam kiriir umir paeyar haso tisi tapi nwowo. Kara sowiirin kwankab aka kogin. ²¹ Kara kiriirsiyin dimusi bi nididgin, kira inkam paii rani. Diminin inkam nwirki haiginiiyin mi kira siirsi bi naingwoyimiyokikin pi kira mi haii. Mi sasayim inkam nwirki ninkiniyim, iriipi hiriinan pi kira swoki ingugu haii. ²² Mi biyan inkamin siya ti miyan inkam iir boinki, kira miyan inkam biyekin! Kiriir yaiya kara kiriirin wi saiirsi boin wokiyopnatkaigi. Mi kira hiriinan ninokninkini, kara inkam miiyik rani mi kara diminin inkam nwirki haiginiiyin pi kara mi haii mi sasayim inkam nwirki ninkiniyim pi kara mi ingugu haii. ²³ Mi kira umirim miyanau haigi karamae dimusi nwokin mi kara swoki itkiswo wa pini haini, yaeya umir nhirim simiir warar. ²⁴ Mi siya kamim siir kingiin nokwowim simiirin hiniina boinki, kima wara umir paeyar haso sowiir hai, iki inkamin umir paeyarim kam nwirkakin siir hauugi. ²⁵ Mi sima siir boinki, biyan inkam, siya umir paeyarim kam nwira bidi haiyin. ²⁶ Mi siya ina boinin, kara kimir boinki, yipiki inkamkin digworaekwo whiekak nonkwowim mi mi miiyik miiyiyim kara simiirin digworaekwo nhirim wi idwowa swoki inkin hauugi. Yipiki inkamkin digworaekwo hoimgak karamae nwowin mi mi miiyik mirii karamae nwowin mi mhoiia siya wi nanga nanga nwowi, digworaekwowim wi karar swoki hai. ²⁷ Mi yipiki iikamim sima io kariir nwowiyim, sima pi boriisopi, kara simiir mi kigriraowan inkam komii nwowim, kima simiirin tiriir wiku nani mi simiirin kariir whwonkam ida disomaoki. Iriig.

*Jisis siya Jerusalem hiriirin inkam komii nu kigiriraowiyin siir hiriinan
napninopkai namkin*

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Jo 12:12-19)

²⁸ Mi Jisis siya simiir yai aiir nowarkii boin digiyin mi siya biyar yap-namkwokin, siyuuin om komii Jerusalem hiriir namiyin siir. ²⁹ Mi siya om Betfasi om Betani, mhiu whirin sima dapiyin Oliv siir kingiin nwowamin mi siya biyin inkam nwisio siir kigna miriyo sowiir yikropki. ³⁰ Mi siya sowiir boinmauugi, kowa iki omin hapi nwowin siirim dam mi kowa pi donki haom irin siir kigi, sima bidi yeyok okwowin pae aka. Mi siirin inkam nwirkin bi nidwokin. Mi kowa pi siir whakainani. ³¹ Mi inkam nwirin siya kowiirin hinina srii, kowa wara donkiyin dimusi hak hai nami? Mi kowa hinina dowarkii boin, Biyan Inkam Komiiyin siya maigakin siirin. ³² Mi Jisis siya sowiirin ina yikropkiyin mi sowa ha namo mi sowa ti digworaekwo whiekakim siya boinkiyin simiirar ini kigi. ³³ Mi sowa wiesinsopin ti donki haomin siir neyokin siir houwhroko mi siir adin siya sowiir srii, kowa wari donki haomin siirin whisarii dimusi haki, ha? ³⁴ Mi sowa ina boino, Biyan Inkam Komii siya siirin maigakin. ³⁵ Mi sowa donki haomin ina hainaniyin Jisis siirim. Mi simiir yuisim donki siir idwo yimwanu. Mi sima Jisis siirin siir idwo yokmwon idwo. ³⁶ Mi siya donki siir idwo ha nidwo namn mi iikamim simiir yuisim ini siyu iirar puai winim. ³⁷ Mi siya mhiu Oliv siir haiburgigin mi ina yuunamin mi siyuuin om komii Jerusalem siirim namiyin, siir kingiin nwoniyim mi iikam isid komiiyin siir kigna miriyoim sima ina maigamaigra bwakai namim. Sima min swoki aingwokikim, kiripai kiripaiyim biya sima kigim mi sima ha kauwoknanaekiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainankiyim. ³⁸ Mi sima ina kauwokiym, Adi Komii kira ti inkam komii nu kigiriraowiyin Biyan Inkam Komiiyin siir inigi nitan siir whinkinsis haiginu! Iikamim ninomor kouanin sima Adi Komii siiramin wi wadieyar nwowi mi wi mhiu hiinsima nwowi. Krima Adi Komii krimiir Wanin ninomor kouanin siiramar daingwo iski siir inig hainanim. ³⁹ Mi Farisi kam nhirin sima ti iikam isid komiiyin saika ninkin okim mi sima Jisis siir boinki, nowamwarkaiyuan inkam, kira io kamim kiriir kigna miriyoim simiir dwoki sima yai tanki! ⁴⁰ Mi siya ina yowarkii boinin, kara kimiir boinki mi yai mikrim nwowi mi wi siya imar kauwok boinki, kariir inig hainanam. Iriig.

Jisis siya om komii Jerusalem siirsi nougin

⁴¹ Mi Jisis siya om komii Jerusalem kingiin nwowamin mi siya om komii iir kigin mi siya ini siirsiyar youwin. ⁴² Mi siya boin mi ta ti aiirin kira hinina ninokninkini, siyuuin hiinsima kiriir nwowaiginuwiyyin, yo wi wadieyar mi owi mi tariinanin ti diminin aowa aowa nwowim, kira simiir bi kigim. Mi kima wi miyik nwo rani. ⁴³ Kira wakaeki! Mhoiya ti kwira nimbiamyami mi sima wi io kiriir nwowi mi sima ieyin wi whira nopi yai kinaka niniiyim. Mi kiriirin hinda tinda wi simar kaeyokwai irkaki. ⁴⁴ Mi sima wi kiriir nonkwobumbu ninkini mi iikamim ta hiir aiir kinaka nwowim simiir warar. Mi sima siiyam wi siya nhiri idwo kigninkingik rani. Nnigaka. Dimusi rani, kira siya Adi Komii siya kiriir nanmaiwarkainanaei saiir bi naingwokin. Iriig.

*Jisis siya iikamim omaka Adi Komii siira saiir ninnowana haiyim
simiir nhinikropkikim*

(Mt 21:12-17; Mk 11:15-19; Jo 2:13-22)

⁴⁵ Mi Jisis siya omaka Adi Komii siira saiir napninopkai namn mi siya iikamim umir mai ta omaka aiir miriyoim simiirin ina yikrirop atkigigiyim.

46 Mi siya simiir swoki boinki, Yokwo Komii saeya hiniina boinka, kariir omaka Adi Komii siirim kwisboinan omakaka. Kima saiirin haiyan kamim simiir omakanan diriraerarkim.

47 Mi inokiniokin siya iikamim simiirin omaka Adi Komii siira sairar nowomwarkaiyuwikin. Mi prismi yaowae adim mi siyu komii ninokninkiniyim mi iikamim simiir biyan kam ikim, sima Jisis siir nisomaoni siyuim noksirkim. 48 Mi iikam whiekakim sima Jisis siir yai wakaeyamar naingwokripkaii mi kamim simiir bi nwowiyim siir nisomaoni siyuim asi noksirgugugim. Iriig.

20

Sima Jisis siir srugim siirin inigak nhanga nwowaiugin (Mt 21:23-27; Mk 11:27-33)

1 Mi iigwira Jisis siya omaka Adi Komii siira, iikamim simiirin yai saiir hir boinmauugin mi yaiwin miyika saiir warar mi inkin isiisiuauugin. Mi prismi biyan inkamim mi kamim siyu komii ninokninkiniyim mi kamim bi nwowi ikim. Sima siirim nitkim. 2 Mi sima siir boinki, kira krimiir boinmauugi, kira inig komii papi haigin kira ta miya saiir mariiyin? 3 Mi siya simiirin hiniina yowarkii boinki mi an kara iriipi hiriinan yai kwira kimiir sruiyim tiri. Kima kariir boinmauugi, 4 ta baptaisa Jon siya hauuwa ya Adi Komii siirga, iyie? Inkamniyar dimanka? 5 Mi sima ini sima sima yomboin amboinim mi krima hiniina boini siya Adi Komii siir hiranka nitkin. Mi yio siya wi hiniina kwaboini, kima Jon siirim naingwo tibmii karamae dimusi nwokin, ha? 6 Mi krima ha boini, yio inkamniyar dimankin mi iikam whiekakim sima wi siyani krimiir kaiyimiki whisarii rani, sima hiniina naingwo tibmiikini Jon siya profetkin. 7 Mi sima Jisis siir yai aiir asi nowarkii boinkim, krima ninokninkin tani, Jon siirin nhanga niblingin. 8 Mi siya simiir boinki mi ankara iriipa hiriinan kara kimiirin pi hiniina mi boinmauu rani. Kara ta miya saiir mariiyin ti hiniin inig komiiyin nhanga hauugin. Iriig.

Inkam biyeyim numir waina saiir kigiraowiyim simiir boiniyo yaiga (Mt 21:33-46; Mk 12:1-12)

9 Jisis siya ta boiniyo yaiya iikamim simiir boinka. Inkam nwirin wain ninkinkan numir. Mi ta wain numira kam nhirim simiir in yonkwo sima umir mi saiir mariiyim. Mi siyarin om whirin aru nwowin ii haruwa bi nini owoukin siirin. 10 Mi iya numir waina saiir ningugu haiyana mi siya whisarii mi priimiriyan inkam nwirin siir yikropki, ti kamim numir waina saiir mariiyim simiirin. Siya minam naingwokin ta numira saiir nae nhirim siir hauuwim. Mi kamim sima ta numir aiir mariiyim sima ti whisarii mi priimiriyan inkamim siir yipimparki. Mi siirin ini nhanga swoki ikropkiyin. 11 Mi siya miyan inkam nwirin ina swoki ikropkiyin simiirin. Mi siirin iriipi hiriinan ina mi tirbumbu haiginugiyin mi sima siirin ini nhanga mi ikropkiyin. 12 Mi siya miyan inkamim nwoimaka ina mi ikropkiyin. Mi sima siir tirbumbu haiginugi mi siirin yaba hiriir yikrirop apniki. 13 Mi numiran adin siya boin, kara wi panina tiri? Kara wi kariir yinisim yinkamiyin kara naingwokwonanaeyin wi sairar nikropki mi sima wi siir yaiyar nwoki wakaeyoknaei. 14 Mi ti kamim ta numir aiir mariiyim sima kigwin siir yinisimin namin. Mi sima hiniina boin, ti yinisimin siya numiran adin siir yinisimkin. Humbae, krima siir nisomaowi mi ta numira saiirin wi krimar nwoki onkwowim. 15 Sima siirin numira saiir hiranki kinaniyamim mi siirin numwo hir yisom itkingik. Mi Jisis siya simiir srugim mi ta numira saiir adin siya simiirin wi panina tiri, ha? 16 Mi siya wa niti, ti kamim ta numir aiir mariiyim wi siya nisomsom aokaowi. Mi siya ta numir waina kam nhirmi

hauugi. Mi ti iikamim sima hiriinan wakaeyim mi sima ina boinim, siya hiriinan kipi tirmimin. ¹⁷ Jisis siya simiir kaokiyin mi ina sriigiin, ta yaiya Yokwo Komii saiir nwowim saiir yaimwoka yaimwowa paniina boinka? Ti yinpaeyin omaka miriyan kamim sima nitkaigiin tariinanin siya ini biyan yinin omaka kougou nwowin siir hiriinan yimbiyamim.

¹⁸ Iikamim sima ti yinpaeyin siir idwo nikii, wi hindara niki ikrimkrip iuguguski. Mi ti yinpaeyin siya inkam nwirni idwo nikii mi siya wi ti inkam iir nisimsiin iuguski mi wi dimin sisimnan namwo iuwi, Jisis siya hiniina boinkin.

Umir hauuni siyugin.

(Mt 22:15-22; Mk 12:13-17)

¹⁹ Mi kamim siyu komii ninokninkiniyim mi prismi biyan inkam ikim sima ina ninokninkinim Jisis siya ta boiniyo yaiya simiirar boini. Mi ta ii airarin sima ina nhangiyim siir nonkwowam mi ini iikam imiirsi yididim. Iriig.

²⁰ Mi sima siirimim ina kaowim. Mi sima kam nhirim simiirin umir saingi mi ina yikropkiyim siir kanau kigam. Mi ti kamim sima inkam miyiknan niksisaenamkim, sima siirim kinankiugim. Siya pi yai biyie kwir boini mi sima siirin wi inkam komiirin nu kigriraowiyin wi siir in hauuwi siya hidam mi siir wi hik kimpipisu siya hauuwi. ²¹ Mi ti kamim kanau kaowim sima Jisis siirin hiniina boinki, inkamim dimin taeminim sim nowamwarkaiyuwiyim krima bidi yinokninkinim, kiriir yaiya saeya ini wadiyar ywowa, kira iikamim simiirin yai miyik imiirar sibgu boinmamauwikin. Kira kamim inigakim simiirsi bi nididikin. Niingaka. Kira Adi Komii siir siyiuim mi siir yaimwokiayaimwowim, iikamim simiirin saiirar boinmamaaukin. ²² Kira paniina naingwowi? Krima umirim takisa inkam komii Sisa om komii Rom kigriraowiyin siir hauu, aniya? Iyie? Niingaka? ²³ Mi Jisis siya bidi yinokninkinin, ta sima siir kinankiua. Mi siya simiirin hiniina asi boinkin, ²⁴ umir kwira kariir wiisiimauugi. Ta aknain inig minim ta umir aiir nwowim nhiniirga? Mi sima boin, Sisa siirga. ²⁵ Mi siya simiir boinki mi Sisa siir diminin yo kima om komii Rom siir kigriraowiyin Sisa siirar hauu. Adi Komii krimiir Wanin siir diminim yim kima Adi Komii siirar timi hauu. ²⁶ Mi ta yaiya saiirin iikamim simiir whwonkam ida wi swoki kinankiua rani. Dimusi rani, siya yai biyie kwir bi boinkin mi sima ta yaiya saiir saiirar yaingwokwonanaeyim mi sima yai bi wakae boinkim. Iriig.

Sima Jisis siirin iikamim naonamiyim mi ha swoki insiin idwowyim simiirim sriigim

(Mt 22:23-33; Mk 12:18-27)

²⁷ Mi kam nhirim Sadyusini isidin simiir hiranim sima Jisis siirim nitkim. Sadyusi sima hiniina boinkim: Inkamim naonamiyim bi swoki insiin idwodikim. ²⁸ Mi sima siir sriigi, inkamim dimin taemin nowomwarkaiyuwiyin Moses siir yai kwira biya krimiirimim hiniina winboinkika mi inkam nwirin wig nonkwonaei mi siya yiniekek bi nwokin mi ha naonami mi ti inkamim siir wiga wi siir nomousim ieyar swoki haai. Mi siya wi siir yaowaeyin siir yinisim imiir nwoki iyowim. ²⁹ Mi iwinyawowim iriirar nwisawowi. Mi yaowaeyin wig siya yonkwona mi siya ini yinisim karamaeyar yaonamin. ³⁰ Mi nwisaka siya swoki onkwona ta wig aiirin. ³¹ Mi mhoiia nwoimaka iriipi hiriinana mi tir. Mi ti iwinyawowim ta wig aiir nonkwonam sima ini yinie niyo karamaeyar yaokaowim. ³² Mi mhoiia ta wiga iriipa hiriinan ina mi aonaya. ³³ Mi iya inkamim naonamiyim sima ninsiin idwowa, ta wiga saeya wi nhiniir wig nwowi, ti iwinyawo iriirar nwisawowi saiir nonkwonam sima?

³⁴ Mi siya simiir yai aka hinina yowarkii boinki mi tariinanin ti nu iirin wigkamim wa napninkwonaei. ³⁵ Mi iikamim naokaowim sima ha swoki insiin idwowi mi omwai waiyaei mhoiyya sima wi wigkam ninap nonkwonani siyugak nwo rani. ³⁶ Mi sima wi nao rani. Sima wi Adi Komii siir paekwosimim simiir hiriinan nwowi. Adi Komii siyar hidninsiin idwokin ie hirankin. Mi sima wi siir yinisim asi nwowi. ³⁷ Moses siya krimiirin bidiyar sibgu boinmauwwin, iikamim ie anki swoki ninsiin idwowyim simiirin. Yokwo Komii saeya ti paekikopin, paeya niutingi karamae nwowi saeya ninunamin simiirin hinina boinka, Biyyan Inkam Komiiyin siya Ebrahim siir Adi Komiiin mi Aisak, Jekop sowiir Adi Komii warargin. ³⁸ Mi iriipi hiriinan kamim naowim, Adi Komiiyin simiir Adi Komii rani. Niingaka. Ti Adi Komiiyin kamim omwai waiyayokiyokiyim ieyankin ninsiin idwowyim simiir Adi Komiiin. Mi iikamim Adi Komii siya nimbinim mi omwai swoki waiyam mi sima inokiiinokin wi Adi Komii saikar nwoyokiyokiayami. ³⁹ Mi siya hiriinan boinin, kam nhirim siyu komii ninokninkiniyim, sima siir yai aka ina yowarkii boinim, inkamin dimin taemin nowamwarkaiyuwiyin, kira yai wadieyar boinkin. ⁴⁰ Mi sima yai nhirim siir swoki sriiyamin ini yididim. Iriig.

Jisis siya Farisi simiir sriigin inkamin Adi Komii siya nikropkiyin Kraisin krimiir nanmaiwar kainanin siirin
(Mt 22:41-46; Mk 12:35-37)

⁴¹ Mi Jisis siya simiir boinki mi sima hinina dimusi boinkim, kraisin Devidni yinisimkin, ha? ⁴² Mi yokwo Samim Devid siya hinina boinkin, kariir Biyyan Inkam Komiiyin siya kariir Biyyan Inkam Komii iirin hinina boinkin, kira kariir ina iniga saiir didwo.

⁴³ Devid siya Krais siirin hinina boinkin, mhoiyya kara kiriir sau omomin wi kiriir aowa nokmwim owaiginiuwi.

⁴⁴ Devid siya siirin Biyyan Inkam Komii dapikin. Mi siya siir yinisim dimusi swoki kwokiukin mi Farisi kamim sima hinina sriigim, ha? Iriig.

Kamim siyu komii nowamwarkaiyuwiyim simiir siyugin
(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

⁴⁵ Mi iya iikam whiekakim sima hirar nwowim sima Jisis siir yaiya saiirar wakaekim. Mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, ⁴⁶ kima ti kamim siyu komii ninokninkiniyim simiirsi mintarao. Sima yuis priei ara nii apamar naingwowikim. Mi sima minamar mi aingwowikim, iikam whiekakim sima simiirin maeyauwa iripa nwowiya saiir nokboinmararim. Mi sima minamar mi aingwowikim iikam whiekakim simiir whwonkam ida omaka Adi Komii siir yai nidwokai wakaeya mi saiir biyyan ipii imiir nidwokaiyim. Mi biyyan ipiyya nae komii nidwokai aeyim saiir mi idwokaiyim. ⁴⁷ Mi sima wig igabaeyim simiirar mi iksisaekim. Simiir omaka imiir nii kinimbimbir haiikim. Mi sima nhwo priei minam kwisboini iikamim simiir inig hainanin. Mi mhoiyya Jisis siya niti sima wi hik ti hiriinan dimin imiirsi haii. Iriig.

21

Wig igabaeya saeya umir Adi Komii siir hauuga
(Mk 12:41-44)

¹ Jisis siya ha kaoyokiyokiyim mi siya kam umirkakim sima umir miyya Adi Komii siir omaka saiira, saiir nitkaikaiyuwi. ² Mi siya kig wig igabae paeprikaba mi saeya umirsim kwiso Adi Komii siir miyanau hiriir haigigi. ³ Mi siya ina boinkiyin, kara kimiirin yaimwower boinki, wig igabae paeprikaba saeya umir komii iirar haigigika mi saiir siyuin saeya hauugiya umir

ini ti iikam whiekak imiir haiburim. ⁴ Ti kara hiriinan dimusi boin tani. Mi ti iikamim sima umir whiekakakaigim mi sima haamiyara hauugikim, diminin Adi Komii siir priihauunan. Mi ta wiga saeya umir karamae kinga. Mi saiir umir haamiisima ini simiirar hauuswokiim. Mi saeya nae sainan umir karamaeya ywokiya. friig.

Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir boinkin wi sapi bimbürgi
(Mt 24:1-2; Mk 13:1-2)

⁵ Kam nhirim sima hiniina boinkim Adi Komii siir omaka aiirin, ta omaka saeya omaka wadieka sima siya miyikim simiir puuagim mi diminin Adi Komii siir priihauuwim simiir warar mi puuagim. Mi Jisis siya boin, ⁶ ti digworaekwuwim tariinan kima kigim, iya nimbiamim mi sima siya nhirin wi siya nhirni idwo kigninkin o rani. Mi sima wa nhimnhinkii iuguguski mi simiirin wa nitkaigaiki. friig.

Jisis siya hik whiekakim nimbiamanim simiir boinkin
(Mt 24:3-14; Mk 13:3-13)

⁷ Mi sima siir sriigi, inkam nowamwarkaiyuan inkam, ti diminin wi paka hiniin iya sae nimbiamim? Mi wi piki hiniin diminin siya nimbiamim biyirin mi krima wa nwoki inokninkinim, ti diminin imi kingiina nwowim wi simbi nimbiamim, ha? ⁸ Mi Jisis siya ina boinin, kima mantarao, kimiirin wi sima niksisaesi. Mi sima whiekakim sima wi kariir inig iir nini dapni mi sima wa boini, ti inkamim Adi Komii siya nikropkiyin, yo karargin! Mi sima wi hiniina boini, iya kingiin nwowa mi kima simiir mhoii kipi nam. ⁹ Mi mhoyiya kima wi hiniina wakaei sauwa ini ninita mi yayiya ini mi iniiya mi kima kakak kipi nwo. Ti hiriinan dimininim bii wi sima nimbiamim mi kima iya Jisis siya nitina wi asiima niki imbiyam tani. Nungaka. ¹⁰ Mi siya simiirin hiniina boinki, nu whiran iikam isid whirin, wi nu whiran iikam isid whirin yayi sima ninii. Mi inkam komii nwirin nu kigriraowiyin siir isidin, wi inkam komii nwirin iriipi nu mi kigriraowiyin wi yayi siir isid inaka mi ninii. ¹¹ Mi ti nu iirin nin komii komiiyim wa nimbiamim. Mi maeyau nhirim mhai komii wa ma aowi mi naokao komii komiiyim wa mi imbiyamim. Mi ninomor kou hirin wa nimbiamim dimin kirieyim kimiir kwoin imiir kimainokam.

¹² Mi ti digworaekwo whiekakim wi niki imbiyam tani mi sima kimiir nonkworimdinu diriraerar bumbuwu. Mi sima kimiirin wi omaka Adi Komii siira wi saiir hir boinhiuriyiu boini mi sima kimiirin wi maeyau biyie huuyokiyokaiiya mi biyie mriiyya wi saiir nikmwim apninopkaigi mi sima wi kariir inig iir nikwowsiyim tiri, whisarii rani, kima kariir mi kigna mriigim mi kimiirin wi sima nikunamim, inkam komiiyim nu kigriraowiyin mi kamim omom omom kigriraowiyim simiiram. ¹³ Ti hiriinan iya saeya wi kimiir siyiu miyik nwowi kariir yaywin kibi aiir boinmimauuwim. ¹⁴ Mi kima yayiya kima nowarkii boinana simiir saiirsi kipi naingwoyimiyok. ¹⁵ Mi yayiya kima boinana wi kara hauuwi mi ninokninkin aka. Omomim sima ta yayiya kara hauuwa wi saika nantamyiriyir tani. ¹⁶ Kimiir yopii ad mi nomousisim nomiiyau mi kimiir iripa o nhieyim kimiirin wi sima kinmauu iti kimiir sau omomin simiirin. Kimiirin nhirim kimaka nwowim wi simar nisomaowi. ¹⁷ Iikam whiekakim simiir kwoinin haugihauga wi dimusi whieye rani kimiiramim, kima kariiram naingwo tibmiiigim. ¹⁸ Mi kima kariiram naingwo tibmiiikini mi kariir mi aiir sibgu onkworinu mriii mi kima wi swoki kigugu rani. Nungaka. ¹⁹ Kima kirieyar sibgu o mi kima kimiir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wa swoki haiyim. friig.

Jisis siya om komii Jerusalem siir boinkin wi sipi nidwomaii
(Mt 24:15-21; Mk 13:14-19)

²⁰ Mi mhoiyya kima ha kigi sauan omomin ini om komii Jerusalem siir namwokwoyokainiyim mi kima ha dinokninkin, iyya ti om komii iir nidwomwaiyana ini kingiin nwowa. ²¹ Mi taka iyya nu Judia hiran iikamim sima wi mhuu iir nidamami. Mi iikamim hir nwowim sima ti om komii siir haiburgik mi maeyau kwira dam. Mi iikamim om komii siir yaba nwowim, sima siir hariir kipi swoki am. ²² Dimusi rani, taka iyya ya saeya Adi Komii siya swoki tirbuwana iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim simiir dimin biyie whiekakim simiirsi mi yai whiekakim Yokwo Komii sair hir nwowim wa nimbiamkini. ²³ Mi naingwoyimi yok komiiga wigim yinpiugak nwowim mi wigim yinisim mwii haigiyu imiyyaeyim ta iyya sairin! Hik komiyya wi ti nu iir nimbiammi mi Adi Komii krimiir Wanin siir kwoinin haugihauga whiyeya wi ti iikam isidin siir naeyiskaiyiwi. ²⁴ Mi simiirin wi kamku ieyar niuguguski. Mi simiirin wi simiir sauan omom ieyar ninkinikou hainami mi simiirin nu whiran isidin simiir bopwoniya nini hauugigi. Mi iikamim naingwo tilmii karamaeyim simiir iga om komii Jerusalem siir namikwoni mi ti iikam isidin sima wi hiriyyar digi mi om komii Jerusalem wi simiir iniga nwowi mi wi simiir iyya Adi Komii siya nimbina simiiram wi sairar digi. Iriig.

*Yaowae Adin ninomor kouanin siya nitni ii aeya
(Mt 24:29-31; Mk 13:24-27)*

²⁵ Diminpai diminpai wa nimbiammi bie bwan nauun simiirin. Mi nu tirin iikam isid whiekakim simiir kwoinin wa noki, hinin komiyya bipibipiyakina whii komii Solwara hir sairsi. ²⁶ Mi iikam whiekakim simiir kwoinin wa naingwowi. Aei! Dimu dimin biyiekim krimiir nimbiamim mi simiir kwoinin wa noki mi nhowa wa mi aowabrombrokainami. Dimusi rani, dimin komii komiyyim ninomor kouanim wi ninanar nitki. ²⁷ Takana saeya nimbiammi iyya mi wi sima kigwini kara Yaowae Adin ninomor kouanin ini waumirsim kwira saika ninkin itin, siya kirie komiigakin. Mi dimin komiyyin paenan niuyaeiyin wi saika ninkin iti. ²⁸ Mi mhoiyya ti dimin hiriinanim sima nimbiamm bwakani mi ta iyya kima wa dokwo. Mi kimiir mwowim wa kininsiina kaoki. Dimusi rani, iyya Adi Komii siya kimiir nanmaiwarkainana saeya kingiin bidi yamwoniya. Iriig.

*Whrou siya ii nusiimauuwikin
(Mt 24:32-35; Mk 13:28-31)*

²⁹ Mi Jisis siya boiniyo yai kwira simiir boinki. Siya ina boinin, kima whrou siir kigi mi pae nhirim simiir warar. ³⁰ Mi kima hiniina kigi auwim ini nisabim whrou wokam, kima ha dinokninkin op komiigi niuni iyya ini kingiin nwowa. ³¹ Mi iriipi hiriinan kima ti digworaekwo whiekakim nimbiamim simiir kigi mi kima wa dinokninkinki, iyya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ini kingiin nwowa. ³² Kara kimiirin yaimwovar boinkini, iikam whiekakim ta ii aiir niki owim sima wi niki ao rani mi ti dimin whiekakim sima wa nimbiammi. ³³ Nu ninomoro yo wa digi mi kariir yaiya wi wara dig rani. Nnngaka. Iriig.

Mi kamim siir kigna miriyyim sima mintarao

³⁴ Mi kima, kimasiyar mintarao inokininokin kima nae naeyarimar kipi naingwo, kima opa kwiyae whaowaeiyya sair kipi kwiyae. Mi kima dimin taeminim piu aiir nwowaiyiniwiyim wadie, simiiram kipi naingwo. Mi siyiu hiriinanin kimiirin wi siya nikwowaisii, kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin kariir iyya saeya wi kimiir nimbini, sauin wraisu namitiwiyin siir hiriinan. ³⁵ Iyya kara swoki iti, ta iyya iikam whiekakim mi nu haimeihaimiyyim hinda tinda nwowim wi simiir

nimbiam. ³⁶ Hinokiinokin kima hindara waikao. Mi iinokiinokin kima nhwo Adi Komii siirimar kwisboinanae, siya kirie kimiir hauuwim. Mi ti diminin siya nimbiam mi kima wi wadieyar nwoki mi kima wi Yaowae Adin ninomor kouanin wi siir whwonkam ida nokwowi.

³⁷ Mi iinokiinokin Jisis siya iikamim simiirin Adi Komii siir omaka saair hir nowamwarkaiyugin. Mi niyaka siya pi mhu whirin sima dapiyin Oliv pi siir nini whwonkaowi. ³⁸ Mi iikam whiekakim sima imuma nhingiyakwokikim Jisis siir yaiya saair wakaeyim Adi Komii siir omaka saair hir. Iriig.

22

Prismi biyan kamim mi kamim siyu komii ninoknikini ikim, sima Jisis siir nimprio hainam tirkim.

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Jo 11:45-53)

¹ Mi iya wou nikwo aeiya dimin whirki kimbu karamae nwowiya bretin yis karamaeyin siira, sima saairin Pasova dapikim saeya wi sapi nimbiam.

² Mi prismi yaowae adim mi kamim siyu komii ninoknikiniyim, sima Jisis siir nisomaoni siyuam hansirkim. Mi sima ini iikam imiirsi yididim. Mi sima ina boinim, krima Jisis siirin wi panina nisomaowi?

Judas siya Jisis siirin bidi yimbini bi nwowi kamim simiir napwouwim.

(Mt 26:14-16; Mk 14:10-11)

³ Mi Setan siya Judas Iskariot, sima dapiyin, siir kwoin iir huirworwokaigin. Mi siya ti kam iuur nwiso Jisis siir kigna miriyyim simiir nwrin.

⁴ Mi Judas siya prismi yaowae adim mi kamim Adi Komii siir omakam simiir kigriraowiyim, simaka ini boiniu. Siya hiriinan minam tirkin, Jisis siir nisomaoni siyuin siirim hansirkim simiir in hauuim. ⁵ Mi sima ini maingimainga ywokiyim. Mi sima ina kitibmii boinim umir siir hauuwim.

⁶ Mi Judas siya simiir yai aairin ini wadieya ywokiyim. Mi siya ina hansirin Jisis siirin simiir kinmauu itim. Mi siya minam naingwokin iikamim sima ti diminin siir kipi ninoknikin. Jisis siir kinmauu iti. Iriig.

Inkam nwiso Jisis siir kigna miriyo yaewouwa saair naeyim sowa ini diriraerarkwokin

(Mt 26:17-25; Mk 14:12-21; Jo 13:21-30)

⁷ Iya wou nikwoaeiya, dimin whirki kimbu karamae nwowiya, bretin yis karamaeyin ina yimbiam. Mi ta iya sima sibsib yinisim iirin wi saair nisomaowi, ta Pasova nae komiyya saair naeyam. ⁸ Mi Jisis siya Pita, Jon, sowiir yikropki mi siya sowiirin, ina boinimauugiyin, kowa dam, krimiir naeyim wou nikwo aeyim, pasova, pi kowa tini diriraerarkwokin, krima naeyam. ⁹ Mi siirin ina yowarki boinkiyin, kira panina naingwowi, kira pi papi diriraerar haigin kwokini?

¹⁰ Mi siya sowiirin ina boinimauugiyin, wakae! Kowa pi om komiyya hiriir napninpokainami mi inkam nwrin op twokak haiyapni, siya kowiirin pi siyu hir napyiskaiwini mi kowa pi siir mhoiyar dam. Mi omaka siya mi apninopkainami, wo kowa pi saair warar timi apninopkainam.

¹¹ Mi kowa pi ta omaka saair adin siir tini boiniu, inkamin dimin taemin nowomwarkaiyuwiyin, siya hinina boinkikin, siir maeyaua huyokiyokaiya, nae diriraerarana ini papi nwowi? Kara mi kariir mi kigna miriyyim kamim, krima nidwokai aeyam, ta Pasova aair. ¹² Kowiirin wi siya nisiimauuwi, maeyau komiyya huyokiyokaiya koua nwowi pi saair nisiimauuwi. Ta maeyaua hii mi ipii digworaekwo whiekakim nae min kowa diriraeraranim ini hirar nwokwokinim. ¹³ Mi sowa ha namo mi sowar kig, digworaekwo whiekakim, Jisis siyar boinkiyim hirar nwowi. Mi sowa yaewouni naeyim Pasova ina ini diriraerariwo. Iriig.

*Jisis siya bret mi op wain opa siir kigna miriyyim simiir hauugin
(Mt 26:26-30; Mk 14:22-26; 1Ko 11:23-25)*

¹⁴ Mi iya ha nimbiamama Jisis siya, siir aposel kamim simaka yidwokai hiiya saiir. ¹⁵ Mi siya simiirin ina boinin, kara kimaka ta yaewou komiyya Pasova, saiirara gwomamaair aenami. Kara wi kapi naowi. ¹⁶ Kara kimiirin yaimwouar boinkii, kara ta yaewou komiyya Pasova kara wi yaeya yaewou swoki ikwonikripna rani. Wi iya Adi Komii siya, siir iikam whiekakim simiir kigirkakana, wi saiir nadigiwi. ¹⁷ Mi Jisis siya mobisimin op wainkakin ira hai mi siya nhwo Adi Komii krimiir Wanin siiram ha kwisboinkiyin mi siya ina boin wadiekiyin, Adi Komii siirin mi mhoiyya siya ina boinin, ha, ti hai, kima kimar ti onkwokwo kwiyaeyam. ¹⁸ Kara kimiirin pi hinna boinkii, kara pi ta wain opa tariinanana pi saiir kwiyae rani. Nningaka. Wi iya Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana wi saiir nadigiwi. ¹⁹ Mi Jisis siya bretin ina mi haiyin mi siya ina mi kwisboinkiyin, Adi Komii siiram mi siirin ina boin wadiekiyin. Mi siya simiirin ha ninooop hauuwun mi ina boinkiyin, tariigina ya kariir kip aeya, kara kimiirin minam hauugin, kimiir kirie haiginuwam. Mi kima hiriinan tiri mi wi kariiram nwoki aingwokiyyim. ²⁰ Mi sima ha nae digiyim mi siya op mobin iriipi hiriinana swoki tir. Mi siya simiir boinki, tiki mobin op wainkakin, ya kariir nhie aeya, ya nimbini win aeya. Kara kimiir whinkinsis haiginuwam naingwokin.

²¹ Kima kaoki! Inkamin wir kariir napwouwanin, ini kanaka warar ninkin idwokiyyin ta hii aiirin. ²² Yaowae Adin ninomor kouanin wi sipi naowi, Adi Komii siya nimbina wi saiir hiriinanar tiri. Mi kara minsi naingwoyimiyyoki, ti inkamin wir kariir napwouwin, siirin wi hindara nonkwobumbuninkin iuguskii. ²³ Mi siya hiriinan boinkiyin mi kamim siir kigna miriyyim, sima ini sima, simar yinsrii ansriyyim, ti hiriinan siyyuin siirin wi nhinga diriraerari? Iriig.

*Jisis siir kigna miriyyim sima yai minam ninkinwaomwarki boinkim yipikin
biyyan inkamin*

²⁴ Kamim siir kigna miriyyim sima yai kwira saiir ninkinwaomwarki boinkim. Sima boin, krimiir bii nwowan inkamin yipikin, ha? ²⁵ Mi Jisis siya simiir boin, nu kigiriraowiyim inkamin yim inig komiigak bidi yowim, iikamim simiir kigiriraowamin. Mi sima ha naingwowi iikamim simiirin nomiiyau dapim. ²⁶ Kima, kima kima hiriinan kipi tir. Nningaka. Inkamin kimiir bii nwowam tiri, siya inkamin i idao nwowiyyin siir hiriinan dwo. Mi kimiir biyyan inkamin siya miyyan inkamnan dwo. ²⁷ Yipikin biyyanin, ha? Mi tari ti inkamin hindara priiyidwo aeyin siya, iyie? Si rani mi tari inkamin nae diriraerariyyin mi tari siya, aniya? Kimiir kwoonim ha naingwowi siya irigi niuwi, aniya? Nningaka. Yio inkamin nae naeyin, siya. Mi an kara ti kimakar mi idwokai aeyin, ini iriipi miyyan inkamar mi owin, kimiir kinsis haiginuwam.

²⁸ Iya dimin taeminim, kariir kinanankuim, wim kima kanakar nwokim. Kima kariir bi haiburgim, kima ini kanakar yitinakiukripkaiyyim. ²⁹ Mi iya Adi Komii siya digworaekwo whiekakim, simiir kigirkakana ya kariir bidi hauugiya. Mi iriipi hiriinan kara kimiir bidi mi hauugiyyin. ³⁰ Mi kariir iya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana kima wi kanakar nidwo ae kwiyaei, kariir hii airarar. Mi kima wi ipiyya, inkam komiyyim nu kigiriraowiyim simiira wi saiir nidwokaii. Mi kima wi Isrel simiir isid iuur whiso wi simiir yai hidan inkam nwowi. Iriig.

*Pita siya digiumii Jisis siir haimriyyugin
(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Jo 13:36-38)*

³¹ Mi Jisis siya Saimon Pita siir boŋki, saimon, saimon! Wakae! Adi Komii siya wadie bidi yokiyin Setan siirin, kimiir kinankiuwam. Mi siya kimiirin wi widim sim niinibrombropiyim, wi hariinan niinibrombropi, witnidim yim sima mi kasim yim sama. ³² Mi kara nhwo Adi Komii siiram bidi kwisboinin kiriiram. Mi kiriir naingwo tibmuya wi digi rani. Mi mhoiyya kiriir kwoinin kisina haigii mi wi kariirim nwoki itim. Mi kira wi kiriir nomiiyauim. Simiir nwoki whindiriraerim. ³³ Mi Pita siya siir boŋki, Biyyan Inkam Komii, kara maeyaua huyokiyokaiya kinaka nikin hugripkiikikaiyim nidid rani mi kara wi kinakar mi aowi. ³⁴ Mi Jisis siya ina boŋkiyin, Pita, kara kiriirin pi hiniina boŋkii, panao niyyaka iuumin pi nik karama niki owi mi kira kariir inig iirin, idip idipin wi kwoima miisisei, hiniin, kara Jisis siir bi ninokninkin. Iriig.

Umir miyya mi nib mi kamkiu ikin simiir yaiga

³⁵ Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir srii, biyya kara nikropkiya kimiir mi kima umir miyya mi nib min, kamkiu min bidi hainamim, aniya? Mi yim sama ina boŋim. Niingaka, niingakiinga. ³⁶ Mi mhoiyya Jisis siya simiirin hiniina boŋki mi tariinanin inkamin umir miyya mi nib minkaki niuwi, yim simiir warar timi inkin hainam. Mi inkamin kamkiu karamki niuwi, yio wi siir yuis ailarar timi hainam, inkam nhirkim sim sainim mi yio siya, wi siir kamkiu iir nwoki sainim. ³⁷ Dimusi rani, Yokwo Komii saeya hiniina boŋkika, sama siirin wi iki inkam biyeyim wi simiir in hauugii. Kara kimiirin pi hiniina boŋi, tiki diminin kariirin wa nimbiyami. Kaimwaka, tiki yaeyim Yokwo Komii saeya boŋkiyim, tariinanin tisi bidi yimbiniyim. ³⁸ Mi kamim siir kigna miriiyim sama boŋ, inkamin nowomwarkaiyuwiyin, kira kigii! Krima kamkiuwo whisa nwowi, tirin. Mi siya simiir boŋki, hindara daingwo owougi, kima kariir yai aiar ninokninkin tani. Iriig.

Jisis siya nhwo mhu Oliv hir kwisboŋkin

(Mt 26:36-46; Mk 14:32-42)

³⁹ Mi Jisis siya ha namim mi siya mhu Oliv hariir yam, nugak siya niki tiryakwokin saiar hariinan. Mi kamim siir kigna miriiyim sama siir mhoiyyar yam. ⁴⁰ Mi siya ha nimbiyamin ta maeyau aiar mi siya simiir boŋ, wim kima nhwo tir kwisboŋ, Adi Komii siiram. Mi ti diminin wi kimiiram pi kinankiuwisi. ⁴¹ Mi siya simiirin ha haiburgigin mi yio siya arurig sa ini owi. Siya Inkamki kabitkiya mi arurig ha namikaiyuwiyu saiar hariinan. Mi siya Adi Komii siiram ogmwo hir ini huiiu, nhwo siiram kwisboŋim. ⁴² Mi siya ina boŋkiyin, Adi Komii, diminin kira tirimar naingwowi, ti dimin biyeyim, ti kariir nipiyaokiiyim, simiir swoki haiyam tiri, yio kiriirar kwoinin. Kira kariir kwoin iir kipi nwo. Niingaki, niingakiinga. Kira kiriir kwoin iirar dwo. ⁴³ Mi Adi Komii siir paekwosimin ha nitin siiram, siya yauni kinsiis haiginiuni. ⁴⁴ Jisis siya hik prasae bi haigin mi siya nhwo ina kwisboŋin. Mi siir piua bidiu ini wara yanka nitkiya. Mi ta biduwa ini nhienan nua hiriir yaokiinainama.

⁴⁵ Mi siya nhwo ha kwisboŋ digiyin mi siya ina swoki insiin apnamin kamim siir kigna miriiyim simiiram. Mi siyar kigam sama nhwo hiar whini. Ta hika ini komii yowa mi sama nhwo asi whinamkim. ⁴⁶ Mi siya simiir boŋ, kima nhwo dimuam grinkin whini, ha? Kima dinsiin idwoki mi nhwo kwisboŋ yimiiyik rani, Setan siya kimiiram kinankiuim. Iriig.

Judas siya Jisis siir sau omomin siir in hauugi

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Jo 18:3-11)

⁴⁷ Mi Jisis siya ha niki boŋaiyin mi ikam isid komiiyin ina yitin siirim. Mi inkamin sama dapiyin Judas, ti kam iuur nwisio Jisis siir kigna miriiyim simiir nwiirkin. Simiir biyyin siya nwonanikin. Siya siir kingiin minam

namkin siir nankabmamair boinim. Yio simiir ad wanmi siiyugin. ⁴⁸ Mi Jisis siya siir boinki, Judas, kira Yaowae Adin ninomor kouanki nitin siir dimusi napirimdini mi ti hiriinan siyiu kira siirin wi sau omomin siir in asi hauugii, aniya? ⁴⁹ Mi kamim Jisis siir kigna miriiyim sima ti diminin nimbiyamin siir kigim mi sima ina boinim, Biyan Inkam Komii, kira hiniina naingwowi, krma siirin kamkiuni ti hampimpit, aniya? ⁵⁰ Mi simiir nwirin, prismi biyan inkamin siir mi miriiyin inkamin, siir inigan wiina siya haingrip itkiigi. ⁵¹ Mi Jisis siya hiriinan kigiyin mi siya boin, ti hiriinan siyiuin kira ti itkiigi. Mi Jisis siir ina siir wiin aiir ha nonkwokiyin mi ini wadieyar swoki okiya.

⁵² Mi mhoiyya Jisis siya prismi yaowae adin mi kamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saair bi nwoyiyim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim, kima siir nonkworinuwam nitkim, kima wara kamkiu dan minim hainaniyim, pi hiiyan inkamin saika nintiowi, aniya? ⁵³ Inokninokin, kara kimakar nwokin Adi Komii siir inig hainaniya omaka saair mi kima kariirin, hir bi nonkwokim. Mi ta kimiir ii aeya Setan siya kariir nikwowaisiyyana. Iriig.

*Pita siya boin kara Jisis siir bi ninokninkin
(Mt 26:57-58,69-75; Mk 14:53-54,66-72; Jo 18:12-18,25-27)*

⁵⁴ Mi siya ha boin digiyin mi sima siirin ina yonkworimdinu inkikwona apnamin. Mi sima siirin prismi yaowae adin siir omaka hiriir hainam. Mi Pita siya simiir mhoiyyar yapiraowam. ⁵⁵ Mi sima paeya hira omaka aiir huyokiyokaiya saair yainau hir yamgin oni. Mi Pita siya ini simaka warar mini oniyuwun. ⁵⁶ Mi miyan wig ira saeya Pita siir kiga, siya pae hir nwoniyin mi saeya boin, ti inkamin Jisis saikar nwokin. ⁵⁷ Mi Pita siya ina boinin. Ningaka. Wig! Kara Jisis siir bi ninokninkin. ⁵⁸ Mi mhoiyya inkam nwirin ina swoki boiniyin, ni kira ti isidin siir inkam nwirkin. Mi Pita siya ina boinkiyin, nhinga boinkin! Ankara wara rani. ⁵⁹ Mi mhoiyya bi kwamhiimhiigin, inkam nwirin, ha swoki kwitin, igao yai siya ini boini, kaimwokiinga, ti inkamin siir inkam nwir ieyairgin. Mi siya nu Galili hiran inkamkin. ⁶⁰ Mi Pita siya ina boinkiyin, nhinga boinkin! Ningaka. Kara wara diminin kira boinin siir bi ninokninkin. Mi siya hiriinanar niki boinin mi iuumin ina yikiyin. ⁶¹ Mi Biyan Inkam Komiiyin ini Pita siirar haiyug okwo kaokiyin. Mi Pita siya, ta yaiya biyya Jisis siya niki boina siir, sair swoki aingwokiyyin, tapa niyyaka, iuumin pi niki ik karam nwowi mi kira kariir inig iirin idip idipin wi kwoima miisasei, kara Jisis siir bi ninokninkin. ⁶² Mi Pita siya idowiiya ha napniyamini mi siir noua hir yani iyop bwaemaiyyu. Iriig.

*Sima Jisis siir yipimpar mi yaebu siir yiewaiyyu
(Mt 26:67-68; Mk 14:65)*

⁶³ Mi inkamin Jisis siir kigriraowin siya siir yigbumbu mi siirin ina mi ipimparin. ⁶⁴ Mi sima siir whwonkamin, yuisni kikogropikou. Mi siirin ina sriiyin, kira profet inkamnanki niuwi mi kira krimiir boinki, kiriirin nhinga tiowi, ha? ⁶⁵ Mi sima siirin yai bibiyie nhirim simiir warar yinkin igbumbu. Iriig.

*Sima Jisis siirin kaunselmiyam yikiunam
(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Jo 18:19-24)*

⁶⁶ Mi mhoiyya bieyin ha nimbi idniyakwokin mi Isrelmi biyan inkam komii komiiyin mi prismi yaowae ad ikim mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim, sima iripar yamwoni kaunsel simiir omaka aiirarar. Mi sima Jisis siirin simiiram yikiunam. ⁶⁷ Mi sima boin, kira krimiir boinki, kira Kraiskin, iyie?

Kira Kraisi rani, aniya? Mi siya simiir boinki, kara kimiirin pi hinina boinkii, pi kara kimiir mi boini mi wim kima pi kariir yai aiir mi aingwo tibmii rani. Niingaka. ⁶⁸ Mi kara, kimiiramin pi diminam srii mi wim kima pi kariir wakae boin tani. ⁶⁹ Mi tariinanin mi mhoiyya iriipi hiriinan, kara Yaowae Adin, ninomor kouanin, wi Adi Komiiyin, kirie komiikakin, siir iikam whiekakin, simiir kigirkakana wi siir ina iniga sair inigmiiya nidwowi. ⁷⁰ Mi sima boin, ana, kira Adi Komii siir yinisimkin? Hi. Yo ina yowarkii boinin, wasi kimar bidi boinki iskiyin. Karargin. ⁷¹ Mi sima ina boinim, krima yaeya yai kwiram dimusi swoki hansrani? Krima whiekakar, yaiyim siya boinkiyim bidi wakaekiyim. Iriig.

23

Sima Jisis siirin inkam komii Pailat siir whwonkam ida boin wokiyopnatkaikim

(Mt 27:1-2,11-14; Mk 15:1-5; Jo 18:28-38)

¹ Sima Jisis siir yai wakae digiyim mi sima whiekakar nhinki mi Jisis siirin ina yikunamin inkam komii Pailat Romanin siirin. ² Mi siirin haningnin boinuriyu bwakainam, inkam komii Pailat saika mi sima ina boinim, krima ti inkamin siir bidi kigin siya Isrel krimiir isidim simiir siyu imiir bidi haiprid haiginiuwun. Mi krimiirin siya mi boinkin takis umirim inkam komiiyin om komii Romanin siir hauusiyin. Mi siya hinina mi boinkin mi Mesaia Kraisin karargin mi nu kigriraowan inkam komiiyin iriipi karargin. ³ Mi Pailat siya Jisis siir srii, kira Juda iikamim simiir nu kigriraowan inkam komiikin, aniya? Mi siya Pailat siir yai aiirin ina yowarkii boinin, kiarar bidi boinki iskiyin. ⁴ Mi Pailat siya ha haiyug kaowin pris simiir biyan kamim mi iikam ikim simiir boinki, kara ti inkam siirin dimin whir bi hidiyiskaikin siya dimin whir bi tirbukin. ⁵ Mi sima ini komiyya kauwok boinkiyim mi siya ta yai aiirin siyar boinkin iikam whiekakin nu Judianim simiir boinimauuwun mi siya ina yanaakiyim. Mi siya ti hiriinan siyuanu nu Galili hiranki diriraerar yokiyokiniyin mi tisi tirar namwoniyin. Iriig.

Sima Jisis siirin inkam komii Herot siir whwonkam ida boinwokiyopnatkaikim

⁶ Mi Pailat siya hiriinan yai aiir wakaekiyin mi siya simiirin ina sriigiyin mi ti inkamin siya nu Galili hiran inkamkin, aniya? Mi sima ina boinim ihi siya nu Galiliyan inkamkin. ⁷ Mi iyya sima hiriinan boinim Jisisin nu haimiiyin Herot siya kigriraowiyin mi siir hirankin mi siya siirin Herot siirin asi nikropkikin. Mi ta ti aiirin Herot siya om komii Jerusalem hirar mi okin. ⁸ Mi Herot siya Jisis siir kigin mi siya ini maingimairga ywowin. Siya siir yai imiir wakaekin mi ii haruwa rani, siya naingwokwonanaeyin Jisis siir kigamin. Mi siya minam kaokin Jisis siya dimin kirie komii whir diriraerarim siir whwonkam idan, biyya iikamki kig karamae nwowim simiir. ⁹ Mi Herot siya Jisis siiram yai kasa bi kinwamwarkii sriinanaekin. Mi Jisis siya siir yaaisim kwir bi swoki wakae boinkin. ¹⁰ Mi pris simiir biyan kamim mi kamim siyu komii ninokninkini ikim sima Jisis siir kingiin hirar yamikwoni mi sima siirin ina boin huriyu kripkaiyim. ¹¹ Mi sair mhoiyya Herot siya mi siir sauan kamim sima Jisis siir yikbumbu. Mi siirin siyu mayik bi tirkim mi sima yuis win kibiya kwira hai mi sima ta yuisa siir kaihaigini mi sima siirin ina swoki ikropkiyin Pailat siirimar. ¹² Biyya Herot sowa Pailat io sowa sowa ninwo anwowiko. Mi ta ii aiirarin sowa io bi nwoko ina yimboino. Dimusi rani, Pailat siya Jisis siirin Herot siirin nikropkikin. Iriig.

Pailat siya Jisis siir'in boinkin paeyin hiiniya nirio ninkinin siir nirinuim
(Mt 27:15-26; Mk 15:6-15; Jo 18:39-19:16)

¹³ Mi Pailat siya ina yikiunan prismi yaowae adim mi kamim Isrel simiir bi nwowi ikim mi iikam ima simiirar yikiuna. Mi sima maeyau kwiruwar hangiriyu omimir. ¹⁴ Mi siya simiirin ina boinin, ti inkamim kariiramin kima nikunaniyin mi kima siir'in hinina boin, siya iikam whiekakim simiir siyiu imiir bidi haiprid haiginiuw'in. Mi kara siir'in kimiir whwonkam ida bidi sriiyin. Mi kima wakae, ti digworaekwowim kima boin hiuriyu natkaikiyam tirim siir; kara siir'in simiir bi hidiyiskaikin. Siya dimin whir bi swoki tirbukin. ¹⁵ Herot siya iriipi hiriinan. Mi siya ini krimiiramar swoki ikropkiyin. Wakae, ti inkamim siya dimin whir bi tirbukin mi krima siir'in wa nisomao rani. Niingaka. ¹⁶ Mi kara pi kariir kam nhirim simiir nikropki siir'in idgiuni nipimparim mi kara siir'in pa swoki iuguski. ¹⁷ Mi simiir siyiuin hininkin, simiir yaiwou Pasova whiekakim Pailat siya inkamim pi nwira nikrop apniki maeyauwa mi biyie miriia huyokiyokaiya saiir hirankin. ¹⁸ Mi iikam whiekakim, sima hinina kauwok boinki komiirar ti inkamim Jisis, siir'in disomaoki mi Barabas siir'in duguski krimiiram. ¹⁹ (Biiya yai kwira Barabas siya niniika om komii hir biyan kamim omom omom kigriraowiyim simarkar mi siya inkam nisomaokin mi sima siir'in maeyauwa mi biyie miriia huyokiyokaiya saiir asi nikrop apniopkaiikin.) ²⁰ Mi Pailat siya simiirin yai ina swoki boinin. Siya Jisis siir iuguskiyam naingwokin. ²¹ Mi iikamim sima ini komiia kauwok boinkiyim, siir'in paeyin hiiniya nirio ninkinin siir dirinugi! Siir'in paeyin hiiniya nirio ninkinin siir dirinugi! ²² Mi Pailat siya kwoimaka simiirin ina swoki boinkiyin, dimusika? Ti inkamim siya dimu tirbukin? Kara siir'in dimin whir bi hidiyiskaikin mi krima siir'in pi kariir kam nhirim simiiram nikropki sima pi nipimparim mi siir'in pa swoki iuguski. ²³ Mi sima ina kauwok boinanaeyim, siya Jisis siir'in pae hiiniya nirio ninkinin siir nirinuim. Mi ti yayim sima kauwok boinim Pailat siir yaiya aairin ini sima ikwowaisigiyim. ²⁴ Mi Pailat siya ini simiir yai aairar wakaeyoknan. ²⁵ Mi iikamim sima ti inkamim yai niniyin biyan kamim omom omom kigriraowiyim simaka mi inkam nisomaowin siir'in kauwok boin siir swoki ikrop apnikiyim simiiramin mi Pailat siya siir'in ina yuguskiyin. Mi siya simiir yai aairar wakaeyokna mi siya Jisis siir'in ina hauugiyin sauan kamim simiir in mi sima siir wa nwoki isomaowim.

Sima siir'in paeyin hiiniya nirio ninkinin siir yirinugi
(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Jo 19:17-27)

²⁶ Mi om komii Rom hirin sauan kamim sima Jisis siir'in ina yikiunamim mi sima inkamim nwira yapyiskai, Saimonin om komii Sairiniyanin siir. Mi siya om komiia hiriir napniopkainamim nitkin mi sima siir yankabrino mi ti paeya hiiniya nirio ninkinin siir yikmwon itiyiskai mi siya ini Jisis siir mhoiia yitiyiskai apamin.

²⁷ Mi iikam kasa rani, siir mhoiia napnamim mi wig kasa rani, Jisis siiram ninou nwamwanamim. ²⁸ Mi Jisis siya ina haiyug boinkiyin, kima ti om komii jerusalem wigim, kima kariirim kipi nou. Kima kimasiyar douna mi kimiir yinisisim imiirsi warar. ²⁹ Wakae, mhoiia igwira nimbiamim mi iikamim sima wi hinina boini, wigim yinisisim naokaina karamae nwowim, yinisisim imiirin nwoi haigiyu imiiae karamae nwowim, sima ha maingimairga.

³⁰ Mi ta iia sima wi iki mhoi komii mi mhoiisimim simiir boinki, kima krimiir idwo wini pamkirinuni! ³¹ Mi om komii Rom hirin iikamim sima siyiu biyie kariir tiri, kara inkamim dimin biyie tir karamae nwowin mi

mhoiyya sima tari simiirin siyiu biyie komii warar ninkin tiri, kamim dimin biyekakim. Mi sima wa digiuguski.

³² Mi kamim yaii niniiyim sima inkam nwiswo sowiir warar yinkin ikianam, sowa siyiu biyie diriraerarko. Mi sima sowiirin Jisis saika ninkin isomaowam naingwokim. ³³ Mi sima maeyau kwira saiir yimbiam, ta maeyauwa saiir inigin mwokiuka. Mi ta maeyauwa sima Jisis siirin hir nirinugim paeyin hiniya niro ninkin siir. Mi sima ti inkam biyie nwiswo sowiir warar yinkin irinugi mi nwirin Jisis siir iniga mi nwirin yaioyaeya.

³⁴ Jisis siya ina boinin, Adi Komii, kira simiir dimin biyeyim simiir haiy-oprimdiyiumiigi. Sima ninokninkin tani ti diminin sima tir iirin. Mi sauan kamim sima satu ina gwowim siir yuis aiirim mi inkamin pi kaigrinuwi mi ta yuisa pi siya haii. ³⁵ Mi iikamim sima ini hirar yokwowim mi ina kaowim. Mi biyan kamim nu Judianim sima siirin hinina yigbumbu, siya iikam nhirim simiirarar whindiriraerarkin. Mi Kraiskingi niuwi siirin Adi Komii siya nimbangi mi siya, sisiyar whin diriraerarna. ³⁶ Mi kamim sauanim yim iriipa hiriinan kingiin ha mi itim siir mi igbumbu. Mi sima op waina kwoin kausriiya siir yaka hauu. ³⁷ Mi sima ina boinkiyim, kira Juda simiir nu kigriraowan inkam komiiki niuwi mi pi kinakinar whindiriraerarna. ³⁸ Mi siir mwo koua nwowa yaiya, hinina winboinka. Ti inkamin Juda simiir nu kigriraowan inkam komiikin.

³⁹ Mi ti inkam biyie nwiswo Jisis saika ninkin irimdinuwo mi nwirin Jisis siir yigbumbu. Kira Mesaia Kraiskin, aniya? Mi kira kinakinar diriraerarna mi pi kririir warar mi whindiriraerar. ⁴⁰ Mi nwirin siya ta hiriinan yai aiir wakaekiyin mi io siir yo mi krira ta siir hiriinan hik aiir haii mi kira Adi Komii siirsi nidad rani, ha? ⁴¹ Sima kririir nisomaowi siyiu biyie krira tirin siirsi, sima siyiu miyik iiar mi tiri. Mi ti inkamin siya dimin whir bi tirbugin, siya wi whisariiyar naowi. ⁴² Mi siya ina boinin, Jisis mhoiyya kira kiriir nu kigriraowan inkam komii nimbiam mi kira kariirin wi timi naingwo. ⁴³ Mi Jisis siya siirin ina boinin, kara kiriirin yaimwowa boini, kira panaoin pi kanakar nwowi ninomor kou hir. Om miyikin iikam miyikim omwai sim waiya yokiyokiyin siir. Iriig.

Jisis siya naonamaeya

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Jo 19:28-30)

⁴⁴ Mi iya hiriir tiriir nabie bopwo nwowa. Mi hinda tinda iya ina kakauu iuguskiya mi ti nu whirkakin ini niya ywokiyyin. Mi bieyin nad nworibin ii kwoim hinin mi iya ina swoki pirkinkiriba. ⁴⁵ Mi iya niya niki owa ta yuis komiyya omaka komiyya Adi Komii siira maeyauwa haiyokiyokikaiya dimin whirk kimbu karame nwowa siir nitomanouwa ini bopwoniya yinwhitamkiya mi mirkwisa yimbiam. Mi ti siyiuin Adi Komii siya krimiir nisiimaugikin. Mi krima nhwo siirim kwisboini siyugak bidi yamwowiin. ⁴⁶ Mi dimin taeminim nimbiam digiyim. Mi Jisis siya ini komiyya kauwok boinkiyin, Adi Komii, krimiir Wanin kariir inigin yokiyokiyin pi kiriir in hauugigi. Siya hiriinan boinkiyin mi siya ina yaonamin. ⁴⁷ Mi sauan kamim simiir biyan inkamin siya ti dimin iir kigiyin mi siya ini Adi Komii siir inig iiar hainankiyin, siya ina boinin, ihi, kaimwoki kaimwokinga, ti inkamin siya inkam miyiki miyikin. ⁴⁸ Mi iikam whiekakim sima siir kaowam nitim mi sima ti digworaekwowim nimbiamim simiir kigiyim mi sima ini simiir ingas imiirar pikrimgribgiyin mi ina swoki amim simiir omaka. ⁴⁹ Mi Jisis siir nomiyyau whiekakim, siir sibgu ninokninkin mi wigim nu Galliiyanim biya Jisis siirim nitim, sima aruriga yowoko mi sima ina kigmimikim ti digworaekwowim nimbiamim. Iriig.

*Mi sima Jisis siir piuis biyieya siiyenowin siir ini kikaigik
(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Jo 10:38-42)*

⁵⁰ Mi inkam nwirin hirar nwokin, siir inigin Josepkin. Siya wadieki wadiekin, siya Juda kaunsel inkamkin. ⁵¹ Mi iki kaunsel kam nhirim omisim kigriraowiyim simiir kwoin aka bi nwokin, ti diminim sima Jisis siir tiram minim. Siya om Arimatia nu Judia hiran inkamkin. Yo siya iya Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana sairam nwowikin. ⁵² Mi ti inkamin siya ina yamin inkam komii Pallat siir omaka mi ina sriyin, siya Jisis siir piuis nhinga sair hainamin mi siya ini wadieya ywokiyyin. ⁵³ Mi Jisis siir piuis biyieya siya sair hiunis haiyin, pae hiiniya nirioninkin siir hirankin. Mi yuis whisiinana sair higrinu mi siya siir piuis biyie aiirin siyano whirin siir kikaigik. Mi ti ieyin sima siya komiyya sair nopkikaikin. Mi biyya sima ti ie iirin inkam nwir bi kikai miminkin. ⁵⁴ Taka iya Fraideka sima Juda simiir ii komiyya Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwoiyya sair nae digworaekwo imiir diriraerar haiginkim saeya wi sapi nmbiyami.

⁵⁵ Mi wigim nu Galili hiranki nitim Jisis saika mi sima Josep siir mhoiyar yam. Mi sima ti ie iir warar kigmimik. Mi sima Josep siir warar ninkin kaokim siya Jisis siir piuis biyieya wi panina namisi diriraerar haigi. ⁵⁶ Mi sima ha kig digikim mi sima ina swoki amin simiir yapa yapa omaka. Mi sima wa minim mi digworaekwo miyik miyikim piu miyik whakiyim ina diriraerar haiginim. Jisis siir piuis biyieya sair naokinim, pi whiisi mi simiir ii komiyya Sabat nikiuwiya sima piu siiskuwak, siyu komii siya boina mi sair hiriinan. Iriig.

24

*Jisisin ieyankin bidi yinsiin idwowin
(Mt 28:1-10; Mk 16:1-8; Jo 20:1-10)*

¹ Mi wik kwira sair biyan iya Sande sima nugak imumar yamyakwok sima maeyauwa Jisis siir haingikaiya sair hiriir yam. Sima wa in piuii miyik whakiyin siir hainam, biyya sima niki diriraerar haiginim mi sima ina hainamin. Mi sima Jisis siir piu aiir naokinim tirkim. ² Sima ta siyya aiir kig, sima niki warkikua, sairin sima bidi warakpitkikiya. ³ Mi sima ha napnopkai namim mi sima ninomor kouan, Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir piuis biyie aiir bi kigim. ⁴ Sima ina yangwoyimi yokim mi sima inkam nwisowiiir kig simiir kingiin hirar nokwowi sowiir yuiso hindara kigniyaei. ⁵ Mi ti wigim sima sima nidid prasae bi kikinkim. Mi sima ogmwo niimwowim nua hiriir kaiyirou nam mi simiir whwonkamim ini nua hiriir kaowim. Mi ti inkam nwisowiiir simiir boin, kima inkamin omwai waiyokiyokiiyin siiram dimusi hansiri ta maeyauwa inkam haingikaiya, inkam whirniya sair, ha? ⁶ Siya tapair nwo rani. Bidi yinsiin idwo namim! Kima yaiya biyya siya kimiir boinmauuwa sair ti swoki aingwowaerkaigi, ii siya nu Galili hirar niki owin. ⁷ Siya kimiirin hiniina boinmimaugun, sima Yaowae Adin ninomor kouanin kariirin wi ikkamim dimin biyiekakim simiir hauuwi mi siirin wi paeyin hiiniya nirioninkin saika sima ninkin irimdinu inanki. Mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi! ⁸ Sowa hiriinan boino mi ti wigim sima ina yaingwowaerkaigiyim ta yaiya biyya Jisis siya boina sair ⁹ mi sima ta maeyauwa inkam haingikaiya sair halburgik mi ina swoki amin. Mi sima kam iuur nwirin siir mi kigna miriiyim simiir ini boinmauuu mi kam nhirim simiir warar, ti digworaekwo whiekakim sima kigim simiir. ¹⁰ Mi Maria om Makdalanaka mi Joana mi Maria Jemsni yopii aka, simar nwokin mi wig nhirim simakar ninkin okim sima ti yayim aposel kamim simiir boinmimauuu. ¹¹ Mi ti aposel kamim simiir kwoininim ha naingwokim

ti wigim sima niksisaesi mi simiir yai aiir bi naingwo tibmiigim. ¹² Mi Pita siya ha ninsiinin mi maeyauwa inkam haingikaiya saiir hiriir iwitnam mi siya ti ie iir ini waisi kaowiu mi yuis imiirara kig sima sima nwokai. Mi siya omaka hiriir swoki am mi ini ti dimin iir ini aingwoyimiyokiun. Iriig.

*Inkam nwisio Jisis siirin siyiuin omisim Emeasa namiyin siir hir kig
(Mk 16:12-13)*

¹³ Mi ta ii aiirarin inkam nwisio simiiraigo, sowa omisim whirin sima dapiyin Emeasa siir hiriir napnamko. Ti omin siya om komii Jerusalem siir aru ywowin. Mi ini omisim Emeas hirar yamwowiun, siir prieiyin kilomita iuur kwirkim. ¹⁴ Sowa ha napnamo mi sowa digworaekwo whiekakim ti ii imiir nimbiamim simiir yapboinaiyam. ¹⁵ Mi sowa ha napboinaiyamo mi ini sowa sowa yinsrii ansriiyamo mi Jisis siya ina yimbiamim sowiir kingiin hirin mi ini sowaka yapamin. ¹⁶ Mi sowiir nhwowo dimin whirki bi kimirkaigo mi sowa ha bi ninokninkinko, siya Jisiskin. ¹⁷ Mi Jisis siya sowiir boin, kowa dimu nouapboinaiyami, ha? Siya hiriinan boinin mi sowa ha nokwowo mi sowiir mhi kwoinino ini hikakar ywowo mi sowiir whwonkamo miyik bi nwoko. ¹⁸ Mi inkam nwirin, siir inigin Kliopaskin siya siir yai aka hiniin yowarki boin mi ikamim omom omomiyim Jerusalem hirarar bidi yamwomimiriun. Mi tari kinakinairgin ti diminin Jerusalem hir nimbiamim siir ninokninkin karamae nwowin, aniya? ¹⁹ Siya hiriinan boinkiyin mi Jisis siya sowiir srii, dimukin, ha? Mi sowa siirin hiniina boin, ti diminin Jisisin om Nasaretanin siir nimbiamkin. Siya profet inkamkin mi siya mi miyik miyik komii komiyim mi yai miyik miyik komii komii ikim Adi Komii siir whwonkam ida mi ikamim simiir whwonkam ida miriikin. ²⁰ Mi prismi bi nwowi kamim mi kaunselmi biyan kam ikim, sima hauugim Jisis siirin sauan kamim simiir in, sima nisomaowim, paeyin hiniya nironinikin siir ninkin irinuwim. ²¹ Krira biya hiniina naingwo tibmiigo, ti inkamin siya Isrelmi ikamim simiir whinkinsis haiginiuwiyin. Ihi, mi yai kwira hiniinga. Ti digworaekwo ima nimbiam, ii kwoinin bidi yamkiyim digworaekwo whiekak nhirim simaka nimbiamkin. ²² Mi tapa wig nhirim krimiir isid iirin sima nini boinananim krimiirin. Soma nugak imumar namiyakwokim maeyauwa inkam haingikaiya saiir. ²³ Mi sima Jisis siir piuis biyie aiir bi kigim. Niingaka. Mi sima ina swoki haiyug apnamim mi sima hiniina ini boinu, krime paekwosim nwisio sowiirin nhwonan whin kignanikim sima hiniina boinkikim, Jisis siya ini omwaiyar swoki waiyain.

²⁴ Sima ha boin digiyim mi krimiir kam nhirim sima ha namim maeyauwa inkam haingikaiya saiir mi sima digworaekwowim wig ima boinim simiir hiriinanar swoki kigiu. Mi yim sima Jisis siir bi kigim.

²⁵ Mi Jisis siya io sowiir ywoki, kowa kwoin karamaeko! Kowiir mhi kwoinin ini hiinsima ywowaowim profetkim boiniyim yai whiekakim simiiram naingwo tibmiiyim. ²⁶ Pi paniina tiri, ha? Mi kowa tari bi ninokninkinko, Mesaia Kraisin Adi Komii siya nimbiniin siya wi hik kimpipisu prasae hai rani, biyin mi siya mhoiyya wi Adi Komii siir hiranki hai inig komiyyin, aniya? ²⁷ Mi Jisis siya Moses siir yayim simiir kwaboinwakainam mi profet whiekakim simiir ima mi siya sowiir boinimmauu. Mi siya Yokwo komii shaeya boinim yayim siir, simiir boinimmauu.

²⁸ Mi sima ti omin sowa namim tirin siir kingiin hir yimbiam. Mi Jisis siya hiriinan tirin mi siya ina yapsaeyamim. ²⁹ Mi sowa siir yikidu mi ina boino, kira kriraka tirar dwo. Biyin bidi yikiyamkiyin mi iya pi sapi kakauui. Mi siya ina yapninopkainamin mi ini sowakar ywowin. ³⁰ Mhoiyya sima naeyim tirim mi Jisis siya sowakar yidwo. Mi siya bretin ha haiyin mi

ina boin wadiekinyin Adi Komii siir mi haimeihaimiyo sowa yinop hauu. ³¹ Siya hiriinan tirin mi sowa nhwowo ini biimi siya kinkiyi mi sowa siirin ina yinokninkinkiyi. Mi siya hir bi swoki omiminkin ina kwakigugugiyin, sowa siir bi swoki kigmiminkiko. ³² Mi sowa boin, krira siyu hirar niki apniyo mi kririirin yayim siyar niki apboinmamaunikin mi Yokwo Komii sair yaimwowim simiirar boinmamauugin, kririirin. Kaimwoka ta i aiirarin kririir mhu kwoinim maigimaigra bidiyar ywowo!

³³ Sowa hiriinan boinaiyo mi bi kimiminkiko, sowa ta i aiirar swoki insiin haiyug apnamo om komii Jerusalem hiriirin. Mi sowa ti Jisis siir kam iur nwirin simiir ini kigu mi nomiyau nhir ikim, sima maeyau kwiruwa haingiriyu owi. ³⁴ Mi sima sowa boin, kaimwoki kaimwokuinga, Yaowae Adin ninomor kouanin bidi swoki insiin idwowin. Saimon siya bidi kigin siirin. ³⁵ Mi sowa ina mi boino, digworaekwo whiekakim sowa nimbiamoy siyu hir. Mi sowa boin, siya bret iir ninopkin mi krira siirin ha kignokninkinkin. Iriig.

*Kamim siir kigna miriyim sima Jisis siir bidi kigim
(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Jo 20:19-23; Ap 1:6-8)*

³⁶ Sima ta yai aiirar niki idwokai boinaiyim mi Jisis siya biri kimiminkikin simiir bopwoniya hirar yamikwoi. Mi siya simiir boinki, naingwobumbua kimakar dwo. ³⁷ Mi sima ini hindara yanaakiyim mi ini nididkakar ywonamim. Simiir kwoinim ha naingwokim sima akna in kwir kigi. ³⁸ Mi siya simiir boin, kima dimusi nanaai, ha? Mi kimiir kwoinim hinina dimusi sibnaingwoyokiyokiyami, ha? ³⁹ Kariir iga ina owiir kigi. Karaigin ti nokwovin, kimiir inim kariir donkwo mipa kig. Aknaina saeya kipkak kiugak rani, ta kima kiga kariirin sair hiriinan. Niingaka. ⁴⁰ Siya hiriinan boinin mi siya siir iga inwo simiir yisiimau. ⁴¹ Mi sima ini maigimaigra ywowim mi sima bi niki aingwo tibiugim. Mi sima ina yinaingwoyimiyokim. Mi siya simiir srugi mi kima tari nae nhirkakim tapairin, nwo rani, aniya? ⁴² Mi sima anasu haimiyyin sima nanagin siir hauu. ⁴³ Mi siya ha haiyin mi ini simar kigwo aeyin siirin.

⁴⁴ Mi siya ha nae digiyin mi siya simiir boin, biya kara kimaka niki owin, kara kimiir bidi boinmauwun. Digworaekwo whiekakim biya kariir winboinim, Mosesni siyu komiyyin yokwoni sima winin mi profetmi yokwo aka mi yokwo Sam sima ti digworaekwo whiekakim sima wi hiriyar nimbiam digi. ⁴⁵ Mi Adi Komii siir yai imiirin siyar nanaakninkii haigimugikin iikam imiirin ta omaka aiir nwowim. ⁴⁶ Mi siya simiir boin, Yokwo Komii saeya hinina boinka, Mesaia Kraisin wi hik sipi hai mi i kwoimaka wa swoki insiin idwowi ie hirankin. ⁴⁷ Mi iikam miyikim sima siir inigin wi iikam isid whie komiyyim ti nu iirin wi simiir boinmamauwu mi simiir dimin biyeyim wi Adi Komii siya nwoke haiyoprindiyumiigiyim. Kima ta mi aiirin om komii Jerusalem tirar mirii bwakainam ⁴⁸ mi ti digworaekwo imiir boinmauwam. ⁴⁹ Ina wakaeyim, ti diminin biya Adi Komii siya boinin kimiir hauuwim, yo tariinanin kara kimiirin nikropkiyin tiri. Kima ti om komii siirar dwo mi iya ninomor kouan kirieya saeya niti kimiirin wi sairar dadigi. Iriig.

*Adi Komii siya Jisis siirin ninomor kou hirir swoki ikunam
(Mk 16:19-20; Ap 1:9-11)*

⁵⁰ Mi Jisis siya ha boin digiyin mi siya simiirin ina yikunamim mi om Betani hirar yadigu. Mi siir ina ha ninansiinakiya mi nwo ina kwisboinakiyin mi siya iikam imiir yikboinmamarin. Adi Komii siya simaka nwowam. ⁵¹ Siya nwo simiirar niki kwisboinmamarin mi siya simiirin ini hirar

iyopnisugikin mi Adi Komii siya siirin ini hirankar yikiunakiyin mi ninomor kou hiriir yam. ⁵² Mi sima siir inig iir hainan mi ini om komii Jerusalem hiriir swoki amim mi sima ini maigimaiga komiigakar ywonamim. ⁵³ Mi inokinokin sima Adi Komii krimiir Wanin siir omaka saiirama nami, siir inig iir hainanim. Iriig.

JON

Jon siya winkika ta yokwowa. Jon siya Jisis siir mi kigna miriyan inkam nwir ieya mi ta yokwowa siya iikam whiekakim simiirin winkika iki hinda tinda nwowim tiki nu iirar. Mi siya minam winkikin iikam whiekakim wi ha nwoki aingwowim Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin mi sima wi siiram nwoki aingwo tibmii kinim mi kwoin miyikin omwaiwaiyayokiyokiiyin siir nwoki haiyim. Jon siya miyim simiir bi winboinkikin, siya yayim, siya boinim simiirara boinkim. Iriig.

Bidi bidiniyarin inkamin ha nwokin mi krimiirin wi yay miyik miyik siya boinimauuwi

¹ Bidi bidiniyarin siya Adi Komii krimiir Wanin siya nu iir nonkwokwowin mi yio ti inkam nwirin yipiki yay miyik miyik krimiir boinimauuwanin yio ha nwokin. Mi yayia siyairgin. Siya Adi Komii saika nwokin mi sowa nwisairarin nwiruwar nwowiskiko mi siya ini siir hiriinanar swoki owin.

² Mi bidi bidiniyarin siya dimin whirki niki imbiyam karamaeyar niki owa mi yio siya Adi Komii saika hirin sairar nwokin. ³ Ti inkamin siyairgin digworaekwo whiekakim simiir bwamki bwamin. Mi Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiirin hiriinan sairsi nonkwokwokin. Dimin whirki saisar bi nimbiamkin. Niingaki, niingakiinga. ⁴ Tiki inkamin siyairgin digworaekwo whiekakim omwai waiyaiyim simiir bwamki bwamin. Mi ti omwai waiyaiyim yim iikam krimiir pae niyanan ywowim ya iikam imiir whinkinsiis haiginiuwika, sima Adi komii siir ninoknankinim mi omwai nwoki waiyam. Ya ini paeya siyiu kigimok apiya ini hiriinan yuyakiya. ⁵ Mi ti inkamin mi siir yay aeya hinda tinda pi paenan sowar niuyakii. Mi ti dimin biyeyim niwbomambwonan iikam krimiir mhi kwoinau nwokaiyim, ti diminin paenan niuyaiyin siir niimuim wi dig nwo rani. Niingaki, niingaka.

⁶ Inkam nwirin Adi Komii siya nikropkiyin dimin taeminim iikam krimiir boinimauuwam, siir inigin Jonkin. Siya Adi Komii siir yayian inkamkin

⁷ Siya minam nitkin, ti inkamin siir yay aiir boinimauuniyim iikam imiir yipiki paenan niuyaeiyin mi sima Jon siir yay aiir wakaei mi sima ti inkam iiramam wa nwoki aingwo tibmii kinim. ⁸ Mi yio siyarin, ti inkamin paenan niuyaeiyin si rani. Niingaka. Yio siya ti inkam komiiyin dimin whirki kimbu karam nwowin, yipiki paenan niuyaeiyin siir yay aiir boinimauuwam nitkin, iikam whiekak imiir. ⁹ Mi ti inkamin paenan niuyaeiyin siya nu tiriir bidi yitin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam mi ta hiriinana sairsika yipikim ti tir nwowim sima wi nwoki inoknankinim Adi Komii siirin.

¹⁰ Mi bidi bidiniyarin, Adi Komii siya nu tiran digworaekwo whiekakim siirsiyar nonkwokwokin. Mi siya ti nu iir nitin mi iikam whiekakim sima ti inkam iirin ha bi naingwokim, digworaekwo whiekakim siyar nonkwokwokim. Niingaka. ¹¹ Mi siya ti nuin siyar nonkwokwowin siir nitin mi siirgisiirar iikamin Isrel hiranam, sima saika bi nomboinkim. ¹² Mi iikamin yipiki siir yay aiir wakaeyim mi ha naingwo tibmii kinim, siya simiirin ha boini, ini ywowim siya Adi Komii siir yinisim mi owi. ¹³ Sima Adi Komii siir yinisim yopii adim simiir naokainakiyim simiirsi bi nwokim. Niingaka. Sima Adi Komii siir yinisim minki nwokim, siir kwoinkar tirkikin mi sima siir yinisim asi nwokin.

¹⁴ Mi ti inkamin nua tiriir nitin, siya ini inkam krimiir hiriinanar yauni oniyin. Mi krima siir dimin kirie kirieyim paenan niuyaeiyim simiir bidi kigim, siya inkam bimbuiwigi bimbuiwi rani. Siya ini Adi Komii siir

hiriinanar swoki owin mi siya iikam imiir bi kimbuwikin. Mi siya bi swoki iksisaemiminikin. Niingaki, niingaka. Yaimwo boinan inkamkin. Siya yai iyopan inkam tani. Siya ti hiriinan siyiu kibikibiyim simiir asi tirkin. Dimusi rani, Adi Komii siir yinisim nwirki nwiruwan, iya siir naokaina, siirin hiriinanar naokainakikin.

¹⁵ Jon siya simiirin ti inkamin siir boinmau wakaekin. Siya hinina boinkin, ti inkamin bi kara boinin kimiir, yio siyairgin. Mi ti inkamin kariir mhoiyya nitin, kariir kouwin ini siya ywowin. Dimusi rani, bidi bidiniyarin siya ha nwokin. Kariir bi niki aokainakin.

¹⁶ Mi iikam krīma Adi Komii siir dimin miyik miyikim simiir asi haigim. Dimusi rani, ti inkamin, Adi Komii siir dimin miyik miyikim ini siya nonkwowin. Mi siya ti dimin miyik miyikim krimiirin wi hiriir hauunanaei. ¹⁷ Adi Komii krimiir Wanin siya siyiu komiyyim Mosesni haugikin mi yio siya kimidiniya krimiir swoki kwahauu, krīma wakaeyokna apam. Mi krimiirin Jisis Kraiss sasar hauu iski naingwobumbu komiyya mi siyiuin, siyiu miyiki miyik sibgu tiri ikin. Mi siya krimiirin siir yai miyika sair warar mi inkin hauugi. ¹⁸ Inkam nwirmin nwirminkin Adi Komii siir bi swoki kigmiminkin. Niingaki, niingaka. Inkamin nwirki nwiruwaigin, saika kingiin nwowin. Yio Adi Komii siir yinisim ieyarigin mi krimiirin siyar nanaakinkii haiginiugin Adi Komii siirin hinin, siya paningin? Mi krīma siirin wa nwoki inokninkinim. Iriig.

*Jonin, iikam baptais haiginiuwiyin siya simiirin ha boinkin, siya yipikin
(Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Lk 3:1-18)*

¹⁹ Isrel simiir biyan kamim, pris imiirin mi Livaimi piugana sair kam ikim, yipiki pris imiir whindiraerariyim Adi Komii siir omaka aiir, simiirin sima yikropki, Jon siiram. Mi sima siir hiriir ha nimbiamim mi sima siir ini sriiyiu, kira dimu mi mriigin, ha? ²⁰ Mi siya dimin whir bi nimpriokikin. Siya ini hiriir haknoudninkinswokiyyin. Mi siya boin, kara ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin Isrel simiir iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwam, Mesaia, kara si rani. Niingaka. ²¹ Mi sima siirin hinina srii mi kira ti inkamin Isrel simiir iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwamin siya karamaeki niuwi mi kira yipikin, ha? Mi kira tari Ilaijakin, ha? Mi Jon siya ina yowarkii boinkiyin. Niingaka. Kara Ilaija rani. Mi sima siirin ina swoki sriiyim mi kira ti profet inkamin krīma nwowinin nitam siya, ha? Mi siya ina swoki owarkii boinkiyin, kara si rani. Niingaka. ²² Mi sima siirin ina swoki sriigiyim mi kira tari yipikin, ha? Krīma ti kamim krimiir nikropkiyim simiirin hinina nini boiniuwam tiri, kira ti si. Mi kira krimiir boinki hinin, kira yipikin, ha? ²³ Mi Jon siya simiirin hinina boinki, Kara ti si. Kara inkamin maeyau siiyin nu apa hir kauwok boinamnankiyin siya hinin, iikam kima siyiuin sibgu kisip diriraerarkwokin. Biyan Inkam Komii siiram siya napnaniyam.

Biya profet Aisaia siya yokwo komii sairin hinina winboinkikin.

²⁴ Mi Farisimi iikamim yipiki ninokninkin komiigakim Mosesni siyiu si ninokninkinim mi siir sibgu apim, ti kam imiirin sima nikropkikin Jon siiram, iki sriipai sriipaiyim sim nini sriiyuwam. ²⁵ Mi sima Jon siirin hinina boin mi kira ti inkamin Adi komii siya nimbingiyin Isrelmi iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwam kira siya karamaeki niuwi mi kira ti inkamin Ilaija siya karamaeki mi iuwi mi kira ti profet inkamin krīma nwokwokin siya karamaeki mi iuwi mi kira iikam imiirin op dimusi baptais haiginiugin, ha? ²⁶ Mi Jon siya hinina yowarkii boinki mi kara iikam imiirin op arar baptais haiginiuwi. Inkam nwirin ini kimaka waraurar nitapiyokin mi wim kima siir mi inokninkin tani. ²⁷ Yio siya ini kariir mhoiyya nitin. Mi siya inig

komiigakin, kariir kouwin ini siya ywowin. Mi an kara inkam paeprikab niingakin mi kara iga siya niya sair uridin wa kara waisi hakrani. Niingaka.

²⁸ Mi ti diminim yim om Betani hir nimbiamkim, Jordan iegbid mirmiya maeyauwa op Jon siya baptais haiginuwa iikam imiir. Iriig.

Jisis siya ini krimiir sibsibnan ywowin krimiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyam

²⁹ Mi igwira, Jon siya Jisis siir kigwinin siya siiram napniyin mi siya iikam imiir boinki, kima ti kigwin, i inkamin natin. Siya ini sibsibnan ywowin siirin Adi Komii siya nikropkikin krimiir dimin biyie biyeyim krima tirim simiir haiyoprimdiyumiigiyam naowim. ³⁰ Yio ti inkamin biya kara kimiir niki boinin hinin, inkamin kariir mhoiyya natin kariir kouwin ini siya ywowin. Mi ti inkamin siyargin. Dimusi rani, siya bidibidiniyar nwokin Adi saikan kariir apua kariir bi niki aokainakin. ³¹ Biya kara siirin ha bi ninokninkinkin, siya pundankin mi kara iikam imiirin op baptais haiginuwim. Ti tapa kara tira sair hiriinan, Isrel kimiir iikamim simiir naisuamauwam. Mi kima wi ha nwoki inokninkinim siya yipikin.

³² Mi Jon siya digworaekwo whiekakim siya kigin simiirin ina boinimauu digim. Mi karar kigwin Adi Komii siir naeyuin inmabnan siinanainiyin, Adi Komii siir om hirankin mi ini siirar yauni siinatkininyin. ³³ Mi biyarin kara ti inkam siir bi ninokninkinkin, Adi Komii siya nimbingiyin iikam whiekakim simiir whinkinsiis haiginuwam. Niingaka. Kariirin Adi Komii siya nimbingikin iikam imiirin op baptais haiginuwam. Mi siya kariirin hinina boinki, kira wi Adi Komii siir naeyu siir kigwini, siya siinanaini mi siya wi inkam nwirin siir piu nasiinatkinii. Mi ti inkamin yio iikam imiirin wi Adi Komii siir naeyu siirarar baptais haiginuwi. Mi siirin wi siyar tirkii, iikamim simiir mhi kwoinaw kwirin idwokaiyam. ³⁴ Jon siya hinina boinkin, an kara siir bidi kigin mi kara kimiirin pi ha boini, siya Adi Komii siir yinisimkin Iriig.

Jisis siya kamim siir kigna miriyyim nwiya yikiuna

³⁵ Mi igwir nugakin, Jon siya siir kigna mirii inkam nwisowaka nwoyakwoko Jordan iegbid. ³⁶ Mi ta maeyau aiararin siyar kigwin Jisis siya pi napni. Mi siya ina boinin ti inkamin siya ini sibsibnan ywowin, siirin Adi Komii siya nikropkikin, iikam imiir whindiriraeram naowam. ³⁷ Mi siir kigna miriyyo inkam nwisowaka hiriinan wakaeyo mi sowa ini Jisis siir mhoiyyar yamo. ³⁸ Mi Jisis siya ha niyaekaowinin mi siyar kigwin sowa siir mhoiyyar niti. Mi siya sowiirin ina sriwinin, kowa dimu diminim kigi, ha?

Mi sowa ina yowarkii boino siirin, Rabai, kira papi nwokaiigin. [Ti inigin siir inig mwoki mwowin, iikam nowomwarkaiyuwigin.] ³⁹ Mi siya sowiiri yai aka hinina yowarkii boin, kowai winikignaki. Mi sowa ini saikar yinkin amo, siir maeyauwa siya whwonkaiiya sair nini kignakiyam. Mi sowa saika hirar nwoninaekwowako, ini ii aeyar digiriba. [Bieyin nad bidi ywowin ii kwiinanairga.]

⁴⁰ Inkam nwirin siir inigin Endrukin, siya Saimon Pitani nomousimkin. Ti inkam nwisowaka Joni yai wakaeyo mi Jisis siir mhoiyya ha namo sowiir nwir ieya. ⁴¹ Mi biri kimiminkikin Endru siya ina yamsauwin siir yaowaeyin Saimon Pita siiram. Mi siya nini kigiwin mi siya siir ini boiniu, kira Mesaia siir bidi kigo. [Mi inkamin siir inig mwokimwovin, Kraiskin, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin iikam imiir whinkinsiis haiginuwam] ⁴² Mi ti siya boina siir sair mhoiyya mi siya Saimon siirin ina yikiunamin Jisis siiram. Mi Jisis siya siir kigwinin mi siya siirin hinina boin, kira Saimonkin, kira Joni yinisimkin.

Mhoiyya kiriir inigin wi Sifas kisina dapi. [Ti inigin siir inig mwoki mwowin Pitain. Grik simiir yaigina ha dapikin siiya.]

Jisis siya Filip Nataniel sowiiram nikiunakin

⁴³ Mi igwira Jisis siya nu haimii whirin Galili hariir namam tirin mi siya Filip siir kigin mi siya kimidiniya siir boin, kira kanakar wit. ⁴⁴ Filipin yio om Betsaida hiran inkamkin. Endru Pita sima iripa om whiruwankin. ⁴⁵ Filip siya ha namin mi siya Nataniel siir nini kigiwun mi siirin hiniina ini boiniu, ti inkamin biyya Moseskin si winboinkiyin, Yokwo Komii saiir, siirin krira bidi kigin. Mi profet kamim yim iriipi hariinan siirar mi win boinkikin. Yio Jisiskin, Josepni yinisimin, om Nasaret hiranin siya. ⁴⁶ Mi Nataniel siya siir boinki, ti om Nasaretin dimin kibi whirki bi swoki imbiyamiminkin. Niingaka. Mi Filip siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, kira unkini kignaki siirin.

⁴⁷ Mi Jisis siya Nataniel siir kigwinin, siya siiram namin mi siya siirin hiniina boinwin, kima hoimgakin ti Isrelan inkam kibiyin siir kigwin, siya bi niksisaekin mi siya yaimir bi nwowikin. Niingaka. ⁴⁸ Mi Nataniel siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, kira kariirin panin panina ninokninkinkin, ha? Mi Jisis siya siir yai aka hiniina swoki owarkii boin, kara kinaka nwo karamaeki windi, kara kiriirin iyya Filip siya niki ikuuna karamaeyar niki owin, kara kiriirin pae pigin siir mi hiar niki idwowin saiirar ninokninkinkin. ⁴⁹ Mi Nataniel siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin iikam nowomwarkaiyuwiyin, kara kiriirin ina ninokninkinin, kira Adi Komii siir yinisimkin. Mi kira wi Isrel simiir iikamim simiir kigirkakan inkam nnowi. ⁵⁰ Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, kira ha naingwo tibmii kingin, kara Adi Komii siir yinisimkin mi ta yaiya kara boina kiriir hiniin kara kiriirin pae pigin siir mi hiar kigin, kira siir mi hiar idwowin mi kira ha naingwo tibmiiigikin, aniya? Ya tariingina, ya dimin komii rani, mhoiyya kira wi dimin kirie komii kasa kig rani. Yim tiriiginim ini saiir haiburim. ⁵¹ Mi siya simiirin ina swoki boinkiyin, kara kimiirin yaimwovar boini, mhoiyya wi kimar kigi Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin siir anowin haiwaokiyin. Mi Adi Komii siir paekwosimim wi kimar mi kigi ini haimii tamii wokiun apiunim kariir kigam, Biyan Inkam Komiiyin siiram. Iriig.

2

Inkam nwirin om Kena hir nonkwonakin mi op nunga saiirin Jisis siya tirkiya ini op waina yimbiyama

¹ Mi ii kwoimaka wigkamwo om Kena nu haimii Galili hirano pi nonkwonam tirko. Mi Jisis siir apua ya hir warar ninkin oka. ² Mi sima mi Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim simiiram warar yinkin ikuuna. Ta sowa nonkwonaina saiir kignakiyim. ³ Mi mhoiyya sima wain opa ha kwiyae swokiyim mi Jisis siir apua kimidiniya siir boin. Wain opa sima bidi kwiyae swokiya, haimii simki bi swoki omaigikin. Niingaka. ⁴ Mi Jisis siya saiir yai aka hiniina yowarkii boin, wig, kira kariir kipi boin, hariinan tiramin, yio kariir diminkin. Kariir iyya bi niki imbinika, kara kanakana niisiimauunana hiniin kara yipikin. ⁵ Mi siir yopiyya ti kamim ti digworaekwo imiir diriraerarim simiirin hiniin asi boinka, diminin pi siya boini, kima tiram mi kima pa tir.

⁶ Mi Isrel simiir iikamim sima winboinkiyin, siyiu whirin siya hiniina boinkin. Iyya sima nae naeyam tiriyim, biyyin inop tiki diu mi mhoiyya dae. Mi sima kamhau komii komiiyim Judamiyim iriyyar ira nnowi mi ti kamhau iriyyar irim sima irira opim 20 galans mi 30 galans minanar pi ywowin. ⁷ Mi

Jisis siya simiir boŋki, wara kamhau imiirin op kunaokaigi. Mi sima ha kunaokaiyim ini yaigiyaigi yaki inkikiniyim. ⁸ Mi iya sima ha kunaokai digiyim mi siya simiirin ina boŋkiyim, kima op nhirim ti inkamin ta wigwas naeya sair kigriraowin siiram tiki tina kunanam. Mi ta Jisis siya boina sair mhoiia sima opa ina tina kuna hainamim siir hauuwam. ⁹ Mi ti inkamin siya ta opa Jisis siya tirkiya wain nikpitmaigiya sair kwiyae kiuwin, op wain nimbiniyama mi siya bi ninokninkin, sima ta opa papi namisi haiga. Mi ti kamim ta op aair nonkwo diriraerarim yim sima ina ninokninkinim, maeyauwa sima haiya. Mi ti inkamin ta wigwas nae aair kigriraowiyin, ina yikugiyin ti inkamin wig nonkwonain siiram, ¹⁰ nim krima hiniina tirkim, iikam imiirin bi pi wain kibiki kibi iirar hauu kwiyae. Mi iya sima hoimgak kwiyanaekiyim mi iki wainin biyerigsim nwowiyin yipi hainingi hauu kwiyae. Mi nikira hiriinan bi tirkin. Nikira wain kibiki kibiin kimidiniya mhoiia hauu iikam ima kwiaeyamin.

¹¹ Ya tariigina ya dimin kirie komiia Jisis siya tira biigi bi saeya. Siya ta sairin om Kena nu haimii Galili hir nwowin siir hir tirkin. Mi ta iya siya siir kirie komiia mi siir dimin mayik mayikim Adi Komii siya hauuwain siir, siya kamim siir kigna miriyyim simiirin sair nsiimaugin. Mi wa ha nwoki aingwo tilmii kanim Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin. ¹² Mi ta sair mhoiia Jisis siya mi siir apu aeya mi siir nomousisim ima mi kamim siir kigna mirii ikim, sima ina yamin om whirin siir Kapaneam. Mi sima ii nhirim hirar mi o. Iriig.

Jisis siya iikamim Adi Komii siir omaka aair haiginim digworaekwo iikam nhrkim sainam simiir nhinikriropkin

(Mt 21:12-13; Mk 11:15-17; Lk 19:45-46)

¹³ Mi Juda simiir iikamim wou sima nikwo aeyana Pasova ini kingiin nwowa. Mi Jisis siya om Jerusalem hiriir asi namkin. ¹⁴ Mi iya siya Adi Komii siir omaka aair nouapninopkainamin mi siyar kig iikamim sima bulmakau, sibsib mi ipiyyin, sim haigini iikam nhrkim sainim. Mi yim sima umir pi simiirsiyar mi haii. Mi siyar kig, ti kamim sima kam nhirim nu whiranim simakar nidwokaiyokaii, ipii kwiruwar Isrel simiirgi simiir umira sairrgisaair ninowana haiyam. ¹⁵ Mi siya ti hiriinan digworaekwownim simiir kigin mi siya uridin ha haiyin, kimidiniya brouwisidan yonkwokwo mi siya ina nhinkii piiryimyoknamim sibsib, bulmakau minim simiir mi kamim umir ninowana haiyim simiir warar. Mi siya simiirin ina yinkinaeyokiyok piiryimyoknaniyamim. Mi hii minim simiir warar yinkin iriid nhimnhinkiiyam mi simiir umirim ini maeyau maeyau iswapiyar ywowamim. ¹⁶ Mi siya iikamim yipiki ipiyyin min haiginim iikam nhirim sima sainam siya simiir boŋki, ti kumiir ipiyyin minim ti hainaniyam. Kara pi boriisopi kima kariir Adin siir omaka sairin hiniin tirim. Maeyaua iikamim ninkinuwuya dimin taemin wokiyok sainiya sair hiriinan nwowim. ¹⁷ Mi kamim siir kigna miriyyim sima yai kwira Yokwo Komii sima mwan kiga, sair swoki aingwowaokaigi. Saeya hiniina boinka, Adi Komii, kariir kwoin komiyyin kariir omaka aair sibgu kigriraowam naingwowi, kara ha naingwowi, saeya wadie hiriyyar dwo.

¹⁸ Mi ta siya tirkiya sair mhoiia Isrel simiir kaunselin simiir biyan kamim ina yitim. Mi sima ha nitim siiram mi kimidina siir ini boini mi kariirin Adi Komii siya nwowaiginuwi inig komiigak hiriinan tiram mi panao kira pi dimin kirie komii whir tir krimiir whwonkam idain, krimiir nsiimauwam. ¹⁹ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kima ta Adi Komii siir omaka aair nininkii mi kara sairin wi ii kwokmuwar swoki kwamirii ninikougii. ²⁰ Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin, ta Adi Komii siir omaka sair miriia biewiyim kamnwis iriyyar whira miriiga. Mi nikira

ha boinkin, saiirin wi ii kwoimwar kwamirii ninikougii wi dig nwo rani. ²¹ Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir bi boinkin. Nningaka. Siya siir piu aiiirar boinkin. ²² Mi mhoyiya kamim sima Jisis siir nisomaokiyim mi siya ha naonamin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo ie hirankin. Mi kamim siir kigna miriiyim sima yaiya biya Jisis siya boina saiir swoki aingwowaokiyim mi sima hanngi yaingwo tibmii kingi Adi Komii siir yayim biya sima winkiyim Yokwo Komii simiiramin. Ya ta yaiya ya Jisis siir yaimwo aeyarga.

Jisis siya iikami kwoin bidi yinoknankinin

²³ Mi Jisis siya om komii Jerusalem hirar niki owin, Judami iikamim simiir ii komiia wou nikwo aeiya Pasova mi ta maeyau aiiirarin iikam kasa rani, dimin kirie komii komiiyim Jisis siya tirim simiir kigim. Mi ti dimin hiriinanin sima kigim iikam kasa rani, naingwo tibmii kingiyim siirim. ²⁴ Mi Jisis siya simiir naingwo tibmii kin aiir bi naingwo tibmii gikin. Nningaka. Mi ti hiriinan sairsika siya, hinin paninsi yaingwosi siirin simiir in hauuwim. Dimusi rani, siya iikam simiir kwoin imiir bidi yinoknankin kinin. ²⁵ Siya iikamim simiir kwoin imiirin bidiyar yinoknankin. Mi siirin inkam nwirki bi haiburgin iki iikamim simiir kwoin imiir ninoknankinim mi sima siirin wi inkam nwirki swoki boinmauu rani, iikam simiir kwoin imiirin. Nningaka. friig.

3

Jisis siya Nikodimas saika boinaigin

¹ Inkam nwirin siir inigin Nikodimaskin, siya Isrel simiir iikamim simiir kigiraowiyim biyan inkamim simiir nwirkin siya Farisi inkamkin. ² Mi igwir niyaka siya Jisis siiram yamwi. Mi kimidiniya siir ini boiniu, inkamim iikam nowomwarkaiyuwiyin, krima bidi yinoknankinim, kiririn Adi Komii siyar nikrop iuungikin dimin kirie komii komii krimiir niisimauuwam. Inkamki simiir tirim wi dig nwo rani, Adi Komii siya siir whinkinsiis haiginu karamae nwoi ti dimin iiram. Nningaka. ³ Mi Jisis siya siir yai aka hinina yowarkii boin, kara kiririn pi ha boini ta yaiya yaimwowaiga. Inkamim yinisimnan yaeya swoki aokaina karamae nwoi siya wi Adi Komii siya kigirkakiyim digworaekwo whiekakim wi simiir kig rani. Nningaka. ⁴ Mi Nikodimas siya siir yai aka hinina yowarkii boin, inkamim waibiyie niki owiyin mi siya wi panina swoki ami siir yopiini mhinauwin, siir swoki aokainakiyim, ha? ⁵ Mi Jisis siya siir yai aka ina swoki owarkii boinkiyin Kara kiririn yaimwowa boinki, inkamim op baptais karamae nwoi mi Adi Komii krimiir Wanin siir naeyuin siirin kwoin rirmiia nwoiyin siir hauu karamae nwoi siya wi dig nwo rani, Adi Komii siya kigirkakiyim siir digworaekwo whiekakim simiir kigim. ⁶ Mi inkamim siir yopiigi naokainakiyim yio nu tiranar inkamkin mi yipiki inkamim Adi Komii siir naeyuin kwoin win siya hauwiyin, yio siya wi inkam win nwoi. ⁷ Kira ta yaiya kara boinkiya kirir sairsi kipi nanaaki Adi Komii siir naeyuin kiririn wi kwoin win siyar hauu haiginuwi. ⁸ Opuda ya hindanki pa hugnani mi tindanki pa mi hugnani. Mi kira saeya hugiyim pa wakaei mi kira saiirin ha ninoknankin tani saeya pindanki hugnaniya mi ini pinda hugnama. Adi Komii siir naeyuin ini ta saiir hiriinan ywowin. Krima ninoknankin tani siya dimin taemin imiirin panin panina tiri mi iikam imiirin panin panin whinkinsiis haiginuwi. ⁹ Mi Nikodimas siya Jisis siir swoki srii, ti dimin hiriinanin wi panina nimbiam, ha? ¹⁰ Mi Jisis siya siir yai aka hinina yowarkii boinki, kira inkam komiia yairgin mi kira iikamar mi owomwarkaiyuwikin mi kirir ninoknankina

iki digworaekwo whiekakim simiir ninokninkina ini Isrel simiir iikamim simiir ninokninkina saiiir haibura. Mi kira ti digworaekwo imiir ninokninkin karamae dimusi nwokin, ha? ¹¹ Kara kiriiirin yaimwovar boinkii, nim krima daminin krimar ninokninkinim mi krimar kigim simiirarar boinikim. Mi wim kima inokinokin ti yayim krima boiniyim pi yaewan simiir kindiyuwani.

¹² Mi kira ti digworaekwoim nuanim kara kiriiir boinmimauuim ti dimin hininim yinisimnan yopiigi swoki aokainaki mi opud kira simiiram naingwo tibmii kin karamae nwowi mi kira wi panina naingwo tibmii kani kara Adi Komii siir omin ninomor kou hir nwowin siir digworaekwowim simiir boinmimauuwi, ha? ¹³ Mi karaigin Adi Komii siir omin siir hiran inkamin, karaigin inkamin Adi Komii siir omin ninomor kou hir nwowin siir hiranki nuunaiiniyin. Kanakanargin Adi Komii saikar nwowin siir om iir bidi bidinyar.

¹⁴ Ini Moseski si nonkwokwowin mipugin mi paeyaka ha nikin koginanki-igiyin ini siir hiriinan ywowin, maeyau siiyin nu apa nanga saiiir hir. Mi ti hiriinan siyiuin iikamim sima kariirin ninomor kouan inkamin paeyin hiiniya nironinkinin saikar wi hiriinanar mi inkim irinu inansiingii. ¹⁵ Mi iikam whiekakim kariirim naingwo tibmii kani sima wi omwai Adi Komii saikar waiyayokiyokikaeyami inokinokin. ¹⁶ Adi Komii krimiir Wanin siya iikam whiekakim nuanim simiiram naingwokwonanaeikin mi siya siir yinisim nwrkinwuruwan siir asi nikropkikin. Mi yipiki siiram naingwo tibmii kani sima wi nao rani mi wi kigugu iguski rani. Niingaka. Sima wi omwai hiriir waiyayokiyokikaeyami Adi Komii krimiir Wanin saikar ¹⁷ Adi Komii krimiir Wanin siya siir yinisim iniran iikamin nuanim simiir hidam bi nikrop iuungikin. Niingaka. Siya minam nitkin iikamim nuanim simiir nanmaiwarkainam naowam.

¹⁸ Mi yipiki Adi Komii siir yinisimin siiram naingwo tibmii kani Adi Komii siya siirin wi warar ninkin hid rani mi siya wi maeyaua paeki nwowa wi saiiir wara nam tani. Niingaka. Mi yipiki Adi Komii siir yinisimin siiram naingwo tibmii kin karamae nwowin siirin Adi Komii siya bidi hidin. Dimusi rani, siya ti Adi Komii siir yinisim nwrki nwruruwan siiram bi naingwo tibmii gin. ¹⁹ Adi Komii siya iikam imiirin hinina hidgin, kariir yayim ini beki whwoyanan ywowim. Kara ti nu iirin minam nitkin Adi Komii siir dimin taeminim simiir nisiimauuwim mi sima Adi Komii siir dimin miyik miyikim simiiram bi naingwokim, sima nuan dimin biyeyim simiiramar naingwo kripkaigin. Dimusi rani, sima dimin biyie tiram naingwokim. ²⁰ Mi yipikin siyiu biyie tiriyim, yim Adi Komii siir yinisimin paenan niyaeiyin yim siir io omomkin. Sima Adi Komii siir yinisimin siir siyiu iir sibgu apim pi boriisopi. Dimusi rani, dimin taemin biyeyim sima tiriyim wi si nhinkiisi. ²¹ Mi yipiki siyiu miyik tiram naingwowim yim Adi Komii siir yinisimkim bienan whwoyaeiyim kariiram wit. Mi siya iikam imiirin siyiu miyikin Adi Komii siya naingwoin siya tiram wi simiir nwoki isiimauuim. Iriig.

Jon siya ha boinkin Jisis siya yipikin

²² Mi ta saiiir mhoyiya Jisis siya mi kamim siir kigna miriyyim sima om komii Jerusalem siir haiburgigim mi sima omisim whirin nu Judia hir nwowin siir yam. Mi sima ii nhirim hirar ywo mi sima iikam imiirin op ina baptais haiginuwim. ²³ Mi Jonin yio iriipi hiriinan iikam imiirin op ina mi baptais haiginuwim om Inon Selim kingiin hir. Dimusi rani, ta maeyau aiirin op kasa rani mi iikamin siirin minam nini kignikim siya op simiir baptais haiginuwim. ²⁴ Herot siya Jon siir bi niki hugripkiikikaigin maeyaua mi biyie miriyya saiiir.

²⁵ Mi Jon siir kigna mirii kam nhirim sima Judami inkam nwirin Isrelanin saikar ninkinwamwarkii boinkim. Sima op baptaisni siyiutin siir ninkinwamwarkii boinkin. ²⁶ Mi sima asi nitkim Jon siir kigniyam. Mi sima siir boin, inkamin iikam nowomwarkaiyuwiyin, kira ina ninokninkinin inkamin kinaka nwowin Jordan iegbid mirmii hirin siirin kira krimiir boinin. Tariinanin siya iikam kasa bi baptais haiginiugin. Mi iikam whiekakim ini siiramar ninantionanamim mi sima krimiiram nit rani. ²⁷ Mi Jon siya simiir yai aka hinina yowarkii boin, inkamin dimin whirin siir kwoin airgi bi swoki haigin, kiriirin siyar bidi boinki pi kira hai. ²⁸ Kima bidiyar wakaeyim yaiyim kara boinin, kara ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam si rani. Niingaka. Yio siya ini kariir mhoiia nitin. An kara biya minam nami, hindara boinmimauuami sima siir nwoki inokninkinin. ²⁹ Inkamin wig nonkwonaeyin ta wiga ya siirgisiirairga. Mi Jisis siya ini ti inkamin siir hiriinan ywowin mi nim krima iikamim yipiki siiram naingwo tibmiiyim nim krima ini siir wignan ywowim. Mi iya siyar wakaewiniyim siir nwirin ini nitin mi siya pi maingimairga nwowini. Mi siya dimin taeminim siya boinin simiir wakaeyim siya pi maingimairga nwowi. Kariir hiriinan ta maingimairga komiigak kara mi owa sair hiriinan. Kara Jisis siir nwirkin. Kara siir yai aiir wakaesibwinin kara hikak bi nwowinkin, kara ini maingimairgar ywowinin. Kara hik karamaeka iikamim siiram ninantionanamim simiiramin. Niingaka. ³⁰ Mi kara ha naingwowi siir inigin kougikouwa damki mi an kara ha mi aingwowi kariir inigin yio nuginuwa dokwokopoukimaigik.

Siya yipikin ninomor kouanki nitin.

³¹ Jisis siya Adi Komii siir omin siir hiranki nitkin mi nuan iikamim simiirin ini siyar haiburim. Mi yipikin nuanki nitim, yio ini nuan digworaekwowim simiiraramar naingwowin. Mi yipikin Adi Komii siir omin siir hiranki niti, yio wi digworaekwo whiekakim simiir haiburi. ³² Dimin taeminim siya kigim mi siya wakaeyim siya simiir asi boinmimauugin. Mi inkam nwirkin simiir bi swoki wakaeyokna diriraerarkin. Niingaka. ³³ Mi yipiki siir yai aiir sibgu wakaeyokna api, yio hindara nanaakninkii haiginiuwi ta Adi Komii siir yaiya ya yai kaimwoka. ³⁴ Mi inkamin yipiki Adi Komii siya nimbingiyin mi ha nikropkiyin, siya wi Adi Komii siir boinmimauuwi. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiutin siirin siya bidi yinkinukikaiyin mi siirin siyar whinkinsiis haiginiuwi ta mii aiir miriiyamim. ³⁵ Adin siya siir yinisimin siiramim pranaepranae bi naingwokwonanaeikin. Mi siya pi siirar mi kigninkini digworaekwo whiekakim simiir kigirkakamin. ³⁶ Mi yipiki Adi Komii siir yinisimin siiram naingwo tibmii kani, siya wi inigakar nwoyokiyokii inokininokin. Mi yipiki siiram wakaeyokna karamae nwowiyin siya wi omwai waiyayokiyokii rani, inokininokin. Niingaka. Adi Komii siya siirin wi io prasae nwo rani. Mi siya siirin wi hiriiry nonkwoninwoimwirininkin kripkaii. Iriig.

4

Jisis siya nu haimii Sameria hiran wiga saikar boinaigin

¹ Farisi kamim Mosesni siyu komii siir napiyim, simar wakae, iikam whiekakim ini Jisis siiraramar yamim, simiirin op siya baptais haiginiuwam. Mi Jon siirin ini siya haiburin. ² [Simiirin Jisis siyar bi baptais haiginiugin. Niingaka. Simiirin kamim siir kigna miriiyim sima baptais haiginiugin.] ³ Mi iya Jisis siya hiriinan wakaeyin, Farisi kamim sima bidi yinokninkinin mi siya nu haimii Judia siir asi haiburgigin. Mi nu haimii Galili hiriir asi

swoki amkin. ⁴ Mi iiya siya ti siyiwin nu haimii Galiliya namiyin siirar niki apamin mi siir kwoinin Adi Komii siya swoki hiiurworwokaigi, siyiwin nu haimii Sameria namiyin siir napriokinamin.

⁵ Mi siya omisin whirin nu haimii Sameria hiranin siir yimbiam. Ti omin siir inigin Saikakin. Ti omin ini nu maeyaua Jekopki si hauuwa siir yinisim iir Josepni numirin ini sair kingiin hir nwowin. ⁶ Mi ti aeyawieyin op sima kunaeyin ta maeyau aiir nwowin, siirin Jekop siyar nopgikin. Mi Jisis siya piugi piyaokin mi siya ti aeyawieyin saika kingiin hir ini idwo mi ta iiya ya nabiebpwoka.

⁷ Mi Jisis siya hinar niki idwowin mi wig ira Sameria hirana ina yita op kuanakiyam, ti aeyawie iir. Mi Jisis siya kimidiniya sair boinki, kira kariirin op kuna hauugi, kara kwiyaeyam. ⁸ [Mi kamim siir kigna miriyyim yim ini om komiia hiriir yamim nae sainam.] ⁹ Mi Jisis siya sairin hiriinan boinkiyin mi ta Samerian wiga ina yowarkii boina, ni kira Isrelan inkamkin mi ankara Samerian wiga mi kira kariiramin opam dimuam boinkin, kira kwiyaeyam, ha? [Isrel simiir iikamim mobmir mob minim Samerian iikamim krima nae kwiyaeyim simiirara bi ninggir ae kwiaeyim. Sima ha naingwo tibmii kiini wi Adi Komii siya pi boinisi yim miyik rani.] ¹⁰ Mi Jisis siya sair yai aka hiniina yowarkii boin mi kira diminim Adi Komii siya priihauuwiyim kiriir mi kira kariir mi inokninkini ti opam kiriiram sriiyin mi kira kariiramin pi op miyika iikam imiir whinkinsis haiginiuwiya omwai Adi Komii saika waiyayokiyokiyam pi sairam nwoki sriiyim. ¹¹ Mi ta wiga siir yai aka hiniina yowarkii boin, inkam komii, kira two karamaeka mi tiki aeyawieyin siir opa kingiin kingiin nwomai rani. Mi kira ta op aiirin pi panin panina haii, iikam imiir hauuwam simiir whinkinsis haiginiuwam, omwai sima waiyayokiyokiyim, ha? ¹² Ti aeyawieyin krimiir brougaeyin Jekop siyar hauugigin krimiirin mi siya mi siir yinisisim ikim yim sima siirar mi kwiaeyam namkim. Mi siir bulmakou sibsibim yim iriipi hiriinan ta op aiirar mi kwiaeyim. Mi kira ha naingwowi, kira ini Jekop siir haiburin, ha? ¹³ Mi Jisis siya sair yai aka hiniina yowarkii boin, iikamim ta op aiir kwiaeyim, yim wi kwoinkar swoki haei. ¹⁴ Mi yipiki kara hauuwi ta op aiir, yo wi kwoinki haei rani. Niingaka. Mi taka opa kara hauuwana, siir whinkinsis haiginiuwam, ya wi sinkai rani, ya wi hiriirar nwoyokiyokiikaeyami inokninkin. ¹⁵ Mi ta wiga saeya ina swoki boinkiya siirin. Inkam komii, kira wara op hiriinana kariir whauugi mi mhoiyya kariir kwoinin wi haei karamae nwoki owim. Mi kara wi tiriir swoki it rani, op kuanakiyam.

¹⁶ Mi Jisis siya sair boinki, kira kiriir kam iir tini ikiunaki. ¹⁷ Mi ta wiga siir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kam karamaeka. Mi Jisis siya sair yai aka hiniina yowarkii boin, kira kaimwower boini, kira kam karamaeka. ¹⁸ Biyya kiriirin kamim iriyya iki onkwona mi wara kam kinaka nwowin yo kiriir kamki kam tani. Ta kiriir yaiya ini kaimwower ywowa. ¹⁹ Mi wig saeya siir boinki, inkam komii, kara ini hainingi yinokninkinkiya, kira profet inkamkin. ²⁰ Krimiir brougaeyim yim sima Adi Komii siir inig iirin iripa ti mhuu iir haingiriyu hainanikim. Mi wim kima Isrelan iikamim, wim kima ha boini, krima Adi Komii siir inig iirin om komii Jerusalem hirarar hainan iski.

²¹ Mi Jisis siya sair yai aka hiniina yowarkii boinki, wig, kira kariir yaiya kaimwo sair dwoki. figwira saeya nimbini, krima Adi Komii siir inigin wi ti mhuu iir hainan tani mi wi om komii Jerusalem hir mi hainan tani. Niingaka. ²² Mi wim kima Samerian iikamim, wim kima diminim kima kig karamae nwowiyim simiiram hainanikim. Mi nim krima diminim krima kigninokninkinim simiiram hainanikim. Dimusi rani, Adi Komii siir miyya

iikam nanmaiwarkainaeiya Juda iikam kr̄im̄iir h̄iriir n̄imbinika. ²³ Mi iiya ta ii aeya n̄imbiyamana ini kingiin n̄wowa. Mi iikam̄im yipiki naingwo t̄ibm̄ii k̄iingik̄inim mi Adi Komii kr̄im̄iir Wan̄in siir naeyiun siya simiir wh̄ink̄insiis haiḡin̄iwi mi sima siir inigi iniḡi iir̄in siȳu m̄iyyik̄i m̄iyyik̄i iir̄ar hainani mi Adi Komii siya ti h̄iriinan iikam̄im siiram naingwo t̄ibm̄ii k̄in̄iyim mi siir iniḡi iir̄gi iir̄ hainaniȳim simiiram naingwowik̄in. ²⁴ Adi Komii siya p̄iu karamaekin, siya ini siir naeyiun siir h̄iriinan ywowin. Mi yipiki siir iniḡi iir̄ hainani, sima wi daingwo t̄ibm̄ii k̄in̄. Sima wi p̄iu ara k̄ipi hainan, sima simiir mh̄ii kwoinim warar hauu iuguski.

²⁵ Mi wig saeya siir boin, kara bidi yinokn̄inkina Mesaia siya wi sipi n̄iti, inkam̄in Adi Komii siya n̄imbingiȳin kr̄im̄iir wh̄ink̄insiis haiḡin̄iuwam, sima dapiȳin Krai. Mi iiya siya n̄iti, siya kr̄im̄iir̄in wi dim̄in kasakasa nowomwarkaiȳu rani. ²⁶ Mi Jisis siya saiir yai aka hin̄ina yowark̄ii boin, karaigr̄in, kraisin, ti kinakar boinin.

²⁷ Mi iiya siya saika niki boinaiȳin mi kam̄im siir kigna mir̄iyyim ina yimbiniȳim. Mi iiya sima h̄iriinan kigim sima ini mouni han̄ina si-inkaokiȳim. Dimusi rani, siya ta wig anaka boinaigr̄in. Mi siir̄in inkam̄ n̄wir̄ki bi swoki boink̄in hin̄in, kira dimu dim̄inim naingwowi? Mi kira saika dimuam boink̄in?

²⁸ Mi ta wiga saiir op twowa ini hirar kwaiburgika. Mi saeya ina iwitama oma h̄iriir. Mi saeya iikam̄ im̄iir̄in dim̄in taeminim siya boinim saiir simiir̄ar ini boinoudn̄ink̄in̄u. ²⁹ Mi saeya kim̄idiniya simiir̄ ini boin̄u, kima unki it, iki inkam̄in dim̄in taeminim kara tirim̄ biya simiir̄ haknoudn̄ink̄in̄in, tari Krai siya piyamisi ow̄in? ³⁰ Mi sima om h̄ir haiburgigim mi sima ina yam̄im Jisis siir kignakiyam.

³¹ Mi iiya ta wiga saeya om hirar niki owa mi kam̄im siir kigna mir̄iyyim sima naeyim siiram ha nonkwowim mi ina boinim, inkam̄in nowomwarkaiȳiuwiȳin, kira nae ti ae. ³² Mi siya simiir̄ yai aka hin̄ina yowark̄ii boin, kara bidi yaeyin, naeyin kima ninokn̄ink̄in karamae nwowin siir. ³³ Mi kam̄im siir kigna mir̄iyyim sima, sima simar̄ ȳinsrii ansriina. Mi siiram̄in nae inkam̄ n̄wir̄ki hainanikin, ha? ³⁴ Mi Jisis siya simiir̄ yai aka hin̄ina yowark̄ii boin, kariir̄ naeyin yio hin̄inḡin, kara ti inkam̄in kariir̄ nikropkiȳin kara siir kwoin iir̄rarar dap. Mi kara m̄iyya siya n̄imbingiya kariir̄ saiir dankabimb̄id digi.

³⁵ Wim kima hin̄ina boinikim, bwanim̄ pi wh̄iyya nwokii mi sasaeyim pi sasae wai han̄inḡin nwokii. Mi kima pi hain̄i n̄ingugu haii. Mi kara kim̄iir̄in pi hin̄ina boink̄ii, kima iki numiran sasaeyim simiir̄ kigi, sima sasae wai bidi ywowim. Kima simiir̄in hindara ti inguguae. ³⁶ Mi inkam̄in numiran sasaeyim simiir̄ n̄ingugu haiiȳin, iikam̄ n̄h̄irkim̄ sim̄ sainam̄ yio ini ti inkam̄in, hinda t̄inda namiȳin, iki iikam̄im̄ simiir̄ kwoin im̄iir̄ kiyaiyam̄ ini siir h̄iriinan ywowin. Mi sima ha sigu wakaeyoknaei mi wa nwoki aingwo t̄ibm̄ii k̄in̄im. Mi iinok̄inok̄in sima wi omwaiyar̄ nwoki waiyayokiyok̄iikaeyam̄im. Mi inkam̄in ti sasae im̄iir̄ n̄ink̄in̄in mi inkam̄in ti sasaeyim wai nwowiȳim simiir̄ n̄ingugu haiiȳin, sowa n̄wisair̄ar̄in pi maigr̄imaigr̄a nwosowoi. Mi yipiki Adi Komii siir̄ yai aiir̄ boin̄im̄im̄auwiȳim mi wipiki iikam̄im̄ simiir̄ kwoin im̄iir̄ kiyaiyyim, Adi Komii siir̄ yai aiir̄ wakaeyim, yim̄ ini ti inkam̄ n̄wiso sowiir̄ h̄iriinan ywowo. ³⁷ Ta yaiya ya kaimwowaigr̄a. Inkam̄ n̄wir̄in yio hindara n̄iyokn̄ink̄in̄ami mi n̄wir̄in yio wi hindara n̄ingugu haiyam̄i.

³⁸ Ta kara nikropkiya kim̄iir̄in ya numir̄im̄ inkam̄ n̄h̄irkim̄ n̄iyokn̄ink̄in̄im̄ simiir̄ sasae im̄iir̄ n̄ingugu hainan ywowa. Ti numir̄im̄ yim̄ inkam̄ n̄h̄irkim̄ n̄iyokn̄ink̄in̄im̄. Ya ini biigī bīi sima boin̄im̄im̄auwa kariir̄ yai win̄ k̄ibiya iki iikam̄ n̄h̄ir̄im̄ simiir̄, ini saiir̄ h̄iriinan ywowa. Mi wim̄ kima ti yai

win kibi kibiyim iki iikamim biya naingwo tibmiiyim wi simiir swoki boinmimauuwami.

³⁹ Mi mhoiia nu haimii Sameria hiran iikamim sima Jisis siiram in a yaingwo tibmiiyim. Whisarii rani, sima ta wiga saair yai aiir wakaekim. Saeya hinina boinka, siya dimin taeminim biya biya kara tirim mi tariinan mi tir ikim, siya simiirin ini hiriir haknoudninkin digiyin. ⁴⁰ Mi iikam whiekakim om Saika nu haimii Sameria hiranim sima Jisis siiram ha nitim mi sima kimidiniya siir srii siya simaka hir mi owim. Mi Jisis siya sima iiyim kwisa ywo.

⁴¹ Mi iikam whiekakim siir yai aiir wakaeyim sima ina yaingwo tibmii kinim. Dimusi rani, sima siirgisiir yayiar wakaekim. ⁴² Mi sima ta wig aiir boin, tariinanin krima siir yai aiiramim bidi yaingwo tibmii kiingiyim. Krima yayia kira boina krimiir saair bi naingwo tibmii kiingim. Nningaka. Krima asi naingwo tibmii kini krima krimiir wiingi wiingar wakaekim. Mi krima bidi yinokninkinkiyim siya Kraiskin, nuan iikam whiekakim krimiir nanmaiwarkainain inkamim siya. Iriig.

Jisis siya gavmani mi miriyyin inkam nwirin siir yinisim iir haiswoniskiiigikin

⁴³ Jisis siya hapaiirin iyo kwisa ywo. Mi mhoiia siya hir haiburgigin mi ini nu haimii Galili hiriir swoki amin. ⁴⁴ Jisis siyarin, hinina boinkin, siir oman iikamim sima profet inkamim siirin ha bi naingwowikim siya inkam komiigin mi inigakin. Nningaka. Sima hinina bi naingwowikim. ⁴⁵ Mi iya Jisis siir oma hiriir swoki amin mi Galili hiran iikamim sima siiram in maingmaing ywowinim. Dimusi rani, dimin taeminim siya tirim Judami ii komiia wou nikwo aeya Pasova om komii Jerusalem hir sima bidi kigmimikim.

⁴⁶ Mi Jisis siya om Kena nu haimii Galili hiriir swoki amin, omin opa siya tirkiya wain nikpitmaigiya siir. Mi om Kapaneam hir nwowin gavmani inkam komii nwirin siir yinisim yinkamiyyin makakin. ⁴⁷ Mi siya wakae Jisis siya nu Juda hir bidi haiburgigin mi siya nu haimii Galili tirii nitam tari. Mi siya ha namim Jisis siiram mi kimidiniya siir ini boinu, saika namim om Kapaneam hiriir siir yinisim iir nini haiswoniskiiyuwim. Siir yinisimin ini nao kingiin nwowin. ⁴⁸ Mi Jisis siya siir boinki mi kima, kara dimin kirie komii komii tir karamae nwowi mi kima wi kariiram naingwo tibmii kin tani. Nningaka. ⁴⁹ Mi ti inkam komiyyin siya hinina boinki, Biyan Inkam Komii, kira kanakar wit, kariir yinisim iir kignakiyam. Yinisim ieya naonamin yo miyyik rani. ⁵⁰ Mi Jisis siya siirin ina yikropkiyin, kira ti am kiriiir yinisimin wi omwaiyar swoki waiyai. Mi ti inkamim siya Jisis siir yai aiir wakaeyin mi ina yamin. ⁵¹ Mi iya siya ha swoki haiyug apnamim mi kamim siir miriyyim, sima siirin siyu hir yapiyiskaiwin. Mi sima boin siirin, kiriiir yinisimin ini wadeyar swoki owin. ⁵² Mi siya kimidiniya simiir srii, paki hinin iya wadie sae nwokikin kariir yinisimin, ha? Mi sima siir boin, siir piu huaa kinia ii nabie bopwo digika. ⁵³ Mi ta yayia sima boina siir, sair mhoiia mi siir adin ina swoki aingwokiyyin yayia Jisis siya boina ii nabie bopwo hinin kiriiir yinisimin wi omwaiyar swoki waiyai. Mi siya mi siir yinwig ima simaniyyin ini hiriir yaingwo tibmii kin swokiyim Jisis siiram.

⁵⁴ Mi ya tariigina ya dimin kirie komii kwisaka aeya, Jisis siya tira iikam iiriir nsiimauuam, iya siya nu haimii Judia hir haiburgigin mi ha napnamin nu haimii Galiliya hiriir. Iriig.

5

Jisis siya inkam nwirin whinausim kwira Betesda dapiya saiir hir haiswoniskigin

¹ Mi tiriiginim yim dig nwokiyim mi Juda simiir ii komii kwira nae iripa haingiriyu aeya ina yimbiyama. Mi Jisis siya asi swoki amkin om komii Jerusalem hiriirin. ² Mi om komii Jerusalem hirin anowin napanopkainamiyin iikamkim sim kiyaininopkainamiyin sibsib siir kingiin hirin whinausim kwira ini hir nwowa. Mi iikamim sima Hibru simiir yaigina hiniina dapikim Betesda. Mi ta whinausima saiir kingiin hirin iuruwim iriyyara nwowi iikamkim sim nidwowa. ³ Mi iikam whiekakim makak makakim ini hirar nidwodwokaowim. Iikamim nhwokwisaeyim mi iikamim igrib iindib niimwowaeyao minkin kipiiyim mi iikamim kiu min naoninsimsiriru ikim. Sima minam nidwodwokaowi Adi Komii siir paekwosim siya tirkiyim op aiirin imigak nwokiyam. ⁴ Mi ii nhirim Adi Komii siir paekwosim iki siya niuunaiiniyim mi ta whinausima pi imig iga siya nauni inuunii. Mi inkamin iki biigi bi i natmainamiyin ta opa Adi Komii siir paekwosim ieya tiriya mi ta siir ma pa digi. ⁵ Mi inkam nwirin iuru hir nidwowa biewiyim maki siya niyim kam nwir iuru iriyyar whoingim (38). ⁶ Mi Jisis siya ti inkamin siir kigin siya hir whinin mi siya ina yinokninkinkiyin siya maki kwokiyae ya bi nigin. Mi Jisis siya siirin hiniina boinki, kira hiniina naingwowi kira wadie swoki okiyim, aniya? ⁷ Mi ti inkamin maki niinanaekagiyin siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, Biyyan Inkam Komii, iya Adi Komii siir paekwosim ieya tirkiyim ta op aiirin mi kariirin inkamki haidunam waohuae ta whinausima saiir aowa hiriirin. Mi kariirin pi nhrkim swoki hauburi, bi pi sima natmaidunami.

⁸ Mi Jisis siya siir boinki, kira dansiin okwoki mi kiriir nibmir aiir hai mipa dapnam. ⁹ Mi biri kimiminkikin, ti inkamin siir ma ina digiya mi siya ini siir nibmir aiirar yinsiin hainamin. Taka iya ya Judami ii komiyya piu siisiya Sabat, iya dimin taemin sima tir karamae nwowiya saeya. ¹⁰ Mi siya nibmir ha hainamin mi gavmani inkamim sima ti inkamin Jisis siya nwowaiginiugiyin wadie siir sriwin, tapa Judami ii komiyya piu siisiya Sabat, dimin taemin tir karam nwowiya saeya mi kira wara kiriir nibmira saiir dimusi hainanikin. Moses siir siywin hiriinanin siirin igbidgak bidi ywowa. ¹¹ Mi siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin wadie kariir nwowaiginiugiyin kariirin siya nokmwini haigikin ta kariir nibmir aiir ninsiin hainaniyam. ¹² Mi sima kimidiniya ti inkam iir swoki kwasrii, yipikin kiriir boinkiyin ta kariir nibmir aiir hainaniyam, ha? ¹³ Mi ti inkamin wadie Jisis siya nwowaiginiugiyin siya bi ninokninkinkikin ti inkam iirin. Dimusi rani, Jisis siya siir bidi haiburgigin mi siya paninsi yinokninkinkisi, iikam kasakiwae yao hir nokwowa.

¹⁴ Mi mhoiyya Jisis siya siirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hir kigin mi siya kimidiniya siir boin, wakae, kira mhoiyya wi dimin whir kipi swoki tir. Nungaka. Kira hiriinan tiri mi ta hika mhoiyya kira haii, ya wi hika biyya kira haiya wi saiir hauburi. ¹⁵ Mi ti inkamin ha nam siya kimidiniya Juda simiir inkam komii komiiyim simiir ini boinu, ti inkamin wadie kariir nwowaiginiugiyin yio Jisis siyargin. ¹⁶ Mi ti Isrelmi inkam komii komiiyim sima Jisis siirin siyu biyie asi tirkim. Dimusi rani, iikamim maki niyim simiirin siya Juda simiir ii komiyya piu siisiya Sabat, dimin taemin whir tir karamae sima nwowiya siya saiir haiswonimniskigin.

¹⁷ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kariir Adin siya iinokinokin hiriyyar miriigin. Mi an kara iriipi hiriinan asi mi mirii.

¹⁸ Mi ta yai hiriinana Jisis siya boina mi Isrel simiir biyyan inkam komii

komiiyım siir nisomaowam asi tırkım. Dimusi rani, ti makak iikamım siya haiswonımniiskiıyım Judami ii komiiya piu siisiya Sabat, dimın taemin tir karamae nwoowiya sasa rani. Nıngaka. Sıma siirın io mınsi nwokım ta siya boına hının, Adi Komiiyın kariir Adgın. Mi siya ini inkam komii siya siyar swoki onain Adi Komii siir hiriinanın. Mi siirın saırsi nisomaowam tırkım. Iriig.

Adi Komii siya siir yınisım iirın inigak bıdi ywohaıgınıuwın siir mı aiir mırıiyamın

¹⁹ Mi Jısis siya simiir yai aka hınına yowarkıi boın, kara kımıirın yaimwowar boını, kara siir yınisımın dimın whırın kariir kwoın aırgı bı swoki aıngwo tırkın. Nıngaka. Kara dimınım kara kıgmımıkım kariir Adın siyar tırım kara simiirarar tiri. ²⁰ Adi Komii siya kariiramın nhami nhami bı naıngwokwowıkın mi siya digworaekwo whiekakım siya mırıiyım kariir asi nısiımauugım. Mi digworaekwowım siya nısiımauuwi wı digworaekwowım ti kara tırım wı simiir haıburi. Mi ti dimın taeminım kima simiir kigi mi kima wı nanaa pranae kın tani. ²¹ Adi Komii siya hidnınsiın idwowyım iikamın naokaowım omwai swoki waiyaim siir hiriinan. Mi kara siir yınisımın iikamın yıpıkım kara hauuwam tiriıyım kwoın mııyık yio kariirar kwoınkın. ²² Mi kariir Adın iikam imiirın siyar bı hidikın. Nıngaka. Mi siir kırıeya siir yınisımın kariir bıdi hauuwın mi siirın kara bıdi kisına owın mi iikam imiirın wı karar hıdi. ²³ Mi iikam whiekakım wı kariir inıg iir asi hainanı, kariir Adın siir inıg iir sıma hainana saıir hiriinan. Mi yıpıkın kariir inıg iir hainan karamae nwowi siir yınisımın kima tira saıir hiriinan mi sıma kariir Adın yıpıkın kariir nıkropkiyın wı siir inıg iir mi hainan tani. Nıngaka.

²⁴ Kara Jısisın kara kımıirın yaimwowar boınkii mi yıpıkın kariir yai aiir wakaeyoknaei mi ha naıngwo tıbmii kını mi sıma wı kariir Adın yıpıkın kariir nıkropkiyın wı siir yai aiir warar mi wakaeyokna aıngwo tıbmii kını. Mi yıpıkın kariir nıkropkiyın siya wı siir naeyıu iir hauu haıgınıuwi simiirın mi kima wı inıgak nwoyokiyokıkaeyamı. Adi Komii siya wı simiir wara hid rani mi sıma wı nao rani. Nıngaka. Mi sıma wı yaeya kwoın wın haıi omwai waiyayokiyokıkaeyamım. ²⁵ Kara kımıirın yaimwowar boınkii, iıya Adi Komii siya nımbına iikamın naokaoım simiirarar wı bıdi yımbınıya. Mi sıma wı kariir yai aiirar wakaekıi, Adi Komii siir yınisımın. Mi sıma wı yaeya kwoın wın haıi omwai waiyayokiyokıgıyamiyın. ²⁶ Adi Komii siya bı naowıgın, siya kwoınbudın omwai waiyayokiyokıyın siir bwamkıbwamın siyarıgın. Mi ti hiriinan siıyın siya kariirın digworaekwo whiekakım omwai waiyayokiyokıyım simiir bwamkı bwam iir asi mi tırkıkın. ²⁷ Adi Komii siya ha boınkın, kara siir yınisımın mi iikam imiirın wı kara hıdi. Dimusi rani, kara ini inkamnan ywowın. Mi kara simiir kwoınım ina nınoknınkın. ²⁸ Mi kima wı ta saırsi kipi nanaaki. Mi iıya saeya nımbiyamı mi iki iikamım nıki aokaoım mi simiir ienau hir nwokaiyım sıma wı kariir yai aiir wakaekıi, Adi Komii siir yınisımın. ²⁹ Mi sıma wı ie hirankar nınsiın idwonanı. Mi yıpıki siıyı mııyık tırım yım wı omwaiyar waiyayokiyokıgıyami. Mi yıpıki siıyı bıyie tırım iıya sıma nınsiın idwowi wı yaıgak nwowi. Mi sıma wı paeya namı mi inokıinokın simiirın wı hırıiyar nınanaeı.

Jısis siirın iikam nırkım yanaaknınkii haıgınıu

³⁰ Kara dimın whırın kariir kwoın aırgı bı naıngwo mırııgın. Nıngaka. Dimın taeminım kara wakaeyım Adi Komii kımıir Wanın siya boınım kara simiirarar tiri mi kara iikam imiirın asi hıdi. Mi kara iikam imiirın wadıeyar sıbgu hıdi. Dimusi rani, kara kariir kwoın ara naıngwo dirararar tani. Kara Adi Komii siir kwoın iirar napı yıpıkın kariir nıkropııungıyın nua tiriir.

³¹ Mi ti yayim kariir kwoinkar priinaingwo boinkiswo mi kima wi ha di ninokninkini ti yayim kara boinim kaimwoki piyamisi owim, iyie? Kara hindara priiboini. ³² Mi inkam nwirin yio ina mi owin yio siya Jonkin siirin Adi Komii siya nimbingikin, kariir yayia sair sibgu boinimauuwam. Kara bidi yinokninkini yayim siya boinimauuwim kariirim yim kaimwowaigim. ³³ Mi wim kima kam nhirim kimidiniya Jon siiram yikropki mi ti inkamin siya boinkiyin simiir yio karaigin. ³⁴ Kara kamim kariir yayi aair nanaakninki haiginuwim simiirin yayi karamaeka. Niingaki. Niingaka. Mi ti digworaekwowim ti kara boinimauuwim kimiir, kima simiirin wi nwoki sibgu inokninkinim. Mi kima wi kariir yayi aairim nwoki wakaeyokna aingwo tibmii kinim. Mi kimiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei. ³⁵ Jon siya ini pae niyuanan ywovin kimiir niuya haiginuwam. Mi Adi Komii siir dimin taeminim simiir nisisimauuwam. Mi ta siya siya omwaiyar niki waiyain, kima siiramin nhami nhami bi naingwo tibmii kiingim. ³⁶ Dimin nhirim ini ta yayia Jon siya boina kariir ini sair haiburim ya hiniinga. Mi dimin miyik miyikim Adi Komii siya boinkiyim kara tiram yim iikam kimiir nanaakninkii haiginugim kariirin hiniin, kariirin Adi Komii siya nikropkikin. ³⁷ Kariirin Adi Komii siyar nikropkikin mi kariirin siya boinkiiigikin mi siyar mi anaakninkii haiginugikin. Mi wim kima siir yayi aair bi wakaekim mi siir whwonkam iir bi kigim. Niingaka. ³⁸ Mi siir yayia kimiir kwoinaw bi haigi nonkworinuga. Niingaka. Dimusi rani, kima kariir yayi aairim bi naingwo tibmii kiingim, kara ti inkamin Adi Komii siya nikrop iuungikin. ³⁹ Wim kima Yokwo Komii sair yayim simiirin ha sibgu mwainikim. Dimusi rani, kima sair sibgu ninokninkinam mi sair naingwo tibmii kinam tiri. Mi kimiirin wi Adi Komii siya nwoki hauuwim kwoin winin omwai waiyayokiyokiigiyamiyin. Mi wara miyim kima mwainkigmikim yim kariir yayi imaigim. Mi wim kima hiniinam naingwo mwananaei, Adi Komii siir miyim kimiirin wi omwai simar nwoki waiyayokiyokii haiginuwim. Mi wara miyim kima mwan kigmikim yim kariir miigim. ⁴⁰ Mi wim kima kariirim naingwo tibmii kinim pi boriisopi, kwoin winin omwai waiyayokiyokiiyin kara kimiir hauuwim.

⁴¹ Kara pi boriisopi iki iikamim kariir inig iir hainan praprasim. Niingaka. Ya tariigina ya dimin komii rani. ⁴² Mi kara kimiirin ina ninokninkinin kimiir kwoinim Adi Komii siirim naingwo hiririu kin tani. ⁴³ An kara kariir Adin siir inigni nitkin mi ta kara nita ya Adi Komii siya nitni haninaka tisi kara nitiskiyin. Mi wim kima kariir yayi aair bi naingwo tibmii kiingim. Mi wim kima simiirin ini yimiyuwim. Mi inkam nwirki nitkiswo mi siya siir yayi imiir nini boinimauuniyim mi wim kima siir yayi imiirin wa pi wakaeyin mi kariirin iyie? ⁴⁴ Mi kima kariir yayi aairamin wi panina naingwo tibmii kin, ha? Kima wi dig nwo rani. Mi kima, kima kimar ninan hainanamar tiri mi kimiir inigim Adi Komii siya hainanim pi boriisopi. Niingaka. ⁴⁵ Kima ha kipi naingwo kimiirin kara wi kariir Adin siir boinimauuwi, kimiir boinwokiopnatkaigiyim. Niingaka. Mi Mosesin yipikin naingwo tibmii komuigak kima nwowiyin wim kima ha naingwowi kimiirin wi siyar whankinsii haiginuwi. Mi Adi Komii siya kimiirin wi dimin whirki kimbu karamae sairsi nwoki ikuuwim. Kimiirin wi siyar boinimauuwi kariir Adin siya boinwokiopnatkaigiyamin. ⁴⁶ Mi kima Moses siir yayi imiiram naingwo tibmii kin, kima tira sair hiriinan mi kima kariir yayi aairamin wa mi aingwo tibmii kin. Dimusi rani, yayim Yokwo Komii hir nwowim kariirim siyar winboinkiyim mi kima simiiram bi naingwo tibmii kiingim. ⁴⁷ Mi ti yayim Moses siya winboinkiyim kima simiiram naingwo tibmii kin karam nwowi mi kima kariir yayi imiiram wi panina naingwo tibmii kin, ha? Yi siyiu

karamaeka. Nñngaka. Iriig.

6

Jisis siya hauu aeyim kamim 5,000kam, siya wigiyim simiir wara bi mwaingim

(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Lk 9:10-17)

¹ Mi mhoiyya Jisis siya ti yayim ha boindigiyim mi siya ina iyikidamin Galili whaigbida hiriir, sair inig wharin sima dapiyin ta whai aairin whai komii Taibiriaska. ² Mi iikam whiekakim sima ini Jisis siir mhoiyyar sidkaenamim. Dimusi rani, sima dimin kirie komii komii kasa bi kigim iikam makak makakim siya ninimniskiiyim. Mi sima siir mhoiyya asi sidkaenamkim. ³ Mi Jisis siya mhuusim wharin siir iiyam. Mi siya kimidiniya siir kamim siir kigna miriyyin simakar ini ii idwoiu. ⁴ Mi Juda simiir ii komiyya wou nikwo aeya Pasova ini kingiin nwowa. ⁵ Mi Jisis siya ha niyaeyok kaokiyin mi siyar kigwin, iikam isid komiyyin nitin siiram. Mi siya Pilip siir boinki, krima bretim pi papi haii ti iikam ima naeyamin, ha? ⁶ Mi Jisis siya Pilip siirin hiriinan boinkiyin mi yio siyarin bidi yonkwokiyin siyiun pi siya tiri. Siya Pilip siirin minam kinankiugin, siir kwoinin pi panina namisi aingwoki. ⁷ Mi Pilip siya siir yai aka hinina yowarki boin mi krima bretim K200.00 sani. Mi ti hiriinan iikam isid komiyyin krima simiirin haimii haimiyya hauuwim pi digi dig nwo rani. Nñngaka. ⁸ Mi siir kigna mirii inkam nwirin, Endru nikiuwiyin Saimon Pitani nomousimin, siya Jisis siirin hinina boin, ⁹ whranisim nwirin tir nwowin, siya bret baliyim iriyyara nwowi mi anasuwo whisa mi owi. Mi ti hiriinan bret iriyyariuwam mi anasu whisuwa iko, ti hiriinan iikam isid komiyyin pi dig swoki o mimin tani. Nñngaka. ¹⁰ Mi Jisis siya simiir boinki, kima simiirin nab nab dokmwon idwo. Mi ta maeyaua sima nidwowa ya kokaka. Mi ti 5,000 kamim ini ta maeyaua kokaka ini sairar priigrinkin idwonamim. [Sima wigiyim simiir warar bi mwaingim.]

¹¹ Mi sima ha grinkin idwokiyim mi Jisis siya ti bret iriyyarim ha haigiyin mi siya ina boin wadiekijin Adi Komii siir. Mi mhoiyya siya ina yinibimbir hauugiyim kamim siir kigna miriyyim simiir mi ti bret haimiyyim simiirin kimidiniya sima yap hauuwam iikam imiir sima naeyam. Mi mhoiyya siya anasuwo ha mi hayin, ina mi inoop inispamspak hauugiyin kamim siir kigna miriyyim simiir, bret imiir siya niki turkiya sair hiriinan. Mi iikam imiirin ha nonkwokwo hauunamim mi sima ini simiir kwoinkar priigrinkin idwo aenamim. ¹² Mi mhoiyya simiir mhiyyim dig ha nwokiyim mi Jisis siya siir kigna miriyyim kamim simiir boinki, wara nae haimii haimiyyim sima naepipiru okiyim ti swoki tauhaiginam iripa. ¹³ Mi ta siya boinkiya sair mhoiyya, nae haimii haimiyyim simiir swoki taugin hayam mirisim kwirki bi swoki okikin ini hiriyyar taugin haiswokiyim mi sima simiirin nab komii komiyyim iuur isa tauhaigi. Mi ti nab komii komii iuur iswo ini yaigiyaga yaki itkikiniiyim ti nae haimii haimiyyim sima naepipiru okiyim.

¹⁴ Mi ti iikamim sima ti dimin kirie komii komiyyim siya tirim simiir kigim mi sima ina boinim. Ti profet inkamin Adi Komii siya boinin, nua tiri nitam siyairgin. ¹⁵ Mi Jisis siya bidi yonkninkinkiyin, sima siir nonkwonamam tiri simiir kigirakan inkam komii nwowam. Mi siya mhua hiriirin sasar asi swoki amkin. Iriig.

Jisis siya whiyya sair op idwovar napnaiidamkin

(Mt 14:22-33; Mk 6:45-52)

¹⁶ Mi mhoiyya iyya bieyin ha nikiiyamtibin mi kamim Jisis siir kigna miriyyim sima ina yapniyamtibin whiyya hiriir. ¹⁷ Mi sima kimidiniya i ira

saiir yani apni kwiriinam. Mi ina iyikidamim whaiya saiir mirmiiya hiriir. Mi iya bidi kakauu iuguskiya mi Jisis siya simiiram bi niki amsisaukin. ¹⁸ Mi ta iya opud komiyya ha hugnaniya mi hinin komiyya ina mi ii okwonaniya. ¹⁹ Mi kamim Jisis siir kigna mriiyim sima kignaidamim kilomitisim iriyyar kwir nanairgim. Mi simar kigwin Jisis siya op idwodar napnii. Mi siya simiir iya saiir kingiin napamin mi sima nidid pranae bi kinwinkim. ²⁰ Mi Jisis siya simiir boinki, kima kipi nidid, ti karaigin nitin. ²¹ Mi sima maingimairga siiram ha nwowim mi siirin ina yinkikwona kwiriyyin. Mi biri kimiminkim, sima ina yimbiamim ta maeyaua sima namam tira saiirin. Iriig.

Iikamim yim Jisis siiram naphansirkim

²² Mi iigwira iikamim sima bidi yinokninkinkyim, tapaiir nwomaiya iya iruwaiga. Mi sima Jisis siirin wara bi kigwo kwiriigikim kamim siir kigna mriiyim simakan. Nnngaka. Sima siirin tirar haiburgigim. ²³ Mi siyayi nhirim om komii Taibirias hiranki nitiyim yim ta maeyaua Jisis siya boin wadiekiya Adi Komii siiram mi bret siya hauu aeya kam 5,000nim sim saiir kingiin hiriir nitikim. ²⁴ Mi iikamim sima hiriinan kigim, Jisis siya mi kamim siir kigna mriii ikim, sima tir nwo rani mi sima kimidiniya siyayi sim nhirim sim kwiriinadam om komii Kapaneama hiriirin Jisis siya mi kamim siir kigna mriii ikim simiiram hansiram. Iriig.

Jisis siya ninomor kou hiran bret miyiknankin

²⁵ Mi iikamim sima Jisis siirin whiigbid mirmiiya hir kigiuwim mi sima kimidiniya siir srii, inkamin nowomwarkaiyiuwiyin, kira tiririn paka hinin iya sae nitkin, ha? ²⁶ Mi Jisis siya simiir yai aka hinina yowarkii boin, kara kimiirin yaimwovar boinkii, kima kariiramim minam swoki aingwo hansirnikim bretim kara hauu aeyim kimiir mi kimiir mhiiyim ha nae kinugiyim simiiram. Mi kima kariiramim dimin kirie komii komiyyim kara tirim kima kigim simiiram bi hansirnikim. Nnngaka. ²⁷ Kima naeyim biyie nwowiyim simiiram kipi mriii. Kima naeyin kwoinbud hauu haiginuwiyyin omwai waiyayokiyokiyam siiram mriinanae. Mi kara ti inkamin ninomor kouanki nitin, kimiirin wi kara hauuwi siirin. Dimusi rani, Adi Komii krimiir Wanin siya kariirin inigak bidi ywohaiginugiyin. Mi kara siir mi aiir mriiyam nitkin.

²⁸ Mi sima siir swoki srii mi krima wi dimu dimin ti tir big nasmirwaiya Adi Komii siya nwowamin krimiiramim, ha? ²⁹ Mi Jisis siya simiir yai aka hinina yowarkii boin, tiki diminin kima tiranin, big nasmirwaiya Adi Komii siya nwowi mi maingimairga siir nwowaiginuwi, kima kariir yai aiiram daingwo tibmii kiin, inkamin yipikin Adi Komii siya nikrop iuungiyin nua tirir.

³⁰ Mi sima siir yai aka hinina swoki owarkii boin, kira wi piki hinin dimin kirie komii komiyyim sim tiri, krima kigamin. Mi krima wa nwoki aingwo tibmiiyyim kiriir yai aiiramim, ha? ³¹ Krimiir yidiwi wanwiyayeyim iya sima nu siiyin apain siir hir nwowim sima dimin whirin mana dapiyyin siirarar naekim Yokwo Komii saeya hinina boinka, ti naeyin ninomor kouanki nitkin Moses siyar hauu aekim simiirin. ³² Mi Jisis siya simiir yai aka hinina yowarkii boinki, kara kimiirin yaimwovar boinkii ti bretin ninomor kouanki nitin kimiirin Moses siyar bi hauugin. Nnngaka. Kariir Adin kimiirin siya hauugin ninomor kougi kou hiran bretki bretin. Mi tiki hiriinan naeyin kimiirin wi omwai siya waiyayokiyokii haiginu rani. Nnngaka. Kariir Adin ti hiriinan nae kibiyin siir om hiranin siyar hauuwikin bretnanin omwai kima waiyayokiyokiyam. ³³ Mi bretin Adi Komii siya hauugiyin ninomor kouwanin iikam kimiir, yio Jisis karaigin. Mi kimiirin kwoin win wi karar hauu haiginuwi omwai waiyayokiyokiyam. ³⁴ Mi sima siir boinki, Biyan

Inkam Komii, wari kariir bretin krimiirin iinokinok hiriyyar whauunanae mi nim wi omwai hiriyyar nwoki waiyayokiyokiiyim. ³⁵ Mi Jisis siya simiirin ina boinkiyin, ti bretin kwoin win hauu haiginuwiyyin iikam imiir omwai sima waiyayokiyokiiyam, yio karaigin. Yipiki kariirim niti yio wi mhiigi nao rani. Mi yipiki kariirim naingwo tibmii kani, yio wi kwoinki haei rani. Niingaka.

³⁶ Kara kimiirin pi hiniina boinkii, kima kariir bidiyar kigim mi kima bi naingwo tibmii kangim. ³⁷ Mi iikamim yipiki Adi Komii siya hauugiyim kariir in nonkwowim, yim sima wi kariir siyu iirar napi. Mi kara iikamim kariirim nitim mi kariirim naingwo tibmii kaniin, simiirin wi hiuyarmai rani. Niingaka. ³⁸ Kara ninomor kou hir haiburgigin mi ha niunainiyyin, kara kariir kwoin iirara napam bi nitkin Niingaka. Kara nua triirin minam niunaininikin, ti inkamim kariir nikropkiyyin siir kwoin iirarar napim. ³⁹ Mi ti inkamim kariir nikropkiyyin siir kwoinin yio hiniingin. Kara ti iikamim siya hauugiyim kariir, kara simiir nwirni kipi haiburgig. Niingaka. Iikam imiirin wi karar swoki hidninsiin idwowi, iya Adi Komii siya iikam imiir hidana. ⁴⁰ Ti diminin kariir Adin siya naingwowin kara tiram yio hiniingin mi ti iikamim yipiki kariir yai aiar wakaeyim mi ha ninokninkinim kariir, siir yinisimin. Mi sima kariiram naingwo tibmii kaniin mi ha mi wakaeyoknam kariir yai aiar, simiirin wi kara hauu haiginuwi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyyin siirin. Mi simiirin wi karar swoki hidninsiin idwowi. Mi sima wi omwaiyar waiyayokiyokii iya Adi Komii siya simiir hidana.

⁴¹ Mi ti yayim siya boinkiyim simiir mhoiyya Isrel simiir kamim io ha nwowim mi ina nhinkii boinainamim Jisis siir. Dimusi rani, siya hiniina boinkin, bretin ninomor kouanki nitin yio karaigin. ⁴² Sima hiniina boin, tiki inkamim siya Jisisin, Josepni yinisim ikin. Krima siir yopii ad owiirin bidiyar iki inokninkinim. Mi siya hiniina dimusi boinkin, kara ninomor kou hir haiburgigin mi ha niunaininikin, ha?

⁴³ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, kima, kima kimar kipi nomboinyokaina. ⁴⁴ Inkam nwirki siir kwoin aigi bi swoki aingwo tibmii kangin pi siya yingwo tibmii kan kariiram siirin Adi Komii siyar hurworwokaigin. Mi siirin wi siyar swoki hidninsiin idwowi mi siya wi yaeya kwoin win haii. Mi wi omwaiyar swoki waiyayokiyokiii. Ya tarugina wi iya Adi Komii siya iikam imiir hidana wi saiar nimbiam. ⁴⁵ Yaiya profet kamim sima winboinkiya Yokwo Komii saiar ya hiniinga. Adi Komii siya wi iikam kasa nowomwarkaiyu rani, dimin taeminim wadie simiir nwowaiginiyam. Mi iikamim yipiki kariir Adin siir yai aiar wakaeyim mi ha ninokninkinim, kariiramim wi sima naingwo tibmii kani. ⁴⁶ Ti iikam whiekakim simiir nwirki Adi Komii siir bi swoki kigimiminkin. Niingaka. Kara kanaigin siir kigin ti inkamim Adi Komii siya nikrop iuungiyin nua triir.

⁴⁷ Kara kimiirin yaimwowar boini, inkamim kariiram naingwo tibmii kaniyyin, yio wi yaeya kwoin win haii. Mi siya wi omwai hiriyyar waiyayokiyokiiyiyami. ⁴⁸ An kararin ini bretnan ywowin, iikam imiirin karar whinkinsiis haiginuwi omwai waiyayokiyokiiyamim. ⁴⁹ Biyya kimiir yidiwi wanwiyaeyim iya sima nu siyyin apain siir nwowim, sima manaim Adi Komii siya hauuwim simiirarar naeyonankim. ⁵⁰ Mi an kara ti inkamim Adi Komii siir om iir haiburgigin mi ha niunainiyyin nu triir, an kara ini bretnan ywowin, iikam imiir whinkinsiis haiginuam. Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kani, yim wi nao rani. Niingaka. Yim wi omwai hiriyyar waiyayokiyokiiyiyami. ⁵¹ An kara ini bretnan ywowin, iikam imiir whinkinsiis haiginuam omwai sima waiyayokiyokiiyim. Ankara Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin siir hiranki nitkin. Mi iikamim

ti bret iir naei, yim wi omwai hiriyyar waiyayokiyokiikaeyami. Yio ti bretin nuan iikamim sima naeyanin ya kariir piu aeyairga. Mi simiirin wi kara nwoki whinkinsiis haiginiium, yaeya kwoin win haiyam in omwai waiyayokiyokiyyamin.

⁵² Mi ti dimin taeminim siya boinim simiir mi Isrel simiir iikamim simiir kwoinim ina iwitpaomaigiyim. Mi sima ini sima simar yinkinwamwarki whrie boinamim. Sima hinina boin, ti inkamin siir piua krimiirin wi panina hauuwi, krima naeyamin, ha? ⁵³ Mi Jisis siya simiirin ina boinkiyin, kara kimiirin yaimwovar boini. Mi kima ta kariir kip aiir nae karamae nwowi ti inkamin ninomor kouanki nitin mi kima kariir nhie aiir kwiyaee karamae mi owi mi kima wi yaeya kwoin win hai rani, omwai waiyayokiyokiyyamin. Niingaka. ⁵⁴ Mi inkamin kariir kip aiir naei mi kariir nhie aiir mi kwiyaee, yio wi yaeya kwoin win hai, omwai waiyayokiyokiyyamin. Mi siirin wi karor swoki hidninsiin idwokii mi siya inkamnan wi omwaiyar swoki waiyai iiya Adi Komii siya iikam imiir hidana. ⁵⁵ Kariir kipa saeyairga diminki dimina naeiya. Mi kariir nhieya saeyairga diminki dimina kwiyaeeya. ⁵⁶ Mi inkamin kariir kip aiir naei mi kariir nhie aiir mi kwiyaee, yim sima kanakar nwowi mi ankara simaka mi owi. ⁵⁷ Adi Komii siyairgin digworaekwo whiekakim omwai waiyayokiyokiyyim simiir Adin mi yio siyar in omwai hiriyyar waiyayokiyokiikaeyamikin. Mi kariirin siya nikropkikin mi ankara iriipi hiriinan omwai asi mi waiyayokiyoki. Mi yipiki kariir kip aiir naei, yio wi omwai hiriyyar waiyayokiyokiikaeyami ti digworaekwo imiirsi. ⁵⁸ Karaigin ti bretin, Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin siir hiranki nitin. Ti bretin yio ti bretin kimiir yidiwi wanwiyaeym biya sima naeyin siir hiriinan tani. Niingaka. Sima ti bret iir naeyim mi iiya sima walbiyie nwowa mi sima ina yaonamim. Mi yipiki ti bretin kara hauuanin siir naei, yim wi omwai hiriyyar waiyayokiyokiikaeyami. ⁵⁹ Jisis siya yayim omaka yaimin dimin nidwokai wakaeyia om Kapaneam hirana saiir hir boinmimaugin. Iriig.

Jisis siir yaiya saiir miyim, iikam imiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi omwai waiyayokiyokiyyamin

⁶⁰ Mi iikam whiekakim yipiki siir kigna miriyyim sima ta yai aiir wakaeyim sima hinina boin war yai hiriinanin kira boinim, krima simiirin ninoknankin tani. Mi krimiirin hikak sima nwowi. Mi ti hiriinan yayim simiiramin pi nhinga nwowi, simiir wakaeyamin, ha? ⁶¹ Mi Jisis siya bidi yinoknankinkiyin ti yai hiriinanin sima boinim. Mi siya simiir boinki mi ti yayim kara boinim simiir miyim kimiir kwoinim sima haipridkikaigim, aniya? ⁶² Mi kima ti inkamin Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin kariir kigi kara swoki ami, ti omin kara niki itin siir mi kima wi panina naingwokii, ha? ⁶³ Iikam kima, kima kimar whinkinsiis ankinsiisnaim omwai waiyayokiyokiyyamin wi dig nwo rani. Niingaka. Adi Komii siir naeyiun mi ta yaiya kara boin aka mi sowa sowaigo kimiir whinkinsiis haiginiuwano omwai waiyayokiyokiyyam. ⁶⁴ Mi kimiir nhirim yim kariirim bi naingwo tibmiigim. [Mi Jisis siya bidiyar yinoknankinkiyin iiya siya kamim siir kigna miriyyim simiir nimbim mi yipiki inkamkin siiram naingwo tibmii kin karamae nwowin, siirin wi wir siya napwouwi siir sau omomin siya hainim siirin.] ⁶⁵ Mi Jisis siya simiirin hinina boinki, kara kimiir bidiyar iki boinkiyin, inkam nwrki kariiramin siir kwoinairga bi swoki aingwo tibmii kinmimankin. Niingaka. Pi siya yaingwo tibmii kin mi siir kwoinin Adi Komii siyar bidi hurworwokaigiyin.

⁶⁶ Mi ti yayim siya boinim simiir mhoiyya iikam whie komiyya biya siir niki kigna apim mi tariinanin sima siirin ini digiumii haimriiyugigim. Mi

sima siir haiburgigim mi ina yinoopamim. ⁶⁷ Mi mhoiyya Jisis siya siir kigna miriyyim kam iuur nwiso simiir srii mi wim kima tari kariir haiburgigam warar mi aingwowi? ⁶⁸ Mi siir yai aka Saimon Pita siya yowarkii boin, biyyan Inkam Komii, krima wi nhiniram nami, ha? Kiriir yaiya sasaiga krimiir whinkinsiis haiginiuwana, omwai krima waiyayokiyokiyamin. ⁶⁹ Nim krimarin ina ninokninkinim kiriirin, yipikin ti krima wakaeyokna aingwo tibmiiyin kirairgin ti inkamin Adi Komii siya nambingiyin. ⁷⁰ Mi Jisis siya simiir yai aka hinina yowarkii boin, kimiirin kara bidi yimbiniin kariir kigna miriyyan kam iuur nwis nwowam. Mi kimiir nwirin yio miyyik rani, ini yiumi biyyan inkamin Setan ini siir hiriinan ywowin. ⁷¹ Siya Judas siir boinkin, Saimon Iskariotni yinisimin. Siya ti kam iuur nwiso siir kigna miriyyim simiir nwirkin. Mi mhoiyya Jisis siirin wi wir siya napwouwi iki kam biyeyim simiir, sima hainim siirin. friig.

7

Jisis siir nomousisimim sima siiramin hinina bi naingwo tibmii kangim siya Kraiskin, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin

¹ Mi tiriiginim dig nwokiyim mi Jisis siya ini nu haimii Galili hirar yapmiriyyin. Dimusi rani, inkam komii komiyyim bii nwowiyim hiranim sima siir nisomaowam tirkin. ² Mi Isrel simiir iikamim simiir iya kingiin nwowa, iripa sima haingiriyu owiya yaewou naeya saiir nikwo aeyam amar omaka saiir. Ya ta iya simiir ii aeya numirin sasaeyim wai bii nwowim, simiir nankin imiyyaeyam Adi Komii siir. ³ Mi Jisis siir nomousisimim sima siir boin, kira ti om iir haiburgik mi kira nu haimii Judia hiriir dam mi iikamim yipiki kiriir yai aiir naingwo tibmii wi sima nwoki kigim, dimin taeminim kira tiri. ⁴ Mi inkamin ha naingwowi iikamim siir dinokninkin mi siya siir dimin taeminim hindara kipi nimprio diriraerar. Niingaka. Mi kira ti hiriinan dimin taeminim simiir tiri mi biyyin kirar tiki isiimauuna hinda tinda. Mi ti dimin taeminim iikamim sima nwoki kigim kira diriraerarim dimin miyyik miyyikim. ⁵ Mi siir nomousisimim yim simiir hiriinan yayim hinda puairga mi boinkin, sima bi mi aingwo tibmii kangim. ⁶ Mi simiir yayim ha boin digiyim mi Jisis siya simiir boin, kariir iya bi niki imbinika karar nisiimauunana hinin, kara ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya. Mi kima paki hinin iya sae mi ami ta iya Isrel simiir iikamim yaewou iripa sima nankin imiyyaeyana, numiran sasaeyim wai bii nwowiyim sim Adi Komii, yio kimiirar kwoinkin. ⁷ Iikamim nu tiranim sima io kimiir bi nwowikim Niingaka. Sama io kariir nwowikim. Whisarii rani, simiir aowa aowan dimin taeminim sima tiriyyim kara haknoudninkinikim. ⁸ Kimar ti am simakan, ta yaewou airam. Ankara niingaka pi wara nam tani. An kara ii nhirim tirar niki owamar naingwowi. Kara simiirin hininin asiima niki nisiimauuwim pi borisopi, kara ti inkamin Adi komii siya nikropkiyin siya. Niingaka. Ya ina niki owa. ⁹ Mi siya simiirin hiriinan boinkiyin mi siya ini nu haimii Galili hirar ywokiyin. friig.

Jisis siya yaewou naeya amar omaka saiir naeya saiirin warar ini ikwo aeyu

¹⁰ Mi Jisis siir nomousisimim ha namim sima ta yaewouwa saiir nikwo aeyam mi yio siya ini mhoiyyar mi amin. Siya iikam whiekak aka bi namkin. Siya sasar yimprio am. ¹¹ Mi Isrel simiir iikamim iya sima ta yaewou aiir nikwo aeya, yim sima kimidiniya Jisis siiram yoksirboin. Mi sima ini simasimar yinsrii ansriyyim siya ini papi nwowin. ¹² Mi Jisis siiramin simasimar whrie boinam. Nhirim yim hinina boin, siya inkam wadiekin.

Mi n̄h̄rim h̄n̄na boin, kiya yio inkam paii rani, iikam ima naingwo t̄bm̄ii yamin, siir kwoinkar p̄inaingwo boini iikamim simiir nikp̄it̄maiyaamin. ¹³ Iikam hoimgaki bi boinkim Jisis siir nh̄ink̄iiyaamin. N̄ngaka. Dimusi rani, sima m̄nsi nididkim, Isrel simiir biyan inkam komii komiiyim pi sima wakaei mi simiirin pi sima niki.

¹⁴ Mi ii kwoimim yaewou sima nikwo aeyim simiir mhoiyya Jisis siya iikam imiirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya sair h̄rin, ini idowiiyar boinm̄mauuin. ¹⁵ Mi Isrelmi inkam komii komiiyim sima h̄riinan kigin, sima ini hindara yanaakiyim. Mi sima boin, ti inkam h̄riinanin ti dimin taeminim yokwo tir nwowim, siya simiirin panin panina ninokn̄nk̄inim? Mi siya ti iikam imiir kwomwarkaiyiun, inkam ninokn̄nk̄in komiigaknan siya skulam bi swoki amim̄nkin. N̄ngaka. ¹⁶ Mi Jisis siya simiir yai aka h̄n̄na yowarkii boin, ti dimin taeminim ti kara nowomwarkaiyiuwim kimiir, yim kariir tani. N̄ngaka. Ti yayim yim Adi Komii siirgin, inkamin kariir nikropkiyin. ¹⁷ Mi inkamin siir kwoin komiiyin Adi Komii krimiir Wanin siir yai airam naingwowi mi siya pa ninokn̄nk̄inkii ta yaiya kara boinm̄mauuwa. Kara kariir kwoinkar p̄inaingwo boini iyie? Kara Adi Komii siir yai imiir boini. ¹⁸ Mi inkamin siir kwoinkar naingwo boini, yio ti h̄riinan inkamin yio siir inig iirar hainanamar tiri. Mi inkamin ti inkamin siya nikropkiyin mi ha n̄tin, siir inig iir hainani mi yai ha boinm̄mauuwi mi yio ti inkam h̄riinanin, yio inkam wadiekin bi iksisaeikin. N̄ngaka.

¹⁹ Biya Moses siya siyiu komii siir siyiuim kimiir hauuwim mi kimiir n̄w̄rki ti siyiu iir bi swoki sibgu apk̄im. N̄ngaka. Mi kima kariir nisomaowam dimuam tiri, kara ti Moses siir siyiu iir nap karamae nwowin, ha? ²⁰ Mi iikam n̄h̄rim siir yai akan sima yowarkii boinki, yipikin kariir nisomaowam tirin. Mi kira ti h̄riinan yai boinin mi tari kariirin uridyugi bidi ii okwokaiyin, aniya? ²¹ Mi Jisis siya simiir yai aka h̄n̄na yowarkii boin, kima io kariir dimusi nwo rani mi kibi kwira, iikamim makiniyim simiir kara ninim̄ns̄kiyim, Judami ii komiyya piu siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya sair mi kima kwoin bibiyie kariiram̄in sairsi naingwowi. ²² Mi biya Moses siya kimiirin min boinkin, kimiir yinisin yinkamiyinin simiir m̄ois imiir kitiyopn̄r haiyim. N̄ngaka. Yio kimiir brougae ima tirkin biyin. Mi wim kima kimiir yinisin yinkamiyinin simiir m̄oisim Juda simiir ii komiyya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya, sairar mi kitiyopn̄m̄n̄r haiigin. Mi Moses siir siyiuin siirar mi apk̄in. ²³ Wim kima ti diminin Judami ii komiyya Sabat piu siiskuwakiya dimin taemin wh̄r tir karamae nwowiya sairin ini Moses siir siyiu iirar mi apim. Mi kima pi io kariir dimusi nwowi, ti makak iikamim kara ninim̄ns̄kiyim simiirs̄iyin ta Judami ii komiyya piu siiskuwakiya Sabat dimin taemin wh̄r tir karamae nwowiya sair, ha? ²⁴ Diminim kara kimiir boinim kima simiirin hindara wh̄sariyya kipi hid. Wim kima ha naingwowi kara Moses siir siyiu iir mi ikwowsii. Kima sibgu daingwo omoki mi kima pa nwoki inokn̄nk̄inim kariir yayim kaimwowaigim. Iriig.

Mi iikam n̄h̄rim sima boin Jisisin Kraiskin inkamin Adi Komii siya nikrop iuungiyin iikam imiir wh̄nk̄ins̄is haiginiuwam siya

²⁵ Mi iikam n̄h̄rim om komii Jerusalem hiranim sima boin, ti inkamin siya sima nisomaowi. ²⁶ Kima siir kigi! Siir dimin taeminim iikam imiir siya boinim, siya isi hindara kr̄nk̄ink̄iiyim. Mi siirin inkam n̄w̄rki bi swoki boin h̄riiyiu m̄im̄nkin. Mi inkam komii komiiyim sima h̄riiwar yaingwo mi tari Krai siyairgi sae, ti inkamin Adi Komii siya nikrop iuungiyin, iyie? Si rani? ²⁷ Mi ti inkamin Adi Komii siya siirin panin panina n̄m̄bingikin. Kr̄ma ina ninokn̄nk̄inim siir om iirin. Mi mhoiyya ti inkamin Krai n̄kiuwiyin, Adi

Komii siya nɔmbingiyin, siya swoki iti mi iikamim sima wi ha ninoknɔnkin tani, siya pɔndanki nitkin. Mi hiriinanki niuwi siya tari Krai rani.

²⁸ Mi ti dimin taeminim iikam ima boinkiyim simiir mhoiia, Jisis siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiiir hirar niki owin mi siya ini komiiyar kauwok boinkiyin. Wim kima ha naingwowi kara yipikin mi kara pɔndanki nitkin. Kara kariir kwoinairgi bi pɔinaingwo itkin. Kariirin Adi Komii siyar nikropkikin mi kara asi nitkin. Kwoinin siyar naingwowyim yim kaimwowaigim mi kima siir ninoknɔnkin tani. ²⁹ An kara siirin ina ninoknɔnkinin, whisarii rani, kara biya saika hirar niki okin mi kariirin nua tiriirin siyar nikropkikin. ³⁰ Mi ti dimin taeminim siya boimim simiir mhoiia, inkam komii komii nhirim ina yamim siir hɔugripkiikikaiyam mi siir nonkwonamim maeyauwa mi biyie mɔriya saiiir hiriir. Mi sima siir bi nonkwokim. Dimusi rani, iya siya namana ya kingiin niki o rani. ³¹ Mi iikam whiekakim, dimin taeminim siya nowomwarkaiyuwim simiir wakaeyim, sima ina yaingwo tibmii kangiyim siiramim. Mi sima boin, mhoiia ti inkamim Krai nikiuwiyin Adi Komii siya nɔmbingiyin tiriir nitam, dimin kirie Komii komiiyim siya tiri wi tari ti inkamim siya tirim dimin kirie komii komiiyim wi tari simiir namsi haiburi? Niingaka. Iriig.

Mi sima polis inkam nhirim simiir yikropki, Jisis siir nonkwowam

³² Mi Farisi kamim sima hiriinan wakaeyim, iikamim sima Jisis siir hairirir boini mi sima mi prismi biyan inkam ikim, sima polis inkamim simiir asi nikropkikin siir nonkwowamim. ³³ Mi iya sima nita Jisis siiram mi Jisis siya ina boinwinin simiirin, kara kimaka tapaiirin ii pɔiei nwo rani mi kara wi kapi swoki ami ti inkamim kariir nikrop iuungiyin nua tiriir siiram. Mi wi saikar swokin owowi. ³⁴ Mi mhoiia kima kariiram hansirni, kima wi kariir kig rani. Mi ti omin kara namanin kima kariiramim wi mhoiia siiram nantirɔp it rani. Niingaka. ³⁵ Mi ti yai hiriinanim siya boinkiyim simiir mhoiia, Isrel simiir biyan inkam komii komiiyim sima simasimar yinwhrie anwhrie boinamim, siya ti hiriinan boinin mi siya wi pinda nami kima siir kig karamae nwowi, ha? Mi siya wi iki omom piagan kwirniyim Isrel simiir piigana saeya wara nwo karamae nwowim wi simiir nami? Mi siya wi iki omom Isrel simiir iikamim simiir kam nwonwirakin nɔnkin hopkai waiyim wi simiir nami? Mi siya Adi Komii siir yaiya wi Grikmi isidin hiranim wi simiir nini boinmimauuwuwi, aniya? ³⁶ Mi siya hinin dimusi boinkin? Mhoiia kima kariiram hansirni kima wi kariir kig rani, kara wi omin kima nantirɔp it karamae nwowin wi siir nami. Iriig.

Jisis siya opa iikam imiir hauu haiginiuwana kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyam saiiir boinkin

³⁷ Mi iikam ta yaewou naeya saiiir nikopkaini iya saiiirar niki ikwo aeyim amar omaka saiiir hir mi Jisis siya ha ninsin okwokiyan ini komiiyar kauwok boinamankiyin. Yipiki kwoinki haei yio kariir wini kigni mi siirin wi op kara hauu kwiyae haiginugji. ³⁸ Ya ini Yokwo Komii saeyar boina yaiya ini saiiir hiriinana ywowa. Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kani, yio wi Adi Komii siir naeyuin hiriinar nanyokiyokiiyin wi siir haii. Yio wi opa ieno anki niriidkinnmwimoinaniya wi saiiir hiriinan niriidkinnmwimoinanini siir kwoin hirankin mi wi siya whinkinsis haiginuwi iikam nhirim simiirin. ³⁹ Jisis siya ta hiriinan yaiya Adi Komii siir naeyiu siir boinkin. Mi yipiki siiram naingwo tibmii kani, tiriiginin wi ini hanin siir kwoin siir kwiri idwokaii. Mi ta iya Adi Komii siir naeyuin bi niki itkin. Dimusi rani, Jisis siya bi niki aonamkin mi bi niki insiin idwonamkin omwai waiyayokiyokiyamin. Mi Adi Komii siir omin ninomor kou hiranim siir hiriir bi niki amkin, kirie komii haiyamim. Niingaka. Iriig.

Mi iikamim isido whisa yinibirgi. Nhirim yim sima kwoin mi aingwo mi nhirim yim sima kwoin

⁴⁰ Mi iikam whiekakim hir nwomimirim sima boin, kaimwoka, ti profet inkamim krima nwokwokinin siyaargin. ⁴¹ Mi nhirim sima boin mi tari Kraisi siya ti inkamim krima nwokwokinin Adi Komii siya nikropkiyam. Mi Jisis siya nu Galili hirankin nitkin mi nhirim yim hinina boin, ti inkamim Adi Komii siya nikropkiyanin siya wi nu haimii Galili hirii nambiyami. Nningaka. ⁴² Adi Komii siya Yokwo Komii sairin hiriyar boinkikin. Ti inkamim Adi Komii siya nikropkiyanin yio Devidni namougin. Siir yopiiya siirin wi om Betlehem omin biya Devid siyar nwowin wi siir hir naokainae. Mi hiriinanki niuwi mi siya tari Kraisi rani. ⁴³ Mi iikam whiekakim hir nwowim kasa rani. Mi sima isido whisa yinikibirnam, nhirim yim sima dimin mi boin mi nhirim yim sima dimin mi boin, Jisis siirin. ⁴⁴ Mi ti yayim simiir mhoiyya, nhirim kimidiniya Jisis siir yonkwowam tir, maeyauwa mi biye miriyya sair hir hugripkiikikaigiyim. Mi sima siir bi nonkwokim. Dimusi rani, ta iya siya naowana ya bi niki imbinika. friig.

Inkam komii komiiyim sima Jisis siiram bi naingwo tilmuigim

⁴⁵ Mi ti dimin taeminim simiir mhoiyya, polis inkamim sima Jisis siir haiburgigim mi sima ina swoki amim prismi biyan inkamim mi Farisi kam ikim simiiram. Mi sima simiirin hinina boinwin, kima siir nonkwonani karamae dimusi nwokim, ha? ⁴⁶ Mi polis inkamim sima simiir yayaka hinina yowarkii boinki, biya inkam nwrki ti inkamim siir hiriinan yai bi swoki boinmin boinminkin. Nningaka. ⁴⁷ Mi Farisi kamim sima hinina yowarkii boin mi siya iki iikam nhirim simiir kinsinan mi tari kimiirin ini warar yinkin hiuspak haiyin siir siyu iir napam, aniya? ⁴⁸ Mi kima hiriyar kigi, inkam komii komiiyim kimiir kigirkakiyim mi Farisi krima, kimiir inkam nwrkin ini warar wakaeyoknan siir yai airamim, aniya? Nningaka. ⁴⁹ Yim ti iikamim, yim Moses siir siyu komiiyim siir siyu imiir bi ninokninkinkin kimiir hiriinan. Mi simiirin wi Adi Komii siya tirbugii, iya siya iikam imiir hidana. ⁵⁰ Mi Nikodimasin ti inkamim Jisis siiram namwiiyin niyyaka yio ti Farisi inkamim simiir inkam nwrkin. Mi siya simiir boin, ⁵¹ Kimiir siyiuin yio ha boinkin, krima kamim simiir kigirkakiyim, krima inkamim yai boiniyin siir yai airim tiki mauugi mi diminin siya tiranin siiram tiki kigi mi mhoiyya krima wi haini boinim, siya wadieki piyamisi owin, iyie? Wadie rani. ⁵² Mi sima siir yai aka hinina yowarkii boin mi ni kira iriipi hiriinan nu haimii Galili hirankin inkam paeprikabgin, aniya? Kira Yokwo Komii sair sibgo mwaani mi kira wa nwoki inokninkinim, profet inkam nwrin wi nu haimii Galili hir swoki imbiyamimin tani. Nningaka. friig.

8

Wiga, kamkaka wig nhirmi kam aka nwoiyya saeya

¹ [Mi iya sima simiir yai imiir digiyim mi ti iikamim hir haingiriyu owim ina nhinmaigiyim simiir yapa yapa oma. Mi Jisis siya yio kimidina mhuu whirin Oliv nikiuwiyin siir yam. ² Mi igwir nugak imuma Jisis siya ina swoki amyakwokin omaka Adi Komii siir inig hainaniya sair. Mi iikam whiekakim ha nitim ini siirar ini idwo kaeyokainiyim. Mi siya ini simiir bopwonau hirar yidwokai owomwarkaiyuwin. ³ Mi kamim siyu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim sima wiga kamkaka wig nhirmi kam aka nwowa sairin warar yikiunani. Mi sima kimidina sair boinki, saeya iikamim simiir whwonkam idar ninsiin okwokiyyim. ⁴ Mi sima kimidiniya Jisis siir boinki, inkamim nowomwarkaiyuwiyin ta wiga, wig nhirmi kam

aka nwowa kríma saiir bídi kígím. ⁵ Krímiir siyú komiiyín Moses siya wíkiyín yío híniina boínkikin, ta híriinan wíga kríma saiirín siyani kaiyímik aoki. Mí ní kára pí paníina boini tí híriinan siyú iírín, ha? ⁶ Síma tí híriinan yayím minam boínkim sírni hanín siya kíyiskaiyím mí siirín pa nwoki boin híriiyúim. Mí siirín pa nwoki onkwonamim maeyauwa mí biyie míriya saiir híugrípkíkikaiyam. Mí síma siir bí swoki íksísaekím. Níngaka. Siya bídiyar yínoknínkín. Mí Jísís siya ha waisínaiínamin mí siya kímidíniya nu iír wín.

⁷ Mí síma hírar níki okwówim mí síma síramín ina kintínu srílaraokeyím. Mí Jísís siya ha nínkiyinyín okwókiyín mí siya ina boínkiyín símiirín, yípíki kímiir nwírín dímin bíyie tír karamae nwowín, bí pí siya díit saiirín siyani. ⁸ Mí siya ha swoki waisínaiínamin mí siya yai níhírín ina swoki wínamin nu iír. ⁹ Mí yayím Jísís siya boínim símiir mhoíya, síma ina kíwomwokairaraokiyím nwonwira nwonwira símiir oma namim. Mí bíiyín adiyaowae waibibiyeyím síma haíburgig hírín. Mí mhoíya yainan whran, kopak mwígak íma. Mí síma ina yamím símiir oma. Mí hapáirín Jísís saisar ywoki ta wíg anakan. ¹⁰ Mí Jísís siya ha nínsiín okwóyinyínkiyín mí siya kímidina saiir sríi, wíg, síma íni papi nwowím? Tapáirín ínkam nwírki swoki o rani, kíriir boin híriiyúwamín warí dímin bíyeyím kára tírím símiirsíyín, ha? ¹¹ Mí wíga siir yai aka híniina yowarkí boin, ínkam Komii tapáirín ínkam nwírki swoki o rani. Níngaka. Síma bídi yamswókiyím. Mí Jísís siya saiir boin, an kára íriipí híriinan warí siyú bíyeyím kára mí tírím pí símiirsi boin híriiyú rani. Mí kára tapáir haíburgig mípi tí am. Mí kára wí dímin bíyie kípi swoki tírmímín. Níngaka. Íriig.]

Jísís siya íni bíeki whwoyanan ywowín nu iír

¹² Mí Jísís siir yípíki siir kígna apím, símiirín ina swoki boínkiyín, kára tí nu iírín íni bíenan whwoyan. Mí yípíki káriirím náingwo tíbmíi kíni mí káriir yai ímiir wakaeyoknaei mí siya wí siyú bíyeyín nílbwomambwonan nwókiyamín wí siir nap rani. Níngaka. Siya wí yaeya kwóinwínín omwai waíyayókíyókíyín wí siir háii bíenan whwoyaeiyín. ¹³ Mí Farísí kamím síma Jísís siir boínki, warí dímin taemínim kára boíníyím yím kíriir kwóinkar píriináingwo boini. Warí dímin taemínim kára boíníyím yím dímin komii rani, yím krímiirín ha nísiimauu rani, kára yípíkin. Níngaka. ¹⁴ Jísís siya híniina yowarkí boin. Níngaka. Tí dímin taemínim kanakanar boin wakaenam yím kaimwowaírgím. Dímusi rani, kára ina nínoknínkínín omín kára nítin mí omín kára namanín. Mí wím kíma ha nínoknínkín tani kára píndankí nítkín mí kára wí pínda nami. ¹⁵ Wím kíma káriirín nuan dímin ímiirrar hídikín. Kíma káriirín dímin mwóni bí boínkím. Mí kíma káriirín íni híriiyar boin híriiyú kripkaiyím. Mí an kára ínkam ímiirín híriinan bí hídikín. Níngaka. ¹⁶ Mí kára íkamím káriir whwonkam ída nokwówim símiir dímin taemínim síma tírím símiir hídi, kára wí wadíeyar hídi. Dímusi rani, kára káriir kwóin aírí píriináingwo hídi rani. Níngaka. Adí Komiiyín yípíki káriir níkrópkíyín siya íni kanakar nwowín. ¹⁷ Kímiir siyúyín yío híniina boínkin, ínkamwo pí nwísa ywoki kwóin whíruwa íki díminín sowar boínín pí kaimwo siya nwókii. Dímusi rani, sowa kwóin whíruwa bídi ywókiyo. ¹⁸ Kára kímiirín dímin taemínim káriirarím símiir boini, kára tí ínkamín Adí Komii siir omankí nítin. Adí Komiiyín káriir Adín, yípíkin káriir níkrópkíyín, siya mí kára, kríra kímiir nínoknínkín háigínúwam tír káriirín híniín, kára yípíkin. ¹⁹ Mí síma siirín híniina sríi, kíriir Adín íni papi nwowín? Mí Jísís siya símiir yayí aka híniina yowarkí boin mí kíma káriirín ha nínoknínkín karamae nwówi kára yípíkin mí kíma káriir Adín siirín wí wara mí ínoknínkín tani. Mí kíma káriir nínoknínkíní mí kíma káriir Ad íirín wa mí ínoknínkíní.

²⁰ Jisis siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir maeyau kwira huyokiyokaiya maeyaua umirim Adi Komini sima hauuwiyim, sim haigiya saiir hir boinmimauugin. Mi sima siir bi nonkwokim maeyaua mi biye miriia saiir hir hugripkikikaiyam. Dimusi rani, siir iya naowana ya bi niki imbinika. Iriig.

Kima omin kara namanin siirin wi wara nit rani

²¹ Mi Jisis siya simiirin ini hiriayar swoki haingiyas boin taraowamin. Kara wi kapi namkripkainami. Mi mhoiia kima wi kariirim hansirnae. Mi mhoiia kima wa naonami. Dimusi rani, ti dimin biyeyim kima tirim simiirsika. Mi kima omin kara namanin wi siir wara nam tani. Nung, ningaka. ²² Mi Isrel simiir biyan inkam komii komiim sima hinina boin mi siya hinina dimusi boinkin, kima omin siya namanin wi siir wara nam tani? Mi ti yayim ti siya kwaboinkiyim, yim tari hinina boinkim, siya wi siya siyar swoki isomaonae. Mi krime wi wara ninkin am tani, ha? ²³ Mi Jisis siya hinina yowarkii boin, wim kima nu tiran iikamkim mi an kara ninomor kouan inkamkin wim kima ti nuin siir tirankar nitkim, an kara kouanki nitkin. ²⁴ Kara kimiirin ti hiriinan siirsi boinmimauugin. Kima wa naonami. Dimusi rani, kimiir dimin biyeyim kima tirim simiirsika. Mi kima ha bi naingwo tibmii kangim kara ti Inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya. ²⁵ Mi sima siir yai aka ina swoki owarkii boinim, ihi mi kira yipikin? Mi Jisis siya ina swoki owarkii boinim, kara ti yayim kimiir bidiyar iki boinmimauuin, iya kara biigi bi Adi Komii siir yai aar boinmimauuin. ²⁶ Kara kimiirin wa pi boinim mi wa pi mi hidin dimin biye biyeyim kima tirim simiirsiiyin. Mi tariinanin iye? Yio ini nunga ywowin. Mi tariinanin kara nuan iikamim kimiirin pi yaimin diminin kara hainaniyim siir hiranki, inkamin yipiki kariir nikropkiyin pi simiir boinmimauuwi. Siyairgin kaimwoki kaimwowin. Mi ta saeyairga kara boinmimauuwiya iikamim nuanim kimiir.

²⁷ Sima ha bi ninokninkinkim ti dimin taeminim siya boinmimauuwim, yim siir Adin siirgin. Ningaka. ²⁸ Mi Jisis siya simiir boinki, mhoiia iya kima kariir hainan, inkamin ninomor kouanki nitin paeyin hiiniya nironinkinin siir mi kara ha naonami mi kima wi haini ninokninkini, kara yipikin. Mi kima wi haini ninokninkini, kara ti dimin taeminim kanakanar bi priinaingwo boinkim. Mi ti yayim kara boinmimauuwim kimiir, yim kariir Adin Adi Komii siyar hauugikim kariirin. ²⁹ Mi kariir Adin, Adi Komii siya yipiki kariir nikropkiyin, siya ini kanakar nwowin, siya kariirara bi kigninkinkiiin. Dimusi rani, siir yayim karar wakaekim mi kara siir kwoin iirar napikin. ³⁰ Mi iikam whiekakim ta yayia Jisis siya boina saiir wakaeyim sima ina yaingwo tibmii kangiyim siirim. Iriig.

Jisis siya simiirin minsi boinmimauugin siya simiir whinkinsii haiginiugin sima dimin biyeyim rirmiia simiirsi nwowim

³¹ Mi mhoiia Jisis siya Isrel simiir iikamim yipiki siir yai aar wakaeyim mi sima ina yaingwo tibmii kangiyim ti yayim siya boinim simiiram. Mi kima ti yayim kara boinim simiiram naingwo tibmii kani mi kima wi kariir kigna miriyan inkam nwowi. ³² Mi mhoiia kima wi haini ninokninkini yaimwokiayimwowa. Mi ta yaimwokiayimwowa kimiirin wi saeya whinkinsii haiginiugi rirmiia dimin biyeyim simiirsi nwowim inkamin maeyaua mi biye miriia saiir hir hugripkikikaiyin mi ha haiburgigiyin, siir hiriinan.

³³ Mi sima ina yowarkii boinim, nim krime Ebrahimni namouwim, krime biya inkam nwirniyim nunga nunga bi swoki mirii miminkim. Mi kira hinin dimusi boinkin, kima wi inkamin maeyaua mi biye miriia saiir hir hugripkikikaiyin mi hir ha haiburgigiyin mi rirmiia ha nwowiyin wi siir hiriinan nwowi.

³⁴ Mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiirin yaimwowar boinkii, iikam kima yipiki dimin biyie tirim, yim ini iikamim maeyaua mi biyie miriyya hir hugripkiikikaiyim dimin biyieyim ini hanin simiir kwoin imiir kwirii idwokaiyim ini simiir hiriinan ywowim. ³⁵ Iikamim maeyauwa mi biyie miriyya sahir hir hugripkiikikaiyim, sima diminin sima naingwowyim wi tir tani. Mi inkamim yipiki om hirar nwowiyin yio nikrani, diminin iki siya naingwowyim tiram, yim wa tiri. ³⁶ Mi kara ti yinisinim kimiirin wadie tir haiginiuwi mi kima iki dimin biyieyim simiirsiyin wi rirmiyyar nwowi mi kima mhoiyya wi rirmiigirmiyyar nwoki.

³⁷ Kara ina ninoknankinin, kima Ebrahim siir namougim. Wim kima kariir nisomaowam tiri. Dimusi rani, kima yayim kara boinmimauuim simiiram naingwo tibmii kin tani. ³⁸ Kara kimiirin yayim kariir Adin biyya siya nusiisimauuim kariir, simiir boinmimauuwi. Mi wim kima ini dimin taeminim biyya kimiir ad ima boinmimauuim ini simiirar swoki tirim.

³⁹ Mi sima siir yai aka hinina yowarki boin, kirmiir adin Ebrahimkin. Mi Jisis siya ina swoki boinkiyin mi kima Ebrahim siir yinisinimki niuwi mi kima wi dimin taeminim siya tirim wi simiir hiriinanar ti tir. ⁴⁰ Mi ti yayim kara boinmimauuwim, yim yaimwowaigim, yim ti yayim yim kara wakaenani ima Adi Komii siirim. Mi wim kima ini hiriyar niksisa kripkaiyim kariir nisomaowamin. Abraham siya ti hiriinan siyu iir bi swoki tirmiminkin. Niingaka. ⁴¹ Wim kima dimin taeminim kimiir ad ima tirim simiirarar tirkim. Mi sima siirin ini igao yayar boinkiyim, krma haiyin tani. Krma ad nwiruwani yinkim Adi Komii siirgisiirgim. ⁴² Mi Jisis siya simiirin hinina boin mi Adi Komii siya kimiir Adgi niuwi mi kima kariiram warar timi aingwokwo, ti inkamim yipikin Adi Komii siya nikrop iuungiyin nua tiriir siir om hiranki. Kara tiriirin kariir kwoin ara napam bi nitkin. Kariirin siyar nikropकिन. ⁴³ Mi kima ti yayim kara boinim simiir ninoknankin karamae dimusi nwokin? Kima wi ninoknankin tani. Dimusi rani, kima, nnowa sahir hiriinan nwo rani mi kima kariir yai aihin wi ha wakaeyoknarani. ⁴⁴ Wim kima kimiir adin Setan siir yinisinimkim. Mi wim kima dimin biyie biyieyim siya naingwowyim simiirar mi aingwowyim. Mi bidi bidiniyarin, siya inkam nisomsom aowaki waiwigin siya miyiknansim bi swoki omin ominkin. Dimusika, minsika siya simiir whinkinsiisamin yaimwoni wara bi boinikin. Siya niksisaeyaki waiwigin, iikamim simiir kwoin imiir nikpitmaiym. Mi iyya siya niksisaeyim, siya siir kwoin iirar napikin. Dimusi rani, siyaigim iikamim niksisaeyim simiir adin. ⁴⁵ Kara kimiirin yaimwowar boini yayim kara boiniyim kara yaimwo imiirarar boini. Kara bi niksisaeyikin mi kima simiiram bi naingwo tibmii kinikim. Dimusi rani, kara kimiirin Setani dimin taeminim sim boinkin. ⁴⁶ Mi kimiir nwirki hiriinan boin karamae dimusi nwowi, ti dimin taeminim kara tirim yim kipii rani, ha? Kara kimiirin yaimwowar boini mi kima kariiram naingwo tibmii kinim payop. ⁴⁷ Mi tiriiginim yipiki Adi Komii siir yinisinim nwowi, yim sima dimin taeminim Adi Komii siya boinim simiir wakaeyoknakim. Wim kima Adi Komii siir yinisinim tani mi kima dimin taeminim siya boiniyim simiir panisi wakaeyoknasi. Iriig.

Ebrahim siir apu aeya naokaina siir, an kara hiriyyar nwokin

⁴⁸ Mi inkam komii komiyyim Isrel simiir iikamim simiir kigirkakiyim sima siir boin, biyya krma kiriirin yaimwowar boinkikim, ti nu haimeii Samerian inkamim, kiriirin yiu biyieki bidi ii okwokaiyim. ⁴⁹ Mi Jisis siya simiir yai aka hinina yowarki boin, kariirin uridyugi bi nii okwokaigin. Kara, kariir Adin siir inig iirarar hainan prapasi. Mi wim kima kariir swoki igbumbuwi mi kima kariir inig iir bi hainanikim. ⁵⁰ Kara dimin taeminim minam

bi tirkim, iikamim kima kariirin hinina boinim, kara inkam wadiekin. Nningaka. Adi Komii siya iikam kimiirin wi mhoiyya nusiimauwi kariirin hinin kara inkam wadiekin. Mi dimin taeminim kara tirim, wi siyar hidi. ⁵¹ Kara kimiirin yaimwovar boini, yipiki kariir yayim kara boinim simiir naingwo tibmii kiin yio wi nao rani. Nningaki, nningakiinga. Sima wi omwai hiriyyar waiyayokiyokiyami. ⁵² Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim, simiir kigirkakiyim, sima siir boin, krima ini haini yinokninkinkiyim kira asi whaowaei, kariirin uridyugi bidi yitkiyyin. Mi kariir kwoinin siya kiyipiyaokiinaowidi. ⁵³ Mi inkamin Ebrahim nikuwiyin mi profet inkam ikim yipiki Adi Komii siir yai aiiir nowomwarkai haiginiugigim yim bidi yaonamim. Mi ni kira kimidiniya hinina boin, yipiki kariiram naingwo tibmii kini wi nao rani. Yio wi omwai hiriyyar waiyayokiyokii. Mi kira hiriyyar naingwowi Ebrahim siya mi profet inkam ikim, simiir kouwin ini kira ywowin, ha? Mi kira hiriyyar mi naingwowi kira ini Adi Komii siir hiriinan ywowin? ⁵⁴ Mi Jisis siya simiir yai aka hinina yowarkii boin mi kara kariir inig iirar swoki hainan prapasi, yio dimin komii rani. Kara wi hiriinan tir tani, Adi Komii, kariir Adin yipikin kima boinin hinin kima siiram naingwo tibmii kini, siya siyargin kariir inig iir hainan prapasi. ⁵⁵ Kima ha boinkim, kima siirin ina ninokninkinin mi kima siiram naingwo tibmii kiin tani. Nningaka. An kara siirin ina ninokninkinin mi kara ina mi wakaeyokna aingwo tibmii kiin siiramim. Mi kara ha boini, kara siir bi ninokninkin. Kara wi iikam kimiir hiriinanar pi mi owin niksisaeyan inkam. Nningaka. Kara siirin ina ninokninkinin mi kara siiram asi wakaeyokna aingwo tibmii kini. ⁵⁶ Kimiir brougaeyin Ebrahimin minam naingwokwonanaekin, iya kara haiburgigana Adi Komii siir om iir mi nua tirir nitim, inkam nauuni oniyim nuan iikamim kimakar. Siya bidi yinokninkinin mi siir kwoinin maigimaiga komiigak asi nwokin. ⁵⁷ Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim sima siir boin, kara waihiye bi niki okin mi kira Ebrahim siirin ha kigin, aniya? Kiya, nipi niksisaei. ⁵⁸ Mi Jisis siya simiir yai aka hinina yowarkii boin, kara kimiirin yaimwovar boini, biya Ebrahim siir yopiiya siir naokaina, ankara hiriyyar nwokin. ⁵⁹ Mi ti yayim siya boinim simiir mhoiyya, kamim siya ina haiyim siir kaiyimik aowam. Mi Jisis siya idowiiya bi nwokin. Mi siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiiir haiburgigim mi ina yapnaniyamim idowiiya hiriir. Iriig.

9

Inkam nhwokwisaeyin siir niwiiyin

¹ Mi Jisis siya ha napnamim sasar mi siya inkam nhwokwisaeyin siir kig, siir yopiiya siirin hiriinan nhwokwisaeyar naokainakika. ² Mi kamim siir kigna miriiyim sima siir srii, inkamin nowomwarkaiyuwiyin, siyu biye nninga tirkim, ti inkamin siir yopiiya siirin hiriinan nhwokwisaeyar naokainain. Siyar, iyie? Siir yopii ad owa? ³ Mi Jisis siya simiir yai aka hinina yowarkii boin, ti inkamin mi siir yopii ad owa simani dimin biye bi tirkim? Siya nhwokwisaey hiriyyar nwokin. Dimusi rani, Adi Komii siya siirin wi dimin kibiki kibi iir tirhaiginiwi, iikamim simiir nusiimauwam. ⁴ Krima Adi Komii siir dimin taemin imiirar tirkiripkai, inkamin yipikin kariir nikropkiyin tiririn. Krima ti iiyim siya nimbingiyim krimiir hiriyyar tir. Dimusi rani, mhoiyya ta ii aeya nati, iikamim sima wi ti hiriinan dimin iir tir tani. ⁵ Mi kara ti nu tirar niki owin, kara ini paenan niuya haiginiinan ywowin, iikamim simiir siyu iir. Kara simiirin Adi Komii siir dimin taemin imiir nusiimauwi. ⁶ Mi ti yayim siya boinim, simiir mhoiyya siya yaeyopa nu hiriir ha yaskiigiyin mi siya kimidiniya nu inakar yinkan haibrombropki

nu bropair nwokiyam. Mi siya kimidiniya siir nhwo iir yaki itimakiugiyin. ⁷ Mi ti siya nitimakiugiyin inkamin siir nhwona iir sair mhoiiyan, siya siir boinki, kira whiia Siloam nikiuwiya sair tani whaunaki.

⁸ Mi siya ha swoki itin mi iikamin saika kingiin hir nwowim mi iikam nhirim yipiki siir kigim, siya nu hir nidwowin umiram iikam imiiram kauin, sima, sima simar yinsrii ansriina, ti inkamin biya hir nidwowin mi umiram iikam imiiram kauin siir hauuwam mi tari siyairgin ti inkamin, iyie? Si rani? ⁹ Mi iikam nhirim sima boin, ti inkamin siyairgin nu hir nidwowin krimiiram kauin. Mi nhirim sima boin. Nnngaka. Ti inkamin si rani, siir whwonkamin ti inkamin nhwokwisaie nwowin siir whwonkamnankin. ¹⁰ Mi siya simiir boinki, karaairgin, ti inkamin biya nhwokwisaie niki owin. Mi ta siya boinkiya simiir sair mhoiiyan, sima kimidiniya siir srii, kira panin panina tirkin wara kiriir nhwoin wadie nwokiyin mi kira hinda tinda ha kigomokiyin? ¹¹ Mi siya simiir boinki, inkamin Jisis nikiuwiyan siir yaeyopa nu hirir ha yaskigiya mi siya kimidiniya nu inaka yinkin huibrombroproki, brop nwokiyam mi mhoiiya siya kimidiniya kariir nhwo iir yaki itimakiugi. Mi siya ina boinkiyin kariirin, kira kiriir whwonkamin whii Siloam sair tani whausoknaki. Mi ta sair mhoiiyan, kara ina yamin kariir nhwo iir whausoknakiyim. Mi kariir nhwoin ini ta sairsiyar kigomokiyin, hinda tinda. ¹² Mi ta siya boina sair mhoiiya, sima siir srii, siya ini papi nwowin? Mi siya ina yowarki boinkiyin, kara siir ninoknankin tani. Iriig.

Mi Farisi kamim sima ti inkam iir srii Jisis siya dimu dimin tirkin

¹³ Mi mhoiiya sima ti inkamin biya nhwokwisaie niki owin siir yikiunam, Farisi kamim simiiram yipiki Mosesni siyuim sim sibgu inoknankiniyim. ¹⁴ Mi iya Jisis siya nu bropairin ti inkam nhwokwisaeyin siir nhwo iir naki itimakiugiyin mi siir nhwoin wadie ha swoki okiyin mi siya ina dikao-raekaokiyin hinda tindain. Siya ti diminin Juda simiir ii komiyya piu siskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya Sabat sair tirkin. ¹⁵ Mi siya hiririn simakar yam Farisi kamim simiir kigamin. Mi sima kimidiniya siir srii siya simiir swoki boinmauuiim, siya wadie panin panina nwokikin, tiki sibgu kigomokiyin. Mi siya ina yowarki boin, kariir nhwonain inkam nwirin nu bropairin siya nitimakiu haiginiugikin mi kara op ha nani whausoknakiyin mi kara hinda tinda ina priikigomokiyin. ¹⁶ Mi Farisi simiir iikamin simiir nhirima boin ti inkamin Adi Komii siya bi nikropkikin. Nnngaka. Dimusi rani, siya mi Juda simiir ii komiyya piu siisiya dimin taemin whir tir karamae nwowiya Sabat sair miriigin. Mi siya Moses iir siyu komii iir bi napkin. Mi nhirim sima boin mi siya uridyugiswo wi ti hirinan dimin miyik miyik imiirar pi tirin? Mi sima, sima simarin isido whisa yinibir. Nhirim yim hinina boin, Jisis siya inkam paii rani mi nhirim sima boin, siya inkam wadiek.

¹⁷ Mi sima inkamin biya nhwokwisaie niki owin, siir sriigi, kira panina naingwowi inkamin wadie kiriir nhwo iir nwowaiginiugiyin, ha? Mi siya simiirin hinina boinki, siya profet inkamkin? ¹⁸ Mi Isrel simiir kigriraowiyim inkam komii komiyyim, sima ti inkam iir bi ninoknankinkim mi sima panansi yaingwo tibmii kansii hinin, ti inkamin biya nhwokwisaie niki okin mi tariinanin siya ina sibgu kigimokiyin. Mi sima ti yayim siya boinim simiir bi naingwo tibmii kangim. Sima wi siir yopii ad owiirar srii iski. ¹⁹ Mi sima sowerwai srii, ana tiriginin kowiiirwai yinisimkin kowawaiyin hirinan nhwokwisaeyar naokainakikin siirin? Mi siya panin panina kigimokikin, tariinanin ti dimin taemin imiir kigomokiyin? ²⁰ Mi siir yopii ado sowawai boin simiirin, krira ina ninoknankino, tiriginin kririir yinisimkin yipikin krirawai naokainakiyin siirin hirinan nhwokwisaeyar

naokainakikin. ²¹ Krirawaiyin ninokninkin tani siya panina nanao kaowirikikin, siya ti dimin taeminim simiir sibgu kigomokiyin. Krira ninokninkin tani, siirin nhinga namsi tir haiginiugikin siya ti dimin taeminim simiir sibgu kigomokiyin. Kima siir srii. Siya inikamae bidiyar yowoin, pi siyar nwoki boinim. ²² Mi siir yopii ado sowa hiriinan yai asi boinko, sowa Isrel simiir inkam komii komiiyim simiir iikamim simiir kigirkakiyim simiirsi nididgo. Inkam komii komiiyim biya sima hinina boinkim, inkam nwirki ha boini, Jisis siya Kraiskin, yipiki iikam imiir whinknsiis haiginiuwam nitin. Mi sima sowiirin omaka yaimin dimin nidwokai wakaeya wi saiir hiriir kignnkin apninopkaigi rani. ²³ Mi siir yopii ado sowawaiyin bidiyar yinokninkino siirin. Mi sowawaiyin simiir boinki, siya inikamae bidiyar yowoin, kima siirar srii.

²⁴ Mi sima ina swoki ikinuin ti inkamin yipiki biya nhwokwisae niki owin siiram. Mi sima siirin ina boinim, kira Adi Komii siir hainanprapraski mi mipi yaimwower boinki. Krima ina ninokninkinim tiki inkamin siya Adi Komii siir siyugi siyiu iir sibgu ap rani. Kira hinina dinokninkin wari inkamin, yio inkam paii rani.

²⁵ Mi siya simiir boin, kara ninokninkin tani tiki inkamin siya wadieki piyamisi owin, iyie? Miiyik rani. Kara ti siirarar ninokninkini, biya kara nhwokwisae nwokin mi tariinanin kara iki digworaekwo whiekakim simiirin ina sibgu kigomokiyim. ²⁶ Mi sima siirin ina swoki sriiyim, siya kiriiirin dimu dimin tirikikin? Mi siya kiriiir nhwo iirin wadie panina nrowaiginiugigin? ²⁷ Mi siya simiir yai aka hinina yowarkii boin, kara kimiir bidiyar iki boinmauwain. Mi kima bi sibgu wakaekim. Mi kima pi idip idip wakaeyam dimuam swoki tiri? Mi kima siir wakaeyokna apam naingwowi, aniya? ²⁸ Mi ti siya boinkiya hiriinan saiir mhoiiyan mi sima siirin yai miiyikni bi boinkikim, sima hinina boinki mi ni kira tari siir yai aiir mi wakaeyokna apam mi tiri. Nim krima naingaka. Nim krima Mosesni miiyim si wingikim sim wakaeyokna apikim. ²⁹ Krima Adi Komii siir miiyim Mosesni boinim siya winam simiirarar ninokninkini. Mi wari inkam paeprikab hiriinanin krima siir ninokninkin tani, siirin nhinga nikropkikin tiriirin. ³⁰ Mi ti inkamin siya simiir boin, ti diminin yio ini saika sa yowoin. Kima ninokninkin tani siirin nhinga namisi ikropkikin. Siya nitkin mi kariir nhwoin wadie siya nrowaiginiugikin. ³¹ Krima ti siirin ina ninokninkinin, Adi Komii siya ti hiriinan inkam biyeyim dimin taeminam siiram sriiyim simiir yai bi swoki wakaekin. Siya iki iikam miiyik miiyikim yipiki siir kwoin iirara napiyim, simiir yai imiirarar wakaekin. ³² Mi bidi bidiniyarin siya Adi Komii siya nu iir nonkwokwokiyin mi ini tariinanar yadigniyin, krima hiriinan bi swoki wakaemiminkim, inkam nwirin, inkamin nhwokwisae nwowiyin siir bi swoki whindiraerarkin, siya sibgu kigomokiyim iki dimin taeminim sim. ³³ Mi ti inkamin Adi Komii siya nikropki karamaekiswo siya wi ti hiriinan dimin miiyikar pi tirin? Naingaka. ³⁴ Mi ti kamim sima siir boinki, kiriiir yopiiya kiriiir naokainakiya, saeya kiriiirin siyiu biyeyan inkam naokainakikin. Mi tariinanin kira dimin taemin krimiir niisimauuwam tiri, aniya? Mi ta sima boina hiriinan saiir mhoiiyan sima siir yikidu mi sima siirin omaka yaimin dimin nidwokai wakaeya saiir hirankar yikropki. Iriig.

Iikamim Jisis siiram naingwo tibmii karamae nwowiyim yim ini iikamim nhwokwisae nwowiyim ini simiir hiriinan yowoin

³⁵ Mi Jisis siya hiriinan wakaewinin, sima siirin idowiiya hiriir nikrop apnikiyim mi siya kimidiniya siiram hansiram. Mi mhoiiya siya siir hansiryiskaiyin mi siya kimidiniya siir srii, kira inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siir om hirankin, kira siiram in naingwo tibmii kinin? ³⁶ Mi

ti inkamın ina yowarkii boinın Biyan Inkam Komii, kira kariir boinmauu ti inkamın siya yipikin mi kara pi siir yai aair niki wakaeyokna apim. ³⁷ Mi Jisis siya siirin hinina boin, kira siir bidiyar iki kigin ti siyaargin ti kinaka boinaiyin. ³⁸ Mi ti inkamın siir yai akan hinina yowarkii boin, Biyan Inkam Komii, kara ina naingwo tibmii kinin kiraigin inkamın Adi Komii siir om hiranin. Mi siya ogmwo ha waisii hinanalinamın mi siya kimidiniya siir inig iir hainan.

³⁹ Mi mhoyiya Jisis siya ina boinın, kara ti nu iirin minam nitkin iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kinin mi iikamim yipiki siiram naingwo tibmii kin karamae nwowim simiir hidam. Kara tiriirin minam nitkin iki iikamim yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim yipiki iki iikamim nhwokwisae nwowim simiir hiriinan nwowim simiir whinkinsii haiginuwam nitkin. Mi sima wi siiram nwoki sibgu aingwo tibmii kinim. Kara minam nitkin iikamim yipiki ha naingwowim, sima Moses siir siyu komiiyin siir yai imiir bidi sibgu inokninkinim, iikamim sibgu kigomokiyim simiir hiriinan. Kara simiir niisimauuwam nitkin. Tiriiginim, yipiki Adi siiram naingwo tibmii karamae nwowim iki iikamim nhwokwisae nwowim simiir hiriinan, sima nwowa sair hiriinan. ⁴⁰ Mi Farisi kam nhirim yim saika hir warar ninkin okwokim mi sima bidi wakaekiyim dimin taeminim siya boinkiyim mi sima kimidiniya siir boin mi kira hiriyyar naingwowi nim krima iripi hiriinan nhwokwisae kim ti iikamim simiir hiriinan, aniya? ⁴¹ Mi Jisis siya simiir boinki, kimiir kwoinim ini ti iikamim nhwokwisae nwowim ini simiir hiriinan ywowim. Mi ta hiriinan sairsika, kimiirin wi Adi Komii siya boinwokiyoipnatkaigi rani. Mi wim kima inokinokin hiri hiriyyar boinaeikim, kimiir mhi kwoinim dimin whirki swoki kinyiskai rani. Mi kima ina ninokninkinim Adi Komii siirgisir dimin taemin imiirin. Mi hiriinanki nuwi kimiirin Adi Komii siya boinwokiyoipnatkaigiyim wi digar nwowi. Mi kimiir dimin biyeyim wi haiyoprimdiyumuigi rani, sima wi hiriyyar nwokripkaii. Iriig.

10

Jisis siya iikam imiirin inkamın sibsib kigriraowiyin siir hiriinan kigriraokin

¹ Kara kimiirin yaimwovar boinkii, inkamın hira sibsib imiir huyokiyokaiiya sairgisair ano iir nappinopkainam karamae nwowi mi siya hinda kaina iiyam hir aairin, yio ti hiriinan siyuin, yio ini inkamın digworaekwo tauaehaiyam namiyin ini siir hiriinan ywowin. ² Mi inkamın anoki ano iirar nappinopkainamiyin, yio siya inkamki inkamın sibsib imiir kigriraowikin. ³ Mi inkamın ta hira sair anowin nappinopkainamiyin siir kigriraowiyin, siya pi ti inkam iir kigwini, siya siirin pa kigninkin apnnpokaigi. Mi sibsibim pi siir yai aair wakaesibgii mi siya sibsibim simiir inigim irira irira pa dapki mi siya simiirin pa whinapnaniyami idowiiya hiriir. ⁴ Mi siya siir sibsib imiirin pa nikuunaniyami mi simiir biyiyin pi siyar nwonami. Mi ti sibsibim siir mhoyiya asi sidkaenamkim. Dimusi rani, simiirin siya nikuunam mi sima siir yai aair wakaesibgii mi sima ini siir mhoyiar sidkaenamim. ⁵ Mi inkam nwrkiswo, sima wi siir di wakaeyoknae mi wi siir mhoyiya di mi ami. Nuingaka. Sima wi siirs pi yididin mi wa pi yidamin. Dimusi rani, sima inkamın yipiki simiir kigriraowiyin siir yainan wakaeki rani. ⁶ Jisis siya ti yayim Farisi kamim simiirin boiniyio yai ara boinkin. Mi sima simiir bi sibgu ninokninkinkim siya tiriiginim, yio siyar boinakın. Iriig.

Jisis siyaargin inkam kibiyin yipikin sibsib sibgu kigriraowiyin

⁷ Mi ti kamim sima ti dimin taeminim Jisis siya boinim simiir bi ninokninkinim. Mi siya simiirin ina swoki boinkiyin, kara kimiirin yaimwower boinkii, karaigin sibsibim simiir anowin. Iikamim yipiki sibsibnan nwowi mi Adi Komii siiramin ha niti simiirin wi kara whinkinsis haiginuwu. ⁸ Iikamim yipiki biya kariiram niki itim Isrelmi iikamim sima kigriraowim, yim hiyan iikam niki okim. Sima inokinokin sibsib imiir tauaehaiyamar nitikim. Mi sibsibim simiir yai imiir bi swoki wakae sibgin. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir sibsibnan nwowim yim wi ti hiriinan inkamim simiiram kipi naingwo tibmii kin. Niingaka. ⁹ Anowin karaigin. Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kinin yio ini sibsibin hira sairgisairi ano iir napinopkainaniyin ini siir hiriinan ywowin. Mi ta hiriinan sairsika, siirin wi asi nanmaiwarinaei. Mi mhoiya siya idowiya nami mi siya wraisu nae mi kii minim simiir kigi mi wi haini naei. ¹⁰ Mi yio hiyan inkamin, yio dimin taemin imiir tauaehainaki aramar nitikin. Mi sibsib imiir nisomsom aokaogig mi digworaekwo imiir nonkwobumbuninkingig aramar niti. Mi ti kara nitin sima wi nao rani, sima wi omwai waiyayokiyokii siyiuin Adi Komii siya naingwowin siir.

¹¹ Kara ini inkam miyikin sibsib sibgu kigriraowiyin ini siir hiriinan ywowin. Kara wi minsi naowi, kariirgi kariir sibsibim simiir whinkinsis haiginuwam wadie sima sibgu owam. ¹² Mi ti miyan inkamin yipikin umir aramar mariiyin, yio inkamin sibsibgi sibsib kigriraowiyin si rani. Mi sima wi siir sibsib nwo rani. Mi siya niimauan wra biyeyin siir kigwini mi siya siirsi nididwini mi wa nidamnani. Mi niimauan wra biyeyin pi sibsib imiir ninkin aeyokiyoknami. Mipi siya simiir irni yonkwo, iki nhirim yimba kakidamkii hinda tinda. ¹³ Mi ti inkamin ti hiriinan nidamamin, yio siir sibsib imiiram bi naingwowikin. Yio siya sibsib imiirin umiraramar kigriraowi. ¹⁴ Kara ini inkam kibiyin sibsib sibgu kigriraowiyin ini siir hiriinan ywowin. Kara ti iikamim kariir sibsibnan nwowim simiirin ina sibgu inokninkinim mi sima ina mi sibgu inokninkinim tiki iikamim yipiki kariir sibsibnan nwowim simiirin. Mi sima kariirin ina ninokninkinim mi ina naingwo tibmii kinin kariirin. ¹⁵ Kara mi kariir Adieya kriraniyin, krira krira ina sibgu ninan inokninkinao. Mi krira nwirni nwirniyamini ina ninan aingwokwowo. Mi krira ini nwirumar ywowskiyo. Mi ti hiriinan siyiuin, kara ina ninokninkinin tiriirginim yipiki kariir sibsibnan nwowim mi sima kariirin ina mi inokninkinim. Kara mi kariir sibsib ima krima krima irni nwirniyamini ina ninan aingwokwonam. Mi kara wi hiriiransi naowi simiir whinkinsis haiginuwam. ¹⁶ Mi iki iikam nhirim kariir sibsib nwowim, yim sima kariir piugana Isrel simiir iikam tani. Kara simiirin wi tiki nhir imakar ninkin kigriraowi. Mi sima kariir yai aiir wakaei mi sima wi kariir siyiu iirar napi. Mi mhoiya sima wi piugan kwirumar nwowi. Mi simiirin wi kanakanar kigirkaki.

¹⁷ Kariir Adin siya kariiramin ina naingwokwonanaeyin. Dimusi rani, kara iikam imiirsi naowam naingwokin. Mi kara wa swoki insiin idwowi mi wi omwaiyar swoki waiyai. ¹⁸ Kariirin wi inkam nwirki tir tani, kara naowamin. Niingaka. Kara kariir kwoin iirar nwowi. Ti dimin taeminim Adi Komii siyar boinkikim mi kara asi tiri simiirin. Kariirin siyar bidi boinki iskiyin naowamin mi kariirin wi siyar swoki kiwaki omwai kara swoki waiyayokiyokiyamin.

¹⁹ Mi Isrel simiir inkam komii komiyyim isido whisa yinikibir mi sima ta yai aiir yinkinyayo boin. Nhirim, yim sima dimin whir boin mi nhirim yim sima dimin whir mi boin. ²⁰ Mi iikam whiekak ima boin, siirin uridyugi bidi ii okwokaiyin mi siir kwoinin siya kiyipiyaokii. Mi siya ti hinin dimin taeminim sim asi priiwhaowae boini. Mi kima waraur dimusi nokwowi siir

yai aiir wakaeyamin? ²¹ Mi nhirim sima boin, siir yayim siya boinim, siya iki inkamin uridyugakin siir hiriinan swoki boin tani. Nningaka. Uridyiu biyeyin ti inkam nhwokwisaeyin siir nhwonain pi hiriinan wadie di swoki ohaiginuwi, iki dimin taeminim sim sibgu dikaoraekaokiyamin. Iriig.

Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim sima Jisis siir nikwowaisiigim

²² Jisis siya ti diminim om komii Jerusalem hir boinkin, iya iikamim iripa sima haingiriyiu owa saiir. Ta iya sima swoki aingwokiya kamim simiir digworaekwo biyie imiir ninikinimnhiin itkiigigiya Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir hirankin mi saeya bidi swoki haiwaokiya Adi Komii siir inig iir hainanam. Mi ta iya ya naopii iiga. ²³ Jisis siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya Solomongi si miriia saiir uru aiir napririrkin. ²⁴ Mi iya siya hirar niki apriririn mi Isrel simiir inkam komii komiiyim hanitim kimidiniya siir ini kaiyokaini mi sima ina sriiyim mi kira ti hiriinan yayim krimiirin iiyim wi pariga kinanankiuwi? Kira krimiirin hindara boinmauu kin iski, kira ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin iikam krimiir whinkinsiis haiginuam siya, iye? Si rani? ²⁵ Mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiir bidiyar iki boinmauim mi kima kariir yai aiir bi naingwo tibmiiyim. Ti dimin miyik miyikim ti kara tirim, kara kariir Adin siir kirie aiirar mirii, tiriginim yim min nusiimaugim kara yipikin. ²⁶ Mi kima kariir yai imiirim bi naingwo tibmii kangim. Dimusi rani, biya kara kimiir bidiyar iki boinim, kima kariir sibsib rani. ²⁷ Kariir sibsibim sima kariir yai aiirin pa wakaei mi anka simiirin irira irirain ina ninokninkinin. Mi sima pi kariir yai aiirar mi wakaeyoknaei. ²⁸ Mi simiirin kara wi hiriinansi whinkinsiis haiginuwi. Mi sima wi inigak hiriyar nwoki waiyayokiyokilkaeyamin mi sima wi nao rani. Mi kariir iikamim sibsibnanim, simiirin wi inkam nwrki kariir inanki nispaiki hainaki rani. Mi sima kariiram naingwo tibmii kin karamae wi ha nwo rani. Nningaki, nningaka. ²⁹ Kariir Adin yipikin ti iikam imiir hauugiyin, siyairgin iki digworaekwo whiekakim simiir kougi kou nwowin. Mi iikamim yipiki siir siyiu iir sibgu apim simiirin wi inkam nwrki swoki ispaiki hai rani, siir in ankin. Mi sima siirin hiriinansi nikwowaisiiyim wi digmin digmin nwo rani. ³⁰ Kara mi kariir Ad ieya krirani ini nwiurwar ywowiskyo.

³¹ Mi ti yayim siya boinkiyim simiir mhoiyain mi Isrel simiir inkam komii komiiyim, siya ina yuhaiyim siir kaiyimik aowam. ³² Mi Jisis siya simiir sriigi. Kara tapairin dimin miyik miyik kasa bi tirkin, kimiir whwonkam idain ti dimin taeminim kariir Ad ieya nimbingiyim kara tiram. Mi kima siya kariirin piki hanin diminim simsi kaiyimikam tiri? ³³ Mi Isrel simiir kigiraowiyim sima siir boinki, krima siya ti dimin kibikibiyim kira tirim simiirsi kaiyimikam tir tani. Nningaka. Krima kariirin siya pi dimusi kaiyimik rani, kira yai miyiknan bi boinkin kira inkamaigrin mi kira hiniin dimusi boinkin, kira ini Adi Komii siir hiriinanar swoki owin. ³⁴ Mi Jisis siya simiir yai akan hiniina yowarki boin, Adi Komii siir yayia Yokwo Komii saiir hir nwowa hiniina boinka, iikamim sima hiniina boinkim, kara hiniina boinkin wim kima ini Adi Komiiinan ywowim. ³⁵ Krima ina ninokninkinim, Adi Komii krimiir Wanin siir yayim Yokwo Komii saiir hir nwowim yim kaimwowaigrim mi sima wi digmin digmin nwo rani, simiir kisinaim. Mi Adi Komii siya iikamim yipiki siya siiboboiniim siir yai aiir, yim sima ini Adi Komii siir hiriinan ywowim. ³⁶ Kariirin Adi Komii siyar nimbingiyin mi siya kariirin ina yikropkiyin nua tirir mi kima kariirin hiriinan dimusi boinkim, kara dimin biyie boinmauuwi. Dimusi rani, kara kimiirin pi hiniina boini, karaigrin Adi Komii siir yinisim. ³⁷ Mi kara diminim kariir Adin siya nimbingiyim kariir simiir tir karamae nwowi mi kima wi hiriinan saiirsi nwowi ti yaimin diminim simiiram naingwo tibmii kin karamaeyin.

³⁸ Mi kara siir mi aiir mrii mi inkam nwirki kariir yai aiirim naingwo tibmii kin karamae nwowi mi kira wa ti aingwo tibmii kin ti miyim ti kara tir imiiram. Mi kima wi hiriinan nwoki sibgu inomokninkinim Adi Komii siya mi kara krira ini irapar iyankamasuwo. Mi krira ini nwiruwar ywowiskiyo. Mi kririir kwoino ini whiruwar ywoki iskiyin.

³⁹ Mi sima ina swoki kinankiim siir nonkwoim mi siirin maeyau biyeya mi biyie mriiya saiir hir hugripkikikaigigam. Mi siya simiir haiburgigin mi ina yamin. ⁴⁰ Mi siya simiir haiburgigin mi ina swoki amin. Mi siya ie Jordan siir swoki iyapidnam mi siya kimidiniya maeyau biya Jonki si baptais haiginiua iikamim sim, saiir hiriir yimbiyam. Mi siya kimidiniya hir ini owou. ⁴¹ Mi iikam whiekakim ha nitim mi kimidiniya sima ini boini, Jon siya iikamim makiniyim simiirin hiriinan dimin miyik bi tirkin ti inkamin siir hiriinan. Mi dimin taeminim ti inkamin siya boinmimauuwim krimiir yim kaimwowaigim. ⁴² Mi iikam whiekakim hir nwowim, sima ina yaingwo tibmii kiiingyim siyairgin Kraisin inkamin yipiki Adi Komii siya nikropkiyin, iikam krimiir nauuni whinkinsiis haiginiuniam. friig.

11

Inkamin Lasaras nikiuwiyin, bidi yaonamin

¹ Inkam nwirin Lasaras nikiuwiyin siya om Betani hir nwowikin mi siya makinigin. Ti om Betaniyin yo omin Maria mi saiir yaowae aeya Mata sowa nwowi ieya. ² [Ta wiga Maria nikiuwiya biya Biyan Inkam Komii siir iga kwis owiir naokina wain piui miyik whakiyin si mi mhoiia saeya siir iga kwis owiirin, kimidiniya saiir kan aiir swoki iyaoki. Mi ti saiir pomou ieya makiniiyin.] ³ Mi siir yokmano yaiya ina boinkiyi Jisis siiram, Biyan Inkam Komii, kiriir nomiyaun kira naingwokwonanaeyin siya makinii. ⁴ Mi Jisis siya ta yai aiir wakaewinin mi siya ina boinkiyin, Lasaras siya ta ma hiriinana siya wa saiirsi nao rani. Niingaka. Mi ti hiriinan diminin siya nimbiyami mi ti iikamim wi siir inig iir hainanprapraskii mi sima kariir inig iirin wi warar mi hainanprapraskii, ti Adi Komii siir yinisimin.

⁵ Jisis siya Mata mi saiir nomousim aeya mi Lasaras siya sowiir pomouwin simiiram naingwokwonanaekin. ⁶ Mi Jisis siya hiriinan wakaewinin, lasaras siya makinii mi siya bi niki amsaugin. Mi siya maeyau siya nwowa hirarin iiyim kwisa swoki okiiyunam. ⁷ Mi ti ii kwiso ha digiyo mi siya kimidiniya kamim siir kigna mriiyim simiir boin. Humbae, nambi swoki ami, Judia nu haimii hiriir. ⁸ Mi siir kigna mriiyim kamim sima siir boin, inkamin nowomwarkaiyuwiyin, kira ti om iir namam swoki tirin, ti omin siir hiran kamim hir nwowiyim, sima siyani kiriir kaiyimik aowamar niki tirkin krima tir mi owi pi wadeyar mi owi, aniya? ⁹ Mi Jisis siya hinina naingwokin siya paenankin mi siya simiir boinki, aniya iigwira, ii aeya pirkiingyim mi ii aeya kakaugiyim, aoiim iuur kwiskak rani, aniya? Mi inkamin nabie npriririyin, yo bi swoki akaiikin. Mi wi pa nopi? Dimusi rani, yo siya nabeyar kigomok api. ¹⁰ Mi siya niyaka, napamwii mi siya ha nakaii mi wi pa nopi. Dimusi rani, siirin dimin whiki niyua haiginiu karamaeka. ¹¹ Mi ti hiriinan Jisis siya boinkiya saiir mhoiyan, siya simiirin ina swoki boinkiyin, tariinanin Lasaras siya ini nhwo whinin mi kara hiriirin, pa nami, siir nini indguuwamin mi siya pa nwoki insiin idwowim. ¹² Mi siir kigna mriiyim kamim sima siir yai akan ina swoki owarkii sriiyim, Biyan Inkam Komii mi siya nhwo whini mi mhoiia siya wadie ha swoki owi mi krima wi tirar timi o, aniya? ¹³ Mi Jisis siya hinina boinki, lasaras siya bidi yaonamin mi simiir kwoinin ha naingwokim siya nhwo whini. ¹⁴ Mi diminki diminin, Jisis siya

simiirin ini haini boimauuniskiyin. Lasaras siya bidi yaonamin. ¹⁵ Mi kara maingimairga asi nwowinkin, kara siya naonama kara saika hir bi nwokin. Dimusi rani, kima wi haini ninokninkini kariirin Adi Komii siya nikropkikin tiririn, iya kara siir whinkinsis haiginuwi. Mi tapa krima pi siiram nami siir nini kigiuwam. ¹⁶ Mi inkamin Tumas nikiuwiyin, sima dapiyin siir inig whirin hinngin. Itmwoyin, siya boin, kam nharim Jisis siir kigna mriiyim simiir, humbae nambi nami inkamin nowowarkaiyuwiyin saikar mi krima pi saikar nwoki aonamin. Iriig.

Jisis siya ha nitin, siya kimidiniya Lasaras siir yokman iso sowakar ini boini

¹⁷ Mi Jisis siya ha nitin mi siirin hiran kam ima boinwin, Lasaras siya naonama iiyim kwiiya yamki. Mi krima siirin ini siyano whirin siir ini wokaigigin. ¹⁸ Mi om Betaniyin, yio ini om komii Jerusalem siir kingiinar kwowin 3 kiromita nanaingin. ¹⁹ Mi iikam whiekakim Isrel hiranin ina yitim om Betaniya tirir, Mata mi Maria sowiir kignakiyam mi sowiir nini kinsis haiginuuiyam. Dimusi rani, sowiir pomouwin Lasarasin bidi yaonamin.

²⁰ Mi Mata saeya hiriinan wakaewina, Jisis siya ini nitin mi saeya ha nama, siirin siyu hir yapyiskaiwin. Mi Maria saeya ini omaka hirar ywokiya. ²¹ Mi Mata saeya Jisis siir boin, Biyan Inkam Komii, kira biya wakaewina saiir nitkiswo mi tirar nini onikiswo mi kariir pomouwin, wi di yaowi. Nnngaka.

²² Mi kara ina ninokninkinin, Adi Komii siya dimin taeminim kira srii siiram, siya wa hauugii kiririn. ²³ Mi Jisis siya saiir boinki, kirir pomouwin siya wa swoki insiin idwowi ie hirankar mi wi omwaiyar swoki waiyayokiyokii.

²⁴ Mi saeya ina yowarki boina, kara ina ninokninkina, iya dig nwokii, iya Adi Komii siya iikam imiir hidana, siya wi omwaiyar swoki waiyai. ²⁵ Mi Jisis siya saiir boinki, karaingin iikamim ieyanki nnsiin idwowyim mi omwai ha waiyayokiyokiiyim simiir bwamki bwamin. Mi iikamim omwai swoki waiyayokiyokii, sima wi yaeya kwoin win haii. Mi yipiki kariir yai aiir wakaeyoknaim, sima wa naonami mi mhoiyya sima wa swoki insiin idwowi ie hirankar. Mi sima wi omwaiyar swoki waiyayokiyokii. ²⁶ Mi yipiki omwaiyar niki waiyai mi siya kariiram ha naingwo tibmii kani, sima wi yaeya kwoin miyik haii mi sima wi omwai hiriir waiyayokiyokiiyami. Mi kira ti yai imiiram in naingwo tibmii kana? ²⁷ Mi saeya ina yowarki boina, ihi, Biyan Inkam Komii, kara kirir yai imiiram in naingwo tibmii kana. Kara kariiram dimusi naingwo tibmii kan tani, kara ina ninokninkina, kira Adi Komii siir yinisimkin, inkamin Adi Komii siya nimbngiyin ti nu iir nitam. Iriig.

Jisis siya inkam whirin siirsi nougin

²⁸ Mi Mata saeya hiriinan boinkiya mi saeya ina swoki ama. Mi saeya kimidiniya saiir nomousima Maria saiiram yikiugi. Mi sowa sowa ha nwowo mi saeya saiir boin, Biyan Inkam Komiiyin siya ini nitin mi siya kariir boinkikin, kirir nini boinmaunuiyam hinin, siya ini papi nwowin. Mi ta saeya boinkiya hiriinan, saiir mhoiyyan, saeya ina yama ti dimin iir tiram.

²⁹ Mi Maria saeya ti yai imiir waka digiya mi saeya bi kimiminkika, ina iwitnam sasaua Jisis siir kigiuiam. ³⁰ [Jisis siya oma hirir bi niki ombiyamkin, siya ini maeyauwa Mata saeya napyiskaiwina siir, ini hirar niki owin.] ³¹ Mi Isrel simiir iikamim Maria saika omaka hir nwowim saiir whinkinsisim, sima hiriinan kigiyyim saeya nnsiin iwitnaniyama mi sima bi kimiminkikim, ini saiir mhoiyyar yamin. Sima hinina naingwokikim, saeya ieyin siir wokaigikin hirir nami, hir nini ouwouwam.

³² Mi Maria saeya maeyaua Jisis siya nwowa hiriir nimbnyama mi saeya siir kiga mi saeya ini siir igmiiigar ini akai huua. Mi saeya siir inig iir ha hainana

mi saeya ina boŋkiya, Biyan Inkam Komii, kira biyar nitkiswo tiriirin mi kariir pomouwin wi di naowi. ³³ Mi Jisis siya saiir kigiyyin, saeya noua mi iikamim saika nitim simiir mi kigiyyim sima mi ouim mi Jisis siya hik prasae bi nwokin siir piua ini warar yinkin whiridgiyin. Mi siya maingimairga bi nwokin. ³⁴ Mi Jisis siya ina boŋkiyin, kima siirin ini papi haingikaiyin? Mi sima siirin ina boŋnim, Biyan Inkam Komii, kira unkini kigni. ³⁵ Mi Jisis siya ini hindara iyisrimsripugiyin. ³⁶ Mi siya ha nouwin mi Isrel simiir iikam ima boŋin, siir kaoki, siya siiramim, pranae pranae mi aingwokwowi. ³⁷ Mi kam nhirim sima boŋki, biya siya inkam nhwokwisaeyin siir nhwonain, siya niki tirkiyin mi siya bi kigimokikin aniya, ihi mi siya ti inkamin Lasaras nikiuwiyyin mi siya siirin wi naonamsi nikidu rani, aniya? Iriig.

Lasaras siirin Jisis siya hidninsiin idwokin mi siya ini omwaiyar swoki waiyan

³⁸ Jisis siir kwoinin ini hindara wrieyimyokeyin mi siya ina yamin ieyin sima kikaigiyin siir, siiram. Mi ti siyanoin sima wokaigiyin siir, siir iiyyin siiyani sima bidi warkintopokgigin. ³⁹ Jisis siya boŋki, ti siiyain ti warnam. Mi ti inkamin naonamin siir yokmana Mata saeya waka boŋki, Biyan Inkam Komii, siya kwokiyaya bi naokin, iiyim kwiiya yamki mi siya tariinanin pi nhami nhami whak rani. Kipi haiwaoki. ⁴⁰ Jisis siya saiir boŋki, kara kariir boŋkii, kira siir yai imiiram naingwo tibmii kani, kira wa kigi Adi Komii siir kirie aiiirin, saeya tirkii. ⁴¹ Mi sima siiya ha warnama mi Jisis siya ha kigiyyin mi ina boŋkiyyin, Adi, wadieka, kira bidi wakaeyim dimin taeminim kara kariiram srii boŋkiyyim. ⁴² Kara ina ninokninkinim, kira inokiiinokin kariir yai imiirar wakaeyin. Mi kara ti siirin pi dimusi boŋki rani, ti iikamim ti tir nwowim, sima wa nwoki inokninkinim kariirin kira nikropkikin nua tiriirin. ⁴³ Mi ti diminin siya kwisboŋkiyyin Adi Komii siiram, siir mhoyan mi siya ini komiiyar kauwok boŋkiyyin, Lasaras, kara tiriir idowiiya wapnanini. ⁴⁴ Mi ti inkamin yipiki niki aonamin ina yapnaniniyyin idowiiya. Mi siir iga ininim yuisni sima bidi whrinkiyim iya sima siir haingikaigiya. Mi yuisa siir whwonkam iir bidi yitimwaniugiya. Mi Jisis siya simiir boŋki, wari yuisim siir nwowim haigi. Mipi siirarar kigninkinki. Iriig.

Mi Isrel simiir inkam komii komiiyyim sima minam kitimii boŋnam tirkim Jisis siir nisomaowam

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Lk 22:1-2)

⁴⁵ Mi iikam whiekakim, yipiki Maria saika namim, sima ti dimin iir kigiyyim, Jisis siya tirkiyyin, sima ina yaingwo tibmii kungiyim siiram. ⁴⁶ Mi kam nhirim ha namim, kimidiniya sima ini boŋnmauuu Farisi kam imiirin ti diminin Jisis siya tirin. ⁴⁷ Mi mhoyiya Farisi kamim mi prismi inkam komii komii ikim mi kaunsil inkam ikim, sima iripa ha haingiriyu owim mi ina boŋnim, krima wi panin panina tiri? Siya dimin komii kirie kirie kasa bi tirkin. ⁴⁸ Mi krima siirin ti hariinan dimin iirar kigninkin tirkipkaii mi iikam whiekakim wi siiraramar nami. Mi iikam whiekakim sima siiraramar nami mi om komii Rom hiran inkam komii komiiyyim sima simiir kamim yai naniyyim simiir nikropkii mi ta omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiirin, wi sima nini iipirgini mi Isrel krimiir iikamim wi warar nankin onkwobumbuninkingigi.

⁴⁹ Mi inkam nwirin Kafafas nikiuwiyyin, yipiki ti biewi iir nwowin prismi bugi Biyan Inkam Komiiyyin siya simiir boŋki, kima, dimin sim whir swoki inokninkinimim tani. Nnngaka. ⁵⁰ Kima tari ta saiir ninokninkin tani, ti inkam nwirawan siya siyar mi aowi, yio ini mi owin. Mi Isrel krimiir piugana saiir iikamim yim wi wara nao rani. ⁵¹ Siya ti diminin siir kwoin aargi bi priinaingwo boŋkin. Nnngaka. Siya ti biewiyyin siir bugi biyan prismi inkam

komii nwokin. Mi yayim siya boinkiyim, siya profet inkamnan boinkikin, siya hinina boinkikin, Jisis siya wi sipi naowi Isrel simiir iikamim simiir whinkinsiis haiginuwam. ⁵² Siya wi simiiram ara nao rani. Nangaka. Siya wi iki iikamim yipiki Adi Komii siir yinisissimnan nwowim, iki hinda tinda nwowim, wi simiir ninkiamasuwar warar naowi. Mi sima iripar nahaingiriyu iuwi mi wi piugan komii kwiruwar nwokii. ⁵³ Mi taka iya mi mhoiyya iripi hiriinan, Isrel simiir inkam komii komiyyim, wi Jisis siiram kininankiuwi siir nisomaowam. ⁵⁴ Mi ti hiriinan sairsika, Jisis siya idowiiya nu haimee Judia simiir iikamim simiir bopwonau paninsi yapriirsi. Mi siya hir haiburgigin mi siya kimidiniya nu siyin apa nngain siir hiriir yam, om komii whirin sima dapiyin, Ifrem. Mi hirin siya siir kigna miriyyim kamim, simaka ini owou.

⁵⁵ Mi ii komiyya Isrel simiir iikamim iripa sima haingiriyu owiyya yaewou nae komiyya Pasova sair nikwo aeya ini kingiin nwowa. Mi biyya ta hiriinan yaewou nae komiyya pi saeya yimbiam mi iki iikamim, simiir yapa yapa om hirar nwowim, sima pi om komii Jerusalem hiriirarar nami. Mi simiir dimin taeminim sima ninkan imiyyaeyanim Adi Komii siir pi prismi inkam imiir nini hauuuwi. Mi Adi Komii siya wi ha niki boinim, sima dimin whirki bi kimbugim. Moses siir siyu komii siir yai aeya boinkiya sair hiriinan. ⁵⁶ Mi iikam whiekakim ha nitim om komii Jerusalema hiriir mi sima kimidiniya Jisis siiram ini hansirni. Mi sima omaka Adi Komii siir inig hainaniya sair omaka yainau hirirar namwo iuwim mi sima irni nwirniyin sima, sima simar yinsrii ansriina, kima panina naingwowi Jisis siirin? Krime hinina naingwowi, siya wi nit rani, nae iikam krimaka nini aenyam. ⁵⁷ Mi prismi inkam komii komiyyim mi Farisi inkam ikim sima iikam imiir boinki, yipiki Jisis siir kigi, siya ini papi nwowin mi sima wi simiir wini boinmauuni. Mi biyyan inkam komii komiyyim, wa nwoki amim siir nonkwowam. Iriig.

12

Maria saeya wain umir komii sainin Jisis siir iga kwis owiir naokinkikin (Mt 26:6-13; Mt 14:3-9)

¹ Mi iyyim iriyyar kwira niki owim, iikamim iripa sima haingiriyu owam, yaewou nae komiyya Pasova dapiya sair nikwo aeyam mi Jisis siya ini om Betani hiriyyar swoki amin, omin, Lasaras siya nwowiiyin siir, inkamin yipiki biyya Jisis siya hidninsiin idwowin, ie hirankin, iyya siya naonama sair mhoiyya. ² Mi sima nae ina diriraerarim Jisis siya hirar naeyam. Mata sasar yankin diriraerar kamim nae diriraerarim simakan. Mi inkamin Lasaras nikuiwiiyin, yio nae Jisis saikar yidwo ae. ³ Mi mhoiyya wiga Maria nikuiwiya, Lasaras siir yokmana saeya wa yuukidin, piuii miyyik whakiyin, kimidiniya Jisis siir iga kwis owiir yaokinki mi ti wa hiriinanin siirin umir prasee bi sainikin. Mi mhoiyya saeya kimidiniya sair kan aiarar swoki iyyaonam. Mi ta siir piuiyya omaka ini warar yitnopkiya mi digworaekwo whiekakim ini wadiekinar whakiyyim. ⁴ Mi Jisis siir kigna miriyyin inkam nwirin Judas Iskariot nikuiwiiyin, inkamin yipiki mhoiyya wir Jisis siir napwouwi Isrelmi inkam komii komiyyim simiir in hauugi, siya boinki siirin. ⁵ Mi sima ti hiriinan wain piuii miyyik whakiyin siirin umir hal karamae dimusi nwokin? Mi sima siirin umirim pi 300 kina pi haiyyim mi ti umirim wi iki iikam paeprikab nhirim sim pi hauuwim. ⁶ Siya iki iikam paeprikabim simiiram bi naingwokin siya hiyan inkam nwokin. Tipnarin umir Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim sima haigiyin siyar kigiriraokin. Mi umirim siya tauaehaiyyim, yim ini siya haigiprakaiyyim. ⁷ Mi Jisis siya siir boinki, sairarar kigninkinki. Ti diminin ti saeya niyopkiyin kariir, yio minam diriraerarkwokinka, mhoiyya iyya sima

kariir kikaigii ienau, saiiramka. Dimusi rani, kariir iya ini kingiin nwowa. ⁸ Mi iikam paeprikabim yim wi kimiir bopwo waraurar nwowi inokinokin. Mi ankara ningaka. figwirki niuwi, kara wi kimiir haiburgigi. Iriig.

Prismi biyan inkamim Lasaras siir nisomaowam kitibmii boinkim

⁹ Mi Isrel simiir iikamim hiriinan wakaeyim, Jisis siya ini om Betani hir nwowin. Mi sima ina yamim hiriir siir kigam. Sima siir kigam bi namkim, sima Lasaras siir kigam namkim, yipikin Jisis siya swoki hidninsiin idwowin ie hirankin. ¹⁰ Mi prismi Biyan Inkam Komii komiiyim, sima minam kinankiugim Lasaras Jisis sowiir nimprio isomaowim. ¹¹ Dimusi rani, dimin taeminim Jisis siya tirim mi iikam whiekakim sima Isrel simiir inkam komii komiiyim simiir yayiim, simiirin ini hindara ikworipukimaigikim. Mi sima ini siiraramar yaiminininkanamim. Iriig.

Jisis siya om komii Jerusalema hiriirin, inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir hiriinan nwonamkin

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Lk 19:28-40)

¹² Mi iigwir nugakin, iikam whiekakim ta yaewou nae komiia pasova nikiuwiya saiiram nitim, sima iripa ha nahaingiriyuniyim mi simar wakaewin, Jisis siya wi sipi niti om komii Jerusalem tiriirin. ¹³ Mi sima sikwowim ha haiyim mi kimindiniya siyu iirar haiyikwokwowin. Mi mhoyiya sima ina kairwao boinkiyim, Adi Komii kira wadiekin. Kira ti inkamin siir inig iir hainanprapraski, yipiki ti tiriir nitin Adi Komii kiriir ogsop aiir nokwokairanam. Kira ti inkamin siir whinkinsiis haiginu, Isrel krimiir iikamim simiir kigriraowim. ¹⁴ Mi Jisis siya donki ha haiyin mi siya ina yidwonamin siir idwo. Yokwo Komii saiir yai aeya boinkiya saiir hiriinan, ¹⁵ iikamim yipiki om komii Saion siir hir nwowiyim, yim kipi nidid! Tariinanin kiriir inkam komiiyin nu kigriraowiyin ini nitin, siya ini donki haomin siir idwo nidwonaniyin.

¹⁶ Mi kamim siir kigna miriyyim, sima bi ninokninkinkim sima ti hiriinan dimin tirim. Mi mhoyiya iya Jisis siya swoki iti, omwai siya waiyai mi siya ha nami Adi Komii siir om iir mi siya wi inig komiigak ha nwowi. Mi mhoyiya sima ina boinim, krima yayim Yokwo Komii saeya boinim simiir ti swoki aingwowlknaki mi sima ti hiriinan diminin siir dimusi tiri.

¹⁷ Mi iikam whiekakim yipiki biya Jisis saika nwowim, iya Lasaras siya swoki insiin idwowa ie hirankin mi ti iikamim, sima ti dimin iir kigim mi kimidiniya sima haigiririr boinam ti diminin siya tirin. ¹⁸ Mi ti hiriinan siirsi bwaekinaniyamkim iikam whiekakim Jisis siir kigwinamin. Sima bidi wakaewinim hinin, Jisis siya ti hinin dimin komiiyin si tirkin. ¹⁹ Mi Farisi simiir kamim, yai sima simar yomboin amboin, simiir kigi, dimininim siya tirim kima kaiyaonaowidi kima wi dig nwo rani, iikam whiekakim ti nu iiranin, wi siiraramar ninkirionaei. Iriig.

Grik simiir iikam nhirim Jisis siir ini kignaki

²⁰ Mi iikam nhirim Grik simiir piigana saiirim, sima om komii Jerusalem hiriir nitim, Isrel simiir iikam nhirim simaka yinkin it yaewou nae komiia Pasova saiir nikwo aeyam. ²¹ Sima kimidiniya inkamin Pilip nikiuwiyin siiram yam siir nin kiguuam. [Siya om Betsaida hirankin.] Sima boin, inkam Komii, krima minam naingwowi, Jisis siir kigim mi yai saika boinim. ²² Mi Pilip siya ha namin kimidiniya Endru siir ini boinu mi mhoyiya kimidiniya sowar yam, Jisis saika boinamin. ²³ Mi Jisis siya sowiir boinki, iya kingiin bidi yitkiya, kararin ti inkamin Adi Komii siir om hiranki nitin, Adi Komii siya wi kariir hauuwi, siir inig komiiyin mi siirin wi kara hali. ²⁴ Kara kimiirin yaimwower boinkii, twonidim nua nikiigiyam karamae

nwowi mi hapaiirin nhisuwakar nwokii mi kira simiirin nu ha haingikaii mi mhoiyya sima wi yin kasa budgi rani. Mi ti hiriinan siyiun kara naowi mi inkamim kariirin ha haingikaii mi mhoiyya kara ha swoki insiin idwowi mi wi iikam kasa whinkinsiis haiginiu rani, kariiram naingwo tibmiiyim. ²⁵ Mi yipiki simiir kwoin iirar napi, sima wi sima simar swoki onkwobunbuninkinaei. Mi yipiki simiir kwoin imiirar nap karamae nwowi ti nu iirin mi sima Adi Komii siir kwoin iiraramar naingwo iski, yim wi omwai hiriyyar waiyayokiyokikaeyami. ²⁶ Mi iikamim yipiki kariiram naingwowim mi kariir mi aiir miriyim, yim wi maeyaua kara nwowa wi saiir warar mi owi. Mi kariir Adin, Adi Komii siya, simiirin wi inkamim inigakim wi simiir hiriinan nwo haiginiuw. Mi sima wi inig komiigak dimusi nwo rani, sima kariir kigna apkim. Iriig.

Jisis siya naonama saiir boinkin

²⁷ Tariinanin kariir kwoinin miyik miyik nwo rani, kariir kwoinin ini warar yaowhriewhrieyiuwin mi kara pi panina ti boin? Mi kara hinina boin, adi, kara ti haiburgik ti diminin nimbiniyin kariir nisomaowam siirsi? Niingaka. Dimusi rani, kara ti nu iirin hiriinanamar nitkin. ²⁸ Adi Komii, kira kariir inigin siir tirki, komii nwokiyamin. Mi Jisis siya ti hiriinan yai imiir boinkiyin mi yai kwira ninomor kouana ina kauwok boinkiya, kara kariir inigin, komii bidiyar iki okiyan mi tariinanin pi komiiyar swoki okii.

²⁹ Mi iikam whiekakim saika kingiin hir nokwowim, sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima boin, ninomorka. Mi iikam nhirim yim hinina boin, paekwosimkin, Adi Komii siir inkamin siya boinkii siirin. ³⁰ Mi Jisis siya simiir boinki, taka yaya kariiram bi boinkika, kariir whinkinsiis haiginiuwam. Niingaka. Ya kimiiram boinkika, kimiir whinkinsiis haiginiuwam. ³¹ Mi tariinanin taka iya nita, Adi Komii siya wi ti iikamim ti nu iir nwowim wi simiir dimin biyie biyieyim sima tirim wi simiirsi hidi. Mi tariinanin siya Setan siirin wi haini nikwowaisigii, yipikin dimin biyie biyieyim ti nuin siirim simiir kigirkakiyin. ³² Mi mhoiyya inkamim kariirin paeyin hiiiniya niriioninkinin saika ninkin irinugii mi simiir kwoinim wi kara kiyaii, kariiram naingwo tibmiiyim mi kariir mhoiyya nitim. ³³ Jisis siya ti yai hiriinanin minam boinkin, iikamim simiir niisimauuwam hinin, siya wi panina namisi aonami. ³⁴ Mi mhoiyya iikam whiekakim sima siir yai aka hinina yowarkii boin, Moses siir siyiu komiiyin krma napiyin, ti inkamin biyya siya winkiyin Yokwo Komii aiir, yim hinina boinkikim inkamin yipiki Adi Komii siya nimbingiyin, iikamim omwai waiyayokiyokiiyanim simiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi kira hinin dimusi boinkin, inkamin Adi Komii siir om hiranin, siirin wi paeyin hiiiniya niriioninkinin saika ninkin irinugi mi siya wa naonami, ha? Yipiki siya ti inkamin Adi Komii siir omin siir hiranin? ³⁵ Mi Jisis siya simiir yai aka hinina yowarkii boin, biyeyin wi ii priei whwoki rani, iikam kimiir waraurin. Kima iya bie ieya whwokii mi kima wi wadie haini nwokii. Mi niyya wi ti siyiu iir higrinu rani. Mi kara kimiir haiburgii mi kima wi inkamin, niyyim niyyim napiyin, siyiu iir sibgu kigomok ap karamae nwowiyin maeyaua siya namam tira saiir hiriir, ini siir hiriinan yowowin. ³⁶ Kima kariiram kigna ap mi kariiram daingwo tibmii kin, karaigin bienan whwoyaei iya kara ti nu iir nwowi. Mi mhoiyya kima wi dimin miyikimiyik imiiram naingwo tibmii kini. Iriig.

Israel simiir iikam whiekakim sima Jisis siir yai imiiram bi naingwo tibmiiyim mi siir siyiu iir bi kigna apkim

³⁷ Mi ti iikamim sima dimin kirie komii komiiyim siya tirim, iikamim makiniyim simiir siya haiswonimniskiiyim simiirin bidiyar iki kigim mi sima siiram in hinina bi naingwo tibmiiyim siya Mesaiakin yipiki Adi Komii

siya nikropkiyin. ³⁸ Sima siiram bi naingwo tibmii kängim ta yaiya profet Aisaia siya win boinkiya ya wi kaimwower nwowi, siya hinina boinkikin, Biyan Inkam Komii, wi nhinga naingwo tibmii kani, ti kramir yai imiiramini?

Mi Biyan Inkam Komiiyin siir kirieya wi nhinir nisimauuwi? Ini inkam karamaeyar ywowiskiyin.

³⁹ Mi iikamim sima wi siiram naingwo tibmii kani tani mi wi siir mi kigna ap rani. Dimusi rani, biya yaiya Aisaia siya kaimwower swoki winkiya yai kwira yokwoni, ya hinina win boinkika, ⁴⁰ simiir kwoinim Adi Komii siya bidi kinkripim mi sima wi hendarar nanaingwoyimiyok iwi. Mi sima hirii hiriyar naingwo whriewhriei mi sima dimin taeminim wi sibgu naingwo omok rani. Mi sima sibgu naingwo omoki mi simiir nhwowim sibgu kigi mi sima wi haini naingwo tibmii kani mi wi haini sibgu wakaeyokna api siiramim mi simiirin wi haini haiswonimniskii. Mi yim sima, wi dig nwo rani. ⁴¹ Aisaia profet inkamin siya ti hiriinan dimusi bi boinkikin, siya Jisis siir bidi kigin, siya siir inig komii iir haiyin mi siya hiriinansi boinourwokaigikin.

⁴² Mi tiki iyim inkam komii komiiyim Isrel simiirim, sima ini Jisis siiramar yamim. Sima Farisi inkamim simiirsi nididgim mi sima hinin paninsi boinsi, sima Jisis siiram naingwo tibmii. Mi sima hiriinan boini, sima siiram naingwo tibmii kani mi simiirin wi Farisi inkam ima kiyitkinkii idowiya hiriirin, omaka yaimin dimin nidwokai wakaeya sair hirankin. ⁴³ Mi simiir kwoin komiiyim ha naingwower, iikam nhirim simiirin hinina boinim, sima inkam wadiekim mi simiir inig imiir hainanprapraski. Mi sima Adi Komii siiramim komiiwao naingwo rani mi Adi Komii siya wi ha niki boinim, sima inkam wadiekim. Mi simarin, yio ini ningaki, ningar ywowiskiyim. Iriig.

Mi mhoiyan iikamim simiirin wi Jisis sikisyar hidi

⁴⁴ Mi Jisis siya ini komiiyar kauwok boinkiyin, yipiki kariiram naingwo tibmii kani, siya wi kariiramar kipi naingwo tibmii kani. Siya wi ti yipikin kariir nikropkiyin, nua tirir wi siiram warar ti aingwo tibmii kani. ⁴⁵ Mi ti iikamim yipiki kariir kigim mi sima yipiki kariir nikropkiyin ti nu iir siir warar timi kig. ⁴⁶ Kara ti nu iir nitin, kara ini bienan whwoyanan ywokiyin. Mi ta hiriinan sairsika mi yipiki kariiram naingwo tibmii kani mi kariiram niti, siya wi biyie nwo rani, inkamin niibwomambwo nwoiyin siir hiriinan.

⁴⁷ Mi yipiki kariir yai imiir wakae karamae nwowi mi simiir mi wakaeyokna ap karamae mi owi mi kara siirin wi hid rani. Kara ti iikamim nu tir nwowim simiir hidam bi nitkin. Ningaka. Kara simiir whinkinsis haiginuam nitkin.

⁴⁸ Mi kimiir iikam nhirkim kariir nikwowaisii mi kariir yai imiir mi wakae karamae mi owi mi mhoiyya inkam nwirin siirin wi siya hidi. Mi yayim biya kara boinimauuim, siirin wi simiirar swoki hidi, iya Adi Komii siya iikam imiir hidi. ⁴⁹ Tiriiginim yim kaimwo dimusi bi nwokim, kara kariir kwoin ara bi diraraerarkin mi ha bi boinimauugin. Ningaka. Adi Komiiyin, yipiki kariir nikropkiyin, kariirin siya boinkikin boinamin. Mi kara simiir asi boinourwokai haiginugin. ⁵⁰ Kara ina ninoknankinin yayim siya boinkiyim, iikamim omwai sima waiyayokiyokiigiyamim siya tirkiyim. Mi ti dimin taeminim ti kara boinimauuim, yim kariir Adin siya boinimauugi ima kariir. Iriig.

13

Kamim Jisis siir kigna miriyim simiir igam siya hisokim

¹ Mi ii komiyya wou nikwo aeya Pasowa, waka nikwo aei. Mi Jisis siya bidiyar yinoknankiyin siir iya siya naowana, ti nu iir haiburgigna siir Adiyin siiram swoki amim siir swoki kiguwam ya bidi yimbiniya. Siya iinokinokin yipiki siir iikam nwowim, siir iikamim ti nu iir siya simiiramar

naingwokwonanaeikin mi tariinanin siya wi simiir nusiimauuwi, siya pari-iga naingwokwowi simiiramin.

² Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim, sima nae ina yaeyim. Setan siya Judas siir kwoin iirin bidinanar kwirii idwokaigin, Saimon Iskariotni yinisimin wir Jisis siir napwouwin mi siirin iki inkam biyeyim sim in hauugiyam. ³ Jisis siya bidiyar yinokninkinin, ti digworaekwouwin siir Adin siir inarar nonkwokikin. Mi siya bidiyar mi inokninkinin hinin, siya Adi Komii siir hiranki nitkin mi siya wi siir hiriyyar swoki ami. ⁴ Mi mhoyiya Jisis siya ha ninsiin okwokiyyin, ipiyya siya nidwokaiya maeyauwa nae sima nidwokai aeya sair hirankin mi siya siir idan yuisa ina yisiya. Mi siya siirin yuisa piu niyaowiya sair kaihaiginu. ⁵ Mi siya siirin yuisa piu niyaowiya ha kaiyaiginuun mi mhoyiya siya opa kimidiniya two ira sair yaomaigi. Mi siya, siir kigna miriyyin inkam nwirin siir iga kwis owiir hisoki mi mhoyiya siya sowiirin yuisa piu niyaowiya sair yuyaoki. ⁶ Mi Jisis siya ha namin Saimon Pita siir hisok haiginuwam mi siya siir boinki, Biyan Inkam Komii, kira kariir iga kwiso pi warar ninkin hisokii?

⁷ Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, tariinanin kira ninokninkin tani, ti diminin kara tirkiyyin mi mhoyiya kira wi haini ninokninkini. ⁸ Pita siya Jisis siir boinki, kira kariir iga owiir kipi hisok. Niingaka. Mi Jisis siya ina boinkiyin mi kara kiriiir iga kwis owiir hisok karamae nwowi mi kira wi kariir kigna miriyyin inkam nwo rani. ⁹ Mi Saimon Pita siya ina yowarkii boinkiyin, Biyan Inkam Komii, kira kariir iga owiirara kipi hisok, kira kariir ina mwo minim warar dinkin hisoki. ¹⁰ Jisis siya boinki, inkamin kariiram naingwo tibmii kii, yio ini inkamin op whaugiyyin mi whauriyyinan ha nwokiyyin, yio mhoyiya op whauam bi swoki naingwowikin. Niingaka. Siya wi siir iga aitarar hisoki. Kima ombudarin ini whauriyyinkinar nwo- wouwin inkamin op whauwiyyin mi whauriyyinan ha nwokiyyin siir hiriinan. Nwuruwakin hiriinan nwo karamae nwowin. Yio ini inkamin op min whuae karamae nwowiyyin hiriinan tainakiyyinar nwowiyyin ini siir hiriinan yowwin. ¹¹ Jisis siya bidinanar ninokninkinkin, yipiki wir siir napwouwi mi siirin inkam biyeyim sim in hauugi sima hainam. Siya kamim siir kigna miriyyim simiir boin, kimiir kwoinin ini inkamin op whaugiyyin mi whauriyyinan ha nwokiyyin ini siir hiriinan yowouwin. Mi inkam nwirin siir kwoinin yio miyyik rani, yio ini inkamin op min whuae karamae nwowiyyin, hiriinan tainakiyyinar nwowiyyin, ini siir hiriinan yowwin.

¹² Mi mhoyiya Jisis siya simiir iga imiirin ha hisok digiyim mi siya siir yuisa ha swoki iyyin mi siya ha swoki idwokaifyin ipii aair. Mi siya simiirin ina sriyyin, kima ina ninokninkinin, ti kara tirkiyyin hiriinan? Kara kimiirin pi hinina boinkii, ¹³ wim kima kariirin hinina boinikim, Biyan Inkam Komii mi Inkam Nowomwarkaiyuwiyyin, yio ini yowwin kima kariirin hiriinan boinin yio. Dimusi rani, karar, kara ini inig komiigak yowwin. ¹⁴ Kara kimiir Biyan Inkam Komii mi kimiir Nowomwarkaiyuwan Inkamkin mi kimiir igam kara bidi hisokiyim. Mi kima ti diminin kara mi tirin wi siir hiriinanar timi tir. Mi kima kimiir nomiiyauwin simiir igam wi hiriinanar timi hisok haiginu inkamin, inkam nwirni mi priimiriyin umir hai karamae nwowiyyin. ¹⁵ Kara ti diminin kimiirin minam nusiimauugikin, kima wi ti kara tirim wi simiir hiriinanar tir. ¹⁶ Kara kimiirin yaimwouwar boinkii, inkamin whisarii mi priimiriyin siya inkamin siir kigriiawouwin siir kou bi nwokin. Mi siya hiriinanam bi namkin iki digworaekwo whiekakim simiirin siir inigi wara nwouwin. Niingaka. Inkamin iki inkam nwirin nikropkiyyin siya siirin pa boinkii hinin, ti inkamin yipiki siir nikropkiyyin siya ini siir kou yowwin. ¹⁷ Mi tariinanin kima bidi yinokninkinkiyim ti diminin kara boinin

mi kima ti dimin imiir sibgu api mi kima wi maigimairga prasae nwo rani.

¹⁸ Mi kara kimiir hoingakar boin tani. Nangaka. Kara bidi yinokninkin yipiki kara nimbiniim kariir iikam nwowi. Mi Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinkika, ti diminin wi sipi nimbiyami. Inkamin nae kara hauuwi mi ti inkamin kariirin wi siya tirbuwi. ¹⁹ Mi ti dimininim ti kara boinimauuwim kimiir kara mansi boinimauugin mhoiyya ti dimin ima nimbiyami mi kima wa nwoki inokninkin kinim, kara ti inkamin Adi Komii siir om hiranki nitin siya iikam whiekakim ti nuin siir tiranim simiir whinkinsiis haiginiuwankin. ²⁰ Kara kimiirin yaimwower boinkii, iikamin yipiki kara nikropkiyim simiir sibgu kigriraowi, yio kima ini kariir kigriraowan iikam ywowim. Mi yipiki kariir sibgu kigriraowi, yio ini Adi Komii siir boin maigimaigranan ywowin, yipikin kariir nikropkiyin. Iriig.

*Jisis siirin Judas siya iyopmauugi sau omomin siir in
(Mt 26:20-25; Mk 14:17-21; Lk 22:21-33)*

²¹ Mi mhoiyya Jisis siya ti dimin imiir boin digiyin mi siir kwoinin hik prasae bi kinkin. Mi siya simiirin hiniin boinmauu wakae, kara kimiirin yaimwower boinkii, kimiir nwirin, kariirin wi wir siya napwouwi mi kariirin wi iki kam biyeyim simiir in nonkwokii sima nisomaowam. ²² Mi kamim siir kigna miriyyim sima, sima simar yinkao ankaona. Dimusi rani, sima bi ninokninkinim siya yipikin. ²³ Mi kara inkamin Jisis siir kigna miriyyin siya naingwokwonanaeyin, an kara saika kingiin kinmasu idwokin. ²⁴ Mi Saimon Pita siya kimidiniya kariir kinmauugi kira siir sriigi, kira siir sriigi hiniin, siya yipikin? ²⁵ Mi ta Pita siya sriigiya kariir sair mhoiyan, kara ina yamasunamin Jisis siir kingiin mi ina yaki sriiyin, Biyan Inkam Komii, wi nhinga tiri hiriinanin, ha? ²⁶ Mi Jisis siya kariirin hiniina boinki, kara pi ti bret iir haii mipi op hopmaigii mi pa hauugii mi ti inkamin siya kariir tiri hiriinan mi ta yaiya siya boinkiya sair mhoiyan siya ti bretin ina hauugiyin Judas siir siya naeyam. ²⁷ Mi mhoiyya Judas siya ti bret iirin ha naeswokiyan mi Setan siya kimidiniya siir kwoin iir kiyai mi Jisis siya siir boinki, diminin kira tiram naingwowyin, kira kipi kimimin, kira ha tirsau gi. ²⁸ Mi kamim nae hir nidwokai aeyim, sima ta yaiya Jisis siya boinkiya siir, sima sair bi ninokninkinim, siya dimu nasi boinkikin. ²⁹ Mi krima kamim siir kigna miriyyim krima bidi yinokninkinim, krimiir umir tipnairin Judas siya nonkwowikin. Mi krimiir nhirim yim ha naingwokim siya siirin naeyam boinkii, nae sainakiyam ta yaewou nikwo aei ii komiyya sair nikwo aeyam. Mi siya ha mi boinkii, iki iikam paeprikabim umir simiir tini hauuwiu. Iriig.

Siyu winin siir yai aeya.

³⁰ Mi Judas siya bret iir nae swokiyan mi siya biri kimiminkikin ina yamsaugiyin idowiya hiriir, ya niibwomambwo komii aeyairga. ³¹ Mi Judas siya namkiya idowiya sair mhoiyan mi Jisis siya ina boinkiyin, kara ti inkamin Adi Komii siir om hiranki nitin, kara wi inig komiigi komii iirar haii. Dimusi rani, dimin taeminim kara tirim iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam simiirsika. Mi Adi Komii siya wi iriipi inig komiigi komii iirar mi haii. Dimusi rani, ti dimin taeminim kara tiri simiirsika. ³² Mi kara ti inkamin ninomor kouanki nitin iikam imiirin dimin kirie komii komiyyim paenan niyaeiyyim Adi Komii siirim simiir nisiimauuwi mi Adi Komii siya iriipi hiriinan iikam imiirin wi kariir kirie komii komiyyim paenan niyaeiyyim wi simiir mi nisiimauuwi. Mi Adi Komii siya ti siirin wi kimimin tani, siya wa tirsau gi. Dimusi rani, siyairgin ti kariir dimin kirie komii komiyyim paenan niyaeiyyin simiir bwamki bwamin. Yim tiriiginim, yim ini siir hirirar nwowim. ³³ Ti kariir yinisisimim kara ti nu iirin kimaka

wi ii priedi nwo rani. Mi mhoiyya kima wi kariiram swoki hansirni. Mi kara kimiirin pi hinina boinkii, ti yayim biyya kara niki boinim Isrelmi inkam komii komiiyim sim hinin, kima omin kara namanin wi siir wara nam tani. ³⁴ Mi kara kimiirin pi yaeya yaiwin swoki boinkii, siyyuin kima sibgu napanin kima irni nwirniyam nhami nhami kipi naingwokwo, ti siyyu hiriinanin kara naingwokwowyin kimiiram siir hiriinan. Mi kima irni nwirniyam in wi hiriinanar timi inan aingwokwo. ³⁵ Mi kima irni nwirniyam ninan aingwokwowi mi iki iikamim hinda tinda nwowim sima kimiir kigi mi sima wi hinina boini, kima Jisis kariir kigna mriiyan inkamkim. friig.

*Jisis siya Pita siir boinkin siya wi digumii siir haimriyugigi
(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Lk 22:31-34)*

³⁶ Saimon Pita siya siir yai aka hinina yowarkii boin, Biyan Inkam Komii, kira wi pinda nami? Mi Jisis siya hinina yowarkii boin, kira wi kariir mhoiyya nit rani, maeyauwa kara namana saiiir hiriirin mi mhoiyya kira wi haini niti kariir mhoiyan. ³⁷ Pita siya siir yai akan hinina yowarkii boin, Biyan Inkam Komii mi kara kariir mhoiyya tariinanar mi itin ini mi owin? Kara naowam asi naingwowi. Dimusi rani, kara kariiram naingwo tibmii kuingin. ³⁸ Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, ana kira kanakar ninkin aowamar naingwowi. Dimusi rani, ni kara kariiram naingwo tibmii kuingin, aniya? Kara kariirin yaimwovar boinkii, iuumin niki ik karamaeyer niki owi mi kira idipidipin kariirin wi kwoima maissaei hininin, kira kariir bi ninokninkinkin. friig.

14

Jisis siyaargin siyyuin Adi Komii siir hiriir namiyin

¹ Jisis siya ina swoki boinkiyin, kariir kwoinin kwoin biyie biyie naingwowam mi hikak nwowam kipi kiwaki. Mi kira Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwo tibmiikini mi kira tariinanin wi kariiram warar timi aingwo tibmiikinin. ² Kariir Adin siir omaka maeyauim huyokiyokaiyim kasa rani. Hiriirin biyyin wi kara nami mi digworaekwowim wi bi kara nini diriraerarkwokini kimiiram. Kara kimiirin pi ti sim boinmauwu. Dimusi rani, ti digworaekwowim yim kaimwowaigim ina nwowin. ³ Mi mhoiyya kara ti om iir diriraerar digigi mi kara wa swoki iti kimiir nikiunakiyam mi taka iyya kima wi ti omin kara nwowin siir hirin wi haini nwowi. ⁴ Mi kima ina ninokninkinin siyyuin kara namanin maeyaua kara nini owowu. ⁵ Mi inkamin Tumas nikiuwiyin siya Jisis siir boinki, Biyan Inkam Komii, krina ninokninkin tani maeyaua kira namana. Mi krina wi panina ninokninkini siyyuin hiriir namanin? ⁶ Mi Jisis siya siir boinki, siyyunanin ini karar ywowin mi inkamin Adi Komii siir kigi, inkamin yaimwokiayaimwovar boiniyin siyyuin ini karar ywowin. Mi iikamim simiir whinkinsisiyyim digworaekwowim iinokinok kanaka waiyayokiyokiyam simiir siyyuin ini karar ywowin. Mi yipiki Adi Komii siiram nami mi sima wi kariiram warar timi it, yipiki simiir hiriinan ti siyyu iir mi apin. ⁷ Mi tariinanin kima kariir bidi yinokninkinkiyim mi kima kariir Adi Komii iirin wi warar mi inokninkini. Mi tariinanin kima siirin ina ninokninkinin mi ina mi kigim.

⁸ Mi inkam nwirin Filip nikiuwiyin siya Jisis siir boinki, Biyan Inkam Komii, Adi Komii siirin krimiir diisimauu mi krimiir kwoinin wi ta hiriinan sairsi nwoki wokmai haiginuwim. ⁹ Jisis siya siir boinki, kara kima kwokyaeya bi nwokin mi tariinanin kima ina niki whaowae kripkaiyim. Filip kira kariirin ina ninokninkinin? Yipiki kariir kigin mi siya kariir Adin siirin warar bidi mi kigin. Mi kira kariiram kariir Adin siirin kariir nisisimauuam dimuam sriigin hinin, kariir Adi Komiiyin siya panuingin? ¹⁰ Filip kira ninokninkin tani, kariir Adi Komiiyin siya kanaka tir nwowin

mi krira nwiruwar nwowo? Digworaekwowim kara niki boinmimauuwim kimiir, yim kariir yai rani. Adi Komiiyin yipiki ti kariir kwoin iir kwirii idwokaiyin siya siir kwoin iirarar napikin siir mi imiir miriiyamim. ¹¹ Kima ti yayim kara boinmimauuwim simiiram daingwo tibmiikim kara mi kariir Ad ieya, krira ini nwiruwar ywowskiyo. Mi kima ti yayim simiiram naingwo tibmi karamae nwowi mi kima wi haini kigi, diminpai diminpaiyim kara tirim iikamim simiir whinkinsiis haiginuam. Mi kima wi haini ninokninkinki ti siirin hainin kara mi kariir Ad ieya, kriraniyin ini nwiruwar ywowskiyo. ¹² Kara kimiirin yaimwower boinkii, iikamim yipiki kariiram naingwo tibmiikimim mi digworaekwowim sima tiri, yim wi ti digworaekwowim kara tirim wi simiir haiburi. Dimin taeminim sima tiri, yim wi kara tirim wi simiir haiburi. Dimusi rani, kara wi kariir Ad iiram swoki ami mi wi saika nini owouwi mi wi Adi Komii siir naeyiu iir nikropkii, simiir whinkinsiis haiginuam. ¹³ Dimin taeminim kima Adi Komii siiram srii kariir inig komii iir mi kara simiirin wa hauugii kimiir. Mi iikamim wi ta hiriinan saiirs hainan prapraskii Adi Komii siir inig iirin. Dimusi rani, yio karar tirikikin. ¹⁴ Mi kima diminamin kariir inig komii iir sriigii mi simiirin wi karar tirkii mi wa hauugii kimiir. Iriig.

Jisis siya ha boinkin, Adi Komii siir naeyiun wi siya nikropkii simiiram

¹⁵ Mi kima kariiram naingwokwonanaei mi kima yayim kara boinmimauuwim simiirin wa wakaeyokna api. ¹⁶ Kara wi kariir Adi Komiiyin siiram sriigii mi siya kimiirin wi yaeya hauugii, yipiki kimiiram niti, kimiir whinkinsiis haiginuam mi siya kima wi hiriyar nwokripkaigiyamim. ¹⁷ Siya Adi Komiiyin mi Adi Komii siir naeyiugin yipiki yaimwokiyaimwo boiniyin iikam imiir mi siya simiir kwoin imiirin yaimwo imiirarar boinkikin. Siya wi iki iikamim nu tiranim simiir kwoinawu nwokai rani. Dimusi rani, sima siir bi kigim mi siir bi mi inokninkinkim. Mi kima wi haini ninokninkini siirin. Dimusi rani, siya wi kimakar nwowi mi mhoiyya siya wi kimiir kwoinawu kwirii idwokaii.

¹⁸ Kara wi kimiir haiburgig rani mi kima wi kima kimar nwo rani, yinisimin yopii ad karamaeyin siir hiriinan. Kara wa swoki iti. ¹⁹ Fiya kingiin bidi yitkiya mi ti iikamim ti nu iiranim sima wi kariir swoki kig rani mi wim kima kariirin wa kigi. Mhoiyya kima naowi mi kima wi omwaiyar swoki waiyai. Dimusi rani, kara wi kapi naowi mi kara wa swoki insiin idwowi. ²⁰ Mi mhoiyya kara swoki insiin idwowi omwai swoki waiyam mi kima wi haini ninokninkini ti siirin, kara mi kariir Ad ieya Adi Komii krira wi nwiruwar nwowi. Mi kima ta saiirin ina mi inokninkinin, kara mi kima krima ini nwiruwar mi owim.

²¹ Mi yipiki kariir yai aiir ninokninkini mi simiir wakaeyokna api, sima kariiraramar daingwokwo iski. Mi hiriinankiniuwu, kariir Adi Komiiyin siya wi simiiram mi aingwokwowi. Dimusi rani, sima kariiram naingwokwokin. Mi hiriinankiniuwu mi kara wi simiiramar mi aingwokwowi. Mi simiirin wi hainina nusiimauuwi kara ini simakar nwowin. ²² Mi inkamim Judas nikuwiyin siya boinki, (yio tiriiginin yio Judas Iskariot si rani) Biyan Inkam Komii, kira, kirar nusiimauunaei krimiir, wi panina nusiimauuwi mi iikamim ti nu iir nwowim ninokninkin karamae sima ywo, ha? ²³ Mi Jisis siya siir boinki, yipiki kariiram naingwo tibmiikini mi kariir yai imiir wakaeyoknaei mi kariir Adin, Adi Komii siya wi siiram mi aingwokwowi mi siya mi kara krira wi ini hainin siir kwoin iir kwirii idwokaii. ²⁴ Mi yipiki kariiram naingwo tibmiikim karamae nwowi mi yayim kara boinim simiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi ti yayim kara boinim, yim kariir

kwoinairga bi priinaingwo boinkim, yim kariir Adin, Adi Komii siir hiranki nitkim yipiki kariir nikropkiyin ti nu iir nitam.

²⁵ Kara ini kimakar niki owin mi ti dimin taeminim kara kimiir asi boinmimauuwi. ²⁶ Mi whinkinsiisan inkamin Adi Komii siir naeyiun, yipiki mhoyiya Adi Komii siya nikropkii kariir maeyau aiir nokwokairinaowidim kimiirin wi siya niisimauuwi dimin taemin whiekakim mi kimiirin wi siya whinkinsiis haiginuwi yayim biya kara niki boinim kimiir simiir swoki aingwowarkaiyam. ²⁷ Mi kara kimiir haiburgigi mi kara kimiirin wi kwoin hiinsima nrowaiginiugigi. Mi ti kwoinin hiinsima nrowiwin kara kimiir hauuwi, yio ti kwoinin hiinsima nrowiwin, iikamim ti nu iiranim sima hauuwin yio siir hiriinan tani. Yio ini siir kou ywowin mi yio ini sakisa ywowin. Kima wi kipi nidid mi wi kipi nidgin, ti diminin siya nimbiyami. Nningaka. ²⁸ Kima bidiyar wakaeyim kara boinim yayim hinin, kara wi kapi niki amkii mi kara wa swoki ti kimiiram. Mi kima kariiram naingwokwonanaei mi kima wi maigimairga nwokii, kara kariir Ad iiram nami. Dimusi rani, siya ini kariir kou ywowin mi kimiirin wi siyar whinkinsiisi dimin taeminim simiir tiramin. ²⁹ Ti diminim kara kimiir boinmimauuwin biya, yim ina niki owim bi niki imbiyamkim. Mi mhoyiya sima nimbiyami mi kima wi haini ninokninkini mi wi haini naingwo tibmiihini kariiram hinin kara ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya. ³⁰ Kara kimaka pi hiriiriri yai boin tani. Dimusi rani, inkam biyieyin Setan nikuwiwin yipikin, iikamim ti nu iirar nrowirkakim simiir kigirkakiyin, siya ini nitin kariir nonkwonakiyam siya kariir kou bi nwokin. Nningaka. ³¹ Mi kara ha naingwowi iikamim ti nu iiranim sima hinina daingwo, kara ini Adi Komii siiramar naingwokwown. Mi ti hiriinan sairsika, kara wi hiriinan asi tiri inokinokin. Siya inokinokin kariir kariirar boinanaei. Mi kara wa kiwaki siiram, Setan siya nonkwonamim kariirin. Mi tariinanin kima dinsiingi, krima pi ta maeyau aiir haiburgigi mipi pi namkii. friig.

15

Jisis siya ha boinkin urid kibiyin iikam whinkinsiis haiginuwiwin karaigin

¹ Jisis siya boin, uridgiuridin karaigin. Kariir Adin yio ini inkamin siir numiran urid iir kigiraowiyin ini siir hiriinan ywowin. ² Mi iikamim yipiki kariiram naingwo tibmiihini, yim ini kariir kwiyakwiyanan ywowin. Mi yipiki kariiram sibgu wakaeyokna ap karamae nwowi, yim ini kwiyam waiwhwokaiyim nae bud karamae nrowiwin ini simiir hiriinan ywowin mi simiirin wi kariir Ad ieya kaibwaembwae itkiigi. Mi kwiyam nae budiyim, yim wi kariir Ad ieya niyikii yaeya kwo swoki sainam. Mi biewi whirki niuwi sima wi nae kasakasa bud rani. ³ Wim kima wadie bidinanar nwokin. Dimusi rani, kariir yayim kara boinmimauuwin kimiir, yim ini kimiir kwoinawaraurar nwokaiyim. ⁴ Mi kima kariiram naingwo tibmii kini mi kara wi kimiir kwoinaw kwirii idwokaii. Mi kwiyam uridbud iir nitinakuu karamae nwowi, ya wi naeism whir swoki bud rani. Mi iikam kima kariiram naingwo tibmii karamae nwowi, kima wi mi miyik sibgu mirii rani.

⁵ Kara ini uridnan ywowin mi wim kima ini kariir kwiyakwiyanan ywowin. Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kini, kara wi inan siir kwoinaw kwirii idwokaii. Mi siya wi mi miyik aiirar mirii. Mi kima kwoin whiruwa kanaka nwo karamae nwowi mi kima wi mi miyik swoki mirii mamin tani. ⁶ Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kin karamae nwowi, simiirin wi Adi Komii siya nniinikriropkii, inkamin iki kwiyam biye biyieyin sim kainiyimnik itkiigigiyin nua bieki whwoswomsweayim wi simiir hiriinan tiri. Mi mhoyiya ti hiriinan kwiyam ha haii mi wi paeya nitoudnankaigii mi

yim wi hirar nwoki iusomswaekiyamim. ⁷ Mi kima kariiram naingwo tibmii kiini mi kariir kwoinin kimiir kwoinau nwokaii mi kimiirin siya kiyaii, siir napam mi mhoyiya kima Adi Komii kriimiir Wanin siiram srii, diminin kima naingwowna siiram mi siya wi hiriinanar mi imbiyami, ti kima sriigiyyim Adi Komii siiram. ⁸ Mi kima mi miyyik mirii mi iikamim sama wi kariir Adin Adi Komii siir inig iir hainanprapraskii. Mi kima iikam imiirin wi hinina nisiimauwi, kima kariir kigna miriyyan inkamkim mi kariiram naingwo tibmiigim. ⁹ Kara ini kimiiramar naingwokwonanaeyin Adi Komii siya mi aingwokwonanaeya kariiram saiir hiriinan. Mi kima kariiram kiwaki, kara kigirraoyokiyokiyam mi kara naingwokwowa kimiiramim. ¹⁰ Mi kima kariiram naingwo tibmii kiini mi kima wi kariiram nwoki kiwakiyim kara kigirraoyokiyokiyam mi kara naingwokwonanaeyam kimiiramim, ta kara mi wakaeyokna apa kariir Adin siir yai aiir, saiir hiriinan. Mi siya kariirin ta hiriinan saiirsiyar kigirraokin mi saiirsiyar naingwokwonanaekin. Mi an kara ta siya naingwoyimyok naingwokwonanaeya ini saiir warar nankin owin.

¹¹ Kara ti yayim kimiir boinmimauuwim, kara minsi boinkin, kara hininam naingwowi kariir maingimainga kimiir waraur dwo mi ta maingimainga wi kimiir kwoinau waraur nwoki inkiniukikaiyim. ¹² Kara kimiir boinki, ti yayim kima wakaeyokna apanim, kima irni nwirniyam dinan aingwokwo, ta kara naingwokwowa kimiiram saiir hiriinan. ¹³ Inkam nwirki wi yaeya dimin komii whir swoki tir tani, ti iikamim siya naingwokwonanaeyim simiirin. Niingaka. Dimin komii ta siya naowi simiirsi wi sasar tiriskii. ¹⁴ Mi kima ti dimin taeminim kara boinmimauuwim simiir wakaeyokna api mi kima wi kariir nomiiyau nwowi. ¹⁵ Mi tariinanin kara kimiirin pi hinina boin tani, kima kariir mi primiriyyan inkamkim. Dimusi rani, iikamim ti hiriinan nowim yim sama diminin simiir kigirraowiyin inkamim siya tiriyyim simiir bi ninokninkinikim. Niingaka. Mi ankara kimiirin pi hinina boini, wim kima kariir nomiiyugim. Dimusi rani, yaimin diminin kariir Adin siya boinmimauuwim kariir, kara kimiir bidi boinmimauuwim. ¹⁶ Kima kariirgi kariir bi hiriirugim mi kariir siyiu iir bi napkim. Niingaka. An kara kimiir nimbingin kima kariir siyiu iir napim mi mi miyyik miriyyim. Mi ti diminin wi hiriinyar nwoki okripkaiyim. Mi kima ti dimin iir tiri mi Adi Komii siya kimiirin wa hauwi diminin kima sriiyin siiram. Dimusi rani, wim kima kariir yai aiir wakaeyoknaekim. ¹⁷ Mi ti hiriinanki niuwi mi kariir yayia kimiirin pi hinina boini, kima irni nwirniyam nhami nhami kipi naingwokwo. Iriig.

Mi nuan iikamim sama wi iikamim Adi Komii siir siyiu iir napim wi simiir sau omom nwowi

¹⁸ Mi nuan iikamim sama wi kimiiram naingwo rani mi kima ta saiirin wi hiriinyar daingwokwonanae, sama biya kariiram bi naingwokim. ¹⁹ Mi kima ti nu iirin hinda tندان dimin taemin tiri mi iikamim ti nu iiranin wi kimiiram naingwowi, wi simamar naingwonaeiya wi saiir hiriinan naingwowi. Kimiirin kara bidi yimbingiyim kariir siyiu iir napim. Mi wim kima ti nuin siir tiran tani mi iikamim ti nuin siir tiranim sama wi kimiiram naingwo rani. ²⁰ Kima yayim kara niki boinmimauuwim kimiir, simiiram ti swoki aingwowoknaki. Inkamim yipiki inkam nwirni miriyyin, yio siir biyan inkamim siir kou bi nwokin. Mi sama dimin biyie kariir mi tiri mi sama kimiirin wi hiriinan siyiu biyieyar mi tiri. Mi sama kariir yai aiir mi wakaeyoknakiswo mi sama kimiir yai imiirin wa pi wakaeyoknan. ²¹ Mi sama ti hiriinan siyiu biyieyin wi kimiir tiri. Dimusi rani, kima kariir siyiu iir napikim. Sama Adi Komiiyin yipiki kariir nikropkiyin tiriir sama siir

siyüü siir nap rani. ²² Mi kara simiir boinmimauuwam nit karamaekiswo mi dimin müiyik tir karamaekiswo mi Adi Komii siir nikwowaisigiswo, yio wi dimin komii di ywowi. Mi an kara simiirin dimin taeminim bidiyar iki boinmimauuwim. Mi kara dimin müiyik imiirar bidi mi tirin. Mi tariinanin sima Adi Komii siirin ini digumii swoki haimriyugigim. Mi Adi Komii siya hinina boinkikin, sima siyüü müiyiknan bi tirkim mi simiirin Adi Komii siya nonkwobumbuninkini. ²³ Mi yipiki kariiram naingwo karamae nwowi mi io whwonkam kariir kaowi mi kariirim naingwo tibmii kin karamae nwowi mi yim tiriiginim sima, kariir Adin io whwonkam siir kaowiyim mi siiram naingwo tibmii kin karamae nwowiyin ini hiriinan ywowim. ²⁴ Mi kara diminin biya inkamki tir karamae nwowin, siir tir nwowi mi sima Adi Komii siirin ha nikwowaisigiswo, yio tiriigin sima wi dimin biyie di tiri. Mi sima diminin kara tirim simiirin bidiyar kigin mi sima Adi Komii siirin ina swoki ikwowaisiyim mi sima io whwonkam karar mi kariir Ad ieya, kimidiniya kriiriini swoki anao. Mi tiriiginin wi dimin biyie komiigi komii nwowi. ²⁵ Mi ti dimin hiriinanin ti sima tirin siya nimbiyami mi ti yayim Yokwo Komii hir nwowim sima kigna apiyim, yim wa nimbiyami ti kamim sima boinkiya sair hiriinan. Ti yayim yim hinina boinkikin, sima kariirin wi hinda whisarii io whwonkamar mi anaowi.

²⁶ Mi mhoyia yipiki iikam imiir whinkinsiisi, siya wi sipi niti. Siya Adi Komii siir naeyugin, yipiki wi yaimwo ara boini. Siya wi Adi Komii siir omin siir hiranki niti. Mi siya wi Adi Komii siir haiburgigi mi siirin wi kara nikropkii iikam kimiiram mi kariir dimin taeminim wi siya ninomokninkin haiginiuwi. ²⁷ Wim kima iriipi hiriinan, kariirin mi kariir mi aka, sairin wi yaimwovar mi boini. Dimusi rani, iya karar mirii bwakaina, kara kimiirar ninokninkin haiginiugin, kariir yayia mi kariir müya iya kima kanaka nwowa. Iriig.

16

¹ Jisis siya boin mi kara ti kariir yayim pi kimiir boini mi kima ta kariir yai airin wi kipi naingwo owouunimin mi wi iki dimin biyeyim simiiram kipi kigninkwonam. ² Mi sima kimiirin wi omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya wi sair hiranki nhinikriropkii. Mi mhoyia ii aeya nimbiyami mi iikamim yim wi hinina naingwowi, sima kimiir nisomaowi, sima Adi Komii siir whinkinsiisi. ³ Mi sima ti dimin hiriinanin kimiirin wi hinina tiri. Dimusi rani, sima kariir Adin, Adi Komii siya mi kara, kriir bi ninokninkinko mi sima wi kriiiram mi aingwo tibmii rani. ⁴ Mi ti diminin, ti kara boinmimauuwim kimiir mi mhoyia ti dimin ima nimbiyami mi sima ti dimin hiriinanin siya kimiir nimbiyami mi kima wa nwoki aingwovarkagiyim ti diminin kara boinin simiir. Mi ti diminin yim wi Adi Komii siir naeyiu ieya tiri.

Adi Komii siir naeyuin siir mü aeya.

⁵ Mi tariinanin kara pi kariir Adin, Adi Komii siir kigam nami, yipiki kariir nikropkiyin mi kara ha nitin. Mi kimiir nwrki kariiram in hinina bi swoki aingwokin mi hinina bi swoki srugin, kira pinda nami? ⁶ Mi tariinanin kara kimiirin pi hinina boinki. Kimiir kwoinin maingamainga nwo rani. ⁷ Mi kara kimiirin yaimwovar boinkii. Tiriiginin yio wi wadegar nwowi. Mi kara nami kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi. Dimusi rani, kara nam karamae nwowi mi ti inkamin kimiir whinkinsiis haiginiuwanin, siya wa niki it rani, kima nwowamin. Nngaka. Mi kara nami mi siirin wi kara nikropkii, kimiiram, kima nauuni oniyam. ⁸ Mi mhoyia siya niti, iikamim ti nu iiranin wi siya nauuni iisimauuni, ti dimin biyeyim sima tirim sima ninokninkin karamae nwowim simiirin. Mi sima ninokninkin tani, piki hinin

ikin wadiëyin. Mi Adi Komii siya simiirin wi hiriinan sairsiyar hidi. ⁹ Mi iikamim yipiki dimin biyie tirim simiirin wi siya nsiimauwi. Dimusi rani, sima kariiram bi naingwo tibmii kungim. ¹⁰ Siya iikam imiirin wi diminim dimin whirki kumbu karamae nwowim simiirar tiri. Dimusi rani, mhoyiya kara nami kariir Ad iiram mi kariir igsoa wi siya nokwokairinanaowidi. Mi kima kariirin wi kig karamae hiriinan sairsi nwowi. ¹¹ Mi iikam imiirin wi siya nsiimauwi hiniin, iikamim ti nuin siir tiranim yipiki siyu biyeyim sim napim, simiirin wi Adi Komii siya hidi. Dimusi rani, Adi Komii siya ti inkamin Setan nikuwiyin yipiki ti nu iir kigiraowiyin siirin wi warar ninkin hidi.

¹² Kara dimin kasa naingwo rani, kimiir boinamin. Mi kara simiirin pi kimiir boin tani. Dimusi rani, tariinanin sima simiir ninokninkin tani. ¹³ Mi mhoyiya Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiun yipiki yaimwo boiniyin siya niti mi wi siya nsiisimauwi, dimin wadie wadiëyim mi dimin kungi kinim. Siya yayim wi siir kwoin airgi naingwo boin tani. Niingaka. Yayim siyar wakaeyim, siya wi simiirgi simiirar boinmimauwi kimiirin ti diminim mhoyiya nimbiniyanim. ¹⁴ Siya wi kariir inig iir hainanpraprasa. Dimusi rani, ti dimin taeminim ti kara boinmimauwim, siya wi simiir haii mi wi simiirar swoki huirworwokai haiginiwi kimiir kwoin imiirin. ¹⁵ Digworaekwowim kariir Adin, Adi Komii siir naeyiun kariir yayim wi siya hainaowidi mi wi siya boinmimauwi kimiirin, kimiir kwoinau haigi okayam. friig.

Tariinanin kima ini maigimairga karamae niki owim mi mhoyiya kima wa maigimairgaei

¹⁶ Ti priei rani, kima kariir kig karamae niki oki. Mi mhoyiya iikwirki niuwi, kima kariirin wa swoki kwakigwini. ¹⁷ Mi kam nhirim siir kigna miriyim sima, sima simar yinsrii ansriina, ta yayia sair yaimwokiyaaimwowa ta siya boinkiya ya paninga? Siya hiniina boinkin, mhoyiya kima wi kariir kig rani. Mi mhoyiya kima kariirin wa swoki kigwini. Mi siya ti siir warar mi boin, kara kariir Adin siiram nami mi siya hiriinan dimusi boinkin? ¹⁸ Mi sima diriyyar boinki, ti siya boinkiyin siya dimu kwaboinkikin, siya ii priei bi kwaboinkikin? Krima ta yai aiir bi swoki inokninkinkim. ¹⁹ Jisis siya bidi yinokninkinkiyin kwoinin sima naingwowin siir sriiyam ti dimin iiram. Mi siya simiir boinki, kima, kima kima minam ninsrii ansrigim, ti diminin kara boinkiyin hinin, mhoyiya ii priei rani, kima kariir kig karamae nwowi. Mi mhoyiya iikwirki niuwi, kima kariirin wa swoki kigwini. Ana kima ti dimin iiram srigin? ²⁰ Kara kimiirin yaimwowa boinkii, mhoyiya kima wi kariiram nougi mi kima wi nouboboin prasae kinki rani mi kima wi maigimairga nwo rani. Mi iikamim nuanim, sima wi maigimairga prasae kinki rani. Mi kima wi maigimairga nwoki rani mi mhoyiya kima wi maigimairga haini nwowi. ²¹ Mi wiga yinisim ieya kaknanaokaiyana. Kariir iya ini kingiun nita. Mi saeya pi kimpipisu prasae swoki kin tani mi saeya pi maigimairga nwo rani, ti siiramini. Mi mhoyiya saeya pi yinisim iir yaokainaki mi saeya pi ta kimpipisu aiir swoki aingwoki rani. Niingaka. Saeya maigimairga dimusi nwo rani, saeya yinisim iirin bidi yaokainakiyin. ²² Tariinanin kima maigimairga nwo rani. Dimusi rani, kara wi kapi naowi. Mi mhoyiya kara swoki insiin idwowi, kara wi omwaiyar swoki waiyai. Mi kara wi kimiir swoki kigi mi kima wi maigimairga prasae nwo rani. Ta maigimairga kimiir kwoinau waraur nwokaiya sairin wi inkam nwirki niniskil hai rani. Niingaka.

²³ Mi mhoiyya ta iya saeya nimbini, kima wi diminam kariiram srii rani. Kara kimiirin yaimwower boinkii, kima Adi Komii siiram in diminam srii, siya kimiirin wa hauugii. Dimusi rani, kima kariir yai aiir wakaeyoknakim. ²⁴ Mi biyya mi tariinanin iriipi hariinan, kima Adi Komii siiram in diminamin kariir inig komii iir bi srii boinkikin. Niingaka. Mi kima siiram in diminam sriigii mi kima wa haiwini. Mi siya kimiirin wi maingimaingra komiiyar nwokii. Iriig.

Jisis siya nuan dimin biyye biyyeyim bidi ikwowaisiigim

²⁵ Kara kimiirin boiniyio yai boini mi mhoiyya ta ii aeya nimbini mi kara ti diminam simiir yaimwokiyaaimwowim wi boinmimauu rani. Niingaka. Kara kimiirin wi yaimwo imirarar boini, Adi Komii siirin. Mi mhoiyya kima siir ninokninkini, kima wi wadie nwoki owim. ²⁶ Mi mhoiyya ta ii aeya nimbiam, kima Adi Komii siiram in wi kariir inig komiiyin siir inig iir kwisboinki. Mi kara siiram in dimin taeminamin wi kimiiram srii rani. Niingaka. ²⁷ Dimusi rani, krimiir Adi Komii krimiir Wanin, siyarin ini kimiiram naingwokwokripkaiyin. Mi siya diminin kima sriigii siiram, siya wa wakaei. Siya kimiiram in ina naingwokwowin. Dimusi rani, kima kariiram naingwokwowikim. Mi kima wi haini ninokninkini, kara Adi Komii krimiir Wanin siir haiburgigin mi nua tiriirin ha nitkin. ²⁸ Biyya kara Adi Komii siir haiburgigin mi kara ti nu iirin ha nitkin. Mi tariinanin kara ti nu iir haiburgigi mi kara wi hariiyar swoki ami Adi Komii siir kigam.

²⁹ Mi kamim siir kigna miriyyim sima siir boin, yayim tariinan kira boiniyio kira nimprio boin tani, ini hindara haknowidninkinkiyim. Kara boiniyio yai boin tani. ³⁰ Mi tariinanin krima ini haini yinokninkinkiyim, dimin taemin whiekakim kira simiirin ina ninomokninkin digin mi krima pi kariir sriiyam swoki min tani. Niingaka. Diminin kira boini yim kaimwowaingim. Krima hariiyar ninokninkini, kara Adi Komii siir haiburgigin mi ha nitkin ti nu iir nauuni oniyam. Dimusi rani, wara yayim kira boiniyim krimiir, yim bwamkibwamim simiirar nanaakninkii haiginiuwu. ³¹ Jisis siya boinki, tariinanin, kima ini hariiyar naingwo tibmii kinim, kara Adi Komii siir haiburgigin mi tiriirin ha nitkin, aniya? ³² Iiya bidi yimbiniya. Niingaka. Sima bidi yitim. Mi iikamim kimiirin wi yapa yapa sima nwowaiginiugii mi kima wi hinda tinda ninoopami. Mi an kara ti inkam nwiruwan an wi kanakar nwoki kara wi kanakana nwoki rani. Niingaka. Adi Komii siya wi kanakar nwowi. ³³ Kara ti diminin kimiir bidiyar iki boinmauwun, kima kanaka nitanakukripkaii mi kima mhi hiinsima nwowi. Mi ti nuan iikamim dimin biyye kimiir tirhaiginiuwu, kima wi kipi krii, wi sibgu dokworinu. An kara ti siyu bibiyyeyim ti nuan iikamim sima tirkiyamiiyim simiirin bidi yokworipukimaigim. Iriig.

17

Jisis siya Adi Komii siiram in minam sriigin siir kigna miriyyim kamim simiir whinkinsiis haiginiuwim

¹ Mi ti dimin taeminam Jisis siya boinkiyim simiir mhoiyyan, siya koua ha ninansiina kaokiyin mi siya ina boinkiyin, Adi, kariir iyya bidi yimbiniya. Kara kariir inig iir hainanki ti dimin taeminam wi kara tiri kariir simiirsi. Mi ti hariinan siyuun kara, kariir yinisimin wi kariir inig iir nwoki hainankiyim. ² Dimusi rani, kara kariirin inig komii bidi hauugiyin, kira haniina boinkikin, yio ini yowun. Mi kara wi ti nuan iikamim simiir nwoki hauuwim, yipiki kira hauugiyim kariir. Mi simiirin wi yaeya inig win kara hauu haiginiuwu mi sima wi wadie hariiyar nwoki oyokiyokikaeyamim. ³ Iikamim kariirin ina ninokninkinim, Adi Komii nwirki nwiruwan kinakainargin. Mi kara mi

Jisis Krais kara inkamın kira nıkropkiyın, kara hiriinanam nitkin sima kırıir ninoknınkınım mi kırıir sıyiu iir nwoki apım. Mi hiriınanki niuwı, iikamım yipiki ti digworaekwo imiıram naıngwo tıbmıi kınım yım wı wadie hırııyar nwoki oyokiyokıkaeyamım. ⁴ Mi iikam imiırin kırıir inıg komii iıirın kara bıdı yıisımauuwım ti nu iıiranım. Kara dımın taeminım kira nımbıngiyım kariir kara tıram, yım bıdı digiyım. ⁵ Adi, kira ti inıg komiıyın bııya nu iıir niki onkwokwo karamaeyar niki owın, iıya kara kınakar niki owa mi ha haiyın mi kira siirın kariırar swoki hauugi.

⁶ Kara ti iikamım yipiki kira hauugiyım kariir, ti nu iıiranım simiir nanaaknınkıi haıgıniuwam tiri mi simiir boınmauwam tiri hının, kira panıngın. Sima kırıir iikamkım mi kira simiirın kariir bıdı hauugiyım mi sima inı kırıir yai imiırar wakaeyokna apım. ⁷ Mi tariınanın sima bıdı yınoknınkıkiyım dımın taeminım kara tırim simiirın, bııya kira hauugiyım kariir, kara tıram. ⁸ Kara yayım bııya kira boınım kariir simiir bıdı boınımauuwım mi sima, simiıram ina naıngwo tıbmıi kınım. Mi sima ina ninoknınkınım kırıirın, kariirın kırıir nıkropkikın mi kara kırıir om waraurankar niıunaiınikın tırıirın.

⁹ Kara kırıirın mınam sııgıi ti kamım ti tir nwowım simiir whınkınsiis haıgıniuwım. Kara kırıirın mınam bı sııgıikın, iikamım yipiki ti nuan dımın taeminım sim napiyım simiir whınkınsiısım. Nııngaka. Kara kırııramın mınam sııgıikın iikamım yipiki kira hauugiyım kariir simiir whınkınsiis haıgıniuwım. Dımısi rani, sima kırıir iikamkım. ¹⁰ Dımın taeminım kara nonkwowım yım kırıırgım. Mi tırııgınım kira nonkwowım yım kariırgım. Iikamım wı kariir inıg komii iıir nwoki hainanım. Dımısi rani, tiki iikamım ti tir nwowım simiırsıka. ¹¹ Mi tariınanın kara wı kapi nıti kırıir kıgamin. Mi mhııya kara wı ti nu iıir nwo rani mi yım sima wı tırar nwowı. Adi Komii, kira wadiekin simiirın kira kırıırao, kırıir kırıe komii aeya. Ta kırıeya bııya kira hauugiya kariir. Mi ti iikamım ti tir nwowım sima wı ırıpa kınaka ta kırıe aiırsi nwowı. Kırıir hiriinan, ta ırıpa kırıra mi owıya saıir hiriinan.

¹² Mi iıya kara simakar nwowa, simiirın karar kırııraokım, kırıir inıgın sıir kırıeni. Mi yım sima inı wadie kınar nwowım, nwrıkı nırıuwaırgın, yipikın wı sasar nonkwobumbunınkını. Mi ti kırıir yayım Yokwo Komii hir nwowım bııya, bııyan kamım sima wınkıyım, wı hiriınanar mi imbiyami.

¹³ Mi tariınanın kara wı kapi nıti kırııram. Mi ti yayım ti kara boınım kara ti nu iıir nwowım mi sima bıdı wakaekiyım ti yayım kara boınkiyım kırıir. Mi kariir maırgımaırga wı simiir kwıınau nwoki owım. ¹⁴ Kara simiirın yayım kira boınımauugiyım kariir simiir boınımauugın. Nuan iikamım sima wı io whwonkam simiir nanaowı. Dımısi rani, ti iikamım sima nuan digworaekwowım simiir nap rani, kariir hırıinan, ti simiir nap karamae kara mi owa saıir hiriinan. ¹⁵ Kara kırıirın mınam bı sııgın simiir nıkiıunam, ti nuın sıir tırankın. Nııngaka. Kara kırııramın mınam sııgıikın, simiir kırııraowım. Mi ti inkam bıııeyın Setan nıkiıuwıyın, simiirın wı nonkwobumbunınkın tani. ¹⁶ Sima ti dımın taeminım ti inkamın sııya boınıyım simiir bı wakaeyokna apıkım. Ta wakaeyokna ap karamae kara mi owıya simiir saıir hiriinan. ¹⁷ Kırıra ti kam imiıir dımbıngi kariir inkam nwowam ta kırıir yaimwowa kara boınımauuwa simiir saıırsi. Kırıir yayım yım yaimwowaırgım. ¹⁸ Kara bıdı yıkropkiyım simiirın iki iikamım nuanım simiıram kariir mi aiir mırııyam. Ta bııya kira nıkropkiya kariir mi kara ha nıtın nuan iikamım simiıram kırıir mi aiir mırııyam saıir hiriinan. ¹⁹ Kara, kanakanar hauunakin kariir piıu aiirın piı naonamım kırııram. Mi ti iikamım kira nımbınım sima wı kırıir sıyiu iıir nwoki apım, ta kırıir yai kırııya kara boınımauuwa simiir, saıırsi.

²⁰ Kara ti kamim ti tir nwowim simiiraram kwisboinki rani, kara kiiiramim ti iikamim yipiki kiiir yai aiir wakaei mi sima kariiramim wi haningi naingwo tibmii kiingikiini. ²¹ Adi, kariir kwoin komiiyin ha naingwowi, sima nwiruwar dwowski, ti kira mi kara krira mi owiya nwiruwa saiir hiriinan. Kariir kwoin komiiyin ha naingwowi, sima kririraramar wakaeyokna ap iski. Mi ti iikamim ti nuin siir tiranim, sima wa nwoki inokninkinim, kariirin kira nikropkikin tiriirin. ²² Kara kariir kirieya mi kariir dimin kirie komiiyin biya kira hauugiyin kariir, kara simiir bidi hauugiyin mi sima wi nwiruwa asi nwowi, ta nwirua krira mi owiya saiir hiriinan. ²³ Kara wi simiir kwoin iir kwirii idwokali, ta kira mi kwirii idwokaiya kariir kwoin iir saiir hiriinan. Mi sima wi nwiruwar nwoki owim mi iikamim ti nuin siir tiranim, sima wa nwoki inokninkinkiyim hinin, kariirin kira nikropkikin ti nu iir nitamin. Mi kira simiiramim wa timi aingwokwonanae ta kira naingwokwonanaeiya kariiram saiir hiriinan.

²⁴ Adi, kira ti kamim kariir bidi hauugiyim mi sima ini kariir ywowim. Kariir kwoin komiiyin ha naingwowi, sima wi kanakar wini oni, omin mhoyiya kara nrowanan siirin mi sima kariir dimin komiiyin paenan niyuaeiyin wi siir nwoki kigim. Dimusi rani, kira kariiram naingwokwonanaeikin iya kira ti nu iir nonkwokwowa mi kira ti dimin komiiyin paenan niyuaeiyin kariirin hiriinansi hauugin. ²⁵ Adi, kira dimin whirki bi kimbugin. Iikamim nuanim sima kiiir ninokninkin tani mi sima kiiir siyu iir mi sibgu ap rani. Niingaka. Ini kanakanar ywowsikiyin mi ti kamim ti tir nwowim yim sima ina ninokninkinim, kariirin karar nikropkikin tiriirin mi ha nitkin. ²⁶ Kara simiirin, kiiir bidiyar iki boinin mi kara simiirin pa swoki boinmauwu hininin, kira wi simiiram daingwokwonanae, kira naingwokwonanaeiya kariiram saiir hiriinan. Mi kara wi simiir kwoin imiir nwoki kwirii idwokaiyim. Iriig.

18

Jisis siirin Judas siya hauugin sau omomim simiir in.
(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Lk 22:47-53)

¹ Mi mhoyiya Jisis siya Adi Komii siiram ha kwisboin digiyin mi mhoyiya siya mi kamim siir kigna mirii ikim, sima ta maeyau aiir halburgigin mi sima ha namim mi kimidiniya iaisin whirin Kidron nikiuwiyin siir iyapidnam. Ya tariigina ya numir aeya, hir nwowa. Mi Jisis siya mi siir kigna mirii ikim kamim sima hir ini idwowiu. ² Mi inkamim Judas nikiuwiyin wir Jisisni napwouin, siya ta numir aiir bidi yinokninkinin. Dimusi rani, Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim sima inokninkin iripa hir haingiriyu owikim. ³ Mi mhoyiya Judas siya kam nhirim yaii niniiyim mi kam nhirim yipiki omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigiraowiyim yipiki prismi biyan inkam nwowim mi Farisi kam ikim, siya simiir yikropki hiriir namamin. Mi Judas saikan sima simar yam ta numira saiir hiriirin. Mi sima sau, irim hipig minim warar yinkin hainam mi sikwo paeyim warar mi inkin bigna apnam. ⁴ Jisis siya ti dimin taeminim iikam ima tiranim siir, siya bidiyar yinokninkinin. Mi siya simiir kingiingikingiin ha nitin mi ina ina sriiniyin, kima nhiniiram kigi? ⁵ Mi sima siir boin, krima Jisisin om Nasaretan siiram nitkim siir nonkwonamam. Mi Jisis siya simiirin ina boinkiyin, karaigin Jisisin.

Mi inkamim Judas nikiuwiyin, yipiki wir Jisis siir napwouin, yio ini simaka hirar ninkin okwowin. ⁶ Mi Jisis siya ha boinkiyin hinin, karaigin Jisisin. Mi ti kamim hir nwowim, sima siir kigim mi sima ha swoki kriinamim mi ina yakaigainamim nua. ⁷ Jisis siya simiirin ina swoki srigiyin, kara kimiirin bidiyar iki boinkiyin hinin, kima nhiniiram kigi? Mi sima siir yai aka hinina yowarkii boin, krima Jisisin om Nasaretan siir nokwonamam nitkim. ⁸ Mi

Jisis siya ina swoki boinkiyin, kara kimiirin bidiyar iki boinkiyin hinin, karaargin Jisisin. Mi kima kariir nonkwonamam niti mi kima ti kariir kamim simiirin pi hindara kignninkin amki. ⁹ Mi siya ti diminin ha boinkiyim mi ti yayim biya siya boinim, wi simiir hiriinanar mi imbiyami. Biya siya hinina boinkin, adi, iikamim yipiki kira hauugiyim kariir, kara simiirin wi nwirni nonkwo iuguski rani. Niingaka. ¹⁰ Saimon Pita yio kamkiuwun whira nwowi mi siya ha kiwokhaigiyin maeyauwa siir hopkrikiuwa hiranki mi siya ha kinawana yomkiyin mi siya kimidiniya inkam nwirin Malkas niukiuwiyin siir wiin aiiir haingrip itkiigi yipikin prismi biyan inkam komiiyin si mai mriiyin. ¹¹ Jisis siya Pita siir boinki, kira, wara kariir kamkiuwun maeyauwa siir hopkrikiuwiya saiiir ti swoki hopkrikiugi. Kara ti kamim simiirar mi kignninkin diriraeraramar mi tiri, ti diminin sima tiram tirin kariir. Kariir Adin siya nibingiyin kariir siya hiriinanamar nimbingikin ti hiriinan dimin iir tiram. Sima kariirin wa tiowi mi kariirin wa kimbipisu haiginiwi. Iriig.

Sima Jisis siirin inkam komiiyin Anas nikiuwiyin siirin yikropki

¹² Mi kamim yaii niniiyim mi kamim simiir kigriraowi ikim, sima simar ywoki kamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiiir kigriraowiyim simakan. Mi sima Jisis siirin ha nonkwonamim mi sima siir inao ha kogrimdinunamim, ¹³ mi sima siirin bi kimidiniya inkam Anas nikiuwiyin siiram yikiunam, siir kigiuwim. Siya Kaiafasni niugin, yipiki prismi biyan inkam komii nwowin ti biowi iir. ¹⁴ Ti inkam Kaiafas nikiuwiyin biya Isrelmi iikamim sim niki boinin hinin, siya siyar mi aowi ini mi owin, iikam whiekak krimiirsiyin. Iriig.

*Pita siya Jisis siir wokinomokou boinkin
(Mt 26:69-70; Mk 14:66-68; Lk 22:55-57)*

¹⁵ Mi sima Jisis siirin ha nikiunanamin hiriir mi Saimon Pita mi inkam nwirin Jisis siir kigna mriiyin, sowa siir mhoiyar yam. Mi prismi biyan inkam komiiyin yio siya bidi yinokninkinin ti inkam nwirin siir kigna mriiyin siirin. Mi siya ha namin, kimidiniya hira omaka aiiir niyokiyokaiya saiiir bopwo hir ini okwokaiyu. ¹⁶ Pita yio hiriinan bi tirkin, yio siya ini anowin napninopkainamiyin hiira saiiirin, ini hirar yokwowin. Mi inkamin Jisis siir kigna mriiyin yipiki prismi biyan inkam komiiyin siya ninokninkinin siya idowiiya ha swoki apnaniyamin mi siya wiga anowin napninopkainamiyin siir hir nokwowa saiiir yani boiniu, Pita siir nikiunaninopkainamam hiriir. ¹⁷ Mi wiga hira saiiir ano iir kigraowiya saeya Pita siir boinki, ana kira Jisis siir kigna mriiyin inkam nwirkin, iyie? Mi Pita siya ina boinkiyin, kara wara rani.

¹⁸ Ya taka iya pan prasaeki bi nwoka mi iikamim yipiki prismi biyan inkam komiiyin siir mai mriiyim mi kamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiiir kigriraowi ikim sima pae aiiirar nokwoyokai onikim simiir puum huua kinam. Mi Pita siya ha mi amin mi siya simakar mini okwo oniyu, siir piua huua mi kinim. Iriig.

*Prismi biyan inkam komiiyin siya Jisis siir srii, srii nhirim
(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Lk 22:66-71)*

¹⁹ Prismi biyan inkam komiiyin siya Jisis siir srii, yayim biya iikam imiir siya boinmimauuim simiiram. ²⁰ Mi Jisis siya siir boinki, inokininokin kara maeyauwim iikam hoingaki haingriiyu owiyim simiir hirar mi boinmimauugin. Mi kara kariir yayim omaka yaimin dimin nidwokai wakaeyim mi omakam Adi Komii siir inig hainani ikim, simiir hir bidiyar mi boinmimauuin. Kara, kariir yayim bi swoki imprio boinmiminkin. Niingaka. ²¹ Dimusika, kira ti hiriinan diminim kariir sriiyin, ha? Kira iki iikamim

kariir yai aiir wakaeyim simiirar srii. Kira kara boinim yayim simiiramim simiir srii sima ina ninoknankinim dimin taeminim kara boin imiirin. ²² Mi mhoiyya Jisis siya hiriinan ha boinkiyin mi inkam nwirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigiriraowiyin saika kingiin hir nokwowin, Jisis siirin siya yobwaeki mi ina boinkiyin, ti hainin yai biyeyim prismi biyyan inkam komiyyin siir kipi boin. ²³ Jisis siya siir boinki mi kara yai biyie boinkswom mi kira nhirmiyin ha mi boinkiswo yio nikrani mi kara ti yai wadie aiirar boinkiyin mi kira kariirin whisarii dimusi tokin, ha?

²⁴ Mi sima Jisis siir srii digiyim mi sima siirin ina kogrimdinuwim mi ti inkamim sima siirin hiriinankakar yikropki prismi biyyan inkam komii nwirin Kaiafas nikiuwiyin siir nini kigiuwam. Iriig.

Pita siya Jisis siir misisaekin mi siya ina swoki boinkiyin kara siir bi ninoknankin

(Mt 26:71-75; Mk 14:69-72; Lk 22:58-62)

²⁵ Pita siya pae hirar niki okwo onikripkaiyin siir piua huua kinam mi kam nhirim sima srii siirin, ana kira Jisis siir kigna miriyyan inkam nwirkin, iyie? Si rani? Mi Pita siya ini hiriyyar misisae boinkripkaiyin. Nangaka.

²⁶ Mi inkam nwirin prismi biyyan inkam komiyyin siir mi miriyyin, ti inkamin yipiki Pitaki si haingrip itkugiyin siir win aiir mi siir piugani inkam nwir ieya. Mi siya srii siirin hainin, biya kara ta numir aiir nwowin kara kariirin hir kigin, kira saikar nokwokin, ana kira? ²⁷ Pita siya ha swoki misisaeyin mi siya ina boinkiyin, kira kariir bi kigin. Mi ta siya boinkiya saiir mhoiyyan kakarugin ina yikiyin. Iriig.

Sima Jisis siirin gavmani inkamin Pailat nikiuwiyin siiram yikropki

(Mt 27:1-2, 11-14; Mk 15:1-5; Lk 23:1-5)

²⁸ Mi kamim Jisis siir nikiunamim sima Kaiafas siir omaka aiir haiburgim mi sima siirin gavmani inkam komiyyin siir omaka hiriir yikiunam. Ya tariigina ya iya bidi pirankiyakwoka. Mi inkam komii komiyyim Isrel simiirim sima gavmani inkam komiyyin siir omaka hiriir panansi yamsi. Dimusi rani, pi sima omaka inkamin yipikin Isrel simiir piugana saiir kara-maeyin pi saiir napninpokainami mi Moses siir siyiu komiyyin yio ha boin, sima wi miyyiknan nwo rani, Adi Komii siir whwonkam idan wi iki inkamim piu iokak nwowiyim wi simiir hiriinan nwowi. Mi sima naeyim ii komiyya yaewou nikwo aeya Pasova saiir naeyim wi kipi mi ae. ²⁹ Mi sima hiriir bi napninpokainamkim. Mi gavmani inkam komiyyin Pailat nikiuwiyin siya idowiiya ha napnaniyin mi ina yani sriiyuin simiir, kima ti inkamin siir dimusi boin huriyugun? ³⁰ Mi sima siir yai aka hainina yowarkii boin, siya dimin tirbu karamaekiswo mi krima siirin pi tirir di yikiunani. Nangaka.

³¹ Mi Pailat siya simiir yai aka hainina yowarkii boin, siirin kima kima ti ikiunam mipi kima kima tini hidu siirin kimiir yapa kaunsil aka. Mi kimiir yapa siyiu iirar tini tiriu kimiir brougae wanwiyaie ima boingigim kimiir inkamin dimin biyie tiriyin mi siirin ha tiriyin, siir hiriinan. Mi sima siir yai aka ina yowarkii boinim, om komii Rom hiran gavmanin siya wi krimiir kignankin tir tani siir tioman mi siir nisomaowamim. ³² [Mi ti diminin nimbiamim mi sima wi yayia biya Jisis siyar niki boina wi saiir hiriinanar swoki tiri, siya naowamin.] ³³ Mi ta Pailat siya boinkiya saiir mhoiyyan siya ina swoki apninpokainamin gavmani omaka saiir hiriir. Mi siya siir kam imiir boinki, sima Jisis siirin kingiin hiriir nikiunamim. Mi siirin ina sriiyin, ana kira Isrelmi iikamim simiir kigirkakan inkamim, iyie? Si rani?

³⁴ Mi Jisis siya siir yai aka hainina yowarkii boin mi yio triiginin yio kariirar kwoinkin, ti kira boinkiyin hiriinan, iyie? Kira nhirmi yai wakaekin? ³⁵ Mi Pailat siya siir boinki, kira hiriyyar nangwowi kara Isrel simiir piugana

saiir inkam nwiirkin, aniya? An kara nningaka. Kiriirin Isrel simiir piugana saiir iikamim mi simiir prismi biyan inkam komii komiiyim sama nonkwonakikim mi kiriirin sama nikiunanikin tiriirin. Kira dimu tirkin? ³⁶ Mi Jisis siya siir boinki, kara ti iikamim ti nuin siir nwowim simiir kigriraowan inkam tani. Mi kara ti iikamim ti tiranim simiir, kigriraowan inkam nwokiswo mi iikamim yipiki kariir siyu iir napim yim wi kariirar pi whinkansiis haiginiuwun yai simaka niniyamim. Mi sama kariirin wi di yonkwonani. Nningaka. Mi kara wi tir di ywowi, iikam imiir kigriraowam. Nningaka.

³⁷ Mi ta Jisis siya boinkiya saiir mhoiyan mi Pailat siya siirin ina swoki sriigiyan. Ana kira inkamim iki iikam nhirim simiir kigriraowan inkamkin, iyie? Si rani? Mi Jisis siya siirin ina boinkiyin, kira kariirin ha boini, kara Inkam Komiiyin. Kariir apua kariirin ti nu iir naokainaka mi kara ti nu iir asi nwowi mi ti hiriinan sairsika, kara wi ti dimin whiruwan siirara asi tiri iikamim simiir ninokninkin haiginiuwam mi yaimwo simiir boinam. Mi yipiki yaimwoki yaimwo aiir sibgu wakaeyokna api, yio siya kariir yai aiir wakaeyoknaeikin. ³⁸ Mi Pailat siya siirin ina swoki sriigiyan, yaimwoki yaimwowa ya paninga. Iriig.

Pailat siya simiir boinki, Jisis siirin paeyin haaniya niriioninkinin saika ninkin irinugiyim
(Mt 27:15-31; Mk 15:6-20; Lk 23:13-25)

Mi ti yayim sowa boinkiyim simiir mhoiyan mi Pailat siya ina swoki apnaniyamim idowiya hiriir Isrel simiir kam imiiram. Kara ha naingwo rani, siya dimin biyie whir bidi tirin mi siya wa nao rani. Nningaka. ³⁹ Mi kimiir siyuin yio hiniingin kara inokinokin inkamim nwira nikropkiikin maeyauwa mi biyie mriiya saiir hir hugripkiikikaiyim saiir hirankin ii komiyya wou nikwo aeya Pasova saiir. Mi kima ha naingwowi ti Isrelmi inkam komiiyin siirin kara pi yikropki rirmiyya nwowamim kamiiram, iyie? Hiniin kipi tir? ⁴⁰ Mi sama ha kauwok boinkiyim mi ina boinkiyim, si rani! Krima minam naingwowi, kira Barabas siir dikrop apniki. Ti inkamim Barabas nikiuwiyin, yio haiyan inkamkin mi inkam nisomsom aokaowan inkamkin. Iriig.

19

¹ Mi mhoiyya Pailat siya Jisis siirin ha swoki ikiunaninopkainamin mi siya siir kamim yai niniyim simiir boinki, Jisis siirin idgiuni sama nipimparim. ² Mi sama siirin idgiuni ha nipimparim mi sama uridin amridamridkakin ha haiyin, kimidiniya siir mwo iir kaigrisiuhaiginiu. Mi sama yuis paridnana mi urid amridamridkakin ha mi haiyo inkam komiiyin nu kigriraowiyin siya niyo hiriinana kimidiniya siir ii haiginiu. Mi sama siirin haini hopmimim gwo mi ina boinkiyim, ³ krimiir kwoin komiiyin hiriyyar naingwowi, ti Isrelmi inkam komiiyin wi hiriyya nokwoyokiyokigiyami. Mi sama siir kingiin ha nitim mi kimidiniya siir tio. ⁴ Mi Pailat siya idowiya ha swoki apnaniyamim mi siya kimidiniya iikamim hir nwowim simiir swokani boiniu, kima ta saiir ti wakaeki, siirin pi kara nini ikiunanakii mipi idowiya waraur nikrop apniki. Mi kima ta saiir dinokninkinii, kara siirin ha naingwo rani, siya dimin biyie whir bidi tirin mi siya pa nao rani. Nningaka. ⁵ Mi mhoiyya Jisis siya idowiya ha napnaniyamim, ti urid amridamridgakin, siir mwo iir kaigrisiugiyim mi yuis paridnana sama mi ii haiginiugiyim aka, yo ini hiriinanar ywonaniyamo. Mi Pailat siya ina boinkiyin, siir kigi, ti siya inkamim. ⁶ Mi prismi Biyan Inkam Komii komiiyim mi kamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowiyim, sama siir kigiyim mi sama ina kauwok boinkiyim, siirin paeyin haaniya niriioninkinin, saika dinkin irinugi,

siirin paeyin hiiniya nirionankin saika dinkin irinugi. Mi sima ti hiriinan yai kauwok boinkiyim mi Pailat siya simiir boinki, kimar ti onkwonam siirin mipi kimar nwoki inkin irinugiyim paeyin hiiniya nirionankin siir. Kara siirin dimin whir siya tirbu bi hidyiskaigin mi siya pi sairis ha nao rani. Niingaka. ⁷ Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim sima boinki, yaaiyim siyu komii siirim krima napiyim yim hinina boinkim, siya wa dao. Dimusi rani, siya hinina boinkin, siya Adi Komii siir yinisimkin.

⁸ Mi Pailat siya ti hiriinan yai imiir wakaekiyin mi siya nidid prasae bi kinkikin. Dimusi rani, Jisis siya ha boinkin, siya Adi Komii siir yinisimkin.

⁹ Mi siya Jisis siirin ina swoki ikiunaninopkainamin gavman simiir omaka komii aiir. Dimusi rani, siya ha naingwokin, Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin. Mi siya siir boinki, kira kariir boinki, kira pindankin. Mi Jisis siya bi waka boinkikin siya ini yai mikrimar ywowin. ¹⁰ Pailat siya siir boinki, kira kariir yai aiir waka boin karamae dimusi nwowi? Mi kira ha naingwo rani, kara kirie komiiigakin mi kiriirin wa nonkwo iuguski rani mi kiriirin paeyin hiiniyin nirionankinin saika wa mi inkin irinugi rani, aniya?

¹¹ Mi Jisis siya siir boinki, kira ini kariir kou ywowin, dimusi rani, kiriirin Adi Komii siya kignankin tirkin ti dimin siirin. Dimusi rani, inkamin yipiki kariir nikropkiyin tiriir, kiriir iingi nonkwowam, yio siya dimin biyie prasae bi tirkin. Mi ni kira, dimin komii bi tirbugin. ¹² Mi Pailat siya ta hiriinan yai aiir wakaeyin mi siya hinina yaingwo, siya Jisis siirin wi panina nonkwo iuguskii. Mi Isrel simiir kam ima boinki siirin mi kira siir nonkwo iuguskii karam nwowi mi kira tari om komii Rom hiran inkam komiiyin Sisa simiir kigirkakiyin siir whinkinsis haiginu rani. Mi inkamin ha boini, iki iikam nharim simiir kouwin ini karar ywowin mi simiirin ini karar kigirkakim mi yio ti hiriinan inkamin yio Sisa siir sauan omonkin. ¹³ Mi Pailat siya ta yai aiir wakaekiyin mi siya Jisis siirin ina yikunaniyamin idowiiya hiriir. Mi siya kimidinaya ipiyya maeyaua inkam komiiig nidwokai hidiiya yaimin dimin sair yidwokai, maeyaua ha dapiya siya siyu. Mi Hibru simiir yaigina ya hinina dapika, Gabata.

¹⁴ Ya ta iyya, ya Isrel simiir iikamim nae sima diriraeraran ii aeya, wou nikwo aeni ii komiyya Pasova nikuwiya sairam ya saeya ya nabiebobpwoka ta Pailat siya boinkiya hiriinan simiir, tisi kimiir inkam komiiyin, kima siir kigi. ¹⁵ Mi sima ina swoki kauwok boinkiyim, siirin disomaoki, siirin disomaoki. Mi siirin paeyin hiiniya nirionankinin saika dinkin irinugi. Mi Pailat siya simiir sriigi. Dimuka? Mi kima ha naingwowi, kara kimiir inkam komiiyin kimiir kigiriraowiyin siirin paeyin hiiniya nirionankinin saika ninkin irinugiyim, aniya? Mi prismi biyan inkam komii komiiyim siir yai aka hinina yowarkii boinki, Sisa sasairgin krimiir kigiriraowiyin inkamin, yaeya inkam nwir karamaeka. ¹⁶ Mi ta sima boinkiya sair mhoiyan mi Pailat siya siirin kimidinaya siir kamim simiir in yonkwoki mi siirin sima yonkwonam mi siirin ha kiyanamin mi sima paeyin hiiniya nirionankinin saika yinkin irinugi. Iriig.

*Jisis siirin kam ima ninkin irinugikin paeyin hiiniya nirionankinin saika
(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Lk 23:26-43)*

¹⁷ Mi kamim yaai niiniyim sima siirin ha nonkwonamim mi paeyin hiiniya nirionankinin siir ninkin irinugiyam tirin, yio ini siir waeyaowar swoki itiyiskainamin. Mi siya kimidinaya maeyaua ha dapiya inkam mwokiu sair hiriir yam. (Mi Hibru simiir yaigina ha dapika Golgota.) ¹⁸ Sisa siirin ta maeyau aiir yinkin irinu inankigi. Mi sima inkam nwisu saika hir warar yinkin irinu inakiigi paeyin hiiniya nirionankinin siir. Nwirin yio iniig miyya mi nwirin yaioyae miyya. Mi Jisisin yio ipwoniya ywokai. ¹⁹ Mi diminin

Pailat siya winboinkiyin mi siya kimidiniya siir kam imiir boinki, sima saiirin paeyin siir nirioninkinin saika dipakiugi. Mi yayim siya winkyim yim hiniina winboinkikim, tikinin yio Jisisin om Nasaretanin siya, Judami inkam komiiyin simiir kigriraowiyin. ²⁰ Mi Juda simiir iikamim ti yayim simiirin ina mwainin. Dimusi rani, maeyaua kam ima ninkin irinu inankigiya Jisis siir, paeyin hiniya nirioninkinin siir, ya ini om komii Jerusalem siir kingiin hir nwowa. Pailat siya ta yayi Hibru simiir yaigin aiir win boinkikin, Rom, Grik simiir yaigino sowiir warar. ²¹ Mi mhoiya Isrel simiir prismi biyan inkam komiiyin ha namin, siya Pailat siir ini boiniu, kira hiniin kipi winboinki Judami iikamim simiir inkam komiigin, simiir kigriraowikin. Nangaka. Kira hiniina ti winboinki, ti inkamin siya siyar boinan hiniin kara Juda simiir iikamim simiir kigriraowan inkamkin. ²² Mi Pailat siya siir yai aka hiniina yowarkai boinki, diminin kara winkyiyn, yio bi swoki kisinaeikin hiriyyar nwowikin.

²³ Mi kamim yayi niniyim, sima siirin ha ninkin irioninkin inankigiyn mi ti kam nwiyim sima Jisis siir yuisim ha haiyim mi ina sioitkin hidim. Sima whieyim kwiiya sioitkin mi sima nwonira nwoniran whieyim kwokwira inan hai. Mi sima siir yuis briipriya sima nii haiginiugiya pan karamae nwoyiya saiir warar yinkin hai. ²⁴ Mi kamim yayi niniyim sima boin, ta yuisa ya hiriinanar dwo, krima saiirin pi kipi niniikiwomwit. Krima saiiramn pi gwo kwira satu nikiuwiya pi saiir gwowi. Mi krima pa nwoki kigim saiirin pi nhinga haii, kira, iyie kara? Mi sima saiirin hiriinanar mi tir. Mi ti yayim biya profet kamim sima winkyiyim Yokwo Komii aiir ini hiriinanar mi imbiyamim. Mi ti yayim yim hiniina boinkikim, kamim wi kariir yuis imiir nonkwokwo hidhainami mi simiirin wi nwiirni nwiirni hauugii. Mi sima gwo kwira satu nikiuwiya wi kariir yuis bribriya wi saiiram gwo.

Mi ti kamim yayi niniyim yim ti dimin imiirin hiriinanar mi tir.

²⁵ Mi Jisis siir yopiiya mi siir yokman aeya mi Maria saeya yipiki biya Klopasni wig niki owa sima mi Maria Makdalan aka, sima maeyaua kam ima nirioninkin inankigiya Jisis siir paeyin hiniya nirioninkininsi, siir kingiin hirar yokwo. ²⁶ Mi Jisis siya hiriinan kigin, siir yopiiya kariir kingiina nokwowi, Jonin, yipikin Jisis siya naingwokwonanaeyin mi siya siir yopii aiir boinki, wig, kariir yinisim yinkamiyinin wa siyairgin kinaka kingiinar nokwowin. ²⁷ Mi ta siya boinkiya kariir siir kigna mirii inkamin saiir mhoiyan, ta wiga ta tir nokwowa ya kariir apuga. Mi ta iya siyar boinkiya mi saeya ha nama mi saeya ini kariir omaka hirar yasae owiugusama. Iriig

Jisis siya nao aeya

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Lk 23:44-49)

²⁸ Mi mhoiya Jisis siya ina yinokninkinkiyin, ti dimin taeminim tirim yim ini digidig ywokiyim yayim biya profet kamim sima winboinkiyim Yokwo Komii saiir. Mi ti yayim Yokwo Komii saiir nwowim yim kaimwowaingim siya hiniina boinkikin. Kara kwoinki haei. ²⁹ Mi two ira hir nwowa wain opkaka mi sima dimin whirin haimgan haimgankakin siir hopmaigi wain op aiir mi sima siirin paeyin hisop nikiuwiyin siir kwia anaka yinkin udgi. Mi sima ina yaii hopkagiyn Jisis siir yai aiir. ³⁰ Jisis siya ta wain op aiir kwiaeyin mi siya ina boinkiyin, dimin taeminim ini digidig ywokiyim. Mi ta siya boinkiya yai hiriinana saiir mhoiyan siir mwoin ha kaiyirounainamin mi siya ina yaonamin. Mi siir kwoinbudin siir haiburgigin ini Adi Komii siiramar swoki amin. Iriig.

Mi kamim yayi niniyim ha nitim Jisis siir pris aiirin sima yaii hainwitki

³¹ Mi Isrel simiir biyyan inkam komii komiiyım ha namım mi sima Pailat siir ini sriiyu, siya siir kam imiir nikropkiyım iki kamım paeyım hıniya nıronınkinım simiir nınkin ırınugiyım simiir igrıb imiir nini ırımtiokiyım mi sima pi nwoki aosasauunamım. Dimusi rani, ya taka iya ya nae iikam ima dirıraeraran aeya, Judamıi ii komiiya piıu siisiya dimın taemın tir karamae nwowiya. Sima pi borıisopi ti kamım paeyım hıniya nıronınkinım simiir hıran nwowım. Dimusi rani, Sabata ya Judamıi ii komiiya piıu siıskuwakiya dimın taemın tir karamae nwowiya yaewou nae komiiya saıir nikwo aeya Pasova saeya nımbiyamiyım ya ii komiiyi komii aeyairga. ³² Mi ti sima sriiya Pailat siir saıir mhoiyan, siya kamım ina yikropkiyım. Mi sima ha namım, kimidiniya inkam nwisı Jisis saıka nınkin ırınu inankıyo sowiir igrıb imiir ini okwımkwaki. ³³ Mi sima Jisis siiram ha nıtım mi sima ina ini kigniyım, siya bidi yaonamın. Mi sima siir igrıbo wara panınsi yokwımkwakisi. ³⁴ Inkam nwrın yaii nıniyın siya bidi yaka haingrıpkıya siir pris aıirın sauni. Mi nhie, bwiya mınım ina naokiınaiınamım. ³⁵ [Kara Jonkin ti dimın imiir kigin mi ti hiriınan siyım kara kigım. Mi kara simiirın ta yokwo aıir asi wınkikin mi kima wa nwoki inoknınkinım siya Adi Komii siir yınisımkin. Mi ti dimın taemınım kara winboınkiyım, yım kaimwowaırgım mi kima simiirramın ha ti aıngwo tıbmııkın.] ³⁶ Mi ti dimın taemınım nımbımbıniyım, yım ini Adi Komii siir yaıyım yıpiki bııya profet kamım sima winboınkiyım Yokwo Komiiya saıir ini hiriınanar mi imbiyamım. Ti yaıyım hıniına winboınkikım, sima wı siir kıu whır nıniıro rani. ³⁷ Mi yai nhrım Yokwo Komii saıirım yım hıniına boınkikım, iikamım sima wa kigii, inkamın yıpiki siir prisıka aıir haingrıpkıi. friig.

Inkam nwisı Jisis siirın siyano whırın siir ini wokaigı
(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Lk 23:50-56)

³⁸ Mi ti dimının ti kam ima tirım simiir mhoiyan mi inkamın Josep nıkiuwıyın, om Arimatianın siya kimidiniya Pailat siir sriı, Jisis siir piııs biyieya paeyın hıniya nıronınkinın siir hırankı hıunis hainamım. Josep siya Jisis siir yai aııram naıngwo tıbmııgin mi siya ta naıngwo tıbmııya idowııya bı nwoka. Dimusi rani, siya Isrel simiir inkam komii komiiyım simiirsi nididgin. Mi Pailat siya siirın wadieyar ywokiıyın. Mi siya ha namın mi Jisis siir piııs biyieya ina ini hıunishaiıyın. ³⁹ Mi inkamın Nikodimas dapiyın, yıpiki bııya Jisis siiram namwııyın nııyaka, siya warar yınkın am Josep saıkan. Mi siya wain piııı miııyk whakiıyın 50 kilowa hainam. ⁴⁰ Mi sowa Jisis siir piııs biyieya ha hıunis haiyo mi sowa siir piıu aıirın wain ha hainıyopkiyo mi yıııs wına saıir whrınki siir piıu aıirın. Ti siıyı hiriınanın Isrel simiir iikamım naonamiyım, simiir dirıraerarkııyım simiir hıriınan mi mhoiıya sima siirın pa haıngıkaıgıı ienauın. ⁴¹ Mi maeyaua kam ima nınkin ırınugıya paeyın hıniya nıronınkinınsi Jisis siir, ya numıra ini hır nwowa mi ta numıra saıir hırin, siyano whırın bııya inkam haıngıkaı karam niki owın yıo ini hır nwowin. ⁴² Mi sowa Jisis siir piııs biyieya siir ini wokaigı. Dimusi rani, taka iıya ya Judamıi ii komiiya piıu siıskuwakiya dimın taemın tir karamae nwowiya saıir nae imiir dirıraeraranıka. Mi hıriırın ii hoıngak nwokwokın tani mi sima wı yaeya maeyau kwıram ha hansıram tani, siir haıngıkaıyamin. Nııngaka. friig.

20

Jisis siya ha swokiınsiın idwowın ini omwaiyar swoki waiyan
(Mt 28:1-8; Mk 16:1-8; Lk 24:1-12)

¹ Mi tariıgina ya Sande nugaka, iıya bı niki kinıpiııpırkın waokıka, imumar niki oyakwoka mi Maria Makdalana ina yama maeyaua ti siyano ieya nwowa

ti inkam nwisowa wokaigiga Jisis siir, saiir hiriir. Mi saeya ha nita mi saeyar kig, siya biya ti siyano iir niki haigin topokougiga, saiirin inkamki bidi waritinkiyin ti ieyin siir hirankin. ² Mi saeya ha niwitnaniya kimidiniya Saimon Pita siya mi kara kririir ini kigni, inkam nwiirin siir kigna miriyyin yipiki Jisis siya naingwokwonanaeyin. Mi saeya kririir ini boini, krimiir Biyan Inkam Komiiyin siir piuis biyieya inkamki bidi hainama ti siyano in siir hiranki mi krima ninokninkin tani, sima saiirin ini papi haiginim. ³ Mi Pita krira ha haiburgigo mi krira ina yamwo siyano iiram. ⁴ Mi krira ha niwitamo mi Pita siirin kimidiniya kara iwit haiburgig mi ti siyano siir biyyin kara iwit imbiyam. ⁵ Mi kara ha nini waisii kaokiyin, yuis aiirar kigi, ya hirar nwokaii. Mi kara hiriir bi napninopkainamkin, ⁶ Saimon Pitan yio mhoiyya ha niwit nimbiniyyin, yio ini ti siyano iirar iwitninopkai iugusamin. Mi siya yuis aiirarar ini kigi, yuisa ya hirar nwokaii. ⁷ Siya yuis kwira siir mwo iir sima wrieyimyk kogiya saiirarar kig. Mi yuis kwira siir piu aiir sima nitimwanugiya ya hir wara bi nwokaiga. Niingaka. Ya maeyau gwir bidi whrinhaigiya. ⁸ Mi an kara iriipi hiriinan ti inkam nwiirin Jisis siir kigna miriyyin, yipiki bi ti siyano iir niwit imbiyam in an kara siir mhoiyya ha mi apninopkainamin mi kara ti digworaekwo imiir mini kigiuwin mi kara ina yinokninkinkiyin. ⁹ Mi biya mi tariinanin iriipi hiriinan krima ta yaia sair bi sibgu inokninkinkim. Adi Komii siir yaayim Yokwo Komii saiir winboinkiyim hinin, siya wa swoki insiin idwowi ie hirankar. ¹⁰ Mi krima ina swoki amim oma hiriir. Iriig.

Jisis siya Maria om Makdalana saiir hiriir yimbiyam
(Mt 28:9-10; Mk 16:9-11)

¹¹ Maria saeya siyano in siir iemig hirar niki okwo ouwa. Mi saeya ha nou huananainama mi ina ini waisiikaokiya. ¹² Mi saeya ha nini waisiikaokiya mi saeya paekwosim nwis owiirarar kigi, yuis whisinankak nii idwodwokaiyo hiya Jisis siir piuis biyieya saiir nohaiginkiya saiir. Mi nwiirin yio siir mwoki nwowin hiriir yidwokai mi nwiirin yio siir iga owa nwowo hiriir yidwokai. ¹³ Mi saiirin sowa srigi, wig kira dimusi nouwi? Inkamin krimiir Biyan Inkam Komiiyin siir piuis aiir hainamin, krima ninokninkin tani, sima saiirin ini tari papi yamisi haiginim. ¹⁴ Mi ta saeya boinkiya hiriinan saiir mhoiyyan mi saeya ha kwaeyaeyokaowa mi saeya ini Jisis siirar kwakiga saiir kingiin hirar namikwoniyyin. Mi saeya ha bi naingwoka siya Jisiskin. Niingaka. ¹⁵ Jisis siya saiir srii, wig, kira dimuam nouwi? Mi kira nhiniiram hainsini? Saiir kwoinin ha naingwoka, siya ti inkamin numar aiir kigiraowiyin siya niuwi. Mi saeya siir boinki, inkam, kira siir piuis biyie aiir hainami mipi kariir boinmauugi. Kira saiirin ini papi haigingigin. Mi saiirin pi kara nini hainakii. ¹⁶ Mi Jisis siya saiir boinki, Maria mi saeya ha haiyug inansiina kaokiya mi ini siirar kigiya. Mi saeya siirin Hibru yaigina saiir boin, Robonai Tiriiginin yi hinina boinkikin, Inkamin Nowomwarkaiyuwiyin. ¹⁷ Jisis siya saiir boinki, kariir kipi nonkwo. Niingaka. Kara pi kariir Adin siiram niki am tani. Kira dam mipi kariir nomiiyauim simiir tini boinmauuwu. Kara wi kapi nami siiram, yipiki kariir Adin mi yipiki iriipi kirir Adin. Kariir Adi Komiiyin mi iriipi kirir Adi Komiiyin siiram. ¹⁸ Mi mhoiyya Maria om Makdalana ha swoki ama, kimidiniya kamim siir kigna miriyyim simiir ini boiniu, hinin, saeya Biyan Inkam Komiiyin siir bidi kignaniya, saeya yaayim siya boinmimauugiyim saiir simiir ini boinmimauuu. Iriig.

Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir hiriir yimbiyam
(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Lk 24:36-49)

¹⁹ Mi Sande niyaka, kamim siir kigna mriiyim sima omaka iripa hirirar nwomimirkim. Mi simiir anowin haini kimkiknam iikamim simiirsi, sima kigisi simiirin. Dimusi rani, sima pi nididgim Isrel simiir inkam komii komiiyim simiirsi, sima pi nonkwonakiisi simiirin sima nisomaowam. Mi sima hirar niki owim mi Jisis siya ha natin ini simiir bopwonau hirar yamikwoniya. Mi siya simiir boinki, kimiir kwoinim kirie dwoki. ²⁰ Mi siya hiriyyar niki boinkripkaiya mi siya siir inao mi siir pris aka ina yisiimauuwim simiir. Mi krma ti han imiir kigim mi krma maigimaigra prasae bi kinkim Dimusi rani, krma hiriyyar yaingwoki, kimiir Biyan Inkam Komiiyin bidi swoki insiin idwowa ie hirankin. ²¹ Mi Jisis siya krimiir boinki, kimiir mhi kwoinim hiinsima dwoki. Kimiirin wi kara nikropkii, kariir mi aiir mriiyam, kariir Adin siya nikropkiya kariir tiriir nitam, saiir hariinan. ²² Mi ta siya boinkiya saiir mhoiyan, siya ha kuugiyin krimiir mi ina boinkiyin, Adi Komii siir naeyu iir haigi. ²³ Mi kima dimin biye biyeyim ini hanin inkami kwoin kwirii idwokayim wi simiir haiyoprimdiyumiigi. Mi kima simiirin haiyoprimdiyumiigi karamae nwowi, sima wi hiriyyar nwokripkaii simiir kwoinau hirin. Iriig.

Jisis siya Tumas siir hiriir yimbiyam

²⁴ Mi iya Jisis siya nita siyar nini isiima uuniyam siir kigna mriiyim kamim simiir mi inkam nwirin Tumas nikiuwiya yio simaka hir wara bi nwokin. Siir inig whirin Didimaskin ²⁵ Mi mhoiyya krma kamim siir kigna mriiyim, krma siir kigim mi krma siir boin, krma Biyan Inkam Komii siir bidi kigim. Mi Tumas siya ina yowarkii boin mi kara noim siir ina hir nwowim simiir kig karamae nwowi mi kariir ina nowin siir pris aiir nwowin siir mi hopkaigi karam mi owi mi kara pa naingwo tibmii kin tani, siya omwai bidi swoki waiyan.

²⁶ Mi ii iriyyar kwisim namkiyim simiir mhoiyan, krma iripa maeyau kwira haugripkiya saiirar haingiriyu omimirkim mi krma anowin ha mi haiginikounam mi yio Tumasin yio krimaka hir warar nwokin. Mi krma anowin bidiyar mi haiginikouwin mi biri kimiminkikin Jisis siya ha napninpokainaniya mi siya krimiir bopwoniya ha namikwokainiya mi ina boinkiyin krimiir, kimiir mhi kwoinim hiinsima dwoki. ²⁷ Mi ta saiir mhoiyya siya Tumas siir boinki, kariir inam tiriir dwoki mi kariir ina owiir kigi mi kariir ina kariir pris aiir timi hopkaigi. Kira kariirin digimii kipi haimriiyu. Niingaka. Kira daingwo tibmii kin. ²⁸ Mi Tumas siya siir boinki, kira kariir Biyan Inkam Komiiyin mi kira kariir Adi Komiiyin. ²⁹ Mi Jisis siya siir boinki, kira kara swoki insiin idwowa mi ha bi naingwo tibmii kingin. Dimusi rani, kira kariir kigin mi ha naingwo tibmii kingin, aniya? Mi yipiki kariir kig karamae nwowim mi ha naingwo tibmii kinim hinin kara ini omwaiyar swoki waiyan, simiir maigimaigra ini kariir haiburim. Iriig.

Jon siya ha boinkan siya ta yokwo aiirin dimuam winkikin

³⁰ Jisis siya dimin taemin miyik miyik kasa bi tirkin iikam imiir whinkinsii haiginuwam. Mi krma kamim siir kigna mriiyim ti dimin taeminim simiir kigim mi kara simiirin hiriyyar bi win digim ta yokwo aiirin. Niingaka. ³¹ Kara ti dimin taeminim simiirarar kwaowinkikin. Mi ti iikamim yipiki ta yokwo aiir mwainim kima wa nwoki inokninkinim hinin, Jisis siyaigrin inkamim Kraiis nikiuwiya yipikin Adi Komii siya nikropkiya ti nu iir iikam krimiir whinkinsii haiginuwam. Siya Adi Komii siir yinisimkin mi kira siiram naingwo tibmii kin, kira wi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin wi siir hiranki haii. Iriig.

21

Jisis siya kam irityar nwiso siir kigna miriyyim simiir hiriir yimbiyam

¹ Mi mhoiyya igwira Jisis siya kimidiniya krimiir hiriir yimbini, kamim siir kigna miriyyim whi Taibirias kingiin hir. Siya hinna tirkin. ² Saimon Pita mi Tumas, siir inig whirin Didimaskin mi Nataniel om Kena nu haimii Galilianin mi Sebedi siir yinisim nwiso krira mi inkam nwiso Jisis siir kigna mirii iko, krima iripa hirirar haingiriyu omamarkim. ³ Mi Saimon siya krimiir boinki, kara iya kwirinami, haimna anasu simki niigiyam nitmai. Mi nim krima ina mi boinkiyim, krima pi kinakar nami. Mi krima ha namim mi ina yani kwiriuum i aair. Mi haimnam ina yitmaiyyim. Mi ni kirieya krima anasu whirmin whirmin sim bi swoki kibokiin miminkim ini ii aeyar yinkiyanonkwokiyakwoka. ⁴ Mi iyya bieyin ha kaiidowarkinaniyin, Jisis siya opkamaiga kingiin hirar yokwoyakwok. Mi krima siir kigna miriyyim kamim ha bi ninokninkinkim siya Jisiskin. Krima ha naingwokim siya inkam nwirkin. ⁵ Ti whranim, kima whiruwasiin bidi kibokiinim, iyie? Niingaka? Mi krima ina yowarki boinkiyim, krima anasu bi kibokiingim. Mi siya krimiir boinki, ⁶ kima wari kimiir haimnan inig miyya ditmaigi mi kima pi anasu niki kikaiyyim. Mi krima krimiir haimnan ha swoki itmaigiyin mi krima siirin kibokiinim dig bi nwokim. Dimusi rani, siirin anasu kasaki bi niigigin. ⁷ Mi kara, inkamin siir kigna miriyyin Jisis siya naingwokwonanaeyin, kara Pita siir boinki, tiriiginin Biyan Inkam Komii ieyairgin. Mi Pita siya hiriinan wakaeyin, iriiginin hapi nokwowin yio Biyan Inkam Komii ieya mi siya siir yuisa ina iyya. [Dimusi rani, siya siir yuisa minsi niki isaigiga, anasu haiyam niki isaigiga.] Mi siya siir yuisa ha niyya mi ina yami atamin mi siya ina kiyaidamin Jisis siiram. ⁸ Mi krimiir kam nhirim Jisis siir kigna miriyyim yim igwiri i aiarar kignaidam nua hiriirin mi sama haimnan anasugin ninkiniuin siirin warar yinkin kaiginaidam. Krima aruwao bi nwokim, 100 mita nanaigim. ⁹ Mi krima ha namim, nu hir ha nadu okwoiuwim mi krimar kig, paeya hirar niuwu. Mi anasu, bret minim yim hir warar mi owi. ¹⁰ Mi nu krima nadu kuikwoniya sair mhoiyyan Jisis siya krimiir boin, wara anasu nhirim haimna anki kima niskainam tiriir whainani. ¹¹ Mi ta siya boinkiya hiriinan sair mhoiyyan, Saimon Pita siya ina swoki amin mi siya i hir nani okwokaiyyuin mi siya haimna iirin ina kiwarkinaidniyin nua tiriir. Haimnan anasugi bidi yinkiniuin mi anasum haimnanau hir nwokaiyyim 153 gim mi haimnan bi nimbiryamkin. ¹² Mi Jisis siya kimidiniya krimiir boin, wit kima unkin aeni. Mi krimiir nwirki ha bi sriigim siirin, siya yipikin. Dimusi rani, krima omkakar in bidi yinokninkinim, siyairgin Biyan Inkam Komiiyin. ¹³ Mi krima hirar niki okwowim mi Jisis siya ha nitin, bret tiir ha nini haiyin mi siya kimidiniya krimiir hauu. Mi siya anasuin ha mi haiyin mi ina mi hauuwun krimiir.

¹⁴ Ya tariigina ya kwoimaka aeya Jisis siya nimbiyama kamim siir kigna miriyyim simiir hiriir ieyanki siya nansiin idwowa sair mhoiyyan. friig.

Jisis siya dimin taeminim Pita siir srii

¹⁵ Mi ta nae krima naeya sair mhoiyyan, Jisis siya Saimon Pita siir boin, Saimon, Joni yinisimin kira kariiram nhami nhami naingwokwo rani, ini iki nhirim simiiram naingwokwowiya ini sair haiburin, aniya? Mi Pita siya siir boinki, ihi, Biyan Inkam Komii, kira ina ninokninkinin kara ini kariiram naingwokwowin. Jisis siya siir boin, kira iki kamim yipiki kariir siya napiiym simiir kigirirao, inkamin sibsib kigiraiyyin siir hiriinan. ¹⁶ Jisis siya siirin ina swoki sriigiyin, Saimon, Joni yinisimin kira kariiram in naingwokwowin? Mi siya siirin ina swoki boinkiyin, ihi, Biyan Inkam Komii, kira ina ninokninkinin ta sairin, kara kariiram in

ina naingwokwowin. Jisis siya boinki, iikamim yipiki kariir siyu iir napi, simiirin wi kira kigriraowi, inkamin sibsib kigriraowiyin siir hiriinan. ¹⁷ Mi Jisis siya ina swoki sriigiyyin, Pita, Joni yinisimin kira kariiram in naingwokwowin? Mi Pita siya ini yididin. Dimusi rani, Jisis siya siirin idip idipin kwoima srii mi siya ina yowarki boinkiyin, Biyan Inkam Komii, kira digworaekwo whiekakim simiirin ina ninokninkinim. Mi kira ta kara mi aingwokwowa kariiram sairin ina mi inokninkinim. Mi Jisis siya siirin ina swoki boinkiyin, kira iikamim kariir siyu iir napiyim simiir kigrirao inkamin sibsib kigriraowiyin siir hiriinan. ¹⁸ Kara kiriirin kaimwower boinkii. Biya kira whranisimar niki owa, kira kiriir yuisim kinakina ninakin kira pi kiriir kwoin iirar priyapriyapi hinda tandin. Mi mhoiyya kira waipiu nawoiuwi mi kiriir yuisim wi inkam nwirki nii haiginiyu mi wi inkam nahrkim sim udrimdinuwi, uridni. Mi kiriirin wi aka maeyauw kira nam karamae nwoyiya wi sair hiriir nikunami. ¹⁹ [Jisis siya ti dimin iirin min nikri boinkin, mhoiyya Pita siya naowi, siya wi Adi Komii siir inig iir hainan prapraskii.] Mi ta sair mhoiyyan Jisis siya siir boinki, kariir mhoiyyar wit. Iriig.

Jisis siya inkam nwirin siir kigna miriyyin, yipikin siya naingwokwowyin siir boinkan

²⁰ Mi Pita siya ha niyaeyimyok kaokiyin mi siya ini kariirar kaokiyin, inkamin siir kigna miriyyin, yipikin Jisis siya naingwokwowyin siir digiwa nokwowin. Kara ti inkamin siir kigna miriyyin siya yipikin biya ipiyya sair niki idwokaiyyin Jisis siir kingiin siir ina inig maia mi siirin kara sriigin Biyan Inkam Komii, kiriirin wi wir nhinga napwouwi iki inkam biyeyim simiir in hauugiyamin, ha? ²¹ Pita siya kariir kaokiyin mi siya Jisis siir sriigiyyin mi ina boinkiyin. Biyan Inkam Komii, mhoiyya krima ti inkam iirin wi panina tiri? ²² Mi Jisis siya siir boinki mi kara ha naingwowi ta sairin siya wi hiriyyar niki owi mi wi iya karar swoki iti wi sairar nadigni. Yio tiriiginin, yio kimii dimin tani. Wim kima kariir kigna ap. ²³ Mi ti yayim wi iikamim yipiki Jisis siir siyu iir napiyim wi simiiram haigiririrki. Mi kara ti inkamin siir kigna miriyyin wi nao rani. Jisis siya hiriinan bi boinkikin, kara wi nao rani, siya ha boinkin. Mi kara ha naingwowi ti siirin, ti inkamin wi hiriyyar tiki okwokin kariiramar, yio tiriiginin yio kimii dimin tani. Niingaka.

²⁴ Karaigin ti inkamin siir kigna miriyyin, yipiki ti dimin iir boinin mi simiirin kara winkikim ta yokwo airin. Kima ta sairin ina ninokninkinim ti yayim kara boinkiyim yim yaimwo imairgin, kara bi niksisaeikikin.

Mhoigimhoiyyan yayi aeya.

²⁵ Jisis siya dimin kasa bi tirkin. Mi iikamim sima simiirin yokwoni hiriyyar winswokikiswo kara ha naingwowi, wi maeyau nokiigak di ywowi ti nu iirin, ti hiriinan yokwo imiir nonkwowim. Niingaka. Iriig.

APOSEL

Biiyin Luk siya yokwo Luk sair winkin mi ta sair mhoiiyan siya kimidiniya yokwo Aposel sair win. Yi ti niwiiyin yo miyim aposel kamim simiriyim simiir boinkim. Siya yokwowa inkam nwirin Tiofilas nikiuwiyin siiram winkika mi siya Tiofilas siiram bi winkikin. Niiingaka. Siya iki ikkamim hinda tinda nwowim simiiram warar nankin winkikin. Mi ta yokwowa sair yaigiyaiyim yim min boinkikim Biiyan Inkam Komii siir naeyuin aposel kam imiirin panina kisosop diriraerarkin mi ti aposel kamim ha namkim dimin taeminim Jisis siya tirim simiir boinmimauuwamin. Iriig.

¹ Nabie Tiofilas. Biiya kara yokwoni kirriir niki win hauugiyim miipai miipaiyim Jisis siya miriiyim mi yaipai yaipaiyim siya boinmimauuwim. ² Biiya yokwoni kara mi win boinkiyim, iya Jisis siya nua tiriir nita. Mi miyim siya nap miriiyim. Mi iya Adi Komii siir naeyuin siya mi boinmimauuim yaiyim siir aposel kamim siya nimbiniim simiir. Mi siya simiirin ina boinmimauuim iya siya swoki amana ninomor koua hiriir. ³ Biiya siya hik prasae bi haigin mi siya asi naonamkin. Mi siya ina swoki insiin idwowin ie hirankin. Mi siya ha nitin, iiyim kam nwisa ini oni aposel kamim simakan. Mi sima nwoki inokninkini siya ini omwaiya swoki waiyan. Sima bidi kigim, siya simaka nidwo boinaiyin. Mi siya simiir boinmimauu, Biiyan Inkam Komiiyin iikamim simiir kigriraowim. ⁴ Mi igwira sima maeyau kwiruwa ywomimir Jisis saikar. Mi Jisis siya yaiya kwira boinmauu wakae simiirin. Mi iya sima nidwo aeya mi ta yaiya sair boinkin. Kima om komii Jerusalem tirin wi asiima kipi niki haiburgik ha tiki o. Adi Komii siya bidi iki imbinkiyin ti dimin komiiyin siiram. Adi Komii siir naeyuin kara biiya kimira bidi iki boinmauu wakaekiyin. ⁵ Jon siya baptais haiginugikim iikam imiirin op. Mi wi ti priei nwo rani, Adi Komii siir naeyuin wi kimiir naninkiniuni.

Jisis siya ina yamigusamin ninomor koua hiriir.

⁶ Mi igwira aposel kamim sima Jisis saikar ywoyakwok. Mi sima Jisis siir srii. Hae! Ti krimiir Biiyan Inkam Komiiyin taka iya saeya Isrel simiir iikamim simiir kirie haiginuwanka. Mi sima wi biiya niki owin isid komiiyin, wi siir hiriinanar swoki owim, aniya? ⁷ Mi Jisis siya ina swoki owarkii boinkiyin, siya ti dimin hiriinanin kima sriiyin kima ninokninkin tani, wi paka hinin iya sae nimbiamana. Adi Komii siirar diminkin, wi siyar nimbinki, iya digworaekwo ima nimbiamana. ⁸ Mi mhoiia ta iya Adi Komii siir naeyuin kimiir naninkiniuni mi kima wi kariir yaiya sair boinmauwami om komii Jerusalem mi nu Judia mi nu Sameria mi hinda tindan nuim wi digar nwo irkaki. Iriig. ⁹ Mi iya Jisis siya siir yaiya dig nwokiya mi Adi Komii siya yikiuna siirin ninomor koua hiriir namim mi sima ini siirar kigninkwokwokiyim. Mi siya ina yokwoninopkainamin waua sair hiriir.

¹⁰ Mi simiir nhwonaim ini siirar kaoyokiyokiiyim. Mi inkam nwiso biri kimiminkiko ina yimbiniyo. Mi ini simiir kingiina yamkwoniyo. Mi ti inkam nwiso sowa kaiya yiuisa whisinanka. ¹¹ Mi sowa boin, kima ti nu Galiliyan kamim kima tirara dimusi nokwo kaowi ninomora hiriirin. Ti inkamin Jisis, Adi Komii siya nikiunainamin mi siya wi hiriinanar swoki iti, iya siya swoki iti. Iriig.

Mi sima inkamin nwira yimbin Judas siir mi aiir hainaowidim Adi Komii siir mi aiir miriiyam.

¹² Mi iya Jisis siya nama mi yim sima ina mi haiburgigim ti mhuu iirin. Mi ti mhuuin siir inigin mhuu oripkin. Mi sima ini om komii Jerusalem hiriir swoki amim. Mi tiki mhuuin ini om komii Jerusalem siir kingiin hira nhowin. Siya aru biri nwokin. ¹³ Mi sima om komii Jerusalem siir napninopkainamim mi sima ini simiir whwonkai omaka saiirar yapiiyamim. Mi simiir inigin hiniinkim. Pita mi Jon mi Jems mi Endru mi Pilip mi Tumas mi Batolomyu mi Matyu mi Jems Alfiasni yinisimin mi Saimon Selot siya, Judas, Jemsni yinisim ikin. ¹⁴ Mi sima tiki kam whiekakim sima ini kwoin whirua ywokiyyim. Mi sima nhow ina kwisim Adi Komii siirim. Mi wig nhirim mi Jisis siir apu aeya Maria mi Jisis siir nomousim ikim siya wara mi srii Adi Komii siirim.

¹⁵ Mi iigwira ti iikam, kamar iriyyar nwirim (120) Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim sima hirar nwomimirkim. Mi mhoiyya Pita siya ina yinsiin okwokiyyim. Mi siya yai ina boinmimaukiyyim simiirin. ¹⁶ Hae, ti kariir isidin. Bidi Bidiniyarin ti inkamin Judas nikuwiyin Adi Komii siir naeyiun siya boinmimaukikin, krimiir wanwiyae Devid siir. Mi mhoiyya wi siya nisiimauwi Jisis siirin simiir. Mi ta yaiya Devid siya winkiya saeya wi sapi nimbiam. Ta yaiya saeya ini kaimwowa ywowa. Mi tariinanin saeya bidi yimbiniya. ¹⁷ Biyya Judas siya krimiir isidar niki owin mi siya ta mi hiriinana krma mi mriiyya saiira mi mriigin. Pita siir yaiya hiniina boinkikin. ¹⁸ Judas siya ti nuin umir siya saingin. Ti umirin ta mi biyyeya Jisisni siya tira saiirsi haigin. Mi siya ini sasar swoki diriraerarbumbunan. Mi siya whisin ha haiyin Mi ini sasar diyankriku aomamin. Mi siya ha nikiinaiinyin mi siir mhiyya ina hamburgiya. Mi mhuu kwowim ina yikikiigiyim. ¹⁹ Mi om komii Jerusalem hiran iikamin sima ina wakaewinim yaiya haigiriirniya. Simiir yaigina hiniina dapika ta maeyau aiirin Akeldama. Mi saiir yaimwokiyaaimwowa hiniina dapika nhieni maeyauka. Mi sima hiniin asi dapkim ti nuin umir siya saingin, inkam nisom aowam. Mi siir nhieya ta maeyau aiir naoki-inainamka.

²⁰ Mi ti yaiyim yokwo Sam nwowim hiniina win boinkikim, siir omaka wi sasar dokwobimbirginkiyam. Wi inkam nwirkin kipi nuu apririr mimin. Mi yokwo saiir yai haimeii whirin hiniina boinkika, siir miyya wi inkam nwirki kisina onaowid. Wi niinga kipi nwoki.

²¹ Mi yai kwira Pita siya boina hiniinga, krma tariinanin inkam nwira ti okmwim okwo ti isidin krimaka napririiryim simiir inkam nwirni iyya Jisis siyar niki owin mi krimaka napririirin siir. ²² Mi krma ti inkam nwirin siir ti imbin Jonin iikam baptais haiginiuwun op siir kigin mi Jisis siya mi owa nu tir mi siya mi am aka koina hiriir. Mi krma wi ti hiriinan inkamin wi siir ninbini. Pita siya hiniina boinkikin ²³ mi yim sima ina yomboin amboinim, krma piki hiniin inkamin si boini, mi sima inkam nwisa boin ti inkamo sowiir inigo hiniingo. Nwirin Basabaskin mi siir inig whirin Jastas mi nwirin Matiaskin. ²⁴ Mi iyya sima nhow kwisim mi ina boinkiyim, ti krimiir biyyan inkam komiyyin kira bidi yinokninkinin iikam whiekakim simiir kwoinim kira wiisiimauu haiginu krimiirin, ti inkamin kira nimbinkiyin siirin. ²⁵ Judas siir mi aiir hainawidam. Mi Judas siya nidamami mi siya wi hindara natisir whaowae iuwi. ²⁶ Mi sima inkam nwiso sowiira inan dapswo. Mi Jastas siya ini yikiigiyin. Mataias siya yokwo naowid. Mi sima siirin minam nokmwun okwokin aposel kam iuur nwirim simaka mriiyyim siya. friig.

2

Adi Komii siir naeyiun nu tiriir nitkin.

¹ Ta ii komiyya Juda sima naekwowa nae komiyya sae mi ta ii komiyya saiir iniga Pentikoska mi saeya tariinanin bidi yimbiam. Mi iikam hoimgakim Jisis siirin naingwo tibmiyim sima ini ta maeyaua nae naekwowa ini saiirar yaninkiniuwim. ² Mi iyya sima omaka hir nidwokaiya Mi dimin komii whirin ini omaka yainau hira yimbiamkiya. Mi krima hapi opudga naukwhaowanikin. Mi omaka irkaka ini wara yinyokiigiyin ti diminin. ³ Mi siya paeyionan nambiyakiyin mi ini pariidnan yupimparkiyin. Mi ini iikamim simiir irira nwinira yakaigimkikiu iuwim. ⁴ Mi Adi Komii siir naeyiun mi ini simiira yaninkiniu iuin. Mi Adi Komii siir naeyiun kirie siya siya hauugikin simiirin. Mi sima omom omomi yayim sim asi boinamkim iyya ti dimin komii siya nambiyama.

⁵ Mi Juda iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim sima maeyau kwiruwa ywo ta ii komiyya nae naekwowa saiirin. Mi simiir siyiun hiriya tirikin, Adi Komii siir inig siir hainaniyim. ⁶ Mi ti dimin komiyyin whinmamaoni hinin naukwhaowanikin. Mi sima ti iikam isidin ini ta omaka aiirara yamwomimirniyim. Mi sima ini hinda yanaakiyim. Mi sima wakaeki sima irira nwinira simiir yapa yapa yai imiirar boinami ⁷ mi sima ini hindarar yanaakiyim. Mi sima ina yaingwoyimiyokiyim. Mi sima boin, ti iikamim tari nu Galili hirankimairgim, aniya? ⁸ Mi krimiir yayina saiir dimusi swoki wakaeki. ⁹ Mi nim krima nhirim nu Batiyankim mi nhirim nu Midia ankim mi nhirim nu Iramankim mi nhirim nu Mesoptemiyankim mi nhirim nu Judankim mi nhirim nu Kabadusiyankim mi nhirim nu Pontasankim mi nhirim nu Esiyankim ¹⁰ mi nhirim nu Prisiyankim mi nhirim nu Pamfiliyakim mi nhirim nu Isip ankim mi nhirim Ribianim om Sairini kingiin nwo ikim mi nhirim om komii Romanki nitkim. ¹¹ Mi om komii Roman iikam nhirim yim Judan iikamkim mi nhirim simiir siyiun sima tiriyin siir haiburgigim mi sima ini Juda simiir siyiun iirara yapim mi nhirim mhuusim whirin Krit nikiuwiyin siir hiranki nitkim mi nhirim nu Arebiyankin nitkim mi krima ti iikam hoimgakim om whiruwan tani. Niingaka. Krima om whir om whirankim. Mi krima whiekakar inini krimiir yapa yapa yayin imiira swoki wakaeyim dimin komiyyin Adi Komii krimiir Wanin siya tirin. Pita siya hinina boinkikin. ¹² Mi sima ti iikam whiekakim ini mouni hanina siinkaokiyim. Mi simiir kwoinim ini wara whiewhriekiyim mi sima ina nhinkii boinaigiyim. Ti diminin panin panina nimbiamkikin, ha? ¹³ Mi kam nhirim sima simiir boinbu mi yaibu sima yiewaiyi. Mi sima ina boinim, sima ti kamim waini opa saiir kwiyaekim mi sima asi whaowaei. Iriig.

Pita siya yai boinmimauugin

¹⁴ Mi Pita aposel iuur nwirim simaka yisiin okwoki. Mi siya ina kauwok boinkiyin iikam whiekakim simiiram, kima ti Judan iikamim aru maeyauankin nitim mi kima ti Judan iikamim om komii Jerusalem tiran ikim kara kimiirin ti isidin omom omomi yai boinim simiir boinmimauuam tiri. Mi kima kariir yai aiir wakaeki. ¹⁵ Kima ha naingwokim ti kamim op biye kwira wain dapiya sae kwiyaehaowaei. Niingaka. Siya biyein nad nadu okwonyakwokin ha bi kwiyaekin. ¹⁶ Mi profet inkamim Joelin siya yayim Adi Komii siya boinmimaukiyim siir siya hinina win boinkikin. Mi tariinanin ti yayim bidi yimbiniyim. Bidi bidiniya siya hinina win boinkikin, ¹⁷ mi Adi Komii siya boinki, siya dig kingiin nwowi mi kariir naeyiun siirin wi kara nikropki iikam whiekakim kimiiram. Mi kimiir yinugiyin yinkamiyimim sima wi kariir yai aiir boinmimauuwami. Mi whranim diminin kara niisiimauuin sima wi siir kigi. Mi kimiir waibibiyeyim simiirin wi nhwo kara nikimauu haiginuwi. ¹⁸ Mi taka iyya iripi hiriinan kariir naeyiun wi kariir mi miriirim iikamim wi simiir

hauugi mi sima wi kariir yai aiir boinnimauuwami ¹⁹ mi dimin komii whirin wi kara nini diriraeraruwi ninomor kou hir. Kara diminpai diminpaiyim wi nu tir diriraeri. Mi nhie mi pae mi wau wi nua tirir nimbini. ²⁰ Mi bie wi whwo rani mi iya wa nimauugi. Mi bwana wi nhienan nimbiamki mi mhoiyya ii komiyya nimbini mi kima wa kigwini Biyan Inkam Komiiyin natin. Taka iya saeya wi ii komii kin nwowi. ²¹ Mi iikam whiekakim Biyan Inkam Komiiyin siir inig iir dapikiuwini mi simiirin wi Adi Komii siya niniskii hainaki mi sima wi omwaiya waiyayokiyokii.

Profet Joel siya hiniina win boinkikin.

²² Pita siir yaiya tasa niki ama. Kima ti iikamim ti Isrelmi isidin siirin kima ta kariir yaiya saiir ti wakae. Kara kimiirin Jisisin om Nasaretanin siir digworaekwowim siya tirim simiir boinnimauuim tiri. Adi Komii krimiir Wanin siya hauuga kirie komiyya siirin. Mi siya mi kirie kirie asi miriigin kimiir whwonkam idain. Yim kima bidi kigim. ²³ Biyya Adi Komii siya hindara naingwo kikaigin siir kwoinarar. Sima Jisis siirin kimiirin yikiunani siirin kima nwoki isomaowim. Mi siirin kimar yikropki inkam biyeyim simiirin. Mi sima siirin paeyin hiniya nirioninkinin saika yaka inkin tirinugi mi siirin ina yaka isomaokiyin. ²⁴ Mi ta siya nao nama Adi Komii siya siir hika hiriinansi naoyopnisugikin. Mi siya omwaiya swoki waiyan mi ieyin siir haiginikou dig bi nwokin.

²⁵ Mi Devid siya hiniina win boinkikin siirin, kara bidi kigin ti Biyan Inkam Komiiyin. Mi siya inokinokin kariir ina inliga saiir kingiin manam nokwowi kariirin kirie siya hauu haiginuim. Mi kara wi dimin whirsi naingwoyimiyok rani. Niingaka. ²⁶ Kara wi maigimairga asi nwowi. Kara mwai manam waowi pua nhinmi kinim. Iya kara nao nami mi kara wi kariir piu aiirsi naingwoyimiyok rani. Mi saeya wi wadieya swoki owi. ²⁷ Mi kira kariir piugina wi yumi om hir niyopnisugik rani. Niingaka. Mi kira kariir piu aiirin wi nu hir kignisu whirgrinkinam tani. Niingaka. Kara ini kiriiir yinisim topmwo ywowin. ²⁸ Kara bidi swoki iyopmauugiyin kariir inigin. Mi kara maigimairga asi nwokin.

Mi yayim Devid siya winkiyim Mesaiyani, siya hiniina win boinkikin.

²⁹ Pita siir yaiya tasa niki ama. Hae! Ti iikamim kara kimiir boinnaau wakaeki krimiir wanwiyaeyin Devid siirin. Mi Devid siya bidi bidinanar naokin mi sima siirin ini ienau haingikaigiyim. Mi tariinanin krima siir ieyin ina kigyokiyokikaeyimim. ³⁰ Devid siya Adi Komii siir profet inkamkin. Mi Adi Komii siya Devid siir isidin simiir yinisim nwirin siir yimbingi iikam hoingakim simiir kigiraowam inkam komiiyin nu kigiraowiyin siir hiniin. Mi Devid siya bidi wakaewinin mi bidi mi inokininkinin. ³¹ Mi siya bidi yinokininkiyin dimin Adi Komii siya tirkiyin hiniingin. Mi siya hiniina win boinkikin,

inkamim siya Mesaia siya nimbingi siya wi sipi naowi mi siya wa swoki insiin idwowi ie hirankin. Mi Adi Komii siya siir piugina wi yuni om hir niyopnisugik rani mi saeya wi ienau hir mi whirgrinkinam tani. Niingaka.

Devid siya inkamim siya nimbinkiyin Mesaia siirin hiniina win boinkikin.

³² Pita siir yaiya ina nika ama. Tiki inkamim Jisis siyairgin. Mi siirin Adi Komii siya bidi kininsiin idwokiyin ie hirankin. Mi krima kigninkinkikin siirin. Mi krima asi boinnaaugim. ³³ Mi Jisis siya bidi yamin ini ninomor kou hir nwowin. Mi siya ini Adi Komii siir ina inliga saiir nidwowin. Mi taka iya Adi Komii siya siir naeyuun siir yikropki simiirin biyya siya nimbina

simiiram naeyiun ini nu tirir yitin. Mi ti sima tariinanin kima kigim mi kima wakaeyim. ³⁴ Devid siya ninomor koua hir bi namkin. Nningaka. Siya hinina boinkikin,

Adi Komii, kira Kariir Biyan Inkamin siirin kira kariir ina iniiga saiir didwo.

³⁵ Mi wi kara nikwowaisiigi kamim kinaka nomboin ii ae karamae nwowoyim. Mi wi kira nokwonaowid iski.

³⁶ Mi Pita siir yaiya tasa niki amyokiyokiya. Hae! Ti Isrelan iikamim kima ti wakae ninokninkin. Adi Komii siya Jisis siirin, inigin whisaira yokdap. Biyan Inkam Komii mi inkamin siya nimbingiyin Mesaia. Ti inkamin Jisisin paeysin hiiniya nironinkinin saika kima naka inkin irinugiyin mi kima siirin ina yaka isomaokiyin. Pita siya hinina boinkikin. Iriig.

Iikam whiekakim simiir kwoinim ina kisina haigiyim mi sima op ina bap-taisim

³⁷ Mi sima ta yai aiir wakaeyim mi simiir piua ini hikak wara ywokiyim. Mi sima Pita siir boinkiyim mi aposel kam nhirim simiir warar yinkin boinki, hae! Nomiiyauim krima pi dimu dimin tiri? ³⁸ Mi Pita siya simiir boinkin, kimir kwoinim ti kisina haigi. Mi Jisis siir inigin op siir ti baptais mi kimir dimin biyeyim wi Jisis siya niinak iuguskii. Mi kima hiriinan siyiun siir tiri mi Adi Komii siir naeyiun wi kimirim nwoki itim. ³⁹ Biya Adi Komii siya hinina boinkin, kariir naeyiun wi simiir hauugii. Simiirin kara niki ikunakim, taka yaiya kara hauua kimir mi kimir yinisimim mi kimir iikamim aru maeyau ankin nitim, simiirin wi Adi Komii siir Biyan Inkam Komiiyin wi siya hauuwi iikamim siya nikunam simiirin. Mi Adi Komii siya ta yaiya bidi bidinanar boinkin mi Pita siya saiir asi bommimaugin.

⁴⁰ Mi Pita siya simiirin yai whirni whirniya boinmimauuam. Mi siya yai kwiruwa biri boinkin. Mi siya ina yimbisu boinkiyin, kima mintaraa, ti iikamim miyik rani, wim wi siyu biye sima nusiimauuwi. Kimir kwoinim ti kisina haigi. Ti iikamim simiir kwoinan kipi nwo. ⁴¹ Mi taka iya iikamim Pita siir yai aiir wakaeyokiyim mi sima ina yaingwo tibmiikiyim mi op ina baptaisim. Mi ti iikam hoimgakim kasa rani, 3,000 kim. Iriig. ⁴² Tiki iikamim simiir piuin bi nhakiukim. Nningaka. Mi simiir kwoinim simiiramar naingwokwonanaekim. Aposel kamim sima boinmimauuwim diminpai diminpaiyim simiir Adi Komii siirimin ini iripar boin wadieyem. Mi sima, sima sima swoki inkinsiis ankinsiisnam mi nae iripa sima mi aeyim iriipi hiriinan.

Ti siyu miyikin iikam winim naingwo tibmiiyim simiir siyiugin.

⁴³ Mi aposel kamim sima dimin komii komiiyim kasa biri tirkim. Mi sima kigim mi sima ini wara yanaakiyim. ⁴⁴ Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ini om whiruwar waiyim. Mi simiir digworaekwowim nwiruwan inigin biri nwokim. Nningaka. Ini simiir ombudni inigar ywowim. ⁴⁵ Mi iikam nhirim umir digworaekwowam whaowaeiyim mi sima simiir digworaekwo hoimgakim mi simiir nuin pi iikam nhirim niyopmauugi sim sainim mi ti digworaekwowim simiir umirim nwiruwan inigin bi nwokim. Nningaka. Ini simiir omakni inigar ywoim mi inkam nwrkin umiram mi whaowaei mi sima siirin pa mi hauugi. ⁴⁶ Mi inoknokin sima Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir haingiriyu onanaekim. Mi sima pi simiir omaka simiirar nii idwodwoka aeyarkaki. Mi simiir mhi kwoinim ini wadieyar ywokiyim. Dimin whrkin bi tirkikim mi sima ini maingmairga ywokiyim. ⁴⁷ Mi sima Adi Komii siir inigin ha mi hainanin mi siirin ina mi boin wadiekiyim. Mi iikam nhirim sima boin, ti iikamim, iikam wadie imairgin. Mi iikam nhirim Biyan Inkam Komiiyin siir yai aiir wakaeyim mi simiir kwoinim ina kisina

haigiyim mi sima ini naingwo tibmiiyan iikam ywowim. Mi sima ini iripar ywowim yapa yapa biri nwokim. Iriig.

3

Inkam nwirin iga biyeyin mi mhoiia ini wadieya ywokiyan

¹ Mi Pita, Jon sowa iigwir naiowaka biyeyin nad nwowamin mi sowa ina yampatibwo. Mi naiowaka sowa Adi Komii siir omaka saiir yapninopkainam, nhwo kwisam. ² Mi inkam nwirin om komii Jerusalemanin siir iga miyik rani. Mi siir apua saeya naokainakiyan siirin hiriinanar naokainakin. Siir iga miyik rani. Hinokinokin sima siirin Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir omaka ano hir kikinuu idwogikikin. Mi ti anowin siir inigin wadiekin. Tiki inkamin siya hindara priikau priikauwikin iikamim iki Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir niyamiiyan umir digworaekwom simiiram. ³ Mi tiki inkamin iga biyiekakin mi siya Pita Jon sowa siir kigwinin sowa Adi siir omaka saiir namo mi siya ina sriiwinin umirim sowa. ⁴ Mi Pita sowa Jon ini tiki inkamin ini siir ywokwo kaonanaeyo. Mi Pita siya boinki, kira kririir kaoki. ⁵ Mi tiki inkamin siya ha kaokiyin mi siir kwoinin hinina yaingwoki pi kara kwaeyae kaowi mi kariirin pi umir sowa hauwi. ⁶ Mi Pita siya boinki, ao! Kara umir kamaeka. Niingaki, niingaka. Kara diminin, whira nwowi pi kiriiir hauugi. Tiki diminin biyan diminkin. Mi Jisis Kraisin om Nasaretanin siir kirieya mi kira ha dinsiin apririrki. ⁷ Mi Pita siya tiki inkamin iga biyiekakin siir ina aair ini onkwo kininsiin okwoki. Mi siya biri kiminkikin ina yinsiin okwotidwokiyan mi siya ina yapnamin. Mi siir ogmwo paimwowim biri naptidwomwoknamkin. Niingaka. Ini wadieyar ywonamin. ⁸ Mi siya ini wadieyar yinsiin okwotidwok apnamin. Mi siya Adi Komii siir omaka hiriirin ini sowaka yinkin apninopkainamin. Mi siya ina yopnatkiigi boinamin, hae! Adi Komii kira wadiekin. ⁹ Mi iikam whiekakin sima siir kigiyim siya napriramin mi siya ini Adi Komii siir inigin siirar hainan yokiyokigiyamin. ¹⁰ Mi tiki iikamin sima bidi yinokninkinim tiki inkamin umirim priikau priikauin mi siya. Adi Komii siir omaka saiir omaka anoin siir niki idwokin. Mi tiki anoin siir inigin wadiekin mi sima ini wara yanaakiyim ti diminin siir tirkiyin. Iriig.

Pita siya yai Adi Komii siir omaka saiir boinmimauugin.

¹¹ Mi siya ti inkamin siir ina Pita Jon sowa nonkworinuwim mi iikam whiekakin ha niwitnaniyim, ini simaka yamwoniyim. Mi sima imii imii simaka yinkin apninopkainamin ta maeyau haimiia hugripkikikaiya Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir omaka yainau hir. Mi ta maeyau saiir iniga Solomonka. Mi sima ini kakakar ywokiyan ti inkamin siir nini kiguwim. ¹² Mi Pita siya kigwinin mi siya iikamin simiir boinwin, kima Isrel hiran iikamkim kima kakak dimusi nwokimim ti dimin iirsiiyin? Mi kima kririir dimusi kaowaiyuwi? Kima ha naingwokim kririir kirieya saeya niuwi? Mi kririir siyu miyikin siya niuwi? Niingaka. Kririir kirieya saeya bi tirkikin mi tiki inkamin ha bi napririrkin? Niingaka, niingakinga. ¹³ Jisis siir kirieya saeya nwowaiginugigin ti inkamin wadie. Mi krimiir brogaeyim Ebrahim, Aisak, Jekop simiir Adi Komiiyin iriipi hiriinan Jisis siir inig siirar mi hainankin. Mi Jisis siirin kimar kwikropkikim Pailat siirimin, siya nisomaowam. Mi Pailat siir kwoinin siir nikropkiyamar tirkin. ¹⁴ Mi wim kima inkam miyikin siir boriisop. Kima inkam biye siir nikiunam naingwokim. Ti inkamin digumii kima haimriiyuin inkam biye rani, inkam wadie ieyairgin. Siya dimin whir biri tirbusrankin. Niingaka. Mi kima ti inkam nwirin inkam nisomaokiyin mi omaka huyokiyokaiya saiir

nwokaïyìn mí kíma kímidíniya síir yíkíuna. ¹⁵ Mí kíma tí inkamín kwoín míiyíkín inígak nwowaígíníuwíyìn ínókíínok nwokrípkáígíyámíyìn kríma síir yísomaókí. Mí síirín ínì Adí Komíí síyar swokí kínínsín idwokíyìn íe hírankar. Mí Jon kríra síir bídi kíyíyìn. ¹⁶ Mí Pita, Jon sówíir yáiya tasa níki ama. Jísís síir kírieya saeya kínínsín okwokin tíki ínkam íga bíyeyìn. Kíma síir bídi kíyím mí síir bídi yínoknínkíním. Síya wadíe así nwokín náíngwo tíbmíiya Adí Komíí síya haugíya kríríir mí síirín wadíe saeya nwowaígíníugin.

¹⁷ Hae! Tíki íikamím, kíma bíri nínoknínkíním tíki híriínan síyíuín kíma tírín. Mí kímiir yaowaeyím síma bíri mí nínoknínkíním. Níngaka. ¹⁸ Bíiya profet kamím síma wínkiya Jísís síya wí hík sípí háii mí síya wa naonamí. Mí tí dígworaekwo whiekakím bíiya síma wínkiyím, yím Adí Komíí síyar tírkíkím. ¹⁹ Pita síya nu Isrel híran íikamím símiir así bóinkíkín, kímiir kwoíním tí kísana háigi mí Adí Komíí krímiir Wanín síram daíngwo tíbmíí. Mí krímiir dímín bíyeyím wí síyar nínak ítkíígíí. ²⁰ Mí Adí Komíí síir kírieya wí krímaka así nwowí. Mí Adí Komíí síya Jísís síir níkropkíí mí síya wí krímaka namwoní. Tíki ínkamín bíiya síya níki ímbínín síyáírgín, Mesaía. ²¹ Mí tariínánín Jísís síya ínì nínómór kou hírar níki idwo kaowín. Síya mínám níki idwo kaowí tí dígworaekwowím wín kína nímbyámíkiyím. Mí síya nua tírírín wa swokí íti. Bíiya Adí Komíí síya profet kamím símiir híurworwokai háigíníugin. Yím síma ínì saíirar mí bóínmímauwím. ²² Mí Pita, Jon sówa ína níki bóiyokíyokíiyámwo. Móses síya hínína bóinkíkín, wí Adí Komíí síya nokmwín okwo háigíníuwi kímiir ínkam nwrín profet ínkam nwowám. Ta síya mí okmwín okwo háigíníuwa mí ta síya mí íkropkíya káríir saíir híriínan. Mí dígworaekwo whiekakím síya bóínmímauwím kíma síbgu wakaeyoknam. ²³ Mí íikam whiekakím tí profet ínkamín síir yai wakae karamae nwowím mí símiirín wí Adí Komíí síya tírkíí mí síma wa naokaokí. Mí síma wí íkí Adí Komíí síir íikam níhírím símaka nwo rani. Níngaka. ²⁴ Mí profet Samyuel mí profet kam níhírím síir mhóíí níit íma síma bóinki, tíki dígworaekwo whiekakím wí símbi nímbyámí tariínánín. ²⁵ Kíma tí íikam whiekakím kíma profet kamím símiirarar ísidgím. Adí Komíí síya nímbin tíbmííkíkím kímiirín. Mí kímiir ísidín síir ínkam nwríkí níuwi wí síya whín díraerar háigíníuwámí íikam whiekakím, omóm omóm aním símiirín. Adí Komíí síya ta yáiya kímiir brogaeyín Ebraham síir bóínmímaugíkin. ²⁶ Mí Adí Komíí síya Jísís síirín Isrel krímiir ísidín síir waraur yíkropkí bíyín, kímiir whín díraerar háigíníuwám mí kímiir kwoín ímiir kísana háigíyam dímín bíyeyím kíma tírím símiir sí. Íriig.

4

Mí Isrel híran ínkam komííyím síma yíkropkí Pita, Jon sówíirín omaka háiyokíyokáiya saíir híriir sówíir háugrípkííkíkíyám.

¹ Híya Pita, Jon sówa yáiya níki bóínmímauwóo íikamím símiir mí prís ínkamím mí ínkamín Adí Komíí síir omaka saíir bíyanín mí Juda íikamím naokaowím mí há nínsín idwowím símiiram náíngwo tíbmíí karam nwowím mí símiirín hínína dapíkím, Sadyusí. Mí síma sówíirámín íokakar namkím. ² Mí tíki ísidín síma ínì owíu ío komííya Pita, Jon sówíir ta sówa bóínmímauwa yáiya íikamím símiir ta Jísís síya naonama mí síya swokí ínsín idwowa íe hírankín saírísí. ³ Mí síma sówíirín náowar kaeyokáírím íiya bíeyín nad nwowamtíbin mí ínì íi aeyar pírkínkiyakwoka. ⁴ Mí íikam níhírím síma taka sówíir yáiya saíir wakae dígíyím mí síma ína yáíngwo

tibmiiyiyim Adi Komii siiram. Mi kamim naingwo tibmiiyim sima iriparin 5,000 kim. Kasa rani. Iriig.

⁵ Mi igwir nugakin bii nwowi kamim mi Juda simiir isidin siir biyan inkamin mi kamim Adi Komii siir siyiu komii ninokninkiniyim sima ha nitim, sima om komii Jerusalem hirar yamwoni, ⁶ Ananias saikar. Prismi biyan inkam komiiyim mi Kaiafas mi Jon mi Aleksanda sima tiki biyan inkam komiiyim pris siir isidin mi yim sima wara yinkin am om komii Jerusalema hiririn sima hirira yaninkiniyim. ⁷ Mi sima Pita, Jon sowiir yikiunaki. Mi sowa ha nito ini simaka yamkwoniyim. Mi sima sowiir sriigi, nhinir kirie aka inkam iga biyeyin siir haiswoniskiigiya. Mi nhinir inig ikin ti diminin kowa tirin. ⁸ Mi Adi Komii siir naeyiuin Pita siir piu ara naninkiniyiniyim mi siya simiir boinki, kima inkam komiiyim Isrel hiranim mi Juda simiir isidin siir biyan inkamim ⁹ mi kima kririir srii? Ti dimin kibiyin krira tirkiyin ti inkamin iga in ninsimsiriutin siir mi siya wadie panina nwokikin, ha? ¹⁰ Kara kaniir boinkii, Isrelan inkamim simiir warar ninkin boinkii, kima siirin inar kigim ti inkamin iga in ninsimsiriutin siya isi wadieyar nwowin. Krira ti diminin Jisis Kraisin om Nasaretanin siir inig iir tirkikin. Mi kima Jisis siirin paeyin hiniya nironinkinin saikar ninkin irinugigin mi kima ina yaka isom aokiyin siirin. Mi Adi Komii siya siirin ie hiranka swoki kininsiin idwowin. Mi ta hirinan kirie kaimwowa mi tiki inkamin wadie saeya nwokikin. ¹¹ Mi Jisis siya ini siya omaka miriyyin ini siir hirinan ywown. Yokwo Komii saeya hinina boinkika, wim kima ini inkamin omaka miriyyin ini siir hirinan ywown.

Mi wim kima ti siyan omaka kougounanin siir nonkwo miriyyim pi boriisopi. Mi kima siirin ini digiumii haimriiyugigim. Adi Komii siya tirkikin ti siyan omaka kougounan.

¹² Mi krimiir dimin biyeyim wi inkam nwarikin swoki inak itkiki rani. Mi krima inagak wa swoki o rani, inokinokin. Nningaka. Jisis siyairgin. Inkam nwarikin krimiir dimin biye simiir ninakim dig bi nwowikin. Nningaka. Jisis siir inigin wadie siya nwowaiginugin. Inkam nwariki bi nwowaiginugin. Nningaka. Pita siya hinina boinkikin.

¹³ Hya kamim siyiu komii ninokninkiniyim. Kaunsil, sima Pita, Jon sowiir kigwino sowa yai nokwo boinmimauuniyo mi sowa biri nididko yaowae komiiyim simiirsiyim. Mi sima ina yinokninkinkiyim Pita, Jon sowa biri swoki skol miminko. Sowa ninokninkinkak rani. Mi sima hinda asi nanaakikim. Mi sima hinina naingwokim sowa Jisis saikar nwoko mi sowa yai boinmimauusiyyin paninsi yididsi. ¹⁴ Mi sima kigwin ti inkamin siir iga inin ninsimsiriutanin sowa diriraerirkiyyin. Mi sima sowiirin yaigak paninsi ywosi. Ti inkamin iga in biyeyin siya ini sowiir kingiin hir yowowin mi sima hirinansi nwokim. ¹⁵ Mi sima yikropki Pita, Jon sowiirin idwowaia hirir kamim siyiu komii ninokninkiniyim, kaunsil, omaka sair akpitga hir yani okwo u. Mi sima mhoiyya ini sima sima swoki boinkiyim sowiirin. ¹⁶ Mi sima boin, krima wi panina tiri tiki inkam nwiso sowiirin? Sowa dimin komiiyin whira yiniski. Mi iikam whiekakim om komii Jerusalemanim sima kigin mi sima wakaeyin mi sima ina boinim, krima wi panina haigiprakaii? ¹⁷ Krima pi boriisopi ti diminin siya nhinkilki mi wi iikam nhirkim pi wakaesi. Mi sowiirin wi krima boinkiduwu. Sowa ta Jisis siir yayia sairin hiri kipi boinmimauunanae. ¹⁸ Mi sima ina swoki ikunam Pita, Jon sowiirin. Mi sima sowiir boinkiduki kowa Jisis siir inigin wi kipi swoki boin nhinkimim. Wi nninga dwoiuguski wi kipi niisiisiimauu. Nningaka.

¹⁹ Mi Pita, Jon sowa ina yowarkii boinkiyi simiir yai aiir, kima kima tiki aingwo hidna. Krira wi Adi Komii siir yai aiir nasi wakaeyoknaei krira niki

inokninkin tani. ²⁰ Ni krira kririir yaiya wi pan tani. Krira wa boinmimauuwi iikamim simiirin digworaekwo whiekakim krirar kigim mi krirar wakaeyim. ²¹ Mi sima yai paenan haniingin yiu mi ina boinim, diuguski, wari inkam nwiswo yopi nami. Mi kamim siyu komii ninokninkiniyim, kaunsil, sima ini sowiir tioni siyuam whaowaeyim. Mi sima ini tiki iikam whiekakim simiirsi yididgiyim. Adi Komii siir inig iir hainankiyim. Mi ti inkam iga biyeyin siir bidi kigiyan, iga siira wadie nwokiya mi sima asi naingwo tibmiigin. Mi sima asi nididgim sowiir tiosiyin. ²² Mi tiki inkamin Pita, Jon sowa haiswoniskiigiyan siya adi yaowae komiigin siya yinisim tani. Mi ti inkam iga biyeyin siir biewiyim tari kam nwis, kwis kwoim nanaigim. Iriig.

Kamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim sima nhwo minam kwiskim Adi Komii siir kirie aiir haiyim.

²³ Mi iya sima Pita, Jon sowiir niuguskiya mi sowa ina swoki haiyug apnamo sowiir nomiiyauim simiir naboimamauuamim ti diminin sowa tirin siir. Mi prismi biyan inkamin mi kam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim sima sowiir boinki. ²⁴ Mi tari Pita, Jon sowiir nomiiyauim sima ta sowiir yai aiir wakaewinim mi sima ini kwoin whirua ywokiyim. Mi sima nhwo ina kwisboinkiyim Adi Komii siirim, hae! Ti Biyan Inkam Komiiyan kirar nonkwokwokim ninomor nu mi whii komii aka mi tiki digworaekwowim, nu tir nwowim kinakinar nonkwokwoswokim. ²⁵ Biya kiriir naeyuin, yai kwira siya boinkika krimiir brougaeyin Devid siir, kiriir mi miriyan siir. Devid siya hiriinan bidi boinkiyin, tiki iikamim sima Judan iikam tani. Mi simiir kwoinin haugihauga dimusi whiyekim? Mi sima ti iikamim iikam nhirmi tirbuam dimusi naingwokim, ha? ²⁶ Mi inkam komiiyan omom omom kigriraowiyin mi kamim bi nrowi ikim sima maeyau kwiruwa ywomim. Mi sima Adi Komii siya nimbinkiyin Mesaia mi inkamin siya. Sima sowakar nantiowam tiri. Devid siya hinina boinkikin.

²⁷ Mi nhwo sima kwisboinkiya yaiya ta saeyairga niki amyokiyokiya. Hiipa! Taka yaiya, yai kaimwoka. Mi tariinanin ta saeya nimbiyama. Herot mi Pontias Pailat mi iikamim Juda iikam tani ikim mi Isrelan iikam ikim, sima om komii Jerusalem hirirar yamwo iim. Sima minam haingiriyiugim ti inkamin kira nimbingiyin Mesaia, ti miyan inkam kibiyin Jisis siir nisomaowam. ²⁸ Mi sima iripa yai hiriinanam haingiriyu boinaikim, ta yaiya biya kirar boinkiya saiir tiram. Mi sima tariinanin saiir tiram naingwowi. ²⁹ Mi kira ti biyan inkam tapa kira bidi kigiyan, yaiya sima ninii nantiowa. Mi kiriir kirieya krimiir whauugi kiriir miyan kamim mi krima wi simiirsi nidid rani, kiriir yai aiir boinmimauuwim. Niingaka. ³⁰ Kira kirie krimiir whauugi iikamim makakim simiir ninimniskiyam. Mi kira krimiir hauugi mi krima wi mi prasae mirii rani. Jisis siir inigin kiriir miyan inkam miyikin, sima Adi Komii siir boinki. ³¹ Iya sima nhwo kwis digiyim mi ini sima kinankugiyim, ta omaka ninii haniin nitkiya mi ini praprasa kinkiya. Mi ti Adi Komii siir naeyuin ini iikamim simiir yapa yapa piua yaninkiniuium mi sima ini Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuwim mi tiki iikamim sima biri nidigim. Niingaka. Iriig.

Iikam whiekakim siiram naingwo tibmiiyim sima ini kwoin whiruwar ywowim.

³² Mi iikamim naingwo tibmiiyim, sima ini kwoin whirua ywowim. Inkam nwirin ha bi boinikin ti diminin kariirairgin. Niingaka. Mi simiir digworaekwo whiekakim ha biri boinikim nwiruwanikim. Niingaka. Simiirin pi sima ombudka wokiyok haii. ³³ Mi aposel kamim sima Biyan Inkam

Komiiyin Jisis ie hirankin siya ninsiin idwowa sairin nididmir nididmir biri boinnimauugim simiirin. Nningaka. Mi Adi Komii siya simiirin hiriinansi kirie haiginiugin. ³⁴ Mi simiir inkam nwrkin dimin whiram paninsi whaowaesi. Dimusi rani, simiir nhirim nu digworaekwo omakakin ninkiniuwiyim pi sima nokmwın saini inkam nhirni. Mi sima umir pa hai ti digworaekwo imiirsi. Mi sima ti umirim pi ti kamim digworaekwowim whaowaeyim pi simiir hauuwi. Mi simiir inkam nwrki dimin whiram paninsi whaowaesi. ³⁵ Mi ti digworaekwo whiekakim simiir umirim sima pa hainani, aposel kamim simiir hauugikim mipi sima hid hauuami kamim digworaekwowim whaowaeyim simiir.

³⁶ Mi inkam nwirin om komii Jerusalem hir nwokin, siir inigin Josepkin. Mi kimidiniya aposel kamim sima swoki kisina dap siir inigin Banabas. Ti inigin siir inig tipmwowin kaoprige okwowikin. Mi siya Livani isidgin mi siya nu Saipras hirankin. ³⁷ Siya iriipi nugakairgin. Mi ti siir nuin ini inkam nwrkin sainin mi ti nuin siir umirim siya ini aposel kamim simiir ini hauugikin. Iriig.

5

Ananias Sapaira sowawaiyirgo

¹ Inkam nwirin Ananias nikuwiyin mi siir wig aeya Sapaira, sowiirwai nuin ini inkam nwrkin sainin. ² Mi Ananias siya umir haimiiyin ini siyar yonkwonaowidin. Mi siir wiga saeya bidi yinokninkina, ti umir haimiiyin sair kam ieya hainaowidin. Mi umir haimiiyin siya haipirugigin, siya ha hainamin, ini aposel kamim simiir ini hauugikin, ti umir haimiiyin. ³ Mi Pita siya Ananias siir boinki, kiriirin yiu bibiyie whiekakim simiir biyanin, Setan, siya nipiyaokiinamkin mi kira Adi Komii siir naeyiu iir asi niksisaekin. Ti nuin siir sainin umirim mi haimii ini kirar hainaowidin. Mi kira hiriiran dimusi tirkin? ⁴ Biya tiki nuin kiriir inigin nwokin. Mi kiriir kwoin ieyar naingwo priihauugikin, umir hai yamin. Mi ti hiriinan kwoinin, kiriir dimusi nimbiyamkin? Ni kira inkam ara bi niksisaekin. Nningaka. Ni kira Adi Komii krimiir Wanin siir warar niksisaekin. Pita siya hiniina boinkikin. ⁵ Iya Ananias siya ta yaiya Pita siya boinkiya sair wakaeyin mi siya ina yakai aonamin. Mi kamim ta yai aair wakaeyim, sima ina yididgiyim. ⁶ Mi whranim ha nitim, siirin ina ini kog hainakiyin. Mi ina hainamin mi sima siirin ina ini haingikaigikim.

⁷ Mi mhoyiya Ananias siir wiga ina yita. Mi saeya biri ninokninkinka, sima sair kam iir haingikaiyin. ⁸ Mi Pita siya Sapaira sair sriiwin, kiriir kamim ti nuin siir umir whiekakim siir sainin ini kirmiirara hauusokiyim, aniya? Mi saeya ina yowarkii boinkiya, ihi. Mi saeya ya pi niksisaeka.

⁹ Mi Pita siya sair sriiwin, nhinga boinkin, kowiirwai kwoinin whiruwa nwoki iskiyin ti dimin iir tiramin? Kowiir kwoinin ha naingwokin, Adi Komii siya biri ninokninkinkan, aniya? Mi kowa Adi Komii siir naeyiu iirram dimusi kinankiugin? Wakae! Ti whranim kiriir kam iir nini haingikaigikim mi sima isi ano hir nokwowim mi sima kiriir kogainamam mini ienau swokini haingikaigikim kiriirin. Pita siya hiniina boinkin. ¹⁰ Mi taka wiga biri kimiminkika, saeya ini Pita siir igmuga kingiinar yaowakainama mi ina yaowigusama. Mi tiki whranim ina yapninopkainamim mi ina ini kigiim, taka wiga bidi yaowigusamkiya. Mi sima twowai ina haiyim, sair kogainamim. Mi sairin, ini sair kamim siir kingiinar swokini haingikaigika.

¹¹ Mi iya iikamim naingwo tibmiiyim sima ta yai aair wakaekiyim mi sima ini mouni haniina siinkaokiyim mi sima ini nididkakar ywokiyim. Mi iikam nhirim yim iriipi hiriinan ini mouni haniina mi siinkaokiyim mi ini kakak wara mi okiyim. Iriig.

Dimin kirie komii komii whiekakim ina yimbiyamim.

¹² Mi aposel kamim sima tirim dimin kirie komii komiiyim, iikam whiekakim sima bidi kigim. Mi iikam whiekakim naingwo tibmiiyim, sima inokininokin Adi Komii siir omaka haimiiyin hugripkikikaiyin, pi siir hirar nwowi. Mi ta maeyau haimiia huyokiyokaiya sair inigin Solomoka. Mi iya sima hir nwoyiyim, simiir mhi kwoinim pi whiruwa nwo iski. ¹³ Mi iikam nhirim naingwo tibmii karam nwowim, sima boin simiir siyiuin siyiu wadiekin. Mi sima pi nididgim simaka paniinsi yamasusi. ¹⁴ Mi iikam whiekakim ta yai aair wakaeyim mi sima ina yaingwo tibmiikeyim. Mi ti iikamim sima ini Adi Komii siir iikamim simaka iripa isid whiruwar ywowim. ¹⁵ Mi sima iikamim makakmakakim, simiirin siyiuim om komiia namiiyim, ini simiir hiriir hainamim. Mi nhirim sima hi idwo ini haiginu mi nhirim nibmir idwo ini haiginu. Sima hinina naingwokim, iya Pita siya tiriir napni mi siir aknaina pi krimiir namitkini mi krma pi wadieyar nwoiki. ¹⁶ Mi omisisimim om komii Jerusalem siir kingiin nwowim, simiir hiran iikamim simiir makak iikamim ina mi hainamim, om komii Jerusalem hiriir. Mi iikamim yiu biyeki ninkinukikaiyim yim sima ini warar mi inkin amim. Mi simiirin aposel kamim sima yinimniskii haiginugi. friig.

Aposel kamim simiirin ina yonkwobumbuninkin haiginuim.

¹⁷ Mi biyan pris inkamim mi Saidyusi kam ikim sima aposel kamim simiir mi aairam kigmaigim. Mi sima io asi nwokim simiirin. Sima hinina naingwokim, iikam whiekakim wi aposel kamim simiir yai aairara wakaei mi wi krimiir yai aair wakaie rani. ¹⁸ Mi sima ina nhinamim, ini aposel kamim simiir ini onkwoiim. Mi simiirin omakanau hir ini hugripkikikaiigim. ¹⁹ Mi tapa niyaka Adi Komii siir paekwosim nwirin ina yiuunaiiyin ta omaka aposel kamim simiir, kiyitkaigaigiya saair omaka anoin siir ini haiwaoki. Mi sima ina yapananiyim idowiya tiriir. Mi Adi Komii siir paekwosim ieya boinki simiirin. ²⁰ Kima taka Adi Komii siir omaka saair kwapiiyam, siir yayiyim iikamim simiir tini boinmimauuiu. Mi siyiuin kwoin mayik haiiyin simiir diisisiimauu. Adi Komii siir paekwosim siya hinina boinkikin. ²¹ Mi aposel kamim sima ti Adi Komii siir paekwosim siir yai aair wakaeyim mi sima nugakar yamyakwok Adi Komii siir omaka saair. Mi sima siir yayiyim, iikamim simiir ini boinmimauuiu. Mi iya sima yayia boinmimauuwa mi ti Saidyusiyan kamim mi biyan pris inkam ikim mi Isrelmi isidin si inkam komii ikin sima ini maeyau kwiruwa ini owiuwim. Mi sima kamim yayi niniyim, simiir yikropki sima nini ikuunakiyim, aposel kamim simiirin. ²² Mi kamim yayi niniyim, sima ha namim omaka aposel kamim simiir hugripkikikaiya saair simiir ninkikwonanakiyam mi sima hir biri nwokim. Mi kamim yayi niniyim, sima asi swoki amkim mi ini inkam komi komiiyim simiir ini boinmimauuiu. ²³ Mi sima boin, ano bidi haiginokoukripkaigigin. Mi krma ti kamim omaka hugripkiya saair kigriraowiyim simiir ini kiguu. Yim sima omaka huyokiyokaiyim, simiir omaka anowim simiira nokwo kaoirkaki. Mi krma anowin ha nini haiwaoiuwin, simiirin inkam nwir biri haiwao kigim. Niingaka. Ini omaka niinga niinga haiwao hinsisirkiyim. ²⁴ Iya tiki inkamim, Adi Komii siir omaka kigriraowiyin mi biyan pris inkam ikim, sima ta yai aair wakaewinim mi sima ini warar yanaawinim. Sima biri ninokninkinkim, iya ti dimin ieya nimbiamim. ²⁵ Mi inkam nwirin siya ini kignaki mi siya ina ini boiniuin simiirin, kamim kima hugripkikikaiigaigigim sima isi Adi Komii siir omaka saair nokwokai boinmimauuim, iikamim simiir. ²⁶ Mi biyan inkamim Adi Komii siir omaka saair kigriraowiyin mi siir isidin, siir whinmiiyim sima yamswoki aposel kamim simiir swokini kiyitnimir hainakiyam. Mi sima simiirin nhimbwonhimbwo bi kiyitnimir hainakikim.

Sima ini iikamim simiirsi yididim. Dimusi rani, simiir kwoinim hinina naingwokim, nimbi siiyani sima pi kaiyimikisi. Iriig.

²⁷ Mi sima ha nikiunaniyim, ini kamim siyiu komii ninokninkiniyim kaunsel simiir whwonkam ida ini okwoniyim. Mi biyan inkamin pris siya simiir srii. ²⁸ Biya krima kimiirar niki boinwakaekikim. Kima Jisis siir yaiya hirihirii kipi boinmamaunanae. Mi wim kima krimiir yaiyaka nantamiriyirnamkim. Mi yai ina swoki boinmamauamim, iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim simiir. Mi wim kima simiirin hinina nini boinmamauuu Jisisin krima mi isomaokii. Sima hinina boinkim. ²⁹ Mi Pita siya mi aposel kam nhirima, sima ina yowarkii boinkiyim, Adi Komii siir yaiya kou ini saeyar ywowa mi kima saiirara wakaeyokna iski. Kimiir yaiya saiir aowa ywokaiya. ³⁰ Mi kima Jisis siirin paeyin hiiniya nirionninkinim saika yinkin irinugi mi siya ina yaonamin. Mi krimiir wanwiyaeeyim simiir Adi Komii siya swoki kininsiin idwonaowid ie hirankin siirin. Mi siya tariinanin ini krimiir Adi Komii wara ninkin owin. ³¹ Mi Adi Komii siya yikiunainam Jisis siirin ninomor kou hirii. Mi siya ini Adi Komii siir ina iniiga saiir kingiinar yaka kinmasu idwowa mi Jisis siya krimiir Biyan Inkam Komii gin. Mi siyairgin krimiir dimin biyeyeyim simiir niinak itkigigiyin. Mi nu Isrelmi iikamim, simiir mhai kwoinim pi siyar kisina haigi mi simiir dimin biyeyeyim pi Jisis siya niinak itkigiigi. ³² Ti digworaekwowa krima kigpriginim mi krima ini whinboinan kam ywowa. Mi Adi Komii siir naeyiun iriipi hirinan, ha mi whinboinikin. Adi Komii siya siir naeyiun minam hauugikin, iikam whiekakim siir yai air wakaeyoknaim simiiram. Pita siya hinina boinkin.

³³ Sima ta yaiya saiir wakaekiya simiir kwoinim ini hauugihauuga whiyekiyim, aposel kamim simiiram. Mi sima simiir nisomsom aowam asi naingwokim. ³⁴ Mi inkam komii nwirin Farisi simiirgin siir inigin Gamelielkin. Tiki inkamin siyiu komii ninokninkinikin. Mi iikam whiekakim, ini siir inigin siir hainankiyim. Mi Gameliel siya omaka yai nidwokai wakaeya, saiir omaka yainau hir yinsiin okwokai boinki, kima wari aposel kamim simiirin idwowa dinkikwona apniyam. ³⁵ Mi ti inkamin siya kaunsel kamim siyiu komii ninokninkiniyim simiir boinki, kima ti nu Isrelan kamim, kima sibgu mintirao, diminin kima tiram naingwowa ti kam imiir. ³⁶ Mi biya inkam nwirin Tiudas nikiuwiyin, siya hinina boinkin, karairgin biyan inkam komiiyin. Mi iikamim kamairim kam nwir 400 sima ini siir isid ywowa. Mi mhoiia siirin kam nhirkim sima yisomaoki mi siir isidin ina yidam ninoopkiyim mi siir miyim ina yikigiyim. ³⁷ Mi mhoiia Judasin om Galiliyanin siya ina yitin. Mi taka i hinina iikamim simiir inigin saiir winamkim gavman siya. Mi tiki inkamin Judasin siya iikam kasa biri nikiunakin, siir siyiu iir napam. Mi siirin iriipi hirinan, ini kam nhirim sima yisomaokiyin. Mi siir isidin ina yidam ninoopkiyim. ³⁸ Mi wim kima wara kam nhirim simiirin kipi nisomsom aoki. Kima simiirin hinda kigninkinki. Mi taka miya inkamni inig ara hainanikiswo mi wa pi yikigiyin. ³⁹ Mi ta miya Adi Komii siirgi niuwi mi inkamki ta miya saiir nikiduim wi dig nwo rani. Niingaka. Kima wi inkam tio rani, kima wi Adi Komii siirar tiowi. Gameliel siya hinina boinkin kaunsel imiirin mi yim sima ini Gameliel siir yaiya mi wakaeyoknaim. ⁴⁰ Mi kaunsel sima yikiunaki, aposel kam imiirin. Mi sima simiirin ha tiokiyim mi sima ina yuguskiiyim. Mi sima ina boinkiyim, kima ha dam! Mi kima Jisis siir inigin pi kipi swoki apboinmamauwam. ⁴¹ Mi aposel kamim sima kaunsel simiir halburgigim mi sima ina yamim. Mi sima ini hindara boin maingmairga namim. Mi sima boin, ini wadieyar mi owin krima Jisis siir inigin hik siira mi haiyim. ⁴² Mi inokninkin sima yai pi Adi Komii siir omaka mi iikamim simiir omaka ikim, pi simiir hir boinmamauwi.

Jisis siyairgin, Mesaia ti inkamın Adi Komii siya nımbingiyın siya. Iriig.

6

Mi sima kamım iriıyar nwisaya yimbın aposel kamım simiir whın miriıyım

¹ Mi taka siya Jisis siir isidin ini komiıyar yoraraowamın. Mi Judan iikam nhirim nu Grik hir nwowım, io sima ywo Judan iikam nhirim nu Isrel hir nwowım simiirın. Mi sima io dimusi biri nwokım, Isrelan isidin sima wig igabae nıngam Grik hiranım, simiirın sibgu biri kigrıraokım. ² Mi ti aposel kam iıur nwisoya sima, kamım kigna dirıraerariyım simiirım asi nikiunakım. Mi sima boın, nım wı Adi Komii siir yaiya saıir pi haıburgikisi, nae hidamın. Yio ti siyiu hınının yio miıyık rani. ³ Ti nomııyauım kima kamım iriıyar nwisaya tiki hansran hainaki krimiir isidin siir kam nhirim simiir ta miıya, wig igabaemi hidauwiya nae saıir kigrıraowım. Mi ti kam iriıyar nwisoya Adi Komii siir naeyıuın simiir ti inkinıukikai. Mi sima ninoknıknın inkam dwo. ⁴ Mi nım krıma inokınokın nhwo ara kwısnanaei, iikamım simiir boınmımauwım, Adi Komii siir yai aıir. Ya ta hiriınan miıya, ya krimiir miıga. ⁵ Mi iikamım naıngwo tıbmııyım, iıya sima ta yai aıir wakaeyım mi sima boın, ta yaiya, yai wadieka. Krıma ini maırgımaırga wara nwowım. Mi sima Stıven siir yimbın, inkamın Adi Komii siir naeyıuın nınkinııuwım. Mi kam nhirim sima nimbınım simiir inıgım hının hınıngım, Filip, Prokoras, Naikena mi Taimon, Pamenas mi Nikolas. Nikolas siya om Antiok hirankın. Biıya siya Juda simiir isid biri nwokın mi tariınanın siya simiir isid bıdi ywowım. ⁶ Mi kam iriıyar nwisoya ha nımbingiyım mi simiirın ina yikiunaniyım aposel kamım simiiram. Mi inna simiirın ha nonkwokiyım simiir mi sima Adi Komii siiramın ina sııgiyım.

⁷ Mi Adi Komii siir yaiya maeyau kwıruwa biri nwoka. Nıngaka. Hında tında bıdi yiniyokııya. Mi Jisis siir isidin om komii Jerusalem hiranın, ini hoıngakar yamwoıuım. Mi prismi isid komiıyın, simiir mhi kwoınım ina yınpıt haıgiyım. Iriig.

Juda inkamım sima nokwoyokaıgım Stıven siirın.

⁸ Stıven siya inkam imiirsı naıngwoyımıyok prasae biri kınkın. Mi siya iriıpi hiriınan kiriekak. Mi siya dimın kirie komii komii whiekakar mi tiriıkin, iikam imiirın. ⁹ Mi Stıven siya Adi Komii siir yai aıir boınmımauuın mi iikam nhirim saıkar yınkınwamwarkı boın. Mi iikam nhirim saıka boınım, Juda inkamkım. Mi nhirim nu haımı whırın Sairini hirankı nitkım mi nhirim nu Aleksandriankın nitkım. Mi nhirim nu Silisıankın nitkım mi nhirim nu Esıankın nitkım mi tiki iikam isid komiıyın sima Stıven saıkar nınkınwaomwarkı boınamar tırkım. ¹⁰ Stıven siir yaiya ini saeya yokwonaowida. Mi simiir yaiya ini yikigiya. Stıven siirın kwoın miıyıkın Adi Komii siya hauugin mi siir yaiya asi nokwonaowidga. ¹¹ Mi sima kam nhirim simiir ini ikiunaki mi ina boınım, pi kima tını iksısaeyıu. Mi ti kamım nıksısaeyım sima boın, Stıven siya Moses siir nıgbumbugin mi siya Adi Komii siirın wara mi inkin igbumbu. Tiki kamım nıksısaeyım sima Stıven siirın hınına boınkım. ¹² Mi kamım priıyıkısaeyım sima kam adi yaowaeyım siyıu komii kigrıraowım, simaka ini boınıu. Mi kamım siyıu komii ninoknıknıniyım simiirın wara mını boınıu mi sima yai biyie Stıven saıka ini boınıu. Mi sima Stıven siirın omaka inkam komiıgın nidwokai wakaeya yai, saıir hirir kıyıtımnır hainam. ¹³ Mi tiki kamım nıksısaeyım mi sima nıksısaeyım simiir boınkıkım mi tiki kamım sima ina boınım, inokınokın Stıven siya Adi Komii siir omaka saıir nıgbumbuwıkın. Mi Adi Komii siir siyıu komiıyın siir wara mi ikbumbu. ¹⁴ Krıma bıdi wakaekiyım siya hınına boınkın, taka omaka Adi Komii siira, wı Jısisin om Nasaretanın

siya tɪrbumbugi. Mi siya siyɪuim Moses siya hauuwim krɪmiir, wɪ siya kisina haigini. Ti kamim niksisaeyim sima hinina boinkim. ¹⁵ Mi iikam whiekakim ta omaka yai nidwokai wakaeya sair nwowim sima Stiven siir whwonkam siir kigiym ini Adi Komii siir paekwosimin siir whwonkamnan ywokiyn. friig.

7

Stiven siir yaiga

¹ Mi biyan inkamin pris siya sriigi Stiven siirin, ta yaiya kaimwowaiga, aniya? Ta sima boina. ² Mi Stiven siya boin, hae! Kima ti nomiyyauim mi ti inkam komii komiyyim kima ini wakaekiyim, biya krɪmiir brougaeyin Ebrahim siya nu Harana hirir biri niki amkin. Siya nu Mesopotemia hirar niki owin mi Adi Komiiyin ninomor kouanin ina yimbiamin siir hiririn. ³ Mi Adi Komii siya boinki Ebrahim siirin, kira kirir omin siir ti haiburgig mi kirir piugan aka mi kira, kima iki nu kibi whirin si tini owiu. Tiki nuin wi kara naisimauu haiginiuwi kiririn. Adi Komii siya hinina boinkin siirin. ⁴ Mi Ebrahim siya Kaldian iikamim simiir nuin siir haiburgigin mi siya ini nu Harana hirir yamin ini hir yamwoiun. Mi iya siya nu Haran hir nwowin mi siir adwai biyeyin ina yaonamin. Mi Adi Komii krɪmiir Wanin siya yikropki Ebrahim siirin ti nu kima nwo iirim. ⁵ Mi Adi Komii siya tiki nuin Ebrahim siir biri niki ujugskikin. Nningaka. Siya hindira nikumauu aekin siir nu tipmwo rani, siya haimiisima biri nikumauugin. Tiki nuin ini ningar mi owin. Adi Komii siya yimbingi siirin, mhoyiya kara tiki nuin wi kirir nikumauu ujugskii. Kirir yinisisimim simiir wara ninkin ikumauugi tiki nuin. Ta iya Adi Komii siya nimbingiya, Ebrahim siya yinisin karamaeya nwokin. ⁶ Adi Komii siya hinina boinkin, kirir yinisisimim wi iki om whirni nuin kamiir kingiin nwo karam nwowin wi siir nwoami. Ebrahim kirir yinisisimim wi kam nhirim simiir mi miri. Sima wi mi ningar miri, wi umirkak nwo rani, simiirin. Mi kamim simiir kigriraowi sima simiirin wi siyu miyikan tir tani. Sima miriyokiyokiyim biewiyim kamairim kamnwir (400). ⁷ Mi mhoyiya ti kamim mi simiir kigrirao miriyyim simiirin wi hik hauugi. Iya kara hik simiir hauuwi mi kirir yinisisimim wi ti om iir haiburgigi. Mi sima wi kariir mi aair namiriini mi wi kariir inig iir hainani nu Isrel hirin. Adi Komii siya hinina boinkin. ⁸ Mi Adi Komii siya Ebrahim siir nisiimauuin, siyiuin mois kitiyin, yio Adi Komii siya nimbingi ieya. Mi iya kima ti siyiuin mois kitiyin siir kigiym mi kima pa ninokninkinki, kimaigim Adi Komii siir kamim. Mi iya Aisak siir naokaina Ebrahim siir yinisinim mi il iriyyar kwoimim namkiym mi siya siir moisa ina kitiyopnar haiya. Mi mhoyiya Aisak siya Jekop siir ad ywo. Mi Jekop siya ini kam iur nwiso ini simiir ad ywowin. Mi yim sima ini ti hirinan siyu kaimwowin mois kitiyin ini siirar swoki tirim.

⁹ Mi ti Josep siir nomiyyau iur nwirim sima io siir ywo. Mi siirin sima iyopmauugi kam nhirkim sainam. Mi sima siirin wara yinkan ikunam nu Isiba hiririn. Mi iya siya nu Isib hir nwowa mi Adi Komii krɪmiir Wanin siya ini saikar ywowin. ¹⁰ Mi hikpai hikpaiym Josep siir nimbiamim mi siirin Adi Komii siyar whinwokin. Mi ti hikpai hikpaiym siir biri niyopakaiyugim. Nningaka. Mi Adi Komii siya hauu haiginu, kwoin miyikan Pero siir, nu Isib simiir inkam komiyyin simiir nu kigriraowiyin siirin. Mi siya Josep siirin ini wadiyar kigriraowin. Siya bidi yinokninkinin Josep siya ninokninkin wadiekakin. Mi Pero siya siir asi nokmwim okwokin, biyan inkam komii nu Isib simiir nuin siir inkam komii nwowim. Mi inkamim mi digworaekwowim siir omaka nwo ikim, siya simiir biyan inkam komii

wara ywowin. ¹¹ Mi nu Isiban iikamim mi nu Kenanan iikam ikim, sima ini nae karamaeyar ywokiyim. Mi sima mhai komii ina yaowa mi krimiir brougae wanwiyayim naeism bi swoki inkiuguna haimiminkim. Niingaki, niingaka. ¹² Mi Jekopin Josepni adin siyar wakaeki naeyim ini nu Isib hir nwowim. Mi siya siir yinisim yinkamiyinin krimiir wanwiyayim simiir yikropki nae imiir nini hainakiyam. ¹³ Mi mhoiia kwisaka sima ina swoki amim. Mi Josep siya ha namin mi siya ina ini boinuwun siir yaowae imiir, kima bidi yinokninkinim kariirin? Kimiir nomousimin, karaingin. Mi Pero siya ini wara kigninokninkiniyin Josep siir yaowae imiirin. ¹⁴ Mi Josep siya boinki simiir, wara krimiir ad wai biyeyin Jekop siirin wara wikuunani nu Isiba tiriir wit. Mi siir piugana sima wara winkin it. Mi ti iikamim sima iriparin kamnwoim iuur iriyyara yimbiam. ¹⁵ Mi Jekop siya nu Isiba hiriir asi namkin. Siya wi waibiyie hirar nwowim. Mi wi hirar nwoki aowim. Mi krimiir brougae wanwiyayim mi Jekop siir yinisim ikim sima ini hirirar mi aowim. ¹⁶ Mi simiir piuis niinga ini simiir yinisimim sima swoki hainamim Ebrahim siya sainin nuin siirin siir haingikaiyam. Tiki nu Sekemin, Ebrahimkin saingin. Hemoni yinisimim simiir nugin.

¹⁷ Biyyarin Adi Komii siya Ebrahim siir boinkin, iya ti biewi kamair kamnwirim (400) dig nwokiyim mi siir piugana nu Isib hir haiburgik mi sima ina yamim. Mi tiki simiir iikamim ini hoimgakar ywokiyim. ¹⁸ Mi inkam komiyyin nu Isib hir kigrirowin, siya bidi yaowin. Mi inkam komii nwirin ina swoki okiyin. Mi siya Josep siir mi kibi aair bi ninokninkin, siya whaowaeya nwokin. ¹⁹ Mi siya simiirin mi prasae bi hauugin. Niingaka. Mi siya simiirin ina yipimpar miimiyim. Mi mi komii komiyyim ina mi hauuin mi simiir yinisimim hindara asi priiytikininisugim. Mi sima, simiir nimiiyaeni siyuam whaowae mi sima asi naokaonamkin. ²⁰ Mi taka iya Moses siir apua siir naokainakiya mi saeya siir adni omaka hir haigiprakaiyam bwanim whwoim. Mi saeya siirin mwii ina yapimuaeya. Ti yinisimin yinisim kibikin. ²¹ Mi Moses siir ad yopiyo sowawaiyyin siirin hipuin siir kikaiyugo. Mi sowawaiyyin ina hainamin siirin mi sowa kimidinnya aumiinau hir ini kikaiyugig. Mi iya siya aumii aowa hir nwokaiya mi Pero siir yinisim kopaka saeya siir kigin mi ini saeya hai namin siirin. Mi siirin ini saeya yimiiyaeyin. Mi siya ini sair yinisimnana ywowin, ti yinisimin. ²² Iya siya Pero siir omaka hir nwowin mi siya ina mwiraraokiyin. Mi nu Isib hiran inkamim sima yowomwarkai haiginu nu Isib hiran diminpai diminpaayim siirin. Mi Moses siir kwoinin iki nu Isib simiir digworaekwo whiekakim simiir asi ninomkninkin digim. Siya inkam biye rani, inkam wadie ieyairgin. Mi yayim siya boiniyim, siya biri kiyikriku boinikin. Niingaka.

²³ Mi iya Moses siir bewayim kam nwisu namwoiim mi siir kwoinin ina yaingwokiyyin an wi iki kariir isidin Isrel hiran iikamim wi simiir nini kignaki. ²⁴ Mi Moses siya ha napnamin mi siyar yapkigam nu Isiban inkam nwirin, Moses siir oman inkam nwirin siir nonkwobumbuninkini. Mi Moses siya siir oman inkamin siir whinintoin mi ti inkamin ini siya tioaokiyin. ²⁵ Mi Moses siya hiniina naingwokin kariir oman iikamim sima ina ninokninkinim Adi Komii siya ta miya kariir nimbingiya. Siya minam nimbingikin. Isrelan iikamim simiir whinidamkiyim nu Isib tir nwowisi. Mi Isrelan iikamim sima hiniin biri naingwokim. Niingaka. ²⁶ Mi igwir nugakin, Moses siya ina yapamyakwokin. Mi siya kigam, inkam nwisu Isrel hirankinaro sowa yaii nini. Mi siya ti inkam nwisu sowiir yaii aair yibirmiigi. Mi siya sowiir boin, kowa om whiruwaniarargo mi kowa kowa yaii dimusi nini? ²⁷ Mi ti inkam nwirin yaii bi niniyyin, siya yiriyu boinki, Moses siir yaiya sair mi

siirin ina iyop isiskiyin. Mi siya boin, nginga boinkin, kira krimiir yaowae komii nwowin mi krimiir mi hid miriyam? ²⁸ Mi tari kira kariirin ti kira niki isomaokiyin nu Isib hiran inkamin siir hiriinanam swoki boini? Mi kariirin pi hiriinan swoki isomaokiyim, aniya? ²⁹ Mi iya Moses siya tiki inkamin siir yaiya saiir wakaekiyin mi siya ina yidamkiyin, ini Midian simiir nuin ini siir yamwoiun siya. Mi mhoiya siya wig nokwonain mi siya yinisim yinkamiyino nwise iyioninkin.

³⁰ Mi biawi kam nwise dig nwokiyim iya siya ti nu siiyin apa nginga siir nwowa. Mi igwira Adi Komii siir paekwosimin ha nitin siirim mi siya paeya paekikopim sim nimbiyama saiir yainau hir yimbiyam, mhu Sainai kingiin hir. Ta maeyau nu siiyin apa nginga saiir hir. ³¹ Mi Moses siya kigiyin mi siya ini hindara yanaakiyin. Mi siya ha napiraoamin kingiin kigam mi ini siya wakaeki, Biyan Inkam Komii siir yaiya boinkiya, ³² kimiir brougae wanwyaeyim simiir Adi Komii kara Ebrahim, Aisak mi Jokop kimiir wanwyaeyim simiir Adi Komii warairgin. Mi Moses siir pua ini nopnoper kinkiya. Mi siya ti paekikopim simiir kaowin mi siya ina yididin. ³³ Mi Biyan Inkam Komii siya siir boinki, wari kiriir iiga souwa diski. Wari nuin kira nokwowin nu kibiki kibi eyairgin, bimbuiwi rani. ³⁴ Kara bidi kigin, ti dimin biyeyim sama tir haiginiuwim kariir iikamim nu Isib hir nwowim simiirin. Kara bidi kigin, simiir noua. Kara hiriinanam nitkin, simiir whindiriraeraram mi simiir hika saiir niinakiyim. Mi kariirin wi kara nikropki nu Isiba hiriir namim. Mi simiirin wi kira nini kigiraowiuwim.

³⁵ Biya Moses siir oman iikamim sama siir boinki, nginga boinkin kariirin, krimiir yaowae komii nwowin mi krimiir mi hidin? Adi Komii siya nikropkikin ti inkamin Isrel simiir yaowae komii nwowim. Mi sama wi nu Isib hir nwoki haiburgigim mi sama wa nwoki amim. Adi Komii siir paekwosimin ti paekikopim paeki niugiyim Moses siirim nitkin siir nauni kirie haiginiuniyim. Mi Adi Komii siya boinkiya yaiya, siya simiirin namim, simiir whindiriraerar haiginiuwam mi siya hiriinanam nitkin. ³⁶ Mi Moses siya nu Midian hir haiburgigin mi siya simiirin nu Isib hirankar ini ikuananaki mi sama ina yamigusamim. Mi siya nu Isib simiir nuin dimin kirie komii komii whiekakim haini tirbumbugik mi simiir nuin ini biyeya ywokiyin. Mi mi kwira siya miriya op paridnana sae, siya kimprinaidama mi biawi kam nwise siya nwowim ti nu siiyin apan siir mi mi komii komii nhirin ini hirar yimbiamim. ³⁷ Biyarin ti inkamin Moses nikiuwiyin siya Isrel hiran iikamim simiir boinkin, krimiir inkam nwirin wi Adi Komii siya nokmwim okwowi profet inkam nwowam. Mi siya wi kaoprige okwowan inkam nwowi, kariir hiriinan. ³⁸ Mi Moses siya Isrel simiir isidin simakar nwowin, krimiir brougae wanwyaeyim nu siiyin apa nginga siir mi Adi Komii siir paekwosimin siya Moses siirim mhu Sainai hiriir yam, siir yaiya inokiniok nwoyokiyokiiya saiirin hir ini boinmimauugig iikam whiekakim krimiir boinmimauam. Mi ta yaiya Moses siya nini hauuniya krimiir, saeya kiriekaka, kwoin miyikin omwai waiyayokiyokiiyin inokiniok krimiir hauu haiginiuwam.

³⁹ Mi krimiir wanwyaeyim sama Moses siir yaiya saiir biri wakaekim. Mi sama Moses siir yaiya ini digiumii haingikim. Simiir kwoinin ini nu Isib siiramar swoki aingwo hisraenamim omin biya sama nwo iiram. ⁴⁰ Mi Isrelan iikamim sama Eron siir boinki, kira tidiyu min ti ikrimtio iupimpit krma kuuwam mi sama wi krimiir adi komiinan nwoki owim. Mi krma wi simiir yai iimir niki wakaeyoknam. Mi tiki inkamin Moses nikiuwiyin krimiir niki ikuananiyin nu Isib hirankar siya mhuu hiriir namim mi siya biri swoki itkin. Ngingaka. Krma biri ninokninkinkim diminin siir tirin. ⁴¹ Mi taka iya bulmakau yin irin aeyini sama nonkwokwokikin. Mi sama wraisu ira yisom

siir n̄m̄iiaeyam. Mi sima m̄insi hauugikim, w̄i simiir p̄i nonkwowisi. Mi iya sima ti dim̄in iir k̄igim m̄i ini ogmwom̄ir karamaeyar ywokiyim. Mi sima yaewou nae komiia ina ikwo aekiyim. ⁴² Mi Adi Komii siya digium̄ii simiirin whisarii biri haimriiyugin. Mi siya simiirin ini hindara k̄ign̄nkin diriraerarkiyin. Mi bie bwan nauunim ini simiir adi komiinan ywowim. Biiki biiyin profet kamim simiir yaiya h̄in̄ina w̄in boinkikim,

k̄ima ti Isrelan iikamim iya k̄ima nu siiyin apa h̄ir nwowa ti biewi kamnwiso m̄i ti wraisuin nh̄inir nisom hauugikin? Mi k̄ima kariirim bidi yaingwowim, aniya? ⁴³ N̄ngaka. K̄ima ti wraisuin Adi Komii n̄ksisae Molok siir nisom hauugikin. Mi ta k̄imiir wraisu isa omaka k̄ima haiyapyokoyakaiya ti nu siiyin apa siir, ti biewi kamnwiso k̄ima minam hainankim Molok k̄imiir adi komii n̄ksisaeyin siir inig iir hainanam. Mi k̄ima ti nauunin Refan n̄kiuwiyin siya k̄imiir adi komii n̄ksisaenan nwokin m̄i k̄ima ini siir inig iir m̄i hainanim. Mi ti tid̄ȳuin k̄imar n̄krim̄tio diriraerarim, k̄ima simiir inig iir hainankim. Mi k̄ima h̄iriinan t̄iri m̄i k̄imiirin w̄i kara nh̄in̄ikriropki, nu Babilon h̄iriir. Mi k̄ima w̄i simiir aowa miri kaeyami.

⁴⁴ Adi Komii siir yaimwowim saiir yimbiam. Mi Adi Komii siya minam n̄siimauugin, sima wa nwoki aingwowim, Adi Komii siya ini k̄rimaka nwowin. Mi Adi Komii siya ȳisiimauu Moses siirin, ta omaka wraisu isa saiirin. Biya iya k̄imiir brougae wanwiyaeyim nu siiyin apa siir nwowim, sima omaka wraisu isa saiir yapn̄inopkainam Adi Komii siir inig iir hainanam. Moses siya ini h̄iriinana swoki miriyyin. ⁴⁵ Siya k̄imiir brougaeym̄i sima nu siiyin apa siir h̄iriir nam̄i ta omaka wraisu isa saiirin warar ȳinkin hainam. Mi sima ini simiir inkam komiyyin Josua, saikar ȳitim. Mi iikamim ti nu iir nwowim, simiirin Adi Komii siya n̄krirop nh̄ingiyim m̄i sima ina yidamkiyim. Mi ti nuin k̄imiir brougaeym̄i simiir inig ar nwoyokiyoyiyin m̄i ini Devid siyar yimbiniyyin. ⁴⁶ Mi Adi Komii siya ini Devid siirimar yaingwokwonanaeyin. Mi Devid siya Adi Komii siir s̄riigi m̄i kara omaka ira ti miri, k̄iriir inig iir hainanam, kira ti Jekopni Adi Komiiyyin m̄i kira w̄i saiir nwoki owim, aniya? Siya ina boinkiyin. N̄ngaka. ⁴⁷ Mi Devidni ȳinisim̄in Solomonin Adi Komii siir omaka siya bidi mirigika.

⁴⁸ Mi Adi Komii k̄imiir Wanin siya ninomor kou hirankin, siya taka omaka inkamkin nonkwo miriia saiir biri nwowikin. N̄ngaka. Bidi bidinanarin profet inkamim siya ta yaiya h̄in̄ina w̄in boinkikin, ⁴⁹ Adi Komii siya boinki, ninomora ini kariir ipinan ywowa kara nidwowika. Mi tiki nuin kariir iiga siir nokwowikin. K̄ima w̄i paka h̄in̄in omaka sae miri, kariiramin. Kara w̄i piki om̄in si nidwosiisnaki. ⁵⁰ Mi kariir ina tiki digworaekwowim simiir biri nonkwo diriraerarkim, aniya? N̄ngaka. Kara nonkwokwokim tiki digworaekwo whiekakim.

Adi Komii siya boinkiyim, profet kamim sima w̄inkiyim.

⁵¹ Stiven siir yaiya tasa niki ama. K̄ima tiki kamim nantamȳiryiyim k̄imiir w̄ina pan̄ina wakaei. Mi k̄ima īnok̄inokin Adi Komii siir naeyuin siir yai pan̄insi wakaei. Mi k̄ima ini k̄imiir brougae wanwiyaeyim simiir siȳu biyie biya sima tirkaiyuwim m̄i k̄ima ini simiir h̄iriinanar swoki tirim. ⁵² K̄imiir brougae wanwiyaeyim hik prasae biri hauugim profet kamim simiirin. Mi simiir nwirkin n̄nga biri nwokin, hik hai karamae. Mi profet kamim sima boina h̄in̄in, ti inkam wadīeki wadīeyin w̄i sipi n̄iti. Mi k̄ima ti profet kamim simiirin ina yisomsom aokiyim. Mi mhoiia siya ha nitin m̄i siirin ini warar ȳinkin isomaokiyin. ⁵³ Mi Stiven siir yaiya tasa niki amyokiyokiyia. Adi Komii siir siȳu komiiyyin siir paekwosim̄in siir boinmaugiyin m̄i siir

paekwosimɪn kimidina Moses siir kwaboinmauu mi Mosesin kimiir swoki kwaboinmauu mi kima ti siyɪu iir bi sibgu apkin. Niingaka. Iriig.

Sima Stiven siir kaiyimik aoki siyani

⁵⁴ Mi sima bɪdi wakaeyim yai whiekakim Stiven siya boin hiuriyugiyim mi simiir kwoinim ini haughauga whwiyekiyim mi bigim ini kikiyikikiyikar kinkiyim. ⁵⁵ Mi Adi Komii siir naeyuɪn ini Stiven siirarar yaninkinuniyɪn. Mi siir nhwoin ninomor koua hiriir ninansiina kaokiyin mi ini siyar kigiɪn dimin komiiyɪn paenan niudkwakwakiyɪn, yio Adi Komii siyairgin. Mi siyar mi kigi Jisis siya Adi Komii siir ina iniiga sair kingiina naka kinamasu okwowi. ⁵⁶ Mi Stiven siya boinki simiir, wakae! Kara bɪdi kigiɪn ninomora piigigiya. Mi kara inkamin nwira kig ninomor kou hirin, siya ini Adi Komii siir ina iniiga sair kingiina yaka kinamasu okwowin. ⁵⁷ Mi sima biri wakaeyokim mi sima yai ina nhinki boinainamim. Mi sima whiekakarɪn, ini siiramarar yinoopnamim. ⁵⁸ Mi sima siirin ti om komiiyɪn siir idwowiɪya hiriir kiyitnɪnɪnaniyam. Mi sima siya komii komiiyim ha haiyim, ina kaiyimikim siir. Mi kamim biɪya yai siir niki boin hiuriyuiim, simiir yuis nhirim ina yisitkikinkiyim. Mi inkam nwirin Sol nikiuwiɪn siir igmuga hir haigingig mi sima siya ina kaiyimikim siirin. ⁵⁹ Mi iya sima siyani Stiven siir kaiyimikim mi siya ina kauwankii boinkiyɪn, Biyan Inkam Komiiyɪn siiram. Mi siya ina boinkiyɪn, Biyan Inkam Komii, Jisis, kira kariir paekwosimɪn siir haigi. ⁶⁰ Mi Stiven siya ogmwo ha hugiyɪn mi siya ina kauwok boinkiyɪn, Biyan Inkam Komii, kira wi yamdi simiir kipi swoki onkwobu, ta sima kariir tirkiya sairsi. Niingaka. Mi kira simiir dimin biyeyim simiir dinak itkiigigi. Mi siya ti yayim simiir boin digiyɪn mi siya ina kwaonamin. Iriig.

8

¹ Sol siir kwoinin ini maigimairga ywokiyɪn, sima Stiven siir nisomaokiyɪn.

Sol siya kamim Adi Komii siir yayi sair boinmimauuwiyim simiirin siya nisomsom aokaokim.

Mi taka iya iikam whiekakim sima Adi Komii siir isidɪn om komii Jerusalem hir nwowin, siir diriraerar bumbuninkin haiginugim. Mi sima om komii Jerusalem hir asi haiburgigim. Mi sima ina yinoopkiyɪm ti omim ti nu whiso sowiir nwowo, simiir. Nu Judia mi nu Sameria. Mi ini hiriir yamim. Mi aposel kamim sima om komii Jerusalem hirin wara biri haiburgigim, simaka. Niingaka. ² Mi kam nhirim Adi Komii siiram naingwo tibmi kiiyim, sima youu haingikaiwak, Stiven siirin. Sima nou prasae biri nougim.

³ Mi ti inkamin, Sol nikiuwiɪn, siya siyɪu whiruwa biri tirkin Jisis siir isid iirin. Mi omaka omakaim siya tionhintaraoami. Mi simiirin pi hirankar kiyit kiigiki. Mipi omaka sima hugripkaiikikaiya pi sair kiyitnoudnankaigi simiirin. Iriig.

Sima yayi win kibieya sairin nu Sameria hir boinmimauugim.

⁴ Mi iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiyim, sima ini omom omomim simiir yinoopamim. Mi sima ini Jisis siir yayi kibieya ini tiki omom simiir yap boinmimauuamim. ⁵ Mi Filip siya nu komii whirin Sameria siir hiriir yapiinam. Mi siya inkamin Adi Komii siya nimbinin Kraist, siya siir yayi imiir boinmimauuamkin. ⁶ Mi iikam whiekakim sima ini ta Filip siir yayi, sairamar maugiyim. Mi sima kigi, dimin kirie komii komiiyim siya diriraerarim. ⁷ Mi iikam whiekakim ti om iir nwowim uridyu bibiyeyim, Filip siya ninimniskiiyim sima ina nhinki kaunamim. Mi iikam whiekakim iiga in ninsimsirunakiyamim,

simiirín Filip siyar yinimniskii digi. ⁸ Tiki iikamim nu Sameria hiranim, sima ini maingimairga ywokaeyamim.

⁹ Mi ti nu komii Sameria hirin, inkam nwirin hir nwowin, siir inigin Saimonkin siya nop nao kiriekin. Mi iikam whiekakim siir kigiym ti diminin siya tirin mi sima ini hindara yanaakiyim. Mi siya simiir boin, adi yaowaeyin karaargin. ¹⁰ Mi iikam whiekakim ti omin siir hiranim mi iikam nhirim inigakim mi nhirim inig karamae ikim mi sima ini Saimon siir yaiya saiirar wakaeyim. Mi sima boin, warí inkamin kiriekakin Adi Komii siya hauugin siirin kirie. ¹¹ Saimon siya diriraerarim sima bidi bidinana kignanaekim, ta nopa siya nanaowiya. Mi sima tiki iikamim Saimon siir yaiya saiir asi wakaeyoknakim. ¹² Mi Filip siya ta yai win kibiya ini saiir boinmimauuwun iikamim ti omin siir hiranim simiir. Siya minam boinmimauugin, iya Biyan Inkam Komiiyin siya iikamim simiir kigriraowi mi Jisis Kraisi siir inigin siir wara yinkin boinmauu simiirin. Mi sima ini ta yaiya siya boina, ini saiirim yaingwo tibmikiyim mi siya iikam imiirin op ina baptais haiginuswowim. ¹³ Mi ti inkamin Saimon nikiuwiiyin siya ta yai aiir wakaeyin mi siya ina yaingwo timiigiyin. Mi Saimon siya ini saikar ywowin. Mi ti dimin kirie komii komiiyin siya simiir kigin Filip siya diriraerarim. Mi siya ini kakakar wokiym.

¹⁴ Mi aposel kamim om komii Jerusalem hir nwowim, sima wakaewin, nu komii Sameria hiran iikamim sima bidi wakaeyoknaim Adi Komii siir yai aiirim. Mi sima ina yikropkiyim Pita Jon sowiirin, sowa kignakiyam. ¹⁵ Mi sowa om komii Jerusalem hir haiburgiko mi sowa ha napdinamo mi nu komii Sameria hirir yapnimbiiyam. Mi sowa nhwo iikamim naingwo tibmiiyim simiiram ha nini kwisiuwo mi Adi Komii siir naeyiun simiira yaninkiniuiun. ¹⁶ Sowa bidi yinokninkino, biya sima whisariya baptaiskim Jisis Biyan Inkam Komiiyin siir inigi iirin. Sima Adi Komii siir naeyiun siir biri niki haigin niingar niki okim. ¹⁷ Mi Pita, Jon sowiir inao simiir mwo imiir ha nonkwowim mi sowa ina boinkiyó, Adi Komii, kirir naeyiun simiir waninkiniuni.

¹⁸ Mi Saimon siya kigi, aposel inkam nwisó sowa iikamim simiir mwowim simiir nonkwokiym. Mi ini siyar kigi, naeyiun simiir naninkiniuiun. Mi siya umir asi nini hainakin sowiir sainam. Mi siya ina boinkiyin, ¹⁹ mi kowa warí kirieya kariir warar mi hauugi. Mi kariir ina inkam nwirni mwo mi onkwowi mi Adi Komii siir naeyiun wi nwirni mi aninkiniuiuwim. ²⁰ Mi Pita siya boin Saimon siir, diminin Adi Komii siya priihauugiyin kira ha naingwowi pi umir aka sainim, aniya? Niingaka. Warí kirir umirim wi kinakar ninkin kiguguki. ²¹ Kira taka kirie aiir haiyim, wi dig nwo rani. Minsika, kirir kwoinin Adi Komii siir naeyiun saika miyik nwo rani. Niingaki, niingaka. In biyieki biyie ywokiym. ²² Kirir kwoinin ti kisina haigi, kira Adi Komii siiram ti sriinanae kirir dimin biyieyim igbid kamiyau simir haiyoprindimiigiyim kirir mhi kwoinnau nwokaiyim mi kira wi wadiesar nwoki owim. Mi Adi Komii siya wi saiir saira naingwokwonanae rani. ²³ Pita siir yaiya tasa niki amyokiyokiiya. Kara bidi kigin kirir mhi kwoinin whwokwoka bi nwowikim. Mi kira siyu miyikin siiram panisi yaingwosi. ²⁴ Saimon siya ina boinkiyin, kowa Adi Komii siirin ti sriinanae kariir dimin biyieyim simiir ninak itkiigiigiyim ti dimin biyieyim kariir kwoinau tir nwokaiyim. Mi kariirin wi sima nonkwoninwomwairninkinisi.

²⁵ Iya Pita, Jon sowa swoki haiyuk apnama om komii Jerusalem hirir mi sowa Adi Komii siir yai win kibiyim ini ti iikamim ti omi sisimim nu Sameria hir nwowim, ini simiir swoki apboinmamauamo. friig.

Filip siya Adi Komii siir yaiya nu Itiopia hiran inkamin siir boinmimauugin

²⁶ Adi Komii siir paekwosim nwirin Filip siir boinki, kira om komii Jerusalem siir ti haiburgik mipi ti siyiu komiiyin Gasa namiyin pi siir hiriir dapniyam. Mi kira pi ti siyiu siiyin nu apa nungan siir dam. ²⁷ Mi Filip siya ha napiinamin ti siyiu iir mi siya nu Itiopian inkamin om komii Jerusalem hir nini hainangiyakwokin Adi Komii siir inig iir mi siya siirin siyiu hir yapiduna, ti nu Itiopian inkamin. Mi siya ti inkamin simiir wig komiia nu Itiopiya hir kigiraowiya, saiir umir digworaekwowim simiir biyan inkamkin, ti inkamin. Mi ta wiga saiir inigin Kandesika. ²⁸ Mi tiki inkamin ina swoki amim, siir oma hiriir. Mi siya karisa saiir ii idwokainam. Mi hos iso sowar kiwowotnam, ta karisa. Mi siya yokwo kwira biya profet Aisaia siya wingiga, saiir nidwokai mwainamkin. ²⁹ Mi Adi Komii siir naeyiun siya boinki Filip siir, kira pi ta karisa pi saiir pida dapam. ³⁰ Filip siya ha niwitnamin kingiin hiriir mi siya yap wakaeyam, tiki inkamin ta yokwowa biya profet Aisaia si wingiga siya saiir nidwokai mwainamin. Filip siya siir boinki, kiriir kwoinin ta yokwowa kira mwaina saiir bidi ninokninkiyin, aniya? ³¹ Mi tiki inkamin siya ina wakae boinkiyin, Filip siir yaiya saiirin. Inkam nwirkin kariir boinmimauu karamae nwowi, kanakana wi panina ninokninkini. Nningaka. Tiki inkamin siya boinki, kira wiinaini, Adi Komii siir yayim kariir wini boinmimauuni. ³² Ta yaiya siya mwainama saeya hinanga.

Ini sibsib yinisimnan ywowin, sima siirin ha haimim mi ina yisom aowin. Mi siya yaimin dimin biri nomboboinamkin, siya ini sibsibnan ywowin. Sima, simiir kan imiir kinkrimkrip haiiyim mi sima biri kauwigim. Nningaka. ³³ Mi sima siir yigbumbu haiginiu. Mi sima siirin yai miyiknan biri boinkim. Mi siirin simar swoki isom aoki. Siir iya ti nu iir nwowa ini dig ywokiya. Mi siir igsopa bi nokwokairiinanaowidgin. Mi siir niwiiyin wi nhinga boinmimauuwi siir ikam imiirin. Nningaka.

³⁴ Tiki inkamin nu Itiopianin, siya yokwowa ha mwain digiyin mi siya Filip siir boinki, kara kiriir sruii, tiki inkamin profet, siya ta yokwowa nhaniiram winkika? Mi siya, siyamar winaka, iyie? Mi tari inkam nwiram nasi winkika? ³⁵ Mi Filip siya siir yai imiir wakae digiyin mi siya ina kwaboinmamauuin ti yayim siir. Siya ina boinin, siya ta yai win kibiya yokwoni Jisis siirin winkika. ³⁶ Mi sowa ha namwo ti siyiu iir mi sowa whiisim kwira saiir yimbiiyam. Mi tiki inkamin siya Filip siir boinki, kira Kigi! Tasi opa kwomaiya, kara op baptaisam tiri. Mi dimin whirki, kariir siyiuin op baptaisiyin siir biri haiginikougin? ³⁷ Mi Filip siya swoki boinki, kiriir kwoinin naingwo tibmiikankiswo mi kira wa pi tibin. Mi tiki inkamin siya ina swoki wakae boinkiyin, kariir kwoinin ina naingwo tibmiigiyin Jisis siirin, Adi Komii siir yinisimin. ³⁸ Mi ti nu Itiopiya hiran inkamin siya boin, kariir karisa pi tir kugiki. Mi Filip sowa ti inkamin nu Itiopianin sowa ina yapnat-maimainaniyamwo. Mi Filip siya siirin ina baptais haiginiu. ³⁹ Mi sowa opa saiir haiburgikwo mi sowa ina yapnadamwo. Mi biri kimiminkikin Adi Komii siir naeyiun, ini Filip siirar yikunamin. Mi tiki inkam komiiyin Filip siir biri swoki kigikin. Nningaka. Mi siya ini maigimaiga ywowamin. ⁴⁰ Mi Adi Komii siir naeyiun Filip siirin om Asdot hir ini diyankinisugik. Mi siya omom omomim simiira yap boinmamauuam Adi Komii siir yai win kibiya saiirin. Mi mhoyiya siya nu Sisaria hiriir yapnambiiyam. friig.

9

Sol siir kwoinin ha kisina haigikiyin mi siya ina yaingwo tibmiigiyin Kraiis siirin.

¹ Mi taka ii aiirarin Sol siir kwoinin miyik biri nwokin. Siya kamim Jisis siir kigna miriyyim simiir nisomsom aowam tirkin. Mi siya prismi biiki biyan yaowae adin saika ini boinu. ² Sol siya siir sriyyin mi siya ina boinkiyin, kariirin wi yokwo kira win hauugi mi wi kara hainami Juda simiir Biyan Inkam Komiyyin om Damaskas hir nwowin siiram. Mi siya yokwowa, ha win digiya mi ina kwauugiya siir. Taka yokwowa siir kirie aeyairga. Siirin saeyar kinsis haiginuwi Jisis siir isidin saikar nap miriyyim simiirin wi saeyar kiyitnimmir hainami, omaka sima hugripkaiikikaiya om komii Jerusalem hir nwowa sairrim sair kiyitkaigaikiyam. ³ Mi Sol siya ha napamin om Damaskas kingiin hir mi bi kimiminkikin parid komii whirin ninomor kou hiranki nikiinainiyyin, ini Sol siirar kaigikiunainiyyin, hinda hinda bi namkin. ⁴ Mi siya ina yakainamin nua hirir. Mi siya ina wakaekiyin, yai kwira siiram nikiugiya, Sol! Sol! Kira kariir diriraerarbumbuam dimusi tirkin? ⁵ Mi Sol siya boinki, ti inkam komiyyin kira yipikan? Mi siya ina boinkiyin, kara Jisiskin, inkamin kira diriraerar bumbukiyin siyairgin. ⁶ Kira dinsiin apnam mipi om komiyya hirir dam. Mi kira pi kariirimar didwo hirgiugu. ⁷ Kamim Sol saika napnamim sima ini kakakar ywokiyyim. Mi sima ini yai kaonis boinam yankabguguwim. Mi sima yaiya sairrar wakaekim sima inkamin siir biri kigim. Niingaka. ⁸ Sol siya ina yinsiin okwokiyyin. Mi siir nhwoin ini waugiwauga yigiyin, bi sibgu kigomokin. Niingaka. Mi sima siir ina sair yinkikwona apnam om Damaskasa hirir. ⁹ Mi iyyim kwoim, Sol siir nhwoin nhwokwis nhwokwis nwokiyyim. Siya naeism biri naekin mi opisim biri kwiaekin. Niingaka.

¹⁰ Inkam nwirin Adi Komii siir mi kigna miriyyin, om Damaskas hir nwowin, siir inigin Ananaiskin. Mi siyar whin kig mimikwin, Jisis siya siir boinki. Ananaisi! Mi siya ina boinkiyin, Biyan Inkam Komii, kara tisi tirar nwowin. Kira dimuam nikiuwi? ¹¹ Biyan Inkam Komii siya siir boinki, kira dinsiingi! Mipi tiki siyiuin nap wrieyok karamae nwowiyyin pi siir dapnam. Tiki siyiuin, siir inigin biri nap wrieyokin. Mi kira pi Judas siir omaka sairir dap iyyam. Mi inkam nwirin om Tasas hirarin mipi siirimi tini sriyyiu. Siir inigin Solkin. Siya ini nhwo hirar kwisin. ¹² Mi siya nhwowa niki kwisin mi ini siyar kwiskigmimikwinin inkam nwirin, Ananaisi nikiuwiyyin, siya Sol siiramar swoki iti mi siir ina siir nini onkwoni mi siir nhwoin pi nwoki nanaokigimokiyim. Biyan Inkam Komii siya Ananaisi siirin nhwo hinina nikiuauugin. ¹³ Mi Ananaisi siya waka boinki, Biyan Inkam Komii, kara bidi wakaeyin iikam whiekakim sima siirsiira haigiririr boininaei. Mi siya kirir isidin om komii Jerusalem hiranim, simiirin siyiu miyik miyiknan biri tirkin. ¹⁴ Prismi yaowae adim sima siirin inigak bidi yowaginuuwim yokwo hirin ti hirinan siyiu iir tirim. Siya minam nitkin iikamim kirir yai aairam naingwo tibmiyyim simiirin uridni nomburu kiyitnimmirnainamin, omaka hugripkaiikikaiya sair nini kiyitkaigaigikim. ¹⁵ Mi Adi Komii siya boinki Ananaisi siirin, kira ta kariir yaiya saira ti wakaeyoknanam. Sol siirin kara bidi yimbiingiyin. Mhoiyya siya wi hinda tinda nami mi wi kariir yaiya sair nap boinimauuwami iikam whiekakim Judami isid nwo karamaeyim simiir. Mi siya Juda simiir iikamim simiirin wi wara ninkin boinimauuwi mi inkam komiyyim nu kigriraowiyim simiirin wi wara ninkin boinimauuwi. ¹⁶ Siirin wi kara nisiimauuwi mi siya hikpai hikpaiyyim, wi kariir mi aiirsi hai.

¹⁷ Mi siya Adi Komii siir yai aiir wakaeyin mi siya ina yamin Judas siir omaka. Mi siir ina ini Sol siir piu aiir ini onkwoiin. Mi siya siir boinki, nomiyyau Sol! Ti Biyan Inkam Komiyyin Jisisin siyiu kira kigni kariirin siya nikropkikin kiririmin. Kara kirir nhwoina iir haiswoniskiyam nitkin. Mi

Adi Komii siir naeyiun wi kiriir pu niki anikiniuniyim. ¹⁸ Mi diminin Sol siir nhwonau hir nwokaiya, opsu srananka. Mi saeya biri kimiminkika. Saeya nhwonau biri nwokaiga. Nningaka. Siir nhwonain ini biimiya kinkiyin. Mi siya ha ninsiin apnamin mi siirin op ina tibaiginiun.

Sol siya yai win kibiya saiir boinmimauugin om Damaskas hiran iikamim simiir.

¹⁹ Mi mhoiyya siir nhwoin wadie ha nwowin mi siya nae minim ina yaeyim. Mi siir puua ini krieya ywokiya. Sol siya ii nhirim Jisis siir isidin simakar ywo om Damaskas hir. ²⁰ Mi siya ha napamin mi simiir omaka komiyya yai nidwokai wakaeya saiir yapninpokainam. Mi Jisis siir yayim simiir ini boinmimauuiu. Mi siya boin, Adi Komii siir yinisim tipmwoki tipmwo ieyargin. ²¹ Mi iikam whiekakim sima siir yaiya saiir wakaekiya sima ina yinsiin whriewhriekiyim. Mi sima ina boinkiyim, tiki inkamin, siya yipiki inkamkin? Tiki inkamin, iikamim biya Adi Komii siir inigin siir niki hainanim mi siya niki tirbumbuninkin haiginiugim siyu bibiyeyim om komii Jerusalem hirin. Mi tariinanin tisi mi imbiniyin krimiir tiriir. Mi krimiirin wi siya kiyitkaigaigi, omaka huuyokiyokaiya saiir. Mi krimiirin prismi yaowa adim simiiram in wa mi ikunamim.

²² Mi Sol siir yaiya biri kiyikrikukika. Mi Juda iikamim om Damaskas hir nwowin, sima ini siir yaiya saiirar wakaeyoknam. Mi sima ina yinsiin whriewhrie boinim tiki inkamin Jisis Adi Komii siya nimbingiyin siya Mesaikain.

²³ Hi nhirim kasa rani, namkiyim. Mi iigwira sima maeyau kwiruwa yidwo boinai, sima minam nidwo boinaigim, Sol siir nisom aokiyim. ²⁴ Mi Sol siya Juda simiir ioyaiya sima saowa hira saiir anowin om komii hir nwowa saiir hir waikaowam boina, nii nabie nii nabie, siir nisomao ni siyuam, siya bidi wakaewinin kam nhirim sima naboinmauuniya siir. ²⁵ Mi iigwir niyaka Sol siir isidin ina iiyamwiyim, ta siya hira om komii siir nidyokiyokaiya saiir. Mi sima hir nami ii okwowim mi Sol siirin nibni yami kikaiyiugi. Mi uridin ina yimborugiyin nib iir. Mi sima ina yonkwo kikiraraokiyin siirin, nua hiriir mi siya ina iwiskii idamamin. Iriig.

Sol siya om komii Jerusalem hir nwokin.

²⁶ Mhoiyya Sol siya om komii Jerusalem hiriir yam, siir kwoinin minam naingwokin, Jisis siir mi kigna miriyyim kamim siya simiir isid mi owim. Iikam whiekakim sima saika biri nidwo boinaigim, ini siirsi yididim. Simiir kwoinin ha pi naingwokin, Jisis siir isidin simiir inkam nwirkin. Nningaka. Sol siyairgin. ²⁷ Banabas siya Sol siirin ina yikunamin, aposel kamim simiiram. Mi siya simiir ini boinmauuiu Sol siirin. Siya boin, siya Biyan Inkam Komii siirin ti siyu iir napiyiskainikin. Biyan Inkam Komiiyin siya siirar boinkikin mi Sol siya iikam imiirin Jisis siir inigin om komii Damaskas hir boinmimauugin. Banabas siya hinina boinkikin. ²⁸ Mi Sol siya aposel kamim simaka asi nwokin om komii Jerusalem hirin. Siya biri naingwo ididkin. Nningaka. Siya ini Jisis siir inigin siirar boinmimauuyokiyokiyin om komii Jerusalem hirin. ²⁹ Sol siya ini Juda simiir iikamim simiir boinmimauuin. Mi sima Grik simiir yayina saiir bidi yinokninkinim. Sol siya simaka nankinwamwarkii boinkin. Mi siirin pi sima pi kwisomaowin. ³⁰ Mi kam nhirim naingwo timiyyim, sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima siirin ina yikunaniyim om Sisaria tiriir. Mi sima siir boinki, kira om Tasas hiriir dam. Mi siya simiir yai aiir wakaeyin mi siya ina yamin.

³¹ Isid whirin ti Jisis siir isidin nu Judiyanim mi nu Gaririyanim mi nu Sameriyam ikim simiirin dimin whirkin bi tirbugim. Nningaka. Sima ini wadieya ywowim. Mi sima ini Adi Komii siiraramar yaingwo iskiyim. Mi Adi

Komii siir naeyiun siya yowomwarkai haiginu simiirin. Mi simiir isidin ini hiriayar yamiyokiyokiyamin mi ini komiia yasae okiyin. friig.

Pita siya Inias siir haiswoniskiugin.

³² Omom omomim hinda tinda nwowim, Pita siya bidi yapyokiyim. Mi siya Adi Komii siir isidin om Lidia hir nwowin, simiir hiriir yapnimbiiyam. ³³ Mi tiki omin inkam nwirin ini hir nwowin, siir inigin Iniaskin. Mi siir piu manim bidi yinsimsiriunakiyamim. Mi biewiyim omaka ara siya nwokaigiyim iriayar whoim. Mi ti biewi iriayar whoim siya bi napririrkin. Niingaka. Siya omaka hirira nwokaigigin. ³⁴ Pita siya Inias siir boinki, Jisis Kraisi siya kiriirin wadie bidi ywowaiginugiyin. Mi kira dinsiingi maeyaua kira whwonkaiya sibgu diriraerargig. Mi siya ina yinsiin idwosasaugiyin. ³⁵ Iikamim tiki om whiswo sowiir hirano Lida mi Saron simar kigiyin Inias siya ninsiin okwokiya mi siya ini wadeyar ywokiya. Mi tiki iikamim simiir kwoinim ina yaingwo tibmiiyiyim. Mi simiir kwoinim ini Adi Komii siiraramar yaingwo tibmiiyiyim.

³⁶ Wig ira Adi Komii siiram naingwo tibmiiya, ini om Jopa hir nwoa sair inigin Tabitaka. Grik simiir yaigina hinina dapika, Dokas. Taka wiga sair siyiun, bimbuiwi rani, saeya tiriyim iikamim simiir. Pi sima nae digworaekwowim whaowae pi saeya mi hauwi. ³⁷ Mi saeya taka wiga ii kwira maka niiga. Mi saeya ina yaowigusamkiya. Mi sima sair piuis biyeya ina hisok hainanaiim mi sima sairin mowinau hir ini haigigig. ³⁸ Om Lida ini om Jopa siir kingiinar kwowin. Mi kamim Jisis siir mi kigna miiiyim om hir mwowim, sima wakaeki, Pita siya om Lida hir nwoi. Mi sima inkamwo nwise yikropki siiram. Mi sowa ha namwo mi Pita siir ini boinaki, hae! Kira ha witsisau! ³⁹ Mi Pita siya ini tiki inkam nwise ini sowakar yito. Mi siya ina yimbiiyam om Jopa hiriir mi sima siirin mouwiya hiriir whiniyam. Mi ti wig igabaeyim, sima yokwo ouwin Pita siir whwonkam idan. Mi ti yuisim Dokas saeya panim, sima Pita siir yisiimauu. Iiya saeya krimakar nwoa mi ti digworaekwowim saeya nonkwokwokim. ⁴⁰ Pita siya iikam whiekakim simiir nikrop iuungiyin mi siya ogmwo yami hugi simiir mhoiiyan. Mi nwo Adi Komii siiram yami kwisboinki. Mi Pita siir whwonkam ini taka wiga sair piu is nhinga ini sair swoki kwaimisyao kaowin. Mi siya boin, Tabita! Kira dinsiin idwoki. Mi sair nhwoin ina yanao kaowirirkiya mi saeya ini Pita siir yinsiin idwo kaowirirkiya. ⁴¹ Mi Pita siya ta wiga sair ina aiir ini kiyai mi ina kininsiin okwokiya. Mi siya simiir yikuana iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyiyim mi wig igabaeyim simiirin wara yikuana. Mi Dokas saeya ha nuunaiiinya mi ini simiir whwonkam ida yauni iun okwoniya. Mi sima sair kigim mi sima ina yaingwokiyim, saeya ini omwai swoki waiya. ⁴² Mi taka yaya ina haigiririrkiya om Jopa siir. Mi iikam whiekakim ta yai aiir wakaewinim mi sima ina yaingwo tibmiiyiyim Biian Inkam Komii siiram. ⁴³ Ii kasa rani, Pita siya om Jopa hir nwowin, Saimon siir omaka aiir. Saimon siir miya iki wraisupai wraisupaiyim, naeyim simiir isim, simiir diriraerar nonkwokwowikin. friig.

10

Mi Adi Komii siir paekwosimin siya Konlias siir hiriir yimbiiyam mi siir yayiyim siir ina boinmimauugig.

¹ Inkam nwirin nu komii Sisaria hir nwowin, siir inigin Konliaskin. Siya kam kamair iriayarim (100) yaii niniiyim, ini simiir biyan inkam komii ywowin. Siya kamim irim haiiyim nu Itali hiranim mi sima iripa nu komii whiruakim. ² Mi siya Adi Komii krimiir Wanin siiraramar

naingwokwonanaeikin mi siir inig iirar hainanikin. Mi siir omakan iikamim yim iriipa hiriinan Adi Komii siiraramar mi aingwowikim. Mi siya umir digworaekwo nhirim iki Judan iikamim umir digworaekwowim whaowaeiyim, pi simiira mi hauuwi. Mi siya iinokiinokin Adi Komii siiraramar mi sriininaeikin. ³ Mi iigwira bie nad nwowam tibin mi dimin whirin nhwonan siya whinkigiyin, ini paenan yuyakiyin. Mi ini siya kigwinin, Adi Komii siir paekwosim nwirin nouapninopkainaniyin. Mi Adi Komii siir paekwosimin siya ina ini dapikuiuin, Konilias siir inig iir, Konilias! ⁴ Mi Konilias siya ina kigididwinin Adi Komii siir paekwosim iirsiiyin. Mi siya boin, Biyan Inkam Komii, dimukin kira boinin kariir? Adi Komii siir paekwosimin ina boinkiyin, kara bidi wakaeyin nhwo kira kwisboinin mi umir digworaekwo minim kira hauuwim, iikamim sipimiyokmaeyamiyim sim. Adi Komii siya bidi kigin ti hiriinan siyuin kira tirin mi kara kirirram asi nitkin. ⁵ Mi kira pi kam nhirim pi simiir dikropki, sima pi om Jopa hiriir dam. Mi kima pi inkam nwirin Saimon mi siir inig whirin Pitakin mi kima pi siir wikiunani. ⁶ Tiki inkamim ini Saimon nwirin siir omaka sair hir nwowin. Mi siya wraisupai wraisupaiyim sim isim simiir diriraerar nonkwokwowikim. Mi siir omaka ini whii komiia solwara nikiuwiya, ini sair whigbid hir miriia. ⁷ Mi iya Adi Komii siir paekwosimin ha namkiyin mi Konilias siya inkam nwiso siir omaka miriyo sowiiram yikuana. Mi ti inkam nwiso sowiir nwirin yio yaii niniugin mi triiginin yaii niniyirin siir kwoinin Adi Komii siiraramar naingwokwonanaeikin. Mi ti inkamim siir miya Konilias siir whinmiriigin. ⁸ Mi Konilias siya yayim Adi Komii siir paekwosim ieya boinmimauugiyim mi siya kam nwoimim simiir swoki boinmimauugi. Mi siya simiirin ina yikropkiyim om Jopa hiriir.

⁹ Mi ti kam nwoimim ha napnamim mi sima bopwo yapwhonkainamwii. Mi ii gwira sima ha swoki insiin apnamyakwokim mi ini om Jopa kingiin hiriir yapnimbiiyamim. Mi taka iya Pita siya omaka akou hiriir iiyam. Mi simiir omaka akouwin yio ini hindara yitkinin. Mi siya nhwo kwisboinam hiriir niyamkin. Mi bie mwokou bidi yamikwoniyin. ¹⁰ Mi Pita siya mhuigi naokin, siya pi naeyim tirkin. Mi sima nae ina iki diriraerarim. Mi dimin whirin nhwonan siya whinkigwinkin, siir hiriir nimbiiyamim. ¹¹ Mi ini siyar kigiyin ninomora piigikiya. Mi dimin whirin ina yikiinaiiniyin. Tiki diminin, ini nibmirnan ywowa. Mi ta dimina sair mwis mwis whiiyim, bidi yinkiamamasugiyim. Mi sairin ina yonkwokikiiraraokiya nua tiriir. ¹² Mi nibmira sair yainau hir nwokainaiiniyim wraisupai wraisupaiyim kasa rani. Mipug ipiyin mi hu hab mi it ti hiniin hiniin wraisu ikim. ¹³ Mi Pita siya ti digworaekwowim simiir kigiyin mi yai kwira ina kauwok boinkiya siiram, Pita! Kira disiin idwoki mapi ti wraisu imiir disomsom anagae. ¹⁴ Mi Pita siya ina yowarkii boinkiyin, Biya Inkam Komii, kibie idwai kara pi ti hiniin wraisu biyeyim pi simiir swoki isomsom anagae rani. Niingaka. Juda simiir siyuin igbidgak bidi ywowin, ti nae hiriinanim simiir naeyim. Mi an kara iriipa hiriinan igbidgakin. ¹⁵ Mi taka yayia kwisaka ina swoki boinkiya Pita siiram. Bidi wakae! Diminin Adi Komii siya boinkiyim kira kipi nantamyiryir mi ha kipi naingwo wi biye nwowi. Niingaka. Wi biyie nwo rani. ¹⁶ Mi ta yayia kwoimaka ha swoki boinkiya Pita siir mi biri kimiminkikin ti diminin ina swoki kwankaiinanim ninomor koua hiriir.

¹⁷ Mi Pita siya ina yangwo whriewhriekiya tiki diminin nhwonan siya whinkigwinin siirsiiyin. Mi siya ini siir siira yangwowin, tiki diminin siya dimuam nibbinikin? Mi iya siya siir siira niki aingwokwonanaeyin mi ti kam nwoimim Konilias siya nikropkiyim sima Saimon siir omaka aair naka apyiskaiiyim mi sima ini ta omaka sair omaka anoka yaka okwoiwim. ¹⁸ Mi sima ina yaka ikuiuwim, ta omaka! Saimon Pita ini tir nwowin, aniya?

¹⁹ Mi Pita siya diminin nhwonan siya whinkigin ini siirar niki aingwokwo kripkaiyin. Mi Adi Komii siir naeyuin siya boinki siir, bidi wakae! Kam nwoimim sama kiriirar hansrani. ²⁰ Mi Pita siya ha niuunamin mi ina yauni iuun boinin ti inkamin kima hanranin siya karaigin. Mi kima dimuim nitkim. ²¹⁻²² Mi sama ina boinkiyim, krimiir biyan inkam komii Konilias siya nikropkikin mi krima asi nitkim. Mi siya kam kamair iriyyarim (100) yai niniiyim simiir bi nwowikin. Mi krimiirin siya nikropkikin. Mi siya inkam wadiekin, dimin biye bi diriraerarikin. Mi siya bidiya mi aingwo tibmiiyin. Mi siya Adi Komii siirsiiyin, pa mi ididi. Mi Judan iikamim sama Konilias siir boin, siya inkam wadiekin. Mi Adi Komii siir paekwosimim siir boinmaugikin. Mi Konilias siya krimiirin asi nikropkikin, siir omaka namim kiriir yayim simiir mi wakaeyim. ²³ Mi Pita siya simiir boinki, sama ta omaka aiir priiyyamim. Iriig. ²⁴ Mi ii gwir niugakin, Pita siya ini simaka yinkin amyakwokin. Mi Jisis siir isidin om Jopa hirarin, sama wara yinkin amyakwok simakar. figwira sama ha napnamyakwokim mi siyu hir yapwhwonkainamwii. Mi ii gwir niugakin ina yinsiin apnamyakwokim. Mi sama kimidiniya om Sisaria hiriir yapnmbiiyam. Mi Konilias siir piugana mi siir nomiiyauim simiirin, biyar yikunakwokin. Mi sama ini hirirar yokwokimim Pita simiirim. ²⁵ Pita siya ina yapnmbiiyamim, Konilias siir omaka saiiir hiriir. Mi siya ha mi apnaniyim mi sowa ini omakanau hirar yiniyapyiskaiyo. Mi Konilias siya ini Pita siir igmuiga nini akai hiuniyin siir inig iir hainanam. ²⁶ Mi Pita siya kinisiin okwoki siirin mi siya boin, kira ti insiin okwoki. Kara kiriir hiriinan inkamaigin. ²⁷ Mi Pita siya Konilias saikar naboinei iiyamin siir omaka hiriir mi ini siyar ii kiginamin, iikam whiekakim sama hirarar nidwokaimimirkwokini. ²⁸ Mi Pita siya boinki simiir, Judan iikamim, ina ninokninkinim nam krima om whiran iikamim simaka kingin bi napkinmasuwikin. Niingaka. Krima igbidgak hiriinasi nwokim, Adi Komii siya kariirin hiniina boinmaugikin, kara inkam nwirin hiniina kipi dap inkam biye. Niingaka. ²⁹ Mi kara kimiir yaiya pi saiiir wakae boin tani. Niingaka. Kariirin kima nikiunakikin mi kara tiriir asi nitkin. Mi kara panaoin pi kimiir swoki kwasrii? Kima dimuam nikiugikin kariiramim?

³⁰ Mi Konilias siya boinki, mhisi biya ti ii kwoimim namkiyim mi dimin whiran siya bie nad nwowamtibin kara nhwo kwisa Adi Komii siiram kariir omakanau hir mi ini kara kigi Adi Komii siir paekwosim nwirin kariir whwonkam ida namikwoniyin. Mi siir yuusa ini twakwo hignan yinyakiya. ³¹ Mi siya boinki, Konilias, Konilias! Adi Komii siya bidi wakaekiyin kira srigiya siiram mi siya iikamim umir digworaekwowam wahaoweyim kira priihauuwim mi tariinanin Adi Komii siir kwoinin ini simiirar naingwokwokaigiya. ³² Mi kira kam nhirim simiir dikropki om Jopa hiriir namim Saimon Pita siir nini ikunakiyam. Mi ti inkamin ini Saimon nwirin siir omaka saiiir nwowin. Mi siya ti inkamin wraisupai wraisupai is mi miiiriigin. Mi siir omaka ini whi komiia solwara nikiuwiya, ini saiiir whigbid miiyiya. ³³ Mi kara kam nhirim kiriir warau asi nikropkisasaugim. Mi kira siyu miiyik tirkin mi kira ha nitkin. Mi krima omakakim ti tirarar namwoniyim Adi Komii siir whwonkam ida krima minam nitkim, yai whiekakim Biyan Inkam Komiiyin, siya boinmimaugikin simiir wakae-nakiyam. Konilias siya hiniina boinkikin. Iriig.

Pita siya Adi Komii siir yaiya Konilias siir omaka saiiir hir boinmimauiiu.

³⁴ Pita siya iikam imiirin hiniina swoki boinki, kibie idwai! Kara tapa tisa ninokninkinin, Adi Komii siir kwoinin hiniina bi swoki naingwowikin, kimiir isid ikin mi siir isid ieya. Niingaka. Adi Komii krimiir Wanin siya whiekak krimiiramar naingwo irkakikin siya isid whirua whisuwamar bi

swoki naingwuwikin. ³⁵ Nningaka. Siya iikam whiekakim iki hinda tinda nwowim siirim naingwo tibmiiyim mi siyu miyik napiyim siya simiiram haingwuwikin. ³⁶ Kima bidi yinokninkinkiyim taka yaiya Adi Komi siya nauugika Isrel simir isidin siir. Mi siya krimiir Biyan Inkam Komiiyim, Jisis Kraisi siir yaiwin kibi imiir boinmimauwi. Mi krimiirin siya ninkiyamasu haiginugim, Adi Komi saika kwoin whirua nwowam. ³⁷ Mi taka yaiya biyin nu Galili hir nimbiamka. Mi ini nu Judia hir nwowim omisisimim ini simiira yinyoki irkaka. Ta yaiya kima bidi yinokninkinim bi Jon siya bidi boinmimauwim, op baptais haiginuuni siyuin. ³⁸ Taka yaiya Jisis siirga. Mi siya om Nasaret hirankin. Adi Komii siya nimbingikin siirin. Mi siir naeyuin ini wara yinkin ikropkiyin. Mi siir kirieya mi iripi hiriinan ini wara mi inkin hauugiya sair. Mi siya omom omomim ini simir yamin mi kibiya sair napmiiyamam. Mi siya iikam biyeyim yu biye siya diriraerarbumbunin haiginuim, ini siya haiswonimniskiyamim. Mi Adi Komii siya miya siya mriiya ini saika ywowin. ³⁹ Kima bidi kigim digworaekwo whiekakim Jisis siya tirim, nu Judia mi om komii Jerusalem hir. Mi nu Judan inkam komii komiiyim sama Jisis siirin ini paeyin haniya nriioninkin, saika yinkin irinugiyin. Mi sama siirin ina yaki isomaokiyin. ⁴⁰ Mi ii kwisaka dig nwoikiyo mi siirin ini Adi Komii siyar swoki kinisiin idwowa in hirankin. Mi siya Jisis siirin krimiir nsiimauu haiginugim. ⁴¹ Mi Judan iikam whiekakim sama siir biri kigikim. Nningaka. Siirin krima krima kigikin. Biyan Adi Komii siya nimbiniim siir yai boinmimauuam. Mi siya kinisiin idwoki siirin ie hirankin. Mi krima ini saikar yidwo aeyim. ⁴² Mi siya haniina boinmimauugikin krimiirin, ta Adi Komii siir yaiya iikamim simiir sibgu boinmimauu haiginu. Adi Komii siya nimbingikin Jisis siirin. Mi siya wi krimiir Biyan Inkam Komii nwowi. Adi Komii siya nimbinkin siirin Inkam Komii nwowam, iikamim nuanim simiir yai hidam. Mi siya wi iikamim omwai waiyayokiyiyim mi iikamim naokao ikim, siya wi simiir hidi. ⁴³ Biya ti profet inkamim Jisis siir diminpai diminpaiyim yokwoni sama winpriginkim profet kamim sama boinim, inkamim Biyan Inkam Komiiyin siirim naingwo tibmii mi siir dimin biyeya wi siya nianak itkiigi. friig.

Mi iikamim Juda iikam tani mi Adi Komii siir naeyuin ini simiir wara yaninkiniuniyin.

⁴⁴ Mi iya Pita siya yaiya niki okwo boinin mi Adi Komii siir naeyuin ina yaninkiniuniyin iya sama Pita siir yai imiirar niki wakaeya sairar. ⁴⁵ Mi tiki Judan kamim naingwo tibmiiyim Pita saikar ninkin itim, sama kigiyim ti kamim Judan iikam tani mi sama iripi hiriinan Adi Komii siir naeyuin ini simiir wara mi aninkiniuniyin. Mi sama ini hindara yanaakiyim. ⁴⁶ Mi sama wakaeki, sama omom omoman yaiyim sim boinamim mi sama Adi Komii siir inigin siir hainanim. Mi Pita siya hiniin asi boinkin. ⁴⁷ Mi wi nhinga haiginikouwi ta opa ta iikamim simiir tibaiginuwiya sair siyuin. Mi Adi Komii siir naeyuin ti krimiir mi aninkiniuniyin mi simiirin ini hiriinanar mi inkiniuin. Pita siya hiniina boinkin. ⁴⁸ Mi Pita siya simiir boinmauu wakaeki, kima Jisis Kraisi siir inigin op siir ti baptais. Mi sama siir boinki, kira ii nhirim krimaka tira timi o. friig.

11

Pita siya om komii Jerusalem hiran iikamim naingwo tibmiiyim yai simiir boinmimauugin.

¹ Aposel kamim sama mi Jisis siir isidin nu Judia hir nwowim sama bidi wakaekiyim, nhirim Juda iikam tani mi simiir nhirim Adi Komii siir yaiya

saiir wara mi ikin wakae. Mi sima ina yaingwo tibmiikeyim. ² Mi iya Pita siya om Komii Jerusalem hiriir napnimbiiadinamin mi kamim miois kitiyim sima saikar yinkin waomwarki boin. ³ Sima boinki, kira ti kamim miois kit karamae nwooyiim nae simiir omaka bidi ini idwokai aenakiyin. ⁴ Mi Pita siya boinmauugin iikamim simiir digworaekwo whiekakim mi siya boinki.

⁵ Kara om Jopa hir nwowin mi kara nhwo ha kwisboinin mi dimin whirin nhwonan kara whin kig winkin ninomor kou hiranki nitin ini nibmirnan ywowa. Taka nibmira saiir haimii haimii whiiyim uridni bidi yinki amamasukiyim iripa. Mi saeya ini kariiramar hirirunaiiniya. ⁶ Kara bidi sibgu kigninokninkiyim, tiki diminin saiir yainau nwokainaiiniyim. Wraisupai wraisupaiyim niimauanin mipuk ipiyin mi it, ti hiniin hiniin wraisuim, sairara nwokainaiinikim. ⁷ Mi ini kara wakaekiya yai kwira kauwok boinkiya kariirim. Kira wara wraisuim simiir disomsom anagae! ⁸ Mi kara ina wakae boinkiyin, Biyan Inkam Komii. Kibie idwai! Kara pi hiriinan wraisuim krima haiyaiyim kara pi simiir swoki ae rani, sima wraisu paigi waeyao. ⁹ Mi ta yaiya, kwisaka ha swoki boinkiya ninomor kou hir, saeya hiniina boinkika, dimin wadie Adi Komii siya tirkiyin siirin ha kipi boin, dimin biyekin. Niingaka. ¹⁰ Mi tiki diminin kwoimaka, ha ninkinyaeyaogugunamin mi siya ina swoki amin ninomor koua hiriir. ¹¹ Mi biri kiminkikin tiki kam nwoimim, omaka kara nwowina ini saiir akpitga yamikwoniyim. Inkam komii nwirin nu Sisaria hiranin siya kariiram nikropkikin simiirin. ¹² Mi Adi Komii siir naeyiutin siya boinmauugin kariirin, kira simaka dam. Kiriir kwoinin kipi naingwoyim yoknanae. Mi tiki nomiiyau iriiyar nwirim sima ini kanakar yinkin itim. Mi krimar yapiiyam siir omaka aiir. ¹³ Mi siya krimiirin Adi Komii siir paekwosimin siya kigin, siir omakanau hir nibbiyamin, siir boinmauuwin. Adi Komii siir paekwosimin siya hiniina boinkin, om Jopa hiran kam nhirim Saimon siirim dikropki. Mi siya pi simaka swoki inkin itim. Mi siir inig whirin Pitakin. ¹⁴ Mi siya wi kiriir boinmauuwi Adi Komii siya kiriir dimin biyeyim wi panina ninak itkiigiigi? Mi siya wi kiriir omakin inkamim simiir dimin biyeyim wi simiir warar mi iinak itkiigiigi mi simiirin wi siyar swoki ikunaei. ¹⁵ Iya kara yai simiirar niki boinmauuwin mi Adi Komii siir naeyiutin ina yaninkinu iuwun simiir. Biya krima niki tira saiir hiriinan. ¹⁶ Mi ini kara swoki aingwowaigiyin, ta yaiya Biyan Inkam Komii siya boina. Siya hiniina boinkin, Jon siya baptais haiginiugim inkamim simiirin op aiir. Mi wi kara hauugi Adi Komii siir naeyiutin wi krimiir naninkiniuni. ¹⁷ Biya krima, Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siiramar naingwo tibmiiyim. Mi Adi Komii siya naeyiutin krimiirin ini hindara priihauuginan ywokiya. Mi tariinanin iriipi hiriinan, Adi Komii siya ta hiriinan priihauua ini saiir kaimwowar swoki kwahauuin, ti iikamim Juda iikam tani simiir. Mi kara wi digar nwowi Adi Komii siir yai aiir nriiyu boinin, aniya? Niingaka. Pita siya hiniina boinkikin. ¹⁸ Mi iya sima ta Pita siir yai aiir wakaeyim mi sima ini hindara wakaemumuim, yai biri wakae boinkim. Mi sima Adi Komii krimiir Wanin siir inig siir hainanin mi sima boin mi Adi Komii siya ti iikamim Juda iikam tani simiir mhi kwoin imiir asi ninkpit haigikim. Mi sima wi omwaiya nwoki waiyayokiyoyim. Iriig.

Om Antiok hiran inkamim ina yaingwo tibmiikeyim.

¹⁹ Iya sima Stiven siir kaiyimik aokiyin mi ti kamim naingwo tibmiiyim, sima ini hikakar ywokiya. Mi sima nu komii whiswo Finisia mi Saipras mi om Antiok hir ini o naki. Sima ta Adi Komii siir yai aiirin iki om nhirim simiir wara bi boinmauugin. Niingaka. Sima Juda iikamim simiirara boinmauu haiginiugim. ²⁰ Mi kam nhirim simaka hirar ninkin okim. Mi

ti kamim, ti nu whiswo Saipras mi Sairini sowiir hirankim. Mi iya sima om Antiok tiriir nimbiniyim mi sima Judan iikam tani Grik simiir wara mi boinmimauu. Mi sima Biyan Inkam Komii Jisis siir Yai Kibiya Yokwo Komii saiir nwowa, saiirin wara mi inkim boinmimauu. ²¹ Mi Biyan Inkam Komii siir kirieya simaka hirar nwoka. Mi iikam whiekakim sima ina yangwo tibmiiyim. Mi sima ina yamim Biyan Inkam Komii siirim.

²² Om komii Jerusalem hiran iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim, sima ta yai aiir wakaewinim mi sima Banabas siir yikropki om Antioka hiriir. ²³ Mi iya siya ha nimbiamin mi siya ina ini kigi, Adi Komii siir naingwobumbuwa simiir hir nwowi. Mi siya ini maigimaiga ini owiuwin. Siya iki iikam whiekakim simiir kwoin imiir boinurwokaigin, simiir Biyan Inkam Komii siirim nwoki ami inokinokin. ²⁴ Banabas siya inkam wadiekin mi Adi Komii siir naeyuin ini siirar yaninkinuniyim mi ta siir naingwo tibmiiya kirie asi namwoiga. Mi iya sima siir yai wakaeyim mi iikam isid briipriyin, sima ini Biyan Inkam Komii siir isid iirarama swoki itim. ²⁵ Mi mhoiyya Banabas siya ina yamin, om whirin Tasas dapiyin siir. Mi siya Sol siirim ini hanisriu. ²⁶ Siya siir nini kigiin mi siirin ini om Antiok hiriir yikunamin. Biwiiyin whir sowa nwowin. Sowa iikamim om Antiok hiranim naingwo tibmiiyim simaka nidwo boinaigin. Mi iikam isid komiiyin sowa boinmimauu Adi Komii siir yai aiir. Om Antiok hiran, kamim kigna mriiyim biigi biiyin simiir inigim hinina dapkim Kristen.

²⁷ Mi ta iya profet kamim sima om komii Jerusalem siir haiburgigim mi ini om Antiok hir yamwoiim. ²⁸ Profet inkam nwirin siir inigin Agabaskin. Mi siya Adi Komii siir naeyiu siir kirieya saiir yokwoki. Mi siya yai komiyya kwira boinmauugi. Siya ina boinkiyin, mhoiyya mhi komiyya wa naoki, ti omom omomim ti nu iir nwowim. Mi iya ti diminin siya nimbiamin mi Krodias siya inkam komii nwokin omom omom kigiraowam. ²⁹ Mi kamim om Antiok hiranim kigna mriiyim, sima iripa yai minan nombontibmiiikimaigin, umir nhirim simiir nomiiyauim nu Judia hir nwowim, simiir hauugiyim nae sima sain aeyim mi simiir diriraerar haiginiuwam. Mi sima yapa yapa nwonira simiir kwoin ara yangwoki, umir nhirim simiir hirar nwowim. Mi sima haime simiir hauugi. ³⁰ Sima hiriinan tirim mi sima Banabas mi Sol sowiir hauugi ti umirim. Mi ti umirim kimidiniya sowa hainam, inkam adiyaowaeyim siyu komii kigiraowiyim om komii Jerusalem hir nwowim simiiram. Iriig.

12

Herot siya yisom aoki Jems siirin mi Pita siirin omaka huyokiyokaiya saiir ini haigigik.

¹ Mi taka iya inkam komiiyin nu kigiraowiyin Herot mi siya tibunbuninkin haiginiugi, kamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim simiirin. ² Siya tibat simsiokikin simiirin Jon siir nomiiyauin Jems, siirin nhiridni nikrip aokiyam. ³ Mi Juda simiir iikamim sima maigimaiga dimusi bi nwokikim, Jems siirin siya nisomaokikin. Mi siya Pita siirin wara asi ninkin haiginikoukripkiigikin. Mi siya Pita siirin ta iya yaewou komii nikwo aeya saiir hininikougikin. Mi ta iya Juda simiir iikamim nipu waisikaiyin siirar niki aekim. Mi ta nae komiyya saiir iniga pasovaka. ⁴ Mi siya Pita siir yankabrinunaowid. Mi siya Pita siir ini huyokiyokaigik. Mi siya Pita siirin kamim yai niniyim iur iriyyar nwirkim simaka ini whinapiyikiugig. Mi sima siirin ni nabie ni nabie waikaokim. Mi ti kamim irim haiiyim hinin hinina waikaokim, nwiyyim nugak mi nwiyyim nabie mi nwiyyim naioka mi nwiyyim niyyaka. Mi Herot siir kwoinin ina yangwokiyyin, iya ta yaewou

nikwo aeya nae komiyya Pasova dapiya saeya digi mi siya Pita siirin wa nini haiwao ikiunakii, Juda simiirim sima nisomaokiyam. ⁵ Mi Pita siya omaka sima huyokiyokaiya saiir nwokaiyin mi sima siirin ina waikaowim. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ina srinanaeyim Adi Komii siirim, siya whindiraerarim siirin. Iriig.

Pita siirin omaka huyokiyokaiya hirankin nini ikiunakikin paekwosim ieya.

⁶ Herot siya ina yaingwowin, Pita siirin waka omaka inkam komiigin nidwokai wakae waniya yai wi saiir hariir nikiunami. Iya bi niki pirinka mi niyaka Pita siya inkam nwisio yaii niniyo sowiir bopwoniya whwonkaowiihin. Sima siir ina kwiso ti inkam nwisio yaii niniyo sowaka ninkin widgikin. Whisin ha wrokikin kam nhirim siir kigiraowiiyim, sima ta omaka huyokiyokaiya saiir ano iirar waikaowiiyim. ⁷ Mi Biyan Inkam Komiiyin siir paekwosimin biri kimiminkikin ini Pita siir kingiina yamikwoniyin ta omaka huyokiyokaiya saiir hir. Mi ta paeya niyayia ini ta omaka saiir hira yimbiamkiya. Mi Adi Komii siir paekwosimin siya Pita siir prisaa saiir ini hogwo iyopswoswo boiniu. Mi siya ina boinin, kira ha dinsiinsasau. Mi Pita siya ina yinsiingiyin. Mi wiiyin sop whiswo ini siir indib hiranki huiwrokiyo mi ini nua yamikiigiyiwo. ⁸ Mi Adi Komii siir paekwosimin siya boin siirin mi kira kariir piuwopa kikogi mi kariir iga ha timi iigi. Mi siya hariinana mi tir mi Adi Komii siir paekwosimin ina swoki boinkiyin mi kariir mwinisa tiyanani mi kira kariir mhoiyya wit. ⁹ Mi Pita siya ta maeyaua huyokiyokaiya saiir haiburgigin mi siya ini Adi Komii siir paekwosimin siir mhoiyya yamin. Mi siya bi mi inokninkinkan ti diminin Adi Komii siir paekwosim ieya tirin. Mi siya ina yaingwowin, kara tari nhwo namisi whini iyie? Tari nhwo whin tani. ¹⁰ Mi sowa ha napniyo, bi nwowinin inkamin yaii niniyin siiram waikaowin siir kwaiburgiko, ha swoki kwapaniiywo nwirin ano whirin si swoki kwaowaikaowin siir swoki kwaiburgiko mi ha napnaniyamwo ano komiiyin, aiyni haiginikouwin idowiiyanin ini sasa haiwaowinin. Mi sowa ini hinda yapigusnaniyamwo. Mi sowa om komii siir yam. Mi siyu whirin siir youapam. Mi biri kimiminkikin Adi Komii siir paekwosimin ina kwaiburgigin Pita siirin.

¹¹ Mi Pita siir kwoinin ina yaingwokiyyin mi siya boin, kara bidi yinokninkinin, Biyan Inkam Komiiyin siya nikropkikin siir paekwosimin. Mi kariirin Herot siir inankin siya nispaiki hainakikin. Mi siyu whiekakim mhoiyya Juda simiir isid ieya tirim naingwowim mi simiir hirankar nikiunakin.

¹² Siya ti dimin iir ninokninkinamin mi siya ina yamin Maria, Jon siir apua saiir omaka aiir. Mi Jon siir inig whirin Makin. Mi iikamim kasaka rani, ta omaka aiir nwowim. Sima Adi Komii siirin hirar srinanaekim.

¹³ Mi Pita siya ta omaka saiir anoin yabanin, siirar yaki kaigakanu. Mi wig ira hir miriyya saiir inigin Rodaka ano saeya yami haiwaoki Pita siirimin.

¹⁴ Mi saeya wakaesibnama, Pita siir yai aiirin mi saeya ini maargimairga ywonama. Mi saeya ano bi niki haiwaokika. Mi saeya ha niwifnama mi kimidiniya simiir iikamim simiir boinmaugik Pita siya ini ano hira nokwowin.

¹⁵ Mi sima saiir yanugaugau, kira pi whaowae! Mi imiimii saeyar nwowa mi ina boinkiya. Niingaka. Kibie idwai. Siya tisi tirar nwowin! Sima boin, wari siir piunain aeya.

¹⁶ Mi Pita siya ini ano iirar kaigikankripkaiyin. Mi sima anoin ha haiwaokiyin siir kigam mi sima ini hindara yanaakiyim.

¹⁷ Mi Pita siya simiir yikidugi, kima yai kipi sisi. Mi sima yayim ina tankiyin. Mi siya simiirin ina boinmauuim, Biyan Inkam Komii siya nikiunakikin kariirin, omaka huyokiyokaiya saiir hirankin. Mi siya ina boinin, kima Jems

siir boinmauu mi nomiiyau nhirim simiir warar ti diminin. Mi Pita siya simiir haiburgigin mi siya ina yamin om whira.

¹⁸ Mi iya ha pirkinkiyakwoka kamim yaii niniiyim, sima ini hindara hinsir whaowaekiyakwokim. Dimusi rani, sima Pita siir bi kigin. Mi sima boin, Pita siya ini pinda yamin? ¹⁹ Mi Herot siya manan napmiriigin Pita siirim hansirin mi siya siir bi kigin. Mi siya kamim yaii niniiyim ini simiir yikin. Mi siya yai ina boin tibmilkimayin kamim yaii niniiyim simiir nisomaowam. Mi Herot siya nu Judia hir haiburgik mi siya om komii Sisaria hiriir yam mi hir ini owou. Iriig.

Herot Siya bidi yaonamin.

²⁰ Herot siya io prasee bi nwokin iikamim ti om whiso, Taia Saidon hiranim simiirin. Mi iripa haingiriyunani mi ina yitim siirim. Mi sima yai Blastas saika kitibmii boinkim, omaka haimeiyin bidi huyokiyokaiyin ti inkam komii nu kigriraowiyin siya whwonkaiiyin mi ta maeyaua siya kigriraowika. Mi sima ina boinanaeyim inkam komii siir ta simiir iowa pi digiyim mi krimiir kwoinim ha naingwowi iikamim krima ti nu iir nwowim, krima naeyim inkam komii siir nu iir sainaekim. Mi sima asi boinanaekim ta iowa pi digiyim.

²¹ Mi Herot siya ikwira yimbinki. Mi ta ii aairin, siya siir piuai miyikim simiirar piuai mi siya ini siir ipii aairar yidwokaiyin. Mi siya simiirin ina yowarkii boinin. ²² Mi iikamim ina kauwok boinkiyim. Mi sima ina boinin, ta yaiya tari inkamni yai rani? Saeya Adi Komii siirar yaiga. ²³ Mi Herot siya Adi Komii siir inig iir bi hainankin. Mi biri kimimankikin, Biyan Inkam Komii siir paekwosimin siya diriraerarkiyin mi Herot siya ini iigi yaewimwharkii aonamin.

²⁴ Mi ti Biyan Inkam Komiiyin siir yaiya ini komiyya ywokiya. Mi omom omomim ini saiirar haigiririr boinyokiyokiyamim. ²⁵ Mi Banabas, Sol sowa om komii Jerusalem hir marii dignaniyo mi sowa ina swoki itwo, om Antioka tiriir. Mi sowa Jon mi siir inig whirin Mak dapiyin siir wara yikunam mi siya ini sowaka yinkin amin. Iriig.

13

Mi sima yimbinki Banabas Sol sowiirin Adi Komii siir yai boinmimauuim.

¹ Mi iikamim naingwo tibmiiyim om Antiok hiranim simiir kam nhirim profetkim mi nhirim tisakim sima ini wara ninin owim. Ti kamim simiir inigim hininin hiningim, Banabas mi Saimon siir inig whirin piu yhuwinankin mi Lusias om komii Sairini hirankin. Sol, Maneyen sowa biya inkam komii Herot siir omaka irua saiirara whwonkaigo. ² Mi iya iikamim Biyan Inkam Komiiyin siir inig hainanim mi sima nae minim ini wara yinkin haiyakiyim. Mi Adi Komii siir naeyu miyikin ina boinkiyin, kima Banabas, Sol sowiirin, ta miya kara boina saiir mariiyim ti imbin tibmii. ³ Mi sima nae minim ha haiya digiyim mi Adi Komii siirim mi srii digiyim mi simiir inanim ina yinkwokiym sowiirin. Mi sowiirin ina swoki ikropkiywo Adi Komii siir mi aiir mariiyim. Iriig.

Banabas Sol sowa nu Saipras hir boinmimauugo yai kibiya saiir.

⁴ Adi Komii siir naeyuin siya nikropkikin Banabas, Sol sowiirin. Mi sowa ini om Selusia hiriir yapiinamwo. Mi om komii Selusia hirin sowa ini siyaaini yani kwiriinamwo. Mi siyaaya sowiirin ini mhu whirin Saipras nikuwuiyin siir hiriir yuginam mi sowiirin hir yatkinugig. ⁵ Sowa om komii Salmis hir yamasu. Mi Juda simiir inkamki nwowiya maeyuim Adi Komii

siir yayim simiir boinimamau. Jon siya sowaka warar yinkin owin sowiir whindiriraerarim.

⁶ Sowa ti mhuusimin Saipras siir yapyokiyokwiywo mi om Komii Pefos hiriir yimbiam. Sowa inkam nwira ini kigi ti omin siir hirin. Ti inkamin siya nop nao kiriekin. Siya Juda hirin profet inkamnan ywowin. Mi siya pi Juda simiirar mi iksisaei. Siir inigin Ba Jisiskin. ⁷ Mi siya simiir inkamin bii nwowiyin siir inigin Sesias Polaskin. Mi siya saika yamwoni Sesias Polas siir kwoinin bimbiiuwi rani. Mi siya yikiugi Banabas, Sol sowiirim. Siya sowiirin minin nikiunakin, siir kwoinin Adi Komii yai wakaeyam naingwowi. ⁸ Mi sowiirin Elimas siya yikidu. Mi ti inkamin nop prasee bi naowikin. Mi sima siirin Ba-Jisis dapikim Grik simiir yaigina hinina dapikim Elimas. Mi siir kwoinin ti simiir inkamin bii nwowiyin, siir kwoin iir kisina haigiyam naingwowi. Mi ti siir kwoin miyikin pi nwoki itkiigiyim. ⁹ Mi Sol siir inig whirin Polkin. Mi Adi Komii siir naeyuin siirar yaninkiuu. Mi siya siir kaonanaeki ti inkamin nop naowiyin mi siya ina boinkiyin siirin, ¹⁰ Kira Setan siir biyan yinisim kungin. Kira siyu miyikim io simiirar nwowikin. Mi niksisaeni siyu mi siyu biye whiekak ikim, ini kiriir waraurar nwowim. Mi kira Biya Inkam Komiiyin siir siyu miyikim imiir tir bumbuwikin. Mi kira ti hiriinan siyu biyeyin siir bi nugiskikin, aniya? ¹¹ Mi wakae panaowin Biyan Inkam Komiiyin siir ina pi saeya tiowi kiriirin. Mi kiriir nhwona pi nhwo kwisae nwoki. Mi panaowin kira pi bie iirin kiginokninkin tani mi kira wi ii prieirig sim kipi niki oki. Pol siya hiriinan yai boinkiyin mi bi kimiminkin Elimas siir nhwona ini nhworiikaka ywokiyin. Mi siya ina priiap priiap amin. Siya minam naingwokin inkam nwirkin siir ina nnkwoim mi siyu siir nsiisimamau apamim. ¹² Mi inkam komiiyin omom omomim kigriraowiyin siya ti diminin siir kigiyan mi siya ina yaingwo tibmiikiyan. Mi siya ini kakar ywokiyin, yaiya Biyan Inkam Komii siya boina sairisian. Iriig.

Sowa om Antiok hiriir yam nu Pisidia siir.

¹³ Pol siya mi inkam nwisu sima siyaliya saiiir kwiriinam. Mi sima om Pepos siir haiburgigim mi sima ina yakiyamim mi om Pega hir yamasu iu. Mi nu Pamfilia hiriir yam. Mi Jon siya simiir haiburgik. Mi siir inig whirin Makin. Siya om Komii Jerusalema hiriir swoki amin. ¹⁴ Sowa om Pega siir haiburgig mi ina yapnamwo om Antioka yimbiam nu Pisidia siir. Mi Juda simiir ii komiia sima ina yamim maeyaua yai boinalya saiiir. Sowa ina ini idwokaifyuwo simaka warar. ¹⁵ Simiir maeyaua yai nidwo boiniya saiiir kigriraowiyim yaowae komiiyim siyuni yayim, bidi bidinanin Moses siya winim mi bidi bidinan profet kamim sima mi winkyim, sima simiir mwain digiyim mi mhoiia sima ina sriiyim, Pol kira mi kinaka miriyyim kamim kima yaigakiniui mi yaiya kima naingwonaniya pi saiiir kwaboin iikamim krimiir kwoin imiir kirie haiginiugikim.

¹⁶ Mi Pol siya ha nokwokiyin mi siir ina ina ysiisimauugiya. Mi siya ina boinkiyin, kima ti iikamim Isrelranim, kima kariir yaiya saiiir wakaeki. Mi ti Judain iikam tani ikim ti tir mi owim mi kima kimiiir kwoinin Adi Komii krimiir Wanin siir hauuam nitim mi kima kariir yaiya saiiir wara dinkin wakaeki. ¹⁷ Ti Isrel simiir Adi Komiiyin siya bidi yimbinkiyin kimiiir yidwi wanwiyaeyim simiir. Mi iya sima nu komii Isib hiiirar niki priywokaigiyim, sima om whirni omin siir nwokim. Adi Komii siya diriraerarkikin mi sima ini isid komii ywokiyim. Mi mhoiia siir kirieka nikiunamkin mi sima nu komii Isib siir haiburgigim mi sima ina yamim. ¹⁸ Mi nuin iikam karamaeyin mi Isrel sima siir nwokim. Mi sima whisariya priywokim, sima nu karamaekim. Mi simiirin Adi Komii siya kigriraowim biewiyim kam nwis

(40) sima priiywokaigiyim. ¹⁹ Adi Komii siir kirieya saeyar tirkiya mi ti nu komii Kenan hiran iikam isid iriyyar whiswo sima ina yaokaokiyim. Mi sima yapa yapa omkin mi yapa yapa yaigingim. Mi ti omim simiir nuin ini Adi Komii siya hauugiyin Isrel simiir. ²⁰ Biewiyim sima ti nu komii siir nwowim 450 gim. Mi ta iyya Adi Komii siya nimbina kamam yai hidiyim simiir mi simiir kigriraowim mi ina ywowim mi profet Samyuel siya ina yimbiamin. ²¹ Mi mhoyiya sima ina sriiyim profet inkamin Samyuel siirim, kira krimiirin inkam komiyyin nwira dimbingi siya krimiir kigriraowim. Mi Adi Komii siya hauugin kwoin miyik Samyuel siir, siya ini Sol siirar yimbiingiyin, siya Kis siir yinisimkin, siya Bensamin siir piugana sair hiran inkamkin. Biewiyim siya kigriraowim simiir kamnwiskim (40). ²² Mi Adi Komii siya nhinikriropki siirin. Mi kimidiniya Devid siir yoknwin okwo haiginiu simiir inkam komii nwowim. Mi siya boinki, kara bidi kigin Devid siirin Jesini yinisimin. Kariir kwoinin ini ti inkamin siiramar naingwo iskiyiyin. Siya wi kariir siyiu imiirar napi. ²³ Bidi bidiniya Adi Komii siya ha boinkin, inkam nwirin wi kara nikropkii Isrel simiir isidin siir whindiriraerar haiginiuam. Mi siya hiriinan tirin mi siya Jisis siir yikropki krimiiram krimiir dimin biyie biyeyim simiir niinak itkiigigiyim. Mi siya Devidni piugana sair hirankin. ²⁴ Jisis siya bi niki itkin. Mi taka iyya Jon siya yayim sair boinmimauugim Isrel simiirin mi simiir mhai kwoinim wi nwoki kisina haigiyim mi op wa nwoki baptaisim. ²⁵ Jon siya ta miya sair marii digiyin kingiina nwokin. Mi siya boin kima panina naingowowi, kara yipikin? Ti inkamin kima nwokwokinin kara si rani. Kima waka! Inkam nwirin wi kariir mhoyiya niti, siya inkam komiigin, kara inkam kingin, komii rani. Niingaka. Kara inkam biyenankin. Iga siya niinaniya wi sair uridin siirin wa whro rani. Niingaka. Jon siya hinina boinkikin.

²⁶ Kima ti nomiiyauim, kima kariir brogaeyin siir yinisimkin, kima tir nwowim. Mi kima kariir yayia sair wakaeki mi ti iikamim Judan iikam tani mi kima ini tirar ninkin owim mi kima kimir kwoinim Adi Komii siir hauugiyam nitim mi kima kariir yayia sair warar dinkin wakaeki. ²⁷ Tikamim om komii Jerusalem hir nwowim mi simiir biyan inkam ima mi ti inkamin siir bi sibgu ninokninkin. Mi digworaekwo hoimgakim sima Jisis siir tirim bidi bidininan profet kamim sima winin ti digworaekwowim tariinanin bidi yimbiniyim. Juda simiir ii komii komiyyim sima ti profet kamim simiir yayim pi simiir mwaini. Mi sima simiir sibgu ninokninkin tani. Niingaka. ²⁸ Mi sima siirin yai biyie kwir bi tisiryiskaigim. Niingaka. Mi sima ina kauwok boinkiyim Pailat siiramin, siya ti tirki siyiuin siir prii isomaokiyinin. ²⁹ Sama bidi diriraerar digiyim digworaekwo whiekakim biya profet kamim sima winkiyim yayim siirim. Mi sima siirin paeyin hiniya nirioninkinin siir hirankar swoki iniski hai. Mi sima siirin siyano whirin siir ini haigigik. ³⁰ Mi Adi Komii siya swoki hidninsiin idwoki siirin ie hirankin. ³¹ Ti kamim biya Jisis saika napmriiyim mi sima nu Galili siir haiburgigim mi ini om komii Jerusalem hiriir yamim. Mi ti kam kaimwowim Jisis siya simiir hiriyyar swoki imbiyam. Mi sima ini siirar kigim ii whiekakim. Ti diminin sima kigin mi ini iikamim simiir boinmimauuwim.

³² Mi krma ta yai kibiya kimii asi boinmimauuwi ti diminin Adi Komii siya nimbinkikin, krimiir yidiwi wanwiyayim simiir hauugiyim. ³³ Diminin Adi Komii siya nimbinkiyim krimiir yidiwi wanwiyayim simiir mi tariinanin simiir yinisimkin krimiir tiriir bidi yimbiniyim, Jisis siya wa swoki insiin idwowi ie hiranki, hiriinanam tirkikim. Ti yayim ta yokwo Sam kwisa sair winkiyim. Mi saeya hinina boinkim, kira kariir yinisimkin. Mi tariinanin kara ini kariir Adi ywowin.

³⁴ Mi siya siir ie hiranki kinisiin idwoki. Mi siya mhoiyya wi swoki ao rani. Niingaka. Adi Komii siya hiriinan boinkikin.

Dimin kibiki kibiyin kara wi kimiir hauugii. Biyya kara ti diminin Devid siiram niki boinkin siir hauuim.

³⁵ Mi yokwo Sam kwira ya iriipi hiriinanar mi boinkika.

Mi kira wi kiriir inkam kibiki kibiyin siirin wi ienau hirar kignisu whiigrimgrinkinkaeyam tani. Niingaka.

³⁶ Hya Devid siya niki owin mi siya ta Adi Komii siir mai maiyika saiira niki miriyyin mi siya ina yaonamin. Mi siirin, siir brogaeyin siir hiriinanar swoki haingikaigi. Mi siya ini ie hirar whiigrimgrinkinkaeyamin. Siya ta yaiya yokwo Sam nwowa saeya Devidni biri win boinkika. Niingaka.

³⁷ Ti inkamin Adi Komii siya ieyankin hidninsiin idwowin siir pua ienau hir bi whiigrimgrinkinka. Niingaka. ³⁸ Kima ti nomiiyauim kima bidiya yinokninkin ninim. Krima ta yaiya saiirin hinina boinmauwuwi kimiirin, ti inkamin siya krimiir dimin biyeyim simiirsi nankab ougin. ³⁹ Moses siir siyiu komiiyin krimiir dimin biyeyim wi siya niinak rani mi krimiirin wi siya nikiunaowid rani mi krimiirin wi inkam maiyik dap rani. Niingaka. Ti inkamin siyairgin iikam whiekakim krimiir dimin biyeyim simiir niinak itkiigiyanin. Mi yipikin inkamin naingwo tibmii mi siirin wi Jisis siya piriyaog haiginiuwu mi siya wi rirmiyya nwowi. Mi krimiirin wi siyar swoki ikiunawidi. Mi siya krimiirin wi iikam wadieya nikiuwi. ⁴⁰ Mi kima ha hirgiugiuwun ti diminin profet kamim biyya sima wina yaiya saeya nitisi. Sima hinina boinkikim, ⁴¹ bidi bidinanin propet kamim sima hinina boinkikim,

krima ti kamim ngbumbuwanim kima wa timi kinankiuraraowin mi wi saiir saiira timi naingwokwonanae. Wim wi saeya griritkaigii. Kara ta kimiir iyya kima niki owa, kara mai komiyya tariinanin saiirar miriigin. Mi inkam nwiirki ta maiya saiir miriyyim naboinkin kima saiirimin wi naingwo tibmiinan tani.

Pol siya hinina boinkikin.

⁴² Mi iyya Pol, Banabas sowa ta maeyaua yai nidwo boinaiyya saiir haiburgiko mi ina yapniyamwo idowiiya hiriir. Mi sima ina nhinkigiyim. Mi sima ina boinkiyim, sowiirin, ini wakae namwo kowa! Aka Judami ii komii kwira kowa wa swoki it. Mi wi ta yaiya saiir swokini boinmimauuni krimiirin. ⁴³ Mi iikamim ta maeyaua yai nidwo boinaiyya hir wakae dignamim mi sima ina nhinkigiyim. Mi Juda iikam nhirim mi kam nhirim, Juda iikam tani mi tiki Juda iikam tani simiir kwoinim ina kisina haigiyim. Mi sima ini Juda iikamim simiir siyiu siirarar ywowim. Ta maeyaua yai nidwo boiniya saiir haiburgim mi sima ini Pol, Banabas sowiir mhoiyya yamim. Mi sowa yayim ina boinmimauuim, hinin kima daingworinu ta Adi Komii siir naingwobumbuwa wi kimiir hauugii.

⁴⁴ Juda simiir ii komii kwira iikamim ti om komii siir nwowim, sima nit swokiyim pariiparii, ta Adi Komii siir yaiya sowa boina saiir nini wakaeniyim. ⁴⁵ Iriipi hiriinan Juda hiran Biyan Inkam Komiiyim ina kigim iikam whiekakim maeyau kwirua nwowi. Mi sima ina kigmairim ta sowiir mi aiirimin mi simiir kwoinim simiirin ini haugihugi whyiekiyim. Mi sima ini yai biyeyim simiir yigbumbuim mi ini Pol siir yayim simiir yanugaugauwim. ⁴⁶ Mi Pol sowa Banabas simiirin yamwo aiirar boinmimauugo. Mi sowa boin, krira ta yai kibiya Adi Komii siira bu Juda iikamim kimiir boinmimauuniyam nitkwo. Mi kima ta yai aiirin digiumii haingigim, aeya wim kima boinae mi nim krima ti kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyyin siirin wi hai rani. Mi wakae kima! Panoo krira pi kimiir haiburgigi mi krira

pe iki isid whirin siyim nami. Mi ta yaiya pe simiir nini boinmauugigi, sima Juda simiir iikam tani. ⁴⁷ Biyan Inkam Komii siya haniina boinkikin kariirin, kara kimiir nimbingikim siyu miyik iki iikam isid whirin simiir nisiimauuwim Juda iikam tani siyiuin nitmaisok okwowiin siir. Mi kira ini pae niyanaan ywowin, simiir niuya haiginiuwam. Mi iki om whiekakim ti nu iir nwowim, simiirin wi ti yai aiir boinmauwi kira. Mi simiirin wi siyiuin nitmaisok okwowiin wi kira pe yisiisimauu haiginiuwun.

⁴⁸ Mi iikamim Juda iikam tani sima ta yai aiir wakaeyim mi simiir mhi kwoinim ini wadieya ywokiim. Sima ini maingimairga ywokiim ti Biyan Inkam Komiiyin siir yaiya aiirim. Mi iki iikam whiekakim Adi Komii siya nimbinim, kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siir haiyim. Mi sima ina yangwo tibmiiyim.

⁴⁹ Mi Adi Komii siir yaiya ini ta maeyau aiir yamkiya. ⁵⁰ Mi Juda simiir biyan kamim sima ini hopsowoiu wigim inigakim Adi Komii siir inig iir hainaniyim simiir kwoin imiir. Mi Biyan Inkam Komiiyin ti om komii siir nwowiim simiirin warar. Mi sima ina yigbumbuim Pol, Banabas sowiirin. Mi sima ina kauriirgiyim sowiirin sowa ti nu iir kipi nwo. ⁵¹ Iriipi hiriinan mi sowiir iga hir nwowim sinim ini ti omin siir yikrimkrinkigigin. Mi dimin biyeyin ini simiir hirar ywokiim. Mi sowa ini om komii Aikoniam hiriir yamwo. ⁵² Mi iikamim naingwo tibmiiyim om Antiok hiranim sima ini maingimairga kana ywowim. Mi Adi Komii siir naeyiun siir kirieya ini simiir yaninkinu iuwim. Iriig.

14

Inkam nwisu sowa om Aikoniam hir mriigo.

¹ Mi om Aikoniam hirin, sowa hiriinana swokini tiriu. Sowa ina yapninpokainamwo Juda simiir maeyaua yai nidwo waka sair mi yai hir ini okwo boinu. Mi iikam isid komiiyin Judainim mi Grik an ikim, sima ina yangwo tibmiigiyim. ² Mi Juda iikam nhirim bi naingwo tibmiigim mi sima iki iikam nhirim Juda iikam tani, simiir kwoin imiir ini hopsowoiu. Sima io ti Jisis siir isidan inkam nwisu sowiir nwowim. ³ Mi aposel inkam nwisu sowa om Aikoniam hirin ii kasaka bi nwoko. Mi sowa ini kirieya ywonamwo. Ti Biyan Inkam Komii siir yai aiir boinmimauuwim. Mi sowiir inim ti Biyan Inkam Komiiyin siya kirie haiginiu mi sowa kiriepai kiriepaiyim ina tiramwo. Ta kirieya Biyan Inkam Komiiyin siya nisiimauuga iikamim simiir. Ta siir naingwobumbuwa mi sair yaiyim ini kaimwowa ywowim. ⁴ Mi ti om komiiyin siir hiran iikamim sima isido whisa ywo. Mi nhirim Juda maka ywo mi nhirim aposel inkam nwisu sowakar ywo.

⁵ Mi mhoiya kam nhirim Judan iikam rani mi Juda sima ina nhinamim. Mi ti isid whiso simiir biyan iikamim sima nhinam sima Pol, Banabas sowiir diriaraerbumbuim naingwokim. Sima sowiirin siiyani kaiyimik aokiim naingwokim. ⁶ Mi sowa ta io aiir bidi hirnao. Mi sowa nu Likionia hiran om komiiyo Listra mi Debi om nhirim sowiir kingiin nwowim, simiir hiriir yidamam. ⁷ Mi sowa ta yai win kibiya Jisis siira ini omom omomim simiir yaboinmamauyokiyokiiyamwo. Iriig.

Pol, Banabas sowa om Listra hir mriigo.

⁸ Mi om Listra hirin, inkam nwirin ini hir nidwowin, siir igao bidi yinsimsirunamwo, siir apua aeyar naokaininkikiin siirin mi hiriinana nwokin. Tiki inkamim siya bi swoki apririr sraniyin. Nningaka. ⁹ Mi siya wakaeki Pol siya Adi Komii siir yai aiir boinmimauuin. Mi Pol siya siirsiira kaonanaei. Mi ini siyar kigiin ti inkamim naingwo tibmii dig

namwo iwwin mi siya wi wadieyar nwowi. ¹⁰ Mi Pol siya igao yaiya boinki, kira dinsiin okwoki! Mi siya bi kimiminkikin ina yinsiin okwokiyan mi ina yopnatkiigiyyamin mi siya ina yapririrkiyin. ¹¹ Mi iikam whiekakim ti diminin Pol siya tirkiyin siir kigiyyim mi sima nu Likionia simiir yaigina saair kauwok boinki! Krimiir wanin ini inkam piua swoki imbiniyin. Mi tapa tisi krimakar nwowim. ¹² Mi sima Banabas siirin hiniina mi dap Sus mi Pol siya yai boinan inkamkin mi Sima Pol siir inigin Hemis asi dapkim. Ti inig whiso Sus mi Hemis dapiyo, yim simiir wanmi digworaekwokim, simiir inig imiir hainanikim. ¹³ Ta omaka Sus siir inig hainaniya ini ti om komiyyin siir yaba miriyya. Mi prismi yaowae adin ta omaka saair kigiraowiyin mi bulmakau ii nhirim ina hainamim. Mi kipim ina yomboboriuninkinim mi ina hainamim. Mi ti om komii siir ano'in siir kingiin yamwoiu. Mi iikam whiekakim sima warar yitim digworaekwowim sowiir hauugiyim. Mi ti digworaekwowim sima sowiir hauuwim, biyya sima simiir wanin Sus siirin hiriinan naeyim simiirar mi inkim imiyyaekim. ¹⁴ Mi aposel inkam nwisso Banabas, Pol sowa, ta hiriinan yaiya saair wakaeyo mi sowa ina kigo. Mi sowa ini io simiir ywowo. Mi sowiir yuiso ina yinikibimbirgiyo. Mi sowa ini iikamim simiir bopwoniya iwttinopkainamwo. Mi sowa ina kauwokiyo, ¹⁵ kima ti kamim kima hiniin dimusi tirkim? Krira inkamaigo, krira kimiir hiriinanaigo. Krira Jisis siir yai win kibiya kimiir boinmimauuam nitko. Mi kima ti siyyu biyyeyim simiir duguski. Mi kima Adi Komiiyan krimiir yaimin dimin wakaeyiyan siiramar daingwo tibmii. Nu ninomor mi whiik komii komii ikim mi digworaekwo hoimgakim ti nwowim siya nonkwokwokim. ¹⁶ Kibie! Biyyan iyyim iikam whiekakim ti nu siir nwowim siya simiirar kigninkinkin. Sima simiir kwoinka naingwo diriraerarkim. ¹⁷ Mi siya bi naguprakaigin. Mi kima pi siirim whaowae rani. Nningaka. Mi siya kimiirin dimin miyyik iirar diriraerar haiginiugin. Mi naowin ninomor kou hir nwowin pa mi diriraerarki kimiirim mipa mi kinaini. Mi naeyim siya diriraerarkiyim ini wadieya yimbiamim. Mi naeyim siya dig haiginiuwi mi kimiir kwoinim maigimaiga asi nwowi. ¹⁸ Mi sowa ta yaiya saair boin digiyo mi sowa miinan nap mirii nanaeko iikamim simiir nikiduwwim. Mi sima ti wraisuim nanag hainamim sowiir kipi hauu biyya simiir wanin Sus siir hauuwim mi siir hiriinan. Iriig.

¹⁹ Mi Juda iikam nhirim om Antiokanin mi om Aikoniaman ikim, sima ina yitim. Mi iikamim simiir kwoinim sima ini hopswoni. Mi sima siyya minin ina kaiyimikim Pol siir. Mi sima Pol siirin ini om komii siir yaba hiriir kinaniyamim. Simiir kwoinim ha naingwokim, siya naowigusami. ²⁰ Mi iikamim naingwo tibmiyyim sima ini siirar yokwo kaeyokaiyim. Mi siya ha ninsiingiyin, ini oma hiriirar swoki apninopkai namin. Mi igwira siya Banabas saika yam om whirin min nikiuwiyyin Debi hiriirin.

Mi Pol Banabas sowa nu Siria hir nwoin omisimin Antiok mi sowa hiriir swoki am.

²¹ Mi sowa ta yai win kibiya ti omin siir hiran iikamim simiir boinmimauu haiginiu. Mi sowa hiriinan tirkiyo mi iikam whiekakim ina yaingwo tibmiigiyim. Mi mhoiyya sowa ina swoki amwo ti simiir om whoimim Listra mi Aikoniam mi om Antiok hiriir. ²² Mi ti om whoimim iikamim naingwo tibmiyyim sowa nwoki whinkinsiis haiginiuwi simiirin. Mi sowa simiirin hanngi boinanae. Mi kima kimiir naingwo tibmii aiirin donkworinukripkai. Biyya krima siyyuin hikpai hikpai haliyin mi siir tiki hopnin apnam. Mi mhoiyya krima wi ti Adi Komii siir om kibiyin iikam whiekakim mi digworaekwo ikim simiir kigirkakiyyin wi siir nami. ²³ Mi sowa kam adi yaowae nhirim simiirin siyyu komii kigiraowam yimbin. Mi omkakim Adi Komii siir

inig hainaniyim omom omomanin simiir hiran iikamim naingwo tibmiiyim simiirir warar. Mi sowa Adi Komii siirim sriyo mi nae minim ini wara haiyakiyim. Mi sowa ti iikamim naingwo tibmiiyim Inkam Komiiyin siirara hauswokiyim, siya kigriraowam.

²⁴ Mi mhoiyya sowa nu Pisidia sowiir boponau aiir yapam. Mi nu Pamfilia hiriir yapnimbiiyam. ²⁵ Mi sowa om komii whirin Pega yai hir boinmimauugik. Mi mhoiyya sowa om Atelia hiriir yapiinam. ²⁶ Mi om Atelia hirin, sowa siyaiini yani kwiriinam. Mi siyaiyya sowiirin, om Antiok hir swokaka atkinuugig. Biyya ti omin iikamim Adi Komii siirim naingwowyim mi sima Adi Komii siirim kwisboinki, ti inkam nwisowiiiram miyya sowa mriiyya saiir kirie haiginiuwim. Mi sowa hiriinana tiro mi sowa ina swoki imbiyamwo ti om iiarar.

²⁷ Mi iyya sowa om Antiok hiriir nimbiiyamwo mi sowa iikamim naingwo tibmiiyim simiiramnin ina yikiuna digim, sima maeyau kwiruwa nwowim. Mi sowa ina boinmimauuim digworaekwo whiekakim Adi Komii siya sowiir whindiriraerarim. Mi sowa ina boino, Adi Komii siyar niyyok haiginiugikin kriiir siyiun iikam nhirim Juda inkam tani ta Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuim. Mi sima wi nwoki aingwo tibmiiyim. ²⁸ Mi sowa iikamim naingwo tibmiiyim simaka ii kasa bi nwoko. Iriig.

15

Iikam Whiekakim naingwo tibmiiyim ini om komii Jerusalem hirara yaingiriyuuuim

¹ Mi nu Judia hiran kam nhirim, sima ina yapiinamim om Antioka hiriir. Mi iikamim naingwo tibmiiyim yai simiir ini boinmimauugig. Mi sima boin mi kima siyiun Adi Komii siya haugiyin Moses siir kima siir tir karam mwowi mi kimiir mioisim kitiyopnir hai karamae mwowi mi Adi Komii siya kimiirin wi wara kaoprigi okwo rani. Niingaka. ² Mi sima hiriinan yai boinkiyim mi Pol sowa Banabas sowa io prasae bi nwoko simiirin. Mi sowa simaka yai prasae bi niiniinsaoko. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima yikropki Pol, Banabas sowiirin. Mi kam nhirim om Antiok hiranin sima ini wara yinkin amim om komii Jerusalem hiriinin, ta yaiya saiir nini bointibmii kimaigikim aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyi komii kigriraowiyim simakar.

³ Mi simiirin iikamim naingwo tibmiiyim sima nikropikim. Mi sowa ti nu komii whiso Finisia mi Sameria sowiir bopwo hir napamko. Mi iikamim naingwo tibmiiyim ti nu whiso sowiir hir nwowim omisisimim simiir hiran iikamim simiir ini boinmimauuwu ta yaiya. Mi sowa simiirin hinina ini boinir, Adi Komii kriiir Wanin siya bidi kisina haigiyin iikamim Juda iikam tani simiir kwoinim. Mi nu Finisia mi nu Sameria hiran iikamim mi sima ini maingimairga taokitaoka ywokiyim Pol siir yai aiiramim.

⁴ Mi sowa om komii Jerusalem hiriir nimbiiyamwo mi iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim mi aposel kam ikim mi inkam adiyaowaeyim siyi komii kigriraowi ikim, sima sowiir boin wadiewin. Mi Pol, Banabas sowa digworaekwo whiekakim Adi Komii siya tirim sowiir mi simiir ini boinmimauuwu. ⁵ Mi Farisi simiir iikam nhirim naingwo tibmiiyim sima ina yinsiin okwo boinkiyim, kam nhirim Juda iikam tani simiir, simiir mioisim ti kitiyopnirnir hai. Mi kima simiir boinki, sima Moses siir siyi iir dap.

⁶ Mi ti aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyi komii kigriraowiyim sima iripa yidwo hid boinai ta yai aiirim. ⁷ Sima yai whiekakim boinai digiyim mi Pita siya ina yinsiin okwokiyin. Mi siya simiirin ina boinkiyin, ti nomiiyaum! Kima bidi yinokninkinim. Adi Komii siya hid haiginiugikan

miiyim krimiir. Mi bidi bidiniya kariirin siyar nimbangikin ta Jisis siir yai win kibiya saiir boinmimauuwam iikam nhirim Juda iikam tani sima wakaei mi sima wi wara nwoki angwo tibmiiyim. ⁸ Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yinoknankin simiir kwoinim. Mi siya ina mi inoknankin iikamim Juda iikam tani simiir kwoinim. Mi siya siir naeyuin ini simiir hauugiyin krimiir hauugiya saiir hiriinan. ⁹ Mi siya Juda iikam tani simiirin yaeya siyiu whir bi tirikin mi Juda iikamim simiirin yaeya bi mi tirikin. Niingaka. Iikamim siiram naingwo tibmiiyim simiir dimin biyieyim wi Jisis siyar whinkaoprigi okwowi. ¹⁰ Mi kima tariinanin Adi Komii siirim dimusi kinankiuwi? Mi kima ti iikam nhirim Juda iikam tani naingwo tibmiiyim mi kima hik simiir dimusi hauugim? Biya krimiir yidiwi wanwiyaeyim mi krima ti hik hininim simiir haiyim wi dig nwo rani. Niingaka. ¹¹ Mi krima ha naingwo tibmii mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir naingwobumbua wi saeyar swoki kaoprignaowidi krimiirin. Mi simiirin iriipi hiriinan wi wara mi inkin kaoprigi okwowi. Pita siir yaiya ini dig ywokiya.

¹² Sima ti iikamim yai bi boinmimankim simiir winim Pol mi Banabas sowiir yayama mauugim. Mi sowa simiirin min boinmimauugim dimin kirie komii komiiyim Adi Komii siya diriraerarim Juda iikam tani simiir mi sowa simiir boinmimauugim.

¹³ Mi sowa ta yai aiir boin digiyo mi Jems siya ina yisiin okwo boinkiyin ti nomiiyauim! Kima kariir yai aiir ti wakaeki. ¹⁴ Saimon siya krimiir bidiya iki boinmauwuin hinin, Adi Komii siir kwoinin ini simiiramar yaingwo hirirugiyin ti iikamim Juda iikam tani simiiram. Mi siya kiyaina iikam nhirim simiirin, sima siir isid nwowim. ¹⁵ Mi taka yaiya profet kamim sima boina mi saiir hiriinanairga. Mi sima David siir isid iiram win boinkikim. Taka yaiya hinina boinkika,

¹⁶ krimiir Biyan Inkam Komiiyin siya hinina boinkikin, mhoyiya kara swoki iti mi ta Devid siir omaka nakainam ya wi kara swoki haininasiin okwowi. Mi iki saiir digworaekwo nhirim, biyie nwowim, yim wi yaeya kara swoki grab marii. ¹⁷ Mi iikam nhirim Juda iikam tani yim wi kariiram wit. Mi iki iikam whiekakim nu whiranim kariiram naingwo tibmiiyim, yim iriipa hiriinan kariir waraigim. Mi siya hinina boinkin. ¹⁸ Biiki Biyan Inkam Komiiyin, siya ta yai aiir bidi boinin.

Mi tariinanin siya ina swoki boinkiyin,

¹⁹ mi Jems siir yaiya tasa niki amyokiyokiya. Kariir kwoinin hininingin, iikamim Juda iikam tani simiir kwoinin ina kisina haiginamin Adi Komii siirim mi krima simiirin kiigi kipi ninki. ²⁰ Niingaka. Krima simiirimin yokwo ti win hauugi. Mi simiir yokwowa hinina win boinki mi sima siyiu biyie whiekakim uruwai siyaowainiyim simiir duguski. Mi sima hinanaeni siyiuin siirsi dapiyok. Mi sima iki wraisuim niyara sima nimborkrimkrikiu aokiyim simiir kipi nae. Mi sima wraisupai wraisupaiyim simiir nhe imiir kipi mi kwiyae. ²¹ Krima dinoknankin, biya hiriinan mi tariinanin iriipa hiriinan iki om komii komii whiekakim inkam kakaigim, Moses siir siyiu komii siir yai imiir boinmimauuam. Mi sima siir yai aiirar mwainikim maeyauim yai sima nidwo wakaeiyim simiir. Mi Juda simiir ii komii komii ikim. Iriig.

Sima yokwo iki iikam nhirim Juda iikam tani Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim simiirin win hauugi

²² Mi aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigiraoowi ikim mi inkam ima sima yai maeyauu kwiruwam minam nidwo binaigim, inkamwo nwsa nimbinkiyim Pol, Banabas sowaka namim, om Antiok hiriir. Mi ti

inkam nwisio sima nimbino sowiir inigo Judas mi siir inig whirin Basabas mi nwin, Sailaskin mi iikamim naingwo tibmiiyim simiir biyin ini sowa yowowo.

²³ Yokwo kwira sima sowiir win hauugiya Juda iikam tani simiiram mi saiir yayim hinina win boinkikim, krima aposel kamkim mi krima inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim krima kimiir nomiiyaukim. Krima winkika ta yokwowa kimiirim ti nomiiyau nhirim, Juda iikam tani om Antiok anim mi nu Sirianim, kimiirim. Ti akamim! ²⁴ Krima bidi wakaeyim! Krimiir kam nhirim kimiirim nitkim mi yayim sima boinim kima ini kakar ywokiyeim. Mi kimiir kwoinin sima pridaiginugim. Mi krima simiirin hiriinan bi boinkikim. ²⁵ Krima ta yaiya saiir wakaeyim mi krima ini kwoin whirua ywowim. Mi krima ina boinim, nim inkamo nwisio ti ikropki kimiirim ti krimiir nomiiyau wadie nwisio sowaka Banabas Pol. ²⁶ Mi sowa naosi bi naingwoyimiyoko, krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraisi siir mi aiir napmiriiyamin. ²⁷ Mi krima Judas Sailas sowiir asi nikropkiko, ta yai aiirin pi sowiir yaiga nini boinimamaunuyim kimiirin. ²⁸ Mi Adi Komii siir naeyiu miyiyikin ini krimaka nwowin. Mi krima yai bidi kitibmii boinim mi krima kimiirin pi yapa hik kwiri swoki inkin hauugi rani. Niingaka. Mi kima ti hiriinan dimin iirarar tir. ²⁹ Mi kima wraisuim sima nisomaowim mi uruwai siyaowaini hauuim, kima simiir kipi nae. Mi kima wraisuim ni ara sima nomboru aokiyim simiir kipim kipi mi ae. Mi simiir nhieyim kipi mi kwiyae. Mi kima hinanaeni siyiuin siirsi dapiyok. Kimasiya kigriraona mi ti hiriinan siyu iisi dapiyok. Mi kima wi wadieya sibgu okripkai. Ta yokwowa ini digyokiya.

³⁰ Iikamim sima nikropkikim mi sima om Antiok hiriir yapiinamim. Mi sima iikamim naingwo tibmiiyim simiirin ha nikiunamim maeyau kwirua haingiriyiu owim mi ta yokwowa ina hauua simiir. ³¹ Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ta yokwowa saiir mwainim mi sima ini maingimarga ywokiyeim. Ta yaiya simiir whinkinsis haiginiuga sima winkiya. ³² Mi profet inkam nwisio Judas, Sailas sowaigo mi sowa yai miyiyik miyiyikim iikamim naingwo tibmiiyim simiir asi boinimamauugo mi simiirin sowa whinkinsis haiginiugo. ³³ Mi sowa om Antiok hirin ina iki onanaeyo bi namsasaugo. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima sowiirin ina boin wadiekiywo. Mi sima ina swoki ikropkiywo simiiramar. ³⁴ Mi Sailas siir kwoinin ina yaingwowin, kara wi om Antiok tirar nwowi.

³⁵ Mi Pol, Banabas sowa om Antiok hir nwoko. Mi sowa kam nhirim simaka yinkin miriiyim, iikamim simiir nisiisimauuam Adi Komii siir yai aiir. Mi Biyan Inkam Komiiyin siir yai win kibiya saiir boinimamauuum.

Pol, Banabas sowa ini yapa yapa yamkiywo

³⁶ Mi mhoiyya bwana nhirim bidi yakaigiyim mi Pol siya Banabas siir boin, krira swoki ami iki nomiiyauim om komii komiiyim simiir nwowim simiir swoki apkig ami biya krira boinimamauuum Biyan Inkam Komii siir yayia saiir. Mi krira simiir ninokninkinim, sima ina namisi sibgu owim, iyie? Niingaka. ³⁷ Banabas siya minam naingwokin Jon siya saikar namim mi siir inig whirin Makin. ³⁸ Mi Pol siya ina boinin, ti inkamim biya krimiirin nu Pamfilia hir haibugikin mi siya mi kriraka miriiyam wara bi nitkin mi krira siirin wi wara kipi nikiunam. ³⁹ Mi sowa io ti dimin iir haningi ywonanae. Mi sowa iripa bi miriigo. Mi Banabas siya Mak siir yikiunam mi sowa siyaa ira saiir kwiriinam mhuusim whirin Saipras siir hiriir namam. ⁴⁰ Mi Pol siya Sailas siir yikiunam mi ini sowa yamwo. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima boin, Adi Komii siir naingwobumbuwa saeya wi kowaka nwonami.

⁴¹ Sailas sowa Pol nu Siria mi nu Silisia ti nu komii whiswo sowiir bopwo hir napamwo mi iikamim naingwo tibmiiyim simiir whinkinsiiskim sowa. Iriig.

16

Pol siya Timoti siir yimbin saika namam.

¹ Pol siya wara yinkan am om Debi mi om Listra sowiir hiriirin. Mi om Listra hirin inkamin naingwo tibmiiyin nwira nwowi. Siir inigin Timotikin mi siya Juda wiga saiir yinisimkin. Saeya bidi yaingwo tibmiiya. Mi siir adin Grik inkamkin. ² Sima iikamim naingwo tibmiiyim om Listra mi om Aikoniam hiranin, sima siir siyu imiir boinkin, Timoti siya inkam wadiekin.

³ Pol siir kwoinin ha naingwowi Timoti siya saika wara namim. Mi siya siirin ina yikiunaniyin. Mi siir mioisa ina kitiyopniir haiya. Siya Juda kamim hir nwowim simiirsi naingwokin mi ti hiriinan siyuin siir asi tirkin. Juda iikam whiekakim siir ninoknankinim Timoti siir adin Grik inkamkin. ⁴ Pol, Sailas mi Timoti sima ina yapnamim om komiiyim simiir. Mi ta yaiya aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyu komii kigiraowi ikim, biya sima nimboitibmii kimaiya iikamim naingwo tibmiiyim om komii Jerusalem hiranin simiiram mi sima ti kam nwoimim simiirin saiirar swokini boin naingwo iu. Mi sima boin, kima ti siyu iirar ti swoki ap. ⁵ Mi omom omomim ti kam nwoimim sima naboimamauuim simiir hiran iikamim naingwo tibmiiyim ini komiiyar ywokiyyim. Mi inokininokin simiir isidin wi komiiyar nworaraowi. Iriig.

Pol siya whinkigimikwinkin nu Masedonia hiran inkamin siirin.

⁶ Mi sima ti nu whiso Frisia mi Galesia sowiir boponiya napamo mi Adi Komii siir naeyuin siya boinikidugi, kima nu Esia hirin wi yai kipi nini boinmimauuiu. ⁷ Mi sima nu Misia hir ini apieyokmainaki. Mi sima minam tirkin, pi nu Bitinia hiriir napninopkainamim. Mi ini Jisis siir naeyiu ieya yikidunaowidim simiirin. ⁸ Mi sima nu Misia hirin asi napkindiyugikim. Mi sima ina yapnaniyim om Troas tiriir. ⁹ Mi niyaka Pol siya dimin whirin nhwonan whinkigwinkin. Mi inkam nwirin nu Masedonia hiranin siya ina yinsin okwo kauwok boininaekiyin Pol siiram. Kira wara whii komiia solwara nikiuwiya saiir whii mirmiiya tiriir wit! Nu Masedonia tiriir, krimiir nini whindiriraerar haiginiuniyam. ¹⁰ Pol siya ti dimin iir bidi kigiyyin mi krima bi kimiminkikim ini digworaekwo imiirar diriraerar namim nu Masedonia hiriir namimin. Krima bidi yinoknankiyim Adi Komii siya nikiugikin krimiirimim. Yokwo Komii saiir yai win kibiya simiir boinmimauuim. Iriig.

Lidia Saeya bidi yaingwo tibmiiya.

¹¹ Mi krima siyaa aiirin om Troas hir nwowa saiir yani sain kwiriinam. Mi ta siyaaia ini om Samotras hiriirar kigiriinama. Mi iigwira om Niapolis hiriir yakiyam. ¹² Mi krima ti om iir haiburgigim mi om Filipai hiriir yapnambiyam. Biya siya ti omin Rom hiran iikam nhirim sima nini kripkii whanikin. Mi ti om komiiyin ini nu Masedonia siir nu haimii iir nwowin. Krima ii kasa bi niki onakikim ti om iirin. ¹³ Mi Juda simiir ii komiia krima om iir haiburgigim mi ina yapniyamim ti ie siir kingiin hiriir. Ha naingwokim ta opa saiir kingiin hirin, saeya nhwo kwiskak maeyaugi niuwi. Mi ta opni maeyaua krima kigi wig nhirim hir nwowi. Mi krima yai simaka yidwo boinai.

¹⁴ Wig ira saiir inigin Lidiaka. Saeya ta wiga Adi Komii krimiir Wanin siir inig hainan kirieka. Mi saeya ta yai aiir wakaeya mi saiir omin Taiatairakin. Mi saeya yuis pariidnan pani miya saiir miiiga. Mi saeya umir pi saiir siyar mi ha. Biyan Inkam Komiiyin siya kisina haigikin saiir kwoinin mi saiir

wiina ini yaiya Pol siya boinkiya ini saairima mauugiya. ¹⁵ Mi saairin op ina baptais haiginia mi saika iripa omaka irua whwonkaiyim simiirin warar. Mi saairin op ha baptais digiya mi saeya boinki krimiirin, kima kariirin ha naingwowi kara Biyan Inkam Komiiyin siirim bidi yangwo tibmiikikina mi kima pa nwoki itim kariir omaka aairin. Mi saeya krimiir boinanaeya mi krma ini saair yai aairar mi wakaeyoknanamim. friig.

Pol, Sailas sowiirin omakanau huigrpkiikikaigo om Filipai hir.

¹⁶ Mi iigwira krma ti ieyin siir kingiin hiriir napnamim mi Adi Komii siirim ini sriiyu ta maeyau aair. Mi wig ira mi nanga priimiriya saeya krimiirin siyiu hir yapyiskaiwin. Mi saeya ta wiga uridyu biyieki bidi yinkiniukikaiya. Mi saeya iki boskwonauwan yaimin diminin pi saeya niisiisimauuwi. Mi ta wiga saair biyan iikamim sima umir komii pi miya saeya miriia pi saairsiyar mi haai. ¹⁷ Ta wiga saeya ini Pol siya mi krma, saeya ini krimiir mhoiia yita. Mi saeya inokinokin pi hinina kauwok boinkii, kima ti kamim Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowiyin siir mi miriyyim, kima krimiirin siiyuin Adi Komii siya kaoprige okwowyin siir boinmimauu. ¹⁸ Finokiinokin ta wiga hiriinan siyiu iirar tiranaeka. Mhoiia Pol siir piua ina piyaokiya mi siya ha haimisiyau okwo kaokiyin ta wig aairim mi siya yiu biyie iir boinkii, kara kiriirin Jisis Kraiis siir inig iir boinki, kira ta wig aair duguski! Mi ha damki! Mi ti uridyu biyieyin bi kimiminkikin, ta wig aairin ina yuguskiyin mi siya ina yamkiyin.

¹⁹ Mi ti omin siir biyan inkam komiiyim sima bidi kigii, ti diminin mi sima ina yinokninkiyim, ta wiga saair umir miya nikiigiya. Mi sima Pol, Sailas sowiir yonkworimdinu mi sima sowiirin ina kiyainamwo mi sima maeyaua sima nidwo boinaiiya biyan inkam komiiyin saika hir ini boinaiyu, sowiir boiniyopnatkaigiyam. ²⁰ Mi sima sowiirin biyan inkamim yai wakaeyiin, siirim yikiunam. Mi sima ina boinim, ti inkam nwiswo Juda hiranko. Ti krimiir om komiiyin sowa nini priidiriiraerarbumbuniko. Mi krimiir iikamim kakak asi nwokim. ²¹ Mi sowa simiirin yaeya siyiu whir bi niisiisimauugo. Mi nim krma om komii Rom simiir siyiuin siir napikim. Mi ti siyarin yio iripa bi namasugin. Mi krma ti siyiuin sowa niisiisimauuwin siir kipi nap, yio ini yaeya siyiu ywowin. Mi ti yayim sima boinim ini dig ywokiyim. ²² Mi iki iikamim simiir yayim ini sowiirar swoki inkin boinhiuriyugiyim. Mi inkam komii komiiyim yai hidiyim sima yinikiwimwitki sowiir yuiso. Mi sima boinki, sowiirin idgiu hankak dwoki. ²³ Mi sowiirin idgiuni yipimparanae. Mi sowiirin omaka huuyokiyokaiya saair dokmwin apninopkaigi. Mi inkamin ta omaka huuyokiyokaiya saair waikaowiyin siir boinki, kira sowiirin wi sibgu waikao. ²⁴ Mi ti inkamin waikaowiyin, ta hiriinan yai kirie aair wakaekiyin mi ta omaka huuyokiyokaiya sowiirin saair omaka igibopwo hir yami okmwin idwokaiyu. Mi siya sowiir iga kwiiyim pae komii komii wiso sowa yinkin irioninkin widgig.

²⁵ Mi hirii tirii nibwopowwin Pol, Sailas sowa Adi Komii siirim sriiwi. Mi Adi Komii siir mwaiyim ini simiir warar waokaowiiyo. Mi kamim sowa ninkin huigrpkiiyim, sima ini sowiirar wakaemikwiiyim. ²⁶ Mi bi kimiminkikin nin komiiyin ina yitkiwiiyin. Mi ta omaka saair iiyinpaeyin whiekakim ini praprada kinkiyim. Mi ti omaka simiir huigrpkiikikaiyim simiir anowim ini sima sima haiwaokiyim mi ti kam whiekakim wiyinsopim simiir ninimnirkaiyim ini sima simar huwromthro ikiigiyamim. ²⁷ Mi inkamin ta omaka saair waikaowiyin siya ha ninsiingiyin ta omaka huuyokiyokaiya saair ano whiekakim simiir kigiyim haiwaokiyim mi siir kwoinin ina yangwokiyin tari kam whiekakim

tapaiir hūgrīpkīkīkaiyīm bīdi yīdamkiyīm. Mī siya siir kamkiu siir asi kiwokhaigīn siya siyar swoki hampimpīnam. ²⁸ Mī Pol siya ini komiīya kauwok boinkiyīn! Kira kinakīnā kīpī dirīraerarbumbuna. Krīma bī nīdamamkīn krīma tisi tīrīnar nwowīm. ²⁹ Mī tī inkamīn waikaowiyīn ina kauwok boinkiyīn, paeya niyuaeīya saīrīm mī siya ina iwīt nīnopkainaniyīn omaka apanauwa hīrīr mī siya nīdid prasae bī kīkīnkīn, siir kīu mīnīm ini nopnopa warar kinamīn. Mī ini Pol, Sailas sowiir igmīga ini akai hūuūwīn. ³⁰ Mī siya ina yīkiuna apnīnaniyamo sowiirīn yaba hīrīr. Mī ina boīnīn, kowa inkam komiīko kara pīkī hīnīn dīmīnīn siir tī tīr? Mī Adi Komīi siya pī kariir nīkī animaiwarkainam. ³¹ Mī sowa ina boīno, kira krīmīr Bīyan Inkam Komīiīn Jīsīs siirīm daīngwo tībīmī. Mī Adi Komīi siya wī kīrīr nwoīkī anmaiwarkīnaei. Mī kīrīr omakan iikamīm irīpī hīrīnīn, wī siyakīnar nanmaiwarkīna sowaī. ³² Mī sowa ta yai wīn kībiya Bīyan Inkam Komīiīn siira sīmīr boīnmīmauugīm siya. Mī iikamīm siir omakanīm sīmīr warar yīnkīn boīnmīmauu. ³³ Mī ta īī aīrīn, tī inkamīn omaka hūyokiyokaiya saīr waikaowiyīn sowiir paowaiyīm ini siya hīsokīm. Mī bī kīmīmīnkīkīm siya mī iikamīm siir omaka iruanīm sīma op ina baptaisīm. ³⁴ Mī siya sowiirīn ina yīkiunanāmīn siir omaka hīrīr. Mī siya sowiirīn nae mīnīm ina hauu aeyīn. Mī maīrgīmāirga prasae rani, siya nwowa iikamīm omaka irua saīka whwonkaiyīm simakan. Mī sīma Adi Komīi siirīmīn ina yaīngwo tībīmīyīm.

³⁵ Mī īīgwīr nugakīn, inkam komīiīyīm yai hīdiyīm om komīi Rom hīranīm sīma swokī ikropkiyakwok, kam nhīrīm yaiī nīniyīm sīmīrīn omaka hūyokiyokaiya saīr hīrīr. Mī sīma ini boīnīu, kira tī inkam nwoīso sowiirīn tī ikrop apnīkī. ³⁶ Mī tī inkamīn omaka hūyokiyokaiya saīr waikaowiyīn siya Pol siir ini boīnmauuū. Mī siya boīn, īkī inkam komīiīyīm yai mīyīk bī sīngu boīnkīm. Mī dīmīnīn krīra tīrbūn siir bī boīnmauugīm. Nīngaka. Sīma krīrīrīn iikamīm sīmīr whwonkam īda, hīndara prītiokīm. Mī sīma krīrīrīn omaka hūyokiyokaiya saīrīn whīsariīya nokmīwīm apīnopkaīgīko. Mī tari sīma krīrīrīn hīndara haīgīprakai ikrop apniyamam naīngwokīm, anīya? Nīngakī, nīngakīngā. Om komīi Rom hīran inkam komīi komīiīyīm sīmar wīt. Mī krīrīrīn sīmar swokī ikrop apnīkī idwōwīya hīrīrīn.

³⁸ Mī kamīm yaiī nīniyīm, sīma ta yaiya saīr wakaenamīm mī ina yamīm yai bīyan inkam komīiīyīm yai hīdiyīm, sīma ini boīnīu mī bīyan kamīm yai hīdiyīm, sīma ha wakaewīnīm, sowa ini om komīi Rom hīran inkamīm mī owo mī sīma ina yīdidīm. ³⁹ Mī sīma ha namīm mī sīma sowiirīn ina ini ouumīkmīk boīniuwīm. Mī sīma boīn, krīma kowīrīn siyū mīyīknan bī tīrkīkīm. Mī sīma ina whīnapniyamīm idowīya hīrīr. Mī sīma boīnkī, kowa tī om komīiīyīm siir haburgīk mī kowa maeyau kwīra dapnam. ⁴⁰ Mī sowa ina haiburgīgo ta omaka hūyokiyokai aīrīn. Mī sowa Lidīa saīr omaka hīrīr yam. Mī sowa iikam nhīrīm naīngwo tībīmīyīm sīmīr ini kīgīu. Mī sowa yai nhīrīm sīmīr boīnmīmauu, sīmīr kwoīnīm kīrīe nwoīkī owīm. Mī sīma ha haiburgīgīm mī sīma ina yamīm. Iīīg.

17

Mī om komīi Tesalonaīka hīran iikamīm sīma Pol Sailas sowiir tīom mīnkīm

¹ Mī sowa ha napnamo mī sowa om whīrīn Amfīpolis hīrīr yapnīmīyam. Mī sowa tī om siir haiburgīgo mī sowa om komīi whīrīn Apolonia hīrīr

yimbiyam. Mi sowa ti om iir mi haburgigo mi sowa om komii whirin Tesalonaika hiriir yimbiyam. Mi omaka ira Juda simiirga yai nidwokai wakaeya ini ti om iir nwowa. ² Pol siir siyiuin iki om komii komiiyim siya namam, siya pi Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya mi siya pi simaka ninkin apninopkainami. Mi Juda simiir i komii komii kwoimim siya simaka yinkinwamwarki boin, Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir yai imiir. ³ Mi siya Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir yai imiirin minam boinmimauugin simiirin, Adi Komii siya bidi yimbinin inkam nwirin, hik haiyam. Mi siya wa naonami mi siya wa swoki insiin idwowi. Mi siya boinki, ti inkamini Adi Komii siya nimbini, siya Jisis siyairgin. ⁴ Mi Juda iikam nhirim simaka hirar nwowim, sima ini Pol siir yai aairim yangwo tibmiiyiyim. Mi sima ini Pol, Sailas sowiir isid ywowim. Mi iikam whiekakim Grikanim, yim sima iriipi hiriinan Adi Komii krimiir Wanin siirima mi hainanikim. Mi simiir iikam isid bripiyin sima ini sowaka yinkin itinakuiim. Mi bi nwowi wigim, yim ini hiriinanar mi tirim.

⁵ Mi Juda simiir kwoinim whwokwoka bi nwokikim mi sima inkam biyeyim siyu hir napamim simiiram yikiuna. Mi sima iikam whiekakim ina yikiuna digim. Mi ta yaiya sima nini boinua mi simiir kwoinim ini haughauga whiyekiyim. Mi sima ini yayiyamar yangwokiyim. Mi sima Jeson siir omaka saiir nokwoyokaigiyim mi sima ina hansranim simiirim. Sima minim tirkim, simiirin iikam whiekakim simiir niyopmauugiyim. ⁶ Mi sima simiir bi kigim. Mi sima Jeson mi iikam nhirim naingwo tibmiiyiyim simiir yikiunam ti om komiiyin siir biyan iikamim simiirim. Mi sima hinina kauwok boinam, ti kamim siyu bibiyie tirbumbuwi ima ti omom omom imiir. Mi tariinanin sima tisi om iir mi atirbumbuniyiyim. ⁷ Mi Jeson siya yikiunam simiirin siir omaka hiriir. Ti iikam whiekakim sima om komii Rom hiran inkam komiiyin Sisa siir siyu imiir nanugaugaugim. Sima ina boinim, inkam Komii nwirin ina nwowin, siir inigin Jisikin. ⁸ Mi iikamim mi biyan inkam komii ikim ti om komii siir nwowim, sima ti hiriinan yai imiir wakaeyim mi sima ina yanaakiyim. ⁹ Mi biyan inkam komiiyim sima boin, kimiir yaiya yai paii rani mi kima pi ta yai aair saingig. Mi Jeson mi iikamim naingwo tibmii ikim, sima umirim ha saingigim mi sima ina yamim. Iriig

Mi Sol siir isidin sima om Beria hir mariigim.

¹⁰ Mi ta iiya saiir niyaka iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyiyim, sima Pol, Sailas sowiirin om Beria hiriir yikropki. Mi iiya sima om Beria hir nimbiamim mi sima ina yapninopkainamim Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya saiir. ¹¹ Mi Juda iikamim om Beria hiranim, simiir kwoinim iikamim om Tesalonaika hiranim simiir hiriinan tani. Ningaka. Mi sima ini mairgimairga nwowim, simiir yai aair wakaeyam. Mi inokinokin sima Adi Komii siir yayim yokwo hir nwowim, simiira mwainanaeikim. Mi sima nwoki inokninkini, simiir yaiya yai kaimwoka. ¹² Mi Juda iikam whiekakim om Beria hiranim, sima ina yangwo tibmiiyiyim. Mi Grik wig whiekakim inigakim mi Grik kam ikim, sima ina mi aingwo tibmiiyiyim. ¹³ Mi mhoiyya Juda iikamim om Tesalonaika hiranim sima wakaeki, Pol siya Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuwi om Beria hiriin. Mi sima asi namkim ti om iirin. Mi sima ini hopswoiu iikamim simiir kwoinim mi sima ina yanaakiyim. ¹⁴ Mi bi kimiminkim iikamim naingwo tibmiiyiyim sima Pol siir yikropki whigbida hiriir. Mi Sailas Timoti sowa ini om Beria hirar ywokiyo. ¹⁵ Mi sima Pol siirin siyaiini minam nani whinapyikiu kwiriigigim, siirin om Atens hir nadu atkiniugigim. Mi Pol siya yayim ina boinmimauugigin simiirin, Sailas, Timoti sowiirim. Siya simiirin hinina boingig sowiiramim,

sowa wa witsisau kariiramın. Mi sima ina swoki haiyug apnamım om Beria hiriir. Iriig.

Pol siya om komii Atens ta Adi Komii siir yaiya hir boinmımauugin

16 Pol siya om komii Atens hir ywokwokın, Sailas, Timoti sowerimın. Mi siya ina kigin ti om komiiyin sima uruwai siyaowaini inigin siirara hainani mi siir kwoinın miyik bi naingwokın. 17 Mi siya omaka Juda simiira yai nidwokai wakaeya, saiir yapninopkainam. Mi siya Judan iikamım mi nhirim Juda iikam tani Adi Komii siir inig hainaniyim, siya yai simaka yinkinwamwarki boin. Mi siya inokinokın pa mi ami maeyaua iikamki nınkinıuwiya saiir. Mi siya yayim pi iikamım simiir hirar mi boinmımauwi. 18 Mi kam nhirim Epikuriamni siyu ninokninkiniyim mi kam nhirim Stoikni siyu ninokninkini ikim sima yai saika yinkinwaomwarki boin. Nhirim yim ha boin, ti inkamın yai priiboin priiboinyin siya dimu minam naingwowi? Mi nhirim ina boinım, siya uridyıu biyeyin om whiranın siir yai imiir boinmımauwi. Pol siya Jisis Krais siir yaiwin kibi aiir boinmımauugin simiirin. Siya boin, Jisis siya ie hiranki ninsiın idwokın. Mi siya ta hiriinan yaiya saiir boinkiyin mi sima ta siir yaiya saiir bi wakaie ninokninkinim. Mi sima siirin yai biyie asi nikbumbugım. 19 Mi sima Pol siirin asi nikunamkim simiir biyan inkam komiiyin siiram, maeyaua yai nidwo boinaiyya mhiukıu Ariopagas hirana saiirim. Mi sima boin, krıma ta yaiwin kibiya kira boinmımauua iki iikamım simiir mi krıma saiirim naingwowi saiir wakaeyim. 20 Krıma ta kiriir yaiya saiir wakaeyim ni krıma ini wara wakaeyimyokiyim. Ta yaiya, ini saa ywowa. Mi krıma ta yaiya saiir yai mwo imiir ninokninkinım naingwowi. 21 Mi iikamım om komii Atens hiranım mi nhirim om whiran iikam ikim, sima om komii Atens hirara yamwoni. Mi sima inokinokın yaeya yai whir bi boinikim. Nningaka. Sima ti yaiwin imiirara whrie boinanaikaigigim.

22 Mi Pol siya biyan inkam komii komiiyim mhiu Aripagas hiranım, simiir whwonkam ida yinsiın okwo boinki. Mi siya boin, kima ti kamım om komii Atens anım kara kimiirin bidi kigim, kima miini hanın miriigim wou nikwo aeyamın. 23 Mi iya kara waraura nwowa mi karar bidi kigim digworaekwowım wou kima nikwo aeyim simiirin. Mi kara biya krıma kig. Mi sima yaiya hir wına hinına winboinka. Ti Adi Komiiyin krıma ninokninkin karamae nwowın. Mi ti Adi Komiiyin kima whaowaeyin mi kima siir inigin hindara whisariiyar, priihainani. Mi kimiirin ti Adi Komiiyin, kima ninokninkin karamae nwowın siir boinmauwam tiri.

24 Adi Komii siyargin nu ninomor mi digworaekwo whiekakim simiir nonkwokwokiyim. Siya, nu ninomor sowerim nwowım digworaekwowım mi simiir Biyan Inkam Komiiyin. Mi siya omaka inkamki nonkwo miriyyim, siya simiir bi nwowikın. Nningaka. 25 Siyar hauugikim digworaekwo whiekakim iikam imiirin. Mi omwai waiyayokiiyyin kwoinbudin pi siyar nwowaigınuwi mi simiir kwoinın asi niyaei. Mi digworaekwo whiekakim simiirin hiriinanar mi hauu haiginıu. Mi Adi Komii siirin digworaekwowım, inkam nwırkin bi hauumauu haiginıugin. Mi siya dimın whiram bi whaowaekin. Nningaka. 26 Biiki biyyin Adi Komii siir inkam nwırin Adam siir nonkwokwokikın. Mi siir yinieyım, ini hoimgakar ywokiyyim. Mi sima piıım kwırıa bi nımbiyamkim, ini piıpai piıpai yımbiyamım. Mi simiir nu maeyauım sima nwowanım siyar yımbingi, bidi bidiniya siya tiki kwoinın siira naingwokwokaigikın nu maeyau simiirin yapayapa kıkintimtio haiginıuım. Mi siya tiki iyyim ti digworaekwo whiekakim sima nımbiyamiyim, simiir warar yınkin imbingi. 27 Mi Adi Komii siya hiriinan minam tirkin, krıma siir kignınokninkinım. Mi siya aru nwo ranı, ini krımiir

kingiinar nwowin. ²⁸ Mi siir kirieya krimiir'in omwai saeya waiyayokiyokii mi krma asi nongwomamair aekiyami ti nu iir'in. Kimiir inkam nwirin siya hinina winboinkikin, krma ti ombud komiiyin Adi Komii siirara yinisisimkim.

²⁹ Mi krma ini Adi Komii siir yinisiim ywowim, mi krimiir kwoinin ha kipi naingwo, Adi Komii siya uruwai siyaowai mi siya pae minim krma nonkwokwowyim siya simiir hiriinan tani. Niingaka. ³⁰ Biyya kamim ninokninkin karamaeyim mi Adi Komii siya simiir'in yai hirii bi boinkin digworaekwowyim sima tirim ta ii aairin. Mi tariinanin siya yai ina boininaeyin iikam whiekakim iki omom omomim simiir nwowim. Mi siya boin, kimiir kwoinin ti kisina haigi. Mi dimin biyeyim simiir haimriiyugig. ³¹ Mi siya iyya kwira yimbini simiir yaimin diminin simiir hidam. Mi siir'in Adi Komii siya ie hiranki swoki hidninsiin idwokin. Mi krma nwoki ninokninkini, siya Adi Komii siirgisiira inkamkin. Ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin siyairgin, yai hidiyin.

³² Mi iyya sima ta yaiya, Pol siya boina inkamin ieyanki ninsiin idwowyin siira saiir wakaekiyim mi nhirim ini siir boin grinamin. Mi nhirim ina boinin, krma wi kiriiir yai aairar swoki wakae ti dimin iir'in. ³³ Mi Pol siya simiir'in ha haiburgigin mi siya ina yamin. ³⁴ Mi iikam nhirim yaeya naingwo tibmiiyiyim, sima asi namkim saikan. Mi Daionisias siya nu Ariopagas hiran kamim siyiu komii ninokninkinim simiir inkam nwirkin. Mi wig ira saiir inigin Damariska. Mi iikam nhirim sima ini simakar yamin. Iriig.

18

Pol siya om Korin hir mirtigin.

¹ Mi mhoiyya Pol siya om komiiyin Atens siir haiburgigin mi siya om whirin Korin siir yam. ² Mi siya Judan inkamin nwira kig siir inigin Akwilakin. Mi siya nu maeyaua Pontas dapiya saiir hiranki nitkin. Siya mi siir wig aeya sowa waiyin nu komii Itali hirin aii bi haiburgigo. Mi siir wiga saiir inigin Prasila. Mi Biyyan Inkam Komiiyin om komii Rom hir nwowiyin siir inigin Klodias. Siya nhinikriropki Judan iikam whiekakim om komii Rom hir nwowim simiir'in. Sowawai ti om komiiyin Rom siir asi haiburgigo mi ina yito. Mi Pol siya sowiir'in hir ini kigiu. ³ Siya ta miyya sowawai miiyya wraisu is pani miyya omaka miiyya saiir hiriinan mi aairar mi miiyigin, umir mi haiyim. Mi siya sowiirwai omaka asi whwonkaigin. ⁴ Mi Juda simiir ii komii komiiyim, Pol siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir napninpokainamkin. Mi siya yai simaka yinkinwaomwarki boin. Mi siya Juda mi Grik hiran iikamin simiir kwoin imiir ini boinurwokaiyiu sima Jisis siir'in naingwo tibmiiyim.

⁵ Mi mhoiyya Sailas sowa Timoti ina haiburgigo nu Masedonia hirin mi sowa ina yitwo Pol siir'in. Mi Pol siya inokainokin yaiwin kibiya saiirara boinimauuwikin. Mi siya Juda simiir'in ina boininaekiyin. Jisisin Biyyan Adi Komii siyar nimbinkin, Judan iikamin kimiir kaoprigi okwowam.

⁶ Mi sima siir yai aair yanugaugau mi sima siir'in ina yigbumbuwin. Mi sima nu sinim siir yuis aair nwowim asi nhiskigikim. Dimusi rani, siya pi brombropanamkin. Mi siya ina boinkiyin simiir'in, kima kigugukaeyami kimiirar diminkin, yaikakin wi kimakima nwowi. An kara yai karamaeka. Panaowin kara pi iki iikamin Juda iikam tani kara pi simiir'in nami. ⁷ Mi Pol siya ta Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir haiburgigin mi siya inkam nwirin siir omaka saiir yam. Ti inkamin siir inigin Tisias Jastaskin. Siya Juda inkam tani, siya ti inkamin Adi Komii krimiir Wanin siir inig iirar hainanikin. Mi siir omaka ini ta Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya

ini saiir akpitga ywowa. ⁸ Mi ta Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeyia saiir biyan inkamin saiir kigriraowiyin, siir inigin Krispaskin. Mi siir wig yin ima, simani bidi yaingwo tibmiiyim simiir Biyan Inkam Komii iirimin. Mi om Korin hiran iikam whiekakim sima ta Pol siir yai aiir wakaeyiyim mi sima ina yaingwo tibmiiyiyim. Mi simiirin op ina baptais haiginuuwim.

⁹ Mi iigwir niyaka Pol siya dimin whirin nhwonan siir whin kig. Mi Biyan Inkam Komiiyin siya boinki siir, kira kipi niddid. Niingaka. Kira ha boinmimauugi, mi kira yai mikrim kipi nwo. ¹⁰ Mi kara kinakar nwowi mi inkam nwirin wi kiriir hopsowo rani mi kiriirin wi siya tirbumbu rani ti om komiiyin kariir iikam whiekakim ini tirar nwowim. Ta yaiya Adi Komii siya boinkika. ¹¹ Pol siya om Korin hiran, biewiyin whira ywo. Mi bwanim iriyyar whira yinkin o. Mi siya simiirin Adi Komii siir yai aiir boinmimauugin.

¹² Mi ta iyya Galio siya nu komiiyin Grik hiran biyan inkam komiikin, hir nwowikin. Mi ta iyya Juda sima wara yinkin nhin, Pol siir nwowam io. Mi sima siir yikunam biyan inkam komiiyin yai hidiiyin, saika nokwo boinam. ¹³ Mi sima boin, ti inkamin, iikam whiekakim simiir kwoinin siya boinurwokaiyugin Adi Komii siir inig hainanam. Mi ta siir yaiya ti siyiu komii saika iripa bi namasuga. Niingaka. ¹⁴ Pol siya ina naingwown simiir yai aka nowarkii boinamin. Mi Galio siya Judan kamim simiir boin mi ti inkamin siya siyiu biyie tirukiswo mi kara kimiir yai aiirin wa pi wakaeyin. Mi siya ti inkamin krimiir oman siyiuin saika bi nantamyiyirkin mi siyiu biyie bi tirkin. Niingaka. ¹⁵ Mi tiki diminin siya krimiir oman dimin tani. Niingaka. Juda hiran iikamim kimiir siyiuin mi siir diminkin. Mi digworaekwo whiekakim simiir inigin, yim kimiirar diminkin kimakima ti kitibmii boin. Mi kara ti hiriinan diminin siir yai nidwo wakaeyim pi boriisopi. ¹⁶ Mi siya simiir maeyaua yai inkam komii aka nokwo boinnya, saiir hiranka yikriropnatkiikiigi. ¹⁷ Mi sima Sostenis siir yankabrinunaowid. Siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeyia saiir biyan inkamkin. Mi sima siirin maeyaua yai nokwo boinnya, saiir kingiin hirar yipimpar. Mi Galio siya ti diminin sima tirkiyin, siirsi bi swoki naingwoyimyokikin. Iriig.

Pol siya om Antiok nu Siria hir nwowin siir hiriir swoki am.

¹⁸ Pol siya om Korin hiran, ii kasa bi nwokin. Mi mhoiyya siya iikamim naingwo tibmiiyim simiir boingig, ha dwoki! Mi siya ha nhinamin siyaii aiir kwirinam mi Akwila sowa wai Prisila ini saika yinkin amwo Senkria hiriirin, maeyaua siyaii ima namasuwiya om Korin kingiin hir nwowa saiirim. Mi kana ina piiyyaonama. Dimusi rani, siya Adi Komii saika bidi yimbiniin, dimin whir tiramin. Mi siya Juda simiir siyiuin siir napkin. Mi siyaiiya ha hiyanama mi sima ina yamim nu Siria hiriir. ¹⁹ Sama om Efesas hiriir yambiyam. Mi Pol siya sowiirin ti om iir haiburgig. Mi siya ina yapninpokainamin Juda simiir omaka yai nidwokai boinnya saiir. Mi siya Juda kamim simaka ini whrieboinaiyiu. ²⁰ Mi sima siirin ina sriiyim, kira krimaka wi ii prieiriga nwonami, aniya? Mi siya ina boinin, kara wi dig nwo rani. ²¹ Mi mhoiyya siya simiir boinki, ha dwoki! Mi Adi Komii siya kariirim naingwowi mi kara wi kimiirima swoki iti. Mi siya om Efesas siir haiburgig mi siyaiiya saiir yani kwirinam.

²² Mi siyaiiya ina yamamasu iuwa om Siria hir. Mi Pol siya siyaiiya saiir haiburgigin mi ina kunaidamin. Mi siya om komii Jerusalem hiriir yam. Mi iikamim naingwo tibmiiyim siya simiir ini boiniu ti akamim! Mi siya hiriinan tir digigin mi ini om Antiok hiriir yapiinamin. ²³ Pol siya om Antiok hiran, ii prieiriga nwokin. Mi mhoiyya siya ina yamim. Siya ti nu whiswo sowiir yam, Galesia mi Frisia hir nwowim omisisim nhirim simiir nap mriiyamkin. Mi siya iikam whiekakim naingwo tibmiiyim, simiir whinkinsiis haiginuugin.

Apolos siya Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwikin om Efesas hir.

²⁴ Mi Juda inkam nwirin ti om komiiyin Aleksandria hirankin. Siya om Efesas hir namwonikin, siir inigin Apoloskin siya yai miyik miyik ara boinikin. Siya Adi Komii siir yai aiirin, bidi yinoknankin digin. ²⁵ Mi yio siya bidiyar mi inoknankin, dimin taemin nhirim Jisis siya diriraerariyim. Mi siya ini simiirar kauwok boinamin. Mi siir yaiya siya boina Jisis siir, siya bi kiyikriku boinkikin. Nningaka. Mi siir yaiya ina yinyokigiya hinda tinda. Biya Jon siya, siir boinmimauuwun yayim, simiir kwoin kisina haigiyam mi op baptaisim. Mi siya simiir boinmimaugun. ²⁶ Siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya sair yam. Mi siya yayim ini hindara ini boin iskiyim mi siya simiirsi nidid kwoin bi naingwokin. Prisila Akwila sowawaiyar wakaeyo mi sowa siirin ina yikunamin sowirwai omaka hiriir. Mi sowawaiyin siirin haningun yanaakninkii haiginu Adi Komii siir siyu imiirin siirin. Mi siya wi nwoki sibu inoknankinim. ²⁷ Mhoiyya Apolos siya nu komiiyin Grik hiriir namim minin mi iikamim naingwo tibmiiyim om Efesas hiranim sima boin maigimaiga haiginugi siirin. Mi yokwowa sima win hauugi, nu komii Grik hiran iikamim naingwo tibmiiyim simiirim. Mi sima hinina win boinki, kima siirin wi dikunam kimiir omaka hiriir. Mi iya siya nu komii Grik hir nimbiiyam mi iikamim naingwo tibmiiyim simiir piu nhinmi siya ini kin haiginuu. Biya Adi Komii siya naingwobumbuwa simiir kwoin imiir kisina haigiyam. ²⁸ Mi siya ini igaokaka ywowin, Juda sima boinim yai bibiyeyim iikamim simiir whwonkam ida mi siya simiirin yayim Adi Komii siir Yokwo Komiiya sair nwowim Jisis siya inkamim biya Adi Komii siya nmbingiyin krimiir whindiriraerar haiginuwam mi siir boinkika. Mi sima asi nongwomamar aekiyamkim. Iriig.

19

Pol siya om Efesas hir miritigin

¹ Apolos siya om Korin hir miritigin. Mi ta iya Pol siya iki nupai nupaiyim simiir nap miiyiyin. Mi siya om Efesas hiriir yap nimbiiyam. Mi ti omin hiran iikam nhirim naingwo tibmiiyim, simiir ini kigiu. ² Mi siya sriiyu biya kima naingwo tibmiiyim mi kima Adi Komii siir naeyu miyik iir bidi yaeyin? Mi sima boin, nningaka. Krima Adi Komii siir naeyu miyikin siir yai bi wakaemiminkim. ³ Mi Pol siya boinki simiirin, kima piki hinin siyuin si baptaisim. Mi yim ina yowarkii boinkiyim, nam krima Joni siyuin op siya baptaisim mi siir baptaisim.

⁴ Mi Pol siya boin, biya Jon siya iikamim simiirin op baptais haiginugim mi siya ti siyuin min nusiimauugin, sima naingwo tibmiiyim. Jon siya Juda iikamim simiir boin, kima ti inkamim kariir mhoiyya natin siirin daingwo tibmii. Ti inkamim siya Jisis siyairgin. ⁵ Mi sima ta Pol siir yaiya sair wakaeyim mi ini Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iirar dapim mi op ina baptaisim. ⁶ Mi Pol siir ina simiir yonkwoki mi Adi Komii siir naeyuin ini simiir yaninkiniuniyin. Mi sima ini yaipai yaipaiyim ninomor kou hiranim, ini simiirar boinamim profet kamim yaiya sima boinnya mi sima simiir hiriinana boinkim mi sima Adi Komii siir yaiya ina boinmimauuwamim. ⁷ Ti kam whiekakim iur nwisko, Adi Komii siir naeyu miyik iir haiyim.

⁸ Mi Pol siya ina yapnupkainamin omaka Juda simiira yai nidwokai boinaiya sair. Mi yaiya siya nini boiniuwa, siya ini hindara ini boiniskiyin. Siya nididmir nididmir bi boinkin mi siya ini simakar yinkinwamwarkii boinin simiir kwoin imiir boinurwokaiyam. Mi siya simiirin Adi Komiiyin siir iikam mi siir digworaekwowim simiir kigiriraowiyin siir boinmimauuim bwanim parig whoim. ⁹ Mi nhirim ini boriisop waeyaowim, bi naingwo

tibmiiyim mi iikam whiekakim simiir whwonkam idan mi sima yai biyie Biyan Inkam Komiiyin siir siyiu iir yigbumbu boinin. Mi Pol siya simiir haiburgigin mi siya iikamim naingwo tibmiiyim simiirar yikunam mi inokiiinokin Pol siya skulam Tiranas hiriir namikim, Adi Komii siir yaiya sair whrie boinaiyuwam. ¹⁰ Siya hiriinanar diriraeraryokiyokiiyin biewiyo whis. Mi iikamim nu Esia hiranim, sima bidi wakaeyim Biyan Inkam Komii siir yai miirin. Mi Judan iikam mi Grik an iikam yim ina mi wakaeyim. Iriig.

Siva siir yinisim yinkamiyin ima.

¹¹ Adi Komii krimiir Wanin siya hauugikin Pol siirin kirieni, ti dimin kirie komiiyin mi ti diminin, yio ini sa ywoiskiiyin. ¹² Mi sima yuis mirim pi Pol siir piu aair naka iprakna hali mi mhoiia pa hainami iikamim makakim simiir piu imiir nini hainiiyuwi mi ta simiir ma simiir niya pi digar nwoki. Mi iki uridyiu biyie biyieyim simiir nwowim ina haiburgigin mi ina yamim. ¹³ Mi ti Juda iikamim omom omom nhirim sim yapyokiyokii inkamim uridyiu biyekakim simiir yinimniski. Mi sima boin, nim ti yiu bibiyeyim sim ninimniskiiyami ti Jisisni inigin si niki kinankiuwi. Mi sima yiu biyie siir boinki, ti inkamim Pol siya boinin siir inig ieya niuwi mi kira damki. ¹⁴ Juda simiir yaowae adin pris Sipakin, siir yinisimim iriayar nwisko. Mi sima ti hiriinan siyiu imiir tirikim. ¹⁵ Mi ti uridyiu biyieyin siya simiir yaiyaka hinina yowarki boin, kara Jisis Pol sowiir bidi yinokninkinin mi wim kima yipikim. ¹⁶ Mi ti uridyiu biyieyin ti inkamim siir piu hir nwokin, sima diriraerar niskinakim mi sima ta omaka sair haiburgig mi ini paru parura yidam natkiiginamim. Nhie aunowaiga. ¹⁷ Mhoiia Juda iikam whiekakim mi Grik iikam whiekak ikim, sima om Efesas hir nwowim, sima ta yaiya sair wakaeyim mi iikam whiekakim sima nidid pranae bi kinkim. Mi sima Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iiar hainanam. ¹⁸ Iikam whiekakim naingwo tibmiiyim mi sima ina yitim. Mi digworaekwo biyie whiekakim niya sima tir kaiyuim, ini simiir ini boininkiiiyim, iikamim simiir whwonkam ida. ¹⁹ Mi iikam whiekakim nop min nanaowiyim mi naeboin wir minim pa samsakikini wigam. Mi simiirin ina ikom swokiyim pae arar, iikam whiekakim simiir whwonkam ida. Mi digworaekwowim yokwo sima winim simiir iripar mwainim, hinina yimbiyam. 50,000. ²⁰ Mi ti hiriinan siyiuin sima tirin mi Biyan Inkam Komii siir yaiya ina kirirama mi ta yaiya ini komiia ywokiya. Iriig.

Mi om Efesas hiran inkam whiekakim sima Pol siirimin io yai prasee bi saokim.

²¹ Mi sair mhoiia, Pol siir kwoinin Adi Komii siir naeyiu miyik ieya yowomwarkaiyu, nu Mesedonia mi nu Grik hiriir napamim mi mhoiia siya om komii Jerusalem hiriir namam naingwokin. Mi siya boin, kara ti omom simiir nini kignaki. Mi mhoiia kara wi om komii Roma hiriir nami. ²² Mi siya inkam nwiso siir whin mariiywo sowiir yikropki, Timoti, Irastas sowa nu Mesedonia hiriir namim. Mi Pol siya nu komii Esia hirar iki okiiyin.

²³ Mi taka iia hik komiia om Efesas tiriir yimbini. Mi sima nansao prasee bi kinkim. Mi ta hik komiia whisarii bi nimbiyamka, Pol siya siyiuin iikamim sima naingwo tibmiiyin Jisis siirim mi siir boinmauugin. Mi ta hika asi nambiyamka. ²⁴ Inkam nwirin hir nwowin siir inigin Demitrias siya ti inkamim digworaekwo paipaiyim silvani nonkwokwowikin. Ta omaka wiga Atemis sair inignana sair inig iir hainanam. Mi siir miyan kamim, ti digworaekwowim simiir nonkwokwowiyim mi sima umir prasee bi haiigim. ²⁵ Mi siya siir mi mariiyim simiirim wara yinkan ikuna. Mi siya simiir boinki, krima mi kwiruwa mariigim, kima dinokninkin, krima umir komii asi hali, ti

mūiyim krīma mīriiyim sīmīirsi haii. ²⁶ Mi ti inkamīn Pol, iikam isid komiīyīn pī siya nhīnprīiginaei. Mi sīmīir kwoīnim pī siirīma naingwowi. Mi kīma bīdi kīgim mī kīma bīdi wakaeyim siya ti hīriīnanīn om Efesas hīra bī tīrkin. Nīngaka. ²⁷ Ta Pol siir yaiya īnī krīmīir umīr mīya saīirar yīkrīpkīya mī hīriīnana sasa rani. Nīngaka. Mī sīma wī ta omaka komiīya Atemias wī saīir haimriyūgīgī mī wī ta wīga saīir īnīg īiir mī hainan tanī. Nīngaka. Mī ta omaka komiīya mī ta wīg aeya, yo wī hīriīyar nokwosoaekaeayami. Ta wīga īnīg komiīgaka mī iikam whīekakīm nu komiī Esia hīranīm, sīma saīir īnīg īiir hainanīkīm. Mī ta Pol siir yaiya wī ta sīmīir wīga īnīg komiīkak nwowa, wī saīir nīkworīnuwī. Siya hīnīna boīnkin.

²⁸ Mī sīma ta yai aiir wakaekiyīm mī sīmīir kwoīnim īnī haugīhauga whwīyīekiyīm mī sīma īnī komiīya kauwok boīnkiyīm, Atemias! Saeya om komiī Efesas krīmīir bīyan wīg komiīga. ²⁹ Mī ti om komiīyīn siir hīran iikamīm, yai īnī komiīya nhīnkū kauwokiyīm. Mī sīma dirīyar yīnsiīn īwitnam, maeyaua īrīpa yai sīma nīdwo boīniya saīirīm. Mī sīma Gaias, Aristakas sowiīrīn wara yīnkīn kiwowīt hainam. Tī inkam nwisō nu komiīyīn Mesedonia hīranko sowa tī inkam nwisō Pol saika nap mīriigo. ³⁰ Mī Pol siya iikam whīekakīm, sīmīir bopwo napnīnopkainamīm mīnkīn. Mī iikamīm naingwo tībmiīyīm sīma yīkidu siirīn. ³¹ Mī nu komiī Esia hīran inkam komiī nhīrīm sīma Pol siir nomīiyaugīm. Mī sīma yai siirīm boīnki mī sīma siirīm īna boīnīkidukiyīm, kīra maeyaua yai īrīpa nīdwo boīnaiīya, wī saīir kīpī napnīnopkai. ³² Tī iikam isid komiīyīn, ta omaka yai nīdwokai wakaeyīa saīir nīdwoīm sīma omkakarīm īnī dirīyar nhīnkī kauwok boīnkiyīm. Mī sīma yai whīruwani bīri kauwok boīnkīkīm. Nhīrīm yai whīrni, nhīrīm yai whīrni hīnīn hīnīna kauwok boīnki. Mī iikam hoīngakīm sīma bīri nīnoknīnkīnkīm ta īrīpa sīma nwowa mī sīma bī nīnoknīnkīnkīm inkamīm ta īrīpa sīma nwowa saīir bīi nīdwanīm. ³³ Juda sīma Aleksanda siirīn bopwoniya hīriir īyopnīnopkai, sīmīir bīi nīdwanīm. Mī iikam whīekakīm sīma īnī whīekakar kauwok boīnkiyīm. Mī Aleksanda siya īna yīsiīmaugiyīm, sīmīir yai īmīir nīrībmi boīnīm. Mī siya sīmīir yai aiir nowarkī boīnkiyīm tīrkin. ³⁴ Mī iikam whīekakīm sīma īna kīgīnīnoknīnkīnkīyīm siya Juda inkamīm. Mī sīma whīekakīm īnī dirīya nhīnkīkauwok boīnkiyīm. Atemisa om Efesas krīmīir bīyan wīg komiīga. Mī sīma īdīp īdīp īnī ta yaiya saīir saīirar īyop boīnīnaeyīm.

³⁵ Inkamīm omaka komiī nīdwokaiyīm yaimīm wīniyīm om Efesas hīran iikamīm sīmīir yayīm siya yīnsiīn okwo parīngīgī. Mī siya īna boīnīm, kīma tī om Efesasan iikamīm kīma wakae! Krīma ta omaka aiirīn mīnam kīgīraowī, Atemis saīir īnīg īiir hainanam. Mī ta siīya haiya praprasa nīnomor kou hīrankī nīkīīnāniya saīir wara kīgīrao. Mī iikam whīekakīm sīma bīdiya yīnoknīnkīnīm. ³⁶ Mī ta yai aiirīm wī inkam nwrīki nanugaugau rani. Nīngaka. Mī kīma yai tankī! Mī kīmīir kwoīnim haeyīa kīpī kīnki mī dīmīm whīrīm ha kīpī nanka dirīraerarki. ³⁷ Kīma bīdi yīkūnaniyīm tī inkam nwisō sowiīrīm. Mī sowa ta omaka Atemisa saīir dīmīm whīr bī tauae haigo. Nīngaka. Mī sowa krīmīir bīyan wīg komiīya saīir bī nīgbumbūgo. Nīngaka. ³⁸ Mī Demītras siya mī kamīm mī saika mīriiyīm sīma yayīgakinūwī, inkam nwrīn saikamīm mī sīma īya ta omaka yai wakaeyīa mī sīma saīir dam, yai boīnamīm. Mī sīma ta yaiya, inkam komiīyīm saika tīnī boīni. ³⁹ Mī kīma yayīgakinūwī, kīmīir kwoīnuwī waraurar tīkī okainam. Mī wī yaowaeyīm yai nīdwokai wakaeyīm, om Efesas hīranīm, sīmaka tīnī boīni. ⁴⁰ Mī om komiī Rom hīran iikamīm sīma krīmīirīm wī yayīgakinūwī, ta krīma nīnī nansaowa maeyaua īrīpa nīdwo boīnaiīya saīir. Mī krīma hīriīnan wī whīsariī dīmūīm nīnī nansaowī? Mī sīma krīmīirīm inkam komiī

komiiyim simaka boini mi krīma wī yai karamaeyar nwowi. Siya hiniina boinkin. ⁴¹ Mi yai siirim dig nwokiyim mi siya simiirin ina boinkiyin, kima ha ti nhinkinam. Iriig

20

Pol siya nu Masedonia mi nu Grik hir napmriigin.

¹ Mi ti yaiya sima ninii nansaowa dig nwokiya mi Pol siya iikamim naingwo tibmiiyim simiir yikiunam. Mi siya yai nhirim simiir boinmauugi, simiir kwoin imiir kirie haiginiuwim. Mi siya simiir boingig, ha dwoki kima mi siya om Efesas hir haiburgigin mi ina yamin nu Madedonia hirir. ² Mi siya om whiekakim simiira yapmrii, siya yai kasa biri boinmimaugugin iikamim naingwo tibmiiyim simiirin, simiir kwoin imiir kirie haiginiuwim. Mi siya mhoiyya nu Grik hiriir yimbiam. ³ Mi nu Grik hirin siya bwanim whwoima ywo mi mhoiyya siya nu Siria hiriirin siyaii aiir kwirinamim yaingwo. Mi siya wakae, Juda sima yaiya siirim nomboin tibmiikimaigim, siir nisom aokiyim. Mi Pol siir kwoinin ina yaingwovin, kiya? An wi nu Masedonia hiriyyar swoki ami. ⁴ Sopata siya om Beria hirankin, siya Piras siir yinisimkin, siya Pol saika namkin. Mi inkam nwiswo om Tesalonaika hiranko, Aristakas mi Sekandas. Mi Gaias siya om Debi hirankin. Mi Tikikas mi Trofimas yo nu komii Esia hirankin nitko. Mi Timoti siya sowaka yinkin am. Mi sima ini Pol saika yamim. ⁵ Sima ti kamim biyya namim, krimiirimim sima om Troas hir ywokwokin. ⁶ Mi iyya Juda simiir ii komiyya wou sima nikwo aeiya, bretin niyopiin karamae nwowiyin siira, ya bidi yamkiya. Mi mhoiyya krīma siyaiyya saiiir yani kwirinam mi om Filipai siir haiburgig. Krīma ii iriyyar aka om Troas hiriir yimbiam mi krīma iyyim iriyyar kwisa ywo om Troas hirin. Iriig.

Mi om Troas hirin Pol siya Yutikas siirin ie hiranki hidninsiin idwokin

⁷ Mi biyyan ii komiyya krīma iikamim naingwo tibmiiyim simaka maeyau kwiruwa ywo. Mi sima nae ina yaeyim. Mi Pol siya yai iikam imiirin ina boinmimaugugin. Siya asi boinmimaugugin, siya waka namim naingwowi. Mi siya yai priei asi boinyokiyokiyamkin mi niibwobwo boin digiwii. ⁸ Mi krīma omaka anaua kouana saiiir nwokim. Mi ta omaka pae hoimgakim niuyaiyim haniingin haingomu ininankinam. ⁹ Mi inkam nwirin, whrankin, siir inigin Yutikaskin. Mi siya ounib nidwokin. Mi Pol siya yai ina boinanaeyin. Mi Yutikas siya ta yai aiir wakaeninidin mi siir nhwoin ina yasae whinwowam iuguskiyin. Mi siya ina wariniwarkiinanin nua hiriir. Mi ti ounibin omaka anau kwoimaka saiiir nwokin. Mi sima ha nhiniuungiyim siir haiyim mi sima yauni kigiū, siya bidi yisom aokiyin. ¹⁰ Mi Pol siya wara yinkin iuunainam. Mi siya ti whranin siir yauni ankaab idwo iu. Mi siya ina boinin, kima kipi naingwoyimiyyok, siya tisi irkak piuar swoki owin. ¹¹ Mi Pol siya ha swoki iiyamin koua hiriir mi siya palmirim ina ini iinikimkir hauu iuwim. Mi sima ina yaeyim. Mi siya yai simaka boinainanaewiyyin mi ini ii aeya yinkiyanonkwokiyakwoka. Mi siya simiirin haiburgikyakwokin mi siya ina yamin. ¹² Mi ti whranisimim siya ini wadieya swoki owin. Mi sima siirin ina yikiunamin siir omaka hiriir. Mi simiir kwoinim ini wadieyar yaingwokiyim. Iriig.

Pol siya om Troas hir haiburgig mi om Mailitas hiriir yamin.

¹³ Krīma biyya namkwokinkim mi siyaiyya saiiir yani kwirinam. Mi om Asos hiriir yimbiam. Mi ti om iirin krīma Pol siirim ini hansirū. Mi siirin siyaiini krīma pi yuginamin. Biyya siya niki boinkin siyaiini kwirinamamin. Mi Pol siya simiiramim nua yapriokiwiin om Asos hiriir.

14 Mi Pol siya krımıirın om Asos hir inı kigni mi krıma siirın siyaiini yuginam. Mi krıma om komii Mitilini hirir yimbiam. 15 Mi krıma ti om komii Mitilini siir haiburgigin mi ina kwiriınamın siyaiini. Mi igwira krıma mhuwisimın Kaios siir kingiin yakii pirkin idamyakwok. Mi igwira krıma ha swoki iyikidnaidamın mi mhuwisim whirin Semos siir kingiin pirkinnaidamyakwok. Mi igwira ha swoki iyikidnaidamın mi krıma om komiiyın Mailitas siir kingiin yakii pirkin idamyakwok. 16 Mi Pol siya om Efasas hir namasunamın pi boriisopi. Mi siya nu Esia hirir mi amın pi mi boriisopkin. Dimusi rani, siya minam nankanamkin om komii Jerusalem hirirın, ii komiiya nae naekwowakıya Pentikos nikiuwiya saiiir wara ninkin owouwim. Iriig.

Pol siya om Efasas hiran biıyan inkam komiiyım simiir boıngigin ha dwoki.

17 Mi krıma om komii Mailitas hir nimbiamın mi Pol siya yaikiuin ina hauugiyın om Efasas hirir, inkam adiyaowaeyım siyiu komii kigrıraowiyım simiirın boınkikin sima siirın nitim. 18 Mi sima siir hirir nimbiamın. Mi siya yai ina boınmımauwın simiirın. Kima bidiya yınoknınkının iıya kara winwına nıta nu Esia hirirın mi siyiuın kara dirıraerarım, iıyım kara nwokaigiyım kima bıdi kigim. 19 Fi kasa rani, Judan iikamın sima siyiu biyie kariir tirım naıngwowım. Mi ti hirıınan siyiuın, kara pi hıka mi haii. Mi an kara kariir inigin ini aowar ikworıngigin mi ini Adi Komii siir inig iıirar hainan iskiyın. 20 Kara ta yaiya kimiir boınmımauwıya, saıirsi nidid rani. Mi kimiir omaka ima mi maeyaua irıpa yai boını aka kara kimiirar niki boınmımauugın, ta yai kibıya. 21 Kara Juda iikamın mi Grikan iikam ikim, kara simiirın yai prasae bi boınkim simiir kwoinın Adi Komii krımıir Wanın siirın kisına haigiyım. Mi sima krımıir Biıyan Inkam Komiiyın Jisis siirım daıngwo tıbmii. 22 Adi Komii siir naeyiuın siya boınkikin kariirın mi kara tapa ha napnamkin, om komii Jerusalem hirirın. Mi iıya kara hirir nimbiamı, kara ninoknınkın tani sima kariirın wi dimu tir wını. 23 İki omom omomın kara nami, Adi Komii siir naeyiuın siya boınkikin kariirın. Sima hik wa hauuwi mi kariirın wi omaka hıuyokiyokaiya wi saiiir hıukripiikikaigigi. 24 Kara hııınam naıngwo rani, kara ırkak piua nwokripkaiyım. Nıngaka. Siya dimın komii rani, kara wi ta kariir piua aıirsi naıngwoyımıyok rani. Nıngaka. Kariir kwoin komiiyın dimın komiiyın Adi Komii siya hauugiyın inı siyar nwowın. Mi siir dıgi, ta mııya siya hauugıya kariir mi kara siir yai win kibıya saiiir boınmau siir naıngwobumbuwa krımıir hauugıya.

25 Biıya kara kimaka napmıriigin mi kara Adi Komiiyın siir iikam imiir kigrıraowiyın mi siir digworaekwo ikim kara siir yai imiir boınmımauugın. Mi tariınanın kara ina ninoknınkının mhoııya kima wi kariir whwonkam iıir swoki kig rani. Nıngaka. 26 Mi kara tapa kimiirın pi yai asi boınmımauugigi ta yaiya prasae rani. Mi kimiir nwrkın siya siyiu biyie tirkin mi ti hirıınan siyiuın yio yaiya wi kariirım kipi nit. 27 Mi kariir kwoinın nidid kwoin naıngwo rani, Adi Komii siir yaiyım mi siir digworaekwowım mi siir siyıupai siyıupaiyım kimiir boınmımauısiyın. Nıngaka. 28 Kima, kima kımasiya kigrıraona, Adi Komii siir iikam nhirim naıngwo tıbmııyım simiir kigrırao. Adi Komii siir naeyiuın siya hauugin ta mııya simiir kigrıraowam. Mi kima sibgu kigrırao, Adi Komii siir isid iıirın. Mi Jisis siir nhıeya paeyakwiya siya naowa mi ha naokiınaiıııya simiirın saeyar yanmaiıwarkaina. Mi kima simiirın sibsibım kima kigrıraowiyım mi simiir hirıınan kigrırao. 29 Kara bıdi yınoknınkın iıya kara kimiir haiburgigi mi kara nami mi mhoııya inkam biyieyım niti wi kimakar namwoni. Mi sima kimiirın wi wra biyieyın sibsib pirımtio aokaowiyın mi wi siir hirıınan pirımtio aokaowi. 30 Mi kimiir inkam nhirim, wi yaimwoni boın tani wi hindara nıksisae boını.

Iikamim naingwo tibmiiyim sima, simiir siyiu imiir nwoki apim. ³¹ Kima sibgu kaorarao iinokiinokin. Biya kara piugi bi piyaokin ti biewi whoimim, kara nii nabie nui nabie boinmimauugin ta yai win kibi aiirin. Mi kara kimiirsiyin naingwoyimiyok prasae bi kinkin nhwo kariirin ouwoba pi wara griekiinaiini mi kima kipi naingwo owouu.

³² Mi tariinanin kara kimiirin ini Adi Komii saika yinkiamasukikinim paeni hanin, kimiirin siya kigriraomim. Mi ta siir yayia naingwobumbukaka, ti hiriinanin wi kimiirar kirie haiginiuwu. Mi wi siya hauugi dimin miyiyik miyikim kimiir. Mi siir isidin dimin whirkin bi kimbugin simiir warar yinkin hauu. ³³ Kara inkam nwrni umir digworaekwowim simiirim bi kigmairgin.

³⁴ Mi kima bidi yinokninkinim. Iiya kara kimaka nwowa, kara kanakana mirii inkiguna hainae. Mi kariir digworaekwowim pi kanakana swoki saini. Mi kariir isidin kanaka nrowiyyin mi kariir whinmiriiyim simiirin pi wara mi sain hauuwi. ³⁵ Kara kimiirin bidiya yiisiisimauuim siyiuin umiram kara miriinaeiyin. Mi wim kima hiriinanar timi miriinananae iikamim umir digworaekwo karamaeyim simiir hauuwam. Mi kima sibgu donkworinu Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir yayia. Siya hinina boinkin, inkamim digworaekwo haiwiniyin siya wi wadeyar mi owi. Mi inkamim digworaekwo hauuwi yio ini wadeyar ywokiyyin. Pol siir yayiyim hiniingim.

³⁶ Mi Pol siya ti yai imiir boin digiyin mi siya ogmwo ina hiunainamin. Mi siya ini simaka kwisin, nhwo Adi Komii siirim. ³⁷ Mi sima nou prasae biri kinkim siirsiyin. Mi sima Pol siirar yankab ouugi. ³⁸ Mi sima yayia Pol siya boina saiirar naingwokim kima wi kariir whwonkam yir swoki kig rani mi sima hik prasae biri swoki okikim mi sima ina whinapnaniyamim siyaili hir yani whinap kwiriigi. Mi sima ina boinkiyim siirin, ha dam! Iriigi.

21

Pol siya siyaili aiir kwiriinam mi siya om komii Jerusalem hiri yam

¹ Krima simiir haiburgigim mi krima siyaili aiirim yam. Mi siyailiya ina hiunisnama. Mi krima omin Kos nikuwiyin, siirim hiriirunaidam. Mi iigwir nugakin krima mhuu sim whirin Ros nikuwiyin, siir yimbiyamakwok. Mi krima siir haiburgigim mi om Patara hiriir yimbiyam. ² Krima siyaili ira nu Finisia namana saiirim hansrani. Mi krima ta siyailiya saiir kwiriyyim mi ta siyailiya ina hiunisnama. ³ Mi krima ha namim, mhuuisin whirin Saipras nikuwiyin bopwoniya nidwomaiyin siir kwakig kigam yio yaiyoaeya kwomaimigi. Mi krima nu Siria hiriir yimbiyam. Mi krima om Taia hir yamamasu iu. Mi siyailiya digworaekwowim ti om iir yayigingig. ⁴ Mi krima iikamim naingwo tibmiiyim simiir ini kigiu. Mi krima ti om iirin iyyim iriyyar kwisa ywowak. Mi Adi Komii siir naeyiu miyiyik siya huirworwokaikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kwoin imiirin. Mi sima Pol siir boinmauu, kira om komii Jerusalem hiriirin wi kipi nam. ⁵ Iiya krima nimbinamim ti om iirim ini hiriyyar digigim mi krima ti om iirin ha haiburgigim mi ina yamim. Mi kamim naingwo tibmiiyim mi simiir wigiyin ima mi krimiirin sima yana whinapkinisugig om komii siir yaba hir. Mi krima whigbid hirin ogmwo ha nani hiuuim mi ina sriyyim Adi Komii siirim. ⁶ Mi krima simiir boingik, ha dwoki! Mi yim sima iripi hiriinan krimiir mani boinki, ha dam! Mi nim krima siyaili ira saiir kwiriinam. Mi sima ina swoki amim simiir omaka hiriir.

⁷ Mi krima om komiiyin Taia siir haiburgigim mi om komii whirin Tolemes siir yimbiyam. Mi krima iikamim naingwo tibmiiyim simiir boingig, naiowaka kima! Mi krima iiya kwira ywowak simaka. ⁸ Mi iigwira krima om komii Tolemes hir haiburgigim mi om komii whirin Sisaria hiriir yimbiyam. Krima inkamim Adi Komii siir yai napboinmamauwiyin Filip, siir omaka

həriir yam. Mi siya kam iriyyar nwiso aposel simiir whinap miriyyim mi simiir nwirin mi siyairgin. Mi krıma saıka ini owou. ⁹ Siir yınisim yınugiyinim idigim. Simiirin kamki bi niki onkwonakim. Adi Komii siir naeyiu siya tirikin simiirin mi sima Adi Komii siir yai aiir asi boınmımauugim, ti yınugiyin idiyim. ¹⁰ Krıma ii kasa biri nwokim ti om iirin. Mi profet inkamın Agabas nıkuwiyin, siya nu Judia hirankin ntkin. ¹¹ Siya krımiirın ntkin mi Pol siir piuwopa saıir ini hainaki mi siir ıga inim simiira swoki kogrımdınunam. Mi siya boınki, Adi Komii siir naeyiun, hınına boınkikin, om komii Jerusalem hir nwowim Juda simiir iikamim sima ta piuwopa saıir ad iirin, wi hiriınana kogrımdınuwi. Mi sima siirin, wi iki iikamim Juda iikam tani wi simiiram nikropki. Agabas siya hınına boınkikin ¹² mi krıma ta yaiya saıir wakaewinim mi krıma ti inkam nhirim krıma nwowim, krıma ini Pol siir boıninaeyim, siya wi om komii Jerusalem hıriir kipi swoki amimın. ¹³ Mi Pol siya ina ywowaıki boınin mi kima dimusi nounanaei? Mi kariir kwoinın biye kima nwowaıgınuwi. Mi kariir kwoinın ha naıngwowa, sima kariir kogrımdınuki wındi mi kariirar mi isom aoka wındi om komii Jerusalem hirin. Dimusi rani, kara krımiir Biyan Inkam Komiiyin Jısis siir inıg iir boınmımauıwi. Kara yai mın karamaeka, yo dimın komii rani. ¹⁴ Mi krıma siirin wi yaeya kwoin pa swoki kisina haıgi. Mi krıma ta yai aiirin asi nıuguskikim. Mi krıma ina boınim, krımiir dimın tani, krıma Adi Komii siir kwoin iirara napıski.

¹⁵ Mi ii nhirim bidi yamkiyim mi krıma digworaekwowim ina dirıraerar haıgınamim om komii Jerusalem hıriir namim. ¹⁶ Mi inkam nhirim naıngwo tıbmıiyim om komii Sisaria hiranim, sima krıma warar namkim. Sima krımiirın siir omaka hir whınapyıkiıugig. Siya ti mhııuisim whirin Saıpras siir hirın inkamkin. Siya bidiniya naıngwo tıbmıiigin mi krıma siir omaka hir ywo.

Mi Pol siya om Komii Jerusalem hirın biyan iikamim yai simiir boınmımauıgin.

¹⁷ İya krıma om komii Jerusalem hıriir nımbiyamim mi iikamim naıngwo tıbmıiyim sima krımiir kıgwınim, ini maırgımaıga ywowinim. ¹⁸ Mi iıgwıra Pol siya krıma yam, inkam komii komiiyim Jems sima irıpa mı kwıruwa miriyyim siyu komii kıgrıraowiyim, simiir kınakiyam. ¹⁹ Pol siya simiir boıngig, nabie kima! Mi siya simiirin hanıngin sibgu boınmımauıgi, digworaekwo whıekakim Adi Komii siya tirim siir miıya saıir, iki iikam nhirim Juda iikam tani simiir. Pol siya biyan kamim simiir yai wakaewinim mi siya ina yamin simiir omaka aiirim.

²⁰ İya sima wakae digiyim mi sima ini Adi Komii siir inıg iirar hainanim. Mi siirin sima boın, nomiiyau! Kıra wakae! Juda simiir iikamim kasa rani, tausenkim, Adi Komii siirın naıngwo tıbmıiyim. Mi sima ini Moses siir siyu komii iiraramar naıngwo tıbmıiyim mi sima siir napam naıngwowa. ²¹ Mi kam nhirim sima kırıirin hınına mi boınki, Pol siya Juda simiir iikam nhirim iki iikamim Juda iikam tani simiir nu nwowim simiir mi boınmımauıwi, sima Moses siir siyuın ha boınin siir haıburgigim, kima kımıir yınisısımim simiir mıoisim simiir kipi kitiyopnr hai. Mi kima Juda simiir biyan siyu iirar kipi napkırıpaı. Mi sima hınına boınkim, ²² krıma bidi yınoknınkınim kırıirin mi ta kırıir yaiya bidi yama. Mi sima wa nınoknınkini kıra bidi yitin mi krıma kırıirin wi panına tiri! ²³ Mi krıma kırıirin pi siyu whirin siir boınmauıwi. Mi kıra wi hiriınan siyu iirar tir. Mi ti kam nwiıyım ti tir nwowim, sima dimın whirin Juda simiir siyu iir tiram naıngwowa. ²⁴ Mi kıra ti kamim simaka dınkın am. Mi kıra simaka nami mi ti Juda simiir siyuın ti kam nwiıyım sima tiri mi simaka timi inkin tir, whauriınan

nwowam. Mi kira umirim wara timi haigin simiir kan aiir piriyaowim. Mi iikam whiekakim wa ninokninkinki. Mi ta yaiya sima boina kiriir mi saeya hindara niksisaeka kaimwo rani. Mi sima nwoki ninokninkinki kira siyu komiini yayim simiirar mi wakae yoknaekin. ²⁵ Mi iikam nhirim Juda iikamim naingwo tibmiiyim krima yokwo bidi win hauugiyim simiirar. Mi ta yokwowa hiniina boinki, kima kigrirao! Mi wraisuim kamim sima hauuwiyim, uruwai siyaowainiyim, kima simiir kipi nae. Mi kima wraisuin nii ara sima nomboru aowiyin siir kipi nae. Mi nhie aiir kipi mi kwiyae mi kima hii kipi nanae. Ti yokwo saiir yayim hiniina boinkim. ²⁶ Higwira Pol siya kam nwiyim, simiir yikunam, op whauim. Mi sima op ha whau digiyim mi sima ina yapninopkainamim Juda simiir omaka Adi Komii, siir inig iir hainanam. Mi sima, simiir boin wakaeki wi paka hiniin iya sae digi, ti siyuin op whauiyin! Mi wraisuim sima wi nwonira yapayapa nanag hauugi Adi Komii siirin. Iriig.

Juda sima Pol siirin hirar yonkworimdinuin.

²⁷ Mi mhoiyya ii iriyyar kwisaka dig kingiin nwowim mi Juda iikamim nu komii Esia hir nwowim, simar kig Pol siya simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya, saiir nwowi. Mi iikam whiekakim simiir kwoinim sima ini hopswou Pol siir nonkworimdinuim. ²⁸ Mi sima haningin kauwok nanaeki. Kima ti Isrelan iikamim, kima krimiir whin diriraerarki. Ti inkamin siya iki omom omom whiekakim simiir kamim siya nsiimauwi. Mi Moses siir siyuin mi Isrelan iikam ikim mi ta Juda simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya wi siya nanugaugawi. Mi ti diminin sasa rani. Niingaka. Siya pi iki Grik simiir iikam nhirim simiir wara mi ikmwim apninopkainami, ta Juda simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiirin. Mi taka omaka miyyik bi nambiyamka. Sima hiniina boinkikim. ²⁹ Biyya sima kigin ti inkamin Judan inkam tani Trofimasin, siya om Efesas hirankin. Mi siya Pol saikar nwokin om Komii Jerusalem hirin. Mi simiir kwoinin ha naingwokim Pol siya nikuunam siirin simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hiriirin. Mi ta yaiya asi nambiyamka. ³⁰ Mi om Komii Jerusalem hirar iikam whiekakim sima ini hindara yanaakiyim. Mi iikamim ina iwitnamim mi maeyau kwiruwa yamwomimiriu mi sima Pol siir yankabrinu. Mi sima siirin ini simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir yaba hirar kiyainaniyam. Mi sima ta omaka saiir ounibim ina kwaiginimokounamim.

³¹ Mi sima Pol siir nisom aokiyam tirkim mi yaiya ti kamim yaii niniiyim simiir bi nwowiyin ofisa inkamin siir hiriir yambiyam. Sima hiniina boinkim, iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim ini hinda yanaakiyim. ³² Mi siya bi kimiminkin kam nhirim yaii niniiyim mi simiir biyan ieya, simiir yikunam mi ina iwitnaniyamim iikam hoimgakim simiirim. Mi iya sima kamim yaii niniiyim mi simiir biyan kamim simiir kigwinim mi sima Pol siir bi swoki tiokim, ina yuguskiyin. ³³ Mi kamim yaii niniiyim simiir biyan inkamin ofisa siya ina yamin Pol siir kingiin mi ina yonkworinuwon siir. Mi kamim yaii niniiyim simiir boinki, sima siirin weyinsopo whisa kogrimdinu. Mi siya ina sriyin simiirin mi ti inkamin siya yipikin? Mi siya dimu tirkin? ³⁴ Iikam isid komiyyin hirar nwokin mi nhirim yaeya yai gwir kauwok boinki mi nhirim yaeya yai gwir. Mi sima yai prasae bi ninkiniugim. Mi biyan inkamin siya yai mwowa saiir sibgu wakaeyok rani. Mi siya ina boinkiyin, kima kamim yaii niniiyim simiir omaka hir tini whinapyikiugig siirin. ³⁵ Sima Pol siir hainanam mi sima siirin ta omaka saiir ninmiga ini kikinuuu. Mi iikam isid komiyyin sima kigin, sima minam nitkim Pol siir nisom aokiyam. Mi siya kamim yaii niniiyim simiir waeyao

yidwokainam mi sima ina yamim. ³⁶ Iikam isid komiiyin simiir mhoiyya yam. Mi sima ina kauwok boinamim, siirin disom aoki. Iriig.

Pol siya Juda iikamim simiir boinnimauugin bikii bii naingwo tibmiiya saiiir

³⁷ Mi kamim yaii niniiyim sima Pol siir nikiunamim naingwokim simiir omaka. Mi Pol siya boin simiir biyyan ofisa inkam iir mi kara yai gwira kiriir piki boinmauu? Mi simiir biyyan ofisa inkam ieya boin mi kira Grik simiir yai aiirin ha boinikin? ³⁸ Kariir kwoinin ha naingwokin aingwo kira ti nu Isipan inkamim siya niuwi. Biyya inkam komii komii gavman simaka yaii kira niniigin. Mi kira ti inkamim 4,000 kamim yaii niniiyim simiir nikiunamin nu siiyin ap hiriir mi kira ti inkamim siya? ³⁹ Mi Pol siya boin. Niingaka. Kara Juda inkamim nu komii Silisia hiranin siya. Mi kariir omisimin Tasaskin mi kara ti omin siir hirankin. Mi kariir omin siya inigakaigin. Ini wakaeyin? Kara iki iikamim yai simiir pini boinnimauuu. ⁴⁰ Mi biyyan inkamim siya ini wadiyya ywokiyyin. Mi Pol siya ti nin iirar ywokwokaigi mi siir ina ina yinkiyiniyinaainama koua hiriir, iikam whiekakim simiir whwonkam idar. Mi ti iikam whiekakim yai ina yinkin tankiyim. Mi Pol siya simiirin Hibru simiir yai aiir boinki. Iriig.

22

¹ Pol siya ina boinin, kima ti yaowae adim, kima waka! Kara kimiir yai yamdi pi hinina nowarki boini tariinanin. ² Mi simar wakaeki, Pol siya Hibru simiir yaigina saiiir boinki mi sima yai ina tankiyim yai bi sisimimankim. Mi Pol siya ina boinin.

³ Kara Juda inkamim, apu kariira, kariirin om Tasas hir naokainaka, ti nu komiiyin Silisia siir hir. Mi hirin kara yinisim sapisapar haiburgigin. Mi kara om komii Jerusalem tir nae mwril okwonamkin. Inkamim kariir niisimauuwun, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir siyiusae siyiusae imiir yio Gamelielkin. Mi kara kirie asi nwokin, Adi Komii siir siyu iir napamin. Wa kirie kima mi haiya mi hiriinan saeyairga. ⁴ Kara diriraerarbumbugin iikamim naingwo tibmiiyim simiirin, ta kara naingwo tibmiiya saiiir hiriinan. Iikam whiekakim kara simiir nisomsom aokaowima naingwokin. Mi kara simiirin pi wiyeyin sopni mi kogrimdinu hainami, omaka huyokiyokaiya pi saiiir hir mini kiyitkaigaigigi. ⁵ Mi prismi yaowae adim mi inkam adiyaowae yim siyu komii kigiriraowiyim, sima bidi kiginokninkinim kariirin. Mi yayim wi sima boinnimauuwu. Yokwowa sima win hauyogika kariirin Juda simiir iikam isid komiiyin om Damaskas hir nwowim siirim mi kara ina yapamin om Damaskas hiriir iikamim naingwo tibmiiyim ti om iir nwowim simiir udrimdinu haiyam mi simiirin om komii Jerusalem tiriir nikiunaniyam naingwokin. Mi sima hik nwoki haiyim, siyu biyieyem sim tirim simiirsiiyin. Iriig.

Iiya Pol siya naingwo tibmiiya mi siya saiiir boinnimauugin.

⁶ Mi iya kara napokiyokiyama siyuin om Damaskasa namiyin hiriir mi om Damaskas kingiin hirin, nabie bopwo hir ywowam. Mi bi kimimankikin, pae komiyya ninomor kou hiranki nitkiya ini kariiramar hiririu naiiniya. ⁷ Mi kara nu ha namikiyyiun mi kara wakaeki inkam nwirin siir yayia kariir boinki, Solti! Solti! Kira kariir dimusi tirbumbu haiginiuwu. ⁸ Mi kara siir yai yamdi ina yowarki boinin, Adi Komii kira yipikin? Mi siya kariirin ina boinin, kara Jisisin om Nasaret hiranin siya. Kira kariir tirbumbu haiginiuwu. ⁹ Kamim sima kanaka nwowim sima ina kigim paeya niuyakiya. Mi inkamim yai kanaka boinaiyin sima siir yai bi wakaekim kanakana wakaekin siir yayim. ¹⁰ Mi kara boinki, Biyyan Inkam Komii kara pi dimu tiri? Mi siya

ina boŋki kariirin, kira dinsiin apnam om Damaskas hirir. Mi tiki om iirin inkam nwirin wi siya nikiumamauuwini mi whiekakim kara nimbinim kiriirim. ¹¹ Mi ta paeya saeya prasae bi niuyakika mi kara dimin taeminim bi nanaokigimokim. Mi kamim kanaka nwowim, sima kariir ina aiir asi nonkwokim. Mi kariirin ina yinkikwona apnamim om Damaskasa hirir.

¹² Mi inkam nwirin hirar nwokin ti inkamin siir inigin Ananaiskin. Ti inkamin siyairgin siyu komiini sibgu apiyin. Mi Juda iikam whiekakim om Damaskas hir nwowim sima siirin hiniina boŋkikim, ti inkamin inkam miyikin. ¹³ Mi siya kariir kingiina yamikwoni mi siya kariirin ina boinin, nomiiyau Solti! Kiriir nhwona ha kaowiriki. Mi ta iya kariir nhwona ina kigomokiyin mi kara dimin taeminim ina kigirkakiyim. Mi Ananaik siirin ini wara yinkin kigiya. ¹⁴ Mi siya kariirin ina boinmauun, krimiir yidiwi wanwiyeyim simiir Adi Komiiyin bidi yimbinin kariirin. Kira siir kwoin iirin wa ninokninkini mi kira ti inkamin siya nimbinkiyin siirin wa kigi mi siyar boiniyim yayim kira wa mi wakaei. ¹⁵ Kira siir yayi wi saiir boinmimauuwi iikam whiekakim simiir, ti digworaekwowim kira kigim mi kira wakaeyim. ¹⁶ Mi kira dimuim swoki owi? Kiriir kwoinin op baptaisim daingwoki. Mi Jisis siir inig iiram kauwoki mi siya wi kariir digworaekwo biye imiir nwoki haiyoprimdiyumiigi. Iriigi.

Adi Komii siya nikropkikin Pol siirin iki iikamim Juda iikam tani simiiram.

¹⁷ Mi mhoiya iya kara ti om komii Jerusalem tiriir swoki ita mi kara Juda simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hir sriiyin Adi Komii siirimin mi kara digworaekwowim nhwonan whinkigmimikin. ¹⁸ Mi kara krimiir Biyan Inkam Komiiyin siir kig. Mi siya kariirin hiniina boŋki, ini wakaeyin kira! Kira wi kipi kimimin wi om komiiyin Jerusalem siir haiburgig mi ha dam. Mi kira kariir yay aiirin ti om iir boinmimauuwi mi sima wi wakaeyokna rani, ta yay aiirin. ¹⁹ Mi kara ina boinin, Biyan Inkam Komii, sima bidi yinokninkinim biya kara omaka whiekakim yay nidwokai wakaeyim, simiira namkin. Mi kariir siyiuin iikamim kiriirim naingwo tibmiiyim simiirin omaka hirar ninkinikou tokin. ²⁰ Mi biya sima Stiven siir yisomaoki. Siya kariir yay boinmimauuan inkamkin. Ta iya kara simaka kingiin warar ninkin okin. Mi kariir kwoinin hiriyar mi naingwo ti hiriinan siyiuin wadiyairgin. Mi kamim siir nisomaowim mi simiir yuis minim kara simiir kigiraokim. Kariir siyiuin hiniingin. Iikamim naingwo tibmiiyim pi simiir nipimpari. ²¹ Adi Komii siya kariir boŋkikin, kira dam! Mi kariirin wi kara nikropki aru maeyaua, ta yayiwin kibiya inkam nhirim Juda iikam tani simiir boinmimauuam. Pol siya hiniina boŋkikin.

²² Mi Juda iikam whiekakim sima ta yayi Pol siya boina, saiir yikidugi. Mi sima ina kauwok boŋkiyim siirin, disomaoki! Ti hiriinan inkamin siya omwai kipi waiya. Niingaka. ²³ Mi sima io prasae bi nwokim. Mi sima asi prikauwok prikauwokim. Mi simiir yuis minim ina yisim mi ina yonkwo whriwidamim. Mi nu whrinanin ina yop kabitkiyin koua hirir. ²⁴ Mi kamim yayi naniyim simiir biyanin siya simiir boŋki, Pol siirin dinkikwona apnam yayi naniyim simiir omaka hirir mi siirin kima dipimpar. Mi siirin yaimwokiayaimwowa saiirim srii. Kima wi nwoki sibgu inokninkinim iki iikamim sima siirimin hiniin dimusi kauwok boŋkim? ²⁵ Mi sima Pol siirin idni kogrinu okwo sima tioam idgiuni. Kamim irim haiiyim simiir biyan inkamin ini Pol siir kingiina ywokwowin. Mi Pol siya hiniina boŋki siirin, inkam komiiyin yay wakaeyin siya kariirin hiniina bi boŋkikin, kara dimin whir bidi tirbuin. Niingaka. An kara om komii Rom hiran inkamkin mi kima kariir kipi tio. ²⁶ Bi nwowiyin inkamin ta hiriinan yay aiir wakaeyin mi siya biyan inkamin kamim yayi naniyim simiir kigiraowiyin, siir ini

boinmauuu. Kira panin tirim naingwowi? Ti inkamin siya om komii Rom hirana inkamkin. ²⁷ Mi simiir biyan inkamin ina yitin Pol siirim. Mi siir ini boini, kira kariir boinmauu, kira om komii Rom hiran inkamkin, aniya? Pol siya ina boinin, ihi! Kara om komii Rom hirana inkamkin. ²⁸ Mi simiir biyan inkamin siya ina boin. Mi kara umir prasae bi saingin mi kara ini om komii Rom hiran inkam ywowin mi Pol siya boin, an kara, niingaka. Kariir adin siya om komii Rom tiranairgin mi an kara iriipa hiriinan Rom tiran inkam asi mi owi. ²⁹ Mi kamim yaii niniyim saika kingiin nokwowim, siir tioam, sima bi kimiminkim, sima ina yagimgigiuim. Mi simiir biyan inkamin siir kwoinin ha naingwokin Pol siya om komii Rom hiran inkamki niuwi mi siya asi nikidugin. Mi kara wara asi nidigin.

Pol siya inkam komiiyin yai wakaeyin siir whwonkam ida nokwokin

³⁰ Mi simiir biyan inkamin siya ta yai aiir sibgu wakaeyam naingwowi. Ti Juda iikamim simiir tirim, Pol saika dimu diminkin? Mi siya ii gwira ina hakiyin weyin sopin siir ninirkaiyin. Mi yaiya ina yikiukiya prismi yaowae adim mi Judami kamim siyu komii ninokninkiniyim simiirim, sima nitim, iriipa yai nidwo boinin. Mi siya Pol siir yikiunaiini nua tiriir mi sima siirin ina yikiunamim simiir whwonkam ida nokwoam.

23

Pol siya Judami kamim siyu komii ninokninkiniyim yai simiir boinmimauugin

¹ Pol siya kamim siyu komii ninokninkinim simiir simiira kaonanaeyin mi siya ina boinkiyin. Ti nomiiyauim! Kariir siyuiin Adi Komii siir whwonkam ida kara dimin whir bi tirbugin. Kariir kwoinin ini wadieki wadieya ywowin, dimin whirki bi tirbugin kariir napririr aairin mi ini tariinanar yadigniyin. ² Mi prismi yaowae adin Ananias nikuwiyin siya kamim siir kingiin nokwowim simiir boinki sima siir yai aiir niripugiyim. ³ Mi Pol siya siir boinki, Adi Komii krimiir Wanin siya wi kariir tiowi, kira tioa kariir mi saiiir hiriinan. Mi iikamim sima ha naingwokim, kira inkam wadieki niuwi mi kariir kwoinin ini biyieki biye ywowin. Kira ti tir nidwowin mi kira kariir hidam tirkin siyu komii iirin. Kiraairgin siyu komii iir sibgu ap karamae nwowiyin. Iya kira boina, simiirin kariir tioam. ⁴ Mi kamim Pol saika kingiin nokwowim sima boin mi kira tari Adi Komii siir biyan prisin siir nigbumbuwi, aniya? ⁵ Pol siya boinki, ti nomiiyauwim! Kara bi ninokninkin, siya Adi Komii siir biyan priskin piyasi owin? Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hinina boinkika, kira kimiir biyan inkamin siir kipi nigbumbu.

⁶ Pol siya ina ninokninkinin, kam nhirim siyu komii ninokninkiniyim simiirin. Mi nhirim Farisimi siyuiin siir napikim. Mi nhirim Sadyusimi siyuiin si napikim. Mi siya siyu komii kigriraowiyim simiiramim hinina kauwok boinki, kima ti nomiiyauim an kara Farisimi inkamkin. Mi kariir adin, iriipi hiriinan Farisi inkamkin. Kara ha naingwowi iikamim naokaowim sima wa swoki insiin idwodwowi ie hirankin. Mi kara bidi boinkiya ta yaiya mi ti hiriinan siyuiin kima yagak kariir asi nwokin. ⁷ Mi siya ta yai aiir boinkiyin mi ti isid whiso Farisi Sadyusi sima iwo ina yinwo anwowim mi sima ina yinkibirnakiyim. ⁸ Mi Sadyusiyan kamim sima boin, inkamin wi ie anki swoki insiin idwo rani. Niingaka. Mi Adi Komii siir paekwosim karamaeka mi siir piugana iriipi hiriinan. Niingaka. Mi Farisiyan kamim sima ti digworaekwawim simiirin ini kaimwowa ywowim. ⁹ Mi sima yai komii asi kauwoknanaekim. Mi kam nhirim siyu komii niisiisiimauuwiyim, sima Farisi simiir isidin siir hirankim. Mi sima ini yai kirie aiiirar yinsiin okwo

boinkiyim. Krima ti inkamın siirın siyiu whir bi kigin. Mi tari naeyiugin nasi boinaigin saikain iyie tari Adi Komii siir paekwosımın siya nasi boinaikin, aniya?

¹⁰ Simiir iowa ini komiıya ywokiya. Mi yaii niniı kamım simiir biıyan inkamın siya ini nididkakar ywokiıyin, ti isid whiso sowiırsiyin. Pol siirın wi sima pi nonkwobumbu nınkin haiginıuwisi. Mi siya kamım yaii niniııyım simiir asi boinkikin, kima diıunam! Mi Pol siir donkworınu naowid mi siirın kimiir omaka hiriir dikıunam. ¹¹ Mi iıgwir niıyaka krimiir Biıyan Inkam Komiiıın Jisis siya wi Pol siir kingiına nokwokaowi. Mi siya boin, kira kipi nidid! Biıya kariir yaiya kira boinmımauugin om komii Jerusalem hirın mi kira kariir yaiya om komii Rom hirın wi hiriıyar swoki boinmımauuwi. Adi Komii siya hinına boinkin. Iriig.

Judan kamım sima Pol siir nisom aowam boin tibmiikikaigim

¹² Mi nugakin Judan kamım sima maeyau gwıruwa ywoyakwok, yai kitıbmii boınam. Sıma boin, kibie idwai! Krıma wi naemın nae rani mi wi op mi kwıyae rani. Mi iıya krıma pol siir nisomaoki mi wi ha nae. ¹³ Judan Kamım ta yai aiir nimbintibmiikimayım kam nwis nanaırgım. ¹⁴ Mi sima biıyan prisım mi inkam adi yaowaeyım siyiu komii kigrıraowiyım simiıram yam. Mi sima boin krıma bidi yimbın tibmii kimayım. Krıma wi naemın niki nangugu ae rani. Krıma iıya Pol siir nisom aowi mi krıma nae minım wa naei. ¹⁵ Kima mi kamım siyiu komii kigrıraowi ikim, kima inkam komiiıın om komii Rom hir nwowin siirım dikıugi. Mi siirın pi hinına boin Pol siirın siya wikıu naiini tiriir. Mi krıma siir yaimwoki yaimwowa krıma niki wakaeyam mini. Mi iıya Pol siya kimiıram napnani mi krıma wi siıram naguprakai wini siyiu hir, siir nisom aowam.

¹⁶ Mi siir yokmana saiir yınisım yınkamiiıın siyar wakaemimik ta yai aiirın, Pol siir nisom aowınam boına mi siya asi namkin kamım irım haiıyım simiir omaka. Mi siya ina yapnıopkai boınmauu siir papiıyeyın Pol siirın. ¹⁷ Mi Pol siya kamım irım haiıyım simiir biıyan inkamın siir yikiına mi ina boinın, ti whranisım iirın dikıunam yaii niniııyım kamım simiir biiki biıyan inkam iirım. Siya yaigakin, siya saıka boinım mini. ¹⁸ Mi biıyan inkamın siya siirın ina yikiunamın biiki biıyan inkam iirım. Mi siya boin, Polın inkamın sima hugrıpkıikikaiıın siya boinkikin kariirın ti whranisımın siir nikiunaniıyım kiriirım. Siya yaiya kwıra nwowi mi siya kiriir boınmauwım naıngwowi. ¹⁹ Mi biiki biıyan inkamın siir in aiir yinkwoki mi siirın ina yikiunamın maeyaua inkam karamaeya saiir. Mi siya sriı, kira kariirın pi paka hiniın yaiya saiir boınmauuwi? ²⁰ Mi whranisım ieya boinki, Judan kamım sima yai bidi yomboın tibmiikimayım kiriir sriıyım, waka kira Pol siir wikiunaiini kam whiekakım siyiu komii ninoknınkiniıyım simiirım mi sima wi siir nıksısae. Mi sima siirın hanıngı sriısasae ta yaiya saiir yaimwokiyaimwo aiirımın. ²¹ Mi kira simiir yai aiir kipi wakaeyokna. Mi simiir inkam nhirım kamnwisnanaırgım. Mi sima ina boinım, krıma wi nae minım wi mi ae rani mi op minım wi mi kwıyae rani. Mi iıya krıma Pol siir nisomaowi, wi saiırar nadıguıwi. Mi tariınanım sima ini siyiu nwokwokinım siirım. Sıma krimiıramın minam nwokwokini, kiriir kwoinın wadie nwowi mi kira Pol siir dikropki. ²² Mi biiki biıyan inkamın siya ti whranisımın siir boin ta yaiya kira niki boınmaua kariir mi kira wi inkam nwır kipi boınmauu mimın. Mi siya siirın ina yikropkiıın. Iriig

Kamım irım haiıyım simiir biiki biıyan inkamın siya yikropki Pol siirın inkamın Filiks nikiıuwıyın omom omom nhirım sim kigrıraowiyın siirım.

²³ Mi biiki biıyan inkamın yaii niniııyım simiir biı nwoıyıwo inkam nwoıso, sowiirım yikiıugi. Mi ina boinkiyın kowa kam kamaır nwoım iıurım 70 hosım

simiir idwo nidwo ikim mi yaii niniiyim kam kamair iuurim 200 sima warar. Mi kima tapairin pi iriyyar kwii min halburgig mapi om komii Sisaria hiriir damwii niyyar. ²⁴ Kima hosin ira timi inkin haii Pol siya nidwo namim. Mi krma siirin inkamin omom omom nhirim sim kigriraowiyim Filiks mi siirin dikinam. ²⁵ Mi bilki biyyan inkamin yokwowa kwira win hauugi Filiks siirim. Ta yokwowa hinina boinki,

²⁶ kara Klodias Lisiaskin, ta yokwowa kara win hauugika biyyan inkamin omom omom nhirim sim kigriraowiyin Filiks kiriirim. Nabie! ²⁷ Mi ti inkam iirin Judan kamim sima yonkworinu mi siirin sima pi yisomaowin mi kara siirin bidi wakaeyin siya om komii Roman inkamkin. Kara mi kamim yaii niniiyim, krma simiir hiriir yimbiyam mi siirin simiir in hirankar yikiunaki. ²⁸ Kara ta yaiya sima priiboin huriyiuu ti inkam iir, kara sair yaimwo iir ninokninkinim mini. Mi kara simiir kamim siyu ninokninkiniyim kausil simiirim yikiunam. ²⁹ Mi kara simiir asi sriigin. Mi kariirin sima boinmauugi yai nhirim simiir siyuniyim. Mi ta yaiya sima siir boinuhuriyugi. Mi Kara siirin dimin whir bi kigwo tirkin, siir nisom aowamin mi siir hugripkikikayim. Nungaka. ³⁰ Mi yaiya ini kariirima yimbiniya. Tariinanin sima yaiya kwira boinmprio kimai ti inkam iir nisom aowam. Mi kara bi kimiminkikin, siirin ina yikropkiyin kiriirim. Kara kamim yai siir priiboin huriyiuim simiir boinki, sima kiriir whwonkam ida wa mi okwo boini piki hinin diminkin ti inkamin siya tirin. Siir yaiyim hinina win boinkikin.

³¹ Mi Kamim yaii niniiyim sima ini siir yaiya mi wakaeyoknam. Mi Pol siirin ina yikiunamim, om komii Antipatris hiriir niyyakar yamwii. ³² Iiya ha pirinkiyakwoka mi kamim yaii niniiyim ini simiir omaka hiriirar swoki amim. Mi kamim hos idwo nidwonamim sima sima whinam Pol siirin om komii Sisaria hiriirin. ³³ Kamim hos idwo nidwonamim ina yimbiyamim om komii Sisaria hiriir. Mi sima yokwowa ina ini hauu iuwa ti inkamin, omom omom kigriraowiyin siir. Mi sima Pol siirin siir, whwonkam ida yokmwim okwo. ³⁴ Mi siya ta yokwo aiir mwainin mi siya Pol siir srii, kira piki hinin nu komii siir nwowikin? Mi Pol siya boinki, kara nu komii Sailsisia ankin. ³⁵ Mi inkamin omom omom kigriraowiyin siya boinki, iya kamim yai kiriir priiboin huriyiuim sima nimbini mi kara pi kiriir yai aiir waka. Mi siya simiir boinki, sima Pol siir nikiunamim omaka komiyya biyyan inkamin Herot siya miriyya sairim mi wi kam nhirkim nwoki waikaowim. Iriig.

24

Juda simiir biyyan iikamim sima Pol siir boinwoyopnatkaigi.

¹ Mhoiyya iyyim iriyyara yamki mi biyyan prisin Ananaias mi inkam adiyaoaeyim siyu komii kigriraowiyim sima ina yapiniyim. Mi inkam nwirin siir inigin Tetalaskin, siya simaka wara yinkin apini. Tiki inkamin siya siyu komiini siyu bidi yinokninkin digin. Mi sima inkamin Filiks nikiuwiyin omom omom kigriraowiyin, siir boinmauu ta sima niniinansaowa Pol saika. ² Inkamin omom omom kigriraowiyin siya Pol siirin yikiuna. Mi siya ha namim ti Tetalas siya yaiyim ini siir boinhuriyiu bwakainamin. Siya ina boinin, inkam komii Filiks! Kira sibgu kigriraokin krmiirin mi krma wadie asi nidwowi mi krma yaii min bi niniigim. Kiriir kwoin miyyikin krmiirin whirkin bi tirkin. Krmiir kwoinin ti hiriinanin krma kiriir boin wadieki. ⁴ Mi kiriirin kara wi ii priei nikidu o rani. Mi kara kiriir sriiyim naingwowi, kira kariir yaimirsima sair wakaeyim, pi kara boini. ⁵ Krma ti inkamin Pol siir bidi yinokninkinim siya inkam paii rani. Mi io biyyin pi siya nwowi. Mi omom

omomim siya namiyim mi siya pi Judan iikamim simiir nigbumbuwami. Mi sima asi nanaakikim tiki inkamin siya om Nasaret hiran isidin siir biyan inkamkin. ⁶ Siya Adi Komii siir omaka saair diriraerarbumbuwm kinankiugin mi krma siir asi nonkworinugim. Mi krma siirin, wi krmiir siyiu komii iirsi nrowi yaigak. ⁷ Mi yaii nini kamim simiir biiki biyan inkamin Lisias siya ina yitin. Mi siya ini igaokaka ywowin. Mi siya siirin ini krmiir in tiranka yispakii hainamin. ⁸ Mi Lisias siya boin, kamim Pol siir boinwokiyoipnatkaiyim sima wi kariir whwonkam ida nimbini. Mi wi kira srii ti inkam iirin. Mi kira wi siir yaiga yaiya saairar wakae, ti dimin taemin whiekakim krma boinuriyuwim siir, kaimwowaigim. Tetalas siya hiniina boinkin. ⁹ Mi Juda iikamim yim iriipa hiriinan siir mi whinwo mi sima yai Pol siirara boinhiuriyu. Sima ina boinkiyim, ti yai whiekakim yaimwowaigim. friig.

Pol siir yaiyim inkam Komii Filiks siir boinmaugin.

¹⁰ Mi ti inkam komiyyin siir ina ina kinmauugiya, siya pi ninsiin okwokiym. Mi Pol siya siir yai yamdi ina yowarki boinin, kara bidi yinokninkin, biewi kasa rani, kira ti iikamim simiir kigriraowim. Ta yaiya kara kariir yai yamdi nowarki boina, kariir kwoinin ini wadieya ywokiyyin. ¹¹ Kira simiir srii, kira ti hiriinan yaiyim wi simiirar swoki wakae. Mi iiyim iuur kwisa yamki, kara om komii Jerusalem hirir namn mi Adi Komii siir inig siir hainaniuin. ¹² Mi sima kariirin ha bi kigim, Adi Komii siir omaka kara inkam nwaraka yaii bi niniinansaokin. Mi simiir omaka yai nidwokai wakaei aka mi kiimii om komii hirin. Niingaka. ¹³ Taka yaiya tapa sima boinhiuriyuwa mi saeya. Mi sima kariirin wi yaimwoni boin tani. Mi sima wi kariir boinwokiyoipnatkaini siyuam whaowaei. ¹⁴ Mi kara ta yai kwira pi kariir boinmauuwi, kariir kwoinin Adi Komii krmiir Wanin siiram naingwowyin ini krmiir brougae wanwiyaeyim simiir kwoin hiriinanar swoki owin. Mi kara Jisis siir siyiu iir sibgu apkin. Mi sima boin, ti siyuuin pi niksisaei, kaimwo rani. Mi kara yai whiekakim siyiu komiyyin Moses siya hauugiyin simiirim naingwo tibmii. Mi kara Adi Komii siir yaiyim profet kamim sima wankiyim biya, simiiram wara nankin aingwo tibmii. ¹⁵ Mi kara ina naingwo tibmiyyin. Mi kara Adi Komii siirima nwokwokini siya iikamim naonamim, simiir hidninsiin idwowim. Mi iikam miyik ikim mi iikam biyie ikim. Mi sima iriipa hiriinan, ina ninokninkinim triiginin. ¹⁶ Kariir kwoinin iinokiinokin krieya nwowikin, dimin biyie tirbumbusi. Mi Adi Komii siir whwonkam ida mi iikam whiekakim simiir whwonkam ida warar. ¹⁷ Mi kara biewi nhirim om nhirim simiirar mi okin. Mi mhoyiya kara ina swoki itin om komii Jerusalem tiriir. Mi kara umir digworaekwowim iki iikamim whaowaeyim simiirim hainanikin. Mi kara nae nhirim ina minin inkin iimiyiaegikim Adi Komii siirim. ¹⁸ Mi kara hiriinan siyiu iir tirkin, Adi Komii siir omaka sairin. Mi sima ini kariirar kigim siyuuin op sibgu whau aeyin, kara tirin. Mi iikamim kanaka nwowim hoimgak rani. Mi inkam nhirkim yai bi sisikikim. Niingaka. ¹⁹ Mi Judan inkam nhirim nu komii Esia hiranki nitim, sima tir warar nankin okim mi sima ti kamim kanaka yaigakin niuwi mi sima ha wit, kariir whwonkam ida wini okwo boini, ta yaiya. Mi ti hiriinan siyuuin yio wadie ieya mi sima bi nitmininkim. ²⁰ Mi hiriinanki niuwi mi sima ti kamim diminin kara tirbuin sima kigin pi siir boinmauu kariirin, iya kara kaunsil kamim siyiu komii kigriraowiyim simiir whwonkam ida nokwo boina. ²¹ Mi tari yai kwiruwaigra biya kara simiir boina? Mi kara hiniina boinkin iikam whiekakim naonamim mhoyiya sima wa swoki insiin idwowi mi ta yaiya yai biyieka, aniya? Mi wi simar swoki boinim? Pol siya hiniina boinkin.

²² Filiks siya bɪdi yinoknɪnkin digin iikamɪm naingwo tɪbmiiyɪm simiir siyiɪm, sima tiriiyɪm. Mi siya Juda iikamɪm simiirin asi boinmauugin, sima Lisias siirim nwokwokinim. Mi ta simiir yaia wi siyar hidi. ²³ Mi siya bi nwoyiwin kepten inkamɪn siir boinki, siya Pol siirin omaka mai biyie mɪriiya huyokiyokaiya saair nokmwɪn apninopkaigiym. Mi kira siirin hirii kipi nikidu okripkai. Mi kira iki siir nomiiyau imiirin kipi nikidu, siirin dimɪn taemin hauusiyn. friig.

Filiks siya Pol siirin omaka huyokiyokai aairin biewiyo whisa hūgripkikikai.

²⁴ Hi nhirim bɪdi yamkiyɪm mi Filiks siya siir wiga Drusila saika yit. Mi saeya Judan isidin siir hiran wiga. Mi siya Pol siir yikuna siir yai aair wakaeyam, iikamɪm Jisis Kraiss siirim naingwo tɪbmiiyɪm simiir. ²⁵ Mi Pol siya ti siyiɪm miyikni napiyɪm siyiɪm simiir boinmauugin. Mi siyiɪm digiɪm haimriiyugigi ikin. Mi mhoiia Adi Komii siya wi iikamɪm simiir hidi. Pol siya hinina boinkin. Mi Filiks siya ina yididgiyɪn. Mi siya boinki, kira ha dam! Mi mhoiia kara igaki niuwi, wi kapi nikugi kariirimin. ²⁶ Mi Filiks siya dimɪn whirin siirim nwowi, siir kwoinin ha naingwokin Pol siya umir nhirim pi kariir hauwi. Mi iinokɪnokin siya siir asi nikunakin yai saika boinaiyɪm.

²⁷ Mi Filiks siya Juda iikamɪm simiirin hiiyugin mi sima siiram nwoke aingwowim mi siya Pol siirin omaka huyokiyokaiya saair asi kignɪnkin okaigin. Mi mhoiia biewi whiso digiyo mi Festas siya Filiks siir mai aair kwainawid. friig.

25

Pol siya Sisa siir yikuna siir yai aair wakaeyim.

¹ Festas siya bɪdi yitin nu komii Sisaria hiriirin. Mi siya iiyɪm kwoimuar ywowak. Mi siya ina yamin om Jerusalem hiriir. ² Mi biyan prisim mi Judamɪ inkam komii komii ikin, sima ina yamin mi sima yai Pol siir boiniuriyu. Mi siya simiirsyiyn mɪnsi nikripkikin, sima Festas siir boinainanaekim. Mi sima hinina boinkim, ³ kira krimiirin hindara whindiriraerar haiginu. Mi kira Pol siirin om komii Jerusalema tiriir dikropki. Mi sima hiriinanam mɪni siirin, siyiɪm hir nisomaowinim. ⁴ Mi Festas siya ina yowarkii boinin, Pol siirin om komii Sisaria hir hūgripkikikaiyɪn, iya ini kingiina nwowa, kara wi kapi swoki ami ti om iir. ⁵ Mi kimiir inkam komii komiiyɪm sima wi kanaka winkin it. Mi ti inkamɪn siya dimɪn whir tirbuwi mi wi kima nwoke hid boinim.

⁶ Festas siya Juda kamɪm simaka nwowim iiyɪm iriiyar kwoim iuurnankim. Mi siya om komii Sisaria hiriir yam. Mi iigwira siya omaka yai boiniya saair hir ini owou. Mi siya ina boinkiyɪn, Pol siirin omaka huyokiyokaiya saair hirankin wikunananini. ⁷ Mi Pol siya bɪdi yimbiniyɪn. Mi Judan iikamɪm sima om komii Jerusalem siir haiburgig mi ina yapiniyɪm. Mi sima siir kingiina yamikwoni mi yai bibiyeyɪm sima Festas siir boinmamau ti dimɪn biyie whiekakim Pol siya tirim simiir. Mi sima siirin whisariya prilboin huriyugim. Siirin inkam nwrkin bi kigin dimɪn biyie siya tirin. ⁸ Mi Pol siya Festas siirin hinina yowarkii boinki, kara dimɪn whir bi swoki tibusrankin, Judan iikamɪm simiir siyiɪm komii iirin. Mi kara simiir Adi Komii siir omaka saairin dimɪn whir bi tirbugin mi simiir inkam komiiyɪn Sisa nikuwuyɪn siirin iriipa hiriinan. Nangaka. ⁹ Mi Festas siya Judan iikamɪm simiirin hiiiram mɪnkin. Mi siya Pol siir boinki, kira om komii Jerusalem hiriir namɪn, wi wadiyar mi owi, aniya? Mi hiriinanaki niuwi mi ta kiriir yaia kara saairin wi om komii iir wakaemimiki. ¹⁰ Mi Pol siya boin, ta omaka yai boiniya kara nwowa mi inkam komiiyɪn Sisa om komii Rom hiranin mi siya kigriiawoia

mi kara Rom tirana inkamkin, ta omaka saeyairga kariir yai wakaeiya. Kira bidi yinokninkin kinin, kara Juda iikamim simiir dimin whir bi tirbugin. Niingaka. ¹¹ Mi kara simiir siyiu nikripkiswo mi an kara wi pi yaowin, ya yai karamaeka. Sima wira wi isid whirni napwouni mi kariirin wi sima nisomaowi. Mi ta yaiya sima boiniuriyiuwa kariir saeya kaimwo karamaeki niuwi mi kara wi simiir omaka yai wakaeiya wi saiir namtani. Niingaka. Kara inkam komiyyin Sisa nikiuwiyyin saika boinam naingwowi. Kara Rom hiran inkamkin. ¹² Mi biyyin Festas siya siir kam kintidnanim simaka iki boin. Mi siya boin mi kira inkam komiyyin Sisa nikiuwiyyin, siirim nikiunam minkin mi pi siya niki wakaeiyim kiriir yai aiirin. Mi kira ha dam siirim! friig.

Festas siya Agripa siir srii ta Pol siir hik aiirimin.

¹³ Ii nhirim bidi yamkiyim mi inkam komiyyin nu kigriraowiyin Agripa mi siir wiga Benaisi saeya sowa om komii Sisaria tiriir nitko, Festas siir nankabmamair boinkaeyami. Akamie! ¹⁴ Sowa ii kasaka bi nwoko mi Festas siya boinmimaugi Pol siir hik imiirin. Siya hinina boinkin, inkam nwirin tiranin ini tir hugripkikikikaiyyin Filiks siya hugripkikikaigigin mi siya ina yamin. ¹⁵ Biya kara om komii Jerusalem hir nwowa mi Judami biyan pris ikim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim, sima kariiram nitkim. Pol siya simiir siyiu imiir tirbumbugin. Mi Judan iikamim sima kariir nini sriinikim Pol siirin sima nisomaowam. ¹⁶ Mi kara simiir yai aka hinina yowarki boinki, om komii Rom krimiir iikamim krimiir siyiuin hinin tani, inkamin yai wakae boin karamae nwowiyin siirin whisarii bi nisomaowikin. Mi inkamin iki yaigakin bii pi siya nokwowi, kamim yai siir boin huriyiuwim simiir whwonkam idan. Mi krimiir ii haimeiya siirim tiki oki, siir yayiyim sima boin huriyiuwim simiir mi boinim.

¹⁷ Mi sima kariiram nitkim mi kara bi kimiminkin, ini omaka yai boiniya saiir yamidwokaiyuin. Mi kara kamim yaii niniyiyim simiir boinki kima Pol siir wonkwonani. ¹⁸ Mi kamim yai siir boinhuriyiuwim sima ina yinsiin okwokiyyim. Mi kariir kwonin ha naingwokin, sima Pol siir boinhuriyiuugi ti dimin biyie whiekakim siya simiirsi naowi. Mi sima hiriinan yayiyim simiir bi nokwo boinkim. Niingaka. ¹⁹ Mi sima wou nikwo aeni siyiuin saiirsi ninkinwamwarki boinkim. Mi ti inkam nwirin naonam Jisiskin. Pol siya ina swoki boinin, siya bidi yinsiin idwowin. Mi sima siirin warar mi inkinwamwarki boinkim. ²⁰ Mi kara ina boinin, ta yaiya saiir yai mwo aiir ninokninkinam naingwowi. Mi kara siir wani siyiuin siir bi ninokninkin mi kara wi dig nwo rani. Mi kara Pol siir asi sriugin mi wi wadeyar nwowi krira om komii Jerusalem hiriir namamin. Mi ti kiriir yayiyim kara pi ti om iir nini wakaeiyuim. Mi sima kririir boinmauwini mi krira wa ninokninkini, aniya? ²¹ Mi Pol siya hinina boinkin. Niingaka. Kara omaka huyokiyokai aiir nwowima naingwowi mi mhoiya kara om komii Rom hiriir nami mi inkam komiyyin Sisa siya nwoki sibgu boinaiginuwi kariir yai aiirin. Mi Festas kara, kamim yaii niniyiyim simiir boingig, sima sibgu waikaorarao siirin. Mi wi kara niki ikropkiyim inkam komii Sisa siirim. ²² Mi Agripa siya Festas siir boinki, kariir winga wakaeiyama mini ti inkamin siir yayia. Mi Festas siya ina boinin, kira waka wakae siir yayiyim.

²³ Mi igwira Agripa mi Benaisi sowawaiyar yit mi sowawai mi inkam nhir ima sima piuai kasa bi piuananikim. Mi sowawaiyyin ina yapninopkainamo omaka yai nidwokai boinaaiya saiir. Mi kamim yaii niniyiyim simiir bii nwowi ikim mi om komii hir nwowiyin inkam komii ikim, sima iriipi hiriinan ini warar yinkin apninopkainamim. Mi Festas siya bidi boinkiyin, sima Pol siirin wara yinkin whinapninopkainani. ²⁴ Mi Festas siya ina boinin, inkam komiyyin nu kigriraowiyin Agripa mi ti kamim krimakar ninkin owim kima

ti inkamın siir kigi. Mi iikam whiekakim om Jerusalem an ikim mi tiran ima mi tiki Juda inkam ima sima kariir whwonkam ida bidi boinwinim. Mi sima ina kauwoknanaekiyim kima siirin disomaoki! Siya wi irkak nwowisi. ²⁵ Kara siirin dimin whir bi kigwo tirkin mi siya wa naonam tani. Nningaka. Mi siya ti yayim Sisa siir nini boinmaugikam tirkin. Kara siir nikropkiyim bidi boinin. ²⁶ Mi kara diminin siya tirin siir bi ninokninkinkan mi yokwo paninsi win hauugisi inkam komii Sisa siirimin. Hae! Ti inkam komii nu kigriraowiyin Agripa, kara ti inkamın kiriirim nikiunanikin mi ti iikam whiekakim kimiiram warar. Kima siir yai aiir sibgu wakaeyim mi kara pi yayam wakaeraraoki yokwoni win hauugiyam. ²⁷ Kara inkamın Sisa siirimin whisarii nikropki rani. Nningaka. Kara yokwo win hauu karamae nwoki, siyiu biyie biyeyim sima boinim siirin, siya tirim simiirin, yio ti hiriinan siyiuin miyik rani. Iriig.

26

Pol siya yayim Agripa siir boinmimaugin

¹ Mi Agripa siya boinki Pol siir, kira, kiriir yai imiira boinki. Mi Pol siya siir ina ina yiisimaugiya koua hiriir mi ina boinkiyin.

² Inkam komiyyin nu kigriraowiyin Agripa, kariir kwoinin ini wadieya ywokiyyin. Ta kariir yayia pi kiriir whwonkam ida boini kara pi ta yayia Juda iikamim sima boinhiuriyuwa pi saiir nowarki boinki. ³ Kira bidi yinokninkan digin Juda iikamim simiir siyiu whiekak imiirin. Mi sima yayim ina yinkinwamwarki boinim simiir wanmi siyiu imiir. Mi kara ha naingwowi kira pi kariir yai aiir sibgu wakaeyoki. Mi kariir yayia prieiki niuwi mi kiriir pua wi kipiki piyao.

⁴ Mi iya kara yinisima nwowa mi Juda hiran iikam whiekakim sima bidi yinokninkan kariir siyiu iirin. Mi inokninkan mi tariinanin iriipi hiriinan, tisa nwowin. Mi kariir omki om hirar nwo aka mi mhoiyya kara om komii Jerusalem hir mi o aka, sima bidiyar yinokninkanim. ⁵ Mi iikamim kariirin bidinanar ninokninkanim. Mi sima hiriinan naingwokiswo mipa pi boinin. Mi sima kariir bidi yinokninkanim kara Farisi simiir wanmi siyiuin siir naingwo diraearakin. Ti siyiuin ini kirie waiwii ywowin.

⁶ Mi kara mansi naingwo tibmiigin, Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yimbiingiyin Jisis siya wi ie hirankin swoki insiin idwowi. Mi sima kariirin hiriinansi boinwokiypnatkaigikin. ⁷ Mi Juda iikam iuur whiswo, sima ni nabie hainankim Adi Komii siir inigin. Mi sima iriipa hiriinan ta siya nimbina saiirim warar ninkan okwokini, Jisis siya ie hiranki ninsiin idwowi. Inkam komii ti hiriinan siyiuin kara naingwo tibmiyya mi sima saiirsiya boinwokiypnatkaigi kariirin. Juda iikamim sima boinwokiypnatkaigi.

⁸ Mi iikam whiekakim kima ti tir nwowim kima naingwo tibmii karamae dimusi nwokim Adi Komii siya wi iikamim naokaowim simiir hidninsiin idwowi.

⁹ Biyya kara hinina naingwokin, iikamim Jisisin om Nasaret hiranin siir siyiu imiir napiyim, pi kara nipimpar itkini. ¹⁰ Mi kara om komii Jerusalem hirin hiriinana tirkin. Mi kariirin biyyan prisim inigak sima nwowaiginugin. Kara Adi Komii siir iikamim omaka hiyokiyokaiya saiir hirin kasa bi hugrimkripkiikinoudnankaigikim. Mi iya sima kariir sriyya simiir nisom aowam mi ini wadieya ywokiyyin. ¹¹ Mi ii kasa rani, omaka whiekakim yai nidwokai wakaeyim hik kara hauuwim. Mi kara simiirin minim tirkin, sima Jisis siir nigbumbuwim mi sima siirin digiumii haimriiyugigim. Mi kara io prasae bi nwokin simiirin mi iki omom omomim sima namiyim kara pi simiir mhoiyyar mi siyokiyokiii, simiir nipimpar itkinam. Iriig.

Pol siya iya siya naingwo tibmiiinama saiir boinmauugin.

¹² Mi iigwira kara om Damaskas hiriir nam in mi kariirin biyan prisim inigak sima nwowaiginugikin iikam in naingwo tibmiiyim simiir toam. ¹³ Inkam komii Agripa, nabe bopwow in kara siyu hir napam in mi ini karar kigwin in paeya ninomor kou hiranka niyanaaiiuya. Mi ta paeya prasae bi niuyakika mi bie siya saika dig bi nwokin ini saeya huigrinugiya. Mi saeya ini kariirar yauuni iuyaniya mi kam in kanaka ninkin apniyim simiir warar. ¹⁴ Mi krima ina yamakaigaiyiu in nu hirar. Mi kara wakaeki yai gwira ninomor kou hir boinki, Hibru simiir yai aiir. Siya hinina boinki, Solti! Solti! Kira kariir dimusi diriraerarbumbuwi? Mi kira kariirsi dimusi nidamkin? Ni ti hininin kinakinar swoki idimdirginakin pae minaka. ¹⁵ Mi kara ina yaki owarkii boinkiy in ta yaiya ninomor kou hir boinkiya saiir. Biyan Inkam Komii kira yipikin? Mi Biyan Inkam Komiiyin siya ina boinkiy in, kara jisisk in, inkam in kira diriraerarbumbuwin siya. ¹⁶ Kira dinsiin okwoki, kara kiriirimin ti dimin in siiram nitkin. Kara kiriir nimbingigi kara kariir miyan inkam ngwow in. Mi dimin in tapa kira kigin simiir tini boinmimauuu. Mi kira digworaekwo nhir in mhoiyya kara nisiimauuwi mi kira wi simiir wara ninkin boinmimauui. ¹⁷ Mi kara kiriir nikropkii, iki iikam in Juda iikam tani simiiram. Mi yai kariira simiir nini boinmimauuiuw in. Mi wi kara swoki anmaiwarkinaei kiriir in mi kiriir isid ieya mi Juda iikam tani ikim, simiir hirank in. ¹⁸ Mi sima Setan siir in wi digiumii haigingig mi simiir kwon in wi nwoki kisina haigiy in. Mi sima sibapsibapni siyuu in niibwomambwo napiy in wi siir haiburgig. Mi sima siyu miyikin nabienan kigomok apiy in wi siir nwoki apim. Mi sima ta Setan siir kirieya wi saiir haiburgig mi wi Adi Komii siiram niti, sima wi kariiram naingwo tibmii. Mi simiir dimin biyeyim wi kara niinak itkigiigi. Mi sima wi Adi Komii siir isid in siir nwoki owim inigak. Jisis siya hinina boinkikin.

Pol siya boinmauugin inkam Agripa siir in Adi Komii siir miya siya napmriiyya saiir in.

¹⁹ Inkam komii Agripa nu kigiraowiy in, kara ti dimin in ninomor kouwan in nwhonan siir whinkigmikwink in. Mi kara siir yai aiir nanugaugugin. ²⁰ Niingaka. Kara yayiy in bi om Damaskas hir boinmimauugin. Mi kara om komii Jerusalem hiran inkam imiir in mhoiyya boinmimauugin. Mi om whiekakim nu Judia hiran in mi iikam nhir in Juda iikam tani mi kara yai simiir in hinina boinmimauu, kima kimiir kwon in ti kisina haigi Adi Komii siiram mi siyu miyik iir dap. Mi sima nwoki kigi. ²¹ Kara simiir in hiriinan boin in mi Juda iikam in mi Juda iikam tani ikim mi sima kariir in asi nonkworinugim, Adi Komii siir omaka akpitga hir in mi sima kariir nisom aowam minkim. ²² Mi ta iya kariir in Adi Komii siya whindiriraerar haiginugin. Mi kara tir in minam nwowi yai kimiir boinmimauuwam, inkam komii komiiyim mi inkam nhinga ikim. Mi kara yaeya yai bi swoki boinmimauugin. Kara ta yaiya biya profet kam in mi krimiir brougaey in Moses, simiir yaiya saiirar boinmimauukin. ²³ Mi sima hinina boinkim, siya hika wa haii mi ie hirank in wi bi siya swoki insiin idwowi. Mi siya siyu miyikin nabienan kigimok apiy in wi siir boinmimauuwi, Juda iikam in mi Juda iikam tani.

²⁴ Pol siya yayiar niki okwo boin in mi Festas siya ini komiyya kauwok boinkiy in. Pol! Kira pi whaowae! Mi kira skol prasae bi kink in mi ta kiriir ninoknank in komiyya kariir in saeya tiowwhriei haiginuwi. ²⁵ Mi Pol siya ina boin in inkam komii Festas, kara whaowae rani. Niingaka. Kara yai mwowa boin in mi kara kwoinkak in mi ti hin in yayiy in sim asi boink in. ²⁶ Mi inkam komiiyin nu kigiraowiy in siya ti digworaekwo whiekakim

ina ninokninkinin. Mi kara siir asi boinmauugin. Mi kara bi nididigin ti digworaekwo whiekakim kara boinmimauuim siir wiinga wakaeyim mi siir nhwokar kigimokim. Ti diminim boskwo bi nimbiyamkim. ²⁷ Inkam komii Agripa, nu kigriraowiyin kira profet kamim simiir yai imiiramim ina naingwo tibmiiyin, aniya? Mi kara bidi yinokninkinin, kira bidi yaingwo tibmiiyin.

²⁸ Mi Agripa siya Pol siirin hinina boinki, kariirin kira kiyaign pi naingwo tibmii sasaugiyamin. ²⁹ Mi Pol siya boinki, kira tariinanamar mi naingwowi ini wadieyar mi owin. Mi kira mhoiyam mi naingwowi iriipi hiriinan ini wadieyar mi owin. Mi kara Adi Komii siirimin kariirim srii boinkikin inkam Agripa mi inkam nhirim kimiiram warar, kariir yai aair wakaeyim. Tapa kara ha naingwowi, kima ta kariir naingwo tibmiiya saair hiriinanar timi naingwo tibmii. Kara ti weyin sopin sima kogin siir bi boinkin. Nuingaka.

³⁰ Pol siya hiriinan boinkiyin mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin, siya inkam komii nwirin mi Benaisi saeya mi iikam whiekakim hir wara nwo ikim, sima ina yinsin okworirigiyim. ³¹ Mi sima ha napnamim mi ina yimboin amboinnamim sima simar ti inkamin siya dimin whir bi tirbugin. Mi sima siirin wi whisarii nisom ao rani. Nuingaka. ³² Mi Agripa siya Festas siir boin mi ti inkamin siya Sisa siirim nikiuna karamkiswo siir yai aair wakaeyam mi krima siirin wa pi yuguskiyin. Iriig.

27

Sima Pol siirin siyaiya om komii Roma hiriir nama saair yani whinapyikiu kwirigi.

¹ Sima bidi boin tibmiiyiyim krima siyaii aairin nu Itari hiriir nana. Mi Pol siya mi kam nhirim hugripiikinowidnankai ikim omaka huyokiyokaiya saair mi simar kwiriinam siyaii aairin. Mi yaii ninii kamim simiir bi nwowiyin Julias mi siya kigriraowidam simiirin. Mi ti inkamin yaii niniiyin siya ti isidin yaii niniiyin om komii Rom hiran inkam komiiyin mi siir isidgin. ² Mi krima siyaii aairin om Adramitiam hir yani kwiriinam mi ta siyaiya ini ti nu komiiyin Esia siir omisisimim simiir gaeya hiriira kikinama. Mi Aristakas siya om Tesalonaika nu Masedonia hiran inkamin siya krimaka yinkin am. ³ Mi iigwira om Saidon hir yamimasuu. Mi Julias siya Pol siirin ini siyu miyik iirar tirin. Mi siya siir biri nonkwobugin, siir nomiiyau imiir kignakiyamin mi naeisisimim simiir hir nini hainakiyamin. ⁴ Mi krima ti om iir haiburgigim mi ina swoki huayanamim. Mi krimiir siyaiya opudga hugriyiyugika mi krima mhuusim whirin Saipras siir yaeka yaeka yokigiyam. Mi opuda krimiir bi namitiunika. ⁵ Mi krima nu Silisia mi Pamfilia sowiir kingiin hiriir iyikrio naidam. Mi krima om whirin Maira nu komii Lisia hir nwowin siir yadu amasu. ⁶ Mi tiki om iirin kamim yaii niniiyim simiir buyan inkamin siya siyaii ira om Aleksandria hiranki nita saair kigin mi siyaiya saeya pi nu komii Itali hiriir namam tirka. Mi siya krimiirin ta siyaiya saair asi nugipriiginamkim.

⁷ Krima ha haiburgigim mi ii kasa rani, siyaii hir kigwai amim. Mi krima minan mariinaindikim mi ini om Naidas kingiin tirira yambi idniyim. Mi opud komiia ha hugnaniya mi krima mhuusim whirin Krit siir hiriir wokmainaidam mi ini mhuu yaekayaeka yakiiyamin. Mi Salmoni idnabin ina yakii owarkinamin. Mi opuda krimiir bi namitiunika. ⁸ Krima minan mariinamkim, iya krima ti mhuusim siir yaekayaeka nakiiyokiyokiyama. Mi mhoiia krima maeyau gaenau kwira miyika huimasu kuwiya, om Lasia kingiin hir nwowa, saair yaka amasu.

⁹ Mi ii hoimgakim bidi digiyim mi Juda iikamim simiir ii komiia mi nae sima haiyaeiya iya ya iriipi hiriinan bidi mi digiya. Mi Pol siya simiir

asi boinmimauugin. ¹⁰ Ini wakaeyim, kima! Ii paa rani, pi nam tani mi siyaiiya mi digworaekwo whiekak ikim mi sima sima rani mi krima iriipi hiriinan pi wara mi inkim omainainami. Mi kara bidi yinokninkin. Pol siya hinina boinkin. ¹¹ Mi kamim yaii niniiyim simiir biyan inkamin siya Pol siir yai bi wakaeyoknakin. Nnngaka. Siya ini siyaiiya saiir biyan inkamin mi saiir nonkwo saini ad ieya, siya ini sowiir yai aiir wakaeyokna iskiyin. Mi sowa boin, humba! Nimbi nami. ¹² Mi ta maeyaua tapa krima namasua panki nwowi, iya miyik bi nwowika. Mi sima ta maeyaua saiir haiburgigim minkim. Mi sima om Finiks hiriir namam kininkuugin. Mi iya panki nwowiya digikiswo mi wi ha pi yamin. Mi Finiks maeyaua siyaiigi namasuwiya, ini mhuusimin Krit nikuwiyin ini siir pida nwowa. Iriig.

Mi opuda ha hugnaniya mi hinin komiyya whii komii solwara hirana ina hugnatmainaniya.

¹³ Mi opudsima, simiir yaioyae miya hugnani. Mi simiir kwoinim ha naingwokim sima pi wadieyar sibgu iwaoidami. Mi sima idmira siya komii si nomboru itmaiya ina kiboknaniya. Mi sima mhuusim whirin Krit siir yaeka aiirar kinkripkainamim. ¹⁴ Mi biri kwakimiminka, opud komiyya ina yimbiyama. Mi ta opuda saiir iniga whinmamaoka, saeya not is ankin nitka mi saeya mhuusim Krit hiranki hugnatmainanika. ¹⁵ Mi opuda ini siyaii aiirar yamituniya. Mi siyaiiya ini opud aeyar hughainama. Mi krima ini daogugiyim mi ini saeyar yaninkripkaiya. Mi krima maeyaua kwira asi nakiiyamkim. ¹⁶ Mi krima mhuusim whirin Koda siir yakii haiburgig mi ina yamin. Mi krima mainan mirii naidamkim, ta siyaiisim ira mhoii nomborukiyitkiya saiirin. ¹⁷ Mi sima saiirin siyaii komiyya saiir idwo yami haiyitkin mi sima ta siyaii komiyya saika yinkin kogrinu. Mi sima nidid prasee bi kinkim nu Libiya hiran siiyinin siir niyikiusi mi sima ta yiuisa koua nitkina asi whrohaigikim. Mi ini indimindima yakiidamim. ¹⁸ Mi ii gwira opud komiyya ina swoki huga mi siyaiiya saeya kairimdiyauam hinda tinda mi sima sasae digworaekwo nhirim opa asi nitnowidnamaigikim. ¹⁹ Mi ii gwira krima digworaekwo kirie kirie nhirim siyaii aiir nwokaiyim ina yitnowidnamaigiyim opa. ²⁰ Mi iiyim kasa rani, krima bie nauun sowiir kig karam nwowim. Mi opud komiyya ya ini hiriyyar hugkripkaiya. Mi krima ina yaingwokiyyim, krima ombudarin pi hiriyyar nwomainainami.

²¹ Ii kasaka rani, sima naemin ningugu ae karam nwowim. Mi mhoiyya Pol siya simiir yinsiin okwo boinki, kima ti kamim, kima kariir yai aiir wakaeyoknakiswo kara boina ti mhuusimin Krit siir kipi haiburgig. Mi ta hiriinan dimina pi krimiir di yimbiyami. ²² Mi tapa kara pi kimiir boinmauwu, kimiir kwoinin kirieya dwo kipi naingwo idid, krimiir nwiki pi kigugu rani. Nnngaka. Pi siyaiiya sasa nwomainaowidi. ²³ Kara Adi Komii krimiir Wanin siir inkamkin mi kara siir inig iirar hainanikin. Mi ii niyaka Adi Komii siir paekwosimin kariir kingin tirar nokwoidniwigin. ²⁴ Mi siya boin, Pol, kira wi kipi nidid! Kira wi inkam komiyyin Sisa wi siir whwonkam ida tini okwo boinu. Mi Adi Komii siya bidi wakaeyin kirir srii aiirin. Mi waka iikam whiekakim kinaka nwowim siyaii waraur mi sima wi wara kigugu rani. Adi Komii siir paekwosimin siya hinina boinmaugigin, ²⁵ kima ti kamim, kima kipi nidid! Kara Adi Komii siirima naingwo tibmiiyin mi digworaekwowim siya kariir boinmimauukiyyim mi wi sipi nimbiyami. ²⁶ Krima ha dakiyam mi krima pi mhuusim whirin pi siir namamasuwi. Pol siya hinina boinkin.

²⁷ Mi iiyim krima nakii waiwaiyim iur kwii. Mi krima whii komiyya Edria saiir yimbiyam mi iya nu bopwo kingin nwowa mi kamim siyaii aiir miriyyim simiir kwoinim ina yaingwoidamwiyyim, sima mhuusim whirin

siir kingiin mi owidami. ²⁸ Mi sima idmira siiyani yimboru itmai mi ina humiikuum. Mi ta idmira sima humiikua 120 pida yimbiam. Mi krma ha swoki amim mi ina swoki humii kiuum mi pariiga yimbiam 90 pid. ²⁹ Mi sima ini nidid kwoin yaingwowim. Sima nidid kwoin mansi naingwokim, siyaiya pi siya komii sae naeyikiuwisi. Mi sima siya komii komii kwiiyim asi nomborbu itmaigikim ta siyaiya sair idao hir. Mi ta siyaiya ini hirar yakiririra. Mi sima ina sriiyim Adi Komii siirim biyeyin pi nimbuidni sasauim. ³⁰ Mi kamim ta siyaii aiir miriiyim, sima pi nidamam tirkim mi sima ta siyaiisima idwo haiytkina, sair asi haiyitmai namkim. Mi sima simiir yiksisaenam, krma siya nhirim pi siyaiya sair irib hir nimbobu itmaigi. ³¹ Mi Pol siya kamim yaii naniiyim simiir biyan inkamin siir boin mi ti kamim siyaii tirin wara nwo karam nwowi mi sima whiekakarim wa niuguski. ³² Mi kamim yaii naniiyim sima siyaiisima mhoiyya nomboru kaimikiya sair id aiir asi nikripkikim mi ya ina yakiiyama.

³³ Mi iya biyeyin maskwo kingiin nwoyakwokin mi Pol siya iikam whiekakim simiirin ina boinmaeyakwokin, kima nae ti aeyakwok. fi kasa rani, kima naingwoyimwokim mi kima nae bi naekim, mhiirima nwoyokiyokigim ti ii iuur kwiiyim. ³⁴ Mi kara pi kimiir boinmauugi kima nae nhirim simiir hai mi wi saeya kirie haiginiuwu kimiirin mi kima wi kigugu rani. Niingaka. Kima whiekakarim wi hiriinana swoki o digi wi dimin whirkin kimbu rani. ³⁵ Mi siya hiriinan boinkiyin mi siya paimirim ini simiir whwonkam ida haiyin mi ina boin wadiekiyin Adi Komii siirim. Mi siya ha niinikimkir priiginkiyin mi ina yaeyin. ³⁶ Mi iikam whiekakim simiir kwoinin ini wadieya wwoiyim mi yim iriipa hiriinan, ina mi aeyim. ³⁷ Mi iikam whiekakim krma ta siyaii aiir nwowim iriparin kamarim iuur nwoim mi niinga iuur iriyyar nwir 276. ³⁸ Mi sima nae digiyim mi sima witnidim ina yitmaikiyim whii komii solwara hiriir. Mi simiir siyaiya pi nwoki bokiyim. irig.

Siyaiya ina yimbuwamkiya

³⁹ Mi iya ha pirkinuuguskiyakwoka mi kamim siyaii aiir miriiyim sima nu iirin ina kigiyakwokim. Mi sima ti nu iir bi ninokninkinkim. Mi sima gae komii kwira sair kigi ina hiriyyar yonakaeyama. Mi sair hirin siyin kibiyin whira nwowi. Mi sima sairim yombointbmiinam, siyaiya hir naka ikripkiniim. ⁴⁰ Mi sima idmir whiekakim sima boritmaimaiyim siiyani ini hirar yikrimkrip priimiigim. Mi sima wiewinsopin igwira siyaii aiir kindimdiyugiya sair nwowin ina hakiyin. Mi sima yuis komiyya ina yitkinim siyaiya sair koua hiriir. Mi sima ha naingwokim, siyaii aiirin pi opud aeya nwoki hugainaidamim siiyina hiriir. ⁴¹ Mi siyaiya nuyin whirin whii idopwoniya nidwomaiyin siir yaka iyikiuu. Mi iribin ina yiniyaekin iuguskiyin nua hiriir. Mi idaowin ini opnau hirar ywomaigiyin. Mi hinin komiyya ha nita idao iir yaki ituuu mi ta siyaiya sair idaowin ina yinkiramkiyin.

⁴² Mi kamim irim haiiyim simiir kwoinin kamim omaka huuyokiyokaiya sair nwoiyim simiir nisomsom aowam naingwokim, pi sima natmaimaiiya ami mipi simbi nidamami. ⁴³ Mi kamim irim haiiyim simiir biyan inkamin Pol siirsi yaingwoyimiyok. Mi siya simiirin asi nikidugin. Mi siya iikamim kiyaeyim bi simiir yikrop atmaimai kiyaki, siiyina hiriir. ⁴⁴ Mi iikamim kiya karamae nwowiyim yimbi ipii maimirim siyaiya sairim hininkin kaiyitikimkirkiyim, yim simiir yonkwosiiskwo migidam. Mi krma hiriinan tirim mi krma whiekakarim ini wadieyar yadu owiium siiyin hirin. irig.

28

Pol siya Molta hir nwokin

¹ Mi krīma wadiēya yaki kuwū. Mi krīma wakaeki, ti mhiuisimīn bopwonauidwomaiyīn siir inigin sīma hiniina dapi, Molta. ² Iikamim ti mhiuisim siir hiranim, sīma krīmiirīn siyū miyik iirar tirkim. Mi nao ha kinaniyīn mi krīmiir piūim ini noknoka kinkiyim. Mi sīma pae ha namginim mi sīma ina yikiunam, krīma nini oni iuwim. ³ Mi Pol siya paeyar nhirim ina ini iuginkaeyis hainakiyim. Mi siya ha nini amginiuwīn paeya. Mi mipug irin siir piua huua kinkikin mi ina wokitkin naniniyīn. Mi kimidiniya Pol siir indibin siir yaki tipnankin. ⁴ Mi iikam ti omin, mhiuisimīn siir hiranim, sīma mipugin Pol siir indib iir tipkikiu kripkaiyīn ini siiar kigiyim siya siir indib hīrar kiririyīn. Mi sīma boin mi tari kamwonkin ti inkamīn inkam nisomaowin mi siyairgin. Siya whi komii solwara hir bi naokin mi Adi Komiiyīn siyū miyik tiriyīn siya tari siirin pi borisopi, siya omwai waiyasiyīn. ⁵ Mi Pol siya ti mipug iirīn, paeya iyarkrip itkaigi mi ini paenau yamakaiyuwīn. Mi Pol siya biyie bi swoki okin. Niingaka. ⁶ Mi sīma ini hīrar ywowim. Simiir kwoinim ha naingwokim siir indibin pi sipi noniki mi simiir kwoinim ha mi naingwokim siya pi sipi naowakainami. Mi sīma ini hirgugukiyim ii haruwa rani mi sīma ha bi kigikim siir piua ini biyie ywokiya mi sīma paeya kwoini asi kisina haigigim. Mi sīma ina boinim, siya tari Adi Komii siir paekwosim kirie nwrīn.

⁷ Mi nu maeyauim ta maeyaua krīma nwowa sair kingiin hir nwowim ti simiir biyan inkamīn ti mhiuwisimīn siir hiranin, siirgin. Mi siir inigin Pabliaskin. Mi siya ini maigimairga ywowin krīmiiramim mi krīmiirīn siya yikiunam, siir omaka hiriir. Mi krīma iiyim kwoinim ywo siir omaka hiriir. ⁸ Mi Pablias siir adin makakin ma siir niya piū huua kini aka mi mhiinaugi wara mi inkin iugin. Mi Pol siya siirim yam. Mi nhwo siirim ini kwisiu mi ina srīyīn. Mi siir ina ina yonkwowin siir piū aiir mi siya ini wadiēya ywokiya. ⁹ Mi siya hiriinan tirkiyīn mi iki iikam nhirim makakim ti mhiuwisimīn siir hiranim, ina yitim siirim, simiir ma imiir ninimniski haiginiugiyim. Mi simiirīn ini wadiēyar ywo haiginiugiyim. ¹⁰ Mi sīma krīmiirīn siyū miyik asi diriraerar haiginiugikim. Mi sīma digworaekwo kasa bi hauugikim. Mi iya krīma siyaii aiir nani apni kwiriīyim mi sīma digworaekwo whiekakim ina swoki ani apni haigigiyukiyim, ta krīma nakidama sairsi haigigiyumamaugikim. friig.

Mi Pol siya om komii Rom hiriir yimbiam

¹¹ Mi biya krīma ti mhiuisimīn siirīn bwanim whoima niki okim. Mi mhoyia krīma ta siyaii ira om Aleksandria hiranki nita sair yani kwiriinam mi ta siyaiiya sair iniga hiniinga paekwosim niswo itmwoyīn naokainako. Mi ta siyaiiya ti mhiuisimīn siir hir nwoka, iya panki nwo digiya sairim mi krīma sair yani apni kwiriinam. ¹² Mi krīma ha namim mi krīma om whirin Sairakyus hiriir yimbiam mi krīma hiriir iiyim kwoinim ywo. ¹³ Mi krīma ti om iir haiburgigim mi ina swoki kwiriinamim siyaiini mi om Risiām hiriir yimbiam. Mi iigwira krīma ha swoki kwiriinamim mi opuda krīmiir digiūmiya hugnani mi krīmiirīn saeya hugainaidam mi ii kwisaka krīma Pyutiolai hiriir yimbiam. ¹⁴ Mi krīma ti omin iikam nhirim naingwo tibmiīyim simiir ini kigiū. Mi sīma boin, kīma wi krimaka tir nwowi iiyim iriīyar kwis mi mhoyia krīma simiir haiburgigim mi ina yani kwiriinamim siyaiini om komii Roma hiriir namim. ¹⁵ Mi om komii Rom hiran iikamim naingwo tibmiīyim sīma krīmiir wakaenaniyim, krīma bidi yimbiamim mi sīma ina yitim maeyaua nae haiginiya Apias krīmiir nini kigniyim. Mi nhirim krīmiiramim omaka ouumim whwonkaiyim simiir hir ini kigni krīmiirīn. Mi

Pol siya simiir kigwinin mi siya ina boin wadiekiyin Adi Komii siirin mi siir kwoinin ini kirieya ywokiin.

Pol siya yai win kibiya om komii Rom hir boinmimauugin.

¹⁶ Krīma om komii Rom hiriir yapninopkainam mi sima Pol siirin yapa omaka yokmwın whwonkai, siir kigriraowam. Iriig.

¹⁷ Hiyim kwoima yamki mi Pol siya Judan iikamim, simiir inkam komii komiiyim ti omin siir hir nwowiyim simiirim yikiuna, sima maeyau kwiruwa namwonyim. Mi sima ha namwonyim mi siya simiirin ina boinkiyin, kima ti nomiyyauim! Kara dimin whir bi tirbugin krimiir isidin siir nikworinuum mi krimiir yidiwi wanwiyayim simiir siyuum kara simiir bi nanugaugaugin. Sima kariirin om komii Jerusalem hiran omaka maeyaua hiuyokiyokaiya mi biyie miriyya sairin whisariiyar hugripkiikikaigin. Mi sima tapa kariirin om komii Rom tiran inkam komii komiiyim kimiirim asi nikropkikim.

¹⁸ Om komii Rom hiran iikamim sima kariir yaiya sair wakaeyim mi sima ina yinokninkinim kara dimin whir bi tirbugin mi sima kariirin pa nisomao rani. Simiir kwoinim kariir niuguskiyama naingwokim. ¹⁹ Mi Juda iikamim sima kariir niuguskisi nanugaugaugim mi kara yaeya siyiu whir karamaeka. Mi kara inkam komii Sisa siirin namim asi naingwokin, kariir yaiya siya wakaeyim. Mi kara Juda iikamim simiirin yai kwir boin hiuriyuwim whaowae. ²⁰ Mi kara kimiirin hiriinansi nikiunakin. Kara kimiir kigam naingwowi mi yai kimiir boinmimauuim wara mi naingwowi. Kara ta yai airin minim boinmauugin inkamin Isrel hiran iikamim sima nwokwokinin siirim. Mi kara minam naingwo tibmiigin, inkamin Adi Komii siya nimbiniyin Mesaia mi siya bidi yimbiniyin. Mi sima kariirin ti weyinsopin hiriinansi kogrinugin. Pol siya hinina boinkin. ²¹ Mi sima boinki siirin mi krimiirin Juda hiran inkam nwrki bi win hauugikin yokwoni krīma kiriir ninokninkinim. Mi krimiir nomiyyauim nu Judia hiranam sima krimiir bi boinmimauunikim yai bibiyie kiriir nigbumbuwanim. ²² Mi krīma kiriir yayim simiir wakaeyam naingwowi krīma bidi yinokninkinim omom omanam iikamim, sima ti isidin kira namasuwın siir nigbumbugim. Sima hinina boinkim,

²³ sima iyya kwira yimbingi mi iikam whiekakim ta omaka Pol siya nwowa sima sair namkim, nugaka namkripkaiyakwokim mi ini naiowaka nhingigiyim. Mi siya simiirin yai win kibiya sair saira boinanaekin, iyya Adi Komii siya kigriraowana iikamim simiir. Mi siya yai nhirim Moses siir siyiu aka nwowim, simiir boinmimauugin. Mi profet inkamim biyya sima win boinkiyim Jisis siir sair wara yinkin boinmimauu. ²⁴ Iikam nhirim siir yaiya sairin ina yaingwo tibmiiyim mi nhirim bi naingwo tibmiikim. ²⁵ Mi sima kwoin whiruwa bi nwokim mi nhirim sima asi namkim. Dimusi rani, ta yaiya Pol siya hinina boinkiyin, Adi Komii siir naeyuun bidi yikopsisirkiyin profet Aisaia siirin. Mi Aisaia kimiir brougae wanwiyayim simiirin hinina boingik.

²⁶ Kara ti am iki iikamim simiirim mi simiirin pi hinina boinu, kima yai airin wa waka mi kima wi sair yaimwo aair ninokninkin tani. Mi kima siirin wa kigi mi kima wi siir kig ninokninkin tani. Niingaka. ²⁷ Ti iikam isidin, simiir kwoinin bidi hugimkikiunamim mi simiir win minim yai wakaesi boriisopi. Mi simiir nhwowim bidi kwisnamim mi sima kwisnam karamaekiswo mi wa pi yanao kigomokin mi win minim yai bidi pi mi wakaeyin. Mi simiir kwoinin ta yaiya sair yaimwo aair bidi pi yaingwowarkai. Mi simiir kwoinin, wa kisina haigi mi sima wi kariirima pi swoki iti mi simiir wi kara ninimniski haiginugi.

Adi Komii siir naeyiun hinina boinkikin mi Aisaia siya yokwo asi winkin. ²⁸ Ta Pol siir yai aeyairga niki boiniyokiyokiiama. Siya boin, kima dinokninkin, ta mi miyika Adi Komii krimiir Wanin siya minkika krimiir ninimiskii hainakiyim. Siya bidi yikropkiyin iikam nhirim Judan iikam tani simiirim mi sima wi nwoki wakaeyoknaim. ²⁹ Mi iya Pol siya ta yaiya saiir boin digiyin mi Juda iikamim sima ina swoki amim mi sima sima yai prasae bi ninkin wamwarkii boinugim.

³⁰ Mi Pol siya biwiyiyo whisa ywo, ti om iirin mi ta omaka siya wh-wonkaiya siya saiirin ina sain taroain mi iikamim siir omaka nii apririr boinaeyim, siya simiirin pi wadiyar nwowini. ³¹ Mi siya iya Adi Komii siya kigriraowi iikamim mi digworaekwo ikim, simiir boinmimauugin. Mi siya iki iikam whiekakim simiirin Biyan Inkam Komii Jisis Krai siir yai ailar boinmimauugin. Mi yaiyim siya boinmimauuwiyim, siya bi nimprio boinmimauugin. Niingaka. Siya ini idowiyar boinmimauuwamin mi inkam nwrkin saiir nikiduamin wi dig nwo rani. Niingaki, niingakinga. Iriig.

ROM

Mi iya Pol siya om Korin hir nwowin mi siya ta yokwowa ha wankikin iikamim om Rom hiranim simiiramin mi siya yokwowa kimidiniya wig ira Fibi dapiya saair hauugi mi ya saeya kimidiniya iikamim naingwo tibmiiyim Judamiyim mi Judami tani ikim simiir ini hauuu. Siya tariigina minam warar nankin wankika iikamim Judamiyim mi iikamim Juda iikam tani ikim naingwo tibmii karamae nwowim dimin biyeki naokingugunankaiyim sima Jisis siiraramar naingwo tibmii iskiyim mi simiirin wi wadie siyar nwoki owaiginuim Adi Komii saikan. Jisis siya paeyin hiiniya nironinkinin siirin krimiirsi naokin rirmiiya krimiir nwowaiginuuwim dimin biyeyim simiirsi. Moses siir siyu komiiyin iikam imiirin wi rirmiiya siya nwowaiginu rani. Niingaka. Biyan Inkam Komii Jisis Kraisi siiram naingwo tibmii sasarga iikam ima nwowana wadie.

Ta yokwowa mi whiekakim Adi Komii siya nimbiniim aposel Pol siya mariiyam simiir boinka

¹ Kara Polkin ta yokwowa iikamim om komii Rom kimiiram wankika. Kara Jisis siir miyan inkamkin mi kariirin aposel inkam siya nokmwim okwo haiginuugin mi kariirin siya bidi yimbiniin Adi Komii krimiir Wanin siir yai win kibiya saair boinmimauuwam iikamim simiir.

² Bidi, bidiniyarin Adi Komii siya bidi yimbiniin ti siir yai miyik miyikim iikamim simiir boinmimauuwim. Mi ti profet kamim sima yai win kibiya saair hai mi sima yokwo komiiya dimin whirki kimbu karamae nwowiya saair wanki. ³ Ta yai win kibiya saeya Adi Komii siir yinisimin Jisis Kraisi siir yaiga, krimiir Biyan Inkam Komiiyin. Siya inkam kungin yopiiga naokainakin mi siya Devidni isidin Juda simiir hiranki nitkin. ⁴ Adi Komii siya bidi yiisimauuin, siya inkam ara rani. Mi siya krimiirin dimin kirie whira yiisimauu iya siya siirin ie hirankin hidnisiin idwowin. Jisis siya Adi Komii siirgisiirar yinisimkin Adi Komii siya siirin mansi tirkin siir naeyuun dimin whirki bi kimbugin. ⁵ Adi Komii siya kariirin Jisis Kraisi siir kirieniyin minam nimbingin ti dimin taeminim Jisis Kraisi siya tirim simiir aposel inkam nwowim. Mi siya kariirin minam nikropkikin simiir boinmimauuwamin iki iikamim hinda tinda nwowim mi iikamim Juda iikam tani ikim sima wi siir yai imiirar nwoki aingwo tibmiiyim mi siir yai imiiram nwoki wakaeyoknam. ⁶ Adi Komii siya iikamim om komii Rom hiranim kimiirim wara bidi yimbiniin mi siya kimiiram bidiyar mi ikunan, kima Jisis Kraisi siir yinisim timi inkin o.

⁷ Mi kara ta yokwowa iikamim om komii Romanim Adi Komii siiram naingwokwonanaeyim kimiiram asi wankika. Mi siya kimiir bidi yimbiniin kima siir iikamkin. Kara minam naingwowi, krimiir Adi Komii mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraisi sowa wi krimiirar nwoki tirim dimin miyikim mi naingwoyimiyok mi nongwomamair aei aka. Iriig.

Pol siya om komii Rom hiran iikamim simiir kigam naingwokin.

⁸ Kara biyin pi ta yaiya saair niki boini: Hinda tinda sima kimiirin hinina haigiririr boini, kima Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwo tibmiiyan iikamkin. Mi Jisis Kraisi siir inig iirin kara kimiir asi boin wadieki Adi Komii siir. ⁹ Kara Adi Komii siir mi aiir mariiyin mi kariir kwoin komiiyin ina yaingwokiyan siir Yinisimin siir yai win kibi aiir boinmimauuim. Mi Adi Komii siya ina ninoknankinin kariirin inokinokin siyar whankinsis haiginuwikin iya nhwo kara kwisboiniyim. ¹⁰ Mi inokinokin kara Adi

Komii siiramar sriigin, siya kariir whinkinsiis haiginuuwim mi ii nhirim kara siyugaki nuwi kimiiramim wa nwoki itim kimiir kigimin. ¹¹ Kariir kwoinin kimiir nini kignakiyamin ina naingwokinin mi kara dimin miyiyikim kimiir hauuwar mini, Adi Komii siir naeyu ieya hauuwar mi ti dimin hiriinanim wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwu kirie kima nwowim. ¹² Saeya hinanga, kimiir naingwo tibmiiya saeya kariir kinsiis haiginuuwim mi kariir naingwo tibmiiya kimiir mi kinsiis haiginuuwim. Mi ti hiriinan siyuuin siya wi krimiir whiekakar nwoki kinsiis haiginu irkakim.

¹³ Ti nomiiyauim kara ha naingwowi kima ti inokninkin ii whiekakim kara kimiir kigamar naingwowi kariirin dimin whirki nipiyaokii rani. Kara iikam nhirim Juda iikam tani simiir bidi whindiriraerarim mi sima ini naingwo tibmiiyan inkamkin ywowim. Mi kara kimiirin hiriinan whindiriraerarimar naingwokin. Mi iriipi hiriinan kimiir waraurin wi naekaka niki owim. ¹⁴ Adi Komii siya kariir bidi yimbiniin siir yai win kibiya sair boinimauuim nu Grik hiran iikamim dimin taeminki naokingugunankaiyim mi iikam nhirim nu whiranim dimin taemin karamaeyim simiiram mi iikamim ninokninkin whiekak karamaeyim simiiram warar. ¹⁵ Mi ti dimin hiriinanim, kara iikamim om komii Romanim kimiiramim simiirsi nikwokrimkripaniyam tirkin Jisis Kraisi siir yai win kibiya sair warar nanaaknkiiyim. friig.

Ta Kraisi siir yai win miyika saeya kiriekaka.

¹⁶ Kara ta Kraisi siir yai win miyika sairsi bi nididgin. Niingaka. Dimusi rani, saeya Adi Komii siir kirieka, iikamim wakaeyoknam mi ha naingwo tibmiiyim simiir whinkinsiisi. Ta yaiya saeya bi Juda iikamim simiir hiriir yam mi mhoiyya saeya Juda iikam tani simiir hiriir yam. ¹⁷ Mi Kraisi siir yai win kibiya saeya krimiir nusiimauuga Adi Komii siir yipiki hinina nusiimauuin siya dimin whirki bi kimbugin siya dimin miyiyikim krimiir diriraerarim simiir. Mi siya iikamim krimiirin dimin whirki kimbu karamae inkam asi dapkim mi iikamim krime wi iripa mhi kwoin saika ninkin owi. Adi Komii siir yaiya saeya hinina boinka, ta kimiir naingwo tibmiiya saeyar dapi kimiirin Adi Komii siir whwonkam idan, dimin whirki bi kimbugim mi kima wi omwaiya waiyayokiyokii. Siyu whir karamaeka. Niingaki, niingakanga. friig.

Ta yaiya iikamim Adi Komii siir yai air haimriyuim simiir siyu iimir boinka.

¹⁸ Adi Komii siya ninomor kou hir nidwowin siir om iir. Mi ta siir io yaiya saeya wi nimprio rani saeya wi idowiiya nimbini iikamim digumii siir yai air haimriiyuim simiir mi iikamim dimin biye triiyim ta Adi Komii siir yai win miyikiina ini simar ikworimdinukiya. ¹⁹ Dimusi rani, Adi Komii siya bidi yisimauuin siir dimintaemin whiekakim simiirin mi sima wa pi sibgu inokninkinin. Mi Adi Komii siya simiirin bidiyar sibgu isimauuin. ²⁰ Bidi bidiniyarin Adi Komii siyar nonkwokwowim digworaekwo whiekakim simiir mi ta iya sair hirankar nityokiyokiiya mi tisi tariinanar namwoniin. Mi iikamim ti digworaekwowim siya diriraerarim simiirin ha pi kigninokninkinim mi sima Adi Komii siirin ha pi yinokninkinsasaeyin ti digworaekwo imiirsyar. Ya hinanga, sima digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim simiirin wa kigi mi sima siir whwonkamim wi kig rani. Mi sima wa nwoki kigninokninkinim siir kirie komiyya inokinok nwoyokiyokiiya sairin. Mi sima hinina boin karamaeka, krime Adi Komii siir bi ninokninkinim mi krime siir inig iirin wa hainan tani. Niingaka. ²¹ Sima ina ninokninkinim Adi Komii siya ina nwowim mi sima hinina naingwo rani, siya Adi Komii kungin mi sima siir inig iir bi hainanikim mi siir bi boin wadiekim. Niingaka. Simiir kwoinim pi whaowaekim

mî simiir kwoinim miyik bi nwokim. Sima habwhaowaenan nwokim.

²² Simiir kwoinim ha naingwowi sima digworaekwo whiekakim simiir bîdi yinokninkin digim. Niingaka. Simiir kwoinim ini habwhaowaenan ywowim.

²³ Mî sima Adi Komiiyin naonam karamae nwowiyin digiumii siir haimriiyugim mî sima siir inig bi hainankim. Mî sima kimidiniya diminim inkamkar nonkwokwowyim simiir inig imiir hainan ti uruwai, siyaowai, ipiyin, mî it mî mipug minim mî wraisupai wraisupai ikim.

²⁴ Mî Adi Komii siya simiir haiburgigin mî simiirin, simiir siyiu biyeyin siya kiyainamkim. Mî sima siyiu biyeyin siiram nikwokwo nanaeikin, iraka nwiraka iripa piu nwowamin. ²⁵ Mî ti hiriinan iikamim sima Adi Komii siir yaimwo aiirin digiumii bîdi haimriiyuim mî sima pi yaeya niksisee yaiyar haii. Mî sima pi diminim Adi Komii siya nonkwokwowyim pi simiir inig imiir swoki hainani. Mî sima pi Adi Komii siir inig iir hainan tani, yipiki ti digworaekwowyim simiir nonkwokwowyim. Niingaka. Siyairgin wadieki wadieyin mî iikam krîma siir inig iirarar hainan, iinokinokim.

²⁶ Mî Adi Komii siya simiirin siyiu biyeyin siir hirar haiburgik mî sima ini siyiu biyie tiri siyiuin siirar yapim. Mî simiir wigim, sima siyiuin iripa piu simiir kam aka nwowiyim ini yimiiyunanim mî sima iripa piu kimidiniya wig nhirmaka ini owou. ²⁷ Mî kamim yim iriipi hiriinanar mî tir, sima iripa piu simiir wig imaka bi nwokim, simiir kwoinin iripa piu inkam nwiraka nwowam nikwokwokim mî sima siyiu biyie sima simar yinwo anwona. Mî Adi Komii siya simiir asi tirbugikin, ti siyiu hiriinan sima tirin siirsika. Yio ti hiriinanin yio dimin karamaeka.

²⁸ Mî ti iikam hiriinanim Pi borisopi simiir kwoinin Adi Komii siiram nwowim mî siir digworaekwo ikim. Mî siya simiirar kigninkinki mî sima ini simiir kwoinkar yaingwo diriraerar namim ti siyubiyieki siyiu biyie kin iirin mî sima wi siyiumwoni nap rani. Niingaki, niingakiinga. ²⁹ Simiirin ti dimin biyie biyie hiniinim sima bîdi yaokingugunankaiyim. Digworaekwo whiekakam naingwo mî kwoin biyie iikam nhirmiyam naingwo mî kigmar mî ninkinwamwarkii boin, niksisee yai boin, inkam nisomao, kwoin inkam nwiram niwitpaomai inkam nhirmi boinikikasna. ³⁰ Mî whisariiyar haigiririr boin mî io whwonkam Adi Komii siir nanaonanaei. Mî inkam nwirniisi kiginiyokna karam nwo mî simamar naingwona mî diminpai diminpai sima tiraraowam mî yopii adni yai nantamyiriyir. ³¹ Mî siyiu mwoni nap karam nwo mî nimbini air nikrimkrip mî inkam nhirmisi naingwoyimiyok karam nwo mî nhirmaka nomboin ii ae karam nwo. ³² Adi Komii siir siyiu miyikin siya hiniin boinkin, iikamim hiriinan siyiu biyeyim simiir tiri yio daonam. Sima bîdi yinokninkinim mî sima ti siyiu biyeyin siirin ini hiriyyar tiryokiyokiyamin. Mî ti hiriinan siyiuin sasa rani. Niingaka. Sima ini hindara yininopkainanim mî iikamim ti hiriinan siyiu tiryim sima simiirin pa mî ikboinmamari. Iriig.

2

Yaiya Adi Komii siya hidia ya ninokninkin wadiek wadieyairga

¹ Juda iikam kîma Juda iikam tani, simiir simiira priiboin huriiyunanaei, siyiu biyeyim sima tiriyyim simiirsi, kîma hiriinan kipi boin. Dimusi rani, wim kîma iki siyiu hiriinanin kîma boiniyim simiir, siirar mî tirikim. Mî kîma simiir boini mî ta yaiya wî kîmar swoki kwaeyopkwonaei. ² Mî Juda iikam kîma bîdi yinokninkinim, Adi Komii kîmiir Wanin siya kîmiirin wî kîpa kîpa hid rani, siya kîmiirin wî hiriinankinar hidi. Mî ti iikamim, ti hiriinan siyiu iir tiryim, Adi Komii siya simiirin, wî siyiu miyikimiyik iirar nonkwobumbuninkin iuguskii. Mî ta siya hindana sair bwamkibwamin

wi wadieyar namki. ³ Kima iikamim ti hiriinan siyiu iir tiriyim simiir boinhiuriyiwiyim mi wim kima ti hiriinan siyiu biye iirar mi tirikim. Kima paniina naingwowi, kima wi digar nwowi, iya Adi Komii siya iikamim simiir nonkwobumbuninkinana, simiir dimin biyeyim simiirsi, ha? Nningaka, ningakiinga. ⁴ Pi paniina tiri, ha? Adi Komii siya kimiirin wi hiriyar naingwoyimiyyokiyokii mi siya kimiiramim wi ii haruwa nwo rani mi siya kimiir dimin biyeyim asiima bi niki diriraerar bumbu sasauwikin. Nningaka. Mi hiriinanki niuwi mi kima Adi Komii siir siyiu miyyikin siir dimusi kiyopsigii. Mi Adi Komii siya ha naingwowi kimiir kwoinin ti kisina haigi mi siya kimiirin wi ti hiriinan siyiu iirsi tir haiginiuwi. Mi kima tari ninoknankin tani, aniya? ⁵ Kimiir kwoinim bidi yinkisaiowaeyim mi kimiir kwoinim paninsi kisina haigisi. Mi ti hiriinan siyiun, wim kima kimiir dimin biyie imiir haingiriyu haigin ii raraoinami. Mi iripi hiriinan Adi Komii siya kimiir io yayim wi hiriyar mi haiginonkworinukripkai, siya wi haiginrkii rani ti dimin biyeyim kima haingiriyu haiginmimirim. Mi ta iya Adi siya kimiir dimin biyeyim wi hanngi nitkiigigii mi siya iikam kimiirin wi hanngi nonkwobumbu nankin haiginiuwi. ⁶ Adi Komii siya iikamim, simiirin irira nwinwira, wi siyiun sima tirin, wi siir hiriinan yamdiyar swoki hidi. ⁷ Mi iikam nhirim sima mainan miriinanaei siyiu miyyik iiramim, Adi Komii saika sibgu idwowanin ninomor kou hir mi sima wi inig komiigak nwowi mi kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiyin siya wi nonkwobumbuninkin tani. Adi Komii siya wi kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiyin iinoknok wi ti iikam imiir hauuwi. ⁸ Mi iikam nhirim yim simamar naingwonaei mipi yaimwo aiir haimriiyugigi digiumii mipi siyiu biye iir diriraerar nami mi Adi Komii siir kwoinin ti iikam hiriinanim simiiramim wi haughauga whiyie mi siya simiirin wi hanngi nonkwobumbuninkin. ⁹ Mi mhoiyya Adi Komii siya wi hik kimpipisu komii iikam whiekakim siyiu biye tiriyim wi simiir nanankiniuni. Bi wi Juda iikamim siyiu biye tirim simiir mi mhoiyyin wi iki Juda iikam tani hinda tindanim siyiu biye tirim simiir. ¹⁰ Mi Adi Komii siya wi iikam whiekakim siyiu miyyik tiriyim, wi nidwo miyyik mi inig komiigak mi iripa nngwomamair aei wi simiir hauuwi ninomor kou hirin. Bi siya wi Juda iikamim simiir tiri mi mhoiyya Juda iikam tani hinda tinda nwowim simiir warar. ¹¹ Adi Komii siya ha bi naingwowikin, iikamim inig komiikakim, sima mi iikamim inig karamaeyim yim sima. Nningaka. Kima ini hiriinan kimar ywowim. Mi siya irira nwinwira kimiirin wi diminim kima tirim wi simiir digar mi sibgu hidaiginiuwi.

¹² Iikamim Juda iikam tani mi sima Adi Komii siir siyiu komii iir bi ninoknankinim mi sima siyiu biye ha tirikim mi Adi Komii siya simiirin wi hiriinansi nwo rani. Nningaka. Siya simiirin wa nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Mi Juda iikamim simiirin nningaka. Sima Adi Komii siir siyiu iirin ina ninoknankinim mi sima siyiu biye ha tiri mi Adi Komii siya simiirin wi ti siyiu iirsi boinwokiyop natkaigi. ¹³ Iikamim Adi Komii siir yay aiirin hindara wakae kimaigiyim mi Adi Komii siya simiirin wi ha boin tani, sima iikam miyyikim. Nningaka. Iikamim siyiu komii iir wakaeyokna apiyim, ti hiriinan iikamim simasimargim Adi Komii siya nikiuwanim iikam miyyik. ¹⁴ Mi iikamim Juda iikam tani, tinda tinda nwowim, Adi Komii siir siyiu iir ninoknankin karam nwowim, sima diminin simiir kwoinkar naingwokiyin, pi siyiu miyyik siirar mi tiri. Adi Komii siir siyiu komii ieya boina saiiir hiriinan siyiun, yio kimiir niisimaugun. Mi yim sima ina ninoknankinim, piki hiniin dimin iki wadieyin mi piki hiniin dimin iki biyeyin. ¹⁵ Mi siyiu hiriinanin sima tirin yio simiir kwoinuin Adi Komii siir siyiu komiiyin ini haniin siya bidi kwiri idwokaiyin. Mi simiir kwoin ieyar niisilmauuwi, piki hiniin dimin ikin wadieyin mi piki hiniin dimin ikin biyeyin. Mi hiriinanki niuwi, simiirin ini

simiir kwoin ieyar nowomwarkaiyuim. ¹⁶ Mi mhoiyya ii komiyya, yaimin dimin imiir hidana Adi Komii siya wi Jisis Kraisi siir boinkii, ti kwoinpai kwoinpaaiyim, iikamim hinda tندانم simiir kwoin nau kwirii idwokaiyim, simiir kinawhiyimiyye itkinam. Mi siya simiirin wi ti digworaekwo imiirsi boinwokiyo natkaigi. Mi ti digworaekwowa, sima wa nimbiyami mi Adi Komii siir yai win kibiya kara boinmimauuwiya saeya ta hiriinan yaigaka.

Yaiya Juda iikamim mi siyuu komii ikin simiir boin aeya

¹⁷ Juda iikam sima ha naingwowi, Adi Komii siya mi kima, kima iripar nongwomama ir aekim. Mi kimiir kwoinim ha naingwowi kimiir bopwowa paeki bi namai ikougin mi Adi Komii siya ti siyuu komii siir yayim kimiir hauugiyim mi kimiirin wi siya whinkinsis haiginiuwu, aniya? Niingaka. Mi kima kimiir inig imiirar hainaniyim, kima pi ha boini, nim krma Adi Komii siir iikamkim. ¹⁸ Kira Adi Komii siir kwoin iirin siir bidi yinokninkinim. Mi kira ina hid ninokninkinin piki hinin dimin ikin biyyeyin mi piki hinin dimin ikin miyyikin, kira siyuu miyyik iirar napikin. Dimusi rani, sima kiririn Adi Komii siir yaiya yinisimar nowomwarkaiyukin. ¹⁹ Kima hinina naingwowi, Adi Komii siir yaiya kima sairin ninokninkin miyyikakim mi kima iikamim habwowaenan nrowim simiir aknainan niisiimauuwam mini Adi Komii siir yai miyyika sairin, ha? Mi kima siyuu miyyikin siir niisiimauuwam mini mi sima kimiir nwoke wakaeyoknam. ²⁰ Kima hinina naingwowi kima digar nwowi, iikamim habwowaenanim simiir nowomwarkaiyuwim Adi Komii siir dimin miyyikim simiir, ha? Mi kima iikamim yinisim sapisapan Adi Komii siir dimin miyyikim simiir nowomwarkaiyuwam mini mi kima simiir sibgu owomwarkaiyuwamar naingwowi Adi Komii siir dimin imiirin. Dimusi rani, kima hinina naingwowi Adi Komii siir yaimwokiya imwowa sairi bidi yinokninkinin. Mi sima wi kimiir hiriinana nwoke owim, ha? ²¹ Niingaka. Kima iikam nhirim simiirin ha nowomwarkaiyuwigin, Adi Komii siir dimin imiirin mi kimakima nowomwarkaiyuna dimusi nwowi, ha? Kima ha boinikim, kima hii kipi tauae mi tari hii kimar tauaeikim, aniya? ²² Kima hinina boinikim kima hii wig iraka kipi nanae mi kima hiriinan siyuu iir bi tirikim iyee? Niingaka. Mi kima pi borisopi iikam nhirim sima uruwai siyaowaini nikwo aeyim. Mi kima nae nhirim Adi Komii siir omaka hiranka tauae hainakikim. ²³ Kima kimiir inig imiirar hainanei inkamkim mi kima ha boinikim, krma Adi Komii siir siyuu iirin bidiyar yinokninkinin. Mi kimar taougaikin ti siyuu komii iirin, yio ti hiriinan siyuuin kima Adi Komii siir inig iir haigin ikworinugin. ²⁴ Yokwo Komii saeya hiriinan yai kaimwo aiirar mi boinka, iikamim Juda iikam tani sima Adi siir Komii inigin whisarii bi haigin ikwowaigiin. Dimusi rani, Juda iikamkinim kima niisiimauugim, simiirin.

²⁵ Kaimwoka, iya kima yinisim sapisapa nwowa mi sima kimiir mois aiirar kitiyopnir haiya yio wadiekim ti hiriinan siyuuin, siyuu komii siyar boinkin. Mi kima ti siyuu komii iir haigin ikworinuwu mi sima kimiir mois imiir bi kitiyopnir haigim, iikamim naingwo tibmi karamaeyim simiir hiriinan. ²⁶ Mi kamim simiir moisa kitiyopnir hai karamae nwowi mi sima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api mi Adi Komii siir yai imiir wakaeyoknae mi siya simiirin wi dimin whirki kimbu karam iikam nokpad haiginiuwu mi ti iikamim sima wi kamim mois kitiyopnir haiyim wi simiir hiriinan nwowi. ²⁷ Kaimwoka, kima Juda iikam kinim, wim kima kimiir moisisim bidi kitiyopnir haiyim mi iripi hiriinan, kima ti siyuu komiiyin siir haiyim mi inoknokinim kima ti siyuu iir bi wakaeyoknaeikim. Niingaka. Mi iikamim Juda iikam tani hinda tندانم sima simiir moisisim bi kitiyopnir haigim mi sima Adi Komii siir siyuu iirar wakaeyoknakim. Sima yai wi kimiir boin hiriinyu boini. ²⁸ Mi kimiir yopiiyim sima kimiirin Juda simiir isidin siir

hīrar naokainaka wīndi mī sima kīmiirīn wī Juda iikamkīn hīriinansi nīkiu rani. Nīngaka. ²⁹ Mī iikamīm Adi Komii siir siyūuīn siir yaimwokiyaaimwowa simiir kwoīnau nwokaiya saīr sibgu apiyīn, yīm simakisīma Juda iikam kīnīm. Mī tī hīriinan siyūuīn kwoīn ara sima pīinaingwo tībmiyīn yīo ina Adi Komii siir naeyūuīn kīmiir mīoīs imiir kitiyopnīr haiiyīm īnī hīriinan ywowīn. Mī yīpīkī tī Adi Komii siir siyūuīn komiīyīn biīya Moses siya wīnkiyīn siir yai imiir nap karamae nwowīm mī iikam nhrīm sima tī hīriinan iikamīm wī simiir īnīg imiir hainan tani. Nīngaka. Mī yīo Adi Komii siya simiiramīn wī nhami nhami naingwokwonanae rani. Iriig.

3

Siyyu biyye siya wī siyyu mīyyik iīr nīkwowaisii rani.

¹ Kīma panīn panīna naingwowi Juda iikam wadie kīmar yowiski mī īkī Juda iikam tani yīm mīyyik rani, iyie? Mī tī kīmiir siyūuīn mīoīs kitiyopnīr haiiyīn, siya wī kīmiirar whīnkinsiīs haigīnīuwi iyie? ² Inī mī owīn, yīo hīriinan siyūuīn yīo dimīn karamaeka, yīo kīmiir whīnkinsiīs haigīnīugin, bīgībīyīn Adi Komii kīmiir Wanīn siya siir siyūuīn Juda iikam kīmiir hauugin kīma nīnoknīnkīnam mī kīma siir napīm. ³ Kaimwokīkaimwoka, Juda kīmiir iikam nhrīm tī Adi Komii siir siyūuīn komiīyīn siir yaiya saīr siyūuīn iīr nap karam nwowīm simiirīn wī panīna tīrī mī Adi Komii siya wī digūmīī siir yai aīrar haimriīyūwī, anīya? ⁴ Nīngaki, nīngakīnga! Iikam whīekakīm tī nu iīrar nwoīrkakīm, sima nīksisae yai boīnī mī Adi Komii siya wī nīksisae yai wara boīn tani, yīo wī yaimwokiyaaimwo imiirarar boīn īskī. Adi siir Yokwo Komīya saeya Adi Komii siirīn hīnīna boīnka, iīnokīnokīn iikamīm yai kīriir boīnhīriīyūwīyīm mīpī kīrar swokī atkīn okwonaowīdī. Mī sima wa nwokī inoknīnkīnim, kīriir yaiya īnī kaimwokīkaimwowar ywowa.

⁵ Mī ta iīya Adi Komii siya kīmiir dimīn biyyeyīm, simiirsi nonkwobumbu nīnkīnī, iikamīm sima kīgnīnoknīnkīnam mī sima wa naingwowi, Adi Komii siya dimīn whīrkī bī kīmbuwīkīn. Mī krīma wī panīn panīn boīnī, ha? Mī inkamīn ha boīnī, kīya, siya kīmiirīn siyūuīn mīyyik bī tīrkīn mī krīma wī kwoīn whīruwa siir kwoīn iīrarar nwokī, anīya? ⁶ Nīngaki, nīngakīnga, Adi Komii siir siyūuīn siya dimīn whīrkī kīmbuwīkīswō mī siya iikam imiirīn wī panīn panīna pī sibgu hīdīn, ha?

⁷ Mī ta kariir nīksisae yaiya saeya Adi Komii siir yaimwokiyaaimwowa saīrīn idowīya nwowaigīnīugi mī īnīg komiīgak siir nwowaigīnīuwi mī siya kariirīn dimīn biyyekak īnkam dimusi swokī dapi mī kariirīn wī yamdi dimusi swokī tīrbuwi, ha? ⁸ Mī īnī mī owīn, krīma wī hīnīna boīnī, humbaie, krīma siyūuīn biyye tīrī mī iikamīm sima wī Adi Komii siir īnīg iīr nwokī hainanīm. Mī tari hīriinan siyūuīn īnī wadie siya ywowīm, anīya? Nīngaki, nīngakīnga. Mī iikam nhrīm sima kariirīn hīnīna nīkbumbuwīkīm, Pol siir yaiya saeya hīriinanāirga. Mhoīya Adi Komii siya wī yamdi simiir dirīraerarbumbu wī tīriinan kamīm mī siya simiirīn wī siyūuīn wadiekwadie iīrar tīrhaigīnīuwi. Iriig.

Inkam mīyyik nwīr karamaeka. Nīngaka.

⁹ Mī krīma wī panīn panīna naingwowi, ha? Mī tari īkī iikamīm Juda iikam tani, simiir kwoīnīm īnī Juda iikam kīmar ywowiskiyīm, ha? Nīngaki, nīngakīnga. Kara kīmiirīn pī hīnīna boīnī, Juda iikam kīma mī Juda iikam tani īkīm, tī nu iīr nwowīm hīnda tīnda krīma hoīngakarīn, siyūuīn biyye kīnar tīriīkīm. Kīmiir kwoīnīn siyūuīn biyye tīramīn, siyar kīyai. ¹⁰ Tīkī yaiyīm, yīm yaimwokiyaaimwo imāirgīm. Bīdī bīdīniyarīn, kam nhrīm sima wīnkiyīm Adi Komii siir yaiyīm, Yokwo Komii Samnī, sima hīnīna wīnboīnkīkīm,

mī krīmiir nwiirniyīn, Adī Komii siya wī ha boin tani, dimin whirki bi kimbugin. Niingaki, niingaka. Krīma hoimgakarīn, siyū bibiyeyan iikam kinairgim. ¹¹ Krīmiirīn inkam nwiirki ninoknankin tani, pi hiniin dimin ikin, kaimwokikamwo nwowin mi Adī Komii siir mi inoknankinam naingowin mi siir wakaeyoknam. ¹² Iikam whiekakim sima Adī Komii siirīn digimūi bidi haimriiyugigim sima ini dimin biyie tiran iikam ywowim. Nwiirkinwarki siyū māiyik bi tirkin. Niingaki niingaka. ¹³ Yai bibiyeyim, sima boiniyim, ini ieyin inkam haingikaiiyin, si budwaki whakiyīn, ini siir hiriinan ywowin. Sima niksīsaē yai kasa bi boinkim mi ti yai bibiyie hiriinanam sima boiniyim iikam imiir yim ini mīpugni bigi pikiiyim mi urura ha kinamiyīn, ini hiriinan ywowim. ¹⁴ Inokinokin sima yai bibiyie arar boinanaē iikam imiirīn. ¹⁵ Sima bi kimiminikim mīpi iki iikam nhirim io simiir nrowi mi simiirīn pa mi isomsom aokaokii. ¹⁶ Maeyau mauyauim sima namiyim, sima digworaekwo imiirīn pi haniingin nonkwobumbuninkingigi mi mi iikamim sima pi hik prasae hai rani, simiirsīyīn. ¹⁷ Sima iikam nhirmi bi nanki amasuwikim iripa nongwowaē aeyam. Niingaka.

¹⁸ Sima Adī Komii siir inig iir hainanam bi naingwowikim; yipiki inkam komiigi komiīyīn.

¹⁹ Mī krīma ina ninoknankinim, digworaekwo whiekakim siyū komii siya boinim mi iikamim sima wī siyū komii siir aowa nwoke owim. Mī inkam nwiirkin ha boin karamaeka, kara inkam wadiekīn. Niingaka. Krīma iikam whiekakim maeyamaeyauwanim Adī Komii siir whwonkam idaīn dimin biyie bidiyar tirbuwim. Mī Adī Komii siya krīmiirīn wī ti siyū komii ieya boinwokiyoipnatkaigi. ²⁰ Mī ta hiriinan sairsika krīmiir nwiirki nwiirki Adī Komii siir siyūpai siyūpaiyim simiir bi napkin mi Adī Komii siya krīmiirīn wa ha dap rani, dimin whirki bi kimbukin. Niingaka. Adī Komii siir siyū komiīyīn siya siyar niisiimaugīn, krīmiirīn. Inkamim siyū biyie tiriyīn. Iriig.

Iikamim Kraīs siir yai aīrim naingwo tībmii wī iikam māiyik sima nrowi.

²¹ Mī tariinanīn Adī Komii siya krīmiirīn idowīya bidi wokiyyīn, yipikin siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karam nwowin. Mī yio ti diminīn siyū komii saika bi namasugin. Niingaka. Yio ini sa ywowin mi yayiim Moses siya bidiya winkiyim mi profet kamim sima mi winki ikim, sima ti dimin iir winboinkikin. ²² Tiki siyū māiyikin siya haniingīn, iikamim Jisīs Kraīs siir yai aīrim naingwo tībmiiyim, ti iikamim sima Adī Komii siya dapiyim dimin whirki bi kimbugin. Mī iikam whiekakim naingwo tībmiiyim Adī Komii siya simiirīn wī iikam māiyik nikuwi. Adī Komii siya wī hiniina naingwo rani, wim kima Judā iikamkim mi nim krīma Judā iikam tani. Niingaka. Yio ti hiriinanīn dimin karamaeka. ²³ Iikam whiekakim hinda tinda nrowin sima dimin biyie bidiyar tirim mi Adī Komii siya wī simiir irni nwiirni hainan prapas rani mi simiirīn wa boin tani kima iikam wadiekim. Niingaka. ²⁴ Adī Komii siir naingwoyimiyoka krīmiirīn hindara prihaugikin Jisīs Kraīs siya naowa iikam simiir dimin biyeyim simiirsi mi krīmiirīn saeyar nanmaiwarkainakim Setan siir inankin. Mī Adī Komii siya wī ta hiriinan krīma naingwo tībmiiya Jisīs Kraīs siiram, wī sairsīya dapikuwi dimin whirki kimbu karamaē. Mī ti dimin hiriinanīn bi sainikin. Niingaka. ²⁵ Adī Komii siir nikrop iuungikin Kraīs siirīn, nu tir nauuni aoniyam, sibsibin inkamkin nisom inkin imiīyaeyīn, Adī Komii siiram siir hiriinan. Mī siir nihēya ha naokīnaiini mi krīmiir dimin biyie biyeyim wī saeyar haiyoprimdiyūmūgii, iya krīma siiram naingwo tībmii. Adī Komii siya hiriinan minam tirkin krīmiirīn, krīma wa nwoke inoknankinim siya dimin whirki bi

kimbugin. Mi bidi bidiniyarin iikamim dimin biyie tiriyim, Adi Komii siya simiirsi naingwoyimi yokim mi siya simiirin bi nonkwobumbuninkin. Dimusi rani, Jisis siirin wi siya nikrop iuungii, simiir dimin biyie biyieyim simiir haiyoprindiyumiigiyam. ²⁶ Jisis Kraisi siirin siyar nikrop iuungikin nu tir nauuni aoniyam mi iikamim sima nwoki kigninokninkinim, siya dimin whirki bi kimbugin. Mi iikamim Jisis siir yai aair sibgu wakaeyokna apim, siya krimiir dimin biyieyim hiriinansi haiyoprindiyumiigikim. Mi siir whwonkam ida siya krimiirin wi iikam wadie asi nikiuwi.

²⁷ Mi wi paniina tiri, krima wi krimiir mi miyiyikim simiir inig imiirar ti hainan, ha? Niingaka. Tiki mi miyiyikim miyiyikim, krima miriyyim krimiir dimin biyieyim wi sima haiyoprindiyumiigi rani. Niingaka. Jisis siir yai aairam naingwo tibmiyyin siyyuin, siya siyaargin krimiir dimin biyie imiir haiyoprindiyumiigiyin. Mi Adi Komii siya krimiirin ti hiriinan siirsi nikiuwikin dimin whirki kimbu karamaeyin. ²⁸ Krima dinokninkin, iikamim Jisis Kraisi siir yai imiiram naingwo tibmiyyim, kwoin whuruwa nwokiyim sima simaargin Adi Komii siya nikiuwiyim dimin whirki kimbu karamae, siya krimiirin ti mi miyiyikim miyiyikim krima miriyyim, siyyu komii siir siyyu imiir krima napiyim, simiirsi bi dapikin, dimin whirki kimbu karamae. Niingaka. ²⁹ Kima paniina naingwowi mi tari Adi Komiiyin Juda krimiirarar Adi Komiiyin, aniya? Mi tari iki Juda iikam tani simiir Adi Komii wara rani, aniya? Niingaka. Siya iki Juda iikam tani simiir Adi Komii waraargin. ³⁰ Dimusi rani, Adi Komii siya iki iikam whiekakim hinda tinda nwowim, krimiirar Adi Komiiyin. Kamim miois kitiyopnir haiyyim mi ha naingwo tibmiyyim Jisis siir yai imiir simiir Adi Komiiyin mi kamim miois kitiyopnir hai karam nwowim mi ha naingwo tibmiyyim Jisis siir yai aair, siya simiir Adi Komii warargin. Mi ti hiriinan iikamim yim sima, Adi Komii siya dapiyim, dimin whirki kimbu karamae. ³¹ Mi krima ha naingwowi iikamim Jisis siir yai imiir wakaeyokna aingwo tibmiyyim, ya ini komii saeya ywowa mi kima wi paniina naingwowi, siyyu komii siir yayiyim Moses siya winkiyim, yim dimin komii rani, aniya? Niingaka. Tariinanin ti digworaekwowim, yim siyyu komii siir siyyumwokisiyyumwoin siir nanaakninkii haiginugun. friig.

4

Adi Komii siya dimin whirki kimbukaramin Ebrahim siir dapkin.

¹ Ebrahim siya krimiir hiriinan inkamaargin mi siya Juda iikam krimiir brougaekin. Mi krima siirin wi paniina naingwowi mi siya Adi Komii siir siyyu komiiyin siir siyyuim panin paniina hiumikainakin, siir whinkinsiis haiginuwamin, ha? ² Mi kaimwoki niuwi, Ebrahim siya siyyu komii siir siyyupai siyyupaiyim simiir sibgu api mi siirin wi dimin whirki kimbu karam ti dimin ima nwowi mi siya siir inig iirin wa ti hainan. Mi Adi Komii krimiir Wanin siir whwonkam idain Ebrahim siya wi dimin whirki kimbu karamaeyin wi ta hiriinan saiirsi nwo rani. Niingaka. ³ Yokwo Komii saeya Ebrahim siirin hiniina boinka, Ebrahim siya Adi Komii krimiir Wanin siir yai aair wakaeyoknakin mi Adi Komii siya siirin dimin whirki kimbu karamae saiirsiyar nikiugin ⁴ Krima ina ninokninkinim, inkamin inkam nwirni mi miriyyin mi umir ha haiyyin ta miyya siya miriyya saiirsi mi ti hiriinan umirim siya haiyyim, siya ti inkamin siirin hinda bi sib hauugin. Niingaka. Yio miyya siya miriyya saiirsi haiigin. ⁵ Mi inkam nwirkin siyyu komii siir mi aair mirii karamae nwowi mi Adi siya ha kigi, siya ini siir yai aairam naingwo tibmiir kinim mi siya ti iikamim dimin biyieki naokingunankaiyyim imiirin wi ha dapi dimin whirki bi kimbukim. ⁶ Mi biyya Devidin yio iriipi hiriinan yayia saiirar mi win boinkikin. Adi Komii siya krimiir miyyim simiir bi

kigikin. Nningaka. Mi inkamın siyiu komii siir yayim simiir sibgu ap karamae nwowi mi iya Adi Komii siya siirin dimin whirkin kimbu karamae ha nikiuwi mi yio siya maingimairga dwo. ⁷ Yaiya biya Devidki si win boinkiya yokwo Samni, siya hinina win boinkikin, iikam whiekakim simiir dimin biyeyim Adi Komii siya haiyoprindiyumiigiyim mi yim sima maingimairga dwo. ⁸ Mi Adi Komii siya iikamim siyiu biyie napim simiirin wara kinawhiyiemiyie boin karamae nwowi mi simiir boinwokiyopnatkaigi karam nwowi, yim ti iikamim maingimairga dwo.

⁹ Mi tari Juda iikam miois kitiyopnr haiiyim simasimar ti maingimairga, aniya? Iyie? Nningaka. Mi tari Juda iikamim miois kitiyopnr hai karamae nwowim yim sima ha timi maingimairga, aniya? Krıma Adi Komii siir Yokwo Komiiya sair yayim simiir ti sibgu naingwo saeya hinina boinikim, dimusi rani, Ebrahim siya Adi Komii siiram naingwo tibmiigin mi Adi Komii siya siirin dimin whirki kimbu karamae asi nikiugin. ¹⁰ Mi Ebrahim siya ini panina ywowin Adi Komii siirin ti dimin whirki kimbu karamae naingwowin, ha? Mi siya tari miois bidi kitiyopnr haiyin. Nningaka. Siya miois bi niki kitiyopnr haigin mi Adi Komii siya siirin ha bi dapkin dimin whirki kimbu karamae mi ta sair mhoiıya, siya miois haningın kitiyopnr hai. ¹¹ Mi siya miois niki kitiyopnr hai karamaeyar niki owın mi Ebrahim siya Adi Komii siiramın sairar naingwo tibmiigin. Mi Adi Komii siya ta sairsiyar dapikiugin dimin whirki kimbu karamaeyin. Mi siya kamim miois kitiyopnr hai karamae nwowim simiir brougae asi nwokin. Mi ta simiir naingwo tibmiı mi kwoın whıruwa sima nwowa Adi Komii siirim mi ta hiriinan sairsika Adi Komii siya siir kwoinairga asi naingwo daphaiginugin simiirin dimin whirki bi kimbugim. Ya ini diminin hindara prihauuwiyin ini siir hiriinan ywowin. ¹² Mi siya iikamim ti tariinan nwowim miois kitiyopnr haiiyim krımiir brougaeın. Mi siya ta miois krıma kitiyopnr haiıya krımiir brougae sairsı bi nwokin. Nningaka. Dimusi rani, krıma siir ya aıram naingwo tibmiigin biıya siya mi tira sair hiriinan. Mi siya miois niki kitiyopnr hai karamaeyar niki owın mi Adi Komii siya siirin, siir naingwo tibmiı aıir siya nikiugin dimin whirki kimbu karamaeyin. Iriig.

Adi Komii siya nimbina ya iikam whiekakim naingwo tibmiıyım simiirga

¹³ Bidi bidiniyarın Adi Komii siya nu whiekakim mi iikamim Ebrahim siya mi siir yinie ikim, simiir nımbingik sima kigrırao ırkakim. Siya ta nimbina Ebrahim siirin, siyiu komiini siyiu siya sibgu apa sairsı bi nımbingikin. Nningaka. Siya siirin siir naingwo tibmiı aırsiyar nımbingikin. ¹⁴ Mi Adi Komii siya iikamim siyiu komiini siyiuın siyiuın siir napiyim simiirara nimbini iikamim hinda tıندانım simiir kigrırkakamın mi siya ti iikamim siiram naingwo tibmiıyım simiirin wi panina naingwowi, yım simiirin dimin karamaeka, aniya? Mi ti simiir naingwo tibmiıya mi ta simiir nimbina ya wi dimin komii nwo rani. ¹⁵ Dimusi rani, krıma dınoknıknın siyiu komii siir siyiuın, yio krımiir dimin biyeyim simiir nısiımauugin Adi Komii siya yipiki ti siyiu iir nınıkbiri wi sairsı nonkwobumbunıknini mi ti siyiu komiıyın siya nwo karamkiswo mi wi dimin whirki di nomokouwi, wi hindara priidiraerarkaeyamın.

¹⁶ Ti digworaekwowım Adi Komii siya nimbınım, iikam krıma haiyam, krıma simiirin wa haii. Dimusi rani, krıma siiram naingwo tibmiigin. Yio siir siyiu komii iir napni dimin tani. Nningaka. Adi Komii siya ti digworaekwowım krımiirin hindarar priı hauugin, siya hiriinan mnsi trıkn, siya siyiu miıyık krımiir tir haiginugin. Mi ti Ebrahim siir isidin, krıma wi ti digworaekwowım simiir haii. Yio krıma krıma rani. Nningaka. Ti digworaekwowım biıya siya nimbınım, wi iki iikamim hinda tıندانım, yipiki siiram

naingwo tibmiiyim, wi simiir warar nankin hauuwi. Ya aknainan krimiir niisiimauuga biya brougae Ebrahim siya tira saair hariinan. ¹⁷ Yokwo Komii saeya Ebrahim siirin hiniina boinka. Kara Adi Komiiyin, kara kiriirin wi iikam whiekakim hinda tindanim wi simiir brougae nokmwim ohaiginiuwi. Mi Ebrahim siya krimiir biig biyan brougae asi nwokin. Dimusi rani, krima siir yai aiir wakaeyokna apkim. Siya ti Adi Komii iirimin minam naingwo tibmiiyin, iikamim naokaowim simiirin wi siya swoki hidninsiin idwowi mi sima wi omwaiyar swoki waiyai. Mi digworaekwowim, siya boinim nimbini karam nwowim, yim wa mi imbiyami. ¹⁸ Ebrahim siya ini warar iki whaowaeyin, ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbini sima wi panin panina nimbiiyami mi siir naingwo tibmiiya ha naingwowi, ti digworaekwowim wa nimbimbiiyami. Siya hiniina naingwo tibmii, siirin wi Adi Komii siya nokmwim okwo haiginiuwi, iikam whiekakim hinda tindanim simiir brougae nwowam. Adi Komii siya Ebrahim siir boinki Ebrahim mhoiia kiriir isidin wi kasakasa nwo rani. ¹⁹ Ebrahim siir biwiiyim, kamairim iriyarnanairgim, (100) mi siya ha naingwowi, siya wai biyie bidi ywowin, siir naoni iya ini kingiin nwowa. Mi siir wiga Sera saeya iriipa hariinan waibiyie bidi mi owa, saeya wi yiniekek nwo rani. Mi siir naingwo tibmiiya, siya naingwo tibmiiya Adi Komii siir yai aiiram mi dimin taemin whiekakim ya kinsu karamaeka. ²⁰ Siya ha bi naingwokin, ti diminin Adi Komii siya nimbini siir, siya wi tir tani. Nningaka. Siya hiniina bi naingwokin. Mi siir kwoinin bi naingwo owouugin Adi Komii siir yai aiirin mi siya Adi siirin hariiyar mi okboinprapas mi siya hariiyar yaingwo Adi Komii siya siirin yinisim yinkamiyinin wa hauuwi. ²¹ Ebrahim siya ha naingwo aingwo tibmiiyin, Adi Komii siir kirieya wi digar nwowi mi siya kwoin whiskak bi nwokin. ²² Mi Adi Komii siya Ebrahim siir naingwo tibmiiya hariinan kigiyin mi siya siirin dimin whirki kimbu karam asi nikiugin. ²³ Ta yaiya Yokwo Komii saair nwowa, Adi Komii siya siirin, dimin whirki kimbu karam Ebrahim siirara biri boinkin. Nningaka. ²⁴ Ta yaiya krimiir warar boinka, Adi Komii siya wi krimiir warar nikiuwi, dimin whirki kimbu karamin. Dimusi rani, krima siiram naingwo tibmiiyin, yipiki Jisis Kraisi siirin siya hidninsiin idwokin ie hirankin krimiir Yaowae Adin ninomor kouwanin. ²⁵ Adi Komii siya Jisis siirin nua tiriirin minam nikropki uuugikin nu tir nauuni aoniyam krimiir dimin biyieyim simiir haiyopridiyumuugiyim. Mi Adi Komii siya siirin ie hirankar swoki hidninsiin idwo mi siya ini omwaiyar swoki waiyan. Mi Adi Komii siya krimiirin dimin whirki kimbu karam asi nikiuwi. Iriig.

5

Adi Komii siya krimiirin dimin whirki kimbu karam dapaiginiugin

¹ Krima iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim mi ta hariinan sairsika, ta ii aiirin Adi Komii krimiir Wanin siya krimiirin wi dimin whirki kimbu karam saair nikiuwi mi krima wi iripar nongwomamair aei. Dimusi rani, ti digworaekwowim krimiir Biyan Inkam Komii Jisis Kraisi siya tirkim krimiiram. ² Mi iya krima Jisis Kraisi siirim naingwo tibmiiyim mi ti siyuin Adi Komii siya bidi haiwaakiyin krimiir siyiu iir niyok haiginiuwiiyin whirki Adi Komii siir naingwobumbu aiir haiyam. Mi ta hariinan sairsika, krima wi dimin iiramar nikwokwonanaekaigi Adi Komii saika nongwomamair aeyokiyokikaeyamam. ³ Mi krima ti dimin imiiraram kipi maingimaarga. Nningaka. Krima hikpai hikpaiyim krimiir nimbiniyim, simiiram warar timi maingimaarga. Dimusi rani, krima ina ninokninkinin, krima hikpai hikpaiyim wa haii mi ti hikpai hikpaiyim krimiir mhi kwoininim wi simar kinsisi haiginiuwi. ⁴ Mi krima kirie hariinanar nwoyokiyokii mi diminpai

diminpaigi krimiiram kinanankiuwi mi Adi Komii siya krimiirin wi dimin whirki kimbu karam nikiuwi. Mi hiriinananki niuwi krīma wi Adi Komii siya nimbiniim diminpai diminpaiyim wi simiiramar nikwokwonanaeikaigi. ⁵ Mi krīma hiriinan naingwo tibmi mi krimiir naingwo tibmiya saeya wi kigugu iuguski rani. Niingaka. Dimusi rani, Adi Komii siya naeyiu miyikin krimiir bidi hauugiyin. Mi Adi Komii siir naingwokwowa wi krimiir mhi kwoinawu nwoki okiyim. Mi hiriiriyar nwoyokiyokii mi krīma wa ninokninkinki ti Adi Komii siya nimbiniim dimin taeminiim krimiiram wa nimbiam kani.

⁶ Mi krimarin ini kirie karamaeyar ywowim, Adi Komii siir whonkam idain, dimin whirki kimbu karamaeyin. Mi iya Adi Komii siya nimbingiya Jisis Kraisiya naowana, iikam hinda tindanim dimin biyie biyieyim simiirsi, simiir whinkinsiis haiginiuwam. ⁷ Mi tari krimiir nwrki siir piu airsi bi naingwoyimiyokin inkam miyik nwrniis naowim. Aniya? Niingaka. Mi inkam wadeyin iikam whinkinsiis haiginiuwiyin mi inkam nwrki siram naingwokwonanaei, ini mi owin, ti hiriinan inkamin siyar mi owim siir hik airsiyin. ⁸ Mi krīma iikam miyik rani. Mi iya krīma dimin biyeyakar niki owim mi Jisis Kraisiya ini krimiirsiyar mi aowin. Ti hiriinan siyuin Adi Komii siya krimiir niisiuauugin, siya krimiiramin nhami nhami naingwokwonanae rani. ⁹ Kraisiya siyar nao isikin krimiirsiyar mi siir nhieya ha naokiinaiiniya mi krimiirin ini saeya yinaki iskiyin. Mi ta hiriinan sairsiyar nikiugin, Adi Komii siya krimiirin dimin whirki kimbu karamaeyin. Mi kima panina naingwowa, siya tari kirie karamaekin, krimiirin wi siya whinkinsiis haiginiu rani, dimin biyie biyieyim krīma tirim, simiirsi nanmaiwarkanaei, mhoyiya Adi Komii siya iikam biyieyim simiir nonkwobumbuninkini, ha? ¹⁰ Biya krīma iikam miyik miyikan bi nwokiyamkim, krīma Adi Komii siir sau omom nwokim. Mi siir yinisimin Kraisiya siyar naowin mi krimiirin iripa siyar yinkiamasu haiginiu Adi Komii saikan. Mi tariinanin, krīma tisi Adi Komii saikar nongwomamair aeyim mi krīma bidi yinokninkinkiyim mhoyiya krimiirin wi Adi Komii siya nikiunami ninomorkoua hiriir. Dimusi rani, Kraisiya ie hiranki minam nansiin idwokin krimiir whinkinsiisam. ¹¹ Ta sasa rani. Niingaka. Dimin whirin krīma saika nongwomamair aeya yio siya, krimiir Adi Komii wadiekiwadeyin. Dimusi rani, ti dimin miyik miyikim krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraisiya tirkim krimiirin Adi Komii saika ninkiamasu haiginiugin. Iriig.

Ta yaiya Adam Kraisiya sowa boinka.

¹² Krīma dinokninkin bidi bidiniyarin, bilgi biyan inkamin ti nu iir nwowin Adam siyar tirkim, dimin biyieyim mi siya ina yaonamin. Mi siyar tirkiya dimin biyieya ina yisinkinkinkiya kii auni hanin iki iikamin hinda tinda nwowim simiir. Mi nim krīma iripi hiriinan warar mi aowi. Dimusi rani, nim krīma siir kigna tirkim ti hiriinan siyuim. ¹³ Siyu komii siir siyuin bi niki imbiyamkin ti nu iirin mi dimin biyieya ya ha nwoka. Mi Adi Komii siya dimin biyie sima tirim simiirsi paninsi boiwokiyopnatkaigisi. Dimusi rani, siya ti siyu komiini siyuim Moses siir bi niki hauugin, siya winam. Mi sima siyuin Adi Komii siir wakaeyoknaeyin, siir paninsi yinokninkinsi. ¹⁴ Iikam nhirim siyu komii saika bi nantamyirirkim Adam siya nantamyiriyira sair hiriinan mi ti naoni siyuin ini sima warar mi inkin iniyopkwona. Adam siirin aknainan min isiuaugugin Jisis siir, yipikin mhoyiya nitanin. Mi naoni siyuin Adam siir hirankar nwobwakainanyin ini Moses siir tirar yadigniyin. Mi ti naoni siyuin Adi Komii siyar boinkiyin ini iikam whiekakim sima warar mi inkin iniyopkwonan. ¹⁵ Mi dimin biyieyim Adam siya tirim mi dimin miyik miyikim Adi Komii siya prihauuwim sima iripa rani. Niingaka. Krīma biidiyar yinokninkinim iikam whiekakim wa naokaowi yim dimin biyieyim Adam siya tirkiyim simiirsiyar naokaowi.

Mi krîma ina nînoknînkînim, Adi Komii siya krîmiiram nhami nhami naingwokwonanaei rani mi ta siir naingwoyîmiyoka krîmiirin hindara prihauugikin. Dimusi rani, ti dimînin ti inkam nwîruwan Jîsis Kraîs siyar tîrkin. Mi ta naingwoyîmiyoka, ya whwomoni rani, ya ini ti dimînin biyeyim Adam siya tîrim simiir haibura. Mi ta naingwoyîmiyoka ya iikamim siiram naingwo tîbmiyim simiir dimînin biyeyim simiir haiyoprîmdiyûmiigika. ¹⁶ Mi ti dimînin biyeyim, ti inkam nwîruwan Adam siyar tîrki iskiyin Adi Komii siya ha boinkikin iikam whiekakim wi sima warar nînkîn iniyopkwonaei, ti naoni nonkwobumbunînkina. Mi ti inkam nwîruwan Jîsis Kraîs Adi Komii siir naingwobumbuwa saeyar nîmbingikin, iikamim simiir dimînin biyeyim simiir haiyoprîmdiyûmiigiyam. Mi dimînim Adi Komii siya tîrim, yim Adam siirin simaka bi namasugin, yim ini simakisîmar ywowim. ¹⁷ Mi ti inkam nwîruwan Adam, siyiu biyie sasar tîrki iskiyin mi ta dimînin biyeya iikam imiirin ini ini hanîin saeyar kwîrii idwokaigiya mi ti siyairgin iikam ima naokaowiyin siyiuin. Mi ti inkam nwîruwan Jîsis Kraîs siir miya Adi Komii siya iikam imiirin ta naingwoyîmiyoka hindara prihauugiyam tiri. Mi siya simiirin wi dimînin whîrki kimbu karamae nîkiuwi mi sima nînomor kou hîrin, wi wadîeyar nwoki ongwomamair aekiyamim iinokîinokîin. Mi digworaekwo whiekakim simiirin wi simar kîgîrkaki. Mi hîrinanki nîuwi mi tari Jîsis Kraîs siir miya ini Adam siir siyiuin siir haiburin.

¹⁸ Mi bîdi bîdîniyarîin, ti inkam nwîruwan Adam, siyiu biyie siyar tîrki iskiyin mi Adi Komii siya ha boinkikin, iikam whiekakim wi sima warar nînkîn iniyopkwonaei, ta naoni nonkwobumbunînkina. Mi ini hîrinankînar ywowim mi miyika ti inkam nwîruwan Jîsis Kraîs siya mîriya. Mi iikam whiekakim, yîpîki Jîsis Kraîs siiram naingwo tîbmiyim Adi Komii siya simiirin wi dimînin whîrki kimbu karamae nîkiuwi. Mi sima wi wadîeyar sibgu ongwomamair aekiyami, iinokîinokîin. ¹⁹ Mi bîdi bîdîniyarîin ti inkam nwîruwan Adam Adi Komii siir yai aka siya nantamyîryîrkin. Mi siyiu biyie ha tîrkin mi ti siyiuin dimînin biyie tîriyin ini iikam whiekakim sima warar yînkîn hugiyiskainan mi yim sima ini ti irîipi hîrinan siyiu biyie siirar mi tîriyokiyokiyamim. Mi ti inkam nwîruwan Jîsis siyar sibgu wakaeyokna apîskiya siir yai aiir mi Adi Komii siya iikamim, yîpîkin Jîsis Kraîs siiram naingwo tîbmiyim simiirin dimînin whîrki kimbu karamae asi nîkiugim.

²⁰ Adi Komii siyar hauugin siir siyiuin iikam imiirin, simiir dimînin biyeyim simiir nîsiimauuwan, sima kasakasa rani. Mhoiyya Adi Komii siya simiirin dimînin miyik miyik imiirar yîsiimauu mi ti dimînin miyik miyikim ini ti dimînin biyeyim sima tîrim simiir haiburin. ²¹ Mi ti dimînin biyeyim sima tîrim, iikam imiirin ini ini hanîin simiir warar yînkîn kwîrii idwokaigiyin. Mi siyiu whîrin, Adi Komii siya nîsiimauuwîin yîo hîniingîin, siir naingwoyîmiyoka iikamim simiirsi mi siya mi tîrkiya krîmiirin dimînin whîrki kimbu karamae, ta miya Jîsis Kraîs siya tira mi krîma wi omwaiyar waiyayokiyokii. Iriig

6

Krîma Kraîs saika bîdi yaonamim

¹ Mi kîma panîna naingwowi, ha? Krîma siyiu bibiyie whiekakar ti dirîraernanaei mi Adi Komii siya wi krîmiisi nwoki naingwoyîmyoknanaeyim. Mi krîmiir dimînin biyeyim wa nwoki haiyoprîmdiyûmiigiyim, aniya? Nîngaka. ² Krîma ini inkam wîrnan ywowim. Mi krîma siyiu biyeyim simiir bîdi haiburgigim mi krîma wi ti siyiuin siir swoki apmînin tanî. Nîngakînîngaka. ³ Mi tari kîma bîdiyar yînoknînkînim, biyya krîma Kraîs saikar nîtinakiugim mi sima krîmiirin op bîdiyar baptais haigîniuwim ya tariigina ini Kraîs saika naonamni hanîin ywowa. ⁴ Sima krîmiir bîdi baptais haigîniuwim mi ta sima baptais haigîniua

ya ini krais saika naoni hanin ywowa. Mi Adi Komii siir kirieya Jisis Krais siirin ie hirankar swoki hidninsiin idwokin mi siya ini omwaiyar swoki waiyan. Mi ti hiriinan siyiuin nim krma iriipi hiriinan ie hirankar mi insiin idwokim. Mi ini omwaiyar mi waiyam mi krma wi siyu miyik miyikim simiirarar napi.

⁵ Yo ini ti siir kirienan ywowin. Biya krma Krais saikar niki amasukikinim mi saika niki inkin aonam. Mi mhoyiya krma saikar namasukikini mi krma wi omwaiyar swoki waiyayokiyokii siir hiriinan. ⁶ Krma bidi yinoknankinim, krmiir biyan kwoin biyeyin yo bidi yaonamin paeyin hiiniya nirioninkin siir, Jisis Krais saika. Siya dimusi bi naonamkin, siya mnsi naokin, ti kwoin biyeyin krmiir nipiyaokiiyin dimin biyie tiram, siirin wi Adi Komii siyar nwoki onkwobumbuninkinim. Mi hiriinanki nuwi, ti kwoin biyeyin krmiirin wi siya kiyopiyaokiinam tani siyu biyie tiramin. Nningaka. ⁷ Mi inkamin naonamiyin siir hiriinan nwowiyin inkamki mi ti siirin saeya bi swoki boinwokyopkaigiin swoki kiyopiyaokii rani. Nningaka. ⁸ Ihi, kaimwoka, krma Krais saika bidi yaonamin mi krma hiriyar naingwowi, ⁹ Krma bidiyar yinoknankinim, iya Jisis Krais siya naonama mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwokiya ie hiranki siirin wi saeya swoki nonkwobumbuninkin tani. Nningaki, nningakiinga ¹⁰ Jisis Krais siya kwirkkwuruwa minam naokin dimin biyeyim iikam ima tirim simiirsi. Mi tariinanin siya ina nwowin mi Adi Komii siir dimin taeminim ta mi kwuruwa siya sairar mirii digi iskiyin, ini siyar yanaaknkii haiginiuin. ¹¹ Mi wim ti hiriinan kwoin iiar timi aingwo, wim kima ini naoni piunan ywowim kimiir biyan kwoin biyeyin yo bidi yaonamin mi siya wi kimiir swoki kiyopiyaokii rani. Nningaka. Kima Krais Jisis saika bidi yamasukikinim mi krma omwai di waiyayokiyokii, krma Adi Komii siirsiyar waiyaiyokiyokii.

¹² Mi hiriinanki nuwi, kima ti dimin biyeyim simiirin kintimtinu. Mi kima ti dimin biyeyim kimiir kwoin ieya tiram naingwowyim simiirin haimisima kipi swoki kiwaki. ¹³ Mi kima kimiir iga in minim dimin biyie tiram kipi kiwaki. Nningaka. Mi kima kimiir piu irkaka, Adi Komii siirarar hauugi iski, siya siyar nwoki kigrarao irkakim mi krmiirin siyu miyik tiramin wi siyar nwoki whinkinsiis haiginiuwim. Mi wim kima ini naoni piunan ywowim, kimiir Adi Komii siyar hidninsiin idwokin ie hirankin. Mi kima, kimiir piu irkaka siirarar hauugi iski. ¹⁴ Kimiirin nu tiran dimin biyeyim sima kipi swoki ipiyaokii. Nningaka. Dimusi rani, kima siyu komii siir siyiuin siir aowa nwo rani. Nningaka. Kima wi Adi Komii krmiir Wanin siir naingwoyimiyoaka sair aowar nwoyokiyokikaeyami inokinokin mi dimin biyeyim wi krmiir niyopakaiyu rani. Nningaka. Iriig.

Krma siyu miyik imiir sibgu ap

¹⁵ Mi krma pi dimu tiri, ha? Mi krma siyu komii siir haiburgi mi krma Adi Komii siir naingwoyimiyoaka sair aowa nwowi mi krma dimin biyeyim wi hiriyar pi tryokiyokikaeyamin, aniya? Nningaki, nningaka! ¹⁶ Kira ti dimin iir bidi yinoknankin kinin. Mi iya kima inkam nworniyam kiwakiyim mi siya miriyam mi kimiir kouwin pi kou siyar mi owi mi kima siirar timi wakaeyokna mirii mi kima dimin biyie imiiram kiwaki mi kimiir kouwin wi simar mi owi mi wim kima wi simiiramar mi mirii. Mi kima Adi Komii saika aru aru ha nwokii mi kima ha natisir whaowae kaiyuwi mi kima wi hindara kigugu iuguski. Mi Adi Komii siya ini kimiir kou nwowin mi kima wi siiram mirii mi siir whwonkam idain kima wi dimin whrki kimbu rani. Mi kima wi omwaiyar waiyayokiyokikaeyami. ¹⁷ Biya kimiir kouwin dimin biyie imar nwokin. Mi tariinanin kima Adi Komii siirin boin wadie prasae kipi

nwoki. Dimusi rani, ti dimin hiriinanin siyar diguguskikim mi tariinanin kima yayim sima boinmimauuwim Jisis Kraiis siirim simiir wakaeyokna, simiir bidi wakaenonkworinuwim. ¹⁸ Mi iya kima dimin biyie sair inar niki owa mi Adi Komii siya kimiirin sairar nanmaiwarkainakin. Mi tariinanin kima ini siyu miyikin Adi Komii siirin dimin whirki kimbu karam nwowin, ini siir nwowim. ¹⁹ Kara kimiiram in iki yai boskwonauwanim simiir boinam bi nitkin. Dimusi rani, kima Adi Komii siir digworaekwowim simiir bi ninomokninkin digim. Mi biya kima niki kiwakiya mi kimiir iga ini hinda tinda iki okwokiym. Ti siyu biyie hiniinim sim tiram, hi nanae mi hi tauae mi iki siyu bibiyie nhr ikim. Mi ti hiriinan siyuin, kima mi kiwaki mi kimiir iga ininim wi dimin miyik miyikim simiirar tiri.

²⁰ Mi biya kimiirin dimin biyie imar niyopakaiyuwa mi wim kima rirmiia bi nwokim siyu miyikin siir aowa. Niingaka. ²¹ Mi biya ti digworaekwo biyie biyeyim kima niki tirakaiyuwim mi tariinanin kima ini nididgak swoki amwoiim. Mi ti digworaekwo hiniinim kima kimiir bidi whinkinsis haiginiuwim, aniya? Niingaka. Yim ti hiriinan siyu bibiyeyim yim sima, kima kigugu iuguskiyanim. ²² Mi iya dimin biyeyim sima kimiir kou nwowa mi tariinanin kimiirin Adi Komii siyar nanmaiwarkainakin. Mi ini mi owin, kima siir aowa mi owim. Mi hiriinan ha mi owi, kima wi saikar nongwomamair aekiyami inokininokin. ²³ Mi kima dimin biyeyim simiiram kiwaki, siyu biyie kima tiram mi mhoiya kima wi dimu dimin haii, ha? Tiriiginim, yim kimiir swoki onkwobumbuninkin iuguskii, Adi Komii siya ti inigak nwoyokiyokiiya sairin hindara priihauugikin ikamim yipiki krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siiram naingwo tibmiyim mi saika nitinakiuwim. Iriig.

7

Mhi wini siyugin

¹ Ti akamim, kima siyupai siyupaiyim bidiyar yinokninkin digim. Mi ti yayim kara mi boinmimauuwim kima simiirin bidi mi inokninkinim. Mi ikam kimiir kouwin ini siyu komii siyar yowiskiyin mi siya kimiirin wi nokpaoki rani. Niingaka. Wi kimar naobudgi. ² Kara boiniyo yai kwira pi kimiir boini siyu komiiyin yio hiniina boinkin, iya wig sair kam in omwaiyar niki waiyaeyin mi saeya siyakar dwo. Mi iya siya naonami mi ti siyu komii siir siyuin sairin wi siya nikidu rani. Niingaka. ³ Mi sair kam in ha niki owi mi saeya inkam nwirni piu ha nin owouwi mi siyu komii siya ha boinkin, ta wig hiriinana ya kam nwiruwani wig rani. Niingaka. Mi iya sair kam ieya naonami mi saeya kam nwirni piu ha nin owouwi yio ti hiriinan siyuin yio yai kamaeka. ⁴ Ti kariir akamim wim kima ini siyu hiriinanin kara nikri boin in ini siir hiriinan yowwin. Wim kima Kraiis saika namasukikimim mi ini paeyin hiniya nriioninkin siya naonamin ini saika yinkin aonaman yowwin. Mi wim kima ini naoni piunan yowwin mi ti siyu komii siir siyuin wi kimiir haiginikou rani. Mi wim kima ini Adi Komii siir yowim yipikin Jisis Kraiis siir hidninsiin idwowin ie hirankin. Mi wi hiriinan sairsiyar mirii siir mi miyik miyikim. ⁵ Biya krma, krimiir kwoin imiirar napkim mi ti siyu komiiyin dimin taeminim sim nikiduwin mi krimiir kwoin iirin siyar swoki kiyainamkin, siyu bibiyie tiramin. Mi mhoiya ti siyu biyeyin krma tirin, krimiirin wi siyar swoki onkwobumbuninkin haiginiuwi mi krma wa kigugu iuguskii. ⁶ Mi iya krimiir kouwin ti siyu komii ieya nwowa mi krimiirin Adi Komii siyar ini anmaiwarkainaki. Mi krma hiriinana nwokiswo mi krma wi naoni piunan pi yowwin ti siyu komii siirsiiyin. Mi ta Adi Komii siiram krma miriia, ya krma miriia biyan siyu komii siir yai aeya boinkiya ya

saiir hiriinan tani. Niingaka. Krīma Adi Komii siiramın siyiu winin siir mīrii siir naeyiu ieya boinkiyin. Iriig.

Dimin biyie saeya nonkwobumbunin kin haiginuugin

⁷ Mi krīma pi panin panina boini, ha? Mi krīma wi hinina boini, siyiu komiiyin, yio ini biyieki biyie ywowin, iyie? Niingaka. Mi siyiu komii siya krīmiir nīsiimauu karamkīswō diminim siyiu bibiyie tiriyim simiirin mi krīma wi panina pi yinokninkin, piki hiniin dimin ikin siyiu biyie tiriyim mi piki hiniin siyiu ikin, siyiu miyik tiriyin, ha? Mi siyiu komii siya krīmiirin hinina boinkikiswo, kīma inkam nwirni diminam kipi kigmair mi krīma wi panina pi yinokninkin. Ti diminin, siya dimin biyieki niuwi, ha? Krīmiirin siyiu komii siyar nīsiimauugin. ⁸ Mi iya siyiu Komii siya ti hiriinan digworaekwowim simiir nikiduwiyim, yim tiriiginim yi krīmiir nīsiimauugin piki hiniin dimin ikin siyiu biyie tiriyin mi ti siyiu biyie hiriinanin. Kariir kwoinin, pi hindara nikwokwōwi, diminpai diminpaiyin simiiram kigmairim. Mi siyiu komii siya nwo karamkīswō mi kara wi ha di ninokninkin, tiriiginin yio dimin biyiekin. Niingaka. ⁹ Biya karar nwowa kara ti siyiu komiiyin siir haimisima bi swoki inokninkin miminkin. Niingaka. Mi kara siyiu komii siir siyiu iir paninsi yinokninkinsi mi mhoiyya siyiu komiiyin ha nimbiniyin mi karar wakaeyin mi ti nuan dimin biyie biyeyim, kariir kwoinin ini simiiramar ikwokwonam mi ini ti dimin biyeyim ini simiiramar kigmairnamim. Mi kara ina ninokninkin kara siyiu biyie bidi tirin mi kara wi kapi naowi. ¹⁰ Kīma bidi yinokninkinim ti siyiu komiiyin Adi Komii siya hauugiyin, yio tiriiginin siya minam naingwokin wadie krīma nwowam. Mi krīmiir whinkinsis haiginuwim yio tiriiginin, yio kariir nīsiimauugin, kara inkam paii rani, kara dimin biyie tirikin mi kara wi kapi naowi. ¹¹ Kariirin ti siyiu komii ieya nikpitmaigin siyiu biyie tiramin mi ta dimin biyieya kariirin wi saeyar boinmauugiyiu aowi.

¹² Krīma ina ninokninkinim ti siyiu komii siir yayim, yim dimin whirki bi kimbugin ini wadieki wadiekinar ywowim. Yim Adi Komii siyar hauugikim. ¹³ Mi hiriinankiswo ti siyiu miyikin kariirin wi siya boinmauugiyiu aowi, aniya? Niingaka. Dimin biyie saeya tirkin mi kara siyiu biyie saiir siyiumwokisiyiumwōim wi siir nwoke sibgu inokninkinim. Iriig.

Krīmiirin dimin biyie saeya nonkwoninwomwūrninkin.

¹⁴ Krīma bidi yinokninkinim siyiu komii iirin Adi Komii siir naeyiu ieya hauugin Moses siirin, siya winkiyam. Mi hiriinanki niuwi mi ti siyiu komiiyin wi dimin whirki kimbu rani. Adi Komii siir hiriinan mi an tari ini inkam hindara sipimiyokaeyamiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi kariir kouwin ini dimin biyie saeya ywowin mi kara wi ti siyiu imiir nap rani. Niingaka. ¹⁵ Kara bi ninokninkinim ti siyiu hiriinanin kara tirin. Mi ti dimin miyikim kara tiram naingwōim mi kara pi tir tani. Niingaka. Kaimwoka, ti siyiu biyeyim kara tiram naingwo karamae nwowiyim, kara simiirin pa tiri. ¹⁶ Mi iya siyiuin kara tiram naingwo karamae nwowiyin, kara siir tiriyim, yio tiriiginin siyiu komii siya kariirin siyiu wadiekiwadie iirar nīsiimauugin ¹⁷ Mi tariinanin kara ini hani yinokninkinkiyin ti hiriinan siyiuin karar bi tirkin. Niingaka. Yio dimin biyieya kariir kwoinaw nwokeiyya saeya nipiyaokigin ti siyiu iir tiram. ¹⁸ Kara bidi yinokninkinkiyin, ti kariir kwoinin, kariirin wi siya nikpitmai rani, siyiu miyik tiramin. Niingaka. Kariir kwoinin siyiu miyik tiramin ina naingwōim mi kara hiriinan tirim wi dig nwo rani. ¹⁹ Kaimwoka, siyiu miyikin kara tiram naingwōiyin, kara siir tirim pi dig nwo rani. Mi siyiu biyeyin kara tiram naingwo karamae nwowiyin mi kara siirin pa tiri. ²⁰ Ti siyiu biyeyin kara tiram naingwo karam nwowiyin mi kara siirin pa tiri. Yio tiriiginin karar bi tirkin. Niingaka.

Dimin biyeyea kariir kwoinawu nwokaiya, kariirin saeya hopmimin tirkin. ²¹ Kara bidi kigin, ti hiriinan siyuuin ini kariir tir nwowin. Kara siyuu miyik tiramin ina naingwowin mi ti dimin biyeyea kariir kwoinawu nwokaiya saeya kariirin kinirkin tani. Nningaka. ²² Kaimwoka, kariir kwoinin Adi Komii siir siyuu miyik iiram, ini maingamaiga nwowin. ²³ Kara bidi yinoknankinin, ti kariir kwoinawu nwokaiyin siyuuin yio ini sa ywowin yio Adi Komii siir siyuu miyikin io saika nwowikin. Mi Kariirin pi sowar nanki anki. Mi ti siyuu biyeyin kariir kou nwowin kariirin pi siyar kiyipsibgi haiginuwi. ²⁴ Kara inkam paii rani mi kariir kwoinin whwokwoka bi nwowikin mi kara maingamaiga bi nwowikin kariir pua ini paenan yiwwhirida. Mi kariirin whninga kinsis haiginuwi ti kwoinin kariir nikpitmaiiyin, siyuu biyie tiram siirsiiyin, ha? ²⁵ Kara Adi Komii krimiir Wanin siir boin maingamaigaei Jisis Kraiis siirin krimiir Biyan Inkam Komiiyin siya nikropkikin, kariir nanmaiwarkainam, siya kariirin minam nanmaiwarkainakin, ti kwoin biyeyin kariir kwoinawu nwokaiyin siir huikmaigiyim. Mi kariir kwoin komiiyin Adi Komii siir yai aiiir wakaeyokna apim tiri. Mi ti nhirim ti dimin biyeyim kariir kwoinawu nwokaiyim, kariirin pi siyar mi ikpitmai ti nuan digworaekwowim simiir tiram. Iriig.

8

Krais siya haiyoprimdiyumuigikim krimiir dimin biyeyim. Mi krimiirin Adi Komii siir naeyuun siyar swoki hauu.

¹ Mi ta sairsika iikamim yipiki Jisis Kraiis saika namasukikinim, yim wi yaigak wara nwo rani mi wi nonkwobumbuninkin tani, dimin biyeyim krima tirim simiirsiiyin. Nningaka. ² Dimusi rani, kara tariinanin Kraiis Jisis siirgin, kariirin dimin biyeyim mi naoni siyuu ikin, siir hiranki siya nanmaiwarkainakin. Mi tariinanin kara ti siyuu hiriinanin simiir swoki o rani. Nningaka. Kariirin Adi Komii siir naeyuun siya bidi hauuwun siyuu miyikin mi kwoin budin omwai waiya yokiyokiiyin siirin. ³ Mi ti krimiir kwoin biyie hiriinanin, Adi Komii siir siyuu komiiyin krimiirin wi iikam miyik siya nokwo haiginu rani. Nningaka. Mi Adi Komii siya siir yinisim iir asi nikropkikin nua tiriirin. Mi siya ini krimiir hiriinanar yauuni oniyin, krimiir dimin biyie biyeyim simiir haiyoprimdiyumuigiyam Adi Komii sasar nonkwobumbuninkinakin ta siya naonama mi ini ta saeyar yokworipukimaigiya dimin biyie saiiir kirie aiiirin. ⁴ Mi siya hiriinan mansi tirkin, yipiki iikamkim krimiir kwoin biyie iir nap karam nwowim mi krima wi Adi Komii siir naeyuun siir kwoin iirarar nwoki apim. Mi krima hiriinan tiri mi krima wi kirie kakar nwowi siyuu komii siir yai imiisiiyin. ⁵ Mi iikamim kwoin biyie siir kwoin iir napyokiyokiiyim mi simiirin ini ti kwoin biyie ieyar kigirkakin. Mi iikamim Adi Komii siir naeyuun siir yai aiiir wakaeyokna apiyokiyokiiyim yim simiirin wi Adi Komii siir naeyuu ieyar kigirkak iskiyin. ⁶ Mi iikamim bidinan siyuu biyie iiram naingwokwowyim siir napam mi yim ti iikam hiriinanin, yim wa naonami. Mi iikamim simiir kwoinin Adi Komii siir naeyuun, siir siyuu iiram naingwokwo nanaeyin mi yio wi omwaiyar waiyayokiyokii. Mi siya wi iripar nongwomamair aekiyami Adi Komii saikan. ⁷ Mi iikamim bidinan siyuu biyeyin siya kigirkakiyim yim ti hiriinan iikamim sima io Adi Komii saika nwoyokiyokiiyim. Yim sima Adi Komii siir siyuu iir napim pi boriiisopi. Mi sima kiriekaki waeyo siir siyuu iir panansi yapsi. ⁸ Mi ti hiriinan iikamim simiir biyan kwoin biyie iirar napyim mi Adi Komii siya wi simiiram maingamaiga rani. Nningaka. ⁹ Mi iikam kima tariinanin biyan kwoin biyeyin siir nwo rani. Nningaka. Tariinanin kima ini Adi Komii siir naeyuun kimiiir kwoinawu nwokaiyin, ini

siir kwoin iir napim. Yio tiriiginin simiir kwoinin ini hanin siya bidi kwirii idwokaiyin. Mi yipikin Jisis Kraiis siir naeyiugin nwo karam nwowin, siir kwoinauin yio ti hiriinan inkamin yio siir tani. ¹⁰ Mi Jisis Kraiis siya kimika nrowi mi kima saika namasukikini mi kimiir piua saeya wa naoki windi. Adam siir dimin biyeyim simiirsi mi kimiir kwoin budin yio wi omwaiyar waiyayokiyokaii, siya Adi Komii siya kimiir dapikiuwi, siir whwonkam idain dimin whirki kumbu karamaeyin. ¹¹ Biyya Jisis Kraiis siya naonama siirin Adi Komii siir naeyiugin siyar swoki hidninsiin idwoki ie hirankin. Mi siir naeyiugin kimiir kwoinbudnau kwirii idwokaii mi kimiir piua ha naonami mi kimiir kwoinbud iirin wi siir naeyiu ieyar nwowaiuginuwi omwai waiyayokiyokaiyam.

¹² Ti nomiiyauwim krima diminin Adi Komii siir naeyiu ieya boinmimauuwim siyu miyikim simiir sibgu wakaeyokna ap. Krima iki siyu biyeyim krimiir kwoin nau nwokaiyim simiir kipi nap. Yim tiriiginim krima simiirin digiumii haimriiyugi. Yio ini diminin krima priihaiyin mi ini siir niyopkiyiuni hanin ywowin. ¹³ Mi kima kimiir kwoin biyeyin siir napi mi kima wi kimbinaokaowi. Mi kima Adi Komii saika wi aru aru nwokeyami mi Adi Komii siir naeyiugin siya wi digar nrowi, kimiir whinkinsis haiginiuwim. Mi kimiir dimin biyeyim kimiir kwoin nau nwokaiyim, wi siya haiyoprimdiyumiigi. Mi kima wi omwai Adi Komii saikar nwokei waiyayokiyokaiyim. ¹⁴ Mi iikamim Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiugin siir kigninkinkii, simiir mhai kwoin nau kwirii idwokaiyam mi ti hiriinan iikamin yim wi Adi Komii siir yinisim kin nrowi. ¹⁵ Mi Adi Komii siir naeyiugin yipikin, krimiiram nikropkiyin, krimiir mhai kwoin nau, kwirii idwokaiyam. Siya ta mhoiyya Adi Komii siya nonkwobumbuninkini, krimiirin sair boinididam bi nitkin. Niingaka. Siya krimiirin siir yinisimnan nauuni diriraerarnikin siir kirieya krimiir whinkinsis haiginiuwim. Mi krima Adi Komii siiramin wi hiniina nwokei ikuuwim, Adiyoi! Adiyoi! ¹⁶ Adi Komii siir naeyiugin siyar hurworwokaii krimiir kwoin iirin. Mi krima pi hiri hiriyyar naingwokwo kripkaii, krima siir yinisimkim. ¹⁷ Mi krima Adi Komii siir yinisim nrowi mi digworaekwo miyikim miyikim, siya nimbiniim krimiiram siya wi krimiir warar mi inkin siotkin haiginiuwi. Mi ti digworaekwowim siya hauuwim Jisis Kraiis siir yim wi krimiir warar mi inkin hauuwi. Mi iikamim krimiir nonkwobuninkinam tiri, Kraiis siir nonkwobumbuninkinam sama tira sair hiriinan. Mi Kraiis siya mi krima, krima wi dimin miyikimiyik imiirar haii. Mi krimiirin wi siya hainan prapras. Iriig.

Mhoiyya krima wi dimin miyikimiyik imiir haii. Mi krimiirin wi Adi Komii siya hainan prapras.

¹⁸ Kaimwokikaimwoka. Krima bidi yinokninkinim mi krima ha bidi mi hidgiyim, mhoiyya Adi Komii siya krimiirin wi dimin miyikim miyikim imiir nisiimauuwi. Mi ti tariinan sama nonkwobumbuninkin haiginiuwim krimiir, ya dimin komii rani. ¹⁹ Digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim ini hindara nikwokwowim. Sama minam nikwokwowi, Adi Komii siya, siir digworaekwo whiekakim, simiir nisiimauuwim yipikin siir yinisimin siir. ²⁰ Digworaekwowim Adi Komii siya nonkwokwowim, sama miyikinan nwo rani. Dimusi rani, simiirin Adi Komii siyar tirbugikin. Sama, sama bi nwokei, hiriinanin. Niingaka. Adi Komii siyar tirkiyin mi sama ini hiriyyar nwokripkaiyim mi Adi Komii siya minam naingwowi iikamim sama nonkworinukripkaiyim simiir naingwo tibmii aiirin. ²¹ Adi Komii siyar boinkikim, digworaekwo whiekakim biye nwowamin. Digworaekwo sama, sama bi tirbunakim, biye nwowamin. Niingaka. Krima hiriyyar naingwowi,

ti digworaekwowim ti biyie nwokiyamim mhoiyya simiirin, wi Adi Komii siyar swoki grabi. Mi ti nuan digworaekwo biyie biyieyim wi simiir nonkwo rani. Mi mhoiyya simiirin mi Adi Komii siir yinisim ikin, krimiirin wi dimin whirkin kimbu rani. Nningaka. ²² Krima ina ninokninkinim digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim, sima ha mi kimpipisuwikim, wiga yinisim naokinaeiyaa saair hiriinan. Mi digworaekwo whiekakim, hiriyyar ninouninkiyim mi tariinanin ini hiriyyar mi inouninki kriipkaiyim. ²³ Mi ti digworaekwowim Adi Komii siya nonkwokwowim sima, sima rani. Nningaka. Nim krima iriipi hiriinan Adi Komii siir naeyiun siir bidiyar mi haiyin, dimin buyanin Adi Komii siya priihauuwun krimiir siir hiriinan. Mi nim krima iriipi hiriinan ina mi inouninkiyim. Mi krima Adi Komii siirima nwowi, iya siya krimiir diriraerarki, siir yinisim nwowam mi krima wi rirmiyya nwokii mi krimiir pua wi dimin whirki kimbu rani. Nningaka. ²⁴ Mi ta krimiir nanmaiwarkaina ya krimiir naingwo tibmii aeyar nanmaiwarkainaka. Mi ta naingwo tibmiiya ya hiniinga, krima hinda niki kaowi dimin taeminim mhoiyya nimbiniyanim krima niki hai karamae nwowim simiiram. Mi inkamin dimin nasae haigiiyin, yio siya dimin whiram bi swoki naingwovikin. Nningaka. ²⁵ Mi diminin krima kig karamae nwowiyin krima siir haiyamin, hindara kao.

²⁶ Mi ti hiriinan siyiuin iya krimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siiram saeya kirie nwo karama nwowi mi Adi Komii siir naeyiun pa niti mi krimiirin pi siya nini kinsiiis haiginiuni. Mi iya krima nhwo dimin whiram kwisboiniyim, Adi Komii siiram, krima ninokninkin tani siya pi paniin paniina namisi tiri. Mi iki kwoin ara krima pio, boiniyim krimiirin pi Adi Komii siir naeyiu ieyar huirworwokai iskii, Adi Komii siirin. ²⁷ Adi Komii siya inkami kwoin kigikin mi siya ina ninokninkinim dimin siir naeyiu ieya tiriyin krimiir kwoinau. Mi Adi Komii siir naeyiun krimiiram pi siyar srinanae iskii Adi Komii siiram mi sowa pi kwoin whiruwar nwokii.

²⁸ Krima bidi yinokninkinim digworaekwo whiekakim krimiir nimbiniyim simiirin pi Adi Komii siyar ninikiriimdiyiu haiginkii miyik nimbiamim. Yipikin siiram naingwokwonanaeyim simiir whinkinsiiis haiginuwam. Mi yipikin krimiir nimbini, dimin taeminim siya naingwovim simiir tiram mi krima siir kwoin iirar timi wakaeyokna ap. ²⁹ Iikamim Adi Komii siya nimbini siir iikam nwowam krima ini siir yinisimin Jisis Kraisi ini siir hiriinan ywowim. Mi ti hiriinan siyiuin siya iikam krimiir yaowae adnan asi nwowi. ³⁰ Mi iikamim siya nimbini mi ninokninkinim, mhoiyya siir siyiu iir sibgu api mi siya wi krimiiram nikunaei siir siyiu iir napim. Mi nim krima siya nikugiiyim siir wakaeyokna apam mi krima siir whwonkam idain wi rirmiyyar nwowi mi nim krima wi siir yinisimnanar nwowi. friig

Adi Komii siir naingwokwowa wi krimiir haiburgig rani.

³¹ Mi hiriinanankiuwi, Adi Komii siya krimiirsi nwowi mi iikam nhirim io krimaka nwowi sima wi digidiga nwowi krimiir niyopakaiyiuim, aniya? Nningaka. ³² Mi siya siir yinisimin siirin krimiiram nikropkiyim bi kisisiirgin. Nningaka. Siya ini siiram mi ikropkiyin krimiir nanmaiwarkainam mi takana ya mi komiiga siya digworaekwowim krimiir hauuwun tariinanin siir yinisimin wi dig nwo rani, nningaka siya wa hauuwi siir priihauugiyin krimiir siir hiriinan. ³³ Mi hiriinanki nuwi krimiirin wi nhanga boin huriiyiuiwi yipikin Adi Komii siya nimbini siir yinisim nwowamin, ha? Mi wi digar nwowi, nwirki hiriinan tirim, ha? Nningaka. Krimiirin Adi Komii siya boinkikin, dimin whirki kimbu karamaeyin. ³⁴ Mi krimiirin wi nhanga boini hiniin, krima dimin biyie tiri iikamkim mi krima wi maeyauwa

paeki niuwiya wi sair nami, ha? Wi Jisis Krai siya tir tani hiriinanin. Niingaka. Siya bidi yaowin. Mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo ie hirankar mi tariinanin siya ini Adi Komii siir ina inig miya nidwowin, maeyauwa inkam inig komiigakim sama nidwowiya sair. Mi siya Adi Komii siiram in siir yinisisimim krimiiram kwisboinin. ³⁵ Mi krimiirin Krai siir naingwobumbuwa sair hirankin wi nhinga nispakii haii? Mi iya hiki krimiirin niti mi krimiir piuin kimpipisuwi mi inkam nwrki krimiir diriraerar bumbui mi iya krma mhiigi mi aowi mi yuis minam mi whaowaei mi iya yayigi krimiir mi imbiyami mi krimiir nisomaowam tiri mi ti hiriinan digworaekwowim krimiirin Krai siir naingwokwowa sair hiranki wi sama namisi ispakii haii, ha? Niingaka. ³⁶ Kaimwoka, ti hiriinan digworaekwowim krimiirin ha nimbiamikim yayim Yokwo Komii saeya boinin simiir hiriinan,

krma kiriir iikam bidi ywowim. Mi inokiiinokin sama krimiir ninkin aeyokiyok isomsom aokaowama tirikim. Mi sama krimiirin ini sib-sibim sama nisomsom aokaowiyim ini simiir hiriinan kigim.

³⁷ Mi ti digworaekwowim simiir kipi naingwo, yim dimin komii rani, Krai siya krimiirsi naingwokwonanaeikin. Mi inokiiinokin krimiirin simiir bi nwowamin Krai siya whindiraerar haiginuwikin. ³⁸ Ihi, kara ina naingwo tibmii kinin krimiirin Adi Komii siir naingwokwowa sair hirankin wi dimin whirki swoki ispakii hai rani. Niingaka. Mi naonami mi tari saeya, aniya? Mi tari irkak pi u nwowiya saeya, aniya? Mi tari paekwosim sama, aniya? Mi tari nu tiran biyan kamim sama, ha? Mi tari digworaekwowim ti tariinan nwowim sama, aniya? Mi tari digworaekwowim mhoiia nimbiniyanim sama, aniya? Mi tari kiriepai kiriepai komii komiyyim sama? ³⁹ Mi tari digworaekwowim kou nwowim sama, aniya? Mi tari digworaekwowim nu aoki aowanim sama, aniya? Mi tari iki digworaekwo nhirim sama? Mi ti hiriinan digworaekwo whiekakim sama nispakii haiyim Adi Komii siir naingwokwowa sair hiranki wi dig nwo rani. Niingaka. Krma ta naingwokwowa krimiir Yaowaeyin Krai Jisis siir hiranki haiga. Iriig.

9

Pol siya hik naingwoyimi yok prasae bi haigin Isrel simiir iikamim simiirsiyin.

¹ Kara Krai siir inkamkin mi kara yaimwo imiirar boini, kara krimiirin niksisa yei boin tani. Adi Komii siir naeyuin kariirin siyar hurworwokai haiginuwi mi ti yayim kara boinimauuim ti digworaekwo simiirin yim yaimwo imairgim. ² Kariir mhi kwoinim inokiiinokin Isrel simiir iikamim simiirsiyin nap ouu prasae bi kinikin. ³ Mi kara siyiu kakiswo, kara ha naingwowa Krai siya kariirin wi digiumii pi haimriiyugigin mi kariir iigsopa wi siyar pi yokwokairiinan mi simiirin wi ta sairsiyar pi yanmaiwarkainan mi kima kariir nomiyauim mi kariir piugin aka, kima wi Krai siir nwoke wakaeyokna apim. ⁴ Ti Isrelmi iikamim, Adi Komii krimiir Wanin siya krimiir bidi yimbiingiyin, siir yinisisim nwowam mi dimin kirie kirieyim paenan nuayaeyim kima bidi kigim. Mi siya siir siyiu komiyyin siir siyiuim krimiirar mi hauugin, siir wakaeyokna apamin. Mi kima bidiyar yinokninkinim siyiuin siir inig iir sibgu hainaniyin Adi Komii siya bidi whinkinsiis haiginuwim mi wi siya mi nanmaiwarkainaei. ⁵ Mi bidi bidinan inkam komii komiyyim inigakim, krimiir yidiwi wanwyaeyim, wim kima simiir yiniekim, iya siya nua tiri nitiin mi siya ini nuan iikamim krimiir hiriinanar yaunini oniyin. Mi digworaekwo whiekakim ini siyar kigirkak iskiyim. Mi krma inokiiinokin Adi Komii siir inig iir hainan iski.

⁶ Kara ha bi boinkin digworaekwo whiekakim biya Adi Komii siya nimbingiyim, kimiiram wi tir tani. Nningaka. Mi Isrel kimiir iikam whiekakim Adi Komii siya hiriyyar bi nimbini swokim siir isid kina nwowamin. Nningaka. ⁷ Whiekakim Ebrahim siir yaniekina rani. Dimusi rani, sima Adi Komii siir yai aar bi wakaeyoknakim Adi Komii siya Ebrahim siirin hiniina boinkikin, isidin Aisakni isidin siir hiranki nitim yim sima kimiir isidin, yipikin wi kara hauuwi, kariir digworaekwo whiekakim simiir mi iki nhirim yim wi nninga nnowi. ⁸ Ta yaiya saiir yaimwokiyaaimwowa ya hiniinga, Ebrahim siir isidin siir yinieyim, yim Adi Komii siir isid rani. Nningaka. Mi yinisimin Adi Komii siya nimbini Ebrahim siirgisiir nhekar nwowam siir isidin sima simaigim Ebrahim siirgisiir yinisimim. ⁹ Mi Adi Komii siya Ebrahim siirin hiniina yimbingi, mhoiya kirir wiga Sera saeya wi yinpiugak sapi nnowi mi saeya wi yinisim yinkamiyin naokainaei.

¹⁰ Mi ta sasa rani. Nningaka. Rebeka saiir yinisim yinkamiyin nwiso yo iripi hiriinan ad nwiruwaniyar yinisimko. Krimiir brougae waibiyeyin Aisak siirgo. ¹¹ Mi yinisim itmwoyino niki aokaina karamaeyar niki owo, Rebeka saiir mhinan hirar niki okaiyo mi sowa dimin biyie mi dimin wadie ha bi tirko. ¹² Mi Adi Komii siya Rebeka saiir boin, kirir yinisim yaowaeyin yio wi nomousimin siir aowa nnowi mi siya wi siiram mirii. Tiriiginin yio krimiir nusiimauugin, Adi Komii siya siir kwoinkar nokmwini okwowikin inkamin siir yinisim nwowamin. Mi siyiun inkamki tiriyin yio siir kwoin iir bi nikpitmaigin. Nningaka. ¹³ Yokwo Komii saeya hiniina boinka, kariir kwoin komiyyin Jekop siiram nwokin mi siirin kara yimbini siya kariir yinisim nnowim. Mi kara Iso siiram bi naingwokin mi siirin kara yikropki nuumaua.

¹⁴ Mi krima wi panina boini? Mi tarii Adi Komii siya siyiun miyyik bi tirkin krima hiriinanar ti boin, aniya? Nningaka, nningakiinga! ¹⁵ Adi Komii siya Moses siir boinki, yio kariirar kwoinkin, kara inkam nwirni mi aingwoyimiyyoki mi siirin ha whinkinsiis haiginiuwi. Yio kariirar kwoinkin, kara iikam miir mi whinkinsiis haiginiuwi. ¹⁶ Yio hiniingin, ti dimin hiriinanin, yio inkami kwoinki bi nwowikin miya siya miriyya mi siyiun miyyikin siya napin siirsi. Nningaka. Yio Adi Komii siir naingwoyimiyyoka saiirar diminkin, iikam miir nikiunamin. ¹⁷ Yokwo Komii saeya hiniina boinka Pero siirin nu Isip hirar inkam komiyyin nu kirgiraowiyin, kara kiririn nu kirgiraoran inkam komii asi nokmwini okwo haiginiugin mi ti hiriinan siirsi nokmwini okwo haiginiugin, sima kariir kirie aar kigim. Mi kariir inigin omom omomin wi siir nwoki haigin idwokiyim. ¹⁸ Krima dinokninkin Adi Komii siya inkam nwirni mi aingwoyimiyyoki yio siirar kwoinkin mi siya inkam nwirni mi okmwini antamiyiyiri, yio siirar kwoinkin siya siirin wi hiriyyar mi okmwini antamiyiyiri. Irig.

Adi Komii siya nonkwobumbuninkin haiginiuwa mi siya whinkinsiis haiginiuwa sowa.

¹⁹ Mi kimiir nwirkin kariirin hiniina boini mi ta yaiya saeya kaimwokiniuwi mi Adi Komii siya hiniina dimusi boinkin inkamin dimin biyie diriraerarin siirin, ha? Mi yipikin siir kwoin iir niriyyu boinanin, ha? Inkam nwir karamaeka. Nningaka. ²⁰ Mi yipiki inkamkin, Adi Komii siir yai aar niriyyu boinanin, ha? Mi hau saeya inkamin saiir nonkwokwokin siirin wi ha boini, kira kariirin hiriinan dimusi nonkwokwokin, ha? ²¹ Mi inkamin hau nonkwokwowyin, siya nu haimiyyin pa haii mi siirin hauwo pi kwisa nonkwokwowi, kwira pi wadie sibgu nonkwokwowi mi ta wadie sibgu nonkwokwowa ya dimin miyyik tiranka. Mi aka sibgu nonkwokwowa karam nnowa, ya iki dimin biyie biyeyim sim tiranka. Yio ti hiriinan siya mi onkwokwowi, yio siirar kwoinkin.

²² Mi Adi Komii siya wɛ iriipa hiriinanar mi tiri. Yio siirar kwoinkin, siir io aair kinwakiigii, yipiki siya nimbiniim, iikam biyeyim simiir nonkwobumbuninkinam. Mi siya hiriinan minam tirkin, siir kirie aair nusiimaugun iikam krimiirin mi siya krimiirin wɛ aisiima niki onkwobumbuninkin tani. Niingaka. ²³ Mi yio siya iriipi hiriinan siir kirie komiyya mi siir dimin miyyik miyyikim simiir mi isiimaugun iikam imiirin. Mi siir naingwoyimyoka krimiirsi nwowa, krimiirin saeyar nimbingikin mi iriipa saeyar ninkiamasu haiginiugin, ti dimin miyyik miyyik siirim krimar nonkwokwo haiyam. Mi siya krimiirin maigimaiga asi nwowaiginiugin. ²⁴ Mi siya krimiir nirmi bi nimbingin, ti dimin miyyik miyyik imiir haiyamin. Niingaka. Mi Juda iikam krima mi Juda iikam tani ikim, krima whiekakarɛn ti siir dimin miyyik miyyik imiirin wɛ hiriyar haiswowi. ²⁵ Mi yayim Adi Komii siya boinkiyim Hosaia siir siya hiniina winboinkikin, iikamim biya kariir iikam nwo karam nwowim, mhoiyya sima wɛ kariir iikam nwowi. Mi iikamim nu whiranki nitim, kara naingwobuna karam nwowim, mhoiyya kara simiiramɛn wa naingwobuna. ²⁶ Mi yai kwira Hosaia siir yokwo aair nwowa hiniina boinka, mhoiyya Juda iikamim wɛ sima boini, nu whiran iikamim simiir, wim kima Adi Komii siir iikam tani. Mi ti nu whiran iikamim mhoiyya ti Adi Komiiyin kwoin budin omwai waiyayokiyokiiyin, simiirin wɛ kara nimbongi kariir iikam nwowam.

²⁷ Mi profet Aisaia siya Adi Komii siir yayia Yokwo Komii aairɛn hiniina winboinkikin Isrel simiir iikamim simiir nu hiranim, mhoiyya Isrel simiir iikamim simiir yinneyim sima niyiowi, wɛ yab siyinan nwowi. Mi Adi Komii siya ti iikam imiir wɛ hoingak nanmaiwarkainanaowid rani. ²⁸ Mi Biyan Inkam Komiiyin siya yai wɛ hirihirii boin tani, ti iikamim naingwo tibmii karam nwowiyim simiir nonkwobumbuninkinam. Niingaka. Siya wɛ simiiram nwo rani. ²⁹ Biya Aisaia siya hiniina winboinkikin mi Adi Komiiyin ninomor kouan sauan kamim simiir kigirkakiyin siya Isrel krimiir iikamim simiirin nirmi nokmwɛn onaowid karamae nwowi, krima wɛ hindara kigugu iguskii. Mi nam wɛ om whiso Sodom Gomora so hiniin tiri. Iriig.

Adi Komii siir yayia Isrel simiirin saeya whinkinsiis haiginiugin.

³⁰ Mi krima wɛ paniina boini, ha? Krima wɛ hiniina boini, iikamim Juda iikam tani sima kwoin karamaekim miinan miriyyim Adi Komii siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karamae nwowim. Niingaka. Sima naingwo tibmiiya Adi Komii siya simiirin sairisayar nikiuwi dimin whirki kimbu karamaeyin. ³¹ Isrel simiir iikamim yipiki Adi Komii siya nimbiniim, siir iikam nwowam, yim miinan siyu komii siir siyu iir napam mirii. Adi Komii siya wɛ simiir nwoki ikuim dimin whirki kimbu karamae iikam mi sima wɛ dig nwo rani. Mi Adi Komii siya wɛ digumii simiir haimriiyugi. Siya simiirin wɛ dimin whirki kimbu karamae iikam nikiu rani. Niingaka. ³² Dimusika mɛnsika, sima siir yai aair bi naingwo tibmiiyim, sima miinan minam mirii miinan simar priimiri haiyim. Mi Adi Komii siya simiirin digumii asi haimriiyugin mi siya simiirin dimin whirki kimbu karamae paniinsi yikiusi. Sima Kraiis siiram bi naingwokim mi sima siir bi mi wakaeyoknakim. Mi sima ini inkamim siiyaki haingiiyin mi ha nhinikaigaiyamiyin, ini siir hiriinan ywowin. ³³ Adi Komii siir yayia Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinkika, kima wakae, kara Adi Komiiyin mi inkam nwirin wɛ kara nokmwɛn ohaiginiuwi siya kirieni haniin om Saion hir. Mi iikamim yipiki naingwo tibmii karamae nwowim, simiirin wɛ siya nonkwobumbuninkini. Mi sima wɛ inkamim siiyaki haingiiyin mi ha nhinikaigaiyamiyin wɛ siir hiriinan nwowi. Mi yipiki siir yai aairim

naingwo tibmiiyim sima wi maingimairga siiram nwowi mi simiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi. Iriig.

10

Isrel sima Adi Komii siir siyu miyik iir bi napkim.

¹ Ti akamim kariir kwoin komiiyin ha naingwowi, wi Adi Komii krimiir Wanin siya nanmaiwarkainaei. Isrel simiir iikamim digiumii siyu biyeyim sima tirin siir haimriiyugigim simiirin wi Adi Komii siya swoki anmaiwarkainaei mi kara inokinokin Adi Komii siiram in sairar kwisboinikin. ² Kara simiir bidi yinokninokin mi kara kimiiir asi boininkigigin, sima ini Adi Komii siir siyu iir napama miininkinkripkaiyim. Mi sima ninokninin miyik karamaeka dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim sima napam. ³ Mi sima pi whaowaekim dimin taeminim, Adi siya diriraerarkiyim simiir. Mi Adi Komii siya wi krimiir nwoke ikiuwim dimin whirki kimbu karamae iikam. Mi sima simiir siyu iir napkim. Mi miinan simamar mriinakim. Mi sima Adi Komii siir aowa bi nwokim. Mi Adi Komii siya simiirin dimin whirki kimbukaram paninsi yikusi. ⁴ Mi iya Krais siya nita, siyu komii siirin, ini inkam igso nokwokairinani hainin ikin ini siyar yauni okwokairinaniyin. Mi tiriginin yo ina digiyin. Mi yipiki Krais siir yai airam naingwo tibmiiyim simiirin wi Adi Komii siya nikiuwi dimin whirki kimbu karamae.

Nanmaiwarkaina ya omkak krimiirairga

⁵ Mi Moses siya winboinkiya yaiya siyu komii siira, iikamim simiiram in, siya min winboinkikin, iikamim siir sibgu apim. Mi Adi Komii siya simiirin wi dimin whirki kimbu karam hiriinansi nikiuwim. Mi yipiki siyu komii siir siyu iir sibgu naingwo tibmiiyim, mhoiia sima wi omwaiyar waiyayokiyokii Adi Komii saikain. ⁶ Yo hininwin, Moses siya hinina winboinkikin, iikamim sima Adi Komii siir whwonkam idain wi dimin whirki kimbu karamae panina nwowi. Mi siyuin Krais siir yai airam naingwo tibmiiyin sasairgin siyuin Adi Komii siir whwonkam idan dimin whirki kimbu karam yo. Mi ta yaiya ya hinina boinkika, kima hinina kipi naingwo ninomor koua hiriirin wi nhinga nami Krais siir nikiunakiyam in krimiiram? Jisis Krais siya bidiyar yiuuniyin. ⁷ Mi Krima hinina kipi mi boin, iikamim naokaowim simiir oma hiriirin wi nhinga niunainami Krais siir nauuni ikiunakiyam in krimiiram in Jisis Krais siya bidi yinsin idwonamin ninomor hirankin. ⁸ Adi Komii Komii siir yaiya hinina boinkika. Adi siir yaiya ini kimiiir kingiingikingiin waraurar nwowa. Mi saeya kimiiir mhi kwoinaw waraurar nwoke mi kima ta yai airin ina boinkiyim. Mi ta yaiya krima boinkiya sair yaimwokiayaimwowa ya hininga, kima Jisis Krais siiram daingwo tibmii. ⁹ Mi kira iikam nhirnaka hinina boini, Jisis Krais siya kariir Biyan Inkam Komiiin mi kira ha naingwo tibmiikikini, ta Adi Komii siya swoki hidninsiin idwowa Jisis Krais siirin ie hirankin mi kiriirin wi Adi Komii siyar nanmaiwarkainaei. ¹⁰ Mi krimiir kwoinim Krais siir dimin taeminim simiiram naingwo tibmiikikini mi krima ta krima mi aingwo tibmiikikina sairin ha mi boininkigii mi Adi Komii siya krimiirin wi dimin whirki kimbu karamae nikiuwi mi krimiirin wi siya nanmaiwarkainaei. ¹¹ Yokwo Komii saeya ti dimin iirin hinina boinkin mi iikamim siiram naingwo tibmiikikiniyim sima wi hikak nwo rani. ¹² Ta yaiya Juda iikamim mi Juda iikam tani ikin, hinda tindanim, ti nu iirar nwoirakim, krimiirar boinkika. Mi krima whiekakar in Adi Komii siir whwonkam idain ini hiriin hiriinankinar ywowim. Adi Komii siya krimiir whiekakniyar Adi Komiiin. Mi ini mi owin iikam whiekakim, yipiki siiram kauwok boinim, simiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi mi dimin miyik miyikim wi siyar hauu haiginiuwi. ¹³ Adi Komii

siir Yokwo Komiiya saeya hinna boinkika, iikamim Biyan Inkam Komiiyin siir inig siir dapikiuwim simiirin wi siya nanmaiwarkainaei.

¹⁴ Mi sima siiramin wi panina kauwok boini, sima siiram naingwo tibmiiikikin karamae nwowi, ha? Mi sima siiramin wi panina mi naingwo tibmiiikikini, sima siir yai aiir waka karam nwowi, ha? Mi iikamim sima siirin simiir boinnimauu karam nwowi mi sima wi panina wakaei, ha? ¹⁵ Mi Adi Komii siya siir iikam imiir nikropki karam nwokiswo siir yai aiir boinnimauuam mi sima wi panina wakaei, ha? Yio ti hinin siyiun miyik rani. Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya iikam imiirin hinna boinka. Iikamim yipiki Kraisi siir yai win kibeya saiir boinnimauuim, yim iikam bimbuiwi rani. ¹⁶ Mi Isrel simiir iikam whiekakim Kraisi siir yai win kibeya saiiram bi naingwo tibmiiikikinkim. Isaia profet inkamin siya hinna winboinkikin, Biyan Inkam Komii, iikam hoimgak rani, krimiir yai naingwo tibmiiikikiniyim mi iki nhirim yim ini nunga ywowim. ¹⁷ Minsika, ti iikamim sima Kraisi siir yai aiirim whisarii bi naingwo tibmiiikikinkim sima ta yai aiir bidi wakaeyim. Ta yaiya sima saiirin whisarii bi wakaekim, saiirin iikam imar boinnimauuwamkim simiirin. Mi sima asi wakaekim saiirin.

¹⁸ Tariigina kara pi kimiir srii, Isrel simiir iikamim sima ta Kraisi siir yai win kibeya saiir bidi wakaeyim, aniya? Iki, sima bidiyar wakaeyim. Adi Komii siir yaiya yokwo Sam hir nwoa saeya hinna boinka, ta yai win kibeya iikam ima bidi yapboinnimauuwa, hinda tndan maeyauim Isrel simiir iikam ima nwowim simiirin.

¹⁹ Mi kara kimiirin pi dimin whirin siir swoki kwasriigi, kimiir kwoinin ha naingwowi, Isrel simiir iikamim sima whaowaekim ta yai aiir bi ninokninkinkim, aniya? Nungaki, nungakinga sima bidiyar yinokninkinim. Moses siya bi ti Isrel simiir dimin taeminim simiir winboinkiyin siya hinna winboinkikin,

Adi Komii kara, kara wi iikamim maeyau nhiranim inig komii karamaeyim, wi simiir haii. Mi yim sima kariir dimin taeminim simiir bi ninokninkinkim. Mi kimiirin wi kara kiyopsibgikikaigiki mi kima wi kigmair prasae kin tani, dimin taeminim kara tirim simiiramim.

²⁰ Mi Aisaia, profet inkamin siya bi kaorarao boinkin, iikamim Juda iikam tani simiirin. Siya hinna boinkin, Adi Komii siir yai aiirin, iikamim minan kariiram mirii karamae nwowim, yim sima kariir bidi yakigniyim. Mi iikamim kariiram srii karamae nwowim iikam nhirmi, kara simiir hiriirin bidiyar mi imbiyamim.

²¹ Mi profet inkamin Aisaia siya Isrel simiir iikam imiirin hinna boinkikin Adi Komii siir yai aiirin, ii kasakasa rani, namkiyim, kara simiiram nikui kinkina nanaeyim, kariir wakaeyokna apim. Mi sima ini borisopim mi kariirin sima digiumii haimriiyugig mi sima kariir yai aiir bi wakaeyoknakim. Mi sima ini yantamyiriyir kinim. Iriig.

11

Adi Komii siya Isrel simiir iikamim simiirsi naingwobumbugin.

¹ Kara kimiir sriiyam tiri, kima hiriyyar naingwowi, Adi Komii krimiir Wanin siya siir isidin Isrel simiir iikam imiirin digiumii bidi haimriiyuin, aniya? Nungaki, nungakinga. Mi an kararin Isrel inkamaigrin. Abraham siya kariirar brougaekin mi an kara Bensamini isidin siir hirankin.

² Adi Komii siya siir iikamim bidi bidiniya siyar nimbingiyim, simiirin digiumii bi haimriiyugin. Mi kima bidi yinokninkinim yaiya profet Ilaia siya kwisboinkiya Adi siiram Yokwo Komii hir nwoa Isrel simiir iikamim

simiiram, siya hiniina kwisboinkikin, ³ Biyan Inkam Komii, kariir profet inkamim Isrel sama bidi yisomsom aokaokiyim. Mi hiyim wraisu Adi Komii siiram ninkin imuyaeyi yim iriip hiriinan sama bidi mi iinikinmnhingiyim. Mi kanakanar nrowi mi sama kariiram hansiri, kariir nisomaowam. ⁴ Mi Adi Komii siya siirin panin yaiya sae yowarki boinki, ha? Siya ha boinkikin. Nningaka. Kariir iikam 7,000nim, yim ina nwokripkaiyim kariir yai ailar wakaeyoknarkripkaiyim kara simiirin digumii bi haimriiyugin. Mi sama Bal simiir niksisa diminin uruwai siyaowaini hanin igak siiram bi nakaiswaekim. Nningaka. ⁵ Mi iriipa hiriinan, tariinanin isid haimi whirin ina mi owin, Adi Komii siya nimbini siya simiirsi naingwobumbugin. ⁶ Adi Komii siya simiir nimbini siya simiirin whisarii bi nimbingin, siya simiirsi naingwobumbugin. Siya simiir miyim sama miriyim simiirsi bi nimbingin. Nningaka. Mi Adi Komii siya miyim sama miriyim simiirsi nimbingsiwo mi ta siir naingwobumbuwa wi opa pi kimaiyin.

⁷ Mi krime wi panina boini? Ti diminin Isrelmi iikamim mainan sama napmiriyin, siyu komii siir siyu iir napam sama siir bi haigin. Mi iikamim Adi Komii siyar naingwobumbum mi ha nimbini siir iikam nwowam, sama samairgin ti dimin imir haiyan iikamim. Mi iki iikam nhirim, yim simiir kwoinin Adi Komii siyar tirikikin mi sama ini kwoinam yaowhaeyuim, siir siyu iir napim. ⁸ Yokwo Komii saeya boina sair hiriinan, simiir kwoinin Adi Komii siya bidi tirkiyin mi sama ini kwoin karmae ywowim. Mi diminin sama kigiyim, sama siiram kig naingwo tibmi kinim pi borisopi. Mi diminin sama wakaeyin, sama siiram naingwo tibmi kinim pi mi borisopi. Mi biya sama nrowa, hiriyar nwoyokiyokiananiyin mi ini tariinanar yadigniyin. ⁹ Adi Komii siir yaiya Devid siya winboinkiya ya hininga, sama Adi Komii siirin bidi yangwo owouugikim mi sama ini yaewou nikwo aeyim inantonanamim. Mi tariigina ya ini uridin krime hiuridkikaiiyin huwam ini siir hiriinan ywowa. Mi simiirin ha kiyiskaii mi simiirin wi hindara nonkwobumbuninkan iuguskii. ¹⁰ Sama inkam nhwokwisaenan dwokiyam, sama kipi nanaokigimokaeyam. Mi sama inkamim dimin hikak haiyin mi ha hugraknainamiyin, siir hiriinan dwo. Mi simiir dimin biyeyim, simiirin wi hiriinanar timi kikin hugrak haiginu.

¹¹ Mi kara kimiirin pa swoki srigii, kima ha naingwowi, ti Isrel simiir iikamim sama bidi yonkwobumbuninkan iuguskiyin, aniya? Nningaki, nningakina. Mi sama Krai siir yai aiar bi wakaeyoknakim mi ta hiriinan sairsi whinkinsis haiginugin Adi Komii siya iki Juda iikam tani simiir nanmaiwarkainam. Mi Isrel simiirin wi Adi Komii siya minki mi sama wi io whwonkam Juda inkam tani simiir nanaowi. Dimusi rani, siya dimin miyik simiir hauugin. ¹² Mi siyu biyeyim sama tiriyin, Adi Komii siirin siir huyarmai mi siya iki iikamim Juda iikam tani simiirin dimin miyik asi hauuwi. Mi Isrel simiir iikamim sama Adi Komii siir dimin miyik miyikim, simiirin ini yimiyuwim mi Adi Komii siya ti dimin miyik miyikim iki iikam nhirim sim asi hauugikin. Mi mhoiya Isrel simiir iikamim sama Krai siiram swoki haiyug naingwonani mi ti dimin miyik miyikim wi Juda iikamim ti nu iilar nwoirkakim hinda tinda wi simiir whinkinsis haiginuwi.

Adi Komii siya Juda iikam tani simiir nanmaiwarkainakim.

¹³ Mi tariinanin kara ti iikam Juda iikamim tani, tisi yai kimiir nini boinimauuniyin. Kara aposel inkamkin, kariirin Adi Komii siya nikropkikin ti iikamim Juda iikam tani, kimiiram. Mi ta miya kara miriyya kara sairam mairgimairga komii asi nrowi. ¹⁴ Mi iya kara hiriinan tirin

mi kariir isidin Isrel sima wi whwokwoka nwo rani. Sima wi dimin miyik miyikim Adi Komii siya hauuwim iki ikam nhirim sim, huyirmaii. Mi kara Juda simiir ikam nhirim wi ti hiriinan siyu iirsi nanmaiwarkainaei. ¹⁵ Adi Komii siya wi ikamim Juda ikam tani simiiram kiwakii, saika nongwomama'r aeyam. Dimusi rani, siya Isrel simiir isidin, siirin digiumii bidi haimriiyugigin. Mi mhoi'ya iya siya simiir swoki ikunaei siiram swoki itim, ya wi dimin miyiki miyiknan nwowi, inkamin ieyanki swoki insin idwowyin mi omwai ha waiyaeyin siir hiriinan.

¹⁶ Mi inkamin paemiyim Adi Komii siir nikiumauuwi mi iki siir kwiya kwiya'im mi siir kwoim mi siir nidim, yim iriipi hiriinan siirara kinairgim. Mi Ebrahim siya mi profet inkam miyik miyik ikim, sima Adi Komii siir yinisisim nwowi, mhoi'ya simiir isidim simiir yin'eyim wi iriipi hiriinan siir yinisisimar mi owi. ¹⁷ Mi Adi Komii siya ibin inkamki nonkwo nankaiyin, siir kwiya wai imiir nikrip haii mi siya ibin sasa nikii whakiyin siir kwiya ha mi ikrip haii mi simiirin wi iripa nitimrwakui widgii. Mi sima kirie wi sima simar swoki inhai anainaei. Mi Juda ikamim yim ini ibin inkamki nonkwo inkiniyin, ini siir hiriinan ywowin. Mi Juda ikam tani yim ini ibin sasa nikiiwhakiyin, ini siir hiriinan ywowim. Mi kima isid whasairin ini iripar yitinakium, ti pae wiso sowiir hiriinan. Mi wim kima ini ta paeyakwiya waiya ini saiir igso'p aiir nokwokairiinanana ywowin. Mi wim kima opa pi siir mi imiirsiyar mi haii. Mi Juda ikam tani kima kirie pi Juda ikamim simiirsiya mi haii. ¹⁸ Mi kima hiriinan nwowi mi kima wi ha kipi naingwo, Juda ikamim simiir kouin ini kima ywowim, yipiki ti paeyakwiya wainamim Adi Komii siya nikrip haiiyim simiir hiriinan. Mi kima hiriinan dimuam naingwowi, ha? Wim kima ini paeyakwiyanan ywowim mi Juda ikamim yim ini paemianan ywowim. Wim kima ini paeyakwiyanan ywowim mi kima wi dig nwo rani, pae siir mi imiir op hauuwim, paeyakwiya imiirin paemi' ieyar kirie haiginiuwu.

¹⁹ Mi wim kima wi hinina boini, paeyakwiya' Adi Komii siya nikrip haiyim igso'pa krime mi okwokairinaei yio ini mi owin. ²⁰ Ta yaiya, ya yaimwowa'irga mi kima, kimasiyar mintirao ta saiirsiyin. Simiirin Adi Komii siya nhin'kriropkikim. Dimusi rani, sima siir yai aiir bi wakaena apkim. Mi simiir igso'pa kima asi nokwokairiinananaowidga, wim kima siir yai aiiram naingwo tibmii kangim. Mi kima, kimamar kipi naingwona, kima wi ti idid. Mi diminim kima naingwo tibmii kinim simiirsi ha timi mintirao. ²¹ Juda ikamim, yim ini paeyakwiya kinan ywowim mi Adi Komii siya simiirin wi hiriyar kignin'kin okripkai rani. N'ngaka. Simiirin wi siyar nikrim'kripkii. Mi wim kima, wi ha kipi mi aingwo, Adi Komii siya krimiirin, wi hiriinan mi tir tani. N'ngaka. ²² Adi Komii siya ikamim digiumii siir haimriiyugigin, simiirsiyin naingwoyimyok karamaeka. N'ngaka. Sima ini ibyakwiya'im Adi Komii siya nikrim'kripkiyim ini simiir hiriinan ywowim, wim kima ini ibin sasa nikii whakiyin, siir kwiya'im ini simiir hiriinan ywowim. Mi kima siiram wakaeyokna apkripkai karam nwowi mi kima wi hiriyar naingwowi, siya wi krimiir nhin'kriropki rani mi wi krimiir nonkwobumbun'kin iguski rani, aniya? ²³ Mi Juda ikamim sima swoki aingwo tibmii kani, Adi Komii siya wi digar nwowi, simiirin wi simiir naeyu imiirar swoki iyopkim'kikiugii. ²⁴ Mi Juda ikam tani kima ini ibin sasa nikii whakin Adi Komii siya nikripkiyin, ini siir hiriinan ywowin. Adi Komii siya m'riiya miya ya ini saikisar ywowa. Mi siya kimiirin ibin inkamki n'kinin, saikar y'inkin iyopkikiu haiginiu. Mi Juda ikamim ini ti ibin inkamkin n'kinin ini siir hiriinan ywowin. Mi Adi Komii siya kimiirin Juda ikam tani hinin tiri, ya tariigina ya mi komii rani, Juda ikam simiir swoki ikunaei mi simiirin simiir maeyaugi maeyau imiirar swoki iyopkim'kikiugii. N'ngaka. Iriig

Adi Komii siya iikam whiekakim Juda iikamim simiirim mi Juda iikam tani ikim wi simiirar nanmaiwarkaina swowi.

25 Ti kariir akamim, kara ha naingwowi, ta yaiya saiir yaim-wokiyaimwowim simiir ti sibgu inokninkin, biya inkamki sibgu ninokninkin karam nwowa, kara ha naingwowi kima ti diminin siirgisiir ti inokninkin mi kara pi borisopi, kima hiniina naingwom digworaekwo whiekakim simiirin kimar yinokninkin iski. Nningaka. Adi Komii siya kiyopsibgi haiginiuwu Isrel simiir iikamim simiir kwoin imiirin mi wi ta iya Juda iikam tani Adi Komii siya nambinin siir yinisisim nwowi, sima naingwo tibmii kainana wi saiirar nadigni.

26 Mi mhoiya ti digworaekwo whiekakim sima digii mi Isrel simiir iikamim ha swoki amswowi Adi Komii siiram mi simiirin wi siyar nanmaiwarkinaei. Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinka,

inkamim iikam imiir nanmaiwarkainainin, yio om Saionanki nitin inkamim

siya. Mi kwoin bibiyeyim Jekopni isidin siir kwoinawu nwokaiyim wi siya kindimdiyugii.

27 Mi ta iya, kara simiir dimin biyeyim simiir kindiyugii mi ta biya kara nimbina, nimbina ya wa nimbiamii. 28 Isrel sima Adi Komii siir yai win kibiya digiumii saiir haimriiyugigim, sima whwokwoka saika bi nwowikim mi Adi Komii siya simiirin io asi nwokin. Mi iki Juda iikamim simiiram asi ninmiininkinamkin. Dimusi rani, Isrel simiir kamim Adi Komii siya bidi yimbiniim siir iikam nwowam. Mi siya simiiram naingwokwoin. Dimusi rani, bidi bidiniyarin siya simiir brougaeyim Ebrahim, Aisak mi Jekop, simiir bidi boinin hiniin, kimiir isidin wi karar kigiraowi mi simiirin wi siyu miyik iirar tirhaiginiuwu. 29 Adi Komii siya simiirin wi siyu miyik iirar tiri. Dimusi rani, siir kwoinin wi swoki kisina haigii rani, iikamim siya nimbingiyim, siir iikam nwowam, simiir nanmai-warkainamin. Nningaka. 30 Biya Juda iikam tani yaewan kima niki kindiyu wankim Adi Komii siir yai aiirin mi tariinanin Adi Komii siya kirmiirsi naingwobumbugin mi siya kimiir asi whinkinsiis haiginiuwu. Dimusi rani, Isrel simiir iikamim, sima Adi Komii siirin digiumii haimriiyugigim mi siya kimiiram asi ninmiininkinanii. 31 Adi Komii siya kimiirsiyin ina naingwobumbuwin. Dimusi rani, Isrel simiir iikamim sima siir yai aiirin yaewan bidi kindiyuwangikim. Mi tariinanin, Adi Komii siya wi simiirsi swoki aingwobunaei mi siya simiirin wa whinkinsiis haiginiuwu. 32 Mi ti siyiuin Adi Komii siir yai aka nantamiyiriyiriyyin, Adi Komii siya iikam imiirin wi iikamim hugripkikaigiyim wi simiir hiriinan hugripkikaigim mi Adi Komii siya kirmiirin ti hiriinan tirkiyin mi siya mhoiya kirmiirsi naingwobumbuwi mi wi kirmiir whinkinsiis haiginiuwu. friig.

Krima Adi Komii siir inig iir hainan.

33 Ha kipi naingwo, kirmiir Adi Komiin, siya bimbiuwigi mi iuwu digworaekwowim siya ninokninkinim, ini solwara nwowi siyinkrinim ini simiir haiburim mi kougikouwin ini siyar yowiskiyan. Krima ninokninkin tani, ti hiriinan siyiuin siya tiriyin mi siya kirmiirin wi panin panina namisi tiri, siya hindara tiri. 34 Kaimwoka, Yokwo Komii saeya hiniina boinka,

yipikin Biyan Inkam Komii siir kwoin iir ninokninkinin, ha? Mi wi nhinga boini siirin, hiniin, kira ti hiniin si ti tir, iyie? Ti hiniin si ti tir, ha?

35 Yipiki inkamim dimin Adi Komii siir niki hauuwi mi mhoiya siya siirin wa swoki iyopkiyuwi siirin, ha?

36 Nningaka. Digworaekwo whiekakim siyar tirkikim. Mi digworaekwo whiekakim simiirin ini siyar kigirkakim mi digworaekwowim yim ini hiriyar

nwowim, siir kinsiis haiginuwam. Mi krɪma siir inig iirin inokinokin hiriyar hainanae. Taka yaiya, ya yai kaimwoki kaimwoka. Iriig.

12

Krɪmɪr mhi kwoinim Adi Komii siirin inkamim dimin taemin siir ninkin imiiaeyim simiir hiriinan hauugi.

¹ Ti kariir akamim, kara kimiirin ta yai aiir boininkwokwokii, Adi Komii krɪmɪr Wanin siya krɪmɪramin naingwobumbu prasae bi kinkin. Mi siya krɪmɪrin siyu miyik miyik kasa bi tirkin, krɪmɪr whinkinsiis haiginuwam. Mi krɪma, krɪmɪr mhi kwoinim Adi Komii siirin, inkamim nae siir ninkin imiiaeyin siir hiriinan hauugi. Mi krɪma siir ya imiir wakaeyokna mi siir mi imiir mirii. Mi siya wi krɪmaka nwoki ingwomamair aeyim. Mi ti hiriinan siyuin krɪma Adi Komii siir inigin wi siir nwoki hainan kinim. ² Kɪma siyuim nuan iikamim sima tiriyim simiir kipi kigna diriraerar. Nɪngaka. Kɪma Adi Komii siir tiki kigninkinki, kimiir kwoin imiir hɪurworwokaiyamim mi kɪma wi Adi Komii siirgisiram wakaeyokna apan iikam nwoki owim. Mi kɪma wi haini ninokninkini digworaekwowim Adi Komii siya naingwowim kɪma tiram. Yo tiriginin ini yokiyin, Adi Komii siirin wi maigimaiga siya nwowaiginuwi. Mi tiriginin, krɪmɪrin wi siya whinkinsiis haiginuwi.

³ Adi Komii siya kariirs naingwobumbugin mi siya kariirin siir aposel inkam asi nokmwɪn okwohaiginugin. Mi ta hiriinan kara inigakin kimiirin hɪnɪna boinim, wim kɪma inig karamae iikamim kɪma ha kipi naingwo kɪma wi inig komiigak iikam nwowi. Nɪngaka. Kɪma, kimamar kipi naingwona mi kɪma, kimiir naingwo tibmiya Adi Komii siya hauua kimiir, saiirgisaiir digar hid. Mi kɪma wi ti diminin siya nɪmbingiyin tiram wi siir nwoki tirim. ⁴ Krɪma dinokninkin, krɪmɪr piua kwiruwairga mi saiir piua haimii haimiyyim kasa rani. Piu haimii nɪrim yim dimin whir nonkwo diriraerarikim mi nɪrim yim dimin whir mi onkwo diriraerarikim sima dimin whirua bi nonkwo diriraerarikim. ⁵ Mi ti hiriinan siyuin krɪma iikam kasa rani mi krɪma ini piu kwiruwananar swoki owim. Dimusi rani, krɪma Kraiss siir yai aiir wakaeyokna apkim mi krɪma ini iripar yitinakuuwim. Mi krɪma, krɪma krɪma ti swoki whinkinsiis ankinsiis irni nwɪrniyin. ⁶ Mi dimininim Adi Komii siya tiriyim mi siya hauuwiyyim krɪmɪr sima hiriir hiriinanankina rani. Nɪngaka. Adi Komii siya kimiirs naingwobumbugin mi kɪma wi hainii ninokninkini diminin siya kimiir boinmauun. Mi siya ta yai boinmauuni ninokninkina inkam nwɪrni hauuwi mi siya siir naingwo tibmiya saiir digar boinmauu. ⁷ Mi Adi Komii siya krɪmɪrin kirie siir mi aiir mɪriyyam hauuwi. Eki iikam nɪrim sima whinkinsiisam mi kɪma ta mi aiirgi aiirarar sibgu mirii iski. Mi Adi Komii siya kimiirin kirie siir yai aiir boinmauuam hauuwi. Mi kɪma ta miia siya hauua saiirgisaiirarar sibgu mirii iski. ⁸ Mi kɪma iikamim Adi Komii siya nɪmbininim iikam nɪrimi nokboin prapas haiginuwi mi ti hiriinan siyuin kɪma tirin simiir, simiirin wi siya whinkinsiis haiginuwi. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nɪmbingiyim iikam nɪrimi nokboin prapas haiginuam mi kɪma ta mi aiirarar sibgu mirii simiir whinkinsiis haiginuam. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nɪmbingiyim digworaekwo iikam nɪrimi soitkin hauuam mi sima ta mi aiirin sibgu mirii mi simiirin digworaekwowim hoimgakar soitkin hauu. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nɪmbingiyim iikam nɪrimi kou nwowim, kɪma sibgu tir mi kɪma wi sibgu dwo. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nɪmbingiyim, iikam nɪrimsi naingwoyimyokim, sima saiirin wi sibgu tir. Mi kɪma simiirin wi nɪmbuniekakar dwoki.

⁹ Kɪma kipi niksisaie, kɪma irni kwirniyamar daingwo dimin miyik miyikim simiirramar daingwo. Mi dimininim biyie nwowiyim simiiramim

kipi naingwo. ¹⁰ Inri nwinriyam naingwokwowiya, ini kirriir yinwigim simiiram kira naingwowiya ini sair hiriinan yowa iikam nhrimiyam naingwokwowiya ini kiram naingwonaeya ini sair haibura. ¹¹ Kima piugi kipi piyao. Dimin kima tiriyin Biyan Inkam Komii siir kimiir kwoinin ti siirarar hauu iguski. ¹² Kima maingimaiga hirriyar dwokripkai iya Biyan Inkam Komiiyin Kraisi swoki itana sailiram. Mi iya kimiirin dimin biyieki kumbu haiginiuwu, kima wi sibgu dokworinu. Adi Komii siiram in dimin taeminamin. Inokinokar srinanae. ¹³ Mi iikam nhrim naingwo tibmii kaniyim sima paeprikabnan nrowi mi kima simiirin kimiir digwokworaekwo imiirar hauu. Mi iikam nhrim om whiranim kimaka boinaenakiyam niti, kima simiirin igi haigi idwokaigi.

¹⁴ Mi iikamim kimiir nonkwoninwomwainninkin haiginiuwu kima simiirin yamdi kipi swoki tir. Kima simiirin siyu miyiki miyik iirar tir. Mi Adi Komii siiram kwisboinki simiir whinkinsis haiginiuwim. ¹⁵ Mi iikamim maingimaiga nrowi mi wim kima iripi hiriinan simakar timi inkin maingimaiga. Mi sima hik mi haii mi wim kima iripi hiriinan hik simakar timi inkin hai. ¹⁶ Kima iripa dongwomamair ae kima ha kipi naingwo, kouwin ini kimar ywowim. Nningaka. Kima iki iikamim inig karamaeyim simaka damasu mirii, iki mi bibiyeyim sima miriirim simiir. Mi kima iki iikam nhrim simiirin ha kipi naingwo, ninokninkin komiigakin kimar yo. Nningaka. ¹⁷ Mi kima iikamim siyu biyie kimiir tiri simiirin yamdi kipi swoki tir haiginiu. Mi kima iikam imiirin dimin miyik iirar tirii mi sima wa kigninokninkinkii. Wim kima siyu miyiki miyik iirar tirii. ¹⁸ Mi siyu kakin niuwu, kima digworaekwosi kipi nininansao. Nningaka. Kimiir kwoin komiiyin iikam imaka nongwomamair aeyam daingwo. ¹⁹ Ti kariir akamim kima iikamim kimiir tirbuwim simiirin yamdi tirbuwam kipi swoki tir. Kima ti iikamim io kimaka nrowim, simiirin Adi Komii siiram dwo. Wi yamdi siyar tiri. Kima ti diminin Adi Komii siiram dwo yamdi siyar tirim. Dimusi rani, siir yaiya Yokwo Komii sair hir nwokaiyim hinina boinkim, simiirin mhoiia wi yamdi karar tirhaiginiuwu mi wi karar nonkwobumbuninkin haiginiuwu. ²⁰ Mi kima iikamim siyu biyie kimiir tirim simiirin yamdi kipi swoki tir. Mi sima mhiigi naowi, kima simiirin naemin ha timi hauu sima naeyam. Mi sima kwoinki mi haeti, kima simiirin op ha timi hauu kwiyae. Mi kima simiirin hiriinan tiri, mi sima wi nidid prasaekikin tani, ti siyu biyeyin sima tirin kimiir siirsiiyin. Mi ti hiriinan siyiuin yio ini nhridmir parid siytkinkan ywowim simiir mwo imiir. ²¹ Mi hiriinanki niuwu, kima siyu biyeyin siiram kipi kiwaki, siya nikwowsaiiyam. Nningaka. Kima siyu biyie imiirin siyu miyikin kima tiriyin siya dikwowsaiii. friig.

13

Kima gavman simiir siyu imiir dap

¹ Iikam hoimgak krimarin, gavman simiir inkam komii komiiyim simiir yai imiir wakaeyokna. Adi Komii krimiir Wanin siyar nokmwim okwo haiginiugim gavman simiirin, iki iikam whiekakim omom omomanim simiir kigriraowam. Adi Komii siyar nimbngikin, iikam imiirin, gavman nrowamin krimiir kigriraowam tariinanin. ² Mi iikamim gavmani iikamim simiir yai wakaeyokna karam nrowim, yim sima digiumii Adi Komii siir haimriiyuwu mi ti hiriinan kamim, yim siyar nokmwim okwo haiginiugim, ta hiriinan mi aiir nrowamin. Mi sima gavman siir yai aiir wakaeyokna karam nrowi, simiirin wi gavman siya nonkwoninwomwainninkin haiginiuwu. ³ Mi iikamim siyu miyik sibgu tiriyim, kima ha kipi naingwo gavman siya wi io kimiir nrowi. Nningaka. Mi iikamim siyu biyie tiriyim,

sima didid simiirsiyin. Mi kima gavman siirsi nididi, io kimiir nwosi mi kima wi ti hariinan siyiuin siir di tirii kima wi siyiu maiyik iirrarar pi tirin. ⁴Yim sima Adi Komii siir igsopa saiir nokwokairinanan ywowim. Mi kimiirin ini simar kigirkakim mi kima wi iripar nwoki ingwomamai aeyim. Mi kima siyiu biyie tiri, kima wi didid. Dimusi rani, sima inig komiigak whisarii bi nwokim mi kimiirin simiir kirie aeya nonkwowi mi wi sima nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Adi Komii siir igsopa simar nokwokairinaka, iikamim siyiu biyie tiriiyim simiir nonkwobumbuninkinam. ⁵Dimino whiskwo kima wakaeyokna api gavman siir yai aiirin. Kimiirin wi Adi Komii siya pi nonkwobumbuninkinisi mi wi mi naingwoyimyoknanaeisi. ⁶Wim kima umiram Gavman simiir asi hauuwi, Adi Komii siir igsopa simar nokwokairinanaowida, kimiir kigriraowam iinokiinokin mi kima wi wadie nwoki owim. ⁷Mi kima dimin taeminim gavman simiir iikam ima nikiuwiyim, simiir hauuwam yim ha timi hauugi. Mi Kima gavmani iikamim umiram sima sriigiyyim, kima simiirin ha timi hauugi. Mi sima nuni umiram mi sriigii, yi iriipa hariinan ha timi hauugi. Mi gavmani iikamim yim sima ini krimiir kou ywowim mi krima simirin siyiu maiyikimiyik iirrar sibgu tir. Iriig.

Mi iikamim iikam nhiram naingwoyiyim, yim sima Adi Komii siir siyiu iir napikim.

⁸Mi kima inkam nwiri dimin haii, wi niyopkiyyiu karamae kipi swoki o. Mi kima inkam nwiraka wi hariinankak kipi nwo. Mi diminin whiruwaargin, niyopkiyyiu dig nwo karamae nwowi, irni nwirnyam naingwokwowyiyin. Mi iikamim, iikam nhirmiyam naingwokwowyiyim yim sima Adi Komii siir siyiu iir napikim. ⁹Adi Komii siir siyiu komiyyin hiniina boinkin, kima hii inkam nwirni wig aka kipi nanae mi wig irni kam aka kipi mi anae. Mi inkam kipi mi isomsom aokao mi hii kipi mi tauae mi kipi mi kigmaiir, ti sima sima rani, siyiu komii siir yai nhirim ina mi owim. Mi diminin whiruwaargin simiir kou nwowin, yio hiniingin kima iikamim kimiir omaka kingiin nwowim, simiiramim kiramar naingwonaeya saiir hariinan daingwo. ¹⁰Iikamim, iikam nhiram naingwoyiyim sima simiirin siyiu biyie bi tirikim mi ti hariinan siyiuin iikam nhiram naingwoyiyin, yio Adi Komii siirgisiir siyiu iirrar napi.

¹¹Kima hariinan tir iiya Jisis Kraisi siya swoki iuuniyana nua tiriri ini kingiin nwowa. Mi kima Jisis Kraisi siir mai aiir mirii wi kipi mirii piyapiyao. ¹²Hii, iiya siya swoki itana nua tiriiir, ini kingiin nwowa. Mi krimiir iiya ti nuni dimin biyieki naokingugukikaiyin siir nwowana ini dig kingiin nwowa. Mi krima Setan siir siyiu biyieyim yim ti iuguski. Mi Adi Komii siir kirie aiir hai mi Setan siir ti swoki kwatio. ¹³Krma siyiu maiyik iir sibgu ap mi siir sibgu tir. Iikamim nabie kigomok apiyim sim hiniin mi siyiu biyie siir kipi nap iki iikamim nii tisisir apiyim simiir hariinan. Yim ini op biyieya kwiyaie whaowaeiya saiir kwiyaie whaowaenan ywowim. Sima hii nanaekim mi yaii priininii priininiiigim mi io whwonkam nanaokim mi wranan nansikim. ¹⁴Mi wim kima wi hariinan kipi tir kima Jisis Kraisi siir kirie aiir hai. Mi dimin biyieyim kimiir kwonki naingwoyiyim tiram, yim wi kipi tir. Iriig.

14

Krma iikam nhirim naingwo tibmiyyim simiir kipi hid.

¹Mi iikam nhirmi naingwo tibmiyya kirie nwo karam nwowi Jisis Kraisi siiramim mi kima simiirin kipi huyarmai kima simiiram dapiyao Adi Komii siir inig iirin kinakar hainanam. Mi kima diminin whwokwoka nwo karam nwoyiyim simiir kipi ninkinwamwarkiil boin. ²Boiniyio yayia kara pi hiniina boini, mi inkamim Adi Komii siiram naingwo tibmiyyin siir naingwo tibmiyya

saeya ha boini, ti naepai naepaiyim yim hiriyyar daeswo, yio siya wa dae. Mi nwinrin siir naingwo tibmiiya Adi Komii siiramin kirie nwo karam nwowi, yio wi kuaekuaeyim simiirarar timi ae. ³ Mi inkamin naepai naepai naeyin, siya iki inkamin naepai naepai naesi nididiyin siir kipi nigbumbu, yio ti hiriinan siyiuin yio miyyik rani. Mi inkamin kuaekuae ara mi aeyin yio iriipa hiriinan, iki inkamin naepai naepai imiirar naeyarkakiyin siir kipi mi igbumbu. Mi yio tiriiginin yio iriipa hiriinan miyyik rani. Dimusi rani, simiirin Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yanmaiwarkainaswowin. ⁴ Kima hiriyyar naingwowi iki iikam nhirim Kraisi siir mi miiiyim, simiir hidim mi kou ini kimar ywowim, ha? Biyan Inkam Komii siya hidi digworaekwo whiekakim siir iikam ima tirim simiirin wi wadieyar nwowi, iyie? Wi wadie nwo rani, aniya? Simiirin wi Adi Komii siyar whinkinsiis haiginuwi, siyiu miyyik tiramin.

⁵ Mi iikam nhirim yim ha naingwowi, ii nhirim simiir kouwin ini ii kwira kou saeya ywowa. Mi iikam nhirim yim ha naingwowi, ii whiekakim ini hiri hiriinankimar ywowim. Mi Kima irira nwinwira diminin kima naingwowyin, siiramin sibgu daingwo omok hid. ⁶ Mi iikamin ha naingwowim, ii nhirim iki ii nhirim simiir kouwin ini sima ywowin, yim sima Biyan Inkam Komii siir inigin hiriinan sairsiyar mi hainani. Mi iikamin naepai naepai imiir naeyarkakiyim, yim sima Biyan Inkam Komiiyin siir inigin simirsiyar mi hainani. Dimusi rani, sima ti naeyim Adi Komii siya hauugiyim simiir, siirin simiirsi ti swoki boin wadieki. Mi iikamin kuae kuae ara naeyim, yim sima Biyan Inkam Komiiyin siir inigin ti simirsiyar mi hainani. Mi sima Adi Komii siirin ti naeyim siya hauuim pi simirsiyar mi boin wadieki. ⁷ Inkam nwinrin siir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyamin, siya bi nonkwokin. Niingaka. Mi inkam nwinri siir kwoin aingar bi mi aingwo aonamkin. Niingaka. ⁸ Mi krima omwaiyar mi waiyaei yio Biyan Inkam Komii siirar diminkin. Mi krima mi aonami yio iriipa hiriinan Biyan Inkam Komii siirar diminkin mi krima omwaiyar mi waiyaei mi krima mi aonami, nimkrima Kraisi siir iikamkin. ⁹ Dimusi rani, siya bidiya yawwin mi ini iki iikamin naokaowim mi iikamin krima ti omwaiya niki waiyaim siya ini krimiir Biyan Inkam Komii nwowin.

¹⁰ Mi dimusika, kima krimiir nomiiyauim simiirin whisarii prii hidi, ha? Mi dimusika, kima krimiir nomiiyauim simiir nigbumbuim, ha? Mi mhoyiya krima homgakarim wi Adi Komii siir whwonkam ida nokwowi. Mi diminpai diminpaiyim wi siyar hid iskii. ¹¹ Adi Komii siya Yokwo Komii sairin hinina boinkikin, Biyan Inkam Komiiyin siya hinina boinkikin, kara krimiirin yaimwovar boinki, kara ini omwaiyar waiyain. Ombud komiiyin wi ogmwo kariir whwonkam idair nini hiunui mi sima wa boini Adi Komii kiingi kinin kirargin.

¹² Mi krima irira nwinwira Adi Komii siirin, wi krimiir yapayapa kwoin imiirar boini, krima ti dimin taeminim hinin dimusi tirkim, iya krima ti nu iir niki owa. Mi krima wi mintarao, siyiuin krima tirin iki nomiiyau nhirim naingwo tibmii kinim sim. Iriig.

Krma nomiiyauim naingwo tibmiiyim simiir naingwo tibmiiya sair kipi tirbu.

¹³ Mi krima, krimiir nomiiyauwim simiir kipi hid. Kima ti dimin hiriinanim simiirsi daingwo. Kima, krimiir nomiiyau imiirin dimin kipi swoki tirsan simiir nikpitmaiyanim siyiu biyie tiram mi sima nanka ikiiyamin. Niingaka. ¹⁴ An kara Jisis Kraisi saika bidi yitinakukikinin mi kara asi ninomokninkini, digworaekwo whiekakim wadie kina nwo imiirin. Mi nwinri ha naingwowi,

ti diminin müyik rani mi siya wi kipi tir mi wi kipi mi ae. ¹⁵ Mi naeyin kira naeyin, kiriir nomiiyauin kiriirsiyin hikak siya nwowi mi ti hiriinan siyüin, yio nomiiyauam naingwokwowyin si rani. Mi ti dimin hiriinanin kima naeyin siirin, kima iikamim yipiki Krais siya naowin simiirsiyin, simiir whwonkam ida kipi nae, simiir naingwo tibmii aiir tirbuam. ¹⁶ Mi dimin whir kipi swoki iisimauu iikam nhirmiyin, wim wi sim pi boinbumbuwisi ti diminin kima ha naingwowyin, yio wadiekin mi yim sima wa boini, yio müyik rani. ¹⁷ Mi dimin müyik müyikim Adi Komii siir isidin siirim, yim naeni dimin tani mi yim op kwiaeni dimin tani. Nüngaka. Yim hiniin hiniingim, dimin whirki kimbu karamae nwo mi iripa Adi Komii saika nongwomamair aei mi maingimairga nwo. Yim ti dimin hiniinim yim Adi Komii siir naeyiu ieya hauugim. Mi ti diminim simakisimaingim kougi kou nwowim. ¹⁸ Mi kira ta mi hiriinana sair mirii Jisis Krais siiram mi Adi Komii siya kiriirin wi maingimairga prasae nwo rani, ta müya kira miriia sairam. Mi kimiir nomiiyauim yim iripa hiriinan wi maingimairgar mi owi.

¹⁹ Mi krüma siyüin krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin, iripa nongwomamair aeyin mi kirie irni nwirni hauuwiyin, siir dap. ²⁰ Kima Adi Komii siir müya ti naeyam kima naeyim tirim simiirsi ara kipi tirbu. Nae whiekakim yim wadiekimnargim. Mi ti diminin kira naeyam tirin, kiriir nomiiyau siir whwonkam ida siir naingwo tibmiiya sair nanka ikii, yio triiginin wi biyeki biye nwowi. ²¹ Mi diminin kira naeyam naingwowin mi opa kira kwiaeyam naingwowa, kiriir nomiiyau iirin siya nanka ikii mi kira ti hiriinan diminim wi kipi swoki tirminim wi hindarar ditkii iuguski. ²² Mi diminin kira ha naingwowyin yio nae dimin kibikin mi kima siir naeyam naingwowi yio kimakima dimprio ae, kima inkam nwirni kwoin nipiyaokiyim kipi tir, yio kima mi Adi Komii siya kimiirarar diminkin. Mi kimiir kwoinim ha naingwowi siyüin kima tiram naingwowin yio siyü wadiekin mi sima wi maingimairga nwowi. ²³ Mi inkamin kwoinim whisa nwowi diminin siya naeyam naingwowin mi siya siirin wi kipi nae. Mi siya ti dimin iir naei, yio siya dimin biye bidi tirin. Mi diminin kira ha naingwowin, yio dimin biyiekin mi kira siirin hiriir tirkripkaii, yio triiginin, Adi Komii siya ha boini, tiki diminin yio dimin biyiekin. Iriig.

15

Krüma Krais siir yai airar wakaeyokna ap.

¹ Mi iikam krüma yipiki naingwo tibmii kinim Jisis Krais siiram, krüma iki iikamim Jisis Krais siiram naingwo tibmii kin karamae nwowim simiir whinkinsiis haiginiu, yim wi pi nikii iuguskiisi. Mi krüma, krimamar kipi naingwona. ² Nim wi krimamar pi naingwonaesi, krüma iki iikamim naingwo tibmii kinim simiir whinkinsiis haiginiu mi simiir naingwo tibmiiya Jisis Krais siiramim wi kirie nwoki owi. ³ Adi Komii siir Yokwo Komiiya hiniina boinka, siya krimiir Biyan Inkam Komiiyin, siya siir kwoinairga pi nitkin, krimiiram nauni miriiniyim. Nüngaka. Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya hiniina boinka, ti yai bibiyeyim sima nigbumbuwyim, an kara ini warar mi ikin hikin mi krüma mi krimiir kwoinkar kipi naingwo mirii. ⁴ Ti yayim biya sima winkiyim Adi Komii siir Yokwo Komii aiir, yim krimiir nowamwarkai haiginiuwam winkikim. Mi iya sima ti yai imiir winkiyim, sima minam winkikim krimiir kwoin imiir wokmai haiginiuwam. Mi hiriinanki niuwi, krüma wi naingwo tibmii kin pranae kin tani, ta iya omwai Adi Komii saika waiyayokiyokiyana sairam. ⁵ Adi Komii krimiir Wanin sikisiyairgin krimiir wokmai haiginiuwiyin mi krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin sowiir bwamkibwamin. Mi kara Adi Komii siiramim hiriinan sairam kwisboin

yokiyokiugin. Mi iya siya kimiir whinkinsiis haiginiuwu mi kima iripa dongwomamair ae, Jisis Kraisi siya tirin siyiuin krimiir niisimauuwun siir hiriinan. ⁶ Mi krima wi kwoin whuruwar dwoki mi wi diriyar timi boinki, Adi Komii siir inig iir hainan prapasamin krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraisi siir Adin. Iriig.

Kraisi siya Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim simiir kinsiis haiginiuwokin.

⁷ Jisis Kraisi siya bidi mi boinin, krima siir iikam nwowam. Mi iriipa hiriinan siyiuin kima nwirni irniyamar timi aingwo. Mi hiriinanki niuwu, iikamim sima wi Adi Komii siir inig iir hainan prapraski. Dimusi rani, sima kimiir siyiu iir kigim. ⁸ Mi ti yayim kara kimiir boinimauuwim simiir yaimwokiayimwowim yim hiningim, Jisis Kraisi siya Juda iikamim, yipiki mois kituyopnir haiiyim simiir whisarii mi priimiriyan inkam nwokin. Siya simiir niisimauuwam tirkin siir Adin siir yaimwo kina. Mi Adi Komii siya dimin taeminim krimiir brougae wanwiyaeiyim simiir nimbingiyim bidi bidiniyar Abraham Aisak mi Jekop simiirin wi siya tiri. ⁹ Kima mi kimiir nomiiyauwim naingwo tibmii kaniin kima iripar dongwomamair ae. Dimusi rani, kraisi siya iki Juda iikam tani simiiram warar nitkin. Mi sima wi Adi Komii siir inig iir nwoki hainan prapasim ti iikam whiekakam siya naingwowiya sairsi. Yokwo Komii sair yayi hiniina boinka, mi ini mi owin kara ti Juda iikam tani simakar mi owin mi kara mwai wi kariir inig iir hainan prapas waowi. ¹⁰ Mi Yokwo Komii sair yayi kwira saeya ha boinkika, kima iikamim Juda iikam tani, kima maingimairga dwo Juda iikamim simakain. ¹¹ Mi haime whirin yio hiniina boinkikin, kima iikamim Juda iikam tani, kima Biyan Inkam Komii siir inig iir hainan prapraski. Mi iikam whiekak kamarin, siir inig iirin nhamii nhamii kipi hainan prapraski. ¹² Profet inkamin Aisaia siya Yokwo Komii sairin hiniina win boinkikin, mhoiia inkam nwirin wi sipi niti, yio Jesini isidin siirgin Devidni adin mi iikamim Juda iikam tani hinda tinda nwowim, simiirin wi siyar kigiski. Mi sima wi hiniina naingwo aingwo tibmii kani, simiirin wi siya nanmaiwarkainaei.

¹³ Adi Komii siyairgin, krimiir naingwo tibmii kina sair bwamki bwamin. Kara ha naingwowi, maingimairga mi iripa nongwomamair aei siyiuin yio kimiir dinkinukikai. Mi Adi Komii siir naeyiuin siir dimin kirie kirieyim wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim, ta Adi Komii siiram kima nwowa siya nanmaiwarkainam. Iriig.

Pol siya siir mi airam maingimairgakin.

¹⁴ Ti kariir akamim, kara bidi yinokninkinin, kima iikam wadiekim mi Adi Komii siir yayi imiirin kimar yinokninkin. Mi irni nwirniyin kimar mi owinwarkaiyuwu, wi digar mi owi. ¹⁵ Mi yokwowa ti digworaekwo imira igao yayi kara winboinkiya, kimiiram, kara bi nididgin simiir boinimauusiyin. Niingaka. Kara minsi winkikin, kima wi pi naingwo owowisi, ti digworaekwo imiirin. Dimusi rani, kariirin Jisis Kraisi siir aposel inkam nwowamin Adi Komii siya nokmon okwo haiginiugin. ¹⁶ Mi kara siir miyan inkam asi nwokin, iki Juda iikam tani simiirsi nini miriuiuwim. Mi an kara ini pris inkamnan yowin, Adi Komii siir yayi win kibiya sair boinimauuwam simiir. Mi iya sima Jisis Kraisi siiram naingwo tibmii kani mi Adi Komii siir naeyiuin simiirin dimin whirki kumbu karamae nwohaiginiuwu, siir whwonkam idain mi simiirin kara swoki haugui, diminin Adi Komii siir hauguiyin siir hiriinan mi siya bigi wi nasirwaiyar nwoki owim sima siir iikam kingi kin nwowam. ¹⁷ Mi an kara Kraisi siir inkamkin mi kara maingimairga asi nwowi ta miya Adi Komii siira kara

miriya sairamın. ¹⁸ Kara pi dimın whır wara boın tani, kara miyım kara miriyım Krais siya whındıraerarım kariir, pi simiir boini, iikamım Juda iikam tani sima wı siir yai aiir nwoki wakaeyoknaım mi wa nwoki aingwo tıbmii kınım. Mi ti yaimın diminim kara tirım siya whınkisiis haiginiugin. ¹⁹ Kariirın Adi Komii siir naeyiu ieyar whınkisiis haiginiugin, dimın kirie komiıyım biya iikamki kig karam nwowım simiirın. Mi kara Jisis Krais siir yai wın kibi kibiyım om komii Jerusalem hirankar boınmımauunaniyın, ini nu İirikam hirar yadigiıwın. ²⁰ Mi ti diminim kara tirım, kariir kwoın komiıyın, simar nwokin, krais siir yai wın kibiya sair boınmımauwamin, iki iikam nhirım, om nhiranım simiir hiranım wakae karamae nwowım simiir. An wi iki omoman kam nhirkim sim niki boınmımauwım, wi sim pi swoki boınmımauwısi. Kara yınin inkam nwırkin ninansiın okwogikin omaka siir idwo haigın miriyım pi boriisopi. ²¹ Nıngaka. Kara Yokwo Komii sair yayiım simiir wakaeyokna apam tiri, saeya hınına boınka, iikamım Krais siir dimın taemın imiir kig karam nwowım wı sima kigi siirın. Mi iikamım biya siir yai aiir wakae karamae nwowım sima wa ninokninkini siir yai aiirın. İriig.

Pol siya om komii Rom hıran iikamım simiir kignakiyam tırkin mi nu Spen hiriir namım warar mi tiri.

²² İinokınokın kara kimiir kignakiyam ina naıngwowın, kariirın ta miı aeyar kwıpiyaokıı mi kara kimiir kignakiyamın panınsi yıtsi. ²³ Biewii biewiıyım namkiyım, kara kimiiram nıtıma naıngwokın. Mi tariinanın kariir miyım tapairın ini dig ywogigım. ²⁴ Mi tariinanın kara kimiir kignakiyam tiri mi nu Spen hiriirın pi mhoıya nwoki amin. Mi kara, kimaka warauur nini gwo ae sasaenakiı mi kariirın wı siyıam kima nwoki whınkiyansa haiginiugiyım nu Spen hiriir namamin. ²⁵ Mi tariinanarın kara pi om komii Jerusalem tiriir swoki ami Adi Komii siir iikamım hiranım simiiram. ²⁶ Mi iikamım naıngwo tıbmii kıniyım nu Mesodonia mi nu Grik hiranım sima kwoın whıruwa bidi ywokiıyım, umir haıngiriıyu haıgınkıyım, Adi Komii siir iikam paeprikabım om komii Jerusalem hir nwowım simiiramın. ²⁷ Kwoın whıruwa sima simar nwokikin hiriinan tiramin. Mi sima om komii Jerusalem hıran iikamım simakan dinaukakım. İiya Juda iikamım sima boınmımauıwa yai wın kibi kibiyım iikamım Juda iikam tani simiir, sima naıngwo tıbmıyım Jisis Krais siiram, saırsika. Mi ini mi owın, sima Juda iikam paeprikabım om komii Jerusalem hiraniım Adi Komii siirın, simiir mi whınkisiisim, ta simiir dinau aiir digiyam. ²⁸ Biyın, kara pi ti diminın siir tiram niki ami mi ti umirım sima haıngiriıyu hauugiyım kara simiir nikini onkwo hauugigi. Mi kara nu Spen hiriir namım tiri mi biı wi kimiir nikini kigigi. ²⁹ Mi iıya kara kimiir kigam tiri, kara hiriıya naıngwowi Krais siir dimın miyık miyıkım wı kariirar nakaisıskini. Mi kara simiirın wi kimiirar mi whınkisiis haigıniıwi.

³⁰ Ti kariir akamım kara kimaka sıı komiigakın. Dimusi rani, kima Jisis Krais siirım naıngwokwonanaei mi Adi Komii siir naeyıu siir kirıeya kima irni nwırniyamın ina ninan aıngwokwowım. Mi kara ha naıngwowi, kima Adi Komii siiram kariiram wara dınkin kwisboın ³¹ kariir whınkisiis haiginiıwam, ti iikamım nu haımii Juda hiraniım, kariirın wı sima pi nisomaowısi. Mi kima siiramın ti umirım kara hauıwi Adi Komii siir iikamım om komii Jerusalem hiraniım simiir siiram warar timi kwisboın, sima wı maırgımaırga nwoki owım. ³² Mi Adi Komii siya ha naıngwowi kara kimiir wini kignaki mi kara wı kimaka nini ongwomamair aesasaenakiyım. ³³ Kara ha naıngwowi, Adi Komiiyın yıpikın krıma nongwomamair aeni bwam nonkwowın, siya ini whiekak kimakar nwowın. Kaimwoka. İriig.

16

Pol siya iikamim simiir nokboinmamaigikin.

¹ Kara kimiirin wig ira sair boinkii, sair inigin Fibika saeya Adi Komii siir ya aiir wakaeyokna api wiga. Mi iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim om Senkria hiranim simiirin saeya whinkinsiisika. ² Kara kimiirin ta wig aiirin minam boinmauu wakaekii, kima sair nokboinmamaigikin haiginuwwim kima nokboinmamaigikin haiginuwa iki iikam nhirim Adi Komii siiram naingwo tibmii kanim simiir, sair hiriinan. Mi kima sairin siyiu miyik iirar tir siyiuin Adi Komii siya naingwowin kima tiram sair. Mi diminin saeya haiyam naingwowin sairin whinkinsiis haiginu. Dimusi rani, kariirin saeya whinkinsiis haiginugin mi iikam nhirim simiirin iriipa hiriinan.

³ Mi ta kariir nokboinmamaigikin kima Prisila mi sair kam ieya Akwila sowerwai tini boiniu yo sowa Jisis Kraisiir mi kibiya kanaka miriigo.

⁴ Mi biya sowawaiyin parii parii naowim kariir whindiriraersi. Kanakana rani, sowerwai maigimaigikin, iki iikamim hinda tinda nwowim Juda iikam tani naingwo tibmii kanim yim sima iriipa hiriinan maigimaigikin bidiyar mi owim sowerwaiyin. ⁵ Mi kima iikamim sowerwai omaka hirar haingiriyu idwokai hainaniyim Adi Komii siir inig iir, simiir ha boin, kara simiir nokboinmamaigikin. ⁶ Mi Maria sairin ha timi boin, kara sair nokboinmamaigikin. Saeya kimiirin dimin taemin kasa bi whindiriraer haiginuga. ⁷ Mi kima Andronikas mi Junias sowerwai ha timi boin, kara sowerwai nokboinmamaigikin. Mi ti Juda inkam nwisowa sowa kanakar ninkin huyokiyokaigwo maeyauwa mi biyie miriia sair. Mi aposel kamim sima sowerwai bidi sibgu inokninkinim. Mi biyarin kara Kraisiiram niki aingwo tibmii kani karamaeyar niki owa mi ywo sowa sairar naingwo tibmii kingwo.

⁸ Mi kima Apolias sairin ha timi boin, kara siir nokboinmamaigikin. Siya kariir nomiyau kibikin, Biyan Inkam Komii siir mi aiir miriigin. ⁹ Mi kima Eban sairin ha timi boin, kara siir nokboinmamaigikin. Siya Biyan Inkam Komii siir mi aiirin kanakar miriigin. Mi kima Stekis sairin warar timi boin kara siir nokboinmamaigikin. Dimusi rani, siya kariir nomiyau kibikin.

¹⁰ Mi kima Apelis sairin ha timini boiniu, kara siir nokboinmamaigikin, kara iikam nhirim simiir ya wakaekin siya Kraisiir siyiuug siyiu iirar napkin. Mi sairin iikam biyie nhirim siyiu biyie sima tirhaiginuwwim mi siya hiriinansi bi nwoikin. Mi Aristobulus sair omakan iikamim simiirin ha timi boin, kara simiir nokboinmamaigikin. ¹¹ Mi kima Herodion sairin kariir isidin siir inkamin sairin pi ha boin kara siir nokboinmamaigikin. Mi kima iikamim naingwo tibmii kaniyim Nasisas sair omaka iruwanim simiir wi ha timini boiniu, kara simiir nokboinmamaigikin.

¹² Mi kima Traifina mi Traifosa sowerwai ha tini boiniu, kara sowerwai nokboinmamaigikin. Biyan Inkam Komiiyin sair miyiyim kigi sowa ninkiko. Mi kima ta wiga Pesis dapiya sairin ha timi boin, kara sair nokboinmamaigikin. Saeya kariigi kariir nomiyau kanga. Mi saeya Biyan Inkam Komii sair miyiyim pranae pranae bi miriiga. ¹³ Mi kima Rufas sairin wi ha tini boiniu, kara siir nokboinmamaigikin, ti inkamin Biyan Inkam Komiiyin sair siyiuin sair sibgu apiyin. Mi sair yopiya, ya ini kariir yopiinan warar mi owa. ¹⁴ Mi kima Asin Kritas, Fligon mi Hemis Patrobas Hemas mi iikam nhirim naingwo tibmii kaniyim simaka hir nwowim simiirin ha timi boiniu, kara simiir nokboinmamaigikin. ¹⁵ Mi kima Filologas mi Julia mi Nerias mi sair yokman aeya mi Olimpasiya mi iikam nhirim Adi Komii sairin simiirin wi ha tini boiniu, kara simiir nokboinmamaigikin.

16 Mi Kima iikamim warauranim irira nwinwira kima kimar dokboinmamairna. Mi iikamim naingwo tibmii kiiniyim, Adi Komii siir inig iir haingiriyu hainaniyim hinda tindanim yim sima iripi hiriinan, wi kimir mi okboinmamaigii. Iriig.

Nikopkaigiyaniyai aeya

17 Ti kariir akamim, kara kimiirin minsi boinmauugi kima mantirao. Kimiirin wi iki iikam biyeyim sima pi niinikibirisi isidin whisa nwowam, Adi Komii siir yayim Kima wakaeyim biya simiirsi. Mi ta simiir hiriinan yayia dimin taeminim iikamki naingwo tibmii kiiniyim, wi saeya kikinwaisugi mi kima ti hiriinan iikamim simiir kingiin kipi nwo. 18 Mi ti hiriinan iikamim yim Biyan Inkam Komii siir mi imiir bi miriigim. Niingaka. Yim sima, simiir kwoin imiirar napikim, ti hiriinan dimin iir tiramin. Mi sima pa priiyikasae hiir kinaop itkaigai boinami mi iikamim ha niki aingwowim sima yaimwowa boini. 19 Mi wim kima Adi Komii siir yayi aair wakaeyokna apikim mi iikamim hinda tindanim sima kimiir inig iirim bidi haigin idwokiym mi tariigina kara kimiirin maigimaiga komiiga. Kara ha naingwowi, kima siyiu kibi iir sibgu inokninkan. Mi kara pi boriisopi kima iki dimin biyeyim simiir tirim. Niingaka. 20 Kimiir kwoin imiirin Adi Komii siya tirikikin, iripa nongwomamaar aeyam. Mi wi kimimin tani, Setan siirin wi siyar nonkwoniwomwairninkan iuguskii mi siirin wi siyar niinibrombrop itkini. Kara ha naingwowi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir naingwobumbuwa wi kimakar nwoki owim.

21 Mi Timoti siya kanakar miriyyin, kimiirin siya nokboinmamaar haiginugikin. Mi Lusias, Jeson mi Sosipata, kariir isidin, yim sima kimiirin wara mi okboinmamaigikim.

22 Kara Tetiaskin, ta yokwowa Pol siira kara whin winboinkika. Mi an kara iripi hiriinan kariir nokboinmamaara simiiram mi boinkika.

23 Mi Gaias siya inkamin nae Pol kariir diriraerar hauu aeyin, ti inkamin siir omakain iikamim naingwo tibmiiyim iripa sima haingiriyu owiya yo iripi hiriinan, siir nokboinmamaara kimiir mi boinkika. Mi Esras-tasin inkamin gavmani yokwo digworaekwo waniyin, ti om komii siiranin mi krimiir nomiiyau ieya Kwotas yo sowa iripi hiriinan sowiir nokboinmamaara kariiram mi winboinkika.

24 Kara ha naingwowi Biyan Inkam Komii Jisis Kraisiir naingwombumbuwa, saeya kimakar dwokripkai. Ta yayia saeya kaimwo ywokiya. Iriig.

Kima Adi Komii siir inig iir hainan.

25 Mi kima wi asi niti Adi Komii siir inig iir hainanam siyairgin kimiir naingwo tibmii kana sair whinkinsis haiginuwi, hiriyyar nokwoyokiyokigiyamam. Mi Kraisiir yayi win kibiya kara boinmamaaua Adi Komii siya haigiprakaiya krimiirsi, tariinan saeya idwowiya bidi yimbiyama. 26 Mi tariinanin ta yaimwoyaimwowa idowiya idowiya bidi yimbiamkiya Yokwo Komii sairin. Mi Adi Komiiyin yipikin omwai hiriyyar waiyayokiyokikaeyamiyin, siya krimiir bidi boinkiyin, siir yayi aair boinmamauam iki iikamim hinda tindanim simiir mi sima wa nwoki aingwo tibmii kinim.

27 Kara ha naingwowi, krima Adi Komii krimiir Wanin siir inig iir hainan-prapraski, yipikin digworaekwo whiekakim simiir ninokninkan digin. Krima siir inig iirin inokninkar hainanpraprasnanae digworaekwoim Jisis Kraisiir tirim krimiir simiirsi, ta yayia ini kaimwo ywowa. Iriig.

1 KORIN

Mi iya Pol siya om Efesas hir nwowa mi siya ta yokwowa ha wankika iikamim naingwo tibiyyim om Korin hiranim simiiramim. Biya iya Pol siya om Korin hir niki owin siya Adi Komii siir yai aairin biewiyyim whirkakin whir mi haimii ha iki boinmimauu. Mi ti omin Korin nikuwiyin yio Griki iikamim simiir om komii ieya mi Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim yim hir nwokim. Mi iikam whiekakim yipiki dimin biye tiriyyim yim hir warar mi okim. Mi mhoiyya iikamim naingwo tibiyyim yokwowa ina wankiyim Pol siiram, sima ti hinina win boinki, sima miyyiknan nwo rani ini yapiyapi nwowim. Mi iya Pol siya hiriinan wakaewinin mi siya ta yokwowa ha wankikin simiir whinkisiis haiginiugin dimin taeminim sima tirim wadie sima nwowim. Iriig.

¹ Kara Polkin, kara Krai Jisis siir aposel inkamkin. Kariirin Adi Komii siir kwoinkar naingwo okmwim okwo haiginiugin, aposel inkam nwowam. Kara mi kariir nomiyyauwin, Sostanis, krira kimiir boin wadieki. ² Ta yokwowa krira wankika om komii korin warauran iikamim Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwo tibiyyim kimiiram. Mi Kimiirin Jisis Krai siyar diriraerarkikin mi kimiirin dimin whirkin paninsi kimbusi. Mi wim kima ini Adi Komii siir inkam kingi kinar ywowim. Kima, ti iikam whiekakim omom omomim hinda tinda nwowim simiir hiranim Jisis Krai Biyan Inkam Komiiyin siir inig iir hainaniyyim mi siya ini krimiir hoimgakni Biyan Inkam Komiiyar ywowirkakin.

³ Adi Komii krimiir Wanin siya mi Jisis Krai, sowiir mhi kwoinim iripa nongwomama ir aeyamin wadie saeya nnowaiginiuwu. Iriig.

Pol siya Adi Komii krimiir Wanin siir boin wadiekin

⁴ Kara inokininokin kimiiramim Adi Komii siir boin wadieki, ta naingwobumbuwa siya hauuwa kimiir sairsi boin wadieki. Dimusi rani, kima ini Krai Jisis siir iikamkim. ⁵ Kima Krai Jisis saika bidi yamasu kikinim mi kima dimin taemin whiekakim simiir kirie komiigak asi nwokim. Mi kima kwoin miyyik mi adi siir yaimwokiayimwowa sairi ninomokninin boini kwoin miyyikak asi nwokim. ⁶ Mi ta Krai siir yai win kibiya saeya inan kimiir bidi kwirii idwokaiya. ⁷ Mi kima Adi Komii siir naeyuin siir dimin miyyik miyyikim simiiram paninsi whaowaesi. Niingaka. Inkam Komiiyin Jisis Krai siya nitana wi saiirar nadigiuwu. ⁸ Mi kimiirin wi siyar whinkisiis haiginiuwu mi kima wi kirie hiriirar nwoyokiyokiyami mi wi ta io aeya digii mi krimiirin wi dimin whirki kimburi. Iya krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai siya nitana. Niingaki, niingakinga. ⁹ Adi Komii siya yaimwo boinan inkamkin mi kimiirin siyar nimbingin siir yinisimin Jisis Krai, krimiir Biyan Inkam Komiiyin, ini hanin kwirii idwokaiyyim mi saika nidwo boinaiyim. Iriig.

Iikamim iripa mhi kwoin nwowiyim simiir yaiga

¹⁰ Mi ti kariir nomiyyauwim kara kimiirin, krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai siir inig iir boinin kwokwokii. Kimakima kipi nininwaomwarkii boin mi ti kimiir isidin yapa yapa kipi nwo kimiir kwoinim whirua dwo mi yaiya diriirar kiritmai boinki. ¹¹ Ti kariir nomiyyauwim kara, kariir nomiyyauwin Krowi, siir isid ieya boinmaugikin, kimakamarin ini nininwaomwarkii boinkaka nwowim. ¹² Kara kimiirin pi hinina boinmauwakaekii, kima yapa yapa nwonira kimiir nhirim pi hinina boini, nim nhirim Polnikim mi nim nhirim Apolosnikim mi nim krima Krai nikim.

¹³ Mi ini panina tirin, krais siya ini tari haimii haimiyya ywowin, ha? Mi tari ti paeyin hiiiniya nirioninkinin siirin Pol kariir ninkin irimdinu aokikin kimiir whinkinsiis haiginiuwamin, ha? Kima tari Pol kariir inig iir baptaisikim, ha?

¹⁴ Kara Adi Komii siir boin wadieki, kara kimiir waraurin Krispas, Gaias sowiirarar baptaisgikin kara inkam nwir wara bi baptaisgikin. Niingaka.

¹⁵ Inkam nwirki kimiirin wi hinina boin tani, kima kariir inig iir baptaisikim. Niingaka.

¹⁶ Ae, kara tisi haningi swoki kwanaingwowoknakiyin, kara Stefanas simiirniyyin warar ninkin baptais haiginiugikin. Kara ninokninkin tani, kara tari inkam nwir warar bidi yamisi baptaisgikin iyie?

¹⁷ Krais siya kariirin baptaisim bi nikropkikin. Niingaka. Siya kariirin yai win kibiyi sair boinmimauwam nikropkikin. Mi ti hiriinan sairsika kara kimiirin aowa aowan yayim, kima ninokninkin karamae nwowim pi simiir wara kinawhiyimiyyena boin tani, kamim ninokninkin komiigakim simiir hiriinan. Niingaka. Mi kara hiriina boinkiswo mi ti paeyin Krais siir nirioninkinin hiiiniya yio wi inigak di ywowi. Iriig.

Adi Komii siir kirieya ini Krais siir hir nwowa

¹⁸ Kaimwoka, iikamim ha naingwowi, ti paeyin hiiiniya nirioninkinin siir yaiya saeya hindara priiboin whaowaei. Mi krima iikamim Adi Komii siya nanmaiwarkainam, nim krimiir kwoinim ha naingwowi, ti paeyin hiiiniya nirioninkinin, siir yaiya ya Adi Komii siir kirie aeyairga. ¹⁹ Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya ha boinka,

iikamim ninokninkinkakim simiir ninokninkina wi kara tirbugii. Mi iikamim kwoinpai kwoinpai miyikakim simiir kwoinim wi kara nirimdiyugii.

²⁰ Mi ti iikamim ninokninkikakim mi iikamim kwoinpai kwoinpaigakim iikamim yai kripi nainikiigi ikim mi sima wi inigakar nwowi. Niingaka. Mi Adi Komii siya nu tiran iikamim ninokninkinkakim, simiir ninokninkin imiir bidi tirbugiyim.

²¹ Adi Komii siir ninokninkina ti nuan iikamim simiir kwoinairga naingwo haiyim wi dig nwo rani. Niingaka. Adi Komii siya ta boinbu yayi sima boinmimauwa sairam naingwo tibmiyyim, iikamim simiirin wi siya nanmaiwarkainaei.

²² Juda sima yaewan minam kindiyu wankim, sima yaeya dimin kirie komii win kigi mi sima wa naingwo tibmi. Mi yim Grikim, ninokninkin komii haiyaramar mi ankaii.

²³ Mi nim krima paeyin hiiiniya nirioninkinin Krais siir ninkin irimdinu aokiyin, siir yai aiirar mi boinmimauwikim. Mi Juda iikamim sima ta yai aiir waka winim mi simiir kwoinim miyikanan bi nwokikim, ini hindara hugimikiugiyim.

Mi iikamim Juda iikam tani, yim simiir kwoinim ha naingwowi, ta yayi saeya hindara priiboin whaowaei.

²⁴ Nim krima nhirim Juda iikamkim mi nhirim krima Juda iikam tani. Krima Adi komii siir nikiu air wakaeyim krima ina ninokninkinim, Krais siya Adi Komii siir kirieya mi siir ninokninkina, sair niisiisimauugin.

²⁵ Iikam nhirim sim kwoinim yim ha naingwowi, Adi Komii siir ninokninkina saeya bwam karamaeki niuwi mi yim inkam nhirim sim kwoinim ha aingwowi, Adi Komii siir kirieya saeya opairgi mi iuwi. Mi Adi Komii siir ninokninkina ini ti nuan inkamim ninokninkin komii komiigakim bi nwowim, ini simiir ninokninkin imiir haibura mi Adi Komii siir kirie ini ti nuan iikamim kirie komii komiigakim bi nwowim simiir kirie aiir haibura.

²⁶ Ti nomiiyauim kima biyya Adi Komii siya nimbina iyya kima naingwo tibmiya mi sairam ti swoki aingwowoknaki biyya kima panin panin inkam nwokim, iyya Adi Komii siya kimiir nimbina. Mi nu tiran iikamim ninokninkin komii komiigakim mi kirie komii komiigakim nwokim, yim iuarig bi nwokim. Niingaki, niingakanga. ²⁷ Adi Komii siya bidi hidgiyin iikamim nu tiran ha naingwowim inig karamae nwowim simiir nimbina, iikamim

ninokninkinkakim simiir kiyipsibgi haiginiuwam. Mi siya iikam opairim nuan inkam ima naingwowim simiir bidi yimbiingiyim, inkam kiriekakim simiir kiyipsibgi haiginiuwam. ²⁸ Adi Komii siya bidi yimbiingiyin inkamim yaeyipyaeyipa ti nuan inkamim sima yasururgaiyim. Mi iripa nomboin ii ae karamae sima nwowim simiirin. Dimusi rani, ti iikamim nuanim ha naingwowyim, sima inig komiigakim simiirin Adi Komii siya bidi ikwowaisi-igiyim. ²⁹ Inkam nwiirki hainan karamaeka siir inig irarin, Adi Komii siir whwonkam ida. Niingaka. ³⁰ Whisarii rani, krima ini Jisis Kraisi siirgisiirkiina ywowim. Mi Adi Komii siya Jisis siirin minam nimbingin Kraisi siirin siya krimiir ninokninkin haiginiuwim. Mi Adi Komii siya krimiirin wi hiniina nwoki boinim, dimin whirki bi kimbugim mi krimiirin siyar sakii prapas okwokiyim mi krima ini rirmiyya ywokiyim. ³¹ Yokwo Komii saeya hiniina boinka, yio siyiu miyik rani, inkamim siir inig iirar hainanaeyin, siya Adi Komii siir inig iirar hainan iski. Iriig.

2

Pol siya paeyin hiiniya nirioninkinin saiir boinmimauugin

¹ Pol siya boin, ti nomiyyauim, iya kara kimiirim nita kara Adi Komii siir yai miyika saiir boinmimauuwim mi kara kimiirin yai kirie kirieyim mi yai aowa aowan ikim, kara simiir bi boinmimauugim. Niingaka. ² Iya kara kimaka nwowa kariir kwoinin hinuingin, kara wi dimin whirim naingwo rani. Niingaka. Kara Jisis Kraisi siiraramar yaingwo iski. Mi dimin komii whirin paeyin hiiniya nirioninkinin siya naowin siirama daingwo iski. ³ Iya kara kimiir waraur nita kara kiriekakim sim bi nitkin kara nidid kakar nitkin mi kariir pua nopnopa mi kinka. ⁴ Mi yaiya kara boina mi yai win kibiya kara mi boinmimauua, kara inkamim ninokninkinkakim kimiir kwoinin simiir hiriinan bi hiir boinikin. Niingaka. Kara Adi Komii siir naeyiun siir kirieya saiir nitkin kimiir niisiisiimauuwamin. ⁵ Mi kimiir naingwo tibmiyya inkam ninokninkinkakim simiir hiranka bi haigin. Niingaka. Adi Komii siir kirieya saiir hiranka nitka. Iriig.

Ninokninkina krimiirin Adi Komii siir naeyiu ieyar hauugin

⁶ Kaimwoka, sima iikamim naingwo tibmiir kirie kiriekakim yaowae adnan nwowim, simiirin wi yai kirie kirie kapi boinmimauuwi. Mi ta ninokninkina ti nuin siir tiran tani mi ti inkam komii komiiyim nu kigiraowiyim simiir tani. Niingaka. Ta simiir kirieya ini kingiina nwowa wa digiuguski. ⁷ Krima Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauugim. Mi taka nimprio yaiya inkamim nuanim simiirsi nimprioka. Ta yaiya saeya bidi bidiniyar nwoka, iya siya nu iir nonkwokwo karamae nwowa saiirar. Ta ninokninkina kara boinmimauua saeya Adi Komii siya ninokninkina nimprio yaiya mi ta nimprio yaiya iikamim nuanim simiirsi nimprioka. Mi ta yaiya saeya biya nwokwokinka. Siya minam naingwokin, siir siyiu miyik miyikim krimiir whwonkam ida diriraeraram mi krima saikar nwoki ongwomamair aeyim. Mi ti sima kara boinkiyim. ⁸ Nuan inkam komii nwiirki bi ninokninkinkin ta yaiya saiir bwam iirin. Niingaka. Mi sima ninokninkinwo mi sima ninomor kouan Inkam Komiiyin siirin wi paeyin hiiniya nirioninkin saika dinkin irinugi. Niingaka. ⁹ Mi ti digworaekwo whiekakim simaigim Adi Komii siya kiyau haigin kwokini iikamim siiram naingwokininim simiiram. Mi Yokwo Komii saeya hiniina boinkika, tiki dimin taeminim yim iikami nhwoki kig karamae nwowim mi simiir wiingi wakae karamae nwowim mi iikamkim sim naingwowim yim wi nwo rani.

¹⁰ Adi Komii siir naeyiutin siyar n̄isiisimaugim ti siir n̄imprio yayim krimiirin. Adi Komii siir naeyiutin siya siyar ninokninkini dim̄inpai dim̄inpaiyim mi Adi Komii siir kwoinin, ir̄ipi h̄iriinan, sasar mi inokninkini. ¹¹ Yip̄iki inkamkin, inkam nw̄irni kwoinin siir ninokninkin. Ti inkam̄in siir kwoinin naeyiutin sasar ninokninkin iski. Mi ir̄ipi h̄iriinan Adi Komii siir kwoinin inkam nw̄irki ninoknikin karamaeka. Siir naeyiutin sasar ninokninkini. ¹² Mi kr̄ima ti kwoin h̄iriinanin nuan inkamki bi hauugin. N̄ingaka. Krim̄iirin kwoin miȳikin Adi Komii siir naeyiutin siyar hauugin. Mi kr̄ima wa ninokninkini, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya krim̄iirin hindara priihauugin.

¹³ Ti dim̄inin kr̄ima siirin kimiir boinmauu wakaekin. Ta yayia kr̄ima inkam̄in ninokninkinkakin siir hiranki bi haiga. N̄ingaka. Ta yayia kr̄ima boinm̄imauua Adi Komii siir naeyiutin siyar n̄isiimaugim. Mi kr̄ima kam̄in Adi Komii siir naeyiugakim simiir h̄iriinan asi boim̄imauwi mi sima asi sibgu wakaeyoknaei. ¹⁴ Inkam̄in Adi Komii siir naeyiugakim karamae nwowin mi siya wi Adi Komii siir dim̄in miȳik swoki inokninkin tani. N̄ingaka. Dimusi rani, siya hin̄ina naingwokin siya hindara priinaingwo whaowaei boini. Mi siya wi ti dim̄inin siir dim̄in mwo siir ninokninkin tani. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiutin siir dim̄in. ¹⁵ Inkam̄in Adi Komii siir naeyiugakim, siyairgin digworaekwo whiekakim simiir h̄idiyin mi siirin, inkam nw̄irki hidim wi dig nwo rani. N̄ingaki, n̄ingakinga. ¹⁶ Biya Adi Komii siir inkam nw̄irin siya Yokwo Komii aiirin hin̄ina win boinkikin,

ih̄i, yip̄ikin Biyan Inkam Komiiyin siir kwoin whiekak imiir ninokninkin. Mi wi n̄inga ninokninkini Biyan Inkam Komii siir kwoin iirin mi wi n̄inga n̄isiisimauwi siirin, ha? N̄ingaki, n̄ingakinga. Siya hin̄ina win boinkikin. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiutin siyar nowomwarkaiyuwi krim̄iirin mi kr̄ima Krai siir kwoinin siir h̄iriinan asi nwoi. Ir̄ig.

3

Adi Komii siir miyan inkamkin

¹ Ti nomiyauim, biya kara boinmauwim yayim mi kara kimiirin kam̄in Adi Komii siir naeyiugakim simiir boinmauuwa saiir h̄iriinan bi boinm̄imauugin. N̄ingaka. Yayim kara boinm̄imauuwiyim kara iikam̄in Adi Komii siir naeyiugakim karamae nwowim, simiir hir boinm̄imauugin. Dimusi rani, kimiir naingwo tibmiya ini yinisim praigaknan ywowim Krai siir siyu iirin. ² Ta yayia kara kimiir boinm̄imauuwa ini mwiinan ywowim, kara kimiirin mwiinan hauu aekin. Kariir yayia saeya ini nae kir̄ie kir̄eyim inkam adiyaowaeki naeyim, simiir h̄iriinan bi hauu aekin. N̄ingaka. Kima wi Adi Komii siir ya kir̄eya saiir waka rani. Dimusi rani, kimiir kwoinin ini yinisim praigaknan ywowim mi tariinanin ir̄ipi h̄iriinan, kima dig bi mi okim. ³ Dimusi rani, kimiir siyauim kima napdir̄iraerariyim ini iikam̄in nu tiranim simiir h̄iriinan ywowim. Ih̄i, kima kimiir nomiyauim simaka whwokwoka bi nwowikim mi n̄inkinwamwarki boini siyutin ini kimiir waraur mi inkin owin. Ti siyutin kima tirin ini kam̄in Adi Komii siir ninokninkin karam nwowim, ini simiir h̄iriinan ywowim mi kima simiir siyutin siir asi napkim. ⁴ Nh̄irim pi hin̄ina mi boini, kr̄ima Pol siirgin. Mi nh̄irim pi hin̄ina mi boini, n̄im Apolosnikim. Ti h̄iriinan siyutin kima tiriyim yim ini iikam̄in nuanim sima tiriyim ini simiir h̄iriinan ywowim.

⁵ Kima sibgu daingwo, Apolosin yio yipikin? Mi Pol kara yipikin? Kr̄ira miyan inkam kinaingwo Biyan Inkam Komiiyin siya kr̄iirin yapiyapa mi hauugin. Mi ta kr̄iir miya kima Krai siiram̄in ini saiirar yaingwo

tibmiikeyim. ⁶ Kara bi minam nitkin, Adi Komii krimiir Wanin siir yai kibiya saiir boinmauwam, inkamin sasaeya ninkiniyin siir hiriinan. Mi Apolosin mhoiyya ha swoki itin yio ini hiriinan ya kibi aiirar swokini owomwarkaiyuniyin, inkamin ko nakiyin numir, siir hiriinan. Kimiirin kwoin miyikin Adi Komii siyar hauugin numiran sasaeyam sibgu mwrii namiyim simiir hiriinan. ⁷ Mi inkamin sasaeya ninkiniyin, yio inig karamaekin mi ko numir nakiyin, yio iriipi hiriinan, inig karamaekin. Sasae imiirin Adi Komii krimiir Wanin siyar diriraerarki mi sima pa nimbiamyami mi inigakin pi Adi Komii siyar nwowi. ⁸ Mi inkamin sasaeya ninkiniyin mi inkamin numira saiir ko nakiyin sowa hiriinan mi kwiruwa saiirarar mariigo mi sowiirin digworaekwo mhoiyya wi Adi Komii siyar hauuwi miyya sowa mariyya saiir digar. ⁹ Krira iripa Adi Komii siir mi kwiruwa saiirar mariigo. Mi kima ini Adi Komii siir numira siya miyokninkinan ywowim.

¹⁰ Adi Komii siir naingwobumbuwa saeyar tirikikin kara biyan inkamin omaka miriyyin siir hiriinan asi nwokin. Kara iyyin paeyin bidi inansiin okwokiyyin mi kara kimiiram asi nitkin, Adi Komii siir yai aiir boinmauwam. Mi kariirin Adi Komii siyar hauugin ninokninkin miyyika mi mhoiyya iikam nhirim ha nitim sima ini mirii ninkinokogik ta omaka. Mi kima yapayapa nwonira omaka sibgu haigi siyin miriiraro. ¹¹ Kima ina ninokninkinim, yinpaeki yinpaeyin bidi yokwokiyyin, siya Kraisi Jisis siyairgin. Mi wi inkam nwirki yinpaewir swoki inansiin okwo rani. ¹² Inkamin Adi Komii siir mi aiir miriyyin siya ini inkamin omaka miriyyin siir hiriinan ywowim. Mi nhirim yim mi wadie wadieyim simiirar mi miriyyim mi simiir miyim ini gol, silva mi siyam yipiki hiriirar nwoyokiyokigiyamiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi ta omaka wi hiriirar nwoki okwoyokiyokwiyyim mi nhirim yim mi miyik bi miriigim, simiir miyim ini ki auwim ii priei nwo karamae nwowiyim, ini simiir hiriinan ywowim. Mi taka omaka saeya wi nokwo bripi rani. Niingaka. ¹³ Mi mhoiyya iikam whiekakim simiir miyim wi idowiiya nimbiamyami ya ta iyya Adi Komii siya hidana yaimin diminim simiir ya saeya. Mi taka ii aiirin Adi Komii siya hidana paeya wa nimbiamyami mi miyya gol, silva mi siya miyik miyiknan nwowa mi paeya wi saiir wara ninkin unam tani. Niingaka. Mi Miyya biyye nwowa ya wi ki aunan niugi nhiskii. Mi siya wa nwoki naingwowim simiir miyya wadieki piyamsi owa, iyie, miyik rani, aniya? ¹⁴ Mi inkamin Adi Komii siir mi miyik miyikim simiir mirii, simiirin wi ti inkamin iyyin paeyin haininansiin okwovin siir idwo nami haigi siyin miriyyin, wi siir hiriinan nwowi. Mi paeya saiir wara ninkin iu karamae nwowi mi Adi Komii siya dimin miyik miyikim wi ta mi aiirsi hauuwi. ¹⁵ Mi paeya ti mi imiir niu iuguskii mi siya wi dimin miyik miyikim simiir hai rani. Niingaka. Mi siirar kwoinbudin yio wi wara ninkin dig rani. Niingaka. Siirin wi Adi Komii siya hainaowidi. Mi siya wi diminkak nwo rani. Niingaka. Siya wi niinga priywo kaeyami.

¹⁶ Mi tari kima bi ninokninkinim, aniya? Kima ini Adi Komii siir omaka komiyya ini saiir hiriinan ywowim mi Adi Komii siir naeyiutin ini kimiirar yaninkinuniyin. ¹⁷ Mi inkam nwirki Adi Komii siir omaka dimin whirki kimbu karam nwowa saiir nininkigii mi Adi Komii siya ti inkam iirin wi yamdiyar swoki onkwo ninwimworninkini. Dimusi rani, Adi Komii siir omaka ya krimairgin.

¹⁸ Kira ti dimin hiriinanin kinakina kipi swoki iksisaena. Mi inkam nwirki kimiir bopwoniya waraurin, siya nuan diminim simiir siyiu imiir napi mi siya hiniina naingwowi, kara ninokninkin komiikakin mi ti inkam hiriinanin siir mhi kwoinim kisina haigii mi siya, siya siyamar naingwona karamae nwowi mi nuan iikamin sima wi hiniina boini, wara inkamin siir kwoinin bidi yinkisaiowaenakiyam. Mi Adi Komii siya ti hiriinan inkamin, siirin

wi hiniina boini, siya ninokninkin miyikakin. ¹⁹ Ninokninkina iikamim ti nuanim simiir siir tirana ya Adi Komii siir whwonkam ida ya bidi yinkisaiowaenakiyama. Yokwo Komii saiiir yai kwira hiniina boinka mi ti hiriinan iikamim sima ha naingwowi krima ninokninkin komiigakim. Mi ti hiriinan mwrakboini siyiun sima tiriyin yo ini wraisuim haimna anki krima haiiyim ini hiriinan ywowim. Mi Adi Komi siya krimiirin wi hiriinan nitkin timdinu haii, iya krimiir mhi kwoinim hiriinan biye nrowi. ²⁰ Mi Yokwo Komii saiiir yai kwira hiniina boinka, Biyan Inkam Komii siya ina ninokninkinin mi inkamin siir kwoinin ha naingwowi kara ninokninkinkakin mi ta siir ninokninkina ya ini ningakinngar ywowa. ²¹ Mi diminim inkamki diriraerar nonkwokwowim krima simiir biyan inkamim simiir inig imiir kipi hainan. Ningaka. Dimusi rani, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim yim kimiiram nimbngim, kimiir whinkinsis haiginuam mi yim ti digworaekwowim yim kimiirairgim. ²² Pol kara mi Apolos mi Pita, krima tir manam nwokim kimiir whindiriraeraram. Adi Komii siyar nimbnga iya kwoinbudin omwai waiyaiyin mi iya naonaman aka. Mi digworaekwo whiekakim tariinan mi mhoiia nimbiamamim siyar nimbinkim, ti digworaekwo whiekakim yim kimiirgim. ²³ Mi wim kima Kraisiirgim mi Kraisi siya yo Adi Komii siirgin. Iriig.

4

Biyan Inkam Komiiyin siir miyan inkamim yim wi siyar hidi

¹ Kima krimiir dinokninkin, krima Kraisi siir miyan inkamkim, siya krimiirin manam nimbinkin Adi Komii krimiir Wanin siir aowa aowan krimiir yai kibiyim simiir kigriraowim iikamim simiir boinmimauwim. ² Siyi whiran miyan kamim simiirin hiniingim, siya siir mi imiir sibgu wakaeyokna mirii mi siir miyim siya wadie sibgu mirii, siir biyan inkamin siir whwonkam idan. ³ Mi kima kariir boinwokyopnatkaigii inkam komii komiiyim yai hidiyim simaka, kariir yai imiir, ya ta ii hiriinana ya yaimin kamaeka. An kara iriipi hiriinan nu tiranar inkamkin, kara pindan tani. Ningaka. An kara om whiran inkam tani mi kara wi kanakanar swoki hid rani. Ningaka. ⁴ Kariir kwoinin ha naingwowi siya ini rirmugi rirmiya nrowin dimin whirkin swoki kinyiskai rani, kariir kwoin iir nipiyaokiyamin Biyan Inkam Komiiyin sasar ninokninkini. ⁵ Iya ina niki owa mi kima inkam nwrni siyiun saiiir kipi niki hid kima Biyan Inkam Komiiyin siirimar tiki okwokin. Mi siya digworaekwo whiekakim mi kwoinim aowa aowa nrowim mi niibwomambwo nwokiyamim, sima wi idowiyar nimbini iuguskii wi kimiminki rani. Mi taka ii aiiirin, wi Adi Komii siya boinmimauugi irira nwonira simiir mi imiirin wadieki piyasi owa, iyie? Mi tari miyik rani.

⁶ Kima ti nomiiyauim, ti yayim kara boinmimauuwim, Apolos siya mi kara kriiirar yagim, kimiir whinkinsis haiginuam, diminim krima diriraerarin mi krima nusiimauuim simiir. Mi kima wa nwoki inokninkinim. Saeya hiniinga, kima digimii Adi Komii siir yayi saiiir kipi haimriiyugim mi kira kipi nantamyriiyir mi digimii nwrni kipi haimriiyu mi nwiiruan aram kipi naingwo. Ningaka. ⁷ Yipiki kiriir nokmwim okwohaiginuun inkam komii, iki iikam nhirin simiir kou mwowam? Ningaka. Adi Komii siya hauugim wara digworaekwo whiekakim kima nonkwowim mi kima hiniin dimusi boinkim, dimin miyik miyikim kimiir kiriekar diriraerari.

⁸ Krimiir kwoinim ha naingwokim kima Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir bidi haiyim mi kima digworaekwo whiekakam

bi hainguguwikim, aniya? Kimiir kwoinim ha naingwowi kima ini digworaekwoki yaokingugunankaiyim, aniya? Kara hiriyyar naingwowi, kima nu kigriraowan inkam komii nwowi mi nim krima wa iriipi hiriinan nu kigriraowan inkam komiiyar mi owi. ⁹ Krimiirin Adi Komii siya nokmwim okwo haiginugim aposel inkam paeprikab nwowim. Krima ini simiir boin huriyiu inkamnan ywowim mi krima wa nwoki aonamim, ha naonamiyin inkamni yaigak nwoyiin mi iikamim nu tiranim simiir whwonkam ida mi ninomor kouan paekwosim ikim, ini simiir hiriinan ywowim. Mi simiir nhwoin ini kririirar habitkinkiyim. ¹⁰ Krima Kraisi siir yai aiirin ina boinmimauuim. Mi simiir kwoinim ha naingwowi, simiir mwoim sima ninkisaiowaenakiyami. Mi wim kima ha naingwowi Kraisi siir siyupai siyupaiyim simiir bidi yinokninkin digim mi nim krima nningaka, ha? Mi wim kima ha naingwowi, kiriekak kumar ywo iski. Mi nim krima nningaka, ha? Mi wim kima ha naingwowi kirie komigak kumar ywo mi nim krima nningaka, ha? ¹¹ Mi biya iriipi hiriinan mi tisi tariinanar nadigniyin mi nim krima mhii prasae bi naokim mi krimiir kwoinim ha mi simsinkai op minam mi mwiniis minim ha mi haingugu. Mi sima, simiir inain pa mi unomoknaei krimiir priitio priitowam mi krima maeyau kwirua nwowipisuam whaowaai. ¹² Krima piu minki piyaowi mi miyiyim krimiir ingair kipi swoki onkwo mirii umisisim haiyam mi naemin sainan. Mi iya sima krimiir ngbumbuwiiyim mi nim krima nningaka, simiirin pi yai miyik miyik arar swoki boini. Iya sima krimiir tirbuwiiyim mi nim krima simiirin pi hindara kigninkin diriraerari. ¹³ Mi iya sima yai biyie krimiir boiniyim mi nim krima simiirin pi yai hiinsima boini. Krima ini nuan kiigwo paekwowim simiir hiriinan ywowim mi krima ini mhakwokiyinan ywowim. Simiir kwoinim ha naingwokim krimiirin, krima biya hiriinanar nwokim mi tariinanin iriipi hiriinan.

¹⁴ Kara ta yayia kimiir kiyopsibgi haiginuam bi winkika. Nningaka. Kima ini kariir yinisisimnan ywowim mi kariir kwoinin ini kimiiramar naingwo irkakim mi ta yokwowa kara winkiya kara kimiirsi kauididgikin. ¹⁵ Iikam whiekakim sima wa niti Jisis Kraisi siir yai aiir boinmimauuwim mi yim tiriiginim yim kimiir ad tipmwo rani. Nningaka. Kima hiri hiri ad karamaeka, kanakanairgin kimiir adin. Whisarri rani, kimiir tiriirin bilki biyiyin kara nitkin, Jisis Kraisi siir yai win kibiya sairim kara nini boinmimauunikin kimiirin mi kima ha wakaeyim mi ina yitim ta mi ai-iramin. ¹⁶ Ta kara boinanaeyia kimiir, kara dimusi bi boinkin, kara minsi boinkin, kima kariir siyu iir kigna apim. ¹⁷ Kara Timoti siirin hiriinansi nikropkikin kimiir waraurin. Siya ini kariir yinisisimnan ywowim mi kara siiramar naingwokwonanaeikin. Siir naingwo tibmiiya, Jisis Kraisi siiram naingwo tibmiiya, ini kiriekakirie ywowa mi siya Jisis siir siyu imiirar sibgu apikin. Mi siya wi Jisis Kraisi siir yai imiirar swoki boinmimauuwim kimiirin, kimiir kwoin imiir swoki boinworwokai haiginuam, siyuiin Kraisi Jisis siirin kara napiiyin siir. Mi siyuiin kara nowomwarkaiyuwiiyim Adi Komii siir iikam imiir. Mi maeyau maeyauim kara ta hiriinan yai kwirua sair saira boinmimauu nanaeikim Adi Komii siir iikam imiirin.

¹⁸ Kimiir nhirim sima bidi yantamyiriyim. Dimusi rani, sima ha naingwowi kara wi swoki it rani, yim sima kimiir kwoin imiir haipridkikaiyim tiri. Mi kima wi kariir yai aiir wakaeyokna rani. ¹⁹ Nningaka, mi Biyan Inkam Komiiyin siya kariirim naingwowi mi kara kimiiramin wa nitsauwi mi kara kamim nantamyiriyiyim wi simiir yai imiir wakae rani. Nningaka. Kara minam niti Adi Komii siir miya kima miriyya sair nini apririr kignakiyim kima Adi Komii siir kirie aiirar nasi mirii, iyie? Kimiir kirie aiirar nasi mirii? ²⁰ Adi Komii siya siir iikamim mi simiir digworaekwo

ikim simiir kigriraowikin ta yaiya saeya yai whoimoni rani. Nningaka. Saeya kirie komiigaka. ²¹ Kimiir kwoinin ha naingwowi kara kimiiram in idgiu tioni siyuun siirim nitim, iyie? Mi kwoin hiinsima nwowiyin siirim pi yit, iyie? Mi kimiiram naingwokwonanaeyin siirim pi yit, anyia? Kima kariir yai airar bidi wakaeyokna diriraerarim. Mi kima digworaekwo whiekakim kima tirim simiir ti swoki aingwoki. Mi digworaekwowim biyie nwowim yim kimar sibgu diriraerarkwokin mi kara kimiiram in, wi maingimaingani siyuun siiraramar niti. Iriig.

5

Hii niwit nanaeni siyuun ini Adi Komii siir iikam nhirim om Korin hiranim naingwo tibmiiyim ini simiir hir nwowin

¹ Yaiya bidi haigiririrkiya, hii nanaeni siyuun ini kimiir waraur nwowin. Tiki siyu hiriinanin yio ini kipiiki kipiia ywowin tiki siyuun yio ini inkamin siir adni wig hainiki nonkwonaein ini siir hiriinan ywowin. Mi iikamin hiranim Adi Komii siiram naingwo tibmii karamae nwowiyim, yim sima ti hiriinan siyuun siir bi swoki tirikim. Nningaka. ² Kima bidiya iki inokninkinim kimiir inkam nwirin ti hiriinan siyu biyie siir tirin mi kima nantamyiriyirkak dimusi swoki owi, ha? Kima ti hiriinan siyuun siirsiiyin naingwoyimiyok ididgak dwo. Mi haniinginiuwu, kima siirin ti hainiknatki, yio kimaka kipi nwo. ³ Kaimwoka, kara kimaka kingiin bi nwokin mi kariir kwoinin siya kimaka waraur bidi ywowin mi kara bidiyar mi hidgiyin siir siyuun siya tiriyim simiirin. ⁴ Kara hiriinan bidi boinkiyin, Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iirin kima iripa haingiriyu boina. Mi kariir kwoin ieya mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir kirieya wi kimaka ninkin owi. ⁵ Mi kima ti iikamin naingwo tibmiiyim, ti hiriinan inkam biyie nwirin kimaka nwowin siir hainiknatki Setan siirim mi siirin wi Setan siya nwoi onkwobumbuninkinim. Mi siir kwoinbudin wi Adi Komii siya nwoi anmaiwarkainaowidim. Mi iya Biyan Inkam Komii siya swoki itana siya wi wadieyar nwoi owim.

⁶ Yio ti siyu hiriinanin yio miyik rani, kima hiniina boini, krimiir iikamin wadieyairgim. Mi kima kimiir dimin biyeyim ini hiriyar kignisu okripkaiyim. Kima ta diminsima ninom nikuwiya sair daingwoki. Saeya pi omaka min ku mi inkamin omakinin, pi kiyinsa diriraerar karam ywo mi ta omaka pi saeyar kurimtioki iuguskii. Mi hiriinananki niuwu, kimiir waraurin dimin biyie inkam nwiruwarar diriraerari mi kima siirin hiriyar kignisu diriraerari. Mi mhoyiya wim kima wi ti hiriinan siyu iirar mi tiri. ⁷ Mi kima kimiir siyu biyeyin ditkigi, ta diminsima ninom nikuwiya sair hiriinan mi kimiir kwoinim rirmiia nwoi okiyim. Dimusi rani, Krai siya ini kimiir wou nikwo aeni ii komiinan ywowin. Mi siya ini ninwo op hainaowiyin inkamin, krimiir dimin biyie biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyam mi ini siir hiriinan ywowin. Mi iya paeyin hiniya nriioninkin Krai siir ninkin isom irinugiyin, siya ini sibsiban biya Judakim sim nisom nanag hauuwun ini siir hiniin ywowin, krimiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyam. Mi Krai siya ini krimiir sibsiban ywowin. ⁸ Mi nim krma iripi hiriinan dimin biyeyim, simiirin digumii timi haimriiyugigi mi ha timi haiyoprimdiyumiigigi swoki. Ya ini Judaki sima tirin bretin yis karamaeyin ini siir hiriinan ywowin ta ii komiia wou nikwo aeya, sairin, ta iya bretin yis karamaeyin siir naeya ya simiir dimin biyie biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyam sair niisimauuga. Mi krma hiriinan tiri, dimin biyeyim biya krma tiraiyuwim digumii simiir haimriiyugigi mi krma wi iikam wadieyar nwowi. Mi krimiir yaiyim iriipi hiriinan wi wadieyar mi owi.

⁹ Mi yokwo kwira kara winkiya kimiiram, kara hiniina win boinkikin, kima iikamim hii niwitnanaeyim simaka kipi napririr. ¹⁰ Kara iikamim naingwo tibmii karam nwowim sima tiriyim hiriinan siyuum, hii min niwitnanaeyim mi inkamam kigmairi ikim mi inkam nhirmi digworaekwo min tauae hii ikim mi inkamim uruwai siyaowaini siyiu napi ikim, kara simiir bi boinkin. Niingaka. Kima ti hiriinan iikamim simiirin digiumii haimriiyugigam naingwowi mi kima ti nu iirar ti haiburgik iski. ¹¹ Ta yokwowa kara winkiya saiiir yaimwokiyaaimwowa saeya hiniinga. Mi inkamin naingwo tibmiiyin siya hii min nanaei mi siya inkam nwirni dimin nam kigmairi mi uruwai siyaowaini siyuum siir mi api mi inkam nwirni mi igbumbuwi mi op biyie mi kwiyaei mi inkam nwirni dimin min mi tauae hai mi yio ti hiriinan inkamin, kima saika kipi nombopboin mi nae saika kipi mi ae. Niingaka.

¹² Kimiir kwoinin ha naingwowi ta mi hiriinana inkamin naingwo tibmii Karam nwowiyin siirin kara hidim, aniya? Niingaka. Mi krima inkamim naingwo tibmii kanim simiirara hidiski. ¹³ Iikamim naingwo tibmii kara-maeyim simiir siyuum wi Adi Komii siyar hidi. Adi Komii siir yaiya biya sima winkiya saeya hiniina win boinkika mi ti hiriinan inkam biyieyim kimaka waraur nwowim simiirin hainimiknatatki. Iriig.

6

Iikamim naingwo tibmiiyim sima simiir nomiiyau imiir kipi boiniuriyiu boin

¹ Mi kimiir inkam nwirki siya maigimaiga siir nomiiyau nwirni nwo karamae nwowi, yio wi yaigak nwowi. Mi kima siirin hiriinan dimusi kigninkin tirkin siir nomiiyau iir boinwokiyoipnatkaigiyam, iki gavman iikamim yipiki Adi Komii siir siyiu iir nap karamae nwowiyim simiir in nonkwokiyamin, ha? Kima hiriinan Kipi tir! Siya Kimiiram dam, iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiirgaiir wakaeyokna apiyim kimiiram mi sowiir yaiyim kimar waka mi sowiirin kimar hidhaiginu mi sowa wi iripa nwoki ongwomamair aeyim. ² Kima ti dimin imiir daingwoki, mi nim krima iikamim Adi Komii siirim, mhosiya krima wi nuan iikamim simiir hidi. Mi kima iikamim yipiki ti nu iir nwowiyim simiir hidi mi kima ti dimin sim hiriinanin kima, swoki hidnaei siirin wi panina sibgu ninokninkini, ha? ³ Kima ti siir daingwoki. Mhosiya krima wi paekwosim imiir hidi mi tariinanin nu tirin kima hiniina daingwo, kima wi digar nwowi. Ti dimin hiriinanin ti kima kimar tirin kimiir waraurar siir hidim. ⁴ Mi hiriinanki niuwi inkamin siir nomiiyauin saika nongwomamair ae karam nwowi mi kima siirin wi dimuam kigninkinkii, iki iikamim kima ninokninkinim, iikam biyie nwowim yipiki Adi Komii siir piugana sair karamaeyim, simiir hiriirin, ha? ⁵ Ta yokwowa kara winkiya, kara igao yai win boinkikin mi iikam kimiiram ha win hauugikin mi kima wa nwoki ididim. Dimusika? Mi tari kimiir waraurin inkam nwirmim nwirminki ninokninkin karamaeka ti inkam nwiso naingwo tibmiiyo sowiir hik aiir wokmai haiginuwamin, aniya? ⁶ An kara ha naingwowi, Niingaka. Mi ti hiriinanin siir tiriyim kimiir iikam nhirim yimbi io kwoin naingwowi Mi simiir nomiiyauim yipiki Adi Komii siir yai aiir napiyim simiirin pi simar swokin kiyainaki. Mi sima pa nami mi simiirin pi iki iikamim yipiki Adi Komii siir siyiu iir nap karamae nwowiyim simiiram nikinunami, simiir whwonkam ida nini okwo boinmimauuwam simiir boinwokiyoipnatkaigiyam. Mi simiirin pi sima nwoki whinkinsiis haiginuwim iripa sima nongwomamair aeyam.

⁷ Mi ti diminin kimiirin wi siya niyopakaiyuwi. Mi wara iripa kima nongwomamair aeya wi saeya tirbugi mi kima mi kimiir nomiiyau ima, wim wi yaigak kima kimar swoki inwo anwonaei. Mi kiriir nomiiyauin siya kiriir tirbuwi, kira siirin yai komiiyam kipi nam mi hindara daingwo ouwouu

iguski mi inokiniokin kiriir nomiiyauin siya kinakar nwowi. ⁸ Mi ti siyiu hiriinanin kima tirin kimiir nomiiyau imiir, yio siyiu biyieki biyie kingin.

⁹ Ti simiir ti aingwoki, iikamim yipiki dimin bibiyie tirim, yim wi omin Adi Komii siya kigirkakiyin digworaekwo whiekakim simiir, sima wi siir wara nam tani. Mi kima ti hiriinan iikam biyieyim, yipiki wi Adi Komii siiram nam karam nwowi saika nwowam, kima simiirsi wi naingwoyimok rani, aniya? Yio wi miyik nwo rani, ti hiriinan diminin kima, kima kimar swoki iksisaenaei. Mi iikamim yipiki iikam nhirmaka priinanaeyim hii mi naeyiu biyiemini ig hainaniyim mi iikamim yipiki nonkwonam hii sima sima swoki priinanaeyim mi kamim iripa piu kam nhirmaka nwowiyim mi siyiu biyie ha tiriyim, yim wi ti omin Adi Komii siya kigirkakiyin digworaekwo whiekakim simiir, wi siir wara nwo rani. Niingaka. ¹⁰ Mi iikamim yipiki hii tauaeiyim mi digworaekwom kigmairiyim mi op biyieya kwiyae whaowaeyia sae kwiyaeiyim mi ha kwiyae whaowaenamiyim mi tiriiginim yipiki yai bibiyie boiniyim mi iikam nhirmi hinda whisariiya priiboiniyim mi iikam nhirmi digworaekwo prihai priihaiyim mi ti hiriinan iikamim yim wi omin Adi Komii siya kigirkakiyin digworaekwo whiekakim sim, wi siir hiriir wara nam tani hir nwowamin. Niingaka. ¹¹ Mi kimiir iikam nhirim biya sima ti hiriinan siyiu iirar bidi iki tirim mi ti dimin biyie hiriinanin kimiir kwoinawu nwokaiyim, yim Adi Komii siir naeyiu ieya bidi yinakiyim mi kimiirin siya bidi yimbinim siir iikam nwowam. Mi siya boinki, kima whauriyinan mi wadie bidi ywokiyim. Dimusi rani, kima Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraisiir yai airam naingwo tibmii kingim mi sair wakaeyokna apkim. Mi kima ini siirar ywowim. friig.

Mi kima siyiu wadie tiri, kiriir piu aairin, iikamim sima wi Adi Komii siir inig iir hainanprapraskii. Dimusi rani, ta sairsika

¹² Mi wim kima hiniina boinikim, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nikopaisisir karamae nwowim krima simiir tiri wadie nwowam wi digar nwowi. Mi kara pi hiniina boini, ti digworaekwo hiriinanin simiir nhirim, krimiirin wi sima whindiraerar tani wadie krima nwowamin. Mi kima ha boini, ti diminin yim wadieyairgim, krima simiirin ha tir mi kara ti simiirin kimiirin pi hiniina boinkii, kara wi ti digworaekwo nhirim simiir tir tani. Dimusi rani, kara simiiram naingwo rani, kariir kwoin iir kiyaiyamin mi kara simiiram pa nwoki aingwokwonanaeyim. Niingaka. ¹³ Mi wim kima hiniina boinkim, naeyim Adi Komii siya tirim krima wi simiir naei. Krimiirin mhii Adi Komii siya hauugin ti nae ima nwokaiyam mi kima ti naeyim mi mhii ikim simiiram hiniin kipi naingwo, kouin ini sima ywowin yim ti dimin hiniinin yim dimin komii rani mhoiyya wi Adi Komii siyar swoki hauukiyyiwi yaeya mhii mi yaeya nae. Mi krimiir naeyim mi krimiir piu ikim, yim wi siya digi krimiir piuim yim Adi Komii siya tirikim. Mi krime mi iki nhir ikim, krime dimin biyie irni nwirni kipi tir krime Biyan Inkam Komii siir digworaekwo imiirarar tir mi siir inig iirarar hainan, digworaekwom krimiir piu ima tiriyim mi siya wi hiriinan sairsi kigirkaki krimiir piu aairin. ¹⁴ Biyan Inkam Komiiyin Jisis siya bidiyar iki aonamin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwoki. Mi mhoiyya krime naonami mi krimiir piu imiirin wi Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwowi, siir kirie komii aeyar.

¹⁵ Krime ini Kraisiir piuwa ini sair iga in mi piu haimeii haimeinan ywowim. Kima ta sair daingwoki mi kima hiriirar naingwowi, tiriiginin yio wadiekin, krime, krimiir piuim Kraisiir piuwa hiranki ti hai mi wiga hii nanaeyia sair piu anaka ti inkin itapiyoki, aniya? Niingaka. ¹⁶ Ta sair daingwoki, inkamim yipiki siir piuwa wiga hii nanaeyia saika nitapiyoki, yo sowa ini piu kwiruwar ywowskiyo. Adi Komii siya Yokwo Komii sairin hiniin boinkikin, inkamim wig iraka iripa piu nwowi, yo sowa ini piu kwiruwar ywowskiyo. ¹⁷ Mi

iikamim yipiki Biyan Inkam Komii siir yai imiir wakaeyokna apim, yim ini saika iripa kwoin whiruar ywowskiyim.

¹⁸ Siyiuin hii nanaeyin siirsi dapiyok. Mi ti iikamim, siyiuin hii nanaeyin siir siira tiriyim yim simiir piu imiirar kiyopsibgi haiginiuwu. Mi iki dimin biye nhirim iikam ima tiriyim yi simiir piu aiir bi tirbuwikin ti siir hiriinan. Niingaka. ¹⁹ Kimiir piuim yim ini wadieki wadie ywowim yim ini Adi Komii siir naeyiuin siir omaka kirienan ywowa. Mi kima ta saiir bi ninokninkinkim? Siir naeyiuin yipiki kimiir hauugikin ini haniin kimiir kwirii idwokaiyam. Kimiir pua ya kimiirgi kimiir piu rani. Niingaka. ²⁰ Yim Adi Komii siir piugim. Dimusi rani, biya Adi Komii siya siir yinisim iirar nikropkikin mi siya ina yaowin paeyin hiiiniya nironinkinin si, krimiir namaiwarkainam. Mi krima Adi Komi siir inig iir hainanki diminim krima tirim simiirsi. Dimusi rani, siya krimiirin dimin kibiki kibi iirar tirkin krimiir nanmaiwarkainamin. Iriig.

7

Iikamim yipiki nonkwona pi simiir boini

¹ Mi ta kara winkiya yokwoni kimiiram kara min swoki win boinkikin, ti digworaekwowim kima srugiyim, iya kima winkiya kariiram. Mi kariirar kwoinin yio hiniina naingwowi ta saiirin inkamin wig nonkwona karamae mi owi yi ini wadieyar mi owin. ² Mi wigkam whiekakim yim hii nanaeni siyiuin, dimin biyekakin siir tirikim. Mi ti hiriinan siyiuin yio ini ywowin, kam whiekakim yim simiir yapiyapa wigakar dwo mi iriipi hiriinan wigim simiir yapa yapa kamaka mi owi, yi ini mi owin. ³ Mi inkamim yipiki wigak nwoyiyin, yio siya siir wig aiiramar timi kiwaki, iripa nib saika whwonkaiyamim. Mi wiga kamak mi owiya, ya saeya saiir kam iiramar timi kiwaki, iripa nib saika mi whwonkaiyamim. ⁴ Kara ti hiriinan mansi boinkikin, wig saeya saiir pua wi sasar kigriraona rani. Niingaka. Saiir kamim wi siya warar timi kigrirao. Mi kamim, yio iriipi hiriinan siir pua siya siyar mi kigriraona rani. Niingaka. Wiga siya nonkwona wi saeya warar timi kigrirao siirin. ⁵ Mi sowowaiyin iripa piu nwowamin wi kipi nmiiyiu. Mi ini mi owin sowa kwoin whiruar mi okii iripa nib mi whwonkai karamae mi owi ii nhirim mi sowa Adi Komii siiramim wa nwoki kwis boinim diminamin. Mi mhoyiya, sowa diminamin Adi Komii siiram kwisboin digii mi sowa iripa nib whwonkaiyamim wa ti swoki aingwo mi Setan siya sowiir kwoin iir nikpitmai karamaeyin wi hiriinanki nwowi. Mi hiriinanki niuwu, sowa wi kam nwiraka mi wig iraka hii saeya priinanaeyami.

⁶ Taka yaiya ya wigkamim nonkwonam simiir boinkika, ta kima niki srugiya kariir. Mi kara ini kwoin whiruar mi okiyin. Mi ta yaiya ya Adi Komii siir siyiu komii siir yaiya ya saiir hiriinan tani. Niingaka. ⁷ Mi kara hiniina naingwowi ti wigkam hiriinanim yim sima kariir hiriinan niingar timi o. Mi Adi Komii siya iikam nhirim yim hiriinanar mi onkwokwokikim nhirim ti hiniin mi nhirim ti hiniin. Adi Komii siya hiriinanar naingwokin iikam nhirim yim ha timi onkwona mi Adi Komii siya iikam nhirim krimiirin hiriinan niingar mi owamar mi onkwokwokikin.

⁸ Mi kara ta saiirin pi hiniina boinkii, wigkamim yipiki nonkwona karamaeyim mi wigim yipiki simiir kamim naowim, yi ini wadieyar mi owin, sima hiriinan niinga mi owim kariir hiriinan. ⁹ Mi kima, kimiir kwoinin sibgu naingwo omok karamae nwowi mi kima ha naingwowi, iripa piu kamaka mi wig aka nwowamin mi kima hindara nonkwonaei, aeya yi nikrani. Mi yio siyiu miyik rani, kima hiriinan niingar nwowi. Mi iripa piu

kam nwiraka mi wig iraka ha nwowi, yio ti hiriinan yio siyiu miyik rani, ini kipiigi kipi ywovin.

¹⁰ Kara ti wigkamim yipiki nonkwonam kimiir boinkii, kara kimiirin igao yai boinkii, wig kima kimiir kam imiir kipi haiburgig. Mi ti yayim kariir kwoinairga bi priinaingwo boinkim. Niingaka. Kariirin Biyan Inkam Komii Kraiis siyar boinmauugin mi kara kimiir asi boinkin. ¹¹ Mi wiga yipiki saiir kam iir soggiya, saeya kipi swoki onkwona yaeya kam nwirni. Mi hiriinan karamaeki niuwi, saeya wa ti swoki am saiir kamkikam iiramar mi kamim yim iriipi hiriinan yim simiir wig imiir kipi mi sopki.

¹² Mi tiriiginim, yim kariir kwoinkar naingwo boinkikim, iikam nhirim kimiirin Biyan Inkam Komii Kraiis siya bi boinkikin kariirin ti siirin, yim kariir kwoinkar naingwowaigim. Mi inkamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknae mi siya wiga Adi Komii siir siyiu napkaramaeya saiir bidi yasa onkwonakiyin mi saeya siiram naingwowi mi saeya wi hiriyyar timi o siirar mi siya saiirin wi kipi sopki ya hiriyyar timi o. ¹³ Mi wiga Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna api mi saeya kamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna karamae nwovin siirin bidi yasa onkwonakiya mi siya saika hirar nwokripkaiyam tiri mi saeya siir kipi sopki. ¹⁴ Mi saeya siirin wi kipi boiriisop mi wi kipi sopki. Dimusi rani, Adi Komii siya ha boinkin, tariigina ya siya bidi yimbiingiya. Dimusi rani, siir wiga Kraiis siir yai imiir sibgu wakaeyokna apka Adi Komii siya ha boinkin, wiga Kraiis siir yayim simiir wakaeyokna ap karamae nwowiya bidi yimbiingiya. Dimusi rani, saiir kamim yio Kraiis siir yai aiir sibgu wakaeyokna apikin. Mi ti yayim sima kaimwoki niuwi mi Adi Komii siya wi ha boini, kimiir yinisisimim yim wadiekim. Mi ti yayim sima kaimwo nwo karam nwowi mi Adi Komii siya wi ha boini, kimiir yinisisimim yim miyik rani, yim ini iki iikamim Kraiis siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwowiyim ini simiir yinisisimnaw ywovim. Mi yim ti yayim yim kaimwowaigim. ¹⁵ Mi wigkamim Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi wigkamim nonkwonam sima sima ha ninan sopkii mi kima yipiki Kraiis siir yai aiir wakaeyokna apim, kima simiir boin sima swoki onkwonamin. Kima simiirarar kigninkinki. Mi wiga yipiki Kraiis siir yai aiir wakaeyokna apa ya saeya saiir kamim siir kwoin iir kipi kiyai, saika hiriyyar nwokripkaiyamin yo sowa yapa yapar timi o. Mi kamim yipiki Kraiis siir yai aiir wakaeyokna apiyin, yio siya siir wiga saiir kwoin iir kipi mi kiyai, saika hiriyyar nwokripkaiyamin. Yo sowa yapa yapar timi o. Wigkamimiirin Adi Komii siya bidi yimbiingiyim, siyamar mi krima wi siyiu miyikimiyikin wi siir nwoki apim mi krima wi iki wigkam nhirim mhi hinsima simaka nwoki owim. ¹⁶ Mi ni kira wiga naingwo tibmii kaniya kira ninokninkin tani, kira kiriir kam iir tiri, siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kinim. Mi iriipi hiriinan, kamim naingwo tibmii kaniyin, kira ninokninkin tani kira kiriir wig aiir tirkiyim, saeya Adi Komii siiram naingwo tibmii kinim. Iriig.

Krma hiriyyar dwo mi dimin taeminim krma tirim Adi Komii siya nikuana krimiir siir iikam nwowam krma simiirarar tir

¹⁷ Kara pi ta yai kwira sae swoki kwaingiyas boinami, iikam kima nwirira irira hinina dwo mi diminim Biyan Inkam Komii siya nimbiniim kimiir biya, iya siya kimiir kwoin imiir kiyaiyin siir siyiu iir napam simiirarar dap iski. Kara ti dimin hiriinan kaimwovim pi ti iikamim Adi Komii siir siyiu iir napiyim iki omom omomim simiirim pi simiirar swoki boinkii. ¹⁸ Mi biya sima kamim simiir mois imiir kitiyopninnir haiyim, yi tiriiginim yio min niisimaugun siya Adi Komii siirgin. Mi Adi Komii siya ti inkamim siir kwoin iir kiyai, Jis Kraiis siiram naingwo tibmii kinam. Mi siya Adi Komii siir yai aiiramin bidi iki wakaeyoknan mi siya ta wisyaya sima

niga sairin wi kipi swoki inakmimin. Mi inkamin siir mioisa kitiyopnir hai karamae nwowi mi Adi Komii siya siir kwoin iirin ha kiyaii, Jisis Kraisi siiram naingwo tibmii kınam mi siya Adi Komii siir yai aairaman bidi iki wakaeyoknan mi siya wi simiiram kipi kiwaki miois aair kitiyopnir haiyamin. ¹⁹ Mi inkamin miois kitiyopnir haiyin mi inkamin miois kitiyopnir hai karamae nwowin, yio ti hiriinan diminin, yio dimin komii rani. Mi diminki dimin komiyyin iikamkim sim wakaeyoknaeyin ya Adi Komii siir yai aeyairga. ²⁰ Mi tiriiginim hiriinanar tiri, iikamim sima Adi Komii siiramın sair naingwo tibmii kiini mi simiir miyım sima miriyyim ta ii aair, yım ini ywowim. Mi sima wi hiriinanar ti swoki tirnam. ²¹ Mi kira inkamin whisarii mi nıngar priimiriigin. Mi kiriir kwoinin Adi Komii siya kiyaiigin siiram naingwo tibmii kınam, yi ti hiriinanin yi dimin karamaeka kira ta mi hiriinana kira miriyya wi sairsi kipi naingwoyımıyok. Mi inkamin kiriir kigirraowiyin siya kiriirin rirmiyya nwowaiginiugi, yi ini mi owın mi kira ti hiriinan siyyuin siir mi owamin maigimaırgar timi onam. ²² Ta kima nwowa ti inkamim yipiki kimiir kigirraowim simiir aowa sair hiriinan ta biyya kima nwowa dimin biyye sair aowa saeya niki kigirraowa sair hiriinan. Mi kimiir kwoinin Adi Komii siya kiyaii, siiram naingwo tibmii kınam, kima siir yai aair wakaeyokna apam mi kimiirin wi siyar pi ywohaiginiuwın rirmiyan ti dimin biyyeyim yipiki kimiir kigirraowim simiir aowa kima nwowa simiir hirankin. Mi hiriinanki niuwi, kima tariinanin ini Jisis Kraisi siir iikam rirmiyya nwowim. Mi kima yipiki, whisarii miyya priimiriigi wındi, yipiki ti inkamim kimiir kigirraowim simiir mi mi ti hiriinan siyyuin, iikamim yipiki mi umıram miriyyim, yipiki inkam nhirmi aowa nwo karam nwowim mi kimiir kwoinin Kraisi siya kiyaii, kima siiram naingwo tibmii kınam mi siir yai aair wakaeyokna apam mi kima tariinanin ini Kraisi siir aowa nwowim, whisarii mi priimiriigin. ²³ Mi ta Jisis siya naonama mi siir nhieya ha naokiinaiiniya mi Adi Komii siya kimiirin dimin prasae prasae bi hauugikin kimiir sainamin. Mi tiriiginim ha saingiyim, Adi Komii siir iikam nwowim, kima iki iikam nhirim simiirin hiuyirmai, kimiir nikiunamsi, yaeya siyyu whıram simiir aowa nwowam. ²⁴ Mi ta hiriinan sairsika kariir nomiiyauim nim krıma wi hiriyyar nwokriпкаigi Adi Komii saikan. Mi krıma wi kwoin whıruwar nwoki. Mi krıma wi ta mi aıırar miri kriпкаaii, ta krıma miriyya biigi biı Adi Komii siya kiyaiya krımiir kwoin imiir. Mi krıma ha napim siir siyyu iir sair. Iriig.

Wigim kam karamae nwowiyim mi igibae ikim sim boini

²⁵ Tariinanin, kara ta yokwowa kimiiramın wigim kam karamaeyim simiir win boinkikim. Kara kimiiramın dimusi bi winkikin, biyya kima kariiramın simiiram niki srıigikin. Kariirin Biıyan Inkam Komii siya bi boinkin. Niıngaka. Yim ti dimin hiriinanin kimiirin, yi kariir kwoınkar kwanaingwo boinkikim. Adi Komii siya kariirsı naingwobumbugin mi siya kariirin wadie asi nwo haiginiugin mi siya kariirin kwoin miyik iıırar hauu haiginiı mi kima ti kariir yai imiırar timi wakaeyokna ap yım kaimwowaırgim.

²⁶ Kara ha naingwowi ti hiriinan siyyuin yio wadiekin, inkamin hiriinan wig karamaeyar mi owi. Dimusi rani, taka iıyya iikamim nuanim sima krımiirin wi siyyu miyiknan tir tani. ²⁷ Mi kamim yipiki nonkwonam, kima kimiir wig imiir kipi haıburgig mi wig wım kima iriipi hiriinan kimiir kam imiir kipi mi haıburgig. Mi kamim yipiki wig nonkwona karamae nwowin, ni kira wig nonkwonam kipi swoki aingwo mi wiga yipiki kamkak nwo karamae nwowa, ni kira kamkak nwowam kipi mi aingwo. ²⁸ Mi wigkamim yipiki nonkwonam, wım kima dimin biyye tiram kipi naingwo. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, iikamim yipiki dimin biyye krımiir tirim, sima wi kimiir kimpıpisu haiginiıwi iikamim yipiki nonkwonam. Kara hiniina

naingwowi, ti dimin hiriinanin kimiir kipi kiyipsibgi haiginu. Nningaka. Kima nonkwona karamae nwowi, wim wi ti nonkwonani siyiuin, hikak siirsi nwo rani. Nningaka.

²⁹ Ti kariir nomiyauim, ti yayim simiir yaimwoki yaimwoim, ti kara win boinkiyim kimiiram yim tsirim. Iiya Adi Komii siya nimbingiya krimiir ti nu iir nwowam, ya ini kingiin nwoowa, wi sapi digii mi kwoin ara ta saiiram daingwoki mi Adi Komii siir mi aiirrarar mirii iski. Mi tariinanarin, inkamin wigakin yipiki Adi Komii siir mi aiir miriyyim sima nhami nhami kipi mirii, iki kamim nonkwona karamaeyim simiir hiriinan sima mi miriyya.

³⁰ Mi iikamim yipiki Adi Komii siir mi aiir miriyyim mi ha ninouninkiyim, yim iki iikamim ninouninki karamae nwowim simiir hiriinan dwo. Mi iikamim yipiki maingimairga nwowim, yim sima iki iikamim yipiki kwoin whwokwoka nwo karam nwoyiyim simiir hiriinan dwo. Mi iikam yipiki digworaekwo whiekakakim, yim iki iikamim yipiki digworaekwo karamaeyim simiir hiriinan dwo. ³¹ Mi iikamim yipiki ti nuin siir tiran digworaekwo imiir sainiyim sima ha kipi naingwo, kouin ini sima ywowim. Nningaka. Dimusi rani, ti nuin siir digworaekwowim, mhoiyya yim wi simbi digiguski.

³² Kara ha naingwowi, wim kima ini ti hiriinanar mi aingwowim. Mi ti umiram naingwokwonanaei kwoinin wim wi Adi Komii siir naingwo rani. Mi inkamin nonkwonam naingwo karamae nwowi mi siir kwoinin Adi Komii siir mi aiir mirii aramar naingwowi, yim sima ini big nasmirwaiya Adi Komii siiraramar nwowim. ³³ Mi kamim yipiki wigak nwowim, yim simiir kwoinin ha naingwowi, nuan digworaekwowim simiir wig imiirin wi maingimairga sima nwowaiiginuwi.

³⁴ Mi inkamin siir kwoinin dimino whisairam naingwowyiyim, yim simiir kwoinin ha naingwowi Adi Komii siya big nasmirwaiya simiiramar mi owim. Mi sima hiriinanam warar mi aingwowi, simiir wigim maingimairga simaka mi owim. Mi wiga niki onkwona karamae niki owa mi ta wig kopaksim nninga, saiir kwoinin Biyyan Inkam Komiiyir siir dimin taemin imiiraramar daingwo. Sima hinina daingwo, simiir piu mi simiir kwoinin, yim rirmiiyar dwo Adi siir dimin taemin imiir tiram mi wigim yipiki nonkwonam, yim sima simiir kam imiiramar naingwo iski, big nasmirwaiya simakar mi owim. Mi sima ti nuan digworaekwowim simiiramar naingwo kripkaii.

³⁵ Mi ti dimin taeminim kara boinkiyim, kara kimiirin hinina bi boinkikin, kara wari dimin taeminim kima tirim simiir kaiyaokikin. Nningaka. Kara ti diminin kimiirin minam boinkikin, kimiir whinkinsiis haiginuwim wi siyiu miyyikin siir napam. Mi hiriinanki niuwi, ti digworaekwowim ti nuin siirin yim wi kimiir kwoin imiir kiyaiwao rani, kima Biyyan Inkam Komii siir dimin taemin imiir tiri.

³⁶ Mi inkamin wig aiirin hindara boiritmaiiyin, siya wa ti idid. Dimusi rani, siya iripa piu saika nwowam naingwowi mi siya saiirin wi hindara ti nonkwona iski mi yio ti hiriinanin yo sowa hai nanae rani. Dimusi rani, sowa bidi yonkwonao. ³⁷ Mi inkamin siir kwoinin siirin siyar swoki kigriraonaei mi siya hinina naingwowi, siirin wi iikam nharim kiyai rani mi siya wi iripa piu saika mi o rani mi siya ta wig aiirin mi onkwona karam mi owi, yio ini mi owin. ³⁸ Mi kamim yipiki wig nonkwonam, yim sima siyiu miyyikimiyik iirar tiri. Mi kamim yipiki simiir kwoin imiirar nwoyiyim yim kipi nonkwona, yim ini ywowim mi yim sima dimin komii kibi iirar tirkim.

³⁹ Mi wiga yipiki biyya kamkak niki owa mi saeya yaeya kam nwirni nonkwonam kipi tir, iya saiir kamim ha niki owiyin. Mi saiir kamim siya naonankiswo, aeya nikrani, saeya yaeya kam nwirni nonkwonam ha mi aingwokiswo. Mi ti inkamin, ti saeya nonkwonam tirin, yio siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kinnan inkam dwo wi yaeya inkam kipi nwo. Nningaka.

⁴⁰ Mi kara ti siirin hinina naingwowi, wiga yipiki saiir kamin naowin mi saeya hiriinan kam karamaeyar mi owi, saeya wi maingimaingar mi owi. Adi Komii siir naeyuin kariirin siya whinkinsius haiginiugin mi kariirin siya boinkin ti hiriinanin. Iriigi.

8

Dimin taeminim uruwai siyaowai ninkin imiiaeyim simiir boini

¹ Mi dimin taeminim panao kara kimiiram winkii, kara pi dimin taeminim iikamim yipiki ti nu iir nwowim yipiki Adi Komii siir siyu iir nap karamae nwowim mi uruwai siyaowaini ninkin imiiaeyim simiir boinkii. Kara ta yokwowa kimiiram whisarii bi winkika, biya kima simiiram niki sriigikim. Kara ha naingwowi, kima hiriinan bidiyar iki boinkiyim, krma ti dimin iirin ina ninokninkinim. Mi kara pi hinina boinkii, inkamin dimin taemin whiekak ninokninkiniyin mi ti hiriinan digworaekwowim siirin sima nantamiyiriyiri mi siya paninsi wakaeyoknasi. Mi krma irni nwirniyam ninan aingwokwowi mi ti hiriinan siyuiin krma krma krmar swoki kinsisnaei mi krma wi wadie sailrsiyar nwowi, Kraisi siir hiriinanin. ² Mi yipiki ha boini, sima digworaekwo whiekakim bidi yinomokninkin digim mi yio Adi Komii siya simiirin wi ha boini, sima miyik rani, sima bi sibgu naingwo omokim. Mi sima hinina bi mi aingwokim sima siir digworaekwo whiekakim simiir bidi mi inokninkinim. Niingaka. ³ Mi yipiki Adi Komii siiram naingwokwowyin, yio wi hinina boini, sima wadiekim mi sima siir iikamkim.

⁴ Mi kara kimiirin pi min boinkii, nae dimin taeminim yipiki sima ninkin imiiaeyim uruwai siyaowaini. Mi ti siyu hiriinanin, kara pi hinina boinki, krma uruwai siyaowai simiirin ina ninokninkinim, yim sima kaimwo rani. Yim sima Adi Komii rani. Adi Komii sasaargin biyar whiuwiniunan.

⁵ Digworaekwo kasa kasa rani, ninomor kou hir nwowim mi nu tirin iriipi hiriinan. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apkaramae nwowim sima boin, krma ini Adi Komii siir hiriinan ywowim. Mi kam adiyaowaeyim yim ha naingwowi, ti uruwai siyaowaiyim, yim hiriyar nwokim. Mi nim krma iikamim simiirin ina ninokninkinim. ⁶ Adi Komiiyin nwirki nwiruwairgin, siya krimiir Adigin mi siya hiriyar nwokin mi siyaargin digworaekwo whiekakim simiir bwamkibwamin mi krma hiriinanar dwo mi siraramar dinmiininkin. Mi Jisis Kraisin nwirki nwiruwairgin yipikin hiriyar whauiniunan biya siya ninomor nu sowiir digworaekwo whiekak imiirar mi nonkwokwokin. Mi krimiirin siyar mi onkwokwokikim mi krma siir naeyiu iir haigim mi krimiirin siya whinkinsiiskim mi krma hiriinan asi nnowi.

⁷ Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim, simiir nhirim hinina kigninokninkin tani, ti niksisea uruwai siyaowaiyim yim dimin komii rani. Yim sima ha naingwowi, sima inkamni hanin yaimin dimina mi omboboini. Mi iya sima naeyim uruwai siyaowai imiir ninkin imiiaeyim simiir naeyim, sima ha naingwowi tiriiginim yim kaimwowaigim. Mi iki naeyim sima swoki aeyim yim uruwai siyaowaini simar niki inkin imiiae imairgim mi simiir mhiu kwoinin pi miyik swoki o rani, pi yibgini hanin hindarar kimitkini. Dimusi rani, simiirin dimin whirkin bi nyeyokin. Mi Adi Komii siya pi big nasmirwaiya nwoki rani. ⁸ Adi Komii siya naeyim uruwai siyaowaini ninkin imiiaeyim krma naeyim simiirsi bi naingwoyimyokikin. Niingaka. Mi iki krma mi ae karamae mi owiyim, simiirsi bi mi aingwoyimyokikin yim dimin komii rani mi ti diminim krma naeyim, yim wi krimiir tirbu rani mi Adi Komii siya krimiirin wi hinina naingwo rani, krma iikam bibiyekim. Niingaka. Mi diminim iki krma nae karamae nwowyin, yio wi krimiir mi kiyipsibgi haiginiu rani mi Adi Komii

siya wi hiriinan saiirsi mi aingwo rani, krɪma iikam miyikim. Nɪngaka. Diminim krɪma naeyim yim dimin komii rani.

⁹ Yi tiriiginin yio dimin karamaeka. Mi kima wi mantirao diminim kima naei simiirsiyin. Mi hiriinanki niuwi, kima wi iki iikamim yipiki Kraiis siir siyu iir sibgu ap karamae nwowim wi simiir kiyipsibgi haiginuwi. Mi yim wi hinda kipiyyar nwowuguskii. Dimusi rani, sima kimiir kigim, diminim sima haiyaiyin kima naekin. ¹⁰ Mi ta hiriinan saiirsika, kira hinina boini, an kara ti inkamin ti digworaekwo imiirin ina kigninokninkinin. Mi kira ti nae imiirin ha naei ti sima ninkin imiyyaeyim uruwai siyaowaini mi ti inkamin yipiki niki aingwo tibmii kan karamae niki owin Jisis Kraiis siiram mi siya kariir kigi, kira ti dimin iir naei mi yio siya wi ti naeyim uruwai siyaowaini ninkin imiyyaeyim wi simiir naeyamar mi aingwowi. Mi siir naingwo tibmiya wi sima kiyipsibgi haiginuwi biyie nwowamin. ¹¹ Mi ni kira ti dimin imiir asi naei, ni kira hinina naingwowi, uruwai siyaowaiyim yim dimin komii rani. Mi inkam nwirin dimin whirki niyok karamae nwowiyin Kraiis siya siirsi bidiyar mi aowin. Mi siya ha naei ti nae iirin mi ti diminim Kraiis siirim siya niki kigna tirim, yim wi kipiini nwoki rani. Dimusi rani, ti naeyim siya naeyim simiirsika. ¹² Kira wi kariir nomiyyauwin siir kwoin iir kiyipsibgi haiginuwi kipiini siya nwowam mi siya Kraiis siir yai airin wi sibgu wakaeyokna ap rani. Dimusi rani, wari diminin kira kwatirkiyin siirsika. Mi kima Kraiis siirin, wi ti hiriinan siyu biyeyin wi siir tiri. ¹³ Mi ta hiriinan saiirsika, ti diminin kara naei, yio wi kariir nomiyyauwin siir kwoin iir kiyipsibgi haiginuwi biyie siya nwowim mi dimin taeminim Kraiis siirim siya niki kigna apim, simiir warar. Mi kara mhoiyya wi ti hiriinan dimin imiir swoki ae rani kara pi boriisopi kariir nomiyyauwin siir kwoin iir nwowaiginuwim biyie. Dimusi rani, ti dimin taemin hiriinanim simiirsika. Iriig.

9

Pol siya maingimaing dimusi bi nwokin, siya umirim iikamim naingwo tibmii kaniyim simiir hiranki bi haigin dimin taeminim siya naingwowim simiiramim

¹ Kariirin wi dimin whirki nikidu rani, ti diminim kara tiriyim Adi Komii siirim. Kara aposel inkamin mi Jisis Kraiis siirin karar kigin. Mi Biyyan Inkam Komiiyim mi iikam kima Kraiis siir yai airin wi hiriinansi wakaeyokna api. Dimusi rani, Biyyan Inkam Komii siir digworaekwowim yim kara tirim kimiir, simiirsika. ² Mi iikam nhirim hinina naingwo karamae nwowa kara aposel inkam tani, yio dimin komii rani. Mi wim kima om Korin warauran iikamim wim kima kariirin hinina asi naingwowi, kara aposel inkamkin. Dimusi rani, digworaekwowim kara nisiimauuwim kimiir simiirsika. Mi kima kimaingim Kraiis siir yai aiiir wakaeyokna apiyim. Mi ti digworaekwowim Kimiirin sima nisiimauugim hinin, kariirin Biyyan Inkam Komii siya nimbingin aposel inkam nwowamin.

³ Mi iikamim ha boiniyim kariirin hinin kara aposel inkam tani mi kara simiir yai akan pi hinina nowarkii boinkii wara yayim kara winkiyim simiirin. ⁴ Mi haninginuwi, kara dimin taeminim iikam kimiir warauranki ti hai mi kara pa nwoki aeyim diminim kara tirim kimiir simiirsiyin. Dimusi rani, kara aposel inkamkin. ⁵ Mi yipiki Biyyan Inkam Komii siir siyu iir napiyim wigim, krɪma simiir mi onkwonaei yio ini mi owin mi krɪma wi simaka niki amyokiyokiyim iki aposel kam nhirim simiir hiriinan iki Biyyan Inkam Komii siir nomousisimim simiir hiriinan mi Pita siya, aniya? Mi ini mi owin kara naeyam kariir mi aiiiram mi sri? ⁶ Mi Banabas mi kara krɪra krɪrar ti mirii nonkworinu kripkai nae sainamin mi nae imiir naeyamin

kririirgi kririir umir imiirarar ti krinmai, aniya? ⁷ Mi kamim yaii naniyan inkam nwowiyim sima nae minim simar bi kigriraonaekim. Mi inkamin numiran sasaeiy ninkiniyin mi inkam nhrkim siirin ha pi boinkin, wari dimin taeminim kira ninkikinim simiirin wi kira nae rani. Iikamim wi sibsib kigrirao rani, simiirin iikam nhrkim boini hanin, kima wi simiir mwii imiir kwiyae rani. Niingaka. Mi krira kimiiramim naeyam srii wi wadieyar mi owi, aniya?

⁸ Tiki yayim yim inkami kwoinarar bi priinaingwo boinkikim. Niingaka. Siyu komiyyin biya Adi Komii siya hauugiyin Mosesni, yio iriipi hiriinanar mi boinkikin, ti diminim yim kaimwowaigim. ⁹ Mi bidi bidiniyarin Moses siya yayim Yokwo Komuniyin hanina winboinkikin, bulmakauin witnid nokwobrombropiyin siir yai aiirin wi uridni kipi kogripikou mi hiriinan tiri, siya wi ti witnid imiir nae rani. Niingaka. Adi Komii siya bulmakau imiiram bi naingwokin iya siya ti yayim Moses siir boinmimauuwim. ¹⁰ Niingaka, siya ti yayim minam winkikim iikam krimiir whinkisiis haiginiuam bulmakauni hanin. Moses siya ti yayim minam winkikim, krima ti yai imiir ninokninkinim. Mi inkamin yipiki nu hainopin mi inkamin yipiki sasaeiyim wai nwowim simiir ningugu haiyin, sowa nwisairarin wi umir kinar haiswowi ta miya sowa mriiya sairsiyin. ¹¹ Mi krima Adi Komii siir yayia kimiir biidyar iki boinmimauum ya ini naenan ywowa kimiir mhaiyim saeyar kinu haiginiuwi. Mi hiriirankiniuwi mi tari kima wi nae krimiir hauu rani, krimiir piu aairsi, aniya? ¹² Mi iki iikam nhrim yipiki kimiir whinkisiisiiyim, sima naeyim kimiir warauranki mi haii, simiir piu sair kirie haiginiuam mi ti hiriinan siyiuin yio ini wadieki wadieyar mi owin, krima kimiir biyan inkamim nae mi haiyim. Mi biyar nwoyokiyokinaniyin mi tariinanar yadigiyin, krima iikam kimiir waraurankin dimin sim whir bi swoki haimiminkim. Krima inkam paeprikabnan nwokin mi krima mhiigar mi aokim. Mi krima kimiir kwoin imiirin wi hiriinan sairsii nikipitmai rani. Mi krima hiriinan tiri, wim wi Jisis Kraiis siir yai aiir wakae rani. ¹³ Kima ta yai aiir daingwoki, Isrel simiir pris inkamim yipiki omaka Adi Komii siir ing hainaniya sair mriiyim, sima simiirin pa mi boinki, sima naeyam ti nae nhrim ti iikam ima hainaniyim ta omaka aiir Adi Komii siiram. Mi ti pris inkamim ti diminim ti kam ima haigingigim haiya nae haiginiya sair, sima simiirin pa haii mipa ninkin imiyyae Adi Komii siir mi haimiyyim pi simar swoki aei. ¹⁴ Mi ti hiriinan siyiu kaimwoin Biyan Inkam Komiiyin yio iriipi hiriinanar mi boinkin. Ti iikamim yipiki Kraiis siir yaiwin kibiya sair boinmimauum, yim sima nae digworaekwo minim wi iikamim yai sima boinmimauum simiir hiranki haii simiir piu aiir kirie haiginiuam.

¹⁵ Mi ti hiriinan siyiuin kariirin ini wadie siya ywowin kimiir aposel inkamin siya sriiyamin kimiir. Mi biyarin kara kimiiram bi kaugin diminamin mi tariinanin kara ta yokwowa kimiiramim hiriinanar bi winboinkikin, kima kariir kigriraowim. Mi kara mhiigi nao kingiin nwokiswo mi kara kimiiramim pi naeyam dimuim mi sriigi. Niingaka. Kara pi boriisopi dimin whirin inkam nwirni inanki haiyim. Mi kara dimin haii mi kara wi ha boin tani kara Kraiis siir yaiwin kibiya sair boinmimauum mi umir bi haigin. Niingaka. ¹⁶ Mi kara maigimaigra kanakana bi nwonakin Kraiis siir yai win kibiya sair boinmimauumim. Niingaka. Kariirin Biyan Inkam Komii siyar nimbingikin ta sair tiramin. Mi kara simiir boinmimauu karam nwokiswo mi kariir kwoinin kanakanarin wi io prasee di ywowi. Mi kara ta yayia Biyan Inkam Komii siya boinkiya kariir ya wi digiumii pi haimriiyugigin. ¹⁷ Mi kariir kwoinaigra priinaingwo tirkiswo ta miya Kraiis siir yaiwin kibiya sair boinmimauuwiya mi kara wi umir digworaekwo ta mi aairsiyar pi mi haiyin. Mi ya tariigina ya kariir kwoinaigri bi priinaingwo

tirka. Nɔ̀ngaka. Adi Komii siyar nɔ̀mbingɔ̀n kariirin ta mi aiir mɔ̀riiyamin. Mi hiriinankɔ̀niwu mi kara wi umir, digworaekwo nae min hai rani, ta mi aiirsiyin. ¹⁸ Mi hiriinan tirkiswo mi kara wi piki hinɔ̀n umirin si pi haiyin ta miya kara mɔ̀riiya saiirsiyin, ha? Kara wi ti si pi haiyin. Mi iya kara Kraiis siir yaiwin kibiya iikam imiir boinmimauwu mi kara simiiramin wi nae umir minam sri rani. Nɔ̀ngaka. Mi sima Adi Komii siir yaiya hinda whisariiyar priihai. Mi ti hiriinan siyiun ti maingimainga kara nwowin, ya tariigina ya kariir umir aeya.

¹⁹ Kara inkam nwirni aowa bi nwokin mi kara ini iikamim simiir whisarii mi priimriiyam inkam ywowin. Mi kara iikam whiekakim simiir kwoinim wi digar piyamisi owin Jisis Kraiis siiram kiyaiiyim, siiram naingwo tibmii kinim. ²⁰ Mi iya kara Isrel simiir iikamim simaka nwowiyin, kara pi Isrel simiir siyu imiirar mi api mi Moses siir siyu komii ikin. Mi ta hiriinan saiirsiyairga kara iikamim simiir kwoinim saiirsiyar kiyaii, sima Jisis Kraiis siiram naingwo tibmii kinim. Mi hiriinankɔ̀niwu mi ti Moses siir siyiun siya boinkiyin kariir, yo wi nwo rani, kariir kou. Mi ti iiyim kara nwowin hir kara simiirar mi apkim mi ta hiriinan saiirsiyairga kara simiir kwoinim saiirsiyar kiyaiin. Mi wi Moses siir siyu komiini yayim wi sima nwo rani, simiir kouin. Mi sima wi Kraiis siir yaiwin kibiya saiiram nanmiinankini.

²¹ Mi kara Moses siir siyu komiyyin siirin naingwo owouu rani. Mi siirin digumii bi haimriiyugin. Nɔ̀ngaka. Mi kara tariinanin ini Kraiis siir yai imiir wakaeyokna apin. Mi iya kara iki iikam nhirim yipiki Mosesni yayim sim wakaeyokna ap karamae nwowiyim simaka nwowiyim, kara Moses siir yai imiir bi napikin. Kara ti hiriinan siyiun minam tirkin, kara wi iki iikamim simiir kwoin imiir niki kiyaiyim Jisis Kraiis siiram naingwo tibmiikinin. Mi ti hiriinan kara tirin, kara Adi Komii siir siyu iir bi taouugakin, kara Jisis Kraiis siir siyu iir napkin. ²² Mi iya kara iikamim yipiki naingwo tibmii kirie nwo karam nwowiyim Jisis Kraiis siiram, simaka nwowiyim mi kara diminin maingimainga sima nwo karamae nwowiyin kanaka, siir bi tirikin. Nɔ̀ngaka kara diminin sima naingwowyin hinɔ̀n yo ini ywowin kara siirarar tirikin. Mi hiriinan saiirsika, kara simiir kwoin imiirin asi kiyaii kirie nwowamin, Jisis Kraiis siiram naingwo tibmii kinamin. Mi inokinokin kara iki iikamim hinda tindanim simaka nwowiyim, kara diminin iki sima naingwowyin hinɔ̀n yo wadiekin, kara siirarar napikin. Mi ta hiriinam saiirsika, kara simiir kwoin imiirin hiriinansi kiyaiin Jisis Kraiis siiram naingwo tibmii kinim.

²³ Mi kara inok inokin hiriinan ta saiirsi tirkin Kraiis siir yaiwin kibiya saiir hainanamin. Mi Adi Komii siya kariirin wi hiriinan saiirsi hainan prapraskii kariirin mi iki iikam nhir ikin. ²⁴ Kima ta saiir daingwoki. Iikam whiekakim iki ninkikin iwitiyim sima biikinar bi nwoswowikim. Nɔ̀ngaka. Nwirkinwiruairgin pi bi iwit okwoiu. Mi ti inkamin bi niwit okwowin diminin pi sasar haiyiskii. Mi ti hiriinan siyiun, ti iikamim yipiki ninkikin iwitiyim kima Kraiis siir yai aiiram hiriinan sibgu wakaeyokna api mi kima dimin miyikin Adi Komii siya wi hiriinan saiirsi hauwu. ²⁵ Mi iikam whiekakim yipiki ninkikin iwitam naingwowyim, dimin haiyim, sima inokininokin nhami nhami bi niwitikim mi simiir pua kirie saiirsiyar nwowi. Sima ti hiriinan mansi tiri, sima wi iki iikam nhirim simiir nwoki iwit haiburim mi wi diminin Adi Komii siya hauwu iikamim bi nwowim simiir wi siir nwoki haiyim. Krima dimin komii komii imiirarar tir Adi Komii siiram wakaeyokna apin mi krima wi siir dimin miyik miyik imiir nwoki haiyim. Yim sima ti diminin ti kamim ninkikin iwitiyim bi nwowiyim sima haiyim wi simiir hiriinan biye nwo rani. Nɔ̀ngaka. Yim sima wadieki wadie imairgim mi wi hiriyyar nwoyokiyokiikaeyami. ²⁶ Kara ti inkamin yipiki hinda tinda niyaeyimyok kaowiyin siir hiriinan bi ninkikin iwitikin.

Nñngaka. Kara ini inkamın yipiki maeyaua niwit okwowiya saiirgisaiiramar nanmainonkwowiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi ti hiriinan siyiuin kara inokinokin Adi Komii siir mi aiir asi miriinanai. Mi inkamın yipiki yai niniyın siya siir ina hinda bi priitio priitowika. Nñngaka. Mi ti hiriinan siyiuin, ta Adi Komii siir miya ta kara miriyya ya hinda bi mi priimiri priimiriiga. Nñngaka. ²⁷ Kara kariir piu aiirar kirie haiginuanaeikin karar kigriraowamin mi saeya wi kariir kwoin iirrarar nwoke wakaeyokna apim. Kara ti hiriinanın minam tiri, mhoyiya kara Adi Komii siir yai aiir boinimauuwi mi siya kariirin wi hiriinan boin tani, kara inkam paii rani mi kara siir dimin miyik miyikim wi simiir hai rani. Iriig.

10

Kima, kimasiyar mintiraona kima wi dimin biye kipi tir

¹ Ti kariir nomiiyauim kara ha naingwowi kima ina sibgu inokninkinim siyiuin Adi Komii siya tirin krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir. Mi ta iya krimiir yidiwi wanwiyaeyim sima Moses siir wakaeyokna apnamim niimau mi eki miya hiriir mi taka iya Adi Komii siya wau mirsima saiir yikropki simiir siyiu iir nisiimauu apnamam. Mi taka iya siya simiirin biidiyar mi whinkinsiis haiginuun. Mi iikamim sima ini whii komiyya pariidan dapiya ini saiirar mi iyapidnadamim mi simiir nwariki bi swoki aomin aominkan.

² Mi diminin krimiir yidiwi wanwiyaeyim sima tirin, iya simiirin waumir sima saeya kiiki ikoua sima kigna apam mi iya sima whii komii kwira pariidan nikiuwiya sae mi iyapidama, yim tiki digworaekwo hiriinanım, yim iikam imiir nisiimauugim sima Moses siirrarar wakaeyokna ap iskiyım. Mi sima ini siirrarar mi wakaeyokna apim iikamim yipiki baptaisim simiir hiriinan yipiki hinina nisiimauuim sima Biyan Inkam Komii Kraiis siirgim mi simiirin ini siyar kigirkakim. ³ Mi iya sima niimau boskwonau hir nwoa, sima naeyin mana nikiuwiyyin siir naekim, yipiki Adi Komii siya hauugiyim simiir siir hirankin. Mi tiriugin simiirin siya whinkinsiis haiginuugin simiir naingwo tibmiyya kirie nwowam. ⁴ Mi sima opa yipiki Adi Komii siya hauugiya simiir saiirar mi kwiya. Mi tariigina simiirin saeya kinsiis haiginuugin mi simiir naingwo tibmiyya komiigi komii asi nwokika. Mi ta opa sima kwiyaeya, ya siya komiyya saiir hiranki nitka. Mi ta siya komiyya ya aknainan Kraiis siir nisiimauuga simiir kwoin iir kinsiis haiginuam ta opa sima kwiyaeya simiir piu aiir kinsiis haiginuam saiir hiriinan. ⁵ Mi Adi Komii siya simiirin ti hiriinan siyiu kaimwoin siir asi whinkinsiis haiginuugin, Adi Komii siya maigimaigra iikam hoimgakim bi nwokin mi ta hiriinan saiirsika siya hiriinan asi tirkin mi Adi Komii siya iikam imiirin hiriinan saiirsika nisomsom aokao digiyam tirkin. Mi simiir piuis biyeyim niimau hinda tinda digar asi nwokikim.

⁶ Adi Komii siya ti hiriinan diminin minam tirkin, krimiir nisiimauugin krıma wi iki dimin biye hiriinanım sima tirim wi simiiram naingwowisi, simiir tiram. ⁷ Krıma uruwai siyaowaini inig kipi hainan, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir iikam nhir ima tira saiir hiriinan. Mi ti Adi Komii siir yayim biya Moses siya winkyiyim Yokwo Komii saiir yim hinina win boinkikim. ⁸ Mi iikam krıma ti hiriinan siyiu biyeyin hi sima priininae priininaeyin siir kipi tir, biyan iikam nhirim sima tirim simiir hiriinan. Mi Adi Komii siir kwoinin paenan ha nuugiyin simiiram mi siya simiir iikam nhirim ina yisomsom aokaokiyim. Mi 23,000 nim yim iikwiruwa saiirar mi kwaonam. ⁹ Krıma Biyan Inkam Komii siir kwoin iir kipi kiyai, io krıma nwowam, biyan iikam nhirim sima tirim simiir hiriinan. Mi Adi Komii siya io simaka ha nwowin mi siya mipugim ina yikropkiyım mi simiirin ini sima piyaokaokiyım. ¹⁰ Krıma Adi Komii saika kipi ninkanwaowarkai boin, biyan

iikamim simiir nhir ima tira saair hariinan. Mi sima diminam ha boinanaeyim mi Adi Komii siya siir paekwosimin siir yikropki mi siya ha nitin mi simiirin siya yisomsom aokaoki.

¹¹ Mi ti digworaekwowim ti krimiir yidiwi wanwiyae imiir tirim yim iya sima niimau boskwoki boskwonau hir nwowa ha tirkim. Mi ti digworaekwowim Moses siya winkiyim Adi Komii siir Yokwo Komii aair, yim krimiir nusiimauugim krima wi simiir hariinan kipi tir. Sima ti iikamim ti tariinan nwowim krimiir nusiimauugim, iya Kraisi siya swoki itana ini kingiin nwowa. Mi krima krimasiyar mintiraona krima wi dimin biyie kipi swoki tirimim biya krimiir yidiwi wanwiyae yim sima tirim simiir hariinan.

¹² Yim tiriiginim yim ini ti sima tirim ini simiir hariinanar mi imbiyamim mi wim kima iikamim yipiki ha naingwowim wim kima kiriekim mi kima Kraisi siir siyu iir napim ini kimiir yidiwi wanwiyae yim simiir haiburim. Mi kima kimasiyar mintiraona kimiir kwoinim iki iikam nhirim sima kiyaii mi kima wi siyu biyie tiri. ¹³ Mi kima wi hinina kipi naingwo, ti digworaekwowim kimiir kwoin imiir kiyaii, kimiir nikpitmayam mi tiki hariinan diminin iki iikamim, iki hinda tinda nwowim simiirin ini iripi hariinanar mi tirin. Yim sima yaeya rani. Nnigaka. Adi Komii siya wadiekin, kimiirin wi siyar whinkinsiis. Mi siya iki dimin bibiyeyim wi simiir kigninkinki rani, kimiir kwoin imiir nipiyaokiyam mi kimiirin wi sima nikpitmai rani. Kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwu ti hariinan dimin biyeyim ti kimiir kwoin imiir kiyaiyam tiri yim simiirsi nokworinim.

¹⁴ Ti kariir nomiiyau kingi kanim, kima uruwai siyaowai simiirsiiyin aru dwo wim wi simiir inig imiir wara pi hainanisi. Dimusi rani, kimiirin wi Adi Komii siyar whinkinsiis haiginiui mi wi siyar kigriarowi. ¹⁵ Kara ti yayim iikamim yipiki ninokninkin miyikakim kimiiram boinkikin mi kima ti yayim ti kara boinkiyim simiir ti aingwoki mi simiir ti sibgu hid. ¹⁶ Mi iya krima kumuniyin opa mobin siir nwokaiiya nhow sairam kwisboiniyim mi krima iki saair kwiyae yim mi krima hinina nusiimauuwu, krima mi Kraisi siya krima ini nwiruwar ywowskiyim mi ini kwoin whiruwar mi okiyim ta siir nhie aairamim biyar naokiniinama mi bretin krima niinibimbir aeyin yio min mi isiimauugin krima mi Kraisi siya krima, ini kwoin whiruwar ywowyim ta siir piua biyar naowa yipiki paeyin hiiiniyar ninoninkin saika ninkin irinugiyin. ¹⁷ Mi iikam whiekakim krima kasa rani mi krima ini bret haruan siirrarar yaeyim. Mi bret haruan krima naeyin yio tiriiginin yio min nusiimauugin krima whiekakarim ini Kraisi siir piu kwiruwa sairrarar yinkiamasuim.

¹⁸ Kima Isrel simiir iikamim simiir daingwoki mi iikamim yipikki ti nae imiir naeyim biya priskim sim haiginim hiya naemin dimin haiginiya Adi Komii siiram, yi tiriiginim yim min nusiimauugin sima mi Adi Komii siya, sima ini kwoin whiruwar ywoki yim ta hiya nae min haigin inkin imiiaeya saikan. ¹⁹ Mi ta yayia kara boinkiya kimiir ya ta saeya, nae minim mi wraisu min ikim yipiki sima ninkin imiiaeyim niksise uruwai siyaowaini mi ti naeyim yim dimin komiigim, iyie? Uruwai siyaowai sima ywo dimin komiiyin? Nnigaka. Yim naeyim yim nae imairgin. Mi yim ti uruwai siyaowai yim, yim tidiyu min imairgin. ²⁰ Mi iikamim yipiki ti dimin taemin imiir nap karamae nwoiyim mi Adi Komii siir naeyim siir ninkin imiiaeyim hini sima nio haiginiyim, yim sima simiirin pi uruwai siyaowaini swoki inkin imiiaei pi Adi Komii siir ninkin imiiaeyim rani. Nnigaka. Mi kara pi borisopi kima ti dimin hariinanim uruwai siyaowaini ninkin imiiaeyim simiir naeyim. Mi kima ti hariinan dimin imiir tiri, yi tiriiginim yi min nusiimauugin kima mi uruwai siyaowai sima, wim ini iripar yinkiamasuim mi ini kwoin whiruwar ywowyim. ²¹ Mi kima Biyan Inkam Komii siir op

mobin wi siir kwiyae rani, kima uruwai siyaowaini op mobin siir kwiyaei. Kima wi hiriinan tir tani. Niingaka. Mi kima naeyim Biyan Inkam Komii siir huya saiiir haiginiyim siir ninkin imiiaeyam wi simiir nae rani, kima ti naeyim uruwai siyaowaini ninkin imiiaeyim simiir naei: Kima wi hiriinan kipi tir. Niingaka. ²² Mi kima hiriinan tiri, wim wi Biyan Inkam Komii siir kiyopsibgi haiginiuwu mi siya wi io kimakar nwowi mi kimiirin wi siya pi toin. Siyairgin kirie komiigakin mi nim krima ini nunga ywowim. Mi siya kimiir tiowi mi kima wi siir nikwowaisii rani. Niingaka.

²³ Wim kima ti digworaekwo imiirin hiniina boinkim, ti digworaekwowim krima tiriyim yim wadieyairgin. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, ti digworaekwo hiriinanim, yim wi kimiir whinkinsiis haiginiu rani, Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apim. Sima wi kimiir kwoin imiir kirie haiginiu rani, Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apim simiir nhirim sima simairgin mi kima, ti kima tirim simiiram daingwoki. ²⁴ Kima wi kimamar kipi naingwona mi kima wi iki iikam nhirim simiir whinkinsiisam daingwo.

²⁵ Mi kima wi kipi nidid wraisuim maket haiginiyim simiir sainsiyin mi simiirin hiniina kipi mi srii, ti wraisu biya uruwai siyaowaini ninkin imiiaeyam mi kimiir kwoinim wi hiriinan naingwoiyoyok karamae saiiirs nwowi. ²⁶ Mi yayim yipiki Adi Komii siir Yokwo Komii aiir wankiyim bidi bidiniyar yim hiniina win boinkikim, ti nuin yo Biyan Inkam Komiiyin siirgin mi digworaekwowim siir mi owim iriipi hiriinan siir. Mi krima ina ninokninkinim mi krima digworaekwo whiekakim simiirin wa naei.

²⁷ Mi iikam nhirim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwowiyim, sima kiiiram boinkii, simiir omaka hiriir namam nae simaka naeyam. Mi kima ti naeyim sima hauuwi kimiir, simiirsiiyin wi hiniina kipi naingwo, tiki naeyim inkamki bidi yamisi inkin imiiaeyim, iyie? Kima hindara wakaemumu ae. Mi kima hiriinan tiri mi kima wi iripa nwoki ongwomamair aeyim ²⁸ Mi kima ti inkam inaka nidwowi mi siya kimiirin ha boini, tiki naeyim biya iikamkim sim niki inkin imiiaeyim uruwai siyaowaini sima. Mi kima ti nae imiirin wi kipi nae wim wi inkamim kimiir nokmwim aeyin wi siir kwoin iir pi kinsiis haiginiuwisi. ²⁹ Kara siir kwoin iir boini, kimiir iir boin tani ti diminim siya niki boinmauim simiir kipi nae. Mi kima hiniina naingwowi, krima ti nae imiir nae karamae dimusi nwowi mi tari yi mnsika, iki iikam nhirim yim Kraiis siir yai imiir bi sibgu wakaeyokna apikim, aniya? ³⁰ Mi kara nhwo Adi Komii siiram kwisboinkiyim mpa mi boin wadiekii. Dimusi rani, ti naeyim kara naeyanim simiirsika. Mi iikam sima hiniina dimusi boinkim kara siyiu miyikanan bi tirkin ti dimin taeminim kara naeyim simiirin, ha?

³¹ Mi kara kimiirin ta saiiirin pi hiniina boini, ti naeyim kima naeyim mi opa kima mi kwiyaeia mi wraisu minim kima naeyim mi dimin taeminim kima mi tir ikim, kima simiir tiri mi ti iikamim yim Adi Komii siir inig iir hainanprapraskii. Dimusi rani, ti simiirsika. ³² Mi kima wi ti dimin hiriinanim simiir kipi tir. Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim mi iikamim Adi Komii siir isid nwowim wi simiir kiyopsibgi haiginiu rani, siyiu biyie tiramim. Niingaka. ³³ Yim ti dimin taemin hiriinanim ti kara boinkiyim kimiir, yim kariir kwoinkar naingwo boinkikim. Kara ti dimin taeminim minam tirkikim iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwim. Kara ti diminim karamar bi tirkin, kariirar swoki whinkinsiis haiginiuwim. Kara ti dimin taeminim minam tirkin, iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwim. Mi simiirin wi Adi Komii siya nwoki anmaiwarkainam simiir dimin biyeyim simiir hirankin ti sima tirim. Iriig.

11

¹ Kima ti dimin taeminim kara tiriyim simiir kigna ap, ti kara mi kigna apiyim dimin taeminim Kraisiya mi tirim simiir sair hiriinan.

Wigim simiir mwo imiir kaigrisu idwokaiiyim, Adi Komii siir inig hainaniya omaka sair simiir boinka

² Kara kimiirin dimusi bi hainanprapraskikin, kima ti dimin taeminim kara boinmimauuim inokinok simiir wakaeyokna tirkim. ³ Kara ha naingwowi kima ti yayim kara boinim simiir dinokninkin Jisis Kraisiyaingin kamim simiir kougikou nwowin mi kamim yim ini simiir wigim simiir kou ywowim mi Adi Komiiyin yio ini Jisis Kraisiya sair kou ywowin. ⁴ Mi ta hiriinan sairsika mi inkamin omaka Adi Komii siir inig hainaniya sair hiriir nami mi siya pagra sair mwo nwowa sair kibwaehai karamae nwowi mi siya Adi siir yayia hiriinankar boinmimauuwi, yio ti hiriinan siyiuin yio Jisis Kraisiya sair kiyopsibgi haiginuwi. ⁵ Mi wigim simiir mwowim dimin taemin nitimwaniu karamae nwowi mi sama Adi Komii siir yayia ha boinmimauuwi omaka siir inig hainaniya sair hir, yi ti hiriinan siyiuin yi sair kam iirar swoki kiyopsibgi haiginuwi. Mi saeya hiriinan naingwo karamae nwowi mi saeya wi wiga yipikki sair kan aair piriyaao iuguskiya mi nididgak ha nwowiya wi sair hiriinan nwowi. ⁶ Mi wigim simiir mwowim dimin taemin nitimwaniu karamae nwowi mi sair kam sair kan aair piriyaokii mi yi ti hiriinan siyiuin yi sair nisiimauuwi hiniin, saeya siyiuin miyiknan bi napika. Niingaka. Yi wi hiriinan tir tani. Mi wigim dimin taemin simiir mwo imiir nitimwaniu, yim sama wi nididgak nwo rani. ⁷ Mi kamim iya sama Adi Komii siir yayi aair boinmimauuwiyim mi iya sama nhwo Adi Komii siiram mi kwisboiniyim, simiir mwowim dimin taemin kipi nitimwaniu. Dimusi rani, kamim yim Adi Komii sair kirieya mi siir dimin kirie komii komiiyim paenan niyaeiyim mi digworaekwo whiekak ikim simiir sibgu kigirkakikim. Mi yim wigim. Niingaka. Yim sama simiir kamim simiir kirieya mi simiir dimin miyik miyikim paenan niyaeiyim mi simiir inig komii ikim, yim simiir nisiimauuwi. ⁸ Adi Komii siya Adam sair pua Iv sair pua sair hiranki bi haiga mi siya ha bi nonkwokwokin. Niingaka. Adi Komii siya Iv sair piu aairin diminin Adam sair piu hiranki haiyin sair nonkwokwokin. ⁹ Adi Komii siya Adam sairin Iv sair whindiriraeraram bi nonkwokwokin Adi Komii siya wiga Iv dapiya sair nonkwokwokin Adam sair whindiriraeraram. ¹⁰ Mi ti hiriinanin yi ini mi owin wig sama mi itimwaniuwiyim dimin taemin simiir mwo imiir. Yi ti hiriinanin yio min nisiimauugin, wig imiirin ini kam imar kigirkakim. Mi simiirin ini simar kigriraonamim iya sama omaka Adi Komii sair inig hainaniya sair namiyim. Sama wi ti hiriinan dimin iir tir. Dimusi rani, Adi Komii sair paekwosimin ini simiir kigin. ¹¹ Wigim yim simiir kamim simiir aowar tumi o. Mi nim krima iikamim yipiki Biyan Inkam Komii sair, nim krima ini nwirow ywowiskiyim. Mi irni nwiiriyin ha timi inan whinkinsiis ankinsiis wadie sibgu nwowamin. ¹² Krima irni nwiirni dinan whinkinsiishaiginu, wadie sibgu owamin. Dimusi rani, bidi bidiniyarin, Adi Komii siya bigi biyan wiga sairin inkamin Adam nikiuwiyim sair piu hiranki haiyin diminin sair nonkwokwokin. Mi hirankar nitiyokiyoikiinaninyim mi ini tariinanar yadigniyin, wig sama kam krimiir asi naokinae. Mi ta hiriinan sairsika krima irni nwiiriyam asi naingwowi. Mi iikamim mi digworaekwomim ti nu iir nwowim yim Adi Komii siyar nonkwokwokin.

¹³ Mi kima ti dimin imiir daingwoki mi simiir hidgi. Mi wigim dimin taeminim Adi Komii siiram kwisboinkii mi sama simiir mwowim dimin taemin nitimwaniu karamae nwowi mi ti hiriinanin yio wadiekin, iyie? Mi yik rani? Yio miyik rani, ini biyie ywowin. ¹⁴ Mi krima tariinanin ta

saiir ti naingwoki mi inkam nwarin siir kana priei nwowi wigmi kanim simiir hiriinan, siya wi nidid prasee kipi kin. Dimusi rani, ta saiirsika. ¹⁵ Mi yim wigim yim ta saiirsiyin nididgak bi nwowokim. Dimusi rani, ta kan hiriinana simiirin Adi Komii siyar hauugin simiir mwo imiir higrinuam. ¹⁶ Mi iikamim ti hiriinan diminin simiiris ninkinwaowarki boinam naingwowi mi kara simiirin pi hiniina boini, aposel kam krima iikam imiirin wi dimin whir kigna apam kipi swoki kiwaki mi kara ti hiriinansi boinkikin. Iriig.

Mi om Korin hiran iikamim sima simar tirbunakim kumuniyin aiirsiyin

¹⁷ Mi tariinanin kara iikam kimiirin pi haigin idwoki rani, ti diminin kara kimiir boinkiyin siirsi. Dimusi rani, ti dimin biyeyim, kima tiriyim yim ini dimin miyik miyikim kima tirim, iripa kima haingiriyu owiya Adi Komii siir inig iir hainanam, ini saiir haibura. ¹⁸ Mi diminin biigi bi pi kara boinkii, yo hiniingin, kara iikam nhirim sima boina saiir wakaekin, kima Adi Komii siir inig iir hainanam namiyim, kima iripa bi sibgu owikim kima yapa yapae priyo priyo amikim. Mi kara ta yai aiir wakaekiyin mi kara simiir yai nhirim simiirin ini kaimwowar mi okiyin. ¹⁹ Mi ya ini kaimwokikaimwowar ywowa. Mi kima wi kimiir iikam nhirim wi simiir yayim wi simiir niinakrimkripkii mi ti iikamim yipiki ta yaimwokiayaimwo aiir sibgu apiyim yim wi idowiya simbi nimbini. ²⁰ Mi hiriinamki niuwi, kima iripa haingiriyu owi Adi Komii siir inig iir hainanam mi naeyim kima naei, yim Biyan Inkam Komii siir nae rani. Niingaka. ²¹ Mi kima nhirimiyam niki o karamae nwowi mi simiirin bi kima kimar hainami, kima kimar naeyamar mi hiriinanki niuwi ti iikamim yipiki mhoiia niti, yim wi mhuigar nini aoni. Mi tiriiginim yipiki bi namim naeyim yimbi kima kimar kwaeswonami mi kimiir mhiyim pi digi digar nwowi mi kima op minim pa kwiyae nanaei mpa kwiyae whaowaenami. ²² Mi kima kimiir omaka hiarar niki idwokai aenaniyim pa nopi, ha? Kima omakakairgim mi kima hiarar pi yidwokai aeyin mi kima hiriinan tir tani. Niingaka. Kima omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir nitiyim mi kima pi Adi Komii siir isidin simiir iikamim pi simiir nanokou kao rani. Kima ha naingwowi, yim sima ini kimiir inkam biyenan ywowim mi dimin taeminim yimbi kima kimar kwaeswonami. Mi kima ti iikam paeprikab hiriinanin simiir kiyopsibi haiginuwi ti dimin hiriinanin kima tirkiyin. Mi kima panina naingwowi, kara kimiirin ti dimin imiirin wi panina ti boin, ha? Mi kara kimiir ti hainanprapraski. Mi ti tari ti simiirsika, aniya? Niingaka.

²³ Mi yayia kara boinkiya kimiir ya kara Biyan Inkam Komii siir hiranki haiga. Ta yayia ya hiniinga, Judas siya Biyan Inkam Komii Jisis siirin wir niyaka napwougin mi siirin kimidiniya sau omomin siir in yonkwoki, taka niyaka Biyan Inkam Komii siya bret iir haiya saiir. ²⁴ Mi siya ti bret iir haiyin mi ina boin wadiekiyin Adi Komii siir. Dimusi rani, siirin siya hauugin. Mi siya bretin ha niniimbargiyin mi siya siir kigna mriiyim kamim simiirin hiniina boinki, tiki diminin yo kariir pu aiir nikrigin. Kara naowi, kara wi iikam kimiir whinkinsiis haiginuwi mi mhoiia kima wi ti kara tirin, wi hiriinanar niki tiriyokiyokiyim. Mi ti tariinan kara tirin, kara min nisiimauugin, kima wi kariiram nwoki aingwokiyim, ti diminin kara tirim kimiir simiiram. ²⁵ Bretin siya hauuwin simiir saiir hiriinan. Mi siya wain op mobin ha mi haiyin mi siya boinki, ta wain opa ti mob iir nwomaiya ya min nisiimauuga, Adi Komii siir yai win kibiya yipiki siya boinmimauuwa kimiir whinkinsiis haiginuam, ya saiir nisiimauugin. Mi tariigina kara wi minsi tirbwakainaei kariir nhieya saeya naokiinaiini saiirsika. ²⁶ Mi mhoiia kima ti bret iir naei mi ta wain opa mobnau tir nwomaiya saiir mi kwiyaei, ti siya tira saiir hiriinan, yo kima Kraisi siir nisiimauuwi siya iikam krimiir whinkinsiisam naokin. Mi wi siyar swoki itbudgiyim.

²⁷ Mi kimiir n̄h̄irim ti bret īir naeyim mi ta opa mob īir mi okaiya saiir mi kwiyaeim, yim min n̄isiimauugin dimin taeminim Biyan Inkam Komii ieya tirim simiir n̄isiimauugin. Mi kima ti dimin imiir naingwo omok karamae nwowi, kima tira saiir h̄iriinan mi Adi Komii siya wi ha boini, kima siyiu miyikanan bi tirkim. Mi kima wi ta Kraiis siir n̄h̄ieya mi siir piu aka, wi sowiir kiyopsibgi haiginuwi. ²⁸ Mi iikamim simiir kwoinim sibgu daingwo omok mi ti dimin biyeyim yim dinangrirmugi. Mi mhoiyya ti bretin sima naei mi ta opa sima mi kwiyaei, yo dimin komiiyin Biyan Inkam Komiiyin siya tirin siir n̄isiimauugin. ²⁹ Dimusika? Mi inkamin ta yaiya Biyan Inkam Komiiyin siir piu aiir boina saiir yai mwo aiir ninokn̄inkin karamae nwowi mi siya ti nae īirin ha naei mi ta op aiirin ha mi kwiyaei mi siya wi ha naingwowi, tiriuginin yio dimin bi nikrigin. Mi sima wi sima simar swoki igikiyaonaei Adi Komii siya simiir nonkwobumbunamin. ³⁰ Mi ti h̄iriinan siyiun kimiir iikam n̄h̄irim makinii mi sima kirie karamae ha nwowi mi kimiir iikam n̄h̄irim sima wa naonami. Dimusi rani, sima kimakar n̄inkin aekim ti bret īirin mi kimakar mi inkin kwiyaeim ta opa ti mob īir nwomaiya saiirin. Mi kima bi niki aingwo omokikim ti dimin h̄iriinanin kima tirin saiir h̄iriinan. ³¹ Mi kima Biyan Inkam Komii siir nae īir naeyam naingwowi mi biyin kima, kimiir kwoinin niki sibgu h̄idi mi Adi Komii siya kimiirin wi nonkwobumbun̄inkin tani. ³² Mi kr̄imiir Biyan Inkam Komiiyin siya kr̄imiir nonkwobumbun̄inkini siya minam naingwowi kr̄ima kr̄imiir dimin biyeyim simiirin digiumi haimriiyugig. Adi Komii siya ti h̄iriinan minam tiri, kr̄ima wi wadie nwoki owim mi mhoiyya kr̄ima wi ti iikamim yipiki ti nuan digworaekwowim simiir napiyim wi simaka nao rani. ³³ Mi ta h̄iriinan sairsika ti kariir nomiiyauwim kima iripa haingiriyu aei Biyan Inkam Komii siir nae imiir, kima wi iki iikam n̄h̄irim simuram tiki o sima nitam. Mi mhoiyya kima ti nae īir naei mi kima wa nwoki aingwokiyim ti diminin biyya siya tirin kr̄imiir siiram. ³⁴ Mi kimiir n̄h̄irkim mh̄ugi naowi mi kima biyin naeyim hapi kimiir omaka hira tiki aenani. Mi mhoiyya kira iki n̄h̄ir imaka wi haini wit mi iripa wi haini wini haingiriyu aeni, Biyan Inkam Komii siir nae imiir naeyamin. Mi Adi Komii siya wi io nwo karamae h̄iriinanki nwowi mi Kimiirin wi nonkwobunbun̄inkin tani, war̄i dimin biyeyim kima tirim simiirsiiyin. Kara boinkiyanim tariinan yim h̄iriinankim. Mi mhoiyya kara niti kimiir kigam mi kara kimiirin digworaekwo n̄h̄irim kima niki s̄rigiyim kariiram yim wi haini nini boini. Iriig.

12

Dimin kibi kibiyim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim kr̄imiir simiir boini

¹ Ti kariir nomiiyauwim kara ti yai imiirin minam naingwo winkikin kima ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim kr̄imiir simiir sibgu inokn̄inkinim. ² Kima ta saiir dinokn̄inkini, biyya kima Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakim. Kimiir kwoinim Setan siya kiyopiyaokiiyim mi kima kimiir kwoin īirar napkim mi kima uruwai siyaowaini inig asi hainankim. Mi tiriuginin kimiirin wi yaimin dimin wh̄ir di swoki boini. ³ Mi h̄iriinanki niuwi, kara ha naingwowi, kima dinokn̄inkin, iikamim sima h̄iina boini, Jisis siir ti kiyopsibgi haiginu! Mi Adi Komii siir naeyiun wi ti h̄iriinan iikam imaka nwo rani. Mi Adi Komii siir naeyiun iikamim simiir kwoinawu nwokai karamae nwowi mi sima wi h̄iriinan boin tani, Jisis Kraiis siya Biyan Inkam Komiiyin digworaekwo whiekak imiir kigirkakikin. N̄ingaka.

⁴ Adi Komii siir naeyiun kirie komii komii kasa bi hauugin iikam imiirin. Mi ta kirie h̄iriinana Adi Komii siir naeyiun siya siyar hauu iski, yaeya inkam nwir karamaeka. ⁵ Mi kr̄ima wi digar nwowi miipai miipaiyim

Jisis Kraisi siir kwoin iirarar naingwo mirii. Mi ti inkamin yipiki krimiir kigirkakiyin, siya siyairgin Adi Komii nwiuruwan. ⁶ Digworaekwo whiekakim Adi Komii siirim krima triiyim krima siir kirie aiarar tiri. Mi Adi Komii siya siyairgin iikamim simiir kwoin imiir kiyaiyin ti digworaekwowim sima tirim simiirsi. ⁷ Adi Komii siir naeyiun siir kirieya siya iikam whiekakim simiirin yapa yapar nusiisiimauuwikin. Mi krima simiirin harii hariinankina bi kigikim. Mi krima simiirin minam tirkim, krima wi iki iikam nhirim Adi Komii siir piugana saairim wi simiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim. ⁸ Adi Komii siya iikam nhirim yim sima dimin hauuwikim mi nhirim yim sima diminin. Adi Komii siir naeyiun iikam kimiir kwoinim siyar kiyaii. Mi kimiirin siyar sibgu inokninkin haiginiuwi Adi Komii siir yai miyik miyikim simiir ninokninkinim. Adi Komii siir naeyiun sasaigin iki iikam nhirim simiir kiyaiyin. Mi simiirin pi siyar mi isiimauuwi Adi Komii siir dimin taemin imiirin. Mi sima Adi Komii siir yaimwokiayaimwo aairin pi iki iikam nhirim sim nini boinmimauu iuwi. ⁹ Adi Komii siir naeyiun sasaigin iikam nhirim kwoin kiyaiyin mi sima siir asi sibgu wakaeyoknaei. ¹⁰ Mi siya siir kirieya iki iikam nhirim simiir warar mi hauu mi sima dimin taeminim wi ti hariinan nwoki tirim. Mi iikam nhirim yim wi dimin kirie komii komiiyim biya inkamki tir karamae nwowim yim wi simiir mi tiri. Mi iikam nhirim yim wi dimin taeminim Adi Komii siirim yim wi simiir nanaakninkii haiginiuwi. Mi iikam nhirim yim wi dimin kibi kibiyim Adi Komii siir hiranki nitim mi dimin taeminim niksisaeyim uridyiu biyiini handanki mi iti yim wi simiir mi boinmimauuwi krimiirin. Mi iikam nhirim yim wi yaeya yaigin kwir mi boini yaigina biya sima ninokninkin karamae nwowa saair. Mi iikam nhirim yim wi ta yaiya saair ninkpit boinmimauuwan inkam mi owi iki iikam nhirim sim. ¹¹ Mi ti hariinan diminpai diminpaiyim yim Adi Komii siir naeyiun sasair hauuwi krimiirin. Siya siir kwoin iirar napikin mi simiirin pi siir kwoinkar mi prihidnonkwokwo hauugi iikam imiirin. Iriig.

Iikam whiekak krima Kraisi siir piua saair piu haimii haimiigim

¹² Krima ta saairin ina ninokninkinim krimiir piua kwiruwariga mi saair piu haimii haimiiyim kasa rani mi nim krima iikamim Kraisi siirim nim krima ini piunan ywowim. Krima kasa rani mi krima ini piu kwiruwar ywowiskiyim. ¹³ Krimiir iikam nhirim yim Judami piugana saairgin. Mi nhirim yim Grikmikim mi kimiir nhirim yim whisarii mi miriiyan iikamkim mi kimiir nhirim yim dimin whirki bi kinyiskaiigim. Mi nim krima ini nwiuruwar ywowiskiyim iya Adi Komii siir naeyiun ini hanin krimiir kwoinaw kwirii idwokaiyin. Mi krimiirin nwiuruwa nwowamin wi siya ninkiamasu haiginiuwi. Adi Komii siir naeyiun siya nikropkiyin siya ha nitin, siya kimidiniya ini hanin krimiir kwoin imiir yauni kwirii idwokaini. Mi krimiirin iripa siyar yinkiamasu haiginiu nwiuruwa nwowamin. ¹⁴ Krima ina ninokninkinim krimiir piuin kwiruwa rani. Niingaka. Sima hoingakaigim. ¹⁵ Mi inkam nwiri iga ha boini, kara ina rani mi hariinanki nuuwi mi kara wi ti inkamin siir piu haimii nwo rani. Mi siir iga hariinan boini, ya dimin komii rani, wi saair yai kipi wakae. Dimusi rani, ya ti inkamin siir piu haimiiga. ¹⁶ Mi inkam nwirni wiina ha boini, kara nhwona rani mi hariinanki nuuwi mi kara wi ti inkamin siir piu haimii nwo rani. Mi siir wiina hariinan boini, ya dimin komii rani, wi saair yai aair kipi wakae. Dimusi rani, ya saeya ini ti inkamin siir piu haimii ywowa. ¹⁷ Kara pi hinina boini, krimiir piu irkaka nhwona arar nonkwokowiswo mi krima dimin taeminim wi panina pi wakae omokin? Mi krimiir piu irkaka win arar nwokiswo mi krima dimin taeminim wi panin panina pi whakin? Nim wi dig di ywowi. ¹⁸ Adi Komii siya krimiir piu aairin piu haimii kwiruwar bi nonkwokowikin. Niingaka. Siya krimiir piu

haimii haimii imiir nonkwokwowin mi simiirin ini yapa yapa maeyaugakar ywowaiginiuwun, siyar naingwokiyin saiiir hariinan. ¹⁹ Mi krimiir piua saeya piu haimii kwiruwakiswo mi krimiir piua wi sibgu di yowi. Mi piugi piua ya wi papi pi yowin. ²⁰ Krimiir piuum sima piu haimii haimii kwiruwa rani, simiir piu haimii haimiyyim kasa rani. Mi krimiir piuum ini kwiruwar ywowskiyim.

²¹ Mi inkam nwirin siir nhwonan siir ina aiiirin wi hinina boin tani, krima kiriiram naingwo rani, krima, krima krimar mi owi ini mi owim. Mi ti hariinan siyuuin siir mwoin siir iga kwis owiirin wi hinina boin tani, kara kowiiram naingwo rani kara, kanakanar mi owi ini mi owin. Niingaka. ²² Krimiir piu haimii haimii nhirim krima ha naingwowi, yim dimin komii rani. Mi krimiir piuum ti hariinan piu haimii haimiyyim sima wara nwo karam nwowi mi krima wi kirie di yowwi. Niingaka. ²³ Mi krimiir piu haimii nhirim nididgak krima nwowiyim, krima simiirin inokinokin hiriyyar hagiprakainanaeikim dimin taemini. ²⁴ Mi krimiir piu haimii nhirim yim krima simiir bi hagiprakaiigim. Ti dimin hariinanim yim Adi Komii siya nonkwokwokikim mi piu haimii haimii nhirim krima naingwowyim hinin yim inigak rani, krima simiirin dimin miyyik imiirar higriniuwikim. Mi krima simiirin ha naingwowi, yim ini krimiir piu haimii haimii nhirim simiir haiburim. ²⁵ Adi Komii siya ti hariinan misi nonkwokwokikim, krima, krimiir. Piu imiirin wi haimii haimii pi nwowisi mi sima wi kwirni kwirniisi nwoki aingwoyimyokim. ²⁶ Mi krimiir igribin owinyaigi pikiiyim mi siya urur prasae bi swoki kinkiikim piu kwirkaka pi warar ninkin kimpipisugi ta siya mi kimpipisugiya saiiir hariinan yio ini krimiir isidin saikar yinkin owin. Mi inkam nwirki kimpipisuwi mi isid whirkakin yio wi warar mi inkin kimpipisu irkakii saikar. Mi ti hariinan siyuuin, inkam nwirin siya maingmairga nwowi mi nim krima wi maingmairga saikar mi inkin owi.

²⁷ Mi wim kima ti iikamim krimakar nwowim, nim krima ini Krais siir piua saiiir hariinan ywowim. Krima irira nwinira ini siir piu haimii haimiinan ywowim. ²⁸ Adi Komii siya siir iikam nhirim simiirin hinina nimbingin, hinina nwowam. Siya biyyin kam krimiir nimbingin siir aposel inkam nwowam. Mi krimiir mhoiyya siya kam nhirim simiir yimbini profet kam nwowam, yipiki Krais siir yai imiir ninomokninkin haiginiuwiyim. Mi ti simiir mhoiyya siya kam nhirim simiir yimbini, iikam nowomwarkaiyyuwiyim Adi Komii siir yaimwokiyyaimwo aiiir. Mi sima wi wadie nwoki owim mi wi Adi Komii siirgisiir siyiu iir nwoki sibgu apim. Mi siya nimbingiya simiir saiiir mhoiyyan, siya iikam nhirim simiir yimbini, dimin kirie komii komiyyim simiir tiram mi nhirim iikamim yipiki maki niyyim simiir ninimniskii ikim mi nhirim iikam nhirim sim whindiriraerari ikim siyupai siyupaiyyim sim mi nhirim iikam nhirim kigiriraowi ikim mi nhirim yagina biyya sima ninokninkin karamaeya saiiir ninomokninkin ikim. ²⁹ Mi tariinanin wi panina tiri? Mi kima hiriyyar naingwowi ti kam whiekakim wi aposel kam kinar nwowi? Mi kima hiriyyar mi aingwowi, ti kam whiekakim wi profet kam kinar nwowi? Mi kima hiriyyar mi aingwowi, ti kam whiekakim wi iikam nowomwarkaiyyuan inkam kinar nwowi Adi Komii siir yai aiiir? Mi kima hiriyyar mi aingwowi iikam whiekakim wi dimin kirie komii komii kinar mi tiri? ³⁰ Mi kima hiriyyar naingwowi iikam whiekakim wi iikamim makak makakim wi simiirar ninimniskii swowi? Mi kima hiriyyar naingwowi, krima whiekakim wi yaiginim biyya krima ninokninkin karamae nwowim wi simiirar ninomokninkin digi? Mi kima hiriyyar naingwowi, krima whiekakim wi yaiginim biyya sima ninkpit boin karamae nwowim wi simiirar ninkpit boin digi? Niingaka. Adi Komii siya iikam krimiirin yapiyapi dimin hauugin irni nwirni ninan whinkinsiisim.

³¹ Kara kimiir boinkii, kima ti dimin komii komiiyim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim iikam krimiir simiir dinokninkinki. Mi tapa kara kimiirin pi dimin kibi whirin iki dimin nhirim simiir haiburin pi siir boinkii, Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim krimiir, kima wakaeyokna apam. Iriig.

13

Iikamim irni nwirnyiam naingwowyim Krimiir yaiga

¹ Mi kara iikamim omom omomanim simiir yaigin imiir boini mi paekwosimi yaigin ikim mi kara nhirmiyam naingwokwo karam nwowi mi simiirin miyik sibgu tir karamae mi owi mi ti yai hiriinanim kara boinim yim wi naekak nwo rani. An wi inkamim ii whisarii priihain priihainiyin diminam hain karamae nwowiyin an wi siir hiriinan nwowi. ² Mi Adi Komii siir naeyiun kirie kariir hauuwim mi kara ti Adi Komii siir dimin iirin iikam imiirin wi hainingin boinimauuwi. Mi kara Adi Komii siir aowa aowan dimin taeminim simiir ninomokninkini mi kara ti dimin taeminim simiir yaimwokiyaimwo imiir mi inokninkini mi kariir naingwo tibmiiya kirie ha nwowi mi kara ti mhuu iir boinkii, siya hapi maeyau gwir namwoiuam, kira damki mi kara simiirin hiriinan boinkii namam mi kara iikam nhiram naingwokwo karam nwowi mi kara wi miyan inkam komii nwo rani. ³ Mi kara inokinokin kariir umirim nae naeya sainanaei iikam paeprikabim simiiram mi Kraisi siir yai win kibi aiir boinimauuwi mi inkam biyeyin krimiirin paeya ha nitoudnankaigii mi kara simiiram ha kiwakii mi krama paeki ha niuwaokaokii mi kara iikam nhirmiyam naingwokwo karam nwowi. Mi kariir mi kibiya ya wi naekak nwo rani mi sima wi kariir whinkinsis rani. Niingaka.

⁴ Mi krima iikam nhirmiyam naingwokwonanaei mi krima simiiramim wi io nwoisau rani. Mi krima iikam nhirmiyam naingwokwonanaei mi krima wi simiiram kigmair tani. Mi krima iikam nhirmiyam naingwokwonanaei mi krima wi krimiir inig imiir hainanprapas rani. Mi krima wi ha mi boin tani, kouwin ini krimar ywowin mi krima wi kramamar naingwona rani.

⁵ Mi krima iikam nhirmiyam naingwokwonanaei mi krima simiirin wi siyiu miyiki miyik iirar tani. Mi krima wi krimiir piu aairamar naingwona rani. Mi krima simiirin wi io aisiima niki osisau rani. Mi krima dimin biye biyeyim iikam nhirkim tirbumbuninkin haiginuwim krimiir wi simiir swoki aingwo rani. ⁶ Krima wi maingimaiga nwo rani, nhirkim dimin biye tiri. Mi sima krimiirin dimin miyikni tiri mi krima wi maingimaiga haini nwowi. ⁷ Mi dimin taemin biyeyim krimiir tiri, krima wi yaimin dimin nombobin tani, nim wi yai mikrimar nwowi. Mi inokinokin krima wi dimin miyikam ti aingwo, iki iikam nhirim simiiram. Krima wi nhami nhami kipi naingwo dimin miyik miyikim Adi Komii siya krimiir tiranim siiramim. Krima kirie hiriir dwoyokiyokii mi hiki ti dimin biye biyeyim krimiir nimbiniyim simiirar timi hai.

⁸ Mi ti kwoin hiriinanin iikam nhirmiyam krima naingwokwonanaeyin yio wi hiriirar nwoyokiyokii. Mi mhoiya ta ii aeya nimbini mi krima wi ii priei boinimauu rani, Adi Komii siir yai aiirin. Mi mhoiya ta ii aeya nimbini mi krima wi ii priei boin tani iki yaigin nhir imiirin. Mi ti dimin taeminim ti krima naingwowim hainin yim wi hiriirar nanyokiyokiyami, yim wa digii. ⁹ Mi tariinanin krima ti diminim simiirim sibgu aingwo rani, krima simiirin komii naingwo rani. Mi tariinanin krima ti Adi Komii siir dimin mwoki mwowim ini haini boinimauunanim ti digworaekwowim mhoiya nimbiamanim. ¹⁰ Mi mhoiya ti dimin taeminim digi dig nwowanim yim wi simbi nimbiamim. Mi ti diminim ti hindara nwoisaeeyim, ti krima

naingwowim hinin, yim dimin kibiki kibikim, yim ti digworaekwowim yim wa digiuguski.

¹¹ Mi iya kara yinisim sapisapar nwowa kara yinisim sapisapan boinkin. Mi inokninkin kara boiniyim, kara pa ninokninkini diminpai diminpaiyim ti yinisim sapisapim diminpai diminpai ninokninkiniyim simiir hiriinan. Dimusi rani, kariir kwoinin yinisim praigakni kwoinan nwokin. Mi tariinanin kara inakamae komii bidi yasae okiyin. Mi ti kwoin hiriinanin yinisim praigananin kara siir wara nonkwo rani. Yio ti hiriinan kwoinin, yio bidi digiyin. ¹² Mi tariinanin krima Adi Komii siir dimin taeminim hoimgak naingwo rani, ti iikamim yipiki simiir aknainim opnain iokaka saiir nonkwo kigiyim simiir hiriinan, digworaekwo whiekakim whauuriyanan bi nwokin. Mi mhoiya krima Adi Komii saika nwowi mi krima wi hain sibgu inokninkini, diminin Adi Komii siya naingwowyin kougi kou nwowin ta Adi Komii siya ninokninkina iikam whiekak krimiir saiir hiriinan. ¹³ Mi ta ti aairin, tiki siyiu whoimim yio wi hiriyyar niki okripkaii mi ti siyiuim yim hinangim, krimiir naingwo tibmiya ini Adi Komii siirgisiiramar naingwo hiriirua. Mi krimiir kwoin komiiyin ini ta nimbina Adi Komii siya nimbina ini saiiramar naingwo tibmii kin iskiya mi krima ini Adi Komii siya mi iikam ikim, ini simiiramar naingwokwo iskiyim. Mi ti dimin komii komii whoimim yim wi digi rani mi whirin yipikin kougi kou nwowin yio minkin, iikam nhirmiyam naingwokwonanae. Iriig.

14

Mi dimin miyik miyikim yipiki Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim krimiir yim ini iki dimin taemin nhirim simiir haiburim

¹ Mi iikam kima biikibiyyin iikam nhirmiyam daingwokwo. Yio tiriiginin kougi kowwin ini siya ywowin. Mi kima Adi Komii siiramin diminamin wi hiriyyar nwoki naingwokwokripkaiyim kimiir hauuwam siir naeyiun siir hirankin. Mi ta kirieya siya hauugiya ti diminim simiir boinmimauuam yim Adi Komii siya bidi yiisimauuim iikam imiir mi taka kirieya ini iki kirie nhirim simiir haibura. ² Mi ti iikamim yipiki yaiginpai yaiginpaiyim sim yayim sim boiniyim, yipiki sima ninokninkin karam nwowin, sima iki iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwam bi tirkim yio Adi Komii siirgin ti sima boinin. Mi iikamim wi ninokninkin tani ti yayim sima boini, simiir yaimwokiayaimwowim Mi Adi Komii siir naeyiun siya kirie ti iikam imiir hauuwi mi sima wi ti aowa aowan dimin taeminim iikamki ninokninkin karamae nwowin wi simiir boini. ³ Mi ti iikamim yipiki Adi Komii siir yai aair boinmimauuuyim, sima iikam imiirin minam boini, kirie simiir hauuwim, simiir kwoin imiir kirie haiyiniuwam. Mi ta simiir yayia, iikam imiirin wi saeya kiprid haiginiuwi yipiki simiir kwoin imiirsi naingwoyimi yokiyim wadie sibgu owam. Mi ta hiriinan yayia wi simiir nwoki wokmailhaiginiuim. ⁴ Mi iikam yipiki yaigina Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwa simiir saiir boini, sima wi dimin taeminim sima simar swoki kinsiisnaeyim wi simiir boini. Mi yipiki Adi Komii siir yai imiir boinmimauuwi iki iikamim simiir, sima wi iikamim Adi Komii siir piugana saiirim wi simiir whinkinsiisi kirie simiir naingwo tibmiya saeya nwowin.

⁵ Kara ha naingwowi kima iki yai nhirim kima ninokninkin karamaeyim simiir boin mi kariir kwoinin ha naingwowi, kima whiekakim Adi Komii siir yai kibiya saiirarar boinin. Ya tariigina ya dimin kirieki kirie waiwiya tirana, saeyairga. Mi ti iikamim simiir yayim yipiki Adi Komii siir yai aair boinmimauuam, yim ini ti iikamim yipiki yaigin kwirni yayim sima ninokninkin karam nwowin simiir boiniyim ini simiir haiburim. Mi inkamin yipiki ta yayia saiir yaimwokiayaimwowa saiir sibgu inkpit boini kimiirin mi

tiriiginim sima iripa kimaka haingiriyu owi mi taka yai hiriinana ya wi Adi Komii siir yaiya saair hiriinan nwowi.

⁶ Ti kariir nomiyauim, mhoiya kara kimiiram niti, kimiir kignakiyam mi kara kimiirin yaigina yipiki Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwa saair nini boini kimiirin mi kara wi kimiir whinkinsiiis haiginu rani. Mi kara kimiirin dimin nhirim Adi Komii siya niisimauuwim karir, kimiir boinmimauuwi mi kara Adi Komii siir yaimwokiyaimwo nhir imiir mi isimauuwi, yim tiriiginim, yim nikrani kimiirin wi sima whinkinsiiis haiginuwi.

⁷ Mi inkamin yipiki ii haini mi siya sibgu hain karamae nwowi mi iki iikam nhirim sima wi sibgu wakae sibgi rani. Niingaka. Mi iriipi hiriinan, inkamin irii sibgu tio karamae nwowiyin mi siya mwai wi sibgu wao rani mi iki iikam nhirim sima wi sibgu wakae sibgi rani. Mi ti dimin whiso yio wi miyiknan nwo rani, wi biyieki biyie nwowi. ⁸ Mi inkamin iiyin sibgu hain karamae nwowi mi iikamim sima wi panina ninokninkini, sima yayiyam nami? Niingaka, sima wi ninokninkin tani. ⁹ Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin mi iikamim sima yaigin kwir boini, yipiki iikam nhirim ninokninkin karamae nwowi mi ta simiir yaiya wi tiki iikam nhirim simiir kiyopsibgi haiginuwi. ¹⁰ Mi ti nu iirin, hinda tandin yaiginim kasakasa rani, siir nwowim. Mi ti yaiginim yim yaimwokainairgim. ¹¹ Mi hiriinanki niuwi mi kara ti dimininkam nwrki boinim kariir, kara wi ninokninkin tani. Mi siya wi ha naingwowi, kara om whiran inkamkin. Mi an kara wi ha mi aingwowi siya om whiran inkamkin. Mi krma wi iripa boin tani. ¹² Mi ya tariigina ya hiriinansika. Dimusi rani, kima minam naingwokim, kiriepai kiriepaiyim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim miipai miipaiyim sim miriyam. Mi hiriinanki niuwi, kimiir kwoin komiiyin wi ti kirieyim simiir haiyim daingwo siir hiranki miipai miipai imiir miriyam. Mi hiriinanki niuwi, Adi Komii siir iikamim simiir kwoinim wi hiriinan saeya kirie haiginuwi.

¹³ Mi iikamim sima yaigin kwir boini, yaigina sima ninokninkin karamae nwowi saair mi sima wi Adi Komii siiramar ti swoki srii kirie simiir hauuim. Mi sima ta yaiya saair yaimwokiyaimwowa wa nwoki sibgu anaakninkii haiginuim iki iikam nhirim simiir. ¹⁴ Kara ha boini, siya wa tiri ta saairin. Dimusi rani, kara Adi Komii siiram kwisboini mi siir inig iir hainanpraprasa, ta yaigina kara ninokninkin karamae nwowi yipiki Adi Komii siya hauuwa kariir, ya kariir kwoinbudin sasar naingwo kwisboini mi kariir kwoinin yio ini hindira priyakiriririn. ¹⁵ Mi hiriinanki niuwi, kara Biyan Inkam Komii siiramim wi kariir kwoinbud ieya kwisboinkii mi kariir kwoinin iriipi hiriinan, yio wa mi waowi. ¹⁶ Mi kira nhwo kwisboini Adi Komii siiram mi siir inig iir mi hainanpraprasa iki yaigin nhirim ti iikam ima ninokninkin karamae nwowim simiir mi sima wi panina ninokninkini ta kira boina saeya wadieki niuwi mi sima kiririn wa nwoki boinim hinin, tariigina ya yai mwoki yaimwo aeyairga. Mi kira yaigin kwirniyin wi hiriinanar boini, ha? Mi siya ta yaiya kira boina saair yaimwokiyaimwowa wi ninokninkin tani. Niingaka. ¹⁷ Mi kira hiriinan tiri mi kira Adi Komii siir inigin hiriyar sibgu hainani mi ta kariir yaiya iki iikam nhir imiirin wi panina whinkinsiiis haiginuwi?

¹⁸ Kara Adi Komii siirin minsi boin wadieki, kara iki yaiginpai yaiginpaiyim sim boinikin. Mi ti yaiginim kara boiniyim kima ninokninkin karamae nwowiyim simiirin yi kara bidi haiburin. ¹⁹ Mi kara iikam nhirim Adi Komii siir pugana saairim simaka nidwowi mi krma iripa ha haingiriyu owi Adi Komii siir inig hainanar mi kara biyin ha niki aingwowi, kara diminin priei kipi boin yaigina krma ninokninkina saairin mi ya tariigina wi simiir nwoki whinkinsiiis haiginuwim wadie sima sibgu owam. Kara

simiirin wɛ dimin whiekak boinmimauu rani, yaigina sima ninokninkin karamae nwowa sairin. Mi tiki yayim yim wɛ simiir whinkinsis haiginu rani.

²⁰ Ti kariir nomiiyauim, diminim kima naingwowiyim, kima yinisim praigakni kwoinan kipi naingwo. Kima inikamaeni kwoinan dwo. Mi dimin taemin biyeyim iikamkim sim napiyim simiir warar dinkin aingwoyokiyokigi, kima simiirin digumii haimriiyugig. Mi ti hiriinan siyuuin siirin hindara daingwo owouu iuguski, yinisimin iniiyibar niki owiyin siir hiriinan. Mi dimin miyik miyikim yipiki kima naingwowiyim, yim ini inikamaeki sibgu aingwo omokiyim kwoin miyikin ini simiir hiriinan ywowim. ²¹ Mi Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa biya profet Aisaiaki si winkiya, ya iikamim yaigin kwir boiniyim simiirin hinina boinkin,

kara, Biyan Inkam Komiigin, kara pi ti iikamim yipiki Isrel simiir nuin siir hiranim simiirin pi yaeya yaigin boini, iikamim yipiki om whiranim sima simiir boinam. Mi yaigina kara simiir hauuwi mi sima wɛ kariir yai imiir boinmimauuwi. Mi kariir iikamim sima wɛ kariiram naingwo tibmii kin tani. Niingaka. ²² Mi hiriinanki niuwi, ti yaiginim yipiki Adi Komii siir naeyu ieya hauugiyim kimiir, sima iikam hauugiyim kimiir, sima iikam kimiir whinkinsis haiginuwi, yipiki Adi Komii siir yai airam naingwo tibmii karamae nwowim mi sima wɛ sair wakaeam nwoki aingwowim. Ya wɛ tiriiginim yipiki Jisis Kraiis siiram naingwo tibmiiyim wɛ simiir wara whinkinsis haiginu rani. Mi wɛ ti iikamim yipiki Jisis Kraiis siiram naingwo tibmii kin karamae nwowim wɛ simiirar hauuwi. Mi yim tiriiginim yim sima ini hiriir naingwowim Adi Komii siya kaimwokikaimwowaigin. Mi Adi Komii siir naeyuini siya inkami kwoin huirworwokaai, dimin taeminim sima nisiimauuwim simiir boinmimauuwam, yipiki Jisis Kraiis siiram naingwo tibmiiyim simiir whinkinsis haiginuwankim. Mi hiriinanki niuwi mi wɛ simiir kwoin imiir nwoki whinkinsis haiginuwim siiramar nanaokoukawim.

²³ Mi Adi Komii siir iikamim sima iripa haingiriyu owi mi sima yaigina sima ninokninkin karamae nwowa sair boini mi iikam nhirim yipiki ta yai aair wakae ninokninkin karamae nwowi mi iikam nhirim yipiki Kraiis siiram naingwo tibmii karamae nwowi mi sima ha napninpokainanayim mi sima wɛ ha boini, ti iikamim sima pi whaowaei. ²⁴ Mi omkakim Adi Komii siir yai aairarar boinmimauuwi, yaigina sima ninokninkina sair mi iikam nhirim yipiki Kraiis siiram naingwo tibmii karamae nwowi ini hanin simiir kwiridwokaiyim mi ti yayim simiir mi wakae karamae mi owi mi siya wɛ ha naingwowi, siya dimin miyiknan bi tirkin. Mi ta hiriinan yaiya siir kwoinin wɛ saeya hugrimkripi. ²⁵ Mi ti yayim siir kwoinawu hir nwokaiyim yim siya bi niki inokninkinwaokin mi mhoiya sima wɛ idowiyar nwowiguski. Mi siya niti, siya ogmwo wa nini hani mi siya wɛ Adi Komii siir inig iir hainani mi siya wɛ ha boini, tariigina ya kaimwoki kaimwoka, Adi Komii siya ini simaka nwowin. Iriig.

Sima iripar haingiriyu o Adi Komii siir inig iir sibgu hainanam

²⁶ Iikamim yipiki kanaka ninkin apninpokai miriiyim Kraiis siir mi aair, kima wakae! Mi iya kima iripa haingiriyu hainani Adi Komii siir inig iir mi kima wɛ hinina tir. Nwirin yio wɛ mwai dokwo wao mi nwirin yio Adi Komii siir mi imiir dowomwarkaiyim mi nwirin yio wɛ yaiya Adi Komii siya nisiimauuwa siir, yio wɛ sair boinmimauu mi nwirin yio wɛ yaigina kima ninokninkin karamae nwowiya wɛ sair boin mi nwirin yio wɛ yaiya sair ti swoki inkpit boinki kimiir mi kima whiekakarim wɛ hinina

tir. Mi kima wi iikamim yipiki hapaiir nwowim wi simiir kwoin imiirsi daingwoyimok mi kima ta sairin hiriinanar tiri mi Adi Komii siir iikamim simiir naingwo tibmiiya wi kirie hiriinan sairsi nwowi. ²⁷ Mi sima yaigin kwira kima ninokninkin karamaeya saair boini mi sairin nwiski mi boini mi nwoimgi mi boini ini mi owin, sima simar timi boin. Mi wim kima whiekakim simiirin wara boinam kipi naingwo. Nningaka. Biyyin inkam nwirki tiki boin mi nwirin yio mhoii timi boin. Mi siya saair boini mi ta yai aairin wi nwirki ninkpit boinkii kimiiram. ²⁸ Mi hapaiirin inkamki ta yai aair ninkpit boinan inkam karamki niuwi mi inkamin yipiki yaigina kima ninokninkin karamaeya saair boinin siya kimaka ninkin idwokali mi siya wi ti yaayim simiir kipi swoki boinmimin, siya hinda yaimikrimar didwo. Mi mhoiyya siya wi sasar boin Adi Komii saikan. ²⁹ Mi yaaya Adi Komii siya nusiimauuwa simiir, ya nwis mi nwoimuwakar timi boin sairin. Mi iki iikam nhirim yipiki hir nwowim, yim ta yai aairam maugi mi saair hidgi, tari ta yaaya saair yai mwoki yaimwowim ini Adi Komii siir yasi hirirua, iyie? Siir tani. ³⁰ Mi nwirin yio wi hindara boin mi Adi Komii siya ti yai imiirin wi inkam nwirni nusiimauuwi. Mi siya wa ninsiin okwokii ti yai imiir ninkpit boinkiyam mi inkamin bi boinin yio wi hindara didwo tani. ³¹ Mi hiriinan tiri mi kima Adi Komii siir yaaya wi nwinwira nwinwira dokwo boin. Mi ta hiriinan sairsika mi kima whiekakar in wi nwoki inokninkinim Adi Komii siir yai aairin mi kimiir naingwo tibmiiya wi kirie nwoki owim. ³² Mi ti iikamim yipiki ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya priihauuwim simiir haii, Adi Komii siir yai aair boinimauuwim mi sima simiir kwoinim mi simiir yaayim simiirin sibgu kigrirao. ³³ Dimusika? Adi Komii siya dimin taeminim iripa bi nitapiyokin. Nningaka. Adi Komii siya ha naingwowi, kima iripa haingiriyu owim, siir inig iir hainanam mi kwoin miyik haiyam mi sibgu idwwoim mi kwoin hiinsina nwowim mi kwoin whirkiwhirua nwowim. ³⁴ Mi tiki wig hiriinanim sima iripa kimaka haingiriyu owi Adi Komii siir inig iir hainanam, yim sima hinda yai mikrimar dwo. Mi nim krma pi simiir kigrninkin boin tani iki iikam nhirim simiirin naingwo tibmii kaniiyim simiirin. Mi ti diminin siir boini, siyu komiiyin Adi Komii siir yokwo aair nwowin yio hinina boinkin, wigim bi sima nidwokali, sima wi inkamim inig komiigakim wi simiir hiriinan kipi nwo. ³⁵ Mi sima dimin ninokninkinam tiri mi sima wi simiir omaka hirir dam mi simiir kam imiirin wi hir tiri sriiyu ti diminin Adi Komii siir yai aeya boina saair yaimwokiyaimwowa. Ya hiriinan siyuin siyu miyik rani, iya kima Adi Komii siir inig hainaniyim siir omaka aair mi wigim saairar kipi boin.

³⁶ Mi kima kariir yai aair wakae karamae dimusi nwowi, ti kara boinkiyim wigim mi wim kima simiirin kimidiniya yaeya yai boin? Mi kima hiriinar naingwowi, Adi Komii siir yaaya biyyin kimiiram arar nitka, aniya? Nningaka. Mi iikamim Adi Komii siir yai aair ninokninkinim ini kima kimar ywowskiyim, aniya? Nningaka. ³⁷ Mi kimiir nwirin ha naingwowi, siirin yai Adi Komii siya hauugin mi siya ha mi aingwowi Adi Komii siir naeyuin siya siyar naingwo hauugin kiriepai kiriepaiyim siirin mi siya wa dinokninkinki, ta yaaya kara winkiya kimiiram kimiirin Adi Komii siya nimbingikan ta yai aair wakae yoknam. ³⁸ Mi ti hiriinan inkamin ta yai aair nikwowsaiii mi wim kima iriipi hiriinan, wi siir timi ikwowsaiii.

³⁹ Mi hiriinanki niuwi mi ti kariir nomiiyauim kima ti dimin taeminim Adi Komii siya nusiimauuwi kima boinimauuwam, wi simiir simiirar daingwokwonanae mi ti kamim yipiki wi yaigina kima ninokninkin karamae nwowa saair boini mi kima simiirin wi igbid kamiyar kipi hai. ⁴⁰ Mi kima Adi Komii siir inig iir hainani mi iki dimin taeminim simiirin sibgu sibgu tir mi sibgu sibgu kiiriimdiyiu haigin. Mi iikam whiekakim diriirar kipi boinswo.

Niingaka. Iriig.

15

Pol siya Kraisi siya naonama mi siya swoki insiin idwowa saair boinkin

¹ Mi tariinanin ti kariir nomiyyauim, kara minan naingwowi, kima ta yai win kibiya yipiki biigi bi kara boinmauwuwa Jisis Kraisi siira, saair daingwowaakaigi. Kima ti yai imiir wakaeyim mi kimiir kwoinim ini kirieyar ywokiym. ² Hi, ini ywokiya ta yai win kibiya kara kimiir niki boina mi kima saairin hiriyyar nonkworinukripkaii mi kimiirim wi saeyar nanmai-warkainaai. Mi hiriinan karamaeki niuwi mi kima wi hindara priinaingwo tibmii kiini.

³ Mi yaiya kara Jisis Kraisi siir hiranki kara haiya ya kara bidi boinmimauuwa kimiir. Taka yaiya ya yai whoimoni rani. Mi ta yaiya ya hinina boinka, Jisis Kraisi siya krimiir dimin biyieyim simiirsi naokin, ta sima winboinkiya biya Adi Komii siir yokwo aiir saair hiriinan. ⁴ Mi siya ha naonamin mi sima siirin kimidiniya ienau haingikaigi mi ii kwoimaka siirin Adi Komii siya swoki hidninsiin idwoki. Yim sima biya ta Adi Komii siir yokwo aiirin ti hiriinan dimin kaimwo imiirar mi winboinkikim. ⁵ Mi iya Adi Komii siya Jisis Kraisi siir hidninsiin idwowa mi siya biyyin Pita siir hiriir yimbiam mi mhoiia siya siir aposel kam iur nwisio simiir hiriir yimbiam. Mi sima siirin warar bidi mi kigiym. ⁶ Mi mhoiia, siya iikam whiekakim naingwo tibmii kaniyam simiir hiriirin idowiiyar yimbiam mi sima ini siirar mi kigim. Mi ti iikamim yipiki siiram naingwo tibmii kinim mi siir siyu iir napim, 500 bidi haiburim. Mi ti iikamim simiir nhirim yim ina niki owim mi nhirim yim bidi yaokaowim. ⁷ Mi mhoiia siya Jems siir hiriir yimbiam mi siya siirin bidiyar mi kigiym. Mi siya siir aposel kamim simiir hiriirin ha mi imbiyamim mi sima siirin bidiyar mi kigim.

⁸ Mi mhoigi mhoiyyin siya ha nitin, kimidiniya kariir tiriir yimbini. Mi kara siirin bidiyar mi kigiym, yinisimin siir yopiya siirin siyiumwoni naokaina karam nwowiyin siir hiriinan. ⁹ Dimusi rani, kara ini aowa ywowin kara inigak bi wokin. Mi an kara ini ti Jisis Kraisi siir aposel kamim simiir aowa ywowin. Dimusi rani, biya Adi Komii siir iikamim hinda tinda nwowim simiirin kara tirbugim. Mi kara tariinanin ti hiriinan kwoin asi naingwowi. Kara inkam paigipaii rani, Jisis Kraisi siir aposel inkam nwowamin. ¹⁰ Mi dimusi rani, kariirin Adi Komii siir naingwobumbuwa, saeyar nitmaisok okwokin mi kariirin saeyar kinsis haiginugin. Mi tariinanin kara ini Jisis Kraisi siir aposel inkam nwowin. Kariirin kwoin miyyikin Adi Komii siya hauugin mi siya whisarii bi nwokiyamkin. Niingaka. Kara mi komiia siya hauuwa saair miriyyin mi ta miya kara miriia ini iki iikam nhirim miyyim simiir haibura. Kara ta miya kana kanar bi miriigin. Niingaka. Adi Komii siir naingwobumbuwa saeya kanakar nwoka. Mi taka ii aiirin, ta naingwobumbuwa ti mi imiirin sasar mirii iskika. ¹¹ Mi ti diminin yo dimin Komii rani. Dimusi rani, kima whiekakin kimiirin ta Adi Komii siir yai kibi aiirarar mi boinmimauugim. Mi ta yaiya saeyairga kima naingwo tibmii kiina. Iriig.

Iikamim naokaowim wa swoki insiin idwodwowi

¹² Mi ta yaiya kima boinmimauuwa saair yaimwokiayimwowa ya hininga. Iya Jisis Kraisi siya naonama, siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo. Mi hiriinanki niuwi mi kimiir nhirim hiriinan dimin boinkim, iikamim yipiki naokaowim sima wi swoki insiin idwo rani. Mi sima ti hiriinan boinim, sima ini habwowaenan ywowim mi sima ti hiriinan yai biye asi boinkim. ¹³ Mi simiir yaiya kaimwokiswo mi ta Jisis Kraisi siya naonama

Adi Komii siya siirin wɔ di swoki hidninsiin idwowi. ¹⁴ Mi ta Jisis Kraisi siya naonama mi Adi Komii siya siirin hidninsiin idwo karamkiswo mi ta Adi Komii siir yaiya ta inokainok krɛma boinnimauuwiya saeya wɔ naekak di ywowi. Mi hiriinankiswo mi kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siir yai aairam nwowa ya wɔ naekak di ywowi. ¹⁵ Mi ti iikamim simiir yaiyim sima yai kaimwokiswo mi ta yaiya iikam imiir krɛma boinnimauuwa Adi Komii siir mi imiir, yim wɔ pi yikisaeeyin. Dimusi rani, nim krɛma iikam imiirin min nowomwarkaiyugim, ta Jisis Kraisi siya naonama mi siirin Adi Komii siya swoki hidninsiin idwowa saiir. Mi simiir yaiya saeya yai kaimwokiswo mi Adi Komii siya ti iikamim naokaowim simiirin wɔ hidninsiin idwo rani, omwai hiriiray waiyayokiyokiyamin. Niingaka. ¹⁶ Mi Adi Komii siya ti iikamim naokaowim simiir hidninsiin idwo karam nwowi mi wɔ iripi hiriinanar pi mi tirin, siya Jisis Kraisi siirin wɔ di mi hidninsiin idwowi, iya siya naonama. ¹⁷ Mi Adi Komii siya Jisis Kraisi siirin hidninsiin idwo karam nwokiswo ta siya naonama mi ta kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siya namaiwarkaina kimiir ya wɔ dimin komii di ywowi. Mi hiriinan nwokiswo mi wim kima wɔ iikam miyiknan di ywowi Adi Komii siir whwonkam idan. ¹⁸ Mi ta yaiya ti iikamim sima boina saeya kaimwo nwokiswo mi Adi Komii siya iki iikamim naokaowim simiirin wɔ hidninsiin idwo rani. Mi mhoiyya ti iikamim naokaowim, yipiki Jisis Kraisi siiram naingwo tibmii kinim, sima wɔ omwai Adi Komii saika waiyayokiyoki rani, sima wɔ hiriiray nonkwobumbuninkin iuguskii. ¹⁹ Krɛma Kraisi siiram daingwo tibmii kin mi siiram dwokwokin. Mi krɛma siiramim ti iiyim ti tariinan krɛma nwowim ti nu iir, simiiraramar nwokwokini siiramim, krɛmiir whinkinsiis haiginiuwam mi krɛma wɔ iikam miyiknan nwo rani, nim wɔ siyu biyieki biyieyin si nwowi. Mi mhoiyya krɛma naowi mi krɛmiir naingwo tibmiiya Jisis Kraisi siiram naingwo tibmii kana, ya wɔ krɛmiir whinkinsiis haiginiu rani. Mi mhoiyya iki iikam nhirim krɛmiirsiyin wɔ naingwoyimok prasae di kini. Mi sima krɛmiirin wɔ hinina pi boinin, krɛmiir kwoinin yio ini biyie ywowin.

²⁰ Mi sima wɔ hiriinan di boini. Dimusi rani, Adi Komii siya mhoiyya wɔ krɛmiirar mi whinkinsiisi. Adi Komii siya Jisis Kraisi siya naonama mi siya siirin bidiyar swoki hidninsiin idwowin. Ya ta yaiya ya yai kaimwowaiga. Mi dimusi rani, Adi Komii siya hiriinanar tirkin. Mi krɛma ta saiirin ina ninokninkinim, siya ti iikamim naokaowim simiirin wa mi hidninsiin idwowi.

²¹ Mi tariinanin, dimusi rani, ti inkam nwiruwam Adam siir dimin biyieya sairsika, iikam, whiekakim wɔ asi naokaoyokiyokiii. Mi yio ti inkam nwirin Jisis Kraisin, yio dimusi rani, yio siir mi aairsika mi ti iikamim naokaowim, simiirin wɔ Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwowi. ²² Mi iikamim Adam siir yinie nwowim, nim krɛma iripi hiriinan nim krɛma wa mi aowi, krɛma wɔ i priei nwo rani. Mi ti hiriinan siyuuin, iikamim yipiki Jisis Kraisi siir piugana saiiram yipiki wɔ mhoiyya naowi, Adi Komii siya krɛmiirin wɔ yaripar swoki hidninsiin idwodwoswokii iripa saika sibgu oyokiyokiikaeyamam. ²³ Mi siya krɛmiirin wa swoki hidninsiin idwowi iya siir kwoinkar naingwowi krɛmiiram saiir. Jisis Kraisi siya biyin krɛmiir dimin biyie miirsi naowin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo. Mi mhoiyya Jisis Kraisi siya swoki iti mi krɛmiirin wɔ Adi Komii siya swoki hidninsiin idwowi, yipiki, Jisis Kraisi siir piugana saiiram.

²⁴ Mi iya Kraisi Jisis siya swoki iti mi ti dimin taeminim yim wa digii mi digworaekwowim ti nuin siir kigirkakiyim simiir kirieyim yim wɔ siyar digiguski. Mi kamim bi nwowiyim mi gavmani inkam ikim, yipiki siir mi inaka nantamyriyirim mi Setan ni isidin yio iripi hiriinan. Mi Jisis Kraisi siya siir iikam imiirin mi digworaekwo ikim, yim siir Adin, Adi Komii siir hauugii mi yio siya wɔ inkam komiinan namidwokaivyuuwim simiir kigirkakamin. ²⁵ Mi

simiirin wi Jisis Krai siyar kigirkaki mi wi ta iya siya siir sau omom iir hainurugi, wi saiir nadigiwi mi siya simiirin wi hiriir nonkworinu kripkai siir whinkwo paekwoni. ²⁶ Mi diminin mhoigimhoi siya tirbugii, yio krimiir naoni siyu ieya mi yio ti diminin yio wi hiriir digiguski. ²⁷ Dimusika? Adi Komii siir Yokwowa ti dimin iirin hinina boinka, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim Jisis Krai siir inarar bidi yonkwo digim. Mi ta yaiya ya ha boinka, ti digworaekwowim yim ini Jisis Krai siir whinkwo paekwoni aowa arar nwowim. Mi dimusi rani, Adi Komii siya digworaekwowim Jisis Krai siir whinkwo paekwoni aowa kinar ywowim. Mi ta hiriinan sairsika, Adi Komii siya wi Jisis Krai siir whinkwo paekwoni nwo rani. Nningaka. ²⁸ Mi Adi Komii siya ti digworaekwowim Jisis Krai siir whinkwo paekwoni aowa kina nwodigi mi yio siyarin Adi Komii siir yinisimin simiirin wi siyar kigirkaki. Mi yio Jisis Krai siyarin wi siir Adin siir whinkwo paekwoni nwowi. Mi digworaekwo whiekakim simiirin wi Adi Komii sasar kigirkak swowi.

²⁹ Mi yim ti iikamim yipiki ha boinim, Adi Komii siya iikamim naokaowim simiirin wi swoki hidninsiin idwo rani mi sima wi piki hinin siyutin op siirsi baptais haiginiwi, iki iikamim naokao imiirin? Mi simiir yaiya saeya kaimwo nwokiswo mi Adi Komii siya wi iikamim naokaowim simiirin wi hidninsiin idwo rani. Mi sima iikamim naokaowim simiirin wi op panina baptais haiginiwi iikamim naokaowim mi wi piki hinin dimin kibiyin si nibiyami, ti dimin iirsiyin, ha? ³⁰ Mi simiir yaiyim sima ya kaimwo nwokiswo mi krima Jisis Krai siir iikamim simiirin wi hiri hiri dimuam boininaei ta Adi Komii siya simiir hidninsiin idwowa Jisis Krai siir hidninsiin idwowa saiir hiriinan saiir. Mi iikamim yipiki naokaowim, sima swoki insiin idwo karamae nwowi mi nim krima wi Adi Komii siir mi aiir mrii rani mi wi iki iikamim yipiki krimiir nisomaowam tirim wi simiiram nam tani. Nningaka. ³¹ Ti kariir nomiyauim, iikamim inokinokin kariir nisomaowam tiri. Dimusi rani, wim kima ini Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai ini siir pugan aiir nwowim. Yio ti diminin, yio kariir kwoinin maigimairga, siya nwowiyin yio siir dimin mwokimwo ieya mi ta hiriinan sairsika, kara ta yaiya kimiir asi boinkika. ³² Mi kara nuan inkamim simiir kwoin ara nwokiswo mi an kara wi iki mwanhu mi wra minim om Efesas hiranim simaka bidi pimi intiowin. Mi kara wi piki hinin dimin kibiyin siir ti haii siir hirankin, ha? Mi kaimwoki niuwi, ta yaiya iikamim naokaowim yim wi swoki insiin idwo rani. Mi krima iikam nhirim simiirin wi hiriinanar kigninkin boinkii, daingwo, owouugi mi mhoiia krima naemin naei mi opmin kwiyaai mi krima ha naonami mi nim wi hindara nwoki digiguskiyim. Mi ti hiriinan boiniyim sima, sima ya miyikni boin tani, nim krima ina ninokninkim. Krima ti sima tira, saiir hiriinan kipi tir.

³³ Ti yaiyim simiir wakaeki, iikamim yipiki kwoin bibiyie naingwowim wi sima kiyipsibgi haiginiwi iki iikamim yipiki simaka napriririm simiir kwoin imiirin. Yim tiki yaiyim yim yaimwo imairgim. Wim wi nharim pi kiyipsibgi haiginiwisi kima sibgu daingwo mi simaka kipi napririr. ³⁴ Wim kima kipiinan bi nwokim mi kwoin miyik bi naingwokim mi kima wari dimin biyeyim kima tirim simiirin digiumii haimriiyugig. Mi kimiir nhirim yipiki Adi Komii siir ya aiir ninokninkin karamae nwowim simiirin kara pi ti hinina boini mi kima wi nididkakar nwowi. Iriig.

Mi iikamim naokaowim sima swoki insiin idwodwowi simiir piim yim wi sima nwowi

³⁵ Mi kam nhirim yim wi hinina boini, ta yaiya iikamim naokaowim simiir boina sima swoki insiin idwodwowam, ya yai paii rani. Mi iikamim naokaowim sima wi panina swoki insiin idwodwowi? Mi sima wi paka

hɪnɪn pɪua sae haii? ³⁶ Mɪ sima hɪriinan boini mɪ an kara wɪ hɪnɪna boini, kɪma inkam paɪi rani, wakae! Mɪ kira dimɪn whɪrni nid haŋgikaii mɪ siya wɪ aisiima niki whaksisauu rani. Mɪ mhoiɪya siya ha kɪnanpiyɪknaiini mɪ wa mwɪnanainami. Mɪ kɪma dimɪn nidɪn opak nwowiyɪn siir haŋgikaii mɪ siya wɪ swoki whak rani mɪ wɪ mɪ mwɪnanainam tani. Mɪ iikamɪn yɪpiki naokaowɪm sima wa swoki insiɪn idwowi, tɪ dimɪn nidɪn waibrosɪn kɪma haŋgikaigiɪn mɪ ha whaknanaiiniɪn siir hɪriinan. ³⁷ Mɪ dimɪnɪn kira haŋgikaiɪn siir nidɪn nid komii rani. Kira nhwo iir bɪ nɪnkɪn. Nɪŋgaka. Mɪ iɪya kira nid iir haŋgikaiɪyɪm mɪ mhoiɪya pɪ nhwo ieya whaknanainii. ³⁸ Paenid nhɪrɪn yɪo si pɪua pɪ sai mɪ owi mɪ nhɪrɪn siyɪn yɪpɪ sai mɪ owi. Mɪ Adi Komii siya hinda siir kwoɪn ara naŋgwokiɪyɪn mɪ tɪ dimɪnpai dimɪnpaiyɪm simiir nhwoɪm ina yɪmbimbɪiyamɪm.

³⁹ Mɪ dimɪnpai dimɪnpaiyɪm sima pɪu kwɪruwa bɪ nwokɪm simiir pɪuɪm ini kɪpa kɪpa ywowɪm. Inkamɪn yɪm sima pɪu mɪ nuan wraisuɪm yɪm sima pɪu mɪ ipiyɪnɪm yɪm sima pɪu mɪ anasuɪm yɪm sima pɪu.

⁴⁰ Mɪ tɪ dimɪnpai dimɪnpaiyɪm yɪpiki nɪnomor kou hir nwowɪm, yɪm simiir pɪuɪm yɪm ini sima mɪ owɪm. Mɪ tirɪigɪnɪm yɪpiki nɪnomor kou hir nwowɪm, simiir dimɪn kirie kɪbi kɪbiyɪm paenan niyuaeyɪm yɪm ini sima ywowɪm. Mɪ tirɪigɪnɪm yɪpiki tɪ nu iir nwowiyɪm yɪm simiir dimɪn kirie kɪbi kɪbiyɪm paenan niyuaeyɪm yɪm ini sima mɪ owɪm. ⁴¹ Mɪ yɪo bieni dimɪn kɪbiyɪn paenan niyuaeyɪn yɪo ini sai mɪ owɪn mɪ bwani dimɪn kɪbiyɪn paenan niyuaeyɪn yɪo ini sai mɪ owɪn mɪ nauun whiekakɪm yɪm irɪipɪ hɪriinan, sima whiekakarɪn irɪpa bɪ mɪ okim nhɪrɪm simiir kirieya paenan niyuaeyɪa ini nhɪrɪm simiir irɪpɪ haiburɪm.

⁴² Mɪ iɪya Adi Komii siya iikamɪn naokaowɪm simiir hidnɪnsiɪn idwowi, simiir kwoɪnbudɪn omwai hɪriiyar waiyayokiyokiyam, yɪm wɪ tɪ hɪriinan nwowi. Krɪmɪr pɪuɪm ini tɪ dimɪn nidɪm krɪma haigiɪyɪm numɪr ini simiir hɪriinan ywowɪm. Mɪ iɪya iikamɪma naowiyɪm mɪ krɪma simiir pɪuis biyeyɪm pɪ irɪipɪ hɪriinan ieyar mɪ haŋgikaigii. Mɪ tɪ pɪuɪm sima bɪ kɪmɪmɪnkɪkɪm pa whiigi sasauuwi mɪ tɪ pɪuɪm Adi Komii siya hidnɪnsiɪn idwowi mhoiɪya sima wɪ swoki whai rani. Nɪŋgaka. ⁴³ Mɪ tɪ pɪuɪm tɪ ienau krɪma haŋgikaigiɪyɪm, yɪm mɪiyɪk rani. Mɪ tɪ pɪuɪm Adi Komii siya hidnɪnsiɪn idwowanɪm, wɪ sima nwowi pɪu wadeki wadeyɪn. Mɪ pɪuɪm tiki krɪma haŋgikaigiɪyɪm yɪm kirie rani. Yɪm ini opair ywowɪm. Mɪ tɪ pɪuɪm wɪ Adi Komii siya hidnɪnsiɪn idwowi, yɪm tirɪigɪnɪm yɪm kirieki kirie ima. ⁴⁴ Mɪ tɪ pɪuɪm tɪ krɪma haŋgikaigiɪyɪm, yɪm nuan pɪu ima. Mɪ tɪ pɪuɪm wɪ Adi Komii siya hidnɪnsiɪn idwowi, yɪm tɪ pɪuɪm yɪm wɪ nɪnomor kou hirɪn pɪu win nwowi. Nuan pɪuɪm mɪ nɪnomor kouan pɪu ikɪm. ⁴⁵ Taka yaiya ya ini Adi Komii siir Yokwo Komii aiir nwwa. Adi Komii siya biigi biiyɪn Adam siirar nonkwokwokikɪn. Siyairgɪn inkam kɪngɪ kɪnɪn yɪpiki tɪ nu iir naprɪrɪrɪn. Mɪ Jisis Kraiɪs siirɪn inkamɪn nɪnomor kouwanɪn sima siirɪn hɪnɪn boinkikɪn mɪ Adamɪn yɪpiki mhoiɪya nwowɪn, krɪmɪrɪn wɪ kwoɪnbudɪn win siya hauuwi mɪ krɪmɪrɪn wɪ siyar tɪrkiɪ, omwai hɪriiyar waiyayokiyokiyamɪm. ⁴⁶ Mɪ yɪm tɪ pɪuɪm nɪnomor kouanɪm, krɪma wɪ biɪ simiir niki hai rani. Nɪŋgaka. Krɪma biiyɪn wɪ nuan pɪua wɪ saiir haii mɪ mhoiɪya wɪ tɪ pɪuɪm nɪnomor kouanɪm wɪ simiir haii. ⁴⁷ Adi Komii siya biigibiɪyɪn Adam siirɪn nuni nonkwokwokɪn mɪ Jisis Kraiɪs, tɪ mhoiɪyan Adamɪn, yɪo nɪnomor kouankɪ nɪtkɪn. ⁴⁸ Mɪ nɪm iikamɪn yɪpiki tɪ nu iir nwowiyɪm, nɪm krɪma ini Adam siir kwoɪnbudɪn ini siir hɪriinan ywowɪm yɪo Adi Komii siya krɪmɪrɪn nuni nonkwokwokikɪn. Mɪ nɪm krɪma iikamɪn yɪpiki wɪ nɪnomor kou hir nwowi, nɪm krɪma wɪ tɪ inkam nwɪrɪn, Jisis Kraiɪs nɪkiuwiyɪn, nɪm wɪ siir kwoɪnbudɪn omwai waiyayokiyokiyamɪn nɪm wɪ siir haii. ⁴⁹ Mɪ dimusi rani, nɪm krɪma ini tɪ nu iir nwowɪm Mɪ hɪriinankɪ niuwi mɪ nɪm ini Adamni hɪnɪn ywowɪm, tɪ inkamɪn tɪ nuan siir tiranɪn. Mɪ tɪ hɪriinan

siyuuin, mhoiyya ninomor kou hir nwowi, nim wi Jisis Kraiis siir hariinan nwowi, tiki inkam nwirin ninomor kouanin.

⁵⁰ Mi ti kariir nomiiyauim kima wakae! Kara kimiir boinki, ti piuim, ti nuin siirim, Adi Komii siya kigirkakiyin, hariirin wi wara nam tani, hir nwowamin. Mi digworaekwowim yipiki naokaowiyim mi whiiiyim, yim wi ti omin ti digworaekwowim naokao karamae nwowiyim, yim wi simiir hariir wara nam tani. Niingaka.

⁵¹ Wakae! Panoo kara kimiirin pi yayim aowa nwowim simiir boinkii. Mi krima Kraiis Jisis siir iikamim krimiir nhirim krima wi nao rani mi krima wi hariinan tir tani. Mi krimiirin Adi Komii siya boinkii mi krimiir piuim yim wi sima nwowi. ⁵² Mi Adi Komii siya siir paekwosim imiir boinkii, kid maskiyam mi wi kimiminki rani, wi sinani hanin sinankii mi ti krimiir piuim wa ninkpitki, iya ti kid ieya maskii. Mi ti iikamim naokaowim, simiirin wi Adi Komii siya hidninsiin idwowi, yim wi swoki ao rani. Niingaka. ⁵³ Adi Komii siya krimiir piuim wi simiir tirki yaeya piu nwowamin. Mi saeya ninomor kouan piu nwowi mi saeya wi wai piu nwo rani. Niingaka. Sima wi hariinanar nwoyokiyokiikaeyami. ⁵⁴ Kaimwoka, ta pua nu tirana ta krima haingikaigiya, mhoiyya saeya piu win nimbiyami mi wi hariinan wadieyar nwoyokiyokiikaeyami. Mi ta pua yipiki naonama, mhoiyya saeya swoki insiin idwowi mi wi pi ninkpitkii mi wi sai nwowi mi ya wi kwoinbud winin siir haii mi saeya wi hariiyar nwoyokiyokiikaeyami. Mi ta ii aiiin mi ta yayia Adi Komii siir Yokwo Komii aiiir nwowa ya wi digi digar nwowi. Ta yayia ya hiniina boinka, nao aiiirin Adi Komii siya bidi ikwowaisii iguskiya. Mi iikamim mi aokaonanaeyim yim iriipi hariinan siya bidi mi onkwobumbuninkinkiyim. ⁵⁵ Mi hariinanaki niuwi, hariinan tiri mi iikamim wi swoki aokao rani. Niingaka! Mi nao saeya wi krimiiram swoki it rani, krimiirni owakiyam. Niingaka.

⁵⁶ Mi tariinanin krima wi hariiyar kimpipisu kripkaii mi wa mi aowi. Dimusi rani, ti dimin bibiyeyim krima tirim simiirsika. Adi Komii siir siyuu komii krimiir bidiyar yisiimauuwun dimin bibiyeyim krima tirim simiirin. Mi ta iya ti dimin bibiyeyim ti krima tirim mi siyuu komii ikin, yim wa digiguski. ⁵⁷ Krimiirin Adi Komii siya whinkinsiiskin. Mi krimiir Biyyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siya bidi yonkwobumbuninkinkiyim dimin biyie saiiir kirie imiirin, yipiki krimiir tiriya, krima naokaonanaeyiam. Mi hariinankiniuwi mi krima wi Adi Komii siir ti boin wadie mi siir inig iir ti hainan.

⁵⁸ Ti kariir nomiiyau kuingi kiiinim, yipiki kara naingwokwonanaeyim, kima sibgu dokworin mi ta yaimwokiyaimwowa kara kimiir boina saiiiram daingwo tibmiiikin. Kimiir kwoinim kipi swoki kisina mamim ti diminim kara boinkiyim simiirsiiyin. Kima kirie hariiyar dwokripkaii mi ta Biyyan Inkam Komii Jisis Kraiis siir mai aiiirarar marii iski. Mi wim kima ta saiiirin ina ninokninkinim, ta kimiir miyya yipiki kima mariiya Biyyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siiram ya wi hindara priiyokaeyam tani, ya wi naeyar budi. Mi hariinankiniuwi, tariigina saeya hariinan tiri mi ni kira tari siir mai kibi aiiir mariigin. Iriig.

16

Umirim Adi Komii siir iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwi ikim

¹ Mi tariinanin kara kimiirin pi min boinkii, wari umirim kima haingiriyuu haiginiuwi simiir nhirim iikamim yipiki Adi Komii siirim om komii Jerusalem hir nwowim simiir ti whinkinsiis haiginiu. Mi iikamim Adi Komii siirim nu haime Galesia hiranim kara kimiirin ti hariinan siyuu kaimwo iirar mi boinkii wim kima iriipi hariinanar timi tir. ² Mi ti umirim ti kima haiiyim, ti

miiyim kima miriiyim simiirsi, kima irira nwiniran sande sandeyim ti umirim simiirin haimii haimiiyim ha timi kiyau haigirarao. Mi iya kima umir budie haiiyim kima komiiyar timi haigi. Mi iya kima sapisap mi haiiyim, kima sapisapar timi haigi. Mi iya kara niti kima wi mi komii mirii rani, umir iripa haingiriyu haiginamin simiir hauuam. ³ Mi kima kimiir kam nhirim simiir dimbin ti umirim kima haingiriyu haiginim simiir hainamim om komii Jerusalema hiriir. Mi iya kara niti mi kara simiir miiyim wi yokwoni winkii sima hainamim ti umir imaka iki biyan kamim naingwo tibmii kniiyim simiir nini hauugigam. Mi ti kamim ti kima nimbiniim, simiirin wi kara nikropkii om komii Jerusalema hiriir. ⁴ Mi kara ha naingwowi, ini mi owin karar mi ami om komii Jerusalema hiriirin mi sima wi kanakar ninkin ami. friig.

Pol siya om Korin hiran iikamim simiir kignakiyam tirkin

⁵ Kara kimiirin wi mhoyiya nini kignaki. Kara wi nu Masedonia hiriir niki ami, biyin wi hiran nu iir niki boinmimauuwi Adi Komii siir yai aiirin. ⁶ Kara kimakan wi ii priei nwonaki rani. Mi tari wi hiriirar tiri, kara wi bwana hoingak rigar nwowi iya opudgi hugi mi iya naoki mi kininaei. Mi mhoyiya kara om whira namam naingwowi, kariirin wi kima whinam mi kariirin wi siyiu hir tini whinapyikiugig. ⁷ Kara kimiirin hindara nini kignakiyim mi ha swoki kwamsaum pi borisopi. Biyan Inkam Komii siya kariiram naingwowi, kara kimaka bwanim wi iuwarigar nwowi.

⁸ Mi kara wi om Efesas tirar nwowi mi wi ta yaewou nae komiia Pentikos dapiya wi saeyar nimbiam. ⁹ Tariinanin kara tirar nwowamar tiri. Dimusi rani, ti omin siir tiran iikamim yim sima Adi Komii siir yai aiir wakaeyam tiri. Mi kariir siyiuin yio bidi kiwakiyin ta mi komiia Biyan Inkam Komiiyin siira, sair miriiyam siir yai aiir boinmimauuam. Mi ta mi aiirin sau omom whiekakar nikidugar windi wi dig nwo rani.

¹⁰ Mi Timoti siya kimiiram niti, kima wi siir boinwin akamie. Mi siya kimaka waraur nini onii, kima siirin wi sibgu kigrirao siya mirii Biyan Inkam Komii siir mi aiir, kariir hiriinan. ¹¹ Mi kima siirin wi hinina kipi boin, siya inigak rani kima wi hiriinan kipi tir. Kima wi siir whinkinsis haiginu mi siya kimiiramim wi kwoin maingimaingakakar niki itim. Mi kara siiramim wi tirar niki okwokinim tiki nomiiyau nhirim naingwo tibmiiyim simaka.

¹² Mi tariinanin kara pi krimiir nomiiyauin Apolos nikiuwiiyin pi siir boini. Kara siirin minam nimpiwirwir sriigripkaii, siya iki nomiiyau nhirim simaka ninkin itim kimiir kignakiyam. Mi siya tariinanar namim pi borisopi, mhoyiya siyiuin rirmiya nwokii mi siya wi haini niti kimiir kignakiyamim. friig

Mhoyi mhoiyan yai nhir ikim

¹³ Mi kima sibgu mantirao mi naingwo tibmiiya Jisis Kraiis siiram naingwo tibmiiya sibgu donkworinu. Mi kima siirin digumii kipi haimriiyugig. Mi kima kipi nidid, kima sibgu dokworinu kripkai. ¹⁴ Mi kimiir miipai miipaiyim kima miriiyim kima iikam nhirimiyamin warar daingwokwonanaei.

¹⁵ Kima Stefanas simiirniyin ina ninokninkinim nu Grik hirin simaniyar naingwo tibmiiyim biigi biyin. Sima mi komii aiirar miriigim Adi Komii siir iikam imiir whinkinsisamin. Kima ti kariir nomiiyauim, kara kimiirin pi igao yai boinkii. ¹⁶ Kima simiir yai imiir wakaeyokna mi kamim yipiki simaka miriiyim, simiir yai imiirin iriipi hiriinan wara. Mi simar mi tiriya sair hiriinanar timi tir, simiir siyiu iirar timi ap.

¹⁷ Mi taka iya kara maingimainga asi nwowi. Dimusi rani, Stefanas, Fotyunetas mi Akaiikas simiirsika sima kariiram nitkam. Mi wim kima

kariiram bi nitikim mi yim sima nikrani, bidiyar yitim kariiram. ¹⁸ Kima ta saiir dinokninkinki, sima maigimaiga kariiram tiri kara nwowim ta sima mi triya maigimaiga kima nwowam saiir hiriinan. Mi hiriinankinuwu mi kima ti hiriinan kamim simiir diisimauu mi simiir dokboinmamair haiginu.

¹⁹ Ti iikamim yipiki Adi Komii siir inig iir haingiriyu hainaniyim iripa iki om nhirim nu komii Esia hiranim simiir hiranim, sima kimiir nokboinmamaigikim, Akwila mi siir wig aeya Prisila mi iikamim yipiki iripa Adi Komii siir inig iir haingiriyu hainaniyim simiir omaka hir, sima kimiiram naingwokwonanaei. Mi sima kimiirin pranae pranae bi nokboinmamaigikim. ²⁰ Mi ti nomiiyauim ti om Efesas tiranim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kinim, sima kimiir nokboinmamaigikim. Irni nwiirni nokboinmamairyim nomiiyaunan hindara dapirimdinam.

²¹ Mi tariinanin ta yokwowa Pol kariir ingi ingar nonkwo winkika mi kara kimiiram ha nokboinmamaigikin.

²² Wi Adi Komii sasar hauu iski, hik komiigi komiyya ti iikam yipiki siiram naingwokwo karamae nwowim simiirin. Kara kimiiram in minam naingwowi krimiir Biyan Inkam Komiiyin siya pi nitsauuim. ²³ Mi kara inokinokin wi Biyan Inkam Komiiyin Jisis wi siiram srinanaei siya whinkinsis haiginuim siir naingwobumbu komii aeya. Mi ta siir naingwobumbuwa wi kimaka hiriyar nwoki okripkaiyim. ²⁴ Kara kimiiram in nhami nhami naingwokwo rani, yipiki kima kanaka haingiriyu okiyim Jisis Kraisiir iikamim. Irig.

2 KORIN

Mi iya Pol siya nu Maesedonia hir nwowa mi siya ta yokwowa ha winkikin iikamim naingwo tibmiiyim om komii Korin hiranim simiiramim. Mi iya Taitas siya om Korin hir haiburgigin mi siya ha nitkin nu Masedonia tiriirin Pol siiram mi siya om Korin hiran iikamim kimidiniya siir ini boinnimauuu. Mi yokwowa yipiki Pol siya winkiya biya ti iikam imiiram, sima sair mwainim mi simiir nhirim simiir siyu bibiyeyim ina yitkiigiyim. Mi simiir nhirim hinana bi naingwokim Pol siya Adi Komii siir miyan inkamkin. Niingaka. Mi Pol siya hiriinan kigin mi siya ta yokwowa ha winkan. Mi ta hiriinan sairsika sima wa nwoki aingwowim siya aposel inkam kiingikingin. Mi iripi hiriinan siya Korin hiran iikamim simiirin umir haingriiyu haiginam wara mi boinki iki Biyan Inkam Komii siir isid nhirim yipikim paeprikab nwowim simiir whinkinsiis haiginuwim iikamim naingwo tibmiiyim nu Judia hiranim yipiki umir digworaekwo karamae nwowim simiiram. Iriig.

¹ Kara Polkin, kara Jisis Kraiis siir aposel inkamkin mi Kara siir yai imiir boinourwokai haiginuwi. Biyarin Adi Komii krimiir Wanin siya kariir nimbinaamar naingwokin aposel inkam nwowam siir mi aiiir mriiyam. Mi ta yokwowa kara mi krimiir nomiiyau ieya Timoti krirar winkika kimiiramim. Mi tariinanin saeya wi kimiiram niti iikamim Adi Komii siir pugana sairrim, wara om Korin hir nwowim. Mi iikamim yipiki Adi Komii siirim, iki hinda tinda nwowim mi Grik nu haimeii haimeii nhirim simiir hiranim yim iripi hiriinan. ² Kara ha naingwowi Adi Komiiyin krimiir Adin mi krimiir Biyan Inkam Komii ikin Jisis Kraiis kimiirin wi sowanii hauuwi naingwobumbu mi iripa nongwomamair ae.

Pol siya Adi Komii siirin mansi boin wadiekikin siirin siya whinkinsiis haiginugin

³ Krima Adi Komii siir inig siir hainan prapraski, krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siir Adin. Krima ina ninokninkinim, siya krimiir Adgin yipiki, krimiirsi naingwokwonanaeyin, siir bwamki bwamkin. Mi krimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginuwam hikim krimiir nimbiniyim simiirsi. ⁴ Siya krimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginuwikin hikim krimiir nimbiniyim simiirsi warar. Mi hiriinanki nuwi mi nim krima wi iki iikam nhirim sim niki whinkinsiis haiginuwim mi wi simiir nwoki iisimauwim hika simiir nimbiniya sairsir. Mi krima simiirin wa whinkinsiis haiginui, ti dimin taeminim Adi Komii siya whinkinsiis haiginuwim krimiir. ⁵ Yim ti diminim simiir bwamki bwamin yio hinngin, dimin bibiyie whiekakim wi krimiir nimbini, krimiir kimpipisu haiginuwam ta biya sima tira Kraiis siir sima kimpipisu haiginuwa sair hiriinan. Mi ti hiriinan siyu kaimwown tiki hikpai hikpaiyim nitim krimiirin wi sima kimpipisu haiginuwi. Mi ti hiriinan siyu kaimwown Kraiis siya wi krimiir whinkinsiis haiginuwi, ti dimin taeminim Kraiis siir wokmai haiginuwa mi krima wi iikam nhirim simiir wara nwoki wokmai haiginuwim. ⁶ Iikamim dimin biye Timoti kririr tirim. Dimusi rani, krira kimiirin Adi Komii siir yai aiiir boinnimauugo kimiirin mi sima ini kimiirar mi whinkinsiis haiginu mi kimiirar mi wokmai haiginu ta sair ninokninkinim hinan, Adi Komii siya wi kimiirar mi whinkinsiis haiginuwi mi mhoiyya siya wi kimiirar mi anmaiwarkinaei. Mi inkamin dimin biye kimiir tirin mi krimiirin Adi Komii siyar swoki whinkinsiis haiginuwi. Mi sima kinsiis haiginuwi kwoin miyikak nwowim. Dimusi rani, mhoiyya hikpai hikpaiyim nimbini mi kiriirin ha kimpipisu

haiginiuwi mi kira ta saairsiyin wa kipi nikwokrimkrip Adi Komii siya wi kariirar whinkinsiis haiginiuwi, ta biya siya whinkinsiis haiginiuwa kririir sair hiriinan. ⁷ Nikrira iikam kimiirin ina ninokninkinim. Iya hikpai hikpaigi nimbiniyim kimiir kimbipisu haiginiuwam, ti hikim kima ini kriraka mi ink in haiyim. Krira ina ninokninkino, Adi Komii siya kimiirin wa whinkinsiis haiginiuwi, kimiir wokmai haiginiuwam, ta Adi Komii siya mi whinkinsiis haiginiuwa, kririir wokmai haiginiuwam sair hiriinan.

⁸ Mi nikrira hiriinanar naingwowi, wim kima ti hikpai hikpaiyim kririir nimbiniyim nu komii Asia hir, kima simiirin bidiyar mi inokninkinim. Hikpai hikpaiyim kririir nimbiniyim hindara ninkin iduduraowi mi ini kririir kirie aair haiburim mi krira pariiparii pi naowim. ⁹ Krira hiriyar yaingwo, krira wa naowi. Mi iya ti dimin taemin hiriinanim kririir nimbiniyim mi krira pi hiriyar naingwowi, krira wi dig nwo rani, kririirin sima whinkinsiis haiginiugin ta sair ninokninkinim Adi Komiiyin yipiki naokaowim sim hidninsiin idwown siya siyairgin kririir whinkinsiis haiginiuwiyin. ¹⁰ Siya kririirin bidiyar mi whinkinsiis haiginiuwun ti dimin biye biyeyim kririir nimbiniyim simiirsi warar mi hiriinan sairsika, krira paninsi yaosi. Mhoiia siya kririirin wa swoki whinkinsiis haiginiuwi. Krira hiriyar naingwowi, mhoiia siya wi kariirar swoki whinkinsiis haiginiuwi mi wi kririirar mi kigriraowi. ¹¹ Ta kima whinkinsiis haiginiuwa kririir sair hiriinan, ta kima kwis boinkiya Adi Komii siiram kririir whinkinsiis haiginiuwam, kima wi hiriinan tir. Mi mhoiia iikam nhirim sima hiriinan wakaei Adi Komii siya dimin taeminim kima kwisboinim siiram, kririir whinkinsiis haiginiuwam, siya simiir bidi wakaeyin mi sima wi siir inig iir hainanprapraskii mi wi hinina boinkii, siya wadiekin. Iriig.

Pol siir kwoinin ina swoki kisina haigiyin mi siya om Korin hiriir bi namkin

¹² Nikrira ti dimin imiiram in i maigimaigarar mi okiyo kririir kwoinin kririirin hinina boinkin, tiki miyim ti krira miriyokiyokiyim iki omom omomim sim mi kimiir waraur, yim wadie kinaigim, Adi Komii siir naeyiun siyar bidi whinkinsiis haiginiuwun kririirin. Kririir siyu iirsiyar ti krira tirin biya iikamim simiir whwonkam ida, yim tiriiginim yim kaimwokinar bidi ywowim. Mi ti nuin siir tiran siyuum ti iikam ima ninokninkiniyin yio kririir bi whinkinsiis haiginiugin ti dimin taeminim simiir tiramin. Niingaka Adi Komii sasaigin kririir whinkinsiis haiginiuwun ti dimin taemin imiir tirim. Krira ti siyu iir napko iya krira iikamim nuanim kimaka waraur nwowa mi krira iikam kimaka ti hiriinan siyu iir asi mi apkripkaigo mi krira ta sairamim maigimaiga prasae bi kinko. ¹³ Mi ti yayim ti kara winkyim kimiiram ta yokwo aair simiir yaimwokiayimwowim yim aowa nwo rani. Mi yim kimiiramim minam winkikim kima sibgu ninokninkinim wari yayim kara winkyim kimiiram mi wari kimar mwaini simaigim. Kara ha naingwowi, kima ti dimin taemin imiirin ina sibgu inokninkinim. Mi tariinanin kima ini inkam krimiirarar niki inokninkinsaeyim mi an kara ha naingwowi, mhoiia kima krimiir siyu iirin wi hainngi sibgu inokninkini. ¹⁴ Mi taka iya Biyan Inkam Komiiyin Jisis siya swoki iti mi krimiirin siya swoki anmaiwarkainaei mi krira wi maigimaiga kimaka nwowi, ta kima nwowa Krai saika, sair hiriinan. Mi kima wi maigimaiga krimiiram nwowi yipiki aposel inkamim yipiki kimiir boinmimauum ta yai kibie aair mi kimiir whinkinsiin haiginiuim, ta yayi sair yaimwokiayimwo imiir.

¹⁵ Kara hiriyar naingwokin kima kariiramim wi maigimaiga prasae kin tani. Mi kara biyin pi hinina boini, kara kimiiramim wa niti kimiir kignakiyamim mi kara wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim, idipidip maigimaiga kima nwowam. ¹⁶ Mi iya kara kimiir kignakiyam naingwowi,

kara namin nu haimii Masedonia hiriir mi mhoiyya nu haimii Masedonia hir haiburgigi mi kara wa swoki iti kimiiramar mi kima wi kariir nwoki whinkinsiis haiginiuwim mi kariirin wa nwoki ikropkiyim nu haimii Judia hiriir mi kara kimiirin wi idipidip asi kigi. ¹⁷ Mi kima hiriiriyar naingwowi ta iyya kara nimbina kimiir kignakiyam kara nonkwowa mi tari kara ti dimin taeminim simiir bi sibgu aingwo omokin mi kariir kwoinin hiriinansi swoki kisina haigigin, ha? Mi kima hiriiriyar naingwowi, an kara ini ti nuin siir inkam biyenan ywowin yipiki ti hiriinan boinkiyin, ihi, kara wa niti mi kariir kwoinin kara hiriinan tiram naingwo rani, yi ini ningakiningar ywowiskiyin! ¹⁸ Adi Komii siir hiriinan, yo siya inokininokin yai mwowar boinanaeikin. Mi an kara iriipi hiriinan inokininokin yaimwo imiirarar mi boinikin. Mi kara kimiirin ha bi boinkin kara wi kapi niti mi iyya kariir kwoinin ha naingwowi, kara wi nit rani. Kara kimiirin wi hiriinan boin tani ningaka. ¹⁹ Sailas, Timoti mi karar, krima inokininokin kimiirin Adi Komii siir yinisimin Jisis Kraiss, siirar boinmimauugin. Kima ina ninoknininim Kraiss siya dimin sim whir bi swoki imbin miminkin siya tiramin. Mi ta siya boinkiya mi mhoiyya siir kwoinin wi swoki kisina haigi rani. Ningaka. Diminin siya boinin simaigim. ²⁰ Mi ti hiriinan tirim mi ti nimbipai nimbipaiyim yipiki Adi Komii siya boinkiyim yim ini kaimwokina hiriinanar mi imbiyamim. Dimusi rani, krima Adi Komii siir inig iir hainan prapas boinkikim, kiriir yaiya ya yai Kaimwo aeyaiga. ²¹ Adi Komii sasaigin yipikin krimiir whiekakar whinkinsiis haiginiuwiyin, Kraiss saika nwirua nwowam. ²² Krimiirin Adi Komii siyar nimbingin siyamar mi siir naeyiun siirin siyar mi haigi haiginu krimiir kwoinaun mi ti dimin sim hiriinanin krimiirin siyar mi hauu krimiir nusiimauuwam hinin, mhoiyya siya wi krimiir hauuwi dimin taeminim.

²³ Mi kara ti digworaekwowim simiir niksisaei, Adi Komii siya kariir kwoin iirin ina ninoknininim mi ti siirin wi siyar ninokninin haiginiuwu. Mi kara ti dimin taemin imiirin kaimwowar boinkii. Kara biyin om Korin warauran iikamim kimiir bi nini kignikim, nu haimii Masedonia tirankin kara bi nitkin. Dimusi rani, kara iikam kimiirin io nwowim pi boriisopi wim wi yaimwo whwonkamim niigi niiga pi nwowisi. ²⁴ Krima kimiirin ti hiriinan bi boinkim, krima kimiirin ti digworaekwowim Adi Komii siirim kima naingwo tibmii kinim simiir warar ninkin kigirkaki. Ningaka krima ta sairin ina ninoknininim kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siiram naingwo tibmiiya ya ini ywowa. Mi nim krima, kimaka minam mirii, maigimaiga kimiir nwowaiginiuwim mi kirie nwowim. Iriig.

2

¹ Mi ta hiriinan sairsika, kara ha naingwowi kara wi kimiiram waraur swoki it rani kima naingwoyimyoksi mi hikak kima nwosi. ² Mi kara kimiir kwoin iir kiyopsibgi haiginiuwu io whwonkam kima nanaowam mi kariirin wi nhinga tiri, maigimaiga kara nwowamim? Ningaka. Kara ti iikamim simiir kwoin imiir kiyopsibgi haiginiuwim pi boriisopi io whwonkam sima nanaowim, yipiki inokininok kariir nwowaiginiuwiyim maigimaiga. Ningaka. ³ Kara iikam kimiir nini kignakiyim pi boriisopi an wi maigimaiga karamae kima pi nwowaiginiuwisi. Kara ha naingwowi, kima kariirin hiriinanar whinkinsiis haiginu kripkai, hiriinan maigimaigar nwokripkaiyim. Mi ta yokwowa kara winkiya biya iikam kimiiram, kara kimiirin min boinkikin digworaekwowim maigimaiga nwo karamae kara nwowiyim simiir. Mi kara hiriiriyar naingwowi, iyya kara maigimaiga mi owiyim mi wim kima iriipi hiriinan, ini maigimaigar mi owim. ⁴ Mi iyya kara yokwo kimiiram winin, kariir kwoinin miyik miyiknan

bi nwokikin. Mi iya kara ta yokwowa kimiiram winkiya kara hindara nou winkikin. Kara minsi naingwoyimyokikin, wari dimin biyeyim kimiir kwoinaw waraur nwokaiyim kimiirin wi sim pi nipiyaokiisi. Mi ta yokwowa kara kimiiram minam bi winboinkikin hik kimiir hauuam. Niingaka kara kimiiram minsi winboinkikin kima kara naingwokwoyiya kimiiram sair ninoknankinim. Iriig.

Pol siya min boinkin om Korin hiran iikamim sima ti inkamin yipiki dimin biye tirin siir swoki ikunam.

⁵ Mi inkamin yipiki dimin taemin biye tirin, siya wi kwoin whwokwoka nwowamin wi kariirara kipi nwo haiginu. Mi siya wi iikam hoimgak kwoin whwokwoka nwowamin wi kimiir warar timi ohaiginu. Mi kara ti inkamin igao yai siir dimin biyeyim simiir wara boin tani. ⁶ Mi dimin taeminim iikam kima tirim siir, ti dimin biyeyim siya tirim simiirsi, yim bidi digiyim. ⁷ Mi tariinanin iikam kima wi siir dimin biyeyim siya tirim simiir simiira kipi naingwokwonanaei, yim bidi digiyim mi bidi haiyoprimdiyiumiigiyim. Mi kima siirin yai miyik imiirarar boinmimauu mi siirin sibgu sibboboinu haiginu mi ti dimin taemin hiriinanin yim wi siir kiyopsibgi haiginu rani, siir kwoinin biye siya nwowiguskiyam nungaka. ⁸ Mi hiriinankiniuwi mi kara kimiirin pi igao yai hinina boinkii, kima siirin hinina disimauu, kima siiram naingwokwonanaei mi siirsi mi aingwoyimyoki. ⁹ Kariir kwoin komiyyin hinina naingwowi, kima kariir yai airam in a sibgu wakaeyoknam mi ta hiriinan sairsika kara ta yokwowa kimiiram asi winkikin. ¹⁰ Iikam kima ti dimin taemin biyeyim ti inkam nwiruan siyasiyar tirim kimiir simiirsi kipi naingwo. Kima siir dimin biye imiir haiyoprimdiyiumiigi mi an kara iriipi hiriinan wi siir dimin biye imiirar mi haiyoprimdiyiumiigi. Mi ti dimin taemin bibiyeyim hiriinar nwokriikaii mi mhoiya simiirin kara haiyoprimdiyiumiigi mi kara wi hinina tiri, Krai siir whwonkam idan, kara kimiirin wi wadieki wadieyar whinkinsiis haiginuwi. ¹¹ Mi krima iikamim simiir dimin bibiyeyim simiir haiyoprimdiyiumiigi. Krimiirin wi Setan siya pi nipiyaokiisi mi wi siya pi mi iksisaeksi, ti inkamin yipikin krima nwowin io. Fhi, krima bidiyar yinoknankinim miya Setan siya tiram naingwowa. Iriig.

Pol siya hikak Taitas siirsi nwokin siya om Troas hir nwo karamae nwowin

¹² Biya kara nama bugi bi om Troasa hiriir, Krai siir yai kibi kibi imiir boinmimauuam biyin kimidiniya Biyan Inkam Komii siyar yamkwokin mi hirin siyar ini diriraerarkwokin simiir kwoin imiirin. Mi sima yayim yipiki kara boinmimauuim simiiram asi naingwokim simiir wakaeyam. ¹³ Mi kara naingwoyimiyok prasae bi kinkin. Dimusi rani, kara krimiir nomiyauin Taitas siiram nwonanaekin. Mi siya bi nitkin kariir kigniyim. Mi kara iikamim yipiki hapairanim simiirin hinin asi boingigin kima ha dwoki. Mi kara om Troas hir ha haiburgigin mi kimidiniya nu ha imii Masedonia hiriir yam. Iriig.

Aposel kam imiirin Adi Komii siya whinkinsiis haiginugin Setan siir nkwowaisiyam.

¹⁴ Hindie wit, nimbii Adi Komii krimiir Wanin siir boin wadieki. Dimusi rani, krima ini Jisis Krai siir aowa ywowim mi ini saikar yamimasuwim mi krimiirin wi siyar whinkinsiis haiginuwi kirie nwowamin. Ti nuan dimin biye biyeyim simiirsi. Adi Komii siya krimiirin minam nikiunakin Krai siir yai kibiya sair boinmimauuim hinda tinda. Mi ta yai kibiya ya ini puui miyiknan ywowa omom omomim saeya bidi yinyokiigiya. ¹⁵ Nim krima ini puui miyiknan ywowim, iikamim yipiki Adi Komii siya nanmaiwarkainam

simiirar ninyokiigi ti iikamim yipiki biyie nwowim mi whaowaeki ikim. Mi hiriinan tiri krima mi krimiir miyim yim wi Adi Komii siir hirankar haiyiskii. ¹⁶ Mi ti iikamim yipiki whaowaeniskiyim yim wi paeni omin siirar nasae oyokiyokiikaeyami krima mi krimiir yai aeya ya ini piuii biyienan whaknan ywowa mi simiirin wi saeya tiri mi sima wa naokaonami. Mi yim ti iikam nhirim yipiki wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei, saika hiriyyar nwoyokiyokiikaeyamam, krima mi krimiir yai ikim yim ini diminin sibgu whakiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi simiirin wi siyar tiki, wadie sibgu owamin. Yipiki inkamkin ti hiriinan diminin siir sibgu tiri? Inkam nwirmim nwirmim karamaeyairga. Nnngaka. ¹⁷ Mi iikam whiekakim Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwiyim sima simiir piu ara boinmimauuwi yim sima hinda umir haiyamar naingwowi mi ta miya krima mriiya, nim krima hiriinan bi tirikim. Krimiir kwoinim yim wadiekim mi nim krima Kraisi siir yai kibi aiir boinmimauuwikim. Dimusi rani, krimiirin Adi Komii siya nimbingim mi krimiirin siya nikropkikin ta sairam. Mi krima mi Kraisi siya krima ini iripar yamasum mi krimiir kwoinim ini kwoin whiruar ywowim. Mi Adi Komii siya ini krimiirar kigin, krima siir yai aiir boinmimauuim. Iriig.

3

Nim krima siyu winin siir miyan inkamkin

¹ Ti dimin taeminim krima winkyim kimiiram simiir tir mi kimiir kwoinim wa nwoki aingwowim krima krimiir inig imiirar hainanaei mi kima wa nwoki aingwowim hinin, nim krima wadiekim, aniya? Mi wim kima hiriyyar naingwowi, nim krima ini iki kam nhirim yipiki kimiir hauugiyim yokwo iki iikam nhirim om whiranim simiiram, ini simiir hiriinan ywowim kimiir boinkiyam hinin, yim sima iikam wadiekim? Mi wim kima hiriyyar mi aingwowi, nim krima ini hiriyyar mi aingwowim kima yokwo kimiiram winkyim mi iki iikam nhirim yim wa nwoki aingwowim nim krima inkam wadiekim, aniya? Nnngaka. Krima yokwo kwir haiyim pi boriisopi. ² Mi wim kimarim ini ta yokwo hiriinana ini sair hiriinan ywowim, ta krimiiram winkyia. Mi iikamim sima kigi mi sima wa ninokninkinki krimiir miyim mi wadiekim. Mi nim krima bidinanar ninokninkinkim hinin, ta yaiya ya yaimwo aeyairga. ³ Wim kima ini ta yokwo hiriinana ini sair hiriinan ywowim. Wim kima ini yokwowa Jisis Kraiski si winkyia ini sair hiriinan ywowim. Kariirin siya nimbingikin mi ta yokwowa siya hauugika. Mi an kara ha namim mi kimidiniya kimiir ini hauugig. Siya tidiyini bi winkikin. Nnngaka. Siya Adi Komii siir naeyiun saika winkikin yipikin inokinokin omwai hiriyyar waiyayokiyokiyyin. Siya siya bwaeyan siir idwo bi winkikin. Nnngaka. Siya kimiir kwoinaw winkikin.

⁴ Mi ni krira pi hinina boinkii, ni kririir miyo wadieko. Dimusi rani, krira hiriyyar ninokninkini, kririirin Adi Komii krimiir Wanin siyar nimbingiko ti dimin taemin hiriinanim simiir tiram. Kraisi siya kririirin siir kirie aeyar whinkinsiis haiginiugin yipiki siir Ad ieya hauugiya Adi Komii siya siir. Mi krira hiriinan asi naingwowi, ta yaiya krira boinkiya kimiir, ya yai kaimwoki kaimwo aeyairga. ⁵ Mi krira hiriyyar naingwowi, ta miya kririir kirie ara priimriigiswo, wi dig di ywowi mi krira wi hinin di mi boini, krira wi digar nwowi. Dimusi rani, kririirin kirie Adi Komii siya hauugin mi krira mi aiir mriiyim dig asi nwowi. ⁶ Mi iya Adi Komii siya kririir nimbina iki iikam nhirim simiir boinmimauuwam, siyu winin siir yai kibi aiir boinmimauuwam, kririirin siya siyar whinkinsiis haiginiugin ta mi aiir mriiyamin. Mi ti siyu winin siir yaiya ya yokwoni bi winka, ya Adi Komii siir naeyiun siya haigimauuga iikami kwoin. Mi ti siyu komii komiyyim bidi bidiniya Adi Komii siyar hauugiyim, yim inokinokin iikamim simiir dimin

biyie imiir nsiimauuwankim. Mi sima simiir sibgu ap karamae nrowi, sima wi pi naowi. Mi Adi Komii siir naeyiuiin inokinokin iikam imiirin siyar nikpitmai haiginiuwi, sima sibgu oyokiyokiikaeyamim inokinokin Adi Komii saika.

⁷ Mi ti siyiu komiiyin siir yayim Adi Komii siya winkiyim siya idwo mi kamidiniya Moses siir hauugi. Mi siya ti hiriinan tirkiyin mi Adi Komii siir kirieya ini paenan Moses siirar yuyakiya mi siir whwonkamin ini wara yuyakiyin. Mi mhoiia ti diminin paenan niuyan ina prikiiraraokiyin mi mhoiyan ini hindara kigugu iguskiiyin. Mi ti diminin paenan niuyan Moses siir whwonkam hirin pranae pranae bi niuyakin mi Isrel simiir iikamim sima siir bi sibgu kigsibwinkim. Ti dimin taeminim siyiu komii siirim, iikam imiirin simar naokao haiginiuwi, sima Adi Komii siir dimin miyik miyikim paenan niuyaiyim simaka nitkim. ⁸ Mi nim krima iikam imiirin Adi Komii siir naeyiuiin siir yayi imiir boinmimauuwi. Mi ti digworaekwowim krimiirin maigimaiga komiigak simar nrowaiginiuwi mi krima mouni haniin asi siinkaowi yim ini Moses siya winim siyiu komii siir yayim biyanim ini simiir haiburim. ⁹ Adi Komii siya ti siyiu komiiyin Moses siir hauugin. Yio iikamim simiir dimin biyie imiir nsiimauugin mi simiirin hiriinan warar mi isiimauugin, sima wi iripa nwo rani, Adi Komii saikan, inokinokin. Mi ti siyiu komii siir miyim yim kaimwowaigim, bimbuiwi rani. Mi ti kitibmii boin wina saiiir miyim yim min nimbingim iikamim sima Adi Komii siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karam nrowim. Mi hiriinanki niuwi mi ta miya ya ini siyiu komii siir mai aiir haibura kougi kouwin ini saeya ywowa.

¹⁰ Moses siir miyim mi siyiu komii ikin, yo wadieki wadie owaigo. Mi ti dimin whiso, kirie aka mi siir diminin paenan niyaei ikin yo bidi digiyo mi bidi mi prikiiyamo. Mi ini biyieki biyie ywokiyo. Mi Adi Komii siir naeyiuiin siir miya ya tariinanin ini komiigi komii ywowa. Saeya ina mriiya mi saeya wi prikiiyam tani. ¹¹ Mi miya yipiki wi hiriyar nwoyokiyokiikaeyami ya dimin miyikin paenan niyaeiyn siir kirie komiigaka. Mi miya yipiki wi ii prie nwo karamae nrowi ya wi sapi prikiiyami.

¹² Krima ta saiiirin ina ninokninkim, tiki yayi kibiyim yim wi hiriyar nwoyokiyokiikaeyami mi krima siir dimin miyikin paenan niuyaiyin siiram nrowi, siya nitim. Mi krima siir yaisim kwir swoki haigiprakai rani. Krima simiirin wa boinmimauuwi mi iikamim sima wi nwoke inokninkinim simiirin. ¹³ Krima Moses siya tirim simiir tir tani. Dimusi rani, yio siya bidi yinokninkinim siyiu komii siir kirie aiirin saeya digii. Mi siya siir whwonkam iirin yuisni asi nitimwaniugin. Mi Isrel simiir iikamim sima Adi Komii siir dimin kibiyin paenan niuyan siir whwonkam iir niuyan siya prikiiraraoki mi ha digiguskii, wi sima pi kigisi. ¹⁴ Mi ti Moses siya higriniuin siir whwonkamim yuisni mi Isrel simiir iikamim sima hiniina bi ninokninkinkim, Adi Komii siya simiir kwoin imiirin wi wadieyar nrowi. Tariigina ya ini yuisnan ywowa simiir kwoin iir higriniuam. Mi tariinanin Isrel simiir iikamim sima iripa haingiriyiu owi mi sima Moses siir yayim simiir mwaani mi simiir kwoinim wi sibgu naingwo omok rani, Krais siir dimin taemin imiiramin sima tira saiiir hiriinan. Yi ini yuisnan ywowa ini simiir kwoin imiirar niki higrinukripkaiyim. Mi iya iikamim Krais siir yayi aiir wakaeyim mi sima ha naingwo tibmiiyim simiiram, yim ini yuisim yipiki simiir kwoin imiir niki higriniuam mi simiirin Adi Komii siya swoki haiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi siya simiir ina kabitnouwidnankaigiyim.

¹⁵ Mi biya hirankar nityokiyokiiyin mi ini tariinanar yadigniyin. Mi iya iikam sima Moses siir yayi imiir mwainiyim diminin yuisnanin simiir kwoin iir higriniuin. Dimusi rani, sima Krais siir dimin taemin imiir bi ninokninkinkim. ¹⁶ Mi iikamim simiir mhai kwoinim kisina haigii mi sima Biyan Inkam Komii Krais siiram naingwo tibmii kani, yim ini ti iikamim

Adi Komii siya kibwaembwae haigiyim yiuusim yipiki simiir niki higrinuum ninoknankin karamae sima nwowam mi simiirin wi siya nitkaigai. Mi sima wa nwoki inoknankinim, ti dimin taeminim sima tirim simiir hiriinan. Tiriiginin yio ini Mosesni niki tirin ini hiriinan ywowin. Mi iya siya Adi Komii siir omaka saiir namiyim mi ta yuisa siir mwo hir nwowa yapa hakaigingigi. ¹⁷ Mi ti Biyan Inkam Komii siir yaiya ya Adi Komii siir naeyiu ieyairgin. Mi iya siya iikamim simiir kwoinau nwokaiyiin mi siya iikamim yipiki Moses siir siyiu komiiyin mi dimin biyie aka sowiir aowa sima nwowa wi siyar nonkwo iuguskii mi sima wi rirmiya nwoki. Mi Adi Komii siya simiirin wi hiriinansi boini hininin, sima dimin whirki bi kimbugim. ¹⁸ Krima whiekakarim ini opnainan ywowim, aknainan Biyan Inkam Komii siir dimin kibiyin paenau niuyaiyin iki iikamim paenan simiir niuya haiginiuwikin. Mi krimiir whwonkamim higriniu karamae nwowi mi sima wa kiginoknankini Biyan Inkam Komii siir naeyiuin ini krimakar nwowin. Mi krimiir kwoinim siyar kisisana haigiyokiyokii siir hiriinan kinar nwowim. Iriigi.

4

Aposel kamim sima paenan niuyan boinmimauugin

¹ Adi Komii krimiir Wanin sasaargin krimiirs naingwoyimyokin mi krimiirin siyar mi imbingin siir mi aiir miriyyim siir siyiu komii winin iikamim simiir boinmimauuwim. Mi hiriinanki nuwu mi krima wa digiumii siir kipi haimriiyu mi wi ta miya saiir mariisi kipi naidid. ² Krimiir digiuin ti mi bibiyeyim simiirin digiumii bidi haimriiyugigin. Mi ti iikamim yipiki inoknankin ti mi imiirin hindara nimprio miriyyim, yim wi simiir swoki kiyopsibgi haiginiuwikim. Mi nim krima niksissae mi bi miriigim mi krima Adi Komii siir yai aiir bi mi ikwowaisiigim mi saiirin yaeya bi mi kisina boinmimauuwikim. Niingaka. Krima yaimwokiayimwo aiirar boinmimauuwikim Adi Komii siir whwonkam idan. Mi iikamim ta yai aiir wakaeyim mi simiir kwoinim inoknankin pa ninoknankinii, krima yaimwo aiirar boinmimauuwi. ³ Mi ti mi kibi kibiyim yipiki krima boinmimauuwiyim iikamim simiir, sima sibgu wakaeyokna karamae nwowi mi yim ti sima omin paeya namiyin siir namanim mi sima wi sibgu inoknankin tani. ⁴ Yim sima ta yai kibieya saiiram bi naingwo tibmii kankim. Dimusi rani, yiu biyeyin ti nuin siir tiranin Setan nikiuwiyin simiir kwoinim siya nitkii ikouwi mi sima ti dimin taemin imiirin panansi sibgu inoknankinsi mi simiiram panansi mi aingwo tibmii kansi. Simiir kwoinim Setan siya kiyipsibgi haiginiuwi mi sima ti dimin iirin panansi sibgu inoknankinsi mi simiiram panansi mi aingwo tibmii simiir kwoinim siya kiyipsibgi mi sima panansi sibgu inoknankinsi Kraisi siir Yai Win kibieya saiirin. Ti yai kibi kibiyim yim Kraisi siir dimin taemin kibi kibiyim simiir boinka, yipiki krimiir niisimauuwim hinin, Adi Komii siya paningim mi yipikin Adi Komii siir siyar swoki owin. ⁵ Krira kimiirin, krira krirar bi priinaingwo boinkin mi kima wi kririir inig iirin wa hainan tani nungaka. Krira inoknankin kimiir boinmimauuwiyim krira hiriyar boinikim Jisis Kraisi siya Biyan Inkam Komiiigin. Mi nikrira kimiir miyan inkamko krira kimiir whinkinsiis haiginiuwikim siir sibgu inoknankinim. ⁶ Adi Komii siya biigi biyarin ti hinina boinkikin, niya diminin paenanin wa mi iuyaef. Mi ya ta yaiya krimiir kwoinau bidi kwirii idwokaiya. Krima Adi Komii siir kirieya saiir bidi kigim paeni hanin Jisis Kraisi siir whwonkam iir niuya. Mi ta kirieya, ta krima ninoknankina ya ini paeni hanin krimiir niuya.

⁷ Ya ini wadiki wadie yowwa, ini diminin nibnau krima haigiyin umir komii sainiyin. Krima nonkwowam mi krima haiyapririram mi ta Yai Win Kibiya Jisis Kraisi siira ya ini hiriinan yowwa mi nim krima ini ti nibim

ini simiir hiriinan ywowim iikam niingam. Mi ti diminin siya haigiin krimiir kwoinau, yio iikamim simiir niisiimauugim, dimin kibiyim krima tirim simiir. Yim ti dimin hiriinanim simiir bwamim yim krimiir tir nwo rani. Niingaka. Taki kirieya Adi Komii siir hiranki nitka, krimiir whinkinsis haiginiuwam mi taka kirieya ini kirie nhirim simiir haiburim. ⁸ Mi hinda tinda dimin bibiyeyim pa niti krimiir hauuwam kimpipisu mi sima krimiir bi nikwowaisigim. Krima ninokninkin tani, ti dimin hiriinanim sima dimuam niti, krimiir hauuwamin kimpipisu mi krima ti dimin taeminim krima tirim simiir bi nonkwo iguskikim. Niingaka. ⁹ Iikam whiekakim krimiir sau omom nwowim mi yio Adi Komii siya krimiir bi swoki haibur miminkin. Iikam nhirim krimiir bidiyar mi ipimpar akaigai aowim mi krima bi naokim. Niingaka. ¹⁰ Mi iinokiinokin krimiir piuum hankak simiir simiirar nwoninaei biya kam bibiyeyim sima nipimpara Jisisni mi siir piua hankak hankak ha nwowaiginiuwa sair hiriinan. Mi iya iikam sima ti hanim kariir piu tir nwowim simiir kigim mi sima ina yinokninkinkiyim, Jisis Kraisi siya ini krimakar nwowin mi krimiirin siyar whinkinsis haiginiuwi mi iya inkamki krimiir nipimpariyim mi krima panansi yaosi, krima pi hiriinanar mi owi. ¹¹ Mi ta siya krima ti nu iirar niki owa, iikamim sima krimiiramar kaokim, krimiir nisomsom aowam. Dimusi rani, krima Jisis Kraisi siir mi aiir mariigin. Mi ti dimin bibiyeyim krimiirar nitiyim mi ta hiriinan sairsika ti iikamim sima pa ninokninkinkii, Jisis Kraisi siya ini krimakar nwowin mi krimiirin siyar whinkinsis haiginiuwi mi krima hiriinan asi nwowi. ¹² Mi inkamim krimiir nipimpariyim mi krima pariiparii wa pi yaowin. Mi ti dimin taeminim ti krima tirim, krimiir whinkinsis haiginiuwim mi kima wi Adi Komii saika nwoyokiyokigaeyami, iinokiinokin mi kima wi ta yaiya wi sairamar naingwo tibmii kripkaii.

¹³ Mi bidi bidiniyarin inkam nwirin Adi Komii siir yai imiir winkyin yokwo Samni, siya hinina winboinkin, kara Adi Komii siiram naingwo tibmii kangin mi kara iinokiinokin siirin iki iikam nhirim simiir boinmimauuwikin. Mi hiriinanki niuwi mi tari ti inkamin hiriinan boinkin. Dimusi rani, kima Adi Komii siiramin siir hiriinan naingwo tibmii kani. Mi krima iriipi hiriinan iinokiinokin iikam imiirin Adi Komii siirar mi boinmimauuwikin. ¹⁴ Krima ti dimin taeminim iki iikam nhirim simiir boinmimauuwikin. Dimusi rani, krima hiriir ninokninkini, Adi Komiiyin yipikin Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir hidninsiin idwowin mi mhoiya siya wi krimiir mi hidninsiin idwowi. Mi krima wi Jisis saikar nwowi mi krimiirin wi siyar nanmai-warkinaei mi krima wi siir whwonkam ida kingiin namwoiuwi. ¹⁵ Mi dimin bibiyeyim, aposel kamim krimiir nimbimbiniyim, yim tiriiginim yim krimiir whinkinsis haiginiugim. Dimusi rani, krimiir yai imiirsika. Mi Adi Komii siir naingwobumbu ini hinda tinda yamkiya. Mi iikamim ta sairam naingwo tibmii kani mi sima Adi Komii siir boin wadekii mi wi siir inig iir hainan prapraskii, ti dimin taeminim siya tirim simiirsi. Iriig.

Yim ti digworaekwowim yim dimin komii rani. Dimusi rani, krima wi mhoiya hii.

¹⁶ Krira wi maigimaigra nwo karam nwo, ti dimin taeminim Adi Komii siya iikam krimiir hidninsiin idwowi mi krima whiekakarim wi siir inig iir hainan prapraskii. Mi iinokiinokin krimiir piuum yim wa naonami mi iinokiinokin Adi Komii siya wi krimiir kwoin iirar whinkinsis haiginiuwi wadie nwowamin. ¹⁷ Mi ti dimin taeminim ti hik krimiir hauu haiginiuwim yim dimin komii rani, yim ii priei bi nwowikim. Mi krimiirin wi sima whinkinsis haiginiuwi, Adi Komii siir dimin maayik maayikim yipiki hiriirar nwoyokiyokikaeyamiyim iinokiinok simiir haiyamin ini iki digworaekwo

nhirim simiir haiburim. ¹⁸ Mi hiriinanki niuwi, krīma krīmiir kwoin komiyyin wi ti dimin taeminim krīmiir nhwokar kigiyim wi simiiram kipi naingwo. Niingaka. Krīma dimin taeminim krīma kig karam nwowiyim, Adi Komii siya hauuwi krīmiir mhoiyya, simiiram daingwo mi simiiram dwokwokin. Mi ti dimin taeminim ti krīma kigiyim, tariinan, yim wa niti mi wa swoki digi mi dimin taeminim yipiki krīma kig karamae nwowiyim yim wi hiriyyar nwoyokiyokikaeyami inokininokin. Iriig.

5

Dimin taeminim aposel kamim sima tirim yim iikam imiir whinkinsiis haiginugim

¹ Krīma hiriyyar ninokninikini, mhoiyya ta krīmiir nuan piu biyieya ya wi sapi naowi mi wipi whii mi ya wa namkii. Yim ini omakam hindara nini kaigrinu whwonkai sasaeyim ini simiir hiriinan yowowim. Mi iyya krīma naowi, krīma ina ninokninikinim, krīmiir piu kibiya yipiki wi hiriyyar nwoyokiyokikaeyami, saiirin wi Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwowi mi krīma wi hiriyyar nwoyokiyokikaeyami siir om hiran. Yim ti digworaekwowim yim ini omaka miyika Adi Komii krīmiir Wanin siya miri okwowa siir om hir krīmiiram, krīma nwowam ini saiir hiriinan ywowa. ² Mi tariinanin krīmiir kwoin komiyyin ini wari omin kouwanin siir waraur nitamar naingwowin, ti piu win kibiyim yipiki wi Adi Komii siya hauuwi krīmiir mi krīma wi simiirar nini onii. ³ Mi hiriinankini uwi tiriiginin hiriinan tirkiswo mi krīma wi kwoinbudara di ywowi mi hiriirin piu karamae di yapninopkai nami. Niingaka. ⁴ Krīmiir kwoin komiyyin ini ti piu winim yipiki wi krīma haii Adi Komii siir hiranki, ini simiir haiyamar hauginkripim. Mi ta piu biyieya ta hindara nwoisaeaya, ta krīma nwowa ti nu iir ya inokininokin hik krīmiir swoki hauunanaei. Mi krīma pi boriisopi ta pua kwoinbudara nwowiya saiir nwowim krīma hininam naingwowi, Adi Komii siya piu win kibiya saiir nii kinirkai haiginuwim. Mi krīma ta pua naonanaeiya ta pua nao karamae nwowiya saika ninowanam tiri. ⁵ Yio Adi Komii sasargin yipiki ti piu win imiir diriraerarim krīmiiram, krīma haiyam. Mi ta hiriinan saiirsika. Dimusi rani, ti dimin iirsika. Siya siir naeyuin krīmiir bidi haugiyin mi krīma wa nwoki sibgu inokninikinim hinin, krīma ti dimin taemin imiirin wa haii ti siya nimbim krīmiiram.

⁶ Mi ti hiriinan saiirsika krīma ina ninokninikinim, ti dimin taeminim Adi Komii siya diriraerarim, siya wi krīmiir hauuwi mi inokininokin krīma wi kirie hiriyyar nwokripkai iripa nongwomamair aeyam. Krīma ina ninokninikinim, ta iyya krīma ta piu aiirar niki owim, krīma Adi Komii saika niki orani, siir om iir. ⁷ Krīma ti diminim Adi Komii siya diriraerarim krīmiiram krīma simiir niki kig rani. Mi nim krīma bidiyar yinokninikinim krīma simiirin wa haii. Dimusi rani, Adi Komii siya bi niksaeikin siya yaimwo ara boinikin. ⁸ Kara kimiirin kaimwower boinkii, krīma naosi naingwo idid rani. Niingaka. Krīma ta nu tiran pua saiir haiburgigam tiri. Mi krīma wi Biyan Inkam Komiiyiin Adi Komii wi saika niki owim siir om hir. Yio tiriiginin ini ti krīmiir piu aeya nwowa ti nu iir ini siir haiburin. ⁹ Mi ta pua ta nu iir kramar mi owa krīma saiirar mi owi mi krīma krīmiir piu kibiya Adi Komii siir omana saiirar mi owi, ya ti hiriinana ya dimin komii rani. Krīma biyyin minam tiki angwo, diminin Adi Komii siya naingwowim krīma naingwo tibiim kīnam mi krīma tiram, simiir tiram daingwo. ¹⁰ Kara tiriiginim kimiiram boinkikim. Dimusi rani, mhoiyya krīma wi Kraisi siir whwonkam ida nokwowi mi wi siyar hidi krīmiirin, dimin taeminim krīma tirim simiirsiyin. Iya krīma ti puim ti nu iiranin simiirar niki okripkai mi

siya wi krimar tirim wi simiirar swoki hidi. Siya dimin wadie nasi tiri, iyie? Wi dimin biyie tiri krimiirin, krima tirim simiirsiiyin. Iriig.

Aposel kamim sima iikam imiirin minsi whinkinsiiis haiginiugim sima Adi Komii saika nongwomamair aeyim

¹¹ Mi iiya krima Adi Komii siirsi nidida saair ninokninkinim krima miini haniin asi miiugim simiir kwoin imiir kiyaiyam mi sima simiir nwoki wakaeyoknam. Dimusi rani, krima ina ninokninkinim, mhoiyya siya krimiirin wi dimin taeminim krima tirim wi simiirsi hidi. Adi Komii siya krimiir kwoin imiirin ina ninokninkinim. Mi an kara ha naingwowi, iikam kimiir kwoinim hiniina daingwo, an kara siyiu miyik iirar napikin. Mi ti dimin taemin hiriinanim simiirin kara whinkinsiiis haiginiugin, ta Adi Komii siya mi aingwowa saair hiriinan. ¹² Krima kimiirin hiniina tir tani, kima hiniina swoki boinam, krima wadiekim, krima ti dimin taeminim kimiir boinmauwamin minam naingwokim, kima wa nwoki inokninkinim, krimiir siyiu paningim. Mi mhoiyya kima iikam imiir boini, yipiki ti ha naingwowim, inig komiigak nwowiyim mi yuis miyik miyik ikim ini kou sima ywowim. Mi inkami kwoinim yim ini panina nwowim mi kima simiirin wi ha boini tiriiginim yim miyik rani, ini kipii ywowim. ¹³ Mi kima krimiir boini, sima ti hiniin asi boini sima pi whaowael. Mi nim krima kimiirin wi hiniina boini, tariigina ya Adi Komii siir mi aeya ti hiriinan krima boina. Mi kima krimiir boini, simiir kwoinim wadiekim, sima ti hiriinan boinim mi krima kimiir boinmauwi, yi wi minsi boinmauwi, kimiirin wi saeya nwoki whinkinsiiis haiginiuwim. ¹⁴ Mi ta Kraisi siya iikam krimiirsi naingwokwonanaeya mi krimiir kwoin imiirin saeyer kiyai mi krima ta mi aiir asi miiu iikam kimiir whinkinsiiis haiginiuam, ti dimin taeminim simiir karieni. Krima ti hiriinan dimin taemin imiir asi tirkim. Dimusi rani, krima bidi yinokninkinim siya siyargin naowin. Mi krima naoni haniinaka ini siyar yaowiskiyin krimiirsiiyin. Ya tariigina ya hiniinga krima whiekakarim saika bidiyar yinkin aonamim. ¹⁵ Krima naoni haniinaka ini siyar yaoskiyin krimiirsiiyin mi nim krima iikamim yipiki ti nu iir nwowim, krima dimin taeminim wi krimiir kwoinairga priinaingwo diriraerar tani. Nungaka. Krima ti inkam nwiruwan yipikin biyar naowin, yipikin Adi Komii siya hidninsiin idwowin mi omwai ha swoki waiyan iikam krimiir whinkinsiiis haiginiuwam siir kwoin iirrarar dap iski.

¹⁶ Mi hiriinankiniuwu mi krima wi hiniina di yaingwowi, iikamim sima wadiekim, iyie? Biyiekim. Dimusi rani, sima inig komiigak bidi ywowim, iyie? Dimusi rani, sima digworaekwoki naokingugunankaigim. Nungaka. Yim ti hiniin digworaekwowim yim nu tirankim. Biya iikam krima dimin bibiyeyar niki tira, krima Jisis Kraisi siirin inkami siyiu iirrarar hidgin. Mi Tariinanin krima iikam imiirin wi hiniina hid rani, wadie mi biyie. Nungaka. ¹⁷ Mi iiya iikamim sima naingwo tibmii kiini Kraisi siir yai imiiram mi Kraisi Jisis saika sibgu amasu kikin mi siya simiirin wi iikam win nwo haiginiugi mi wi dimin whirki kimbu rani. Mi ti biyan dimin wrowim yim wa digu. Mi dimin taemin winim yim biyan dimin taeminim wi simiir igsoy aiir nokwokairinanaowidi.

¹⁸ Mi ti dimin taeminim krimiir tiri nimbiniyim iikam win krima nwowam, yim wi Adi Komii sasar tir iski simiirin. Kraisi siya paeyin hiniina niriinankinim siirin ti hiriinan sairsi naokin, ti dimin taeminim Kraisi siya tirim krimiir mi Adi Komii siya ti dimin taeminim Kraisi siya tirim krimiir, hiriinan sairsi tirkin, krimiirin siya whinkinsiiis haiginiugin mi iikam krima yipiki biya Adi Komii siir sau omom niki owim, tariinanin krima ini nomiyau saikar swoki owim. Dimusi rani, Jisis siyar ninkiamasugin krimiirin. ¹⁹ Mi dimin taeminim krima boiniyim kimiir yim ti sima, Adi

Komii siya iikamim nuanim krimiirin, dimin taeminim Kraisi siya tirin simiirsi ninki amasu haiginiugin. Mi tariinanin Adi Komii siya krimiirin bidi yimbiniim nomiiyau nwowam. Siya dimin bibiyeyim krima tirim simiirsi naingwo rani, simiirin siya bidi haiyoprimdiyuumiigiyim mi tariinanin siir miyim ini aposel kam krimiir kwauuwa. Siya iikamim nuanim krimiiram naingwokwonanaeikin mi krimiir ina yinkiamasuin krima saika nongwomamaire aeyim.

²⁰ Krimiirin Adi Komii siya bidi yimbiniim mi krima Kraisi siir igsoop aiir asi nokwokairinanaowigim. Mi ti dimin taeminim ti krima boinmimauuwim kimiir, yim Adi Komii siya boinmimauuni haninaka tisi krimar boinmimauuwim kimiirin. Krima Kraisi siir whinkinsiiskin mi krima kimiirin hiniin asi boini, kima Adi Komii siiram kiwaki, kimiir whinkinsiis haiginiuwam mi kima wi saika nwoki ongwomamaire aekiyamim mi wi saika niki sibgu owim. ²¹ Kraisi siir kwoinin sasaargin dimin biyie whirki nwo karamae nwowin. Mi krimiirin Adi Komii siyar whinkinsiis haiginiugin mi krimiir dimin bibiyeyim krima tirim, yim ini siyar haipriginkiyim. Mi simiirin ini Kraisi siir inarar yonkwokiyim mi krima naoni haninaka ini siyar yaoskiyin, krimiir dimin bibiyeyim simiirsiyin mi krima wi saika asi namasukikini. Siya ti hiriinanin minam tirkin, iikamim krima yipiki siir yai aiiram naingwo tibmii kinim, Adi Komii siya krimiirin wi ha boini, krima dimin whirki bi kimbugim siir hiriinan. Iriig.

6

Aposel kamim yipiki Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwim sima dimin bibiyeyim simiirsiyin hik prasae bi haigim

¹ Mi ni krira, Pol kara mi Timoti siya, ni krira iripa Adi Komii krimiir Wanin saikar miriigo. Mi krira kimiir asi niki, kima Adi Komii siir naingwobumbu aiir bidi haiyim mi ti naeyiuin siirin hinda whisariiyar priiyokaeyamam kipi tir. ² Ihi, kima wi hiriinan kipi tir. Adi Komii siir yayim kamim sima winkiyim bidi bidiniyar Yokwo Komii sair, yim hiniina winboinkikim, mi Adi Komii kara, kiriir whinkinsiis haiginiuwam naingwowi kira nhwo kwisboini mi kara ta kira kwisboina sair wakae mi ti diminim kira kwisboinkiyim kara simiirin wa whinkinsiis haiginiuwi. Mi iya kara kimiir nimbini mi iikamim ti nu iir nwowim kimiirin wi kara nanmai-warkinae mi kimiirin wi kara whinkinsiis haiginiuwi.

Ti kara boinanin kimiir simiir wakae, tariinanarin Adi Komii siya kimiir hainan prapasam naingwowi. Mi tariigitarinanarin, siya wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi mi wi kimiir nanmai-warkinae. Mi hiriinanki niuwi mi ti naeyiuin whisariiyar kipi priiyokaeyam mi ta naingwobumbuwa wi kigugugisi.

³ Mi nim krima inkamim pi boriisopi iikam nhirim sima ha naingwowim ti dimin taeminim krima tiriyim miyik rani. Mi nim krima dimin biyie whir bi swoki tirmirtirminkim, simiir kwoin imiir kiyaiyamim biyie sima nwowam mi sima krimiirin wi ha boini tani krimiir miyim biyekim. Niingaka. Mi krima dimin biyie tirkiswo mi tiriginin simiirin wi siya pi kiyopsidgi haiginiuwim mi sima wi di yokworinuwu. Mi ni krira hiriinan naingwo rani, sima kiriirin hiriinan naingwo rani. Niingaka. ⁴ Mi ti diminim krima tirim simiir tirni haninaka, krima iikam imiir nusiimauuwikim hiniin, krima Adi Komii siir miyan inkamkim. Krima iikam imiirin hiniina nusiimauuwikim krima hiriyar nokworinukripkigim dimin taemin biyie biyeyim krimiiram nitiyim mi hikpai hikpaiyim krimiir hauuwiyim krimiir tirbuwam, krima simiirsi bi huniyanaikim. ⁵ Sima krimiirin bidiyar mi ipimparim mi maeyaua mi biyie miriya sair hir

bidiyar mi hūgriḡḡkaiḡkaiyim. Mi krīmiir sau omomim sima krīmiirin siyū miyiknan bi tirkim sima krīmiirin ha mi igbumbu. Mi krīma mi pranaepranae bi miriigim, ini piu whaowaki krīmar ywobugiyim. Fi nhirim krīma nho bi sibgu whwonkaiigim mi mīpi nae karamakarama mi ami. Dimusi rani, krīma Adi Komii siir yai aiir boimimauugim mi sima krīmiirin hiriinansi tiri. ⁶ Krīma krīmaigim siyū miyik sibgu tiriyim mi nim krīma Adi Komii siir dimin taeminim ina ninokninkinim. Mi nim krīma io bi nanka osisauuwikim, dimin taeminim krīmiir kou nwowiyim simiirsiyin. Krīma bigin nasirwaiya nwowikim mi krīma iikamim simiirin maigimaigra pa mi isisimauuwi simiir whinkinsis haiginuwwam mi simiiram naingwokwowam. Mi ti Adi Komii siir naeyiwin, ti krīmiir kwoinaw nwokaiyin, krīma iikam nhirim simiirin hiniina nsiimauuwi, krīma Adi Komii siir miigi mi aiirar mirii. ⁷ Krīma inokinokin yaimwo aiirarar nowomwarkaiyuwikim. Mi Adi Komii siir kirieya yipika krīmiir hauugiya, inokinokin krīmiirin saeyar whinkinsis haiginuwi, krīmiir miyim. Ti kamim yipiki yaani digworaekwo nonkwowiyim, sima kimirkaiyam, ti dimin hiniinim nhao sau, irim hipig, simiir sau omomim saika ninitam, ini simiir hiriinan ywowim, ti siyū miyikin krīma nwowiyin mi miyim krīma miriyyim yim ini hiriinan ywowim. Yim sima inokinokin krīmiir kimirkaiigim, tiriginim yipiki yai biye krīmiir boiniyim mi dimin biye krīmiir tiriiyim yim sima wi krīmiir nikwowaisii rani. Niingaka. Simiirin wi krīma nikwowaisii. ⁸ Iikam nhirim yim krīmiir inig imiir hainani mi nhirim yim krīmiir swoki ikwowaisii nhirim pi krīmiir mi igbumbu kauwok itkin boini mi nhirim iikam nhirim simakan krīmiirin pi yai wadeyar mi boini mi krīmiir siyū ikin. Mi yim ti hiriinan dimin taeminim yim dimin komii rani. Mi krīma ti dimin taeminim krīma tirim simiirin wi hiriinanar tirikripkai. Mi iikam nhirim yim ha naingwowi, krīma iikam paii rani, niksisaeyaka waiwigim. Mi krīma hiriinan bi tirikim krīma yaimwo arar boimimauuwikim. ⁹ Mi ti iikam hiriinanim yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowiyim mi yim sima iripi hiriinan krīmiir mi inokninkin tani. Mi Adi Komii siya mi siir iikam ima, yim sima krīmiirin bidiyar yinokninkinim. Iikamim krīmiirin ha naingwowyim, krīma wi krīmbi naowi mi krīma pi omwaiya swoki waiyai. Adi Komii siya kam imiirin minam kiwakikin, krīmiir toim. Mi siya ini krīmiirar kigirkakin mi krīma panansi yaosi. ¹⁰ Mi ti dimin bibiyeyim krīmiiram nitiyim, krīmiir kwoin imiir kiyaiyam, krīmiirin wi sima tiri, maigimaigra nwo karamin. Mi inokinokin krīma wi maigimaigra hiriirar nwo kripkaii. Krīma paeprikabar mi oka wīndi, dimin taemin mi tir karamae, krīma iikam imiirin wa whinkinsis haiginukripkaii Adi Komii siir dimin taeminim simiir sibgu onkworinukripkaiyim. Nim krīma ini inkamim ti nuin siirin digworaekwo karamae nwowiyin ini simiir hiriinan ywowim. Mi nim krīma digworaekwo miyik miyikakargim mi ti digworaekwo miyik miyikin inkamki simiir nispakii haiyim wi dig nwo rani.

¹¹ Mi kīma ti iikamim ti omin Korin siir hiranim, krīra kimaka bidi boino mi dimin taeminim krīmiir kwoinaw tir nwokaiyim krīmiir bidi boimimauuwim. Dimusi rani, krīra kīmiiram nhami nhami naingwokwonanae rani. ¹² Krīriir kwoinin kīmiiram naingwokwonanae yin bi niki digikin. Niingaka. Krīra kīmiiram nhami nhami naingwokwonanae rani. Mi kīmiir kwoinin krīriiram naingwowin yio bidi digiyin. Mi kīma krīriiram naingwokwonanae rani. Niingaka. ¹³ Mi tapa kara kīmiirin pi adin siir yinisim iir boiniyin pi siir hiriinan boinkii. Mi kara kīmiirin pi hiniina boinkii, kīma krīriiram daingwokwonanae ta krīra mi aingwokwonanae iikam kīmiiram saiir hiriinan. Iriig.

Krīma Adi Komii siir iikamim krīma iikam biyie biyieyim simaka kipi namasu

¹⁴ Kīma ti iikamim yipiki Jisis Kraisi siiram naingwo tībmii kīn karamae nwowim iripa simaka kipi namasu. Nii nabieyo yo iripa bi nwowiko mi ti hiriinan siyiu kaimwown, Adi Komii siir iikamim sima iki iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwo tībmii kīn karamae nwowiyim simaka kipi mīrii mi diminim sima mi tiriyin siir wara kipi mi tir. Nāngaka. Dimin taeminim yipiki wadie nwowiyim mi dimin taeminim yipiki biyie nwowiyim yim iripa kipi nwo. Nāngaka. ¹⁵ Mi kīma hiriyar naingwowi, Kraisi siya mi Setan siya sowa wi kwoin whuruwar nwowi? Yi ti hiriinanin ini nānga ywowin! Mi inkamim yipiki Adi Komii siiram naingwo tībmii kīniyin mi inkamim yipiki hiriinan kwoin naingwo karamae nwowiyin, sowa wi iripa panina nwo? Yi tiriginin yio siyiu rani! ¹⁶ Mi Adi Komii siir omaka mi uruwai siyaowaini omaka aka, sowa wi iripa panina nwo, irua nwowamim? Yi siyiu rani! Krīmiir piim sima ini omakanan ywowim maeyaua Adi Komii siir naeyiu ieya nidwokaiyana krīmiir kwoin nau tirin. Mi Adi Komii siyarin biya yokwoni hinina boinkikin,

kara wi kariir iikamim simiir mhi kwoin nau nwokaii kara wi simakar nwowi kara wi simiir Adi Komii nwowi mi sima wi kariir iikam nwowi.

¹⁷ Mi Adi Komii siya ta hiriinan sairsi boinkin, kīma ti dimin biyie biyieyim, ti iikam bibiyieyim sima tiriyim, simiirsiyin aru duo mi kīma simiirin digiumii haimriiyugig. Mi kīma ti dimin taemin hiriinanim simiirin digiumii haimriiyugigi mi simiir mi ap karamae mi owi mi kīmiirin wi kara haii, kariir iikam nwowam. ¹⁸ Mi kīma hiriinan tiri mi an kara wi kīmiir Ad nwo mi wim kīma wi kariir yinisimki yinisim yinkamiyin mi yinisim yinugiyinar nwowiskii, Adi Komiiyin, yipiki ti nuan digworaekwowim simiir tirkiyin mi ninomor kouan ikim, siyairgin Biyan Inkam Komiiyin ti hiriinan boinkiyin. Iriig.

7

¹ Ti kariir nomiiyauim, yipiki kara naingwokwowyim, Adi Komii siya ta nimbina krīmiir hauugika. Mi hiriinankiniuw, krīma krīmiir digiun, ti dimin taeminim yipiki krīmiir tiriyim dimin biyie tiram mi ti dimin taeminim yipiki krīmiir kwoin imiir kipridiyim, simiirin digiumii haimriiyugig. Krīma siyiuin Adi Komii krīmiir Wanin siir whwonkam ida dimin whirki kīmbu karamae nwowiyin siirrar dap iski mi Adi Komii siir kipi tir, siya krīmiirsi nididim. Iriig.

Om Korin hiran iikamim simiir mhi kwoinim kisina haigigiyim mi Pol siir kwoinin ini maigimaigar ywokiyin.

² Iikam kīma, krīiiram daingwokwonanaei krīra kīmiir warauran iikam nhrimi dimin biyie whir bi swoki tirbugo. Mi krīra kīmiir iikamim simiir inkam nwir bi swoki tirbumimankin mi krīra kīmiir bi swoki iksisaekim mi kīmiir nwirni diminsim whir bi swoki priihaigo, kīmiir nhr ima boina sair hiriinan. Nāngaka. ³ Kara ti yayim kīmiir nikiyam bi boinkin. Nāngaka. Kara biya kīmiirin bidiyar iki boinkiyin mi tariinanin tisa swoki boinkiyin, krīra kīmiiramin pranae pranae naingwokwo rani, kīma naowi, krīra kīmaka naowamar mi aingwowi, iyie? Wi hinin kipi tir mi kīma omwai mi waiyaei mi ni krīra hiriinan omwai kīmakar mi waiya amar mi aingwowi. ⁴ Kara kīmaka kwoino whisa nwo rani kara inokimokim iikamim warauranim kīmakar hinda maigimaiga arar nwonanaekim. Mi iya dimin taeminim krīiiram nitiyim, krīriir kimpipisu haigimiam mi krīra pi diminim iikam kīma tiriyim pi simiirar naingwo krīpkaii. Mi tiriginim

kririirin maingimaingra sima nwowainginiuwi mi kririir kwoinin hiinsima asi nwowi.

⁵ Mi iya krima nu haimii Masedonia tiriirar mi ita, krima wadie bi mini onikim dimin bibiyeyim krimiirin ini hiriyar swoki tirkripkaiyom krimiir piua bi swoki siisminkanka. Niingaka. Sima kririirin bidiyar mi ikwao boinim mi bidiya mi inkinyaeyao boinim mi kririir kwoinin iikam kimiirsiyin nidid prasae mi naingwoyimyok prasae bi kinko, dimin taeminim krira tirgigim kimiir mi inkam biyeyin siya niti, wi siya nini tirbuni simiirin. ⁶ Mi Adi Komii siyairgin yipiki inokininokin iikam sibgu siiboboinu hainginiuwiin, iya sima hikak nwoyiyim. Krimiir kwoinin siyar niki kinsis hainginiugin inkamin Taitas nikuiuwiyin siya nikropkiyin krimiir nini kigniyam. ⁷ Hi, siya bidiyar yitin krimiirin siya ini siiboboiniuni. Siya krimiirin min nini boinikin, kima siirin panin panina siiboboiniugin dimin taemin kibi kibiyim kima napim mi kima tirim. Tiriiginin krimiirin maingimaingra sima nwowainginiuwi. Mi siya ha nitin, krimiirin siya ini boini, siya kimiir bidi kignakiyin mi wim kima krimiir kigam asi naingwokim. Mi kima ti dimin taeminim kima tirim simiirsi asi nididgim, yipiki hik krimiir tirhainginiuim. Mi wim kima krimiiram asi naingwokikim mi wim kima pi krimiir mirmii aair nwowi iya iikam ima boiniyim dimin taemin biyeyim krimakar ninkikiniyim kimiirsi. Mi kima ti hiriinan dimin taemin imiir tirkiyim mi wim kima kariir tirki, kara maingimaingra kimaka nwoyim.

⁸ Mi ta yokwowa biya kara winkiya kimiirin hikak saeya mi o karamaeki windi mi an kara ha naingwowi, ta yokwowa biya kara winkiya kimiiram ya dimin wadie aeyairga. Kara hikak dimusi bi nwokin, kara hiriyar naingwokin, kimiirin ii nhirim wi hik saeya hauwi. ⁹ Mi tariinanin, kara maingimaingra komiiga, kara yokwo kimiiram winkiyan kara maingimaingra bi nwokin, kima ti hikak dimin taeminim kara winkiyim hikak simiirsi nwoyim. Niingaka. Kara maingimaingra minam nwokin hikak kima nwowa mi kimiir mhu kwoinin kisina haigiyim mi ti dimin miyikim simiiram swoki sibgu apim. Ti dimin taeminim kara winkiyan kimiiram, simiirin Adi Komii siya bidi haiyim. Kimiir kwoin imiir kisina haigiyam mi kimiirin sima whinkinsiis hainginiugin. Mi hiriinan sairsika krima maingimaingra asi nwokin. ¹⁰ Ti dimin taeminim simiirin Adi Komii siya haigim mi kimiirin hikak asi nwowainginiugin mi kimiir mhu kwoinin siya kisina haigikim. Mi siya wi kimiir asi whinkinsiis hainginiuwi mi kimiirin wi ti dimin taeminim simiirsi asi nanmaiwarkinael. Ti diminin yim dimin wadie imaingim mi krima simiirsiyin maingimaingra nwo karamae kipi nwo. Mi dimin taeminim yipiki nuan iikamin simiir tiriyim, maingimaingra nwo karam sima nwoyam, yim naokaowikim mi simiirin kwoinbudin omwai waiyayokiyayim sima bi whinkinsiis hainginiwikim. Niingaka. ¹¹ Sibgu sibgu daingwo omok ti hikim simiir tirim mi Adi Komii siya simiirin ha ninkpitkiyim kimiiram sima ini dimin wadieki wadie imar yimbiamim. Mi sima kimiir kwoin imiir asi tirkim hiriinan nwoyam naingwowim. Mi simiirin digiumii haingigikim, ti dimin bibiyeyim kima napim, yipiki kara winboinkiyim. Kimiir kwoinin sima kiprid hainginiuwi, inkamin yipikin dimin biye tirin siirin igao yai boinim. Mi kima ti dimin biye hiriinanin yipiki kimiir nimbiamim simiirsi bidiyar mi ididim. Mi kima hiriinan bidiyar mi aingwowim, kara niti kimiirin simiirsi whindirararam mi wim kima kimidiniya kamim dimin bibiyey tiriyim, simiir whinkinsiis hainginiuam swoki kwanaingwo. Ta yokwowa kimiir tirkika, kima kariiram naingwokwonanaeyim mi kariiram naingwowim, kimaka iripa nwoyam mi ya tariigina ya kimiir whinkinsiis hainginiuga kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siiranin kirie nwoyim. Kima kariir yai aairin bidiyar wakeeyim mi ya tariigina, ya kariir nisiimauuga hinin, siyiuin kima nwoyiyin hinda tindan wadie bidi ywokiyan. Mi dimin

biyeyim kimiir waraur nwowim simiirin kima bidi sibgu tirkiyim mi siirin kima asi niridnatkikin.

¹² Mi iya kara ta yokwowa saiir winkiya, kara kamim yipiki siyiu biyie tirim simiirsi bi naingwokin. Mi iya kara ta yokwo aiir winkiyyin kimiiram kara ti inkamin yipikin siyiu biyie tirin siirsi bi naingwokin. Adi Komii siya kariir kwoin iirin bidi yinokninkinkiyin, ta yokwowa kara winkiya iikam kimiiram, kimiir whinkinsiis haiginuam kara hinana naingwowi kimiir siyiu idowiiya dwoki Adi Komii siir whwonkam ida. Kima wa nwoki sibgu inokninkinim, kima kririiram naingwokwonanaei mi ta hiriinana saiirsi winkika ta yokwowa. ¹³ Mi dimin taeminim kima tirim kririir, kririir si-boboiniu haiginuim sima sima rani, dimin taeminim kima whindiraerarim Taitas siir wokmaihaiginuam mi krira ti saika nwowo, krira maingimairga komiiga. ¹⁴ Mi biya kara kimiir inig imiir boinmauu wakaeyin mi kara Taitas siirin ha boinkin kima wadiekim mi ti dimin taeminim kima tirim kariirin wi nididgak sima nwowaiginu rani, ta kara boina siir. Mi ti dimin taeminim kara boinim iikam kimiirim hinan sima wadiekim, yim ini ti yayim biya krira niki boinim kimiir whiekakar ini simiir hiriinan ywowim, yim kaimwowaigim. ¹⁵ Biya Taitas siya kimiiram waraur niki itin, kimiir kignakiyyin mi kima siirin wadie ha sibgu ohaiginugiyim mi siirin ha mi sibgu kigriraowim mi kima dimin taeminim siya boinim simiirin ha mi wakaeyokna. Mi siya ta saiir naingwokiyyin siya kimiiram pranae pranae bi naingwokwokin, ini biya siya naingwokwowa ini saiir haiburin. ¹⁶ Mi tariinanin, kara ha naingwowi, kima mi kara, krima ini kwoin whiruar ywowskiyyim mi kara kimiiram kwoin whisair bi nwokikin kara maingimairga komiiga. Iriig.

8

Adi Komii siir piugana saiir iikamim sima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis

¹ Ti kariir nomiiyauim, krima yai kimiir boinmauwam naingwowi mi kima pa nwoki inokninkinim, dimin miyyik miyyikim Adi Komii krimiir Wanin siya tirim siir piugana saiir iikamim simiir, nu Masedonia hiran isidin siir. ² Mi iya simiirin iikam nhirkim tiriyim dimin biyie, sima pi maingimairga hiriyyar nwokripkaii. Mi sima iikam paeprikabar mi oka windi, sima pa mi maingimairgaei. Dimusi rani, sima bidi yinokninkinim, simiir dimin bibiyeyim simiirin Adi Komii siya bidi haiyoprimdiyumiigiyim mi sima simiir umirim iripa asi haingiriyiu hauugii iki iikam nhirim simiir. ³ Kara kimiirin kaimwovar boinkii, sima umirim simiir kwoinkar naingwo hauwi simiirin. Mi sima umir hoimgak karamaeka windi sima Adi Komii siirin pa mi hauwi. Mi kara simiiram bi boinkin, sima hiriinan tirim. ⁴ Simiir kwoinim Adi Komii siir iikamim om komii Jerusalem hiranim simiiram naingwokwonanaei simiir whinkinsiisam. Mi sima krimiiram asi nimpwawirwirikripkaigim ti umirim simiir hainamim hiriir. ⁵ Sima iuwa rigar hauugim. Sima wadieyar tirkim, sima ta krima naingwowa simiir, sima tiram saiir hiriinan bi tirkim. Bii simiir mhi kwoinim Biyan Inkam Komii siiram kisina haigi. Mi mhoiyya sima Adi Komii siiram ywo, simiir boinmauim, diminin siya naingwowin sima tiram yayim krima boinkiyim simiir, simiir kwoinim krimiiram wara mi inkin aingwokiyyim. ⁶ Biya Taitas siya ta mi aiir miri bwakainakin, kimiir iikam nhirim simiir whinkinsiis haiginuwam, dimin taeminim hinda whisariyyar priihauuwim. Mi hiriinanki nuwi mi krima siiramim wa swoki sriigrpkaai, kimiir whinkinsiis haiginuwam, ta mi aiir digiyam mi ta miyya wi iki iikam nhirim sim nwoki whinkinsiis haiginuwim. ⁷ Kima ti om Korin hiran iikamim kima dimin taemin kasa

bi tirkim. Mi kima siyiu kibiki kibi iirar tirkim. Mi kima iki iikam nhirim simiir siyiu imiir asi haiburgim kima Adi Komii siir yai aairamar naingwo tibmii kingim. Mi kimiirin siyar whinkinsiis haiginiugin siir yai imiir ninokninkinim mi simiirin iki iikam nhirim simiir nwoki boinmimauuim. Wim kima mi miyik miriyamar naingwokwonanaeikim. Mi kima krimiiramar mi aingwokwonanaeikim. Dimusi rani, wim kima ini kima iikam ywowim wim kima Adi Komii siiram naingwokwonanaeikim mi siir iikam ikim. Krira kimiiram hiriinanam warar mi aingwowi kima dimin taemin nhirim siir mi aiir warar mi prilhauuwim.

⁸ Krira kimiiram siyiu komii bi winkikin, kima siir wakaeyokna apamin. Kara kimiir bidiyar iki iisiimauuwim iikam nhirim umir iki iikam nhirim simiir hauwan daingwo. Kara kimiir kwoin imiir boinworwokai haiginiugin, ti kara winkiyim kimiiram, iki iikam nhirim simiiram mi kara wa nwoki inokninkinim, kima iikam nhiramin ina naingwokwonanaeyim, iyie? Nningaka. ⁹ Kara kimiir kwoinim simiirin dimusi boinworwokai rani, kima dimin kibi kibiyim krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai siya tirim simiirin bidi yinomokninkin digim. Siya digworaekwo hoimgakakar nwokin iya siya Adi Komii saika nwowim. Mi siya digworaekwom simiirin digiumii ha haimriiyugigin mi siya ini inkamin digworaekwo karamaeyin ini siir hiriinanar yamwoiun. Siya inkamin dimin taemin karamaeyin siir hiriinan whisarii bi nwokin, kamiirsika. Mi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwu Adi Komii siir dimin miyik miyikim simiir haiyam. Mi kima wi siir mi kibi kibi imiirarar mirii iski iki iikam nhirim simiir whinkinsiis haiginiuwim.

¹⁰ Mi yio kariir kwoinin ti dimin taemin imiirin pi hiniina boinkii, kimaigim iikamin yipiki umir iripa haingiriyu haiginim Adi Komii siir iikamin om komii Jerusalem hir nwowim simiiram. Wim kima ta hiriinana iki biewiyin namkiyin si tirbwakainakim mi an kara ha naingwowi, kima ta miya bi kima tira sair mi digi, wi wadieyar mi owi. ¹¹ Mi tariinanin kima umirim iripar ti swoki haingiriyu haigin mi ta biya kima niki tira ya ti digi. Mi bugi biyyarin, iya kima umir iripar haingiriyu haigina, kima ta mi aiir miriyamin pranae pranae bi naingwokwokim. Mi tariinanin ti dimin taeminim kima tirim umir nugugusim kima haingiriyu haiginim yim ti digi. ¹² Mi inkamin siir kwoin komiiyin umir digworaekwo Adi Komii siir hauwam naingwowim mi Adi Komii siya wi siiram swoki srii rani, dimin taeminim siya nonkwo karamae nwowim simiiram. Adi Komii siya wi diminim siir hir nwowim siya hauwanim wi simiirarar haii.

¹³ Kara kimiirin hiriinan bi boinkikin, iki nhirim simiir whinkinsiis haiginiuwim hiniin, sima wi wadie hiriyyar nwoki owim mi wim kima nninga nwowim mi wi hikak niki owim. Nningaka. Kara ha naingwowi, kima hirii hiriinankinar dwo. Mi kara minam naingwowi, ti hiriinan siyiuin siirar dwo. ¹⁴ Kara ha naingwowi, diminim kima nonkwowim simiirin hinda haimii ara timi hauugi. Dimusi rani, tariinanin ta ii aiirarin kima umir kasaka nwo rani mi yim sima komii nonkwo rani. Mi mhoiyya sima komii mi onkwowi mi wim kima sapisap, kimiirin wi sima mi whinkinsiis haiginiuwu. Mi ti hiriinan siyiuin, kima whiekakarim wi wadieyar sibgu owi. ¹⁵ Adi Komii siir yayim yipiki Moseski si winkiyim Yokwo Komiiini yim ha boinkim, iikamin yipiki biya umir digworaekwo nae minim sim niki aokingugunankaiyim, mhoiyya sima wi dimin sim whirmim whirminki swoki onawid rani. Mi ti iikamin yipiki digworaekwo kwisuwa nonkwowim, mhoiyya sima wi inkam paeprikabnan nwo rani sima wi digi digar nwowi. friig.

Pol siya wi yaeya inkam nhirim simiir nikropkii om Korina hiriirin.

¹⁶ Kara Adi Komii siiramın hiriyyar naingwowi. Dimusi rani, Taitas siir kwoinin siya hürworwokaigin. Mi siya waraur nitam asi swoki aingwokin, iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwam. Krira mi aingwowa kimiir whinkinsiis haiginiuwam nitam, sair hiriinan. ¹⁷ Mi krira siir sriyo, kimiiram swoki itam kimiir kigniyan mi siya ini wadeyar mi owin krira siir kwoin iir bi kyaigo. Dimusi rani, siir kwoinin hiriyyar naingwokin siya wa niti kimiir kigniyanin. ¹⁸ Mi krira kririr nomiiyauwin siirin warar yikropki Taitas saika namam. Mi iikamim Adi Komii siir piugana sairim, omom kingiin kingiin nwowim simiirim, sima siir inig iir haigin idwokikim. Dimusi rani, siya Adi Komii siir yaiya sair boinimimauuwan inkam kibikin iki iikamim simiir. ¹⁹ Ta sasa rani. Nüngaka. Mi Adi Komii siir iikamim sima siir warar mi imbingim krimaka namam, ti umirim simiir hainamam om komii Jerusalem hiriir. Mi krira ti hiriinan dimin imiir tirim mi iikamim sima wi Biyan Inkam Komii siir inig hainanpraskii ti digworaekwowim simiirsi. Mi sima wa nwoki inokninkinim krira iikamim simiir whinkinsiisam naingwowi ti dimin taeminim simiir tirim. ²⁰ Mi kama wi mintirao wi iki iikam nhirim sim pi boinisi ti umirim sima haingiriyu haiginim krira simiirin kipii yapii bi tirkim. Mi krira ti kririr nomiiyauwo sowiiram asi nikugiko yipiko hinda tinda kriraka namano, dimin taeminim krira tirim simiir kigmimikam. ²¹ Krira dimin taeminim biya Adi Komii siir whwonkam ida wadie nwowim simiiraram naingwo rani. Nüngaka. Krira hiriyyar naingwowi, iikam whiekakim sima ta sairin ina ninokninkinim ti krimar tirim krira wadiekinar tiri.

²² Mi hiriinanki nuwi mi krira krimiir nomiiyauin wi ti inkam nwiso sowakar nikropkii krira siir bidi hidim, dimin taeminim siya hidim simiirin. Mi krira hiriyyar ninokninkini, siya simiirin wadeyar tirkin. Mi tariinanin siya ina ninokninkinim, kima ini siyiu miyik imiir napim. Mi siir kwoin komiiyin ta miya sairam nitam asi naingwokin sair miriiyam. ²³ Mi iikam nhirkim kimiir srii hinin, Taitasin siya yipikin. Mi kima simiirin hiniina boin, siya krimiir nomiiyauin, krira iripa mi kwiruar mariigim. Mi inkam nwiso yipiki wi saika ninkin iti sowiir warar ninkin boinkii iikam kimiir nini kignakiyam. Mi kima iki iikam nhirim simiirin wi ha boin, sowa krimiir nomiiyau wadieko. Adi Komii siir piugana sair iikamim yipiki ti kingiinar kwowim, sima nimbingikim warar nitam. Ti inkam nwiso Adi Komii siir mi aar mariigo iikam simiir whinkinsiis haiginiuwam mi Kraisi siir inigni boinimimauuwan dimin taeminim sima tirim. ²⁴ Mi hiriinankiniuwi, kima simiir kigriiraowi ya tariigina ya min niisimauuga, kima simiiram naingwokwonanaei. Mi kima ti hiriinan siyiu iir tiri mi mhoiyya iki Adi Komii siir piugana sair iikamim iki hinda tinda nwowim, sima ninokninkinkii, kima wadiekim, ta kara boinkiya simiir biya iikamim warauranim kimiir sair hiriinan. Iriig.

9

Umirim iikamim nu haimiti Judia hiranim simiir whinkinsiisin simiir boinka

¹ Kima bidiyar yinokninkinim umirim Adi Komii siir piugana sair iikamim nu haimiti Judia hiranim simiir hauugi simiir whinkinsiisam. Mi hiriinankiniuwi mi kara kimiiram pi yokwo priei winki rani, ti simiir boinkiyamin. Nüngaka. Pi hinda harki haruwar kwaowinkii. ² Kara ina ninokninkinin, kima ti iikamim hiranim simiir whinkinsiis haiginiuwam tiri. Mi kara kimiir inig iir bidi hainan prapraskiyin mi iikamim Adi Komii siirin nu haimiti Masedonia hiranim simiirin hinin bidi boinim. Krimiir nomiiyauim Korin nu haimiti Esia hiranim, sima iki biewiyin namkiyin, sima iikamim nu haimiti Judia hiranim simiir bidi mi whinkinsiisim. Sima

bidiyar yinoknankinim, kima iikamim hiranim simiir bidiyar mi whinkinsiis haiginiuwim ti dimin taeminim kima tirim simiir simiirsi, simiir kwoin imiir kinsa haigiyam simiir wara ninkin tiram. ³ Kara hininam naingwara rani, ti yai kibi kibiyim iikam imiir kara boinim kimiir, sima hindara priyokaeyamim. Mi ta hiriinan sairsika, kara krimiir nomiyiuwim simiirin biyin kimiiram asi nikropkikim kimiir whinkinsiis haiginiuwam, kimiir umir imiir haiyam. Mi sima niti mi sima pa nwoki kigniyim wim kima bidi diriraerar haiginkwokinim. ⁴ Mi nu haimii Masedonia tiran iikamim sima niti mi sima ha nini kignii, kima bi niki diriraerar haiginkim mi kara wi nidid prasae kin tani. Mi an kara hiriyyar mi aingwowi, wim kima wa mi ididi. Dimusi rani, simiirin kara boinkin hinin, wim kima kimiir umirim bidi haiyim mi bidi diriraerar haigin digim. ⁵ Kara ti dimin imiir boinkiyin mi kara krimiir nomiyiuwim simiir bidi sriiyim, bi sima nitim, kimiir nini whindiriraerarniyam, waru umir imiir diriraerar haigin sasaukwokinam. Mi mhoyiya kara nu haimii Masedonia hiran iikam simaka niti mi wa nini kigniyim bidi diriraerar haigin digwokinim. Mi ti iikam nhirim simiirin wi hinina nwoki iisiimauuwim, ti digworaekwowim yim kimiir kwoinkar priinaingwo hauugim.

⁶ Kima ti digworaekwowim simiiramim sibgu sibgu daingwo omok. Mi kima Adi Komii siirin haimiisima hauuwi mi mhoyiya kima wi iriipi hiriinan haimiisimar mi haii. Yio ini inkamin numiran sasae ya ninkiniyin ini siir hiriinan yowowin. Pi siya hoimgak yinkin karamae ywo mi siya pi hoimgak mi ingugu ae rani, pi hiriinan kwisuwar mi ingugu ae. Mi siya pi numir kwirkak aiirar yinkin digi mi siya pi hiriinan hoimgakar mi ingugu ae. ⁷ Mi iikam kima irira nwonwira biyin ti diminim kima tiranin simiiramim sibgu sibgu tiki aingwo omok mi simiirin mhoyiya tir. Umirim Adi Komii siir hauuwiyim kima simiirin hindara kipi naingwo kisisir hauu kima umir digworaekwowim Adi Komii siir hauuwiyim kimiir kwoinim maigimaigakak warar dinkin oki mi Adi Komii siya wi ti hiriinan inkamin siiram naingwkwowi. ⁸ Mi ti digworaekwowim, kima naingwowim kimiir kigiraowam inokinok yim wi Adi Komii siya hauuwi kimiirin mi yio ti sima sima rani mi siya kimiirin wi yaeya dimin miyikar swoki inkin hauugii kira nonkwowamin. Mi kima iki iikam nhirim simiirin wi simiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim. ⁹ Mi yayim inkamin yipiki biya ta Yokwo Komii aiir winkiyin siya hinina win boinkikin, inkamin yipiki Adi siir yai aiir sibgu wakaeyokna apin mi iikamim yipiki nninga nwowim sim whinkinsiisin mi ti siyu kibi hiriinanin siya tirin, sima wi siir siira naingwokonanae kaigi.

¹⁰ Adi Komiiyin yipiki sasae ya inkam nwirni hauuwi siya ninkinam, mi sima nae wi simiirsiyar mi haii mi siya kiriirin wi ti hinin hininim sim hauuwi. Mi siya simiirin wi iuwarigar mi tiri mi kira iki iikam nhirim simiirin wi simiir nwoki sibgu whinkinsiis haiginiuwim. ¹¹ Mi Adi Komii krimiir Wanin siya kiriirin wi dimin taemin miyik miyik kasa hauu rani. Mi kira iki Adi Komii siir iikam nhirim simiirin wi simiir nwoki whinkinsiisim. Mi mhoyiya krima niti, waru umirim kima haingiriyu haiginim simiir hainakiyam mi krima simiir nini hainakii mi krima simiirin wi iki iikam nhirim simiir hauuwi mi yim sima wi Adi Komii siir ing iir hainan prapraski. Ti diminim kima tirkiyim simiirsi. ¹² Mi ti dimin kibi hiriinanin yipiki kima tiri, yio wi Adi Komii siir iikamim yipiki indim nwowim wi simiir whinkinsiis haiginiuwu. Mi ti kima kinsiis haiginiuwu simiir, sima sima rani. Kira simiirin wi warar timi tir haiginiu maigimaigra nwowamin. Mi Adi Komii siir ing iir hainanamim. Dimusi rani, ti dimin imiirsi. ¹³ Mi ti diminim yipiki kira tirim kiriir nomiyiuwim imiir, yio wi simiir nisiimauuwi hinin, kima Adi Komii siir yai imiiramim ha sibgu wakaeyokna apikim. Mi kima Kraisi siir yayim simiir

nanaakninkii haiginiuwikim. Mi sima ti umirim kima hauuwim simiir kigi mi iikam nhirmi mi hauu ikim mi sima wi Adi Komii siir inig iir hainan prapraskii. Dimusi rani, ti simiirsika. ¹⁴ Mi mhoiyya sima kimiramam wi pranae pranae naingwokwo rani mi sima wi Adi Komii siiram kwisboinkii, kimiir whinkinsiis haiginiuwim mi kimiir kigriraowim. Dimusi rani, kimiir kwoinim siya hurworwokaigim mi kima ti dimin iir asi tirkim. ¹⁵ Ha wit, krima Adi Komii siir inig iir hainani. Dimusi rani, siir yinisimin siya krimiir hauugikin. Mi dimin taeminim krima hauuwiyim yim siir yinisimin yipiki siya hauugiyin siir bi haiburgin. Iriig.

10

Pol siya iikamim yipiki ha boinim aposel kamim miyyik rani, siya simiir yai imiir nikidugin.

¹ Kara Polkin, kariir kwoinin ha naingwowi, kimiir kwoinim ti kisina haigi mi ti dimin taeminim Jisis Kraiss siya tirim simiiram ti aingwo. Siya siir kwoin komiiyin siyamar bi naingwonakin mi siya iikamim simakan dimin taeminim bimbuiwi bi tirkin. Mi iikam nhirim hiranim yim sima kariirin hiniina boinkim, iyya siya krimaka tirar niki owa, siya inkam inig karamaenan tirkin mi krimiirin yai ha boinim mauugin. Mi mhoiyya, iyya siya om whir namwoiwuyim mi siya krimiiramim pi yokwoni winki. Mi siya krimiiramim pi igao yayyar boinki ti digworaekwo imiirin. Mi hiriinanki niuwi mi kara kimiirin pi igao yai hiniina boinkii. ² Mi mhoiyya kara kimiir kigam niti mi kima wi igao yai kara boinam kipi tir kimiirin mi kara kimiirin wi igao yai boin tani ti dimin taemin imiirsiyin, ti igao yai kara boinanim iikamim yipiki ha boinim, nim krima ti iikamim tiranim, nim krima dimin biyie biyieyim nuanim sim napikim. Mi iikam imiirin ti digworaekwo hiniinim simiir whinkinsiis haiginiuwikim. ³ Mi ta miyya krima miriyya krima nuan digworaekwowim simiir bi napikim. Nningaka. Krima ini ti nu iirar nwowim mi krima ti Adi Komii siir mi aiir miriyyim, krima ti iikamim yipiki ti nuan digworaekwowim simiir napiyim simiiram miri rani. ⁴ Mi ti dimin taeminim Adi Komii krimiir Wanin siirim ti krima nonkwo miriyyim siir mi aiir yim ti nuin siir tiran digworaekwo rani. Nningaka. Nim Adi Komii siir kirieya mi siir dimin taeminim yipiki krimiir whinkinsiis haiginiuwiyim simiirarar nonkwowiyim Setan siir dimin taeminim yipiki iikamim siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim simiir kwoin imiir haigi itikrikiuwim simiir nikwowaisiyyam. Mi ta Adi Komii siir kirieya ya ini nhao, irim hipig nan ywowa yipiki iikamim sim nonkwowiyim iki iikam nhirim simaka niniiyam. ⁵ Mi ti Adi Komii siir dimin kirie komii komiiyim ti krima nonkwowim, yim ini ti yai bibiyeyim nuan iikamim yipiki sima napiyim ini simiir haiburim. Mi dimin taeminim yipiki sima naingwowyim hiniin, simiir kwoinim ini simar kigirkakim mi sima Adi Komii siir paniinsi yinokninkinsi. Mi ti Adi Komii siir dimin kirie komii komiiyim yipiki krima nonkwowiyim mi iikamim simiir kwoinawu nwokaiyyim dimin taeminim, simiirin krima kiyaii. Mi sima Kraiss siir yai kibi kibiyim simiir asi wakaeyokna api. ⁶ Mi kima krimiir yai aiir sibgu wakaeyokna api mi mhoiyya krima tirugininim yipiki nantamyiriyiyim simiirin wi ta kirieya sair kirieni nonkwoninwomwir haiginiuwu.

⁷ Iikam kimiir kwoinim sibgu sibgu daingwo omok, ti digworaekwowim kima ha naingwowim yim wadiekim. Mi kimiir iikam nhirim warauranim yipiki ha naingwo tibmii kinim hiniin, simiirin Kraiss siya bidi yimbingiyim siir yai imiir boinim mauuwam mi sima wi ti dimin imiiram daingwo. Sima wi hiniina daingwo, sima Kraiss siirgim mi nim krima ti iikamim ti tiranim iriipi hiriinan Kraiss siirgim. ⁸ Mi Biyyan Inkam Komiiyin Kraiss siya krimiiram

bidi kiwakiyın, siir ıgşop aiir nokwokairinaowıdam. Mi ti diminim krıma tirim mi mıı ikim, yim kimiir whinkinsiis haıgınıuwankim wadie kima sibgu apam mi sima wi kimiir tirbu rani. Mi hiriınanki nuwi, kara krımıir inig imiirar swoki hainanaei, ti dimin taeminim krıma tirim simiirsı mi kara wi di yididi hiriınan tirsıyın kara wi maırgımaırgar pi ywowın. ⁹ Kara hınına bi naıngwokın, ta yokwowa kara wıkiya kimiiram, kima ha naıngwowi, kimiirin wi saeya kiyopsıbgi haıgınıuwı, kariırsıyın hında whısariıyar mi priıyididim. Nııngaka. ¹⁰ Kara pi boriısopi kima kariıramın ti hiriınan kwoın iir naıngwowım. Dimusi rani, kara ina ninokninıkinin kimiir iikam nhirim, sima kariirin ti hınına boınkim. Sima boın, ta yokwowa Pol siya wıkiya krımıiram, siya krımıirin igao yai winboınkikin. Mi iıya siya krımaka tir nwonıyım siya pi krımıirsı nididi mi siya krımıirin hiriınan igao yai bi boınikin. Siir yayıım yım ini nııngar ywowım. ¹¹ Mi ti iikam hiriınanım yıpiki ti hiriınan yai boınıyım, sima ti yayıım kara boınımıauuwım simiir daıngwo. Mi ti dimin taeminim krıma winboınkiyım ti yokwo imiir, ta iıya krıma aruwar niki owa mi krıma kimiiram nıti kimiir kınakiyım, krıma wi ti hiriınan yai kaimwowım simiirar swoki aboını.

¹² Mi krıma kimiirin iki iikam nhirim yıpiki sima simar nomboınıyokainaeyım simiir hiriınan bi boınikim, krıma iikam wadiekwadie maırgım krıma krımıir inig imiirar bi hainanaeikim, sima tira saıir hiriınan. Mi iikamın ti hiriınan kwoın naıngwowıyım yım sima ha naıngwowi dimin sima naıngwowıyın mi dimin simar kigıyın iki sima yapa yapa nwonıra iriraka tıriyım yım wadiekim mi simiir kwoınım aowa aowa sima simarın ha naıngwowi, sima wadiekim. Mi ti iikam hiriınanım yım pi whaowaı. ¹³ Mi nim krıma wi ti mııyım Adi Komii siya hauıgıyım wi simiirarar hainan iski. Mi siya krımıir bidi yımbıngıyın kimiir waraur mıriıyamın. Mi hiriınankınuwi mi krıma wi iki mıı nhirim krıma mırii karamae nwowım wi simiir wara hainan tani. Nııngaka. ¹⁴ Dimusi rani, krıma bııgi bııyın kimiiram waraur nıtkım Kraıs siir yai win kibiya saıir boınımıauunıyam. Mi hiriınankınuwi mi krıma wi dıgar nwowi kımaka waraur nini mıriıyım. ¹⁵ Krıma ti mııyım yıpiki Adi Komii siya nımbınım krımıir simiirarar mırii iski. Mi Adi Komii siya krımıirin minam nımbıngın mıı kimiir waraur mıriıyım mi krıma hiriınan tir karam nwokıswı mi krıma wi krımıir inig imiirar di hainanı iki dimin taeminim iikam nhirkim sim tirim simiirsı. Nııngaka. Krıma minam naıngwowi, kimiir naıngwo tıbmııya Adi Komii siiram naıngwo tıbmıı kına saeya komii nwokıyım. Mi iriipi hiriınan ta krımıir mııya, krıma nini mıriini kımaka waraur ya wi komii nwoki okıyım hında tından. ¹⁶ Mi krıma hiriınan tiri, iki maeyau maeyauım kimiir kınıın waraur nwowın simiir nami mi krıma wi mııyım iikam nhirkim mıriıgikim iki maeyau nhirim sim krıma wi krımıir inig imiir hainan tani. Mi krıma wi ha boın tani, ti mııyım yım krımıir mııgım. Nııngaka.

¹⁷ Mi ta yayıa ta Adi Komii siir Yokwo Komii aiir nwowa ya hınına boınka mi inkamın siir inig iıirar hainanamar naıngwowi mi siya wi Bııyan Inkam Komııyın Adi Komii siir inig iıirarar hainan iski siyaırgın siir mııyım simiir bwamkıbwamın. ¹⁸ Mi tariınanın Adi Komii siya inkam nwırnı inig hainanı, yio tıriıgın yio dimin komııgi komii ieyairgın. Mi inkamın siir inig iıirar hainanı, yio ti hiriınan diminın yio dimin paıı rani, yio ini nııngar ywowın. İriıg.

11

Pol siya iikamım aposel inkamnan nwonamım simiir sııyıu bıbiıyeyım simiir boınımınkııgın

¹ Kara minam naingwowi, kima ti yai hiriinanim simiir yai nhir imiir ti swoki wakae. Mi tiriiginim kara mi boinki windi inkam biyienan, kara ha naingwowi, kimiir wainim ti yai imiiram mau. ² Adi Komii siya kimiiram naingwowi mi siya wi ti iikamim yipiki siirim nwowim simiirin wi siya nimbini mi sima wi hiri hiriinan siyu kinar nwowi mi ti hiriinan siyu kaimwowin Pol kara iikamim warauranim kimiiram naingwokim mi kimiirin kara bidi yimbiingiyim kima inkam nwiruwani nwowim. Mi kima mi siya, kima wi nwiruar nwoiskii mi ti inkamim siir inigin Kraiskin. Kara minam naingwowi, kimiirin kara nikropkiyim Kraiis saika, wig kopaksim nunga yipiki kamaka iripa piu niki o karamae niki owa saiir hiriinan. ³ Mi tariinanin kara ti iikamim yipiki yai bibiyie boinim mi kimiir kiyaiiyim, biya mipugi si niksisaeya mi siya hiira Iwni kwoin si, siir hiriinan tirim ini simiiram swoki aingwokiyim. Kara pi borisopi ti dimin biyeyim kimiir kwoin imiir kiyaiyim mi kimiir tirbuwim. Mi hiriinankinuwi mi kima wi Kraiis siir siyu iir sibgu ap rani mi wi siiraram naingwo rani. Nungaka. ⁴ Kara pi nididi. Dimusi rani, ti simiirsika. Mi inkam nwirin kimiiram niti mi siya kimiirin wi yaeya yai nini boinim mauuni Jisis siirin mi ti yayim ti krma boinim mauuwim Jisis siirim kimiir, yim simiir hiriinan tani. Mi ti hiriinan siyu kaimwowin wim wi yaeya naeyu whir hahi. Mi yio ti Adi Komii siir naeyuin biya kima niki haiyin kimiir kwoinaw waraur niki okaiyin yio si rani. Mi kima yaeya yai wakae mi ha naingwo tibmi kuni simiiramim mi yim ti yayim biya kima niki wakayim mi ha naingwo tibmiyim, yim sim tani. Mi ti inkam hiriinanin kimiiram waraur niti mi kima siirin wi maingimaing komiayar mi owi mi siirin wa mi kigninkin tiri ti dimin iirin. ⁵ Mi an kara ha naingwowi, kara wi dig nwo rani, ti kimiir kam imiir tirkiyim yipiki ha boiniyim hinin yim sima Adi Komii siir aposel kamkin. ⁶ Mi ti hiriinan kamim sima boinim yai miyik miyikim yim wi kariir nikwowaisii mi an kara ninokninkinam whaowae rani. Nungaka. Kara Adi Komii siir dimin taeminim ina mi inokninkinin ti simiir yai hiriinanim simiir nikwowaisiyam. Inoknokin krma ti dimin kang kinnin kimiirgi kimiirar nusiimauugin.

⁷ Mi iya kara Adi Komii siir Yai Win kibi aiir boinim mauuwa kimiir, kara kimiiramim umiram bi sriigin umir kariir hauuwim ta kariir mai alirsi. Mi kara hiriinan mi srii karamae mi owin mi kara kimiir whinknsiis haiginiuwamin, kariir ingar nonkwo miriyyin miyim, umir pi saiirsya mi hahi kara. Inkamim inig komiigak nwowiyin yio ti hiriinan mai bi miriigin. Dimusi rani, kara kimiiram bi kiwakikin umir kima hauuwim kariirin mi kima ha naingwowi kara kimiirin miyik bi tirkin, aniya? ⁸ Mi iya kara iikam kimakar waraur nwowa mi mai ha miriyyin mi iikamim Adi Komii siir pugana saiirim nu haimii Masedonia hirarim kariirin umir sima hauugikin. Mi ti hiriinan siyuin kara simiir dimin taeminim hinda whisariyar prihaiwinkin. ⁹ Mi ta iya, kara kimaka waraur miriyya, kara nae digworaekwom bidiyar mi hainguguwin. Mi kara kimiiramim umir nae minam bi sriigin kariir hauuwim. Nungaka. Kariir nomiyyauim nu haimii Masedonia hiranim simar ini hauuni dimin taeminim kara hainguguwim simiirin. Mi ti dimin taeminim biyar tirim mi ha nitiyokiyokiyim mi ini tariinanar yadigniyim, kara kimiiram bi sriigin. Kimiirin maingimaing nwo karam sim nwowim mi mhoiyya kara kimiiramim wi hiriinan swoki srimimim tani. ¹⁰ Mi ta Kraiis siir yai kibiyim ti kariir kwoinaw tir nwokaiyim, kara kimiirin kaimwowa boinkii. Mi Grik hiran maeyauim simiir iikamim, simiir nwirki ha bi boinkim, sima wi umir kariir hauuwi ta miya kara miriyya simiir hir saiirsi. Nungaka. ¹¹ Mi kima hinin dimusi naingwokim, kara mi kimiiram kiwaki rani, umir kariir hauuwamin? Dimusi rani, kara tari kimiiram naingwokwo rani, aniya? Kara kimiirin pi hinina boinkii, Adi

Komii siya ina ninoknankinin, kara kimiiramın nhami nhami naingwokwo rani.

¹² Mi kara wi ti dimin taeminim biya karar niki tirim wi simiirar swoki tirikpakaii. Mi kara ti aposel kam bibiyeyim yipiki ha boinim, yim sima iriipi hiriinan dimin miyik miyik imiirar mi tiri, ti aposel kam krima tiriyim simiir hiriinan, simiirin wi kara nanaaknankii haiginuwi. Mi sima wi simiir inig imiirar swoki hainan praprasi iki iikam nharim simiir whwonkam idan mi wi ti hiniina boini, sima ti krima tirim simiir hiriinan tirikim. Mi kara hiniina naingwowi, ti diminim kara tiri, yio wi hiniina niisilmauwi, sima pi niksisaei. Mi ti simiir yayim yim wi naekak nwo rani. ¹³ Tiki kam hiriinanim yim Jisis Kraiis siirgiisur aposel kam tani yim sima niksisaeayan kamkim mi dimin taeminim sima tiriyim yimbi pi niksisaei. Mi simiir yayiyayim sima pi simiir wara boinkii rani, yipi simiir kwoin hirirar haigi okaii. Mi sima pi iikamim simiir kwoin imiir kiyaii mi yipiki simiir kigi mi sima pa nwoki boinim, Kraiis siir aposel kam kiingikininim simaigim. ¹⁴ Wi mouni hanin kipi siinkao simiirsiiyin, yim tiriginim yim kaimwo rani. Krima ina ninoknankinim, Setan siyairin siir kwoinin yipi kikintimdinuwi mi siya iikamim simiir kwoin imiir kiyaii. Mi sima pa nwoki aingwowim Adi Komii siir paekwosim miyikin siyairgin. ¹⁵ Mi krima hiniina ninoknankini, ti dimin hiniinim yim Setan siya tirikim mi krima wi mouni hanin kipi siinkao, ti iikamim yipiki ti dimin taeminim siya tirim simiir napim simiirsiiyin. Yim sima Setan siya tirim, simiir tirikim mi simiir kwoininim yipi pi kikintimdinuwi mi sima pi iki iikamim kwoininim sim kiyai. Mi tiki iikamim yimbi ha nwoki boinim, sima iikam wadiekim sima dimin miyik miyik asi tiri. Simiirin hiriirar kignankin tirki. Mhoiyya Adi Komii siya simiirin wi ti hiriinan dimin bibiyeyim sima tirim wi simiirsi nonkwobumbunankin haiginuwi. Iriigi.

Mi siya Pol siya Adi Komii siir mi aiir miritiyin dimin bibiyie kasa rani, siir kipiipisu haiginuim.

¹⁶ Mi tariinanin kara kimiirin pa swoki boinkii, kima hiniin kipi naingwo kara inkam biyiekin. Mi kima ti hiriinan kwoin naingwowi, kara kimiirin minam sriii, kima kariir dikinunam, kara ti inkam biyieyin. Mi kima hiriinan tiri mi an kara wi kariir inig iirar hainan prapraskii, dimin whirin siirsi. ¹⁷ Mi kara kimiirin wi Biyan Inkam Komii siya boinim, wi simiir hiriinan boin tani. Mi kara kimiirin wi min boini, kima kariir inig iir hainan prapraskiyim inkam biyieyim sima boinim simiir hiriinan. ¹⁸ Mi ti iikam hiriinanim yipiki simiir inig imiirar hainaniyim ti dimin taeminim sima tirim ti nuin siir tiranim simiiram mi an kara iriipi hiriinan wi hiriinanar mi tiri. ¹⁹ Mi iikam kima ha naingwowi, wim kima ti dimin taeminim ti kam bibiyeyim ninoknankin karamaeyim sima boinim kimiir, kima simiiramini maigimaigra komiigakar nwowim, aniya? ²⁰ Mi kima iikam imiiramini pa kiwaki, kimiir kwoin imiir kiyaiyam. Mi wim kima pi simiir yay imiirar mi wakaeyokna api iki iikamim yipiki maeyaua mi biyie miritiyya sair hir nwowim sima wakaeyokna apiya iki gavmani kamim simiir yayim sair hiriinan. Mi kima simiir kiwaki, kimiir digworaekwo imiir haiyam mi wi simar digii. Sima kimiir kwoin imiirin niksisae yayim sima boiniyim mi kimiirin pi simar kiyaii. Mi sima pi simiir inig imiirar hainan praprasi mi kimiirin wi simar kigiraowi. Mi kimiir yaimwo whwonkamim wi sima nobrombropi. ²¹ Wim kima simiirin minam kiwawini, ti hiriinan dimin bibiyeyim kimiir tirim. An kara pi nididi, kimiirin ti hiriinan tirim.

Biya krima kima waraurar niki owa, krima bidiyar mi ididim ti dimin hiriinanin sima tirin siir mi tirsiiyin, iikam kimiirin. Mi iikamim ti dimin taeminim ti sima tirim simiiram naingwowi simiir inig imiir hainan praprasi mi an kara iriipi hiriinan, kariir inigin wi simakar mi inkin hainan praprasi.

Mi tariinanin kara pi inkamin ninokninkin karamaeyin pi siir hiriinan boini. Kara wi kariir inig iirar mi hainan prapraskii. ²² Mi ti kam hiriinanin mi hiriinan boinin, yim Isrelmi piugana Hibruana saiir iikam ima. Mi an kara iripi hiriinan Isrel simiir piugana Hibru hirana saiirgisiirar inkamkin iki simiir hiriinan. Yim sima ha boinkim yim sima brougae Abraham waini yinneyim simiir yiniekim. Mi an kara iripi hiriinan Abraham siir yinneyim simiirar yiniekim. ²³ Mi sima ha boinkim, sima Kraisi ni miyan kamkim, aniya? Mi tapa kara kimiirin ini inkam whaowaeyin ninokninkin karamaeyin pi siir hiriinan swoki boinki Kraisi siir dimin taeminim kara tiriyim kara bimbuiwi bi tirikin, iki sima tiriyim ini simiir haiburim. Karaigin miyan inkam wadeyin simiir haiburin kara maeyaua mi biye miriia saiir hirin ii kasakasa bi nwokaigin. Sima inokninokin kariir kariira higrinripiikiikainanaekim, iiyim kara namanaeyim idip idip ini simiir haiburim. Mi idgiuni kam ima mi ipimpara kariir, ii kwiruwa kwisuwa rani mi iiyim naoni piu kingiin kara nwowim ini simiir imiir haiburim. Mi kima hiriyar naingwowi kariir kouin ini sima ywowim, aniya? ²⁴ Mi Isrel simiir gavmanin siir inkam komii komiiyim inigakim sima kariirin idip idipin iriyara yonkwo mi idgiuni sima mi ipimparim kariir idip idipin kamnwir iuur iriyyar kwiiya iyop ipimpar. Dimusi rani, kara Kraisi siir boinmimaugun. ²⁵ Mi om komii Rom hiran inkam komii komiiyim sima kariirin idip idipin kwoima yonkwo mi sima kariirin inar mi ipimparim idgiuni. Dimusi rani, kara Kraisi siir boinmimaugun. Mi igwira sima kariirin siiyani mi kaiyimak mi kara pariiparii naowim. Mi siyani aka kara ninkin okwomainainamim Solwara whii idopwoniya hir, idip idipin kwoima tir. Mi krima opar mi akiyokiyokii. Mi ii kwoimim simiir ii kwira, opara kara nakiiyokiyokiiya niya kwir mi nabieya kwir. ²⁶ Mi ii whiekakim, kara ti siyuium tiriir nitiyim mi hinda nami ikim simiir napyokiyokigin. Mi ieyin opin ha niunaninyin mi kariirin pariiparii siya kaiyipripuwim. Mi kam bibiyeyim hii tauaeiyim, sima kariiram nagwoprakai kaokim. Kariir tioam mi kariir digworaekwo imiir tauae haiyam. Mi kariirgi kariir piugana Isrel saiir iikamim, sima kariiram tirkim kariir nipimparim mi kariir mi isomaowim. Mi iikamim Isrel simiir piugana saiir karamaeyim yim sima iripi hiriinan kariir nipimparam mi tirkim. Mi iiya kara om hir nwowiyim iikamim simiir kwoinim pi kariir nipimparam mi nisomaowamar mi aingwowi. Mi iiya kara iki niimauin sai priiywokaeyamiyin inkamki nwo karamaeyin siir mi owa, niimauan wraisuim kariirin sima mi piyimik aokiyim pariiparii. Mi iiya kara whii komii solwara saiir whii bopwokibopwoniya hir mi owa, kara pariiparii pa mi okwomainainamim. Mi iikam nhirim Kraisi siir nomiiyaunan nwonamim miyim kara miriyyim sima tirbuwim pariiparii. ²⁷ Kara miriinaekiyin mi ini kariir iga in imar ywokiyim wir. Mi nii niyim kara nhwo nib bi whwonkaigin, kara nhwo Adi Komii siiram kwisboinanaekim. Mi ii nhirim, kara mhiigar mi aokin mi naemin karamaeyar mi okin. Mi kara opmirsim bi mi kinsinkaigin mi ii whiekakim kara nae kiimii bi mi inkiuguna aekin. Mi opuda kariir hugiyim, kariir pua pi nopnopa, nounoua mi kini. Mi kara yuis miyikak bi nwokin kariir piu aiir sibgu higrinuwamim. ²⁸ Mi ti dimin taeminim yipiki ha nisiimauuwim kara miriyyim ti aposel kam niksisaeyim simiir haiburim ti sima sima rani. Inokninokin kara iikamim Adi Komii siir piugana saiirim iki omom omomim sim nwowim simiiram pa mi aingwoyimyoki, sima ini tari wadeyar nasi tirim, iyie? Wadie tir tani. ²⁹ Mi iiya kariir nomiiyaum Kraisi siirim sima dimin biye tiriyim mi kara simiirsiiyin pi hikakar mi owi. Mi iiya inkam nwirin, inkam nwirni kwoin kiyauiyim mi pi dimin biye ha tiri mi an kara saikar pi ioar mi owi.

³⁰ Mi kara kariir inig iirar swoki hainan praprasi ti dimin taeminim

simiirsi mi mhoiyya kara kariir inigin wi minsi hainan praprasi, ti dimin taeminim yipiki iikam imiir nusiimauuwim hinin, kara kiriekak bi nwokin mi kariirin dimin whiruwaki bi tirbumbukin. ³¹ Adi Komiiyin yipiki Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir Adin, siir inigin wi komiigi komiiyar nwoyokiyokiiyaeyami inokinin. Siya ina inokninin, ti karar boinim kara bi niksisaekin. Kara miyan inkam kibikin. ³² Biya, siya kara om Damaskas hir nwowa mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin Aretas nikuwiyin siir Gavmanin siir inkam komii nwin siya yimbingi kam nhirim hira om iir nidiyokiyokaiya saiir ano iir kaoraraowim kariiram mi sima kariiram hirar waikao. Mi kara hiriir namkiswo, kariirin wi sima pi yonkwowinin mi kariirin wi maeyauwa mi biyie miriyya saiir hir pi hugripkikikaiyin. ³³ Kariirin wi simar pi hugripkikikikaiyin, maeyauwa mi biyie miriyya saiir hir. Mi kariir nomiiyauim, Krais siirim, kariirin kimidiniya nibni sima haigigi. Mi sima ha namim hira yipiki om iir huuyokiyokaiya saiiram mi sima ti nib mwis haimii haimii whiiyim kimidiniya uridni yomboborugi mi kariirin ina yonkwo kikiiraraokiyim nua hiriir. Mi ini karar yimbaininam budgiyin nua hiriir mi kara ina yun iwiskinamin. Mi kara ha haiburgigin mi ina yidamamin. friig.

12

Pol siya nhwo ha whinin mi siirin dimin taeminim Adi Komii siyar yisiimauu

¹ Kara pi kariir inig iiar swoki hainanprapas kripkaii. Kara ina ninokninin ti dimin taeminim yim wi krimiir whinkinsis haiginu rani. Mi Adi Komii siya wi ha boini, krime wadiekim. Mi kara kimiirin pi min boinkii, dimin taeminim yipiki aowa nwokaiyim Krais siya nusiimauuwim kariir pi simiir boinkii. ² Biya, biwi iur whiiyim namkiyim mi taka iya kariirin Adi Komii siya kariir haiyin mi kariirin siya hainanaiinam omnin siya nwowin kou hiranin siir hiriir. Mi kara bi sibgu inokninin, siya kariir haiyin mi kariir hainanaiinamin koua hiriir. Mi tari kariir piu sasar namka, iye? Kariir kwoinbudin siya ti ninaiinamin. Adi Komii sasar ninokninini. ³ Kara kimiirin pa swoki boinkii, kara ninokninin tani, kariir piu saeya piyamisi ama, iye? Kariir kwoinbud ieya. Mi Adi Komii sasar ninokninin iski. ⁴ Kara Adi Komii siir om hir nwowin mi ti dimin taeminim kara wakaeyim, kara pi kariir yaigar kaokwo boin tani. Adi Komii siya pi kariir kigninkinki rani, simiir nusiimauuwim mi simiirin iikam kimiir boinmauwim. ⁵ Mi ti dimin taeminim yipiki kara kigim yim wadie imairgim. Mi kara wi kariir inig iiar asi swoki hainanprapasi: Dimusi rani, simiirsika. Mi kara hinina naingwo rani. Kara ha naingwowi, kara kariir inig iirin wi dimusi hainan prapas tani, wi ti digworaekwowim yipiki iikam imiir nusiimauuwim, kiriekak nwo karam kara nwowin wi simiirsi hainanprapasi. Mi digworaekwo whiekakim kariirin sima tirbuim. Kara inkam paeprikab nangakin. Mi Adi Komii siya kirie komiigakin. ⁶ Mi kara kariir inig iirin wi dimusi hainan prapasam naingwo rani, wi dimin taeminim yipiki kara nusiimauuwim wi simiirsi hainan prapasi mi kara wi inkam biyie ha nwo rani. Karar kigim simiirin, kara simiirin niksisa rani. Mi kara kariir inig iiar hainanin pi boriisopi. Dimusi rani, iikam kima wi ha naingwowi, inig komiigak inkamin karargin ti digworaekwowim simiir kou nwowin. Nningaka. Kara ha naingwowi kima ti dimin taeminim kara tirim simiiram daingwoki. Mi diminin kara boinin kimiir mi kima wi haini ninokninini kariirin, kara inkam wadieki piyasi owin, iye? Miyyik rani.

⁷ Mi dimin taeminim Adi Komii siya nusiimauuwim siir omanim yim wadieki wadie imairgim. Adi Komii siya pi boriisopi kara kariir inig iiar swoki

hainanim. Dimusi rani, ti simiirsika. Mi siya Setan siir'in hiriinansi kiwakikin diminim kariir piua sairam nikropkiyim, ma kariir nii haiginiuam mi ti hiriinankiniuwi kara wi kariir inig iirar hainanpraprasnam naingwo rani. ⁸ Kara Adi Komii siiram idip idipin kwoima srii mi kariir'in siyar mi whinkinsiis haiginiu mi ti dimin biyeyin kariir piunau nwokaiyin yio ini siyar mi nhankiropkiyin. Mi sima kariirin ina kiwakiyim. ⁹ Kara siiram'in idip idipin kwoima srii mi siya kariirin idip idipin kwoima boin. Niingaka. Kara siir'in wi kiriri warauranki hai rani kara wi kinakar nwowi mi tariigina ya wi digar nwowi. Mi iikamim yipiki kirie nwo karamae nwowim, kariir kirieya wi simiir whinkinsiis haiginiuwi mi wi iikamim simiir nusiimauu haiginiuwi. Mi tariinanin kara ti simiirsiyin maigimairga nwo karam nwo rani kara ini maigimairgar nwowin. Mi ini kariir inig iirar hainanpraprasin ti dimin taemin bibiyeyim kariir tirbuim simiirsi, yim kariir nusiimauugim kara kiriekak rani. Mi Kraisiir kirieya kariir mhi kwoinauin sasar nwokai. ¹⁰ Kara ina ninokninkin'in ta sair'in, ti dimin taeminim kara tirim yim Kraisiir inigin siir hainanpraprasikim mi kara maigimairga nwo karam bi mi okin mi biye bi mi okin mi iikamim kariirin dimin biye bi mi tirkin mi kariir bi mi kimpipisu haiginiugim mi dimin biyeki bi mi itkin mi kariir bi mi ipimparakin mi kara maikyik bi mi okin yim tariiginim yim dimin komii rani. Kara maigimairga nwo karam bi nwokin. Dimusi rani, kara ina ninokninkin'in iya ti digworaekwowim sima nimbiamy kirie nwo karamae kara nwowi, kariirin wi Kraisiyar whinkinsiis haiginiuwi mi kara wi siir kirie aiir hai mi wi wadieyar swoki owi. Iriig.

Pol siya minam naingwokin om Korin hiran iikam simiir whinkinsiis haiginiuim sima Adi Komii siir siyugi siyiu iir sibgu apim

¹¹ Kara, kakananarin inkam biyenan boinkikin, kariir inig iirar swoki hainanpraprasnam. Kara hiriinanam bi naingwokin mi kariirin kima tirkin ti dimin iir tirim. Dimusi rani, kima kariir inig iir bi hainanpraprasikim mi iki iikam nhirim simiir bi boinmauugim hin'in, kara aposel inkam kibikin. Mi kara inig karamae nwokiswo mi wari aposel kam nhirim yipiki kima boiniyim hin'in wadiekim, sima wi kariirin dimin whirmin whirmin di swoki haiburi. ¹² Ti dimin taeminim ti kara tirim, kara kimaka biye bi nwokin. Mi ti dimin taeminim yim kimiir nusiimauugim hin'in, kara Jisis Kraisiir aposel inkamkin. Mi dimin kirie komii komiuyim kara tirim kimiir, iki iikamim simiir nusiimauuim, yipiki simiir kigim mouni han'in sima siinkaowim mi Adi Komii siirin kimiir mi boinimauuim mi kimiir mi iisiimauuim hin'in, Adi Komii siir kirieya ini kanakar nwowa. ¹³ Mi Adi Komii siir piugana sair iikamim iki omom omomin simiirim, sima ta yai aiir haiyim mi kara tari simiirin kara bi hauugin? Kara kimiirin minam bi srigikin kariirin kima kigriraowim mi nae omaka minam. Niingaka. Mi kima ha naingwowi, ti siyiu hiriinanin yio ini kara mi priitirin mi kara kimiiram srii, kariirsi naingwobunam mi ti dimin biyeyim kara tirim kimiir, kima simiirin wi hindarar ti aingwo owouu iuguski. Dimusi rani, kara kimiir whinkinsiis haiginiuam tiri. ¹⁴ Mi ya tariigina ya kwoimaka aeya kara boina kimiiram nitam, kimiir kignakiyam. Mi kara wi kimiir iikamim simiir dimin whir swoki priiyiksasae hai rani, kariir whinkinsiis haiginiuamin. Niingaka. Kara kimiir dimin taemin imiir boiisopi. Kara ha naingwowi, iikam kima Kraisiirarar dwo iski. Dimin taeminim yinisisim ima bi haiigim mi simiir yopii adim simiirin simiirsi bi kigriraowikim. Dimin taeminim pi yopii ad ima haiyiskii mi yinisisimim simiirsiyin pi simar kigriraowi. An kara ini kimiir adnan ywowin Kraisiir dimin taeminim simiirsi mi wim kima ini kariir yinisisimnan ywowim. Mi kara wi dimin whir kimiir warauranki hai rani. Niingaka. ¹⁵ Kara maigimairga komiiga ti kariigi kariir umir imiirar

mi igugusim kimiir whinkinsiis haiginiuam. Mi kara wi pranae pranae mirii rani, wi karar naobugi iki iikamim simiir kwoinbud imiir whinkinsiis haiginiuam. Kara kimiir whinkinsiisamin pranae pranae naingwo rani. Mi ti hiriinan siyiu kibiyin kara tirin, kariir digworaekwo imiir niugugusin kimiir yio siyiu wadieyairgin, aniya?

¹⁶ Mi kimiir iikam nhirim yim wi ha boini, ihi, kira kaimwower boini. Krima ina ninokninkinim, siya krimiir digworaekwo bi kaukiki haigin. Mi Polin yio niksisaeyaki waiwiigin. Mi krimiir kwoinin siya kiyagim mi siir yayim krimiirin ini sima ikwowaikiyim, inkamin nae niimauan wraisuim simam kiyau haigingigiyin simiir nobropam, ini siir hiriinan ywowin.

¹⁷ Kima kariir boinmauugi, kara panina tirkin, ha? Mi tari, ti kamim kara nikropkiyim kimiir kignakiyim mi tari sima? ¹⁸ Kara Taitas siirin bidiyar mi sriyin, kamiiram waraur mi itim. Mi siya bidiyar mi inkin itin ti siir nomiyau nwirin, ti tir nwowin saika. Mi Taitas siya kimiir bidi yiksisaeyin mi kimiir dimin taemin imiir bidi mi priihai priihaiyim, iyie? Nningaka? Mi siya mi kara, krira tari Adi Komii siir naeyuin siir dimin taemin imirara nap rani, aniya? Mi krira tari dimin whiruan siirara tir tani? Ti dimin taemin hiriinanim simiir sibgu aingwo omoki.

¹⁹ Kara ha naingwowi, kima ta yokwo aiir mwaini mi kima wi ha naingwowi, ta yokwowa krima winkyia kimiiram, krima kimiir kwoin imiir kiyaiyam kinankiugika mi kima wi ha niki aingwowim krimiirin, krima wadiekim. Nningaka. Kariir nomiyauim yipiki kara naingwokwonanaeyim, krima ti kamim yipiki Kraisiir, Adi Komii siya ini krimiir kigiyan ti dimin taeminim ti krima boinkiyim kimiir. Mi ti yayim ti krima winkyim ta yokwo aiir, kimiir whinkinsiis haiginiuam, kima Adi Komii siirgisiir siyiu iirarar dap iski. ²⁰ Krima ta yokwowa kamiiramim whisarii bi winkika, ti simiirsika. Mi kara ta saiiir saiiira naingwokwonanaeikin. Kara pi boriisopi, mhoyiya kara niti, kimiir nini kigniyam mi kara wi ha kipi nini kigni, kima ti dimin taeminim kara boinkiyim kima wakaeyokna apam, kima simiir nap rani. Dimusi rani, wim kima wi ti dimin taeminim kara tiranim kimiir whinkinsiis haiginiuam wi simiiram naingwo rani. Kara minsi naingwoyimiyoki, ti dimin taeminim kimiir waraur kara nini kigi simiirsi naingwoyimiyoknae. Mi iikamim irika nwirika niniinansaowi mi irika nwiraka nombon ii ae karamae nwowi mi yayi irika nwirika mi inii mi simiir piu imiiramar swoki aingwokwonaei mi isido whisa mi inibiri mi yayi bibiyie irni nwirni mi inikbumbuwi mi dimin taeminim hindara mi priiboin priiboini, yayim iripa sibgu kitibmii boin karamae mi owi mi wim kima wi ti dimin taemin hiriinanim simiirar mi aingwo tibmii kani. ²¹ Kara ha naingwowi, mhoyiya kara kimiir kignakiyam niti, kariirin wi Adi Komii siya tirki, kimiir whwonkam ida nitsi nididim. Mi kara wi iikamim yipiki kara nhinikriropkmatnoudninkigiyim wi simiirsi nouuboboini, iikamim yipiki Adi Komii siir pugana saiiir simiirin wi kara nhinikriropkii. Dimusi rani, sima dimin bibiyie hiriinanim sima tirim, sima simiirsiyin naingwoyimiyok karamaekim. Sima ini dimin bibiyeyim, iikamim hi prinanae prinanayim sima tirim simiir napikim. Simiir kwoinim ti hiriinan dimin ima bidi yikpitmayim. Mi hiriinankiniuwi mi kara wi ti iikam hiriinanim simiir kig rani. Iriig.

13

Pol siya om Korin hiran iikamim simiirin min boinkin dimin taeminim sima napyim sima sibgu mintirao.

¹ Tariigina kara kimiir kigam niti ya kwoimaka aeya. Mi kimiir iikam nhirim sima simiir nomiyauwim simiir nikbumbuwi mi kima wi ti yayim

yipiki Adi Komii siya boinim, wi simiir wakaeyokna ap. Mi inkamim nwis nwoima mi kiritmai boinkii ti siirin mi sima wi sibgu danaakninkii haiginiugi.

² Kara kimiirin ti iikamim yipiki dimin biyie simiir iikam nhirim simaka tirim, pi simiir boinkii. Biya kara kimaka waraur niki owa kwisaka, kara kimiirin igao yai ti dimin taemin imiir boinkin. Mi tariinanin kara ti aru nwokiyin, kara kimiirin pa swoki boinkii. Mhoiyya kara kimiir kigam swoki iti, kara wi inkam nwirni swoki kiwaki rani, rirmiiya nwowamin, yipiki dimin biyie tirin mi naingwoyimyok karamae ha nwowin. Kara kimiirin ti dimin biyeyim kima tirim wi simiirsi nonkwobumbuninkini.

³ Mi kara kimiiram waraur niti mi iikamim dimin bibiyeyim tirim simiir nini onkwobumbuninkingigam mi kima wi haini ninokninkini kariirin Jisis Kraiis siyar boinkikin. Mi iyya siya kariir boinin, kimiir dimin bibiyeyim simiir nonkwobumbuninkinam mi kima wi haini ninokninkini, siir kirieya kimaka waraur nwoa sapisap rani. Niingaka. Saeya komiiga. ⁴ Mi iyya Kraiis siya iikam krimiir hiriinanar mi owin, inkamim siirin ina mi hainamim paeyin hiiiniya nirioninkinin, saika ha ninkin irinugiyim mi siya ina yaonamin. Mi tariinanin Adi Komii krimiir Wanin siya siir kirie komiyya yipiki siir hidninsiin idwowin mi siya omwai ha swoki waiyan, saiirin siir bidi hauugiya. Krima mi Kraiis siya krima wi iripar haingiriyu owi mi nam krima inkam kirie komiyyan tani. Mi Adi Komii siya krimiirin wi siir kirie komii aiir whinkinsiis haiginiuwi. Mi mhoiyya krima niti mi krima wi siir kirieya saiir nisiimauuwi iikam kimiir waraurin, ta krima hida kimiir saiir hiriinan.

⁵ Kima, kima kimar hidnaei mi kima wi haini sibgu inokninkini, iyie? Niingaka, kima Kraiis siir yaiya kimiir kwoinawu nwokaiya saiir wakaeyokna apikim. Mi kima tari ninokninkin tani, Kraiis siya kimiir kwoinawu waraur nwokaii, aniya? Mi kima siiram naingwo tibmii kani, kima tira saiir hiriinan mi siya wi kimiir kwoinawu kwirii idwokaii. Mi hiriinan tir karamae nwowi mi siya wi waraur nwo rani. ⁶ Kara hiriyyar naingwo tibmii kani, kima ina ninokninkinim Kraiis Jisis siya krimiir kwoinawu nwokaiyin. Krima iikamim yipiki niksisaeyim sim tani. Niingaka. ⁷ Krima Adi Komii siiramim minam kwis boini, siya wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim. Mi kima wi hiriinanki nwowi, iki dimin bibiyeyim simiir wakaeyokna apim. Krima siiramim ti dimin taemin hiriinanin simiiram bi srigikin mi iki iikamim pa nwoki aingwowim, krima inkam wadiekim. Niingaka. Mi iikamim krimiirin hiriinan naingwowi, krima ini yikiigiyim, ya ta hiriinana ya dimin komii rani. Krima ha naingwowi, wari kima tirim yim ini ywowim, simiirarar dap iski. ⁸ Kima ina ninokninkinim ta saiirin, krima wi ta yaimwokiayimwowa saiir dimin sim whir swoki kinkrip rani. Krima whinkinsiis haiginiuwaniin diminin whirkiwhiruwairgin ya yaimwokiayimwo aeya. ⁹ Mi kima Kraiis siir yai imiir wakaeyokna api, kima tira saiir hiriinan mi krima wi maingimaiga nwo rani, krimiir Adi Komiiyin siir kirieya iki iikamim yipiki dimin bibiyeyim sima napiyim simiir nonkwobumbuninkiniya saiir nisiimauuwim. Mi iikamim krimiirin ha naingwowi, krima ini inig karamae ywowim yo ti hiriinan mi owiyim, yi ini mi owin. Inokninkin krima Adi Komii siiramar srainaeikim, kimiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi kima wi siir yai aiir nwoki wakaeyokna apim, kima tira saiir hiriinan. ¹⁰ Kariirin inigak Adi Komii siya nwowaiginiugin, Adi Komii siir iikamim simiir grabim. Mi an kara kimiir tirbuwam tir tani. Mi hiriinankiniuwi, biyyin kima saiir mwain mi wi kima kumar swoki grabna, iyya kara ti aruwa niki owin. Mi mhoiyya kara niti kimiir kigam, kara wi ta kariir kirie aiir nini tirni rani. Kara kimiirin wi hinda grab haiginiuwi. Mi kima wi wadieki wadie nwoki owim.

¹¹ Ti kariir nomiiyauwim, krimiir yayim ini dig ywokiyim mi krima kimiirin pi hindara nokboinmamaigii. Kima dimin bibiyeyim simiirin

digumii haimriiyugig mi kima dimin miyikim simiiramar dinmiininkin iski. Irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis mi kwoin whirua dwo mi iripa dingwomamair aekiyam. Mi Adi Komiiyin yipikin krimiiram naingwokwo nanaeyin mi krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin, iripa krma nongwomamair aeyam siya wi kimakar nwowi inokinokin. ¹² Kima ti Adi Komii siir iikamim warauranim, kima irni nwirni dikboinmamair mi in min dinan ininkwo aninkwo.

¹³ Mi Adi Komii krimiir Wanin siir pugana tirana saiir iikamim sima krimiir nikboinmamaigikin. ¹⁴ Kara hinina naingwowi, Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krai siya krimiiram nwoki aingwobumbuwm. Mi Adi Komii siya wi krimiiramar nwoki aingwokwo irkakim. Mi Adi Komii siir naeyuin siya wi kimakar nwowi, krimiir kwoinaw waraur krimiir nomiiyaunan. Irig.

GALESIA

Pol siya ta yokwowa iikamim yipiki naingwo tibmiiyim nu haimii Galesia hiranim simiiram winkikin. Pol siya simaka hir nwokin. Pol siya Adi Komii siir yayi aomisimim nu haimii Galesia hiranim simiir boinmimauugin. Mi nhirim ta yayi aair wakaeyim mi sima ina yaingwo tibmiiyiyim Jisis siiram. Mi mhoiyya Judami kam nhirim ha nitim mi ti iikamim naingwo tibmiiyim simiirin sima ini boini sima siyupai siyupaiyim Moseski wingikim simiir sibgu onkworinim mi kamim simiir mois imiirin pi kitiyopnimmir haiyim mi ta hiriinan sairsika sima wi Adi Komii saika nwoki amasukikinim. Mi mhoiyya Pol siya hiriinan wakaeyim mi siya ta yokwowa ha win hauugikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir boinkiyam. Adi Komii siya iikam imiirin Jisis siiram naingwo tibmiiya inagak sairsi arar nwowaiginuwikin. Iriig.

¹ Kara Polkin, kara ta yokwowa kimiiram winkika kara Jisis Krais siir aposel inkamkin. Kariirin ta mi aair miriyyamin nuan inkam nwirki bi nokmwim okwo haiginuugin. Nningaka. Mi Jisis siya mi Adi Komiiyin, ti inkamim yipikin Jisisni hidninsiin idwown ieyankin kariirin sowa nokmwim okwohaiginuugin ta mi aair miriyyam. ² Mi nomiiyauim naingwo tibmiiyim yipiki kanakar nwowim, krima whiekakarim kimiir nokboinmamaargii iikamim Jisis Krais siirim naingwo tibmii kiniiyim nu haimii Galesia warauranim.

³ Kariir kwoin komiiyin ha naingwowi Adi Komiiyin krimiir Adin mi krimiir Biyyan Inkam Komii ikin Jisis Krais kimiirin wi sowa hauuwi naingwobumbu mi iripa nongwomama aeyam.

⁴ Jisis Krais siya krimiir Adin siir yayi aairar wakaeyokna miriigin mi siya kwoin whirua asi nwokin krimiir dimin bibiyeyim simiirsi naowim ti siyu bibiyeyim ti nuin siir tiranim taka ti aair nwowim simiirsi nanmaiwarkainam. ⁵ Mi dimusi rani, Adi Komii siya ti hiriinan krimiirsi tirkin, krima siir inig iir nwoki hainanyokiyokikaemi inokainokin. Ihi, yayi kaimwowainga. Iriig. ⁶ Kariir pua ini warar yopaigiya dimusi rani, kima Adi Komii siir bidi haiburgigim yipiki biyya kimiir kwoin imiir niki kiyaiyin dimin kibiyin Krais siya pridiraerarkiyin kimiir biyya iya siya naonama. Mi tariinanin kima siir yayi kibi kibiyim yim biri kimiminkikim simiirin bidi haiburgigim mi kima ini iki yayi nhirim kima ha naingwowyim yim wadiekim mi kimiirin wi sima whinkinsiis haiginuwi Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apim ini simiiram ninmiininkinripkaiyim. ⁷ Mi kara kimiirin pi hinina boinkii, yaeya yayi kibi nhir kamaeka yipiki wi kimiir whinkinsiis haiginuwi. Nningaka. Ini ta sasar ywowskiya ta karar boinmauwa. Kara ti dimin taemin hiriinanim simiir asi boini. Dimusi rani, kam bibiyie nhirim kimiir kwoinim sima pridaiginuugin mi sima minam naingwokim Krais siir yayi kibiyi nanmaiwarkainaeyi sairin sima ninkpitkiyim yayi biyie nimbiamam. ⁸ Mi krima mi Adi Komii siir paekwosim ieya krimar niti mi kimiirin yaeya yayi nini boinmimauunii mi ti yayim biyya krima boinmimauuim simiir hiriinan boinmimauu karam nwowi, yaeya yayi nini boinmimauunii mi yipiki ti hiriinan tiri, kara ha naingwowi simiirin wi Adi Komii siya toidwomaii mi simiirin wi paeya nikropki. ⁹ Krima ti dimin taeminim simiirin bidiyar iki boinmimauuim mi tariinanin krima ini simiirar swoki boinmimauuim. Mi ti iikamim yipiki kimiirin nitim mi kimiirin yaeya yayi nini boinmimauuniyim mi ti yayim biyya kima wakaeyim kariir kwoin komiiyin ha naingwowi Adi Komii siya simiirin wi dimin biyie tir haiginuwi paeya nikropkiyam simiirin.

¹⁰ Mi kima hiriyar naingwowi ti dimin taeminim kara winkyim mi kara boinki ikim mi iikamim wi maingamairga kanaka nwowi. Nnngaka. Kara simiirin minam boinkikin, Adi Komii siya wi maingamairga kanakar nwoki owim. Mi kara ti dimin taeminim simiirin inkamaramar tirkiswo mi inkamim maingamairga kanaka ha nwokiswo mi kara simiirin wi inkamaramar pi tirin wi Kraiis siir mi kigna miriyan inkam kin di nwowi. Iriig.

Pol siya hinina nusiimaugun ta aposel miya siya miriia inkami hindanki bi nitka.

¹¹ Ti kariir nomiyauim, kara ha naingwowi kima ina sibgu inokninkinim ta Kraiis siir Yai Win Kibi aairin ta kara nanaakninkii haiginiuwa kimiir biya, ya ta yaiya inkami kwoin aрга bi priinaingwo boinkika. Nnngaka. ¹² Ti yai imiirin kariirin inkam nwirki bi boinmaugun mi inkam nwirki bi mi iusiimaugun simiirin. Nnngaka. Yio Jisis Kraiis siya siyaingun kariir nanaakninkii haiginiuwun ti yai imiirin yaeya siyu whirni.

¹³ Tiki yayim yim yai kaimwokim. Dimusi rani, kima bidiyar wakaeyim dimin bibiyeyim kara tirim biya iya kara dimin taeminim Judami iikamim sima tirim simiir napin kara dimin bibiyie kasa bi tirkin iikamim Adi Komii siir pugana saairim simiirin. Mi kara hinina naingwokin simiirin hiriyar donkwobumbuninkin iuguski. ¹⁴ Mi kariir iripa yaoyeyea saair kouwin ini kara ywowin ti yayim Juda iikam krima napiyim simiirin. Dimusi rani, kara bidiyar sibgu wakaeyokna apin dimin taeminim krimiir brougae wanwiyaeyim sima tirim iya Adi Komii siir boiniyim Adi Komii siya big nasmirwaiya simaka nwowam.

¹⁵ Mi Adi Komiiyin iya kara kariir yopiini mhiinau hirar niki okaiyin siya kariirin sairar nimbingikin. Mi mhoiia siya kariirin ha sibgu grabaiginiuwun mi siya kariirin ina boinkiyin, kara kariir mi aair mirii. ¹⁶ Mi siya kariirin hirirnan boinkiyin, mi siya kariirin ina yiisiimaauin siir yinisim iirin mi kara wi ti yai kibi kibiyim Kraiis siirim wi simiir asi boinmimauuwi iki iikamim yipiki Juda iikam tani simiir pugananim simiir. Mi ta ii aairarin kariirin Adi Komii siya yiisiimauu yipiki siir yinisim iirin, kara ti dimin iirramin inkam nwirniyam bi sriigin kariirin siya boinmauuiim. Nnngaka.

¹⁷ Mi kara om komii Jerusalema hirir bi mi amkin kamim yipiki biya Adi Komii siya nimbiniim biigi bil aposel inkam nwowam simiiram simiir nini srinakiyam mi kariirin sima boinmauugiyim ti dimin imiirin. Mi biri kimiminkikin kara ina yamsauwin nu komii Arebia hirir om siiyin apa iikam kwisuwaki nwowiyin siir. Mi mhoiia kara ini om komii Damaskas hiriyar swoki amin. ¹⁸ Mi mhoiian biewi whoimim ha namkiyim mi kara kimidiniya om komii Jerusalem hirir yam mi kara kimidiniya Pita siir kig yipiki kara nini owowun mi kara nini boiniuwun iiyim iuur iriayar. ¹⁹ Kara aposel inkam nwir bi swoki kigmiminkin kara Jems siirarar kig Biian Inkam Komii Kraiis siir nomousimn kara ti inkam iirrarar kigin. ²⁰ Mi ti dimin taeminim ti kara winkyim yim yai kaimwo imairgim Adi Komii siya ina ninokninkinim kara kimiir niksiae rani.

²¹ Mi ta kara nama om komii Jerusalema hirir saair mhoiian kara hir ha haiburgin mi kara kimidiniya nu maeyauim Siria, Silisia sowiirim simiir hirir yam. ²² Mi taka iya, iikamim Jisis Kraiis siir pugana saairim nu haimeii Judia hiranim sima kariir bi kigin mi kariir bi mi kigsibgim. Sima yayim kam ima boinim kariir hiniin simiirrarar wakael, ²³ inkamim yipiki krimiir nipimparin mi krimiir nigbumbuwin mi krimiir nisomsomaowin tariinanin siya ini Yai Win Kibiya Kraiis siira ini saair boinmimauuwun yipiki siya tirbuwam niki tira. ²⁴ Mi sima dimin taeminim Adi Komii siya tirim kariir simiir wakaeyim mi sima kimidiniya siir inig iir hainanki. Iriig.

2

Aposel nhirim sima kwoin whirua Pol saika nwokikim

¹ Mi biewii iuur whiiyim namkiyim simiir mhoiiyan, kara kimidiniya Banabas saikar yam om komii Jerusalema hiriirin. Mi kara Taitas siirin warar yinkin ikunam mi siya kimidiniya kriraka yinkin am. ² Kara hiriirin whisarii bi namkin kariirin Adi Komii siya niisiimauugin mi siya kariirin minam naingwokin kara hiriir namim. Mi kara hiriirin ha namim mi iikamim hapairanim simiirin ina boinmimauuwamin ta Yai Win Kibiya ta kara boinmimauuwiya iki iikamim hinda tindanim yipiki Judami piugana saiiir karamaeyim simiir mi kara iikam whiekakim simiirar bi boinmimauu irkakim. Kara kamim Adi Komii siir piugana saiiirim hapairanim simiir bi nwowiyim simiirar boinmimauugin. Kara minam naingwokin sima ta Yai Win Kibiya ta kara boinmimauuwa iki iikam nhirim sim, wi sima nwoki anaaninkii haiginuwim. Kara minsi nididgin dimin taeminim biya kara tirim simiirsi mi ti tariinan kara mi tirim yim wi naekak nwo rani. ³ Taitasin ti inkamin yipiki kanaka namim hiriir, yio Grikan inkamkin siya Judami piugana saiiir tani mi nim krima kimidiniya ha boin sima Taitas siir miois aiir kitiyopnir haiyam tirim mi Juda hapairan inkam komii komiiyim naingwo tibmiiyim sima siir miois aiir kitiyopnir haiyam ini boriosopim Juda simiir inkamnan nwowam mi siya wi simaka iripa nwoki owim. Nningaka. ⁴ Mi nim krima ti kamim ti dimin iirin hiriinan dimusi bi boinkikim kam nhirim yipiki yaimwoni boin karamae nwowiyim sima krimiir nomiiyau nwokim mi sima Kraisiir yai imiir bi sibgu wakaeyokna apkim, yim sima Taitas siir miois aiir kitiyopnir haiyam tirkim. Mi ti kamim krimaka nini oniyim krima bi ninokninkim diminin sima napiyin. Mi sima kamim dimin taemin nini kigninprionakiiyim sim hanin nwokim dimin taemin kibi kibiyim Kraisiir rirmiiya krima naingwo tibmii apiyim simiir. Krima tariinanin Moses siir siyu komii iir nwo rani mi krimiirin wi siya nanmaiwarkaina rani, yipiki biya Juda iikamim sima napin. Dimusi rani, krima mi Kraisiis siya, krima ini nwiruar ywowiskiyim. Mi ti inkamin krimiir kiyaiyam minin krima Mosesni siyiuin biyanin siir napim nim wi inkamin maeyauwa mi biye miriia sae nwokaiyin wi si hanin pi ywowin. ⁵ Mi krima simiir yaimirsim kwir bi swoki wakaeyokna apmiminkim. Dimusi rani, krima Adi Komii siir yaiya kimiiir wokmaihaiginuwana saiiirin sibgu kigriraowi mi kima wi ta hiriinan saiiirsi nwowi iki yai bibiyeyim simiir wakaeyokna apim.

⁶ Mi ti kamim hapairanim yipiki inig komii komiigakim mi iki iikam nhirim Adi Komii siir piugananim sim kigriraowiyim mi an kara ha naingwowi ti inkam komii komiiyim sima mi owa ya kariir whwonkam idan ya dimin komii rani. Dimusi rani, Adi Komii siir whwonkam idan iikam whiekakim ini hiri hiriinankinar nwowowim. Mi kamim yipiki simiir inigim komii nwowim, sima kariirin yaeya yai boinmimauuwam bi swoki boinmimauugin mi yayim kara boinmimauuwanim simiirin. ⁷ Mi sima hiriirar yinokninkin Adi Komii siya kariirin yai miyik miyik imiirar hauugin mi siya kariirin ha nimbingiyin mi ina yikropkiyin mi kara ina boinmimauuwamin siir yai imiirin iki iikamim Juda iikam tani simiir piuganim simiir iikam imiir, Adi Komii siya mi imbingiya Pita siir saiiir hiriinan, Yai Win Kibiya Kraisiis saiiir boinmimauuwam iki iikamim Judami piuganim simiirim simiir. ⁸ Adi Komii siya Pita siir whinkinsis haiginuugin siir yai kibi aiir boinmimauuwam iki iikamim Judamiyim simiir. Ta Pita siir siya whinkinsis haiginuwa biya saiiir hiriinan. Mi sima bidiyar yinokninkinim kariirin Adi Komii siya nimbingin mi siyar whinkinsis haiginuugin siir yai kibi aiir boinmimauuwam iki iikamim Juda iikam tani simiir piugana saiiir iikam imiir. ⁹ Mi sima ti dimin kibiyin Adi Komii siya tirkiyin

kariir siir ninokninkinkiyin ti siya nimbingiyin kariir siir yai kibi aiir boinmimauuwam mi inkam komii komiiyim Adi Komii siir piugana saairin om komii Jerusalem hiranin, Jems, Kaiapas, mi Jon, sima kimidiniya in Banabas mi kara kririr yonkwo mi ta in sima nonkwowa kririr ya min nisimauuga sima wadie bidi ywokiyim krira ta Adi Komii siir yaiya saairin hiriyar boinmimauuyokiyokiyamim iki iikamim nu haimii Judia hir nwowim simiir. ¹⁰ Sima kriririn ti dimin whiruwam siirarar boinkikin. Sima minam naingwokim krira hinina naingwowi krira umir simiir iikam paeprikabin nu haimii Judia hiranin simiiram hauugiyim. Mi ti diminin kara tiram naingwowim kara simiirin bidiyar tirim. Iriig.

Pol siya dimin biyeyim Pita siya tirim om Antiok simiir boininkigin

¹¹ Krima iripar miriigim Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwim mi mhoiyya Pita siya om Antiok hir nini kignakiyin hiran iikam imiir mi kara siirin siir whwonkam idar yik. Dimusi rani, siya ti dimin biyie whirin siir tirkin. ¹² Kara siirin io whisarii bi nwoyin ti dimin whiruwam siya tirin siir-sika. Biyya kam nhirim Jems siya nikropkiyim om Antioka tirir nitam, Pita siya biyya iikamim Juda iikam tani nae simaka nidwokai aekin. Mi mhoiyya ti kamim Jems siya nikropkiyim ina yimbiniyim om Antioka hirir mi Pita siya iikamim yipiki Juda iikamim simiir piugana saair karamaeyim simiirin ina haiburgim. Dimusi rani, siya pi nididgin ti kamim yipikim om komii Jerusalem hiranin yipiki Mosesni yayim biyanim sim napiyim yipiki ha boinim kamim Adi Komii siyiu napiyim simiir moisim yim kitiyopninnir hai mi ti inkamin siirin io siya yo. Dimusi rani, ta nae siya naeya simaka saairsika. ¹³ Mi Judami piugana saair iikam nhirim yim ta ii aairin nae Juda iikam tani simiir piugana saair iikamim nae simaka naeyim mi ini ta ii aairar yadigniyin. Mi sima ti iikamim simiirin Pita saika hirar ywoki mi Banabas siya hirinan kigin mi siya ini hirinan siyiu biyie iirar mi apin mi siirin iriipi hirinan iki iikam nhirim simaka hirar mi okmwim ogig. ¹⁴ Mi kara simiirin hirinan ninokninkin sima Adi Komii siir yai kibi aiir sibgu ap rani mi kara Pita siirin ti iikam whiekakim simiir whwonkam idar boin, ni kira Judami piugana saair inkamkin mi ni kira dimin taeminim Judami piugana sima tiriyim simiir dap. Mi kira ini dimin taeminim yipiki Juda iikam tani simiir piuganan iikamim sima tiriyim ini simiir napim. Mi ta hirinan saairsika mi kira iikamim Juda iikam tani simiir dimusi boinmimauuwim, simiir kwoin imiir kiyaeiyam mi sima wi dimin taeminim Judami piugana saair iikam ima napiyim wi simiir nwoki apim, ha? Mi ni kirarin ti dimin hirinanin simiir bi napkin! Mi ni kira pi nididgin Jemsni kamim yipiki kirir nini boiniyim simiirsi. Iriig.

Mi yipiki Jisis siir yai imiir sibgu wakaeyokna apiyim wi iikam bimbuiwii nwo rani mi simiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei

¹⁵ Mi nim krima iikamim yipiki krimiir yopiyim krimiirin Judami piugana saair naokainam nim krima iki iikamim hinda tindanim sima hinin tani Juda iikam tani simiir piugana sae karamae rani, yipiki ha dapiyim iikam bibiyie yipiki Adi Komii siiram wakaeyokna ap karamae nwowiyim. ¹⁶ Mi nim krima Juda yinieyim ina ninokninkinim Adi siya ha bi boinkin iikamim wadie nwoiyim yim dimugi nwo rani, yim sima Mosesni siyiuim sim napkim. Niingaka. Dimusi rani, sima Jisis Kraisi wakaeyokna apkim. Krima Jisis Kraisi siirarar wakaeyokna apkim mi Adi Komii siya wi kwoin ara asi naingwowi krimiirin wadie. Mi krima Mosesni siyiuin siir siyiuim sim napkiswo mi nim wi wadie di ywowi. Adi Komii siya ha bi boinkin, inkam nwirki wadiekin Moses siir siyiu komii iir bidi sibgu apim. Niingaka. ¹⁷ Mi krima ha naingwowi Adi Komii siya krimiirin ha boinkin krima wadiekin.

Dimusi rani, krīma Kraīs siir wakaeyokna apkīm mī mhoiīya krīma ha wakaēi Adi Komii siya ini ha boinīn krīma Moses siir siyū komii iir dap mī wī siya nwoki grabaiginiuwīm mī yō tī kwoin hiniin yō mīyik rani. Mī krīma Moses siir siyū komii iir nikwowaisii mī Kraīs siiramin ha ninmiininkinami krīmiir grabaiginiuwam mī triiginiin yō wī hiniina niisimauuwi, Kraīs siya krīmiirin dimin biyie bidi tirhaiginiuwīm mī krīmiirin siya bidi tirkiyīm dimin biyie tiramin. Ana tī yayiīm kaimwokīm, aniya? Niingaka. Kraīs siya dimin taeminim krīma naingwo tībmiiyīm simiir bi tirbuwikin siya krīmiirin minanar whinkinsiis haiginiuwikin krīma Adi Komii siir yai imiiram naingwo tībmii kīnīm. ¹⁸ Mī ta biīya kara haimriiyugiga Moses siir siyū komii iir saeya kaimwoki niuwi mī mhoiīya kara ha swoki ami siiram mī ha naingwo tībmii kīni mī kariirin dimin whirki kimbu karamae siya nwowaiginiuwi Adi Komii siir whwonkam idan mī iikamīm sima wa swoki inokninkinkii, kara simiir bidiyar iki iisimauuwīm tī siyū hiriinanin mī an tari dimin biyiekibiyie iirar tirkin. ¹⁹ Biīya kara minan miri nanaekin Moses siir siyū komii iir napamin, kara ina ninokninkin kara inkam biyie nwokin mī kariirin kimidiniya Adi Komii siya yonkwobunbuninkin haiginiū mī ta hiriinan saiirsika kara asi naokin. Mī kariir iigsopa Kraīs siya asi nonkwokairinanaowidgin mī siirin Adi Komii siya yonkwobunbuninkin haiginiū mī siya ha naonamkin paeyin hiiiniya niriininkin siir. Mī tariinanin kariir kwoin Moses siir siyū iir napam naingwo rani mī ta hiriinana kara inkam mīyik Adi Komii siir whwonkam idan wī saiirsi nwo rani. Niingaka. Mī tariinanin kara ini rirmiīya ywokiyan Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apin. ²⁰ Whisarii rani, Kraīs siya bidi yaowin mī tī siyūim biīyanim kara simiir nap rani, yim bidi digiīm. Mī tariinanin dimin taeminim kara triiyim kara kariir kwoinaigar naingwo diriraerar tani. Niingaka. Kara Adi Komii siir yinisimīn Jisī siiram naingwo tībmii mī kara siiram naingwokwonanaei yipiki kariiram naingwokwonanaeyin mī kariirsi naowin mī kariirin siya whinkinsiis haiginiūgin kwoin whirua Adi Komii saika nwowim. Mī tī diminim tī tariinan kara tirim kara Adi Komii siir yinisimīn Jisī yipikin kariiram naingwokwonanaeyin mī kariirsi naowin kariir whinkinsiis haiginiuwam siir kirieni tirkin. ²¹ Kara tī dimin kibi kibiyim Adi Komii siya tirkiyīm hinda whisarii priiywokaiyamam bi tirkim. Mī kara simiirin wī digiūmii haigingig rani. Niingaka. Mī Adi Komii siya iikam imiirin ha boini sima wadiekim. Dimusi rani, sima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apkīm biīya Moseski si hauugiyim iikamīm sim mī Kraīs siya wī di yti. Moses siir siyū komiiyīn yō wī Adi Komii siir di tiri, krīmiir boinam hiniin, krīma dimin whirki bi kimbugim. Kraīs siya whisarii bi naokin siya bwamkakim siya asi naokin. Kraīs sasargin Adi Komii siir tiri, krīmiirin siya hiniin boinam krīmiirin dimin whirkin bi kimbugim yō biīyan siyū komiiyīn si rani. Niingaka. Iriig.

3

Kimiirin wī piki hiniin dimin iki nwowaiginiuwi wadie nwowamin Moses siir yai ima iyie? Kraīs siir yai ima.

¹ Kīma iikamīm Galesianim kīma iikam paipai rani! Mī kīma iki kam nharim simiir dimuam kigninkinkim kimiir kwoin imiir kiyaiyamim. Mī kīma Kraīs siir yai kibi kibiyim simiir bi wakaeyokna apkīm, aniya? Krīma kimuiriin bidiyar iki boinmauwīm idowiiyar kīma kigni haniin ta siya naonama paeyin hiiiniya niriininkin si. ² Kara kimiiramīm pī dimin whiruan siiraramar srii. Kīma Adi Komii siir naeyiūin siirin panin panina hii? Mī kīma siirin tī dimin taeminim Moses siir siyū komii ieya boinim simiir wakaeyokna apim mī ha haigin, aniya? Iyie? Mī tari kīma Kraīs

siir yai imiir wakaeyokna apkim yipiki biya kima wakaeyim? Kaimwokikaimwowim yim ini Kraiis siir yayim sima simar ywowiskiyim. ³ Mi tariinanin kima biyie panin panina nwokim? Adi Komii siir naeyiuin kimiirin siya whinkinsis haiginugin mi kimiir kwoinim siya kiyaigim mi kima biigi biyin Kraiis siir yai kibi kibi imiiramim ha wakaeyokna apkim. Mi tariinanin kima ha naingwowi kima siir dimin taemin kibi kibiyim simiiramim ina sibgu apkripkaiyim kimiir kirieniyar mi kimiir kiim ini kirieya nwokripkaiyim, aniya? Nningaka. ⁴ Mi ti dimin kibiyin Adi Komii siya tirkiyin yio dimin komii rani. Nningaka. Yio dimin komiigikomii ieyairgin. ⁵ Mi Adi Komii siya siir naeyiuin kimiir dimusi hauugikin dimin kirie komii komii kimiir iikamim simiir ingar nonkwo diriraerarim? Siya ti hiriinan dimusi bi tirkin kima yayim biya Moseski si boinmimauuwim simiir wakaeyokna apkim, iyie? Mi tari mnsika, kima Kraiis siir yayim yipiki kima wakaeyim simiir warar mi wakaeyokna apkim? Yim triiginim yim Kraiis siirairgin.

⁶ Krima ina ninokninkinim. Dimusi rani, Adi Komii siir yayim biya profet kamim sim winkyim sima ti hinina winboinkikim, Ebrahim siya yayim Adi Komii siya boinkiyim siir simiir wakaeyin mi siya ti hinina boinki, Adi Komii siir yayim yim kaimwowaigim mi siya boinim siya simiirin wa tiri. Ebrahim siya ti hiriinan naingwokin mi siya ha naingwo tibriigin Adi Komii siiramim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya hinina asi boinkin siya dimin whirkin bi kimbugin. ⁷ Kima ti hiriinan siyu kaimwowin ti kwaboanamim siir dinokninkin. Iikamim yipiki inokinok Adi Komii siiram naingwo tirmii kiniiyim mi sima dimin taeminim siya boiniyim simiirin ha tiri, sima simaigim Ebrahim siirgisir yinieiym. Dimusi rani, yim sima Adi Komii siiram naingwokim Ebrahim siya boina siir saiir hiriinan. ⁸ Adi Komii siya iikamim Juda iikam tani simiirin bidi bidiniyar ninokninkin sima wi simbi naingwo tirmii Yai Win Kibi aiiram mi sima wi wadie simbi nwowi. Dimusi rani, simiir kwoinim aowa aowa hinina naingwokim Adi Komii siya ta siya boina wi saiir hiriinanar tiri. Mi ta hiriinan saiirsika siya biya Ebrahim siir asi boinkin siir yai kibiyim yipiki wi mhoyiya nimbiyami mi yipiki siya siirin hinina boinin, mhoyiya kiriiirsiyin kara iki iikam whiekakim iki omom omomim simiirin wi yapayapa tirhaiginuwi kirir kirieni. Ebrahim siya ti yayi imiiram naingwo tirmii kangin mi siya ti hinin asi boinkin, Adi Komii siya wi ti hinina tiri. Mi Adi Komii siya hinin asi boinkin siya dimin whirki bi kimbugin. ⁹ Mi yipiki hinina naingwowi Adi Komii siya ta siya boina wi saiir hiriinanar tiri mi Adi Komii siya simiirin wi hinina boini, sima dimin whirki bi kimbugim ta biya siya boina Ebrahimni, Ebrahim siya dimin whirki bi kimbugin.

¹⁰ Mi iikamim yipiki ti yayim Moseski si winkyim biya simiirar napkripkaii mi Adi Komii siya wi io simiir nwowi mi simiirin wi siya toidwomaii. Dimusi rani, siir yai kibi kibiyim Yokwo Komii saeya boinkiyim ti hinin, iikamim yipiki ti yayim biya Adi Komii siya boinkiyim Mosesni simiir wakaeyokna api ti yokwonau hir nwokaiyim sima simiirin hiriinar wakaeyokna apswa mi hiriinan tir karamae nwowi simiirin wi Adi Komii siya toidwomaii. ¹¹ Mi yayim Adi Komii siir Yokwo Komii aiir nwokaiyim yim ti hinina boinkim, iikamim yipiki ha naingwowim Adi Komii siya diminin siya boinin siirin wa tiri mi Adi Komii siya simiirin wi hinina boini, sima dimin whirki bi kimbugim mi sima wi Adi Komii saikar nwoyokiyokiikaeyami inokinokin. Mi tariinanin krima ina ninokninkinim Adi Komii siya wi inkamim Mosesni siyu komiiyin biya Adi Komii siya si hauuwim siir wakaeyokna apim wi saiirsi nikiu rani, siirin hinin dimin whirki bi kimbugin. Nningaka. ¹² Mi siyuin Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyin yio saika bi namasugin. Nningaka. Adi Komii siir yayim

Yokwo Komii hir nwowim yim ti hinina boinkim, ti iikamim yipiki Mosesni yayiyim sim wakaeyokna apim, sima simiirar wakaeyokna apkripkaii mi ta hiriinan sairsika sima wi hiriinan asi nwoyokiyokii Adi Komii saikan.

¹³ Krimiir igsopa Kraiis siyar yokwokairinanaowid mi siya miyikanan bi nwokin mi siya ha naonamkin mi ta hiriinan sairsika siya krimiir asi whinkinsis haiginugin krima Moses siir siyu komiini yayiyim simiir haiburgigim yipiki Moses siir yai ima boinim krimiir nonkwobumbuninkinam. Adi Komii siir yayia ta hinina boinka, inkam nwinin yipiki inkam nhirkim nisomaowi mi paeyin hiiniya nironinkin si ninkin irinugii, yio tiriiginin yio min nisismauugin siirin Adi Komii siya bidi yimbiingiyin nonkwobumbuninkinamin. ¹⁴ Mi Adi Komii siya Kraiis siirin minam tirkin siya biye nwowim mi pi naowim mi ta hiriinan sairsika ti dimin kibi kibiyim yipiki biya Adi Komii siya boinkiyim Ebrahimni dimin kibi kibiyim, yim Jisis Kraiis siirgisiirgim yim wi iikam imiiram niti yim wi Juda iikamim simiiram nit rani. Kraiis siya ti dimin hiriinanin siir asi tirkin mi krima iikamim wi siir naeyiu iir nwoki haiyim yipiki biya siya boingigin siirin wi siya nikropkii mi krima ti hiriinanar naingwokim Adi Komii siya ta siya boina wi sair hiriinanar tiri. Iriig.

Mi yayiyim yipiki Adi Komii siya hauugiyim Mosesni yim ti yayiyim Ebrahimni siya hauugiyim simiir maeyau air bi kisina onawidgim

¹⁵ Ti kariir nomiyauim, tiriiginin yio krimiir siyu ieya. Mi inkam nwisio sowa diriyar boinkii diminin sowa tiranin siir mi sowa siirin ha winkii gavmani yokwowa sair mi mhoiia wi inkam nwirki swoki kisina haigin tani ti yayiyim sowa winkyiyim yim wi hiriinar nwowi ti sowa winkyiyim biya simiir hiriinan. ¹⁶ Mi ti hiriinan siyu kaimwopin, Adi Komii siya Ebrahim siir kitibmii boinkikin mi siir prinou ikim. Mi Adi Komii siir yayiyim Yokwo Komii hir nwowim yim siir yinieyim simiir wara bi boinkin mi simiir hoingak bi mi imbingin. Niingaka. Yim siir yinisim nwiruwan siirarar nimbingin mi ti yinisim nwiruwan yio Kraiis siyairgin. ¹⁷ Kara ha naingwowi kima ti diminin siir dimin mwokimwopin siir dinokninkin. Biya Adi Komii siya Ebrahim siir kitibmii boinkikin yipiki siya tirana. Mi biwewii 430yim ha namkiyim mi Adi Komii siya siir siyu komiinyin Moses siir hauu. Mi yayiyim wi swoki inak rani, ti Adi Komii siya nimbingiyim mi siya boinim mauugiyim Ebrahimni mi sima wi hinda priiywokaeyam tani. Niingaka. Yim wi hiriinar nwoyokiyokiyami. ¹⁸ Mi krima ti yayiyim Adi Komii siya hauuwim Mosesni simiir wakaeyokna api mi krima dimin kibi kibiyim Adi Komii siya nimbiniim simiirin ha haii mi tari ta kitibmii boina Adi Komii siya kitibmii boina Ebrahama ya wi naekak nwo rani mi tariigina ya kaimwo rani. Mi krima ti dimin kibi kibiyim siya nimbingiyim simiirin wa haii. Dimusi rani, nimbina yipiki Adi Komii siya nimbingiya Ebrahimni sairsika, Mosesniya sairsir rani.

¹⁹ Mi ti yayiyim Adi Komii siya Mosesni dimusi hauugin? Adi Komii siya ti yayiyim iikam imiirin minam hauugin krimiirin hinina nisismauwim ti diminin krima tiriyin yio miyik rani, yio ini biye ywopin. Mi Moses siir yayiyim yim ini krimiirar niki kigrirao kripkaiyim mi wi Ebrahim siir yinie ieyar nitbudgii yipiki biya Adi Komii siya boinim inkamin. Adi Komii siya siir yayiyim siir paekwosim imiir boinkikin mi yim sima simiirin Moses siir boinmauu. Mi inkam nwiruwan Adi Komii siya mi iikam ikim simiir bopwowa nwoyokiyim siyairgin mi siir yayiyim siya pi simiir boinkii mi yim sima pi kwoin whiruwar mi okii simiir tiramin. ²⁰ Mi Ebrahim siirin yio Adi Komii sikisiyar boinkikin ti nimbiniim siya tiranin siir. Mi ya ta iya ya bopwona nwoyan inkam karamaeka simiir bopwona nokwokairiowam Ebrahim siir tiram kwoin whirua siya nwokiyam ti dimin iiram. Adi Komii

siya ti hinina boinkikin siya wi hindara pritirkii ti siya boinim simiirin. Mi ta nimbina Adi Komii siya hauuwa Ebrahimni ya ini ti yayim Adi Komii siya hauuwim Mosesni ini simiir kou ywowa.

Moses siir siyu komiiyin siya siyairgin krimiir kigriraowiyin krimiir nikiunamam Adi Komii siir kingiin hiriir namam

²¹ Dimuga? Mi ti yayim yipiki Moseski si hauuwim iikamim sim mi ta nimbina Adi Komii siya hauuwa Ebrahimni sama bidi yikripa? Nningaka. Mi yai kibigi nwokiswo ya iikam imiirin wi saeyar pi whinkinsis haiginuwim iripa Adi Komii saika nwowam mi Adi Komii siya wi ha pi boinin ti iikamim yim iikam wadiekim. Dimusi rani, sama ti yai kibi imiir wakaeyokna apkim mi sama wi hiriinan nwo rani. ²² Adi Komii siir yayim Yokwo Komii saiir nwokaiyim yim krimiirin ti hinina boinkim, iikam whiekakim dimin biye tirim nim krma ini paeyin uridgi nitkiyyin ini siir hiriinan ywowim. Mi ti iikamim yipiki wi Jisis Kraiis siir wakaeyokna api mi Adi Komii siya simiirin wi ha boini sama wadiekim. Dimusi rani, sama hinina naingwo tibmii kani ti dimin taeminim biya siya nimbiniim simiirin wa tiri.

²³ Biya Kraiis siir yayim niki it karamae niki owim mi ti yayim Moseski si hauuwim iikamim simiir krimiirin sama kigriraokim mi krma simiir wakaeyokna apim mi ini Adi Komii siyar tirbudgiyin dimin kibigikibi iirar Kraiis siirin yipiki krma sibgu wakaeyokna apani. ²⁴ Mi ti hiriinan sairsika ti yayim yipiki Moseski si hauuwim iikamim simiir krimiir kigriraowam yim min nusiimauugim krimiirin, krma miyik rani mi krimiirin min mi tirkikin krma Kraiis siiram niwitamim mi Adi Komii siya wi ha boini, krma dimin whirki bi kimbugim. Dimusi rani, nim krma hiriyyar naingwo tibmii kani ti digworaekwowim siya nimbiniim, siya wa tiri. ²⁵ Mi tariinanin Kraiis siir yai kibiyim yim bidi yitkiyim mi Moses siir siyuin krimiirin siya kigriraow rani, yio bidi digiyin. friig.

Naingwo tibmii saisaiga Adi Komii siir yinisim krma nwowana

²⁶ Wim kima Adi Komii siir yinisimkim. Dimusi rani, wim kima ha naingwo tibmii kani, dimin taeminim biya siya boinim siya wa tiri mi nim krma wi iripa kwoin whirua Jisis Kraiis saika nwowi. ²⁷ Mi wim kima Adi Komii siir yinisimkim. Dimusi rani, biya iikam kiiirin yipiki iikam nhrkim baptais haiginuwim, sama kiiirin Kraiis siir inigni baptais haiginugim mi kima iripa asi nwowi Kraiis saika. Mi Adi Komii siya kiiiramim wi Jisis Kraiis siiram siya naingwowiya wi saiir hiriinan naingwowi. ²⁸ Mi ta hiriinan saisika ti hiriinan asi tirkin mi tariinanin iikam kima isido whisa bi nwoko Juda piugana sama mi Juda piugan tani yim sama mi iikamim hinda whisarii mi pramiriyyim mi iikamim rirmiyya nwowiyim yim sama mi wigkamim yim sama. Nningaka. Adi Komii siya ha naingwokin yi ti hiriinan siyuin yio dimin komii rani. iikam whiekakim ini hiri hiriinankinar ywowim. Dimusi rani, krma Kraiis Jisis siirginim. ²⁹ Mi kima Kraiis siirginuwi mi wim wi Ebrahim siir yinie nwowi mi ta hiriinan sairsika mhoiyya kima wi dimin kibi kibiyim simiir asi haii yipiki Adi Komii siya nimbiniim Ebrahimni siir hauuwam. friig.

4

Mi krma miyan kam Kraiis siirsiiyar nwowi Adi Komii siir yinisimim

¹ Yai nhrim yim ti hinangim, yinisim nwirin dimin taemin whiekakim siir adn siirim yim wi siya haii mi simiirin wi siya kigriraow mi iya siya yinisimar niki owa siya ti dimin hiriinanin simiir bi haigin, siya inkamim hinda siir adni mi whisarii pramiriyyin siir hiriinan nwokin. ² Mi siya ini

yinisimar niki okripkaiyin mi siya iikamim simiir yai imiirar wakaeyokna ap yipiki siir kigriraowiyim mi siir dimin taeminim siya haiyanim yim wi ta iya siir ad ieya nimbingiya saiirar nadigiuwi mi siya wi haini haini simiirin. ³ Mi biya nim krima ti yinisimim siir hiriinan nwokim mi krimiirin dimin biye saeyar widnonkworinugim mi krima uridyiu bibiyeyim mi iki dimin bibiyeyim ti nuin siirim simiir asi wakaeyokna apkim. ⁴ Mi ta iya yipiki Adi Komii siya nimbina saeya nitkiya mi siya siir yinisim iirin ha nikropkiyin mi siya ini inkamar yimbiyamin. Mi siirin wig ira saeya yaokainaki mi siya ini yayim yipiki biya Moseski si hauuwim Juda iikamim simiirar mi wakaeyokna apkim. ⁵ Siya ti dimin iirin dimusi bi tirkin siya krimiirin wi hiriinansi nwoki whinkinsis haiginiuwim mi iikamim yipiki Mosesni yayim sim wakaeyokna apim krimiirin wi saeya nwoki owaiginiuwim rirmiya. Mi krima wi Adi Komii siir yinisimim nwoki owim, siir yinisimim siir hiriinan yipiki wi dimin taeminim Adi Komii siya nimbimim krimiiram simiir haini.

⁶ Dimusi rani, wim kima siir yinisimim, Adi Komii siya siir naeyiu iir bidi yikropkiyin yipiki siir yinisimim siir kwoinawu hir nwokaiyin kimiir kwoinawu waraur nwokaiyam. Mi Adi Komii siir naeyiuin krimiirin yio min tirkin krima maingimarga nwowim mi Adi Komii siir boinim, kira krimiir adgin, kira krimiir adgin. ⁷ Mi tariinanin kima wi ii priei nwo rani, iikamim yipiki maeyaua mi biye mriiya saiir hugripkikikaiiyim simiir hiriinan. Niingaka. Wim kima Adi Komii siirgisiir yinisimim. Dimusi rani, kima Kraisiir wakaeyokna apikim mi wim kima Adi Komii siir yinisimim mi kima ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbimim krimiiram yipiki siir yinisimim, krima simiirin wa haini. Iriig.

Pol siya iikamim nu haimii Galesia hiranim simiirsi naingwoyimyokin.

⁸ Biya Galesia kimiir iikamim iriipi hiriinan wim kima Adi Komii siir bi mi inokninkim mi ti uridyiu bibiyeyim mi dimin taemin nhirim kima naingwo tibmiiyim, yim Adi Komii siir hiriinan tani. ⁹ Mi tariinanin kima Adi Komii siirin ina ninokninkin. Mi kimarim ha ninokninkin tani Adi Komii siya kimirgikimiiirgin, kimiirin siya bidi yimbngiyim siir yinisimim nwowim. Mi ti uruwal siyaowaiyim tidiyuni kima nikrimtio iupimpit kuukaiyuwim kimiir widnonkworinuwim wim ini simiiram swoki akaininkirionaim. ¹⁰ Mi kima ti dimin taemin hiriinanim simiir napim mi kima hiriirar naingwowi Adi Komii siya kimiirin wi hiniina boini, kima wadiekim. Dimusi rani, wim kima ii bwanim mi biewiiyim yipiki biya Moseski boinim krimiir iikamim Judamiyim krima simiir napim. ¹¹ Mi kara iikamimiiram naingwokiym mi kara ini nididkakar ywokiym dimin taeminim kara tirim yim wi hindara priiywokaeyami. Dimusi rani, ti yayim ti tariinanin kima wakaeyokna apim yim naekak bi nwowikim yim ini ti yayim biya kima niki apim naekak nwo karamae nwowim ini simiir hiriinan yowowim mi kima Adi Komii siirgisiiram sibgu wakaeyokna ap rani, ini niingar ywowskiyim.

¹² Ti kariir nomiyyauim, kara kimiirin pi igao yai hiniina boinkii, kima wari Moses siir siyu komii kimiir kigriraowin siirin digumii ti haimriiyugig, kariir hiriinan ta hindara kara mi priiyakiirara siyu komii siiram ninkiriona karamae nwowa saiir hiriinan. Mi ana kara ini iikamimiir hiriinan yowowin, yipiki biya Moses siir siyu komii ieya kigrirao karam nwowim simiir hiriinan. Biya kima kariirin dimin biye bi tirkim mi kara ina ninokninkin tariinanin kima kariirin wi kimbu rani. ¹³ Kima ina ninokninkin biya kara bigibi kimiir waraur nita ya dimusi rani, kara maki niigin mi kariir kwoinin ha kisina haigiyim mi kara Kraisiir yai kibi kibiyim kimidiniya kimiir boinimimau. ¹⁴ Mi dimin biyeyim kariir

tirkiyim mi an kara ini makar iyyin mi kimiir kwoinim ti hiniina yaingwo kara miyiknan nwo rani mi kima kariiram naingwo karamae bi nwokim mi kariirin digumii bi mi haimriiyugigin. Nningaka. Mi kima kariirin hapi Adi Komii siir paekwosim iir kima haiiyin siir hiriinan haigim. Mi kima kariir haiwinim wim hapi Jisis Kraisi siir nasi haigim. ¹⁵ Biya kima kara nita kima maingimairga prasae bi kinkim. Mi tariinanin kima kariirin panina naingwowi? Kara tiruginin iikam kimiir boini biya kara kimakar nwowa wim kima kariiram naingwokwonanaekim. Mi kima ti hiniina naingwokim, krima wi krimiir yapa yapa nhwo imiirar habaii mi krima simiirrin wi Pol siir hauugii mi siirrin wi sima nwoki whinkinsiis haiginiuwim. Mi kimiir kwoinin kariiram naingwokwonanaeyim dimusi swoki kisina haigigim? ¹⁶ Biya kima kariiram naingwokwo prasae bi kinkim mi tariinanin an kara ini kimiir sau omoman yamwoiun. Dimusi rani, mi tari kara kimiirin yaimwower boinkin, aniya?

¹⁷ Mi ti Judami iikamim yipiki naingwo tibmii kinim kimiir miois imiir kitiyopnimnir haiyam tirin, yim sima nimbipai nimbipai kimiir nambinam tiri mi sima wi kimiir whinkinsiis haiginiu rani yim minam tiri kima aru kariir nwokiyim. Mi sima ti hiriinan minam tirkim kima simiiraramar nwoki sibgu aingwo iskiyim mi simiiraramar nwoki apim. ¹⁸ Mi simiir miya wadiekiswo mi sima kimiiram naingwokiswo kimiir whinkinsiisam mi wi wadieyar pi ywowin. Hiriirar dwo! Mi sima inokiniokin wadie kimiiraramar nwowi iya kara kimaka tir nwowi, yio ti hiriinan siyiuin yio miyik rani. Sima ti siyiu hiriinanin kara tirin iya kara kimaka iripa waraur nwowa mi ha tira sima saiir hiriinanar ti swoki tir. ¹⁹ Ti kariir nomiyyau kibiyim, kara ini wiga yaeya yinisim nwir swoki aokainam tiriya mi saeya diriisuwuya ini saiir hiriinan yowa. Kara ini hikak nwowin, biya kara naingwowa kimiiram kima Kraisi siir sibgu wakaeyokna apam. Mi tariinanin kara ini hikakar swoki owin mi kara minam nwowi kima Kraisi siiram swoki sibgu wakaeyokna apim mi kwoin whirua saika nwowim. ²⁰ Kara ha naingwowi kara ini kimakar nwowin mi ta hiriinan saiirsika kara iig yai paninsi boinkisi ta yokwo aiirin kimiirin. Kara minam naingwowi kimiir whwonkam ida nokwowim mi kimiir kwoin imiir ninokninkinim mi kara kimiirin wi iig yai boin tani kimiir whinkinsiis haiginiuwamin. Mi kara ti arugi aru nwokiyin, kara ninokninkin tani kara kimiirin wi panin panina namisi whinkinsiis haiginiuwi mi ta hiriinan saiirsika kara kimiirin iig yai asi boinkikin mi yai hinsima asi mi boinkikin kimiirin. Friig.

Ti niwiiyin Sera Hega sowerin yio aknain krimiir niisimaugun

²¹ Kara kimiir sriyam tiri, yipiki Mosesni siyiu komiyyin siir aowa nwowim mi kima ina sibgu ninokninkin kinim ti siyiu komii siir siyiu mwoki nwowim, aniya? ²² Mi Adi Komii siir Yokwo Komiiya ya hiniina boinka Ebrahim siya yinisim yinkamiyino nwisa iyio, nwirin yio wiga Hega dapiya saiirgin yipika Sera saiir mi miriyya mi nwirin yio Seranikin yipiki siir biyyan wiga Hega ya mhoiyyan aeya. ²³ Mi ti siir yinisimin ta wiga whisarii mi priimiriyya saeya naokainain, saeya siirin whisarii bi naokainakin. Dimusi rani, saiirin Ebrahim siya nonkwonaka mi siya saika iripa piu ha nwowin mi saeya ini yinkakar ywokiya. Mi yinisimin yipiki Sera saeya naokainain saeya siirin whisarii bi naokainakin saiirin Adi Komii siya nimbingin mi siya whinkinsiis haiginiugin saiirin mi Ebrahim siya iripa piu saika ha nwowin mi saeya ini yinkakar ywokiya. ²⁴ Mi ti yayim yim dimini hanin krimiir boiniyokim. Tiki wig iso yo ti kitibmii boin kwiso yipiki biya Adi Komii siya nimbinyo iikam imiir, yio soweri nkrigo. Hega ya yayim biya Adi Komii siya hauuwim Mosesni mhu Sainai kiu hir ya simiir nkriga. ²⁵ Tiki inig Hegan yio mhu Sainai siir nkrigin nu Arabia hiranin. Mi om komii

Jerusalemın yipikin Juda iikamım simiirın mı iikamım yipiki hir nwowi ikim yım wig Hega sairgim. Dimusi rani, Hega saeya yınisim yinkamiyin naokainaka mı siya siir yopiya saeya miriia wi sair hiriinanar swoki tiri. Siya wi hinda whisarii mı miriian inkamar mı owi. Mi ta hiriinan sairsika iikamım yipiki Mosesni siyu komii si napim yım sair yınisim iir nikriigim. Sima Moses siir siyu komii iirın minam napkim sima ha naingwokim Adi Komii siya simiirın wa nwoki boinim sima dimin whirki bi kimbugim mi ti yayim ti sima wakaeyokna apim yım wi simiir tir tani dimin whirki kimbu karamae sima nwowam. Niingaka. Tiki yayim simiirın wi simar swoki hidi. ²⁶ Mi wiga Sera nikiuwiya ya min nikriiga yayim Adi Komii siya hauugiyim Ebrahimni ya simiir nikriiga. Saeya Adi Komii siir omın Jerusalem nikiuwiyin yipikin Mosesni siyu komii kou siya nwo karam nwowin siir nikriiga. Yım sima siir bidi haiburgigim mi nim krıma iikamım yipiki Kraisni yayi kibi kibiyim sim wakaeyokna apiyim, saeya ini krımiir yopiinan ywowa mı nim krıma ini sair yınisimınnan ywowim. ²⁷ Adi Komii siir yayim yım ha boinkikim, Jerusalemın Adi Komii siir om hir nwowin yipiki wi mhoyia nimbiamı yio wi bimbiuwii nwo rani, yio wi ti Jerusalemın ti tariinan nwowin ti nu iir wi siir haiburi. Krıma ina ninokninkinim tiki yayim yım kaimwowaigim. Dimusi rani, Adi Komii siir yayim Yokwo Komii sair nwokaiyim yım hindara boiniyokim ti om whiso sowiir nikriiyo yo ti wig iso owa. Ya hiniina boinka,

kira ta wig pioa yipiki biya yiniekak niki o karamae nwowa, kira maigimaigar dwoki! Kima kairwao boinki mı yayi whipani hanın damai kimur wiga yipiki biya yinpiugak nwo karam nwowa mı yınisim naokaini kimpipisu hai karamae nwowa sairam. Yipiki wiga sair kamki sopkiya sair hiriinan nwowa saeya wi yınisim kasa kasa swoki iyio rani mı saeya wi wiga kamkak nwowa wi sair haiburi.

²⁸ Ti kariir nomiyauim, Aisak siya Ebrahim siir yınisimkin. Dimusi rani, nimbina Adi Komii siya boinkiya siir sairsika. Mi ti hiriinan siyu kaimwowin nim krıma Ebrahim siir yınisim asi mı owi. Dimusi rani, ti yayi imiirsika. ²⁹ Mi biya yınisimın Hega saeya naokainın yio. Dimusi rani, sair kamın irıpa pio saıka nwokin, siya yınisim yinkamiyinın yipiki Adi Komii siya whinkinsiis haiginuwın wig pioa niinga Sera nikiuwiya sair saeya naokainın siirın siya siyu miyiknan bi tirkin. Mi tariinanın ta ii iirın iikamım yipiki Mosesni siyu si napim sima krımiirın miyiknan bi tirkim yipiki Adi Komii siir naeyu siir haiyim biya yınisim yinkamiyin biyeyin siya tira yınisim miyik iir sair hiriinan. ³⁰ Mi yayim Adi Komii siir Yokwo Komii sair nwokaiyim yım hiriıyar boinkim? Yım ha boinkim, wari wiga hinda whisarii mı primiriya sairın ti nhinikriropki sair yınisim yinkamiyinın saıka. Mi sair yınisimın yio adın siir digworaekwowim wi wara hai rani, ti yınisimın yipiki biya Adi Komii siya nımbingiyın wiga sair whinkinsiis haiginuwam saeya naokainın saıkan. Mi kima ti yayi bibiyeyim simiirın digıumii haimriiyugig, ti kamım sima boinim hinın, kimur moıs imiir kitiyopnr haiyam. Yım ti yayim kimıir kwoinım wi sima tirbuwi, inkamın maeyaua mı biye miriia sair hugriipkikikaiyin siir hiriinan. ³¹ Ti kariir nomiyauim krıma wiga yipiki whisarii mı primiriya sair yınisim tani mı krıma yayim biya Isrelmi iikamım simiir widnonkworınuwa simiiram kipi ninkirıona wiga yipiki hinda rırmııya nwowa ini sair yınisimınnan ywowim. Krıma hiriıyar naıngwo tıbmıi kını Adi Komii siya wa tiri biya siya boına sair hiriinan. friig.

5

Nim krıma iikam rırmııya nwowan iikamım mı krıma wi rırmııya hiriıyar

nwokrɔpkaii

¹ Krimiiɾin Kraiɾ siya biɟi kiyaiyim yayim biyanim simiirsɾi, simiir haiburgigim mi nim krɩma ini iikamim yipiki maeyau biyieya mi biyie mriiyya saiiɾ hɩr hɩugɾɩpkɩikikaiiyim mi hɩr ha haiburgigim ini simiir hɩriinan ywowim, krɩma ini rɩmriiyya ywokiym mi tariinanin krɩma ini wadiyay ywokiym mi ini Adi Komii siir kwoin iirarar napiskiyim. Mi kimiir kwoinim kirie dwo, iikamiyam kipi kiwaki kimiir swoki kiyaiyamɩn ti dimin hɩriinanim simiir napam iikamim yipiki maeyauwa mi biyie mriiyya saiiɾ hɩr hɩugɾɩpkɩikikaiiyim saiiɾ hɩranki nɩtiyim whisariɩ mi pɩimriiyyim ini simiir hɩriinan ywowim.

² Ti dimin taeminim simiir wakaeki. Kara Polkin, ti hinina boinkiyin. Mi kɩma kam nhirmiyyam kiwakii kimiir mois imiir kitiyopnɩr haiyim mi ta hɩriinan saiiɾsika Adi Komii siya wi hinin asi boini, kɩma wadiɩkim mi ti dimin Kraiɾ siya tirin kimiir whinkinsiis haiginuwam mi kimiir sibgu grabaiginuwam yim wi kimiir whinkinsiis haiginu rani mi Adi Komii siya wi ta hɩriinan saiiɾsi boin tani kɩma wadiɩkim. Niingaka. ³ Kara kimiirin kaimwovar swoki boinkii. Tiki kamim yipiki kam nhirmiyam kiwakiyim simiir mois imiir kitiyopnɩr haiyim mi tari Adi Komii siya wi ha boini simiirin sima dimin whirki bi kimbugim. Mi sima iki siyiu komii whirin siir yai imiir wakaeyokna ap biyya Moseski si hauugiyin Juda iikamim sim. ⁴ Mi kɩma iikamim yipiki yayim Moseski si hauuwim iikamim simiir, simiir wakaeyokna api mi Adi Komii siya wi ha boini sima dimin whirki kimbugim mi Kraiɾ siirin digumii bidi haimriiyugigin. Mi kɩma dimin kibiyin Adi Komii siya pɩihauuwɩn siirin digumii bidi haimriiyugigin mi siya kimiirin wi swoki whinkinsiis haiginu rani. ⁵ Mi nim krɩma iikamim ti tiranim nim krɩma Adi Komii siir naeyiun siir kirieni nwowi, yipiki krimiir whinkinsiis haiginuwiyin. Mi nim krɩma hinin hinina naingowwi tiriiyinim Adi Komii siya boinim yim kaimwowaigim. Mi siya wi siya boinim wi hiriinanar tiri. Mi nim krɩma siiramar kaoraraowi siyar boinim krimiirin hinin krɩma dimin whirki bi kimbugin. ⁶ Mi krɩma Jisɾ Kraiɾ siir siyiu iir napi mi krɩma krimiir mois imiirin ha mi kitiyopnɩr haiiga windi mi simiir mi kitiyopnɩr hai karamae mi owi, yio dimin komii rani mi yio wi krimiir whinkinsiis haiginu rani mi wi Adi Komii siir tir tani siya krimiirin hinina boinim krɩma dimin whirki bi kimbugim. Mi yio dimin komiigi komiiyin yio ti si mi krɩma Adi Komii siiramar sibgu aingowwi mi krɩma wi nwɩni irniyam nwoki aingwokwonanaeyim mi wi dimin miyik miyik imiirarar niki tirim.

⁷ Mi biyya kɩma Kraiɾ siir yai imiirin wadiyay niki wakaeyokna apkim mi tariinanin kɩma kimiir kwoinim dimusi kintinuwi. Mi kɩma siir yai imiirin wi ii pɩriei wakaeyokna ap rani? ⁸ Adi Komii yipikin kimiir nimbingiyin siir wakaeyokna apam kimiirin siya tirikikin siir yai aiiɾ wakaeyokna apim. Mi ta hɩriinan saiiɾsika ta yayi ti kamim yipiki kimiir niksisaeyim yim yayim yim Adi Komii siya bi hauugim simiirin. ⁹ Mi hu nasin siir nauin yio komii rani mi kira siirin sibgu sibgu hai karamae nwowi mi siya ha mimbirgii mi ti kip whiekakim simiirin wi siyar niinopkii mi iikamim wi siir nae rani. Mi dimin biyie biyieyim yipiki kɩma napiyim yim dimin komii rani mi mhoiyya ti dimin kibiyin ti kɩma napim wi siya tirbugi. ¹⁰ Kara hiriyyar naingowwi Biyan Inkam Komii siya wi kimiirar kinsiis haiginuwi mi kɩma ti yayim biyya kara boinimauuwim simiirin wi yaeya naingwo rani mi ti iikamim yipiki kimiir kwoin imiir kiyaiyim, simiirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkini dimin biyieyim sima tirim simiirsɾi.

¹¹ Iikam nhirim yim hinina boinikim, ti iikam imiir kara nowom-warkaiyuwɩn siyiuin simiir mois imiir kitiyopnɩr haiyam mi kara ti hɩriinan siyiuin tirkiswo mi sima kariir dimusi swoki onkwobumbuninkini? Mi

kara ti hiriinan nsiisimauugiswo mi sima wi kariir di tirbuwi. Dimusi rani, kara simiirin Jisis Kraiis siya naowa paeyin hiiniya nirioninkinin si saiir nsiisimauugin. Mi ta hiriinan saiirsika sima hindara asi nanaakim. ¹² Kariir kwoin komiiyin ha naingwowi tiki iikamim kamiir kwoin imiir kiyaiiyim mi kamiirin siyu mwoni nsiisimauu karamae nwowiyim tiriiginim iikamim naingwo tibmiiyim kimaka nwowim, yim sima kimaka kipi namasu yim arugi aru dwo.

¹³ Ti kariir nomiiyauwim, kamiirin Adi Komii siya bidi yimbinim wari dimin biye biyeyim yipiki kamiir kwoin ima napim simiir haiburgim inkamim maeyau biyeya mi biye mriiya saiir hugripkikikaiyin mi hir ha haiburgigiyin siir hiriinan. Kima sibgu sibgu dwo kamiirin Adi Komii siya bidi kiyaiyin ti dimin biyeyim simiir hiranki mi kima kamiir kwoin imiirin kipi kiwaki ti dimin biyeyim nuanim simiir swoki apim. Kamiirin ti dimin biye biyeyim simiir hiranki bidi kiyaiyim mi kima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis dimin kibi imiiram napam. Dimusi rani, kima irni nwirniyam ninan aingwokwokim. ¹⁴ Mi Moses siir siyu komiiyin siigisiir siyu komiiyin siir yaimwokiayaimwowim yim ti hiniina boinkikim, kira iikamim kirir omaka kingiin waiyim simiiram naingwokwowiyim, karamar naingwokwowiyim hiriinan daingwokwo. Mi kira ti hiriinan dimin imiir napi mi mhoiia kira wi dimin kirieki kirieyin ti siyu komii ieya boinmauwim wi siir nwoki apim. ¹⁵ Mi kima, kima kimar ninkinwaomwarki boini mi kima kimar niinansaowi mi kima wi mintiraona kimasayar, wim wi kima kimar pi tirbunaeisi. Mi iikamim yipiki yai ninkinwaomwarki boiniyim mi yai min niinansaowiyim yim ini niimauan wraisu biyeyim wraisu mrisima saiirsi niniiyim ini simiir hiriinan ywowim. Wim wi kima kimar swoki onkwobumbuninkinaei ti niimauan wraisu biyeyim simiir hiriinan sima sima nimpwomwitiyim. Irig.

Adi Komii siir naeyiun dimin miyik miyik siyar tiri mi kamiir kwoinim pi dimin biye biye tiri

¹⁶ Kara ti yayim kamiir boinkikim Adi Komii siir naeyiun siiram kiwaki kamiir whinkinsiis haiginiuwim mi kima wi Adi Komii siir yai imiir nwoki wakaeyokna apim mi wi hiriinan saiirsi nwowi kima wi ti dimin taeminim kamiir kwoin ima naingwowim wi simiir nap rani. ¹⁷ Kara ti yayim kamiirin dimusi boinmau rani, dimin taeminim kamiir kwoin ima naingwowiyim yim ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyi ieya naingwowiyim yim sim tani. Mi dimin taeminim Adi Komii siir naeyi ieya naingwowiyim yim ti dimin taeminim ti iikami kwoinki naingwowiyim yim sim tani, yim ini sau omomnan ywowim kamiir kwoinim hinda tinda simar kiyaiyokiyokii. Mi tiriiginim kamiir kwoin imiir kiyaiiyim mi kima diminim kima naingwowiyin siir tiram panisi yangwosi. ¹⁸ Mi kima Adi Komii siir naeyiun siiram kiwakii, kamiir kigiraowam mi kamiir boinam diminin siya naingwowin kamiiram siir tiram mi kima wi Mosesni siyu komii siir yai imiir nap rani mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi ha boini kima dimin whirki bi kimbugim.

¹⁹ Mi dimin taeminim iikamim simiir kwoinki tirim, krma simiirin bidi sibgu inokninkinin yim ti hiniingim, iikamim hii priinanaeyim mi siyu biyeyim idowiyar pridiraerariyim. ²⁰ Mi uruwai siyaowaini inig hainaniyim mi nop min nanaowiyim mi io nhirmaka nwowiyim mi yai min priinii priininiyim mi dimin taemin haigipraprakaiiyim mi yai bibiyie boiniyim mi iikamim dimin taeminim sima sima haiyamar naingwonaeyim mi kwoin bibiyie naingwowiyim mi isid niinikrimkripiyim. ²¹ Mi dimin taeminim iikam nhirki nonkwowiyim simiiram naingwowiyim mi op biyeya kwiyae whaowaeiya sae mi kwiyaeiyim mi mwai bibiyeyim sim mi

waowiyim mi dimin biyie biyie nhirim ti hiriinanim simiir hiriinan ikim. Biya kara kimiir bidiyar iki boinmauwun mi tariinanin kara kimiirin pa swoki boinmauwu. Yipiki ti hiriinan siyu iir tiri, yim wi Adi Komii saika nwo rani, biya siya nimbina sair hiriinan.

²² Mi dimin taeminim Adi Komii siya siir naeyiu ieya whindiraerariyim iikam imiir yim tisirim, iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwokwonanaeyim mi iikam nhir ikim, yim wi maingimaiga nwowi, simiir kwoinim wi wadieyar nwowi, yim wi io nwoisauu rani, yim sima iikam imiirin wi wadieyar tirhaiginiuwu mi iki iikam nhirim simiirin wi hindara pridiraerari, sima biya sima boinim simiirar swoki tiri. ²³ Mi sima iikam nhirimaka wi kimbu rani mi yim sima wi simiir kwoin imiirar kigiraonaei. Mi krima ti hiriinan dimin imiir tiri mi Moses siir siyu komiiyin yio wi krimiir boinhuriyu rani. Nningaka. ²⁴ Mi iikamim Krais Jisis siirim yim ti iikamim ini Krais saika naonan ywowim paeyin hiiniya nirioninkin si mi ti nuin siir dimin biyeyim simiir kwoinawin wi sima nwokaikripkai rani. Mi ti dimin biyeyim tariinan tiram sima naingwowim yim bidi iyopgrirmigiyim mi sima wi hapair swoki o rani. ²⁵ Adi Komii siir naeyiuin krimiirin siyar nankiamasu haiginiugin Adi Komii saikan mi krimiir kwoinim siiraramar kiwaki siyar kigirkakim ti digworaekwowim simiirsi. ²⁶ Mi krima krimiir inig imiirar kipi hainana, hinin krima inkam komiigim mi krima iikam nhirim kwoin kipi kiyopsibgi io sima nwowamin mi krima kwoin bibiyie irni nwirni diminim simiiram kipi naingwo, iki sima tiriyyim. Nningaka. Iriig.

6

Kima kimiir nomiiyauwim simiir whinkinsiis dimin taeminim sima tiriyyim simiirsi

¹ Ti kariir nomiiyauwim kima ha kigi inkamin ti dimin biyie tirin mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siir naeyiu ieya kigiraowim kimiir kwoinim kima siirin kipi kimbu haiginiu mi ti inkamin siir dimin biyie imiir sibgu tirhaiginiu mi siir whinkinsiis haiginiu ti dimin kibiyim biya siya niki apim simiir swoki apim. Mi kima kimasayar mintaraona mi kimiir kwoinim kimasayar kintimtinuna. Mi biya kima ti inkam iir whinkinsiis haiginiuwiyim kima mintarao. Dimusi rani, diminin wi kimiir kwoin imiir kiyai mi wi kimiiram kinankiuwi dimin biyie tiramin. ² Kima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiisna dimin biyie biyeyim mi dimin taeminim yipiki kimiir bopwo warau nimbiamiyim simiirsi mi ti hiriinan sairsika ti hiriinan siyuin siirsikin kima wi Krais siir yai imiir wakaeyokna api siya boinim hinin, kima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis. ³ Kara hinin mansi boinkin iikamim yipiki hinina naingwowim sima inigakim mi inkam nhirim whinkinsiis karamae nwooyim yim sima simar swoki iksisaenaei, ha niki aingwowim nhirim kouwin ini sima ywowin mi yim sima ini nninga ywowim. Yim sima ini nngar ywowiskiyim. ⁴ Iikam kima, irira nwoniran kima diminin kimar tirim simiir daingwo. Mi sima wadieki niuwu mi kima wi maingimaiga haini dwo. Diminin iikam nhirim tiriyyin simiirin, diminin kima tiriyyin saika hid. ⁵ Kima ti hinin kipi tiri. Dimusi rani, mhoiyya irira nwonira kimiirin wi Adi Komii siya srui kima ti dimin hiriinanin kima tirin siir dimusi tirkin mi siya simiirin wi yapa yapa hid.

⁶ Mi ti iikamim yipiki nitim mi yipiki boinmauwim mi simiirin Adi Komii siir yai kibi kibi imiir nisiimauwim mi sima dimin taemin nhirim simiir hauu mi simiirin simiir kigiraou.

⁷ Kima kimar kipi swoki iksisaena. Mi kima Adi Komii siirin dimin whir kipi swoki iksisae. Mi dimin taeminim yipiki iikam ima tirim sima mhoiyya

wi wadieya namisi haii simiirsiiyin, iyie? Wi biyie haii iya Adi Komii siya iikam imiir hidana. Yio ini inkamin yipiki numiran sasae ya ninkiniyin ini siir hiriinan ywowin. Mi siya dimin maiyik imiirara ninkini mhoiia siya wi dimin kibi kibi imiirarar mi haii. Mi siya dimin biyeyim sim ninkini, nombwi min hinanim mi dimin taemin nhir ikim mi mhoiia simiir nangugu haii mi siya wi dimin biyie imiirarar nangugu haii. ⁸ Mi iikamim dimin taemin biyeyim simiir kwoinkar naingwo tiri mi mhoiia ti simiir kwoin biyeyin simiirin wi biyie siyar swoki ohaiginiuwi yim ini ti inkamin yipiki nombwi ninkinin siir numir aiir ini siir hiriinan ywowin. Mi iikamim yipiki dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya boinim simiir, simiir napim, mhoiia simiirin wi Adi Komii siir naeyiu ieya whinkinsiis haiginiuwi hiriinar nwoyokiyokikaeyamam. Tiriiginim yim ini inkamin dimin maiyik sibgu inkiniyin siir numir aiir ini siir hiriinan ywowin. Mi mhoiia sima wi dimin maiyik maiyik imiirar nangugu haii. ⁹ Dimin maiyikim kira tiriyim simiirin hindara kipi kiyyikik mirii kima inokiiinokin simiirar tirnanae. Mhoiia iya Adi Komii siya nimbina krimiir dimin maiyik maiyik imiir haiyam mi krma wi piu minkin kipi piyao ti dimin kibi kibi yiyim simiir tirsiiyin. ¹⁰ Mi krma inokiiinokin ti nu iirar niki okripkaiiyim krma iikam imiirin sibgu tirhaiginiu mi ti nomiiyaum yipiki Adi Komii siir yai kibi imiir wakaeyokna apim, krma simiirin sibgu sibgu tirtatao haiginiu. friig.

Pol siya Jisis siiram maingamaingakin yipiki biya paeyin hiiniya nironinkinin si naowin

¹¹ Kima whiekakin ta Yokwo Komiiya kara winkiya saiiir bidi kigim yipiki kariir iingar nonkwo winkiya. ¹² Mi ti kam hiriinanim ti kimiirar tiriyim kimiir kiyaiyam kimiir mois imiir kitiyopnir haiyam yim sima minam naingwowi Juda iikamim sima simiir niki boinim hinanim sima inkam wadiekim, kiya yim ini naingaka ywowim. Mi ti siyiun mois kitiyopnir haiiyin yio dimin komii rani. Jisis Kraiis siya krimiir dimin biyie imiirsi naokim mi ta siya nanmaiwarkaina krimiir sasarga dimin komiiigikomiiya. Mi yim sima Juda iikam imiirsi nididgim sima tiosi simiirin. Yim sima Juda simiir kam imiir nikisiseakim, sima simiirin wi kwoin bibiyie pi naingwowisi. Mi ta hiriinan saiiirsika, yim sima kimiirin siyiu mwoni panansi yisiiuauusi. ¹³ Mi ti inkamim yipiki simiir moisim kitiyopnir haiyam yim sima Moses siir siyiu komii siir yai imiir bi napkim. Yim sima minaramar naingwokim kimiir mois imiir kitiyopnir haiyam mi sima wi inig komiiigak saiiirsi niki owim Juda iikamim simiirsiiyin mi sima wi simiir inig imiir nwoki hainanim. ¹⁴ Mi an kararin, an kara Jisis siiraramar naingwo iski yipiki paeyin hiiniya nironinkinin si naowin mi. Dimusi rani, an kara naoni piunan ti siirsi nwokin yio tiriiginin yio dimin whoimoni rani. Ti nuin siir tiran digworaekwowim yim wi kariir kwoin siir kiyai rani mi ti digworaekwowim yipiki ti nuan iikam ima napiyim mi ti digworaekwo hiriinanim kariir nwowim yim bidi yaonanim mi bidi inangrirmii iuguskiiyim. Mi kariir kwoinin ti hiriinan diminim simiir wara swoki aingwomimin tani. ¹⁵ Kimiir moisim inkamka kitiyopnir haiga windi mi sima mi kitiyopnir hai karamaeka windi, yio tiriiginin yio dimin komii rani mi yio wi iikam imiir whinkinsiis haiginiu rani. Adi Komii sasairgin iikami kwoin kisina haigiiyin yaeya wadieki wadie nwokiyam. Yio tiriiginin yio dimin kaimwokikaimwo inig komiiigak ieyairgin. ¹⁶ Kara ha naingwowi tiki kimiir iikamim yipiki ti yayim kara niki boinimauuim simiir napim mi ti iikamim hinda tindanim Isrelmiyim yipiki Kraiis siir yai kibi imiir sibgu wakaeyokna apim mi Adi Komii siya kimiirin wi naingwobumbu aiir nisiiuauuwi mi wi dimin kibi iirar mi sibgu tirhaiginiuwi mi kima wi iripar mi ongwomamair aei.

¹⁷ Mi tariinan mi mhoiya iriipi hiriinan kara pi boriisopi inkam nwrki hinina boinim kara ti aposel inkamin Adi Komii siya bi nimbingin. Dimusi rani, kariir pua hanwhie hanwhie kasa nwo rani mi tiruginim yim kimiirin hinin niisiimauugin kara ti inkamin yio ini Jisis Krais siirgisiirrar ywowskiyin.

¹⁸ Ti kariir nomiiyauim. Kara ha naingwowi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya bidi hauuwun kimiir kwoinim siir naingwobumbu aeya ya yai kaimwoki kaimwo aeyairga. Iriig.

EFESAS

Mi iya Pol siya mai biyie mriiya om komii Rom har, siya yokwowim kwiya winki. Kwira iikamim Efesasinim simiiram mi kwira Kolosiyan iikamim simiiram, mi kwira Filipaiyan iikamim simiiram, mi kwira Failimonan iikamim simiiram. Siya ta yokwowa biyin om Efesas hariir wankikin sima mwainam mi mhoiya wi iki om nhirim simiiram nwoki hauugiyim. Siya ta yokwowa inkamim Tikikas nikuiwiyin siir yonkwo hauugi mi simiirin siya ini hauuiu. Taka yokwowa min boinka, iikamim naingwo tibmiiyim piu kwiruwa nwowim. Mi piua saiir mwoin wi Jisis siyar niki owim krimiir kouwin. Iikamim naingwo tibmiiyim yim ini siir wignan ywowim mi Jisis siya ini krimiir kamnan ywowin. Iriig.

¹ Kara Polkin Adi Komii krimiir wanin siya kariirin biyar nimbingin Jisis Kraiis siir yai aiir boinmimauuam. Mi ta yokwowa kara wankika iikamim Adi Komii siirin yipiki om Efesas waraur nwowim kimiiram yipiki Kraiis Jisis siir yai aiir wakaeyokna apiyim. ² Kara hinuna kwisboinkii, krimiir Adi Komiiyin mi krimiir Biyyan Inkam Komii ikin kimiirin wi naingwobumbu siya nwoki hauuwim mi kima wi iripar nwoki ongwomamair aeikiyamim. Iriig.

Krimiirin dimin kirie komii komii Adi Komii siya dimusi bi hauugin Jisis Kraiis siirsikin.

³ Krima Adi Komii siir inig iir hainanki krimiir Biyyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siir Adin. Dimusi rani, iikam krimiirin siya hainanprapraskikim. Dimusi rani, krima Kraiis siirgin mi ti hariinan saiirsika Adi Komii siya siir dimin kibi kibiyim siir om hiranam krimiir asi hauugikim. ⁴ Biya siya ti nu iir niki onkwokwo karamaeyar niki owin mi ninomona aka, siya saiirar nimbingin siir iikam nwowamin mi ta hariinan saiirsika krima Kraiis saika asi namasugin. Mi ti hariinan tirin siya krimiir kigi, krima dimin wharki bi kimbugim ini wadiei wadieyar ywowin. ⁵ Biyarin, Adi Komii siya iikam krimiirsi siir kwoinkar naingwokwonanaekin mi siya hinanam naingwokin krima siir yinisisim nwowim Jisis Kraiis siir kirieni. ⁶ Mi ta hariinan saiirsika, krima siir inig iir asi hainani. Dimusi rani, siya krimiirin siir naingwobumbu komii aiirin hinda whisariiyar priihauugikin Jisis Kraiis siir kirieni yipikin siya naingwokwonanaeyin.

⁷ Biya Kraiis siya naonama mi siir nhieya ha naokiiinaiiya mi ta hariinan saiirsika krimiirin wi Adi Komii siya hidana iikam whiekakim simiir wi saiirsi nwoki anmaiwarkainam. Mi dimin bibiyeyim krima tirin yim siya bidi haiyoprimdiyumiigiyim. Kraiis siya ti dimin hariinanam krimiirin dimusi bi tirkin siya iikam krimiiramim nhami nhami bi naingwokwokin.

⁸ Adi Komii siya siyaargin dimin taeminim simiir bwamkibwamin. Mi krimiirin siyar bidi haiyoprimdiyumiisikiyin iya siya hidana saiirsiiyin. ⁹ Mi krimiirin siyar yanaakninkiihaiginu dimin taeminim biya aowa nwowim siya naingwowim krima ninomokninkinam yim idowiiya bidi yimbiiyamim Kraiis siir kirieni. ¹⁰ Mi dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim yim ti sima, mhoiya iya Adi Komii siya naingwowa wadie nwowana mi digworaekwo whiekakim nuanim wi siya kiyaipriigini mi siir omanim yim iriipi hariinan mi sima wi maeyau kwiruwar namwoiwi mi ti digworaekwo whiekakim iiriin wi Kraiis siyar nidwo kigiraoirkaki.

¹¹ Mi ti digworaekwo whiekakim Adi Komii siya naingwowim wi hariinanar nimbini. Krimiirin Adi Komii siya bidi yimbiingiyin siirgisiir nwowim Kraiis saika namasukikinam. Dimusi rani, ti digworaekwowim

bidi bidiniya tiram siya naingwowaŋ simiirsika. ¹² Adi Komii siya ti digworaekwo imiirin whisarii bi tirkikin krɪma yipikim biigibii Kraiis siir ya i imiir wakaeyokna apim wi siir inig iir nwoke hainanim mi siir inigin yio komiiigikomii.

¹³ Wim kima ini krimiir hiriinan ywowaŋ biya kima wakaeyim Adi Komii krimiir Wanin siir ya i kibiyim kimiir grabaiginiuwim mi kima Kraiis siir ya i imiir wakaeyokna apkim. Mi kima wakaeyokna apim simiir mhoiiyan, kimiirin Adi Komii siya nimbingim mi ta hiriinan saiiirsika kima siir naeyiuin saika asi namasukikini yipikin siya nikropkiyin tiriir nitam mi iikamim kimaka waraur nauni oniya ta biya siya boina hinin siya wi sipi nikropki siirin. ¹⁴ Adi Komiiyin yipiki siir naeyiu iir hauugiyin krimiir, siya hinina niisiimauugin mi krɪma ini hainii yinokninkinkiyim krimiirin mhoiia siir dimin kibi kibiyim wi krimiir hauuwi yipiki biya siya nimbiniim mi siya boinim tiriiginim yipiki siiram naingwo tibmii kinim. Mi Adi Komii siir iikamim wi rirmiia siimar nwobudgi mi Adi Komii siya wi inig komiiigikomii iirar haii. Dimusi rani, ti dimin taeminim siya tirim simiirsika. Iriig.

Pol siya Adi Komii siiram sriigin iikamim om Efesas hiranim simiiram

¹⁵ Dimusi rani, ti hiriinan saiiirsika digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowaŋ wim kima Biayan Inkam Komii Jisis siir ya i imiiram bidi wakaeyokna apim mi kima wi hiriinan saiiir naingwokwonanae iikamim Adi Komii siirin simiiramim. ¹⁶ Mi inokiniokin an kara Adi Komii siir siira boin wadienanae. Dimusi rani, iikamim simiirsika. Kara iikam kimiirsi naingwokwokin mi ta hiriiran saiiirsika, kara Adi Komii siiram asi kwisboini yipiki krimiir Biayan Inkam Komii Jisis Kraiis siir Adi Komiiyin. ¹⁷ Adi Komiiyin siyaargin mi krɪma siir inig iirrarar hainanprapraski. Kara siiramim minam sriigin siir naeyiuin kimiir hauugiyim mi siya wi kimiir nwoke whinkinsiiis haiginiuwim siir ya i imiir sibgu inokninkinim. Mi ti Adi Komii siir naeyiuin wi kimiir nwoke anaakninkii haiginiuwim mi kima Adi Komii siirgisiirin wi hainii nwoke sibgu inokninkinim. ¹⁸ Kara hinina naingwowaŋ Adi Komii siya kimiirin ina whinkinsiiis haiginiuwim mi kimiir kwoinim wi hainii ninokninkinkii. Mi ti siya boinkiyim kima haiyim mi kima wi hainii ninokninkinkii dimin taeminim biya siya boinim hinin, siya wi kimiir hauugii mi simiir kibiya ya bimbuiwi rani. ¹⁹ Kara ha naingwowaŋ siya kimiir bidi yiisiimauuwim mi kima wi hainii ninokninkini siir kirie aiiin iikamim yipiki siir ya i imiir wakaeyokna apiyim krimiir whinkinsiiis haiginiuwi. Siir kirieya wa ini komiiigikomii ywowaowa krɪma saiiir kimairim wi dig nwo rani mi ta kirieya wi kimiir whinkinsiiis haiginiuwi, ²⁰ ta kirieya Kraiis siir whinkinsiiis haiginiuwa iya biya siya naonama mi Adi Komii siya siirin ina swoki hidniinsiin idwowaŋ simakar mi siirin siya saikar yinkiamsu haiginiu siir om hiran dimin taeminim simiir kigirkakim. ²¹ Mi tariinan digworaekwowaŋ Adi Komii siir om hiranim mi nuan ikim yim ini Kraiis siyar kigirkakim. Mi uridyu bibiyeyim mi iikamim om whirua nwowipisu karamae nwowiyim mi gavmani inkam ikim mi ti digworaekwowaŋ ti tariinan nwowaŋ mi mhoiia nwowan ikim yim siya bidi ikowaisiigikomii. ²² Adi Komii siya digworaekwo whiekakim Jisis Kraiis siir inara bidi yonkwokiyim mi Adi Komii siya siir bidi yimbingiyin siir piugana saiiir digworaekwowaŋ simiir kigirkakim. Siya ini krimiir mwonan ywowaŋ ²³ mi iikamim Adi Komii siir piugana saiiir yim ini siir piunan ywowaŋ mi iki hinda tinda nwowim simiirin ini siyar niwhwonkai digim. Mi krɪma wi saika nwoke amasukinim mi dimin taeminim siyar tiridigikim mi nu whirkakin ini siya siyar yinyokiigiyin. Iriig.

2

Adi Komii siya bidi tirkiiyin krimiirin, yipikim biya naoni iikamnan nwowim, sima tariinanin Kraiis saika nwowim.

¹ Mi biya iikam kima ti siyiun paeya niigikiyamyatonatnoudnankaiiyin siirar niki apkim, iki iikamim naokaowim simiir hiriinan. Dimusi rani, sima Adi Komii siirin digiumii haimriiyugigin mi dimin biye biyeyim sima tirkim. ² Mi ti iimiirin wim kima ti nuin siir digworaekwo imiir napkim. Biya wim kima inkam komiiyin Setan nikiuwiyin siir digworaekwo biye biyeyim simiir napkim, yipikin inkam komii komiiyim inigakim simiir siyu pai siyu paiyim simiir biyan inkam komiiyin mi uruwai siyaowai mi niimaun uridyu bibiyie ikim mi uridyu bibiyeyim maeyau kwiruwa nwowipisu karamae nwowi ikim mi dimin biye biye ikim. Mi iikamim simiirin ini siyar kigirkakim mi tiriiginim yipiki digiumii Adi Komii krimiir Wanin siir niki haimriiyugigim simiir kwoinim wi siyar kiyaii. ³ Biya krma ti iikamim simiir hiriinan nwokim mi krma diminim krma naingwowyim simiir napkim. Mi krma dimin biye biyeyim krimiir kwoin ima naingwowyim simiir bidi tirim mi Adi Komii siir iowa krimiir asi nwoka iki iikamim iki nu nhiranim simiir hiriinan yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim.

⁴ Mi Adi Komii siya ini krimiiramar naingwokwokripkaiyin mi siir naingwobumbuwa krimiir bidiyar mirnankinkikaiya iya krma dimin biye sair aowa nwowa. ⁵ Mi krimiirin kwoin win siya hauu haiginiugin mi siya krimiiram ha naingwokwonanaekin mi krma tiriiginim yipiki siirsi yapiyapa mi oki windi yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim, tiriiginim yipiki paeya nami siyiun si toidwomaiyanim krimiirin siir naingwobumbu aeyar nanmaiwarkainakim. ⁶ Krimiirin Adi Komii siya bidi hidnansin idwokiyim Kraiis saikar mi krimiirin siyar ninkiamasu haiginiugin iripa saika nwowam. Mi dimin biye aiiirin krma bidi ikwokopougiga mi krma ini iripa saika ninomor kou hir nidwonan ywowim.

⁷ Adi Komii siya ti hiriinan minam tirkim ti iiyim mhoiyya nimbiniyanim iikam imiir niisiimauuwim siya naingwokwonanaeiya krimiiram Jisii Kraiis siir inigni mi ta siya mi aingwobumbunanaeiya krimiirsi ya ti dimin taeminim Jisii Kraiis siya tirkiiyin simiirsika. ⁸ Kima Kraiis siir yai imiiram naingwo tibmii kungim mi Adi Komii siya kimiiram asi naingwokwonanaekin mi kimiir asi mi anmaiwarkainakin kima, kima kimar bi whinkinsiisnakim. Mi kima Adi Komii siiram bi miriigim mi siya kimiirin ta hiriinan sairsi bi nanmaiwarkainakin. Niingaka. Adi Komii siya hinda siir kwoinairgar priinaingwo hauugikin kimiirin. Ya tariigina ya Adi Komii siir naingwobumbu aeya krimiirsi mi krimiirin saeyar nanmaiwarkainakim.

⁹ Kima dimin whirin miyiknan bi tirkim mi Adi Komii siya kimiirin ha bi nanmaiwarkainakin mi inkam nwirki wi ha boin tani, siya inig komiigakin mi siya wi siir inig iirar hainana rani. Adi Komii sasaingin hiriinan tiriyin.

¹⁰ Iikam krimiirin Adi Komii siya bidi tirkiiyin siirgisiir nwowim yipiki Kraiis Jisii siir yai imiiram naingwo tibmii kuniiyim mi krma iripa Jisii Kraiis saika nwoki amasukikanim. Mi ta hiriinan sairsika krma wi mi kibi nwoki miriiyim. Biya Adi Komii siya krimiirin dimin miyik miyik imiiram nimbingin krma tiramin mi siya krimiirin hiriinanam tirkikin simiir napim mi siya krimiiram in minam naingwowi krma ti dimin taemin kibi kibiiyim simiirarar tir. Iriig.

Kraiis siya pugan kwiso sowiirin iripa bidi yinkiamasuhaiginiun isid whirua nwowam

¹¹ Kima ti swoki aingwowaerkaigi biya iya Juda sima kimiir mois imiir kitiyopnir hai karamae nwowa hinina niisiimauuwam wim kima Adi

Komii siir iikamkim mi nim krɪma Juda iikamim kimiirin hinina niwaiyiu boinkim, wim kima Juda iikam tani. Mi nim krɪma kamim yipiki krimiir mɔisim kitiyopnɪr haiyim, kimiirin hinina dapi, wim kima simiir mɔis kitiyopnɪr haiyan inkam tani. ¹² Biya wim kima Krais siir bi ninoknɪnkɪnkim mi wim kima Isrel simiir iikamim simiir piugana sair iikam tani. Wim kima, kima iikamkim kima Adi Komii saika bi namasugim. Biya Adi Komii siya siir nimbina iikam nhirim simiir nimbɪngikɪn mi sima mi siya ini irɪpɔr yongwomamair aeyim yim kima rani, ti iikamim. Wim kima wi ti nu iir nwo rani, ti dimin taemin kibi kibiyim nitim simiiram nwokwɪnim. Nɪngaka. Adi Komii siya wi kɪmaka nwo rani. ¹³ Mi tariinanin, wim kima ti iikamim yipiki ti diminim biya kara boinmɪmauwim simiir ninoknɪnkɪn karamae nwowim, yipiki iikamim aru nwowiyim sim hanin nwowim mi tariinanin kimiirin Krais siya naonama mi siir nhieya ha naokinainiya mi iikam kimiirin saeya nanmaiwarkainakim mi tariinanin kima Adi Komii siir yai imiir asi wakaeyokna api. ¹⁴ Iikam krimiirin Krais siyar tirhaiginiugin irɪpa nongwomamair aekiyamam. Biya Juda simiir piugana sair iikamim iki Juda iikam tani simiir piuganim iki hinda tinda nwowim simiir sau omom nwokim mi tariinanin ta Krais siir piu aeya naonama mi iki iikamim iki omom omomim hinda tindanim simiirin siyar tɪrkikim irɪpa isid whirua nwowim. Mi ti siyiuin biya irɪpa isid whirua nwo karam nwowiyin paeni hanin niki amai ikouwin yo siya bidi huikmaigiyin. Mi siya ti hiriinan minam huikmaigikɪn, siya minam naingwokim krimiir tɪrkiyim krɪma piugan kwɪrkɪkwɪruwa nwowiskiyim. ¹⁵ Mi ta Jisis Krais siya naonama mi ti Moses siir siyiu komii siir siyiuim siya tɪrkiyim yim bidi digiguskuyim mi ti Judami siyiu komii nhirim yim irɪpi hiriinan. Mi siya ti hiriinan minam tɪrkɪn, ti piugan kwiso swoiirin irɪpa nankiamasu haiginiuwim irɪpa nongwomamair aeyam. ¹⁶ Krais siya paeyin hiniya nɪrɪnɪnkɪn siir naowin siya ta hiriinan sairsi naokɪn ti diminin isid whisair krɪma nwowiyin siir haigɪnkouwin siir tɪrkiyim mi sima bidi yaonamim mi krimiirin siya kiyai irɪpa nongwomamair aeyam mi Adi Komii siir wakaeyokna apam. ¹⁷ Krais siya ti nu iir nitin siya siir yai kibi kibiyim simiir nanaaknɪnkɪn haiginiugim mi siya hinina boinkɪn, iikamim sima mi Adi Komii siya sima wi irɪpa nwoki ongwomamair aeyim. Mi ti yayim yim ti iikamim Juda iikam tani yipiki aru nokwokaowiyim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi yim ti yayim Juda iikam kima mi Juda iikam tani ikim yim kimiiramar nitwɔkɪm yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apim iikamim Adi Komii siir kingiin nokwɔwim simiir hiriinan. ¹⁸ Mi nim krɪma ti piugan kwiso. Dimusi rani, Krais siirsikɪn. Mi Adi Komii siir naeyiuin siya siyairgin iikam krimiir kiyaiyin Adi Komii siiram krimiir wanin mi tariinanin krɪma wi Adi Komii siiram asi nami.

¹⁹ Mi ta hiriinan sairsika, wim kima iikamim yipiki sima yapa om kara-maeyim ini simiir hiriinan ywowim. Wim kima ini iikam nhirim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apiyim mi siir piugani ikim, ini simiir hiriinan ywowim wim kima Adi Komii siir yinisisimkim. ²⁰ Wim kima ini omaka Adi Komii siya mɪriya ini sair hiriinan ywowim. Nim krɪma aposel kamim mi profet kam ikim yipiki dimin taeminim Adi Komii siya boinim sim boinmɪmauwiyim, nim krɪma ini kougou yaewaonan ywowim yipiki omaka aair ninan hougwowiniyim. Jisis Krais siyarin yo ini kougouwin bopwokibopwo nokwokaiyin omaka akou iir hougwowiniyin ini siir hiriinan ywowin. ²¹ Siya siyairgin siyinpaem minim omaka aairim simiir nonkworɪnuwiyim yarɪpa sima sibgu owam. Mi ta omaka siya tɪrki wi omaka komiigikomiiyar nwokɪn mi saeya wi omaka bɪmbɪuwi nwo rani, Inkam Komii Krais siya whwonkaiyam. ²² Mi wim kima iikamim Krais siirɪm, iki

nupai nupaiyim simiirim kimiirin Adi Komii siya ninkiamasu haiginuwim Juda ikam krimaka mi kima whiekakar in ini omakanan ywowim Adi Komii siya nwowam Adi Komii siir naeyuin siir. Iriig.

3

Dimin taeminim Pol siya tirim, siya Judami piugana sair bi tirkin

¹ Kara Polkin, yipikin maeyauwa mi biye miriia sair saira hugrimkripkiikainanaeyin. Dimusi rani, kara Kraiis siir yai kibi kibi imiir boinmimauugin iikam kimiir in, kara Judami piugana sair bi boinmimauugin, kara nwo Adi Komii krimiir Wan in suramin iikam kimiiram kwisboinkikin. ² Kara hinina naingwowi kima bidiyar wakaeyim ta Adi Komii siir naingwobumbuwa kariir hauugiya mi kariir in siya nimbingikin siir mi aiir miriyam iikam kimiir whinkinsiis haiginuwam. ³ Mi ti dimin taeminim biia niki haigiprakaiyim yim Adi Komii siya bidi yanaakninkii haiginuwim mi siya kariir bidi yisiimauuwim mi kara simiir asi ninokninkini. Biia ti dimin in kara kimiiram in siirar niki win boinkikin. ⁴ Mi kima simiir mwaini mi kima wi haini ninokninkini kara Kraiis siir dimin taemin imiir in ina sibgu inomokninkinim yipiki biia Adi Komii siya niki haigiprakaiyim. ⁵ Mi biia iikamim simiir bi ninokninkinim mi tariinan in simiir in Adi Komii siya bidi yanaakninkii haiginuwim mi siya simiir in krimiir bidi yisiimauuwim kamim yipiki siya nimbingiyim siir aposelel in kam mi siir profet inkam nwowam mi siya ti dimin taeminim krimiir nisiimauugin siir naeyuni. ⁶ Mi yayim yipiki siya nanaakninkiiyiyim yim ti sima, mi iikamim yipiki Judami piugana sair karamaeyim simiir in Adi Komii siya bidi tirkiyim Judami piugana saika mi simiir in wi piugan kwiruwar nwo haiginuwi siir yai kibiya sair kirieni mi wi piu kwiruwar nwoki owiskiyim mi ti dimin taeminim siya nimbingiyim siya wi krimiir hauuwi siir iikamim Kraiis saika namasukikaniyim. Dimusi rani, ti dimin taeminim Kraiis siya tirkiyim krimiir simiirsika.

⁷ Siya kariiram naingwokwonanaekin mi kariir in siyar whinkinsiis haiginugin siir naingwobumbuwa Adi Komii siya nimbingiya siir Yai Wan Kibi aiir boinmimauuwam siir kirie komiia sair kirieni mi kara dimin taeminim siya boinim kara tiram simiirar mi tirkin. ⁸ Adi Komii siya kariiram naingwokwonanaekin mi siir naingwobumbuwa kimidiniya kariir haigiyumauu kariir in siya nimbingikin. Karaigin inkam in iki iikam whiekakim Adi Komii siir wakaeyokna apiyim simiir mhoigimhoi nwowin. Kariir in siyar nimbingikin Kraiis siir yai kibi aiir boinmimauuwam iikam kimiir iki Judami piugana sae iikamim sim tani ti yaim in diminim Kraiis siya tirim krimiir. Mi ti yai kibi kibiyim Jisis Kraiis siir boinim yim dimin kibi kibiyim simakisima nwowim yim simiir yaimwokiayimwo ima mi simiir in iikamim iwwainim wi dig nwo rani. Niingaka. ⁹ Siya kariir in minam nimbingin iikamim simiir whinkinsiis haiginuwim mi sima wi ti digworaekwowim idowiiya nwo karam nwowim wi simiir nwoki inokninkinim. Biia, iia Adi Komii siya ti dimin taemin imiir nonkwokwobwakainan siya ti siir kwoin in siya hidaigiin biyar nimpriowin mi ini tariinanar yadigniyin. ¹⁰ Mi ta hiriinan sairsika, ti iikamim naingwo tibmiiyim Adi Komii siir piugana sair in siya simiir asi nisiimauugin. Mi yim sima paekwosim ikim mi yipiki ninomor kouan kirieyim sim kigirkakiyim simiir siir ninokninkinpa inokninkinpa iyim. ¹¹ Mi ti dimin taeminim Adi Komii siya tirim siya siir kwo in iir swoki aingwo tirkin yipiki biia siya nimbingiya krimiir Biyan Inkam Komii Jisis Kraiis siir kirieni. ¹² Nim krma Kraiis Jisis siir yai imiir wakaeyokna api mi krma Adi Komii siirsi kipi nidid.

Yio krɪma ina nɪnoknɪnkɪnɪm ta saɪɪrɪn mɪ krɪma Adi Komii siiram dam mɪ dɪmɪn taemɪnam siiram sɪɪi mɪ siya wɪ dɪgɪumii krɪmɪɪr haimrɪiɪyɪu rani. ¹³ Kara kimiirin pɪ hɪnɪna boɪnɪ, kɪma kɪpɪ nɪdɪd tɪ dɪmɪn biyɪeyɪm kariir nonkwobumbunɪnkɪn haɪgɪnɪuwɪm sɪmɪɪrsɪyɪn. Dimusi rani, kara iikam kimiir whɪnkɪnsɪs haɪgɪnɪugɪn. Wim, kɪma maɪrgɪmaɪrga dwoɪnae. Dimusi rani, wɪm kɪma inɪg komiigak bɪdɪ ywowɪm tɪ dɪmɪn taemɪnɪm kariir kɪyopsɪmsɪbgi haɪgɪnɪuwɪm sɪmɪɪrsɪ mɪ tɪ dɪgworaekwowɪm iikam kimiirin wɪ sɪma whɪnkɪnsɪs haɪgɪnɪuwi. Iriig.

Pol siya hɪnɪna naɪngwowi iikamɪm Efesas hɪranɪm ina nɪnoknɪnkɪnɪm Krai
siya naɪngwokwowi aɪɪrɪn sɪmɪɪram.

¹⁴ Kara ha naɪngwowi tɪ dɪmɪn kɪrɪe kɪrɪeyɪm Adi Komii siya tɪrkiyɪm mɪ ta hɪriinan saɪrsɪka kara ogmwo siiram ha waisɪi hɪunanaiɪnamɪn mɪ kara Adi Komii siiramɪn nhwo ina kwɪsboɪnɪn. ¹⁵ Adi Komii siya siir paekwosɪmɪm nɪnomor kou hɪranɪm sɪmɪɪrɪn iikamɪm nuaniɪm krɪmɪɪr hauugikɪm siir inɪgnɪ. ¹⁶ Kara Adi Komii siiramɪn hɪnɪna kwɪsboɪnkɪi, siya siir dɪgworaekwo imakan siir kɪrɪe komii aɪɪrar nwowi mɪ siya siir naeyɪuɪn wɪ kimiir kwoɪnau waraur nɪkropkɪi mɪ kɪma wɪ kwoɪn kɪrɪe nwokɪ owɪm, ¹⁷ mɪ kɪma wɪ Krai siir yai imiir nwokɪ sɪbgu wakaeyoknam mɪ siya wɪ inɪ haniɪn saɪrsɪ kwɪrɪi idwokaii kimiir kwoɪnauɪn. Kara hɪnɪna kwɪsboɪnkɪi, kimiirin wɪ naɪngwobumbu Adi Komii siya hauuwi mɪ ta hɪriinan saɪrsɪka siir kɪrɪeya kimiirin wɪ saeya whɪnkɪnsɪs haɪgɪnɪuwi ɪrni nwiɪnɪyam naɪngwokwowɪm mɪ tɪ sɪmaɪrgɪm dɪgworaekwowɪm krɪma tɪranɪm sɪmɪɪr bwamkɪbwamɪm, paeni haniɪn pae siir mɪi imiir kɪnsɪs haɪgɪnɪuwiɪn siir hɪriinan mɪ omakanan, omakani kougou yaewaowɪm nu hɪr nokwownɪyɪm sɪmɪɪr hɪriinan. ¹⁸ Mɪ tɪ dɪmɪn taemɪn hɪriinanɪm yɪm wɪ kimiir whɪnkɪnsɪs haɪgɪnɪuwi mɪ iki Adi Komii siir iikamɪm hɪnda tɪndanɪm kɪma wɪ haniɪn nɪnoknɪnkɪnɪ Krai siya naɪngwokwo aɪɪrɪn kimiiram ya komiigakomii ieyairga, ya inɪ nɪnomor kou saɪr haɪbura mɪ aeya inɪ pɪɪekɪpɪrɪe ywowa mɪ aeya ina mɪ inɪrnankainaiɪnama mɪ siya krɪmɪɪramɪn pranae pranae bɪ naɪngwokwokɪn. ¹⁹ Hɪi, kara mɪnam naɪngwowi kɪma Jɪsɪs Krai siya naɪngwokwonanaeyɪa kimiiram saɪɪrgɪsaɪɪr dɪnoknɪnkɪn ta siya naɪngwokwowiya krɪmɪɪram ya whoɪmoni rani. Mɪ krɪma siya naɪngwokwonanaeyɪa krɪmɪɪram saɪɪrgɪsaɪɪr bɪ nɪnoknɪnkɪnɪm. Kara ha naɪngwowi, tɪ dɪmɪn taemɪn komii komiɪyɪm tɪ Adi Komii siir kwoɪnau nwokaiyɪm wɪ iikam kimiiram nɪti mɪ kimiir kwoɪnɪm wɪ sɪma mɪrnɪnkɪnkɪkaii.

²⁰ Mɪ ta hɪriinan saɪrsɪka ta Adi Komii siir kɪrɪeya ta krɪmɪɪr tɪr nwokaiya wɪ idwo saeyar swokɪ inɪn hauugii tɪ dɪmɪnɪn krɪma sɪriigɪyɪn siiram siya tɪram mɪ dɪmɪnɪn krɪma naɪngwowyɪn, ta siir kɪrɪe komiɪya siya haɪgiya krɪmɪɪr kwoɪnau. ²¹ Kara hɪnɪna naɪngwowi, nɪm krɪma siir pɪugana saɪɪr iikamɪm mɪ tɪriiginɪm krɪmɪɪr yɪɪnɪeyɪm krɪmar wɪtswɪ siir inɪg ɪɪr hainan. Dimusi rani, tɪ Jɪsɪs Krai siya tɪrɪm sɪmɪɪrsɪka. Kara ha naɪngwowi, krɪma siir inɪg ɪɪrɪn hɪriɪyar hainanyokiyokɪkaeyam ya ta yaɪya yai kaimwo aeyairga. Iriig.

4

Mɪ nɪm krɪma iikamɪm yɪpɪkɪ Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apɪyɪm nɪm krɪma Krai siir pɪunan ywowɪm

¹ Kara Polkin, yɪpɪkin maeyaua mɪi biyɪe mɪriɪya saɪɪr hɪr haugɪpɪkɪkaiyɪn. Dimusi rani, an kara Bɪiyan Inkam Komii siir mɪi aɪɪr mɪriigin. Kara iikam kimiirin ɪig yai asi boɪnkɪi wɪm kɪma Adi Komii krɪmɪɪr Wanɪn siir yai imiir sɪbgu apɪkɪm yɪpɪkɪ bɪiɪya Adi Komii siya nɪmbingiyɪm kɪma wakaeyokna apam. ² Inkamɪn inɪgakin sɪ haniɪn kɪpɪ nwo. Nhɪrmi

yaimin diminin simiir wakaeyokna ap mi kimiirgikimiirar kwoinin yio dikwowaaisii ti dimin taeminim nhirkim sim tirim kimiir simiirsi mi ti dimin taeminim kimiir nomiyauum naingwo tibmiiyim sima kimiirar tirbuga windi kima simiirin io kipi niki anka osisau, kima ti sima tirin siiramin hindara daingwokwonanae iski. ³ Adi Komii siir naeyiutin iikam kimiirin kwoin whirua siya nwowaiginiugim mi kima iripa nongwomamaar aeyamin kirie hiriirar dwokripkai. Mi krima iripa damasukikin ti uridin yipiki dimin taemin kogiyin iripa sima nwowam siir hiriinan dwo. Mi kimiirin nwirua nwowamin hiriinan mi tirkin. ⁴ Mi iikam whiekakim yipiki Jisis Kraiis siiram naingwo tibmii kiniiyim, yim sima ini piu kwirkikwiruwar ywowiskiyim. Adi Komii siir naeyiutin yio nwirkinwiruwar mi owiskiyim mi siya ini ini hanin kimiirar kwirii idwokaiyin. Mi ti hiriinan siyiin, Adi Komii siya kimiirin hiriinansi nimbingin mi kimiirin iripa asi ninkiamasu haiginiugin nwirkinwiruwar nwowam mi ti dimin taeminim Adi Komii siya nimbingiyim sima niti wi krimar nwoki inomokninkin digswowim mi nam krima wi maingimaigar nwowini ti digworaekwo kibi kibiyim simiiram nwokwokinim. ⁵ Mi ti Biyan Inkam Komii nwiruwan yio Jisis Kraiis siyargin. Iikam krima siiram naingwo tibmii kinim krima baptais kwiruwa sairarar baptaisim, krima yaeya yaeya bi baptaisim hinina nsiimauuwam nam krima Adi Komii siir piugana sair iikamkim. ⁶ Adi Komii sasargin nwowin mi siya iikam kimiir Adi Komiiin mi iikamim naingwo tibmiiyim ini siyar kigirkakim mi siya ha nappinopkainaniin kimiiram mi hiriirar ini oniyam. Mi siya ini kimiirgikimiirar mirii nonkworinukripkainiyin.

⁷ Kraiis siya kimiirin hinda whisariiyar priihauugikin kirieya yipiki Adi Komii siir piugana sair iikam imiir sibgu whinkinsiis haiginiuwam. Mi siir kirie komii komiiyim nhirim wi kimiir yapa yapa nwonira hauwi mi ta hiriinan sairsika krima wi ti miipai miipaiyim simiir nwoki tirim. ⁸ Mi Adi Komii siir yayim yipiki biyan kamim sima winkyiyim yokwoni yim ti dimin taeminim sim boinkikim. Sima hinina boinkikim,

mi iiya Kraiis siya swoki ama Adi Komii siir oma hiriir mi iikamim yipiki biya Setan siir in nonkwowim simiirin siya bidi swoki anmaiwarkainam, inkamin maeyaua mi biye miriyya sae haugripkikikaiyin siir hiriinan mi simiirin siya wi hauwi siir dimin miyik miyikim simiir.

⁹ Mi ti yayim yim hinin dimusi boinkim siya koua bidi yamin? Sima hinin dimusi bi boinkim, iya siya bigibi siir om hir haiburgigin mi ha nuunaiiniyin mi nu tir naini oniyin iikam krimaka ¹⁰ mi inkamin yipikin nua tiriiir niki nuunaiiniyin siya bidi swoki amin koua hiriir, siya waua sair nidwokainainamkin Adi Komii siir oma hiriirin mi ta hiriinan sairsika siir naeyiutin iki omom omomim hinda tinda nwowim simiir asi ninyokiigikim.

¹¹ Sasargin kirie iikam kimiir hauwiyin mi simiir nhirim simiirin siya nimbingikim aposel inkam nwowam, yipiki dimin taeminim Kraiis siya tirim simiir boinmimauuwamim. Mi iikamim siya nimbingiyim yim profet kam ima yipiki Adi Komii siir yai imiir nanaakninkiiyim. Mi kam nhirim siya simiirin yai napboinmamaauwan inkam yokmwini owaiginiu mi ti iikamim, Adi Komii siir yai aair boinmimauuwam iikamim simiir kwoin imiir kiyaayim sima naingwo tibmii kinim. Mi iikam nhirim siya simiirin miyya iikam nowomwarkaiyuwiya sair yokmwini owaiginiu, yipiki iikam imiir kigirraowiyim mi simiir whinkinsiis haiginiuwam sima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim. ¹² Kraiis siya iikam kimiirin ti dimin taemin hininim sim hauugikim mi ta hiriinan sairsika, ti dimin taemin hiriinanim kimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi siir mi aair miriyyam mi ta hiriinan sairsika nam krima yipiki Adi Komii siir piugana mi yipiki Kraiis siir piua nam krima siir mi aair miriyyam wi digar nwowi iki iikam nhirim naingwo

tibmiiyim simiir whinkinsiis haiginiuwim simiir naingwo tibmiiya kirie saeya nwowim. ¹³ Mi dimin taeminim yim wi hiriyyar nwoyokiyokiyami mi wi kwoin whirua krimar nwobudgii ti Adi Komii siir digworaekwowim yipiki krima wakaeyokna apiyim mi dimin taeminim kwoin whirua krima nwowiyim Kraisi siirim simiir mi ta hiriinan sairsika krima wi asi kinantiokii mwriinami. Mi krima wi inkam bimbiiwi nwo rani, krima wi Kraisi siir hiriinanar swoki owi. ¹⁴ Mi krima tariinanin ti hiriinan nwowi mi krima wi yinisisimim yipiki rirmiiya nwo karam nwowim wi simiir hiriinan nwo rani mi ta hiriinan sairsika krima wi iki yai niksisaeyim sim wakaeyokna ap rani. Iikamim ti hiriinan yai imiir wakaeyokna apiyim yim ini iya op idwo nakiiririya mi hinda tinda ha priiyakii priiyakiiyamiya ini sair hiriinan ywowa. Mi ti iikam hiriinanim yim inkamim yai bibiyeyim simiir wakaeyokna apiyim yipiki iikami kwoin kiyaiiyim mi ti yayim sima boiniyim yim niksisaeyim yaigim. ¹⁵ Mi krima ti hiriinan kipi nwo. Niingaka. Mi krima Adi Komii siir yaimwokiyaaimwowim simiir boinam daingwo mi krima irni nwirniyam dinan aingwokwo krima tiriya sair hiriinan yipiki wi krimiir whinkinsiis haiginiuwiyokiyami mi wi krimar nwobudgiiyim Kraisi siir hiriinan. ¹⁶ Kraisi siya ini krimiir kou ywowin mi iikamim yipiki siir piunan nwowim krimiirin siyar kigiraowi mi krima yapa yapan wi siya nimbinim krima tiram wi simiirar tiri. Nim krima ini iga in mi mai piu minan ywowim mi krima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis haiginiu mi krima wi piu kwiruwa nwoki owim. Mi krima dimin taeminim ti siyu hiriinanin siir tiri, irni nwirniyam ninan aingwokwonaeyi mi mhoiyya Adi Komii siir piugana wi kirieyar namwoiwi. Irig.

Iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apiyim sima wi dimin taeminim biyanim wi digiiumii simiir haimriiyugigi.

¹⁷ Tariinanin kara kimiirin pi igao yai boinkii. Dimusi rani, kariirin Jisis Kraisi siya nokmwim okwohaiginiugin biyan inkam nwowam. Mi tariinanin kima dimin taeminim iikamim Adi Komii siir piugana sair karamaeyim sima tiriyim simiir kipi kigna ap yim sima diminim biyekibiye nwoyiyim simiiraramar naingwowi. ¹⁸ Simiir kwoinim ini inkamim nibwomambwo napwiyin sikwo paeaka bigna ap karamae nwoyiyin ini siir hiriinan ywowin. Yim sima dimin biye biyeyim Adi Komii siya naingwo karamae nwoyiyim simiiraramar naingwovikim. Dimusi rani, yim sima Adi Komii siir dimin taeminim biye biyeyim mi simiir kwoinim sima simiiram bi naingwovikim. ¹⁹ Mi ta hiriinan sairsika sima piugi paniinsi yopaisi. Simiir kwoin komiiyim ti dimin biye biyeyim hii min priininae priininaeyim simiiraramar naingwowi, simiir wakaeyokna apim mi simiir kwoinim hapi i aeya niwaoki simiir sibgu wakaeyokna apim.

²⁰ Mi iikam kima krimiir bi wakaekim mi krima bi boinmauugim kimiirin Kraisi siir yai imiirin ti hinin siyiun si wakaeyokna apim. Niingaka. ²¹ Kara ha ninokninkini wim kima Kraisi siir yai imiirin bidiyar wakaeyim iikamim ha nitim siir yai kibiki kibi imiirin sima ini anaakninkii haiginiuni mi simiirin sima ini boinmauuni kimiirin. ²² Wim kima ti hinin dimin taeminim sim boinkim. Biya wim kima kimiir kwoin biye iilar napkin. Mi ti kwoin biye hiriinanin ti kimiir boinin inokininokim kimiirin siyar tiri siyu biyeni nwowamin. Mi kimiirin wi siyar nonkwobumbuninkin haiginiuwu. Mi sima kimiirin wi hinina boini, ti dimin taeminim hininim sim tirim mi kimiir digiuiwim wi simiir nwoki haimriiyugigim mi kima simiirsiyim wi aru nwoki owim. ²³ Mi kima ti dimin hiriinanim simiir tiri mi kimiir kwoinim Adi Komii siiram kiwaki siir naeyiun siir kirieni. ²⁴ Kimiir kwoinim Adi Komii siiram kiwaki siya nwowaiiginiuum yaeya kwoin win. Mi kimiir kwoinim wi siya

tirkii dimin miyikim simiir napim mi simiir tirim Adi Komii siiram mi iki nhirim simiiram warar.

²⁵ Mi ta hiriinan sairsika, iikam kima, irira nwoniran kima ti dimin biyie biyeyim priyiksasaeyim simiirsi dapyok mi ti yai bibiyie hiriinanam yim ti itnoudninkiigi. Mi kima irira nwoniran irni nwirniyin yai miyik miyik imiirrarar boin. Dimusi rani, krima irira nwoniran Kraisi siir piu haimii haimuigim. ²⁶ Mi iya kima dimin biyie biyeyim io simaka nwowiyim, kima kimasiyar mantiraona mi kimiir kwoinim sibgu dwowipisu. Mi ta hiriinan sairsika kima wi kimiir kwoin imiir kiwaki rani, io nwowamin mi kimiir tiramin dimin biyie tiram. Mi io nwonni siyiuin yio ha ti sibgu tirsisaau ti dimin hininin. Mi ta iowa bieki nikiiyamam kipi. Mi biigibiyyin wara kimiir kwoinin io nwowiyin siir ti digi. ²⁷ Mi mhoiyya kima wi Setan siiram kiwaki rani, simiir kwoin imiir kiyaeyim mi siyiu biyie kima tirim. ²⁸ Mi tiriiginim biya biyanim mi ti tariinan nwo ikim yipiki hii tauaeyim, sima wi ti dimin imiir kipi swoki tirmimin tiriiginim yim wi ti digi. Mi tariinanin sima wi ta mi aurarar donkworinu mirii iski mi ta hiriinan sairsika siya ti iikam paeprikabim simiirin wi hiriinan sairsi whankinsis haiginuwi. ²⁹ Mi kima dimin biyie biyeyim kimiir mhi kwoinaw nwo kaiiyim simiiram kipi kiwaki kimiir yaigi kaokwo boinim. Kima yai kibi kibiyim yipiki wi iikam nhirmi whankinsis haiginuwanam yipiki kimiir yai imiir wakaeyim wadie sima sibgu idwokaeyamim simiirrarar boin. ³⁰ Mi ti dimin taemin hiriinanam kima Adi Komii siir naeyiu iir kipi tir maigimaigra nwo karam siya nwowim. Dimusi rani, siya sairgin yipiki kimiir nimbingiyin. Mi ta hiriinan sairsika Adi Komii siya mhoiyya wi hiriinan sairsi nanmaiwarkainaei mi kima hiran wi saikar nwoyokiyokikaeyami inokinokin. ³¹ Dimin biyie biyeyim io igwir igwir nwowiyim mi whwonkam nokiya karamae nwowiyim, mi mhi hinsima nwo karam nwowiyim dimin taeminim simiirin digiumii ti haimriiyugig. Mi kima yai kipi kauwoksinan mi yai kripiinanii kipi mi kig iikam nhirnakan mi ti yai bibiyeyim kimiir haipridkikaeyim kimiirin wi siyiu biyie sima swoki tiri dimusi rani, simiirsika. ³² Mi haniingi nuwi nhirim simiir yapa yapan sibgu tirhaiginu mi irni nwirni dinaingwoyimyok mi dimin biyeyim iikam nhirkim tirim kimiir irni nwirni simiir haiyoprindiyumii mi simiirin hinina boinki, sima dimin komii rani. Simiirin Adi Komii siya haiyoprindiyumiiyim krimiir dimin biyie biyeyim simiir krima tirim simiir sair hiriinan tirkiyim mi ha boinkiyim hinin yim dimin komii rani. Dimusi rani, nim krima Jisis Kraisi siir iikamkim mi ta hiriinan sairsika Adi Komii krimiir Wanin siya krimiir dimin biyie biyeyim asi haiyoprindiyumiiigikim. Iriig.

5

Iikam krima dimin kibi kibi imiirrarar wakaeyokna ap

¹ Dimusi rani, wim kima Adi Komii krimiir Wanin siir yinisisimkim yipiki siya naingwokwonanaeyim mi kima siya tiriya sair hiriinanar timi tir.

² Irni nwirniyam dinan aingwokwo biya Kraisi siya naingwokwonanaeyi krimiiram sair hiriinan. Siya bidi iki aonamin mi ti dimin hiriinanin siya tirkiyin yio ini dimin taeminim piui miyik whakiyin kamim sima ninkin imiiaeyim Adi Komii ini simiir hiriinan ywowim.

³ Wim kima Adi Komii siir iikamkim mi ta hiriinan sairsika wim kima dimin taeminim hii priinanae priinanaeyim simiir paninsii nidwo boinaisi. Mi kima diminin piu iikamkim nopaiiyim mi dimin taeminim yipiki kimiir kwoin imiir tiriym kima kigmairam simiir kipi tir. ⁴ Mi kima dimin biyie biyeyim piu iikamkim nopaiiyim simiir kipi boin mi diminin yipiki iikamim naingwo tibmiiyim sim nomboboin karam nwowiyim dimin taeminim

bwam karamaeyim mi yai bibiyeyim nididgak nwowi ikim. Mi hanngi niuwi kima yayim diriyar kiritmai boinki mi Adi Komii siir inig iirrarar hainan iski. ⁵ Wim kima ti dimin taeminim simiirin ina sibgu inokninkinim iikamim yipiki hii priinanae priinanaeyim mi yipiki dimin biyie biyeyim sim tiriyim mi iikamim yipiki dimin taeminam kigmairiyim, ti komkid min haninim sima huniyim uruwai siyaowai. Kima ti iikam hiriinanim simiirin ina ninokninkinim yim wi hiriir nam tani mi sima wi Adi Komii saika nwo rani mi wi Jisis Kraiss saika mi o rani.

⁶ Kima iikamim kimiir priiyiksasaeyim simiiram kipi kiwaki iki simiir yayim naekak nwo karam nwoyiyim simiirin kimiir boimimauuwim mi ti yayim ti kara boinkiyim yim miyik rani, yim pi niksisaekim. Mi ti hiriinan iikamim yipiki hiriinan dimin biyie imiir tiriyim yim wi Adi Komii siya nonkwoninwomwurnnkin haiginiuwi ti dimin taeminim kara boimimauuwim kimiir. ⁷ Mi kima ti iikam hiriinanim yipiki ti hiriinan dimin biyie imiir tiriyim simaka kipi namasu. ⁸ Biya wim kima kamim niibwomambwo napiyim sim hanin nwokim mi tariinanin wim kima iikamim yipiki Biyan Inkam Komii siirim wim kima ini iikamim nabie sibgu kigomok apiyim ini simiir hiriinan ywowim mi ta hiriinan saiirsika kima dimin kibi kibiyim simiir asi wakaeyokna api. ⁹ Mi ti dimin kibi kibiyim ti iikam ima napiyim yim ini bienan ywowim, yim sima min niisiimauugim dimin taeminim kibi nwowim simiir yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim mi piki hanin dimin ikim yai mwo boiniyim. ¹⁰ Kima dimin taeminim kima nangwowim simiiraramar dangwo mi simiirarar kinanankiu kima napamin mi Biyan Inkam Komiiyin wi maingmairga nwoki owim. ¹¹ Kima dimin biyie biyeyim yipiki niibwomambwonan nwowim iikamim sima tiriyim simiir kipi nap. Mi kima dimin taeminim sima tirim danaakninkii haiginiu mi simiirin ha boin, wari sima tirim yim miyik rani. ¹² Mi dimin taeminim iikam ima namprio tirim, kara simiirin nididgak nwowi kimiir boimimauuwim. ¹³ Mi kima ti dimin taeminim ti iikam ima tirim simiir nanaakninkii haiginiuwi mi sima wi hanngin ninokninkinkii ti dimin taemin haninim yim miyik rani, yim ini biyie ywowim. Yim ini bieki si whwoyakiyim mi iikamim dimin taemin imiirin sibgu kigomokiyim ini simiir hiriinan ywowin. Fiya kima dimin biyie imiir boinkiiyim yim wa naonami mi ti digworaekwo hiriinanim yim ini paeya inkamki si haingimugiya omaka ini saiir hiriinan ywowim mi ta niya pa nakii mipi nabie sasar nwokii. ¹⁴ Dimusi rani, ti dimin taemin haninim simiirsika, Adi Komii siir yayia Yokwo Komii saiir nwowa ya hanina boinka, yipiki kira naonan nwowin mi yipiki waraur kiwokinin, kima dinsiingi. Mi ta hiriinan saiirsika Kraiss siya wi kimiir kwoinawu asi kwirii idwokaii mi siya wi bieyin kiriir whwoyaiyin wi siir hiriinan nwowi.

¹⁵ Mi ta hiriinan saiirsika kima wi asi mintiraowi ti dimin taeminim kima tirim simiirsiyin. Kima dimin taeminim iki iikamim yipiki ninokninkin karamaeyim sima tiriyim simiir hiriinan kipi tir. Mi hiriinanki niuwi kima iki iikamim yipiki dimin taemin whiekakim sim ninomokninkinim simiir hiriinan tir. ¹⁶ Yim ti iiyim yim ii paii rani mi iikamim siyu bibiyie tiriyim kima mintarao mi kima Adi Komii siir mi kibi kibi imiirarar tir siir yai kibi kibi imiir nanaakninkii haiginiuwam. ¹⁷ Mi ta hiriinan saiirsika, kima habwhaowaenan kipi nwo. Kima dimin taeminim Biyan Inkam Komii siya nangwowyim kima napam kima simiirarar wakaeyokna ap.

¹⁸ Op bibiyie kipi kwiyae mi kima op bibiyie kwiyae wim wi pi kwiyae whaowae mi wi dimin biyie tiri. Mi hanngi niuwi, kima Adi Komii siir naeyiun siiram kiwaki ini hanin siya kwirii idwokaiyim kimiir kwoininim

mi dimin taeminim kima tirim yim wi siyar nwoki kigirkakim. ¹⁹ Kima mi kimiir nomiyyau ima kima Adi Komii siir yai imiirin diriyyar kiritmai boinki mi Adi Komii siir mwai imiir wao. Kima mwai waowiyim mi Biyan Inkam Komii siir inig iir hainaniyim kimiir haowidim mi diyamir ikim mi iki dimin taemin nhir ikim, kimiir kwoin komiiyin simiirgisimiiram daingwoki. ²⁰ Inokiiinokin Adi Komii siir inigin Jisis Kraiis siir inigni hainanprapraski ti digworaekwo imiirsiyin. Iriig.

Pol siya ta yaiya iikamim yipiki nonkwonam simiir boinka

²¹ Kima ti nomiyyauim simiir yai imiir wakae mi yim sima kimiir imiir timi wakae. Dimusi rani, wim kima Kraiis siir yai imiir wakaeyokna apkim mi wim kima siir inig iir hainankim.

²² Wig wim kima yipiki kamkakim, wim kima kimiir kamim simiir yai imiir wakae kira wakaeya Biyan Inkam Komii siir yai imiir saiir hiriinan. ²³ Kima ti hiniina tir. Dimusi rani, kimiir kamim kimiir kouwin ini simar ywowim mi ti hiriinan siyu kaimwowin Kraiis siya iikamim yipiki siir wakaeyokna apiyim simiirin hiriinanar mi tirikin. Siya kimiir nanmaiwarkainam naokin mi siya ini mwonan ywowin mi wim kima siir piua saiir piu haimeii haimeigim.

²⁴ Ini ti iikamim yipiki Adi Komii siir piugana saiirim Kraiis siir wakaeyokna apiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi yim wigim yim simiir kamim simiir yai imiirar timi wakaeyok mi dimin taeminim sima tiriyim simiirar timi wakaeyokna diriraerar.

²⁵ Mi wim kima kamim yipiki wig nonkwonam, kima simiiram daingwokwonanae Kraiis siir hiriinan siya naingwokwonanaeya Adi Komii siir piugana saiir iikam imiiram. Siya krimiirsi naokin krimiir whinkinsiasam mi krimiir swoki anmaiwarkainam. ²⁶ Mi ta hiriinan saiirsika siya iikam krimiirin dimin whirki kimbu karamae asi tirikin. Dimusi rani, krma siir yai imiir wakaeyokna apkim mi krma op ha baptaiskim. ²⁷ Siya ti dimin taemin imiir tirkin mi ta hiriinan saiirsika siya krimiirin Adi Komii siir piugana saiir iikamim dimin whirki kimbu karamae nwoowyim simiir hiriinan asi nwowi iikamim yipiki paowaigi piskomkopou karam nwoowyim simiir piuin ini simiir hiriinan ywowim. Krma ini wig kibinan ywowim yipiki wi Kraiis siya nonkwonaei. ²⁸ Mi ti siyu hiriinanin Kraiis siya naingwokwonanaeyin iikam krimiiram mi kam kima kimiir wig imiiramim kimiir piu aiiram naingwokwonanaeyim saiir hiriinan daingwokwonanae. Mi tiriiginim yipiki simiir wig imiiram naingwokwonanaeyim, yim ini tiriiginim yipiki simamar naingwokwonanaeyim ini simiir hiriinan ywowim mi sima ini piu kwiruwar ywowiskiyim. ²⁹ Inkam nwir karamaeyairga siirgisiir piu aarsi boriosopim mi saiir nonkwobumbuninkinim. Niingaka. Siya saiirin pa sibgu kigriraowi mpa mi imiiaeyi. Mi ta hiriinan saiirsika siya wadie asi sibgu owi, Kraiis siya kigriraowiya Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir saiir hiriinan. ³⁰ Siya krimiir asi kigriraowi. Dimusi rani, nim krma siir piugana saika bidi yamasukikinim mi ini nwiruwar ywowiskiyim. ³¹ Kraiis siya mi iikamim Adi Komii siir piugana saiir ikim, nim krma ini piu kwiruwar ywowiskiyim. Dimusi rani, ti Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii saiir nwokaiyim yim hiniina boinkikim, inkamim yipiki wig nonkwonaei yo wi siir yopii ad owiir haiburgigi mi siya mi siir wig aeya sowa wi nwiruwar nwowiskii mi sowiir piua wi kwiruwar nwowiskii. ³² Tiki yaiyim yim kaimwowaigim. Mi an kara hiriyyar naingwowi yim sima Kraiis siya mi iikamim Adi Komii siir piugana saiir ikim krimiir boinmimaugim. ³³ Mi ta hiriinan saiirsika mi sima kaimwowaar swoki boinki kamim yapa yapa simiir yapa yapa wig imiiramar daingwokwonanae

siyamar naingwokwonanaeiyaa saair hiriinan mi wig wim kima kimiir kamim simiir inig imiir hainanprapraski. Iriig.

6

Pol siya yopii ad mi simiir yinisim ikim simiir boinkin

¹ Yinisim kima kimiir yopii adim simiir yai imiir wakaeyokna. Dimusi rani, simiirin Adi Komii siya nimbingikim kimiir kigriraowam yio ti hiriinan siyuun yio wadiekin. ² Mi Adi Komii siir yayim Yokwo Komii saair hir nwokayim yim hinina boinkim, kima kimiir yopii adim simiir yai imiir wakaeyokna. ³ Sima ti hinina boinkikim, kima simiir napi mi kima nu tirin wi ti prieyar nwoki okwoyokiyokaeyamim. Yio tiriiginin Adi Komii siir biigibiiyan siyu komiirin siya boinkiyin siya boinkiyin krimiir yio siya dimin kibiyin Adi Komii siya nimbingiyin krimiir tiram.

⁴ Mi yopii ad wim kima kimiir yin imiir kipi nikwao boin inokinokin mi yim wi maingimaarga kimaka nwo karam pi nwowisi. Mi kima simiirin min dikwao boin mi min niisiisimauu dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim sima tiram simiir. Iriig.

Pol siya iikamim yipiki whisarii mai priimariiyim mi tiriiginim yipiki simiir kigriraowiyim simiir boinkin

⁵ Mi wim kima iikamim hinda whisarii mai priimariiyim, wim kima tiriiginim yipiki kimiir kigriraowiyim simiir yai imiir wakaeyokna ap mi kima simiirin sibgu sibgu mintirao Kraisi siir kima tiriya saair hiriinan. ⁶ Inkamin kiriir kigriraowiyin siir whwonkam ida ara kipi marii mi siya kiriir kigi mi siya wi ha boin kira wadiekin. Nangaka. Higwir igwirin kira kiriir miya sairar mirii iikamim yipiki Kraisi wakaeyokna apiyim sim hinin, dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim kima tiram kima simiirin kwoinki daingwo diriraerar. ⁷ Dimin taeminim iikamim whisarii mai priimariiyim kima tiriyim umir min hai karamae kima nwowiyim kima simiiramin maingimaarga dwo. Dimusi rani, kima simiirin inkam aram tir tani simiirin Adi Komii siiram kira tiriya saair hiriinan tir. ⁸ Kima ina ninoknankinim. Dimusi rani, Biyan Inkam Komii siya wi krimiir whiekakar niyopkiyuwi, iikamim whisarii mai priimariii ikim mi iikamim rirmiiya nwowi ikim. Mi dimin kibi yim siya tiram naingwowim siya wi krimiirar tirswowi.

⁹ Mi wim kima kamim yipiki iikamim kimiir miriyyim simiir kigriraowiyim, kima ti iikam imiirin siyu miyyik sibgu tir. Mi simiirin yai bibiyie kipi boin mi kipi mi ikwao boin sima nididamin mi simiir tirim kimiir yai imiir wakaeyam. Mi Biyan Inkam Komiiyin yipikin Adi Komii siir om hir nwowin, iikam whiekakim ini siyar kigirkakin. Dimusi rani, mhoiyya iikam imiirin wi siya hidi mi siya wi hinina naingwo rani, inkamin yipiki inig komiigakim mi inig karamae ikim siya iikam whiekak krimiirin wi hiri hiriinankinar hidswowi. Iriig.

Iikamim naingwo tibmii kaniiyim yim ini kamim yaii naniiyim ini simiir hiriinan yowowim

¹⁰ Kara kimiirin nikopkaigiyam yaimirsisimim sim boinkii. Kima dimin komiyyin Biyan Inkam Komii siya hauun kimiir siirin sibgu donkworinu.

¹¹ Kimiir kwoinim ti dimin komiyyin Adi Komii krimiir Wanin siya hauun kimiir siir higrinu, yim ini nhaonan ywowim, nhaowa kimiir piu air haigiprakaiyam. Mi ta hiriinan sairsika kima wi iki dimin biyye biyyeyim niksisaeyim simiirsi nwoki okworinuwm kimiir kwoinin Setan siya kiyaii.

¹² Krima inkamaka naniiyam tir tani krima yiu bibiyyeyim ninomor kou nwowiyim mi Setan siya mi nomni yiu bibiyye ikim mi dimin biyye biyyeyim ti

nu siir kigriraowiyim simaka niniyam tiri. ¹³ Mi ti hiriinan saiirsika, kima Adi Komii siir dimin taeminim simiir haii mi triiginim kimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwim nhaow sau mi irim hipigni haniin. Mi mhoiyya ti biyieki niti mi kira mi Setan siya kowar ninii mi kira ninii mi yaii saeya ha digii kira wi wadieyar sibgu okworinukripkaigii.

¹⁴ Kima dimin taeminim kimiir whinkinsiis haiginiuwiyim simiir haii mi kimiir kwoinim yaimwokiyaimwo imiirrarar haigi oka, inkamin yaii niniyiyin si kikogiyia piuwopa siir mhupwo siir saiir hiriinan. Mi kira mi miiyik sibgu mirii mi kira Setan saika ha ninkinyaeyaowi kiriirin wi nhaoni haniin saeyar higriniuwil. ¹⁵ Kima Adi Komii siir yai kibi kibiyyim simiir danaakninkii haiginiuwim mi iikamim simiirin wi iripa saeya nwoki ingwomamaair aeyaginiuwim. Mi ya tariigina ya wi suwa kima niyya kimiir iga imiir nikwoiprarsi ini saiir hiriinan ywowa mi kimiirin wi saeyar whinkinsiis haiginiuwim mi kima wi nhwo whin tani. ¹⁶ Mi kima ti dimin hiriinanim kara boinim simiir tiri mi hiniina naingwowi, Jisis Kraiss siir wakaeyokna api, triiginim yim wi nhaonan nwowi dimin biyie biyeyim hipigim paekakim sim hiniinim mi sau ikim yim wi simar niriimduwini mi sima wi iikam kimiir niyopakaiyu rani. Mi kima siir wakaeyokna api mi siiram naingwowi triiginim kiriirin wi sima whinkinsiis haiginiuwim. Mi hiriinankiniuwim Setan siya dimin biyeyin paeni haniin kimiiram kabitkii kimiir kwoin imiir niugrimkripam yio wi dig nwo rani yio wi pi wokitki mi siya wi pi tingiyami paeni haniin. ¹⁷ Adi Komii siya Jisis siirin minam nikropkikin pi naowim mi krimiir nanmaiwarkainam. Mi kima ti hiniina naingwowi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwim, pagra inkamki sim haiginiya simiir mwo imiir saiir hiriinan. Mi kima Adi Komii siir yai imiir wakaeyoknaei yim wi kamkuanan nwowi, yipiki wi Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim kimiir. ¹⁸ Adi Komii siir naeyiuin inokininokin kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwim kira nhwo Adi Komii siiram kwisboini mi siir inig iir hainani. Inokininokin kima, kimasiyar mintiraona wim wi piugi piyaowisi. Kima Adi Komii siiram srii iikam imiirin siya kigriraowim mi siya whinkinsiis haiginiuwim yipiki siirim. ¹⁹ Kima Adi Komii siiramim kariiram srii mi kariirin wi yai siya nwoki hauuwim. Mi hiriinankiniuwim kara wi nidid rani, siir yai kibi kibi imiir nokwo boinimauuwim yipiki biyya siya tirim simiir. ²⁰ An kara ti inkamin yipiki yai kibi kibiyyim sim nanaakninkii haiginiuwiyin ini siir hiriinan ywowin. Dimusi rani, ta maeyauwa mi biyie miriyya kariir hugripkikikaiya saiirsika. Kima Adi Komii siiram srii kariir whinkinsiis haiginiuwim mi ta hiriinan saiirsika kara siir yai imiir nanaakninkii haiginiuwim wi nidid rani. Yio simiirin wi karar nanaakninkii haiginiuwim ti biyya kara nonkwowim simiir hiriinan. Iriig.

Pol siya siir yaiyim nikopkaigiyim simiir boinkikin

²¹ Tikikasim krimiir nomiiyauin yipikin krima naingwokwonanaeyin, siya wi sipi niti mi ti dimin taeminim ti nimbimbiyyamim kimiirin wi siya nini boinimauuuni. Siya inkam wadiekin siya Biyyan Inkam Komii siir mi miiyik miiyik imiirrarar mriiigin. ²² Siirin kara nikropkii iikam kimiiram kimiir boinimauuwam dimin taeminim kima ninomokinininanim haniin, nim krima wadieyairgim mi wim kima wi maingimaingar nwoki owim.

²³ Kara ti hiniina sriigi Adi Komii krimiir adin mi Biyyan Inkam Komii Jisis Kraiss siya kima wi Adi Komii siirgisiramar naingwo tibmii kani mi kima wi iripa nongwomamaair aei. Mi ta hiriinan saiirsika wim kima wi Adi Komii siir piugana saiir iikam imiiram asi naingwokwowi. ²⁴ Kara Adi Komii krimiir Wanin siiramim minam sriigin siya iikam kimiirin wi siir naingwobumbuwa saiir nwoki hauuwim yipiki krimiir Biyyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiss siiram

naingwokwonanaeyim mi yipiki siir wakaeyokna apiyim mi siir yaimin
dimin imiir wakaeyim sima tira saiir hiriinan. Iriig.

FILIPAI

Biya Pol siya om Rom hir miriyya mai biyye mi siya ta yokwowa ha winkika. Biyya siya om Efesas hir bidi ywowa. Mi iikamim naingwo tibmiyyim om Filipai hiranim yim umir digworaekwo bidiyar mi haingiriyiu haiginim mi sima ina hauugiyim Pol siiram hiriir maeyaua mai biyye siya miriyya. Mi Pol siya ta yokwowa minam winkikin simiir boin wadiekin. Pol siya maeyaua mai biyye miriyya saiir hirar niki okaigin weyinsopak. Mi siya maingimaiga hiriyyar nwokaigin mi siya ti hiriinansi boinkikin sima Jisis saika namasukikini mi sima wi maingimaiga hiriyyar nwoki oninaeyim mi sima wi siiram naingwoyimyok rani. Iriig.

¹ Pol kara mi Timoti siya, krira Jisis Kraiss siir mai priimiriyyan inkamko. Krira ta yokwowa iikamim Adi Komii krimiir Wanin siir piugana saiir kigiriraowiyim mi saiir whindiriraerar haiginuwiyyim kimiiram winkika mi iikamim Jisis Kraiss siir yai aiir wakaeyokna apiyyim kimiiram warar. ² Krira ha naingwowi krimiir Adi Komii krimiir wanin mi krimiir Biyyan Inkam Komiiyyin Jisis Kraiss, krimiirin wi sowaniyyar nokboinmamair haiginuwi iripa nongwomamair aeyim. Iriig.

Paul siya Adi Komii siirim sriigin, yipiki iikamim ta yokwo aiir mwaini simiir whinkinsiis haiginuim

³ Hiyim kara kimiir naingwowaikaikiyyim, kara pi Adi Komii siiram boin wadie kimiirsi. ⁴ Hiyim kara Adi Komii krimiir Wanin siiram sriiyim kimiir whinkinsiis haiginuim, kara pi maingimaiga nwoki. ⁵ Whisarii rani, biyya kima kariir whinkinsiis haiginuugim Adi Komii siir yaiya saiir nanaakninkii haiginuim iyya biigibii kima wakaeyokna apa mi tisi tariinana nadigniyim. ⁶ Kara ti diminin siir bidi yinokninkin kinin Adi Komiiyyin yipikin kimiir tirkiyyin siir wakaeyokna apim mi krimiirin wi siya whinkinsiis haiginuwi siirim sibgu wakaeyokna apim mi wi iyya Jisis Kraiss siya nitana saiir nadiguwi mi siya siyasya nanaakninkii haiginuanaei mi iikam simiirin wi siyar hidi. ⁷ Kariir kwoinin iikamim kimiiram nhami nhami naingwokwonanae rani. Dimusi rani, kariir miyyim kima whinkinsiis haiginuugim iyyim kara maeyaua mai biyye miriyya saiir hir hugripkikikaiyyin mi iyyim kara rirmiyya mi owam mi Adi Komii siir yaiyyim simiir mi anaakninkii haiginuim iikam simiir kwoinin simiir kiyaiyyim mi sima wi Adi Komii siir siyuum kara tirim wi simiir nwoki apim. ⁸ Adi Komii siya ina ninokninkin, kara iikam whiekakim kimiiram nhami nhami naingwokwonanae rani, Kraiss siya naingwokwonanaeiya saiir hiriinan.

⁹ Kara Adi Komii siiram minam srii, iikam kima wi irni nwirniyyamar dinan aingwokwonanae mi kima wi Adi Komii siir dimin taeminim simiir nwoki sibgu inokninkinim mi kima wa nwoki inokninkinim piki hiniin dimin ikin miyyikin mi piki hiniin dimin ikin biyyeyin. ¹⁰ Mi ti hiriinan saiirsika, kima kariir dimin miyyik miyyikim simiir wakaeyokna api mi iyya Kraiss siya swoki ti mi kimiir kwoinin wi dimin biyyeki nwokai rani. ¹¹ Mi iriipi hiriinan hurworwokaeyim kimiir whinkinsiis haiginuwiim wadie sibgu owam mi kima dimin miyyik tiri mi ti hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi inig komiigak saiirsi nwowi. Iriig.

Paul siya ha naingwokin, siya siyuumwoni nwowim mi Jisis Kraiss siir nwoki kigna apim mi siya wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginuim

12 Ti kariir nomiiyauim, kara minam naingwowi kima dinokninkin, ti diminim kariirim nitim, sima kariir tirbumbuki windi, ti diminim iikamim Adi Komii siir yai win kibiya saairim naingwo tibmiiyim simar niki tirbugim. 13 Kariirin maeyaua mi biye miriia saair hūgrīpkīkīkaigi windi mi kamim yai niniiyim mi iikam nhirim kingin hir nwo ikim, sima ina ninokninkinim kariirin maeyaua mi biye miriia saair hir hūgrīpkīkīkaiyin, whisarii rani, kara Kraiis siir yayim simiir wakaeyokna apkim. 14 Mi iriipi hiriinan kara tisi tirar nwowin. Dimusi rani, iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim sima nididgak paniisi ywosi mi sima kiriekak asi nwokim Adi Komii siir yayia saair nanaakninkii haiginusiin. Dimusi rani, sima ina kigim kara tisi maeyaua mi biye miriia hūgrīpkīkīkaiya saair tirar nwokaiyin mi sima ina naingwo tibmiiyim Kraiis siya wi simiir whinkinsiis haiginuwi.

15 Iikam nhirim Kraiis siir yayia saair nanaakninkii haiginugim. Dimusi rani, sima kwoin biye biye kariiram naingwokim mi sima minam warar mi aingwokim simiir kiyaiyim kariir haiburgigim mi simiir yai imiir wakaeyoknam. Yim iki iikam nhirim Kraiis siir yayim simiir nanaakninkii haiginugim. Dimusi rani, sima wadiekim mi ina naingwowim ti dimin imiir tirim mi kariir whinkinsiisim 16 yipiki ti iikam miyikim ti dimin imiir tiriiyim. Dimusi rani, sima kariiram naingwokwowikim. Sima ina ninokninkinim kariirin Adi Komii siyar nimbinkikin siir yai imiir kigriraowim mi simiir nanaakninkii haiginuwim tapaiir. 17 Iikam nhirim yipiki Kraiis siir yai imiir nanaakninkii haiginuwiiyim yim sima kariiram bi naingwokwonanaeikin. Niingaki niingakanga. Sima hiniina naingwowi kariirin wi sima kiyopsibgi haiginuwi mi kara wi maigimaigra nwo rani. Dimusi rani, kara ini maeyaua mi biye miriia saair tir hūgrīpkīkīkaiyin mi sima iikamim simiir kwoin imiir kiyaii simiir wakaeyokna apim mi kariirin. Niingaka.

18 Tiriiginin yio dimin Komii rani! Mi ti iikam nhirim sima Kraiis siir yai imiirin siyu biyeni nanaakninkii haiginugi windi mi nhirim siyu miyikni mi anaakninkiigi windi, ti hiriiran siyuan kariirin maigimaigra sima nnowaiginuwi. Dimusi rani, sima Kraiis siir yai imiir nanaakninkii haiginugim yio tiriiginin yio dimin whoimoni rani. 19 Kara ini maigimaigra nwoyokiyokiyamin. Dimusi rani, kara ina ninokninkinin Adi Komii siir naeyu iirin, yipikin wi Jisis Kraiis siya nikropkii kariir whinkinsiis haiginuwam mi kariirin maeyaua mi biye miriia saair hir hūgrīpkīkīkaiyin rirmiia saair hiranki nwokiyim. Dimusi rani, kima Adi Komii siiram srugim kariir whinkinsiis haiginuwim. 20 Kara ta saairamin minam naingwowi, kara Adi Komii siir yai aiirin wi haigiprakai rani mi kariir pua wi nopai rani mi kariir kwoinin wi kirieyar nwowi mi Adi Komii siir yai imiir nanaakninkii haiginuwi biya kara nonkwowim simiir hiriinan mi ti tariinanar nadigniyim. Mi kara omwai waiya mi kara mi aowi mi ti iikamim wi ha boini Kraiis siya wadiekim. Dimusi rani, dimin taeminim kara tirim simiirsika. 21 Mi ti dimin taeminim kara tirim simiir bwamkibwamin yio Kraiis siyairgin. Mi kara naowi, mhoiia kara wi dimin kibi kibiya Adi Komii siiram wi simiir haii mi kara wi saika nwowi. 22 Mi kara nao karamae nwowi mi omwaiyar niki waiyaei mi ti dimin taeminim kara tirim yim iikam imiir whinkinsiis haiginuwi Kraiis siir wakaeyokna apim. Kara ninokninkin tani piki hiniin aka bi nnowa omwai waiya saeya iyie? Nao saeya. 23 Kara pi hid rani kara naowam naingwowi Kraiis saika nwowim. Wi ta wadie hiriinan saeya nwowi. 24 Mi ta hiriinan sairsi whinkinsiis haiginuwi kimiirin, ya ini wadiekwadie saeya nnowa kara ti nu iirar nwoki okripkaii, tariigina ya ini biigibi saeya ywowa. 25 Kara hiriayar naingwo tibmii kini kara wi nao rani mi kara wi omwai hiriinan

saiirsi waiyaei kimiir whinkinsiis haiginuwam Adi Komii siir yaiya saiir sibgu wakaeyokna apim mi kima wi maingimaingar nwowi. Dimusi rani, kara ini omwaiyar niki waiyan. ²⁶ Mhoiyya kara niti mi kimaka nini oni mi kima wi maingimaiga komiiyar nwowi kariiramn mi kima wi Kraiis siir inig iir hainankii.

²⁷ Mi dimin whirki kimiir nimbini mi kima wi ti dimin taemin imiirin wi haini naingwoki. Kima dimin taemin kibi kibi imiir tir iikam yipiki Adi Komii siir n naingwo tibmiiyim siyiu kibiyin sima tiriyin siir hiriinan tir. Mi ta hiriinan saiirsika mhoiyya kara wi kimiir namisi kigi, iyie? Wi kimiir kig rani mi kara dimin kibi kibiyim iikam ima boini iikam kimiir, simiirin wa wakaei, tiriiginim kirie kimiir naingwo tibmii aeya nwowim mi kwoin whirua kima mi owim mi iripa kima mi miriiyim. ²⁸ Tiriiginim yipiki kimiir sau omomin siirsi kipi nidiid dimusi rani, wim kima Jisis Kraiis siirgin. Kima Kirie hiriir dwokripkai. Dimusi rani, wim kima ti hinina tirikim mi ta hiriinan saiirsika ti dimin taemin hiriinanim yim wi simiir nusiimauwi. Adi Komii siya simiir nonkwobumbuninkini mi kimiirin wi siya nanmaiwarkainaei mi kima wi saika sibgu owi. ²⁹ Mi dimin komiigikomiiyin yio ti si, Adi Komii siya kimiirin minam kiwakikin kima Jisis Kraiis siiram naingwo tibmii kinim. Mi ti dimin hiriinanin sasa rani. Jisis Kraiis siirsika Adi Komii siya ti dimin biyie imiirin asi kiwakikin kimiiram nitamin. Dimusi rani, kima siir wakaeyokna apkim. ³⁰ Kima mi kara nim krma nomiiyugim mi ti iikamim krmiir tirbuwiiyim mi krmiir nkbumbuwiiyim mi ti hiriinan siyiu kaimwowin biyar nwoyokiyokiananiyin ini tariinanar yadigniyan mi wim kima ti iikamim yipiki kimiir ngbumbuwim simiirin ina ninokninkinim. Iriig.

2

Krma krmiir kwoinim simiirin kikintimdinu mi iki iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim simiiram daingwo

¹ Kimiir kwoinim kirieyar dwokripkai. Dimusi rani, wim kima Kraiis siir yai imiir wakaeyokna apikim. Kima maingimaiga hiriir dwokripkai. Dimusi rani, Kraiis siya kimiiram naingwokwonanaei. Kima mi Adi Komii siir naeyiu ieya kima ini kwoin whiruwar ywowiskiyim mi kimiir kwoinim nhirmiyam daingwo mi simiiram daingwokwonanae. ² Kima iripa dongwomamair ae mi kwoin whirua dwo mi kima iikam ima mi Adi Komii siya simiiram daingwokwonanaei mi kima kwoin whiruwar dwowiski. Mi ti dimin hiriinanin ini haniin kimiir kwoinaw kwirii idwokaii mi kima wi maingimaiga kariir nnowaiginuwi. ³ Kima kimamar kipi naingwona mi dimin taeminim ha kipi tir mi iikamim kimiirin wi hiriinan saiirsi boiniis wim kima ini nhirim simiir kou ywowim. Kimiir kwoinim yim kimar kintimtinuna mi kima hinina daingwo kimiir kouwin ini iikam nhirim sima ywowin. ⁴ Kima, kimamar kipi naingwona. Kima iikam nhirmiyam daingwo mi diminim sima naingwowi ikim. ⁵ Kima Kraiis siya naingwowa biya saiir hiriinan daingwo. Yio ti hiningin.

⁶ Mi yio siya ini Adi Komii siir hiriinanar swoki owin mi siya ha bi naingwokin siya Adi Komii siir hiriinanar swoki owi. ⁷ Mi yio siya ti dimin taeminim kirie komiigakim ninomor kouanin simiirin digiumii bidi haimriiyugigim mi yio siyarin ini inkamin whisarii mi priimiriyyin siir hiriinan yinkpitki. Mi siirin Maria saeya naokainakikin mi siya iikam krmiir hiriinanar nimbiamkin. ⁸ Siya inkamnan nimbiamkin mi siir kwoin hindara kabitkingigin mi siya Adi Komii siir yai imiirar napkin mi iya siya ha naonamin paeyin hiiniya nriioninkinin si mi siya kimpisu pranae pranae bi haigin iikam krmiir whinkinsiis

haiginiuwim. ⁹ Mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya siir inigin ha hainankiyin mi siya ti hiniina boinki siya inig komii kibikakin mi kamam inig komii komiikakin simiir kougikouwin ini siyar ywowin. ¹⁰ Mi yipikim Adi Komii siir om hir nwowim mi nu tir mi o ikim mi ikamim yipiki mi aokaowim mi nunau nwokai ikim mi yiu ikim simiir kouin ini siyar ywowin mi yipiki ta Adi Komii siya dapikuwa Jisis siir inig iir sair wakaei mi sima wi nidid prasae kin tani mi sima ogmwo wa waisii huwi mi wi komii hiniina kauwok boinamnaekii, ¹¹ siya inig komii kibikakin mi sima wi Jisis Krai Biiyan Inkam Komiiyin siir inig iir hainankii mi sima wi ha boinkii, siya inig komiigakin. Dimusi rani, dimin taeminim Krai siya tirim simiirsika. Mi ti dimin taeminim yim wi Adi siir inig iir hainan praprasa. Iriig.

Nim krīma ini sikwo paenan ywowim yipiki iikam imiir bigna iisiisimauu apiyim siyiuin niyaka mi krīma simiir in wi Adi Komii siir styiu iir niisiimauu

¹² Ti kariir nomiiyauim kara ina naingwokwonanaeyin, biya kara kimaka nwowa mi kima kariir yai imiir wakaeyim mi kima ina wakaeyokna apim simiiramim. Mi tariinanin kara kimaka nwo rani, kara ini aru nwowin. Kima kariir wakaeyokna ap biya kima tira sair hiriinan mi tariinanin ti aru kara nwowa ya dimin komiigikomii aeyairga kima kariir yai imiirin nhami nhami kipi wakaeyokna ap. Kima ti dimin taeminim simiir ti wakaeyokna ap yipiki biya Adi Komii siya tirim kimiir mi mhoiyya kimiirin wi siya nikuunami ninomor koua hiriirin. Kima didid mi kakak dwo wim wi siir pi tirisi nididgak kimiirsi nwowim. ¹³ Kima ti dimin imiir tir. Dimusi rani, Adi Komii siya inokininokim kimiir kwoininim simiir simiirar tiranaei dimin taeminim siya naingwowim kima wakaeyokna apim simiiram naingwowim mi simiiram wakaeyokna apim.

¹⁴ Mi dimin taeminim kima tiriyim kima kipi ninkinwaomwarkii boin mi simiirsi kipi nininansao simiirin hindara tir. ¹⁵ Mi kima ti dimin hiriinanin simiir tiri mi iki nhirim wi kimiir boinhuriyiu rani, dimin biyie kima tiram mi kima wi wadiyar sibgu okiyami. Mi kima wi sikwo paenan niyaei, sikwo paeya niyaka bigna apiya kigimok apam, iikamim yipiki biyie nwowim, simiir bopwoniyan. ¹⁶ Mi kima simiir diisiimauu Adi Komii siir yai kibi kibi imiirin mi simiir whinkinsiis haiginiu mi siyiu wadie sibgu apanin hiniin, piki hiniin dimin ikin wadiyeyin sima wakaeyokna apanin. Mi kima ti dimin imiir tiri, mhoiyya Krai siya swoki iti, kara wi karamar naingwona rani. Dimusi rani, kara ina ninokninikinin ti dimin taeminim kara tirim sima wi nae karamae nwo rani.

¹⁷ Kima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api ya ini nae Adi Komii siir ninkin imiyyaenan ywowa. Mhoiyya kariirin inkamki tiowi mi kara ha naonami mi kariir nheya ha naokiinainii mi ya tariigina ya naeyim kima ninkin imiyyaeyim simiir idwo swokini haiginkika. Mi tariigina kimiirin wi saeyar whinkinsiis haiginiuwu Adi Komii siir wakaeyokna apamin kima tira sair hiriinan mi kara wi maigimairga prasae nwo rani. ¹⁸ Mi ti dimin hiriinanin siya nimbiamyami mi kima wi maigimairga kanaka dinkin o ta maigimairga kara nwowa sair hiriinan. Iriig.

Pol siya Timoti siir boinkin

¹⁹ Kara ha naingwowi Biiyan Inkam Komii siya kariirin wa kiwakkii Timoti siir nikropkiyim mi iikam kimiirin siya nini kignakiyim mi sima wi tiriirar swoki iti mi ta hiriinan saiirsika mhoiyya kara wi haini ninokninikini kima wadie nwowi mi Adi Komii siir wakaeyokna api mi kara wi maigimairga kimakar nwowi. ²⁰ Kara Timoti siir hiriinan inkam nwir karamaeka mi siya ini kariir hiriinan ywowin mi ta hiriinan saiirsika siya iikam kimiir

whinkinsiis haiginiuwam asi naingwokin wadie kima sibgu owim. ²¹ Mi yim iki iikam nhirim yim simamar naingwonaekim yim sima digworaekwowim Jisis Kraiis siirim simiir kig rani. ²² Mi kima ina ninokninkinim Timoti siya ti siyu hiriinanin siir nwo rani, siya inkam wadiekin. Siya siyamar bi naingwonaekim siya iikam kimiiram naingwowikin mi kariirin siya whinkinsiis haiginiugin Adi Komii siir yayim simiir nanaakninkii haiginiuwam yinisimin siir ad iir whindiraerariyin siir hiriinan. ²³ Mhoiia kara ti dimin taeminim kam ima tiranim kariir simiirin wa ninokninkini, kara minam naingwokin Timoti siirin kimiiram nikropkiyim. ²⁴ Kara hiriyar naingwo tibmii kni Biyan Inkam Komii siya kariirin wa whinkinsiis haiginiuwi mi kara wi kimiminki rani, maeyauwa mi biyie miriia sima hugripkikikaiya saiir tir haiburgigsasauwim mi kara Timoti saika wa nti kimiir kignakiyim.

²⁵ Kara minam naingwowi Epafrodaitas siirin kimiiram waraur nikropkiyim. Siya kariir nomiiyaugin mi siya mi kara krira ini nwiruwar ywowiskiyo mi Adi Komii siir dimin taemin imiirin krirar tirikim dimin biyie saika ninkinyaeyaowim inkamin yaii naniiyin siya tiriya saiir hiriinan. Mi biiyarin, kima siirin bidiyar iki ikropkiyin mi siya ha natin mi kariirin dimin taemin siya ini whinkinsiis haiginiuni. ²⁶ Siya iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwam naingwokin dimusi rani, kima ha wakaekim siya maki niugin mi siya maka niuyim siya pi boriisopi kima siiram naingwoyimyokim ta ma siya nii aiirsiyin. ²⁷ Biya siya parii parii pi naowim mi siirin Adi Komii siya naingwobunakin mi siya whinkinsiis haiginiugin mi siya painiisi yaosi. Siya siiramar bi naingwobumbugin. Nungaka. Siya kariiram warar naingwobumbugin mi ta hiriinan saiirsika siya naonami kara wi komii nouuboboin tani. ²⁸ Mi ta hiriinan saiirsika kara siirin asi nikropkisasugin kimiir kignakiyim mi kima siirin wi hiriinan saiirsi kigwini mi kimiir kwoinim wi maingimairga nwowini. Mi kima maingimairga nrowi mi an kara wi maingimairgar mi owi. ²⁹ Mi siya waraur nambinii mi kima siir kigwini mi kima wi maingimairga dwoki Biyan Inkam Komii siiram in yipiki siiram kiwaki karam nwowin siya naowam. Mi kima ti hiriinan inkamin siiram daingwo inkam komiiyin siya. ³⁰ Dimusi rani, siya naosi bi naingwoyimyokin. Siya Kraiis siir dimin taeminim simiirsi naingwoyimyokin mi siya naoni piu asi nwokin mi kimiir igsopa ini siya yokwokairina mi siya kariirin pranae pranae bi whinkinsiis haiginiugin mi ta hiriinan saiirsika siya maki asi niugin. Iriig.

3

Yipiki Jisis Kraiis siir yay imiir wakaeyokna apiyin yio inkam wadiekin

¹ Ti kariir nomiiyaugim, tiki nwokripkaigiyim yayim kara kimiir boinkiyam tirim yim ti sim. Dimusi rani, wim kima Biyan Inkam Komii siirgim mi kima maingimairga dwo! Mi dimin taeminim yipiki biya kara winkyim yokwoni kimiiram mi tariinanin kara simiirar swoki winkikin. Kara ti yay kibi kibiyim kimiir boinmamausi bi piyaokin. Mi an kara ha naingwowi kima inokanokin ta yay aiir waka ya dimin kibigikibi aeyarga. ² Kima ti kamim dimin biyiekakim yipiki wranan nwowim simiirsi mintarao, kimiir kwoinim wi sim pi kiyaiisi mi wi ti hinin sima boini kimiir mioisim ti kitiyopnir hai mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiirin wi hiriinan saiirsi nanmai-warkainae. Mi kima ti hiriinanin wim wi kimiir piu aiirar swoki tirbunae. ³ Nim krma hinina naingwo tibmii kni tani krma kimiir miois imiir kitiyopnir haii mi ti hiriinan siyuan kimiirin wi siya whinkinsiis haiginiu rani, krma Adi Komii kimiir Wanin siir yinisimin nwowim. Nungaka. Mi iiya Adi Komii siir naeyuan kimiir kwoinaw tir nwokaiiyim mi kimiirin

siyar whinkinsiis haiginiuwu Adi Komii siir inig iir hainanam mi krimiirin siyar mi isiimauwu hininin nim krma Adi Komii siirgisiir yinisimkim. Mi dimin taeminim Jisis Kraiis siya tirim krimiir krma simiir nanokninkini mi krma wi maigimarga prasee nwo rani. Mi nim krma ina ninokninkinim ta saiirin, krma krimarin wi dig nwo rani, Adi Komii siir tirim mi siya krimiir nanmaiwar kainam ta sima boina krimiir mois imiir kitiyopnir haiya saiirsi. Nningaka. ⁴ Mi kara ti dimin taeminim biya kara wakaeyokna apin kara Juda simiir biyan siyuin siir dimin taemin imiir wakaeyokna apam naingwokiswo mi kara wi simiirar pi wakaeyokna apin mi kara ti hiriinan tirim pi boriisopi. Kam nhirim yim ha naingwowi sima Juda simiir siyiu iirar wakaeyokna apkripkaii mi sima wi wadieyar sibgu owi mi an kara ina ninokninkinim, biya an kara ti siyiu hiriinanim wadie simiirsi nwokin. Mi ti siya siyiu hiriinanin ini ti siyiuin sima tirin ini siir haiburin. ⁵ Mi an kara ti hinina boinkin. Dimusi rani, iya kariir apua kariir naokainakiya, iya kara iyyim iriirar kwoima nwowin mi sima kariir mois aiirin ina kitiyopnir haiyim hinina nisiimauwam an kara Adi Komii siirgin. Mi Jekopin yipikin sima dapiyin Isrel, siya kariir brougaekin. Mi an kara Bensameni piugana saiir inkamkin mi yo ini kaimwokikaimwower ywowin, an kara Judani isidin siirgisiir inkamkin. Biya kara Farisimi isidin siir inkam nwowin kara Moses siir inkam nwowin kara Moses siir siyiu komii siir yai whiekakim yipiki Adi Komii siya hauugiyim simiirar wakaeyokna apin. ⁶ Kara pi ti hinina boini, kara Adi Komii siirin dimin whoimoni bi tirkin mi iikamim Kraiis siir yai imiir wakaeyokna apin simiirin kara tioidwomaigim mi yipiki siir piuganan ikim. Mi iikamim yipiki kariiram kinankiuim siyiuin kara wakaeyokna apin Moses siir siyiu komii siir yai imiir sima wi hiriirar boini, kara wadiekin mi kara dimin biye bi tirkin.

⁷ Biya an kara ha naingwokin ti dimin taemin hininam yim dimin komiigim mi tariinanin an kara hinina naingwo tibmii kani ti dimin taeminim yim dimin komii rani. Dimusi rani, tariinanin kara Jisis Kraiis siiram naingwo tibmii kani mi kariirin wi siya whinkinsiis haiginiuwu wadie sibgu owim. ⁸ Dimusi rani, kara hinina naingwo tibmii kani tani ti dimin taemin hininim yipiki biya kara napim yim dimin komii rani mi an kara hinina naingwo tibmii kani ti dimin taemin hininim yim dimin komii rani. Dimusi rani, an kara ina ninokninkinim kara Jisis Kraiis siir wakaeyokna api mi dimin taeminim iikamim yipiki Adi Komii saika nwowim simiir whinkinsiis haiginiuwim biya yim siya bidi ikwokopougigim. Mi kara ti dimin taemin hininim simiirin digiumii bidi haimriyugigim mi kara simiirin ha naingwowi yim ini dimin biyekibiyie ywowim mi ta hiriinan saiirsika kara Jisis Kraiis siirgisiirara asi wakaeyokna api. ⁹ Mi tariinanin kara Moses siir siyiu komii siir yai imiir swoki wakaeyokna ap rani mi Adi Komii siya wi ta hiriinan saiirsi boin tani kariirin dimin whirki bi kimbugin mi ta siya boina kariirin hinin kara dimin whirki bi kimbugin ya dimusi rani, kara Kraiis siir yai imiirar naingwo tibmii kangin mi tariinanin kara ini siir piugan aiir nwowin. ¹⁰ Kara ti dimin hininim sim naingwokin. Kara Jisis Kraiis siir sibgu inokninkinam tirkin mi kirie komiia siya haiya iya siya ie hir haiburgigin mi ha swoki insin idwowin. Kara saika iripa bidi yamasu kikinim mi kara ti dimin biye biyeyim mi kimpipisuwa siya haiyim hiriinan haiyamar mi aingwowi. ¹¹ Kara ti dimin taemin imiirin minam tiri, iya kara naowi kariirin wi siya nanmaiwar kainaei mi kara wi omwaiyar swoki waiyaei mi wi saikar nwowi. Iriig.

Pol siya minam naingwokin Jisis siir hiriinan inkam kibi nwowim

¹² Kara pi hinina boin tani kara siiram bidi wakaeyokna apin, kara tira saiir hiriinan mi an kara inkam kibi bidi ywokiyin. Nningaka. Kara ina

niki m̄rii n̄nkiyaei k̄ripkaiȳn ti dim̄n taem̄n im̄iir wakaeyokna apam mi ta h̄riinan sairsika kara w̄i Krai siir h̄riinan asi nwowi dimusi rani, siya kariir b̄di yimbini siir inkam nwowim. ¹³ Ti kariir nomiyauim, kara h̄niina naingwo rani, kara inkam kibikikibikin. N̄ngaka. Mi kariir dim̄n taem̄nim biya kara nonkwoim simiir̄n digiumi b̄di haimriyugim mi kara ti dim̄nim m̄hoiia digi digi nwowaiginiuwanim simiirgi simiiramar naingwo iski. ¹⁴ Kara ini ti kam̄m yipiki n̄nkikin iwitiyim dim̄n haiyam ini simiir h̄riinan ywowin. Mi ta h̄riinan kara nwowa, kara ti nu iir̄ asi nwowi. Kara Adi Komii krimiir Wan̄n siir wakaeyokna apikin mi ta h̄riinan sairsika m̄hoiia siya dim̄n taem̄nim yipiki siya niki imbinim kariir w̄i h̄riinan sairsi haii. Dimusi rani, miya Jisi Krai siya tira sairsika mi Adi Komii siya kariir̄n w̄i h̄riinan sairsi n̄mbini omin n̄nomor kou h̄ir nwowin siir nwoyokiyok̄kaeyamim iinok̄inokin.

¹⁵ Mi kr̄ma whiekakarim yipiki ha niki aingwo t̄bm̄i k̄ripkaiȳm Adi Komii siiram nim ti kwoin h̄niinin kara boinkiyim siirarar dwo iski. Mi k̄miir kwoinim yapa yapa nwoprigini mi Adi Komii siya ir̄ipi h̄riinan ti dim̄nim kara boinkiyim k̄miir w̄i simiirar mi iisiimauuwi mi k̄ma w̄i han̄ngin sibgu inok̄n̄kini. ¹⁶ Kr̄ma ti dim̄n k̄nḡik̄inim Adi Komii siya n̄siimauuim simiirgisimiirarar wakaeyokna ap iski mi ir̄ipi h̄riinan kr̄ma ti siyiun ti tariinan kr̄ma n̄nok̄n̄kinin siirarar dwowiski.

¹⁷ Ti kariir nomiyauim, kr̄ma iikamim yipiki Biyan Inkam Komii siiram naingwo t̄bm̄i k̄niyim, kr̄ma siyiun k̄ma nwowanin siir n̄siimauugin. Mi ti h̄riinan siyiun siir kigi mi w̄i h̄riiyar dwok̄ipkai mi ir̄ipi h̄riinan ti iikamim yipiki kariir siyiun iir̄ napiyim mi h̄riinan tiriyim simiir̄n sibgu timi kigr̄rao. ¹⁸ Dimusi rani, kara ta yaiya āir̄in ii kasa kasa bi boin̄m̄mauugin kara h̄rankar boin̄m̄mauubumbunan̄iyin mi ini tariinanar yad̄igniyin mi tariinanin ir̄ipi h̄riinan kara ini oubgakar swoki boin̄ouugiyin. Mi tariinanin iikam whiekakim yipiki Adi Komii siir inig hainaniyim k̄maka, siyiun sima nwowiyim k̄maka yio ini Jisi Krai siir sauan omomim sima nwowiyin ini h̄riinan ywowin. Mi siyiun sima nwowiyin sima yaibu Jisi Krai siya naowa paeyin h̄niinia n̄rīon̄n̄kinin si sair̄ n̄iewaiyugim. ¹⁹ Adi Komii siiram naingwokwonanaeni han̄n aka, sima iinok̄inokin dim̄n taem̄nim simiir̄ kwoink̄i naingwowyim simiiram naingwokwonanaeyim. Mi ti dim̄n taem̄n h̄riinanim iikam n̄h̄r im̄iir tiri n̄didgak sima nwowam mi ti iikamim sima iinok̄inokin ti dim̄n h̄riinanim simiir̄ simiira h̄anopyaeyao boink̄ripkai. Mi simiir kwoinim ini ti nuin siir digworaekwo imiiram yamkiyim. Mi ti Adi Komii siir dim̄n taem̄n im̄iir̄n yio ini n̄ngaka ywowin. Mi ti h̄riinan sairsika, tir̄igin h̄riinan tiri mi sima omin n̄nomor kou h̄ir nwowin siir namim w̄i digi nwo rani, Adi Adi saika nwowam. Mi sima iinok̄inokin w̄i miyiknan nwo rani mi sima w̄i Adi Komii saika nwo rani, w̄i yapa yapa nwowi. ²⁰ Mi. Dimusi rani, nim kr̄ma omin n̄nomor kou h̄ranin siir h̄rankim mi kr̄ma Jisi Krai siiram nwokwokini k̄miir̄ Biyan Inkam Komiiȳn, k̄miir̄ nanmaiwarkainan inkamim mi siya omin n̄nomor kou h̄ranin siir h̄ranki k̄miirsi n̄tk̄n. ²¹ Mi ta siya n̄uunaiini nua tir̄ir̄ mi ta k̄miir̄ p̄ua nu tirana ya w̄i siya k̄sina owaiginiuwi n̄nomor kougikou h̄ran p̄u āir̄ siir piuḡip̄ua sair̄ h̄riinan nwowam. Siya ti h̄riinanin w̄i siir k̄rie komiia sair̄ k̄rieni tiri. Mi ta k̄rieya siya sair̄ k̄rieni t̄r̄kin siya ti dim̄n taem̄n im̄iir̄n mi sima w̄i siir̄ in̄n ara nonkwo digi. Iriig.

4

Ikam k̄ma maiḡimaiḡa mi kwoin wh̄rua dwo mi dim̄n taem̄n kibi kibi imiiram daingwo

¹ Mi ta hiriinan saiirsika, ti kariir nomiiyauim, kima yipiki kara naingwokwonanaeyim, kariir kwoin komiiyin nitam naingwowi kimiir kignakiyam mi kara ini maingimairga kimiiramar mi owin mi ini kimiir inig iilar mi hainankiyin mi wim kima ini kariir miya saiir paenidnan ywowim. Mi kimiir naingwo tibmiya kirie hiriyyar dwokripkai siiram in dimusi rani, dimin taeminim kara boinmimauuwim kimiir simiirsika.

² Yuodia Sintiki kowiirin, kara pi igao yai boinkii! Kowa iripa dongwomamair ae mi Biyan Inkam Komii Krais siiram wakaeyokna apim kwoin whiruwar dwoki. ³ Kara kariir nomiiyau kibiyu kowiir boinkii yipiki biya kanaka miriyo ti dimin kaimwowim simiir, kowa ti wig iso sowiir whinkinsiis haiginiu sowa kwoin whirua nwowim. Dimusi rani, kariirin sowa isairar whinkinsiis haiginiugo Adi Komii siir yai win kibiyu saiir nanaaknkinkii haiginiuwim, Klemen saika. Mi kimiir iikam nhirim kariirin sima warar whinkinsiis haiginiugim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiir inigim Yokwo Komii saiir hr winim simiir asi ninoknkinkini. Mi tiriiginim yipiki kwoin win haiyim wim kima ini siir yinisisim ywowim.

⁴ Kima maingimairga dwo Biyan Inkam Komii Krais siiram. Kara kimiirin pa swoki boinkii, kima maingimairga dwo.

⁵ Wi kimimin tani Biyan Inkam Komii Jisis Krais siyan wi sipi swoki iunainii nua tiriir. Mi ta hiriinan saiirsika, wi hiriinan asi tiri mi wi iikam whiekakim simaka nongwomamair aei. ⁶ Mi kima whiekakim dimin taemin whiekakam kipi naingwokwonanaei mi Adi Komii krimiir Wanin siiram srii ti dimin taeminim kima boiniyim kima haiyam. Mi iya kima Adi Komii saika boini mi kima siiram srii mi ti diminim saeya tirim simiirsi boin wadieki siirin. ⁷ Mi ta hiriinan saiirsika ta Adi Komii siir nongwomamair aeya yipiki wi ninoknkinkin karamae krma nwowi mi kimiirin wi saiir karieni whinkinsiis haiginiuwi mi wi siya kigiraowi kimiirin mi kima wi maingimairga nwowi mi wi dimin kibi kibiyim simiiraramar naingwowi. Dimusi rani, nim krma Krais saika bidi yamasukikininim.

⁸ Mi ti nwokripkaigiyan yayim kara kimiir boinmimauuwanim yim ti sim, kima ti dimin taeminim nksisae karam nwowiyim simiiramin nhami nhami kipi naingwo mi yi tiriiginin yo kaimwowaingin. Mi dimin taeminim yipiki Adi Komii siya naingwowyim yim wadiekim mi dimin whirki bi mi kimbugim, kaimwo kinaigim mi yipiki iikam nhirmi whinkinsiis haiginiuwiyim. Mi kima dimin taeminim Adi Komii siya mi iikam ikim maingimairga simiir nnowaiginiuwiyim simiiram daingwo mi dimin taeminim yipiki wadie nwowiyim mi ta hiriinan saiirsika iikamim simiir kwoinim simiir asi wakaeyokna api. Mi piki hanin dimin ikim wadie nwowim ti diminim simiir hiriinan mi kima wi ti simiiraramar daingwo iski. ⁹ Mi dimin taeminim yipiki kara boinmimauuwim kimiir mi kima mi kiga kariir simiir wakaeyokna ap mi kima simiir wakaeyokna api mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiirin wi maingimairga asi nnowaiginiuwi mi siya wi ini hanin kimiir kwoin imiir kwirii idwokaii. Iriig.

Pol siya iikamim Filipai hiranim maingimairga simiir nwokin. Dimusi rani, sima dimin taemin siir hauugim siir whinkinsiis haiginiuwam

¹⁰ Kara maingimairga prasae bi nwokin Biyan Inkam Komii Krais siiram. Dimusi rani, biya kima kariir whinkinsiis haiginiuwam naingwokim. Biya kimar boininkiniunanayin kariir mi ini tariinanar yadigniyin mi kima nhami nhami bi boinkim haninin kima kariir whinkinsiis haiginiuwim wi dig nwo rani. Mi tariinanin kima kariirin ina swoki whinkinsiis haiginiuwim.

¹¹ Kara ti dimin taeminim kimiir bi boinmaugim. Dimusi rani, kara digworaekwowam whaowaekin. Kara ina ninoknkinkinin mi kara simiirsiyin naingwoyimok rani kara wi maingimairgar nwowi simiiram. ¹² Kara ina

ninokninkinin siyiuin inkam paeprikabnan mi owiyin siirin mi inkamin digworaekwoki naokingugunankai ikin. Kara iiyim mi omim kara nwoyiyim simiirin ina sibgu inokninkinim mi kara mhuigi mi aowi mi kariir mhuia saeya mi kinuwi, yio kara pa ninokninkinkii kariir kwoinin maingimairga siya nwoyiyim. ¹³ Mi ti digworaekwowim kara simiir tiri wi digar nwoyi yipiki kara boinmimauuwim kirieya Krai siya hauuwa kariir mi kariir kwoinaw kinirkai haiginuwa sair kirieni.

¹⁴ Kima kariirin bimbuiwi bi tirkin mi iiyim dimin biyeyim kariiram nimbiniyim mi wim kima kariir bidiyar mi whinkinsiis haiginuwim. ¹⁵ Biya iya kara nu haimi Masedonia hir haiburgigin Adi Komii siir yai win kibiya sair boinmimauuwam mi Filipai kimiir iikamim kariirin dimin taeminim kima kimar hauugikin, siyiuin iikamim sim hauuwiyin simiir nomiyau imiir siir hiriinan. Iikamim iki om nhirim simim yim kariirin dimin sim whir bi swoki hauumiminkim ini kima kimar ywowiskiyim.

¹⁶ Biya iya kara om Tesalonaika hir nwoyin mi kima kariir bidiyar mi whinkinsiis haiginuwim mi dimin taemin kariiram bidiyar mi hauugiyim mi ini kima kaimwovar swoki hauugiyim digworaekwowim kariir whinkinsiis haiginuwamin. ¹⁷ Kara yai kamaeka kima dimin taemin kariiram kima mi hauugiyim kara ha naingowi Adi Komii siya kimiirin dimin miyik miyik imiirar hauugin. Dimusi rani, ti digworaekwowim kima tirim kariir simiirsika. ¹⁸ Kara digworaekwo kasa bi haiwinkin ini ti digworaekwowim kara naingwowim kara haiwinam Epafrodaitas siir inankin yipiki ti digworaekwowim kima nonkwo hauugiyin kariir nini hauugiyim ini simiir haiburin. Mi tariinanin kara dimin whiram whaowaeki rani. Mi ti digworaekwowim kima haingiriyu haiginim kariiram yim maingimairga kariirara bi nwowaiginugim yim Adi Komii siir warar nwowaiginugim maingimairga. Mi ti digworaekwowim yim ini ti dimin kibi kibiyim piui miyik whakiyim Adi Komii siir nankin imiiaeyim ini simiir hiriinan ywowim. ¹⁹ Dimusi rani, kima digworaekwo kariir hauugikim mi kariir Adi Komiiyin yio iripi hiriinan yio wi digworaekwo kimiir mi hauuwi, ti digworaekwowim kima hainguwim kaimwoka. Dimusi rani, kima ini Jisis Krai saikar yamasukikinim mi kima ti digworaekwowim Adi Komii krimiir Wanin siya kimiirin wi pranaepranae nokboinmamair haiginu rani mi kima wi simiiram whaowae rani siya kimiirin wi kasa kasa hauu rani. ²⁰ Ha wit, krma krimiir Adi Komiiyin siir inig iirrar hainani. Dimusi rani, siya wadiekwadiekin. Mi yaimwokiyaimwowan inkamkin. friig.

Nikopkaigian yaimrsisim kwisuwao Pol siya boiniyim sima

²¹ Kara mi kariir nomiyauim tiran ima, krma kimiirin yapa yapa nokboinmamaigi krimiir nomiyauwim warauranim kimiirin yipiki Jisis Krai siir wakaeyokna apiyim, krma kimiir nokboinmamaigi. ²² Iikam whiekakim tiranim yipiki Krai Jisis siir wakaeyokna apiyim sima kimiir nokboinmamaigikim. Nhirim yipiki Krai siir wakaeyokna apiyim yipiki inkam komii Sisa siir miriyim, sima kimiir nokboinmamaigikim.

²³ Kara Biyan Inkam Komii siiramim minam srigin siya siir naingwobumbu aar hauuwim mi saeya wi kimiir kwoinaw waraurar nwoki okripkaigiyamim. friig.

KOLOSI

Mi siya Pol siya mi biye om komii Rom hir miriyyin mi siya ta yokwowa ha winkikin iikamim naingwo tibmiiyim om komii Kolosi hiranim simiiramim. Mi siya ta yokwowa inkam nwisso Tikikas mi Onisimas sowiir hauugi mi yo sowa kimidiniya iikamim naingwo tibmiiyim om Kolosi hiranim simiir ini hauuu. Pol siya hinina wakaewin kam nhirim niksisaeyim ini simaka hir nwowim mi iikamim naingwo tibmiiyim simiirin sima boinkim hinin Krai siya Adi Komii rani mi Jisis siir inig iir kipi hainan. Mi haniingi niuwi wi iki paekwosimim mi dimin kirie kirie nhirim ninomor kouanim wi sim inigim sim ti hainanam. Mi simiir ogmwoim wi simiiram nwoki huim mi wi simiir siyu imiir nwoki apim. Mi inkamim Epafra nikiuwiyin ha namim mi Pol siirin siya ini boinu hikim iikamim naingwo tibmiiyim om Kolosi hiranim simiir nambiyamim. Mi ta hiriinan sairsika Pol siya ta yokwowa sair asi winkikin, siya minam winkikin ti niksisa yayim simiir nikwowa isiigiyim mi simiirin Krai siirgisiirarar boinim hinin iikamim naingwo tibmiiyim om Kolosiya hiriirin siya nikropkikin. Iriig.

Yokwowa Pol siya winkiya Kolosi hiran iikam imiiram saeya

¹ Kara Polkin, kara Jisis Krai siir aposel inkamkin. Adi Komii krimiir Wanin siya biyar naingwokin kariiram kiwakiyamim aposel inkam nwowam mi siya kariirin sairar nimbingin siir mi aiir miriyyamim. Kara mi kariir nomiiyau ieya Timoti ² ta yokwowa krira win hauugika iikamim Adi Komii siiram om Kolosi warauranim kimiiram. Nomiiyau miyikim yipiki Jisis Krai saika namasukikinim, krira kririir Adi Komiiyin siiram sriigi kimiirin wi siya nwoki hauuwim naingwobumbu mi wi iripa nwoki ongwomamair aeyim. Iriig.

Pol siya Adi Komii siir boin wadiekikin. Dimusi rani, iikamim om Kolosi hiranim sima Krai siir yai imiir wakaeyokna apkim

³ Mi krima inokininokin Adi Komii siiram kwisboinanae mi krima Adi Komii siirin boin wadieki, ti Adi Komiiyin yipiki krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai siir Adin. Dimusi rani, win kima siir wakaeyokna apkim. Mi ti Adi Komiiyin yo krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai siir Adgin. ⁴ Krima Adi Komii siir boin wadieki. Dimusi rani, krira hinina wakaeko iikamim sima hinina boinkim, kima Krai Jisis siir yai imiiramim ina sibgu aingwo tibmii kinim mi kima iikam nhirim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim simiiramim ina naingwokwonanaeyim mi kima simiirin ina mi whinkinsiis haiginiuwim. ⁵ Dimusi rani, win kima ti dimin kibi kibi imiir nwokwokini yipiki Adi Komii siya diriraerarkwokinim siir om hiranim kimiiram, kimiir hauuwam. Biya iya Adi Komii siir Yai Win Kibiya kimiiram waraur nita, kima sair yaimwoki yaimwowim bidiyar sibgu inomoknankinim. ⁶ Mi bidi bidiniyarim iya kima ti dimin kibi iir wakaeya biigibi Adi Komii siya tirin iikam krimiir mi kima hiriyyar yaingwo tiki yayin yim yai kaimwo imairgim mi ta Adi Komii siir Yai Win Kibiya kimiir bopwo waraurin wi nae sapi budi mi hinda tinda ti nu iirarin wi hiriyyar ninyokii irkaki mi iikamim Adi Komii siir yai aiir wakaekii, mi yayi wi simiir whinkinsiis haiginiuwu. ⁷ Epafra siin krimiir inkam kibiyyin, ti dimin taemin hinin kimiirin siya boinimauugim siya Adi Komii siiramim krimaka bi miriigin mi siya krimiirin ini hiriyyar whinkinsiis haiginiukripkaiyin Krai siir yai imiir nanaaknankii haiginiuwam. ⁸ Mi siya ha nitin kririiram mi siya krimiir ini boini, Adi Komii siir naeyuin simiirin siya whinkinsiis

haiginiuwu iikam nhirim simiiram naingwokwonanaeyim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apim. Iriig.

⁹ Mi iya krira ti dimin taeminim simiir wakaeyim mi krima inokiniokin Adi Komii siiramar srinanaei iikam kimiiramim. Krira Adi Komii siiramin minam sriii siya wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim mi ta hiriinan sairsika kima wi haniingim sibgu inokninkini dimin taeminim siya naingwowim kima wakaeyokna apam. Adi Komii siir naeyiuin wi siyar huirworwokai haiginiuwu kimiir kwoin imiirin mi kima siir dimin taemin imiirin wi haniingim sibgu inomokninkini. ¹⁰ Mi ti digworaekwowim simiir ninomokninkin digi mi kima ti dimin taemin imiirin wi haniingi tiri. Mi kima ti miyiyim yipiki Adi Komii siya boinim kima tiram simiirin wa sibgu wakaeyokna api mi ta hiriinan sairsika siya wi big nasirwaiya asi nwowi kimiiramim. Mi ta hiriinan sairsika kima iki mi kibi kibiyim wi asi mirii. Mi kima Adi Komii siirin wi haniingi sibgu inokninkini. ¹¹ Adi Komii siya kirie komiigakin mi siya digworaekwo whiekakim simiir tirim wi digar nwowi mi krira Adi Komii siiramin dimin minam kwis boini mi ha mi sriii, siir kirieya siya wi kimiir hauuwi mi iikam kimiirin wi saeya whinkinsiisi mi maigimairga mi owamin kimiirin ti dimin biyie biyeyim sima tirka wandi. ¹² Kimiir kwoinim kwoin miyiyiki miyiyikin sasar dwo mi krimiir Adi Komiiyin siir boin wadieki. Siya siyairgin wadie kimiir nwowaiginiuwiyin mi ta hiriinan sairsika kima dimin taeminim siya nimbiniim kimiiram kima haiyam wi simiir asi haii. Siya wi iikam kimiir hauugii mi krimiirin wi warar mi inkin hauugii ti digworaekwowim siir omanim yipiki wadie paeni haniin niuyam mi dimin biyieki nwokai karamae nwowim. ¹³ Mi iya krima Setan siir aowa nwowa, krimiirin Adi Komii siya nanmaiwarkainakim mi ta hiriinan sairsika krima wi siir yinisimin yipikin siya naingwokwonanaeyim wi siir aowa asi nwowi. ¹⁴ Adi Komii siir yinisimin krimiir dimin biyeyim simiirsi naokin mi krimiirin siya nanmaiwarkainakin Setan siir aowa nwoi. Mi ti hiriinan tirin mi siya krimiir dimin biyie imiirin asi haiyoprimdiyumiigikim. Iriig.

Krais siya Biyan Inkam Komiigin mi siya dimin taeminim krimiir whinkinsiis haiginiuwam asi tiri

¹⁵ Mi krima Krais siir kigi, mi krima wa nwoki inokninkiniim Adi Komii siya paningim. Dimusi rani, Krais siya Adi Komii siir hiriinanairgin yipiki iikam krima kig karamae nwowiyin. Siya ini sakisair ywowin mi dimin taeminim Adi Komii siya nonkwokwowim ini siyar kigirkakin. ¹⁶ Dimin taemin whiekakim yim ini Krais siyar kigirkakim dimusi rani, dimin taeminim ninomor kouanim mi nuan ikim yim siya siyar nonkwokwoswokim. Digworaekwo whiekakim siya nonkwokwowim nhirim yim tisi krimar kigim mi nhirim krima simiir kig rani. Yim ti paekwosim mi naeyiu minim mi digworaekwo nhir ikim yim sima. Adi Komii siyar tirikin Krais siirin ti digworaekwo whiekakim simiir tiramin mi ta hiriinan sairsika ti digworaekwo whiekakim yipiki nu iir nwowim mi kou nwo ikim yim Krais siir inig iir asi hainanprapraskikim. ¹⁷ Biya dimin taemin ima nwowa mi yio siya ha mi okin mi siya dimin taemin whiekakim simiir asi kigirkakin simiir maeyau imiirar sibgu okripkaiyim. ¹⁸ Siya ini iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim ini krimiir mwonan ywowin mi nim krima ini siir piunan ywowim. Siya siyairgin dimin taeminim Adi Komii siya tiriyim iikam krimiir yipiki siir yai imiir wakaeyokna apiyim simiir bwamkibwamin. Krais siirin Adi Komii siyar hidninsiin idwokin yipiki biya niki aonamin mi siyairgin biigibii ninsiin idwovin ie hirankin mi ta hiriinan sairsika siya iki dimin taeminim simiir kigriraowan inkam asi nwokin mi nu ninomor sowiir digworaekwowim simiir kigriraowamin inkam nwariki bi nwokin siir

kouwin. Niingaki niinga kunga. ¹⁹ Tiki yayim yim yaimwowaigim. Dimusi rani, Adi Komii siya ha naingwokin siir yinisimin siya siirgisir i iirar kwirri iski. ²⁰ Dimin taeminim yipiki Adi Komii siir sau omomnan nwowim, yim siya bidi yimbingiyim ti dimin taeminim mi iikam ikim, yipiki ti nu iir nwowim mi yipiki ninomor kou mi o ikim. Mi ta hiriinan saiirsika Kraiis siir nhiya yipiki paeyin hiiiniya nironinkinin si naokiinainiya saeyar nikworipukimaigim ti dimin biye imiirin mi ta hiriinan saiirsika simiirin kwoin whirua asi nwoaiginiugin.

²¹ Mi biya iikam kima Adi Komii siiram bi naingwokim mi kima siir bi wakaeyokna apkin. Wim kima dimin biye tirkim. ²² Mi Kraiis siya paeyin hiiiniya nironinkinin si naokin. Mi ti hiriinan siyiun Adi Komii siya kimiir asi tirkikin kwoin whirua saika nwowam. Kraiis siya tiriiginin iikam kimiirin siya siir pu aeya naonama sair kieni tirkim mi ta hiriinan saiirsika siya kimiirin asi tirkikin dimin whirki kimbu karamae Adi Komii siir whwonkamidan. Mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiir kwoin imiirin wi ha nwoki aingwowi kimiir kwoinim wadiekim dimin biye whirki bi kinyiskaigikim. Mi kimiirin wi dimin biye whir inkam nwirki swoki boin hiiriyu rani. Niingaka. ²³ Mi kima Jisis Kraiis siiramin hiriyar naingwo tibmii kinanaei mi kimiir kwoinim whwowisa nwo karam nwowi mi kimiir naingwo tibmiiya kirie hiriyar nwokripkaii dimin whirki kinyiskai karamaeya nwowi mi kisina karamae nwowi, Adi Komii siir yinisimin kimiirin wi siya nkiu nami Adi Komii siir whwonkam ida hiriir. Mi kima Adi Komii siir Yai Win Kibiya sair wakaei mi kima wa nwokwokini ti dimin kibi kibi imiiramin yipiki Adi Komii siya nimbiniim kimiiram. Mi ta Yai Win Kibiya Adi Komii siir iikamim simiira ya ti nuin siirin hinda tinda bidi boinmimauu diga. Kara Polkin, an kara iriipi hiriinan ta Yai Win Kibiya sairin iikam imiir bidiyar mi boinmimauuwa. Iriig.

Pol siya iikamim om Kolosi hiranim simiir whinkinsiis haiginiugin

²⁴ Kara hik kimiirsiyar mi haigi windi mi kariirin ha mi igbumbugi windi mi kara pi maigimaiga mi owi. Biya Jisis Kraiis siya kariirin hiniina boinkin, kariir iikamim, yipiki kariir piunan nwowim, simiir hika ya wi kimiiram nti kimiir pu imiir kimpipisu haiginiuwam. Mi iyim kara ta hiriinan hik aar haiyin, ta hika biya Jisis Kraiis siya haiya sair idwo swoki inkni haigingikin digidig simiir nwokiyam. Mi ta hiriinan saiirsika kara maigimaiga asi nwowi ti hik hiriinanim simiirsi haiyim kimpipisu.

²⁵ Biya kariirin Adi Komii siya nimbingikin siir yai kibiya sair nanaaknkii haiginiuwim mi ta hiriinan saiirsika, kara iikamim Adi Komii siir piugana sairin simiir asi whinkinsiis haiginiugin inkamim nwirni mriiyin mi iikam nhiirmi whinkinsiis haiginiuwiyin siir hiriinan. ²⁶ Biya ta yayia sair yaimwokiyaaimwowa ya iikamim simiirsi haigiprakaigim. Mi tariinanin Adi Komii siya ta siir yayia sair yaimwokiyaaimwowa ya siir iikam imiir bidi yiisimauuwim. ²⁷ Siya krimiir nsiisimauuwam naingwokin yipiki siir iikamim mi krima ta yai kibikikibi imiirinim wa nwoki sibgu inokninkinin mi wi iikamim Isrel simiir piugana sair karamaeyim wi simiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim. Mi ti yayim yipiki niki haigiprakaiyim yim ti sima Kraiis siya ini ini hanin kimiir kwoin imiir kwirri idwokaiyin iikamim yipiki Juda iikam tani mi ta hiriinan saiirsika, kima maigimaiga asi nwokim mi wim kima iya Adi Komii siya hauuwana siir dimin miyik miyik imiir, simiiram nwokwokini mi siya wi kimiir hainanprapraskii. ²⁸ Mi ta hiriinan saiirsika, iikam krima iki omom omomim simiir asi nami simiirin Kraiis siir yai aar boinmimauuwam. Krima simiirin hiniina boin, sima dimin biyeyim simiir kwoinaw nwokaiyim simiirin digimii haimriyugig. Mi krima simiirin Kraiis siir yai kibi kibi imiir diisimauu. Mi krima ti dimin hiriinanim simiir

tiri mi krîma wî iikamîm simiir tiri sima wakaeyokna apam Kraîs siir yai imiir sima tira saîir hîriinan. ²⁹ Kara ti dimîn taeminîm simiirîn sibgu sibgu asi tiri mi ta hîriinan saîirsika sima Kraîs siir yai kibi kibi imiir asi sibgu wakaeyokna api. Kariir kwoinîn Kraîs siya kiwîir haigîn mi kara ti dimîn taeminîm imiir asi tîrkin. Iriig.

2

Kolosi kimiir iikamîm sima yai bibiyeyim priiyiksasaeyim simiirîn digumii haimriyugig

¹ Kara ha naingwowi wim kîma ti dimîn taeminîm imiirîn ina ninoknînkînim. Kara kimiiram naingwokin mi kara dimîn taeminîm kasa bi tîrkin kimiir whinkînsîis haigîniuwam iikamîm om Kolosi hîranîm mi iikamîm om Leodîsianîm mi iikam nîhîrim yîpîki biyanîm mi tariinanan ikîm yîm kariir whwonkam iir bi kîgîm. ² Kara ti dimîn taeminîm simiirîn ta hîriinan saîirsî tîrkin kimiir kwoinîm wî wadie nwoki sibgu owîm mi kîma îrni nwîrniyam naingwokwonanaei mi kimiir kwoinîm dimîn taeminîm imiiramîn sibgu naingwowi mi ta hîriinan saîirsî kîma Adî Komîi siir asi wakaeyokna apkîm kîma tira saîir hîriinan. Kara ha naingwowi kîma Kraîs siir digworaekwowîm yîpîki Adî Komîi siya haigîprakaiyîm biya simiir ninoknînkînim. Mi ti dimîn taeminîm Kraîs siirgîsîrîm yîm ti dimîn taeminîm biya Adî Komîi siya haigîprakaiyîm yîm sima mi tariinan yîm bîdi yanaaknînkîgiyîm. ³ Jîsîs Kraîs sasairgîn yaimwokiyaimwo boîni bwamkîbwamîn dimîn taeminîm whiekakîm simiir bwamkîbwam imiir.

⁴ Kara kimiirîn ti dimîn taeminîm Kraîs siirîm simiir boînmîmauwî mi ta hîriinan saîirsîka iikamîm wî kimiir kwoin imiir kiyai rani, iki simiir yai bibiyeyim priiyiksasaeyim simiir. ⁵ Kara kîmaka mi o karamaeka wîndî, kara kimiiramîn ina mi aingwowîn. Kara ha naingwowi kîma ini wadiyar nwowîm mi ta saîirsîka kîma Jîsîs Kraîs siiramîn nhamî nhamî panînsî yaingwo tîbmîisi. Mi ta hîriinan saîirsîka, kara kimiiramîn maîrgîmaîrga asi nwowî. Iriig.

Krîma mi Kraîs siya krîma ini kwoin whîrûa nwowîm mi krîma iki nîksîsae yai bibiyeyim simiir kipi wakaeyokna ap.

⁶ Biya Kraîs siiram kîma naingwo tîbmîiya saîir hîriinan mi tariinanîn kîma kwoin whîrûa saika dwo. ⁷ Mi kîma saika wî nwîruwar nwowîskîi, paemîiyîm pae iir nonkworînuwîyîn nu aowa op nae mîn kiyaiyam mi iiyîn paeyînim omaka aiir nonkwowîni ikîm ini simiir hîriinan ywowîm mi ti hîriinan sima tîrim saika sima nînkîmasuîm, yîpîkin paemîi iiyîn paeyînan nwowîn kîma Kraîs siir yai kibîya yîpîki biya krîma nîki boînmîmauwa saîir saîira wakaeyokna apnanae mi maîrgîmaîrga Adî Komîi siiram dwo. Dimusi rani, dimîn taeminîm siya tîrkîyîm kimiir simiirsîka.

⁸ Kîma, kîmasîyar mîntaraona. Kîma iikam nîhîriyam kipi kiwaki sima nîtam mi kimiirîn iki yai bibiyeyim kwoinîkî prîinaingwo boîniyîm, kimiir boînmîmauwam kimiir kwoin imiir kiyaiyam mi simiirîn kimiir nîksîsae yîm. Mi ti iikam hîriinanîm yîm yîdiwî wanwîyaemi yayîm mi dimîn biyîe biyîeyîm nuan uridyîu bibiyeyîm sîimîn sîm boînkîm. Yîm sima Kraîs siir dimîn taeminîm simiir bi boînmîmauwîkîm. ⁹ Kîma simiir yai bibiyeyim simiir kipi wakaeyokna ap. Dimusi rani, Kraîs siya ini Adî Komîi siir hîriinanar swokî owîn mi dimîn taeminîm Adî Komîi siirîm yîm ini Kraîs siir kwoin arar haigî okaiyîm. Mi yîm ti digworaekwowîm yîm krîmiir nîsîimaugîm hînînkî Adî Komîi siya panîngîn. ¹⁰ Mi ta hîriinan saîirsîka, kîma Jîsîs Kraîs saîna namasuwi mi kîma wî siir digworaekwoki naokîngugunînkîni mi kîma wî kîrieya yîpîki Adî Komîi siya hauwa kimiir

wi sair kirie karamae nwo rani. Mi ti dimin taeminim ninomor kouanim mi nuan ikim dimin taeminim yipiki ti nu iirar nwowirkakim hinda tinda yim Jisis Krai siya bidi ikworipukimaigiyim.

¹¹ Mi iikamim sima kimiir miois imiir kitiyopnr hai karamae nwoa kimiirin saeya bi mi iisiimauugim wim kima Krai siirgiim. Nnngaka. Kima mi Krai siya wim kima ini piu kwiruha irpar yowowiskiyim mi wim kima dimin biye imiirin digumii bidi haimriyugigim. Mi ta siir kima wakaeyokna apa saeyairga kimiir niisiimauuwa hinin wim kima Krai siir wakaeyokna apikim, kima ti siyuin miois kitiyopnr haiiyin si bi napikim. Nnngaka.

¹² Biya iya inkamim op baptaisiyim ya tariigina ya ini Krai saika naonannan ywowa mi sima kimiirin pa haingikaigii. Mi iya sima kiriirin op hiranki swoki kibokiinainiyyim mi kima ha namikwomaiyuwiyim, ya tariigina ya ini Biyan Adi Komiiyin yipiki Krai siir hidninsiin idwowin siir kirieya ini sair hiriinan ywowa mi siya kimiirin saikar ninkin kininsiin idwokikin. Dimusi rani, kima siir ya imiiram naingwo tibmii kungim.

¹³ Biya kima dimin biye tirkim mi kima kimiir kwoin imiirar napkim mi ti dimin biye hiriinanim iikam kimiirin biye sima nwowaiginiugim mi kima siyuin. Mi iikam kimiirin Adi Komii siya kininsiin idwokin Krai saika mi kima kwoin win asi haigim. Dimusi rani, dimin biye biyeyim kimiir kwoin nau wokaiyim yim siya bidi haiyoprindiyumuigiyim ti kamim simiir miois imiir kitiyopnr haiyim simiirin wi miois sima kitiyopnr haiya wi saeya nwowaigini rani, Adi Komii siir yinisisim nwowamin. Nnngaka. Kima Adi Komii siir yinisiimin wi ta miois kima kitiyopnr haiya wi sairis nwo rani. Nnngaka. ¹⁴ Dimusi rani, Jisis Krai siya paeyin hiiniya niriininkinin siir naokin mi ti yayim yipiki siyu Komii siya boinhuriyuwim kimiir, kimiir dimin biye imiirsi yim Adi Komii siya bidi haiyoprindiyumuigiyim. Yim ti yayim, yim saika bidi yankin aonamim. ¹⁵ Adi Komii siya bidi ikwowaisiigiyim yiu bibiyeyim mi dimin taeminim kiriekakim ti nu iir nwowim ti diminin Krai siya tirin siir kirieni, paeyin hiiniya niriininkinin si ninkin irinugiyin mi simiirin siya bidi ikwowaisiigiyin iikam imiir niisiimauuwam hinin siya kirie komiigakin mi yim sima ini nnga ywowim. Irig.

¹⁶ Mi ti siyu komii siir yayim yipiki ha boiniyim nim krma miyyik rani mi ha daonam yim bidi digiyim. Mi ta hiriinan sairisika, inkam nwirki kimiir hidi Judami siyu komii si kima wi siir ya kipi wakaeyokna siya kimiirin uruwai siyaowai mi nae minim sim boini. Nnngaka. Mi siyuin nae miniyin kima naeyin mi op min kima kwiyaeyim mi iiyim piu kima mi siisiyim kima simiir kipi wakaeyokna ap mi Adi Komii siir inigin kipi mi hainan mi bwanin siir iiyim bwan winki nitanim simiir nikriyim yipiki kima hainani Adi Komii siir mi iya Judakim siiskuwakiya piu dimin taemin whir tir karamae nwowiya aka mi dimin taemin nhirim ti hiriinan nwo ikim mi sima kimiirin wi ti Juda simiir siyu komii iirsi hid rani. Nnngaka.

¹⁷ Yim ti digworaekwowim yim ini aknainan ywowim yim krmiir brougae wanwiyaeyim simiir niisiimauugim. Yipiki wi mhoiyya nimbiam yim dimin kungikin imairgim Krai siya tiranim. Krai siya ha nitin simiirin kimidiniya siya ini tirni mi ti dimin taeminim biyanim yim ini inig karamae ywowim.

¹⁸ Kima iki iikam nhirim yipiki kimiir hidim simiir ya imiir kipi wakae. Dimusi rani, yim sima ti hinina boinkim, wim kima Adi Komii siir bi wakaeyokna apikim. Dimusi rani, wim kima Adi Komii siir paekwosimin siir inig iir bi hainankim. Ti hiriinanim simiir kipi wakae! Yim sima ha boinkim ti dimin taeminim nhwo sima whankigim iikam krmiirin ha ninokninkinkim nim krma simiirar hainanikim. Yim sima pi niksisaekim mi sima simarin hinina boinkim yim sima inigak iikam tani yim sima Adi Komii siir paekwosimni inig hainanikim mi ti iikam biye biyeyim yipiki

nantamyiriyiriyim yim sima simiir kwoin imiirarar napikim. ¹⁹ Mi ti iikam hiriinanam yim Kraiis saika iripa bi namasugim. Kraiis siya ini mwonan ywownim mi nim krima iikamim saika namasuwim, nim krima ini siir piunan ywownim. Piu aairin mwo ieyar whinkinsiis haiginu mi kiu mai minim mi kip ikim yim ini iripar yinkiamasuim. Mi iikamim naingwo tibmiyyim yim ini piunan iripa bidi yinkiamasuim. Dimusi rani, simiirin Adi Komii siya hauugin siir kirie aair.

Krīma naonami wī Kraiis saikar waiyayokiyokii

²⁰ Iikam kima, krais saika bidi yaonamim mi kimiirin rirmiyya siya bidi ywowaiginugiyin ti dimin biyie biyieyem ti nuin siirim simiirsi mi kima ti dimin taeminim ti iikamim nuanim sima napam naingwowyim simiir kipi wakaeyokna ap mi ta hiriinan sairsika Adi Komii siya wi hinina boini simiirin sima wadiekim. Mi kima dimin taeminim iikamim nuanim sima napiyim simiir simiira dimusi wakaeyokna apkrirkaii? Mi kima iikamim simiir siyu komiyyin siir yayim simiir dimusi wakaeyokna api yipiki ha boinim, ²¹ kima dimin sim whir kipi swoki tirsrar mi dimin sim whir kipi swoki pikomyaskii sran mi simiirin kipi mi ae. Nningaka. ²² Yim tiriiginim yim inkamni ara yaigim yim Adi Komii siir hiranki bi nitkim. Krimiirin nae Adi Komii siya hauugin mi krima simiirin kipi boinwaeyo. Nningaka. Krīma simiirin ha dae! ²³ Mi ti siyu komiyyin yio krimiir kwoin iir kiyagin krīma ha nwoki aingwownim yim wadiekim mi krimiirin wi sima nwoki whinkinsiis haiginuwim paekwosim simiir inig imiir hainanam mi dimin taeminim krimiir piugi tiram naingwowyim simiir nwoki kikintimdinuwim mi krīma wi krimiir piu imiir nwoki onkwobumbuninkinim mi yim ti dimin taemin hininim yim wi krimiir whinkinsiis haiginu rani, ti dimin biyie biyieyem krimiir kwoinaw nwokaiyim simiir nikwowaissiigim. Nningaka. Iriig.

3

Adi Komii siya kimiirin Kraiis saika ninkin hidninsiin idwokikin omwai waiyayokiyokiyim

¹ Biyya Kraiis siya naonama siya krimiirsi naonamkin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwoki omwai waiyamim. Tiriiginim yio ti hininngin iikam krimiirin Adi Komii siyar hidninsiin idwokikim omwai swoki waiyayokiyokiyam mi Kraiis saika nwowam. Mi ta hiriinan sairsika, kimiir biyyan siyuun yio bidi digiyin mi kima dimin taeminim nuanim wi simiiram kipi naingwo mi kima dimin taeminim Adi Komii siir om hiranin simiiram daingwo simiir wakaeyokna apam, maeyauwa Kraiis siya nidwowyia Adi Komii siir ina iniiga sair kingiin hir mi Adi Komii krimiir Wanin siir kirieya ini siyar nonkwowa mi dimin taeminim yim ini siyar kigirkakim. ² Kima dimin taeminim Adi Komii siir om hiranin simiiram daingwo, kima dimin taeminim ti nuin siirim simiiram kipi naingwo. ³ Kima dimin taeminim siir omin ninomor kou hiranin siir hir nwowim simiiram daingwo. Dimusi rani, kima dimin taemin biyie biyieyem yipiki biyya kima napim simiirsi bidi yaowim mi iikam kimiirin Adi Komii siya bidi hidninsiin idwownim Kraiis saika mi kima saika ini nwaruwar ywowskiyim mi kima ini kwoin winkakar ywownim mi kimiir kwoin winin yio ini Adi Komii siyar kigiraowin siir naeyuni. ⁴ Kraiis siya krimiirin minam tirkin krīma saika iripa nwownim mi mhoiyya siya wa swoki iti mi siya wi siya siyar nanaakninkinaei mi krīma wi saika nrowi mi krīma saika nrowi mi krīma wi Adi Komii siir dimin kibi kibi imiir haii. Iriig.

Krīma kwoin win bidi haiyim mi kima dimin miyyik miyyik imiirarar dap

⁵ Wɔm kɔma yaeya kwɔin wɔn bɔdi haiyɔm mi kɔma kimiir kwɔin imiirin sibgu sibgu kintɔmɔnu dimin biyie biyeyɔm kɔma naingwɔwiyɔm kɔma tiram yipiki ti nu iir nwowiyɔm simiirsi. Kara ti dimin taemin hinɔnɔn sim boin. Dimin taemin iikam kɔma naingwɔwiyɔm kɔma tiram, hi priinanɔn priinae mi kam sima sima nɔnwoanwona iripa piu mi dimin biyie biyeyam kigmair mi dimin taemin biyie whiekakam naingwokwo, dimin taeminim inig hainaniyɔm sim hanɔn nwowɔm Adi Komii siir igsop aair nokwokairinam. ⁶ Mhoiyya iikamim yipiki siir yai aair wakaeyokna ap karamae nwowɔm simiirin wi Adi Komii siya tɔidwomaii. Dimusi rani, sima dimin biyie tirkin, ti kara boinim kimiir simiir tirkin.

⁷ Mi biyyarin wɔm kɔma kimiir kwɔin imiirar napkim mi kɔma dimin biyie bidiya mi tirim ti iikamim yipiki wi mhoiyya Adi Komii siya tɔidwomai. ⁸ Mi tariinanɔn kɔma simiirin digiimii haimriyugig mi ti dimin taemin hiriinanɔn yim hindara dinangrimiig. Frika nwirikan io whwonkam kipi nanao mi io kipi inwo anwo mi kimiir yopii adim mi iikam nhir ikim simaka kipi inkinwaomwarkii boin mi kɔma yai bibiyie kipi boin mi dimin taemin biyie nhirim ti simiir hiriinanɔn simiir kipi mi tir. ⁹ Mi dimin taeminim kɔma boiniyɔm irni nwirni kipi priiyiksasae. Dimusi rani, wɔm kɔma ti dimin biyeyɔm simiirin digiimii bidi haimriyugigim tiriginim kɔma tirim iyya kɔma Adi Komii siir niki wakaeyokna ap karamae nwowa saiir. ¹⁰ Dimusi rani, tariinanɔn kɔma ini inkam wɔn ywokiyɔm. Adi Komii siya kimiirin iripa bi tirkin siya kimiirin yapa yapa tirkin mi kimiir kwɔinim siyar kisisaena haigiraraawi mi kɔma iikam miyik asi nambiyami mi wi Adi Komii siir hiriinanɔn asi nwowi mi ta hiriinan sairsika kɔma siir asi sibgu inokninkini kɔma tira saiir hiriinan. ¹¹ Ti dimin taemin miyik miyikim Adi Komii siya tirim kimiir simiirsi, yio dimin komii rani, iikamim Grikmi piugana saiirim mi Judami piugana saiir ikim mi yipiki simiir mɔoisim mi kitiyopnɔr haiyɔm mi yipiki mi kitiyopnɔr hai karamae mi owim mi sima skuramar mi amka windi mi sima skuram mi am karamae mi oka windi mi sima digworaekwoki mi aokingugu nankaigi windi mi sima paeprikabar mi oka windi, yim tiriginim yim dimin komii rani. Mi diminkidiminin inigakin yio ti si, Kraisa saairgin inigakin mi yio siya iikam yipiki siiram naingwo tibmii kɔniyɔm ini hanɔn simiir kwɔin imiir kwirii idwokaiigin. Iriig.

¹² Adi Komii siya kimiir bidi yimbini siir iikam nwowam mi siya kimiiramɔn nhami nhami naingwokwonanae rani. Mi ta hiriinan sairsika, kɔma iki iikam nhirim simiiram naingwokwonanae mi simiirin dimin miyiki miyik iirar tirhaiginiu. Kɔma kimamar kipi naingwona hinɔn, kɔma inigak iikamkim. Mi kɔma kimamarin hinɔna daingwo, inig karamae iikamkim mi iikam nhirim simiiram kiwaki sima simiir kwɔin imiirar napim ti dimin taeminim simiirsi mi wɔm kɔma ti siirsiyin hinɔna daingwo kimiir kwɔinin yio hindara dinan itkinki mi nhirimaka kipi nɔnkinwaomwarkii boin simiirin simiir siyu iirar kignɔnkin tirki. ¹³ Mi kimiir inkam nwirɔn siya dimin biyie inkam nwirni tiri mi yio ti hiriinan siyuɔn yio ti digi mi kɔma siir dimin biyie imiir haiyoprimdiyumiigi. Mi kimiir dimin biyie biyeyɔm yim Biyyan Inkam Komii Jisis Kraisa siya bidi haiyoprimdiyumiigi. Mi ta hiriinan sairsika, wɔm kɔma iripi hiriinan ti hiriinan siyu kaimwɔwɔn siirar timi tir, iki iikam nhirim kɔmaka nɔnkinyaeyaowiyɔm simiir dimin biyeyɔm simiir timi haiyoprimdiyumiigi. ¹⁴ Iki dimin taemin kibi kibiyɔm simiir kɔnin ini naingwokwonanae saeyar ywowa tariigina ya ini biigibii saeyar ywowa. Mi ta naingwokwonanae ya digworaekwo kibi kibi nhirim simiirin ini saeyar kakprinonkwowim. Tariigina ya ini piuwopnan ywowa, piuwopa inkamki kikogiya yuusa siya kaiya saiir kikogrinuwam. Mi ti dimin hiriinanɔn ini nwirniyam naingwɔwiyɔn yio ini piuwopnan ywowa yipiki iikam imiir

whinkinsiis haiginiuwana kwoin whirua sima nwowam. ¹⁵ Krimiiirin Kraisi siyar tirkikin irika nwirika nongwomamair aeyamin mi krima ti hiriinan diminin ti krimiir tir nwokaiyim simiiram kiwaki. Mi yim ti dimin taemin hiniinim yim dimin whoimoni rani. Biya kimiirin Adi Komii siya nikiunakam mi kimiir kwoinim siya kiyaiyim mi ta hiriinan sairsika kima wi piu kwiruwa asi nwowi mi wi Kraisi siir dimin taemin imiir asi haii kimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiuwam iripa nongwomamair aeyam. Mi kima wi boin wadieki. Dimusi rani, ti simiirsika. ¹⁶ Mi Kraisi siir yaiya ini hanin kimiir mhi kwoinawu kwiriri idwokai kiini mi kimiir kigirkaki mi mhoiia kimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwu irni nwirni whinkinsiis haiginiuwuwa Adi Komii siir dimin taemin imiir yipiki kima boinmimauuwim iikam nirmi mi kima nikim dimin taeminim simiirsi saiir hiriinan. Kima Adi Komii siir boin wadieki mwayiim yokwo sam hir nwowim kima waowiyim simiir hiriinan mi mwayiim kima mi waowiyim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hir simiir hiriinan mi kima mwayiim kirie kimiir kwoin ima nwokripkaiyam wao. ¹⁷ Mi dimin taeminim kima tiriyim mi kima boini ikim ni dimin taeminim kima tiriyim, yim Biyan Inkam Komii Jisis Kraisi siir nikrigim. Kima Adi Komii siir boin wadieki dimusi rani, dimin kibi kibiyim yipiki Kraisi siya tirim kimiir simiirsika. Iriig.

Iikamim nonkwonam mi simiir yinisisim ikim simiir boinka

¹⁸ Mi wim kima wigim yipiki kamkak nwowim, kima dimin taeminim kimiir kam ima boiniyim simiir wakaeyokna. Tiki siyu hiriinanin yio ini ywovin. Dimusi rani, wim kima Biyan Inkam Komii Kraisi siir yai wakaeyokna apkim. ¹⁹ Mi wim kima kamim kimiir wig imiiram daingwokwonanae. Simiirin biyie kipi nwo mi dimin taeminim kima tiriyim kima simiirin yai biyie wara kipi boin. ²⁰ Mi wim kima yinisisimim wim kima kimiir yopii adim simiir yai imiirar wakaeyokna. Dimusi rani, yim ti dimin taemin hiriinanim yim Biyan Inkam Komii Adi Komii siya big nasmirwaiya simiiram nwowi. ²¹ Mi wim kima adim, wim kima kimiir yinisisimim simiir hindara kipi nokwao boin mi simiir kwoin imiir kipi kiyai maigimaigra nwo karamae sima nwowam mi simiir grabaiginu karamae nwowam. Iriig.

²² Mi wim iikamim yipiki iki kamim inig komii komiigakim simiir miriiyim umir min hai karamae nwowiyim, kima kamim kimiir kigiriraowiyim simiir whwonkam ida ara kipi mirii iya sima kimiir kigiriraowiyim inokinokin kima mi wadie imiirarar mirii. Dimusi rani, kima tiriiiginim yipiki kimiir kigiriraowiyim simiiraram mirii rani mi kima ha tir tani simiirin. Dimusi rani, wim kima pi boriisopi Biyan Inkam Komii siya maigimaigra kimaka nwo karam nwowim. ²³ Kima iikamim simiiraram mirii rani. Wim kima Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraisi siiram mirii. Mi ta hiriinan sairsika, kima kimiir mi imiirin sibgu donkworinu miriikripkai. ²⁴ Kima dimin miyik imiirar tir. Dimusi rani, wim kima ina ninoknankinim mhoiia omin ninomor kou hiranin Adi Komii siya kimiirin wi bimbiuwu tirwin tani biya siya nimbina siir yokwo aiir saiir hiriinan. Mi ta hiriinan sairsika, kima ti nu iirin miyiyim sibgu sibgu mirii. Dimusi rani, wim kima inokinokin Biyan Inkam Komii Jisis Kraisi siiram mirii mi ta hiriinan sairsika sibgu sibgu asi mirii. ²⁵ Mi iikamim yipiki dimin biyie tiriyim, mhoiia simiirin wi dimin biyie Adi Komii krimiir Wanin siya tirhaiginiuwu. Dimusi rani, ti dimin taemin imiirsika. Mi siya iikam whiekakim simiiramini hiriinanar mi aingwowin mi siya krimiir whiekakarini hiriinankinar hidi. Iriig.

4

¹ Mi wim kima kamim bui nwowiyim kima ti iikamim yipiki kimiir miriiyim simiir sibgu tir. Dimusi rani, kima ina ninoknankinim kimiir Biyan Inkam

Komiiyin kimiir kigirkakiyin siya ini siir om iir nwowin mi kimiirin ini siyar kigirraowin. Iriig.

Iikamim nhwo Adi Komii siiram kwisboiniyim simiir boinka mi ti siyiu hiriinanin ti kima tirin yio ini ywowin

² Kima Biyyan Inkam Komii Adi Komii siiramın hiriyyar kwisboinanae. Kipi digi. Mi iya kima kwisboiniyim nhwo mi kima dimin taeminim kima boinanım simiirin sibgu sibgu daingwo omok boin mi siir boin wadieki. ³ Mi iya kima nhwo kwisboiniyim Biyyan Inkam Komii siiram kima iikamim tiranım krimiiram warar srii siiramın minam, krimiir whinkinsiis haiginiuwim mi nim krıma wa nwoki kiwakiyim Kraıs siir yai aiir boinmımauwamin. Mi ta hiriinan saiirsika iikamim wi simiir nwoki wakaeyoknam. An kara maeyauwa mi biye mriiyya saiir tir asi hugripkikikali. Dimusi rani, an kara siir yai imiir boinmımauwagin. ⁴ Kima Adi Komii siiramın minam kwisboinki kariirin wi siya nwoki whinkinsiis haiginiuwim Kraıs siir yayim simiir sibgu boinmımauwim biyya kara niki boinmımauwa simiir iikam imiir saiir hiriinan Adi Komii siya boinkiya kariir saiir hiriinan.

⁵ Mi dimin taeminim kima tiriyim, iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna ap karam nwowiyim simaka, kima sibgu daingwo omok. Mi kima ii kwira hiniina tiram kipi kiwaki, diminin wadie nwokaram nwowiyin siir tiram dimusi rani, kimiir iyyim hoimgak nwo rani. ⁶ Mi dimin taeminim kima boinmımauwim simiir yim wadiekim, yim ini waim naeyim kima naeyim simiir idwo nikrinkinkiiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi hiriinanki niuwi, ti dimin taeminim iikam ima srii kimiir mi kima wa sibgu inokninkin boinkii simiirin. Iriig.

Pol siya Tikikas Onisimas sowiir nikropkiko

⁷ Kara Tikikas siirin kimiiram minam nikropkikin siya dimin taeminim kara tirim wi kimiir nwoki boinmımauwim. Siya krimiir nomiiyau kibikin yipiki kara naingwokwonanaeyin. Siya inkam wadiekin mi kariir dimin taemin siya whinkinsiis haiginiugin mi siya mi kara krimiir Biyyan Inkam Komii siir mi aiirin krırar mriigo. ⁸ Kara siir bidi yikropkiyin kimiiram mi ti dimin taeminim wi siya boinmımauwi kimiirin. Mi siya kimiirin wi min boinmımauwi dimin taeminim krıma tirim simiir mi ta hiriinan saiirsika kimiirin wi maigimaigra siya nwowaiginuwi. ⁹ Mi kara Onisimas siirin saika bidi yınkin ikropkiyin kimiiram waraur. Onisimas siya krimiir nomiiyau kibigin mi siya kimiir inkam nwirkin. Mi iya sowa nimbiniı mi dimin taemin whiekakim krimiir tir nimbimbiiyamim wi sowa nini boinmımauuni. Iriig.

¹⁰ Aristakas, yipiki ti kanaka tir nınkin hugripkikikaiyin maeyauwa mi biye mriiyya saiir, siya mi Mak siya sowa kimiir nokboinmamaigiko. Kima ina ninokninkinim Makin yio Banabasni nomiiyugin mi biyya kara kimiirin ti hiniina boinmımaugin siya niti kima siirin wi sibgu kigirao. ¹¹ Josua yipiki siir inig whirin ha dapiyin Jastas, yio kimiir mi okboinmamaigikin. Kamim nwoimginwoimuwaigim Juda simiir piugana saiirim yipiki Kraıs siir yai aiir sibgu wakaeyokna apiyim mi kariirin sima whinkinsiis haiginiugin Adi Komii siir dimin taemin imiir tiramin mi kariirin maigimaigra sima nwowaiginiugin.

¹² Epafrasın yio kimiir mi okboinmamaigikin. Yio siya om Kolosiyan inkamkin mi siya Kraıs Jisıs siir mi aiir mriigin. Mi inokninkin siya Adi Komii siiramar kwisboinanaeikin kimiir kirie haiginiuwam. Mi kimiir kwoinim wi kirie nwoki owim ti dimin taeminim Adi Komii siirim simiiram mi ta hiriinan saiirsika wi haningı sibgu inokninkini dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim kima wakaeyokna apam. ¹³ Kara ti dimin taeminim

simiirin ina sibgu inokninkinin mi kara simiirin pa boinmauugi kimiirin. Siya iikam kimiiram nhami nhami bi mirinanaekin mi iriipi hiriinan iikamin Leodisia hiranin mi Hirapolisan ikin. ¹⁴ Mi Lukin krimiir paowai man udi inkam kibiyin mi Dimas siya, sowa kimiir nokboinmamaigiko.

¹⁵ Mi kara nokboinmamaigini haninaka wi kima nokboinmamaigiki iikam imiirin yipiki nomiyauim om Leodisia hiranin simiiram. Sima mi Nimpa saeya mi iikamin yipiki saiir omaka hir haingiriyu owim Adi Komii siir inig iir hainanin simiir warar nokboinmamaigiki. ¹⁶ Mi ta yokwowa maeyaua ti yai ima nwowa kima simiir mwain dignaowidi mi kima simiirin wi iikamin Adi Komii siirin om Leodisia hiranin wi simiiram hauugi mi yim wi sima mi mwainin. Mi ta yokwowa kara hauugiya simiiram mi ya wi kimiiram swoki hauugii mi kima wi kimiir om hir nikini mwainuwim. ¹⁷ Mi kima Akipas siirin hanina boin, siya miya Biyan Inkam Komii siya boinkiya siir siya miriyam siya saiir mirii mi siya saiirin hiriyar digig.

¹⁸ Kara Polkin, tiki yayim yim kariir ungar nonkwowinkikin, ti kimiir nokboinmamaigiyim. Kima simiirin kipi naingwo owouu, an kara ini maeyaua mi biye miriia ini saiir tirar niki haugripkiikikaiyin. Kara hanina naingwowi Adi Komii krimiir Wanin siir naingwobumbuwa wi kimakar nwowi. Iriig.

1 TESALONAIKA

Iya Pol siya om Korin hir nwowin mi siya ta yokwowa ha wankikin iikamim naingwo tibmiiyim om Tesalonaika hiranim simiiramim. Biyan siya ti om iir niki okin mi iya Timoti siya hiriir nimbiamin mi siya kimidiniya Pol siir ini boinu, Juda iikamim yipiki Jisis siiram naingwo tibmii karamae nwoyiyim iikamim naingwo tibmiiyim simiirin hik sima hauuwi. Mi ta hiriinan sairsika Pol siya ta yokwowa sair asi wankikin mnsika iikamim naingwo tibmiiyim wi saeya nwoke whinkinsiis haiginuwim mi simiir naingwo tibmiiya Jisis siiram naingwo tibmiiya wi hiriirar nwoke onkworinukripkaiyim mi wi siyar nwoke itbugiyim. Siya iya Jisis siya nitana sair yayim kasakasa bi wankin. Iriig.

¹ Pol, Sailas mi Timoti, krma ta yayia yokwoni win hauugika iikamim Adi Komii krmiir Wanin siir piugananim om Tesalonaika hiranim kimiirim. Kima Adi Komii mi Biyan Inkam Komii, Jisis Krais sowerigisowiiirniigim. Mi krma ha naingwowi Adi Komii mi Jisis Krais siya, sowa naingwobumbu mi iripa nongwomamair aei kwoinin wi kimiir nwoke hauugiyim.

Mi Tesalonaika simiir naingwo tibmiiya kirieka mi saeya ini wadieyar sibgu owa.

² Mi krma iinokiinokin Adi Komii siirim kwisboiniyim, krma siirin ha boin wadieikim. Dimusi rani, iikam kimiiirsika. ³ Mi iinokiinokin krma siir boinmauwuwi dimin miyik miyikim kima tiriyim simiir. Dimusi rani, kima siir yai imiir wakaeyoknaei mi kima siiram naingwokwonanae mi kima dimin kirie kirie imiirar tiri mi kima donkworinukripkai mi kima kirie hiriirar dwokripkai Biyan Inkam Komiiyim Jisis Krais siiram. ⁴ Mi kima ti nomiiyauim yipiki Adi Komii siirim naingwokwonanaeyim mi krma ina ninokninkinim siya bidi yimbiingiyin kimiirin siir iikam nwowam. ⁵ Dimusi rani, iya krma ta Yai Win Kibiya kimiir boinmauwuwa sairsika, yim niksiseae yai nninga rani mi kimiir kwoinin Adi Komii siir yai ima mi siir naeyiu ieya wi sower kinkrip hai. Mi Adi Komii siir naeyiuin kimiir kwoinin wi siyar kisina haigi mi krma ina ninokninkinim siir yai imiirin mi ti yayim simakisimaigim kaimwuwim. Kima bidiyar yinokninkinim diminin biya krma tirim kimiir whinkinsiis haiginuwam. ⁶ Mi kima Adi Komii siir yai imiir bidi wakaewinim mi iikamim sima kimiir bidiyar tirbumbuim mi kima maigimaiga bi nwokim. Nningaka. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiuin siyar whinkinsiis haiginugim kimiirin maigimaiga hiriirar nwokeipkaiyim. Mi kima ti diminin simiirar tirinae, ti diminin krma mi Biyan Inkam Komii Jisis Krais krma tirim simiir hiriinan. ⁷ Mi ti hiriinan siyiuin, kima yipiki iikamim Adi Komii siir yai wakaeyokna apiyim nu haimii Masedonia mi nu haimii Akai hiranim simiir bidi yisiimauuwim mi kima simiirin dimin miyik miyik imiirar nisiimauugim sima kigna apamin. ⁸ Mi ti yayim Adi Komii siya boinmauwuwim kimiir, yim kima bidi yanaakninkiiyim mi ta yayia inkamin ii hainiyin mi siir yainana ha namkiya hinda tinda mi ini sair hiriinan yamiyokiyokigiyi. Mi ta yayia saeya nu haimii Masedonia mi nu haimii Akai hiriirara biri namka. Nningaka. Mi ta yayia ina yiniyokigiyi hinda tinda mi iikam sima ina wakaekiyim kima Adi Komii siir yai imiirin ina wakaeyokna apim mi ta hiriinan sairsika, krma wi sair swoki boin tani simiirin. ⁹ Mi iikamim hinda tandanin sima dimin taeminim biya nimbiamin iya krma kimaka waraur nwowa sima simiir whrie boini. Mi kima uruwai siyaowaiyim digiumii bidi haimriiyugigim. Mi Adi Komii kungikiinin siirar wakaeyokna apkim. Mi uruwai siyaowaiyim yim

omwai bi waiyaeikim, yim ini ningar ywowim. Adi Komii sasaingin omwai waiyayokiyokiiyin. ¹⁰ Sima ha boinkim, kima siir yinisim iirim dwokwokin siya Adi Komii siir om hir haiburgigi Jisisin, yipiki biya niki aowin, siirin Adi Komii siya kinisiin idwokin mi krimiirin siyar whinkinsis haiginu mi siyar mi anmaiwarkaina Adi Komii siya toidwomaiyana sairsi. Dimusi rani, iikamim, sima dimin biye tirkim. friig.

2

Pol siya miriya mi om Tesalonaika hir saeya

¹ Kima ti nomiyauim, kima ina ninokninkinim biya krma nita kimiir nini kignakiyim mi yai kimiir nini boinmimauugim mi ta krma niki apririr kignakiya kimiir saeya op bi kimaiga. Niingaka. ² Mi kima ina ninokninkinim iya biya krma om Filipai hir nwowa sima krimiirar diriraerarbumbukim mi krimiirin Adi Komii siya whinkinsis haiginugim mi krma hikim sima hauuwim simiirsi biri nididgim mi siir Yai Win Kibiya krma kimiirar boinmimauugim. ³ Ti yayim krma kimiir boinmimauugim krma kimiir niksisaie rani. Yayim krma boiniyim krma siyu biyiekak bi nwowikim. Niingaka. Krma kimiirin yaimwowerar boinikim krma kimiir bi niksisaekim kimiir digworaekwo imiir niksisaie haiyim. Niingaka. ⁴ Biya Adi Komii krimiir Wanin siya bidiyar kinankugiyin krimiir kwoinin mi siya ini wadiesar ywokiyan krimiirin siir yai imiir boinmimauuim. Adi Komii siya ina ninokninkinim ti dimin taeminim krma boinmimauuwiyim krma minam naingwowi Adi Komii siirarar maigimaiga haiginuim, krma inkamni maigimaiga haiginuim pi boriisopi. ⁵ Kima ina ninokninkinim inokinokin biya krma kimiir boinmimauuim krma kimiiram bi hiirgin. Adi Komii siya ina ninokninkinim krma kimiiram bi hiirgin mi ta hiriinan sairsika krma kimiir umir digworaekwo min swoki iksisaie hai rani. Niingaka. Adi Komii siya ina ninokninkinim krma yaimwoarar boini. ⁶ Ta krma miriya krma inig komii haiyim pi boriisopi kimiir bopwoniya waraurin mi iikam nhir ikim. Niingaka. Nim krma aposel kamim yipiki Kraisi siya nikropkiyim sima mi ta hiriinan sairsika nim krma wi digar nwowi Adi Komii siir whwonkam idan kimiiram sriiyim krimiir inig imiir hainanim mi krma pi boriisopi. ⁷ Mi biya iya krma kama waraur nwowa krma kimiirar sibgu kigriraokim yopiigi sae kigriraowiya sair yinim simiir sair hiriinan. Mi krma kimiiramin dimin whiram bi srigim. ⁸ Krma kimiiramar naingwokim mi krma Adi Komii siir Yai Win Kibiya sairara bi hauugikim. Dimusi rani, krma kimiiram naingwokwonanaekim mi krma kimiir asi whindiriraerargigim. ⁹ Kima iikam whiekakim ina ninokninkinim krma kimiirin Adi Komii siir Yai Win Kibi aiarar boinmimauugim mi krma umiramin ni nabie mirigim mi ta hiriinan sairsika, krma naemin diminim kimiir warauranki paniinsi haisi.

¹⁰ Kima mi Adi Komii siya kima ina ninokninkinim diminim krma tiriyim kimiir iikamim yipiki Adi Komii siir yai airim naingwo tibmiiyim. Krma diminim big nasmirwaiya Adi Komii siya nwowanim simiirar tirkim mi krma dimin maikim dimin whirki kimbu karamae nwowiyim simiirarar tirikim, krma siyuim dimin whirki kimbu karam nwowiyim simiirarar tirikim dimin biye wara bi tirikim. ¹¹ Krma ini adin siir yinisimim simiir boinmimauuwiyim ini siir hiriinan ywowim mi kimiirin krma nokwao boinkim mi kimiirin maigimaiga krma nwowaiginugikim mi krma kimiiram sriinanaekim ¹² kima inokinokin Adi Komii siir sibgu wakaeyokna ap siya kimiiram nikunanaekim mi kima mi siya kima wi iripa nidwowi mi

kimiirin wi siyar kigriraowi mi siir dimin taemin miyik miyikim kima wi simiirar ninan haiswowi. Iriig.

¹³ Inokinokin krima Adi Komii siirar boin wadie nanaeikim ti dimin taemin imiirsiyin. Biya krima kimiirin Adi Komii siir yai imiir boinmimaugim mi kima simiirin ina wakaeyokna apim sima inkamni yai rani. Ningaka. Ti yayim kima wakaeyokna apim kima Adi Komii siir yai imiirar wakaeyokna apim, ti yayim sima diminar tirikim kimiir kwoinuin, iikamim yipiki siir yai imiir wakaeyokna apim. ¹⁴ Kima ti iikamim Adi Komii siir piugananim nu Judianim yipiki naingwo tibmiiyim Krai siir wakaeyokna apim simiir kigna miiyiyan iikamnan bidi ywowim. Ti nomiiyauim, ti iikamim ti om Tesalonaika tiranim kimiigikimiirar nomiiyauim kimiirin siyu biyie simar tirikim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim mi iripa hiriinan sima ti Judan iikamim sima siyu biyie bidi mi tirim iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim waraur nwowim. ¹⁵ Biya Juda iikamim sima nisomsomaokaokim profet kamim yipiki biya Adi Komii siir yai imiir nanaakninkii haiginiuim mi mhoiyya simiir yinieyim sima yisomao krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir mi tariinanin sima ini siyu biyie krimiirar swoki tirim mi ti siyu hiriinanin sima tirin mi Adi Komii siir kwoinin ini haugihauga whiyiekiyin. ¹⁶ Mi sima dimin bibiyie iki iikam nhirim simiirar tirikim. Dimusi rani, sima krimiir siyu iir ninkripkiigim iikamim Juda iikam tani krima yai simiir boinmimausui. Mi hiriinanki nuwi sima digiumii ti dimin biyie iir haimriiyugig mi Adi Komii siya wi simiir nwoke anmaiwarkainaim. Ti iikam bibiyeyim dimin bibiyie imiirar tiryokiyokiiyim mi taka iya Adi Komii siya hik ti simiir dimin bibiyeyim simiirsi hauuwana saeya bidi yimbiniya. Iriig.

Pol siya simiir swoki kigam naingwokin

¹⁷ Mi ti iikamim krimiirin sima nikropkikim mi krima ina yamim mi iiyim hoimgak rani, krima kimiir haiburgigim mi krimiir kwoinim ini kima waraurar yinkin okiyim. Mi krima wigkamim wigpiowa kampiowa ninga nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi krima kimiir whwonkam kignakiyamim ina naingwowim mi krima ina niki hidim siyuwamim krima wi panina niti kimiir kignakiyamim. ¹⁸ Kara Polkin mi kara inokinokin ina kinankiun kimiir kignakiyamim mi krimiir siyuun ini Setan siya yinkripkiyin. ¹⁹ Mi Mhoiyya iya Jisis siya swoki iti mi krimiir hainami mi krima wi saika nwowi mi wi omwaiya waiyayokiyokiiyiyami. Mi mhoiyya iikamim sima wa ha dimusi boini krima wadieyairgim? Mi mhoiyya krima wa maingimairga dimusi nwowi? Mi Mhoiyya krima wi krimar dimusi hainanaei? Krima wa hainanae, krimiir inig iirarar. Dimusi rani, iikamim kimiirsika. ²⁰ Kima iikamim yipiki krimiir yai imiir wakaeyim mi Adi Komii siir kigna apim, wim kima maingimairga krimiir nwo haiginiuwi. Iriig.

3

Timoti siya yai kibiya saiiir hainanikin mi Pol siya ini maingimairga ywowin

¹ Mi iya krima nwoimararim waraur nitam nwoninaeya, krira hinina naingwawoko nikrira wi om Atens tir nwonaowadi. ² Mi krira pi krimiir nomiiyauin Timoti siirara nikropki yipikin siya kriraka miiyiyan Adi Komii krimiir Wanin siir mi aiirin mi Krai siir Yai Win Kibi aiir nanaakninkii haiginiuwam mi siirin krira nikropki mi siya niti kimiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwim mi kimiir kwoinin wi kirie nwoke owim Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apamin ³ mi ta hiriinan sairsika, kimiir iikam nhirikim bi kiyopsimsibgigim. Dimusi rani, ti hik imiirsika. Mi kima, kima kimarin ina ninoknankinim ti hikim Adi Komii siyar nimbinkin krima haiyamim. ⁴ Mi biya

iiya krɪma kɪmaka waraurar niki owa, krɪma kɪmiirin hɪnɪna boinmauugim, iikam nɦirim wi dimin biyie krɪmiir tiri. Dimusi rani, krɪma Adi Komii siir yai aair wakaeyokna apikim. Mi kɪma ina ninoknɪnkinim ti hiriinan diminim kɪmiir nɪmbini krɪma biya kɪmiir bidiya iki boinmauuim. ⁵ Mi kara ii priei nwowim pi borisopi mi kara Timoti siirin ta hiriinan sairisya nikropkisasauugin kɪmiir kɪgnakiyim, kɪma ini Adi Komii siir mi aairar miriirim iyie? Saiir mirii rani. Kara pi nididi kɪmiir kwonim wi Setan siya nɪpiyaokisi mi diminim krɪma tirim, sima wi naekak nwo rani. Iriig.

⁶ Timoti siya kɪmiir haiburgigin mi siya tiriir ha nitin mi ta Yai Win Kibiya siya ina anaakninkii haiginiuni. Kɪma Adi Komii siir yai imiirar wakaeyokna apkrɪpkai mi kɪma iikam imiirim warar timi inkin aingwokwonanae mi krɪmiirimin iriipi hiriinan warar timi inkin aingwokwonanae krɪmiir kɪgnakiyam, krɪma naingwowiya kɪmiir kɪgnakiyim saiir hiriinan. ⁷ Mi krɪma wi maigimairga nwokrɪpkaii. Dimusi rani, iikam kɪma ini Adi Komii siir yai imiirar niki wakaeyokna apkrɪpkaiyim. Mi iikamim sima siyiu biyie krɪmiir tiriyim mi krɪma hikak biri nwowikim. Niingaka. Mi diminim krɪma wakaeyim kɪma tirim, yim krɪmiirin sɪmar whɪnkɪnsiis haiginiuwu maigimairga hiriyar nwokrɪpkaiyim. ⁸ Mi kɪma Adi Komii siir yai imiirin hiriinanar wakaeyokna apkrɪpkai mi ha timi okworɪnu krɪpkai mi hiriinankiniuwu, krɪma wa nongwomamair aei. ⁹ Mi krɪma Adi siirin wi panina boin wadie mi krɪma siirin wi ha niisimauuwu krɪma maigimairga kirie komiigakim. Dimusi rani, iikam kɪmiirsika, ha? Yio ti hiriinanin yio siyiu karamaeka. Niingaka. ¹⁰ Mi inokɪnokin krɪma Adi Komii siirama sɪrinanaeikim krɪma kɪmiir kɪgam mi kɪmiir naingwo tibmii aair whɪnkɪnsiis haiginiuwam mi kɪmiir naingwo tibmiya saeya wi sapisap kipi nwo. Iriig.

¹¹ Mi krɪma hɪnɪna naingwowi krɪmiir Adi Komiiyim mi krɪmiir Biyan Inkam Komiiyim Jisis, sowa whindiriraerarkiko kɪmiir kɪgnakiyam. ¹² Mi krɪma hɪnɪna naingwowi Biyan Inkam Komii siyar tirki kɪmiir nomi-yauim iki iikam nɦirim hɪnda tinda nwowim simiiramɪn nhami nhami kipi naingwokwonanae opki mirkimirka sae ninkiniya mi ha bwaemb-waekɪnamiya saiir hiriinan, ta krɪma naingwokwo nanaeiya kɪmiiram saiir hiriinan ¹³ mi iriipa hiriinan Biyan Inkam Komiiyim siya wi kɪmiir kwon imiir tirki sima kirie nwoki owim. Mi mhoyiya Biyan Inkam Komiiyim wi siir iikam imaka niti mi kɪma Adi Komii siir whwonkam ida wi dimin whirki kimbu rani. Iriig.

4

Ti hiriinan siyiuin kɪma Adi Komii siir wakaeyokna apiyin yio Adi Komii siir maigimairga haiginiuwu

¹ Biya krɪma kɪmiir bidiyar iki boinmauuim mi kɪmiir bidiyar mi isiimauuwim siyiuin Adi Komii krɪmiir Wanin siir wakaeyokna apanin mi maigimairga siir nwo haiginiuwim mi krɪma ina ninoknɪnkinim mi kɪma simiir tiri mi krɪma kɪmiirin wi asi sɪrinanae krɪmiir Biyan Inkam Komiiyim Jisis siir yai imiiramɪn mi kɪma ti siyiu iirin wi hirii hiriinanar tirnanae. ² Kira bidiyar yinoknɪnkinin yayim biya kiriiir boinmimauuwim krɪma, Biyan Inkam Komiiyim Jisis siir inigni. ³ Mi dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim kira kɪma diriraeraram simiirin donkworɪnukrɪpkai mi kɪma dimin whirki kimbu karamae hiriyar dwokrɪpkai. Mi kɪma siyiuin hii nanaeyin siirsiyin aru dwo. ⁴ Mi kɪma irira nwinwira sibgu dinoknɪnkin siyiuin kɪmiir piu aair kigiriraowanin mi rirmiya dwokrɪpkai mi Adi Komii siya ti hiriinan dimin miyikin siir kigi mi siya wi maigimairga nwowi. ⁵ Mi kɪma hii nanae siyiu biyeyin siiram kipi naingwokwonanae iikamim yipiki

Adi Komii siiram naingwo tɔbmii karamae nwowiyim simiir hiriinan kipi nwo. Nɔngaka. ⁶ Mi kima kimiir nomiiyauim simiirin siyu bibiyie kipi tirhaiginiu mi simiir kwoɔni imiir kipi kiyai Nɔngaka. Dimusi rani, biya krɔma kimiirin hinina boinmauugim, iikamim yipiki ti hiriinan siyu biyie iir tirim yim wi Biyan Inkam Komiiyin siya nonkwobumbuninkin haiginiuwi. ⁷ Mi Adi Komii siya krimiirin siyu bibiyie tiram bi nikiunakin. Nɔngaka. Siya krimiirin dimin whirki kimbu karam nwowim nikiunakin. ⁸ Mi iikamim yipiki digiumii ti yai imiir haimriiyugigi, yim sima digiumii iikamim ti yai imiir boinmauwim simiir haimriiyu rani. Nɔngaka. Yim sima digiumii Adi Komii siir haimriiyuwi yipiki inkamim naeyu miyik krimiir hauuin.

⁹ Mi kara kimiiramim wi winboinki rani, siyuuin nomiiyau nhirimiyam naingwokwonanaeyin siirin. Nɔngaka. Dimusi rani, kima bidiyar yinokninkinim. Dimusi rani, kara kimiir bidiyar iki boinmauuin Adi Komii siya naingwokwonanaeyim kimiir nomiiyau imiiram. ¹⁰ Mi kima kimiir nomiiyauim simiiram bidiyar yaingwokwonanaeyim hinda tinda nwowim nu Mesedonia hir mi krɔma kimiirin pi hinina boinkii, kima kimiir nomiiyau imiiram daingwokwonanae. ¹¹ Mi kima omwai sibgu waiya yokiyokiyam daingwokwo mi dimin biyie tirim kipi naingwo mi pu minki kipi piyao mi kima kimiir umir mi imiir sibgu mirii, biya krɔma niki boinmauukiya saiir hiriinan. ¹² Mi iriipa hiriinan iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwo tɔbmii karamae nwowim simiir whwonkam ida kimiirin sima wa kignaingwo boini kima iikam miyik miyikim mi kima dimin taeminim wi kima kimar haiyam naingwona rani. Nɔngaka. Iriig.

Mi Biyan Inkam Komiiyin siya nitan ii aeya

¹³ Mi kara pi boriisopi iikam kima habwaowaenan nwowim kimiir nomiiyauim naokaowim simiiramim. Mi kara pi boriisopi kima maingmairga nwo karam nwowim ti iikamim naokaowim simiirsiiyin ti iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwo tɔbmii kin karamae nwowiyim simiir hiriinan mi siya ti iikamim simiirin wi swoki kininsiin idwo rani, omwai waiyayokiyokiyamam. Nɔngaka. ¹⁴ Mi krɔma ina naingwo tɔbmiiyin Jis siya bidiyar iki aonamin mi siya kimidiniya ie hiranki swoki insiin idwo, tiriginim yipikim Adi Komii siir yai aiiram naingwo tɔbmiiyim mi ha naonamin mi Adi Komii siya wi ti iikam imiir hidninsiin idwowi mi sima wi saika warar swoki inkin iti.

¹⁵ Krɔma kimiirin dimin taeminim yipiki biya Biyan Inkam Komiiyin siyakisiyar boinim simiir boinmimauuwi. Yim hininigim, krɔma ti iikamim yipiki ti omwaiya niki waiyam mi iya Biyan Inkam Komiiyin siya niti mi iikamim yipiki biya naokaowim simiir biyin wi krɔma nam tani. Nɔngakiniingaka. ¹⁶ Mi Biyan Inkam Komiiyin siya wi ninomor kou hirankin sasar nuuni mi siya wi yai komiiyar boinki mi Adi Komii siir paekwosimim kirie komiigakin siya wi komiiyar kauwok boinki mi Adi Komii siir kidin wa masboinki mi Krai siir iikamim yipikim biya naokaowim mi biikibiyyin wi simar ninsiin idwowi. ¹⁷ Mi ta saiir mhoiiyarim mi iikamim naingwo tɔbmiiyim yipikim omwaiya niki waiyam mi yim wi simaka warar ninkin ami mi iikamim sima Biyan Inkam Komiiyin siirin wi kou hir niyiskaiwini. Mi Biyan Inkam Komiiyin siya krimiirin wi ti hiriinan siyu iirsi nikiunainami mi krɔma inokinokin wi saikar nwoyokiyokiiyaiami. ¹⁸ Mi kima irni nwirni whinkinsiis ankinsiis haiginiu mi maingmairga ta yai anaka dwo. Iriig.

5

Krɔma hiriyyar sibgu okworinu kripkai iya Biyan Inkam Komiiyin siya swoki itina saiirim

1 Kima ti nomiiyauim, krīma iya ti diminin siya nimbiamana pi yokwoni kimiir winboinmauugi rani. 2 Kima iikamim, kima ina sibgu inokninkinim iya Biyan Inkam Komiiyin siya nitina ya wi inkamin digworaekwo tauaeyim nitiyaka wi siir hiriinan niti mi iikamim wi hindara nanaawini. 3 Iya inkam nwirki ha boini krīma ini wadeyar sibgu owim mi dimin biyie whir karamaeka mi dimin whirin ina yimbiamin simiirin mi simiir tirbu wiga yipiki yinisim naokainam tiriya mi ha diyuraeyiuiwiya sair hiriinan mi sima wi sairsi kiyoopki rani. Niingaka. Wiga yinisim naokainani hikim simiir hai karamae bi swoki owika. 4 Kima ti nomiiyauim, kima yipiki iikamim Adi Komii siir wakaeyokna ap karam nwoyiyim simiir hiriinan tani mi iya siya swoki itina ya wi krimiir nanaa haiginiu rani, hiyan inkamin yipiki digworaekwo tauaeyeyin siir hiriinan. Niingaka. 5 Kima iikamim ini Adi Komii siir yinisim ara ywowim mi siir yai imiirar wakaeyokna ap. Kima Setan siir iikam tani yipiki siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwoyim. Niingaka. 6 Mi ti hiriinan sairsika, krīma iikamim yipiki Adi Komii siir yayiyim simiir wakaeyokna ap karamae nwoyiyim simiir hiriinan tani. Niingaka. Krīma krimasiyar mintaraona mi diminin Adi Komii siya boiniyim simiirar wakaeyokna apiyokiyokii. 7 Iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna ap karam nwoyiyim, yim ini iikamim nhwo whwonkaowiyim ini simiir hiriinan ywowim mi ini iikamim op kirie kwiyaehaowaeiyim mi dimin taemin ha pridiriraeramiyim ini simiir hiriinan ywowim. 8 Krīma iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim krīma krimasiyar mintaraona. Krīma Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna ap mi iikam imiirin daingwokwonanaei. Ti dimin hiriinanim kimiir whinkinsiis haiginiuwiyim, yim nhaowa inkamki hoiikwowniya sair hiriinan ywowim. Krīma Adi Komiiyin yipikin mhoyiya krimiir nikunakiyanin mi krimiir whindiriraeraranin suram waikao. Mi ta hiriinan wi saeya whinkinsiisi pagra kirieya iya kamim yai niniyim simiir mwo imiir haiginiya sair hiriinan. 9 Adi Komii siir iowa krimiiram biri nimbinga krimiir nonkwoninwomworninkinim. Niingakiningaka. Mi siya ha nimbingin krimiirin, krimiirin wi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraisiir inigni nanmaiwarkanaei. 10 Biya siya krimiir whindiriraeraram naokin mi ta hiriinan sairsika krīma yipiki omwai waiyam mi yipiki naowim mi mhoyiya krīma wi omwai saikar waiyayokiyokii inokninkin. 11 Kima irni nwirni dinan inkinsiis ankansiis haiginiu mi irni nwirni timi whindiriraerar haiginiu tariinanin kima tira sair hiriinan tir. Iriig.

Nikopkaigiyani ya ima

12 Krīma kimiirin igao yai boinkim, kima iikamim Biyan Inkam Komiiyin siya nikmwim kwoim kimiir bopwoniya waraur nwoyim simiir yai imiir wakaeyokna mi simiirin siyu miyik imiirar diisimaau. Dimusi rani, kimiirin ini simar kigiraowim mi ini simar nowomwarkaiyiuim Adi Komii siir dimin taemin imiirin. 13 Kima ti kam miyik miyikim simiiram daingwo mi simiiram ha daingwokwonanaei. Dimusi rani, dimin taeminim sima tiriyyim simiirsi. Kima iraka nwirka dongwomamaer ae.

14 Ti nomiiyauim, krīma ti yayiyim kimiirin igao yai mansi boinki mi kima iikamim yipiki nhakiuwiyim simiir boinwaka. Mi iikamim yipiki nididiyim simiir whinkinsiis mi iikamim yipiki maigimaigra nwo karamae nwoyiyim simiir kinsiis haiginiu mi kima hiinsima dwo iikam simakan. 15 Kima sibgu mintaraa, kima yipiki iikamim siyu biyie kimiir tir haiginiuwiyim, kima simiirin wi yamdi kipi swoki tirbu haiginiu. Niingaka. Mi kima irni nwirniyim mi iikamim hinda tinda nwoyim simiirin dimin miyik imiirar tir inokninkin.

¹⁶ Mi inokiiinokin kima wi maigimaigra dwokripkai. ¹⁷ Inokiiinokin kima nhwo Adi Komii siirama kwisboinanae. ¹⁸ Kima Adi Komii siir boin wadie ti dimin taemin whiekakim nimbimbiyamim simiirsi, Adi Komii siya wi maigimaigra kima nwoi, kima ti dimin taeminim Krai Jisi siir inigni tiri yipiki kimiir whinkinsiis haiginuwiyin.

¹⁹ Kima dimin taeminim Adi Komii siir naeyiun siya tiriyim simiir kipi kikinokou. ²⁰ Kima, kimiir whwomisim amimira kipi nwo mi siyu biye kipi niisimauu ti kamim Adi Komii siir naeyiun siya boinmimauuin diminim mi ha nanaakninki haiginuwim. Nngaka. ²¹ Kima dimin taeminim iikamim sima boinmimauuwiyim mi sima nanaakninki haiginuwiyim simiir kinananku mi dimin kibi kibiyim simiir sibgu onkworinu. ²² Mi dimin biye imiirsi dapyok.

²³ Kara ha naingwowi Adi Komii krimiir Wanin siyaigra maigimaigra bwamkibwamin mi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginuwi siir wakaeyokna apim mi ta hiriinana sairsika kimiir kwoinim mi kwoinbudim mi kimiir puim wi wadieya hiriyar, nwokwokini mi wi iya Biyan Inkam Komii Jisi Krai siya swoki iti wi sair nadigiuwi. ²⁴ Adi Komii siya kiriram bidi yikuun mi kima siigsiigim mi siya siir kwoinin bi swoki kisina haigikin mi siya wi ti dimin imiir tirkipkai mi wi sima digii.

²⁵ Ti nomiyauim kima Adi Komii siiram ti kwisboin krimiirim mi siya wi krimiir nwoki whinkinsiis haiginuim. ²⁶ Iya kima kimiir nomiyau imiir nokboinmamaariyim kima simiirin warar dankabmamaigiyam. ²⁷ Kara kimiirin Biyan Inkam Komiiyin siir inig iir boinki, igao yayim kima ta yokwowa wara nomiyauim waraur nwowim simiir whwonkam ida mwain. ²⁸ Kara ha naingwowi Biyan Inkam Komii Jisi Krai siir naingwobumbuwa wi kima nwoi. Iriig.

2 TESALONAIKA

Ta yokwowa Pol siya winkika iikamim naingwo tibmiiyim simiiram om Tesalonaika hiranim simiiram ta yokwowa biyana siya winkiya saiir mhoiyar. Siya simiirsiyin mansi winkikin nhirim yim ha boini, Jisisin bidi swoki itin mi Pol siya hiranam naingwowi simiir niksisaeya pi digiyim. Mi siya Biyan Inkam Komii siya nitana saiir asi swoki win boinkikin. Iriig.

¹ Pol, Silvenes, Timoti ta yokwowa krima winkika iikamim naingwo tibmiiyim Adi Komii siir piuganim om Tesalonaika hiranim kimiiram. Mi kima krimiir Adi Komii mi Biyan Inkam Komii Jisis Kraiis sowiirgo. ² Mi krima hiniina naingwowi Adi Komii krimiir Wanin siya mi Biyan Inkam Komii Jisis Kraiis siya, sowiir naingwoyimiyoka kimaka dwo mi kima hiriayar dongwomamair aekaeayam. Iriig.

Pol siya Adi Komii siir boin wadieki

³ Hinokiinokin, krima Adi Komii siir boin wadie iikam kimiirsi. Dimusi rani, kima Adi Komii siiram nhami nhami naingwo tibmii rani mi wim kima nhami nhami mi naingwokwonanae rani, irni nwiirnyamim. ⁴ Dimusi rani, krima kimiir inigim ti dimin taeminim simiirsi hainani mi krima ina boinmamaugiyim iikamim Adi Komii siir piugananim hinda tinda nwowim simiir mi krima simiir boinmamau dimin biyeyim yipiki iikamim sima tirim kimiir mi kimiirin sima kimpipisu prasae bi hauugim. Mi ti kimpipisu hiriinanim yim wi maigimairga nwo karam kimiir nwowwaiginiu rani. Nnngaka. Wim kima maigimairga mi kirie hiriayar nokworuun kripkaiigim. Iriig.

⁵ Mi kima hiriayar dokworinukripkai krimiir nsiimauuim Adi Komii siya iikam imiirin wa kiwaki kimiir kinankuam. Dimusi rani, krima siir mi aiir mirii. Mi hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi iikam whiekakim wi simiir nsiimauuwi hiniinin wim kima wadiekim. Dimusi rani, wim kima ta kinankiu aiirin hiriayar nokworinukripkaigim mi yim sima miyik rani mi siya wi hiniina boini ini wadieyar mi owin kira saikar timi inkini o mi kiriirin wi siyar kigiraowi. ⁶ Mi mhoiya Adi Komii siya wi ti iikamim yipiki biya siyu biye kiriir tirim simiir nonkwobumbuninkini. Dimusi rani, iikam whiekakim siya wi wadieyar sibgu kigirkaki. ⁷ Mi iriipa hiriinan mhoiya Adi Komii siya wi ti dimin taeminim yipikin kimiir mi krimiir maigimairga krimiir nwowwaiginiu karamae nwowiyim mi wi siya ntkiigii mi sima wi krimiir haiburgigi mi krima wi wadieyar sibgu owi. Mi ti dimin taemin whiekakim wa nimbiyami iya Jisis siya mi siir paekwo sim ieya iya sowa Adi Komii siir om iir haiburgigi mi sima wi sima sima nimbiyamnae paeya paowii karamaeya saiir hirin. ⁸ Mi siya yipiki iikamim Adi Komii siir ninokninkinsi borisopim wi simiir tirbuwi, iikamim yipikin krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir Yai Win Kibiya saiir wakaeyokna karamae nwowiyim wi warar mi inkini tirbumbuki. ⁹ Mi ti hiriinan iikamim siya wi simiir tirbumbuwi mi Biyan Inkam Komiiyin siya wi simiir nikropki sima siir whwonkam ida nwosi mi siir dimin kirie komiiyin paenan nuyaeyiin mi siir kirie komii aeya mi wi sima tioidwomaii inokiinokin. ¹⁰ Mi tikiriiginim yim wi taka hiniin iya sae nimbiyami mhoiya siya niti mi iriipa hiriinan iikamim yipiki siir wakaeyokna apiyim saiirsika mhoiya sima wi inig komii siir hauuwi. Sima mi krima wi kakakar nwowi mi maigimairga saika ninkin owi. Mi siir yayim krima bidi yanaakninkii haiginiim mi kima simiirar wakaeyokna ap. Mi ti hiriinan saiirsika kima mi sima wi ti digworaekwowim simiir nwoki tirim.

¹¹ Mi ta hiriinan saiirsika inokinokin krima iikam kimiiramim Adi Komii siirama sriii, kima wi mi miyik nwoki miriyim mi ta hiriinan saiirsika siya wi hinin asi naingwowa siir yinisim nwowamin. Krima siiram kwis boini mi ta hiriinan saiirsika kima wi dimin taemin miyik miyikim kima tiram naingwowim wi simiirar nwoki tirim. Mi kima ti diminim kima tirim wi siir kirie aiiar tiri, whisarii rani, kima siiram naingwo tibmiiigim. ¹² Mi krima ta hiriinana saiirsi kwis boini Biyan Inkam Komiiyin krima siir inigin wi kougikouwa hainanki. Dimusi rani, ti dimin miyik miyikim siya tirim iikam kimiir kwoin imiir mi sima wi kimiir inig imiir hainanprapraskii. Dimusi rani, siirsika. Mi ti dimin taeminim wa nimbiamy whisarii rani, krimiir Adi Komiiyin mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis sowiirni naingwoyimiyoka ini krimaka nwowa. Iriig.

2

Dimin biyieki biye ieya

¹ Tapa krima ti nomiiyauwim kimiirin Biyan Inkam Komiiyin siir boinmauugi, siya wi sipi swoki iti mi krima wi irkiripa saika nwowi. ² Krima kimiir sriii, ti nomiiyauwim kimiir kwoinin nidid kwoin aisiima kipi niki o mi kima ha wakaewinkim Biyan Inkam Komiiyin siya bidi yitin. Nnngaka. Krima ninokninkin tani, kimiirin inkamki boinmauugim ti dimin imiirin mi inkamki nanaakninki haiginiugim mi siya tari ha naingwokin Adi Komii siir naeyiutin siya boinmauugin siirin mi tari yokwoni inkamki winhauugin, ti dimin taeminim mi simiirim kipi naingwo tibmii. ³ Mi inkam nwirki kiriiir kwoin iir nipiyaokiyam kipi kigninwinwin ti hinin siyu bibiyeyim sim, yai biye boin mi yokwo biye win mi iki dimin biye nhirim simiir warar. Nnngaka. Mi ta iiya Biyan Inkam Komii siya swoki itana, saeya wi whisarii nimbiam tani. Nnngaka. Biyan iikam whiekakim wi digiumi Adi Komii siir niki haimriyuwi mi ti inkam biye komiiigomiiyin yio wi sasar nanaakninkiinaei. Mi ti inkam hiriinanin siyairgin maeyauwa paeki nwowa saiiir hir tioidwomaii. ⁴ Mi siya wi sasar nokmwim okwonaei Adi Komii siir om hirin, digworaekwo niksisaeyim iikamim sim hainaniyim simiir biyyin mi siya Adi Komii siir omaka aiiir nidwokai mi siya wa boini, karakikaraigim Adi Komiiyin.

⁵ Mi kima daingwoki yayim biya kara kimaka niki owa mi ha boinmamauwim simiirin mi kima simiirin biri naingwowarkainakim, aniya? ⁶ Mi tariinanin, kima ti Adi Komii iirin ina ninokninkin dimin siir siyu iir ninkripkiyim mi ta hiriinan saiirsika, siya wi sasar nanaakninkiina rani. Nnngaka. Wi iiya Adi Komii siya nimbina siirim, wi saiiir digi. ⁷ Mi iriipi hiriinan, ti dimin biyeyim yipiki ti inkam biyeyin wi siya tiri, iya siya niti ya bidinanar nimprio amkika mi ti inkam biyeyin yio wi niki it rani. Nnngaka. Siir siyuin wi Adi Komiiyin yipiki siir siyu iir ninkripikouwin wi siyar haiwao budgii siya nitamin. ⁸ Mi ta saiiir mhoiiyarin, ti inkam biyeyin siyu biye iir wakaeyokna apiyin mi siya wi sisiyar nanaakninkiinaei. Mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siya inkam biye komiiyin siirin wi yainiyar kubrukigi mi Jisis siya wa swoki iti mi siya wi sasar nanaakninkiinaei mi ti inkam komii biye siir kirieya wa digi mi siirin wa nonkwobumbu ninkinki. ⁹ Mi ti inkam biyeyin siyu biye tiriyin siya wi inkam komii biyeyin siir kirie komii anaka niti mi siya wi dimin kirie komii komii imiirar tiri, ti diminim yipiki biya iikamki kig karamae nwowim mi siya wi dimin miyik miyik imiirar tiri iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowim wi simiir kiyopsibgi haiginiyuwi mi siya wi dimin biye kirie komii komii imiirar diriraerari iikamim sima wi nwoki kigididim. ¹⁰ Mi siya ti iikam imiirin wi inkam

komii biyeyin siir kirie komii anakar kiyopsibgi haiginiuwi. Mi ti yipiki iikamim Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowim, yim wi Adi Komii siyar nonkwobumbunin kin iuguski. Siya wi simiir kiyopsibgi haiginiuwi. Dimusi rani, simiirin bi nanmaiwarkainakin mi sima ta Yai Win Kibiya kaimwo nwowiya saairim biri naingwo tibmiikim. ¹¹ Dimusi rani, ta hiriinana saairsika, Adi Komii siya bidi kiwakiyin diminin simiir kiyopsimsibgikikaiyamin. Mi siya simiirin minam tirikikin sima ti niksiseae diminin siirim nwoki naingwo tibmiiyim. ¹² Mi ta hiriinana saairsika, ti iikamim yipiki yaimwokiayimwo aairim naingwo tibmii karamae nwowim, sima wi dimin biyie haii Adi Komii siir hiranki. Dimusi rani, sima dimin biyie tirim naingwokim mi Adi Komii siir yai aairim bi naingwo tibmiikim. Iriig.

Mi kimiirin Adi Komii siya bidi yimbini kimiir nanmaiwarkainamin

¹³ Ti nomiiyauim Biyan Inkam Komii siya kimiiram naingwokwonanaeikin mi inokininokin krima Adi Komii siir boin wadie. Dimusi rani, bidi bidiniyarin siyar nokmwim okwo haiginiugin kimiir nanmaiwarkainaim. Kara kimiirin whisarii bi nanmaiwarkainakin Adi Komii siir naeyuin siir kirieni kimiirin wi saeyar whinkinsiis haiginiuwi dimin whirki kimbu karamae nwowamin mi siir yaimwokiayimwo aairam naingwo tibmiiyim. ¹⁴ Siyar nikiunakin kimiirin ti dimin taeminim simiiram kimiir naingwo tibmiini, ta Yai Win Kibiya saairam yipiki krima nanaakninkii haiginiuwa kimiir mi kima wi dimin miyik miyika haii kimiir Biyan Inkam Komii Jisis Kraiis siir hirankin. ¹⁵ Mi ta hiriinan saairsika, ti nomiiyauin kira kiriir kwoinin kirie dwo mi ha dokworinu mi ta yai aair wakaeyokna ap, biya krima boinmauwim kimiir krimiir yainiyar mi yokwoni krima mi winhaugii ikim.

¹⁶ Krima ha naingwowi ti krimiir Biyan Inkamin Jisis Kraiis siyar mi krimiir Adi Komiiyin yipiki krimiiram naingwokwonanaeyin mi krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin siir naingwobumbuwa, wi krimiir hauuwi mi naingwo tibmii miyika mi iya siya nitana saairim nwokwokin aka ¹⁷ kimiir kwoin imiir siibboinin haiginiuwam mi kimiir kwoinin wi hiinsima nwowi mi kima wi kirieya nwoki owim mi siya wi krimiir whinkinsiis haiginiuwi dimin miyik tiram mi dimin taemin nhirim simiir warar mi wi siyar whinkinsiis haiginiuwi kimiirin yaimin dimin miyik boinam. Iriig.

3

Kima krimiiram kwisboin

¹ Tariinanin ti nomiiyauwim, kima Adi Komii krimiir Wanin Siirim kwisboin krimiiram mi ta hiriinan saairsika krimiir Biyan Inkam Komiiyin siir yayim wa namsisauugi omom omomin simiir. Mi iikamim sima simiir wakaai mi sima wa wakaeyokna api, ti iikamim kima wakaeyokna apim sair hiriinan. ² Mi siirim kwisboin, siya krimiir nanmaiwarkainaim iikam biyeyim simiir hirankin. Dimusi rani, iikam whiekaki bi wakaeyokna apikim Adi Komii siirin.

³ Mi krima ha naingwo tibmii, Biyan Inkam Komii siya wa diriraerari mi siya wi kimiir whinkinsiisi kima sibgu okwo rinukripkaiyim mi siya wi kimiirar kigiriraowi mi Setan siya wi kimiir niyopakaiyu rani. ⁴ Mi krima naingwo tibmii kiriekakim Biyan Inkam Komii siirim mi iikam kimiirin wi digar nwowaiuginuwi mi kima diminin biya krima boinmamauuwim mi mhoiya kima wi simiirar swoki tirikipkaii.

⁵ Krima ha naingwowi, Biyan Inkam Komiiyin wi siyar nowomwarkaiyuwi kimiir kwoinin mi kima wa ninokninkini, Adi Komii siya

iikam kimiiramar naingwokwonanaeikin. Mi iyya kima hikak nwowi mi kima wa sibgu okworinuwi Kraiss siir inig iirin. Iriig.

Iikam whiekakim kima miyyar mirii

⁶ Mi tariinanin krma yai kirie kimiir boinki Biyan Inkam Komii siir yai imiir. Mi yipiki iikamkim kimiir bopwoniya waraur nwowim siya hindara sibiidwo nanmimiki mi yaimin diminin biyya krma hauugiyim simiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi kima aru siirsi dwo. ⁷ Whisarii rani, kima kima ina ninoknankinim, kima miyyim krma miriyyim simiir hiriinan wakaeyokna mirii. Biyya iyya krma kimaka nwowim krma hindara bi sibiidwokim. Niingaka. ⁸ Mi krma inkam nwirni naeyim whisarii bi sibaekim. Niingaka. Krma umirniyar sainaekim, ni nabie mi pranae, bi miriigim mi ta hiriinan sairsika mi krma hiknan wi kimiir hauu rani. ⁹ Mi krma ti dimin imiir tiram miriikim. Niingaka. Dimusi rani, krma inig karamae rani, naemin dimin kimiir warauranki haiyim. Niingaka. Krma ti diminin minam tirkim, kima krmiir kigna diriraerarim. ¹⁰ Biyya iyya krma kimaka nwowim, krma kimiirin yai kirie aiirar boinkikin, yipiki mi mirii karamae nwowiyin, naemin dimin siir kipi hauuae.

¹¹ Krma ti diminin kimiirin whisarii bi boinkikin, krma bidi wakaeyim, iikam nhirim kimiir bopwoniya waraur nwowim sima ini hindara sibiidwo nanmimikim mi mirii rani, sima yai ara sibiidwo boina yokyokii. ¹² Ti hiriinan iikamim krma yai kirie kimiir boinki, krmiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiss siir inig iir. Mi sima sibgu didwo mi kima kimiir mi imiirar sibgu ainmimik mirii mi sima naeyim sima hai, sima naeyimin mi iikam nhirmi anka kipi hai. ¹³ Mi iriipi hiriinan kima ti nomiiyauim kima kipi nhakiu wa dimin miyyikim kima tirim, simiirsiyin. Niingaka. Kima simiirar tirkipkai. ¹⁴ Mi inkam nwirki ti yayim yokwoni krma winkiyim simiir wakaeyokna karamae nwowi mi kima saika kipi nwo mi dimin whir saika kipi mi tir mi ta hiriinana sairsika siya wi nididkak nwowi. ¹⁵ Kima siirimin sau omomnan kipi naingwo. Niingaka. Kima saika boina, kimiir nomiiyau miyyikni hanin.

Nikopkaigiyayai aeya

¹⁶ Krma ha naingwowi Biyan Inkam Komiiyin sasairgin iikamim simiir hauuwiyin nongwomamair aekiyami siyiuin siir bwamkibwamin. Mi iyya kimiirin dimin miyyik mi dimin biyieki nimbini mi kimiirin wi nongwomamairni kwoinin siya wi hiriirar nongwomamair aekiyami. Mi Biyan Inkam Komiiyin wi kimiir irira nwonira aka nwowi.

¹⁷ Kara Polkin, kariir iinga winkika ta boin maigimaigra yayia. Kara ti hiriinan minam winkikim kimiir nusiimauuwim ti yokwoim yim karar winkikim. Kariir iinga winkim simiirin.

¹⁸ Kara ha naingwowi Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiss siir naingwoyimiyoka wi whiekak kimakar nwowi. Iriig.

1 TIMOTI

Timoti siya ta yaiwɛn kibiya siir apua Yunis mi siir wai aeya Lois sowa boinmɛmauugo. Mi siya Jisis siiram ha naingwo tibmiiyin mi ini Adi Komii siirgisiir yai airarar wakaeyokna apɛskiyin. Timoti siirin Pol siya yimbɛn saika namɛm iki om nhirim simiir Krais siir yaiwɛn kibiya saiiir hainamɛm. Mi mhoiyya Timoti siya iikamim naingwo tibmiiyim om Efesas hiranim simiir pasta nwowin mi Pol siya ta yokwowa ha winkika Timoti siiramɛn, siir kirie haiginuwim Jisis siir siyiu iir napim. Mi siya siirin siyiuin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriiraowiyin siir warar boinmɛmauugi. Iriig.

¹ Kara Polkin ta yokwowa kara winkika, Adi Komiiyin inkam ninimniski haiyin mi Krais Jisis ti inkamɛn krɛma nwokwokinɛn ninomor koua hiriir nikiunamam, sowanii nimbɛngin kariirin, Jisis Krais siir aposel inkam nwowam. ² Kara ta yokwowa Timoti kiriiram win hauugika. Kira Adi Komii siirim naingwo tibmiiyin mi kira kariir yinisimnan asi nwokin. Kara minam naingwowi, Adi Komii krɛmiir Wanɛn mi Krais Jisis krɛmiir Biyan Inkam Komiiyin siir naingwobumbuwa mi siir naingwoyimyoka mi siir siyiuin iwa inan kaikpɛmpitiyin wi kiriir hauugi. Iriig.

Krɛma niksisaɛ siyiuin siir kipi nonkwo

³ Biya iya kara kiriir haiburgigin mi ha namɛn nu Masedonia hiriirin, kara kiriirar niki boingigin, kira om Efesas tirar dwo. Mi inkam nhirim dikmiinɛnkin, sima ti siyiu hiriinanɛn sima niksisaeyin Adi Komii siir yai aiir mi siir ditkigi. ⁴ Kira simiir boin sima wanmi niwiiyim simiir kipi whasprigin mi yidiwi wanwiyayim simiir inigim kipi nokdpayokiyoki. Mi ti hiriinan yayim, simiirin Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim wi saeya whindiriraerar tani. ⁵ Taka yayia saiiir yaimwowa kara kiriir boinmauwa, kiriir naingwo tibmiiya saiiir kirie haiginuwam boinmauuga. Mi kiriir mhi kwoinim rirmiiya nwowi dimin whirki nitki karam nwowi mi kiriir naingwo tibmiiya iriipi hiriinan kirieya mi owi. Mi kira wi iikam whiekakim simiiramar naingwo irkaki. ⁶ Mi iikam nhirim siyiu whira namɛm sima ini Adi Komii siir siyiu iiram yaowhriewhrieyiuim yayim sima boiniyim, hindara priiboin priiboini. ⁷ Mi sima Adi Komii siirin siirimar naingwokwokim siir boinmɛmauwim. Mi simiir kwoinim nididgak bi nwokin. Sima ha naingwokim sima bidi yinoknɛnkinim ta yai aiirin. Mi yim sima bi ninoknɛnkinim.

⁸ Krɛma dinoknɛnkin Adi Komii siir siyiuim krɛmiir nusiimauu apiyim mi krɛma ti hiriinan siyiu iir tiri wi wadieyar nwowi. ⁹ Mi tiki siyiu hiriinanɛn krɛma timi ninoknɛnkin, tiki siyiuin kam miyikim simiir tani. Niingaka. Yio hiriinan siyiuin kamim yaowae budieyim simiir yai nanugaugawiyim simiirgin. Mi kamim digumii Adi Komii siir mi haimriiyugigiyim mi siyiu biyie tiriiyim simiirgin. Mi dimin biyieyim nu tir nwowiyim mi yopii ad nisomsom aokaowiyim mi inkam nwirni mi isom aokiyim. ¹⁰ Mi hii min mi nanaeyim mi inkamɛn inkam nwirna nanaeyin hii mi wigkam yinisisim mi tauae hainami ikim. Mi niksisaɛ mi siir yai aiir priiboin priiboiniyin mi sima siyiumwokisiyiumwowin saika ninii nansaokim. ¹¹ Mi taki yaimwokiyaimwowa ini ta yai win kibiya saiiir hiriinan ywowa krɛma Adi Komii siirim maigimaigra ta yai win kibiya kariirin siyar hauugika inkam nhirim simiir boinmamauwim. Iriig.

Pol siya Adi Komii siir boin wadiekin siya siirsi naingwoyimokin

¹² Krimiiir Biyan Inkam Komii Kraisi Jisis siir kirieya kariir hauugikin mi Jisis siya ina yaingwokiyyin kariir mi aiir mirii siya wi digar nwowi. Mi siya nokmwın okwokin taka mi aiirin mi kara hiriinansi boin wadiekin siirin. ¹³ Biya kara siir inigin siirar niki boinbumbu haiginiugin. Mi kara iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim, simiirin kara niki ipimparkim. Mi kara Jisis siir yai akar mi antamyiriyirkin mi kara siirin biri sibgu ninokninkin. Kara tiki hiriinan siyiu iir asi tirkin. Adi Komii siirim birin niki aingwo tibmiiyin nanga niki okin. Mi siya kariirsi asi naingwoyimiyokin. ¹⁴ Biyan Inkam Komiiyiin siya kariirsi naingwobumbunanaekin. Mi Jisis Kraisi siir kirie aeya diriraerkikin kariirin mi kara siiramın asi naingwo tibmii. Mi kariir kwoinin iki inkam nhirim simiirin asi mi naingwokwowi. ¹⁵ Mi Kraisi Jisis siya nua tiriir niunikin iikam biyieyim simiir niniskii hainakikin. Mi ta yaiya kaimwo kunga mi krıma sairim daingwo tibmii kiin. Mi karargin inkamın siyiu biye tiriyyin simiir biyan inkamın. ¹⁶ Adi Komii siir kwoinin hinina naingwokin, siir naingwoyimiyoka biyan kariir tiriir wimbini. Mi kara aknainan nwoki isiimauwi Jisis siirin inkam mionan, iikamim simiir whwonkam ida mi mhoiyya sima naingwo tibmii mi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyyin siirin wa haii. ¹⁷ Mi Inkam Komiiyiin digworaekwo whiekakim simiir kigiraowiyin iinokinoka nwoyokiyokigin mi siya bi naowikin. Niingaka. Mi siirin inkamki bi kigikin mi siyaki siyairgin, Adi Komiiyiin. Mi siir inig komii mi siir namnamın ieya wi hiriinanar nwoyokiyokikaeyami. Iriig

¹⁸ Timoti siya kariir yinisimkin biya profet kamim sima boina kiriir mi aiir. Mi kara kiriirar boinanae ta yai aiir mi kira profet kamim simiir yai aiir daingworinu. Mi kira kamim Jisis Kraisi saikar nwowiyim sau simaka sibgu okworinu inıt. ¹⁹ Mi kiriir naingwo tibmiiya kirie dwo mi kiriir kwoinin dimin whirkin ntkii karam nwowi wi rirmiiya nwoki owim. Mi kam nhirim simiir kwoinin iriipi hiriinan rirmiiya mi inkin owim. Mi ini sima yitkiigiyim mi simiir naingwo tibmiiya asi nikiigika. ²⁰ Mi Haimenias mi Aleksanda sowa hinina tirko. Kara sowiirin yai karamaeka sowa Setan siiramar timi am, sowiirar kwoinkin. Mi sowa tiki hiriinan siyiuin, siir nwoki ninokninkini. Sowa mhoiyya wi Adi Komii siir nigbumbu haigini rani. Iriig.

2

Nhwo kwisboini siyugin

¹ Kara kiriirin minam srii kima iikamim naingwo tibmiiyim Adi Komii krimiir Wanin siiram sriigi iikam nhirim simiiram. Ta hiriinan kima sriinanaeya hiriinana sriinanae kipi sriipipiyo, kimiir kwoinin saika damasukikin. Mi ta kima sriiya kima Biyan Inkam Komii siir warar boin wadieki. ² Mi inkam komii nu kigiraowiyin simiiram wara timi srii. Mi inkam komii komii gavman ikim mi krıma whiekakarın wi nwoki ongwomamair aeyim. Mi krimiir kwoinin wi hiinsima nwoki owim. Mi sima krimiir kigi mi sima wa nwoki aingwowim krimiir iga hinda tinda bi nokwowika. ³ Mi taka hiriinan sriiya, Adi Komii siya wi ogmwo mir karam nwoki. ⁴ Adi Komii inkamın krimiir nanmaiwarkainan siya hininam naingwowi iikam whiekakim krimiirin siya nanmaiwarkainam. Mi siya hininam naingwowi krıma siir yaimwokiyaimwo aiir ninokninkinim. ⁵ Adi Komii nwirkinwiruwaigin mi Inkam Komii krimiir kaoprigi okwowyin Adi Komii siiram namın, iriipi hiriinan nwiruwargin, siya ti inkamın Jisis Kraisi siyairgin. ⁶ Kraisi siirar kwoinkin, siya naowama mi aingwokin. Mi iikam whiekakim simiirin wi siyar nanmaiwarkainaei. Ti hiriinan siyiuin Adi Komii siir kwoin ieyargin, ti krimiir nisiimauwın, iikam whiekakim simiir nanmaiwarkainam. Mi

iikam whiekakim wi hindara nwoki priiyokaeyamim. Taka iya Adi Komii siyar nimbinga krimiir nanmaiwarkainam. ⁷ Adi Komii siya nimbingin kariirin aposel inkam nwowim, siir yaiya saiir boinmimauuim. Mi iikamim Juda iikam tani simiir nini owomwarkai haiginuuuim, ta yaiya saiir yaim-wokiyaimwowa. Adi Komii siirim naingwo tibmiiyin siyiun siir. Taka yaiya kaimwoka, kara niksisee rani, siyar nimbingin.

⁸ Kara ha naingwowi, omom omoman kamim sima Adi Komii siirim sriinanaei. Mi iya simiir ina koua ninkigi Adi Komii siiram sriiyim mi simiir ina ti haiyaprapraski. Mi simiir mhi kwoinim rirmiiya dwo, dimin wharki kipi nitki mi kwoinin haugihugi whiyie. Mi ninkin wamwarkii boini yo ti hiniin dimino wara kipi nwokai mhi kwoinain. Iriig.

⁹ Kara ha naingwowi wig sima yuisim sibgu ii mi wi nwoki sibgu kigitidwokiim. Mi simiir kana piuaipai piuaipai kipi hopyok. Mi mkinpai mkinpaiyim hirii kipi mi diyankii mwaomwan. Mi yuisa umir komii sainiya saiir kipi mi sain. ¹⁰ Kima sibgu mirii. Minsika iikam nhirim simiirin nwoki iisiiimauuwi. Mi yipiki wigim naingwo tibmii mi Adi Komii siir inig iir hainani, yio siyu wadie ieya. Mi tiki hiriinan miyim yim wig simiir piuai miyik ima. ¹¹ Mi wig sima, simamar kipi naingwona, sima kam simiir aowa dwo. Mi sima yaimin diminim wara kipi nomboboin, hindara dinkin tan, pi nwoki wakae ninokninkinim iya sima Adi Komii siir inig hainaniya siir omaka hirin. ¹² Kara hiniinam naingwo rani, wig sima yai kam simiir boinmimauuim mi bii sima nwowim. Niingaka. Sima hindara dinkin tan. ¹³ Tiki siyiun hiriinan dimusi bi tirkin. Adi Komii siya bii Adam siir nonkwok-wokin mi mhoiia Iv saiir yonkwokwo. ¹⁴ Setan siya Adam siir kwoin iir bi nikpitmaigin. Niingaka. Siya wig saiir kwoin iir nikpitmaigin mi saeya dimin biyie asi tirka. ¹⁵ Wig sima wi simiir miya yinisim naokainaeiia, yim wi saiirar tir. Mi sima ha daingwo tibmii mi sima iikamim simiiramim ha timi aingwokwonanae. Mi simiir iga hinda tinda kipi nokwo sima sibgu dwoipisu. Mi sima hiriinan tiri mi simiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei.

3

Inkam Komiiyin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraoiyin siir yaiga

¹ Taka yaiya kaimwoka. Mi inkamim taka Adi Komii krimiir Wanin siir miya saiir bii nwowam naingwowi mi ta miya siya miriiyam naingwowa mi wadie aeyirga. ² Mi inkamim iikamim naingwo tibmiiyim simiir bii nwowiyin siya sibgu dwowipisu iga hinda tinda kipi nokwo. Minsika, sima siir kipi boin huriyiu. Mi siya wig iruani nonkwonan inkam dwo. Mi siir kwoinin sibgu daingwo omok mi siya siir nhie aiir kipi nikrip. Mi inkamim siiram namiyin, siya siirin io nhwo kipi nanaowin mi siya inkam nokwo boinmimauuwan inkam wadie dwo. ³ Mi siya op kipi kwiyaie whaowae mi siir kwoinin haugihauga asiima kipi whiyie. Siya iwa inan dwo hinda kaikpimpit. Mi siya umiram kipi naingwokwonanae. ⁴ Mi siya siir wigiyin simiirin siyar sibgu kigrirao mi siya siir yinisim imiirin sibgu siiboboiniu haiginu. Mi sima wi nwoki wakaeyoknam siir yai aiirin. ⁵ Mi siya siir wigiyin simiir sibgu kigrirao karam nwowi mi siya iikamim naingwo tibmiiyim simiirin, wi Adi Komii siir omaka hir kigrirao rani. Niingaka. ⁶ Mi inkamim yaeya kinkak naingwo tibmiiyin, biyan inkam siya kipi nwo siya wi siyamar pi naingwonaesi Setan siya mirii ikiiya siir hiriinan. ⁷ Mi ti inkamim siir siyiun iikamim naingwo tibmii karam nwowiyim simiir whwonkam ida sibgu dap. Mi siya sibgu nap karam nwowi mi siirin wi Setan siya nanmaiwarkainae. Iriig.

Inkam komii komiiyim iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowiyim simiir boinkika ta yaiya

⁸ Inkam komii komiiyim iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowiyim, yim sima iriipi hariinan iga hinda tinda kipi nokwo. Mi sima kipi mi gie mi sima opa kwiyae wahaowaeiya sair kipi kwiyae mi sima umiram kipi mi aingwokwonanae. ⁹ Mi simiir mhi kwoinim rirmiiya dwo mi sima daingwo tibmiiyikin Adi Komii siir yai aairim. Biya saeya bi nhinkigga mi tariinanin saeya bidi nhinkiggiya. ¹⁰ Mi kira simiirin tiki kigoki sima dig nrowi mi kira simiirin wi hainii dokmwun okwo haiginu inkam komii komii, iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowamin. ¹¹ Mi simiir wigim iriipi hariinan simiir kwoinim sibgu daingwo omok. Mi simiir iga hinda tinda kipi mi okwo mi sima kipi mi inkimikna mi simiir kwoinim sibgu dwo mi miiminim gwomairgwomair kipi mirii. ¹² Mi tiki inkam komiiyim iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowiyim, sima wiga irkaruar donkwona. Mi simiir wigiyim simiirin sima sibgu kigrirao. ¹³ Mi tiki kamim simiir miya sibgu mirii mi iikamim sima wi simiir yai aair wakaeyoknaei. Mi sima wi nidid rani, Krais Jisis siirim naingwo tibmiiya yaiya sair nokwo boinimauuwim. Iriig.

Adi Komii siir siyuin siir yaimwo aeya

¹⁴ Iya kara ta yokwowa kiririm winkyin mi kariir kwoinim ini wiini hanina sargiyin, kirir nini kigsisauniyamim. ¹⁵ Kara kiririn yokwoni asi win hauugikin kariirin wi dimin whirkin mi ipiyaokiiisi kirir kignakiyamim. Mi kira wi ta yokwo aair nwoke kig ninokninkinim siyuin Adi Komii siir isidin sima tiram naingwowyin. Sima Adi Komiiyim yai minar nomboboiiyin siir isidgin mi sima ini ti iikamim Adi Komii siir yaimwokiayaimwowa sair nonkworinu kripkaiiyim ini simiir hariinan ywowim. ¹⁶ Ta Adi Komii siir yaimwokiayaimwowa sair humii digim dig nwo rani, saeya ini komiigikomii ywowa. Inkamki sair nikwowaissiiyim wi dig nwo rani. Nningakinngaka. Biya saeya Adi Komii saikar nwoka mi mhoiyya saeya ini inkam kiinar yimbiiyama nu tirin mi ina nhinkiggiya. Adi Komii siir naeyuin siyar nhinkigikin ti inkamin dimin whirki kimbu karam nrowiyin. Mi Adi Komii siir paekwosimim sima kigi siirin mi sima siirin ina boinimauuwamin iki nu komii komiiyim hinda tindanim simiirin. Mi hinda tindan iikamim sima ina yaingwo tibmiiyiyim siirim. Mi siirin Adi Komii krimiir Wanin siyar swoki ikiuna ninomor koua hirir. Mi siya kou hirin ini namnamiinan ywowin, ini hindara wokirrimtiowin. Taka yaiya krma boinkiya, Jisis Krais siirga. Iriig.

4

Taka yaiya kamim niksisaeyim simiirga

¹ Adi Komii siir naeyuin siya bidi boininkigiyin. Mhoiyaki nuwi inkam nhirim sima wi ta yaimwowa, wi sair nonkworinu rani. Mi sima wi uridyiu biyeyin, wi siir yai aair sibgu wakaeyoknaei. ² Mi kamim priiyiksasaeyim yaiyim whwonkam sima ninkigii boiiyim mi sima inokinokin simiir simiirar tirinaeikim. Mi simiir mhi kwoinim panansi hirsisi. Nngaka. ³ Mi tiki kamim niksisaeyim krimiirin wi sima nikiduwi wig nonkwonasiyin. Mi sima nae nhirim wi krimiir nikiduwi krma mi aeisi. Mi Adi Komii siyar nonkwokwokiym ti nae digworaekwowim iikamim ta yaimwo aairim naingwo tibmiiyim sima wi hariiyar dae. Mi Adi Komii siirin wa boin wadieki. ⁴ Krma dinokninkin, tiki digworaekwo whiekakim Adi Komii siyar nonkwokwokiym, ini wadiekinar ywoswowim. Mi krma simiirin kipi boriisop. Krma Adi Komii siir boin wadieki. Mi ha dae. ⁵ Adi Komii siya bidi

boinkiyin, tiki naeyim, nae wadiekim. Mi krɪma sɾiiboinkiya ti nae imiiram mi ti naeyim dimin whirki bi kimbugim. Iriig.

Timoti siya Kraiis siir mi sibgu mɾiɪyan inkam kibi dwo

⁶ Mi kira ta yaiya iikamim naingwo tɪbmiiyim simiir boinmimauuwi mi kira wi Kraiis Jisis siir miyan inkam kibi nwowi. Tariigina ya simiir nɪsiimauuwi, kira wakaeyoknae sair mi kira naingwo tɪbmiiikikina Kraiis Jisis siirim. Mi ti hɪriinan siyiuin kira tiriyan yio naenan kirir hauu aekimkidu haiginiuwɪ. ⁷ Niwiiyim inkam adiyaowaeyim sima whasiyim, sima hinda priiwhas nɪnkikinae. Mi kira hɪriinan niwiiyim simiir kipi wakae. Mi kira Adi Komii siir miya sair mɾiɪnanae mi kirir naingwo tɪbmiiya wi kirie nwoki owim. ⁸ Kira bidi yɪnoknɪnkɪnin iya kira mi kinan whomwho mɾiɪyim kirir piua pi nɪnmi saeya kinhaiginiuwɪ ti hɪriinan siyiuin, yio siyiu wadie ieya mi kira Adi Komii siir miya hɪriinan mɾiɪnanae mi kira ti nu iirɪn wi wadieyar sibgu owi. Mi mhoyiya kira ninomor kou hɪrin wi hɪriyar mi owi. ⁹ Taka yaiya kaimwoka iikam whiekakim wi sairɪm naingwo tɪbmii. ¹⁰ Krɪma minam kaokaigii Adi Komiiyin yai minar nombɪnomokiyin siirim. Siya ti inkamɪn iikamim naingwo tɪbmiiyim simiir nanmaiwarkainaeikɪn. Mi siya iikam whiekakim simiirɪn wara mi anmaiwarkainamar mi aingwowi. Tiki siyaigɪn miini hanɪn kɪma mɾiɪnanaeyin. ¹¹ Kira simiirɪn wi dikmiɪnɪnkɪn haiginiu mi simiirɪn wa timi owomwarkai haiginiu. Mi sima wi nwoki wakaeyoknam. ¹² Mi sima kirirɪn wi whranisimar kigi mi sima wi hɪniɪn kipi naingwo, kira whranisim nɪngakɪn. Nɪngaka. Iikamim naingwo tɪbmiiyim simiirɪn siyiu miyik kira dɪsiimauu mi kirir yaiya yai biyie whir kipi boin mi kirir siyiuin rɪmiiya dwo mi kira nongwomamair aeyan inkam dwo mi kirir kwoinɪn, simiiram ha daingwokwonanae. Mi ti digworaekwo whiekakim sibgu donkworɪnu kira mi kirir mɪhi kwoinɪm rɪmiiigirɪmiiya dwokai. ¹³ Mi iya kara nitana, kira wi ta mi aiar mɾiɪlkwokin, Yokwo Komii mwainiya sair. Mi simiirɪn wa boinmimauu ta yai aiarɪn mi wa dowomwarkaiyu haiginiu. ¹⁴ Mi dimɪnɪn Adi Komii siir naeyiuin siya priihauugiyin kirir mi kira siirɪn nonkwonanaomainan kipi nwo. Biya profet kamɪm sima boinkiya, ti dimɪn Adi Komii siir naeyiuin siya priihauugigɪn, kirir mi aiarɪsi. Mi inkam adiyaowaeyim siyiu kigɪraowiyim, simiir iɪnim kirirɪn minam nokmwɪn onkwokim ta mi aiarɪm nokmwɪn okwo haiginiugim. Mi sairɪn kira nwoki onkworɪnuwi. ¹⁵ Mi kirir kwoinɪn ta miya saiar hɪriɪukɾipkai. Mi sima wi kirir mi aiar kigi ina namyokiyokiyi. Mi saeya wi uridgi nitki rani. Nɪngaka. ¹⁶ Mi kira kirir piua aiarɪsiyar sibgu haiya mi dimɪnɪn kira nowomwarkaiyuwiyin iikam simiir yio kaimwowa dwo. Mi kira hɪrii hɪriya boinmimauuyokiyokiyam. Mi kirirɪn wi Adi Komii krɪmiir Wanɪn siya nanmaiwarkainae. Mi iikam nhɪm kirir yai wakaeyoknam, simiirɪn iripi hɪriinan. Iriig.

5

Siyiuin inkam siboboinu haiginiuwiyin

¹ Mi kira inkam adiyaowaeyin siir kipi nikwao boin. Nɪngaka. Mi kira siirɪn hiinsɪma boin kira boinɪya kirir adɪn siir hiinsɪma mi sair hɪriinan. ² Mi kira whranisimim simiirɪn sibgu siboboinu haiginiu kira siboboinu haiginiuwɪya sair hɪriinan, kira wig adiyaowaeyim simiirɪn yaeya siyiu kipi swoki tir hɪriinan siyiu aiar swoki tir, kirir yopuwai biyieya sair tir siyiuin siir hɪriinan. Mi kira wig kopak mwɪgakim simiirɪn ti hɪriinan siyiu kaimwɪn kirir yokmana sair siboboinuwiyin mi siir hɪriinanar swoki tir, yaeya siyiu kipi tir. Mi kirir kwoinɪn simiiramɪn rɪmiiyar dwo, dimɪn whirki kipi kinyiskaigi. Iriig.

³ Mi kima iikamim naingwo tibmiiyim mi kima wig igibae nningaim ad pomou karamaeyim, simiirin sibgu kigrirao. ⁴ Mi saeya yinisim mi namoukaki niuwi mi sima saairin wi sibgu kigrirao, biya saeya niki imiyyae whrokwhrokmaiya saair hiriinan. Mi iikamim naingwo tibmiiyim Adi Komii siirin, sima ti hiriinan siyu iir sibgu onkworinu. Mi Adi Komii siya wi ogmwomir karam nwoki. ⁵ Mi wig igibaeya ad pomou karamaeya saair kwoinin Adi Komii siiraramar bidi yangwo iskiya mi saeya ina naingwowa Adi Komii siya wa hauuwi. Mi saeya nu nabie pa sriinanae, Adi Komii siya saair kigriraowim. ⁶ Mi wig igabaeya iga saaira hinda tinda nokwowiya mi nae min saair kipi nikop hauu ae. Saeya ini naoni piunan ywowa. ⁷ Mi kira simiirin igaokak dwoki ti siyu hiriinan iiramim. Mi sima wi boin hiuriyu rani, simiirin. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima nwoki inokninkini, siyuin wig igibae kigriraowiyin. Mi sima wig igibaeyim mi sima, simiirin wi iripa hiuwiyopmasu rani. Mi sima wi nidid rani. Nningaka. Mi simiir iga wi hinda tinda nokwo rani. ⁸ Mi inkamim siir piugan aiir nikop hauu ae karam nwowi, yo siyu miyyik rani. Mi inkamim siirgisiir wig yinim simiir whinmiminae karam nwowi, yo ti hiriinan siyuin siyu miyyiki miyyik rani. Yo hiriinan inkamim Adi Komii siir yaiya digumii saair haimriyugigi. Mi inkamim naingwo tibmii karam nwowiyin, yo ini inkam biyye ywowin. Mi inkamim ti hiriinan siyu iir tiriyin yo siyu miyyiki miyyik rani, ini wranan ywowin. Siya ini ti inkamim naingwo tibmii karam nwowin, ini siir haiburin.

⁹ Mi wig igibaeya biwiyim kam nwoima nwoki, 60 mi saeya kam nwiruwaniyar nwowi mi kira saair inigin yokwoni wa winaowid. Mi iikamim naingwo tibmiiyim wi saair kigriraowi. ¹⁰ Sima bidiya kigim saair siyuin, saeya iga hinda tinda bi nokwowika. Mi saeya yinar mi whinmiminaeika. Mi saair kwoinaigar mi prii naingwo hauu aeika. Mi iikamim naingwo tibmiiyim big nasmirwaiya simiir nwokai wini mi nae minim iikamim om whiranim simiir hauu aeiki mi iikamim hikak nwowim saeya simiir mi kigriraowi mi saeya mi miyyik simiir mi mirii mi ta wig hiriinana saair inigin kira yokwoni wa winki.

¹¹ Mi kira wig wismii nningam simiir inigim yokwo wara kipi win. Dimusi rani, simiir kwoinim kam nwowam swoki aingwowi. Mi sima wi Krais siir siyu iir haingigigi diguwa. ¹² Mi ta biya sima niki ombointibmiiyia Krais saika, sima saair haiburgigi. Mi iikam nhirim sima wi yaiiga saair mi inuwi. ¹³ Mi siyu whirin wi sima mi tiri hiningin sima iki omakam sim sibi idwodwokaiyami mi sima wi maeyau maeyauwim, sim nidwo ninkimikna antibi. Mi tiki hiriinan yai bibiyeyim yim wi iikamim simiir whwonkam ida kipi boin. Mi sima miimim bi miriigim hinda whisariiyar priiyapmamaari. ¹⁴ Kariir kwoinin ha naingwowi, wig wismii nninga sima ha ti swoki onkwona. Mi sima yinisim naokainaei mi wig sima wi simiir mi imiirar nwoki kigriraowim. Mi iikamim io krimiir nwowiyim mi nae whwokwoka krimaka nae karam nwowiyim sima wi yai bibiyie krimiir kinaopitkaigai boin tani. Nningaka. ¹⁵ Kira dinokninkin, ti hiriinan wig wismii nninga nhirim, sima Adi Komii siir siyu miyyik siir bidi haiburgigim mi ini Setan siir siyu iir yapnamim. Mi iikamim sima simiirin asi nigbumbukim. Sima siyu miyyik tiriki waeyao. ¹⁶ Mi wig wismii nningam simiir piugana, saair hiran iikam nhirim naingwo tibmii mi simiirin simar kigrirao. Mi ti wig wismiiya mi ta saair hiriinan hika, ya Adi Komii siir omakan iikamim simiir kipi hauu. Mi ti wig wismii nninga nhirim ad pomou karamim, simiirin Adi Komii siir omakan iikamim simar kigrirao. Iriig.

¹⁷ Mi inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim, sima mi miyyik miyyik sibgu mirii. Mi yaimin simiir boinmimauuwi mi simiir nowimwarkaiyuwi mi sima simiirin sibgu kigrirao. Mi simiir umirin wi

kourig dii. ¹⁸ Yokwo Komii saeya hiniina boinka, kira bulumakau siir yaiya sair kougripikou, witi siya nokwo namnadgiyim simiir naesiyin. Mi ini hiriinankinar ywowin, inkamin mi miriyyin, siya wi whisarii pi miriisi, siya digworaekwower timi hai. ¹⁹ Mi inkam nwrki inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim yai simiir boin hiuriyugi mi kima wi siir yai aair kipi wakae. Niingaka. Mi nwis nwoima nwokiswo, sima wara boinkiswo aeya nik rani. ²⁰ Mi inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim sima siyu biye tirkin mi kira simiirin iikam whiekakim simiir whwonkam ida dikmiininkinhaiginiu. Mi iikamim naingwo tibmiyyim, sima wi nwoke wakae ninkiounakiyim.

²¹ Mi Adi Komii siir whwonkam ida mi Krais Jisis mi Adi Komii siir paekwosim ieya ti digworaekwowerim yokwoni kara win hauugiyim kiriram, kara igaokak nwokin. Kira ti digworaekwowerim simiir sibgu donkwoerinu kripkai mi wadieyin nhirmiyarar kipi nwo mi nhirim simiirin io whwonkam kipi kao. Niingaka. Kira simiirin wadie kinar dwo. ²² Mi kira inkamin Adi Komii siir mi miriyyamin, siirin aisiima kipi niki oknwin okwo haiginiu sasau. Mi kira inkamin dimin biyekakin siir noknwin okwowi mi sima wi hiriyyar naingwowi, ni kira iriipi hiriinankakin. Mi kirasiyar kigriraona mi kira piu rirmiyya nwoke owi.

²³ Kira op niinga kipi kwiyae. Niingaka. Kira op wain haime wara kwiyae, ta kirir mai mhai tir nwokaiya sair digiyim.

²⁴ Mi iikam nhirim simiir dimin biyeyim idowiya nwowim, yim kira simiirin ina kig ninokninkinim mi kira wi simiir boiniyopnatkaigi. Mi nhirim simiir dimin biyeyim idowiya nwo karam nwowim, mhoiyya sima wi idowiya nwo iguski. ²⁵ Mi hirii hiriinan kinar tani, iikam nhirim simiir siyu miyikin, yio wi idowiyyar mi owi. Mi kira wa kig ninokninkini mi nhirim idowiya nwo karam nwowim mhoiyya wi idowiya nwo iguski. Iriig.

6

Ta yaiya mi niinga primiriyyim kamim simiirga

¹ Mi kamim whisarii mi primiriyyim, sima simiir biyan inkamin simiir mi kigriraowiyin, siir yai aairara sibgu wakaeyokna mi sima siir inig iir hainan. Mi sima hiriinan tiri mi iikam whiekakim sima wi krimiir boinikikasna rani, ta Adi Komii siir yaiya krma boin boinmimauwa. ² Mi kamim whisarii mi prii miriyyim sima ha kigi, simiir biyan inkamin simiir kigriraowiyin siya naingwo tibmi mi sima wi hiriyyar naingwowi siya krimiir nomiiyaugin. Mi sima wi ha kipi naingwo siirin wi sima ninkin idwowi. Niingaka. Simiir kwoinim mi aairama hirirukikin. Mi ta miyya sima miriyya siir, saeya wi hiriiya namyokiyoiki. Dimusi rani, siya ini simiir naingwo tibmiyan inkam nomiiyu nwr ywowin. Iriig.

Inkamim niksisea owomwarkaiyyuwiyim mi dimin mwoni hait akani yaiga

Timoti kira simiirin hirii hiriyyar siboboiniu haiginiu ti digworaekwo whiekakim simiirin. ³ Inkamin ti Biyan Inkam Komii Jisis Krais siir yaimwowa yaewan sair kindiyuwangigi mi siir kwoin arar priinaingwo boini. ⁴ Mi ti inkamin siya pi nantamyiryirkin, siya ninokninkin simkak nwo rani. Niingaka. Siir kwoinin hindara kinswo ounaeikin, diminsimkar windi pi siyar nini hopswo iuwi mi sima pi sairsiyar nhinaigin okwowi. Mi iikam whiekakim sima asi ninkininini mi sima yai yaiya asi mi ninii nansaonanaei. Mi iikam nhirmi asi mi yaswaiyui mi iikam nhirim asi mi priiboin hiuriyui. ⁵ Mi kripiinani asi kigi mi tiki hiriinan iikamim simiir kwoinim ini habwowhaeni kwoinan yowim mi sima ti hiriinan digworaekwo biyeyim simiir asi tirkiyami. Mi sima ta yaimwowa sairin

aru asi nwokim. Sim kwoinim hiniina naingwokim, wou nikwo aeni siyiun siyaargin digworaekwo hoimgak haiwiniyin mhoiia.

⁶Hi, inkamin Adi Komii siir siyu iir napiyin mi siir kwoinin ha naingwowi, kara digworaekwokaki mi iuwi yo ini mi owin, siya maingimaiga ti hiriinan siyu iiramar timi o. Siya inkamin digworaekwo hoimgakak nwowiyin ini siir hiriinan ywowin. ⁷Mi iya apu saeya naokainakiyim krimiirin, krima diminsim whir swoki hainananini rani. Nningaka. Mi iya krima mi ao nami wi iripi hiriinan, ningar mi haingikaigi. ⁸Mi krima yuis nae minkaki niuwi mi wi idib idib haiyam kipi swoki aingwo. Nningaka. Ti hiriinanin ini digar mi owin. ⁹Mi iikamim umir digworaekwo hoimgak haiyam naingwokwonanaeyim mi simiirin wi Setan siya nanmaiwarkainaei mi sima digworaekwowim simiir kinsis haiginu karam nwowiyim wi simiiram kigmai. Mi tiki hiriinan iikamim wi sima nonkwobumbu ninkin haiginuwi. ¹⁰Mi iikam nhirim umiram naingwokwonanaeyim mi ti hiriinan siyiun siyaargin dimin biye tiriin. Mi ti siyu hiriinanin siya kiyagin mi sima Adi Komii siir siyu iir asi nonkwo uguskikim. Mi sima, sima sima asi nonkwobumbu ninkinakim. Mi simiir kwoinim ini hinda haigiyiskaikiyim. friig.

Kimiir naingwo tibmiiya saiir in sibgu donkworinu kripkai

¹¹Mi kira ini Adi Komii siir inkam ywowin. Mi kira ti hiriinan diminin siirin digumii haingig. Mi kiriir kwoinin siyu miyiki miyik tiri siyiun siirgisiiramar daingwo hirirukripkai mi iga hinda tinda kipi nokwo. Mi kwoinin simiiramar daingwo irkak mi simiiramar daingwokwonanae. Mi kira iikam whiekakim simiiramar daingwokwo mi kira sibgu dokworinu mi kira inkam miunan dwo. ¹²Mi kira kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin siir haiyam naingwowi mi kira inkamin ig ninkininin iwitiyin bii niwit okwowam mi siir hiriinan ti o ig ti wiriyik mi Adi Komii siya kiriirin wipi hauwi. Biya Adi Komii siya kiriirin hiriinanam nikuunakin ti kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin siirin, kira boinmimauuwa kiriir naingwo tibmiiya saiir, iikam whiekakim simiir whwonkam ida. ¹³Mi digworaekwo whiekakim simiirin kwoinbudin omwai waiyaiyin Adi Komii siyar hauugin. Mi siir whwonkam ida mi Krai Jisis siya, inkamin siir naingwo tibmii aiir boinmawuin Pontias Pailatni whwonkam ida mi sowir whwonkam ida, kara ta yaiya kiriirin igaokak asi nwokikin. ¹⁴Kira wi mintarao Adi Komii siir yaiyin igaokak siya nwokiyim kira simiir ti wakaeyok kigna diriraer. Mi kira wi kipi swoki itapyokminin. Mi kiriirin wi inkam nwrki kipi boin hiuriyu, wi hiriya damyokiyoki. Mi wi Jisis Krai siyar nwoki imbini kakim. ¹⁵Adi Komii siya bidi yimbiniin iya idowiiya siya nimbiniyana mi siya wa nimbiiyami. Adi Komii siyaargin inkamin maingimaigaeyin. Mi siyaargin digworaekwo whiekakim sim kigirkakiyin. Mi siyaargin biiki biya whiwinunan nu kigiraowiyim inkam komii komii simiir iir ini siyar swoki owin. ¹⁶Mi siyarin wi swoki ao rani. Nningaka. Wi hiriiray nwoyokiyokikaeyami inokinokin. Mi maeyaua siya nwoyiya hir nuyaeyia paeya ya ini kirie ywowaowa mi iikam wi saiir kingin napkinmasu rani. Mi siirin inkam nwrki bi kigsrankin biya mi tariin. Nningaka. Siyaargin digworaekwo whiekakim sim kigirkakiyin inokinok. Mi siir inig iirin ha timi hainan mi siirin ha timi boin maingimaiga haiginu inokinokin. friig.

¹⁷Kima kamim nu tiran digworaekwo hoimgakakim simiir boin, sima wi simamar kipi naingwona. Mi sima digworaekwo whiekakim nu tiranin sibgu o kripkai karam nwowiyim simiiram kipi nikpitkii. Mi sima Adi Komii siiramar dikpitkii kripkai, siyaargin digworaekwo hoimgakim piu nhinmi

kiniiyim iinokiiinok sim hauuwiiyim. ¹⁸ Kamim digworaekwo hoimgakakim simiir boin, sima mii miyik miyik imiirar sibgu mirii. Mi sima digworaekwo nhirim hindara priihauu inkam nhirim simiirin. ¹⁹ Mi sima hiriinan tiri mi simiiramain wi digworaekwo miyik miyik kasa haingiriyiu haigin tani ninomor kou hirin, wi Adi Komii siya hauuwi mi wi sima nwoki haiyim kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin. Iriig.

²⁰ Timoti, ta miya Adi Komii siya hauuwa kiriiir, kira sairin sibgu kigrirao. Mi kira yaiya hindara ninkin wamwarki boiniya aru sairsi dwo. Mi ikam nhirim yim ha mi aingwowi, ya ninokninkin miyik hauu haiginuwika. Niingaka. Yapi niksisaie. ²¹ Mi ikam nhirim yim ina nonkworinu kripkaiyim ta yai niksisaie airin mi sima naingwo tibmiya Adi Komii siirim, sima sair bi swoki tisiryiskaigim. Niingaka. Mi kariir kwoinin ha naingwowi Adi Komii krimiiir Wanin siir naingwobumbu miyika wi kimaka nwoki owim. Iriig. Kariir yaiya ini dig ywokiya.

2 TIMOTI

Mi iya Pol siya maeyauwa mi biye mriiya saiir hirar niki higrpkiikikaiyin om komi Rom hir, mi siya ta yokwowa pasta Timoti siiram in ha winkikin. Mi iya Pol siya hiriinan kigninokninkinin siir naoni iya ini kingiin nwowa, mi siya Timoti siirsi naingwoyimiyokin mi siya ta yokwowa mhoiyana asi swoki winkikin Timoti siir boinkiyam hiniin siyu iikam in naingwo tibmiiyin om Efesas hiranin simiir kigriarowiyin. Iriig.

¹ Kara Polkin kara Krai Jisis siir yai naboimamauuan inkamkin. Adi Komii krimiir Wanin siya nikropkikin kariirin siir yai aiir napboimamauuan iikam whiekakin hinda tindanin simiir. Ti kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin siya nimb in tibmi kimaigiya in iikam yipiki Krai Jisi siiram naingwo tibmi mi wi simiir hauugi.

² Timoti kira ini kariir yinisimnan ywowin. Mi kara ta yokwowa kariiram winkika. Adi Komii siya mi Krai Jisis krimiir Biyan Inkam Komii ieya, sowa nwoki hauugiyin naingwobumbu mi naingwoyimiyok mi kwoinin nongwomamair aei ikin. Iriig.

Krima ya win kibiya saiirsi kipi kaiyirou

³ Kariir yidiwi wanwiyaeyim sima Adi Komii siir siyu iirar napkin mi an kara wi siirar mi api. Siya kara kariiram naingwowin mi kara Adi Komii siiram boin wadieki kariiram in. Mi kara ni nabie kariiram sriigin. ⁴ Mi iya kara kariir haiburgigin mi kara ina swoki aingwowoknakiyin, iya kariir ouwoba saeya griekiinaiiniya. Mi kara kariir kignakiyam naingwowi mi kariir maigimaiga wi prasae nwo rani. ⁵ Kara ina ninokninkinin, wa kariir naingwo tibmiiya kaimwowaiga, niksise rani. Ta hiriinan naingwo tibmiiya biya kariir apaiya Lois saeya hiriinana saiir nwoki haiga mi kariir apua Yunisa iripi hiriinan. Mi an kara ina ninokninkinin ta hiriinan naingwo tibmiiya, kariir waraurin ina mi owa. ⁶ Mi kara kariir kwoin iir asi swoki huirworwokaigi. Ta miya kira ninokninkina Adi Komii siya priihauugiya kariir, siya kara siiram sriiya mi kariir ina ha nonkwowa kariir piu aiir mi kira ta miya siya priihauugiya kira ninokninkina, kira saiirin sibgu donkworinukripkai mi saeya wi paenan hiriyar duokripkai, wi niutinginan kipi nwo. ⁷ Whisarii rani, Adi Komii siir naeyuin krimiirin nidid kwoin bi hauugin. Nningaka. Siya krimiirin kirie huu haiginiugin. Mi siyui in iikam in naingwokwo nanaeyiin siirin wara mi inkin hauugi. Mi siyui biyeyin inkam niyopakaiyu karam nwowiyin siirin warar mi inkin hauugi krimiirin.

⁸ Mi kira niimwo wi kipi kaiyirou Biyan Inkam Komii siir yai aiir boinmimauusiyin, an kara omaka huuyokiyokaiya saiir hir nwokaii inkamkin mi kira niimwo kariirsi kipi kaiyirou. Mi kira Adi Komii siir kirie saiir hiriir dikpkiikripkai. Mi kariirin wi siya nwoki whinwo haiginiuwi hik kanaka haiyam, siir yai win kibiya saiir boimimauuam. ⁹ Krimiirin Adi Komii siya nanmaiwarkainakin mi siir iikam asi nwokin. Mi siya krimiirin mi miya krima mriiya saiirsi bi nanmaiwarkainakin. Nningaka. Siir naingwobumbuwa saeyar nanmaiwarkainakin krimiirin. Bidi bidiniyarin, iya Adi Komii siya nu ninomor sowa nonkwokwowin mi siya Jisi Krai siiram in nua krimiiram tiri nikrop iuungiyamin saiirar nimb in tibmi kimaigin. ¹⁰ Adi Komii siir naingwobumbuwa krimiir hauugiya mi tariinan in inkam in krimiir nanmaiwarkaina haiyin Jisi Krai siya idowiiya bidi yimbiniyin. Mi krima Adi Komii siir naingwobumbuwa saiir asi ninokninkini. Mi krima tariinan in kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin,

siir siyiu miyik siir asi ninokninkinkini. Ta yai win kibiya krimiirin saeyar nowomwarkaiyu haiginiugim.

¹¹ Kariirin Adi Komii siya nimbingikin aposel inkam nwowam, ta yai win kibiya saiir napboinmamauam. Mi kara yai napboinmamauan mi nowomwarkaiyuan inkam asi nwokin. ¹² Mi kara hiriinan miya hik saiirs asi haigin. Mi kara niimwo saiirsi bi kaiyirougin. Niingaka. Mi kara ina ninokninkinin mi ina naingwo tibmiiyin siiramn. Ta miya siya hauugiya, siya saiirin wa kigriraowi mi saeya wi biyie nwo rani, wi hiriyar namyokiyokii. Mi wi ta ii komiia siya swoki itana, wi saiir nadigiwi. ¹³ Ta yaiya kara nowomwarkai haiginiuwa kariir kira saiirin sibgu wakaeyokna mi wi sibgu donkworinukripkai. Ya tariigina ya hindara nisiimauu haiginiugika kariirin. Mi kira Jisis Kraiis siirimar daingwo tibmiikikin. Mi kira wi iikam whiekakim simiiramar daingwo irkak. Dimusi rani, kira ini Jisis siir isid ywowin. ¹⁴ Mi ta Adi Komii siir yai win kibiya Adi Komii siir naeyiuin siya hauugiya krimiir mi kira saiirin sibgu donkworinu.

¹⁵ Kira bidi yinokninkinin, nu komii Esia hiran iikam whiekakim sima kariir bidi haiburgigim mi ti inkam nwisu, Fiselas mi Hemosenis yio iriipi hiriinan kariir bidi mi haiburgigo. ¹⁶ Kara ha naingwowi Biyan Inkam Komiiyin siya Onesiforas simiirniyin igi haigi idwokaigi. Mi ii kasa rani, siya kariir nikpimpitmai haiginiuwun. Mi siya niimwo kariirsi bi kaiyirougin. Kara ti tir nwokaiyin, ta omaka hiuyokiyokaiya saiir. Niingaka. ¹⁷ Hiya siya om komii Roma tiriir nitin mi siya manan napmriiyokiyokinikin kariiramn mi ini kariirar ini kigniyin. ¹⁸ Kira bidiya iki inokninkinin digworaekwo whiekakim iikamim naingwo tibmiiyim simiir hauuwim iya kara om Efesas hir nwowa saiir mi kara ha naingwowi, Biyan Inkam Komii siya siirsi daingwoyimiyok, ta ii komiia siya tiriir swoki itana. Iriig.

2

Kira Kraiis Jisis siir sau nimbignan inkam kibi dwo

¹ Hae Timoti! Ti kariir yinisimin krma ini Kraiis Jisis siir isid ywowin. Mi kira ta siir naingwobumbuwa saiirin sibgu donkworinukripkai. Dimusi rani, kira ini siir isidin siir ywowin mi kira wi kirieyar dwo. ² Mi kira bidiya wakaekiyin yai whiekakim kara nowomwarkaiyuim, iikam whiekak nhirim naingwo tibmiiyim simiir. Mi ti hiriinan siyiuin kira wi siir tir, kamim wi kariir nwoki kig ninokninkinim. Mi sima wi Kraiis Jisis siir mi aiir sibgu mrii. Mi yim sima iriipi hiriinan wi iikam nhirim simiir mi owomwarkaiyuami. ³ Kira Kraiis Jisis siir sau nimbignan inkam miyik dwo. Mi iya kira hik haiiyim kira Kraiis siir isidin krma haiya saiir hiriinanar timi hai. Mi kira wi haimni hinin kipi krii. ⁴ Mi inkamin sau nitan inkam nwowi mi siya oman miipai miipaiyim simiirin wara kipi nonkwo. Niingaka. Mi siya inkamin siir bi nwowiyin, siir yai aiirarar wakaeyokna iski. Mi siir biyan inkamin wi ogmwomir karam nwoki. ⁵ Mi inkamin ig ninkikin iwiti bi niwit okwowam mi siya ta gwowa saiir siyiu iirara sibgu ap. Mi siya hiriinan tir karam nwowi siirin wi kauriigi. ⁶ Mi inkam numir numira niyok nankin nanaeyin sasae wai kwowi mi bi wi siyar ninguguae. ⁷ Mi ti boiniyo yai kwoimim kara boinkiyim kariir, kira sibgu donkworinukripkai, kira wi kipi naingwo owou. Mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin kariirin wi siyar nwoki hiurworwokai haiginiuwim, ti boiniyo yai kwoimim simiirin.

⁸ Mi kariir kwoinin Jisis Kraiis siya naonama mi siya swoki isiin idwowa ie hirankin saiirimar daingwokwokripkai. Mi siya krimiir brougaeyin Devid, siir isidin siir hirankin nitkin mi ta yaiya kara boinmimauugiya mi

saeyairga yai win kibiya. ⁹ Mi ta yaiya kara boinmimauua mi sima kariirin sairsi nonkwobumbuninkin haiginiugim, inkam biyienan nwowam. Mi kara omaka huuyokiyokaiya sairi asi nwokaigin. Mi kamim ta yai win kibiya io sairi kwowiyim mi kariirin sima hiriinansi huugripkiikikaigin. Mi kara ta omaka huuyokiyokaiya sairi asi nwokaigin. Mi sima wi kariirara huugripkiikikaii mi Adi Komii siir yaiya, sairin wi wara nikidiu rani. Nningaka. ¹⁰ Mi iya sima kariir nonkwobumbuninkin haiginiuwu mi kara sairsiyin wi nidid rani. Nningaka. Kara wi hirii hiriyar miriyokiyokiyami. Dimusi rani, tiriginin wi iikamim Adi Komii siya nibingiyim siir iikam nwowam wi simiir nwoki whindiriraerar haiginiuwim. Mi yim sima iriipi hiriinan wi Jisis Kraiis siirim nwoki aingwo tibmiiyim. Mi wi ti kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wi siir nwoki haiyim mi sima wi saika nwowi om kibiyin ni nwo karam nwowiyin siir hirin. ¹¹ Ta yaiya iikam whiekakim krimiir boina,

yai kaimwowaigra, iya krma ta Kraiis Jisis siir mi airsi haii hik mi ha naonami ya dimin karamaeka, mhoiyya krma wi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wi siir swoki ha, siir hiriinan mi krma wi saika nini owowuwi. ¹² Mi iya krma hirii hiriyar tiriyokiyokiyami mi mhoiyya krma wi saikar ninkin owi, digworaekwo whiekakim simiir kigirkakam. Mi iya krma siirin digiumii haimriiyugigi mi yio siya krimiirin wi hiriinan digiumiyyar mi haimriiyugigi. ¹³ Siya krma Adi Komii siir nimbin mhiumiuiwiyim mi siya krimiirin bi nimbin mhiumiuiwikin. Nningaka. Siya nimbiniyim, pi kaimwokinar nwoyokiyokiyami mi siya siyar bi swoki iksisaeik. Nningaka. Iriig.

Inkamim Adi Komii siir mi airi mirii nonkworinukripkaii mi siya wi ogm-womir karam nwowi siirin

¹⁴ Mi kira ti yayim simiirin hirii hiriyya boin naingwokripkai iikam simiirin. Mi Adi Komii siir whwonkam ida kira simiir dokwao boinki, sima dimin sim whirin siir siirar kipi ninkinwamwarki boin tiki hiriinan siyiuin siya iikam imiirin wi miyik nwowaiginu rani. Iikamim ta yaiya sairi wakaeyim, simiirin wi saeya kiyopsibgi haiginiuwu. ¹⁵ Mi kira Adi Komii siir mi airi sibgu mirii mi siya kiriirin wi ogmwomir karam nwoki. Mi wi nimwo kaiyirou rani. Nningaka. Kira Adi Komii siir yaimwoki yaimwowim simiir nowomwarkaiyiwan inkam dwo. ¹⁶ Mi kira kamim yai bibiyie boiniyim simaka kingiin kipi nwo mi kira kamim dimin simin siir siira mi inkinwamwarki boiniyim simaka kingiin kipi mi o. Ti hiriinan siyiuin siya inkam kiyopsibgikikaigigiyin dimin biyie tiram mi ta simiir dimin biyieya wi komiyya nasae owouguski. ¹⁷ Mi ta hiriinan yaiya ya ini paowai biyienan ywowa, wi komiyya nasae iyopbwaekin taraoki. Mi ti inkam nwiso Haimenias Failitas sowiir yaiya ya ini hiriinan ywowa. ¹⁸ Mi sowa ti inkam nwiso siyiumwoni sibgu apiyin siyiuin siir haiburgigo mi sowa yaimwoni bi sibgu owomwarkaiyigo simiirin. Mi sowa hinina boin iikamim naingwo tibmiiyim simiir biyika siyiu biyieyim bidi yaonamim mi simiir piugina ini Adi Komii saikar nwowim. Mi mhoiyya sima swoki aonami simiir piuis biyieya ienau kikaigi mi sima wi swoki insiin idwo rani. Nningaka. Mi ta hiriinan yaiya, iikam nhirim simiir naingwo tibmiiya saeya kiyopsibgi haiginiuwu. ¹⁹ Minsika, Adi Komii siir isidin ini yinpaenan ywowim, siyar ninansin okwokripkaigiyim mi sima wi hiriyyar nokwoyokiyokii. Mi dimin wharkin simiir kinankiwi mi sima wi ganmi wanmi kin tani. Nningaka. Adi Komii siir isidin ta yaiya sairi hiriinanka. Mi yai nhirim Adi Komii siir Yokwo Komii airi winkiyim, hinina win boinkikim Adi Komii siya siir piugan airin bidi yinokninkinin. Mi yai gwira siya winkiya ya hinina boinkika iikam

nhirim sima ha naingwowi nim krīma bidi yangwo tībmii kīnim Adi Komii siirin mi sima siyūin dimin biyie tiriyin, siirin wi ti haiburgig.

²⁰ Ta yaiya hindara boiniyōka mi ta omaka komiia sair yainaua, mobmirpai mobmirpaiyim ini hir nwokaiyim. Nhirim golni nonkwokwokim mi nhirim nuni mi nonkwokwokim mi nhirim kiriekim mi nhirim kirie rani, hinin hinina nonkwokwo haigigim. Mi ti gol silvani nonkwokwowyim, yim bimbūwi rani. Mi simiirin wou nikwo aeni iya sairara haigin aeikim. Mi ta pae nu mini nonkwokwowim yim dimin karamaeka, yi hiriyar prii haigin aeikim ii nūnga nūngam simiirin. ²¹ Mi inkamin siir dimin biyeyim simiirin digiumii haimriiyugigi mi ti inkamin siya wi mobmir miyikim wi simiir hiriinan nrowi. Mi Adi Komii siya siirin wi mi miyik miyikim simiirara hauu haiginūwi siirima nwoke miriyyim. ²² Mi kira inokinokin yainan whrankim tiri siyūin siirsi didamriiriid. Mi kira iikamim siyū miyik sibgu apiyim mi nimbun kisina karam nrowoyim mi iikam whiekakim naingwoirkakiyim mi kwoin hiinsima nrowoyim simaka ditinakiukripkai. ²³ Mi yai priiboin priiboin nankinwamwarki boiniyin siyūin, kira wi hiriinansi didamriiriid yim ti hinin yayim simaigim yayiam nhinaigin okwowyim. ²⁴ Mi inkamin Biyan Inkam Komii siir mi aiir mirii mi siya wi io whwonkam kipi nanao iikam nhirim simiirin. Nūngaka. Siya wi igi haigi idwokaigi simiirin mi mi sibgu nowomwarkaiyuan inkam nrowi mi siya wi inkam miuunan dwo. ²⁵ Mi hiriinanki nūwi iikam nhirim siyū mwoni nap karam nrowim mi kira simiir nikaiginiūwi mi kira simiirin wi igao yai kipi boin. Nūngaka. Mi kira simiirin hiriinan tiri mi sima wi kiriri yai aiir wakaeyoknaei. Mi simiir mhi kwoinim wi nwoke imkpit haigiyim. Mi sima ta yaimwo aiirin wa ninokninkini. ²⁶ Mi hiriinanki nūwi mi sima wa sibgu ninomokninkinki. Mi ta hira, Setan siya hūgripkāikikaiya simiir wi simar nikwoyarkanani. Iriig.

3

Iya digi mi siyū bibiyie whiekakim wa nimbiam

¹ Timoti kira ta yaiya sair daingworinu kripkai, iya ti nu ie digiyana mi wi hik prasae prasae swoki imbiyam tani, iikam whiekak imiirin. ² Mi sima wi simamar naingwonaei mi simiir kwoinim wi umir siyar nonkwo kripkai mi sima wi simiir inig imiirar swoki hainani mi sima wi bigiriyir prasae kintani mi sima wi yopii adim simiir yai imiir wakaeyokna rani. Nūngaka. Mi simiir kwoinim wi maigimaiga nwo rani mi sima wi Adi Komii siirin naingwo rani. Nūngaki, nūngaka. ³ Mi sima iikam nhirim wi whwoka whwoka sima nwo rani. Nūngaka. Mi sima simiirsiyin wi naingwoyimyok rani mi sima wi simiir mi igbumbuwi mi sima wi kripii nanii sair mi kigi. Mi sima iikamim simaka wi hini nansao prasae kintani mi sima wi siyū miyik tiri tani. ⁴ Mi simiir nomiiyauim simiirin wi wir sima napwouwi, omomin sau niniti iirin. Mi simiir kwoinim wi hindara niwit paomaiki mi sima wi simamar naingwonaei. Mi wi om tir napmamairama naingwowi, wi miyam naingwo rani. Nūngaka. Mi Adi Komii siirin wi digiumii haimriiyugigi. ⁵ Mi sima Adi Komii siiramim nhinmi piuarar kini, kwoinim nhinmi wara kintani. Nūngaka. Mi sima Adi Komii siir kirieya sairin pi yaewan mi kindiyuwangigi. Mi ti hiriinan kamim, kira wi simaka kipi nitapiyoksan. Nūngaka. ⁶ Mi ti kamim ini wigim hinda sima sima sibwomaeyamiyim pi simiir omaka imiir sibi sibiayami. Mi yim ti hinin wigim simiir kwoinim ini dimin biyeyim biya sima niki tirim ini simiirsiyar niki haigiyiskaiyim. Mi simiir kwoinim ini digworaekwo biyeyim simiiramar naingwo kripkaiyim. Mi iya sima ti wigim simiir omaka namiyim mi simiirin yayim pi simiir

kwoinargar nini kinap itkaigai boiniuwu, sima nwoki wakaeyoknam. ⁷ Mi ti hiriinan wigim sima iki kampai kampaiyim simiir yayim, simiir wakae ninokninkinamar naingwowi. Mi sima ta Adi Komii siir yaimwowa saiir ninokninkinim wi dig nwo rani. Nningaka. ⁸ Mi ti kam hiniinim ini ti inkam nwisu Janis Jambris so hiniin ywowo. Bidi bidiniyarin sowa Moses saika ninkinwaomwarkaigo mi ti kamim Adi Komii siir yaimwowa saiirin wi hiriinan tiri, saiir haigin ikwowaisiyyamin. Mi ti hiriinan kamim, simiir kwoinim miyiki miyiknan nwokai rani. Nningaka. Ini hindara sipimyokaeyamim. Mi sima bi naingwo tibmiikim. Nningaka. ⁹ Mi ta simiir miya wi hiriyyar namyokiyokii rani. Nningaka. Sima wi ti hiriinan priiwhaowae siyuuin siir kigi biya ti inkam nwisu Janis Jambris sowa tirin, wi siir hiriinan tiri. Iriig.

Kira ta Adi Komii siir yayia saiirin sibgu donkwo kripkai

¹⁰ Mi tiriiginin yio kiriir siyuu siir hiriinan tani. Nningaka. Ni kira siyuuin kara nowimwarkaiyuuwin siir napkin mi siyuu kara mi ap ikin. Mi diminin kira mi kigna diriraerariyim kariir kwoin iilar mi kira mi ninokninkin aka kariir naingwo tibmiya mi siyuuin inkam miuunan kara mi o ikin mi siyuuin kara mi naingwokwonanae ikin iikam whiekakam. Mi kariir siyuuin ganmi wanmi kara nwowiyin kira bidi mi ninokninkinin. Mi ti hiriinan siyupai siyupaiyim kara bidi mi ninokninkinin. ¹¹ Sima kariirin siyuumwoni bi tir winkim mi kara hik kimpipisu prasae bi mi haigin, ti om whoim imiirin, om Antiok mi om Aikoniam mi om Litra hirin. Mi hiriinan siyuuin sima tirwinin kariir, ha kipi naingwo siya whwoimoniki mi iuwu. Nningaka. Kirie waiwiigin kariirin Biyan Inkam Komiiyin siya hiri whinkinsiis naowid. ¹² Mi iikamim iga hinda tinda nokwo karam nwowi mi sima siyuu miyikin naingwo tibmiyyin siir sibgu api mi yim sima ta hiriinan hik kimpipisuwa wi wara ninkin hai. ¹³ Mi iikam biyie biyeyim mi kamim mwrakboini ikim simiir siyuuin wi hiriyyar tiryokiyokii mi wi komiyya nasae owouguski. Mi simiirin wi Setan siya mwrakboini mi yim sima iriipi hiriinan, wi iikam nhirim simiir mi mrakboini. ¹⁴ Minsika! Ta yayia kirar wakae mi ha naingwo tibmiya, kira saiir wi kipi naingwo owou, kira wi saiir saiira daingwonanaekaigi. Kara bidi yinokninkinin iikamim kariir nowimwarkaiyuuwin, sima bi niksisaekim. Nningaka. ¹⁵ Mi iya kira yinisim sapisapa niki owin ti siyuu iirin mi kira Adi Komii siir yayia Yokwo Komii nwowa ha wakaekin. Mi kariirin ninokninkin miyik saeyar sibgu ninokninkin haiginugun, siyuuin Jisis Kraiis siirin naingwo tibmiyyin mi kira naingwo tibmiu kani mi kariirin wi siya nwoki nanmaiwarkainam. ¹⁶ Adi Komii sikisiyar boinkikin ti yai whiekakim Yokwo Komii saiir nwokaiyim iikam imiir nowomwarkaiyuuwam mi iikam imiir nsiimauuwam simiir dimin biyie imiir mi simiir sibgu grabaiginuam mi siyuu miyik simiir nsiimauuwam sima tiram. ¹⁷ Mi Adi Komii krimiir Wanin siir iikamim ti siyuu iir wakaeyokna api mi sima wi miipai miipai kibi kasa mirii rani, Adi Komii siiramim. Iriig.

4

¹ Mi Kraiis Jisis siya wi iikamim naokaowim mi iikamim irkak piu nwo ikim, siya wi simiir nauni hidni. Mi kira wi kipi naingwo owou mimin, wi hiriyyar daingwokwo kripkai. Kraiis siya wi sipi swoki iti digworaekwo whiekakim simiir kigirkakam. Mi Adi Komii krimiir Wanin siir whwonkam ida mi Kraiis Jisis siya kara kariirin igao yai asi boinkikin. ² Kira inokninkin Adi Komii siir yai aiir ti boinmimauuwam. Mi kira ii miyik arar kipi boinmimauu mi ii biyieya kira kipi nwokiyuu. Nningaka. Iikam whiekakim kariir yai aiir wakaeyim, simiirin kira ti boinmininkin haiginu.

Mi simiirin kira hirii hiriiya ti whinkinsiis haiginiu. Mi kira simiir inkam miuunan dwo mi kira simiir nowimwarkaiyuwim kipi piyao. ³ Hki ii nhirim mhoiia nimbiniyamanim mi iikam nhirim sima wi ta yaimwokiyaimwowa saiir wakaeyim wi pi boriisopi. Mi sima wi yaeya inkamam hansiri, simiir nowimwarkaiyuwam. Mi diminin sima naingwowiyin mi sima wi simiirarar dowomwarkaiyu. ⁴ Mi simiir wainim wi pi kibnami, ta yaimwowa saiir wakaesiyin. Mi simiir wainim wi amara ti yidiwi wanwiyaemi niwiiyim simiiram nwowi, simiir wakaeyam. ⁵ Mi kirarin iinokiinokin sibgu daingwokwokai diminpai diminpaiyim nimbiamim simiirin. Mi kira nhwo kipi whwonkai, hik kimpipisu haisiyin. Niingaka. Kira mi kibiya saiirara sibgu ap mirii, yai napboinmamauuwiya iikam whiekakim simiir. Mi kira saiirin haimeiyara kipi kimakiuna. Niingaka. Iriig.

⁶ Kara kiriirin minsi boinkikin, kariir iya ini kingiin nwowa kara wi kapi naowi. Kariir miya ini kingiin nwowa, wi sapi digi. Mi kariirin sima nisomaowi mi kariir nhieya wi nua naokiinainami. ⁷ Mi kara mi prasae bi mariugin Adi Komii siir mi aiirin. Mi tariinanin kara ninkikin iwitni haniin ikin dig bidi ywokiyin. Mi kara kariir naingwo tibmiya saiir bi kinisugin. Niingaka. ⁸ Kara ini kingiin nwowin wi kapi naowi. Mi miya kara miriia saiir digworaekwo miyik miyikim, yim ini ninomor kou hir hangiriyu haiginkwokinim. Mi sima kariirara rani. Niingaka. Ti digworaekwowim Biyan Inkam Komii siya haiginkwokinim, yipiki iikamim siir siyu iir napim mi wi simiir hauwi. Mi iikam whiekakim Jisis siirin naingwokwo nanaeyim mi iya siya nitana saiirin mi naingwokwowim simiirin warargin. Mi wi Biyan Inkam Komii siyar sibgu ninomokninkin hid haiginiuwi krimiirin. Iriig.

Ta yai haimeiya ya kariiramarar winkika

⁹ Kara ha naingwowi, kira ha witsisau kariir nini kignakiyamim. ¹⁰ Ta yaiya kara boinkiya minsika! Dimas siya kariir bidi haiburgigin. Siya ti nuan siyupai siyupaiyim simiiram naingwokin. Mi siya om Tesalonaika hirir asi namkin. Mi Kresensin yio nu Galesia hirir yam. Mi Taitasin yio ini nu Dalmesia hirir yamin. ¹¹ Mi kanaka tirin Luk sasa nwowi. Mi iya kira kariir nini kigniyam niti. Mi kira Mak siirin wi warar winkin boinani. Minsika! Kariirin mi siya nwoki whin mirii. ¹² Mi Tikikasin yio kara bidi yikropkiyin om Efesasa hirir. ¹³ Mi iya kira kariiram niti mi kira kariir yuisa kara kinirkingika om Troas Kapasni omaka sae, saiirin wi warar winkin hainani. Mi yokwowa iriipi hiriinan. Mi yokwo mimirim kara win haingikim simiirin wi kipi naingwo owougik, yim wi warar winkin hainani.

¹⁴ Mi Alesanda inkamin bras nonkwowiyin, siya kariirin siyu miyiknan bi tirkin. Mi ti hiriinan siyutin siya tirin kariir. Mi mhoiia wi Biyan Inkam Komii yamdi siya swoki tiri siirin. ¹⁵ Mi ni kira iriipi hiriinan, ti inkamin siirsi timi idid. Siya minan tiri, ta yaiya krma boinmamauuwiya saiir nikwowaisiiyim.

¹⁶ Mi bilki biya kara nini okwo boiniuwa, inkam komii yai hidiyin om komii Rom hirinin saika mi ta iya inkam nwirkin kariir bi swoki whinkinsiis srankin. Niingaka. Sima kanaka kingiin bi namasugin mi kara pi boriisopi Adi Komii siya hik yamdi simiir hauuwim ta sima kariir haiburgiga. ¹⁷ Biyan Inkam Komiiyin siya ini kinakar nwowin mi kiriirin kirie siyar hauu haiginiugin. Mi kara ta Yai Win Kibiya saiir boinmauusiin bi nididgin, iikamim Juda iikam tani simiirin. Mi Adi Komii siya kariirin omomin sau kanaka ninitiyin, wi simiir in hiranki asi nanmai-warkainaei. ¹⁸ Mi kariirin Biyan Inkam Komii wi siya nanmai-warkainaki iikam whiekakim kariir nonkwobumbuninkinam tirim simiir inankin. Mi

ta iya siya digworaekwo whiekakim simiir kigirkaki mi kariirin wi siya nanmaiwarkainanami siir oma hiriir. Mi krɪma iinokiinokin wi Adi Komii siir inig iir boin maigimaigae. Mi ta yaiya, yai kaimwoka.

Nikopkaigiyani yai aeya

¹⁹ Mi kira Prisila mi Akwila mi Onesiforas siir yinwig ima, wi simiir tini boinu, siya yaigu kimiiram hauugikin. ²⁰ Mi Irastasin yio ini om Korin hir nwowin. Mi Trofimas siirin kara om Mailitas hirin dimusi bi haiburgigin, siya makakin. ²¹ Mi kira wi kipi nwoki nwo, wa ha witsau. Mi ni wi iya pankin nwowiya sae pi nitisi. Mi Yubyulas mi Pyudens mi Lainas mi Klodia mi nomiiyau nhir ikim, yim sima iriipi hiriinan, yaigu kiriir mi hauugiyam mi tiri.

²² Mi kara ha naingwowi, Biyan Inkam Komii siya wi kiriir paekwosimin saikar nankin owi. Mi siir naingwobumbuwa iriipi hiriinan, wi kimaka mi inkin owi. Iriig. Kariir yaiya ini dig ywokiya.

TAITAS

Pol siya ta yokwowa Pasta Taitas siiram wɔnkika yɔpɔkɔn iikamɔn naingwo tɔbmiiyɔm mhiuisim whirin Krit nikiuwiyin solwara whii idopwoniya nidwomaiyin siir hiranɔm simiir kigriraowin. Taitas siya juda inkam tani, siya Grik inkamkin. Biya Pol Taitas sowa iripar mirigo Jisis siir yayin kibiya sair boinmamauuwa sowa namswoke mhiugrɔsim whirin Krit nikiuwiyin solwara whii idopwoniya nidwomaiyin siir hiriirin mi Pol siya siirin hir haiburgig iikamɔn naingwo tɔbmiiyɔm hiranɔm simiir kigriraowim. Mhoiyya Pol siya ta yokwowa ha wɔnkiya Taitas siiram siir boinmauu wakaekiyam siyɔuin iikamɔn naingwo tɔbmiiyɔm simiir kigriraowiyin. Iriig.

¹ Kara Polkin, ta yokwowa kara wɔnkika. Kara Adi Komii krɔmiir Wanin siir miyan inkamkin mi iripi hiriinan kara Jisis Kraiss siir aposel inkamkin mi siyakisiyar nikropkikin kariirin, Adi Komii siirgisiir iikamɔn yɔpɔki siya nɔmbinim simiir naingwo tɔbmii aiiir kiyirɔmɔyɔkɔkɔn mi ta hiriinan sairsika mi yɔpɔkim siya nɔmbinim Adi Komii siirgisiirɔm naingwo tɔbmii kɔnim simiirɔm. ² Mi sima Adi Komii siir siyɔumwokisiyɔumwo imiir ninoknɔnkɔni mi ta hiriinan sairsika mi sima wa ninoknɔnkɔni simiir kwoin imiirin sima wi omwaiya waiyayokiyokii, iya Adi Komii siya ti nu iirar nonkwokwokiyyin siya krɔmiirin sairar nɔmbingɔn ti dimin iirɔm. Krɔma ina ninoknɔnkɔnim Adi Komii siya bi niksisaekɔn, dimin taeminim siyar boiniyɔm pi kaimwokinar nwowi. ³ Mi iya siya nɔmbina siya siir yayi sair bwamkibwamin siir tɔrkikɔn kwoinbudɔn hiriyyar nwoyokiyokii kaeyamiyin siir nanaaknɔnki haiginiugin kariiri. Mi Adi Komiiyin krɔmiir nanmaiwarkainana inkamɔn kariirin siya nɔmbingɔn siir yayim iki iikamɔn simiir boinmamauuim.

⁴ Taitas, ta yokwowa kara kiriiram wɔnkika. Ti dimin taeminim Adi Komii siirɔm krɔra wakaeyokna apiyɔm mi ta hiriinan sairsika, kara kiriirin kariir yinisim asi nikiuwi. Kara hiniina naingwowi krɔriir Adi Komiiyin mi Jisis Kraiss inkamɔn iikam krɔmiir nanmaiwarkainaeiyin sowa naingwobumbu mi nongwomamairni siyɔuin wi kiriir hauwi.

Taitas siir miya nu Krit siya miriyya

⁵ Mi iya kara wari mhiuisimin Krit whii solwara bopwoniya waraur didwomaiyin siir haiburgigin mi miyɔm iikamɔn naingwo tɔbmiiyɔm simaka miriyyamin ini hiriyyar iki okiyim. Mi kara kiriirim niyopnisugikɔn ti dimin imiirin kira sibgu whindiraraerar haiginiuwim. Mi iripi hiriinan kira kam nhirmi ti okmwɔn okwo haiginiu wara iikamɔn yɔpɔki Adi Komii siir inig iir hangiriyu hainaniyɔm wari om imiir nwoyim simiir kigriraowam. ⁶ Ti biyyan kamim biya sima siyɔu biyie tir karamae nwoyim mi tariinan iripi hiriinan mi sima wigim irara irara donkwona mi simiir yinisimim Kraiss siir yay imiir wakaeyokna ap mi ta hiriinan sairsika iikam nhirim sima wi dimin biyie whir hansiryiskai rani simiirin mi wi ha boin tani, simiir yinisimim sima siyɔu biyieyar tirikim mi simiir kwoinairgar priinaingwo apdiraraerarikim mi sima simiir yopii admi yaimin dimin imiir bi wakaeyoknaeikim. Mi sima ta sair hiriinan kipi nwo. ⁷ Mi inkamɔn Adi Komii siir dimin taeminim simiir kigriraowan bil nwowi mi wi ha biya siyɔu miyik imiir tɔrkɔn mi ini tariinanar yadigniyin. Siya nantamyiryiran inkam kipi nwo siya kwoin haugahauga whiyiesauan inkam kipi nwo, siya op wain kirie kirieyɔm simiirin hiriirihrii kipi mi kwiyae mi siya yayi naniinsaowan inkam kipi nwo, siya umir haiyarama kipi naingwo ta hiriinana sairsika siya wi siyɔu biyie asi tiri. Nningakɔnga. ⁸ Mi siya iikamɔn nu maeyau nhirankim nitim yɔpɔki siyɔu miyik imiir wakaeyokna apim naingwowim

simiir whindiriraerer haiginiugim mi siya, siya siya kigriraonaei mi ta hiriinan sairsika siya wi Adi Komii siir yai imiirar nwoki wakaeyokna apim mi siya siir kwoin iirar sibgu kantimdinuna mi siya wi wadie nwoki owim. ⁹ Siya sibgu donkworinukripkai yai miyik miyikim biya krma nisismauwim simiir mi ta hiriinan sairsika siya iikamim simiirin ti yai kibi kibiyim simiir nwoki owimwarkaiyuwim mi simiir whinkinsis haiginiu mi siya iikamim yipiki ti yai miyik imiir nap karam nwowim simiir kwoin imiir kiyai mi ta hiriinan sairsika sima wa ninokninkinim dimin biyie sima tirim. friig.

¹⁰ Siya ti dimin imiirar tir. Dimusi rani, iikam whiekakim sima pi boriisopi Adi Komii siir yai aiar wakaeyim. Sima yayim yaimwoni boin karamae nwowiyim simiirarar boinikim mi iikamim simiirin pi simar mi iksisaei. Mi ti iikamim niksisaeyim yim ti sima ti hinina boiniyim, kima kimiir mois imiir kitiyopnir hai mi ta hiriinan sairsika kima wi Adi Komii siirar nwoki sibgu wakaeyokna apim. ¹¹ Kira mi biyan kam ikim waraur nwowim kima simiir dikidu sima hiriinan dimin bibiyeyim simiir kipi nomboboin. Ti kamim sima yai bibiyie imiirar boinikim iikam imiir niksisaeyim. Sima iikamim simiir kwoin imiir kiyaiyam mi iikam nhirim om nhiranim simiir kwoin imiir warar mi kiyaiigim mi simiirar mi onkwobumbuninkin haiginiuwigim. Sima yai biyie imiirar boinikim mi ti dimin imiirar tirikim mi ta hiriinan sairsika sima wi umir nwoki haiyim iikam nhirim simiir maeyau hirankin. ¹² Biyan kamim simiir nwarin om Krit hiranin yipiki kwoin miyik sima nwowiyin, siyakisiyar boininkikiikim mi siya ina boinin. Krit hiran kamim sima niksisaeyaki waiwiigim inokinokin, simiir kwoinim miyik rani mi siyu bibiyeyim sima tiriyim ini siyuim niimauan wraisum sima diriraerariyim ini simiir hiriinan ywowim. Sima nhakiu kiriekim mi naeyarar naeikim. ¹³ Ti yayim ti inkamim siya boinkiyim kaimwokimaigim kira simiir dikwao boin mi sima wi siir yai imiir nwoki sibgu wakaeyokna aingwo tibmii apim. ¹⁴ Mi ta hiriinan sairsika sima wi Judami iikam simiir wanmi siyuim simiir wakaeyokna ap rani mi iriipa hiriinan sima wi iikamim yipiki Adi Komii siir siyu imiir haimriiyugigim sima wi simiir siyu imiir nap tani. ¹⁵ Iikam nhirim simiir kwoinim dimin whirki kimbu karamae nwowim yim sima hinina boini ti dimin taemin whiekakim dimin whirki bi kimbu miminkim mi simiirin kipi haiya mi iikamim yipiki Jisis Kraisiirar naingwo tibmii karamae nwowim mi yipiki iikamim simiir kwoinim ninaingwoyimi yokim mi kipridkikiayim mi biyie ha nwowim mi kwoin biyie ha naingwowi, sima hinina boini dimin whirki wadie bi swoki omiminkin. Dimusi rani, simiir kwoinim miyik rani. ¹⁶ Sima hinina boinikim sima Adi Komii siir yai imiirar wakaeyokna apikim mi ti diminim sima tiriiyim kramiirin sima nisismauwu sima siir yai imiir wakaeyokna ap rani. Sima Adi Komii kramiir Wanin siir yai imiir bi swoki wakaeyokna apikim mi Adi Komii siir whwonkam idan sima ini biyekibiyie ywowim mi sima wi dimin miyiksim whir swoki tirmimin tani. Nningakinga. friig.

2

Mi kira yai miyikmiyik imiirara wakaeyokna ap

¹ Taitas kira iikamim inokinokin dimin taeminim yipiki iikamim Adi Komii kramiir Wanin siirim naingwo tibmiiyim, sima naingwo tibmiiyim simiirin, siyumwokisiyiumwowim simiirgisimiirara sibgu omwomwarkaiyu. ² Mi kira kamim waipau nwowim simiirin hinina boinmau, sima op kirie kirieyim kwiyaehaowaeyim simiir kipi kwiyaeha. Mi sima simiir kwoinim sibgu kantimdinu mi sima Adi Komii siirim daingwo tibmii kin iski. Mi sima iikam nhirimiyam ha timi aingwokwonanae mi

iikam nħirkim sima dimin biyie tir haiginuwi simiirin mi yim sima ha donkworinukripkai simiir naingwo tıbmii aairin. ³ Mi kira wigim waipiıu nwowim simiirin sibgu boınmımauu, dimin taeminim sima tiriyim iki wigim yipikim Adi Komii siir yai aair wakaeyokna apiyim simiir ħiriinan miriıyım. Mi sima ħinda tında kipi priıyan priıyan yai iikam nħirmi kinaopitkaigaiıuwam mi simiir kwoınim op biyieya kwıyae whaowaeıya saıir kwıyaeıyam kipi naingwo mi sima sibgu dinokninkin mi wig nħirim simiir diisiımauu sıyıu miıyık imiir. ⁴ Mi sima wig kopak mi nħirim waipiıu nwo karamae nwowim sima simiir diisiımauu sıyıuın simiir yinkamam naingwokwonanaeyin siir. ⁵ Mi iriipi ħiriinan wigim waipiıu nwo karamae nwowim sima ħiriınana timi o mi wi sima nwoki iisiımauuwım wig kopak imiirin sıyıu miıyıkın. Sima, simasima sibgu kigrıraona. Minam, sima mi miıyıkmiıyık simiir omakanau ħırar miriıyım mi dimin taemin miıyıkmiıyıkim iikam nħirmi tiram mi simiir kami yai imiir wakaeyokna api mi ta ħiriınana iikam nħirim sima Adi Komii siir yai aairin wi kipi mąngigin.

⁶ Mi iriipa ħiriinan, ħiriinan sıyıu kaimwowın siırar ti swoki iisiımauu yainan whran imiirin mi yim wi simiir kwoın imiıırar nwoki kınıımdınunam. ⁷ Taitas, kira iriipi ħiriinan mi miıyık aıırar timi sibgu mirii. Mi kira ħiriinan tiri mi yainan whran imiirin kira wi sıyıu miıyık imiıırar niisiımauuwi sima napamin. Mi iriipi ħiriinan kira simiirin yai kibikibi imiıırar boınmımauuwi ⁸ Mi kira yai miıyık miıyık imiıırara boınmımauu. Mi kira ħiriinan boini mi inkamki kırıırin wi ha boın tani, ti yayım kira boınmımauuım yım kaimwo rani. Mi kira iriipi ħiriınana swoki boın mi iki iikam nħirim io whwonkam kırııir nanaowıyım sima wi yai bibıyie krımiir boın tani. Nıngaka.

⁹ Mi kira kamım yipiki whısarii mi sibmiriıyım simiirin ħııına boınmauu, sima, simiir biıyan kamım simiir yai imiir wakaeyokna dirıraerar dimin taeminim sima boınıyım, maırgımaırga simiir nwoıwaıgııuwam. Mi sima wi kamım simiir kigrıraowıyım simaka kipi swoki antamyiriıyımimın. Nıngaki, nıngakıınga. ¹⁰ Mi iriipi ħiriinan sima simiir biıyan kamım simiir dimin taemin imiir kipi tauae ħai. Mi ħiriinan tırni ħııını aka mi sima simiir biıyan kam imiirin ħııına diisiımauu, ti kamım simaırgım yipiki inokıınokın mi miıyıkırar miriıyım. Mi sima ħiriinan tiri yayım krıma boınmımauuwım Adi Komiiyın iikam krımiir nanımaıwarkainan siirım mi iikamım simiir whwonkam ida wi wadıeyar nwoıı.

¹¹ Mi Adi Komii siir naingwobumbuwa bidi yimbiniya iikam whıekakım simiir nanımaıwarkainam iıya sima dimin biyieyım simiir aowa niki owa saıırsi. ¹² Ti diminın tisi bidi yımbıyamın, yio krımiirin ħııına niisiımauugın, nu tiran dimin bibıyieyım inkam ima tiriıyım, krıma digıumıı simiir ħaımrııyugig. Mi krıma krımasıyar mıntaraona ti sıyıu miıyıkın krıma tiriıyın, inkamın yipikın Adi Komii siir wakaeyokna dirıraerariıyın siir ħiriinan. Mi krıma ħiriinan sıyıuın mħoiıya iriipi ħiriinan iıırar tırkripkaiıı mi wi iıya Jısis sıya nitana saıırar nwoki digım. ¹³ Mi iriipi ħiriınanar swoki tiri mi krıma maırgımaırga nwokwokini iı kibıya Jısis Krais sıya swoki iıuınyana saııramın. Mi ti inkamın yipiki krımiir nanımaıwarkainaeyin mi krımiir Adi Komiiyın, sıya wi siir dimin kibıyın paenan niıyaeıyın saıkar nımbini. ¹⁴ Mi sıya krımiirsı naokın, krımiirin dimin biyie sıır kirie komiiya krımiir kiyopsımsıbgı ħaıginuwa saııir ħırankı nanımaıwarkainam. Mi sıya ti ħiriinan saıırsi tırkikın krımiir mħıi kwoınım wi dimin whırki kımbu karamae nwoki owım mi krıma wi sıırgısiir iikam nwowım. Mi krıma wi siir dimin miıyık miıyıkım simiir tiram nwoki aıngwowım mi krımiir kwoınım wi kırıeya nwowım siir dimin miıyıkmiıyıkım simiir tirım.

¹⁵ Taitas, kira ħiriıyar boınmımauuıyokıyokıı ti dimin taemin imiirin, whısarii rani, kira kırıe komiiya Adi Komii siir ħırankı ħaıgın. Mi ta ħiriınana

saiirsika iikam imiirin siir kirieni daisiisimauu ti dimin taemin hinin imiirin, iikam nhirmi yai wakaesi dimiyyu mi iikam nhirmi whinkinsiis haiginiuwiyim mi kiriir whwomisin kipi ninansiina mi sima digiumii kiriir kipi haimriyyu kiriir yai aiir wakaesi mi sima kiriirin ha kipi naingwo kira inig karamae inkamkin. Nningaka. friig.

3

Krima whiekakar in dimin miyyikmiyyikim simiirarar kigna diriraerar

¹ Taitas ti iikamim Adi Komii krimiir Wanin siir isid iir nwowim, kira simiirin ti swoki boinworwokai, sima simiir gavman iirin kipi swoki aingwo owouu, inkam yipiki simiir kou nwowiyin. Sima simiir yai imiirar wakaeyokna. Sima simiir kwoinim sibgu kisipos haiginkwokin mi miyyikmiyyik whiekakim simiir mriiyam. ² Mi iriipi hiriinan, simiirin domwarkaiyyu, sima yai bibiyie iikam nhirmi kipi boin mi sima yai min kipi mi inii mi simiir kwoinim hiinsima dwo mi iripa nongwomamaer aeyim daingwo iikam nhirim simaka. ³ Mi bidibidiniyar in krima Adi Komii siir dimin taemin imiir bi sibgu inomokninkinkim mi simiir bi wakaeyokna apkim. Mi krima habwwowhaenankim mi siir yai aka asi nantamyiriyirkim. Mi krimiir kwoin bibiyeyim sima kiyainamkin dimin biye tiram mi ti hiriinan siyu iir nwowam. Mi krima whisarii mi priimiriyan iikam nwokim. Dimusi rani, krimiir kwoin bibiyeyim simar niki kiyopsimsibgi haiginiugikin. Mi krima iikam nhirmi siyu bibiyie asi tiryokiyokigim. Mi krima simiirin kwoin bibiyie asi naingwokim. Dimusi rani, sima krimiiram bi mi naingwokim mi nim iriipi hiriinan simiiram bi mi aingwokim. Iriipi hiriinan, ti hiriinan siyu in krima krimarin irni nwrniyyin ini sau omomnan ywowim. ⁴ Mi ti siir hiriinan siyu miyyikin, krimiir nanmaiwarkainan inkamim Adi Komii siya, siya iikamim krimiir nusiimauugin, siya inkam wadieyairgin mi siya krimiiram naingwokwonanaeikin mi siya Jisis siir yakrop iuungi krimiir whinkinsiis haiginiuwim. ⁵ Mi iya siya krimiir nanmaiwarkaina, siya iki krimiir mi miyyik miyyikim krima mriiyim simiirsi bi nanmaiwarkainakin. Nningaka. Dimusi rani, siir naingwobumbu kirie komiyya krimiirsi nwowa mi ta hiriinan saiirsika siya krimiir asi nanmaiwarkainakin. Mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siir naeyuin siya haiyoprindiyumiigikim ti dimin bibiyeyim krimiir kwoin nau nwokaiyyim. Mi ta hiriinan saiirsika, krimiir kwoinim dimin whirki kimbu karamae asi nwokim. Mi iriipi hiriinan miyya Adi Komii siir naeyu ieya mriiyya, siya minam tirkin krimiir kwoinim simiir kisina haigiyim iikam winan nwowam mi yaeya kwoin win nwowam, Adi Komii siir pugan anakar. ⁶ Mi ta hiriinan saiirsika inkamim krimiir nanmaiwarkainan Jisis Kraisi Adi Komii siya krimiirin siirgisir naeyu iirar hauugikin. ⁷ Mi iriipi hiriinan, ti dimin taeminim Adi Komii siir naingwobumbuwa saeya tirim krimiir, siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karamae nrowi mi ta hiriina saiirsika, krima wi saika nwoyokiyokikaeyami, krimiir kwoinka naingwowiya saiir hiriinan. ⁸ Mi ti dimin taeminim yipiki kara boinanim kiriir, yim yaimwokiyaaimwowaingim. Mi kara kiriirin minam naingwowi kira ti iikamim naingwo tibmiyyim simiirin hiriinar dowomwarkaiyyukripkai mi sima, sima simasiyar mintaraona mi ti hiriinankiniuwu mi mi miyyikmiyyik imiirarar mrii. Mi ti yayim yim wi digar nwowi iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwim. ⁹ Mi kima yai biye nninga saiir kipi whrie boin mi kima kmiir yidiwi wanwiyaeyim biyanim simiir hiriinan kipi boinanae. Mi kima Moses siir siyu komiyyin siir yayim simiirsi kipi nankinwamwarkai boin. Mi ti hiriinan yayim yim wi iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwu rani mi wi simiir haipridkikai haiginiuwu mi wi hik simiir hauuwu mi yim ti hiriinan

yaiyım yım naekak rani. ¹⁰ Mi yipiki inkamki ti yai nae karamaeyım simiir wakaena diriraerari yio wi iikamım yipiki iikamım naingwo tibmiiyım wi simiir nınikibiri yapa yapa nwowam mi mhoyiya ti iikamım simiirın idip idipin wi kwısairnana boinmauu wakaei. Mi ta sair mhoyiyan sima wi kiriir yai aiir wakaeyokna rani mi kima whiekakarın digıumii wi ti iikamım simiir haimriyugigi. ¹¹ Mi kira ti hiriinan iikamım simiir bidiyar yınoknınkın simiir kwoınım uridyıu biyieki bidi kwiriı idwokaiyım. Mi ti hiriinan mi biyeyım inokınok sima mırıiyım yım ha nısiimauwi simiir kwoınım whirua nwo rani, ini hindara haıprıdkikaiyım. İriig.

Mi yaiısım nhir ikim

¹² Taitas kara wi om komii Nikopolis hir nwowi mi ta naop iya wi saeya dıgi. Mi kara Atimas Tikikas, siirın wi hanıngi nıkropki kırıiramın. Mi kara ha naingwowi kira siyıuam ti hansir kariiram nitam. ¹³ Mi kira Sinas siir whınkınsiıs haıgınu yipiki om komii Roman siyıu komıiyın siir dimın taemın imiir nınoknınkınım. Mi kira Apolos siir warar timi whınkınsiıs haıgınu. Mi kira sowiir siyıu mınım mi dimın taemınım sowa hanguguwım sowa hainamam simiir wara whındiriraerar haıgınuıgi. ¹⁴ Mi kırımiir iikamım sima siyıuın siyıu mıiyık tiriyan siir dınoknınkın mi iikam nhirım dimın taemınım simiir kiyopsıbgı haıgınuwıyım mi yipiki hıkak simiirsi nwowıyım simiir whınkınsiıs haıgınu. Mi sima hiriinan tiri mi wi paeyın paenidgi bud karamae nwowıyın siir hiriinan nwo rani mi yım sima wi paeyın paenid budiyan mi ha naokıngugunankaiyan wi siir hiriinan nwowi mi sima wi Adi Komii siir siyıu iıırar sıbgı wakaeyokna api.

¹⁵ Taitas iikam whiekakım yipiki kanakar nwowım sima kırıir nokboın maırgımaırgıkım. Mi kırımiir nomıiyauım yipiki Adi Komii kırımiir Wanın siir piıgananim simiir warar mi ikboın maırgımaırgıkım. Mi kara Adi Komii siir naıngwobumbuwa saııram sııgın saeya wi kımakar nwowi. İriig.

FILIMON

Mi iya Pol siya mai biyie om Rom hir mairiyyin mi ta yokwowa siya ha wankikin siir nomiiyauwin yipikin Faillimon dapiyin siiram. Faillimon siya om Kolosi hir nwokin. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sama Adi Komii siir inig iirin iripa Faillimon siir omaka aiir haingiriyyu hainankim. Mi Faillimon siya umir digworaekwoki naokingugunankai inkamkin. Mi Faillimon siir dimin whirin siir miyyan inkam nwir ieya tauaehainamin mi siya kimidiniya om Roma hariir yidamki. Mi siya Pol siirin om Rom hir nini kigiwin mi siir mhi kwoinim ina kisina haigikiyin mi siya ini naingwo tibmiiyan inkama ywowin. Mi Pol siya Onisimas siir boinki siya Faillimon siiram swoki amin mi ta yokwowa siya wankiya siya minam wankikin Faillimon siiram siir swoki ikunam mi siir dimin bibiyie imiir haiyoprimdiyumuigiyim. Mi siya ha windigiyyin mi ta yokwo airin kimidiniya Onisimas siya hainam mi siya ini Faillimon siiramar swoki amin. friig.

¹ Kara Polkin. Dimusi rani, kara Jisis Krais saika mairigin mi kariirin hariinansi huugripkiikikaigin maeyaua mai biyie mairiya sairin. Kara mi iikamim naingwo tibmiiyim krimiir tiran puganan inkamin Timoti, kra ta yokwowa Filimon kariiram wankikin, ta yokwowa kra wankiya yipiki inkamin kra naingwokwonanaeyin mi Adi Komii siir mi airin kra mairiyyin kra kariiram hauugikin. ² Mi krimiir yokmana yipika krimiir pugana naingwo tibmiiya Apia saeya mi Akipas siya yipiki sau kra niniyyin dimin taemin bibiyeyim simaka mi yipiki iikamim naingwo tibmiiyim krimiir omaka hir haingiriyyu hainaniyyim Adi Komii siir inig iir, ta yokwo kara kimiram warar wankika.

³ Kara Adi Komii krimiir Wanin siya mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis soweram sriigin sower naingwobumbuwa kimir hauugiyim mi ta hariinan sairisiiyin kima wi kwoin nongwomamair aekak niki owim.

Filimon siir kwoinin Adi Komii siiramar naingwokwonanaeyin

⁴ Inokainok kara Adi Komii siiram sriiyyim kara kimiram boin wadiekin. ⁵ Dimusi rani, kara ha wakaekin kima ini krimiir Biyan Inkam Komii Jisis siir yayiar wakaeyokna apim mi ti hariinan siyyuin iikam nharimiyam naingwokwonanaeyin iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim simiirin ini kimar niisimauuim. ⁶ Kara Adi Komii siiram kwisboinikin kariir whinkansiis haiginiuum mi iki iikam nharim simiir boinimauuim kariir naingwo tibmiiya Jisis Krais siiram naingwo tibmiiya. Kra simiirin ti hana boinmauu mi kariir yayia simiir kwoinim wi saeya kisisop haiginiuwu sama ninokninkinim Adi Komii siir siyupai siyupaiyyim krimiir nokboinmamair haiginiuwiiyim. Dimusi rani, kra Jisis Krais siirgin. ⁷ Ti kariir nomiiyau miyikim, kara ha wakaekin kima Adi Komii siir iikam imiiramar naingwokwonanaeyin mi simiirar kigiraowikim mi simiir kwoin imiirar whinkansiis haiginiuwigim kirie nwowim. Mi sama ini wadieya swoki sibgu owim. Dimusi rani, kariir kwoinin ta yayia saeya nwowaiginiugin wadie mi kara tisi maigimaiga nwowin. ⁸ Dimusi rani, ta kirieya Jisis Krais siya hauugiya kariir kara panao pi digar nwowi kariir boinmauuim ta mai aiir mairiyam. ⁹ Mi dimusi rani, kra irni nwirniyam naingwokwonanaeyin, kara Filimon kariir iikam imiir kigiraoni hainaka kara kariirin tisi hindara sriigiyin ta mai aiir mairiyim. Hi, kara Polkin, kara bidi ywowin, ti inkamin yipikin maeyaua mai biyie mairiya huuyokiyokaiya sair nwokaiyyin Jisis Krais siir mai aiirsi. ¹⁰ Kara Filimon kariirin Onisimas siiram sriigi. Mi iya kara maeyaua mai biyie mairiya huuyokiyokaiya sair

hɪrar nɪkɪ okayɪn mɪ siya bɪdɪ wakaeyɪm yayɪm kara boɪnɪm Jɪsɪs Kraɪs siɪrɪm mɪ siya ɪna yaɪngwo tɪbmɪiɪyɪn. Mɪ ta hɪriɪnanɪn Aɪdɪ Komɪi siɪr pɪɟan aɪriɪn siya ɪni kariɪr yɪnɪsɪmɪn ywowɪn. ¹¹ Mɪ ta saɪiɪr biɪyarɪn Onɪsɪmas siya tɪrɪm siɪyɪum yɪm kɪriɪr kwoɪn ɪiɪr bɪ wokmaɪ haɪɟɪnɪuɟɪn, yɪm ɪni biɪyɪekɪbiɪyɪe ywowɪm. Mɪ tɪ siɪyɪum tariɪnan siya tɪrɪm yɪm wadɪekɪwadɪekɪm kɪriɪriɪn wɪ sɪmar whɪnkɪnsɪs haɪɟɪnɪuwi.

¹² Mɪ tariɪnanɪn siɪrɪn kara kɪmɪiram swokɪ ikropki. Kara siɪram naɪngwokwonanaeɪ mɪ ta hɪriɪnan saɪiɪrsɪka ɪiya siya kɪmɪiram waraur nɪti kariɪr mɪhɪi kwoɪnɪm wɪ hɪkakar nwokɪ. Dimusi rani, siya kariɪr haɪburgɪkɪn.

¹³ Kara hɪniɪna naɪngwokɪn siya kanaka tɪrar nwokɪn mɪ kariɪriɪn siyar whɪnkɪnsɪs haɪɟɪnɪuɟɪn ɪiya maeyaua hɪuyokiyokaiya mɪ biɪyɪe mɪriɪya saɪiɪr hɪr nwokaiyɪn Aɪdɪ Komɪi siɪr Yai Wɪn Kɪbi aɪiɪrsɪ. ¹⁴ Mɪ kɪma wɪ wadɪe nwo karamae nwowɪ mɪ ankara ɪriɪpɪ hɪriɪnan pɪ siɪr mɪ onkworɪnukɪpkaɪ rani mɪ ta hɪriɪnana siya kariɪr whɪnkɪnsɪsam. Mɪ kara ha naɪngwowɪ mɪyɪm kɪmɪir kwoɪnki naɪngwowɪm wɪ sɪmɪirar mɪriɪ. Mɪ ta hɪriɪnan saɪiɪrsɪka kara pɪ borɪisopɪ kɪmɪir boɪnanaeyɪm kɪma siɪyɪu mɪyɪk kariɪr tɪram.

¹⁵ Mɪ tari Aɪdɪ Komɪi siyar kiwakɪkɪn Onɪsɪmas siɪriɪn kɪmaka waraur nwowɪm. Mɪ tariɪnan siya ɪnokɪnɪnokɪn wɪ kɪmaka waraurar nwoyokiyokɪkaeyami. ¹⁶ Mɪ tariɪnanɪn siya wɪ kɪriɪr whɪsarɪi mɪi pɪmɪriɪyan ɪnkam nwo rani. Mɪ ɪni wadɪe mɪ owɪn, siya wɪ kɪmɪir naɪngwo tɪbmɪiɪyan ɪnkam nwowɪ yɪpɪkɪ kɪma naɪngwokwonanaeyɪn mɪ kara ɪriɪpa hɪriɪnan siya wɪ kariɪr pɪɟanɪn naɪngwo tɪbmɪiɪyan ɪnkam nwowɪ yɪpɪkɪ kara naɪngwokwonanaeyɪn. Mɪ kɪma siɪramɪn wɪ nhamɪ nhamɪ naɪngwonanae rani. Dimusi rani, nɪ kira whɪsarɪi mɪi pɪmɪriɪyan ɪnkamkɪn mɪ ɪriɪpɪ hɪriɪnan nɪ kira naɪngwo tɪbmɪi pɪɟana saɪiɪr ɪnkam waraɪɟɪn.

¹⁷ Mɪ kɪriɪr kwoɪnɪn siya hɪniɪna naɪngwowɪ, kara ɪni kɪnaka yamasuɪn, o ɪni Aɪdɪ Komɪi siɪr pɪɟan anaka yamasuɪn, yɪo ɪni kira kariɪr kɪɟnɪnkɪnwɪniɪyɪn mɪ siɪr mɪ kɪɟnɪnkɪnwɪniɪya saɪiɪr hɪriɪnan ywowɪn. ¹⁸ Mɪ siya dimɪn whɪr kɪriɪr bɪdɪ tɪrbuwɪn mɪ kɪriɪr dimɪn pɪrihaɪi mɪ kariɪr boɪnmauu, kara nwokɪ sibɟu tɪrɪm. ¹⁹ Kara Polkɪn, kariɪr ɪɪnga nonkwo wɪnkɪm tɪ nɪmbɪnɪm kɪmɪiram mɪ Onɪsɪmas siya dimɪn biɪyɪe whɪr kɪmɪir tɪri, mɪ siya dimɪn whɪr kɪmɪir waraurankɪ pɪrihaɪi mɪ tɪ dimɪnɪn wɪ kara sibɟu tɪri kɪmaka mɪ Filimon kira ɪna sibɟu ɪnoknɪnkɪnɪm, karar tɪrhaɪɟɪnɪuɟɪkɪn kira Jɪsɪs Kraɪs siɪrɪm asi naɪngwo tɪbmɪi. Mɪ hɪriɪnankɪ nɪuwi, kɪma kanaka dimɪn pɪrihaɪɟakɪm.

²⁰ Hɪ, tɪ kariɪr pɪɟanan naɪngwo tɪbmɪi ɪnkamɪn, tɪ siɪr daɪngwokɪ mɪ kara ha naɪngwowɪ kira tɪ dimɪnɪn siɪriɪn naɪngwo tɪbmɪiɪn siɪyɪuɪn siɪr hauukɪyɪyɪu kira tɪ siɪyɪuɪn kamɪm naɪngwo tɪbmɪiɪyɪm sɪma tɪriyɪm kariɪr kwoɪn ɪiɪr sibɟu owaɪɟɪnɪuwam mɪ ta hɪriɪnan saɪiɪrsɪka kara wa maɪɟɪmaɪɟaeɪ mɪ Onɪsɪmas siɪrɪn wɪ kɪriɪram waraurar swokɪ ikropki.

²¹ Mɪ tariɪnanɪn kara ta yayɪa kɪriɪram wɪnkɪka, kara ɪna nɪnoknɪnkɪnɪn kira wa dirɪraerar kɪni. Mɪ tɪ dimɪn hɪriɪnanɪm sɪma sɪma rani mɪ ɪriɪpɪ hɪriɪnan ɪkɪ dimɪn nhɪrɪm kira tɪrɪm. ²² Mɪ dimɪnɪn whɪr. Kɪra maeyaua kwɪra hɪuyokiyokɪkwokɪn omakanau hɪriɪn. Dimusi rani, kara ha naɪngwowɪ dimɪnɪm kɪma sɪriɪyɪm Aɪdɪ Komɪi kɪmɪir Wanɪn siɪrɪm kariɪrɪm mɪ ɪiya siya siɪyɪu whɪr kariɪrɪm kɪɟnɪnkɪnkɪ mɪ kara wa nɪti mɪ hɪriɪnan saɪiɪrsɪka kara ha naɪngwowɪ siya kariɪr whɪndɪrɪraerari, kara kɪriɪr kɪɟnakɪyɪm. Iriɪɟ.

Boɪn maɪɟɪmaɪɟa nhɪrkɪm

²³ Epafraɪsin yɪpɪkɪ kanaka nɪnkɪn owɪn mɪ sɪma siɪriɪn maeyaua mɪi biɪyɪe mɪriɪya hɪuyokiyokaiya saɪiɪr hɪr hɪukɪpkaɪkɪkaɪɟɪn. Kraɪs siɪr mɪi aɪiɪrsɪ mɪ siya kɪmɪir boɪn maɪɟɪmaɪɟakɪkɪn. ²⁴ Mak, Aristakas, Dimas, mɪ Luk, tɪ sɪma kanaka mɪriɪyɪm Jɪsɪs Kraɪs siɪrɪm mɪ ɪriɪpɪ hɪriɪnan sɪma kɪmɪirar mɪ boɪn maɪɟɪmaɪɟakɪkɪm.

²⁵ Kara kɛmiiɛr Biyan Inkam Komii Jisis Kraiɛ siirɛm sɛiigi siya wi siir naingwobumbuwa wi whiekak kɛmiiɛrar nwoki hauugiyim. Iriig.

HIBRU

Hibru yokwowa ya yokwo priediya Hibrumi iikamim yipiki naingwo tibmiiyim Jisis siiram ya sima winki aeya. Hibru iikamim yim Juda iikamim simiir inig whir ieya. Mi krima ninokninkin tani, ta yokwo aairin nhinga piyamisi winkiya. Mi inkamim winkiyin siya hinina kigin Juda simiir iikamim naingwo tibmiiyim kirie rani sima simiir naingwo tibmii wina saair haiburgigam tirkim simiir biyan siyuuin Mosesni siyuu komii si napiyin ini siiramar swoki amim. Mi ta yokwowa iikam imiirin min boinkika Jisisin Adi Komii siir yinisimin ini paekwosim ikim mi Moses ini simiir haiburin. Mi ta Jisis siir miya ya ini Mosesni miya saair kou ywowa. Mi ta Jisis siir nhieya yipiki dimin biyie biyeyim sim haiyoprimdiyumiigiya ya ini wraisumi nhieya saair haibura. Jisis siya omwai hiriyar waiyayokiyokiiyin. Mi ta hiriinan sairsika siya simiir asi boinkikin sima Jisis siiram naingwo tibmiiyim yipikin biigibiyan prisin inig komiigakin. friig.

Yaiya Adi Komii siir yinisimin siya hauuga krimiirin.

¹ Bidi bidiniyarin ii whiekakim bidi yamkiyim Adi Komii krimiir Wanin siya siir yayim profet kamim simiir boinmimauugin, siyupai siyupaiyim simiir. Mi ti yayim profet kamim sima ini krimiir brougaeyim simiir hauugiyim. ² Mi ta iya dig kingiin nwowi Adi Komii siya ta siir yaiya wi siir yinisim iir hauugi. Mi yio siya wi krimiir swoki kwaboimamauuwi. Adi Komii siya siir bidi yimbiniin siir digworaekwo whiekakim simiir haiyim. Mi biya Adi Komii siya siir boinin mi siya ini siir yai imiirar wakaeyoknan. Mi siya ninomor nu sowiir digworaekwo imiirin asi nonkwokwokikim. ³ Ti siir yinisimin Jisis siya krimiir naisimauugin dimin komii komiiyim paenan niuyaiyim Adi Komii siirim, siir yinisimin ini siir Adin siir hiriinana yowoin. Siir yaiya saeya kiriekaka, digworaekwo whiekakim ninomor nu sowiirim siyar sibgu kigirkaki. Mi siyar naokin paeyin hiniya nironinkinin siirin, iikamim simiir dimin biyeyim ini siyar haiyoprimdiyumiigiyim. Mi siya ha swoki insiin idwonamin mi siya ninomor koua hiriir yam mi siya Adi Komii siir ina inig miya ini idwoiu inkam komii nu kigiraowiyin siir hiriinan. friig.

Adi Komii siir yinisimin siya ini paekwosimim simiir haiburim

⁴ Dimusi rani, siya ini Adi Komii siir ina inig miya nidwowin mi siya ini paekwosim whiekakim kou hir nwowim simiir haiburim. Mi ti inigin Adi Komii siya hauuwain siya iriipi hiriinan siya ini paekwosimim simiir inig imiir haiburim. ⁵ Dimusi rani, biya Adi Komii siya paekwosim imiirin hinina bi boinkin,

Kima kariir yinisimkim, panao kara pi hinina boinki kara kimiir Adgin.

Adi Komii siya paekwosim simiirin hiriinan yai bi swoki boinkin. Nningaka, nninga kunga. Siya Jisis siirara boinkin. ⁶ Biya Adi Komii siya siir yinisim yinhaomiyinin siirin nu tiriir nikropkiyam minin mi siya paekwosim simiirin hinina boinki,

kima ti kariir paekwosimim kima siir inig iir hainanprapraski.

⁷ Mi siya yai nhirim paekwosim simiirin hinina boinkin, paekwosim sima kariir miyan inkam dwo mi simiir miyim opudnan hugidudu mirii. Mi simiir kirieya paenan diudkwakwa.

⁸ Mi siir yinisimin siirin hinina boinkin,

kira ini Adi Komii ywowin kariir hiriinan. Kira inkam komii digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin wi siir hiriinan nwowi. Finokiinokin digworaekwo whiekakim kira wi wadieyar sibgu kigriraowi.

⁹ Kira wi siyu miyik miyikim simiiraramar naingwowi mi kira wi dimin biyeyim wi simiiram naingwo rani. Kara kirir Adi Komiiyin kiririn wi kara nokmwın okwohaiginiuwı, inig komiigak nwowamin mi kira wi maigimaigra komiigakar nwowi. Mi ta maigimaigra wi iikam whiekakim simiir maigimaigra imiir haiburi.

¹⁰ Mi Adi Komii siya hinina swoki boinki,

Biiyan Inkam Komii, kira bidi bidiniyarın nu ninomoro kirir iingar nonkwokwoko.

¹¹ Mhoiia ninomor nuwo sowa wa digiguski mi ni kira ningaka. Finokiinokin wi hiriayar nwoyokiyoki mi ninomor nuwo yo wi wro namwoiuiwi yuis wronan.

¹² Mi yio ini inkamin yuis kaba nitkaigiya mi yaeya yuis win swoki haiyin mi ha niyin ini siir hiriinan ywowin. Mi kira nu ninomoro sowerin wi hiriinanar mi digiguskii. Mi wi yaeya nu ninomor win swoki onkwokwoki mi ni kira wi hiriayar nwoyokiyoki ami, wi kisin rani.

¹³ Biiya Adi Komii siya hinina boinkin,

kira wi kariir ina inig miya nidwowi, maeyaua inkam komii siya nidwowiya saiir. Mi kira wi hiriayar nwoyokiyoki mi wi iya kara kirir sauan omomin simiir nonkwobumbuninkin iuguski wi saiir nadigiuiwi.

Adi Komii siya ti yayim simiirin paekwosimim simiir bi boinkin. Ningaka. Siya siir yinisim iirarar boinkin.

¹⁴ Mi yipikim paekwosimim, ha? Sima naeyunankim mi dimin taeminim Adi Komii siya boiniyim sima pa wakaeyokna diriraerari. Mi siya simiirin iikamim naingwo tibiimiyim simiirim yikropki simiir whinkinsiisim Adi Komii siya nimbiniim nanmaiwarkainam simiir. Iriig.

2

Adi Komii siya krimiir swoki anmaiwarkainaei yio dimin komii ieyairgin.

¹ Dimusi rani, Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin digworaekwo whiekakim ini siyar kigirkakim mi krıma krimiir kwoınau halgi nonkworinu saiirin digumii kipi haimriiyugi, wım wi ini hanın kima kima priiyakiririrkiisi.

² Adi Komii krimiir Wanin siya biya siir yai nhirim siir paekwosimim simiir boinmauugikin. Mi ta yaiya ha hainamim mi ina boinmauuwamim. Mi dimin taeminim sima boinmauuwim ina yimbiamim. Mi iikam nhirim sima ta yaiya saika nantamiriyiri mi saiir wakaeyokna karam nwowi mi sima dimin biye tiri mi sima wi hik kimpipisu prasae hai rani, ti dimin biyeyim sima tirim simiirsiyin, dimin biyeyim sima tirim simiir digar swoki haii.

³ Mi hiriinankiniuwı mi krıma ta yai komiıya Adi Komii siya boina, siya nanmaiwarkainana digumii saiir haimriiyuwi mi krıma wi panına napiyoki iıya Adi Komii siya dimin biyekak iikamim simiir tirbumbuwi saiirin, ha? Siyu karamaeka. Ningaka. Biiya, Biiyan Inkam Komiiyin siya hinina boinkin, Adi Komii siya wi krimiir nanmaiwarkainaei, iikamim sima ta yai aiir wakaeyoknaım sima hinına boınkim, ta yaiya saeya kaimwowaigra. Saeya nıksisae rani.

⁴ Adi Komii siyar niisimauugin ti yayim sima kaimwowaigim, kiriepai kiriepaiyim siya tirim. Mi siya siyu miyik miyikim iikamim simiir whinkinsiisim tirim mi Adi Komii siya naeyiun siir kwoın airgar naingwo hauugin iikam imiirin mi siya siir dimin miyik miyikim iikamim simiir hauuwikim. Iriig.

Jisis siya inkamnan nimbiamkin krımıir nanmaiwarkainaim.

⁵ Ti yayim tariinan krımıir boinim, sima ti nu whirin wi mhoyiya Adi Komii siya tirkii mi siir boinkin. Iikam yipikim siir wakaeyoknaim sima wi ti nu iir nwowi. Adi Komii siya paekwosimim simiir bi nimbingin ti nu win siir kigriraowamin. Niingaka. ⁶ Inkam nwirin Adi Komii siir yayim yokwoni siya winim saeya hinina winboinkika,

Iikamim sima dimkim, kira simiiram naingwowiyan? Mi yinisisimim yim dimukim kima simiir sibgu kigriraowiyim, ha? Iikam krıma ini inig karamae ywowim.

⁷ Mi siya iikamim krımıirin wi ii priei nokmwın owaiginu rani, paekwosimim simiir aowan. Mi kira diminim inkam komiıyım nu kigriraowiyim digworaekwo whiekakim simiir sima haiiyim simiir hiriinan hauugin. Mi sima ini paenan iyuyakiyım. Mi sima ini inig komiigaka ywowin.

⁸ Mi kira digworaekwo whiekakim simiir nokmwın okwo haiginugin. Ihi, Adi Komii krımıir Wanin siya digworaekwo whiekakim iikamim simiir aowa haiginkin. Mi dimin whirkin simiir koua bi swoki haigin miminkin. Niingaka: Mi ti diminim krıma tariinanin simiir niki kig rani. Sima bi niki imbinikim. Niingaka. ⁹ Mi tariinanin krıma bıdi yinoknankinim dimin taeminim ti inkamin Jisis siirin. Mi ii priei rani, Jisis siya ti nu iir nwowin. Adi Komii siya siirin paekwosimim simiir aowa nokmwın okin mi siya ini inkam inig karamaenar ywowin. Mi tariinan Adi Komii siya inkamin inig komiigakin siir hiriinan yokmwın owaiginu mi siya ti dimin paenan niyuaeiyin Adi Komii siirin simiir hai. Dimusi rani, siya naokin iikamim krımıir dimin biyeyim mi krımıir hakim simiir haiyım. Mi Adi Komii siya iikam krımıirin wi dimin miyik miyik imiir hiriinansi tir haiginuwi. ¹⁰ Mi ini mi owın Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir Adi mi owın mi simiirin siyar mi onkwokwokiyan ini mi owın. Mi siya Jisis siirin minam nimbingin ti hik imiirin siyar mi hai siya kimpipisuum ini owın. Mi ta hika Jisis siir tira mi siya ini iikamim simiir nanmaiwarkainan inkam komii kin yamwoıın. Mi krıma wi Adi Komii siir yinısım asi nwowi. Mi mhoyiya krıma wi siir dimin miyik miyikim ninomor kouanim wi simiir hai.

¹¹ Krıma dinoknankin, ti inkamin siya iikam whiekakim simiir dimin biye imiir bıdi haiyoprimdiyumiigiyim mi ti iikamim sima ini rirmııya ywokiyan, simiirin dimin whirki bi kimbugim. Mi Jisis siya mi sima, sima ini Adi Komii siir yinısım arar ywowin. Mi Jisis siya simiirin siir nomousisim nikiısi panınsi yidıdsi. ¹² Mi siya boın,

Adi Komii kara kirıir inigin wi kariir nomousimim simiir boınmauwı. Ihi, simiir whwonkam idain kara mwai waowi mi wi kirıir inig iir hainani. Maeyaua iikamim naingwo tibmii kınıiyım irıpa sima haingiriyan omimiriya saıir hirın.

¹³ Mi siya hinina swoki boınki, Kara wi Adi Komii siir yai imiirar naingwo tibmii kını. Mi siya hinina swoki boınki, kira kariir kigi, kara tisi tirar nwowin. Mi Adi Komii siir yinısımim kariir hauuwım sima tisi kanaka tirar nwowim.

¹⁴ Mi krıma ti siir nomousimim piugak nhiekakaırgım mi Jisis siya ini irıipi hiriinan inkama mi amwoıın piugak nhiekak mi siya wa mi aowi mi siya Setan siirin wa nonkwobumbunınkin iuguski mi siir siyıın iikamim simiir tırbumbu aokaowiyın siir warar. ¹⁵ Mi siya hiriinan mınsi tırkın, iikam krıma naosi naingwo ididi mi Adi Komii siir kigi mi mhoyiya krıma wi naosi nıdid rani. ¹⁶ Siya ti diminim simiirin paekwosim simiir whınmıriiyım bi mınkin. Niingaka. Siya iikamim Ebrahim siir isidin siirin krımıir whındıraeraram nitkin. ¹⁷ Mi ti hiriinan siyıın siya inkam asi nwokin, siir nomousisimim krımıir hiriinan. Mi siya wa mi mırıı prismi bııyan inkam

komii siir hiriinan iki iikamim simiirsi naingwoyimiyo kim. Mi siya minsi naokin Adi Komii siir iowa siya nwowa dimin biyeyim simiir sairsi. Mi siya iikam imiirin Adi Komii saika nwoki inkiamasu haiginuwim sima iripa nongwomamair aeyam. ¹⁸ Mi siya hikpai hikpaiyim siir nimbiamim mi siir kinankiuim simiir kimpipisu bidiyar haiyin. Dimusi rani, siya wi nwoki kiginokninkinim iikamim ti hiriinan hik kimpipisu haiyim simiirin. Iriig.

3

Jisis siir inig komiiyin ini Moses siir inig komii siir haiburin

¹ Nomiiyauwim yipiki Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwo tibmii kiinim. Adi Komii kimiiramim minam nikiunakin diminin big nasmirwaiya Adi Komii siya nwowanin siir tirim. Mi kima Jisis siirim sibgu daingwokwo, Adi Komii siya Jisis siirar nikropkikin siir yai aiir boinnimauuwam dimin whiekakim siya tiriyim. Siya prismi biyan inkam komiiyin siya tiriyim siir hiriinan. Mi krima ti yayim siya boinim simiirar wakaeyokna boinnimauukin iikamim simiirin. ² Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yimbinin ta siir miya sairin mi siya ta Adi Komii siir mi miyik aiirar asi sibgu wakaeyokna mirii, siya Moses siya tirin iya siya Adi Komii siir iikam imaka nwowa sair hiriinan tirkin. ³ Mi Adi Komii siya minam kiwakikin Jisis siir inigin Moses siir inig iir haiburim. Inkamin omaka komii miriyyin mi inigak ha nwoyiyin siir hiriinan. Omaka saeya bi nwowika inigakin. Niingaka. Inkamin nonkwo miriyyin siyar nwowikin inigakin. ⁴ Omakam sima sima bi mirii naeikim. Niingaka. Omaka whiekakim simiirin inkamki nonkwo miriigim. Adi Komii siyargin digworaekwowim simiir bwamkibwamin. ⁵ Moses siya whisarii mi miriyan inkamkin. Mi siya Adi Komii siir yai imiirar sibgu wakaeyoknaeikin iya siya Adi Komii siir iikamim simaka hir nwowa mi siya Adi Komii siir dimin taeminim mhoiyya nimbiamim simiir boinnimauugin. ⁶ Mi inkamin Adi Komii siir iikamim simiir kou nwoyin yio Jisis Krai saairgin. Mi Adi Komii siir yinisimin miyiyim siya miriyyim ini wadiekinar mi owim. Mi nim krima iikamim naingwo tibmii kiinim nim krima Adi Komii siir piuganka. Mi krima naingwo tibmii kini Adi Komii siiramim mi kirie hiriyyar nwowi mi krima siiramim maigimairga hiriyyar nwowi, krimiir nanmaiwarkainam. Mi krima iikam naingwo tibmiiyim wi Adi Komii siir piugan nwowi. Mi krima naingwo tibmii kiin karam nwowi, siya wi krimiir nanmaiwarkaina rani. Niingaka. Iriig.

Mi iikamim Adi Komii siir yai aka nantamyiriyiriyim sima wi iripa nongwomamair ae rani.

⁷ Dimusi rani, krima ini Adi Komii siir iikamnan ywowim. Mi krima Adi Komii siir naeyu miyikin siir yai imiirar wakaeyokna. Siya hinina boinkin, panao kima pi siir yai aiir wakaei,

⁸ mi kima kimiir mhi kwoinim pi kipi kikitindinu kripkai biya kimiir yidiwi wanwiyayim sima kariir yai aka nantamyiriyira sair hiriinan, iya sima nu siyiyin apa niinga hir nwowa.

⁹ Mi sima kariirin sair kinankiugim. Mi ta maeyau aiirin kimiir brougaeyim sima dimin whiekakim kara tirim sima biewiyim kamnwosa kigim. Mi sima hiriinansi bi nwokim, sima ini kariiramar swoki kinankiu kripkaiyim.

¹⁰ Mi kariir kwoinin ti iikam isidin simiirimin hauugihauuga asi whwiyiekin. Mi kara ina boinin, inokinokin simiir mhi kwoinim yaeya siyu whirima naingwowi siir napam.

11 Mi kariir mhai kwoinim haugihauga asi whwiyiekikim simiiramim mi kara hinina nikopaisisirki, ti iikamim sima wi kariir om miyiyikin piu siisiyin wi siir swoki it rani. Nningaki nningakinga!

12 Mi kimiir kwoinim wi dimin biyeyim simiirim pi naingwowisi mi kima wi ti Adi Komiiyin omwai waiyayokiyokiiyiyin wi digiumii siir haimriiyugigisi. 13 Mi tariinanin iinokiinokin kima irira nwonwira kima kimar whinkisiis ankisiisnaei mi kimiiram kinankiwi mi kima wi Adi Komii siirin wi digiumii haimriiyugig rani. Nningaka. 14 Kima, kima kima whinkisiisna. Dimusi rani, biigi biiyin krima Kraiis siir yai aiir wakaeyim, kima bidiyar yaingwo tibmiiyim mi krima bidiyar sibgu itinakiu kriipkaiyim. Mi krima hiriinan tiriyokiyokii ami mi iya krima naowi wi saiirar nadigiuwi. Mi krima iinokiinokin wi Kraiis saika nwoyokiyokii.

15 Krima ina ninokninkinim, ta yaiya ina nwokriipkaiya. Saeya hinina boinka, Mi tapa kima siir yaiya saiir wakaei mi krimiir mhai kwoinim kipi kintimdinu, biiya kimiir brougaeyim biya sima nantamyiriyira saiir hiriinan.

16 Yipiki iikamkim biya Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna karam nwowim mi saika nantamyiriyirim, ha? Ti iikamim Moses siya nikiunamim nu Isib hiranki mi ha namim sima. 17 Mi biewi kamnwisoo Adi Komii siir kwoinim haugihauga nhiniiram whiyiekin, ha? Siya iikamim siyiu biyie tirim kwoinim haugihauga simiiram whiyiekin mi sima ini maeyau siiyin apain ini hir yaokaowim.

18 Biya Adi Komii siya nhiniir nokwao boinkin, ha? Sima wi om miyiyikin piu siisiyin wi siir nam tani kara simiiram nimbiniin Nningaka. Ti iikamim Adi Komii siir yai nantamyiriyirim siya simiirar boinkin. 19 Krima ina ninokninkinim, sima bi naingwo tibmii kungim. Mi sima omin Adi Komii siya nimbiniin simiiram piu siisiyin siir bi namkim. Nningaka. Dimusi rani, sima bi naingwo tibmiikim mi Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakim. Iriig.

4

1 Adi Komii krimiir Wanin siir nimbina saeya ina niki owa, saeya hinina boinka, kima kariir omin piu siisiyin siirin wa napninpokai nami. Mi hiriinanki nuwi krima mintarao Adi Komii siya krimiirin wi siir omin piu siisiyin siir kigninkin apninpokaigi karamae nwowisi. 2 Krima Adi Komii siir yaeyim ina wakaeyim biya krimiir brougaeyim sima wakaeya saiir hiriinan. Mi sima hindara wakaekim mi sima bi naingwo tibmii kungim mi ta Adi Komii siir yaiya sima wakaeya, saeya simiir bi swoki whindiriraerarka. Nningaka. 3 Krima iikamim naingwo tibmii kaniyim krima ti om miyiyikin piu siisiyin siirar namikim. Biya Adi Komii siya boinin saiir hiriinan, ta yaiya hinina.

kariir kwoinim haugihauuga whwiyiekin mi kara hiriinan asi nikopaisisir boinkin, iikamim kariir yai wakae karamae nwowim sima kariir omin piu siisiyin wi siir napninpokainani rani. Nningaki, nninga, kunging!

Adi Komii siya nu ninomor sowiirin ha nonkwokwo digiyin mi siya piu ina siisin. Mi mhoiyya siya ti omin piu siisiyin simiiram ha boinkin. 4 Mi Adi Komii siya Yokwo Komii saiirin ii iriyyar kwisaka saiirin hinina boinkin mi ii iriyyar kwirim Adi Komii siya mii whiekakim simiir marii digi mi ii iriyyar kwisaka siya piu saiir siiskuwak. 5 Mi ta Yokwo Komiiya saeya hinina swoki boinkika, sima kariir om miyiyikin piu siisiyin wi siir napninpokainani rani. Nningaki, nninga, kunging! 6 Mi ta yaiya hiriinana ina niki okriipkaiya mi nhirim naingwo tibmii kaniyim, om miyiyikin piu siisiyin siirin wa napninpokainami mi iikam nhirim biya yai win kibi aiir wakaeyim mi ha swoki antamyiriyirim, sima wi omin piu siisiyin siir hiriir napninpokainam tani. Nningaka. 7 Dimusi

rani, iikamim yipiki biigi bi wakaeyim Adi Komii siir yai win kibi aiir mi ti omin piu siisiyin siir nam karamae nwowim Adi Komii saika mi Adi Komii siya simiiramin iya kwira swoki imbin piu saika siisim. Mi mhoiyya biewi biewiyim bidi yamkiyim, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim Devidki si winboinkiyim Yokwo Komiini siya hinina boinkin, Mi tariinanin kima ta yai aiir wakaei, kima wi kipi nantamyiriyir.

⁸ Mi Josua siya simiirin ti omin Adi Komii siya nimbiniin piu sima siisam, siir hiriir whinamkiswo mi Adi Komii siya wi yaeya igwir di swoki imbini piu sima siisamin. ⁹ Mi hiriinankiniuwi, krima dinokninkan, iigi ii kana piu siisiya Adi Komii siir iikamim simiira ya ina niki owa. Ya ini ta il iriyyar kwisaka, iya Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir nonkwokwo digiya mi piu ha siisa ini sair hiriinan ywowa. ¹⁰ Mi Adi Komii siya digworaekwo whiekakim ha nonkwokwo digiyin mi siya piu ina siisin. Mi iikamim yim wi hiriinanar mi tiri, sima wi simiir mai imiir halburgigi mi piu wi Adi Komii saika nini siisiuwi. ¹¹ Mi krima wi krimasiiyar mintaraona krima wi omin piu siisiyin wi siir nwoki amim mi wi Adi Komii saika nini owowim mi kima Adi Komii siirin digiumii kipi haimriiyugigs mi saika kipi nantamyiriyir biya kimiiir brougayim sima tira sair hiriinan.

¹² Krima krimasiiyar mintarao ti digworaekwo imiirsiiyin. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiya saeya hinda bi priiyokaeyamka. Nningaka. Saeya ina mriiyya. Saeya ini wismir iokaka sair io aiir halbura. Mi saeya inkamni hanin iiri tirar bi naka ikwoyamaenakika. Nningaka saeya mhi kwoina hiriyyar krimkrikinopkainamika, inkamni inibgi iniba krimkrikinopkainamiyin siir hiriinan. Mi krimiir kwoinin pi saeyar kisiosop hid haiginiuwi. Mi krimiirin pi saeyar mi isiimauwi, wadiekapiyamisi owin, iyie? Wadie rani. ¹³ Dimin whir karamaeka Adi Komii siirsi kimirkaiyim. Nningaka. Digworaekwo whiekakim tika nwoyokiyoyim, siya simiirin ina kigirkakin. Mi siirin, krima digworaekwo whiekakim krima tirim, simiirin hiriyyar boinmimauu swoki. Mi siya wi krimiir nwoki hidim. Iriig.

Jisis siya krimiir prismi biyan inkamkin.

¹⁴ Krimiir biyan pris inkamin siya bidi yamin mi siya ini Adi Komii saika nwowin siir om iiri. Tiki inkamin, yio Jisis siyairgin Adi Komii siir yinisimin. Mi krima sibgu daingwo tibmii kin mi sibgu daingwo omok Jisis Krais siiramin ti krima boinmimauuwin inkamin. ¹⁵ Mi iikam krimiir kwoinin bi sibgu owipisuwikim iki dimin biyye biyyeyim krimiir kinankiuwym, krima bi sibgu okworinuwikim. Mi ti digworaekwowim krimiirin wi sima nikwowaisii krimiir kwoin imiiram kinankiuam. Mi krimiir biyan prisin siya krimiirsiiyin naingwoyimiyok prasae rani, ti inkam naingwoyimiyok komiigakin siir hiriinan digworaekwowim krimiiram kinankiuim simiirsiiyin. Mi siya krimiiram dimusi naingwoyimiyok rani, ti digworaekwo hiriinanin krimiir kinankiuim, siirin bidiyar mi kinankiuim. Mi siya simiir bi napkin mi siyu biyye ha bi tirkin. Nningaka. ¹⁶ Mi hiriinanki nuwi, krima wi kipi nidid. Krima Adi Komii siiramin hiriyyar kwisboinanae, krimiir dimin biyyeyim simiir haiyopriimdiyumiigiyam mi krimiirin wi siyar mi whinkinsis haiginiuwi, ti dimin biyyeyim krimiiram kinankiuim simiirsiiyin. Mi krima simiir nikwowaisiiyim wi digar mi owi. Iriig.

5

Jisis siya krimiir biyan prisin siya wi digar nwowi krimiir dimin biyyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyim

¹ Mi Juda iikamim, inkamin prismi Biyan Inkam Komii nwowamin siirin pi simar nokmwain okwo haiginiuwi. Mi ti prismi biyan inkam komiyyin,

iikamim simiir miyim pi siya siyar mirii yokiyokiii inokinokin. Mi iikam imiiramim nhwo pi siyar kwisboini. Mi simiir nae miyik miyikim pi siya mi inkin imiiaei Adi Komii krimiir Wanin siiram simiir dimin biyie imiirsi. ² Mi prismi biyan inkamim siya iikamim Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna ap karam nwowim, habwowaenan nwowim mi siyu biyie ha tirim simiirsiyin naingwoyimiyok pranae bi kinikin. Mi siya krimiirsiyin wa naingwoyimiyoki. Dimusi rani, ii nhirim siirin dimin biyieki napiyaokiii, yio wi hiriinan siyu biyeyar mi tiri, krimiir hiriinan. ³ Siya naeyim Adi Komii siiramim krimiiramar bi ninkin imiiaei. Nningaka. Siya, siyam warar mi inkin imiiaei. Dimusi rani, ii nhirim siirin dimin whirki kinankiwi, siya wi siyu biyeyar mi tiri. Mi Adi Komii siya wi siir dimin biyeyim mi krimiir ikim wi simiirar haiyopriimdiyumiigi swowi. ⁴ Inkamim prismi biyan inkam nwowiin, siya inig komugakin. Siya siirara kwoinkar bi nwokin, ta hiriinan mi aiirin. Nningaka. Siirin Adi Komii siyar nokmwim okwo haiginugin, ta mi aiir miriyamin. Biya Eroni, siya nokmwim okwo haiginuwin siir hiriinan prismi biyan inkam nwowam, saiir hiriinan.

⁵ Mi Kraisi siya prismi biyan inkam nwowamin sasair bi nwokin. Nningaka. Siirin Adi Komii siyar nokmwim okwo haiginugin. Mi Adi Komii siya siirin hinina boinki, Kira kariir yinisimkin! Mi tariinanin kara ini kariir ad ywowin.

⁶ Mi Adi Komii siya Yokwo Komii saiirin Jisis Kraisi siirin hinina boinkikin, kira wi prismi biyan inkam nwowi inokinokin. Ti prismi biyan inkamim Melkisedek dapiyin siir hiriinan.

⁷ Mi biya siya Jisis siya nu tir nwowin, inkam krimiir hiriinan mi nhwo ha kwisboinin Adi Komii siiram, ouuba ini warar yaokiinaiiia. Mi Adi Komii siya dimin taeminim siya kwisboinin simiir wakaeyin mi siya siirin ina whindiraerarin. Mi siya bidiyar iki aonamin mi siirin Adi Komii siya swoki hidninsiin idwo ie hiranki. Mi siya ini omwaiyar swoki waiyain. Dimusi rani, siya, siyamar bi naingwonakin. Siya Adi Komii siir kwoin iirarar napkin. ⁸ Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin. Mi siirin dimin kasa kasaki bi nonkwoninwomwornninkin haiginugin. Mi ti digworaekwowim siir nonkwoninwomwornninkin haiginuwim yim siir whinkinsis haiginugin. Siya Adi Komii siir kwoin iirarar sibgu wakaeyokna apim. ⁹ Mi siya Adi Komii siir kwoin iirarar napkin. Mi ti hiriinan siyuin yio min niisiimauugin siir kwoinin dimin biyie whir swoki aingwo rani. Nningaka. Mi ti hiriinan siyuin siya wi dig asi nwowi, iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyokna apim simiir nanmaiwarkainam. Mi sima wi omwaiya nwoki waiya yokiyokikaeyamin. ¹⁰ Adi Komii siya yokmwim okwo haiginu Jisis siirin prismi biyan inkam nwowam biya Melkisedekni siya nokmwim okwo haiginuwa prismi biyan inkam nwowam saiir hiriinan. Dimusi rani, ti diminin Jisis siya nanmaiwarkainam simiir dimin bibiyeyim simiir sairsika. Iriig.

Krima wigkam inkam adiyaowaenan dwo Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apamin.

¹¹ Mi Kraisi Melkisedek sowiir diminpai diminpaiyim kara simiir boinimauuwamin ina naingwowin. Mi kara simiirin wi sibgu nanaakninkii rani. Dimusi rani, kimiir kwoinin ini habwowaenan ywowim. Mi kimiir kwoinin ta yai aiir wakaeyamin rirmiia bi nwokin. ¹² Kima kwokikwokiyaeya bi naingwo tibmii kangim wi Adi Komii siir yai aiir nowomwarkaiyuwan iikam pi ywowin. Dimusi rani, kima Adi Komii siir yai aiirin kwokiyaeya bi mi aingwo tibmiigim. Mi kima dig bi nwokin ini yinkinyaeyawim. Mi Adi Komii siir yaiya biya kima wakaeya saiir bi sibgu ninokninkinkim. Mi wim kima iikam nhiramin ina naingwowim, kimiir swokini owomwarkaiyuuniyim. Mi kima wa nwoki inokinkinim kima

inakamae rani, nae kirie kirie bi rimtiowikim. Kima ini yinisim praigaknan ywowim, ini mwiiyar niki aeyim. Dimusi rani, kima Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakim, kima tira saair hiriinan. ¹³ Krima dinokninkin, iikamim baia ta Adi Komii siir yai aiir niki wakaeyim mi sima mhoyia kwisaka ha swoki wakaei mi yim ti hiriinan iikamim ini habwowaenan ywowim. Sima kirie karamaeka yim ini yinisimin siir yopiini mwiiya niki aeyin ini siir hiriinan ywowin. Sima Adi Komii siir yai aiir bi ninokninkinkim piki hinina dimin ikin biyeyin mi piki hinin dimin ikin wadeyin. ¹⁴ Iikamim inakamae nwoyiyim yim nae kirie kiriyim ha naekim. Mi yim sima ina ninokninkinim, piki hinin nae ikin biyeyin mi piki hinin nae ikin kibiyin. Mi yim ini iikamim naingwo tibmii kinnyim mi kiriekak ha nwoyim, ini simiir hiriinan ywowim. Mi ti hiriinan siyiuin ini iikamim naingwo tibmii kinnyim sim naingwo omok diriraerariyim piki hinin dimin ikin biyeyin mi piki hinin dimin ikin kibiyin ini simiir hiriinan ywowin. friig.

6

¹ Krima yaiya Kraisi siira baia sima boinmimauwa idowigiidowiyana sairaramar kipi naingwokripkai. Krima siir yai nhirim aowa aowanin warar wakaeyokna ap. Mi krima wi siir mhoyia nwoki amim, ta krima tira saair hiriinan. Mi krima ti yayim baia krima wakaeyim simiir simiira kipi naingwokwonanae. Taka yaiya ya hiniinga, krima siyu biyie siirin digiumii haigingig, naokaoiga krimiir ninuwiyyin mi Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiir wakaeyokna apam. ² Mi ta yaiya baia krima boinmimauwa kimiir baptaini siyupai siyupaiyim sim mi iikamim ina simiir mwo imiir mi onkwowim Adi Komii siir dimin kirie komii komiiyim simiirin ha mi iisisiimauu mi ombud komiiyin ha naokaonamim mi simiirin ie hirankar mi kininsiin idwo mi iya Adi Komii siya simiir hidana nhirim wi paeya nami mi nhirim wi ninomor koua nami. Mi ninomor koua namim yim wi omwaiyar waiyayokiyoki. Mi hiriinan digworaekwowim yim kimiir nowomwarkai haiginugin. ³ Adi Komii siya krimiir whinkinsis haiginuwam tiri. Mi krima wiki siir yai nhirim simiir nwoki wakaeyokna apim, krima tira saair hiriinan.

⁴ Kara kimiirin hiriinan mnsi boinki. Dimusi rani, iikam nhirim baia sima bidiyar iki aingwo tibmii kinim. Mi sima Adi Komii siir yai aiirin bidiyar sibgu wakaeyoknam. Mi sima dimin miyik miyik bidiyar mi haiyim, Adi Komii siya hauugiyim siir om hirankin. Mi Adi Komii siir naeyiun simiir pu bidiyar mi ii okwokaiyim. Mi sima Adi Komii siirin digiumii haimriiyugigi mi krima simiirin wi panina swoki boini, ti siyu biyeyin siir haiburgimim mi Adi Komii siiram swoki amim, ha? Nningaka. Yio siyu rani. ⁵ Sima bidiyar yinokninkinim Adi Komii siir yaiya baia sima wakaeya, saeya yai bimbuiwi rani. Mi dimin kirie komii komii nhirim baia Adi Komii siya tirim bidiyar mi kigim. Mi mhoyia krima wi simiir whiekakar kigsowwi. ⁶ Mi sima Adi Komii siir yai kibi aiirin digiumii haigingiki mi krima wi panina tiri, simiir swoki ikunaniyim Adi Komii siiram swoki itam ha? Nningaka. Yio siyu rani. Sima wi Adi Komii siir siyu iir swoki ap rani. Nningaka. Dimusi rani, yio ini Jisis siirin paeyin hiniya nironinkinin saika swoki inkin irinu isomaoni hinin ywowa. Mi iikam nhirim sima ti hiriinan siyiuin siir kigi, sima wi Kraisi siir tirigini.

⁷ Iikamim yipiki naingwo tibmii kinim mi Adi Komii siir yai aiir sibgu wakaeyokna apam, yim ini ti nuin siir hiriinan ywowin, iya naoki kinkiiyim mi nao opa ha sinkainainamiya. Mi sasaeyim inkamki nankinim ha sibgu inan iigiyim simiirin pi Adi Komii siyar kirie haiginuwi. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir sibgu wakaeyokna apiyim yim ti nu miyikin ini siir hiriinan ywowin. ⁸ Mi iikamim baia niki aingwo tibmiiyim mi tariinanin,

digiumii Adi Komii siir swoki haimriiyugigim, yim ini nuin wapnao minkin ninkisaioae nankaiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi ti nuin yio nu miyiki miyik rani. Mi Adi Komii siya wi io ti hiriinan nu iir nwowi. Mi siya wi ha boini, ti nuin, nu paii rani, siirin wi siya haingimugii. Mi iikamim biya naingwo tibmiiyim mi Adi Komii siirin digiumii ha swoki haimriiyugigim, simiirin wi Adi Komii siya boinwokiopnatkaigi paeya. Ti nu biyeyin Adi Komii siya haingimugiyin siir hiriinan.

⁹ Ti kariir akam kangikininim, ta yai biyie hiriinana kara boinkiya kimiir, kara ha naingwowi, kima wi dimin miyik imiirar tiri mi wa sibgu wakaeyokna api. Mi Adi Komii siya krimiirin wi hiriinansi nanmai-warkainaei. ¹⁰ Adi Komii siya inkam biyie rani mi siya dimin taeminim kima tirim simiirin wi ha naingwo owouu rani. Nungaka, siya wadiekwadie ieyargin mi siya ina naingwowin dimin taeminim kima tiriiyim simiirin. Mi ti hiriinan dimin taeminim kima tirim iki iikam nhirim biyanim sim mi ha niyokiyokiiyim mi tisi tariinanar nadigniyim, yim Adi Komii siir nisiimauugin, kima siiram naingwowi. Dimusi rani, kima siir yai imiir wakaeyokna apkim. Mi Adi Komii siya ti digworaekwowim sima tirim simiirin wa naingwowi. ¹¹ Mi kara irira nwinwira kimiiram ha naingwowi, kima kirie hiriirar dwoyokiyokiiyam, Adi Komii siir digworaekwo imiiram. Mi siiram hiriirar nwokwokininim iya Jisis siya swoki iti krimiir nanmai-warkainaim. Mi kima hiriir hiriirar tiryokiyoki ami mi wi kimar naobudgii. ¹² Kara kimiiram minam naingwowi, kima Adi Komii siiram piugi kipi piyao. Kima iki iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim simiir yai imiir wakaeyokna. Mi iya siya swoki itana saiirim nwokwokini, sima wi dimin miyik miyikim biya siya boinin krimiir, wi simiirar hauwi. Iriig.

Krma daingwo tibmii kan.

¹³ Mi biya yai nhirim Adi Komii siya Ebrahim siir boinmimauuam tirim, siya simiirin wa boinmimauuwi. Mi siya ti yayim siir inig iirar swoki ikopaisisirnaeikin. Dimusi rani, siya Adi Komii gin, siir kouin inkam nwrki bi nwokin. Nungaka. ¹⁴ Mi siya siirin hiniina boinkin, Ebrahim, kara kimiirin wi dimin kirie komii komii imiirar tir haiginuwi. Mi mhoiia kirii isidin siir yineyim wi kasa nwo rani. ¹⁵ Mi ta saiir mhoiia Ebrahim siya ina kaoraraowin, ti dimininim Adi Komii siya boinkiyim siiram, sima nimbiyamam. Mi siya hiriirar kaokaigiyin, ini ti digworaekwo imar yimbiniyim. ¹⁶ Mi iya inkamin dimin whir nimbiniiyim, siya pi inkamin inigin kouwarigsim nwowin pi siir inig iir nikopaisisirkii. Mi ti hiriinan siyiuin iya inkam nhrkim siir yai aiirin hiriinan wakaekii mi sima wa boinki, ihi, dimin siya nimbinin yio wa tiri. ¹⁷ Adi Komii siya iikam krimiir nisiimauuwam tiri, yipiki ti digworaekwowim biya siya nimbingiyim krimiir, simiir haiyanim. Siya krimiirin min nisiimauugin, ta siya nikopaisisira siir inig iirar mi saiir. ¹⁸ Mi ta yayia Adi Komii siya nikopaisisirkiiya siir inig iirar, ya krimiirin min nisiimauuga, diminin siya siir inig iirar dapikopsisirkiiyin, yio bi swoki ikopsasaeikin. Yim ti hiriinan dimininim yim krimiir kirie haiginuugim. Mi ta kirieya wa wi hiriirar nwoyokiyokiiyami mi wi iya Adi Komii siya nimbinim digworaekwo whiekakim krimiir hauuwam, wi saiirar nadigiwi. ¹⁹ Krma ina ninokninkinim, mhoiia krimiirin wi Krai siya nanmai-warkainaei. Mi ti digworaekwo hiriinanim, krimiirin wi sima kinsis haiginuwi, sibgu okworinuwamin, paeyin uridgi nitkiniiyin mi ha sibgu okwowyin, siir hiriinan. Mi ti digworaekwowim, ti krma wakaeyokna apim, wi bopwoniya sima niinikiwitkii, yiuisa Adi Komii siir maeyaua saiir nwoa. Mi Adi Komii siya mi krma, krma wi kwoin whiruwar nwowiski. ²⁰ Ta Adi Komii siir maeyaua huyokiyokaiya dimin whirki kimbu karamae nwoa

biyyin Jisis siya napninopkainamin mi krimiir igsopa siyar yokwokairina. Mi krimiirin siya whinkinsiis haiginiu. Mi siya ini prismi biyyan inkam ywowin inokiinokin. Ti prismi biyyan inkamin Melkisedek nikiuwiyyin siir hariinan. Iriig.

7

Melkisedek siya prismi biyyan inkamkin.

¹ Jisis siya Melkisedek siir hariinan prismi biyyan inkamkin. Melkisedekin yio om Selem hiran iikamim simiir kigirkakikin. Mi siya Adi Komii siir prismi biyyan inkam warargin. Mi biyyarin Ebrahim siir isidin iki inkam komii komii nhirim om nhirim sau simaka ninitim simiirin yamdi kwiruha sima hainurur haiginugig. Mi siya sima sau ha ninit dignaniyim. Mi Melkisedek siya simiirin siyiu hir yapyiskaiwin. Mi siya simiirin ina yokboimamair haiginugiyim. ² Mi digworaekwo miyik miyik whiekakim, Ebrahim siya hainaniyim ti omim simiir hirankin, siya simiirin whieyim, iura sioitkin. Mi siya whie iuur aka, ya kimidiniya Melkisedek siir hauu. Mi nokiinwokiyim yim ini siyar haiyim. Mi Melkisedek siir inigin siir inig mwoki, inig mwowin yio minkan, inkamin dimin kibi kibi tiriyin siya. Mi siir inig mwoki inig mwo whirin yio minkan, inkamin iikam iripa nongwomamair aekin. Dimusi rani, om Selem hiran iikamim, simiirin ini siya kigirkakim. ³ Mi biyyarin inkam nwrki bi winkan siir yopii ado mi siir yidiwi wanwiyayeyim mi siir isidin simiir inigim yokwoni. Nngaka. Krma ninokninkan tani, siirin wig inkamkar namisi aokainakin, iyie? Krma ninokninkan tani, siya bidi pi piyamisi aonamin iyie? Mi krimiir kwoinin ha naingwowi, siya Adi Komii siir yinisimkin. Dimusi rani, siya ini omwaiyar waiyayokiyokiyin. Mi siya wi prismi biyyan inkam nwowi inokiinokin.

⁴ Kima bidiyar yinokninkanin siya inkam komii ieyairgin. Mi Ebrahim siya inig komiigak siirar mi owaiginu. Mi ti digworaekwo whiekakim sau aka siya ninit hainakiyim iki om nhirim simiir komii komii komiiyim om kigiraowiyim simiir hiranki, siya simiirin iura sioitkin mi siya whie kwira kimidiniya siir hauu. ⁵ Mi kam nhirim Livai siir isidin siirin sima ini prismi miya sair haiyim. Mi Adi Komii siir siyiu komiiyin hiniina boinkin, dimin taeminim Isrel simiir iikamim sima haiiyim sima ii nhirim simiirin iura timi sioitkin mi iuur akain yio Livai siir isidin siir hauugi. Mi Isrel simiir iikamim yim Ebrahim siirgisir isid ieyairgin. Mi ti pris inkamim sima pi simiir piugana sair iikami digworaekwo imiirar swoki kwahai. Mi ti hariinan siyiuin yio ini ywowin. ⁶ Mi Melkisedekin yio Livaini isidin siir tani mi dimusika siya Ebrahim siir dimin iir haiyin, ha? Siya Livai siir isidin siir inkam tani mi siya diminin iuur akain Ebrahim siirarim siyar sioitkinim simiirgisimiarar haigin. Mi siya siirin ina yokboimamaairgiyin. Siya hiniina boinkikin, Adi Komii siya ini kinakar nwowin. Kima bidiya yinokninkanin Ebrahim siya inkam komii ieyairgin. Biyya Adi Komii siya Ebrahim siir nimbingiyin mi siya wi simiirar tiri. ⁷ Krma ina ninokninkaninim, inkamin, inkam nwrniyyin hiniina boini, Adi Komii siya ini kinakar nwowin mi ti inkamin ta yai kibi hariinana sair boinin, yio ini inkamin hindara wakaeyin ini siir kou ywowin. Whisarii rani, yio Adi Komii siir igsopa sair nokwokairiinakin, siir nokboimamaaram. ⁸ Mi pris inkamim yipiki Isrelmi dimin taeminim sim dimin iuur akain sim haiiyim, yim wi wai biyieyar mi owi mi wa mi aowi. Mi yio Melkisedekin yipikin Ebrahamni dimin iuur akain si haiyin, Yokwo Komii saeya ha boinka, siya wi nao rani. Nngaka. ⁹ Hiriinan mi boinin ti inkamin Livai nikiuwiyyin, siya dimin iuur akain Melkisedek siir mi hauugiyin. Fiya brougae Ebrahim siya ti dimin haamii iuur akain Melkisedek siir hauuwin, yio ini siir apuin Livai siya hauuni hanin

ywowin Melkisedek siirin. ¹⁰ Mi iya Ebrahim siya Melkisedek siirin siyu hir napyiskaiyin, Livaiyin yio bi niki aokainakin mi krima hinin dimusi boinkim, ti diminin Livai siya hauugikin Melkisedek siirin, ha? Ebrahim siya Livai siir brougaekin mi iya Ebrahim siya digworaekwowim Melkisedek siir hauuwim, yio ini Livai siyar hauuni hanin ywowin. Mi Melkisedekin yio ini Livai siir kou ywowin.

¹¹ Bidi bidiniya Adi Komii siya siir siyu komiini yayim, Moses siir hauugikin. Mi Moses siya Isrel simiir iikam imiir hauu. Mi ta yaiya hinina boinka, ti kamim Livai siir isidanin sama prismi miya wi sairar mirii mi nae minin wi warar ninkinimiyaei, Adi Komii siirin. Mi Adi Komii siir omaka sair warar timi kigrirao. Mi ti dimin biye krimiirim simiirin ti kam ima haiyoprindiyumiigikiswo mi mhoiia Adi Komii siya Krai siirin wi di swoki imbingi krimiir prismi biyan inkam nwowamin. Nngaka. ¹² Mi Adi Komii siya nikropkiyin prismi biyan inkamin yio ini saa ywowin. Mi ini prismi biyan inkamin simiir kisina okwowam. Mi ti siyu komiini yayim biya Adi Komii siya hauugiyim Moses siir yim ina digiyim mi iriipi hiriinan Adi Komii siya siyu komiini yayim yaeya yaiwin swoki hauugi, ti biyan siyu komiini siir maeyau aiir swoki kisina okiyam. ¹³ Ti yayim ti inkam iir boinin, siya Livai siir piuganan inkam tani. Nngaka. Siir yidiwi wanwiyaeyim yapa piuganankim. Mi siir yidiwi wanwiyaeyim simiir piugana biya simiir nwirkin ta prismi miya nae ninkin imiiaeyia sair bi swoki miriiminkim ta miya ya simiir mi rani. Nngaka. ¹⁴ Krima bidi yinoknankinin, krimiir Biyan Inkam Komiiyin siya Judami piugana saeya naokainakin. Moses siya ti isidin prismi miya sae miriimim, simiirin yaimir sim kwir bi swoki boiniminkin. Nngaka. Iriig.

Jisis siya prismi miya wi hiriinana nwoyokiyokiyami Melkisedek siir hiriinan.

¹⁵ Mi krima tariinanin bidi yinoknankinin mi iya ti prismi biyan inkam nwirin siya nimbiamin siya Livai siir piugana sair inkam tani, siya Melkisedekin prismi biyan inkamin mi miriimim siir hiriinankin. ¹⁶ Mi iya Adi Komii siya nimbinkiyin siirin prismi biyan inkam nwowam mi siya ti siyu komiini yayim Moses siya win boinkiyim prismi miya wi Livai siir piugana sasar nwowi siya hiriinan bi naingwokin. Nngaka. Mi ta siir kirieya omwai waiyayokiyokiiya inokinok, siirin saeya minkikin prismi biyan inkam nimbiamam. ¹⁷ Adi Komii siir yayi Yokwo Komii sair wina mi saeya hinina boinka, kira inokinokin wi biyan inkamar nwoyokiyoki Melkisedek siir hiriinan. ¹⁸ Adi Komii siya bidi yinakiyim biyan prismi kamim simiir siyu komiini yayim. Dimusi rani, ti yayim yim wi dig nwo rani, krimiir whinkinsis halginuwim omwai Adi Komii saikar waiyayokiyokiyim inokinokin. Nngaka. Mi Adi Komii siya ti biyan siyuum simiirin asi digikim. ¹⁹ Whisarii rani, ti siyu komiini yayim Moses siya winim Yokwo Komii, krimiirin wi dimin whirki kambu karamae sama nwo rani. Nngaka. Mi Adi Komii siya yaeya siyu win whirin siir diriraerarki krimiirin. Mi tariinan siya yai win kibiya Krai siir boinkin krimiir, ini yayim biya Moses siya winim Yokwo Komii ini simiir haiburim. Mi krima ta yaiwin kibiya sair wakaeyokna api mi ha naingwo tibmi mi saeya wa whindiraerari krimiirin Adi Komii siir kingin nwowam.

²⁰ Adi Komii siya Jisis sair nimbingin pris inkam komii nwowamin, siya siirin whisarii bi nimbingin. Nngaka. Siya ti yayim siir inig iirar bidi yikopwaisisirin. Iya siya siir nimbingiya mi biyan pris inkamin sama siir hiriinan tani. Mi Adi Komii siya inkam nwirniyin biya siir inig iirarin hiriinan bi nikopwaisisirkan pris inkam nwowamin. Nngaka. ²¹ Mi iya Adi

Komii siya Jisis siirin pris inkam komii nwowam nimbiniin siya siir inigin Adi Komii siirar bidi yikopwaisisiirin kiriiramam mi kira pris inkam komiyya nwoyokiyokii inokininokin. Mi kariir kwoinin wi swoki kisina haigi rani. Niingaka.

Kara, Adi Komii gin kara kariir inig siirar bidi yikopaisisiirin kiriiramam, kira wi pris inkama nwoyokiyokii inokininokin. Mi kariir kwoinin wi kisina haigi rani. Niingaka.

²² Krima bidi yinokninokinim ta yaiya Adi Komii siya nikopaisisiirkiyin siir inig siirar Jisis siiram. Saeya yai kirie komiigikomiiiga. Mi ta yaiya siya kitibmii boina ya ini yaiyim biya Adi Komii siya Moses siir hauuwim mi Isrel simiir iikamim simiir mi hauuwim ini simiir haibura.

²³ Mi dimin whirin yio hanningin, biya pris inkam kasa rani. Dimusi rani, sima pa mi aokaowi mi simiir igsope pi inkam nwiirak mi okwokairinanaowidi. Mi ti hiriinan siyiuin ii kasa bi tirkin. Simiir inkam nwiirki omwai hiriyyar bi waiyayokiyokiigin. Niingaka. ²⁴ Jisis sasairgin omwai waiyayokiyokii mi wi ta hiriinan sairsi nwowi siya pris inkam nwowamim. Mi siir igsope wi inkam nwiirki swoki okwokairiina rani. Dimusi rani, siya bi naowikin. ²⁵ Dimusi rani, ta sairsika, Jisis siya wi digar nwowi iikamim yipikim siiram naingwo tibiimii kinim simiir nanmaiwarkainaei. Dimusi rani, krima Kraisi siir yai aiir wakaeyokna apkim. Krimiirin wi siyar whinkinsiis haiginuwi. Dimusi rani, siya wi nao rani. Siya ini omwaiyar waiyayokiyokiyin. Mi siya ini Adi Komii krimiir Wanin saikar nwowin mi siya nhwo ini krimiiramar kwis boinin.

²⁶ Jisis siyairgin prismi biyan inkamim mi siya inkam wadiekin siirin dimin whirki bi kimbugin. Siya iikam krimiirin dimin biyeki naokingugunankaiyim krimiirin nu tirar kwaeyopriigingig. Mi siya Adi Komii saika ini owou. Mi siirin Adi Komii siya ywowaiginu inig komiigak.

²⁷ Mi iki prismi biyan inkamim biyanim simiir hiriinan tani. Niingaka. Dimin taeminim sima ninkin imiiaeyim, Adi Komii siir, simiir dimin biyeyim sima bi haiyoprindiyumiigikim. Niingaka. Mi inokininokin, biyin sima pi simiir dimin biyie imiirsiyar niki inkin imiiaeyi. Mi mhoiyya sima Adi Komii siiramim pi iikam nhirmi naeyim sim ninkin imiiaeyi. Mi Jisis siya ti kamim simiir hiriinan tani. Niingaka. Siya ta sairin ii kwiruwar tirkikin, iya siyar naowa paeyin hiiyiya niriininokinin si mi naeni haninin siya siir piu aiirar ninkin imiiaekin, Adi Komii siirin. Siya siir piu aiirin naeni hanin mansi ninkin imiiaekin, iikamim simiir dimin bibiyeyim simiir haiyoprindiyumiigiyam. Mi siya sair bi swoki tirkin, idipidipin. Niingaka. fi gwiruha siyar bidi tirki iskiya. ²⁸ Mi yaiya biya Adi Komii siya hauuwa Mosesni, prismi biyan inkam komiyyim saeya nokmwim okwo haiginuga. Mi ti kamim yim inkam paii rani, Adi Komii siya ha boinkin, simiir kwoinim dimin biyeki bidi yaokingugunankaiyim. Mi ta yai kirieya Adi Komii siya boinkiya mhoiyya, ya siir yinisim iir nimbingiya sair nikopwaisisiirkiika. Jisis siya iki prismi inkam komii nhirim simiir hiriinan tani, siyu biyie bi tirkin. Niingaka. Siya prismi biyan inkam komiigin omwai hiriyyar waiya yokiyokikaeyamikin. friig.

8

Jisis siya Adi Komii siir omaka ninomor kou hirana sair pris inkamkin.

¹ Mi ti digworaekwowim kara kimiir boinkiyim yim hanningim, krimiir biyan prisin, siya ini kara boina ini sair hiriinanar nwokriipkaiyin. Siya Adi Komii saikar nwowin, siir omim ninomor kou hir nwowin siir. Mi tariinanin siya ini Adi Komii siir ina inig miya nidwowin, maeyauwa kamim inig komiigakim digworaekwo whiekakim sim kigirkakiyim sima

nɔdwowiya saiiɾ. ² Siya ɔni nɔnomor kou hir nɔdwowɔn mɔ siya ɔni prismi inkamnan mɔriiyɔn. Siya ti hɔriinan dimɔnɔn ɔni omaka Adi Komii siyar nonkwo mɔriiya nɔnomor kou hir ɔni saiiɾ hir mɔriiyɔn. Ya tariigina ya saeya maeyaugimaeyaua Adi Komii siir inig iir hainaniya saiiɾɔn inkamki bi nonkwo mɔriiga. Nɔngaka.

³ Mɔ bidi bɔdiniyarɔn, siyɔu komii siir siyɔuɔn Adi Komii siya hauuim Mosesni, iikamɔn sima sibgu apam siyɔuɔn prismi biyan inkam nokmwɔn okwo haiginuwiyyɔn, dimɔn taemɔn Adi Komii siir nɔnkin imiyyaeyam mɔ hɔriinanar mɔ tir. Mɔ kɔmiir prismi biyan inkamɔn yɔo ti hɔriinan siyɔu iirar mɔ tir, dimɔn taemɔnɔn Adi Komii siir nɔnkin imiyyaeyam. ⁴ Mɔ Jisis siya nu tir nwokiswo, siya wɔ prismi biyan inkam di ywowi. Dimusi rani, nu tirɔn iriipi hɔriinan pris inkamkakaigɔn dimɔn taemɔn nɔnkin imiyyaeyamɔn Adi Komii siir, siyɔu komii siya boinkiya saiiɾ hɔriinan. Mɔ sima Jisis si-iram panɔnsi kiwakisi. ⁵ Mɔ miyyim pris inkam ima mɔriiyɔm, omaka Adi Komii siir inig iir hainaniya saiiɾ, ya aknainan hindara nɔsiimauuga dimɔn taemɔnɔn nɔnomor kou hɔranɔm Adi Komii siirɔm simiir. Mɔ biya iya kingiɔn nwowa, Moses siya Adi Komii siir omaka hindara ɔni kaigrɔnu okwosaae mɔrii. Mɔ Adi Komii siya siirɔn hɔnina boinki, kira dimɔn taemɔnɔn kara boinimauuim simiirɔn sibgu tir. Kara nɔsiimauuwa, iya kira mhuu hir nwowa saiiɾ hɔriinan. ⁶ Mɔ taka si aiirarɔn, Krai siya ɔni prismi biyan inkam komiinan mɔriiyɔn mɔ ɔni iki miyyim biya prismi biyan inkam komiyyim sim mɔriiyɔm ɔni simiir haiburim. Mɔ ti hɔriinan siyɔuɔn, ta kitibmii boin wina Adi Komii kɔmiir Wanɔn siya nɔmbingiya Krai siir kɔma wakaeyokna apam ya ɔni biya siya nɔmbingiya brougae wanwiyaekim sim wakaeyokna apam, ɔni saiiɾ haibura ya tariigina ya ɔni ywowa. Dimusi rani, ta kitibmii boin wina kɔmiirɔn wɔ saeyar whɔnkinsiis haiginuiskii. Biyan nɔmbina kɔmiir brougae wanwiyaeyim simiir ya kɔmiir bi sibgu whɔnkinsiis haiginuga. Nɔngaka.

⁷ Mɔ biyan nɔmbina saeya iikam imiirɔn Adi Komii siir whwonkam ida dimɔn whɔrki kimbu karam nwokiswo mɔ Adi Komii siya wɔ yaeya kitibmii boin wɔn di swoki imbini. Nɔngaka. ⁸ Adi Komii siya bidi yinoknɔnkɔnɔn siyɔuɔn iikam ima tiranɔn. Mɔ siya hɔnina boinki, Mhoiya kara kariir iikamɔn Isrel hɔranɔm Judami piugana saiiɾɔm wɔ yaeya kitibmii boin wɔn swoki imbgii.

⁹ Mɔ kariir kitibmii boin wina ya wɔ biyan kitibmii boina kimiir brougae imiir iya kara simiirsi naingwoyomyoka, iya sima nu Isib hir nwowa mɔ simiirɔn ha kiyainaniyyɔn saiiɾ hɔriinan tani. Nɔngaka. Kara kimiirɔn wɔ biya kara kitibmii boina wɔ saiiɾ hɔriinan swoki kitibmii boin tani. Nɔngaka. Dimusi rani, kimiir brougaeym sima bi sibgu apkim. Mɔ kara kimiir brougaeym simiirɔn ti hɔriinan siyɔuɔn digumii siirsi haimriiyugin.

¹⁰ Mhoiya iya ta biyan kitibmii boina saeya kigirkakim digworaekwo whiekakim sima digana, saeya digii mɔ kara Biyan Inkam Komiiyyɔn Isrel kimiir iikamɔn wɔ yaeya siyɔu boinki, kima napamɔn. Mɔ tariigina kara wɔ kimiir kwoink kwoin iirar kinirkaɔ haiginugii. Mɔ kima wɔ wakaeyoknam nwoki aingwowim. Mɔ an kara wɔ kimiir Adi Komii nwoki owim mɔ wim kima wɔ kariir iikam nwoki owim.

¹¹ Mɔ mhoiya ta si aiirɔn iikam whiekakim sima kariirɔn wa nɔnoknɔnkini. Yipiki inigakim mɔ yipiki inig karamaeyim sima kariirɔn wa nɔnoknɔnkini. Mɔ ta si aiirɔn iikamɔn sima wɔ simiir nu whuruwan iikamɔn simiirɔn wɔ hɔnina boin tani, kima Biyan Inkam Komii siir dinoknɔnkɔn. Nɔngaka.

¹² Mi kara wi simiirsi naingwo bumbuwi mi simiir dimin biyeyim sima tirim wi kara haiyoprimdiyumiigi. Mi kara simiir dimin biyeyim wi simiir swoki aingwo rani. Niingaka.

¹³ Mi biyan nimbina biya Adi Komii siya Moses siir nimbingiya ya ini biye ywokiya. Whisarii rani, siya krimiir ha boinkin, siya wi yaeya kitibmii boin win swoki imbingi. Krima bidi yinokninkinim ta biyan nimbina ya wi sapi namki, yuis kaba inkamkin kabitkaigiya saiir hiriinan. Friig.

9

Biya prismi biyan inkam komiyim wraisu nhie arar ninkin imiiaekim Adi Komii siirin.

¹ Mi biyarin Adi Komii krimiir Wanin siya siir biigibiyan nimbina krimiir brougae wanwiyayim Isrel simiir iikamim simiir nimbingikin. Mi siya simiirin siyuu Adi Komii siir inig iir hainaniyim siir boinmauu wakaekin. Mi siya kam imiirin siyuun omaka Adi Komii siir yaimin dimin nidwokai wakaeya saiir miriini siyuun siir warar mi boinmauu iripa sima nidwo wakaeyam. ² Mi sima sel omaka ira mirii mi ta omaka saiirin bopwoniya hiugripkiigi haimii haimiyo whisa ywo. Mi ti haimiyyin hiuyokiyokaiikaiyin anokar nwowinin, yio ha dapikin, dimin whirki kimbu karamae. Mi dimininim pae haingimuhaginiyim mi bretim Adi Komii siir ninkin imiiaeyim yim ini ta maeyaua hiuyokiyokaiya ini saiirar nwokaiyim. ³ Mi sima yuis kwira maeyau kwira hiuyokiyokaiya haimii whira nwowin siir ano iir yitimwanu. Mi ta maeyaua ya Adi Komii siirgisiirga, siya nwowika. Mi ta maeyaua hiuyokiyokaiya saiirin inkam nwirki bi swoki amiminika. Niingakiniingaka. Mi sima ta maeyaua saiirin ha dapikin, dimin whirki bi kimbu miminka. ⁴ Mi dimin nhirim ini ta maeyaua hiuyokiyokaiya saiir hir nwokaiyim. Hiya golni tira aka mi ta hiya saiir idwo hirin haua wain piuii miyikakin siir op aiir naokin haingimugiiya, piuii miyik niusiin whakim ini hir nwokaiyim. Mi miya kwira paeni sima nirimtioninkin miriiaya saiir idwowin sima golni miriigikim mi ya ini hir warar mi inkin okaiya. Mi ta miya sima saiirin ha dapikin, nimbiniin tibmiini miyaka. Mi ta miya saiir yainau hirin mobmir kwira golni sima nonkwokwowa ini hir warar ninkin okaiya. Mi ta mobmira saiir yainau hirin, naeyim Adi Komii siya hauuwim iya sima nu siyin apain siir hir nwowa ini hir nwokaiyim. Mi paekopin biya Eronki si hogwokwo apin, siirin Adi Komii siya tirikikin, yio ini nhwokakar mi okaiyin ta miya aiirin. Mi siya nhiswo Adi Komii siya winkiyo kitibmii boin yaiyim sim yo ini hirar mi inkin okaiyo. ⁵ Mi ta miya saiir idwowin sima Adi Komii siir paekwosimwo nwisa yonkwokwo haigin hinda nisiimauuwam. Mi sima ti paekwosimo sowiir kigo mi sima boin, Adi Komii siir dimin miyik miyikim paenan niuayeyim ini tir nwowim. Mi ti paekwosim nwiswo hinda nisiimauugo sowa pidgakako. Mi ta maeyaua iikami dimin biye haiyoprimdiyumiia ini sowiir pidga owar yirinuigiya mi ti dimininim simiir dimin mwokimwowin, kara pi kimiir boinmauu rani. Niingaka.

⁶ Mi mhoiia sima digworaekwowim diriraerar digim mi pris inkamim, sima ta maeyaua hiuyokiyokaiya anoka kingiin nwowa saiirin bi siiskim dimin taeminim Adi Komii siir ninkin imiiaeyim. ⁷ Mi biewi biewiyim, prismi biyan inkamin siya ta maeyauwa hiuyokiyokaiya dimin whirki kimbu karam nwowa saiirin ii kwiruwar namikin. Siya whisarii bi namikin, siya meme bulmakau ini nhueyim, pi simiir hainami Adi Komii siir ninkin imiiaeyam iikamim hinda whaowaeya priidiriraeranim simiir dimin biye imiir haiyoprimdiyumiigiyam. ⁸ Mi Moses siir yaiyim iikam krimiirin ta maeyauwa Adi Komii siya nwowiya, saiir kigninkin apinopkaiyam

bi boinkin. Mi ti hiriinan siyiuin, Adi Komii siir naeyiuin yio krimiir niisiimauugin, iikamim Moses siir yai aiir wakaeyoknaim sima wi Adi Komii siiram swoki haiyug naingwo rani, iripa saikar nongwomamair aeyam. Nningaka. ⁹ Mi ta Moses siir yaiya ha boina iikamim, Adi Komii siirgisiir maeyauwa huyokiyokaiya dimin whirminwhirminki kimbu karam nwowa saair kipi napninopkainam. Ya aknaini hanin hindara niisiimauuga krimiir. Mi ta iya pris inkam ima ninkin imiiaeyea, Adi Komii siir ya iikamim simiir kwoinim rirmiiaya simiir bi nwowaiginuga. Nningaka. ¹⁰ Mi yim ti yayim yim krimiir kinsiis haiginiuwankim, naeyim yim naeyankim mi opa ya kwiyaeyanka mi siyiuin op whaui ikin mi krima ti siyiu imiir sibgu api mi Adi Komii siya wi ha boini, krimiir piuum, yim piu wadiekim, siyiu komii siya boinkiya saair hiriinan. Mi ti digworaekwowim simiir yayim yim krimiir kigiraowankim. Tariinanar tir bwakainakiyin mi wi iya Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana wadiekwadie nwowi, wi saairar nadigiui.

¹¹ Mi Kraisi siya krimiiramim prismi inkam komiinan nitkin siir dimin taemin miyik miyikim simiirin krimiir hauuwam. Mi tariigina ya krimiir bidi yimbiniya mi siya prismi miya bidi mariigikin. Mi siya ini Adi Komii siir oma hiriir yapninopkainamin. Ya ini sel omaka biyan kamim sima tira ini saair haibura. Mi ti Adi Komii siir om winin siirin inkamki bi tirkin, yio nuan diminki waeyao. Yio Adi Komii siirgisiir omin ninomor hiranan siirgin. ¹² Mi iya Kraisi siya naonama siya ini Adi Komii siirgisiir maeyaua dimin whirmin whirminkin kimbu karamae nwowa Adi Komii siyar nwowiya ini saairar yapninopkainamin. Mi siya wraisu nhie bi hainamkin prismi hinin, siir ninkin imiiaeyam. Nningaka. Siya siir nhieya nua naokiinainama saairar haininopkainamkin ta maeyaua Adi Komii siyar nwowiya dimin whirki kimbu karam nwowiya saair hiriirin. Mi Adi Komii siirin saairar ini hauuwu mi siya kwiruwar napninopkainamin, siir nhie aiir ninkin imiiaeyam, ini saeyer digi iskiya. Mi siya wi mhoiia idip idip swoki tir tani. Nningaka. Siya ti siyiu hiriinanin minam tirkin krimiir whinkinsiis haiginiuwim mi krimiir nanmaiawarkainam. Mi krima wi omwai saikar nwoki waiyayokiyokiikaeyamim inokainokin. ¹³ Mi meme bulmakau ini nhieyim krimiirin wi panina whinkinsiisi, ha? Saeya krimiirin wi ti hiniina whinkinsiisi. Mi iikam nhirim diminim Adi Komii siya boinim, hinin kipi naingwo, sima simiir nonkwowi mi Adi Komii siya simiirin wi ha boini, simiir piua miyik rani. Dimusi rani, sima ti diminin Adi Komii siya boinin, hinin kipi nonkwo, siir bidi yonkwowim. Mi siir piua biyie pi hiriirar nwowinaka mipi pris siyar hainiyop nami meme bulmakau ini nhieyim pi whrin min aka ninkin hainiyopnami. Mi mhoiia Adi Komii siir yaiya pa swoki boinkii, sima ini wadieyar swoki okiyim, ti diminim simiir piua wadie sima bidi ywohaiginiugiyim. Mi meme, bulmakauni nhieya ya idan piua wadie saairarar nnows aiginuwi. Mi Kraisi siya, Biyan Inkam Komiiyin, yio ini meme bulmakau sowiir haiburin. ¹⁴ Mi siir nhieya ini meme, bulmakaumi nhieya mi simiir whrin ima, ini simiir haibura. Mi mi bibiyeyim naekak nwokaram nwowiyim mi dimin bibiyeyim iikami kwoinan nwokaiiyim simiirin saeya bidi haiyoprimdiyumiigiyim. Mi Adi Komii siir naeyiuin siirin siyar whindiriraerarkin, yipikin dimin biyie whir karamaeyin, siir nhieya saair ninkin imiiaekin Adi Komii siirin. Mi siir nhieya iikam krimiir whinkinsiis haiginiuwim mi krimiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyim wi digar nwowi. Mi krima Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim wi digar nwowi, yipikin omwai waiyayokiyoiyin inokainok. Dimusi rani, siyiu whir karamaeka hiriinan tirim.

¹⁵ Jisis siyairgin iikamim nuanim mi Adi Komii siya, krimiirar kaoprige irkakiiyin ta kitimbii boin wina krimiiram nita iikamim wakaeyokna apim

saiir kirie haiginiuwam. Mi nim krīma iikamim Adi Komii siya nimbiniim siir iikam nwowam, krīma wi omwaiya waiyayokiyokii, saikar iinokiinokin. Mi wi dimin kibi kibiyim biya Adi Komii siya nimbiniim wi simiir haii. Dimusi rani, siya Jisis bidi yaowin. Jisis siyairgin iikam krīma mi Adi Komii siya krīmiirar kaoprigi irkakiiyin ta kitibmii boin wina saiir kirie haiginiuwam. Ya mhoiyya nitka iikamim sima wakaeyokna apam. Siya iikamim simiirsi naokin simiir dimin biyeyim sima tirim simiir haiyoprindiyūmiigiyam iya sima biyan kitibmii boin aiir napim. Mi sima wi saika nwoyokiyokikaeyami, iinokiinokin.

¹⁶ Mi iya inkamim omwaiyar niki waiyaeyin, siya yinisisimim simiir inigim pa wini yokwoni mi dimin taeminim sima mi haiyanim yim iripi hiriinan pa mi wini. Mi siir mhoiyya iya siya naonama siir yinim pi yokwo aiira kigmak hid haii. Sima pi hindara priihai priihai rani. Nūngaka. ¹⁷ Mi inkamim omwaiyar niki waiyaeyin mi ta yokwowa siya wina, siir dimin taemin imiir, ya ini hiriyyar niki owa. Mi mhoiyya iya siya naonami, siya pi haini winnimaugigi digworaekwowim siir yin ima haiyanim. ¹⁸ Adi Komii siya biyan kitibmii boina saiirin wraisuim sima nisomsom aowim mi simiir nhieyim ha naokiinainamim simiirsi kirie haiginiuwam. Mi nhieyim iikam imiirin wi simar nwowaiginuwi dimin taeminim Adi Komii siya nimbiniim simiir haiyamim. ¹⁹ Mi Adi Komii siya siyu komiiyin Moses siir hauuwim mi Mosesin yo kimidiniya Isrel simiir iikam imiir hauu. Mi ta iya siya bulmakau haomim siir nhieya opaka yinkin aokaigi twonau. Mi siya paeyak-wiyam ha mi hai mi sibsibni pio pariidnamim, ha mi haiyin mi siya ti sibsibni piowim ti paeyakwiyam simakar yin udgi. Mi siya kimidiniyan haunairin op nhieki nwomaiyin siir hopmaigi. Mi kimidiniya Yokwo Komiiya Adi siir yaigi nwowa Moses siir hauugiya saiir iyairpasoknam. Mi siya iikamim simiir piuwim simiir warar yinkin iyairpasoknam. ²⁰ Mi iya Moses siya yokwo aeya mi iikam ima simiirin ha niyairpasoknamim mi siya simiirin hiniina boinki, ti wraisuim simiir nhieyim ti kara niyairpasoknamim, yim ta biyan kitibmii boina saiir kirie haiginiuga, kima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim. Mi kima wi yayim Adi Komii siya boinkiyim biya, kima wakaeyokna apam wi simiir wakaeyokna ap. ²¹ Mi Moses siya Adi Komii siir sel omaka saiirin iripi hiriinanar mi iyairpasoknam. Mi digworaekwo whiekakim saiir hir nwokaiyim, iikamim sima iripa haingiriyu idwokaiyuwiyim, iya sima Adi Komii siir inig iir hainaniyim mi ha diriraerariyim, simiirin warar mi inkin iyairpasoknam. ²² Mi ta yayi Moses siya winkiya Yokwo Komii saiir, saeya hiniina boinkika, mi kira ti digworaekwowim simiirin hiriinan niyairpasoknami wraisu nhieni, sima wi dimin whirki kimbu rani. Nūngaka. Mi kira nhie simiir niyairpasoknam karam nwowi, saeya boina saiir hiriinan Adi Komii siya wi simiir dimin biyeyim wi haiyoprindiyūmiigi rani. Nūngaka. Iriig.

Krais siya naeni hanin siir piu aitarar ninkin imiyyaekin Adi Komii siirin, krīmiir dimin biyeyim simiir haiyoprindiyūmiigiyam.

²³ Mi ti miyim mi ti nuan digworaekwowim krīma tiriyim yim hindarar niisiimaugim iki dimin kiingikiniim ninomor kou hir nwowim simiir. Moses siya digworaekwo imiirin wraisu nhieni minam niyairpasoknamkim, sima whauriyina nwowam. Mi ta nhie hiriinana iki dimin miyik miyikim Adi Komii siir om hir nwowim simiirin wi whauriyinan saeya nwowaiginu rani. Nūngaka. Jisis siir nhieya sasarga whauriyinan iikam imiir nwowhaiginiuwi. Mi ta hiriinan saiirsika sima wi Adi Komii siir om iir asi nami. ²⁴ Mi Krais siya Adi Komii siir maeyaua huyokiyokaiya, dimin whirki kimbu karamae nwowa omaka inkamkar nonkwo mriiyya nu tirana, saiir omaka yainau nwokaiyin siir bi napninopkainamkin. Nūngaka. Siya

Adi Komii siirgisiir om iirar namigusamkin. Mi siya ini Adi Komii siir whwonkam ida nidwowin, siir ina inig miya mi siya ini nhwo krimiiramar kwis boinin. ²⁵ Mi biewi biewiyim prismi biigibiyan iikamim sama Adi Komii siir maeyaua huuyokiyokaiya dimin whirmnwhirmnki kimbu karam nwowa sairin ii kwokwirar napninopkainamikin wraisu nhie Adi Komii siir ninkin imiiaeyamin. Mi yio Kraisiya ta maeyau airin idip idip bi napninopkainamkin siir nhie aair ninkin imiiaeyamin Adi Komii siirin iikamim simiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumuigiyamin. Niingaka. Siya kwirkikwiruwar namkin siir nhie aair ninkin imiiaeyamin Adi Komii siirin. ²⁶ Mi Jisis siya hiriinan tirkiswo mi siya paeyin hiiiniya nironinkinin siirin wi ii kasakasa di naowi. Iya Adi Komii siya nu siirar nonkwokwokiyan mi ha nityokiyokigiswo mi wi tariinanar pi yadigniyin. Mi Kraisiya nu tirii nitin, siya ii kwirkikwiruwar nauuni aonikin nu tirin ini sasair ywowskiya. Mi iya dig kingiin nwowa, Jisis siya ha nitin mi siya paeyin hiiiniya nironinkinin siirin ii kwirkikwiruwar nauuni aoniyin mi siir nhieya ha naokinaiiniya mi siya sairar yinkin imiiae Adi Komii siirin, iikamim simiir nanmaiwarkainam simiir dimin biye imiirsi mi sama Adi Komii siir whwonkam idain wi dimin whirki kimbu karam nwoki owim. ²⁷ Iikam whiekakim sama wa naowi mi mhoyiya sama Adi Komii siir kigi, simiirin wi siyar hidi. ²⁸ Mi hiriinan siyiuin Kraisiya ii kwiruwar nao iskikin Adi Komii siirin siyar swoki inkin imiiaenam. Siya siir nhieya iikamim simiir dimin biye biyeyim simiir haiyoprimdiyumuigiyam ninkin imiiaekin. Mi mhoyiya siya swoki iti, siya wi iikamim simiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumuigiyam nit rani. Niingaka. Siya iikam yipikim siiram wakaeyokna aingwo fibmiyim mi iya siya nitana sairam nwokwokinin mi simiir nanmaiwarkainami sama siir om hiriir namam. Iriig.

10

Biiyan naeyim sama ninkin imiiaeya, ya dimin biyeyim simiir bi haiyoprimdiyumuigikim.

¹ Mi siyiu komiiyan biya Adi Komii siya hauugiyin. Mosesni, yio diminkidiminim mhoyiya nimbiamanam krimiir, akninan simiir nusiimaauugin. Mi biewi biewiyim, pris inkamim sama hiriiriinan naeyim simiir simiirar ninkin imiiaenanae; Adi Komii siirin iikamim simiir dimin biye imiirsiyan. Mi siyiu komiiyan Adi Komii siya hauugiyin Moses siir siya wi dig nwo rani, iikamim yipikim Adi Komii siiram nitim simiirin dimin whirki kimbu karam nwowim. Niingaka. ² Mi ti digworaekwowim Adi Komii siir sama ninkin imiiaeyim iikamim yipikin Adi Komii siir inig iir hainaniyim simiir dimin biyeyim simiir kwoinau nwokaiyim simiir digikiswo mi sama wi yaeya nae di swoki inkin imiiae Adi Komii siirin simiir dimin biyeyim simiir kwoinau nwokaiyim simiir digiyamin. Niingaka. Dimusi rani, simiirin wi dimin biyekak diyowowi. ³ Mi iya sama hiriiriinanar ninkin imiiaenaniyim biewi biewiyim mi iikamim pa swoki aingwokii, dimin biyeyim sama tir imiiramim. ⁴ Sama ti hiriinan siyiuin ii kasa kasa bi tirkim. Dimusi rani, Adi Komii siya bidi yinokninkinin bulmakau meme ini nhieyim, iikamim simiir dimin biyeyim wi saeya digi rani. Niingaka.

⁵ Mi iya Kraisiya nitam naingwowa siya Adi Komii siirin hinina boinki, Kira iki siyiuin iikamim wraisu sama nisomsom inkin imiiaeyin kiriir siiramim kira maigimaigra nwo rani. Mi kariirin kira piugak hiriinansi nwowaiginiugin.

⁶ Mi kira wraisuim kiriir hai aiir haigin anagiyim mi dimin taeminim sima ninkin imiiaeyim kiriir, simiir dimin biyeyim sima tirim simiir digiyam, kira simiiramin maingamairga bi nwokim.

⁷ Kara Kraiskin, kara kimiirin pi hiniina boini, Adi Komii, kara kariir kigi, kara tisi tapi nwowin. Kara digworaekwo whiekakim kira naingwowim simiir tiram tiri, biya sima winboinkiya kariirin kiriir Yokwo Komii aiir saiir hiriinan.

⁸ Kraisi siya biya hiniina boinkin, kira ini yimiuyuwin iki diminpai diminpaiyim, inkamki ninkin imiiaeyim kiriir simiirin. Mi kira wraisuim kiriir hai aiir haigin anagim kiriir ninkin imiiaeyam iikamim simiir kwoinau nwokaiyim dimin biyeyim simiir digiyam, yim ini mi imiuyuwin Kraisi siya ti simiirin hiniina boinkikin. Mi yio siyu komiyyin Moses siya winkiyyin Yokwo Komii yio ha boinkikin hiriyyar tir. ⁹ Mi mhoiyya siya ti yai imiir boinkiyin mi mhoiyya siya Adi Komii siirin hiniina boinki, Adi Komii kira kariir kigi, kara tisi tir nwowin. Kara digworaekwo whiekakim kira naingwowim kara tiram, kara simiirin wa tiri. Mi yim ti yai hiriinanim yim krimiir boinmauu wakaekim. Biyan siyuin nae iikamim sim ninkin imiiaeyin Adi Komii siir, yio Kraisi siya bidi digiyin. Mi simiir igsope ni siyar yokwokairi-nanaowidin. ¹⁰ Jisis Kraisi siya dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim siya tiram siya simiir wakaeyokna tirkin. Mi siya kwirkikwiruwar naokin siir pua saiir ninkin imiiaeyam Adi Komii siirin. Mi siya iikamim siir siyu iir napim, simiir dimin biyeyim, wi simiir nwoki digiyim. Mi sima Adi Komii siir whwonkam idain wi dimin whirki kimbu karamae nwoki owim.

¹¹ Mi pris inkamim sima mi Adi Komii siir omaka aiir nokwo mriiyim mi nonkwo inkin imiiaekim Adi Komii siirin, sima inokinokin hiri hiriyyar tirikim. Mi ya tariigina iikam krima tirim dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyim wi dig nwo rani. Nngaka. ¹² Mi yio Kraisi yio siyar ninkin imiiaekin mi ta saiirin kwiruwar tirikikin. Mi iikamim simiir dimin biyeyim ini saeyar haiyoprimdiyumiigiyim. Mi ta ii kwiruha siyar tirkiya, inokinokin wi saeyar nwoyokiyokii. Mi ta saiir mhoiyya siya ha nini idwoiugin Adi Komii siir ina inug miyan. Dimusi rani, siya Adi Komii siir hiriinan inkam komiigin. Digworaekwo whiekakim, siyar kigirkakikin. ¹³ Mi siya ini Adi Komii saika hiarar nidwo kaoraraowin siya siir sau omomin Adi Komii siya hainururninkin haiginugii. ¹⁴ Krima bidi yinokninkinim, Jisis siya kwirkikwiruwar naokin siir piu aiirin Adi Komii siir ninkinimiiaeyamin. Mi siya iikamim yipikim Adi Komii siya haiyoprimdiyumiigiyim simiir dimin biyeyim, simiirin dimin whirki kimbu karamaeyin siya nwowaiginugin. ¹⁵ Mi Adi Komii siir naeyuin krimiirin ti hiriinan dimin iiar mi boinkin. Mi biya siya hiniina boinkin,

¹⁶ Biyan Inkam Komii siya hiniina boinkin mi iki iiyim mhoiyya nitim kariir kitibmii boina wi iikamim simiir hauuwi. Mi ti kariir siyu komiyyin wi simiir kwoinkikwoin imiirar kinirkai haiginuwi. Mi sima wi saiir saira nwoki aingwokwonanaeyim.

¹⁷ Mi siya yai nhirin ina swoki boinkiyim, siya hiniina boinki mi kara dimin biyeyim simiir kwoinau nwokaiyim, wi simiir swoki aingwokwomimin tani mi siyu biyeyin, sima tiri ikin. Nngakinngaka. ¹⁸ Krimiir dimin biyeyim Adi Komii krimiir Wanin siya bidi haiyoprimdiyumiigiyim. Mi iikamim Adi Komii siiramin wi swoki inkinimiiaemimin tani. Nngaka. Yio hiriinan siyuin yio bidi digiyin. Iriig.

Krma Adi Komii siiram daingwo tibmii kin mi saika damasukikin.

¹⁹ Mi ti kariir akamin, krma Adi Komii siirgisiir maeyaua siya nwowiya dimin whirmn whirmnki kimbu karam nwowa saiirin wa napninpakai nami. Dimusi rani, Jisis siya paeyin hiniya nironinkin siir naowin mi

siir nhieya ha naokiinaiiniya mi krimiir dimin biyie biyieyim ini saeyar yinakiyim. Mi ta hiriinana sairsika iya krma nhwo kwisboinkii mi krma hiriirin wa nappinopkainami. ²⁰ Mi ta siya naonama, siya minam naonamkin krma Adi Komii saika nwoki boinaiyim. Mi ya tariigina ya hiniinga ta yuisni hanin bopwoniya siya ninikiwitkiya krma nappinopkainamim maeyaua Adi Komii siya nidwokaiiya dimin wharki kimbu karamae nwowa krma namsi sair nitimwaniuwa ya ini siir piu aeyar niyoknamnan ywowa.

²¹ Mi krimiir biigibiiyan, prisin, siya ini omwaiyar swoki waiyaiin. Mi siyaargin, digworaekwo whiekakim, Adi Komii siir om hir nwowim. Mi iikamim siiram naingwo tibmii kinim mi siir yinisim nwowim simiir kigirkakanin. ²² Jisis siya siir nhie aiarar niyairpasoknamkin iikamim krimiir kwoinau nwokaiyim dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyim mi krimiir kwoinin rirmiiya nwokiyim. Mi siya krimiirin op miyikimiyik aiarar baptais haiginugin. Mi ta hiriinana sairsika krimiir piuim whauriyina asi nwokim. Mi tariinanin krma Adi Komii siir kingiinin wa nwoki amim. Dimusi rani, ti hiriinan diminin Jisis Krai siyar tirkin. Mi krma kwoin biyieyim krimiir kwoinau nwokaiyim niksisaeyim simiirin wi asi niuguskii. Mi krma Adi Komii siiram dinmiininkin, ta krma tira sair hiriinan. Mi krma kwoin whirua saikar dwo. ²³ Krma digworaekwowim krma naingwo tibmiiyim simiiram in sibgu wakaeyokna ap. Krma simiirin digiumii kipi haimriiyu. Dimusi rani, krma bidi yinoknankinin digworaekwo whiekakim biya Adi Komii siya nimbiniim siya simiirin wa tiri. ²⁴ Krma, krimiir iikam nomiiyauwim naingwo tibmii kinim simiiram daingwo. Mi krma irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiisna. Mi krma irni nwirniyamar timi aingwokwo. Mi irni nwirniyin siyiu miyikimiyik iiarar timi tir. ²⁵ Mi krma siyiuin iraka nwiraka haingiriyu owiyin Adi Komii siir inig iir hainam siir kipi haibur. Niingaka. Iikam nhirim yim ti siyiu hiriinanin siir bidi haiburgigim. Mi nim krma wi hiriinan kipi tir. Dimusi rani, iya Krai siya swoki itana ini kingiin nwowa mi krma irni nwirni whinkinsiisamin miinan miri.

²⁶ Mi krma ta Jisis Krai siya naonama iikamim simiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyim, krma sair yaimwokiyaimwo aiarin bidiyar iki wakaeyim. Mi krma siyiu biyie krimiir kwoinkar swoki aingwo tiri mi Krai siirin digiumii ha haimriiyugigi mi yaeya inkam nwir karamaeka, siir nhieya saeya simiir niyairpasoknamim Adi Komii siir nankin imiiaeyam, krimiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyim. Siyiu whir karamaeka. Niingakinigaka. Sima wi hiriyyar nwowi. ²⁷ Mi krma ta yaimwo aiarin hindara nimuiyu iugusami mi mhoyia krma wa nididi Adi Komii siya boiwokiyopnatkaigisiyin mi siya nitnoudnankaigisiyin paeya. Mi krimiirin wi maeyauwa iikamim, sim niurimtiokaigiya wi sair hiriir kabitnouwidnankaii. Mi simiirin wi hiriyyar niurimtiokaeyami inokanokin. ²⁸ Krma bidi yinoknankinin nwis nwoingi kigii, inkam nwirin Moses siir siyiu iir nap karam nwowi mi Isrel simiir iikamim, simiir biyanim sima siirin wi donkwo. Mi siirin wa dipimpar aoki. Mi sima wi siirsi kipi haigwo. ²⁹ Mi kama panina naingwowi iya iikamim sima Adi Komii siir yinisimin digiumii siir haimriiyugigi mi Adi Komii siya simiirin wi panina tiri, ha? Siya simiirin wi hik prasae prasae hau rani, wi hindara nonkwobumbuninkin iuguskii. Mi ti simiir siyiuin Adi Komii siir yinisimin digiumii siir haimriiyuun yi sima hinina boini, ta Jisis siya naonama paeyin hiiniya nironankinin si mi siir nhieya ha naokiinaiiniya ta kitibmii boin aiar kirie haiginuwam mi sima ha boinkim ya tariigina ya dimin komii rani. Mi sima siyiu kibiyin Adi Komii siir naeyu ieya tirin krimiir siirin ini hindara ytkinisugiyin. Mi ti siyiu hiriinanin sima tirin yio miyikimiyik rani, ini biyieki biyie ywowa. Mi Adi Komii siya simiirin wi hik asi hauwi. Mi

simiirin wɔ asi nonkwobumbuninkin iuguskii. Mi Jisis siya naonama mi siir nhieya ha naokiinaiiniya, siya hiniina boinkin, kima ta sair wakaeyokna ap. Mi Jisis siir nhieya krimiirin saeyer whinkinsiis haiginiugin mi krimiir dimin bibiyeyin saeyer haiyoprimdiyumiigikim. Mi krɔma dimin whirki kimbu karamae asi nwokim. ³⁰ Krɔma bidi yinokninkinim yaiya Adi Komii siya boina ya hiniinga, kara iikamim siyɔ biyie kariir tiriyim simiirin wɔ yamdiyar swoki tiri. Mi yai gwira siya mi boina ya hiniinga, Biyan Inkam Komii kara kariir iikamim simiirin wɔ kara hidi dimin taeminim sima tiriyim simiirsi. ³¹ Mi Adi Komiiyin, yipikin omwai waiyayokiyokiiyin, siya wɔ iikamim siyɔ biyie siir tirim wɔ simiir hidi. Mi ti dimin hiriinanin wɔ dig siya nwo haigini rani. Niingaka. Mi yio hiriinan diminin, simiirin wɔ nidid prasae prasae nwo rani.

³² Kima dimin taeminim biigi bi kimar wakaeyim Kraisi siir mi ha wakaeyokna naingwo tibmii kinim, simiiram ti swoki haiyug naingwo. Mi kima naingwo tibmii kina sair mhoiia dimin biyie kasa rani, kimiir naingwo tibmii air tirbuwanim. Mi yim ti hiriinan dimin biyeyim sima wɔ kimiir nikwowaisii rani. Niingaka. ³³ Mi ii nhirim iikam nhirim pi kimiirar mi igbumbuwi. Mi siyɔ biyie pi kimiirar mi tiri iikamim simiir whwonkam idain. Mipi kamiira mi iewaiyuwi. Mi ii nhirim kima bidiyar mi kigim iikam nhirim iki iikam miyikim simiir tirim siyɔ biyie. Mi wim kima simiir whinwo, kirie sima nwowam. ³⁴ Mi kima iki iikam miyikim miyikim iki iikam biyeyim omaka huyoyokiyokaiya, sima haugripkikikaiyim simiirsiyin naingwoyimok prasae bi kinkim. Mi kima iikamim kimiir dimin imir tauae haiyim io bi nwokim. Niingaka. Mi ti digworaekwowim ini simiirar mi kigninkin haigiyim. Dimusi rani, kima bidi yinokninkinim, Adi Komii siya kimiiram dimin miyikim miyikim imiirar haiginin mhoiia kima haiyamin. Mi ti digworaekwowim ini ti digworaekwowim sima tauae hainamim kimiir waraurankin ini simiir haiburim. Mi yim ti digworaekwowim wɔ hiriyar nwoyoyokiyokiaeyami. ³⁵ Biya kima kiriyar nwokim mi Adi Komii siir siyɔ iirar sibgu apkim. Mi kima wɔ kipi nidid dimin biyieki kimiir tirbuwan tiri. Kima bidi yinokninkinim mhoiia Adi Komii siya wɔ siir dimin kibiki kibi iirar hauugi yipiki siiram sibgu wakaeyokna naingwo tibmii kinim simiir.

³⁶ Mi kima sibgu donkworinu mi Adi Komii siir yai imiirarar wakaeyokna ap. Mi mhoiia kima, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nimbingiyim simiir mirii digi mi siya kimiirin wɔ dimin miyiki miyikim siya nimbiniim yipiki siiram wakaeyokna aingwo tibmii kinim wɔ simiiram hauugi. ³⁷ Kima kirie dwo. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiya Kraisi siir win boinkiya Yokwo Komii siya hiniina boinkikin, wɔ imwan mwan rani, siyarin wa swoki kwiti. Siya wɔ ii hoimgak nwo rani.

³⁸ Iikam miyikim miyikim yipiki kariiram naingwo tibmii kinimim sima inok inokin wɔ omwai kanakar waiyayokiyokii. Mi kimiir nhirim kariirin digimii haimriiyuwi mi kara wɔ maigimaigra kimiiram nwo rani. Niingaka.

³⁹ Krɔma iki iikamim digimii Adi Komii siir haimriiyuwiwiyim simiir hiriinan tani mi Adi Komii siya krimiirin wɔ ha nonkwobumbuninkin tani. Niingaka. Mi nim krɔma iikamim Adi Komii siir yai aiar wakaeyokna apiyim krimiirin wɔ siya whinkinsiis haiginiuwu mi wɔ siya nanmaiwarkinaei. friig.

11

Siyyiin krɔma naingwo tibmii kinanin siya.

¹ Naingwo tibmii kinia hiniinga mi iya krɔma diminim Adi Komii krimiir Wanin siya boinim, simiiram naingwo tibmii kina mhoiia nimbiamanin mi krɔma hiriyar naingwo tibmii kina, sima wa nimbiamani. Mi krɔma

tikinim nitim simiiram asi nwowi. Krima simiir kig rani mi krima hiriayar naingwowi, sima ina nwowim. Dimusi rani, Adi Komii siya bidi boinkiyin, sima ina nwowim. ² Mi biya, brougae nhirim sima Adi Komii siiramar naingwo hiriru kangin mi siya big nasmirwaiya simiiram asi nwokin.

³ Krima hiriayar naingwo tibmii kani, digworaekwo whiekakim siya boinim, yim kaimwokinairgin. Krima bidi yinokninkinim, iya nu ninomor sowa nambiyama Adi Komii siya hindara yai ara boinkin. Mi sowa ina yimbimbiyamwo. Digworaekwo whiekakim ti krimar kigim yim Adi Komii siyar tirikim mi ti digworaekwoim, siya nonkwokwowim krima bi kigim, siya panina namisi onkwokwokin.

⁴ Mi inkam nwirin, siir inigin Ebelkin, siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kangin mi siya dimin taeminim Adi Komii siir asi ninkinimiiyaekim. Mi ti siya ninkinimiiyaeyim, yim ini siir yaowaeyin Ken siya ninkinimiiyaeyim ini simiir haiburim. Adi Komii siya hinina boinkikin, ti naeyim siya ninkinimiiyaeyim wadiek wadiekim. Mi Adi Komii siya siir boinki, siya dimin whirki bi kimbugin. Whisarii rani, siya siir siyu iir sibgu apkin, siya tira sair hiriinan. Mi bidi bidiniyarin, Ebel siir naingwo tibmii kana ha nwowa mi siya ha naonamkin. Mi ti yayim Yokwo Komii saeya boinim dimin taeminim siya tirim simiir, yo krimiir nisimaugim, piki hinin dimin ikin krima tiriyim, Adi Komii siya maigimaiga krimiir nwowanim.

⁵ Inok siya bi naonamkin. Dimusi rani, siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kangin mi Adi siya siirin siyamar asi nikiunamkin. Mi ikkamim sima siiram ha hansirnaeiyim, sima siir bi swoki kigmiminkim. Nnngaka. Dimusi rani, siirin Adi Komii siyar bidi yikiunamin. Mi Adi Komii siya siir yayi sima winboinkiya Yokwo Komii sair, saeya hinina boinkika. Mi iya siya siir niki ikiunam karam niki owa, ninomor koua hiriir mi dimin taeminim siya tirim, siirin maigimaiga simar nnowaiginiugin siiramin. ⁶ Mi yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kan karam nwowim mi dimin taeminim sima sibgu tiriyim, Adi Komii siya simiiramim, wi simiiram maigimaiga rani. Nnngaka. Mi yipiki Adi Komii siiram naingwowin, siir siyu iir sibgu apim mi mhoiia siya dimin miyik miyikim wi ti ikkamim, yipiki siir siyu iir sibgu apim wi simiir hauwi.

⁷ Mi bidi bidiniyarin ta ii aairin, iya Adi Komii siya Noa siir boinkiya mi siya siirin hinina boinkikin. Dimin biyie whirin wi sipi nambiyami mi ti diminin, yo opud naoki. Mi Noa siya ti digworaekwowim simiir bi niki kigim. Siya hindara naingwo tibmii kangin digworaekwowim Adi Komii siya boinim siir, sima wa nambiyami. Mi siya siyaiya ira yonkwokwo mi iya siya sair nonkwokwo digiyin mi siyar kigi, opud naowo, nii okwonaniyo. Mi siya mi siir wigyin ima simaniyin ina yapninopkainamin. Mi simaniyin ini siyaiinau hirar ywokaiyim. Mi sima paninsi yaosi. Siya ikkamim siyu bibiyie tirkaeyamim simiir nisimaugin. Dimusi rani, siya siyairgin Adi Komii siir yayi sair wakaeyokna naingwo tibmii kanin. Mi yim sima. Nnngaka. Mi Adi Komii siya ha boinkin, Noa siya inkam wadiekwadie ieyargin. Dimusi rani, siya siirgisiir yai aairar wakaeyoknakin.

⁸ Mi Ebrahim siya yayi Adi Komii siya boinkiya siir, siya sair wakaeyin mi siya hiriayar yaingwo tibmii kanin, ta yayi yai kaimwowaiga. Mi siya siir om iir ha haiburgigin mi siya kimidiniya om whira yam. Omnin Adi Komii siya siir hauwanin siir. Mi omnin Ebrahim siya namanin, siya bi ninokninkin. Siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kangin mi siya asi namkin. ⁹ Ebrahim siya Adi Komii siir yai aairam naingwo tibmii kangin. Mi siya ti omin Adi Komii siya boinin siir asi nakripki whinugin. Mi siya amir omaka sairarar nitkin whinkan, inkamin nu op karamaeyin hindara priiyakiiririyin siir hiriinan. Mi Aisak siya mi siir yinisim ieya Jekop yoniyin iriipi amir omaka sairarar mi itkin whanko, Ebrahim siir

hiriinan. Mi yo sowa iriipi hiriinan wi ti hiriinan digworaekwowim Adi Komii siya nimbiniim Ebrahim siir, wi simiirar mi haii. ¹⁰ Mi Ebrahim siya amir omaka saiirarar whwonkaigin. Dimusi rani, siya Adi Komii siiram nwokin, omin siya miriikwokin, siir namim. Mi tiki omin yio hiriirar nwoyokiyokikaeyamikin bi digikin. Niingaka.

¹¹ Sera saeya bidi yangwo tibmii kiina. Mi saeya ta yaiya Adi Komii siya boina, saiir saiira naingwokwo nanaeka. Saeya waiibiyie bidiyar ywowa mi ta saeya naingwo tibmii kiina mi ta saeya naingwokwonanaeiyi Adi Komii siya saiirin yinkak saiirsiyar nwowaiginugin. Siya hiriinan asi tirkin, saeya bidi yangwo tibmii kiina, digworaekwo whiekakim siya nimbiniim biya sima wa nimbiam. Siya hinina boinkikin, kowiir yinieyim sima wi kasa kasa nwo rani. ¹² Mi ti inkamin siya waiibiyie bidi ywowin. Mi siya wi yiniekek nwo rani. Niingaka. Mi siirin wi Adi Komii siyar tirkii mi siya wi yinisim yinkamiyar niyoninkini. Mi mhoiia kirii piugana wi kasa kasa nwo rani, sima wi yabsiyanan nwowi mi wi nauunim ninomor kouanim sim hinin nwowi. Mi iikamim simiir mwainim wi dig nwo rani. Niingaki niingakinga.

¹³ Mi yim ti iikamim yim bidi yaonamim. Mi sima ina naingwo tibmii kinim, ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbiniim siya tiram, simiiramim mi sima ti digworaekwowim Adi Komii siya boinim siya haiyam, sima simiir bi niki haigin. Mi ti digworaekwowim siya simiir hauuwam tirim, yim simiir niisiimauugin. Mi sima maigimaigra komii ti simiiramar nwowi. Dimusi rani, sima bidi yinokninkinim tiriiginim siya wa tirkii simiiramim. Mi sima hinina boin, ti nuin, ti krima nrowin, yio krimiir nugi nu rani. Niingaka. Mi krima ti tir nwowim, ini inkamin nu op karamaeyin, hindara priiakiririiriyin ini siir hiriinan nwowim. ¹⁴ Mi iikamim ti hiriinan yai boiniyim yim krimiir niisiimauugin. Sima ina niki idwo kaoyokiyokiyim, nu maeyau miyikamin sima nwowamin. ¹⁵ Sima kwoin karamaekim, omin sima nhin haiburgigin siiram swoki amim. Niingaka. Mi sima siiram swoki nhinami, siir swokin waiyuam, sima wi swoki nhinkisaekimrae rani. Niingaka. Sima wi hirar nwokripkaii. ¹⁶ Mi sima ti omki omin ninomor kou hir nwowin, omin Adi Komii siya nwowin, siir siiramar naingwokwonanaekim. Mi ti omin ninomor kou hir nwowin, sima hiriirar naingwowi, ini ti omin nu tiranin ini siir haiburin. Mi sima ti omin ninomor kou hiranin siir siiramar naingwokwonanaei siir namim. Mi sima Adi Komii siirin hinina boinki, kira krimiir Adi Komiiugin. Mi Adi Komii siya ta yai aiirsiiyin bi nididgin. Niingaka. Mi Adi Komii siiramim minam naingwo tibmii kiini, siya om kibiyin simiiram bidi tirkwokin, sima nini owuwam.

¹⁷ Bidi bidinanin Adi Komii siya Ebrahim siir kinankiugin. Mi siya Ebrahim siirin hinina boinki, wa kiriiir yinisimin Aisakin siirin disomaoki mi wraisunan kariir winkin imiiaaeki. Mi Ebrahim siya ti yinisim nwiruwan Adi Komii siya niki imbinin siirin ini wraisunan siirar swoki inkin imiiaaekiyin Adi Komii siiram. Mi Ebrahim siya pi naingwo tibmii kaining mi siir kwoinin whirua ha nwokiyin mi siya hiriinan asi diriraerarkan siir yinisim siirin. ¹⁸ Biya Adi Komii siya Ebrahim siirin hinina boinkin. Mhoiia kirii piugana komii nwowi mi kiriiir piugankipiugan aiirin wi Aisak siir yinisimim simakisima nwo iski inigakin. ¹⁹ Ebrahim siir kwoinin whiruaigin, siya hinina naingwokin. Adi Komii siya siir yinisimin Aisak siirin wa swoki hidnisiin idwowi. Mi Ebrahim siya siir yinisim siirin ini Adi Komii siir yai aiirar wakaeyokna diriraerarin. Mi siya hiriinanar mi tirin, ini kaimwower mi owin. Mi Adi Komii siya Aisak siirin ina swoki hauugiyan siir adin Ebrahim siirar. Mi Aisak siya naoni haninaka, Adi Komii siya sibsibin ira haukiyiugi mi Aisak siya bi naokin, ini ti sibsib ieya yao iskiyin.

²⁰ Aisak siir kwoinin whiruwar nwokin digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim sima wa nimbiyami. Mi Aisak siya siir yinisim nwisō Jekop Iso sowiiramin ha nikiunain mi siya sowiirin piuai miyik miyikim ina yikumamauwim, siir kwoinin hiniina naingwo tɔbmii kɔngin ti digworaekwowim wa nimbiyami.

²¹ Mi iriipi hariinan Jekop siya Adi Komii siirim naingwo tɔbmii kɔngin. Mi iya siya nao kingiin nwowin mi siir piuai miyik miyikim ina yikumamaugikin Josep siir yinisim yinkamiyin nwisō sowiir. Mi siya siir paekopin siir ha haiyin mi siya ina huugu okwokiya. Mi siya Adi Komii siirin ina yokboinmamaigiyin.

²² Mi Josep siya Adi Komii siiram naingwo tɔbmii kɔngin digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim sima wa nimbiyami. Mi iya siya naonan kingiin nwowin, siya siir yinisim imiirin hiniina boinmamaugik. Mi mhoiya Adi Komii siya Isrel kimiir iikamim simiirin nu isib tiranki nikiunami mi ta ii aiiirin sima kariir kumwo imiirin wi warar hainop hainam. Mi maeyaua sima nini owiwi mi wi hir ti swoki haingikaiyi.

²³ Mi Moses siir yopii ado sowawaiyin pi naingwo tɔbmii kɔngo, Adi Komii siiramin. Mi siya sowiirwaiyin wa whindiriraeri. Mi mhoiya yopiiya Moses siir naokainakiya mi sowawaiyar kigi yinisim yinkamiyin bimbuiwi rani. Mi sowawaiyin yaia biya inkam komiiyin nu kigiriraowiyin Pero siya boina yinisim yinkamiyin naokainaei mi wi disomsom aokao, sowawaiyin saiirsi bi nididko mi sowawaiyin ti yinisim iirin bi nisomaokin. Niingaka. Mi sowawaiyin ti yinisim iirin bwanim whoima haigiprakai.

²⁴ Moses siya Adi Komii siiram naingwo tɔbmii kɔngin, siya hiniina naingwokin Adi Komii siya wi saika nwowi. Mi siir iikamim Isrelanim simiirin wi siyar whinkinsiis haiginiwi nu Isib hir haiburgigamin. Mi mhoiya siya komii namwo iuwin mi siya ini boriisopin sima siirin nu Isib hiran inkam komii nikiuwim. Mi inkam komii Pero siir yinisim yinugiyina saiir yinisim nikiuwim, yipika siir haigiyu imiiaeya. ²⁵ Mi Moses siya iikamim Isrelanim Adi Komii siir isidin simaka nwowamar tiri mi hik simaka ninin haiyama mini. Mi ta ii aiiirin nu isib hiran iikamim sima hik prasae prasae bi hauugim mi siyu miyik bi mi tirkim, Isrel simiir iikam imiirin. Mi siya pi boriisopkin inkam kominan nidwomamairin nu Isib hiran mi Adi Komii siirin digumii haimriiyugigim. Mi ti siyu bibiyie whiekakim yim ii priei maigimaigra rani. Niingaka. Yim simiirin ii haruwa saiirara maigimaigaki mi siya ti siyu biyie imiirin pi boriisopi. ²⁶ Mi siya hiniina naingwokin, Krai siya niti mi digworaekwo miyik miyikim siya siir iikam imiirin wa hauuni. Mi siir kwoinin hiniina naingwokin, siya siir iikamim Isrelanim simakar dinkin o. Mi siya Isib simiir iikam ima nigbumbuwa siir saiirsi bi naingwoiyimyokin. Whisarii rani, siya hariiyar naingwo tɔbmii kɔni, siya hik Krai siir inig iir mi haiyin, ini mi owin. Siir kwoinin ha naingwokin digworaekwo miyik miyikim Adi Komii siya siir hauuwi, yim wi umir digworaekwowim nu Isib simiirin wi simiir haiburi.

²⁷ Moses siya Adi Komii siiram naingwo tɔbmii kɔngin. Inkam Komii Pero siya wi dig nwo rani, Adi Komii siirin. Mi siya asi haiburgin nu Isib siirin mi siya ina yamin, siya inkam komii Pero siya nwowa iowa siir siya saiirsi bi nididgin. Mi Moses siya kwoin whisar bi nwokin siir kwoinin ini kirieya ywonamin, siya bidiya yinoknankinin Adi Komii siirin inkamki bi kigikin. Niingaka. Mi siir kwoinin hiniina naingwo tɔbmii kɔngin, Adi Komii siya ini saika nwowin mi wi siirar whinkinsiisi. ²⁸ Adi Komii siya Moses siirin hiniina boinki mi kira sibsib haomin ira hai mi siirin pa disomao mi siir nhieyim Isrel iikamim kimiir omaka ano migmig iirin srieyop. Mi mhoiya iya paekwosimin yinisim yinkamiyin yinaomiyinin sim nisomsom aowiyin Isib simiir yinisim imiir siya niti mi siya nhieyim kimiir ano nwowim simiir

kigi mi wi ti omaka:m simiir iikam:m kimiir yinisim imiirin wi wara nisomao rani. Mi Moses siya ta Adi Komii siir yai aiiram wakaeyokna naingwo tibmii kuingin. Mi ta ii aairarin Moses siya ii komiyya wou nikwo aeiya saiirar nikwo ae bwakainakin.

²⁹ Mi Isrel simiir iikam:m sima hiriyyar naingwo tibmii kuingim Adi Komii siiram:m, simiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwu, iya sima ta whii komiyya solwara sima dapiya retsi saeya ninkiyakiyim mi sima wa nwoki apnaiidam:m mirmiyya. Ti haimii haimiyo ninkiyakiyo sowiir bopwowa. Mi sima siyi:in iikamki napiyin opmin nokwo nniu karam nwowiyin siir hiriinan napnaiidam:kim. Mi sima wi ta saiirsi nao rani. Nuingaka. Mi mhoiyya nu Isib hiran kam:m ha swoki siunam:m simiir nisomsom aokaowam ta ta opa ha swoki inaparnananiya, simiirin ini saeyar kairim:ipu aokaakiyim.

³⁰ Mi Isrel simiir iikam:m sima hiriyyar naingwo tibmii kuingim, Adi Komii siya simiirin wa whinkinsiis haiginiuwu, Jeriko simiir iikam:m simiir hainurur haiginiuwim. Mi sima om Jeriko siirin iyyim iriyyar kwisa yapyokiyokai. Mi mhoiyya simiirin Adi Komii siya whinkinsiis haiginiu. Mi hira om komii iir nidyokiyokaiya omomsi ina nhamhankii iuguskiya. Mi sima ina yinsiin ansiin:oop kainam:m iikam:m simiir nisomsom aokaowam. ³¹ Mi wig ira Rehap nikiuwiya biyya saeya hii nanaeyan wig nwoka mi saeya hiriyyar naingwo tibmii kuinga, Isrel simiir iikam imiirin wi Adi Komii siya whinkinsiisi mi sima Jeriko simiir iikam imiirin wi yamdi kwiruwa sima simar hainurur haiginiuwu. Yio ti om komiyyin, ta wiga saiirar om komiigin. Mi Isrel simiir inkam nwisio tirnankaiyam nimprio amwo sowiirin saeya haigiprakaigigo. Mi mhoiyya ti om komii Jeriko hiran iikam:m Adi Komii siiram naingwo tibmii kin karam nwowim simiirin sima hainwhrwoinginki. Mi sima ta wiga Rehap nikiuwiya saiirin wara bi ninkin haingim saiirin ini hiriyyar haigwonaowida.

³² Mi kara iki niwii nhirim kimiirin pi wara boimimauu rani. Nuingaka. Mi kara kimiirin Gidion, Barak, Samson, Jepta, David, Samuel mi profet inkam ikim, kara simiir niwii iir boimimauuwu, pi haruwa haruwa namki rani. Nuingaka. ³³ Mi ti kam:m yim Adi Komii siiram naingwo tibmii kuingim mi sima iki omom omoman iikam:m simiir asi hainurur haiginiugim. Mi sima siyu miyyik iirar tirhaiginiugim. Mi sima dimin taemin miyyikim Adi Komii siya nimbim:m simiirin, simiir asi haigim. Mi sima laion simiir yayim hiriinan asi mi okmwim tipkripkaigim mi sima simiir panansi mi aesi. ³⁴ Mi iikam nhirim naingwo tibmii kin karamaeyim, iikam:m naingwo tibmii kinim simiirin sima kiyitkaigalki paeya niudkwakwa saiir. Mi simiirin paeki bi swoki iumimankim mi ha bi naonamkim. Mi inkam nhirim simiir nisomaowamar tirkin mi sima ini yidamim. Mi sima, simiirin panansi yisomsom aokaosi. Mi ti kam:m sima kirie karamaekim mi simiirin kirie Adi Komii siyar hauu haiginiugim. Mi iikam:m omom omomanim sau sima ninot yokiyokiyamim. Mi simiirin sima hainurur haiginiuwim mi sima ina yidam ninoopkiyim. ³⁵ Mi wig nhirim naingwo tibmii kinim, iya simiir yinkamkim naowiyim mi ta simiir naingwo tibmii kina Adi Komii siya simiir yinkam imiirin saiirsiyar swoki hidninsiin idwowi ie hirankin. Mi iya omomkim nitiyim, ti iikam:m naingwo tibmii kinim, simiiram mi simiirin, pi sima nini ipimpar onkwobumbuninkin haiginiugigi. Mi sima, simiirin pi hinina boini, kima kimiir Adi Komiiyin digiumii siir haimriiyugigi mi krima kimiirin pi rirmiyya nwoki mi yim ti iikam:m naingwo tibmiyyim, yim sima hinina naingwokim, krima naonami, krima wi ie hirankar swoki insiin idwowi. Mi wi omwai Adi Komii saikar swoki waiyayokiyokwi. Mi sima ti simiir sau omomim pi simiir yai aiir swoki wakaeyokna rani. Mi sima Adi Komii siirin pi digiumii swoki haimriiyu mamin tani. Nuingakinuingaka. Mi simiirin pi simiir

sau omom imar nisomsom aokaoki. ³⁶ Mi iikam biyie biyieyim, iikamim naingwo tibmii kinim, simiirin pi sima nikbumbuninkin haiginuwi mi sima, simiirin pi idguni mi ipimpari. Mi simiirin pa nonkwonami mi simiirin pi maeyau biyie huyokiyokaiya mi biyie mriiya saiir nini higririkikikaigigi. Mi simiir iga in imiirin pi haini mi kogrimdinuwi. ³⁷ Mi nhirim sima, simiirin siiyani kaiyamik aoki mi nhirim yim bopwoniya higrimkripki hisraeni, mwo sa mi dinairin yio sa. Mi sima kamkiuwim ha mi ipimpar hampimpit aokiyim. Mi iikam nhirim naingwo tibmii kiniyim, yim sibsib mi meme isin simiirarar mi kaiyapririr. Mi sima hinda tinda hendarar priiyap whaowaeyamkim. Sima umir digworaekwo min karamaekim. Mi sima iikamim naingwo tibmii kinim simiirin siyu mwoni bi naphaiginugim. Mi sima simiirin hik kimpipisu prasae prasae bi hauugim. Mi sima sibgu bi nwokim. ³⁸ Mi iikam nhirim naingwo tibmii kiniyim, sima hendarar priiyap whaowae whwonkaikaeyami iki maeyauwim iikam karamaeyim simiirar. Sima ti hiniin maeyauim sim whwonkaigiyamkim, mhiu, siyano mi ie minim sim, sima iikam bimbuiwi rani, ini iki iikam nhirim simiir haiburim mi sima ini digworaekwo karamae ywowim.

³⁹ Mi ti iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmii kinim. Siya simiirin hiniina boinkikin, sima dimin whirmim whirminki bi swoki kimbugim. Mi sima inig komiigakim. Mi ti iikamim sima ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbimim iikam krimiir hauuwam, sima simiir bi niki haigim. ⁴⁰ Mi Adi Komii krimiir Wanin siya ti digworaekwowim simiir bi niki hauugim. Dimusi rani, siya ini digworaekwo nhirim ini simiir niki diriraerarim, ti siyauin biya sima napin siir haiburanim. Mi siya krimiirin dimin whirkin kimbu karamae sima nwowamar tiri, ta miya Kraisi siya mriiya saiirsi. friig.

12

Mi krimiir nhwowim Jisis siirara kaoiski mi siir siyu hiriinankina dapiski.

¹ Mi krma ini panina nwowim? Mi ti iikam whiekakim bidi bidinanam naingwo tibmii kinim Adi Komii krimiir Wanin siir yai wakaeyoknam mi kirie nwowim, kara niki boinmimauuim kimiiir mi sima iikam kasa kasa rani mi sima krimiirar kigiyim mi krma iriipa hiriinan simiir siyu hiriinana timi ap. Mi krma dimin taemin bibiyeyim krimiir nipiyaokiyim simiirin digiumii haimriiyugig. Mi krma ti dimin biyieyim simiirin duguski mi krma rirmiia dwo mi krma iriipa hiriinan inkamin nankininin niwitiyin siir hiriinan dwo, iya siya ninkikin iwitiyim, siya yuisakak bi ninkikin iwitikin, siya parurar niwitikin. Mi krma dimin biyie imiirin duguski mi krimiir mhi kwoinim kirie dwo, Adi Komii siya nimbina miya krimiir saiiramim. ² Krimiiir nhwowim Jisis siirama kigninkwonam, krimiir naingwo tibmiiya saiir biyin ini siyar ywowin mi tariinanin mi mhoiia iriipi hiriinan krimiir naingwo tibmii aiirin wi siyar digaiginuwi mi wi siyar mi whinkisiisi. Biya Jisis siya ha naingwokim mi ta nidid komiia kara haiya paeyin hiniya nironinkinin siir mi ta kara mi aonamaka ya dimin kabi rani. Mi whisarii rani, mhoiia kara wi maigimaiga komiigak nwowi, kara wi ipiia Adi Komii siir ina iniig miya nwowa wi saiir nidwowi, maeyaua inkam inigakim sim nidwowiya saiir.

³ Kima sigabm daingwo, iikam biyieyim siyu biyie tirim Jisis siir biya sima io siir nwowim mi sima siirin hik kimpipisu prasae bi hauugim. Mi siya Adi Komii siir siyu miyik iirin ina yonkworinuwim mi siya ina yokworinukripkaiyin. Mi kima ti siir siyu iir daingwo, iya hik komii komiyyim kimiiir nimbiamiyim mi kima piugi kipi piyao mi kimiiir mhi kwoinim opair kipi nwo. Niingaka. Kima Adi Komii siir siyu miyik iirin donkworinukripkai. ⁴ Mi iya siyu biyieki kimiiiram kinankiwi mi kima

wa niriyyu boini mi kima wi nhiekaka nwowi saiirsiiyin, aniya? Nnngaka. ⁵ Mi kimiir kwoinim ina yaingwo owouu iuguskiyim ti yayiim Adi Komii siya kimiir boinkiyim, kimiir whinkinsiis haiginiuwam, aniya? Bidi bidiniya inkamin Yokwo Komii sair winin Adi Komii siir yai imiirin siya hiniina win boinkikin,

Kima kariir yinisisimkim, Biyan Inkam Komiiyin siya kigninkinki hakim kimiiram kima haiyam mi kima nwoki ididim dimin biyeyim kima tirim simiirsiiyin yo siya kirirar grab haiginiuwi mi adin siir yinisiimin igao yai siir boinaiginiuwiiyin mi siir hiriinan mi kima hikak kipi nwo mi piugi kipi mi piyao ti siyiun Adi Komii siya tiriin kimiirsiiyin. Mi kima ha kipi naingwo ti diminin yo dimin komii rani. Nnngaka.

⁶ Dimusi rani, iikamim Adi Komii siya simiiram naingwokwonanaeyim siya simiirin hik pa kigninkin haigi mi siya simiirin siyu miyikim pa nusiimauwi. Mi iikamim Adi Komii siya kigninkin haiiyim hik mi sima dinokninkin mi yim siirar yinisisimkim.

⁷ Mi hiriinan kinuwi kima dokworinu hakim Adi Komii siya kigninkinkiyim kimiiram kima haiyam. Siya kimiirar grabaiginiuwi siir yinisiimnan mi kima siir yai ailarar sibgu wakaeyokna. Mi ti hakim kima haiiyim, yim Adi Komii siya kimiir nusiimauwi kimiir whinkinsiis haiginiuwam. Siya ha naingwowi kima siir yinisisim miyik nwowim mi kima siyu miyik dwo. Yipiki adkin siir yinisiim iir tio karamae nwowin, ha? Nnngaka. Ad nwirkin siir yinisiim iir bi kigninkinkin, sima simiir yinisisim imiirin ha tiowikim.

⁸ Ad whiekakim sima simiir yinisiimim pa sibgu grabi mi adim sima kimiir sibgu grab karam nwowi mi sima wi siir yinisiim kin nwo rani. Nnngaka. Yim wi mwraomii yin nwowi. ⁹ Mi krima ti siir daingwo mi krimiir adim nu tiranim sima krimiirin krimiir siyu biye imiirsiiyar grabaiginiuwikim. Krima simiirsii nwoki ididim mi krima wa ninokninkinim sima ini krimiir kou ywowim. Mi Adi Komii siya ini krimiir adim nuanim simiir haiburin mi ini kougikou siyar ywowin mi krimiir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin simiir adin yo Adi Komii siyairgin. Mi hiriinanki niuwi, krima siirar kigninkin krimiir siyu biyeyim krima tirim wi siyar nwoki grabaiginiuwim mi krima wi omwai saika nwoki waiyayokiyokiiyin. ¹⁰ Krimiir adim nu tiranim sima krimiirin ii priei bi grabaiginiuwikim krimiir siyu biye imiirsiiyin iya krima yinisiim sapisap nwoiiyim mi sima simiir kwoinairga naingwo diriraerarikim, siyu miyikin krima nwowamim siirin. Mi Adi Komii siya hiniin bi tirikin. Siya krimiirin siyu miyik iilar grabaiginiuwikin iinokiinokin mi siya krimiirin, wadeyar mi whindiraerar haiginiuwikin. Mi krima wi dimin whirki swoki kimbu rani, siir hiriinan. ¹¹ Mi iya Adi Komii siya krimiir siyu biye imiirsi grabaiginiuwiiyim mi krima hik prasae bi haigim. Mi ta ii ailarin krima maigimaigra bi nwowikin. Nnngaka. Mi mhoiia ta siya graba krimiirin wi saeya whindiraerar haiginiuwi siyu miyikin. Mi krima wi wadieya nwowi. Mi krima wi iripar nongwomamair aekiyami. Iriig.

Mi krima wi mintarao Adi Komii siirin digumii kipi haimriiyugig.

¹² Mi krimiir nhirim ini piyaowim Jisis Kraiis siir yai ailar wakaeyokna apim. Ini iikamim aru maeyauanki napnaniiyim mi igrib paimwo ignanaokak ha naokiiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi iya dimin biyeki kimiir nokwoniinwomwairninkini mi kima wi kimasiiyar kipi naingwoiiyimokna. Mi kima Kraiis siir yai ailaramin wi haini wakaeyokna ap bwakainam kima tira sair hiriinan. ¹³ Mi krimiir siyiun kima tiriin sibgu mintarao piki hiniin siyu ikin kima sibgu apanin ti nu iirin. Mi kima siyu miyik sibgu tiri mi iki iikamim aru maeyau namam minim sima kimiir swoki kigi, kima Adi Komii

siir siyiu iir sibgu wakaeyokna api mi yim sima iriipi hariinan Adi Komii siiramn wa mi aingwowi.

¹⁴ Mi kima iikam nhirnaka dongwomamair ae. Mi kima siyiuin Adi Komii siya naingwowyim kima napam siirarar dap iski. Dimusi rani, kima siyiu miyik imuir sibgu ap karam nwowi kima wi Biuyan Inkam Komiiyin saika nwo rani. Nningaka. ¹⁵ Kima kimasiyar mintaraona wim wi iki dimin miyik miyikim Adi Komii siya diriraerar haiginkwokinim wi simiir hai karamae pi nwowisi. Mi inkam nwrki kimaka nwowi mi siya Adi Komii siir yai aiirin hindara nitkii iuguskii mi kimiirin siya yaeya yai nowimwarkaiyiuiwi mi yaeya siyiu biyie whir mi owimwarkaiyiuiwi mi kimiir iikamim sima siir yai aiir wakaei mi simiir naingwo tibmii kana ha nitkiigi mi yio ti hariinan siyiu biyie iir kipi tir. ¹⁶ Kima kimasiyar mintaraona kima hii hinda kipi priinanae priinanae. Mi kima ha kipi naingwo Adi Komii siir dimin taeminim yim dimin komii rani. Biya Isokin si tira saair hariinan. Nningaka. Siya ha naingwokin, ti yayim brougae Ebrahimni siya hauuwim yim yai komii rani. Mi siya dimin miyik miyikim siir ad ieya hauuwam tirim siir nomousimin siir asi kignankin haigikin, ti dimininim mi dimin kibi kibiyim Adi Komii siya hauuwanim siir mhoyiya, siya simiirin warar yinkin hauugi. Mi iya siya mhiigi naowa siir nomousimin naesim ha hauuwim mi siya ti dimin miyik miyikim simiirin ina hauuwim siir. Mi siir kwoinin hariiyar yaingwo ti naesimin ini ti dimin miyik miyikim simiir haiburim. ¹⁷ Kima bidi yinokninkinim mhoyiya siya ti dimin miyik miyikim simiir haiyam swoki tirin. Mi Aisak siir kwoinin Adi Komii siya hurworwokai siya ti dimin miyik miyikim Iso siir kipi swoki hauu. Mi siya siirin hinina boinki, kira wi dig nwo rani, kiriirin bidi kiyopsibgikikaigigin. Mi Iso siya siir ad siiramn nhami nhami bi nougin. Mi Aisak siir kwoinin Adi Komii siya hurworwokaigin tiki dimin miyikmiyikim Iso siir kipi swoki hauu. Nningaka. Iriig.

Mi krma Adi Komii siir yai aiir sibgu wakaeyoknaei, krma wa nimbiamyami mhu Saina hariin.

¹⁸ Mi bidi bidiniyarin iya Adi Komii siir yayia winwin kima wakaeya kima kimiir nhwoki kigim mi kimar bi wakaekim, Isrel simiir iikamim simiir hariinan. Nningaka. Yim sima ti mhuin Sainai nikiuwiyin siir nitkim. Mi ti mhuin siir mhu kiu hirin diminin ini paenan kou hirar niuyan. Mi mhuin siir koua simar kigi waumir yhuwinana siir kou hir nwowi ya ini niibwomambwonan ywonama. Opu naoki nindurunankainaiiya ini hinin ywowa. ¹⁹ Mi simar wakaeki, inkamin ti mhu kiu siir nwowin kidin pi maskii. Mi ta saair mhoyiya, simar wakaeki, inkamin ti mhu iir nwowin kauwok boinkiyin mi iya Isrel simiir iikamim sima ti inkamin mhu kiu hir nokwo kauwokiyin siir yai aiir wakaeyim, sima nidid prasae bi kinkim. Mi sima Moses siir boin, krma pi nididi siir yai aiir swoki wakaeyim. ²⁰ Mi sima nidid prasae bi kinkim Adi Komii siir yai aiirsiiyin, siya kauwok boinkiya simiir sairsiiyin. Dimusi rani, siya hinina boinkin, wig biyie kam biyie yinisim nwrkan mi wraisu biyie irkan ti mhuin siir kingiin nti mi siir napriiri kima siirin wi siiyani kaiyimik aoki. ²¹ Ti iikamim ti dimin iir kigim, sima nidid prasae prasae bi kinkim. Mi yio Mosesin hariiyar mi boin, an kara iriipi hariinan nidid prasae bi mi kinkin.

²² Mi wim kima ti iikamim ti tariinan Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim, wim kima ti mhuin siir bi nitkim, wim kima wi mhu whirin Sainai nikiuwiyin siiram nitkim. Omin Adi Komii siya nwowin ninomor kou hir, sima ti om iirin ha dapikim om Jerusalem, omin paekwosim whiekakiwhiekakim iripa sima nongwomamair aeyin krma nitanin siir. ²³ Wim kima iki Adi Komii siir yinisim whiekakim simakar nitkim, yipiki siir dimin miyik miyik imiir haiyanim. Mi kima wi iripar nangiriyiuiwi mi

wi maingimairga komiigakar nwowi. Adi Komii siya kimiir inigim mi simiir inig ikim, siya bidi winim siir yokwowa ninomor kou hirana saair. Mi siya ina ninokninkin, yipikin siir yinisimin. Wim kima Adi Komii siiram bidi yitim. Adi Komiiyin siyaargin, yipikin iikam whiekakim simiir kigirkakanin. Mi iikam ombud komiiyin simiirin wi siyar hidi. Mi iikamim biyanim, yipiki biya Adi Komii siya boinim hiniin dimin whirki bi kimbugim sima wi saikar nwowi siir om iir. ²⁴ Kima Jisis siiram nitkim inkamim krimiir kaoprigi okwowyin. Adi Komii siya yaeya kitibmii boin win hauugikin mi yo siya kimidiniya krimiir kwahaugi, krimiir whinkinsis haiginiuwam Adi Komii saika krma nongwomamair aekiyamam. Siya bidiyar yaowin, siir nhie aeya naokiinainiyam. Mi bidi bidiniyarin, inkam nwirin Ebel nikiuwiyin siya naowa mi siir nhieya ina mi aokiinainama. Mi Jisis siir nhieya ini Ebel siir nhieya saair haibura. Mi Adi Komii siya Ebel siir nhie aair kigiya mi siya Ken siirin io prasae prasae bi nwokin. Mi siya hiniina yaingwo, ti siyu biye hiriinanin Ken siya tirkiyin yo miyik rani. Mi siya siirin siyu biye ina swoki tir haiginiuwun. Jisis siir nhieya Adi Komii siya krimiirin sairsiyar nanmaiwarkainakin.

²⁵ Kima kimasiyar mintirao wim wi yayim Krais siya boinimauuim kimiir simiirin wi digiumii pi haigingigisi. Biya Adi Komii siya ti mhuin Sainai nikiuwiyin siir nokwowin mi siya siir yayim iikam imiirin hirar nokwo boinimauugi. Mi iikam nhirim yim ti yay imiirin ini yimiiuwim. Mi sima ta Adi Komii siya tirbumbu haiginiuwa simiir sairsi nidamim ini siyu karam ywowin. Mi nim krma ta siya tirbumbu haiginiuwa sairsi mi idamim wi piki hiniin siyuin si mi idami krma siir yay aairin digiumii haimriiyuwi, ha? Nngaka. Siya Adi Komii siir omin ninomor kou hiranan siir hiranki nitkin, krimiir digworaekwo whiekakim simiir boinimauuwam. Mi nim krma nidamni siyu karamka. Nngaki nngakiinga. ²⁶ Mi biya iya Adi Komii siya mhu Sainai hir nokwo boinimauugiyin siir yay imiir, nu ini warar kiisikiyin. Mi tariinanin siya ini yaeya yay kwir swoki bingikaiyin. Kara wi nu siirara tirki rani, siya siyar kiisiam. Nngaka, kara wi nu ninomor sowirar tirki mi wi sowar kiisiswowi. ²⁷ Mi ta yayia saeya hiniina boinka, kara wa swoki tiri, saeya krimiirin hiniina niisimauuga. Biyarin iya Adi Komii siya nu iir nonkwokwokiya mi mhoiya ti nu iirin mi digworaekwo whiekakim simiirin siya tirki, sima wa kiisiki. Mi digworaekwo whiekakim wa diguguskii. Mi digworaekwowim iki wara kiis karam nwowim, yim Adi Komii siya simiirin wi hiriyar kignankin oki.

²⁸ Digworaekwo whiekakim Adi Komii siya krimiir hauwanim yim ini siir om hirar nwowim, omin iikam whiekakim mi digworaekwo whiekakim simiir kigirkakiyin siir. Mi yim ti digworaekwowim yim wi wara kiisiki rani. Nngaka. Mi krma simiirsiyin maingimairga komiigakar dwo. Krma Adi Komii siir inigin asi hainanprapraskii. Krma siyu miyikin siya naingowoyin krma tiram siirsi hainanprapraskii. ²⁹ Mi krma wi hiriinan digworaekwowim simiir asi tiri. Dimusi rani, krimiir Adi Komiiyin siya ini paenan ywowin digworaekwo whiekakim pi siyar niugisinki. Mi digworaekwo whiekakim maingimairga siir nwowaiginiu karam nwowiyim, simiirin wi siyar niugisin iuguski. Iriig.

13

Kima krimiir akamim simiiram naingwokwonanaei.

¹ Mi kima kimiir akamim Krais siirim, simiiramim hiriyar daingwokwonanaei. ² Kima iikam nhirim om whiranki nitiyim simiirin igi haigi idwokaigi. Dimusi rani, biya iikam nhirim sima ti hiriinan siyuin siir bidi tirim. Sima bi ninokninkinim ti inkamim igi sima haigi

idwokaigiyim yim paekwosim imairgin Adi Komii siir om hiranki nitkim. Mi iya sama kimiir omaka nitiyim kima ninoknankin karamaeka. Nningaka. ³ Mi kima iki iikam nhirim maeyaua huoyokiyokaiya saiir higrupkiikikaigiyim, simiirsiiyin naingwoyimyok prasae kipi kin. Kima hir wara nankin oni haninaka. Mi kima iki iikam nhirim iikam nhrkim nonkwobumbuninkin haiginuwiyim simiirsiiyin naingwoyimyok prasae kipi kin, kimar haini haninaka, ta hika.

⁴ Kima ha daingwo onkworinunani nonkwonani siyuin yio siyu biyie rani. Mi kima nonkwonani, siyuin siir kipi haiburgik. Mi hii kipi priinanaeyam. Dimusi rani, kima ti hiriinan siyu biyie iir tiri, kimiirin wi Adi Komii krimiir Wanin siya hidi.

⁵ Kima umir hoingak haiyim kipi kigmair. Diminin kima haiiyin kima hiniina daingwo, yio ini mi owin. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir nwowa saeya hiniina boinkika. Kara wi kimiir haiburgik rani. Mi kimiirin wi digumii haimriiyugig rani. Nningaka. Kimiirin wi karar mi kigriraowi. ⁶ Adi Komii siya ta hiriinan yaiya minam boinkikin, krma nwoki inoknankinim. Adi Komii siya ini krimaka kingiina nwowin. Mi krma iraka nwiraka kingiin dwo. Mi krma hiniina boin,

Krimiirin Biyan Inkam Komii siya whinkinsis haiginugin. Mi krma siyu biyeyin iki iikam ima tiriyin krimiir, siirsiiyin kipi nidid.

⁷ Mi kima iikamim biyanim simiiram ti swoki aingwoki. Krimiirin simar sibgu kigriraokim mi kimiirin sama Adi Komii siir yai maiyik maiyik imiirar boinmimauugim kima dimin taeminim sama tirim mi siyuin sama sibgu apim Adi Komii siir yai aiir siiram ti swoki aingwoki. Mi wim kima ti siyu hiriinanin sama tirin siirar timi ap. ⁸ Mi kima Kraisi siir yaiya biya kima wakaeya saiir sibgu wakaeyokna ap. Dimusi rani, Jisis Kraisi siya wi hiriyyar nwoyokiyokii, inokinokin siya wi wara kisina rani, yaeya nwowamin. Nningaka. Mi siir yaiya siya mi boinmimauuwa saeya wi wara kisina rani, yaeya, wi hiriyyar mi okripkaigi. ⁹ Mi kima kimiir kwoinim kipi kiwaki, iki yaipai yaipaiyim iikam nhrkim sim boiniyim biya kima waka karamae nwowim kimiir kwoin imiir kiyaiyamim, yim sama minam tiri, kima Adi Komii siir yai kibiya digumii saiir haigingigim. Mi iki dimin maiyik maiyikim Adi Komii siya tirim, kimiir whinkinsis haiginuwam. Yim minam tirkim kima Adi Komii siir yai aiir nwoki wakaeyokna apim. Kima tira saiir hiriinan. Mi ti yaiyim iki iikamim sama boinmimauuim naeni siyuin si, yim dimin komii rani. Mi ti hiriinan siyuin siir tiriyim, yio Adi Komii siir yaiya saiir bi sibgu onkworinuwikin. Nningaka. Adi Komii siir naingwobumbuwa krimiirin wi saeyar whinkinsis haiginuwi, kima sibgu okworinuwamin.

¹⁰ Jisis siya paeyin hiniya nironininkin siirin minam naokin, kimiir nanmaiwarkainaim. Mi iikamim sama Moses siir yaiya saiir wakaeyoknaei mi wraisu hirii hiriyyar nisomsom aokao nankinimiyaenanaei Adi Komii siir, ya hiniinga, ta Jisis siya naonama paeyin hiniya nironininkin si wi dig di nwowi, simiir dimin biyie biyeyim simiir haiyopriimdiyumiigiyim. Mi sama hirii hiriyyar tiri mi ta Jisis Kraisi siir miya simiir whinkinsis haiginuwim wi dig nwo rani. Simiir dimin biyeyim simiir haiyopriimdiyumiigiyim. Nningaka. ¹¹ Mi prismi biyan inkam komiiyin siya pi wraisu nhieyim sim nisomsom aokaowim, pi simiir hali. Mi siya ti nhie imiir haiiyin mi siya pa napninopkainami Adi Komii siir maeyaua huoyokiyokaiya dimin whirmim whirminki kimbu karam nwowa saiir hiriir, maeyaua Adi Komii siyar nwowiya saiir. Mi siya ti nhieyim pi hii idwo hir nini haiginuwi, dimin biyeyim iikam ima tirim simiirsi. Mi ti prismi biyan inkam komiiyin siya wraisu imiirin pris inkam nhirim simiir hauugii, sama nani anagiuwim, om komii siir yaba maeyaua sama niinanaknankina saiir. Mi ti diminin Kraisi siya

tirin, yio iriipi hariinanairgin. ¹² Mi Jisis siya omin Juda iikam sima nwoyiyin siir yaba hir naokin, maeyaua sima ninanakinakina sair. Mi siir nhieya ha naokinainiya mi iikam krimiir dimin biye biyeyim saeyer yinaki. Mi krimiirin wi dimin whirki kimbu karamae saeya nwoki owaiginium siya maeyau bwaekii idowiiya hir naokin. Dimusi rani, wraisu sima naoni haninaka, tasi siyar nao iskiyin. Mi siya siir piu aillar ninkinimiiyaekin Adi Komii siirin. ¹³ Krima biyyin iikamim simiir yai imiir kipi wakaeyokna yayim biya Adi Komii siya hauuwim, Mosesni. Krima Kraisi siir yai imiiram arar dinmiininkin kripkai. Dimusi rani, tiki iikamim biya Moses siir yai aair wakaeyokna apim, sima Kraisi siir nikwowaisiigim. Mi siirin, sima yisomkiyitkaigi. Mi iikamim, krimiirin wi hariinan siyu biye iillar mi tiri biya Kraisi sima tira sair hariinan. Yio tiriiginin yio dimin komii rani. ¹⁴ Krima dimin taeminim biya Moseski si napim simiirsi kipi nidid simiir haiburgigsi. Kima dimin taeminim simiirin haiburgig. Dimusi rani, ti nu iirin, krima om karamaeka krima nwoyokiyokiyim. Mi om kibiyin Adi Komii siya diriraerarin mhoiyya krima nwoyokiyokiiyanin krima siiramar nwowi. ¹⁵ Mi krima inokinokin maigimaiga dwonanae. Mi Adi Komii siir inig iillar dokboin praprasanae. Mi siir inigin siir timi boinmamaou iki iikam nhirim simiir. Dimusi rani, ti dimin komiyyin Kraisi siyar tirin siirsi. Mi ti dimin hariinanin krima tiriyyim krimar hauunaeyim yim ini wraisuim Adi Komii, krima ninkinimiiyaeyim ini simiir hariinan yowowim. ¹⁶ Mi inokinokin kima irni nwirni whinkinsisam daingwo. Yio ti hariinan siyu kibiyin yio ini nae kibi kibiyim iikamkim sim ninkinimiiyaeyim Adi Komii maigimaiga siya nwowam ini simiir hariinan yowowin.

¹⁷ Kima kamim yipiki kimiir bi nwoyiyim mi kimiir kigriraowiyim simiir yai imiir sibgu wakaeyokna ap. Mi sima kimiir kigriraowi mi kimiir whinkinsis haiginuwi. Mi mhoiyya simiirin wi Adi Komii siya hidi siyuin sima kigriraowin siirsi. Mi kima simiir yai imiir sibgu wakaeyoknaei mi sima ta miya kimiir kigriraowiya sairin wi nwoki sibgu kigriraowim. Mi kima simiir yai imiir wakaeyokna karam nwowi mi simiirin digumii haimriiyugigi mi sima ta mi aairamin, wi maigimaigakak nwo rani. Mi sima wi kimiir whinkinsis rani, Kraisi siir yai imiir wakaeyokna apim kima tira sair hariinan.

¹⁸ Kima Adi Komii siiramin krimiir whinkinsis haiginuwamin, hiri hiriir kwisboinanae. Dimusi rani, krima dimin biye whir bi tirbugin. Mi krima wi nididgak ha nwo rani. Inokinokin krima siyu miyikin, siirarar mirii nankiyaenanaeikin. ¹⁹ Kara kimiirin dimusi boinwirwirripkai rani. Kara mansi boinwirwiri, kima Adi Komii siiramin hoingak kwisboinanae kariir whinkinsis haiginuwamin, kimiir swokini kignakisasauum.

Kima Adi Komii siiram kwisboin iikam krimiir whinkinsis haiginuwim.

²⁰ Adi Komii yipikin iikam krimiir nwo haiginuwiyin hisranua Jisis siirin ie hiranki siyar hidninsiin idwokin. Mi siya ini omwaiyar swoki waiyaan. Mi siirin siya yokmwim okwo haiginu, krimiir Biyan Inkam Komii nwowam. Inkamin sibsib kigriraowiyin siir hariinan. Mi siirin siya nokmwim okwo haiginugin krimiir kigriraowam. Dimusi rani, biya siya bidiyar yaonamin. Mi siir nhieya bidiyar yaokinainiya krimiirsi, ya tariigina ya kitimii boina biyana Adi Komii siya nimbungika ya sair kirie haiginugika. Mi ta Adi Komii siir yayia ya wi hiriir nwoyokiyokikaeyami inokinokin saeya wi siir kwoin iir kisina haigi rani. Nungaka. ²¹ Kara ha naingwowi Adi Komii siya dimin miyik miyikim wi kimiir nwoki hauuwim kimiir whinkinsis haiginuwam. Mi krima wi digi digar niki owim dimin taeminim siya boinim krima tiram mi kara ha naingwowi Jisis Kraisi siir karieni miya siya naingwowa kima miriyya sairin wi siya nwoki whinkinsis haiginuwim.

Mi krɪma Jisis Kraiis siir inig iirɪn inokɪnokin hɪriiyar hainananae. Kaimwoka. Iriig.

Nikopkaigiyan yai aeya.

²² Ti kariir akamim, kara kimiirin minam boinkikin, kima ta yaiya saiirin sibgu wakae ta yaiya kara kimiiram winkiya saeya yai priei rani. Ta yaiya kara winkiya ya kimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginugika. ²³ Mi kara ha naingwowi kima whiekakarɪn dinoknɪnkin, krɪmiir akam kibiyɪn Timoti, kam biyeyim sima siirɪn maeyaua hɪuyokiyokaiya saiir hɪrankar nonkwo iuguskikin. Mi siya kariir oma tiriirɪn nɪmbinisasauugiswo mi siirɪn wi kara pi yikunaniyɪn kimiir nini kignakiyamɪn.

²⁴ Kima iikamim kimiir kigriraowiyim mi iikamim naingwo tibmii kin ikim kimiir warauranɪm kima simiir dokboɪnmamaɪr. Mi krɪmiir akamim nu Itali hiranɪm yipiki Kraiis siir yai aiir wakaeyokna apiyɪm, yim sima iriipi hiriinan kimiir mi okboɪnmamaɪrgikim.

²⁵ Adi Komii krɪmiir Wanɪn siir naingwobumbuwa inɪ kimakar nwowa. Iriig.

JEMS

Ta yokwowa Jisis siir nomousimin Jems nikiuwiyin siya winkika siir nomi-
iyauwim Judamiyim yipiki naingwo tibmiiyim Jisis siiram yipikim hinda
tinda nwowim simiiram. Biya Jems siya hiniina bi naingwokin Jisis siya
Kraiskin. Nningaka. Mi nhirim yim hiniina naingwokin, siya Jisis siya naowa
saiir mhoiia naingwo tibmiigikin Jisis siiram. Mi mhoiia siya iikamim
naingwo tibmiiyim om komii Jerusalem hiranim simiir kigirao. Mi Jems siya
ta saiir winkyin mi krimiir naingwo tibmiiya Jisis siiram naingwo tibmiiya
yi siyuin wadie krima sibgu owanin yio siir nsiimaauugin. Iriig.

Yokwowa Jems siya winkyia saeya

¹ Kara Jemskin, yipikin Adi Komii krimiir Wanin mi Biyan Inkam Komii
Jisis Kraiskowiir mi nninga priimiriyan inkamkin. Kara ta yokwowa
iikamim Isrel kimiirim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apiyim hinda tinda
nwowim kimiiram winkika kimiir nokboin mamaargika. Iriig.

*Diminim yipiki krimiir kwoin imiir kiyaiyim krimiir whinkinsiis
haiginiuwam Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apam sima*

² Ti kariir nomiyyauwim, iya ti dimin biyeyim nu tiranim kimiir kwoin imiir
npiyaokii mi kima wi maigimaiga nwo karam kipi nwo. ³ Mi kima wi
maigimaiga dwo. Dimusi rani, kima ina ninokninkinim ti dimin taeminim
kimiir whinkinsiis haiginiuwanim yim whoimoni rani mi ti dimin taeminim
kima naingwo tibmii kinim mi kima wakaeyokna apiyim mi kimiirin sima
whinkinsiis haiginiuwim mi ti dimin biyeyim sima wi kimiir nikwowaisii rani.
Mi ta hiriinan sairsika mi kimiir kwoinim wi kirie hiriyar nwokripkai mi
Adi Komii siirim wi hiriyar sibgu wakaeyokna apim. ⁴ Mi kima kimiir mhai
kwoinim kipi nimiiyu, kimiir kwoinim ti dimin hiriinanim simiiram ti kiwaki
kimiir whinkinsiisam mi ta hiriinan sairsika, kima wi siyuin iikamki sibgu
mwiiriyim wi siir nwoki owim. Mi wi dimin taemin whiekakim Adi Komii
siirim, wi simiir nwoki sibgu wakaeyokna apim. Iriig.

Inkamim kwoin miyikam whaowaeyin siya Adi Komii siirim srii

⁵ Kimiir nhirim kimaka waraur nwowim sima dimin miyikim mi dimin
biye ikim simiir sibgu ninomokninkin karamae nwo, sima Adi Komii
siirim srii mi siya simiirin wi ti simiir whindiraerari. Mi Adi Komii siya
wa whinkinsiis haiginiuwim sima ti dimin imiir ninokninkinamin. Mi siya
hindara bi kintioae hauuwikin siir diminim mi iya sima siirim sriiyim
dimin taeminim siya bi nikwao boinikin. Nningaka. ⁶ Mi yipiki Adi Komii
siirim srii diminam sima hiniina daingwo tibmii kin Adi Komii siya simiirin
wa whinkinsiis haiginiuwim diminim sima sriiyin siirin. Mi sima naingwo
tibmii karam nwo mi yim ini diminim hiniiki kaiyiprimdipuwiyin ini siir
hiriinan ywowa whi komii solwara hir mi sima ninokninkin tani Adi Komii
simiirin wi diminar namisi tiri iyie? Wi tir tani. ⁷ Mi ti iikam hiriinanim
yim ha kipi naingwo Adi Komii siya wi simiir whinkinsiis haiginiuwim mi wi
dimin taemin simiir hauwi. Nningaka. ⁸ Dimusi rani, simiir kwoinim pi
naingwo isiiskim mi sima kwoinim whowisa nwokim mi sima dimin whirki
whiruwwam bi naingwo tibmii kungim. Nningaka. Iriig.

*Iikamim digworaekwoki naokingugu nankaiyim mi iikam paeprikab ikim
simiir yaiga*

⁹ Yipiki krimiir nomiiyauim simaka nwowim iikam paeprikabim sima maingimairgar dwo. Dimusi rani, simiirin wi Adi Komii siya nanmai-warkinaei. Mi simiir inigin wi Adi Komii siya hainanprapas haiginuwi. ¹⁰ Yipiki krimiir nomiiyauim digworaekwoki naokingugunankaiyim sima ti digworaekwo imiirin kipi maingimairga. Dimusi rani, mhohiya sima wi simbi naonami, kipa swokiya ii pried nwo karam nwowiya saiir hiriinan. Mi ti simiir digworaekwowim yim wi tirar niyopgrirngigi. ¹¹ Mi nugakin kip saeya bimbuiwi bi nwowiyakwokika mi bie siya pi whwoki mi ta kip kibiya pa waiwiski mipa hougunami. Mi inkamin siir digworaekwo imiiramar nanmainonkwokripkaiiyin, yio ti siyiu hiriinan kaimwowin kipki waiwisiyin ini siir hiriinan ywowin mi siya wa naonami. Mi krima krimiir digworaekwo imiirin kipi naingwokwonanaei sima whinkinsiis haiginuwam krimiirin, wadie krima sibgu owam. Adi Komii sasairgin krimiir whinkinsiis haiginuwanin. Iriig.

Kima kimasiyar mintiraona ti dimin taeminim, kimiirin wi sim pi kinankiuwisi

¹² Mi yipiki kirie hiriayar nrowi, iya dimin bibiyieki simiir kinankiuwi mi sima wi maingimairga dwo. Dimusi rani, dimin biyieyim sima bidi ikwowaishiigiyim. Mi ta hiriinana saiirsika, Adi Komii siya simiir kwoin imiir tirki, sima siir kwoinan nrowam mi sima wi saika nwoki sibgu owam. Biya Adi Komii siya hiniina boinkin. Yipiki siirim naingwokwonanaei mi sima wi saika nwoyokiyokiikaeyami. ¹³ Mi iya dimin whirki inkam nwirni kwoin napiyaokii mi siya dimin biyie ha tiri mi siya wi ha kipi boin, Adi Komii siya kiyaiigin siir kwoinin siyiu biyie tiram. Nningaka. Adi Komii siya inkam nwirni kwoin bi swoki kiyaiigin dimin biyie tiramin. Yio hiriinanin Adi Komii siir kwoinin saeya bi kiyaiigin mi siya krimiirin wi dimin biyie ha tir tani. Nningaka. ¹⁴ Mi dimin biyie biyieyim yipiki irira nwoniraki naingwowyim, sima kiyaii simiir kwoin imiirin mi sima dimin biyie ha tiri, inkamin diminin wraisuam kiyauhaingigiyin siya nakaiyam ini siir hiriinan ywowin. ¹⁵ Mi krima krimiir kwoinki naingwowyim simiirrarar napi nim wipi kigugu iuguskii. Mi krima dimin biyie imiirrarar tiri nim wi pi naowi.

¹⁶ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, kara kimiirin nksisae rani. Mi kima tiri, wim wi pi naowi. Kima daingwo omok! ¹⁷ Dimin taemin miyikim miyikim krima haiwiniyim yim Adi Komii sasair hauugikim. Adi Komii siyar nonkwokwokikim bie bwam mi nauun ikim. Mi yim tiriiginim ini hindara napiyokwii irkakim mi aknaen minim, simar kisasaena oyokiyokwii paiidao pried haruwa pried haruwa nwowamin mi mipi nii aeya niti mi krimiirin pi haini hauburgigi. Mi yio Adi Komiiyin ti hiriinan tani. Nningaka. Bi kisasaenaekin siya krimiir hauburgigamin. Nningaka. Siya dimin miyikim simiirrarar tirikin siya dimin biyie wara bi tirikin. ¹⁸ Mi ta hiriinan saiirsika siya wi siir kwoinkar asi naingwo tiri krimiirin mi krima wi siir yinisimar nwowi. Dimusi rani, siir yai kibi kibiym yipiki siya nanaakninkii haiginuwim simiirs, tabnidnan, simiir nhirim biyin pi sima higi mi nhirim yimbiya mi higi mi Adi Komii siir kwoinin yio ini iriipi hiriinanar mi owin krimiir iikam nhirim Adi Komii siir wakaeyokna apiyim yim ini hiriinan ywowim iikamim omom omomanim simiir nhirim mi mhohiya nhirim yimbi haningim mi wakaeyokna api siir yai imiirin. Iriig.

Mi yayim kima wakaeyim kima simiirin wakaeyokna ap

¹⁹ Ti nomiiyauim naingwo tilmii kniinyim kima ti dimin taemin imiirin dinomokninkin. Mi iikam kima irira nwonwira kimiir wainim amira dwo ti dimin taeminim simiir wakaeyam mi ta hiriinan saiirsika mhohiya kima boini mi kima wi io nwoisauu rani, iikam nhirim simakan mi simiirin

wa mi okwao boin tani. Nningaka. ²⁰ Mi ti hiriinan dimin taeminim yim wi iikam sima whinkinsiis haiginu rani, sima wakaeyokna apam dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim krima wakaeyokna apam mi nhirmi nusiimauuam. ²¹ Mi ta hiriinan saiirsika kima dimin biyie biyeyim kimiir kwoinaw nwoakaiyim yipiki kimiir tiriyim dimin biyie imiir wakaeyokna apam simiir in digumii ti haimriyugig. Mi kima yaiya yipiki biya Adi Komii siya kinirkaimauwa saiirara wakaeyokna apamar daingwo. Mi tariigina kimiir kwoinbud imiir in wi saeya whinkinsiis haiginuwi inokinokin Adi Komii saika nwoyokiyoikaeyamim.

²² Mi kima, kima kimar kipi swoki iksisaena hinin Adi Komii siir yai aiirarar mi wakaei ya ini digar mi owa. Nningaka. Kima hindara wakaeyokna apiski. Mi ta hiriinan saiirsika kimiirin wi saeya nwoke whinkinsiis haiginuwim. ²³ Iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiirara wakaeyim mi simiir wakaeyokna ap karamae nwowim yim ini inkamin yipiki siir aknain aiir kigiin opnaini hinin siya kipiiyapii nwo rani, ini siir hiriinan ywowim. ²⁴ Mi mhoyiya siya pi ha namkii mipi kimiminki rani, pa swoki kwanaingwo owouugii siya panin panina kigin siya siyarin. Mi ti hiriinan siyu kaimwowin iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyim mi simiir wakaeyokna ap karamae nwoyiyim yim ini ti inkamin yipiki siir whwonkamin tainakiyinan nwoyiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi sima wi simiiram kiwaki rani, ti dimin biyeyim simiir haiburgigim mi siyu miyikim simiir napim. ²⁵ Mi yipiki Adi Komii siir yai kibiyim biya kamim sim wankiyim Yokwo Komii saiir simiir simiira mwainanaeyim yim ini ti inkamin siir aknaina saiir saiira kaonanaeyin ini siir hiriinan ywowin mi ti yayim simiirin wi sima whinkinsiis haiginuwi ti dimin biyie biyeyim simiir haiburgigim. Mi mhoyiya sima simiir naingwowi mi simiir naingwo owouu karam nwowi mi simiirin hiriinan tiri mi Adi Komii siya wi simiir nokboinmamair haiginuwi.

²⁶ Mi nwirki ha boini siya Adi Komii siir siyu iir napi mi yai bibiyie whiekakim ha boini mi yio ti inkamin yio niksisaeyaki waiwiigin. Yio siyuin Adi Komii krimiir Wanin siiram wakaeyokna apiyin siir kiyipsibgi haiginugin mi siya bi sibgu aingwo omokin. ²⁷ Krimiir Adi Komiiyin siya krimiiramin minam naingwowi krima wadie sibgu owim. Siya krimiirin ti hinina boinkikin, wig igabeyim mi yinisimim yipiki ad yopii karamaeyim simiir whinkinsiis haiginu mi hikaar timi hai mi yayim simiirin siyu biyeni kipi nwo. Friig.

2

Krima iikam whiekakim simiiram in hiriinankinar daingwokwo irkak

¹ Ti kariir nomiiyauim, kima krimiir Biyan Inkam Komiiyin kirie komiigakin Jisis Kraiis siirar wakaeyokna apiyokiyoiki. Kima iki siyupai siyupai nhirim sim nusiimauuwi iikam imiirin, yio siyu miyik rani. Tiki hiriinan siyuin Jisis siya boinin yio siir siyu ieya rani. Nningaka. ² Mi inkam nwiso sowa nitswowi maeyaua Adi Komii siir inig hainaniya saiiram mi nwirin yuis miyik inani mi nwirin paeprikabgin yio yuis biyie inani maeyaua kira nidwokaiya saiir hiriirin ³ mi kira ti inkamin yipikin yuis miyik ninaniyin siir boin wini kira ta biigibiyan ipiia saiir didwokai mi kira inkam paeprikabin yuis biyie ninaniyin siir boinkii, ni kira pi nu nnga didwo. ⁴ Mi yio ti hiriinan siyuin kira tirkiyin yio siyu biyekibiye aiirar tirkin. Mi kira iikam imiirin idain piu aiirarar kipi hid hinin yio ti biyekin mi yio ti miyikin.

⁵ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, kima ti diminim simiir wakaeki. Adi Komii siya bidi yimbiniin iikamim yipikim dimin karamaeyim siir wakaeyokna apim, sima nonkwowim siir digworaekwowim. Biya siya ha boinkin ti iikamim wi siya nanmaiwarkainaei yipiki siiram naingwokwonanaeyim simiirin wi siya nanmaiwarkainaei mi sima wi saika nwoki sibgu oyokiyokwiiigiyamim. ⁶ Mi kima ti iikam paeprikabim yipiki digworaekwo karamaeyim hik simiir hauuwi. Dimusi rani, kima simiirin siyu miyik bi tirkim. Mi kima iikamim digworaekwokakim simiir inig imiir dimusi hainankim. Yim sima kimiirin siyu miyik bi tirkim. Nnngaka. Yimbi siyu biyie whir kimiiram swoki tiri, kimiir kiyopsibgiyim mi kimiirin pa kiyitinnir hainami, maeyaua yai hidiya saiirim. ⁷ Wim kima Kraiis siir inig kibi iirar niki baptaiskim mi tariinanin ini ti iikam kaimwowim simar swoki kwikbumbu boinin yai biyie Kraiis siir inig kibi iirarin. Mi yio ti hiriinan siyuin yio miyik rani, ti iikamim digworaekwoki naokingugunankaiyim simiir inig imiir hainanim. Mi kima ti hiriinan dimuam tirkim, ha?

⁸ Mi kima yayim biya Adi Komii siya win boinkiyim simiir wakaeyokna api mi kima iikam nhirim simiiram naingwokwonanaei kimamar naingwokwonaeyia saiir hiriinan mi ti hiriinan siyuin kima tirin yio siyu miyikimiyik ieyairgin. ⁹ Mi kima iikam imiir nainikibiri yapayapa nwowamin mi kima nhir imiirim naingwowi mi nhirim kima simiiram naingwo rani yio ti hiriinan siyuin yio miyik rani. Adi Komii siir yai kibiya saeya hinina nisiimauuga yio kima Adi Komii siir yai imiir haipridkakai.

¹⁰ Ti iikamim yipiki Adi Komii siir siyu komiiyin siir yai kwirni nainikripi yim ini iikamim yipiki siyu hoimgak imiirar nainikripim ini simiir hiriinan ywowim. Mi Adi Komii siya simiirin wi hiriinan saiirsi hidi. ¹¹ Bidi bidiniyarin Adi Komii siya hinina boinkin, hi kipi nanae mi iikam nhirmi kipi mi isomsom aokao mi inkamin yipikin hi nanae karamae nwowin mi siya inkam nwirni nisomaowi mi yio tari Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakin mi yio ini iikamim Adi Komii siir yaimwokiayimwowa saiir wakaeyokna ap karamae nwowim ini simiir hiriinan ywowim.

¹² Mi hiriinanki niuwi kima dimin miyikmiyik imiirara boin mi dimin miyikmiyik imiirara timi tir. Dimusi rani, mhoiyya Adi Komii siya kimiir naingwowaarkainaei mi ta hiriinan saiirsika siya krimiirin wi saiirsi hidi, yipiki rirmiyya krimiir nwowaiginuwim ti yayim biya siya hauuwim iikam krimiir dimin biyie imiir haiburgigim. ¹³ Iikamim yipiki naingwobumbu nhirmi nisiimauu karamae nwowim mi Adi Komii siya iriipi hiriinan wi naingwobumbu kimiir mi isiimauu rani. Nnngaka. Mi hiriinan saiirsika iikam nhirim simiirsi daingwoyimiyok. Mi kira hiriinan tiri, Adi Komii siya kiriirin wi mi onkwoninwomworninkin tani. Dimusi rani, kiriir mi biyie imiirsika. Iriig.

Adi Komii siirim daingwo tibmii mi miyik mariiyim

¹⁴ Ti kariir nomiiyauim mi inkam nwirin siya hinina boini kara Adi Komii siir yai imiiram naingwo tibmii. Ti diminim siya tirim, yim hinina nisiimauuwi yim kaimwo rani. Mi takina siirin wi panina whinkinsiis haiginuwi. Mi ti diminim siya naingwo tibmiiyin siirin wi whindiriraerar haiginu rani mi Adi Komii siya wi siir nanmaiwarkaina rani. ¹⁵ Mi kiriir isidin siir wig biyie kam biyie nwirki naemin karamaeki niuwi mi kiriiram niti mi kira simiirin wi panina tiri? ¹⁶ Mi kira naemin diminim simiirin wa hauuwi, iyie? Wi hauu rani. Mi kira simiirin wi hiriyar boinki kima dam mi wadieya tini owou. Mi kimiir piuim pi wadieyar nwowi mi kimiir mhiyim pa kinugi. Mi kira simiir naemin dimin bi swoki hauugikin. Mi sima wi wadieyar nwowi? Nnngakinngaka. Sima wi wadie nwo rani, sima wi hikar haii. ¹⁷ Siyuin krimiir mhi kwoinki naingwo tibmiiyim Adi Komii siiram yio

ini siir hiriinan ywowin. Mi krīma krimiir kwoin imiiramar naingwowi mi mii miyik sibgu mirii karamae nwowi mi krīma wi naingwo tibmii kin tani. Niingaka.

¹⁸ Mi inkamin ti hinina boini, inkamin Adi Komii siir yai imiiram arar naingwo tibmii kin iski mi mii kibi imiirarar kipi mirii. Mi inkamin mii miyik mirii mi siir naingwo tibmiiya kirie nwo karamae nwowi mi Adi Komii siya ha boini sowa nwisairarin inkam wadiekinairgo mi ya tariigina ya kaimwo rani. Mi an kara ha boini, inkam nwirin siya mii miyik bi miriugin mi siya kariirin wi panina niisiimauwi siya Adi Komii siirim naingwo tibmii kin, siya wi dig nwo rani. Kara siirin wi hinina niisiimauwi, kara Adi Komii siirim naingwo tibmiiugin ta mii miyika kara miriia sairin. ¹⁹ Kira yipikin hinina naingwo tibmiiyin Adi Komiiyin nwiruwaargin iinokinokin omwai waiyayokiyokiiyin. Kira wadieyar sibgu aingwo tibmiiugin mi yio wi dig nwo rani. Yiu biyeyim yim ina mi inokninkinim Adi Komii omwai waiyayokiyokiiyin nwiruwaargin. Mi sima nididgak bidi ywowim mi Adi Komii siir bidi mi wakaeyokna apim? Niingaka. ²⁰ Kima iikam habwhaowaenankim. Kimiirin pi kara niisiimauwi, kima hinina boini kima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apikim mi mii miyik miriikim mi ti diminim kima wakaeyokna apim kimiirin wi sima whindiriraerar haiginu rani, Adi Komii saika nwowim ta hiriinana sair daingwoki. ²¹ Biya Isrel Krimiir brougaeyin Ibrahim siya omwaiya niki waiyam, siya siir yinisim yinkamiyinin Aisak siirin ha nikiunamin mi pariiparii siir nisom aowam Adi Komii siir nankin imiiaekiyim. Siya mii miyik imiir miriugin hinina niisiimauwim siya Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim mi Adi Komii siya wi hinina boini, siya inkam miyikin ha sibgu aingwo tibmii kin siiramim.

²² Kima ina ninokninkinim? Ti diminim yipiki siya naingwo tibmiiyin sima whindiriraerar haiginugin mii miyik siya miriim. Ti diminim yipiki siya tirim simar niisiimauugin siya Adi Komii siirim sibgu aingwo tibmii kinim.

²³ Yaiyim yipiki biya Adi Komii siya boinkiyim bidi yimbiyamim, ti yaiyim sima hinina boinkim ti inkamin Ibrahim siya Adi Komii siir yai imiir wakaeyin mi siya ina yaingwo tibmii kinin ti yai imiiramim. Mi ta hiriinan sairsika Adi Komii siya siirin dimin whirkin kimbu karam asi boinkim mi siya Adi Komii siirim sibgu aingwo tibmiiugin. Mi ta hiriinan sairsika, Adi Komii siya asi boinkin Ibrahim siya siir nomiiaugin. ²⁴ Adi Komii siya siirin dimin taeminim siir mii kwoinau hir nwokaiyim simiirarar bi kigin mi siirin ha bi dapkin siya inkam miyikin. Niingaka. Siya sowiirin whisairar kigin, siir naingwo tibmii aeya siir kwoin ieya mi miya siya mirii aeya. Dimusi rani, ta hiriinan sairsi dapkin Adi Komii siya siirin, dimin whirkin kimbu karamae.

²⁵ Biya igwira, hii nanaei wiga Rehap Saeya haigiprakaika inkam nwiso Josua siya nikropkiyo kanau kaonakiyam mi sowiirin saeyar sibgu kigrirao mi saeya sowiirin yaeya siyu whira yikropki. Mi saeya dimin miyik imiirar tirka mi ta hiriinan sairsika Adi Komii siya sairin wig miyik asi dapka mi saeya siirar sibgu wakaeyokna apka. ²⁶ Mi iriipi hiriinan, inkamin yipiki Adi Komii siirim naingwo tibmiiyin mi mii miyik bi miriugin, ti diminim siya naingwo tibmiiyin ini niingaka ywowim, ini inkamin naonamin siir hiriinan ywowim mi siir naeyiun siir piuis biye aiir bidi haiburgigin. Mi ta siir piuis niinga ini sasa hirar wokinainmimikiya. Iriig.

3

Dimin taeminim iikam krīma tiriyim krīma sibgu mintirao.

¹ Ti kariir nomiiauin, kima wi whiekakar nwo rani, Adi Komii siir yai aiir nowomwarkaiyuwamim. Dimusi rani, kima ina ninokninkinim mhoiia Adi Komii siya krimiirin wa hidi iikamin yipiki siir yai imiir nanaakninki

haiginiuwim, siya krimiirin wi yapayapa hidi. Mi ti iikam niingam siya simiir hidi mi wi kaimuwao kintani. ² Mi krīma whiekakarīn dimīn bibiyie bīdiyar tirim, dimīn taemīn krīma tiram naingwo karam nwowīm simiirin. Inkam nwrīki yipiki yai bibiyie boin karamae nwowi siyairgin inkam miyikin dimīn whirki kimbu karamae nwowīm ni siya ina ninoknīnkinin siya siir kwoin ieya sibgu owam. ³ Mi iikam krīma uridīn pī hos siir yai iir nomboruwi mi siirīn pa kiyirīru dirīraerari dimīn taemīnīm krīma dirīraerarīm tirīm simiirin. Mi krīma uridīn mirmīi kwira kiyikpitkīi mi hosīn pī warar mi inkīn apiriyūgi. ⁴ Mi krīma siyaii komīi komiīyīm whīi komīi solwara hīr nakiyīm simiir daingwoki. Ti siyaiyīm sima prasae prasae rani mi simiirin pī opudga mi hughainami mi inkamīn ta siyaii aiir nindaokiyīm pī ti idisim iīrar nonkwo wrīeki mi ta siyaiya pī ti inkamīn siya namam naingwowa maeyaua pī hīriyar nami, paeyīn yab nakiīniyīn inkamaka nakikīndimdiyūmainiyīn siir hīriinan ywowīn, ti inkamīn hīnda nakiyīm yaingwo mi ti paeyīn pī hīriyar mi akīyami. ⁵ Mi kwīriyaeya ya irīipi hīriinan, inī uridsimīn hosnī nomboruīn mi idisimīn siyaii aiir nindaowī ikīn, inī sowiir hīriinan ywowa. Mi kwīriyaeya ya dimīn komīi rani, ya inī yainau nwokaiya dimīn kirīe kirīeyīm pī saeya mi kīnkikīnaei mi piū irkaka saiirīn pī saeya mi kīgrīraowī. Mi ta hīriinana saiir daingwoki. Parid simīn pī siyar niugīnkikīnaei mi niūmau mie komīiki wīndi pī siyar niuginis iuguskīi. ⁶ Mi kwīriyaeya ya miyik rani, ya inī paenan ywowa. Mi ya inī krīmīr mwo bopwo nwokaiya inī saeyar ywo iskiya mi dimīn taemīn bibiyeyīm nu tiranīm pī simiirar wakaeyokna dirīraerari. Mi saeya inī paeya digworaekwo whiekakīm sim niuginisiya saiir hīriinan ywowa; mi kwīriyae saeya pī Setan siir siyū bibiyeyīm simiirar mi wakaeyokna dirīraerari mi digworaekwo whiekakīm ikīm mi iikam ima krīmiirin wi saeya nonkwobumbu nīnkin haiginiuwī. ⁷ Mi niūmauan wraisuīm mi ipiyīn ikīm mi wraisupai wraisupaiyīm opnau nwomai ikīm yimbī inkamīn simiir nonkwo imiīyaeyīn pī siir yai aiirar mi wakaeyoknaei mi ti dimīn taemīn whiekakīm simiir kouīn inī inkam ieya ywo iskiyīn. ⁸ Mi dimīn whirki whīruakīm inkamīi kīgrīrao karamae nwowiyīn, ya yai biyie sasairga. Siya saiir kīntīmdīnuwīm wī dig nwo rani. Niingakīniingaka. Mi saeya ya saiir kwoinairga naingwo pīiboīnīnisami. Mi ya inī mīpug biyīeyīn iikam piyīn inī siir hīriinan ywowīn. ⁹ Mi iikam krīma Adi Komīi siir inīg iirīn pī ta kwīriyae aeyar mi hainani mi yai bibiyie iikam nhīrmi pī saeya swoki boīni, yipiki krīmiirin biya Adi Komīi siyar nonkwokwokiīyīm siir kwoīnkar. ¹⁰ Kwīriyaeya kwīruwairga, iikam krīma boīniya yai miyik miyikīm mi yai bibiyie. Mi ti kariir nomūyauīm, ti dimīn taemīn bibiyeyīm krīma tiriyīm mi yīm wī kipi swoki tirmīmīn. ¹¹ Mi op biyīya kausrīriya mi op miyik aka sowa ie whīruwankī niti mi sowa wī panīn panīna nwowi, ha? Mi sowa wī ie whīruwankī sowki it rani. Niingaka. ¹² Mi am saeya tabnīd bi budika mi tab siya irīipi hīriinan am bi mi budikīn. Mi irīipi hīriinan op miyika ieyīn op biyīya kwoīn kausrīriya saeya nwomaiyīn siir hīrankī bi swoki imbinika. Mi nīm krīma iikamīm irīipi hīriinan, yai bibiyie mi yai miyik miyik ikīm yīm wī yai kwīruwa wī saiir hīrīrankī nītswo rani. Irīig.

Nīnoknīnkin miyika Adi Komīi siya hauugika

¹³ Mi iikam kīmiir inkam nwrīn siya biyīn wī siyū biyie mi siyū miyik sowiirar ti inoknīnkin, ha? Mi ta hīriinan saīrsika mi ti hīriinan inkamīn siya nīsiūmauwī krīmiirin ti dimīn taemīnīm simiir siyūmwokisiyūmwowīn siya tiram naingwokwowīm mi siya wī higak nwo rani mi yī siya hīriinankī niuwī, siya siyūīn iikam nhīrmiyam naingwokwonanaeyīn mi ha naingwo tībmīi apiyīn Adi Komīi siiram siir dapiski. ¹⁴ Mi kira kwoin bibiyie

naingwowi mi io whwonkam iikam nhirmi nanaowi mi kira ha naingwowi iikam nhirim simiir whwonkam ida inkam miyikin ini karar ywowin mi mhoiyya kira ha kipi naingwo kiraigin inkam miyikin mi dimin taemin whiekakin kirar sibgu inomokninkin iski. Mi kira hiriinan kwoin iir naingwowi mi kira pi niksisaie mi Adi Komii siir yai kibi kibi imaka nantamyiriyiri. ¹⁵ Mi ti dimin taemin hiriinanim yim Adi Komii siir hiran tani, yim inkamim nu tiranim simiiraigin, biigibiyyin simiirin yo Setan siya kinkikinakin mi iikamim nu tiranim sima ini simiirar kigna diriraeranim. ¹⁶ Mi kima kwoin bibiyie naingwowi mi io whwonkam nanaowi iikam nhirmi mi kima minam warar naingwowi, iikamim simiir bopwoniya kou kimar ywowim mi kima, kima kimar ninii nansaonaei mi kima wi dimin bibiyie whiekakin simiirar tiri. ¹⁷ Mi iikamim sima kwoin miyikin Adi Komii krimiir Wanin siya hauugiyin siirar wakaeyokna api mi sima biyyin wi dimin miyik miyik imiirar tiri, ie miyikin sinwhrie karamaeyin siir hiriinan. Mi sima biigibiyyin wi tiki dimin hininim simaka tiri: Mi sima wi iripa nongwomamair aei mi sima wi irni nwiirni yayyar wakaeyoknaei mi simiir kwoinim wa kisina haigi mi sima iikam nhirmisi wa naingwobumbuwi mi wi simiirar mi whinkinsiis haiginuwi mi wi dimin taemin miyik miyik imiirara tiri. Mi sima iikamim hinda tandanim simiirin wi hiriinan siyau miyikin ar tirsowu mi sima wi iikamim yaibwowai nwowiyim simiir hiriinan nwo rani. ¹⁸ Mi iikamim yipiki irni nwiirni whinkinsiis haiginuwi mi sima iripa nongwomamair aei mi yim ini iikamim yipiki paenidim nankiniyim simiir hiriinan ywowim. Tikinim yipiki ti hiriinan siyau iir tirim yim iikamim simiir kwoin imiir kiyai siyau miyik miyik imiir napam mi yim sima ini paenidim nikii whakiyim ini simiir hiriinan ywowim. Iriig.

4

Iikamim yipiki ti nuan dimin biyie biyeyim simiir wakaeyokna apim yim Adi Komii siir sau omomkim

¹ Piki hinin dimin bibiyie ikim iikam kimiir hopswoswowyim yaii kima kima niniiyam? Kimiir kwoin imar naingwokiiyim mpa tiri diminin kwoin ieya naingwowin mi kima kima yayiminim pa ninii. ² Ti diminin kira haiyim naingwowin mi kira simiirin pi hai karamae ywo mi kiriir kwoinin inkam nisom aowam pa naingwowi simiir haiyim. Mi kiriir kwoinin diminin kira hai karamae nwowin pi siirimar naingwokwonanaei mi kira yai pa ninkinwaomwarki boinanaei mi yai pa ninii. Kira wi ti dimin imiir hai rani. Dimusi rani, kira Adi Komii siir bi sriigin ti dimin imiirimin. ³ Mi mhoiyya iya kira Adi Komii siirim srii diminin mi kira simiir bi haigin. Dimusi rani, kiriir kwoinin miyik rani mi ta hiriinan sairsika, kiriir kwoinin dimin haiyaramar naingwowi mi kira kiriir kwoin biyie wakaeyokna apim mi dimin biyie imiirar nwoki tirim. ⁴ Kima yipiki iikam biyeyim digumii Adi Komii siir haimriiyugigim. Takana ya ini wiga sair kam iir haiburgika mi kam nwiiram nama ini sair hiriinan ywowa. Kima ini dimin biyeyim nuanim simiiram yaingwokwonanaeyim. Mi ti hiriinana kima ini Adi Komii siir sau omomnan ywowim. Kima ina ninokninkinim? Yipiki iikamkim nuan dimin taeminim simiirin naingwowim, yim ini Adi Komii siir sau omomnan ywowim. ⁵ Kima hinina naingwowi ta Adi Komii siir yayia biyya kam nhirim sima winkiya yokwoni saeya whisariyya priiboini, ha? Sima hinina boinkim, ti Adi Komii siir naeyiun ti krimiir tir nwokaiyin siya krimiiramim minam naingwowi, krma siir siyau iirrarar napim. ⁶ Mi krimiirin wi Adi Komii siya whinkinsiis haiginuwi ti dimin taemin biyeyim simiirsi simiir nikwowaisiyyim. Mi ti yayim Yokwo sair tir nwokaiyim sima hinina boinkim, Adi Komii siya wi digumii iikamim inig komiikakin

iikam nħirmi haiburim wi simiir haimriiyiuiwi. Mi siya iikamim yipiki ha naingwowyim sima inig karamaekim mi simam naingwona karam nwowyim mi ha boiniyim Adi Komii sasaigirin inig komiigakin siya simiir whindiriraerarin. ⁷ Mi kima iikamim kimama kipi naingwona mi yio haniing i niuwi kima Adi Komii krimiir Wanin sirara wakaeyokna ap iski. Mi iya Setan siya kimiir kwoin imiir kiyaii mi kima wa sibgu okworinuwu mi kima digumii wi siyiu biyie imiir haimriiyiuiwi mi ta hiriinan sairsika, Setan siya kimiirin wa haiburgigi mi wa nami. ⁸ Kima Adi Komii siir wakaeyokna apamar daingwo iski mi siya wi kimiir kingiina nrowi mi kimiirin wi siya kigirraowi. Kima yipiki iikam biyieyim yai ara nhinkiniyim kimiir siyiu biyieyim digumii simiir haimriiyugig biya kima tirim! Kwoin biyie kima naingwowim simiir haiburgig! Kima dimin biyieyim kima tirim simiirsi daingwoyimiyok mi kimiir kwoinin rirmiia dwo, iikamim simiir inainm hisokiyim mi wadie ha nwokiyim simiir hiriinan. ⁹ Kima iikamim wi maigimaigra nwo rani, iya kima dimin biyie biyieyim kima tirim simiiram naingwowi mi kima kimiir maigimaigra wi saiir haiburgigi mi kima wa noui. Kima wa haigingigi kimiir kwoinin digumii, iya kima wadie nwowa mi biyie nwo aka. ¹⁰ Kima iikamim ti idid mi dimin biyieyim kima tirim simiirsi daingwoyimiyok Adi Komii siir whwonkam ida mi Adi Komii siya kimiirin wi wadie nwowi mi kimiir inigin wi siyar hainani. Iriig.

Kima kimiir nomiyau imiir kipi hid

¹¹ Ti kariir nomiyauim, kima irni nwiirni kipi hid mi niksisaeyai kipi boin. Nningaka. Yipiki iikamkim siir nomiyau imiir hidi mi siir nokwao boini, yio Adi Komii siir siyiu komii siir yai imiir haimriiyugim. Ti diminin yipiki siya tirim yim ini siya boinan ywowim, siir yayim ini kougikou mi ini wadie ywowim. Mi ini Adi Komii siir igsop aiir yokwokairina. Mi kima hiriinan tiri kima Adi Komii siir siyiu komii siir yai imiir bi wakaeyokna apikim. Mi kima pi hiniina boini, kimiir yayim ini Adi Komii siir yai imiir haiburim. ¹² Adi Komii sasar wankin ti siir siyiu komiini yayim Yokwo Komii saiirin. Adi Komii sasar hid iikamim mi wi siyar whindiriraerar haiginiuiwi krimiirin o wi siyar tiowi krimiirin mi siyar mi tirki krima naowamin. Kira ha naingwokwowi kira adi komiigin mi ta hiriinan sairsic hidi kiriir nomiyau imiirin, aniya? Kira ini paeprikab inkam ywowin. Iriig.

Kima dimininm Adi Komii siya naingwowim kima tiram simiirim daingwo

¹³ Ta yayia kara boinkiya saiir wakaeki, kima iikamim yipiki hiniina boinin, panao mi waka, kira pi hinda nami mi biewi pi whira nini owouwi, kiriir digworaekwo whiekakim inkam nħirkim sainim mi kira pi umir simiirsi haiiyim, yio miyik rani, kira hiriinan yai boini. ¹⁴ Kira ninoknankin tani dimu diminkin mhoiia nimbiyami, kira wi omwaiya waiyai iye wi omwai waiya rani? Kira ninoknankin tani. Krima iikamim ini paowiinan ywowim saeya ha hiigiya mpa swoki whaowaeki saeya ii priei bi hiiga mi nim krima ini hiriinan ywowim. ¹⁵ Kima hiniina kipi boin mi yio haniingin kima hiniina ti boin Adi Komii siya hiniina naingwowi krima omwai waiyaim, krima ti diminin siir ti tir iye i diminin si ti tir. ¹⁶ Kima ti iikamim tarinanin hiriinan boin tani mi kima kamim inig komiigakim simiir hiriinan diriraerari mi kima wa boini, krima miyim krimiir kirieni miri wi digar nwowi. Ti siyiuin kimamar naingwonaeyim hiniin, kima iikam inigakim yio ti hiriinanin siyiu miyik rani. ¹⁷ Mi ti hiriinan sairsika iikamim yipiki hiniina ninoknankinm piki hiniin diminkin miyikin mi sima siir tir karama nrowi mi sima dimin biyie tirkim. Iriig.

5

Tikamim umirki naokingugunankaiyim simiir yaiga

¹ Mi kima iikamim umirki naokingugunankaiyim iya maingimainga kima nwowana priei nwo rani. Mi sair mhoiyarin hik komii komiiyim wi kimiir naninkiniuni mi kima wi ninouninki prasae kin tani. ² Mi kimiir digworaekwo miyik miyikim wi biyie namwoiwi. Mi kimiir yuis miyik miyikim yim wi kikom minki topkrinkripi mi wi miyik namwo iuu rani. ³ Mi kimiir gol, silva, umir, minim yim wi aigak nwokiyami. Mi iikam nhirim sima kimiir umir aigakim simiir kigi mi sima wi ha boini, sima umir hirii hirii dimusi haingiriyu haigimimirkim, ha? Mi sima siyu biyie tirkim. Mi iya sima hiriinan boini mi kira wi kirir umir imiirsi nididi. Mi iya digiyana Jisis siya niti ni wi paesi kira nididiya wi sair hiriinan nididi. Mi ti hiriinan digworaekwowim yim miyak rani. ⁴ Mi biya kira iikamim kirir numir aiir miriiyim, kira simiir umirim haimiiyarar hauugin. Mi kira ti simiir umirim hiriyar biri hauu swokikin mi haimiiyin ini kirar tauae hai naowidim mi Adi Komii siya bidiyar kigiyan umir haimiiyin kira tauae hainawid iirin. Mi Adi Komii siya bidi wakaekiyin kirir miyan kamim sima boinim, kira simiir umirim biri hauu digim. Mi Adi Komii siya kirie komiigi komiigakin. Mi kira siirsi nidid rani, aniya? ⁵ Mi tariinanin kira ini wadiyar nwowin mi nae miyik miyikim ini simiirar naeyin mi dimin taeminim kirir kwoinki naingwowyim mi kira pi simiirar diriraerari. Mi ti dimin taeminim kira tirim, yim ini naeyim hu kira nimiiyaenanaeyim mi iya simiir nisomsom aokaowi mi ha nadigiwi mi ini sair hiriinan ywowin. Mi iriipi hiriinan iya saeya niti, saeya wa niti. Mi iya dimin whirki kirir nationi mi kira wa naowi. Dimusi rani, siyu bibiyeyim kira tirim simiirsika. ⁶ Mi kira iikam miyik miyikim simiir boinwokiyoipnatkaigikim mi simiirin ina yisomsom aokaokiyim. Sima kirir nikwowaisiiyim dig bi nwokin mi kira simiirin ini hindara yisomaoki iskiyin. Iriig.

Sibgu dokworinu iya kira Biyan Inkam Komiiyin Jisis siiram nwokwokiniiyim

⁷ Ti kariir nomiiyauim, kima sibgu okworinu dimin biyieki kimiir nimbini mi ha kinankiwi, iya kima Biyan Inkam Komiiyin siiram nwokwokiniiyim siya nitam. Mi kima ti diminim simiir daingwoki. Mi inkam nwirin numir ninkiniyin mi siya pi siir sasae imiiramar kigiraowi, sima wai nwokiyam. Mi siya pa niki okaigi siir sasayim bie naoki ntikiigiyim mi siya pa kigi siir sasayim ini mwiigiyim. ⁸ Mi kima iikamim ti iriipa hiriinan siyuin siirar timi okaigi Biyan Inkam Komiiyin siiramim. Mi ta kira nwokaigiya kirir kwoinin kirie dwo. Mi iya krimiir Biyan Inkam komiiyin siya nitana priei nwo rani. ⁹ Mi ti kariir nomiiyauim, kima, kima kamarin kipi ninii nansao. Mi kima hiriinan tiri mi Adi Komii siya wi borisopi. Mi siir iya siya nitana ini kingiinar nwowa siya wa swoki iti. Siya yipiki inkam nwirin anao nokwo kaigakaniiyin ini siir hiriinan ywowin. ¹⁰ Mi ti kariir nomiiyauim kima Adi Komii siir yaiya yipiki biya profet kamim sima boinimamauum sair ti swoki aingwoki. Kam bibiyeyim sima dimin bibiyie simiir tirhaiginiwi mi sima pi simiir swoki ikwowaisii rani. Nnngaka. Sima pi kirie hiriyar nwokripkai mi sima simiiramin pa kiwawini simiir tirbumbuwamin. Mi krima ti hiriinan siyuin sima tirin siirar swoki kigna ap. ¹¹ Mi krima simiirin hinina asi boini, sima inkam miyikim. Dimusi rani, sima kirieya nwokin mi hiriyar nokworinukripkaigin. Mi kima inkamin Job nikiuwiyin siir bid yinokninkim siya kirie hiriyar mi oyokiyokiigin Adi Komii siir siyu iir wakaeyokna apam, iya dimin bibiyeyim siir kinankiim mi siirin Adi Komii siyar whinkinsis haiginiugin. Dimusi rani, Adi Komii siya iikam

krimiirsi naingwokwonanaeikin. Mi siya krimiirsiyin nhami nhami bi naingwoyimiyokin mi siya siir naingwobumbuwa krimiir asi nusiimaauugin.

¹² Ti kariir nomiiyauim, tio siyargin dimin komiiyin mi kara siirin kimiirin pi hinina boinmauugi, siya kima dimin taemin tiriyim iikamim simakan mi kima ha kipi boin. Kariir adin siir inigin kira ha boini, ihi, kara ti dimin iirin wa tiri. Yo digargin. Mi kira ha mi boini, Niingaka. Kara pi borisopi mi yo iriipi hiriinan ini digar mi owin. Mi dimin nhirim kima whisarii kipi mi boin mi kima wi Adi Komii siir kwoin iir hopsosowowi siya io kima nwowamin. Iriig.

¹³ Yipiki kimiir inkam nwirin waraur nwowin siya hik hika hainanaei mi siya Adi Komii siirim srii dimin imiirsi. Mi yipiki kimiir nwirin siya maigimaigra nwoi mi siya mwai ha wao mi Adi Komii siir inig iirar hainan ti dimin imiirsiyin. ¹⁴ Mi yipiki iikamim kimiir nwirin siya maka nii, kima kamim Adi Komii siir diminim simiir bi nwowiyim simiirim dikiugi mi sima wa niti mi Adi Komii siirim nhowo pa kwisboini, ti inkamin siirim. Mi sima waim wa naokinki siir idwo, Biyan Inkam Komii siir inig iir. ¹⁵ Mi sima Adi Komii siirim kwisboini mi ha naingwo tibmii kini siya ti inkamin siirin ha whindiriraerari mi Biyan Inkam Komii siya kiriirin wa mi whinkinsis haiginiuwi mi kiriirin wi wadieyar nwowaiginiuwi. Kima dimin biyie tiri mi Adi Komii siya kimiir dimin biyie imiirin wa haiyoprindiyumiigi mi ti dimin biyeyim wa namki. ¹⁶ Dimusi rani, ti dimin biyie imiirsika. Iikam kima irni nwirni dinboinmamau dimin biyeyim kima tirim mi Adi Komii siirim kwisboini irni nwirniyim siya wa whindiriraeri mi kimiirin wi wadieya nwowaiginiuwi. Iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apim mi Adi Komii siya wa wakaei diminim sima kwisboini. Mi siya wa whindiriraeri ti diminin sima kwisboinim. ¹⁷ Ilaija yipiki biya nwowin, siya inkamkin iikam krimiir hiriinanaargin. Mi siya Adi Komii siirim kwisboinanaekin naoki kipi kin. Mi biewi waiyaeyim whwoim mi bwanim iriyyar whir naoki kin karamae nwowim. ¹⁸ Mhoiia siya Adi Komii siirim swoki kwisboinkiyin mi naowin ina swoki kinin. Mi naowin ha kinin mi sasaeyim ina igiyim. Mi hiriinan saiirsika krima Adi Komii siirim sriinanae mi siya krimiirin wa wakaei mi wa mi whindiriraerari haiginiuwi. Iriig.

¹⁹ Ti kariir nomiiyauim, ti iikamim kimiir nwirin siya Adi Komii siir yai kibi aiir haiburgigi mi siirin inkam nwrki swoki kiyainami Adi Komii siir wakaeyokna apim, ²⁰ siya ta sair dinokninkin, yipiki inkamkin ti inkamin siir swoki kiyainamin, yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir haiburgigin mi siir Yai Win Kibi aiirim naingwo tibmii karamae nwowin, siya siir kwoinbud iirar whindiriraerarnakin mi ta hiriinan saiirsika, siya wi paeni omin siir nam tani. Mi siya tirikin Adi Komii siirin ti inkamin siir dimin bibiyeyim simiir haiyoprindiyumiigiyim biya siya tirim. Iriig.

1 PITA

Pita yio Jisis siir kigna miriyan inkam nwarikin. Mi ta yokwowa siya winkika iikamim naingwo tibmiiyim mi siir yai airam wakaeyokna apiyim simiiram. Pita siya minam winkikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kinsis haiginuwam, dimusi rani iikamim naingwo tibmii karamae nwowiyim simiirin hik sama hauugim. Pita siya pi borisopi sama simiir naingwo tibmiiya Jisis siiram naingwo tibmiiya sair haiburgigim siya ha naingwowi saeya hiriayar dwokripkai mi hik hiriayar hai. Iriig.

Bigibiyan yokwowa Pita siya winki aeya

¹ Kara Pitakin, kara Jisis Kraisi siir aposel inkamkin mi ta yokwowa kara winkika iikamim naingwo tibmii kiiiyim Adi Komii krimiir Wanin siirim kimiiram yipiki biya, biyan iikamim sim nhinikripkiyim kimiir nu maeyau waraurankin mi kima ha namim mi kima kimidiniya ti omim sim ini owou, Pontas, Galesia, Kapadosia, Esia mi Bitinia. Wim kima ini inkamim yipiki hindara nin boinakiiyim iki om nhirim sim mi ha swoki amiyim simiir owa hiriir ini simiir hiriinan ywowim. Mi ti hiriinan siyu kaimwoin, wim kima ti om iirin wi ii priedi nwo rani mi mhoiyya kima wi kimiir omkiomin Adi Komii siya nwowin wi siir nwowi. ² Kimiirin Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yimbiingiyim siir iikam nwowim. Dimusi rani, biya siya bidiyar yinokninkinin mi siya hiriinan bidiyar mi aingwoyin kimiir kwoinim wi rirmiiya siya nwowaiginuwi opa dimin taemin hinda kigiguskiya sair hiriinan. Siya ti hiriinanin siir naeyiuni tirkin mi ta hiriinan sairsika kima wi Jisis Kraisi siir yai imiir nwoki wakaeyokna apim mi siir nhieya kimiirin dimin whirki kimbu karamae saeya nwoka. Kara ha naingwowi Adi Komii siir naingwobumbuwa wi kimakar nwowi mi kima wi iripar nongwomamair aei. Kara ha naingwowi siya ti dimin miyik miyik imiirin wa tiri kimiirin mi simiirin wi idwo idwovar nitkin iinainami. Iriig.

Mhoiyya krma Adi Komii saika nwowi mi krma wi digworaekwo miyikmiyik imiir haii

³ Krma Adi Komii siir inig iirrarar hainanki yipiki krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraisi siir Adin. Dimusi rani, siya krimiiramim nhami nhami bi naingwokwonanaekin mi siya siir naingwoyimyoka sairin warar mi iisimaau krimiirin Jisis Kraisi siirsi yipiki biya niki aonamin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo omwai swoki waiyamim mi tariinanin siya ini omwaiyar swoki waiyan. ⁴ Mi nim krma dimin taeminim Adi Komii siya hauuwanim krimiir yipiki wi krimiir kwoin imiir whinkinsis haiginuwi simiiram nwokwokini. Simiirin ini siyar kigiraowim siir om hirar mi simiirin wi tioidwomai rani, sama wi wadie hiriayar nwokripkaigiyami. ⁵ Ti digworaekwowim yim iikamim yipiki naingwo tibmii kiiinim yim kimiirgim mi simiirin ini Adi Komii siyar kigiraowim. Dimusi rani, siya kirie komiigakin mi simiirin wi kirar haibudwini mi ti digworaekwowim yim wi Adi Komii siyar nanaakninkiihaiginuwi ta iyya Jisis siya swoki itana kimiir nanmaiwarkaina iuguskiyana wi sair nanaakninkii haiginuwi.

⁶ Dimusi rani, kima wi maigimaiga ti dimin taemin imiirsi nwowi tiriiginim ta ii aiir nwowim sama hik kimpipisu kimiirar hauuga windi kima maigimaiga nwo karamae kipi nwo ti dimin taemin imiirsi. ⁷ Mi ti digworaekwowim yim wa nimbimbiyami mi wi ta hiriinan sairsi kinankuwi Adi Komii siya kimiirin kimiir naingwo tibmiiya ini panin panina namisi owa kimiir kwoinaw nwokaiya. Mi iikamim golin paenau kabitkaigiyim mi sama pa niki obriprigii mi ti golin pi opar nasae imbiyami mi sama dimin

biyeyim iki siir idwo hir nwowiyim pa nitnoudnankaigii mi hapairin pi golkigolin pi sasar nwokii. Mi ti hiriinan siyu kaimwowin, Adi Komii siya dimin biye imiiramin asi kiwakkii krimiir turbumbunin haiginuwamin mi ta hiriinan sairsika ti dimin hiriinanin yim wi pi nitnounkiigii mi wi dimin kibi kibiyim sima simar nwokaigii krimiir kwoinauin mi krime wi Adi Komii siirgisii rammar naingwo tibmii kin iski. Mi ti dimin kibi kibiyim kimiir kwoinau nwokaiyim yim ini gol imiir haiburim. Mhoiia ti golim yim wa digii mi wari diminin kimiir kwoinau nwokaiyim yim wi wara digi rani. Mi mhoiia Jisis Kraiis siya swoki iti mi siya, siya siyar swoki anaakninkinaei mi wim kima wi inig komiigak hainii nwowi mi Adi Komii siya kimiirin wi hiniina boini, kima dimin whirki bi kimbugin. ⁸ Kima Jisis siir bi kigim mi kima siiram naingwokwonanaekim. Tariinanin kima siir bi kigim mi kima siiram in a wakaeyokna apim mi kima ini maingimaigarr nwoyokiyokiyim mi ta hiriinan sairsika kima wi hiniina boin tani sair kirieya paninga ⁹ Dimusi rani, ta hiriinan sairsika kimiir naingwo tibmiiya ya hiniinga, kima wi Adi Komii saikar nwowi yipikin kimiir nanmaiwarkainan.

¹⁰ Mi ta nanmaiwarkaina ta biya biyan profet kamim sima sair naingwokwonanaekim mi sima bi sibgu inokninkin kiingim. Mi sima kimidiniya naingwobumbuwa mhoiia Adi Komii siya niisiimauuwana sair winki mi ya tariigina ya nikrani wim kima wi ta nanmaiwarkaina sair haii. ¹¹ Mi sima ta Adi Komii siya nanmaiwarkaina krimiir sair saira naingwokwonanaekim mi sima ini sima simar yinsrii ansriina ti dimin taemin imiiramin. Mi ti Kraiis siir naeyiun yipiki simiir hir nwokaiyin simiirin siyar yanaakninkii haiginu iya Kraiis siya nitana sairin mi dimin taeminin ti ii imiir nimbimbiiyamim iya Kraiis siya haiya hik dimin biye biyeyim simiirsi mi mhoiia siya wi inig komiigakar nwowi. Mi sima ti diminin siir siira naingwokwonanaekim mi siya wi panin panina nimbiiyamim. ¹² Biya Adi Komii siya simiirin hiniina niisiimauugin, ti yayim sima boinmimauuim yim wi simiirar swoki whinkinsiiis haiginu rani. Mi ti dimin taeminin mhoiia iikam kimiir whinkinsiiis haiginuwi yim ti dimin taeminin ti tariinan nwowim sima warairgin, yipiki tiki kamim Adi Komii siir yai aar boinmimauuwim kimiir, sima boinmimauuwim. Adi Komii siya yikropki siir naeyiun simiiram mi simiirin siyar whinkinsiiis haiginuugin mi sima ti dimin taemin imiirin asi boinmimauugin. Mi paekwosimim yipiki inkam nwowin Adi Komii siya nikropkiyim ta mi aar miriyam mi yim sima biya ti diminin Kraiis siya tiranin siiramar mi naingwokin siir mi inokninkinim mi sima ini yinkinyaeyaowim dimusi rani, Adi Komii siya simiir bi boinmaugin. Iriig.

Iikamim dimin miyik tiriyim kimiir kwoinim yim rirmiiyar dwokripkai

¹³ Mi ta hiriinan sairsika kimiir kwoinim kirie hiriyyar dwokripkai mi kima kimiir siyu iirsiyar mantirao mi kimiir kwoinim sibgu sibgu daingwo omok ta naingwobumbuwa wi mhoiia Kraiis siya hauuwi kimiir sairam nwokwokinim mi iya Jisis Kraiis siya swoki itana siya wi siya siyar nanaakninkinaei. ¹⁴ Kima Adi Komii siir wakaeyokna apiyim kima yinisimim siir ad yopiiyo sowiir yai imiir wakaeyokna apiyin siir hiriinan dwo. Mi ta ii aairarin kima iki dimin biye biyeyim biya kima tirim simiiram kipi naingwokwonanae iya kima Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowa sair. Niingaka. Ti dimin hiniinim simiir tiram kipi naingwo. ¹⁵ Mi yio haniingi niuwi kima wi Adi Komii siir hiriinan nwowi yipikin kimiir kwoin imiir kiyaiyin siir dimin miyik miyikim simiir haiyam. Yio siya ini dimin whirki kimbu karamae hiriyyar nwokripkaiyin mi wim kima iriipi hiriinan dimin whirki kimbu karamaeyar timi o wari dimin taemin whiekakim kima tiriyim simiirin. ¹⁶ Kima ti hiniina tir. Dimusi rani, Adi Komii siya siir Yokwo

Komii aiir winboinkiyin siya ti hinina boinkikin, kima dimin whirki kipi kimbu. Dimusi rani, Adi Komii kara dimin whirki bi kimbugin.

¹⁷ Adi Komii siya wi iikam whiekak krimiirar hidirkaki mi siya dimin taeminim krima tirim wi simiir hiriinanar swoki tiri. Mi ta hiriinanar sairsika, wim kima iikam yipiki siirin hinina dapikiuwiyim Adi mi siiram kwisboinkiyim, kima, kimasiyar mintiraona dimin taeminim kima tiriyim iya kima ti nu iirar niki owiyim, yim Adi Komii siir kipi tir big nasmirwaiya nwo kamae siya nwowim kimaka. ¹⁸ Kima ti dimin taeminim kara boinmimauugiyim simiir tir dimusi rani, wim kima ina ninokninkinim kimiirin Adi Komii siya bidi yanmaiwarkainam dimin biyeyim biya kima tirkaiyuwim simiir hirankin, ti diminim yipiki biya kima nonkwowim kimiir brougae wanwiyaeyim sama nusiisimauuwim kimiir. Adi Komii siya kimiirin silva, gol minmi bi saininyoknakin. Nangaka. Yim ti dimin hininim yim wa toidwomaii. Siya kimiirin Kraisiir nhe kibi aiir nanmaiwarkainakin. ¹⁹ Siya ini sibsibnan ywowin siirin whaigomkosimki bi pisrankin mi hankak sim bi swoki okin mi dimin whirki bi swoki kimbugin siir pua whauriyinki whauriyinka Adi Komii siir yai aeya boina sair hiriinan. ²⁰ Mi biya iya Adi Komii siya nu iir niki onkwoko kamaeyer niki owa, siya Kraisiir sairar nimbingin tirir nitamin mi iki i nhirim mhoiyanim simiiram niki okin mi siya sasar nanaakninkinakin kimiir whinkinsiis haiginiuwamin. ²¹ Wim kima Adi Komii siiram asi naingwo tibmugim. Dimusi rani, Kraisiirsika. Siya bidiyar iki aonamin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwoki omwai waiyayokiyokiyamin mi siya siirin inig komigakar ywowaiginiu mi ta hiriinan sairsika kima siiram asi naingwo tibmugim mi kima siramar dwokwokin kimiirin wi mhoiyya siya nikiunaki mi kima wi saika nwoyokiyokiikaeyami inokininokin.

²² Mi kimiir kwoinim dimin whirki kimbu kamae bidi ywowim mi ta hiriinan sairsika ti Adi Komii siir yai kibi kibiyim kima wakaeyokna apim simiirsika mi ta hiriinan sairsika kima kimiir nomiyyauim simiiram nhami nhami kipi naingwokwonanae. Mi kima irni nwirniyam naingwokwonanaeyim wari kimiir kwoinin dimin whirki kimbu kamae nwowiyin siya daingwokwonanae. ²³ Adi Komii siya kimiir kwoin imiirin yaeya kwoin win bidi tirkiyin yipiki wi hiriyyar nwoyokiyokiikaeyami kima wakaeyokna apa siir yaiya sair kirieni tirkin wadie kima nwowamin. Mi siir yayim yim wi wara toidwomai rani. Mi iripi hiriinan kimiir kwoinin yim iripi hiriinan yim wi wari mi digi rani. Wim kima inkam komiini yinisisimkim yipiki nao kamae nwowiyim sama. ²⁴ Tiki yayim yim kaimwowaigim. Dimusi rani, yayim yipiki Adi Komii siya winkiyim Yokwo Komiini yim hinina boinkikin, iikam whiekakim yim ini konan ywowim mi ti inig komii komigak sama nwowa yim ini kipnan ywowim. Mhoiyya sama wi kowa inkamki tiokisimsibginiya mi ha waiswaekiya wi sair hiriinan nwoi. Mi kipa ya wa mi hougami nua hiriir mi saeya wa mi bropinkami. Mi ti kamim ti nu iir nwowiyim inig komii komigakim yim wa digi. ²⁵ Mi Biyan Inkam Komii siir yai kibiya ya wi hiriyyar nwokirpkaigi. Mi ti yayim simakisimaigim krima boinmimauuwim kimiir. Iriig.

2

Mi Biyan Inkam Komiiyin yio ini yinpaenan ywowin mi krimiirin siyar whinkinsiis haiginiuwim krima nwowamin

¹ Mi kima wari dimin biye biyeyim kimiir kwoinaw nwokaiyim yim ti itnoudninkigi, ti dimin taemin hininim, niksisaeyai, yayi iyop nwo mi kwoin bibiyie naingwo mi yayi kinaopitkaigai mi ti hiriinan diminim kima

simiir'in kipi tir. ² Kima yinisim sapisapin mwiiyaramar naingwowyin siir hiriinan daingwo Adi Komii krimiir Wanin siir yai kibi kibi imiiramin mi hiriinanki niuwi wim kima wi inakamae adiyaoawaenan nwowi mi iki Adi Komii siir dimin taemin imiir'in wi han'ingin sibgu ninomoknankin digi.

³ Dimusi rani, wim kima bidiyar yinoknankinim Biyyan Inkam Komii siya wadieyairgin mi siya kimiirar bidi whankinsis haiginuwin mi kimiir dimin biyie biyeyim yim siya bidiyar mi haiyoprindiyumiigiyim. ⁴ Kima Jisis saika damasukikin yio siya ini yinpae miyiknan ywowin yipiki iikamkim sim boriisopin mi Adi Komii siya siiramin nhami nhami bi naingwokin mi siir'in siya yimbingi ti dimin biyeyim krima tirim simiir haiyoprindiyumiigiyam.

⁵ Mi iikam wim kima ini iriipi hiriinan iyyin paeyinanar mi owim mi ta hiriinan sairsika Adi Komii siya kimiir asi nanmaiwarkainaei mi kima Adi Komii siiram kiwaki kimiir'in siir omakanan nwowim mi kima wi piugan kwiruwar mi owim mi wim kima ini pris inkamnan ywowim. Yim sima biyya wraisuim ha nisomsom aokaowim mi simiir'in sima hiyya Adi Komii siir haigin anag hauugiya sair idwo hir haigin anagi, Adi Komii siir nankin imiyyaeyam. Mi ti hiriinan siyu kaimwowin siirar timi tir dimin taemin miyikmiyikim Adi Komii siir'in mi kima wi kimar hauuanae Adi Komii siir'in nae nankinimiyyaeyamin mi dimin taeminim kima tiri Adi Komii siya wi maingimairga nwowi simiiramin. Dimusi rani, biyya Kraisi siya bidiyar tirkiiyim krimiir'in krimiir siyu bibiyie imiir haiyoprindiyumiigiyim. ⁶ Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii sair hir nwowa hinina boinkika,

kara yinpae kibiyin wira yimbin om Saion hiram'in omaka hir nwowa sair kougou nwowim. Siya ini ti kougouwin siir hiriinan ywowin omaka miriyyim ninansiin okwowyin mi ha boiniyin yio miyik rani mi yio Adi Komii siya hinina naingwowi yio bimbiuwi rani. Kraisi siyairgin omaka sair nonkworinuwanin kougouwin mi iikamim yipiki siiram naingwo tibmii sima wi hik mirisikak nwo rani mi simiir'in wi siya nanmaiwarkainaei mi wi siyar whankinsis haiginuwi. ⁷ Mi ti kimiir iikam nhirim yipiki Kraisi siiram naingwo tibmiyyim, wim kima siiram nhami nhami nhami naingwokwonanae rani mi tiriiginim yipiki siiram naingwokwonanae karamae nwowim Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii sair hir nwokaiya ya hinina boinka,

Siya ini yinpaenan ywowin yipiki inkamkin diriraerarkikiniyin omaka miriyyam mi mhoiyya pa swoki boini siya miyik rani, mi yio Adi Komii siya siir'in hinina naingwokin siya wadiekiwadieyairgin. In'i siya siyar ywowiskiyin yinpaenanin yipikin omaka kougounan omaka sair bopwoniya nokwoin omaka akou siir hougwowinam. ⁸ Mi iikamim yipiki Kraisi siiram naingwo tibmii karamae nwowim mi digiumii siir haimriiyuim,

Kraisi siya siyanan ywowin mi ti iikam hiriinanim yim wi siya tirkii mi sima wa nhimnhinkinami mi sima wi sima simar tioidwomai. Sima iikam whaowaenan nwowi mi wa nikii iuguski.

Dimusi rani, sima digiumii Adi Komii siir yai kibi imiir haimriiyugim ti Adi Komii siir yaiyim yipiki biyya niki winkyim Yokwo Komii sair nwokaiyim sima wi digar nwowi simiir tirim.

⁹ Mi wim kima simiir hiriinan tani wim kimiir'in biyya Adi Komii siya bidi yimbinim yipiki siir piugan nwowim mi kima ini pris inkamnan ywowim siir inig hainan prapasim mi kima ini iikamim yipiki Adi Komii siir mi aiirara miriyyim mi mi miyikmiyik ha miriyyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi kima ini siir iikamnan ywowim dimin taemin taemin kibiyim siya tiriyyim simiir nanaaknankii haiginuim. Siya kimiir'in minam kiyaii kima dimin taemin biyeyim niibwomambwonan nwowiyim digiumii simiir haimriiyugim mi kima siir yai kibiyia yipiki bienan whwoyaya sair

wakaeyokna apim. ¹⁰ Kima biyya iikam nninga nwokim mi tariinanin kima ini Adi Komii siir piuganan iikam ywowim. Biyya Adi Komii siya kimiir bi whindiriraerar haiginugim mi tariinanin Adi Komii siya kimiirin prasae prasae bi whindiriraerar haiginugim. Iriig.

Krima Adi Komii siir mai miriyan iikam dwo.

¹¹ Ti kariir nomiiyaukinim kima ti nuin siir siyuuin siir tiran tani. Nningaka. Kima tirin wi ii priei nwonam tani kara kimiirin asi boinonkwokwoki. Fiya kima tirar niki owi dimin bibiyeyim digiumii simiir haimriiyugim ti diminim kimiir kwonim inokinokin simar nipiyaokii mi ta hiriinan sairsika kima wi ti dimin biyie imiirar wakaeyokna api mi wi dimin biyieya tiri. ¹² Kara, kirar diisiimauuna iikam nhirim simiir bopwoniyaa yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii karamae nwowiyim simiirin. Mi dimin taeminim kima tiriyim miyikmiyik imiirar diriraerar mi ta hiriinana sima kimiir nainugaugauwi mi ha boini kima miyik rani mi ta sair mhoiyya iya Adi Komii siya niti iikam imiir hidam mi ti iikamim naingwo tibmii karamae nwowim sima wi siir inig iirar hainanprapraskii whisarii rani, dimin miyikmiyikim kima tirim simiirsika.

¹³ Mi kima iikamim yipiki kimiir kigirraowiyim simiir yai imiirar wakaeyokna. Dimusi rani, kima Biyyan Inkamim Adi Komii siir wakaeyokna apikim kima gavnammi biyan inkamim simiir wakaeyokna ap. ¹⁴ Mi iki iikamim siya nikropkiyim kimiir kigirraowam mi yipiki siyuu bibiyie tiriyim simiir donkwoninwimwornnkin haiginu mi yipiki iikamim dimin miyik tiriyim simiir inig imiir hainan prapas. ¹⁵ Kima dimin miyik miyik imiiraram daingwo. Dimusi rani, Adi Komii siya minam naingwowi, kima simiir tirim mi ti inkam biyeyin siir yai bibiyeyim yim wi pi ninkinyaewaowi mi ta hiriinan sairsika ti dimin kibi kibiyim kima tirim mi yim wi kimiir swoki boinhuriyuu sran tani. ¹⁶ Kima iikamim rirmiyya nwowim kimiirin dimin biyie whirki nonkwo karam nwowim, dimin biyie kipi tir. Dimusi rani, kima ini ti hiniin siyuuin siir nwowim kima Adi Komii siir iikamim mi kima siir mai aair miriigim mi kima dimin miyik imiirara tiri, siyuu biyie wari kipi tir. ¹⁷ Kima iki iikamim simiir inig imiir hainan mi kimiir nomiiyauim simiiram daingwokwonanaei mi kima Adi Komii siirsi didid mi siirin dimin whir kipi tirbu maigimaigra kama nwoisyin mi kima gavnam inkam komiyyin yipiki krimiir kigirraowiyin siirin mhai hiinsima dwo. Iriig.

Dimin taeminim Kraisi siya tiriyim krima simiir wakaeyokna ap

¹⁸ Mi kima iikamim yipiki whisarii mai priimriiyim kima kimiir biyan inkamim simiir yai imiirar wakaeyokna ap mi hik simiir kipi huu maigimaigra kima nwo. Mi iikam nhirim sima kimiiram naingwokwonanaei mi nhirim io kimaka nwowi, kima hiriyyar tiki prii diriraerar. ¹⁹ Mi kimiir biyan inkamim sima wi kimiir nikwowaaisi. Dimusi rani, kima Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiir wakaeyokna apikim mi kima ta hiriinan sairsiyin yamdi kipi swoki diriraerar mi kima ta kara boina sair hiriinan diriraerari mi Adi Komii siya kimiirin wi maigimaigra komigakar nwowi. ²⁰ Mi kima dimin biyie tiri mi yaowae adim sima kimiir nikhaiginuwi mi kima ti diminim sima kimiir tiriyim yamdi simiir kipi swoki tir. Yio tiriiginin yio ini ywowin. Dimusi rani, wim kima dimin biyie tirkim mi kima hik haigim. Dimusi rani, ti dimin miyik miyikim kima tirim simiirsika mi kima ta hiriinana yamdi sairsi bi tirkim mi yio tiriiginin yio dimin komiigikomii ieyairgin mi Adi Komii siya ta hiriinan sairsiyin kimiirin wi siyuu miyikar mi tiri. ²¹ Adi Komii siyar bidi yimbinim kimiirin ta hik aair haiyam yipiki kara boinimauuwim kima simiir hai. Dimusi rani, Kraisi siya hik kimpipisu prasae bi haigin kimiirsiyin mi ta siya nusiimauuwa ini

aknain miyiknan ywokiya kima kigna apim inkamin huni siyuuin siir kigna apnamiyin siir hariinan. ²² Krais siya siyu biyie bi tirkin mi niksiseae yai bi mi boinkin mi siyu biyie bi mi tirkin. Niingaki niingakinga. ²³ Mi iikamim sima siirin yai biyie ninkumbu boini siya nididim mi siya simiirin niksiseae yai mi igao yai bi boinkin. Iya kamim sima siir toia mi siya simiirin igao yai bi boinkin mi yamdi bi mi tiokim siya yaimin yaimin bi boinkin. Siya ha naingwo tibmiiugin Adi Komii siya mhoiia simiirin wi ti siyu bibiyeyim simiirsi hidi. ²⁴ Mi siya, siya siyar naonakin paeyin hiiniya nironinkin siirin dimin biyeyim yipiki krima tirim simiir haiyim mi ta hariinan saiirsika iikam krima nu tiran dimin biyeyim digiumii haingik mi krimiirin wi sima nipiyaokii rani mi ta hariinan saiirsika krima Adi Komii siir dimin kibi kibiyim simiir asi wakaeyokna api. Dimusi rani, siya pi naokin mi wim kima wadie asi nrowi. ²⁵ Kima ini sibsibnan ywowim yipiki inkamki naingwo ouwougikim mi siyuim ha whaowaeyim. Mi tariinanin kima ini Krais siiram yaingwo tibmiiyim mi siyar kigriraowi kimiir kwoinbud imiirin, yipiki inkamin sibsib imiir sibgu kigriraowiyin simiir hariinan. friig.

3

Ta yaiya iikamim nonkwonam simiir boinka

¹ Mi iikamim simiir biyan inkamim simiir yai wakaeyoknaeiya simiir hariinan wakaeyokna mi wigim iriipa hariinan, kima kimiir kamni yai imiirar wakaeyokna mi ta hariinan saiirsika sima Adi Komii krimiir Wanin siir wakaeyokna ap karamae nrowi mi simiir kwoinim wi kima nwoki kiyaiyim dimin miyik miyikim kima tirim simiiram mi ta hariinana sima wa nwoki aingwo tibmiiyim siiramim. Mi kima wi yai yaimin dimin kipi swoki boinmimin. ² Dimusi rani, sima wig kimiirin wa kigi kima dimin taemin miyikmiyik imiirar tiri kima wakaeyim sima boinim mi ta hariinan saiirsika simiir mhai kwoinim wa kicina haigi Adi Komii siir yai air wakaeyoknamin. ³ Kima simae mikin minim kima kima kipi puai mwamana, kima indihop mi yuis miyikmiyikim simiirara nii mi ta hariinana saiirsika iki iikam nhirim sima kimiirin wi ha boini kima bimbuiwi kig rani. Yio tiriiginin yio dimin komii rani. Niingaka. Kima wi hariinan kipi swoki tir. ⁴ Mi ti dimin taeminim kima naingwoyimi yokim kimiir kwoinawu nwokaiyim yim hiinsima dwo mi kipi nikwokrimkrip. Yim ti dimin hinin ini mikin, indihop, mi yuis miyik minim yipiki kima puaiyim kimiir pu, ini simiir hariinan ywowim. Mi dimin taeminim kimiir mhai kwoinawu nwokaiyim yim mikin, indihop mi yuisan tani bi nimbimbiriyamikim. Dimusi rani, Adi Komii siya kimiir kwoinawu ti hariinan dimin taemin miyikmiyik imiiram naingwokin. ⁵ Mi ti hariinan siyuin, biyan wigim yipiki miyikim yim sima minam nrowi dimin taeminim Adi Komii siya boinim, simiir hauuwim. Mi ti hariinan siyuin sima tirin, yio sima, sima simar swoki tirnakin wadie kigamim mi sima simiir kamim simiir yai imiirar mi wakaeyokna apkim. ⁶ Mi Sera saeya iriipa hariinan siyu iirar mi tirka, saeya Ebrahim siir yaimin dimin imiirar mi wakaeyokna apka mi saeya saiir kam iirin saiir kigriraowan inkam asi nkiugim mi mhoiia kima siyu miyik tiri mi Adi Komii siir wakaeyokna api mi siirsi nidid karamae nrowi mi kimarim wi Sera saiir yinisimnan nrowi.

⁷ Mi ti hariinan siyu kaimwowin, kima kamim yipiki wig nonkwonam mi simaka ha nrowim kima dinokninkin sima kirie rani, kimiir hariinan mi simiirin sibgu kigrirao. Dimusi rani, kima mi sima kima iriparin mhoiia dimin miyik Adi Komii siya hauuwu wi simiirar haiswomi mi kima hariinan siyu iir tiri mi kimiir siyuin wi dimin whirki haiginikou rani, Adi Komii siiram sri dimin taemin haiyam. Niingaka. friig.

Kima iikamim hiinsima dwo mi ti dimin taemin miyikim simiir sibgu wakaeyokna ap

⁸ Mi ta kariir yaimirsim kwiruwa pi kimiir boinmaugi kima kwoin whiruwa dwo mi irni nwirnyam daingwokwonanae mi simiirsi daingwoyimyok iya sima hik haiiyim mi dimin miyik miyik imiirar tir, irni nwirnyin mi hinina daingwo nhirim sima dwo kimiir kouwin. ⁹ Mi iikamim sima dimin biyie kimiir diriraerari mi kima simiirin dimin biyie yamdi kipi swoki diriraerar. Mi sima yai biyie kimiir boini mi kimiir tirbumbuwi mi kima simiirin yamdi kipi swoki tirbumbu. Mi kima Adi Komii krimii Wanin siiram srui siya dimin miyik tirim simiirin. Dimusi rani, Adi Komii siya hinina naingwokin kima ti hinina tirim mi kima siir dimin miyik miyik imiirin wa haii. ¹⁰ Kima ti hinina ti diriraerar. Dimusi rani, Adi Komii siir yayim Yokwo Komii sair nwowim hinina boinkim:

Ti iikam nhirim yipiki ii miyik nhir nwowam naingwowim ti nu iirin, sima dimin taemin biyie imiirin digiumii haimriiyugig mi nksisae yayim yim iriipi wara. ¹¹ Sima dimin bibiyie imiirin digiumii haimriiyugig mi dimin miyik miyik imiirar timi tir. Sima iikam whiekakim simaka hiinsima dwo. ¹² Dimusi rani, Adi Komii siya iikam miyik miyikim simiirar kigiraoWikin yipiki simiir kwoinim miyik nwowim mi siya dimin taeminim sima sruiyim siiram simiirar wakaeyoknaeikin. Mi Adi siya iikam biyeyim digiumii simiir haimriiyuwikim.

¹³ Mi kira wadie tiram naingwowi kiriir kwoinin wi nhinga tirbuwi inkam nwir karamaeka. ¹⁴ Mi kima dimin miyik tiri mi iikamim sima kimiirin dimin biyie tiri mi kima maigimaiga taokitaoka dwokaeyam. Mi kima iikam imiirsi kipi nidid mi ti dimin taemin imiirsi kipi naingwo yimyok. ¹⁵ Kima Krai siiram daingwokwonanae mi kimiir kwoinim siiramamar daingwo iski yio dimin prasae rani. Mi inokinokin kima iikamim kimiir srui yamim simiir yai imiir nowarki boinam dwokwokin kimiir kwoinim dimin taeminim Adi Komii siiram simiiram dimuim naingwo tibmii? Mi kima simiirin io kwoin kipi nwo mi igao yai kipi mi boin Adi Komii siirsi didid yio wi inig biyiekak kima nwowisi. ¹⁶ Mi kimiir kwoinim maigimaiga dwo dimin taeminim kima tiriyim mi kimiir kwoinim wi rirmuigirirmiia niki owim. Mi ta sair mhoiia iikamim sima wi kimaka nankinwamwarki boini ti dimin miyikmiyikim kima tiriyim simiirsi. Dimusi rani, kima Krai siiram naingwo tibmugim mi sima wi nididgak nwonami dimin taeminim sima boinim simiirsyin. ¹⁷ Mi kira iikam imiirin sibgu sibgu tiri, iya ti iikamim sima dimin biyeyar tirka windi kimiirin mi mhoiia Adi Komii siya kimiiramim wi big nasmirwaiyir nwowi. Mi kima iikam imiirin dimin biyie tiri mi yim ti iikamim kimiirin wi iriipi hiriinan dimin biyeyar swoki kwatiri mi Adi Komii siya kimiiramim wi big nasmirwaiya nwo rani. ¹⁸ Tariigina ya kamwowaiga. Dimusi rani, Krai siya bidi yaowin, siirin kam bibiyeyim sima tiokin mi ta siya naowa krimiir dimin taemin bibiyeyim simiirsi naokin, siyairgin inkam miyikin dimin whirki kimbu karamae nwowin, siya iikam biyie krimiirsyin kwiruwar naokin mi ta hiriinan sairsika siya krimiir asi nanmaiwarkainakin Adi Komii siiram namim. Ti inkamim siyairgin puairgi naowin mi siir kwoinbudin wari bi naokin ini omwaiya swoki waiyan. ¹⁹ Mi ti hiriinanin Adi Komii siir naeyuin Krai siya maeyau biyeyia kwoinbudgin nwowa sair yam mi siya siir yai ailar yanaaknankii haiginu simiirin. ²⁰ Mi Adi Komii siya ti iikam imiiramim minam nwogugugin iya sima omwaiyar niki waiya sima siiram naingwo tibmiiyim mi sima siir yai aiar bi wakaeyoknakim iiyim Noa siya mriiyim siyayi aiar. Mi ta ii aiarin Adi Komii siya wikamim iriyyar oumwar hainaowid mi tiriiginim sima bi naokim. Dimusi rani, op komiyyin simiir wari bi nwomairipu aokin. ²¹ Ti

opin yi iikamim yipiki baptaisiyim aknainan simiir nusiimauugin. Taka opa saeya iowim kimiir piu nwowim simiir hisokan tani. Niingaka. Ya min nusiimauuga iikamim yipiki Adi Komii siiram sriliyim simiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyiumugiyim mi siya wi simiir kwoin imiir diriraerarki rirmiiya nwokiyim. Dimusi rani, Jisis Kraisiya bidiyar iki aonamin mi siya ha swoki insiin idwowin mi ini omwaiya swoki waiyan. ²² Kraisiya bidi yamin Adi Komii krimiir Wanin siir om iir mi siya ini Adi Komii siir ina inig miya ini idwokaiyiun maeyauwa iikamim inigakim sim nidwokaiya saiir. Mi paekwosim ima mi nonkwo yiu ikim mi uridyiu bibiyie whiekak ikim simiir kouwin ini siyar ywowiskiyin. Iriig.

4

Dimin taeminim kima diriraerariyim Adi Komii siir kwoin iirara daingwo tir

¹ Kraisiya inkam krimiir hiriinanar naokin mi ta hiriinan saiirsika kima biya siya tirim simiir ti swoki aingwoyokiyokiigi mi siya ini inkam biyeyim simiirar kigninkan tiotin siirin sima siir nonkwobumbuninkinim mi inkamki kimiir tiowi mi kimpisu kimiir hauwi yi ti hiriinanin, dimusi rani, kima Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiirim naingwo tibmiiyim, yim ti dimin taeminim ini wadie mi owim whisarii rani, iikamim yipiki inkamki tiowiyim simiir piuim mi ha kimpipisuwiyim mi ti hiriinan siyiun yio simiir grabainginuwi ti hiriinan dimin biyeyin sima tiriyim simiir haiburgigim.

² Mi tariinan kima diminim kimiir kwoinki naingwowim ta iya kima nu tirar niki owa simiir kipi wakaeyokna diriraerar. Mi kima Adi Komii siir kwoin iirara wakaeyokna ap iski. ³ Ti nhirim biya nakiyim krima dimin biyie kasa bi diriraerarkim iikamim nuanim sima tirim simiirin ti dimin taeminim yim hiniingim: Krima dimin biyie imiirar wakaeyokna apkim mi krima simiir diriraeraramin nhaminhami bi naingwokim, krima hi nanaeyim krima siyiun kwoim iirar taouuga diriraerari, krima op kiriekiriyim simiir kwiyaeiyim iki krima kwiyae nanaeyim mi krimiir piuim pi whaowakakar nwowi mi krima nae pranaepranae bi naeikim mi krima iki iikam nhirim simiir omakar mi amikim op kiriekirie imiir kwiyaeiyim mi krima digiumii Adi Komii siir yai aiir haimriiyugim mi krima pi uruwai siyaowaiyim simiir inig imiirar mi hainani.

⁴ Mi tariinanin iikamim yipiki ti dimin taemin imiirar niki tirkrupkaiyim sima ini hindara yanaakiyim. Dimusi ran, i siyiun biyie simaka tir karamae nwowin mi sima kimidiniya yai bibiyie kimiir boin, nididgak kima nwowim ⁵ mi ta saiir mhoiyyarin iya Adi Komii siya iikamim omwaiyar niki waiyam mi naokaowim simiir hidi mi ti iikamim sima wi sima simar nanaakninkiinaei sima ti hiriinan dimin taemin biyeyim simiir dimusi tirkim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya simiirin asi nonkwobumbuninkini. ⁶ Mi ta hiriinan saeya, Kraisiya siir Yai Win Kibiya iikamim yipiki omwaiya waiyam mi iikamim yipiki biya naokaowim simiir boinmimauuim biya Adi Komii siya boinkiya hinin iikam whiekakim wa naokaowi. Kraisiya hiriinansi boinkin ti yayim iikamim yipiki biya naokaowim sima wa wakaei mi wa naingwo tibmii siir yai imiirimin mi mhoiyya sima wi Adi Komii saika nwowi. Iriig.

Kima dimin miyikim Adi Komii siya hauwiyim simiirin sibgu kigirrao

⁷ Mi iikam ima mi dimin taeminim yipiki ti nu iir nwowim sima ini kingiinar nwowim wa nidwomaii. Mi kima sibgu daingwo omok mi kimakimasiyar kigirraona dimin taeminim kima tiriyim mi kima Biyan Inkam Komiiyin nhwo siiramim sibgu kwisboin. ⁸ Ti diminin yio prasae rani, ini iki dimin taemin nhirim kima wakaeyokna apiyim ini simiir kou ywowin.

Kɩma ɩrni nwiɩriyam naingwokwonanaei. Dimusi rani, yio tiriiginin kimiir whɩnkinsiis haiginuwi dimin biyeyim iki iikam nhirim sima diriraerariyim kimiir simiirsi naingwoyimiyoksi. ⁹ Mi kima iki iikam nhirim naingwo tibmiiyim yipiki kimuram ntiyim kimaka nini oniyim simiirin sibgu kigrirao mi nae minim mi whwonkai hi ikim mi dimin taemin nhir ikim mi ti dimin hiriinanim simiir sibgu diriraerar haiginu mi kima kimiir kwoinim io kwoin kipi naingwo simiirin mi ha kipi diriraerar. ¹⁰ Mi ninokninkin komiia Adi Komii siya priihauugiya kimiir wim kima iki iikam nhirim simiir whɩnkinsiis haiginu mi ta hiriinan sairsika kima mi Adi Komii siir diminpai diminpaiyim kimiir hauuim wi simiir sibgu kigriraowan iikam nwowi. Yim haniingim, ¹¹ iikamim yipiki yai kimiir boinmimauuwi mi sima Adi Komii siir yaigiyai imiirara boinmimauu iski. Mi yipiki dimin taeminim iikamim simiir whindiriraerari Adi Komii siir kirieni mi ta hiriinan sairsika iikamim Adi Komii siir inig iirin wa nwoki hainanin. Dimusi rani, Krai Jis siya whindiriraerarkiya kimiir sairsika. Mi kara ha naingwowi iikamim siir inig iir hainan, siyairgin inig komugakin mi pi siya kigriraowi iikamim nu tiranim mi dimin taemin whiekak ikim iinokinokin. Iriig.

Kima kipi naingwoyimiyok, ti dimin biyeyim kimiir tɩrbumbuim sima Krai siir bidiyar iki tirim

¹² Ti kariir nomiiyau kinim kima kipi nanaawin ti hiriinan hik kimpipisuim iikam kimiir nimbiniyim yim kimiir kinankuim mini mi sima wa nwoki kigim kima ini Adi Komii siirar sibgu wakaeyokna apim, kimiir kwoinim ha naingwowi ti dimin biyeyim biya bi nimbiamkim mi ta saeya ninkakniya. Niingaka. Biyin Krai siirar bidi yimbiamim. ¹³ Mi kima maingimarga dwo kima Krai siir hiriinan nwokim dimin biye kimiir nimbiniyim. Dimusi rani, mhoiia iya Krai siya swoki iti, siya, wi siya siyar nanaakninkinaei mi kima wi maingimarga taokitaoka saika nwowi. ¹⁴ Mi iikamim wi yai bibiyie kirie kimiir nɩkbumba boini. Dimusi rani, kima Krai siirar naingwo tibmii kim mi kima maingimarga dwo. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiu kiriyeyin ini kimakar nwowin. ¹⁵ Mi kima siyiu biyie kipi tir mi gavman siir miian iikamim kimiirin wi sima nonkwobunbunin haiginuwi ti siyiu biyie hiriinanin kima tiriyan siirsi. Yim haniingim, inkam min nisomsom aokao mi hi min tauae mi siyiu bibiyie iikam nhirim tir mi kira ha naingwowi iki iikam nhirim simiir kouwin ini kirar yowwin mi simiir digworaekwowim yim ini kirar mi kigriraowim mi ti hiriinan diminin yim kipi tirmimin. ¹⁶ Mi inkamim iikam biyeyim dimin biyie tiriyim sima wi kirir tɩrbumbunin. Dimusi rani, siya Adi Komii siir yai aiar wakaeyokna apikin mi siya simiirsi kipi nidid siya Adi Komii siir inig iirar hainan. Dimusi rani, siya Adi Komii siirar naingwo tibmii kin.

¹⁷ Mi ta iya bidi yimbiniya Adi Komii siya iikam imiir hidana. Mi siya biyin wi iikamim yipiki siir yai aiar wakaeyokna apim wi simiir hidi. Mi siya biyin iikamim naingwo tibmiiyim krimiir hidi mi mhoiia wi panina tiri iikamim yipiki digiumii Adi Komii siir yai kibi aiar haimriiyuim simiirin? Simiirin wi siyar nonkwobunbunin iuguskii. ¹⁸ Mi Adi Komii siir yayim Yokwo Komii sair hir nwokaiyim yim haniina boinkim,

Mi iikamim yipiki naingwo tibmiiyim mi ti dimin biyeyim ha nimbiamim hik simiir hauuam mi simiir kwoinim pariipari sima nipiyaokiiyim Adi Komii siir wakaeyokna apsi, mi ti dimin biyeyim ti iikamim Adi Komii siirar wakaeyokna apiyim simiir kwoin imiir kiyaiyamim pariipariya nwowi, mi ti iikamim yipiki digiumii Adi Komii siir haimriiyuim yim wi panin panina tiri, ha? Yim wi hindara nasae borninopkainam iuguskii.

¹⁹ Mi ta hiriinan sairsika, ti iikamim yipiki dimin bibiyieki kiyikaigaiyim mi hikak ha nwowim, yim Adi Komii siirar kwoinkin ti hiriinan nimbiamin mi sima kipi naingwoyimiyok. Mi Adi Komii siiram daingwo tibmii yipiki iikam whiekak krimiir nonkwokwokiyan mi siya simiir whindiraraerarin mi simiir mi kigriraokin. Dimusi rani, siya dimin taeminim baiya boinim, siya diriraeraram, siya simiirin wa diriraerari. Iriig.

5

Kima adiyaowae iikamim kima Adi Komii siir piuganan iikamim simiir sibgu kigrirao

¹ Mi ta hiriinana sairsika, iikamim Adi Komii krimiir Wanin siir piugananim iki iikam nhirim simiir kigriraowiyim kara kimiirin hiriinansi boinonkwokwoki. Mi kara iriipi hiriinan inkam adiyaowaeyairgin kimiir hiriinan mi karar kigin Kraisi siya naonamin. Mi kara wi siyaka boinaii dimin taemin miyik miyikim mhoiyya Adi Komii siya nanaakninkiiyanim. ² Kara kimiirin tisa boinonkwokwokiyan kima iki Adi Komii siir iikamim sibsibnanim yipiki kimaka waraur nwowim simiirin sibgu kigrirao. Kima sibgu kigrirao Adi Komii siya naingwowin kima tiram siir hiriinan. Dimusi rani, kima wi kipi diriraerar dimin taeminim, sima kimiirin hinina boini ti hinin diminin siir ti diriraerar. Niingaka. Kima simiir tiri. Dimusi rani, kimiir kwoinim simiir diriraerarim naingwokim kima simiirin minam kipi diriraerar umir komii haiyim, kima simiirar diriraerar. Dimusi rani, kima simiirin nanginanga tiramar naingwokim. ³ Kima iikamim Adi Komii siya nokmwon okwo haiginiuwim kima, kimamar kipi naingwona hininin kouwin ini kimar ywowim mi simiirin kimar nokmwon tir dimin taemin tiramin. Niingaka. Wim kima ini aknainan ywowim iikamim warauranim simiir nusiimauuwam dimin taeminim sima kigna apam. ⁴ Mi mhoiyya iya Jisis Kraisi siya krimiir kigriraowi inkam komiyyin siya swoki iti, siya wi siya siyar nanaakninkiinaei mi kima wi saika ninkin haii dimin taemin kibikibiyim inokininok nwoyokiyokiyim kigugu karamae nwowiyim. ⁵ Mi ti hiriinan siyu kamwowin kara pi yainan whranim kimiir boinonkwokwoki, kima iikamim yipiki kimiir kigriraowiyim simiir yai imiir sibgu wakaeyokna ap kima whiekakar in nwiini yai wakaeyokna. Dimusi rani, Adi Komii siir yayim Yokwo Komii sair nwowim yim hinina boinkim, Adi Komii siya iikamim yipiki ha naingwowim simairgin inkam komikomiiyim, siya digiumii simiir haimriiyugin mi siya ti iikamim yipiki simamar naingwona karamae nwowiyim siya wi simiir whinkinsii haiginiuwi. ⁶ Dimusi rani, yayia Adi Komii siya boina sairsika, kima ha daingwo Adi Komii siya inig komiigakin mi kima kimamar kipi naingwona mi kima siir yai imiirar wakaeyokna ap mi ta sair mhoiyyarin iya siya nimbina siya kimiirin wi wadeyar whindiriraerar haiginiuwi mi kima wi kiriekiriyeya nwowi. ⁷ Mi ti dimin taeminim kima naingwoyimiyokim kimiir kiyaii, kima ti dimin taemin imiiramim Adi Komii siiram srii siya whinkinsii haiginiuwim kimiirin. Dimusi rani, siya kimiiram naingwokwonanaei mi kimiirin wi siyar kigriraowi.

⁸ Kima sibgu mintirao mi kimasiiyar kigriraona. Kimiir sau omoman inkamin Setan siya ini wraisu komiyyin yipiki laion dapiyin ini siir hiriinan ywowin siya hinda tinda pa napririr kaowi iki wraisu nhirim simiir pisom-som aokaowim. Setan siir siyiuin hiningin, siya hinda tinda pa napririr kaowi iikamim simiir nipiyaokiiyim sima digiumii Adi Komii siir haimriiyuginim. ⁹ Kimiir kwoinim kirie hiriyar dwokripkai mi digiumii Setan siir haimriiyu mi ta hiriinan sairsika kima iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim. Dimusi rani, kima ina ninokninkinim iikamim

yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apim hinda tindanim, dimin biyeyim wi simiir tirbumbuwi kimiir tirbumbuni hanin aka mi kimiir kwoinin kirieya dwo. ¹⁰ Mi ta iya kima hik kimpisu haii saiir mhoiyarin Adi Komii sikisiyairgin yipiki dimin taemin miyik whiekakim simiir bwamkibwamin. Mi siir dimin miyikmiyikim wi kimiiram nimbini kima haiyim mi kima wi Krais saika nwoyokiyokikaeyami inokinokin. Mi kimiirin wi miyik Adi Komii siya siyar nwowaiginuwi mi wi siya kirie haiginuwi mi kimiirin wi siyar mi whindiriraerar haiginuwi. ¹¹ Kara ha naingwowi Adi Komii krimiir Wanin siya digworaekwo whiekakim simiirar kigirkaki inokinokin. friig.

Mi kara pi yaimisisim nhirim simiir swoki boinki

¹² Ti inkamin Sailas nikiuwiyin yipiki kara naingwokwonanaeyin, siya whin win haiginugika ta yokwo mirisima kara kimiir boinonkwokwokiya mi kara ta yokwowa minam winkika kimiir niisiimauum ta yaiya kima naingwo tibmiyya yim Adi Komii siirgisiiirar yaigim. Mi kimiir kwoinin kirie dwo mi simiir wakaeyokna ap.

¹³ Mi kima iikam naingwo tibmiyyim yipiki om Babilon hir nwowim yipiki Adi Komii siya nimbini siirim simiir wakaeyokna ap mi sima mi Mak siya yipiki kariir yinisimkinanin kanaka wakaeyokna apiyin Adi Komii siir, simiir nokboinmamaira kimiiram hauugika. ¹⁴ Kima iikam whiekakim yipiki kimiir nomiiyauim naingwo tibmiyyim simiir kigi mi simiirin dankabmamair mi dokboinmamair haiginu.

Mi kara ha naingwowi kima Krais siir iikam whiekakim kwoinin iripa nongwomamair aeyin siir bidi haiyin. friig.

2 PITA

Pita siya ta yokwowa iikamim naingwo tɔbmiiyim simiiram swoki winkikin. Siya hiriyyar naingwokin siya wi kimimin tani ti nu iirin wi sɔpi haiburgigi mi siya ta siir yaia nikopkaigyana saiir asi boinkikin iikamim naingwo tɔbmiiyim simiir kinsis haiginuwam. Siya simiirin ti hiniina boinkikin, wari kamim niksisaeyim simiir yaayim simiiram kɔpi naingwo tɔbmii. Siya simiirin ti profet niksisaeyim simiirsi boininkwokwokikin. Siya simiirin min boinkikin, sima simiir naingwo tɔbmii aiirin sibgu donkworinu dimusi rani, Jisis siya wa tiri diminim siya boinim mi siya wi sɔpi swoki iti. Iriig.

Yokwo kwisaka aeya Pita siya winkiya

¹ Kara Saimon Pitakin, inkamim whisarii mai primiriyyin Jisis Kraiis siirim, kariirin siyar nikmwɔn okwo haiginuugin siir yay imiir boinimauuim. Kara ta yokwowa iikamim yipiki simiir naingwo tɔbmiiya krimiir hiriinan komii nwowa mi yipiki ti yay kirie kibi kibiyim sim wakaeyoknam yipiki wi whiekak krimiir whinkinsis haiginuwi kimiir winkika. Dimusi rani, Adi Komii siirsika krimiir dimin biyeyim Jisis Kraiis siya haiyoprimdiyumuigikim mi krimiirin ini rirmiiya siyar ywowaiginukiyim mi ini dimin whirki kimbu karamaeyar ywowim mi ti hiriinan siyiu iirsi nanmaiwarkainakin whiekak krimiirin. ² Mi kara ha naingwowi, Adi Komii siya mi Jisis Kraiis sowa hauuwi kimiirin, naingwobumbu mi nongwomamaɔr ae wi nhami nhami hauu rani. Mi krimiir Adi Komiiyin mi Biyan Inkam Komii ikin Jisis Kraiis sowiir kirieni yipiki kima sibgu inokninkinim. Iriig.

Adi Komii siya bidi yimbinin krɔma siirgisiirginim

³ Adi Komii yipiki kirie komiigakin, krimiir bidi hauuwim dimin taemin whiekakim krimiir whinkinsis haiginuwim siirim sibgu naingwo tɔbmiiyim. Dimusi rani, siya nanaakninkii haiginuugin krimiirin mi krɔma Kraiis siir asi ninokninkini, yipiki biya krimiir nimbiniin siir dimin maiyikim simiir haiyim mi kwoin maiyikin dimin whirki kimbu karamaewowin mi wi saikar waiyayokiyokikaeyami. ⁴ Ti hiriinan siyiuin siya bidi hauuwim krimiirin siir dimin kirie maiyikim maiyikim biya siya nimbiniin krimiir mi ta hiriinan saiirsika mi tariinanin wim kima ti dimin taeminim simiir kirieya saiirin wim kima wa haiburgigi, ti dimin taemin biyeyim iikamim nuanim sima triiyim simiirin. Mi ta hiriinan saiirsika mi kima wi siir dimin maiyikim imiir haii mi kima wi Adi Komii siir hiriinan nwowi. ⁵ Mi ti hiriinan siyiuin, kima kimiir naingwo tɔbmiiya saiirin sibgu sibgu kisisop diriraerar sibgu nwoyam. Mi kara ti hiriinan tiri saiirin mi wi manan nhami nhami kɔpi mirii Adi Komii siir yaayim yipiki wari kimiir kwoinaw nwokaiyim biya kima niki aingwo tɔbmiiyim simiir swoki inomkninkinamin. ⁶ Mi iriipi hiriinan, iya kima ti hiriinan tiri, mi kimiir kwoin imiirar kantimtinuna mi ta hiriinan saiirsika kima wi nikwokrimkrip rani mi wi dimin whirki kimbu rani mi ti iiyim dimin taemin biyieki nimbiiyam mi wi manan haniin nwoki miriiyim sibgu donkworinukripkaiyam. Mi wi maingmairga hiriyyar nwoki okripkaiyim Adi Komii siirgisiir siyiuin wa kimiir waraur nwowin siiramin. ⁷ Mi iriipi hiriinan, kima ti hiriinan tiri mi kima wi kimiir nomiiyauim simiiram naingwokwonanaeiyi mi simaka nomboin ii aeya wi saiir diisimauu simiirin. ⁸ Mi ti hiriinan diminim kimiir kwoin nwokaiyim, yim ini yinkinukikaiyim mi sima wi kimiir whinkinsisi mi hiriinana saiirsika kimiir kwoinim wi nningi nninga nwo rani. Nningaka. Saeya wi naeyar budi.

Mi wim kima Biyyan Inkam Komii Jisis Kraisi siirin wa sibgu inokninkini mi kimiir naingwo tibmiiya siiramn wi kirieya nwowi. ⁹ Iikamim yipiki ti hiriinan dimn karamae nwowim simiir kwoinauin, yim sima ini iikamim yipiki kigimok karamae nwowiyim simiir hiriinan ywowim. Dimusi rani, sima nhwokwisaekim. Ti hiriinan iikamim sima bidi yaingwo owougiiyim Adi Komii siya haiyoprimdiyumiigiya simiir dimn biyeyim sima tirim. Mi hiriinana sairsika tariinanin simiir kwoinin dimn whirki bi kimbukim.

¹⁰ Mi ti kariir nomiiyauim iya Adi Komii siya nikuwa kimiirim mi siya bidi yimbiniim kima siirgin, kima miinan mirii dimn miyik tiramin. Mi hiriinan sairsika ti dimnin wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi mhoyiya Adi Komii siya wi kimiir nanmaiwarkanaei. Mi kima ti hiriinan dimn imiir tiri kima wi saika waiyayokiyoki siir om hir. ¹¹ Mi kima ti hiriinan dimn imiir wakaeyokna api mi Adi Komii siya anwin wi kimiiram haiwaoki mi hiriinan sairsika kima wi omin Biyyan Inkam Komiiyin Jisis Kraisi siya kigiraowiiyin yipiki biya naonamin kimiir whindiriraerarin mi kimiir nanmaiwarkanamn mi kima wi inokinok saikar nwoyokiyokikaeyami.

¹² Kima bidi yinokninkinim ti dimnin kara boinkiyim mi kima sibgu dokworinu Adi Komii siir yayim kirieni biya kima wakaeyim mi ha wakaeyokna apim mi inokinokn kara kimiir boinurwokaiyim swoki aingwokwonanaei ti dimn imiir. ¹³ Kara ha naingwowi yio siyiu wadiekin kara kimiira boinmauu yokiyokiyim ti dimn imiirin mi hiriinana sairsika kima wi simiirar nwoke aingwoyokiyokiiyim iya kara ti omwaiya niki waiya tir. ¹⁴ Kara ina ninokninkinin, kariir iya naowana ini kingiin nwoa. Dimusi rani, biya Jisis Kraisi krimiir Biyyan Inkam Komiiyin siya boinmauugin kariirin ti dimn imiirin. ¹⁵ Kara ta yokwowa minam winki mhoyiya kara naonami mi inokinokn sima wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi ti dimn imiir naingwowoknakiyim. Iriig.

Krima iikamim bidi kigim Jisis Kraisi siir dimn kirie kirieyim paenan niuyaeiyim

¹⁶ Krima iikam krimiir yidwi wanwiyaemi niuwii nangam simiir biri wakaeyokna apkim biya iya krima boinmauuim kimiir mi kimiir nanaakninkii haiginiuwa Jisis Kraisi siir yipiki kirie komiigakin mi yipiki wi swoki iti. Nangaka, krimaki krimar kigin siir dimn kirie kirieyim paenan niuyaeiyim. ¹⁷ Mi Adi Komii siya siir inig iir hainanprapraski mi dimn komiiyin paenan niuyaeiyin siir ywowaiginugi. Dimusi rani, ti yai imiirsika. Krima aposel kamim bidi wakaekiyim iya siya hinina boinkiyin, tiriginin yio kariir yinisim nwirkinwiruwan siya yipiki kara naingwokwonanaeyin ¹⁸ Krimaki krimar wakaekim ti yayim Adi Komii siir om hirinki nitim. Dimusi rani, krima saika nwokim mhuin dimn whirki kumbu karamae nwowin Adi Komii siya nwowiyin hir.

¹⁹ Dimusi rani, diminin biya krimar kigim, krima ti yayim biya profet kamim sima boinmauuim yipiki Adi Komii siir yayim sima nanaakninkii haiginiuim simiiram naingwo tibmiikim. Mi kima ti iikamim ti yai imiir wakaeyokna api mi kima wi siyiu miyik tiri. Ti Adi Komii siir yayim yipiki ti profet kamim sima boinmauuim ini paeya maeyau nibwomambwowa sair niuyaeiya mi nugakan nauunin siya whwoyayakiiyim kimiir nsiimauuwim bieyin ini kingiin nwowin sipi nimbinaidni. Mi ti hiriinan yayim biya profet kamim sima boinmauuim yim ini paeya niyika krimiir niuya haiginiuwiya ini sair hiriinan ywowim Adi Komii siir yayim simiir sibgu wakaeyokna apim mi iya Jisis Kraisi swoki itana wi sairar namwoiwi yipiki bieyin nugak nimbinaidniyakwokiin siir hiriinan. ²⁰ Mi biyyin kima ti dimn taemin hininin pi kwaboini, simiir dinokninkin, wi nwirki siir

kwoinara swoki ap rani, ti yayim krimiir kwoinawu nwokaiyim yipiki biya profet kamim sima boinkiyim. Nngaka. ²¹ Tikina ya kaimwoka. Dimusi rani, biya profet kamim sima dimin taeminim simiir kwoinawu nwokaiyim simiir biri wakaeyokna apkim mi ti yayim Yokwo Komiinawu ha bi winkim. Adi Komii krimiir Wanin siir naeyuin siya siyar kiyaigin simiir kwoinim mi sima yayim Adi Komii siya boinmimauuim simiirin, ini simiirar swoki boinmimauuim. Iriig.

2

Dimin biyeyim yipiki niksiseae kamim sima tiri ima

¹ Biya niksiseae profet kamim Isrelan iikamim simaka nwokim. Ti iikam hiriinanim sima niti mi wi kimaka nini oni ti niksiseae yai bibiyeyim simiir hainaniyim mi ti hiriinan diminim iikam nhirim yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir piuganiyim wi ti diminim simar nonkwobumbuninkin haiginuwi mi sima wi digiumii Biyan Inkam Komiiyin Kraisi yipiki biya simiir nanmaiwarkainam naowin mi hiriinan saiirsika wi kimimin tani siya simiirin wi pae komiia saiiir nitnoudnankaigii. ² Mi iikam whiekakim wi simiir siyu biye imiirar wakaeyokna api mi wi ha boini, yio dimin karamaeka hi hiriirar danae. Mi mhoiya iki iikam nhirim wi yai bibiyie Adi Komii siir yai imiir nigbumbuwi ti diminim ti iikam bibiyeyim sima tirim simiirsika. ³ Sima niksiseae niwiiyim simiirin minim naingwowi kimiir kwoinim imiir kiyaeyam mi umir kimiir warauranki haiyam. Adi Komii siya iya ti hiriinan iikamim simiir hidana saiiiramar nwokin. Adi Komiiyim yipiki simiir nonkwobumbuninkinanin siya nhwo whin tani, siya ta iya simiir nonkwobumbuninkinanana saiiiramim ii haruwa haruwa bi nwonanaekin saeya nimbiniyamim.

⁴ Ti hiriinan diminim biya Adi Komii siya tirim yim krimiirin hiniina nisiimauugim Adi Komii siya wi whisarii nwonanae rani. Adi Komii siya paekwosimim yipiki dimin biye tirim simiir mi swoki kigninkin okin saikar nwowamim. Nngaka. Siya simiirin maeyaua paekaka iikamim simiir nonkwobumbuninkinanana saiiir hiriir yikropki mi sima ini maeyaua paekaka saiiir hiiir niki okripkaiyim iya Adi Komii siya iikamim simiir hidana saiiirim.

⁵ Biya Adi Komii siya iikam biyeyim simiir biri swoki kigninkin okin ti nuin omwai siir waiyam. Siya op komii whira yikropki mi iikam whiekakim ini siyar kaiyoprimdipu aokaokiyim. Inkam nwirin Noa nikuwiyim yipiki hiniina boinmimauuwiyim iikam sima dimin taemin miyik imiirar daingwo tibmii, siya mi iikam iriirar is iko sima simar ywonaowid, Adi Komii siya simiir biri nisomaokin. ⁶ Adi Komii siya om Sodom mi Gomora sowiir iikamim simiir bidi hidgiyim mi siya simiir om owiir hangimugi mi simiirin ini wara yunamim. Ti hiriinan diminim yim aknainan iikamim simiir nisiimauugim yipiki mhoiya omwai waiyai ti nu iir mi diminim yipiki dimin biye simiir tiriyim simiir nimbiyami. ⁷ Adi Komii siya Lot siir kigiraokin inkam miyik nwirin, yipiki siir kwoinin hauugihauuga whiyeyin hainanaeni siyu biye sima tirin simiirsi mi iriipi hiriinan iikamim dimin miyikim sima tiranim sima digiumii simiir mi haimriiyugin. ⁸ Inkam miyikin Lot siya iikam biyeyim simaka nwokin mi inokinokin siya dimin biyeyim sima tirim simiirar kigin mi dimin biyeyim sima mi boinim simiirar mi wakaekim mi siya hauugihauuga siyu biye sima tirim simiiramar whiyekin. ⁹ Mi ti dimin hiriinanim krimiirin hiniina nisiimauugim Adi Komii siya ina ninokininkin siyuin iikam miyikim simiir nanmaiwarkainanin dimin kirie kiriyim hikak nwowiyim simiir hirankim. Mi siya wi iikam biyeyim simiir naingwo owou rani, simiir tirbumbuam mi simiir nonkwobumbuninkinam mi sima wi ta iya Adi Komii siya siir iikamim simiir hidana wi saiiirsi napiyok

rani. Nāngaka. ¹⁰ Mi Adi Komii siya ina sibgu inokninkin mi siya wi niksisaē profet iikamim yipiki hii nanaeni siyiu biyeyim simiir kwoin nau nwokaiyim simiir wakaeyokna apim mi siir kitinisianam wi simiir naingwo owou rani, simiir nonkwobumbuninkinam mi ti yipiki iikamim, Adi Komii siir kirie imiir wakaeyokna karamae nwoyiyim mi ti niksisaē profetim simiir kwoinim kirie ywowim mi sima simiir kwoin imiirar napikim mi sima yai bibiyie paekwosim imiir boinsi bi nididikim. ¹¹ Adi Komii siir paekwosimim simiir kirieya komiiga ini iikam biyeyim simiir kirie aiir haiburim. Mi sima ti iikamim simiir bi boinhiuriyiu boinikim Adi Komii siir whwonkam ida, simiir boinwokiyoipnatkaigiyamin. Mi ti niksisaē profetim yim ini ti hiriinan siyiu iirar tirkipkaiyim. ¹² Ti iikam hiriinanim yim ini hu habim kwoin miyik karamaeyim mi dimin taeminim sima tiram naingwowyim sima pi hendarar priidraerari iikamki sim haiyim mi sima nitim. Mi ti iikam hiriinanim yim wi mhoiia tiodwomaii. Mi sima dimin taeminim sima ninokninkin karamae nwoyiyim simiirar priiboin priiboinikim. Mi mhoiia Adi Komii siya wi simiir nonkwobumbuninkini, niimauan wraisuim iikamki sim nitkikikiniyim simiir hiriinan. ¹³ Mi simiir dimin bibiyeyim sima tirim, wi simiirsi nonkwobumbuninkin haiginiuwu. Sima ha naingwowi, kinaka naeiya ya dimin miyika mi simiir kwoinim simiir mhi imiirar mirninkinamar naingwowi, sima ini ta ma biyieya paowaigi piskimkopouim kimiir piu nonkwobumbuninkina ini saiir hiriinan ywowim mi sima simiir niksisaē siyiu imiiramar maingamaingaei simiir wakaeyokna apam. ¹⁴ Mi sima wig imiirar kaonanaeikim iripa piu simaka nwoyim mi ti hiriinan simiir kwoin dig saeya nwowaigini rani. Nāngaka. Mi sima iikamim simiir kwoin imiir kiyaiigim yipiki simiir naingwo tibiimiiya kirie nwo karamae nwoyiyim mi ta hiriinan sairsika sima dimin biye asi tiri. Mi sima minam naingwoyokiyokii siyiu umir digworaekwo haiyanin yipiki iikamim simiir yai imiir wakaeyim simiir hiramki haiyim. Mi mhoiia Adi Komii siya wi ti hiriinan simiirsi nhinikropki. ¹⁵ Sima digumii yaimwo imiir haimriyiuwi mi dimin biye imiir napi iikamim yipiki siyiu miyik iir haiburgigim mi ha napwaeayam nae hir simiir hiriinan ywowim. Sima dimin taeminim biya inkam nwirin Belam nikuwiyin Bioni yinisimin siya tirim simiir wakaeyokna apikim. Siya umirim naingwokin iikam sima hauuwim ti dimin biyeyim siya tirim simiirsi. ¹⁶ Mi siir donkiyin habwaowhaenan nwokin yai bi boinikim mi siya ini inkamnanar yomboboinim mi siya yai kirie siir boin mi siir mi ikidu dimin biyeyim siya naingwowim kwoin nau nwokaiyim simiir tirsi.

¹⁷ Iikamim ti kamim simiir hiriinanim yim bi whindiriraerarikim, yim aeyoweyim op karamaeyim, simsinkaigaeyamim ini simiir hiriinan ywowim. Sima ini naoni wau komii komiiyim koua hir nakiibimbiramiyim ini simiir hiriinan ywowim, iki sima yayim sibgu whinkinsiis haiginiuwam bointidwokiiyim mi yim sima pi dimin wharmnwharmn swoki tir tani. Adi Komii siya ta maeyaua niibwomambwonana simiiram nimbinga. ¹⁸ Sima yai kirieyim yaimwo karamaeyim simiir wakaeyokna apikim, sima wi iikamim ti dimin biyeyim simiir kwoin nau nwokaiyim wi simiir kwoin imiir kiyai. Sima wi iikamim yipiki ti dimin biye imiir haiburgigim iki iikam nhirim sima niki apkripkaiyim simiir kiyai. ¹⁹ Sima ti kam bibiyeyim hinina boinikim, yio dimin karamaeka iikamim simiir kwoin imiir naingwo apamin. Mi ta hiriinan sairsika, sima ti hiriinan iikamim yim sima wi saiir nikwowaissi rani, sima ini simiirar priimiriyan iikam ywowim mi sima yaimwoni wakaeyokna apamin dig nwo rani. Dimin whirki inkam nwirni kwoin iir kwirii idwokai mi siya ti diminin siir kwoin kwirii idwokaiyin siir swoki tiri, yio yaeya dimin biye tir tani mi siya wi ti dimin biye iir swoki haiburgig

rani. Ti dimin biyeyin siya bidi ywowin siir kouin mi yio siya ini whisarii mi priimiriyan inkam ywowin. ²⁰ Iikamim yipikim dimin biyie nuan iikamim sima tiriyin simiir haiburgig. Dimusi rani, sima ina ninokninkinim mi ina naingwo tibmiyim dimin miyikim Jisis siirim biya siya naowa krimiir dimin biyie imiir haiyoprindiyiumiyim mi krimiir nanmaiwarkainaam. Mi sima dimin biyeyim simiir kwoinaw kwiri idwokaiyim ini simiirar swoki apnamim mi sima wi biyeyar nwowougusi dimin biyie biya sima tirim wi simiir haiburgigi. ²¹ Yio ti hiriinanin wi wadie pi ywowin biya sima Adi Komii siir yai kibiyim biya inkamki boinmimauum simiir wakae karamaekiswo mi sima bidi yasae urgrak wakaeyim mi simiir bidi wakaeyokna apim. Mi mhoiyya sima digiumii ti yai imiir haimriiyugig mi ini siyiu biyie imiir swoki apnamim. ²² Ti hiriinan diminim bidi yimbiamim yaimwowim biya profet kamim sima boinim simiir hiriinan, wraim diminim siya whiekngikiyim pi simiirar swoki ami simiir naeyimar huiin inkamki hisokiyin yipa swoki ami maeyau bropa saiir waripraparam. Ti yayim yim krimiir naimmawuwi ti iikam yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiir wakaeyokna apim mi tariinanin sima digiumii siir haimriiyugigin. Iriig.

3

Iikamim krīma ina ninokninkinim Jisis Kraisiya wa swoki iti

¹ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, takina ya yokwo kwisaka aeya kimiiram winhauugiya. Tiki yokwo imiirin kara kimiir kwoin imiir swoki huirworwokaigi. ² Kara kimiirin minam naingwowi yayim biya profet kam miyikim sima nanaakninkiiyim simiirim daingwo mi iriipi hiriinan kima Biyan Inkam Komiiyin siir yayim yipikin naonamin mi ha swoki insiin idwopin krimiir nanmaiwarkainam simiir timi aingwoki, ti yayim siya aposel kamim krimiir boinmimauugiyim yim kimiir boinmimauugikim, ti diminim nam krīma kimiir swoki kwaboimmaugii. ³ Kima ina ninokninkinim tiki hiriinanim bi wi sima nimbiamim iya kingiin nwowi Jisis Kraisiya swoki itana. Iikam nhirim yipiki niewayiyuwiyim yim wi simbi niti mi sima wi yai bibiyeyim bwam karamaeyim wi simiir nini boini, simiir kwoinkar naingwo apiyim. ⁴ Mi sima niksisea yi kimiir boini, biya Jisis siya hinina boinkin siya wa swoki iti mi siya papi nwopin? Yayim biya krimiir yidwi wanwiyae ima boinim, bi swoki imbiyamkim ini hindara yasae okainainamim. Mi biya iya Adi Komii siya nonkwokwopin ti nu iir siya whiwininunan mi tisi tariinana namwoniyim, dimin taeminim ini hiriyyar nwokripkaiyim. Mi ti dimin taeminim sima boinim hinin yim wi nimbiam tani, yim kaimwo rani. Adi Komii siya dimin kasakasa bi kisiana haiginkin. ⁵ Sima ti diminin siir ninokninkinam naingwo rani. Biya Adi Komii krimiir Wanin siya yayara boinkiyin mi nu ninomoro ina yimbiamwo. Adi Komii siya nuin whi komii solwara saiir op imiir nonkwokwokin mi nu iirin nao siya whinkinsiisi mi yio triiginin iriipi hiriinan yio wi sipi mi kisinaei. ⁶ Mi mhoiyya Adi Komii siya ha boinkiyin mi ha mi tirkiyin op airin mi opa ini nu iirar ywomairipugiyin mi dimin taeminim ti nu iir nwowim yim ina yaokaokiyim. ⁷ Mi ti nu ninomoro tariinan nwowo yo Adi Komii siir yai imar nonkworinukripkaii mi mhoiyya iya Adi Komii siya iikam biyeyim yipiki digiumii siir haimriiyuim simiir nitkaigaigii paeya mi ti nu ninomoro yo wi warar ninkin iuwi.

⁸ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, kima ti dimin whiruwa siir kipi naingwo owou. Adi Komii siya ii kwiruwa ha naingwokin biewi biewi kasaka rani mi biewi biewi whiekakim yim ini ii kwiruwanana ywopin. ⁹ Kimiir Biyan Inkam Komiiyin siya bi kimiminikin

siir n̄mbin̄im simiir t̄rkiȳim iki iikam n̄h̄rim sima naingw̄owim simiir h̄riinan. N̄ngaka. Siya iikam wh̄iekakim kr̄im̄iramar niki owin diḡium̄i dim̄in biȳie im̄iir haimriiȳugigim m̄i siiram naingwo t̄b̄m̄iyȳim. Dimusi rani, siya inkam nw̄irkin maeyaua paekaka saiir h̄rir̄ nam̄in p̄i boriisopi. Siya h̄n̄nam naingw̄owi, iikam wh̄iekakim sima diḡium̄i simiir dim̄in biȳie im̄iir haimriiȳugigim m̄i siir wakaeyokna ap. Iriig.

¹⁰ M̄i m̄hoīiya iya Biyan Inkam̄in siya swoki iti m̄i siya, siya siya n̄isiim̄auunaei w̄i inkam̄in ȳip̄ikin inkam̄ n̄wirni digworaekwo tauaeyam n̄tiyȳin w̄i siir h̄riinan n̄iti iikam̄im w̄i n̄inokn̄nkin tani iya siya n̄iti m̄i n̄h̄rim w̄i siiram nwokwok̄in tani. M̄i iya siya n̄ita saiir m̄hoīiya n̄inomora w̄i n̄haminham̄i tioki rani, diyani h̄n̄in nu m̄i dim̄in taemin̄im siir nwowim̄ m̄i digworaekwo iikam̄ki nonkwokw̄owim wa n̄uginh̄iski m̄i w̄i op n̄imbiyami. ¹¹ M̄i dim̄in taemin̄im ti nu iir nwowim wa n̄uginh̄iski m̄i wa digi m̄i w̄im k̄ima iikam̄im w̄i pan̄ina nwowi? Kimiir kwoin̄im w̄i dim̄in wh̄irki k̄ipi kimbu Adi Komii siir yai im̄iir ti wakaeyokna ap, ¹² m̄i k̄ima ti dim̄in taemin̄im simiir ti tir ta iya saeya nitiduduwim. Iya Biyan Inkam̄ Komiiȳin siya swoki iti m̄i n̄inomora w̄i paeki niuwi m̄i wa digi m̄i nauun sisim̄ m̄i nauun komii komiiȳim wa n̄uginh̄iski m̄i w̄i opnan n̄imbiyami. ¹³ Adi Komii siya b̄idi boin̄in siya w̄i yaeya nu n̄inomor nonkwokw̄owim m̄i n̄im kr̄ima simiir̄im nwowi. Iikam̄im ȳip̄iki biya dim̄in biȳie tir̄im tapaiir̄in sima w̄i iikam̄im dim̄in wh̄irki kimbu karamae nwowi. Iriig.

¹⁴ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, w̄im k̄ima ti dim̄in h̄nin̄im ti biya kwaboingigim simiir̄am nwowi n̄inomor win m̄i nu win w̄i sowa n̄imbiyam̄im m̄i k̄ima m̄inan m̄iri dim̄in wh̄irki niki kimbu karamae nwowim m̄i iriipa h̄riinan dim̄in biȳie tir̄isi m̄i h̄riinan saiirsika Adi Komii siya kimiir̄in wa naingw̄owi dim̄in wh̄irki b̄i k̄imbugin m̄i k̄ima w̄i saika nongwomamāi aei. ¹⁵ M̄i k̄ima ta saiir daingwo kr̄im̄iir Biyan Inkam̄ Komii siya w̄i n̄itsisau rani, iikam̄ im̄iir h̄idamin, siya kr̄im̄iir̄in h̄n̄ina n̄isiim̄auwi siya p̄i boriisopi kr̄im̄iir nonkwobumbun̄in̄inam̄in m̄i siya m̄inim naingw̄owi kr̄im̄iir nanmaiwarkainaam. Siya ini kr̄im̄iir nomiiyau m̄iyȳikin Pol siir h̄riinan yw̄owin, ȳip̄iki ti yai k̄ibimi dim̄in̄im Adi Komii siya hauuwim siir simiir w̄inkiyim kimiir̄im. ¹⁶ Iya Pol siya yokw̄owim ta iya Biyan Inkam̄ Komii siya swoki itina saiir w̄in̄iyim siya dim̄in taemin̄im kara niki boin̄im̄auuwim simiir̄ar swoki w̄inkikim. Kr̄ima yai n̄h̄rim siir yokwonau nwokaiyim simiir sibgu inokn̄nkin tani m̄i h̄riinan saiirsika iikam̄ biȳie n̄h̄rim ȳip̄iki n̄inokn̄nkin karamaeyim sima p̄i ti Pol siir yai k̄ibiyim p̄i simiir n̄inkp̄itki n̄ksisae yai nwowim m̄i ti h̄riinan siȳiu kaimw̄owin sima iki profet kam̄im ȳip̄iki iki yai n̄h̄rim sima win̄im Adi Komiiȳim p̄i sima m̄i inkp̄itki yai biȳie m̄i ink̄in owam m̄i h̄riinan saiirsika sima w̄i sima sima m̄i t̄rbumbunaei ti dim̄in̄im sima tir̄im.

¹⁷ M̄i ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim ta h̄riinan saiir-sika k̄ima ina n̄inokn̄nkin̄im ti dim̄in im̄iir̄in. K̄ima, k̄imasiyar m̄intaraona m̄i ti h̄riinan saiirsika k̄ima w̄i dim̄in biȳie tir̄ tani iki iikam̄im ȳip̄iki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim sima tir̄iyim w̄i simiir tir̄ tam̄i m̄i h̄riinan saiirsika k̄ima w̄i Adi Komii kr̄im̄iir Wanin siir yai k̄ibiyim w̄i simiir haiburgik rani. Sima w̄i kimiir k̄insis̄ haiḡin̄iuwi ȳin̄in omaka nonkwor̄inuwiyȳin siir h̄riinan. ¹⁸ M̄i k̄ima Biyan Inkam̄ Komiiȳin J̄is̄is Krāis siir naingwobumbua saiir sibgu o, ȳip̄iki biya naowin kimiir̄in siyar niki wh̄indir̄iraer̄arim m̄i nanmaiwarkainaam. M̄i tariinan̄in k̄ima siir̄in k̄ip̄ili n̄inokn̄nkin tani m̄i m̄hoīiya k̄ima siir̄in wa sibgu inokn̄nkin̄i. Kara ha naingw̄owi siya in̄ig komiigak dwo tariinan m̄i m̄hoīiya m̄hoīiya iriipa h̄riinan. Iriig.

1 JON

Jonin ti kamim Jisis siya nūisiisimauuim simiir nwir ieya. Ti Jonin saisakinairgin biya Jisisni yai win kibiyim sim niki winkiyin simiir nanaakinikiyam. Mi biigibiyan yokwowa Jon siya winkiya ya ukamim naingwo tibmiiyim simiir boinkika sima, simiir naingwo tibmiiya pi sibgu onkwokripkaiyim ta yaiya yipika Jon siir nhwokinhwoker kiga mi siir wiingwiingar mi wakaeya Jisis siirim. Siya simiirin min boinkikin sima iki kamim niksisaeyim sima boinmimauuim dimin taeminim Jisis siir yaiyim simiir hariinan nwo karam nwowim simiirsi mantirao. Siya simiirin ti hiniina boinkikin, sima ti nuan siyupai siyupaiyim simiiram kipi naingwokwo sima irni nwirnyam naingwokwonanaeya Jisis siya hauua saiir hariinan daingwokwonanae. Iriig.

Yaiyim krimiir whinkinsiis haiginiuwiyim inigak krīma nwoyokiyokikaeyamam sima

¹ Ta yokwowa krīma winkika Jisis Kraiis siir, yipiki krīma dapiyim Yai. Biigi biiyarin Kraiis siya ha nwokin mi siyairgin kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiyin siir bwamkibwamin. Mi tariinanin krīma siir bidi wakaeyim mi siirin krimaki krimar kigin mi siirin krimiir ingar nonkwokugin. ² Mi kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiyin siir bwamkibwamin ini siyar ywowsikiyim mi iya siya nita krīma siir bidiyar kigin mi tariinanin krīma siirin krimiir asi boinmimauuwi. Ti inkam nwiruwān yipiki inokiiinokin hariiyar nwowiyan. Biya siya Adi Komii krimiir Wanin saika niki okin mi ini siyar yanaakinikiibudgiyin. ³ Dimin taeminim krīma kigin yim ti sima krīma boinmimauuwim kimiiir mi ta hariinan saiirsika kima wi iripa asi nongwomamairi krimiir hariinan ta krīma nwowiya Adi Komii saika mi siir yinisim ieya Jisis Kraiis saiir hariinan mi nim krīma ini kwoin whiruar whiruar ywowsikiyim. ⁴ Mi krīma ta yokwowa kimiiiramini hariinanam winkika kima wi nwoki sibgu inokninkinim ti dimin taeminim simiirin mi kima mi krīma, krimiir kwoinim wi maigimaigra niki owim. Iriig.

Krīma Adi Komii krimiir wanin, siir dimin kibi kibiyim simiirarar wakaeyokna ap

⁵ Ti yaiyim Kraiis siya boinmimauuim krimiir mi nim krīma tisi kimiiir swoki kwaboimamauuim. Adi Komii krimiir Wanin siya ini bienan ywowin siya nii wara bi swoki ominominikin. ⁶ Mi krīma ti hiniina boini siya mi krīma ini kwoin whiruar ywowim mi krīma dimin biyie tiri, nim wi niibwomambwo napriiri, nim krīma pi niksisaekim mi krīma Adi Komii siir yai kibikikibiya saiir bi wakaeyokna apkim nim siyu bibiyeyim dimin biyie tiriyim simiir napkim. ⁷ Mi krīma ti siyu kibikikibiyan Adi Komii siya nwowiyan sirgisiir nwowi mi krīma wi iripar nongwomamaair aekiyami siir nhieya saiir kirieni mi ta nhieya yipiki siir yinisim iira Jisis naokiinaiiniya iya siya naonama mi ti dimin biyie biyeyim krīma tirim yim siya simiirin wi hariiyar haiyoprimdiyumiiyokiyokiyami mi krimiir kwoinin ini rirmiigirirmiyyar ywokiyim.

⁸ Mi krīma ha boini nim krīma dimin biyie whirmin whirmin karamaeka, nim krīma, krīma krimar swoki priiyiksasaenaeni mi Adi Komii siir yai kibi kibiyim yim wi krimiir kwoinaw haigi okai rani. ⁹ Mi ti dimin biyie biyeyim krīma tirim simiir boininkii. Dimusi rani, Adi Komiiyin dimin whirki bi kimbugin mi siya ta nimbini aiir nonkworinukripkaiyim dimin biyie biyeyim

wi siya haiyoprindiyumiigi mi krımıir kwoinim wi rırımiigirımıiia nwokii. ¹⁰ Mi krıma hınına boini nim krıma dimin biyie bi tirkim mi krıma Adi Komii siirin wi hınına boini, Adi Komii siya nıksisaeyan inkamkin. Dimusi rani, ombud komiiyin dimin biyie kına bidi tirim. Iriig.

2

Kraisin, inkamin dimin whirki kimbu karamae nwowin krımıirin siya whinkinsiis haiginiugin

¹ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, kara ti yayim kimiiram winkikim mi ta hiriinan saursika kima dimin biyie painisi tırsi. Mi krımıir nwirki dimin biyie tiri, nim krıma Jisis Kraiskakaırgim ti inkamin dimin whirki kimbu karamae nwowin siirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi. Siya wi Adi Komii siiram asi sıriigi wi krımıirsi sıriigii. ² Yio Jisis Kraıs sasaırgin yipiki bidi bidiniya sasair nınkin imiiyaenan Adi Komii krımıir Wanin siir ti dimin biyie biyeyim simiirsi sıırgisiir nhie aıırar mi ti io kwoin Adi Komii siya naingwowiyin krımıiram yio siya bidi yikripiyin. Dimusi rani, dimin biyie biyeyim krıma tirim siya ti hiriinan simiirsi naokın simiir haiyoprindiyumiigiyim. Yio krımıir dimin biyie biyeyim simiirara rani. Nıngaka. Siya iki ikam whiekakim hında tındanim simiir dimin biyeyim simiir warar haiyoprindiyumiigikim.

³ Mi krıma siir yai imiir sibgu wakaeyokna api mi krıma siirin wi hanıngin sibgu ninoknınkini. ⁴ Mi inkam nwirin ha boini, mi kara Adi Komii siirin ina sibgu inoknınkınin mi siya yai imiir wakaeyokna ap karamae nwoi mi ti inkam hiriinanin yipi pi nıksisaekin mi Adi Komii siir yayim yim siir kwoin hir wara nwokai rani. ⁵ Mi tiriiginim yipiki inokınok Adi Komii siir yai aııram naingwowiyim yim sima ina ninoknınkınim siyiın siiram naingwokwonanaeyin siyımwokisiyımwoin. Mi ta hiriinan saeya krıma sibgu dinoknınkınin nim krıma Adi Komii saika bidi yamasuim. ⁶ Mi yipiki ha boini yio siya Adi Komii saika bidi yamasuwin mi siya wi dimin taeminim biıya Kraıs siya tirim wi simiir hiriınanar timi tir. Iriig.

Mi yipiki siir nomiiyauwam naingwokwonanaeyin yio Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apikin

⁷ Mi ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, ti yayim kara wınkıyım kimiiram hının kima wi panın panına nwoi yim yai win tani. Kına simiir bidiyar iki wakaeyim iya kına biıgıbiı Adi Komii krımıir Wanin siiram naingwo tıbmii kına. ⁸ Mi ti yayim ti kara wınkıyım kimiiram yim yai wınkim. Mi ilkamim yipiki ti mıyım Jisis Kraıs siya mıriiyim simiir kigim mi ti kına mırii ikim mi sima wi hınıni ninoknınkini taka yayıa ya yai kaimwowaırga. Mi yim ti yayim yim hınına boınkim, krıma krımıir nomiiyauim simiiram naingwokwonanae. Dimusi rani, krıma ini ti yai imiir wakaeyokna apim mi ti dimin biyeyim ti ilkami kwoınau nwokaiyım nııbwomambunan yim wi simbi kinimnisainami mi simiir maeyauwa wi ti dimin kibiyim paenan niıyaaeyim wi sima kısına okainaowidi. Jisis Kraıs siyairgin bwamkibwamın paenan krımıir niıya haiginiuwiyin.

⁹ Mi yipiki ha boini, yio siya Adi Komii siir yai imiirar wakaeyokna apikin mi siya io pi siir nomiiyau inaka swoki owi mi yio hiriinan inkamin yio Adi Komii siir yai imiir bi wakaeyokna apikin. Yio ini inkamin niıyaka napamwiıiyin siyiı si sikwo pae min nıriııya apnam karamae nwowiyin ini siir hiriinan ywowin. ¹⁰ Mi yipiki siir nomiiyau iııram naingwokwonanaei mi Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api, yio ini inkamin siyiı nabie kigimok apiyin ini siir hiriinan ywowin mi yio siya siyiı iıırin ina sibgu kigomok apin mi siya wi niıgikiyamyao akai rani. ¹¹ Mi yipiki siir nomiiyau inaka nwoi io

mi yio tari Adi Komii siir dimin taemin bi ninokninkin. Yio dimin biyie biyeyim simiir wakaeyokna apikin inkamin yipiki siyiu si napamwiiyin niyaka si hinin. Mi siir nthwo iirin ni aeya nimitui mi ta hiriinan saiirsika siya paniisi kigomok api siyiu iirin.

¹² Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, ta yokwo kara winkiya kara dimusi bi winkikin wari dimin biyie biyeyim kima tirim simiirsi winkika simiirin Adi Komii siya bidi haiyoprimdiyumiigiyim. Simiirin siya bidi haiyoprimdiyumiigiyim. Dimusi rani, dimin kibi kabiyim biya Kraisi siya tirim simiirsika. ¹³ Kima ti adim, kara ta yokwowa kimiiram winkika. Dimusi rani, wim kima siirin ina ninokninkinin yipiki biya omwaiyar niki waiyayokiyokiiyin mi tariinanar nadigniyyin siiram. Kara yokwowa yainan whranim nonkwona karamae nwowim kimiiram winkika. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiya wi kimiir kwoin waraurar niki okaiyokiyokiyim mi kima wi Setan siir nwoki ikwowa siiyim. ¹⁴ Kara yokwowa yainan whran kimiiram winkika. Dimusi rani, wim kima ini kirie hiriyyar nwokripkaiyim mi Adi Komii siir yaiya ini ini hanin kimiir kwoin kwirii idwokaiya mi kima Setan siir bidi ikwowa siiyigim. Kara yokwowa ad imiiram winkika. Dimusi rani, wim kima ina ninokninkinim yipikim omwai hiriyyar waiyayokiyokiiyin mi ini tariinanar yadigniyyin.

¹⁵ Mi kima dimin biyie biyeyim iikamim sima tiriyim ti nu iiranim simiiram kipi naingwo simiir wakaeyokna apam. Mi yipiki ti nuan dimin taeminim simiiram naingwowi mi yio tari Adi Komii siiram naingwokwo rani. ¹⁶ Mi dimin taeminim nuanim yim hiningim, mi ti dimin taeminim ti sima kigim sima inokninkin simiir haiyamar mini mi dimin biyeyim simiiramar mi kigim mi siya iki siir inig iirar hainanaeyim mipi ha boini, kara digworaekwoki naokingugunankaigin ini iki iikam nhirim simiir haiburin. Mi yim digworaekwowim yim Adi Komii siir tani. Nningaka. ¹⁷ Mi dimin taeminim ti nuan siirim mi dimin taeminim kigim iki yim wi simbi digii mi yipiki dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim simiir wakaeyokna api yim wi hiriyyar nokwoyokiyokiiyami. friig.

Krais siir sau omomim yim wi sima simar nisiiimaunaei

¹⁸ Ti kariir nomiiyauim, iya ti nu ieya digiyana ya kingiin bidi yitkiya. Mi wim kima ta yai aiirin bidiyar yinokninkinim hinin Jisis Kraisi siir sau omomim wi panin panina nimbiam. Mi Jisis Kraisi siir sau omom whiekakim yim bidi yitim mi yim sima simar bidi yanaakninkinam mi nam krime ta ii aiirin ina ninokninkinim ya ini kingiin nwowa. ¹⁹ Dimusi rani, ti kamim yipiki Jisis Kraisi siir sauan omom win nwowim yim sima iripa kwoin krimaka nwo rani, yipiki Jisis Kraisi siiram naingwo tibmii kiniiyim, yim sima krimiir bidi haiburgigim. Mi sima iripa kwoin krimaka nwokiswo mi sima pi iripa krimakar pi ywowin. Mi sima krimiir bidi haiburgigim mi ta hiriinan saiirsika nam krime ta saiirin bidiyar yinokninkin kinim, simiir nwirki iripa kwoin krimaka bi swoki okim. Nningaka.

²⁰ Adi Komii siir naeyuin ha nitin ini hanin kimiir kwoin imiir ini kwirii idwokaini mi ta hiriinan saiirsika, kima ti dimin taeminim simiir dimin mwokimwoim simiir asi sibgu ninomokninkini. ²¹ Kara ta yokwowa kimiiram ha bi win boinkin, wim kima Adi Komii siir dimin taemin mwokimwoim simiir bi ninokninkin. Nningaka. Wim kima simiirin bidiyar yinokninkinim. Mi ti digworaekwowim yipiki kaimwo nwowim mi ti digworaekwowim yipiki kaimwo nwo karam nwo ikim wim kima simiirin bidiyar yinokninkin digim. Mi kima ti niksisaeyaiyim yipiki yaimwokiayimwoim simiir ninikrikripiyim simiirin ina mi inokninkinim.

²² Mi yipiki niksisaeyin? Mi ti inkamin yipiki ha boiniyyin Jisisin yio Kraisi rani mi ti hiriinan inkamin Adi Komii siya nimbingii mi siya siirin wa

nikropkii. Mi yio ti inkamın yio Jisis siir sau omomkin. Mi Adi Komii siya mi siir yınisim ieya sowiirniyiın digiumii bi haimriiyugigo. ²³ Mi ti iikam hiriinanım yipiki Jisis Kraıs siir miısisaeyim mi yim sima iriipi hiriinan Adi Komii siir warar mi miısisaei simiir Adın. Mi ti iikamım yipiki Jisis Kraıs siir haiyim mi yim sima iriipi hiriinan Adi Komii siir warar mi inkin haigim simiir Adın. Iriig.

Adi Komii siir naeyiın kımiiirın siya nısiımauugin yai miıyik

²⁴ Mi ta hiriinan saırsika kima wi kimasıyar mintıraona. Mi yai kibiya yipiki biıgıbiı kimar wakaeya, ya kimiir kwoınau waraurar haigınonkworınukripkai. Mi kima ti hiriinan tiri mi kima wi kwoın whıruwa Adi Komii siya mi siir yınisim ieya wi sowakanııyar nwowa. ²⁵ Mi yim tiriıginım yim sima Jisis Kraıs siya nımbıngiyim kımiiiram krıma haiyim. Siya kımiiir whınkınsiıs haıginıuwam nımbıngikın mi krıma wi Adi Komii saıka nwoki sibgu oyokiyokıkaeyamım.

²⁶ Kara ta yokwowa kımiiiram wınkika kimiir boınworwokaıgıyım ti dimın taeminım yipiki ti iikam ima naıngwowyım kimiir nıksisaeyam. ²⁷ Mi Jisis Kraıs siya siir naeyiın kimiir biıi hauugiyın mi ta hiriinan saırsika siya kımiiir asi whınkınsiıs haıginıuwı. Mi ti naeyiın kimiir kwoınau waraurar nwokaıkrıpkai mi kima wi inkam nwıram noksir tani kimiir nowomwarkaiıuwamın. Mi ti naeyiın kımiiirın wi siyar nowomwarkaiıuwı dimın taemin whiekakım. Mi ti dimın taeminım wi siya nowomwarkaiıuwı, yim nıksisae dimın tani yim kaimwowaırgım. Mi yim wi ti hıniına nwowı, kima ta Adi Komii siir naeyiın siir yai aıir wakaeyoknaei, wım wi Jisis Kraıs saıka namasukikini.

²⁸ Hiı, ti kariir nomııyauım, kima Jisis Kraıs saıka damasukikın. Mi kima ti hiriinan tiri mi iıya siya swoki itı nua tiriir mi nım krıma wi maırgımaırga nwowıni siir kıgamın, krıma wi nididwın tani mi wi mi agwoprakai rani.

²⁹ Wım kima biıdiyar yınoknınkınım Adi Komii siya bımbıuwı rani mi yipiki dimın miıyik tiri mi kima wa nınoknınkini siya siir yınisimkin. Iriig.

3

Tariinanın krıma ini Adi Komii siir yınisim nwowım

¹ Kima whiekakarın ta saıir wakaeki, Adi Komii kımiiir Wanın siya kımiiiramın nhami nhami naıngwokwo rani mi ta hiriinan saırsika siya kımiiirın siir yınisim asi nıkiugım. Yim ti yayıyım yim kaimwowaırgım. Nım krıma siir yınisimkin. Mi iikamım yipiki ti nuan sıyıu imiir wakaeyokna apnıknııubumbunanıyım mi ti tariinanar nadıgnıyım yim Adi Komii siir bi nınoknınkınım. Mi ta hiriinan aeya sima ti dimın taeminım krıma wakaeyokna apıyım simiir paniısi yınoknınkınsi. ² Ti kariir nomııyauım kara naıngwokwonanaeyım, nım krıma Adi Komii siir yınisimkin. Mi krıma sibgu nınoknınkın tani mhoııya krıma wi paniın paniına namısi owı. Mi Adi Komii siya ti dimın hiriinanın kımiiir bi nıki iısiımauugin. Mi ti dimının sasaıgın krıma sibgu inoknınkının Jisis Kraıs siir, yio hıniıngın siya wi sıpi swoki iıunaiıni mi krıma wi siırar kıgwıni mi iıya krıma siir kıgwıni mi nım wa nınpıt iuguskıı mi wi siir hiriinanar namwowaıuwı. ³ Mi yipiki ti dimın taeminım nımbınyamanım simiiram nwokwokini mi yim sima wi hiriıhıriıyar boınınaei dimın biyie karamaeka mi sima wi dimın whırki kımbu karamaeyar nwowı Kraıs siya nwowa dimın whırki kımbu karamae siir hiriinan.

⁴ Dimın biyieya saıir bwamkıbwamın Adi Komii siir sıyıu komii siir yayıya siyar kwıınakıbıri. Mi ta hiriinan saırsika ti iikamım dimın biyieki naokıngugunankaiyım sima Adi siir sıyıu komii siir yayıyım

simiir asi nainakrimkripi. ⁵ Mi kima ina ninokninkinkinim ta Jisis Kraisi siya niuunaii niya nua tiriiir iikam simiir dimin biyie biyieyim simiir haiyoprimdiyumiigiyam siya dimin biyie whirmn whirmn bi swoki tirmintirminkin mi siya ti hiriinan tiramar mi angwokin. ⁶ Mi ta hiriinan saaisika, tiki iikam whiekakim yipiki Jisis Kraisi saika namasukikinim yim sima inokinokin dimin biyie bi tirkim. Mi ti iikamim yipiki inokinokin dimin biyie biyieya tirnanaeyim mi simiir kwoinin Kraisi siiram naingwo karamae nwowiyim yim siirim bi wakaeyokna apikin.

⁷ Ti kariir nomiiyauim, kima iikamim simiiram kipi kiwaki kimiir niksisaeyim. Mi yipiki siyu miyikimiyikni nwowi mi yio sikisiya inkamin. Dimusi rani, Adi Komii siya krimiirin ha kigi nim krma dimin wharki bi kimbugim Jisis Kraisi siir hiriinan dimin wharki kimbu karamae siya nwowa saiiir hiriinan. ⁸ Mi yipiki dimin biyieyim simiirsimiira tirnanaei mi yio tari Setanikin. Biya mi tariinanin iriipi hiriinan Setan siya ini dimin biyieyar tirkripkaiyin. Mi tiriginim yipiki dimin biyieyim simiir simiira tirnanaeyim yim siir iikamkim. Mi Adi Komii siir yinisimin siya nitin ti nu iir siya dimusi bi nitkin siya Setan siir miyim simiir digiguskuyam nitkin.

⁹ Mi yipiki Adi Komii siir yinisim nwowi mi yio tari siir naeyiu iir bidi haiyin. Mi ta hiriinan saaisika, siya dimin biyie panisi tiryokiyokiyamsi. Nangaka. ¹⁰ Mi ti hiriinan siyuin, nim krma ina ninokninkinim yipiki Adi Komii siir yinisimin mi yipiki Setani yinisimin. Mi yipiki dimin biyieyim simiir simiira tirnanaei mi yio tari Adi Komii siir yinisim tani. Mi yipiki siir nomiiyau iiram naingwokwonanaei karamae nwowiyin mi yio Adi Komii siir yinisim tani. Iriig.

Kima kimiir nomiiyauim simiiram daingwokwonanaei

¹¹ Mi ti yayim yipiki biigi bi kimar wakaeyim, kima siir yai aiirin haniina wakaekim krma irni nwirniyam daingwonanaei, ¹² mi krma io whwonkam kipi nanao ti inkamin Ken nikiuwiyin siir hiriinan yio siya Setan siirgin mi yio siya siir nomousim iir asi nisomaokin. Mi siya siir dimusi nisomaokin? Siya siirin minsi nisomaokikin, dimin taeminim siya tirim yim miyik rani mi dimin taeminim siir nomousim ieya tirim yim wadiekim. Mi siya siirin io ha nwowin mi siya siirin ina yisomaokiyin.

¹³ Kima mouni hanin kipi siinkaoki. Dimusi rani, iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim yim sima kimaka whwokwoka nwo rani. ¹⁴ Mi krma krimiir nomiiyau imiiram naingwokwonanaei mi krma wi haini ninokninkini krma dimin biyieyim simiir wakaeyokna ap rani mi hiriinankinuwu, krimiir kwoinin yim wi paeki niu rani. Mi krimiir kwoinin yio wi pi ninkpitkii mi wi omwaiyar swoki waiyaei mi siya wi Adi Komii saika nwoyokiyokikaeyami Mi yipiki siir nomiiyau iiram naingwokwo karam nwowi mi yio tari dimin biyieyim simiir wakaeyokna apikin mi siir kwoinin yio bidi yaowigusamin siya Adi Komii siir dimin taeminim simiir naingwoyiskai rani. ¹⁵ Mi yipiki io whwonkam siir nomiiyau iir nanaowi mi yio ini inkamin iikam nisomsomaokaowiyin ini siir hiriinan ywowin. Kima ina ninokninkinim ti inkam hiriinanin yio siir kwoinin bidi yaowin mi yio siya Adi Komii siir dimin taeminim whir wara swoki aingwoyiskai rani. Mi siya wi saika nwoyokiyokikaeyam tani. ¹⁶ Biya Jisis siya krimiirs naokin mi ti hiriinan siyuin siya krimiir min niisiimauugin iikam nhirmiyam siya naingwokwonanaeiya saiiir bwamkibwam iir. Krma ti dimin taeminim Jisis siya tirim simiirarar tir. Krma krimiir nomiiyauim simiiram daingwokwonanaei mi krma naosi kipi nidid simiir whinkinsiis haiginisiyiyin. ¹⁷ Mi yipiki siir nu iirar nwowi mi siya digworaekwoki

naokingugunankaii mi ha ninokninkini siir nomiiyauin yio dimin kara-maeka mi siir mwoin nikrimkrae karamae nwowi mi siya ha boini siya siirin wi dimin sim whir swoki hauu rani mi Adi Komii siir naingwokwonanaeya wi panina haigiprakai siir kwoinauin? Sima wi dig nwo rani! ¹⁸ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, krma yayim naekak nwo karam nwowiyim simiirin hinda kipi priboin priboin mi hinina kipi mi boin, nim krma iikam imiiramar naingwokwonanaeikim. Krma simiir whinkinsis haiginu mi simiir dsiimauu hinin, krma simiiramn nhamin-hami naingwokwonanae rani. Iriig.

Ikamim yipiki Adi Komii siir yai aair wakaeyokna apiyim yim sima siir whwonkam idan wi nididgak nwo rani

¹⁹ Mi ti hiriinan siyiuin, nim krma wa nwoki inokninkinim hinin nim krma Adi Komii siirgin yipiki dimin mwokimwoim simiir bwamkibwamin. Mi ti hiriinan siyiuin, krmiir kwoinim wi nidid rani, krma Adi Komii siir whwonkam ida nokwowi. ²⁰ Mi krmiir kwoinim sima krmiirin hinina boini, nim krma dimin biyie bidi tirim. Dimusi rani, Adi Komii siya dimin taemin imiirin ina ninomokninkin digin mi krmiir dimin biyie biyeyim yim wi siya haiyoprimdiyiumigii mi krma wi simiirsi nidid rani mi siya ti dimin taemin imiirin whirminwhirmin bi nokpaokigin, siya simiirin ina ninomokninkin digin. Mi ti dimin taeminim krma ninokninkin karamae nwoka, windi yio siya ina ninokninkin. ²¹ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim mi krmiir kwoinim sima krmiirin hinina boinmau karamae nwowi, krma miyik rani mi iya krma Adi Komii siir whwonkam ida nokwowi mi krmiir kwoinim wi kirie hiriyar nwokripkaii. ²² Mi krma Adi Komii siiramn diminam srii mi siya krmiirin wa hauuwi. Dimusi rani, nim krma yai imiir wakaeyokna apkim mi krma dimin miyik miyikim siya naingwowim krma tiram krma simiir tirkim. ²³ Biya Adi Komii siya ti yayim krmiir bidiyar iki boinmauim. Krma siir yinisimin Jisis Krai siir wakaeyokna ap mi irni nwirnyam dinan aingwokwo. ²⁴ Mi yipiki Adi Komii krmiir Wanin siir yai imiirarar wakaeyokna api, siya mi Adi Komii siya sowa wi kwoin whiruwa nwowi mi siir naeyiuin yio Adi Komii siya hauugiyin krmiir, ti Adi Komiiyin siya ini krmiir kwoinau tir kwirii idwokaiyin mi ta hiriinan sairisika nim krma ina mi inokninkinim nim krma ini kwoin whiruwa saika nwowim. Iriig.

4

Adi Komii siir naeyiu ieya mi yiu biyeyin niksisaie ikin

¹ Ti kariir nomiiyauim, iikam whiekakim yipiki yai bibiyeyim niksisaeyim sim nanaakninkii haiginuwiyim hinda tinda bidi yinoopkiyim. Mi iikamim kmiiram niti mi sima ha nini boini, yim sima Adi Komii siirgin mi kima wi kipi niki anka aingwo tibmii kin simiir yai airamn. Biyiu kima simiir tiki kinankiu mi sibgu sibgu tiki kigimoki ti simiir hir nwokaiyin yio Adi Komii krmiir Wanin siir naeyiu ieya piyamisi owin, iyie uridyiu biyek piyami owin. ² Mi kima wa kigninokninkinkii, Adi Komii siir naeyiuin siya ini hanin simiir kwoin imiir kwirii idwokaii. Mi yipiki ha boini, Jisisin yio Adi Komii siir kwoinkar naingwo imbingikin, tirir nitamin mi siya ini inkam kangikinar yauni oniyin mi kima wi haningi ninokninkinkii, Adi Komii siir naeyiuin ini ti inkam iir nwokaiyin. ³ Mi yipiki Jisis Krai siirin hinina boin karamae nwowi mi ti kwoinin siir kwirii idwokaiyin yio Adi Komii siir tani. Nangaka. Tiki kwoinin yio Krai siir sau omomkin. Kima bidiyar iki inokninkinim hinin siya wi sipi niti. Mi tariinanin siya ti nu iir bidi yauni oniyin.

⁴ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, wim kima Adi Komii krimiir Wanin siirgim mi wim kima ti iikam biye biyeyim simiir bidi ikwowaisiigigim. Dimusi rani, yipiki wari kimir kwoinaw kwirii idwokaiyin siyaairgin yipiki ti iikamim nuanim simiir kwoinaw kwirii idwokaiyin yipiki niksisaeyin siir nikwowaisiyyin bi. ⁵ Mi ti iikamim yipiki niksisaeyim yim nu tiran ina yim sima Adi Komii siir tani. Mi ti dimin taeminim sima boiniyim yim nu tirankim mi ta hiriinan sairsika tiki iikamim nuanim simiir asi waka ei mi simiir asi wakaeyokna api. ⁶ Mi nim krima Adi Komii siirgim. Mi ti iikam yipiki Adi Komii siirim sima inokninkin krimiir yayim simiir simiira wakaenanaekim. Mi ti iikamim yipiki Adi Komii siir karamaeyim yim sima krimiir yai imiir bi swoki wakaekim. Niingaka. Mi ti hiriinan siyuin nim krima ina ninokninkinim ti iikamim yipiki Adi Komii siirgisiir naeyugakim mi ti iikamim yipiki Setani niksisaeyim naeyuin si nwokaiyim simiirin ina mi inokninkinim. Iriig.

Adi Komii sasaairgin naingwokwonanaeyin

⁷ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, kima irni nwirniyam daingwokwonanae. Mi ti siyiu hiriinanin irni nwirniyam krima naingwokwonanaeyin yio Adi Komii siirgisiirgin. Mi yipiki siir nomiiyau iiram naingwokwonanae yio Adi Komii siir yinisimkin mi yio siya siirin ina sibgu inokninkin. ⁸ Adi Komii siyaairgin naingwokwonanae sair bwamkibwamin. Mi ta hiriinan sairsika, yipiki siir nomiiyau iiram naingwokwonanae karamae nrowi mi yio tari Adi Komii siir bi ninokninkin. ⁹ Adi Komii siya krimiir bidi yisiimauuin hinin, siya krimiiram naingwokwonanaekin. Mi siya siir yinisim nwirkinwiruwan asi nikropkikin mi siya krimiir whinkinsiis haiginuwam nitkin mi ta hiriinan sairsika krima wi wadie saika asi nwoyokiyokiikaeyami. ¹⁰ Mi naeyuin naingwokwonanaeyin siir bwamkibwamin yio si. Ta krima naingwokwonanaeya Adi Komii siiram saeya rani. Mi krimiiram bi siyar naingwokwonanaekin mi siya siir yinisim iirin ina yikropkiyin mi ta hiriinan saekisaeyairga Adi Komii siya krimiir dimin biye imiirin siirsiyar haiyoprimdiyiumigikin.

¹¹ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, ti dimin taemin hininim yim krimiir nisiimauugim hinin Adi Komii siya krimiiram naingwokwonanaekin mi nim krima wi irni nwirniyam mi aingwokwonanaeyim. ¹² Adi Komii siirin inkamki bi swoki kigiminkin. Mi krima irni nwirniyam naingwokwonanae mi ti Adi Komiiyin ti krimiir kwoinaw kwirii idwokaiyin mi krima wi siiram naingwokwonanae mi krima wa ninokninkin siya ini krimiiramar naingwokwonanae iskiyin.

¹³ Krima ina ninokninkinim krima mi Adi Komii siya krima ini kwoin whiruwar nwowiskiyim. Dimusi rani, biya siya siir naeyuin krimiir niki hauugikin mi siya ini krimiir tir nwokaiyin. ¹⁴ Nim krima Jisis siir bidi kigim mi krima ta yai aair asi boinimauuwi. Adi Komiiyin siir Adin siir yinisim iirin siya nikropkikin iikam krimiir nanmaiwarkainam mi ta hiriinan sairsika siya iikam whiekakim nu tiranin simiir asi whinkinsiis haiginugin dimin biyeyim ti nuin siirim simiir kirie aair kintiokiyam. ¹⁵ Mi yipiki ha boini Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin mi ti inkamim siya mi Adi Komii siya sowa wi kwoin whiruwar nwowi. ¹⁶ Adi Komii siya siyaairgin naingwokwonanae sair bwamkibwamin mi nim krima ina ninokninkinim siya krimiiram in naingwokwonanaeyin. Mi ti iikamim yipiki iikam nhirmiyam naingwokwonanaeyim, yim sima wi Adi Komii saika kwoin whiruwar nwoyokiyokiikaeyami. ¹⁷ Adi Komii siya hinina naingwowi, nim krima iikam imiiram nhami nhami naingwokwonanae rani. Mi krima

hiriinan tiri mi ti dimin taeminim ti tariinan krima tirim yim ini ti dimin taeminim biya Kraisiya tirim ini simiir hiriinan ywowim. Mi krimiirin wi Adi Komii siya whinkinsis haiginiuwi hindara naingwokwonanae iskiyim. Mi mhoiia iya Adi Komii siya hidi iikam imiir mi nim krima wi nidid rani. ¹⁸ Mi yipiki hiniina ninokninkini Adi Komii siya siiram naingwokwonanaei mi siya wi nidid rani. Mi yipiki Adi Komii siirgisiiram naingwokwonanaei mi siya wi dimin taeminsi nidid rani. Inkamin dimusi nididi? Siya dimusi nidid rani, siirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkini ti dimin biyie biyieyim yipiki biya siya tirim. Mi yipiki Adi Komii siirsi nididi mi yio tari Adi Komii siya mi iikam ima simiiram in sibgu naingwokwonanaei rani.

¹⁹ Nim krima Adi Komii siya mi iikam ima simiiram naingwokwonanaei. Dimusi rani, siya bigibiyin krimiiram naingwokwonanaekin. ²⁰ Mi inkam nwrki hiniina boini siya Adi Komii siiram naingwokwonanaekin mi siya siir nomiiyau inika pi io nwowi mi yio ti inkamin pi niksisaekin. Iikam krima Adi Komii siir bi swoki kigmiminkim. Mi yipiki siir nomiiyau iir kigi mi siiram naingwokwonanae karamae nwowi mi siya Adi Komii siiram in wi panina naingwokwonanaei yipiki siya kig karamae nwowin, ha? Mi inkamin siir nomiiyauin saika nomboboin ae karamae nwowi mi yio wi Adi Komii siiram naingwokwonanaei rani. Nungaka. ²¹ Jisis Kraisi siir yaiya ya krimiir bidi hauuwa, krima sair wakaeyoknam. Mi yipiki Adi Komii siiram naingwokwonanaei mi siya iriipi hiriinan siir nomiiyauin siiram warar timi aingwokwonanae. Iriig.

5

Tikamim yipiki Adi Komii siir yai aair wakaeyokna apiyim dimin biyie biyie imiirin wi sima nikwowaisii

¹ Mi yipiki hiniina naingwo tibmii kuni Jisis siya Kraiskin, yipikin Adi Komii siya nikropkiyin mi yio ti inkamin Adi Komii krimiir Wanin siir yinisimkin. Mi yipiki Ad iiram naingwokwonanaei mi siya siir yinisim iiram in wara timi aingwokwonanae. ² Mi krima Adi Komii siiram naingwokwonanaei mi siir yai aair wakaeyokna api mi krima wi hainii ninokninkini nim krima siir yinisim iiramar naingwokwonanaekin. ³ Mi Adi Komii siya naingwokwonanaeiya sair bwamkibwamin ya hiniinga krima ti dimin taemin whiekakim siya hauuwim krima tiram simiir wakaeyokna iski. Mi ti diminim siya boinanin krima tiram, yim wi hikak krimiir nrowaiginiu rani. Nungaka. ⁴ Mi siyuin ti iikamim yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim sima nwowiyin yio wi dig nwo rani, Adi Komii siir yinisim imiir nikwowaisiyim, simiir kirieya ini ti simiir siyu biyieyim simiir kou ywowa. Dimusi rani, nim krima Adi Komii siiram naingwo tibmii kinkim mi krima wi digar nwowi ti siyuin ti iikamim yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim sima nwowiyin siir nikwowaisii iuguskiyim. ⁵ Mi wi dig nninga nwowi ti siyu hiriinanin ti iikamim yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim sima nwowiyin? Mi tiruginim yipiki hiniina naingwo tibmii kinyim Jisis Kraisi siya Adi siir yinisimkin, yim wi digar nwowi. Iriig.

Adi Komii siya bidi sibgu anaakinkii haiginiugiyim Kraisi siir dimin taeminim

⁶ Yio Jisis Kraisi sasargin ti inkam nwi ruwan ti nu iir niunaiiniyin. Mi siya op ha baptaisin mi mhoiia siya ina yaonamin paeyin hiniya nriininkinin siir, siir nhie aeya naokiinaiiniam. Mi iya siya ti nu iir niunaiiniyin, siya minam niunaiinikinin siir nhie aeya mi siir op aeya sowar naokiinaiinisowim. Adi Komii siir naeyuin siyargin dimin taeminim

simiir bwamkibwamın mi krımıirın siyar nıisiimauugin hının Jisis siya Adi Komii siirgisir yınisimkin. ⁷ Dimın whoımuwam sima simaırgım krımıir nıisiimauuyokiyokiyamiyim hının. ⁸ Adi Komii siir naeyıu ieya mi op, ta opa Jonki si baptaıs haıgınıuwa Jisisni mi nhie aeya mi ta iya bıya Jisis siya naonama mi siir nhieya ha naokınaiınııya saıir ti swoki aıngwowoknaki. Mi ti dimın whoımım yım dimın whıruwan siırarar nıisiimauugin Jisis siya Adi Komii siir yınisimkin. ⁹ Nım krıma yayım inkamki boınım krımıir simiir wakaeyım mi krıma ini simiırar wakaeyokna apım mi krıma ti yayım Adi Komii siya boınımımauım siir yınisım iir simiir wakaı. Dimusi rani, siir yayıa ini iki inkami yayım simiir haıbura. ¹⁰ Mi yipiki Adi Komii siir yayı imiir wakaeyokna api mi siir kwoının pa nınoknınkınkii ta Adi Komii siir yayıa ya kaimwowaırga, ya saeya hınına boınka, Jisis siya kariir yınisimkin. Mi yipiki ti Adi Komii siir yayı imiıram naıngwo tıbmii kın karamae nwowi mi ti yayım yipiki bıya Adi Komii siya boınım siir yınisım iir simiir wakaı karamae nwowi mi yıo ti hırıinan inkamın ti hırıinan boınıyın yıo Adi Komii siir nıksısaeı. ¹¹ Ti yayım yım Adi Komii siya boınkıkım krımıir. Siya krımıirın bıdiyar whınkınsiıs haıgınıuwın mi krıma wı inıgak saıkar nwoyokiyokıkaeyamı. Siya krımıirın ta hırıinan saıırsi whınkınsiıs haıgınıugin ta siir yınisım iir siya nıkrıpkıya saıırsi. ¹² Mi yipiki kwoın whıruwa Kraıs siıram nwowi, yıo wı hırııyar nokwıyokiyokıkaeyamı. Mi yipiki hırıinan tır karamae nwowi, yıo wı nınga nwowi. İrıg.

Krıma hınına nınoknınkini krımıir inıgın wı omwaiyar hırııyar nwoki waiyayokiyokıkaeyamım

¹³ Ta yokwowa kara wınkıka dimusi rani, wım kıma iıkamım yipiki Adi Komii siir yınisım iir wakaeyokna apıyım kıma dınoknınkın hının, wım kıma wı inıgak hırııyar nwoyokiyokıkaeyamı. ¹⁴ Ya dimusi rani, ti hırıinan sıyıın krıma wı dimınam Adi Komii siir sıırsi nıdid rani. Nım krıma ina nınoknınkınım iıya krıma Adi Komii siıram sıırsi dimınam yipiki siir kwoın iir wakaeyokna apıyım siya krımıir yayı imiirın wa wakaı. ¹⁵ Nım krıma ina nınoknınkınım iıya siya ti dimın taemınım krıma sırgıyım siıram simiir wakaewınıyın mi krıma pa nınoknınkınkii krıma simiirın wa haıı.

¹⁶ Mi yipiki siir nomııyau iir kigi siya dimın bıyeyın yipiki paeya namı omın siir nam karamae nwowıyın siir tiri mi siya Adi Komii siıram sıırsi mi siirın wı siya whınkınsiıs haıgınıuwı mi ta hırıinan saıırsıka siya wı inıgak hırııyar nwoki sıbgı oyokiyokıkaeyamım. Mi ti inkamın siya dimın whır tiri mi siya wı paeni omın siir namı. Mi yipiki ti hırıinan tiri, yıo wı paeya namı omın siir namı. Adi Komii siıramın ti hının inkamın dimın bıyeki naokıngugunankayıın siıram kipi sırsi. ¹⁷ Dimın taemın kasa rani, yipiki iıkamı ina tırım Adi Komii siir yayı imiir kıkınwaimwaisııyım mi dimın taemın bıyie bıyeyım sima tırıyım nam ti Adi Komii siir tır tani ıo siya nwowam mi sima wı ta hırıinan saıırsi nam tani paeni omın siirın.

¹⁸ Nım krıma ta saıırsın ina nınoknınkınım yipiki Adi Komii siir yınisım nwowi siya wı dimın bıyie hırııyar tırıyokıyokııyam tani. Mi ti hırıinan inkamın siirın Adi Komii siir yınisım ieya kıgrııraowı mi ta hırıinan saıırsıka Setan siya wı siir tırbu rani.

¹⁹ Nım krıma ina nınoknınkınım nım krıma Adi Komii siirgım mi ti iıkam whıekakım ti nu iir nwowım, Setanın yıo ini simiir kıgrııraowan inkam ywowın mi yım sima wı siir wakaeyokna api.

²⁰ Krıma ina nınoknınkınım Adi Komii siir yınisımın yıo bıdiyar yıtın krımıir whınkınsiıs haıgınıuwam mi ta hırıinan saıırsıka krıma Adi Komii krımıir Wanın kıngıkının siir asi nınoknınkini saıırsıka yaeya Adi Komii nwır karamaıka. Krıma ini Adi Komii siir yınisımın Jisis Kraıs ini saıka yamasuswın Adi Komii

nwɪrkinwɪruwan sasaɪrgɪn mɪ siya ɪna nwowɪn mɪ krɪmiirɪn siyar whɪnkinsiis haigɪniwi mɪ ta hɪriinan saɪrsika krɪma wɪ asi nwoyokiyokɪkaeyami ɪnokɪnokin.

²¹ Ti kariir nomiiyaum kara naingwokwonanaeyim, kima ti tidiiuim kamkim sim nɪkrɪntio kuuwiyɪn uruwai siyaowainan yɪpɪki iikamkim sim hainaniyim simiirsiyɪn aru dwo. ɪriig.

2 JON

Mi yokwo kwisaka Jon siya winkiya Grik simiir yaigin aiir, ya min boinkika Jon siya, wig aeya mi saiir yinisim ikim. Nhirim yim ta wig aiiram naingwo tibmiiyim sima hiniina naingwokim saeya iikamim naingwo tibmiiyim yipiki maeyau kwiruwa nwowim simiir hiriir swoki imbiyamim. Siya simiirin min boinkikin sima irni nwirniyam inanaingwokwowim mi kam bibiyeyim simiirsi mintiraowim yipiki Kraiis siir dimin taeminim simiirgisimiir niisiimauu karamae nwowim. Iriig.

¹ Kara Jonkin, Adi Komii siir piugana saiir biyan inkamkin mi ta yokwowa kara winkika wigim yipiki biya Adi Komii siya nimbiniin siir yinisim nwowam kimiiram. Mi saeya kimiiraram bi winkika, saeya kima mi kimiir yinisim ima kimiiramar winkika. Mi kara kimiiramin nhami nhami naingwokwonanae rani, kanakana rani, iikamim yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiiram naingwo tibmiiyim sima warar winkika. ² Krima kimiiram asi naingwokwonanaei. Dimusi rani, wara Adi Komii siir yai kibikibiyim kimiir kwoinawu nwokaiyim yim wi waraur hiriiriyar haiginonkworinukripkaii.

³ Kara hiniina naingwowi Adi Komii siya mi siir yinisim ieya Jisis Kraiis krimiirin naingwoyimwok mi naingwobumbu mi iripa nongwomamaair ae sowa hauugin mi ta hiriinansika sima wi krimiiram asi naingwokwonanaei mi krima wi wadie nwoki sibgu owim iripa nongwomamaairamin. Dimusi rani, nim krima siir yaimwokiayimwo imiir wakaeyokna apkim mi irni nwirniyam naingwokwonanaekim. Iriig.

Krima iikamim simiiram daingwokwonanae

⁴ An kara ha wakaekin kimiir piugana saiir iikam nhirim yim ha wakaeyoknaekim. Dimusi rani, wim kima ti siyiumwokisiyiumwoin Adi Komii siya boinin krima tiram siir wakaeyokna tirin mi an kara ini maigimairgar ywokiin. ⁵ Kara kimiirin ti hiniina boinkikin, krima irni nwirniyam daingwokwonanae. Yim ti yayim tapar bi kwitkim. Yim ti yayim yim biigibii krima naingwo tibmii kina mi ha wakaeyim yim sima. ⁶ Mi krima Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwokwonanaei mi krima siir yai imiir warar timi wakaeyokna ap. Biya siya krimiirin ti hiniina boinkin, krima irni nwirniyam daingwokwonanae.

⁷ Iikam whiekakim bidi yinoopkiyim hinda tinda iikam imiir priyiksasaeyam. Sima ti hiniina miisiseae boinamkim, Jisis siya iikam krimiir pivan nwonanikin mi siya nua tiriirin ha niuunaiinikin. Mi ti hiriinan siyiun ti iikam imiir sima niksiseaiyin mi yim sima ini Kraiis siir sau omomnan ywowim. ⁸ Kima, kimasiiyar mintiraona mi kima wara dimin kibi kibiyim kimiir kwoinawu nwokaiyim Adi Komii siya haigiyumauuwim simiir simura tirnanae, mhoiia kira wi dimin taemin kasa hai rani, kimiirin wi siya hauuwi.

⁹ Mi yipiki yai nhirim Kraiis siir yayim simaka ninkin haiginkii, Adi Komii siya wi saika nwo rani. Nangaka. Mi yipiki Kraiis siir yai imiir wakaeyokna api, Adi Komii siya mi siir yinisim ieya sowaniiyin wi saikar nwowi. ¹⁰ Mi inkam nwirki niti mi siya Kraiis siir yai imiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi kira wi simiir kipi nikiuna apnupkai kiriir omakanawu hiriir namamin mi wi simiir kipi mi boinwin hiniin, ha wit. Mi kira simiirin hiniina kipi mi boin, Adi Komii siya ini kimakar nwowin mi kimiirin wi siya nwowaiyiniuwu iripa nongwomamaair aeyam. ¹¹ Mi yipiki ti inkam biyie hiriinanin siir boini

hinin siya wi saika nongwomamair aei mi yio tari siir nomiiyaugin mi dimin biyeyim yipiki biya ti inkam ieya tirim yim iripi siir warairgin.

Nikopkaigiyan yai aeya

¹² Dimin kasakasa rani, kara naingwowim kimiir boinmimauuam mi kara simiirin pi yokwoni ara winki rani. Kara kimiir kignakiyam tiri mi ta hiriinan sairsika krīma wi iripa nwoki boinaiyim ti dimin taemin imiirin mi krīma wi maingimairga niki inan oswowim. ¹³ Mi kiriir yokman yaowae budieya saiir yinisimim, sima nokboinmamairgikim. Iriig.

3 JON

Mi mhoiigimhoiiyan yokwowa Jon siya winkiya, ya siir nomiiyauwin yipikin siya naingwokwonanaeyin Gaias nikiuwiyin ya siiram winkika. Jon siya min boinkikin siyu miyikin Gaia siya nwowiyin mi siya ninkinwamwarkii boiniyin siyu bibiyeyim inkam biyanin min dapiyin Daiotrefis siya tirim simiir. Iriig.

¹ Kara Jonkin, Adi Komii siir piugana saiir biyan inkamkin ta yokwowa kara Gaias kiriiram winkikin, yipikin kara naingwokwonanaeyin. Dimusi rani, ni kira ini Adi Komii krimiir Wanin siirgisiir siyu iirar nwowin.

² Ti kariir nomiiyauin kara naingwokwonanaeyin, kara ha naingwowi kira maki kipi nii mi yo ini mi owin kira hiriinan wadieyar mi owim kiriir kwoinin rirmiiya siya nwowiyin Adi Komii siiram wakaeyokna apam siir hiriinan dwo. ³ Kara ina ninokninkinin. Dimusi rani, nomiiyau nhirim ha nitim kariirin sima ini boini hinin kira Krai siir yai imiirin ha sibgu wakaeyokna apikim. Inokninokin ni kira Adi Komii siir siyugisiyiu iirar napikin. Mi ta yaiya kariirin maingimaiga saeya nwowaiugin. ⁴ Mi an kara hinina wakaekin, kariir nomiiyauim tariinanin sima ini Adi Komii siirgisiir siyu iirar nwowin mi ti dimin hiriinanin kariir kwoinin siya hugrimkripkin maingimaiga komii nwowamin. Dimin whirki kariirin hiriinan bi tirkin maingimaiga kara nwowamin. Niingaka. Iriig.

Sima Gaias siir boinkim miyim siya miritiyim wadie wadiekinairgim

⁵ Wim kima ti nomiiyauim kara naingwokwonanaei ima wim kima Adi Komii siir dimin kibi kibi imiir tirkim mi Adi Komii siir iikamin hinda tinda nwowim yipiki Adi Komii siir yai imiir boinmimauuwiyim simiirin ini kimar kigriraowim. Kima simiir whwonkam imiir bi kig ninokninkinkim mi kima simiirin ina mi whinkinsiis haiginuwim. ⁶ Mi iikam nhirim ha nitim krimiiram mi iikamin Adi Komii siir piugana saiiram krimiirin sima ini boinmauuni hinin simiirin kima whinkinsiis haiginugim. An kara hinina naingwowi kima simiirin hiriyyar whinkinsiis haiginukripkai mi simiirin dimin taemin ha timi hauu mi ta hiriinan saiirsika sima wi hinda tinda asi nami Adi Komii siir yai imiir boinmimauuwamam. Mi ti dimin hiriinanin yipiki kima tirim simiir Adi Komii siya kimiir mi aiiram in ini maingimaiga ywokiyyin. ⁷ Mi sima simiir om imiir halburgigim mi ha namim Adi Komii siir yai imiir boinmimauuwam mi sima dimin taemin bi priihaigim iikamin yipiki Adi Komii siir yai imiir naingwo tibmii kin karamae nwowiyim simiir hirankin. Niingaka. ⁸ Mi simiirin krimar whinkinsiis haiginu mi krima kigrirao mi ta hiriinan saiirsika sima krima dimin taeminin wi yaripar tiri mi Adi Komii siir yai ima. Iriig.

Daiotrefis Demitrias sowa

⁹ Mi kara yokwo bidi winkyin ti iikamin ta maeyaua saiir hiranin yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kaniyim simiiram. Mi yo Daiotrefisin, ti inkamin yipiki simiir biyan inkam nwowam naingwowin siya kariir bi nikiunakin siir kigriraowamin. ¹⁰ Mi ta hiriinan saiirsika, iya kara niti mi ti dimin taeminin siya tirim kara wi kiriir nini boinmimauuni, siya kinaopitkaigaiyiu boinamin krimiir mi sima sima rani, siya nomiiyauim yipikin Adi Komii siir yai imiir boinmimauuwamin simiir boinkim hinin ha wit mi simiiram bi mi kiwawinkim simiir omaka hiriir namam. Niingaka. Mi ti iikamin yipiki simiir nikuuna apninopkaiyam tirim simiir omaka hiriir, simiirin kimidiniya siya mi ikidu. Mi siya simiirin hindara bi nikidugin,

siya simiirin hindara nikrip uguskikin Adi Komii siir iikamim simaka hainanam. ¹¹ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, kima dimin biyie kipi tir mi ti dimin taemin hiriinanim simiir kipi wakaeyokna ap. Kima ti iikamim yipiki mi miyik imiirara miiiyim simiir hiriinan tir, yim sima Adi Komii siir iikamkim. Mi ti iikamim yipiki inokinokin dimin biyie biyeyim sim tirnanaeyim, yim sima Adi Komii siir iikam tani. Nangaka. ¹² Iikam whiekakim yim hinina boinkim Demitriasin yio wadiek. Siir siyiuin wadiek mi siya inokinokin siyarin hinina nisuumauwikin siya wadiek. Mi nim krma iripi hiriinan hiriyar mi boinkim siirin, siya inkam wadiek. Mi kima bidiyar yinokinokinim hinin krimiir yayim yim yai kaimwo imairgin.

Nikopkaigiyanyai aeya

¹³ Yayim kara winam tirim kiiiram kasa rani mi kara simiirin kiiiram winkyim pi borisopi yokwoni. ¹⁴ Mi tariinanin kara wi kimimin tani wi kapi nitsauwi kiiiramim, kiiir kignakiyamim mi dimin taeminim wi krimar nwoki idwo boinaim.

¹⁵ Kara ha naingwowi kima iripa hiriyar dongwomamair aekripkai. Nomiiyauim tiranim sima kiiir nokboinmamaigikim sima kiiirin yapayapa nwinira nokboinmamair digikim. Mi simiir inig imiirar boinki, ti krimiir nomiiyauwim yipiki waraur nwowim. Iriig.

JUT

Jutin yio Jems Jisis sowiir nomousimkin. Mi ta yokwowa siya winkika iikamim Jisis siiram naingwo tibmiiyim simiiram. Mi ta yokwowa siya simiirin min boinkikin sima kamim Adi Komii siir yaimwokiyaimwo aiir boinmimauu karamae nwowiyim yaeya yai boiniyim simiirsi mintirao. Siya simiirin min boinkin ti paekwosimin siya dimin biyie dimugi tirkin, mi iikamim dimin biyieki naokingugunankaiyim ti om whiso sowiir hiranim Sodom mi Gomora, mi Ken siyar yipikin siir nomousim iilar swoki isomaoin, mi yipiki tiriiginim dimin biyieni siyiun si napim yim wi iriipi hiriinan warar mi inkin tirki ti kamim hindara priiyiksaseiyim simaka. Iriig.

¹ Kara Jutgin yipiki Jisis Kraiis siir mi sibmiriyan inkamin, kara Biyan Inkam Komiiyim Jisis, siir mhoigimhoiyan nomousim ieya, kara ta yokwowa iikamim yipiki biya Adi Komii krimiir Wanin siya nimbinim siir wakaeyokna apim kimiiram winkika. Mi Adi Komii siya kimiiram naingwokwonanaelkin iikamim yipiki Jisis Kraiis siya kigiraowim kimiirin.

² Kara ha naingwowi Adi Komii siya wi naingwobumbu mi nongwomamair ae mi naingwonanae, wi kimiir nwoki hauumimirim. Iriig.

Iikamim yipiki Adi Komii siir yai kibi imiir haimriiyuwi, yim wi siyu biyie tiri

³ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, kara yokwo kimiiram win hauugiyam naingwokin ti dimin kibi kibiyim Adi Komii siya tirim krimiir nanmaiwarkainaim. Mi dimusi rani, ti niksisae profet kamim kara kimiirin yai kirie pi dimin whirni boinki. Mi kima sibgu dokworinukripkai, yai kibiyim simiir wakaeyokna apamin, biya Adi Komii siya hauuwim whiekak krimiirar yipikim siir wakaeyokna apiyim mi ti yayim krimiirin iiyim kwirkikwiruwa hauugikin. ⁴ Kara ta yokwowa whisarii bi win hauugikin, iikam nhirim sima nimpriokim dimin taeminim sima naingwo tibmiiyim simiir kwoinaiu hir nwokaiyim mi sima kimaka ninkin itkim omakam kima hainaniyim Biyan Inkam Komii siir. Biya Adi Komii siir yayim inkamkim winim Yokwo Komiiinai, sima hiniina boinkim, Adi Komii siya wi simiir nonkwobumbuninkini. Ti iikamim sima digiumii Adi Komii siir bidi haimriiyugigim mi ti siir yai kibiyim ini sima kisina haigina simiir whindiriraerim siyu biyie tirim. Sima digiumii Jisis Kraiis siir haimriiyugigim mi siya siyairgin, yipiki krimiir kigirkakin inkamin mi krimiir Biyan Inkam Komiiyim Jisis Kraiis.

⁵ Mi kima bidi yinokninkinim Adi Komii siir yai kibi kibiyim biya iki nhirim sima boinmauwim kimiir. Mi kara kimiir whin diriraerim naingwowi kima ti yai imiir naingwo warkainam. Biya, Isrelmi iikamim Biyan Inkam Komii siya kihainanikin Isibmi nu hirankin mi siya simiirin hiranki yikunani mi mhoiya siya ti iikamim simiir nhir imiir yisomsomaokao yipiki siirin naingwo tibmii karamae nwowim. ⁶ Mi paekwosim simiir nhirim dimin taeminim Adi Komii siya nimbinim simiir biri sibgu wakaeyokna apkim. Mi sima dimin taeminim Adi Komii siya nimbinim sima tirim simiirin wi omim ninomor kou hiranim wi simiir hir haiburgigi, maeyauwa sima nwowiyim simiir. Mi Adi Komii siya simiir nabwomambowo komiia saiiir yauni haigigig mi ini hirar yonkwowim. Mi weyin sopni bidi yinimnirkaiyim, kamim mi biyie miriyyim simiir hiriinan mi sima wi iya Adi Komii siya hidana iikam imiir wi saiiirim nwokwokini. ⁷ Mi iriipi hiriinan ti om komii komiyo Sodom mi Gomora mi om nhirim sowiir kingiin hir nwowim simiir daingwoki. Mi sima ini wara iikam biyeyim kimakar nwowim ini simiir hiriinan ywowim. Mi sima hai iki kam nhirim sima sima nanaei, wig aka nanae rani. Mi hiriinan

saiirsika ti dimin biyeyim sima bidi kwiridwokaiyim simiir kwoinim. Mi Adi Komii siya simiirin pae biyiени nonkwobumbuninkinkim ya ta paeya ina pae niyokiyokaiya sair hiriinan ywowa. Ti hiriinan diminin yim aknainan krimiir nusiimauwi, diminin iikam biyeyim simiir nimbiiyam mhoiia.

8 Ti iikam biyeyim yipiki kima nwowim dimin biyeyim sima tiriim ini Sodomani iikam biyeyim simiir hiriinana ywowim. Dimusi rani, ti kamim dimin sima naingwowim, sima dimin biyie imiir tirkim, sima Adi Komii siya kigriraowim pi boriisopkim mi sima siyu biyie Adi Komii siir omani paekwosimim simiir tirkim. 9 Bidi bidiniyarin bigibiayan paekwosimin Maikel, nikiuwiyin, siya mi Setan sowar ninkinwamwarkii boinko, yipiki Moses siir pius biyie aiir hainakii. Maikel siya bidi yinokninkinin ti siyu hiriinan nokwao yai boiniyin yo miyik rani, mi siya siirin io yai bi mi boinkin siya iki yai bibiyeyim sim boinin. Nangaka. Siya hiriinanara boin Adi Komii siya kiriirin wi ti yai bibiyie imiirsi boinwokiyoopatkaigi. 10 Mi ti iikam yipiki kimaka nwowim yim sima yai biyie ti diminin sima ninokninkin karamae nwowim simiira nikbumbuwikim mi ti diminin sima pridiraerer whaowaeiyim yim ini niimaun wraisuim sima pridiraerer whaowaeiyim ini simiir hiriinan ywowim. Yim sima simiir kwoinkar naingwowim simiirar napikim yim sima wi simiir toidwomai. 11 Kaimwowainga, simiirin wa toidwomai haiginiuwi mi sima dimin biyeyin biya Kenki tirin simiir hiriinan wakaeyokna apikim. Mi sima Adi Komii siiramar naingwokwo nanaeikin mi iikam nhirim simiiram warar. Mi sima simiir kwoinim bidi yinkpit haigiyin dimin biyie biya inkam Balamki siya tirim simiir wakaeyokna apikim, siya Isrelan iikamim simiir niksisaekim. Dimusi rani, siya umir haiyim naingwokin. Mi simiirin siya wa nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Dimusi rani, sima dimin biyie tirkim, Koraki si nantamyiriyira Adi Komii saika sair hiriinan tirkim, iya siya Moses siir maeyau aiir nokwairinain naingwowin. Mi siya wi kigriraowan inkam siya nwoki owim. Mi Adi Komii siya siir bi kigninkinkikin mi siya ini siirar kwisomaokiin. 12 Mi ti niksisaek iikamim ini siya komi komiiyin whi komii solwara aowa hir nokwokwomaiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi iya iki siyaa komii komiiyim sima niyiyim mi ti siya imiir naeyikuuiiyim mi siyau pa niyikimkirki mi ti iikam hiriinanin kinaka naeyim iya Jisis Kraisi siya naowa sima sair swoki aingwowaikagikim mi sima nidid rani, kima igao yai simiir boinsi. Sima, sima simar kigriraowikim. Sima niwipai niwipaiyim inkam nwirni whin diriraerer karamae nwowiyim simiir wakaeyokna apikim mi sima ini wauwim opudki hughainamiyim mi nao kin karamae nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim. Sima ini paeyin nae bud karamae nwowiyin iya iikamim sima hinin ninokninkiniyim ti paeyim simiir ii aeya nae budana. Sima ini paeyim ninanbimbirnaim mi ha naonamim ini simiir hiriinan ywowim mi simiirin wi iikam nhirim sima nikrimtiowi simiirin harara. Dimusi rani, sima nae bi budgim. 13 Ti niksisaek iikamim ini ieyin owieki nakiiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi ti dimin biyeyim ti iikam ima tirim ini ieyan whopiyyim ida nwowim iikamim sima kigam ini simiir hiriinan ywowim. Iikamim yipiki digumii Adi Komii siir yai kibiyim simiir haimriiyugigim yim ini nauunim maeyau biya sima nidwowim ninomor kou hir simiir haiburgigim mi ha ninopamim maeyau maeyau ini simiir hiriinan ywowim. Mi Adi Komii siya bidi yimbinin maeyaua niibwomambwonan nwowiya ti iikam hiriinanin simiirim sima nwoyokiyokikaeyamim.

14 Bidi bidiniyarin inkam nwirin Inok nikiuwiyin, Adamni yinneyin, yayiyim siya winboinkiyim Yokwo Komii nau kima wakae, Biyan Inkam Komiiyin wi siir paekwosimim dimin whirki kimbu karamaeyim simaka niti 15 iikam imiir hidim mi iikam biyeyim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowim wi idowiya nwokii mi dimin biyie sima tirim wi idowiya mi

inkin okii mi iriipi hariinan yai bibiyeyim biya sima nighbumbu boinim Adi Komii siir yim wi idowiiya wara mi inkin okii. ¹⁶ Ti niksisaei iikamim sima boinainanaeyim mi iikam nhir imiir boin huriyiuwi dimin taeminim nimbiamim simiirsi. Sima diminim simiir kwoinki naingwowim simiirir wakaeyokna apikim. Sima simiir inig imiirar hainanaeikim mi pi hiniina mi boinainanaei, krima dimin whirki bi kimbangim mi sima yaiiop pi iikam nhirim simaka ninuwi mi hariinan sairsika sima minim tirkim diminim sima naingwowim simiir hiranki haiyam. Iriig.

Kima sibgu dokworinu mi Adi Komii siir yai miyik miyikim simiirar wakaeyokna ap

¹⁷ Kima rani, ti iikamim wim kima ti dimin taeminim nimbimbiiyamanim simiir daingwoki, ti aposel kamim yipiki Jisis Krai siya nokmwim okwoim siir yai kibi imiir boinim mauuwim simiirar naingwoyokiyokigim, ti dimin taeminim sima boinim wa nimbiamim. ¹⁸ Mi sima kimiir boinmauwu mhoiia iya ini kingin nita Jisis siya swoki iti mi ta ii aairin iikam nhirim wi iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim wi simiir bointirop iei mi yaibu wi simiir mi iewaiyuwi, mi wi simiir mingigini mi sima wi dimin biyeyim simiir kwoinki naingwowim wi simiir wakaeyokna api. ¹⁹ Mi ti hariinan iikamim sima ninikibiri yipiki iikamim Adi Komii siir isidanim simiirin, sima dimin taemin nuan iikamim simiir kwoinki naingwoyiwim simiir wakaeyokna apikim, Adi Komii siir naeyiuin yio simiir hir nwokai rani. ²⁰ Mi ti kariir nomiiyuim kara naingwokwonanaeyim, kima irni nwirin ti whinkinsiis haiginiu Adi Komii siir Yai Win Kibiya yipiki kima wakaeyokna apiya kimiir whinkinsiis haiginiu wam kimiir naingwo tibmiiya iire saeya nwowim. Kima Adi Komii siir im kwisboin diminim mi Adi Komii siir naeyiuin siir kignin kinwin siya kimiir nwoki whindiriraerar haiginiu wim ti dimin imiirin. ²¹ Kima Adi Komii siir sibgu wakaeyokna apikim mi ta hariinan sairsika, siya kimirin wi hiriyar nwoki iisimauu kripkaiyim siya kimirim naingwokwonanaeikim. Kima iya mhoiia Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai siya swoki iti mi dimin miyik kimiir tirni ta kimiir mi aairi mi kima omwai saika waiyayokiyokiyana sairim dwokwokin. ²² Kima iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apiyim simiirim naingwokwonanaei mi simiir whindiriraerar haiginiu wim mi yim iki iikam nhirim simiir kwoin imiir kiyai dimin biyeyim simiir wakaeyokna apim mi sima wi ninokninkin tani piki hiniin siyu ikin sima napanin. ²³ Wim kima iikam kasakasa whindiriraerar tani mi simiir kwoin imiir kiyai dimin biye simiir haiburgigim inkamin diminin paeya nakainamiyin mi ha nanka hainawidiyin siir hariinan. Kima iikam nhirim simiirar naingwokwonanaei mi simiir whindiriraerar haiginiu simiir kwoin imiir kiyaiyim dimin biye imiir haiburgigim mi kima, kimasiyar timi mintaraona. Dimusi rani, ti simiir dimin biyeyim sima wakaeyokna apiyim wi kimiir kwoin imiir kiyai mi kima wi simiirar mi inkin wakaeyokna api. Iriig.

Jut siya Adi Komii siir inig iir hainankin.

²⁴ Kara ha naingwowi iikam krima Adi Komii siir hainan prapraski yipiki kirie komiigakin, siya wi kimiir whinkinsiis haiginiu wi kima wi dimin biye simiir wakaeyokna ap rani mi siya kirie komiigakin mi siya wi digar nwoi kimiir kwoin budin miyikimiyikin siir nwowai ginuim siir whwonkam ida iya siya iikam imiir hidi, iya, ii aeya digii mi kima wi margimarga komiigak nwoi. ²⁵ Kara ha naingwowi krima Adi Komii krimiir Wanin siir inig iirar hainan, ti inkam nwiuran sikisiyairgin yipiki krimiir nanmai warkainan ti dimin kibiyim biya krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai siya tirim simiirsika. Kara ha naingwowi siya ini kirie hiriyar nwokripkaiyim mi dimin

taeminim ini siyar kigirkakim mi dimin taemin whiekakim simiir bigibiyin
ini siyar nwowin, bigibiyar whuinunan mi tariinanar yamwoniyin, siir
inigin wi kou hiriyar nwoyokiyokigiyami mi siya ti hirinan siyu iirar ti
oyokiyokiyam. Iriig.

REVELESEN

Ta yokwowa saiiir wankiyin inkamin Jonkin, Jisisni mai kigna mariiyin inkamin siya. Ti Jon nwi ruwan yipikin Jisisni yai win kibikibiyyim sim niki wankiyin mi yokwo kwoimim siir inigi nwoki ikim sasa kanaargin ti Jonin. Mi iya Jon siya waibiyie namwoiun siya inkamin maeyauwa mi biyie mriiya saiiir hir hugrikpikikaiiyyin siir hariinan nwokin iya siya mhuismim Patmos nikuwiyin whii komii saiiir whii idopwoniya nidwomaiyyin siir nwowa. Mi siirin kimidiniya Adi Komii siya tirki nhwonan whankigmamikim mi siirin kimidiniyan Jisis siya yiisimauu dimintaeminim mhoiyya nimbiniyanim simiirin. Mi Jisis siya dimintaeminim siya kigim simiir boinkikin siirin siya simiirin yokwoni winaowidim mi iikamim naingwo tibmiiyyim piugan iriiyar kwiso sowiirim simiirim hauugiyim. Mi yokwo iriiyar kwiso siya wankiyim simiir mhoiyyan, mi ti dimin taeminim mhoiyya nimbiamanin yim siir nhwoker kigmamikim. Mi iya hik komii aeya nimbiamana, Setan siirin wi Jisis siya nokwokopougigi. Mi om Jerusalem winin yio wi panin panina namisi imbiyami. Mi ta hariinan saiiirsika tiriuginim yipiki simiir inigim ta yokwowa iikamim yipiki omwaiwaiyayokiyokiiyanim simiir inigi nwowa saiiirin wi wara nwo rani. Nnngaka. Iriig.

¹ Ta yokwowa kara dimin taeminim yipiki Jisis Krais siya nusiimauuim kariir simiir win boinkikin. Biigibiyyin Adi Komii krimiir Wanin siya ti digworaekwo imiirin Jisis Krais siir nusiimauugin. Mi simiirin siya wi hariinan saiiirsi nwoki isiimauuim siir miyan kamim krimiirin, ti dimin taeminim nimbiniisasauwanim. Mi Jisis Krais siya yikropki Adi Komii siir paekwosimim Jon kariiram siir miyan inkamin mi ti dimin taemin imiirin kariirin siya wi hariinan saiiirsi boinmimauuwi. ² Mi Jon Kara ti dimin taeminim simiirin ha kigin mi ti yayim yipiki kariir wiingar wakaeyim, simiirin yim yokwoni kara bidi wankiyim. Mi ti yayim Kara wankiyim yim Adi Komii siir yayim mi sima iriipa hariinan Jisis Krais siir warargin. ³ Mi iikamim ti yai imiir mwaini mi Adi Komii siir iikam nhirim sima simiir wakaei mi sima whiekakarim wi maingimaigar nwowi. Mi iikamim ti yayim yipiki Adi Komii siya tirkiyanim mhoiyya nimbiamanin simiir wakaei mi sima simiiram naingwo tibmii kani mi simiirin wadie tiri mi sima wi maingimaigar nwowi. Dimusi rani, iya ti dimin taeminim sima nimbiamana ya ini kingiun nwowa. Iriig.

Jon siya yokwoim Adi Komii siir iikamim om iriiyar whiso simiir hiranin simiiram wankika

⁴ Kara Jonkin, ta yokwowa kara wankiya saeya Juda iikam nhirim Adi Komii siirim ti om iriiyar whiso simiir hiranin nu haimii Esia hiranin wi kimiiram win hauugi. Kara ha naingwowi tiki Adi Komiiyin yipikin biyar nrowin mi ti tariinan mi owin mi mhoiyya wi hariiyar swoki oyokiyokiiyanin kimiirin wi wadie siya nrowaiginiuwi mi kima wi iripar nwoki ingwomamair aekiyamim naeyiu ma'yikin yipiki insii iriiyar whisa nrowin siya siir whwonkam ida nokwowi ipiyya yipiki Adi Komii siya nidwokaiya iikam krimiir kigirkakam, kimiirin wi wadie siya nrowaiginiuwi mi kima wi iripar nongwomamair aekiyami. ⁵ Kara ha naingwowi, sima mi Jisis Krais siya kimiirin wi simar kinsiin haiginiuwi mi kima wi iripa nwoki ongwomamair aeyim. Krais siya Adi Komii siir yai imiirin bidiyar sibgu anaakninkii haiginiuwun. Siyargin inkamin yipikin bigi hiji Adi Komii siya hidnisiin idwowin siya naonam saiiir mhoiyya mi siya ini omwaiyar swoki waiyayokiyokii. Siyargin inkam komiigi komiiyin, yipiki wi iki inkam komii komiiyyim yipiki wi ti nuan iikamim simiir kigirkaki,

simiir kigirkakanin. Siya krimiiramar naingwokwonanaeikin mi dimin biyeyim krimiir kwoinaw nwokaiyim siya bidi haiyoprindiyumiigiyim. Dimusi rani, siya bidi iki aowin mi siir nhieya bidi mi aokiinainama. ⁶ Siya krimiirin hiriinan minam tirkin, krma siir piugana saiir inkam komii komii nwowim. Mi krma yapa yapa nwonira Adi Komii siiramin iikam nhirin simiiram kwisboin pris inkamim sima triiya saiir hiriinan. Mi krma wi siir Adin siir dimin taeminim yipiki Adi Komiiyin wi simiir nwoke tirim. Kara ha naingwowi, Jisis Kraiis siya wi inig komiigi komii iiar haii mi siya wi iikam imiir kigirkaki mi siya wi kirie komiigak hiriyyar nwoyokiyokikaeyami.

⁷ Kima wakae, Kraiis siya wi waua saiir nidwokainaiini. Mi iikam whiekakim mhoiyya sima wi siirar kigwini. Ihi, tiki Juda iikamim yipiki yaii ninii kamim simiir tirim siirin tidiyini sima ninikin irinu aokiyam mi sauni sima mi itam sima siirin wa mi kigwini. Mi iyya siya niti mi iikam whiekakim ti nuin siir tiranim yipiki siir karamae nwowim, sima siir kigwini mi simiir kwoinim wa naingwo ididwini mi sima wi nhaminhami nou rani. Ta yaiya yai kaimwoka.

⁸ Mi Adi Komiiyin inig komiigi komiigakin siya ha boinkin, dimin taeminim simiir biigi biyyin ini karar ywowin mi iyya sima nimbiyama an kara tapaiirin hiriyyar nwokein mi an kara tapaiirin wi hiriyyar mi owi iyya sima digii. Siya wi kirie hiriyyar nwoyokiyokikaeyami inokinokin mi ta siya nwowa mhoiyya siya wi hiriinanar swoki owi.

Nhwanon Kraiis siir whinkig ieya.

⁹ Kara Jonkin, kara Adi Komii siir piuganim kimiir inkam nwrkin. Dimusi rani, krma ini Jisis Kraiis saiikar yamasukikinim mi iikamim krimiirin dimin biyie asi tiri. Mi krimiirin Jisis siyar whinkinsis haiginiugin krma hik ti dimin bibiyeyim simiirsi haiya. Mi iriipi hiriinan, krma tariinanin ini iripa siir piugana saiirarar nwowim. Mi an kara Adi Komii siir yaiya saiirin iikam imiir bidiyar mi boinmimauuwim. Dimusi rani, kara simiirin Jisis Kraiis siir boinmimauugin mi sima kariirin ha nonkwowim mi sima kariirin kimidiniya nu haimeii whirin whii idopwoniya nidwomaiyin Patmos dapiyin siir hir yatkinugig. ¹⁰ Mi biri kimiminkikin, Biyyan Inkam Komii siir iyya Adi Komii siir naeyiun ina yitin kariir kwoinaw tiriir mi kara nhwo ha whinin mi karar wakae inkam nwirin kariir digiwa boinkiyin, siya pranae pranae bi kauwok boinkikin mi siir yaiya kingiin kingiin bi nieyoknakika hapi kidgi maskika. ¹¹ Mi kara siya boinkiya hiniin saiir wakaekiyin, kira dimin taeminim kira kigim yokwoni winpriginaowid. Mhoiyya kira simiir kigi mi kira simiirin wi iikamim yipiki Adi Komii siir piugana saiirim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim ti om iriyyar whiso simiir hiranim, Efesas, Smena, Pegamam, Taiataira, Sadis, Filadelfia mi Leodisis, wi simiiram hauugi.

¹² Mi kara ina iyaeyimiyokaokiyin, yipiki ti kariir boinkiyin siir kigam. Mi ta kara niyaeyimiyok kaoa saiir mhoiyya, karar kigi, yukiid iriyyar iso golni nonkwokwowim hiarar nwowi. ¹³ Mi ti gol yukiidim simiir bopwonau nokwokaiyin irin, yio ini inkamnan ywowin. Mi yuis bribriya siya niyya ini siir iga hiarar yaunni tioiua. Mi piuopa siya mi kikoga ya golni mi onkwokwoka mi ya ini siir ii aiirar kwakikogriowa. ¹⁴ Mi siir mwoin mi kan aka yo ini wau whisinana ywowo mi siir nhwowo yo ini paenan yuyakiyo. Mi siya dimin taeminim iikam krimiir kwoinaw nwokaiyim wi hiriyyar priikig imoki.

¹⁵ Mi siir iga kwiso yo ini aeyinin yipiki inkamki nanagiyyin paenau mi ha niuyakiyim, hiriinan niuyakiko. Mi kara siir yai aiir wakaekiyin mi siya pranae pranae bi boinkikin, ini opa mhuanki naokiinainiyya ini saiir

hiriinan ywowa. ¹⁶ Mi siir ina iniga nauun iriyyar iso simiir yonkwo. Mi karar mi kigi nhirida yipiki mirmii mirmii iokakinar nwowa siir yai hirankar kiniwokitkinaninii. Mi siir whwonkam in bieyin nabie bopwo whwowiyyin siir hiriinan niuyakikin. ¹⁷ Mi iyya kara siir kigiyyin mi kara ini siir igmuiga kingiinar yakai igrarkinam inkamin yipiki naonamiyyin siir hiriinan. Mi siir ina iniga kariir nonkwokiya mi siya ina boinkiyin kariirin, kipi nidid. Kara ti inkamin yipiki dimin taemin ima nimbiam karamae niki owa ha nwowin siya mi kara wi wadie hiriyyar swoki oyokiyokiyami. ¹⁸ Karaingin omwaiyar swoki waiyan. Biya kariir kam ima nisomaokiyin mi kara ha naonamkin mi kira kariir kaoki, kara wi hiriyyar nwoyokiyokikaeyami. Kara kirie ina nonkwowin iikamin yipiki naokaowim simiir tirkiyanin paeni omin siir namam mi Adi Komini omin siir hiriir mi ikropkiyam simiirin, wadie sama sibgu okiyamam. ¹⁹ Mi kira ti dimin taeminim kira kigim simiirin yokwoni winaowid dimin taeminim ti tariinan tirim mi dimin taeminim mhoiyya nimbiniyan ikim. ²⁰ Mi nauun iriyyar iso yipiki kira kigim kariir ina inignau nidwokaiyyim mi gol yuکید iriyyar is iko, yim hindara nikrigim. Nauunim yim ti om iriyyar whiso simiir hiran inkam komii komii ima yipiki Adi Komii siir piuganim simiir iikamin ti om iriyyar whis owiir nwoowyim simiir kigriarowiyim yim sama. Mi gol yuکیدim yim iikamin ti om iriyyar whiso simiirin yipiki Adi Komii siir kigna apiyyim yim sama. Iriig.

2

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamin om Efesas hiranim simiir boinkin

¹ Mi siya kimidiniya kariir boin, kira ti dimin taeminim simiirin yokwoni winki inkam komii komiiyyin yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir piugana sair iikamin simiir kigirkakiyyim om Efesas hiranim simiiram. Kira ti yayiyyim simiir winki, kara Biyan Inkam Komiiyin, inkamin yipiki nauun iriyyar iso sim nonkwowin kariir ina inig aiir. Kara ini iikamin nu haimii Esia warauranim ini kimakar napriirin mi wim kima ini ti yuکید iriyyar iso simiir hiriinan ywowim. ² Kara bidiyar yinokninkinin miyya bidu bidu aonii kima nanaeya mi kimiir kwoin komiiyyin sairam mi aingwowin. Mi an kara ina ninokninkinin wim kima iikam bibiyeyim simiiram naingwo rani mi wim kima tiriiginim yipiki inokninkin aposel inkamnan niksiaeyim simiirin bidiyar mi kinankiim mi dimin taeminim sama boinim mi sama tirim simiirin bidiyar mi wakaeyim mi kima simiirin bidiyar mi hidim mi kima bidiyar mi inokninkinin hiniin, sama aposel inkam tani yim niksiae inkamkin. ³ Mi iriipi hiriinan, kima kariiramin nhami nhami bi naingwo tibmii kangim mi kima kariir kinsis haiginuwamin bidiyar mi miriyyim mi kima piugi bi piyaokim. ⁴ Mi kara kimaka maigimaigra nwo rani. Dimusi rani, ti dimin taemin imiirsika. Biya iyya kima biigi bi kariir yai aiir wakaeyokna apa, kima kariiramin pranae pranae bi naingwokwonanaeikim mi tariinanin kima kariiramin kimii naingwokwo rani. ⁵ Miyya yipiki biyya kima miriyya kariiram mi ha naingwokwonanaeiyaa kariiram, sairam ti swoki aingwoki. Mi kima nikiigiya sairam ti swoki aingwoki, kima siyyu biyye iirin digumii haimriiyugig. Biyya kima kariiramin nhami nhami bi naingwokwokim mi tariinanin kima ini hindaran yiki iuguskiyyim. Mi kima dimin taeminim biigi bi kimar niki apim simiirar ti swoki ap. Mi kima hiriinan tir karamae nwowi mi iyya kara niti, kimiir nonkwobumbuninkinam, kimiir in wi kimiir yuکیدim simiir hiriinan kara kisisana haigini mi sama wi maeyaua sama nwowa wi sair nwo rani mi kimiirin wi kara nonkwobumbuninkini. ⁶ Mi dimin whirin kara naingwokwowyiyin kima napam yio ti si, kima dimin bibiyeyim yipiki iikamkin sim napim Nikolaski

si tirim simiiram kipi naingwo. An kara iriipi hiriinan ti digworaekwowim yipiki sima tirim simiiram mi aingwo rani.

⁷ Kima wakae mi sibgu daingwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiuin siya boinmimauuwim kimiir, wigkam kima yipiki siir yai imiir wakaeyokna apim mi iikamim yipiki hiriir yai niki hougwokripkaiyim ti dimin biyieyim yipiki kimiir kwoin imiir kiyaiyim simiir mi mhosiya Adi Komii siya kimiirin wa kigninkinkii siir numir aair namamin mi kima wi paenidin yipiki kimiir whinkinsiis haiginuwanin wi siir naei inokiinok hiriir yai nwoyokiyokiikaeyamam. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Smena hiranim simiir boinkin

⁸ Kira ti yayim simiir winki inkam komii komiiyim Adi Komii siir piugana sair iikamim simiir kigiraowiyim om Smena hiranim simiiram. Kira ti yai imiirin wi hinina winboinki, tiki yayim yim kariirgim yipiki biir yai nwowin iya digworaekwo ima niki imbiyam karamaeyar niki owa mi kara wi hiriir yai swoki oyokiyokiyami. Kariirin inkamkar bidi iki isomaokiin mi kara ha naonamin mi kara ina swoki insiin idwowin. Mi ini omwaiyar swoki waiyan. ⁹ Kara biir yai ninokninkin, wari dimin biyieyim ti tariinan kimiiram nitim simiirin mi kara ina ninokninkinin iikam kima paeprikabgim mi kima dimin taemin hiri hiri karamaeka. Dimusi rani, wim kima kariir wakaeyokna apkim. Mi wim kima Adi Komii siir dimin miyik miyikim simiir nonkwokim. Kara ina ninokninkinin, yai bibiyieyim iikamim kima nankinim sima boinim simiirin. Sima ti hinina boinkim, sima Adi Komii siir piugana sairisairi Juda iikamim. Mi kara pi ti hinina boinkii, sima Juda iikam kimgikin tani sima Adi Komii siir bi wakaeyokna apkim, yim Setani piugana sair iikamim. ¹⁰ Ti dimin taemin biyieyim ti iikam bibiyieyim sima tirim kimiir simiirsi kipi nidid. Wakae! Ti iikamim simiir kwoinin wi Setan siya kiyai mi kimiir nhirim wi sima hii mi kimiirin wi maeyauwa mi biyie miriia wi sair hugripkikaigii. Mi ta hiriinan siya kinankiwi kimiirin, yio wi minam kinankiwi, kima wi kariir namisi wakaeyokna api, iyie? Wi kariir wakaeyokna ap rani. Sima kimiirin iiyim wi iura turbunin kin haiginuwi. Mi iriipi hiriinan sima kimiirar mi isomaowamar minki winti, kariiramim wi hiriir yai daingwo tibmii kin kripkai. Mi kima hiriinan tiri mi kimiirin wi kara tirii, hiriir yai nwoyokiyokiikaeyamam Adi Komii saika.

¹¹ Mi kima ti Adi Komii siir piugana sair iikamim, kima wakae mi sibgu daingwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiuin siya boinmimauuwim kimiir simiiramim. Mi iikamim yipiki inokiinokin dimin taeminim kimiir kwoin imiir kiyaiyim simiir nikwowaisi mi mhosiya ti dimin bibiyieyim paeniyim, yipiki mi iikam imiir nuwi, sima wi ti hiriinan iikam kibiki biyim wi kimiir wara nipimpar tani. Niingaka. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Pegamam hiranim simiir boinkin

¹² Kira ti yayim simiirin yokwoni winki, inkam komii komiiyim yipiki Adi Komii siir piugana sair iikamim om Pegamam hiranim simiir kigiraowiyim simiiram. Kira ti yai imiir winki mi wi hinina boinki, tiki yayim yim kariir yaigim, ti inkamim yipiki kamkiuin si nonkwowin, yipiki mirmii mirmii iokakinar nwoديو. ¹³ Kara ina ninokninkinin omin kima nwoiyin ti om komiiyin Setanki si nitin, siya kigirkakiyin mi kima wari om iuirar mi oki winti, wim kima kariir yai aairin wa sibgu wakaeyokna aingwo tibmii kini. Mi taka iya inkam biyieyim siya nipimpara kariir miyan inkam kibi iir Antipas yipiki kariir yai aair boinmimauuwim iikamim simiir mi sima siirin ini wari omin kima nwoyin ini siir waraur yisomaowin, yipiki Setanki si nitin, iikamim sim kigirkakam. Mi kima kariirin digiumii bi haimriiyugim kima kariiramim hiriir yai wakaeyokna apkripkaiyim. ¹⁴ Kima wadieyairgim

mi an kara kimaka ti digworaekwo nhirim simiirsiiyin maingimainga nwo rani. Kimiir iikam nhirim yipiki kimaka waraur nwowim om Pegamam yim sima Belamni dimin taeminim sim napikim. Mi bidi bidiniyarin, siya inkam nwirin Belak nikiuwiiyin siir yiisiimauu, siya Isrel simiir iikamim simiir kwoinim wi panin panina nikpitmaii mi sima wi dimin biyie tir karamae ha niki owim. Sima naeyim yipiki inkamki ninkin imiiaeyim uridiyu bibiyeyim sim, simiir bidi yaeyim. Mi sima ha namim mi sima kimidiniya hai wig imakar priinanaeyam. ¹⁵ Mi kima ti hiriinan iikam bibiyeyim kimaka waraurar mi owim, ini hiriayar mi kigninkin owim. Yim sima yai bibiyeyim yipiki Nikolasni iikamim sim nowomwarkaiyuuwim simiir napikim. ¹⁶ Mi kima wari dimin biyeyim kimiir waraur nwowim simiirin digiumii haimriiyugig mi kimiir kwoinim ti kisina haigi mi simiirin kimiir warauranki ti nhiiirikriropkisasauugi. Mi hiriinan tir karamae nwowi, kara niti, kara wi ti inkam hiriinanim yipiki ti yai bibiyie imiir napim wi yai simakar ninii. Mi kara yaiya wi kariir yaigiyagar kaokwo boinkii mi sima wa namkii. Mi simiirin wi sima nonkwoninwomworninkin haiginiugigi yi ti kamkiu iirsika, yipikin wi kariir yai tiranki niti.

¹⁷ Kima wakae mi sibgu sibgu daingwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyu ieya hauuwim Adi Komii siir piugana sair iikam imiir. Siya ti hiniina boinkin, yipiki kima ti dimin biyeyim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim simiirsiiyin hiriayar nokworinukripkaii mi kimiirin kara wi yaeya dimin miyik hauuwi, diminin mananin yipiki ti kariir om tirar niki haigiprakaiyin. Kara kimiirin ti dimin hiniinim sim hauuwi mi ti siiya whisinanin yipikin yaeya inig sima winkiyin yo wi warar ninkin hauugi mi ti inigin sima winkiyin yo wadie ieyargin. Tiki siyan yo min niisiimauugin kara kimiiram naingwokwonanaei. Mi ti siir inigin wi inkam nwiri swoki inokninkin tani. Nnngaka. Inkamin ti siiya iir haiyin wi sasar ninokninkini siir inig iirin. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Taiataira hir nwowim simiir boinkin.

¹⁸ Kira ti yayim inkam komii komiiyim om Taiataira hiranim yipiki Adi Komii siir piugana sair iikam imiir kigirkakiyim simiram winki. Kira yayim wi ti hiniin yayim sim winki, kariir nhwona nhiso paenan niuyakiko mi kariir iga kwiso kirieko mi wadieyairgo yo ini aiyinin yipiki whisinan nwowiyin mi ha niuyakiiyin yo ini siir hiriinan yuyakiyin. ¹⁹ Kara dimin taeminim yipiki kima tirim simiirin ina ninokninkinim. Kara ina ninokninkinim kima iikam nhiramin ina naingwokwonanaeyim. Kara ina ninokninkinim, kima kariir yai aiirar sibgu wakaeyokna apikim mi dimin miyikar mi tirikim mi ha mi itmaihougwokripkaiigim dimin bibiyeyim kimiir triiyim yipiki ti iikam bibiyeyim sima ninkikin triiyim kimaka mi ti dimin taeminim ti tariinan kima tirim yim ini wadieki wadie ywowim. Yim ini dimin taeminim biigi hai kima wakaeyokna apim yim ini simiir haiburim.

²⁰ Mi dimin taeminim kima tirim yim wadiekim. Mi kara maingimainga nwo karamae kimaka dimusi now rani, ti dimin whiruwan siirsika. Taka wig biyeya yipiki wig biyeya min dapiya Jesebel sair hiriinan nwowa, yipiki ha niksisa boina saeya profet wiga mi kima sairin kimidiniya hiriayar mi kigninkai okripkai kimaka waraurar saeya boin saeya profet wiga. Mi iikamim simiir kwoinim yayim saeya boinim simar mi kiyai. Saeya minam boinimauuga iikamim yipiki sair wakaeyim simiir kiyipsibgiyim mi sima pi dimin biyie nwoki tirim mi pi hai min nwoki priinanaeyim mi naeyim yipiki kamkim sim ninkin imiiaeyim uruwei siyaowaini simiir bidi yeayim. ²¹ Kara si nhirim sairam bidiyar mi imbinim saeya ti dimin biyeyim simiirin digiumii haimriiyugigim mi saeya hiriinan tiram bi naingwoka.

²² Mi hiriinanki niuwi, ta wig airin wi kara nipimpari mi iikamim yipiki

saiir wakaeyokna apim, yim wi kara tirkii kara nonkwobumbuninkinam mi ma minki niyam mi sima wi maingimaingakak nwo rani. ²³ Mi saiir yinisisimim yim wi kara nisomsom aokao digii. Mi wim kima iikamim Adi Komii siir piugana saiirim yipiki kariir wakaeyokna apim, iki hinda tindanim wa ninokninkinkii ta saiirin, kara dimin taeminim iikam kimiir kwoinawu nwokaiyim simiirin ina ninokninkinim. Kara dimin taeminim kimiir kwoinawu nwokaiyim simiirin ina ninokninkinin mi kara wi dimin kibi siirar namisi tiri, iyie? Wi dimin biyie tiri kimiirin.

²⁴ Mi wim kima Taiataira warauran iikam nhirim, wim kima saiir yai bibiyie imiir bi wakaeyokna apkim. Kima saiir bi wakaeyokna apkim ti dimin taeminim yipiki iikamkim sim boiniyim hiniin Setani dimin komii komiigim. Mi kara kimiiramim, wi yaeya mi gwir boin tani, kima kariiram miriirim. Ti miyim kara kimiir boinim, sima simaigim yim simiirin kima wi digar nwowi kima tiri. ²⁵ Kima ti yai kibiyim ti tariinan kima napim simiirin hiriirar sibgu apripkaii mi iya kara swoki iti, kara wi idowiyar nimbini. ²⁶ Mi kima iikamim yipiki wi hiriya nitmai hogwokripkaii, ti dimin bibiyeyim kimiir kwoin imiir kiyaiyim simiirsi mi ti hiriinan iikamim kara kimiirin wi kirie hauu haiginiuwi. Mi kima wi ta hiriinan saiirs kigirkaki, iki iikamim iki omom hinda tinda nwowim simiirin. ²⁷ Mi dimin taeminim yipiki kara nimbiniim kimiir, kima tiram, yim ti dimin taeminim kariir Adin siya nimbiniim kariir yipiki kara tiriyokiyokiyim, simaigim. Mi iikam kima wi iikam imiir kigirkaki mi sima wi yaeya om swoki kisinwa o rani, kimiir kigirkakamin. Simiirin wi kimar kigirkaki mi wi kimar nikwowsaii ti inkamin yipikin paekop nokwowin mi hauu sae nikimkirkiyim mi misimira ha nwokiyin saiir hiriinan. ²⁸ Mi ti dimin taeminim kara wi kimiir hauugi mi ti nauunin ninomor kouwanin yipikin punok whwoyayakwokiirim siirin wi warar ninkin hauugii ²⁹ Kima waka mi sibgu sibgu daingwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya boinim, Adi Komii siir piugana saiir iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyokna apim simiir. Iriig.

3

Jisis siir yayio Adi Komii siir iikamim om Sadis hir nwowim simiir boinkikin

¹ Kira ti yayim inkam komii komiirim om Sadis hiranim yipiki Adi Komii kimiir Wanin siir piugana saiir iikam imiir kigiraowiyim simiiram winki. Kira ti yai hiniinim sim winki. Ti yayim yim kariir yaigim yipiki Adi Komii siir naeyiu kibi iriirar nwiswo simiir hiriinan kara nonkwowim. Mi nauun iriirar iso yim ini karar mi kigiraowim yipiki wara inkam komii komiirim yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir kigiraowiyim kara kimiirin ti yayim simiir boinim mauugin. Kara ina ninokninkinin iikam whiekakim sima kiriirin ini hiriirar naingwowim, kima mi wadie aiirar miri mi kariiramim ina naingwo tibmii kinim. Mi yi ini nunga ywowim wim kima inkamin naonamiyin si hiniin nwonamkim kima kariir dimin whir bi swoki tirmantirminkim. ² Kima pu nhinmii kinki mi ti dimin taemin imiiram ti sibgu aingwo omoki, ti Adi Komii siir dimin taeminim yipiki wara kimar niki apkripkaiyim, kima simiirin kima kimar ti sibgu kiiriimdiyiu haigina mi simiir sibgu ap. Mi ti dimin taeminim wara kimiir kwoinawu nwokaiyim yipiki kima napiyim yim ini inkamin yipiki naonamiyin ini siir hiriinan ywowim. Siya wi dig nwo rani. Kara ti dimin taeminim kimiirin dimusi boin tani, kara dimin whirmin whirminsim bi swoki kigminkigminkin wara dimin taeminim kima tirim simiirin mi kariir Adi Komiiyin siya wi ha boin tani, sima wadiekinairgim. Nngaka. ³ Ti swoki aingwoyokiyokii biya iya biigi bi kima wakaeya kariir yai kibiyim kima simiir sibgu apamar mi aingwokim. Mi tariinanin kimiir digiim ti dimin taemin bibiyeyim simiirin digiimii

haimriyugigim mi tariinanin kima ini yai kibikibiyim yipiki biyya kima niki apim ini simiir swoki wakaeyokna apim mi hiriiran tir karamaekiswo, kara wi hiyan inkaman niti, kara wi kimiir boinmauu rani, iyya kara nitana. Mi kara niti, kimiirin wi kara nonkwobumbuninkini. ⁴ Mi kimiir iikam nhirim om Sadis hiranim, wim kima dimin biyie wari bi tirkim wim kima iikam wadiekim, wim kima ini yuisa haingitiropkaiya yipiki iikamkim sim kaiyya ini saair hiriinan ywowa. Mhoiyya kima kanaka nwowi, nim krima wi dimin taeminim whisininim wi simiir nii mi krima wi irapar napririri. Wim kima wi ti hiriinan tiri. Dimusi rani, wim kima dimin whirki bi kimbuwi iikamkim mi kima Adi Komii siir yai imiir sibgu wakaeyokna apikim. ⁵ Mi wim kima iikamim ti dimin taemin biyieyem kimiir kiyaiyem simiirsi hiriiry nokworinukripkaii mi Adi Komii siya kimiiramim wa kiwakii, ti yuis whisininim simiir niyyamin mi kimiir inigim yokwowa Adi Komii siir om hir nwowa saair nwowim yipiki ha boina inkamin naingwo tibmii kinin saair hiranki wi niinaki rani. Mhoiyya kara wi ti inig imiir haiti mi simiirin kara wi kariir Adi Komii siir boinmauuw kariir Adin mi wi siir paekwosim ima boini, tiki iikamim kariir yai imiir wakaeyokna apkim mi sima kariir iikamkim. ⁶ Kima ti iikamim kima wakae mi kima sibgu daingwo omok, yayim yipiki Adi Komii siir naeyuin siya boininim Adi Komii siir piugana saair iikam imiir. Iriig.

Jisis siir yayia Adi Komii siir iikamim om Filadelfia hir nwowim simiir boinkika

⁷ Kira ti yayim inkam komii komiyyim om Filadelfia hiranim yipiki Adi Komii siir piugana saair iikam imiir kigiriraowiyim simiiram winki. Kira ti yayim simiir winki, tiki yayim yim kariir yayim, inkamin yipiki dimin whirki kimbu karamae nwowin mi kaimwo kungikinin. Kara ti siya inkamin yipiki kirie komiigakin yipiki bidi bidiniya Devidgi si haiya. Kara om kibiyin Jerusalem nikuwiyin siir anowin bidi haiwaokiyin mi ti anowin kara haiwaokiyin siirin inkamki haiginikouwim wi digmindigmin swoki o rani. Mi kara siir haiginikounami, siirin wi inkamki haiwao rani, ti yayim karakikarar boinkikim iikam kimiiramim. ⁸ Kara dimin taeminim kima tiriyim simiirin ina ninokninkinim. Kariir wakaeki ti iikamim simiir kwoininim ti kara kiyaiyim yim ini anowin kara haiwaokiyin iikam kimiiram hinda tinda namam Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwamam ini siir hiriinan ywowin. Mi iki iikam nhirim ti ano iirin kimiirsi haiginikouwim wi dig nwo rani, kimiir nikiduwam ti dimin taemin imiir tirsi. Kara ina ninokninkinim kima kariir kirieya saairin komii nonkwo rani mi kima kariir yayim simiirin ha sibgu wakaeyokna apikim. Mi ta kima wakaeyokna apa kariir wim kima sairin bi nimpriowikim kima simiirin bidiyar boinmimauu digim. ⁹ Kima wakae, kima ti iikam hiriinanim yipiki omaka yaimindimin nidwokaiwakaeiya saair nidwodwokai mwainiyim simiirin ina ninokninkinim. Yim sima ha boinkim, yim sima Isrelmi isidin siirgim mi Adi Komii siya simiir nambingin sima siirgisiir iikam nwowim. Mi ya tariigina ya kaimwo rani, ti iikamim sima niksisaiekim simiir kwoininim Setan siya kiyagim mi sima ini siir ywowim mi mhoiyya ti iikamim yim wi kara tirki. Sima nitim mi sima ogmwo wi kimiir whwonkam idar nin waisii hunii mi sima wi haini ninokninkini, kara kimiiramar naingwokwonanemi mi kima kariirgi kariigim. ¹⁰ Mhoiyya ii biyieya saeya niti mi ta hiriinan saairsika Adi Komii siya wi iikamim yipiki ti nu iir nwowim wi simiir asi kinanankiuwi mi ta hiriinan sairsika, sima wi iki dimin bibiyeyim simiirin wi digiumii asi haimriyugigim mi sima wi siir wakaeyokna api. Mi tiki iiyim kara wi kimiirar kigiriraowi mi digworaekwo ikim. Mi kima wi wadiyar nwowi. Dimusi rani, wim kima yayim yipiki biyya kara boinkiyim simiiram naingwo tibmiigim. ¹¹ Kara wa swoki itsauwi. Mi kima hiriiryar sibgu apkripkaii, ti

digworaekwowaṁ ti tariinan kima napim simiiram in mi iki iikam nhirim yim wi kimiir tir tani mi kimiir dimin miyik miyikim yipiki Adi Komii siir om hir nwowim yim wi sima mi hai rani. ¹² Mi iikam in yipiki dimin taemin simiir kwoin imiir kiyayim simiirsi hiriirar nokworinukripkaiyim, mhoiia simiirin wi kara tirki, yinpaenan nwowam yipiki wi Adi Komii siir omaka aiir nokworinuwi. Mi ti iikam in yim wi omaka kibi aiirar nrowi, yipiki Adi Komii siya nrowa mi sima wi saiir haiburgig rani. Mi mhoiia kariir Adi Komii siir inigin mi Adi Komii siir om ikin sowerin wi simiir puu hir wini. Mi krimiir Adi Komii siir om in Jerusalem whir akin, yipiki mhoiia wi Adi Komii siir om hiranki nti nua tiriir. Kariir inig kibiyin wi simiir puu imiir warar ninkin wini mi yio tiriiginin yio wi hiniina niisiimauwi, sima Adi Komii siirgin.

¹³ Kima wakae mi sibgu sibgu daingwo omok ti yayim Adi Komii siir naeyiun siya boinim Adi Komii siir pugana saiir iikam imiir. Irig.

Jisis siir yayia Adi Komii siir iikam in om Leodisia hiranim simiiram boinkika.

¹⁴ Kira ti yayim inkam komii komiirim om Leodisia hiranim yipiki Adi Komii siir pugana saiir iikam in simiir kigriraowiyim simiiram winki. Kira ti yayim simiir winki, tiki yayim yim kariir yayim, yipiki yaimwokiyaimwo boini bwamkibwamin. Kara Adi Komii siir yayim simiir sibgu nanaakninkiihaiginiugin. Mi ti dimin taemin nuanim mi ninomor kouan ikim, yipiki Adi Komii siya naingwowaṁ nimbimbiniyim mi ha nwowim yim karar nonkwokwokikim. Mi ti digworaekwo whiekakim yim karar kigriraowikim mi ti yayim kimiiram in karar boinkikin. ¹⁵ Kara miyim kima mriirim simiirin ina ninokninkinim. Wim kima kariiram bi naingwokwonanaeikim. Mi iriipi hiriinan wim kima kariir bi nikwowaissiigim kimiir kwoinim kariiram in ha mi ha mi yayim naingwokin. Mi kima inokinokin kariiramar ti aingwokwonanae, iyie? Mi kima inokinokin kariirin hindarar ti ikwowaissi iuguski. ¹⁶ Mi dimusi rani, wim kima kariiram bi naingwokwonanaeikim. Mi iriipi hiriinan wim kima kariiram in hindara tantarao aingworaraowi ini ti inkam in yipikin nae whiekam in tiriyin ini siir hiriinan ywowaṁ mi an kara iriipi hiriinan, ini ti siir hiriinan mi owin. Kara wi kimiiram mi aingwo rani mi kimiirin wi kara yaskiigi Kariir yayi tirankin. ¹⁷ Kara kimiiram naingwo rani. Dimusi rani, ti siirsika. Kimiir kwoinim wim kima ti hiniina naingwowaṁ, wim kima ha boinikim, iikam krma umir hoimgakakaigim. Dimusi rani, miyim krimiir ingar nonkwo mriir nanaeyim simiirsika. Nim krma wadiekwadieyairgim. Mi kima ha bi ninokninkinim kimiir kwoinim biyekim. Mi kima wadie paninsi ywosi. Mi ti hiriinan sairsika iikam in yipiki sibgu aingwo omokiyim yim wi krimiirsi naingwoyimyoki. Kimiir kwoinim kariir dimin taemin miyim miyikim simiirin hoimgakwao haigi okai rani. Wim kima ini iikam in ingar priyokaeyamim dimin taemin karamaeyim ini simiir hiriinan ywowaṁ. Mi kimiir nhwonam yim nhwokwisaekim yim ini iikam in nhwokwisaekim nwowiyim ini simiir hiriinan ywowaṁ. Mi wim kima ini iikam in yuis karamaeyim hinda ingar priyokaeyamim ini simiir hiriinan ywowaṁ. Mi kimiir kwoinim. Mi kima ta saiir bi kigninokninkinim mi kima ha bi mi inokninkinim wim ini ti hiriinan mi owin paeprikab.

¹⁸ Kara kimiirin igao yayi boinkii, kima kimiir umir imiiram kipi naingwo mi kima kariiram wit, kimiirin wi kara hauugi kariir dimin taemin kibikibiyim yipiki umir imiir haiburim mi yipiki wi kimiir kwoin imiir whinkinsis haiginiuwi simiirin. Mi kima ti dimin taemin imiir haii kima wi wadie hiriirar nrowi. Mi kima kariir dimin taemin kibikibiyim simiir haii yipiki yuis whisinanim wi simiir haii. Mi simiirin wi kimar nwoki iirim kimiir

kwoin imiir higriniam mi yim tiriginim wi kimiir kwoin imiir nwoki isisimauwim hinin kima dimin whirki bi kimbugim. Mi kima kariir dimin taemin kibikibiyim simiir haii, yipiki marasinanin mi simiirin kimiir nhwona imiir kiyiprinuwi mi kima wi haningi sibgu kigimoki ti kariir dimin taemin imiirin. ¹⁹ Mi wim kima iikamim yipiki kara naingwokwonanaeyim, kimiirin kara wi whwokwoka boin tani mi kimiirin wi kara nonkwobumbuninkini. Mi hiriinankinuwi kima wi sibgu sibgu dwo. Mi dimin bibiyeyim simiirin digumii haimriyugigi mi kariiram sibgu wakaeyokna api mi kara kimiirin wi nonkwobumbuninkin tani. ²⁰ Kariir kaoki! Kara tisi kimiir kwoinim simiir ano imiirar nokwo dapikuwim kimiir inig imiirar. Mi tiki iikamim yipiki kariir yai imiir wakaeyim mi sima ha niti mi anowin ha nama haiwaokii mi kara wi saikar ninkin apninokainami mi krma wi kwoin whuruwar nwowi, iikamim yipiki iripa nongwomamair aeyim simiir hiriinan. ²¹ Mi iikamim yipiki kariir yai imiir wakaeyokna apim sima hiriinar nokworinukripkaii ti dimin taemin biyeyim simiirsi, kariir hiriinan biya kara mi wakaeyokna apa kariir adin, Adi Komii siir yai aiir sair hiriinan mi mhoiya simiiramim wi kara kiwaki, kanaka nidwowa ipii imiir inig komiigak nwowim mi iikamim simiir kigiraowam kariir adin Adi Komii siya mi kiwakiya kara tirim simiir hiriinan mi wi saikar mi idwowi, siir ipii aiir.

²² Kima wakae mi sibgu sibgu daingwo omok dimin taeminim Adi Komii siir naeyuin siya boinmimauwim Adi Komii siir pugana sair iikam imiir. Iriig.

4

Mi iikamim Adi Komii siir omin siir hiranim sima siir inig iir hainan prapraskikim

¹ Ti dimin taeminim kara kigim simiir mhoiyan kara kigiyin yaeya dimin whirin, yio omin kou hiranin siir ano aeya kariir whwonkam ida haiwaokiyin. Mi mhoiya karar wakaeki yaeya kariiram kauwokii, sair yainana kidgi maskinan nwokika. Saeya hinina boinkika, kara koua tiriir wit mi kiriirin dimin taeminim nimbimbiyamanim wi kara nusiisimauwi.

² Mi dimin taeminim siya boinkiyim kariir simiir mhoiyan mi ti Adi Komii krmiir Wanin siir naeyuin kariir kwoinbud iirin siya kiswoki mi kara ina kigiyin ipii kibiya yipiki inkam komiirin siya nidwokaiiya dimin taeminim sim kigiraowiyim. Mi kara ta ipii aiir kigiyin mi kara kigi inkamin hirar nidwokaii.

³ Mi kara siir whwonkam iir kigiyin, siir whwonkamim ini siya kibiyin jasper nikuwiyin mi siya pariidanin konilian nikuwi ikin sowir hiriinan niuyakikin. Mi karar mi kigi diminin namnamiinanin Biyan Inkam Komii siir ipii aiirar yinyakiyin. Mi ti diminin ini siyan emeral nikuwiyin prainan siya nwokiyim siir hiriinan nwokikin.

⁴ Mi karar mi kigi, ipii kamwir kwiiyim inkam komii komiirim kigirkakiyim sim nidwodwokaiiyim ta Biyan Inkam Komii siir ipii aiirar haiginyokaii mi kam kamwir nwiiyim yim ini ti ipii imiirar mi idwodwokaiyim yuisim sima niyiyim whisinankim. Mi pagram simiir mwo mi haiginim yim gol pagrakim yipiki simiir nusiimauwim hinin, sima inkam komii komiigim.

⁵ Mi diminin sinananin kimidiniya ta biigi biyan ipiia sair hirankar yimbiam mi ina yankiya hinda tinda mi ta diya saeya tiokiya saeya pranae pranae bi tiokika. Mi karar kigi sikwopae iriirar kwiso siir ipii aiirar nwowi. Mi yim ti sikwopae iriirar kwiso, yim Adi Komii siir naeyiu iriirar nwis ima.

⁶ Mi ta ipiia sair kingiin hirin diminin hir nwowin yio ini whii komiia solwara nikuwa yio ini sair hiriinan ywowin. Mi siya ini opnani haniin hendarar kigirkakiyin. Mi mhoiya karar mi kigi dimin whiiyim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyim Biyan Inkam Komii siir ipii haimii haimii

whiiyim simiirar ninyokiiyim. Mi ti dimin whiiyim simiir whwonkamim mi simiir digiuwim mi simiir mwoim nhwona nhwonakakinairgim. ⁷ Mi ti diminin kingiin nwowin siir whwonkamim yio ini pusi komiiyin niimauanin laion dapiyin siir hiriinan ywowin mi dimin whisakan kwoin minkakin ha niyae diriraerariyin yipikin siir priska miya nwowin, siir whwonkamim yio bulmakau komiiyin bul nikiuwiiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi irin priska marmii kwira nwowin siir whwonkamim yio ini inkamni whwonkamnanar ywowin. Mi irin yipikin mhoigi mhoi nwowin siir whwonkamim ini wabni whwonkamnan ywowin, ipiiyin yipiki siir pidga kwiso hindara masnaniyo.

⁸ Mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyim sima irira irira pidgam iriiyar kwokwirakim mi simiir piu kwirkaka nhwonaki bidi yinkinua. Mi simiir pidga aowa iriipi hiriinan.

Nii nabe sima bi tanikim mi yai mikrim bi nwowikim. Sima hiriiyar boininaeikim, siya dimin whirki bi kimbugin mi siya kirie komiigakin. Siya biiyar whuwiniunan mi tariinanin tisi hiriiyar nwoyokiyokiiyin mi mhoiia siya wi hiriiyar nwoyokiyokiiyami.

⁹ Mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyim mwaiya sima waowa, sima sima Biyan Inkam Komiiyin Adi Komii siir inig iir hainan-prapas waokim yipikin Biyan Inkam Komii siir ipii aiir nidwokaiyin siya wi hiriiyar nwoyokiyokikaeyami mi mwaiya sima waowa, sima ti hinina waokim, siya inig komiigakin mi sima siirin asi boin wadiekim. ¹⁰ Mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyim sima ta mwai aiir waowim mi ti inkam komii komii kamnwir nwiirim sima ogmwo kimidiniya Adi Komii siir whwonkam idar waisii hii yipiki siir ipiia inkam komiiyin nu kigiriraowiiyin si nidwokaiya saiiir nidwokaiyin siiram. Mi sima Adi Komii siir inig iir mi hainan yipikin wi hiriiyar nwoyokiyokikaeyami iinokinokin mi simiir gol pagram siir ipiia saiiir kingiin hirar ini bwaeyaigin, yi tiriiginin yio min niisimauugin ta kirieya sima kigirkakiya ya siirga. Yim sima inkam paeprikab nangakim sima siiraramar naingwo tibmii iskiikim. Mi sima hirar niki waisii huigripkaiyim mi sima mwaiya hinina wao,

¹¹ Kira krimiir Biyan Inkam Komiiyin mi kira krimiir Adi Komiiyin. Kira wadiekiwadiekin mi krima whiekakim kiriiir inig iir asi hainan-prapras mi krima minam naingwowi, kira krimiir kigirkakim. Kira krimiirin wi dimusi kigirkak rani, dimin taeminim nuanim mi dimin taeminim ninomor kouan ikim, yim kirar nonkwokwo swokim kinakinar naingwokin hiriinan nwowamin mi ta hiriinan saiiirsaika kira simiir asi nonkwokwokikin. Iriig.

5

Jon siya yokwowa biya Adi Komii siyar winitnakugiya ambini saiiir kigin

¹ Mi ti inkamin kara kigiin Adi Komiiyin yipikin Biyan Inkam Komii siir ipii aiir nidwokaiyin, siir ina inga yokwo bripriya hindara whrina kwira nonkwowi. Yaiyim saiiir digiuwa whwonkama nwowim inkam nhrkim sim winkim. Mi saiiirin inkam nhrkim sim bidi yitimamakiugiyim ambin iriiyar nhiso so. Mi saiiirin wi inkam inig karamaeki swoki haiwao kig rani. ² Mi kara kigiin simiir mhoiian mi kara kimidiniya paekwosim komiigi komiiyin siir kigi. Siya kimidiniya komiiyar kauwok boinimankii. Yipikin dig nwowanin ta yokwo bripriya hindara whrina saiiir nitimamakiuwim ambinim simiir niinikibwaembwae hai? ³ Mi ta siya boinkiya saiiir mhoiian, sima ina yinoopkiyim Adi Komii krimiir Wanin siir omin hinda tinda nwowim simiir, nu idwo mi nu aowa mi sima inkam nwir bi swoki hansiryiskaigim ti ambinim simiir niinikibwaembwae itkiyamim mi ta yokwo bripriya hindara whrina saiiir haiwaowim. ⁴ Mi kara pranae pranae bi nougin. Dimusi rani, sima

inkam kibi nwir bi hansranyiskaigin ti ambin imiir nini kibwaembwaeyim mi ta yokwo aiir mi haiwao kigim dimu dimankim yipiki ta yokwo aiir nwokaiyim. ⁵ Mi kara ha nouin mi inkam komii komii nwirin ti kam nwir nwii simiir nwirin ha nitin mi kariirin kimidiniya siya ini boini tanki, kipi nou ti siir kaoki. Tiki inkam kibiyin ti tir nwowin yipikin iikam imiir kigirkakiyin siya inig komiigakin mi siya iriipi hariinan kirie komiigakin mi siya Devidni piugana juda simiir isidin siirin simiir yiniekim. Dimin biyeyim simiirin siya bidi ikwowaisiigiyim mi siya wi digar nwowi ti ambinim simiir nini kibwaembwae hai mi ta yokwo bripriya hindara whrina sair haiwao kigi. Iriig.

⁶ Mi ti siya boinkiyim kariir simiir mhoiyan, kara kimidiniya sibsib irin siir kigi, yipikin hankakin biya sima niki isomaokiyin siya Biyan Inkam Komiiyin siir ipiia sair kingiin hirar nokwowi. Mi dimin whiiyim yipiki kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim sima mi inkam komii komii kamnwir nwii ikim sima siir kaeyokaii. Mi karar mi kigi hon iriyyar whiso bulmakau komiiyim bul nikiuwiyim simiir honanim siir mwo hirar nwowi. Mi iriipi hariinan kara nhwona iriyyar nhiso siir nwowim simiir warar mi kigi. Mi ti hon iriyyar whiso mi nhwona iriyyar nhis iko, yim Adi Komii siir naeyu iriyyar nwiso siya nikropkiyim iikamim nuanim hinda tinda nwowim simiiram yim simiir kirie ima. ⁷ Mi ti sibsibin ti inkamim siir nikriyin ha namin mi siya ta yokwo bripriya hindara whrina kimidiniya Biyan Inkam Komiiyin yipikin Biyan Inkam Komii siir ipii air nidwokaiyin siir ina iniga sair hirankar ini haiyu. ⁸ Mi siya ha namin yokwo aiir ini hainaki mi ti inkam komii komii kamnwir nwiiyim mi dimin whiiyim kwoin minkakim, ha niyae diriraerariyim sima whiekakarim kimidiniya ti inkamim sibsibnanin siir kingiinar ini waisii haiyu. Mi sima nwonira nwonira diminim mwai tiowaowiyin gitananin ha dapiyin hap irira irira bidi yonkwo digim. Mi twowa golni nonkwokwowa diminin whrinanin si nwokaiya yipiki piui miyik whakiyin sairin iriipi hariinan irira irira mi onkwo dig. Mi ti diminim ini mirkimirka yaki inkiniyim mi ti diminim simiir miyim simiir whiekakarim yim min boinkikim yayim iikam ima kwisboinkiiyim Adi Komii siiram simiir nikrigim. ⁹ Mi mwai wina sima waowa ya bimbuiwi rani biya sairin inkamki bi waomiminka. Sima ti hiniina waokim,

kira ta yokwo aiir hai wi digar nwowi mi ti diminim ambinanim wa ninkin kibwaembwaeki kira ti siirin wi digar nwowi. Dimusi rani, biya kiriirin inkam nisomaokiyin mi kira ha naenamim mi ta hariinan sairsika kiriir nhieya ha naokiinainama mi iikamim yipiki Adi Komii siirin simiirin ini kirar swoki anmaiwarkainam. Kira iikamim piugan piuganiyim simiirar nanmaiwarkaina digin mi iikamim yaiginpai yaiginpaini ikim mi iikamim maeyau maeyauwan ikim mi ti iikam iki nu nhirim sim nwo ikim. ¹⁰ Mi kira simiir ha hai digin mi sima ini piugan kwiruwa ywowim. Mi sima ini pris inkamnan ywowim iikamim Adi Komii siirin. Mi sima irira nwonira wi Adi Komii siir mi aiir mirii mi sima wi iikamim nu tir nwowim simiir kigiriraowi.

¹¹ Mi mhoiia karar swoki kigi, Adi Komii siir paekwosim whiekakim yim Adi Komii siir ipiia mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim mi inkam komii komii kamnwir nwii ikim simiir nokwoyokaii. Mi Adi Komii siir paekwosimim yim kaimwowaigim kasa rani kara mwaiya sima waowa sairar wakaekikin. ¹² sima pranae pranae bi waokim sima ti hiniina waokim,

ti sibsibin yipikin inkamim nisomaokiyin siir nikriyin siya wi digar nwowi. Siya inagak nwowim wi digar nwowi iikamim simiir kigirkakim mi digworaekwo ikim. Siya wi dimin miyik miyikim simiir hai mi siya dimin taeminim simiirin wa ninomokninkin digi. Iikamim sima wi

ha boini siya wi digar nwowi mi sima wi siir inig iir hainanpraprasa. Mi sima siirin wi ha boini, siya inig komiigakin mi siya Adi Komii siir dimin miyik miyikim simiirin wa haii.

¹³ Mi ti dimin taeminim kara wakaeyim ti ha boinim, kara dimin taeminim Adi Komii siir omanim kasaka bi wakaekim mi nuan ikim mi nu aowan ikim mi whii komii solwaran ikim mi kara ti hiriinan sima boinim simiirar wakaedig.

Adi Komiiyin yipikin siir ipii komii aiir nidwokaiyin mi yipikin inkamin sibsibnan nwo ikin, sowa nwisairarin kirie komiia dimin taeminim sim kigirkakiya ini saiirar nonkwo digo mi krima omkakin pi hiniina boini, sowa wadiekinairgo mi krima pi sowiir inig owiir hainanprapraskii mi krima pi hiniina boini, sowa nwisairarin inig komiigakinairgo. Mi dimin kirie kibikibiyim hiriirar nwoyokiyokikaeyamiyim yim ini sowar mi onkwowim.

¹⁴ Mi ti dimin taeminim simiir mhoiiyan ti hiniina boinki mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim yipiki hir nwowim sima boinki, tiki dimin taeminim yim kaimwowaigim. Mi ti simiir mhoiia inkam komii kamnwir nwuyim ogmwo ha waisii huim mi sima kimidiniya sowiir inig owiir hainanprapraski. Iriig.

6

Sibsibin yio inkamin yipiki naonamin dimin biyie biyeyim sim haiy-oprimdiyiumugiyin mi ambinin simiir mi niinakibwaembwae itkiiyanim yio siir nikriigin

¹ Mi mhoiia sima ha wao digiyim mi ha mi hainan digiyim sowiiram mi kara ti sibsibin inkamnanin siya ti dimin bibiyeyim simiir haiy-oprimdiyiumugiyin mi yokwowa ambinin iriirar nhiso sim nwowa saiir haiyin siir nikriga mi ti ambinin simiir nair iir yinikibwaeki. Mi ta siya niinakibwaekiya saiir mhoiiyan mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim simiir ir ieya boinkiyin yaiya siya komiiyar kauwok boinkikin hapi diyaki namisi tiokika, siya ti hiniina kauwok boinkikin, kira wit ² Siya boinki, kira wit. Mi kara kigi hos whisinin irin pi niti mi inkamin siir idwo hir nidwown siya irim hipigim ini warar ninkin haigin idwown. Mi ti kamim hiranim sima hauugiyim diminin siir mwo iir puaiyam mi ti inkamin siya kirie komiigakin mi siya inkam nhirmisi bi nididkin mi siya yaii niniyakawaiwigin mi siya ha namin iki nhir imiirin yamdi kwiruha siya ini hanururgig.

³ Mi siya namkiya saiir mhoiiyan mi karar swoki kigi sibsibin yipiki inkamin naonamin siir nikriyin ti ambinin hiriin ta yokwo aiir nwowin siir niinakibwaekii mi karar wakaeki, ti dimin idiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim simiir nwirin siya boinki, kira wit. ⁴ Siya boinki, kira wit Mi hos irin yipikin paridnanin yio ina yitin mi siir digiu idwown inkamin nwira nidwowl. Mi siirin kirie bidiyar mi hauugiyin mi siya wi iikamim nuanim wi simiir nwoki tirim yaii sima niniyam mi sima wi irni nwirni nwoki inan isomsom aokaowim. Mi sima siirin kamku komiiyin whira mi hauugi mi siya ha namin kimidiniya siirar ini tiru.

⁵ Mi siya namkiya saiir mhoiia mi karar swoki kigi sibsibin yipiki inkamin niki aonamin, ti ambinin nhoumakan siir niinakibwae itkiiyin siir nikriigin. Mi karar swoki wakaeki ti dimin whiiyim mi ha niyae diriraerariyim simiir irin pi boinkii, kira wit. Mi siya boinkiya hiriinan saiir mhoiiyan karar kigi hos yhiuwinanin. Mi inkamin siir digiu idwo hir nidwown siya skera kwira haiyidwowl. ⁶ Mi karar wakaeki yai kwira ti dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim simiir bopwo hirankar nimbiamkii. Saeya ti

hinina boinkika, iikamim sima ta wit twowa saiirin wi umir ii kwiruwan mirii haiiyin wi siir saini. Mi bali two ouumim yim iriipi hiriinan mi ii kwirua mirii haiiyin umirin wi siir saini. Mi welin mi wain op aka sowiir kipi tirbu. Mi siya boinkiyim kariir simiir mhoiyan siya ina yamin.

⁷ Mi ta siya namkiya saiir mhoiyan mi karar swoki kigi sibsibin ti inkamin yipiki niki anonamin siir nikriyin, siya ambin nhuii akan ta yokwo aiir nitinakuwin siir niinikibwaeki mi mhoiya karar wakaeki ti dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim simiir nwirin siya ha boinki, kira wit. ⁸ Mi ta siya boinkiya saiir mhoiyan hinin, kira wit. Mi karar mi kigi hos irin wirnanin pi niti. Mi inkamin siir digiu idwo hir nidwown siir inigin, naokin. Mi inkam nwirin siir inigin yipikin ha dapiyin, hel yio ini hos irin siir mhoiya nwowin yio siir nidwonanikin. Mi sima sowiirin wadie bidi ywokiyim iikamim nuanim hinda tinda nwowim simiirin sowa hidi mi sowa piuganim wi kwiiya nwowaiginiwi hinda tandan ti nu whirkak iiar. Mi mhoiya ti iikamim ti piugan kwiiyim simiir piugan kwira yio wi sowa nisomsom aokao digi. Sowa simiirin wi hinina nisosom aokaowi nhirim yim wi sima simar swoki inii aokaonaei mi nhirim yim wi maki nii aokaowi mi nhirim yim wi mhugi naowaokaowi. Mi nhirim yim niman wraisu biyeyim wi sim pisomsom aokaowi. Mi ti simiir mhoiyan sowa ina yamkiyo.

⁹ Mi tiriigino ha namkiyo mi karar swoki kigi inkamin sibsibnanim ti ambin iriyyar akan siir niinikibwaekii. Mi karar mi kigi iikamim yipiki hiya Adi Komii krimiir Wanin siir haigininkinimiiyaeya, saiir aowa nwowi simiir kwoinbudim. Biya ti iikamim sima Adi Komii siir yai aiir niki boinmimauugim iikamim simiir. Mi simiirin iikam bibiyeyim sima nisomsom aokaokikim sibsibnan mi sima ha naokaonamkim. Mi sima hiya nae Adi Komii siir haigininkin imiiyaeya saiir aowa hir niki okim. ¹⁰ Soma hinina kauwok boinkikim, biyan Inkam komiiyin inig komiigakin, kira dimin whirki bi kimbugin mi yaimwokiyaawmo boiniyim simiir bwamkibwamin siyairgin. Mi kira iikamim nuanim simiirin wi paka hinin iya sae hidi mi wi paki hinin iya sae nipimpari? Dimusi rani, biya krimiirin sima nisomsom aokikim mi krima ha naonamkim. ¹¹ Mi ta sima boinkiya hiriinan saiir mhoiyan mi siya simiirin yuis whisanananim simiirin yapa yapar hauu dig mi sima simiir ha haiyim mi siya simiir boinki, kima ha tiki kwosisaeki ii nhirmi arar mi mhoiya tiki iikam bibiyeyim sima kimiir nomiyyau imiir nisomsom aokao digi mi iikam nhirim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna api ikim kimiir hiriinan kima mi wakaeyakna apa kariir mi sima ha mi isomsom aokiya kimiir saiir hiriinan. Mi mhoiya ti iikamim kara nimbinim simiir nisomsom aokaowi mi simiirin wi kara hidi mi wi kara nipimpari.

¹² Mi siya tiriiginim simiir ha boinmimauu digiyin mi ti sibsibin inkamnanin ina swoki kwiinikibwaekiyin ti ambin iriyyar nhir akan ta yokwo aiir nwowin. Mi ta siya niinikibwaekiya saiir mhoiya, nin komiiyin ina yitkiyin. Mi kara mi kigi bieyin yhiuwinan nimpkitkiyin yuis yhiuwinan mi bwana ya pariidnan mi oki nhienan. ¹³ Mi ninomor kouan nauun whiekakim yim ina yikigiigiyim nua tiriir swapwonan, swapwoin swapwo piu hiranki nikiigiigiyim iya opud komiigi hugiya mi ha nikiigiigiyim simiir hiriinan. ¹⁴ Mi ti nauunim nikiiginainiyyim nua tiriir simiir mhoiyan karar kigi ninomora pi grophanainami mi saeya ina whaowaekiya nibmir grophanamni hanin. Mi mhoiyan mhiu minim mi mhiugribsisimim whi idopwoniya nidwodwomwaiyim yim ina mi kisranamim maeyauwa sima nwowa saiir hirankar. ¹⁵ Mi ti digworaekwown hiriinan tirkiyim simiir mhoiyan karar kigi, iikamim yipikim nuan iikamim simiir kigirkakiyim, yim sima gavmani inkam komii komiiyim inigakim sima mi kamim yaii

niniiyim sim kigriraowi ikim mi kamim digworaekwoki naokingugunakai ikim mi iikam whiekakim whisarii mi priimirii ikim mi iikam whiekakim rirmiiya nwowi ikim sima whiekakarim ina iwit aogwoprakaaigiyim. Nhirim siyanoim sim mi nhirim mhuuan siya komii komiiyim sim bopwo yagwoprakakai. ¹⁶ Sima ha nagwoprakaaigiyim mi sima hiniina yaingwoki, sima wi mhuuan siiyam simiiram boinkii hiniin, krimiir dikiirimdinugi mi hiriinanki niuwi mi krima wi Adi Komii siir whwonkam iir kig rani, yipikin inkam komiini ipiyya sae nidwokaiyin, siya mi inkamin yipikin sibsibanan ikin yipikin io krimiir nwowin mi yipikin wi krimiir nisomsom aowi. ¹⁷ Mi ii komiyya io sowa nwowana saeya niti mi Adi Komii siya wi iikam krimiir hidi dimin bibiyeyim krima tirim simiirsi. Mi wi dig nhanga nwowi tiki inkam nwiso io nwowo sowiir io aiir naomainoki, ha? Inkam nwir karamaeka. friig.

7

Mi Adi komii siir paekwosimim 144,000 iikamim yipiki Isrelmiyim simiir mwo imiir hainmamaku

¹ Mhoiyan karar kigi Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosim nwiyyim ti nuin siir haimii haimii whiiyim simiirar nokwo digi. Mi sima hiriyyar nokwowim mi opud aiirin nuanki hugnansiyin mi whii komii solwaranki mi hugnansiyin sima yikidu. Mi saeya bi huga mi paekwo min bi mi hugswoka mi paesim wir bi hugwankin ² Mi ti kara kigiyim diminim simiir mhoiyan, karar swoki kigi Adi Komii siir paekwosim nwirin siya bieki nitiyin handanki niti mi siya diminin Adi Komii siirin hiriyyar nwoyokiyokiiyin inokinok siya hainmakiuwiyin iikamim simiir ini warar nonkwowin. Mi siya komiyyar kauwok boinimnanki mi siya ti paekwosim nwiyyim simiir boinki, yipiki Adi Komii siya nambinim nuin mi whii komii aka sima tirbugiyim. ³ Mi siya simiir boinki, kima nu ikin mi whii komiyya solwara nikiuwi aka mi paeyim nu nwo ikim simiirin aisiima kipi niki tirbugi ha tiki o paekwosim krimiiram, paekwosim krima diminin Adi Komii siirin iikamim simiir mwo imiir hainmakiuwiyin siir hainmakiuwi yipikin Adi Komii siir ya aiir wakaeyokna apiyim simiir mwo imiir, simiirin hiniina nisiimauuwam sima Adi Komii siirgin. Mi mhoiyya kima ti digworaekwo imiirin wi haningim tirbugi. ⁴ Mi ta siya boinkiya saiir mhoiyan, karar wakaeki sima diminin Adi Komii siirin hainmakiuwiyin bidi hainmakiugiyin Isrel simiir piugana saiir iikam 144,000 nim simiir mwo imiir.

⁵ Mi Judani piugana 12,000 iikamkim Adi Komii siir diminin hainmakiuwiyin siir hiriinankak nwowim. Mi Rubeni piugana yim iriipi hiriinan 12,000. Mi Gatni piugana ya iriipi hiriinan 12,000. ⁶ Mi Asani piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Naptalaini piugana ya iriipi hiriinan 12,000.

⁷ Mi Simioni piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Livaini piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Isakani piugana ya iriipi hiriinan 12,000. ⁸ Mi Sebyulani piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Josepni piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Bensamini piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Yim ti iikamim Adi siya bidi hainmakiuim. friig.

Iikam whiekakim Adi Komii siir inig iir hainan prapraskikim

⁹ Mi ti dimin hiriiranim sima boinkiyim kariir simiir mhoiyan mi karar kigi iikam whiekakim simiir mwainim dig nwo rani. Yim ti iikamim yim piuganpai piuganpaini iikam ikim mi maeyau maeyauwan iikam ikim mi yaiginpai yaiginpaini iikam ikim mi nupai nupaiyan iikam, yim simiir iikam ima. Yim sima inkamin sibsibanan siir ipii aiir nidwokaiyin siir whwonkam idar nokwokim. Mi yuisim sima niyyim whisinankim mi simiir

inim sikwowim warar mi inkin onkwokim tiriiginim yi min nusiimaugim sima dimin bibiyeyim simiir bidi ikwowaisiigiyim. ¹⁰ Mi ti iikamim ti sikwo imiir nonkwowim sima ini komiyyar kauwok boinkiyim, krimiir Adi Komiiyin yipikin siir ipii aiir nidwokaiyin siya mi inkamim sibsibnan nwo ikin krimiirin sowar whinkisiis haiginuigo mi krimiirin sowar mi anmai-warkainakim. ¹¹ Mi mhoyiya paekwosim whiekakim ini inkam komiyyim mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim mi inkam komii komii kamnwir nwiil ikin ini simiirar yokwoyokaiyim. Mi paekwosimim ogmwo ha waisii hiunanainamim nua hiriir ipiyya saiir kingiin mi sima kimidiniya Adi Komii siir inig iir hainanprapraski. ¹² Sima ti hinina boinki, krima yaimwower boinkii. Krima krimiir Adi Komiiyin siiramim pranee pranee naingwo rani. Krima siir dimin kibikibiyim paenan niuyaeiyim simiir boinkii. Siya siyaargin dimin taeminim simiir sibgu inokninkinin. Mi krima siir asi boin wadieki. Siir inigin komiigi komiigin mi siyaargin kirie komiigakin iki digworaekwo nhirim simiir haiburin mi krima hiriyyar naingwowi, iki dimin taeminim iki hinda tinda nwowim wi siir inig iirarar hainanprapraskaeyami inokinokin.

¹³ Mi mhoyiya ti inkam komii komii kamnwir nwiyyim simiir nwirin siya srii kariirin, tiki iikamim tiranim ti yuis whisinin niyyim, yipiki sima? Sima pindanki nitkim? ¹⁴ Mi kara siir yai akan hinina yowarkii boin, Kinakinar ninokninkini simiirin an kara niingaka. Mi siya kariirin ina swoki boinkiyin, ti iikam imiirin Adi Komii siya nanaiwarkainakim iki hikpai hikpai komii komiyyim simiir bopwo hirankin. Yuis wina sibgu hisokiiya mi whisinin ha nwokiiya saiir hiriinan. Mi yim ti iikamim yim whauriyinkiwauriyinan nwo ima ti inkamim sibsibnan siir nhie aiirsi. ¹⁵ Sima Adi Komii siir siyiu iir napkim mi simiirin kimidiniya kam ima yipimpar aoki mi tariinanin sima ini Adi Komiiyin siir ipii aiir nidwokaiyin ini siir whwonkam ida nokwowim mi ni nabeyin sima siir mi imiir mriigim siir omaka kibiya saiir omaka yainau hir. Adi Komiiyin yipikin ipii aiir nidwokaiyin, siya ini simakar nwowin mi simiirin ini siyar kigriiraowin. ¹⁶ Mi tariinanin sima wi mhiigi swoki ao rani mi wi kwoinki mi haei rani mi sima wi ta saiir hiriinan biyie swoki o rani. Mi bieyin wi simiir mi whwo rani mi sima wi biduigi swoki it rani. ¹⁷ Sima wi wadieyar sibgu owi. Dimusi rani, inkamim sibsibnanin yipiki ipiyya saiir whwonkam ida nokwoin simiirin wi siya kigriiraowi mi sima inokinokin wi maigimaigra nwoninaei mi wi dimin miyyik miyyik imiirar hii. Mi ouubim simiir nhwo hir nwowim yim wi Adi Komii krimiir Wanin siya ninakin mi ta hiriinan sairsika sima wi swoki ou rani. Iriigi.

8

Inkamim sibsibnanin ambin iriyyar nhis akan yokwo aiir nwowin siir nainikibwae itkiigikin

¹ Mi karar swoki kigi inkamim sibsibnanin diminin ambinanin iriyyar nhis akan yokwo aiir nwowin pi nainikibwaeii. Mi ii priei bi kwokikin dimin taeminim Adi Komii krimiir Wanin siir om hiranim ini hindarar yinkin tankiyim. ² Mi karar mi kigi Adi Komii siir paekwosim iriyyar nwisoo Adi Komii siir whwonkam idar nokwowi. Sima kid iriyyar iso sima masanim warar ninkin haiyikwowi.

³ Mi mhoyiya Adi Komii siir paekwosim nwirin ha nitin yio ini hiiya nae min haigininkin imiyyaeiya, saiir kingiin hir haiyikwowi gol twowa. Mi twowa saiir yainau hir nwokaiyim dimin whrinanim, yipiki wi mhoyiya nanagi mi sima wi wadieyar nusiin whakii. Mi simiirin ha haiyim mi siya

ƙimɗiniya Adi Komii siir iikamɓn nhwo siima kwisboɓnim yayim siimakar yɓnkin haiginki mi ti simiirin wi siya nanagii gol hiiya Adi Komii siir ipiya siya nidwokaiiya saiir whwonkam ida maɓrgimaɓrga Adi Komii siya nwowam. ⁴ Mi paowiiya piuii miyik whakiya mi ti Adi Komii iikamɓn nhwo sim kwisboɓnki ikim simar yamswoki koua hiriirin Adi Komii siir paekwosimɓn Adi Komii siir whwonkam ida nokwowim simiir in hirankin. ⁵ Mi mhoiyya paekwosimɓn paeya ha haiya ta hiiya saiir hirankin mi siya kimɗiniya ta gol twowa saiir whaaigigi. Mi siya ina whaaigigiyin ta gol two aiir ya tariigina ya min niisiimauuga Adi Komii siya siir iikamɓn nhwo siima kwisboɓnkiiyim simiir bɗi wakaewinin. Mi siya nuan iikam imiirin wi ti digworaekwo imiir nɓimpari mi simiirin paekwosim siya yitkiigi nua tiriir. Mi sinana ina sinankiya hinda tinda mi diya ini komiyya tiokiya mi nuɓn ina kiisiskiyin. Iriig.

Mi paekwosim iriyyar nwisoo simiir kidin ina maskiyim

⁶ Mi ti Adi Komii siir paekwosim iriyyar nwisoo yipiki kid iriyyar iso sim nokwowim, siima ini hindarar kwaekwokwowim ti kid imiir masamin. ⁷ Mi biigi biyyan paekwosimɓn siir kidin ha maskiyin mi ta hiriinan saiirsika, naowin ina yitin aisananin mi pae aka mi nhieya ina yaokiinaiiyya nua tiriir. Mi siima ha nikiiginaaiiyyim mi kimɗiniya ti nu haɓmii haɓmii whoimɓn simiir haɓmii whirin siir idwo yauni ikiigini mi hinda tindan ina yuninakininkin swokiyim mi ti haɓmii whirin siir pae minim mi kii minim yim ini hiriyyar yuninakininkinswokiyim.

⁸ Mi mhoiyya paekwosim nwisakan siir kidin ha maskiyin mi ti paekwosimɓn diminɓn mhuunanin ina yitkiigiyin mi siya paeni hanin ha niuyakiyin mi ini whii komiyya solwara nikiuwiya ini saiirar yamamaiyuwin. Mi ta whii komiyya solwara nikiuwiya saiir whii haɓmii haɓmii whoimɓn simiir haɓmii whirin yim ini nhieki yikpitmaigiyin. ⁹ Mi ta whii komiyya solwara nikiuwiya saiir haɓmii whirin siir dimin taeminim kwoin mɓnkakim ha niyae diriraerariyim yim opnau hir nwomaiyim ina yaokaokiyim mi haɓmii whiso sowiir dimin taeminim kwoin mɓnkakim ha niyae diriraerariyim yim ini hiriyyar ywokiyyim yim bi naokaokikim. Mi siyail isid whoimɓn simiir isid whirin yio ina mi tirbu uguskiiyin. Mi isid whiso sowiirim yim ini hiriyyar ywokiyyim yim wara bi tirbugikim.

¹⁰ Mi paekwosim nwoimakan siir kidin ha mi maskiyin mi nauun komiyyin nharidmar pariidnanin ina yikiinaiiyyin. Mi siya kimɗiniya ti haɓmii haɓmii whoimɓn simiir haɓmii whirin siir ie komii komiyyim mi siir ieno ienowim simiir yauni amaini. Mi siya haɓmii whiso sowiirim simiir idwowin wari bi namaigin. ¹¹ Mi ti nauunin siir inigin yio mɓnkin kausrir. Mi opim simiir haɓmii whirin yim wi pi kausriri mi haɓmii whiso yo wi hiriyyar nwokii yo wi wara kausrir tani. Mi iikam whiekakim ta op kausrir aiir kwiyaeyim siima ini hiriyyar yaoswokiyim.

¹² Mi paekwosim nwii akan siir kidin ha maskiyin mi bie, bwana, nauun, simiir haɓmii whirin yio ini yhuwinan ywokiyyin. Mi siima bi swoki whwoyamɓninkikim. Mi haɓmii whiso sowiuro yim ini hiriyyar ywokiyyim yim yhuwinan wara bi nwokikim. Mi ta hiriinan saiirsika ni nabie sowiir haɓmii whirin yio bi whwoyakikin. Mi haɓmii whiso sowa sowa whwoyaki.

¹³ Mi ti kara kigiyim simiir mhoiyyan mi karar kigi ipiyinin wab nikiuwiyyin hapi kougi kou hirar siini. Mi kara ti siir kigiyin mi kara hinina yangwoki, wi dimin biyeki kipi nimbiam. Mi siya hapi kougi kou hirar siinamin mi karar wakaeki, siya kougi komiyyar kauwok boinkii, dimin biyie, dimin biyie, dimin biyieyim wi nuan iikam simiiram niti. Simiir tirbuwam iyya Adi Komii siir paekwosim nwoimɓn siima maski simiir kid imiir. Iriig.

9

Mi paekwosim iriyyar akan siir kidin ina maskiyin

¹ Mi ti paekwo sim nwii akan siya siinamin siir mhoiiyan, karar wakaeki, Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosim iriyyar akan siir kidin pi maskii mi karar mi kigi nauunin pi nikiinainii ninomor kou hirankin mi siya ini nua hirriyar yiki igusnainamin. Mi hapairin ieyin ina ywokiyyin mi ti ieyin kingiin kingiin bi ninirnkainainamin mi siya ini mwis karamae yowwin mi Adi Komii siya tidiyyin siir bidi hauugiyin ti ieyin ti nauun ieya nwokaiyyin siir anowin siirin. ² Mi siya ti ieyin ninirnkainainamin siirin ha haiwaokiyyin mi paowii komiyya ini warar yowii giya inkamin numir haingomuwiyyin siir hiriinan. Mi saeya ie hirankar yowii opitnananiya mi bie ikin mi ninomor aka yo ini warar yirugiyi mi ini yhiuwinanar ywokiyo. ³ Mi ninomora ini niibwomambwonanar ywokiya mi karar mi kigi kokmwo graeyas minim ta paowiiya sair hirankar niti nua tiriir. Adi Komii siya kirie simiir bidi hauugiyin mi sima wi digar nwowi iikamin simiir piyim iriini hanin. ⁴ Adi Komii siya simiir bidi boinkiyin hanin, kima ko minim mi paekwo minim mi dimin taemin nhirin ti nu iir whakim wi simiir kipi tirbu. Kima wi iikamin yipiki Adi Komii siir diminin simiir mwo hainmakiu karamae nwowim wi simiirarar pikrimkrip. ⁵ Kima ti iikam imiir pikrimkrip mi simiirin bwanim iriyyaruwar donkwoninwomwurninkin haiginu mi kima simiirin wi kipi pikrimkrip aoki. Nngaka. Mi ti kokmwo graeyasim ti iikam imiir pikrimkrip mi simiir piyim wi hirriyar kimpipisunanaei owinyaigi si pikiiyim mi ha urugiiyim sair hiriinan. ⁶ Mi ti iiyim ti kokmwo graeyasim ini nu hirar nwowim mi iikam whiekakim sima naoni siyiuam whaowaekim mi simiirin Adi Komii siya tirk mi sima bi naokim.

⁷ Mi ti kokmwo graeyasim yim ini ti hosim yipiki yayiam tirim ini simiir hiriinan ywowim simiir whwonkamim ini inkam kiingikini whwonkamnan ywowim ini piuaiyim mwo piuaiyim ini simiir hiriinan ywowim simiirin sima golni nonkwokwokim. ⁸ Mi simiir kanim ini wigni kani hanin ini digiu hirar tioa mi simiir bigmiuwim, bigmiu prasae prasae rani, ini huni nasnan ywowim. ⁹ Mi diminin simiir irib imiir nitimwramwrakiuwim nhaonanin aiyini nonkwokwokim. Mi simiir pidgam sima sinbubagim ini ipiyyin mou nikiuwiyyin iripa sima siinamiya ini simiir hiriinan ywowim. ¹⁰ Mi sima iriipi hiriinan kibgak mi simiir kibim ini irini kibnan ywowim amridamridnankim. Mi ti dimin hiriinanin yim ini simiir nwowim. Mi sima kiriekakaigim mi iikam imiirin sima bwanim wi iriyyara nipimpari simiir kib ima mi ti simiir kibim urur prasae bi kinikim sima ururiyim. ¹¹ Mi ti yiumi biyan inkam biyeyin yipikin ti kokmwo graeyis bibiyeyim simiir kigriraowiyin, yio ti wararin yipikin ti ieyin ninirnkainainamin mwis karamaeyin yio siir wakar kigriraowikin mi ti inkamin siir inigin Hibru simiir yaigina ha dapikim Abadon. Mi Grikmi yaigina ya min dapika Apolion. ¹² Mi dimin biyie kirie komiyyin iikam tirbuwin yio bidi digiyin mi dimin biyieki biyie whiso yo ina swoki itwo.

¹³ Mi ti dimin taeminim kara kigiyim simiir mhoiiyan karar wakaeki, paekwosim iriyyar nwis akan siir kidin pi maskii. Mi mhoiyya karar wakaeki inkam nwirin siir yaiya pi kauwokii, hon whiiyim hiiya golni nonkwokwowa sair nwowim simiir bopwo hirankin, ta hiiya paekwosim ieya haigin inkin imiyyaeyi piuii miyyik Adi Komii siya whakwinam sair hirankin. ¹⁴ Mi siya kimidiniya paekwosim yipikin siir kid iir maskiyin siir boink, kira paekwosim biyie nwiyyim yipiki hiiya Adi Komii siya kikog okwowim yab komii Yufretis hir kira simiirin ti onkwo iguski yimbi nami. ¹⁵ Mi siya simiirin ha nonkwo iguskiiyin mi sima ina yamim mi iikamin nuanim

simiirin sima hainmamakiuwam mi simiirin haimii haimiyyim whoima ywo. Mi mhoiyya haimii whirin siir iikamim simiirin ina yisomsom aokao digiyim. Biya, simiirin Adi Komii siya nimbingim mi sima hir asi nidwokim bwanin simiir nimbiniin siiram, ti biewiyin siir ii airam ti diminin siir tiram. ¹⁶ Mi paekwosimim yim ini biyyar yamim mi kamim yaii niniyyim yim hosim simiir idwo nidwowim yim ini simiir mhoiyyar yamim. Mi karar wakaeki inkamin ha boinkii, sima iriparin pariigim 200,000,000 kim. Kasa kasa rani. ¹⁷ Kara ti hos imiirin nhwonan whinkigim. Sima ti hiniin hiniina tirkim, kam nhirim yim hos idwo nidwokim mi hosim simiir irib imiir nitimwramwrakiuim nhaom aeyini nonkwokwowim yim paridnankim mi nhirim yim nhaowim aeyini nonkwokwowim prainanim yim simiir niigim mi nhirim nhaowim aeyini nonkwokwowim wirnanim yim simiir niigim. Mi ti hosim simiir mwowim yim ini laioni mwonan ywowim. ¹⁸ Mi paeya mi paowii aka mi siyam paeki paenan nwo ikim yim simiir yai hirankar wokitkikinanimi. Mi ti hariinan sairsika sima haimii whirin siir iikamim yipiki biyya sima nimbiniin simiirin asi nisomsom aodigikim. ¹⁹ Mi hosim simiir yaeyim mi simiir kib ikim yim kirie komiigakim mi simiir kibim simiir mwowim yim ini mipugni mwonan ywowim mi iikam imiirin sima nisomsomi mi sima wa naonami.

²⁰ Mi iikamim yipiki ti hos ima nisomsom ao karam nwowim yim sima simiir mhi kwoinim bi kisina haigigim ti dimin biyie biyeyim sima tirim simiirsi. Mi sima uruwai siyaowaini inig hainanim bi digikim. Ti dimin taeminim sima tirim gol, silva, bras mi tidiyu mani sima nikrimtio diriraeranim, yipiki napririr wakaie omok kigimok karamae nwowiyim ti iikamim sima siyuuin dimin biyie tiriyin siirin digiumii bi haimriiyugim.

²¹ Iikam nisomsom aokao, nop min iikam nhirmi nao mi hi min nanae mi hi tauae mi ti dimin taeminim simiir mhi kwoinim simiirsiyin bi niki kinisugim. Niingaka. Iriig.

10

Adi Komii siir paekwosimin yokwowa siya hauuwa Jon siir mi siya sairin ina yaeyin

¹ Mi ti digworaekwowim hariinan tirkiyim simiir mhoiyyan, karar swoki kigi Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosim komii nwirin pi niti Adi Komii siir omin hirankin. Mi waua ini siiar yimwainginainiyya yuaini haniin. Mi namnamiinin siir nwo hirar yidwonaini mi siir whwonkamim bieni haniin whwoyakikin mi siir iga paeni haniin niuyakika. ² Mi siir ina, siya yokwosima kwira nonkwowi. Mi siir iga iniga whii komiyya solwara nikiuwiya sair yokwomaigi mi iga yaioyaeya ya nu iir yokwoki. ³ Mi siya kimidiniya komiyyar kauwok boinamnanki laionki kaunamnankiyim haniin. Mi iya siya hariinan boinkiyin, mi diya idip idipin iriyyar kwisa tioki. ⁴ Mi ta sima tiokiya sair mhoiyyan, kara ti yai imiir winamar kwatirkin mi karar wakaeki yai kwira Adi Komii siir omin siir hiranki kauwok boinki saeya kariirin ti hiniina kauwok boinkika, ti yayim yipiki ti diya iriyyar kwis owa boinkiyim simiirin kipi winki kiriir yokwoni. Niingaka. Yim kiriir kwoin arar haigi okai.

⁵ Mi karar swoki kigi Adi Komii siir paekwosimin yipiki whii komii solwara mi nu ikin sowiir idwo nokwowin, siya siir ina iniga ina kininansinanainama kougikouwa hiriir. ⁶ Mi siya ina boinkiyin, kara kaimwokikaimwovar boinkii Adi Komii siir inig iirin yipikin ninomor nu mi whii komii solwara simiir nonkwokwokiyyim mi dimin taeminim simiir nwo ikim mi yio siya hiriyyar nwoyokiyokikaeyamikin inokinokin. Mi kara ta sairin pi hiniina boinkii, krima wi yaeya ii kwiram nwo rani, yaeya

ii kwirki nimbiniyim. ⁷ Mhoiyya kara wakaekii Adi Komii siir paekwosim iriyyar nwisakan siir kidin maskiyin mi dimin taeminim aowa aowa nwowim Adi Komii siya tirim yim wi simbi digii. Biyya Adi Komii siya siir profet kam imiir boinkikin ti dimin taeminim sima winkyim yokwoni. Mi sima wi profet kamim sima boinkiyim wi simiir hiriinanar swoki imbiyami.

⁸ Mi karar wakaeki ti inkamin Adi Komii siir om hiranim yipikin biyya kariir niki boinkiyin, siya pi swoki boinkii kariiram, kira damki mi kira ta yokwowa haiwaonisuwu paekwosimin yipikin whii komii solwara mi nu ikin sowiir idwo nokwowin siya nonkwowa saair tini hainaki. ⁹ Mi ta siya boinkiya saair mhoiyyan, kara ha namin kimidiniya Adi Komii siir paekwosim iir nini kigiuwun mi siirin ina ini boiniuwun, kira wara yokwo kopsima kariir whauugi. Mi siya kimidiniya kariir boinki, kira saair hahi mpa daeki. Kira saair naei mi kiririr kwoinin pi hiigakar nwokii haininan mi mhoiyya kiririr mhoiyya wi saeya hugrimkripi. ¹⁰ Mi kara ta yokwosima Adi Komii siir paekwosimin siir iin hiranki ha haiya mi ina yaekiya mi kariir kwoinin ini warar diwhrokwhroknainamin hainini hanin mi ta kara naekiya saair mhoiyyan kariir mhoiyya nhaminhami bi hugrimkripkika.

¹¹ Mi ta kara naekiya saair mhoiyyan mi inkamin kariirin siya boinki, tariinamin kara ti Adi Komii krimiir Wanin siir yayim simiir ti swoki boinmimauu ti dimin taeminim mhoiyya nimbiniyanim iki iikamim maeyau maeyauwanim mi iikamim nupai nupaiyanim mi iikamim yaiginpai yaiginpainiyim mi iikamim yipiki bil nwo ikim simiir. Irig.

11

Mi inkam nwiso yipiki Adi Komii siir yai aair boinmimauwo nu tir sowa

¹ Mi ti dimin taeminim siya boinkiyim kariir simiir mhoiyyan mi sowa paekopin haigin kimairiyin kimidiniya kariir hauugi mi sowa ina boinkiyi, kira dam omaka Adi Komii krimiir Wanin siir inig hainaniya saair tini kimairi mi haiya iikamim sim haigin inkin imiyyaeya Adi Komii sairin warar timi haigin kimair. Mi ta saair mhoiyya iikamim Adi Komii siir inig hainaniyam simiir warar timi mwan. ² Mi hiira omaka Adi Komii siir inig iir hainaniya saair nidiyokiyokaiya sairin wi wara kipi haigin kimair. Dimusi rani, Adi Komii siya wi iikamim Juda iikam tani wi simiiram kiwakii om komii Jerusalema sima nitim, iikamim hapairanim sima nini kigriraoniyim bwanim kamnwis whis mi dimin taeminim hiranim wi sima tirbuwi. ³ Mi an kara, wi Adi Komii siya hauuwi kariir inkam nwiso sowiirin kirie mi sowa wi kariir yai imiir boinmimauuwami biwiyim whoim haimii. Mi sowa wi yuis biyie imiirarar nii iikam imiir nusiimauuwam hinin sowa siyiu bibiyeyim sowa tirim simiirsi nididi.

⁴ Mi ti inkam nwiso yo ini pae whiso olip nikiuwiyo mi yukiid is iko yipiki Biyan Inkam Komii siir whwonkam ida nokwowo yipikin nu whiekak imiirar kigirkakiyin ini simiir hiriinan ywowo. ⁵ Mi iikam nharim ti inkam nwiso sowiir nisomaowam naingwowi mi paeya wi sowiir yai hirankar nimbiamyami ti iikam biyie imiir nuamin. Mi yipiki ti inkam nwiso sowiir nisomaowi yim wi naowi ta pae biyeya sairsi. ⁶ Mi sowa kiriekakaingo, ninomor aarin wi sowar mi iripikougii mi saeya wi naoki kin tani, ti iiyim sowa Adi Komii siir yai imiir boinmimauuwi ti nu iir. Mi sowa kirieya op ninkpitkiyana nheki nimbiamam ina mi ankwowo mi iikamim nuanim simiir mi tirbuwana ma maki sima niyya mi dimin bibiyie ikim. Mi sowa ti dimin hiriinanim simiir tiram naingwowi sowa wa tiri.

⁷ Mhoiyya ti inkam nwiso sowa sowiir yai imiir boini mi ti uridyiu biyeyin yipiki wraisuni whwonkamnan nwowin, siya wi ti ieyin mwis karamaeyin

wi siir hirankar ninsiin idwonanii mi siya wokitkinaninii mi siya wi ti inkam nwiso yayii sowakar ninii. Mi sowiirin wi siya niyopakaiyiuiwi mi wi siya nisomaokii. ⁸ Mi siya sowaka ninii mi sowa wa naonami mi sowiir piuisa wi om komiiyan siyu komiiyin wi siir hirar kiwomwokini. Mi krma sowiirin hindara haigiprapakai boini mi krma ti om komii iirin wi min namisi ikuiwi Sodom, iyie? Wi Isip nikuiwi. Dimusi rani, ti omin siir iikamim yim Adi Komii siirgisiir sau omomkin. Mi ti om komii ti inkam nwis owa nwowin sowiir Biyan Inkam Komiiyin yio hir niki ink in irioninkin inankigikin. ⁹ Mi iki piuganpai piuganpaini iikamim mi iikamim maeyau maeyauwanim mi iikamim yaiginpai yaiginpainiyim mi iikamim nu pai nupaiyanim sima sowiir piuis biyie aiirin iiyim wi kwoim haimiyya kigi. Mi sima wi iikamiyam kiwaki rani, sowiir piuis biyie aiir haingikaigiyim ienau. Dimusi rani, sima ti inkam nwiso io sowakar nwoko mi sima dimin biyie sowiir tiram tirkin. ¹⁰ Mi iikam whiekakim nuanim sima wi maigimaiggar nwoki. Dimusi rani, ti inkam nwiso bidi yaonamwo. Sima wi maigimaiggar nwokii mi dimin taeminim irni nwirniyamim wi hindara whisariiyar ninan priihauu priihauuwi. Dimusi rani, profet inkam nwiso yipiki nuan iikam imiir nonkwoninwoimwairnankinim yipiki dimin biyie simiir tiro bidi yaonamo. ¹¹ Sowa hapaiirin iiyim kwoim haimiyya ywo mi mhoiyya Adi Komii siya opuda ina yikropkiya sowa niyaeyam mi saeya ha nama sowiir mhi kwoinaiu hiriir mi sowa ina yinsiin idwokiyo mi sowa ini irkakar swoki owo. Mi sowa ha ninsiin idwokiyo mi iikamim yipiki hiriinan kigiyim mi sima ina yididgiyim mi sima pranae pranae bi nididgikim. ¹² Mi mhoiyya ti Adi Komii siir profet inkam nwiso sowar wakaeki inkam nwirin Adi Komii siir om hiranan siir yayia pi kauwokii siya sowiirin ti hinana boinki, kowa dinsiin idwoki mi tirir wit. Mi ti inkam nwiso sowiir sau omomim sima sowiir kigiyim sowa ninsiin idwokiyo mi sowa waua saiiir yidwokainainam mi sowa ini Adi Komii siir om iirar yamo. ¹³ Mi biri kimiminkikin, nin komiiyin ina yitin. Mi om komiiyin siir haimii haimii iuurim simiir haimii whirin yio ina tirbugiyin. Mi haimii haimii iriyyar whiiyim yim ina ywokiyim. Mi iikamim 7,000 na mi aokaoki. Mi iikam nhirim omwai waiyakiyim om komii Jerusalem hiranim sima nidid prasae bi kinkikim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainankiyim yipikin om komiigi komii iir nwowiyin.

¹⁴ Mi tariinanin dimin whisakan yio bidi digiyin kira wakaeki. Mi ii priei bi kwokikin dimin biyie whoimakan yio ina swoki kwitin. Iriig.

Adi Komii siir paekwosim iriyyar nwisakan siir kidin ina maskiyin

¹⁵ Mi ti diminin hiriinan tirkiyim simiir mhoiyyan, karar wakaeki paekwosim iriyyar nwisakan siir kidin pi maskii. Mi siya ha maskiyin mi karar wakaeki, paekwosimin Adi Komii siir omin siir hiranan siir yayia pi kauwok boinkii, iikamim hinda tindanim waru nuiin siir nwowim simiir iikamim wi siya kigirkaki siya wi hiriyyar nwoyokiyokaeyami inokainokin mi simiirin wi siyar kigirraowi. ¹⁶ Mi mhoiyya ti inkam komii komiiyim simiir ipii imiir nidwodwokaiyim Adi Komii siir whwonkam ida sima ogmwo ha waisii huananainamim nua hiriir mi sima kimidiniya siir inig iir hainan.

¹⁷ Mi sima kimidiniya Adi Komii siir boin, krma kiriir boin wadiekii. Kira krimiir Biyan Inkam Komiiyin, Adi Komiiyin biyya kira hiriyyar nwokin mi tariinanin kira ini hiriyyar swoki oyokiyokiiyamim. Krma ini maigimaiggar nwowim mi krma kiriir inig iir hainanprapraskii. Dimusi rani, kira kirie komii bidi haiyin mi iikamim ini kirar kigirraowim. ¹⁸ Biyya iikamim sima io kinakar niki okim mi tariinanin kira ini io simakar mi owin. Mi iyya ta ii aeya niti, iikamim naokaowim yim wi kira hidi mi taka iyya saeya kira hauuwana iikamim yipiki

kiriir mi aiir miriyyim mi kiriir profet iikam ima mi iikam whiekakim kiriir inig iir hainani ikim mi kiriir yai imiiram naingwo tibmii ikim simiirin wi kira hauuwi dimin taeminim. Mi iyya ini nita iikam imiirin kira nonkwobumbuninkinana yipiki iikamim nu nwowim simiir tərbumbuninkin haiginuwim.

¹⁹ Mi ti dimin taeminim sima boinkiyim simiir mhoiyan karar kigi omaka Adi Komii krimiir Wanin siir inig iir hainaniya siir om hir nwowa pi hai-waokii mi karar kigi miyya yayim Adi Komii siya nimbiniim sima nwokaiiya ya sair omaka yainau hirar nwokaii. Mi karar kigi sinana pi sinankii mi karar wakaeki, diya pi tioki.

Mi karar mi kigi ninin pi nitkii mi karar mi kigi naowin aiskakin pi nikiinaini nua tiriir. Iriigi.

12

Wig aeya mi mipug biyie ikin

¹ Mi ti digworaekwowim hiriinan tirkiyim simiir mhoiyan karar kigi dimin kibiyin ninomor kou hir nwowi mi kara ina yanaakiyin. Diminin kara kigin wignankin. Mi yuisa saeya niyya ini hindirar kigninya ini bieki sair piu aiir whwonan ywokiyyin. Mi bwana ini sair iga aowa ywokaiya mi saeya nauun iur iso simiir warar mi haigin sair mwo iirin paga inkamin inigakin si haiginiya sair hiriinan. ² Saeya yinpiugaka mi saeya yinisim iir naokainam tira siya dirisusua mi saeya asi kaugika.

³ Mi ti diminin kara kigiyin siir mhoiyan karar swoki kigi dimin komiigi komiyyin ninomor kou hir nwowin ini diduka komiyyin kirie komiigakin dimin taeminsi nidid karamae nwowiyyin ini siir hiriinan ywowin. Siir piua paridnanka mi siir mwoim iriyyar whisko mi honim siir mwo imiir nwowim iurgim mi pagram siya haiginyokiigiyim siir mwo imiir yapa yapa yim ini pagram inkamim inigakin sim haiginiyim ini simiir hiriinan ywowim.

⁴ Mi siir kibin ha niyairyokiyyin mi ninomor kou hiran nauun haimii whirin kimidiniya siya yipamkiigi mi siya simiirin nua tiriir yitkiigiigi. Mi ninomor kou hiran nauun haimii whiso sowa sowa ywoki. Mi siya ini wiga yinpiugak nwowa ini sair whwonkam ida kingiin hirar nokwokaowin siya minam nokwokaowi saeya sair yinisim iir naokainam. Siya minam naingwowi, saeya sair yinisimin siir naokainaei mi siirin siya nisomaowi mi siirin wi siya naei. ⁵ Mi yinisim yinkamiyyinin saeya naokainan yipiki wi iki iikamim yipiki hinda tinda nwowim wi simiir kigirkaki wadie sima nwowam mi kirie sima nwowam. Mi ti yinisimin saeya naokainakiyyin siir mhoiyan mi ti kain siya siir bi nisomaokin mi siir bi mi aekin. Mi siirin Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosimin siya hainam ipiyya Adi Komii siya nidwokaiya sair hiriir.

⁶ Mi ta wiga ina yidamkiya niimauu boskwokiboskwonaua maeyauwa inkamki nwo karamae nwowiya sair hiriir, maeyauwa Adi Komii siya diriaerarkwokina ya maeyau kibi aeyairga mi saeya wi wadie nwoki sibgu owim hapairin. Mi siir paekwosimin sairin siya kigriraowi iyyim parig 1,260.

⁷ Mi ti kara kigiyim simiir mhoiyan mi paekwosimim Adi Komii siir om hiranim yai ina yiniyyim. Maikel siya mi paekwosimim siir yai aiir wakaeyokna apiyyim sima mi ka ieya mi siir paekwosim ikim yai simakar yinii. ⁸ Mi sima ha niniyyim mi ka siya mi siir paekwosim ima sima simiirin dig bi nwokim. Maikel siya mi siir paekwosimim siir yai imiir wakaeyokna apiyyim simiirin sima hainurur haiginu. Mi ta hiriinan sairisika sima simiirin Adi Komii siir om hiran iyya wi kwira swoki kignin kin o rani. Niingaka. ⁹ Sima ka siirin mi siir paekwosim ikim simiirin ina nhinikriropkiyyim Adi Komii siir om iir haiburgim. Mi ti kain, yio ti mipugin bidi bidiniyar nwowin

inkamin yipikin Setan nikiuwiyin mi ti siyairgin ti kain niki oyokiyokiyin biya Adi Komii siir whwonkam idan siya niki boin huriyugun hinin, iikam kima iikam paii rani. Siya inkam miyik rani, siya minam kiwokinakaowi ikamin nu hir nwowin simiiram. Mi sima siirin ina kiyitkiigiyin mi siir paekwosimim iripi hiriinan mi sima simiirin nua hiriir kiyitnoudninkigi.

¹⁰ Mi karar wakaeki inkamin Adi Komii siir om hiranin siir yayim pi boinki. Siya boin, tariinanin kariir Adi Komiiyin krimiirin siya bidi sibgu grabaiginiuin. Mi dimin taeminim siir kirie aeya bidi ikworipukimaigikim. Mi inkamin yipikin siya nimbinin nua tiriir nitam iikam imiir whinkinsiishaiginiuwam siya kirieya Adi Komii siir hiranki bidi haiyin mi siya ini inkam komii ywowin. Siya inkam komiigin. Dimusi rani, yiu biyeyin yio paekwosim ima bidi kiyitkiigiyin yipikin biya nii nabie Adi Komii siir whwonkam ida nokwowin yai ninkinwaomwarkii boiniyin mi ha mi boiniyin krimiir nomiiyauim nuanim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim yim biyiekim. ¹¹ Krimiir nomiiyauim siirin bidi ikworipukimaigikim Kraisiir nheya saiir kirieni inkamin yipikin sibsibanan nwowin mi siir nheya ha naokiiainama biya nua hiriir. Mi Adi Komii siir yayim sima boinim mi sima boinimauuim simiirin simar ikworipugii. Adi Komii siirar kwoinkin sima mi aowi sima wi maigimaigargar mi owi.

¹² Mi ta hiriinan saiirsika iikamim kima Adi Komii siir om hir nwowin mi digworaekwo whiekak ikim kima maigimaigargar dwo. Mi iikamim nuanim digworaekwo whiekak ikim kima mintarao! Setan siya nua waraur bidi yitin mi siya kimaka wi io praesae praesae nwo rani mi kimiirin wi siya nonkwobumbuninkin haiginiui. Dimusi rani, siya ina ninokninkinin siya ini kingiin nita Adi Komii siya siir nonkwobumbuninkinana mi siir kabitkaigiyana paeya.

¹³ Mi ka siya ina kigninokninkinkiyin siirin bidi kabitkaigiyin mi siya nua bidi yamin mi siya ha ninsiin idwowin mi siya kimidiniya ta wiga yipika biya yinisim yinkamiyin naokaina saiir yinkinaeyokiyok. ¹⁴ Mi siya ta wig aairin ha ninkin aeyokiyokin mi siya saiir bi nisomaokin. Mi saiirin pidga kwiso ipiyinin wab nikiuwiyin siir owiir hauugi mi saeya sowiirin ha haiyo mi saeya kimidiniya niimau boskwokiboskwonauwa hiriir yama niimauin inkamki nwo karamae nwowin siir mi saeya ka biyeyin siirin ha haburgiga mi saeya ini hapi arugi aru ini owouwa. Saeya hapairin biewiyin wi whis haimiia nwowi mi saiirin wi simar kigriraowi. ¹⁵ Saeya ha nidamama mi ina siinama mi op komiia ieknakiibormainamiyim hinina ina saiir mhoiiyar yama. Saeya saiir mhoiia minam namka ta opa saiir hinina ta wig aairin pi saeya nwoki kaiyoprindipu aokiyim mi saiirin pi saeya nwoki hainamim mi saiirin pa nwoki isomaowim. ¹⁶ Mi saiirin kimidiniya nu siya whinkinsis haiginiui mi nuin ha pigigiyin mi ta opa ka ieya yaskigiya siir yai hirankin saiir hopnan hainawidam ya ini nua hiriir yaokiiainama. ¹⁷ Mi ka siya ta wig anakan io praesae bi nwokin mi siya saiirin ha haiburgigin mi siya ina yamin yinisim nhirim biya saeya niki iyowim simiir nisomsom aokaowam yim ti yinisimim yim ti iikamim yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir yai aair wakaeyokna apiyim mi ha boinimauuwiyim yim sima ti Jisis siir yai aair boinimauuwiyim. ¹⁸ Mi ka siya ha namin mi siya kimidiniya whi komii saiir siiyin iir mi okwoiu. frig.

13

Niimauan wraisu iso sowa sowar nimbiam iko

¹ Mi diduka whi komii solwara saiir siiyin iiair niki okwowin mi karar kigi wraisu komii irin op hirankar nomboknaiini. Mi honim siir nwowin iuurgim mi siir mwoim siir nwowim iriyyar whisko mi pagra iuurim inkamin

inigakim sima haiginiyim hininim ini ti hon imiirar haigin digim mi ti mwoim sima yapayapin inig bibiyekakinairgin. Tiki inigim yim min nokdap haiginugim Adi Komii krimiir Wanin siir nikwowaisiugim. ² Mi ti wraisu komiiyin yipikin whii komii solwara hiranki nitin siir piua ini niimauan pusi biyeyin namaknamakan kitiyin min dapiyin lepat ini siir piunan ywowin mi siir iga inin kirie komii komiigakin ini wraisu biyeyin min dapiyin bea ini siir iga inin ywowim mi siir yaiya ini niimauan pusiyin laion dapiyin ini siir hiriinan ywowa. Siirin kirie diduka siya hauugin mi siirin siya bidi yimbiniin iikamim yipiki hinda tinda ti nu iir nwowim simiir kigiraowam. ³ Mi siir mwo whirin yio ini hankakar nwowin siirin sima nisomaonan bidi ywowin. Mi ta paowai hana ina swoki yimwarkaigiya mi iikam whiekakim ta hana siir mwo iir nwowa saiiir kigim mi sima ini kakakar ywokiym mi ina boinkiyin, siyargin inig komiigakin. Mi sima ini siirar mi wakaeyokna apim mi ini siir yai imiirar mi wakaeyoknam. ⁴ Mi iikamim ini ka siir inig iirar hainan prapraskiyim. Dimusi rani, wraisu iirin kirie siya hauugin mi iki nuan dimin taeminim simiir kouwin ini siyar ywowin. Sima kimidiniya ka siya mi wraisu ikin sowiir inig owiir hainanprapraski. Dimusi rani, sima sowiiramim minam naingwo tibmigo inig komiigakin ini sowar ywowo. Sima ha boinkim, pisirin dimin komii irin inigakin ti wraisuin ti tir nwowin siir hiriinan kirie komiigakin? Mi yaii ninii siirin wi nhanga nikwowaisii? Inkam nwir karamaeka!

⁵ Adi Komii siya wraisu iirin minam kiwakikin siya yai bibiyie boinim Adi Komii siir nikwowaisiuyam. Mi siya siirin minam kiwakikin siya digworaekwowim nuanin simiirin biewiyim whoim haimiia kigiraowim ⁶ Adi Komii siya siirin minam kiwakikin siya yai bibiyie boinim Adi Komii siir nikwowaisiuyam mi Adi Komii siir omin mi triiginim yipiki Adi Komii siir om hir nwowim simiir boinim. ⁷ Adi Komii siya siirin minam kiwakikin siya iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim yaii simaka niniiyim. Mi simiirin yamdikwiruwa siya siyar hainurur haiginuwim. Siya kirie komiigakin mi siya wi iki iikamim piugan piuganiyim mi iikamim maeyua maeyuawanim mi iikamim yaiginpai yaiginpainiyim mi iikamim nupai nupaiyanim ti nu iirar nwoirkakim simiirin ini siyar kigirkakim. ⁸ Mi iikam whiekakim ti nu iir nwowim yipiki simiir inigim ti inkamim sibsibnanin siir yokwo air win karam nwowim yim sima wi wraisu komiiyin siir inig iir hainani. Mi bidi bidiniyarin siya Adi Komii siya ti nu iir niki onkwokwo karamaeyar niki owin, siya saiiirar winkin ti iikamim simiir inigim yipiki saika nwoyokiyokikaeyami inokinokin ta yokwo aiirin.

⁹ Kira kariir yai imiir wakaeki! Yipiki yai imiir wakaeki siya simiirin sibgu daingwo omok. ¹⁰ Tiki iikamim yipiki wi Adi Komii siya nimbini maeyauwa mi biyie mriiia saiiir hir hugripkikikaiyam yim wi hirar hugripkikikikai. Mi tiki iikamim yipiki wi Adi Komii siya nimbini simiirin kamkiuni hampimpit aowam, simiirin wi kamkiuniyar mi hampimpit aowi. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim yim wi kirie hiriirar nwokripkaii mi sima wi Adi Komii siirar sibgu wakaeyokna api. Dimusi rani. Tiki dimin bibiyeyim nitim simiirsika.

¹¹ Mi ti digworaekwowim hiriinan tirkiyim simiir mhoiyan karar kigi nun pi piigigi mi karar kigi wraisu irin hiranki nimbinaini. Mi tiki hon whiso tiki wraisuin siir mwo iir nwowo ini sibsibni honan ywowo. Mi siir yaiya siya boinkiya ka siir yainan boinkikin. ¹² Mi tiki wraisu komiiyin yipiki biyan wraisuin siir mhoiia nitin siya biyan wraisuin siir kirie air haigin mi siir igsoa ini siyar yokwokairina mi siirin siya whinkinsis haiginu iikamim hinda tindanim sima tirim sima ti wraisuin yipiki biya paowaigi pisin mi naokingiin ha nwowin mi wadie ha swoki owin siir inig iir hainanim. ¹³ Mi ti

wraisuɪn nuanki nɪtɪn siya dimɪn kɪrɪe komii komii kasa bi tɪrkin. Ti sima siya tɪrim, siya paeya nɪnomor kou hiranki kiyai nua tɪriir mi iikam whiekakim hapair nokwowim sima ini ti dimɪn iirar kigiyim. ¹⁴ Mi iikam whiekakim hɪnda tindanɪm simiirɪn siya bɪdi kiyopsibghaiginiim dimɪn kɪrɪe komii komiiyim yipiki siya miriyyim simiir wraisu komiiyɪn siir whwonkam ida. Mi siya simiirɪn ha mi kiyopsibghaiginiu mi simiir kwoinim ha mi kiyai mi ta hirinan sairsika sima pae asi nɪlbergim ti wraisuɪn siir piunan ti wraisuɪn yipiki siir mwoin kamkiugi niki haingirin mi siya pariiparii naoim. Mi siya ini wadɛyar swoki owin siir hirinan. ¹⁵ Mi biyan wraisu komiiyɪn siya ina kiwakiyɪn ti wraisuɪn mhoiyya nɪtɪn siya ti paeyɪn sima nɪlberɪn ti biyan wraisu iiram hainam. Mi siya pi yai minar nwoki iyae dirɪraerar boinim. Mi ti paeyɪn sima nɪlberɪn ini ti iikamim yipiki siir inig imiir hainan karamae nwowim simiirɪn ini siya yisomsom aokaokiyim. ¹⁶ Siya ti dimɪn taemin hirinanɪm iki dimɪn taemin hirɪm simakar miriugin. Mi iikamim yipiki inig komii komiiyakim simiirɪn siya tɪrki mi iikamim yipiki nɪnga priiyokaeyamɪ ikim mi iikamim yipiki umirki naokingugunankaiyyim mi iikamim yipiki paeprikab nwowim mi tiriuginim yipiki umiram miri ikim mi tiriuginim yipiki whisarii mi priimiriɪ ikim, siya simiirar tɪrswo mi simiir ina inigim mi simiir mwo ikim ina hainmamakiuswowim. ¹⁷ Mi iikamim yipiki ti wraisu biyeyɪn siya hainmamakiu karamae nwowim mi siir inig karamae nwowim simiir ina inigim mi simiir mwo ikim simiirɪn wi kiwaki rani, digworaekwo haigim mi umir simiirsi haiyim mi digworaekwo wi mi sain tani. Nɪngaka.

¹⁸ Krɪma ti dimɪn taemin hirinanɪm simiirɪn sibgu daingwo omok. Mi iikamim yipiki nɪnoknɪnkɪn miyyikakim yim wa sibgu inoknɪnkini ti wraisu biyeyɪn siir dimina hainmakiua. Ta dimina hainmakiua ya inkamɪn siir inig ieyairgin mi ta siir dimina hainmakiuwa ya 666ka. Iriig.

14

Mi 144,000 iikamim mwai waokim

¹ Mi ti kara kigiyim simiir mhoiyan karar kigi inkamɪn sibsibnanɪn om komii Jerusalem hir nokwowi omɪn yipiki ha dapiyɪn siir inig whirɪn Saion. Siya mi 144,000 iikam ikim yipiki siya mi siir Adi ikim Adi Komii krimiir Wanɪn sowiir inigak nwowim simiir mwowim sima hirar nokwokim. ² Mi ti kara kigiya simiir sair mhoiyan kara diminɪn nɪnomor kouwanɪn siir wakaeki. Siya pranae pranae bi kauwok boinkikin, hapi owiyyɪn kouanki niswitnaomaigiyɪn whwoowa ha kiniyɪn ini siir hirinan ywowin hapi diyaki tiokikin. Kara simiir wakaekiyɪn mi hapi iikamim simiir gita imiir tiowaowyim ini simiir hirinan ywowim. ³ Mi 144,000 iikamim yim ipiyya Biyan Inkam Komii siya nidwokaiyya sair kingiɪn hir nokwokim. Sima hirar nokwowim mi sima mwai kibiya kwira yokwo wao ti dimɪn whiyyim kwoin mɪnkakim mi ha niyae dirɪraerariyyim mi inkam komii komii kamnwɪr nwii ikim simiir kingiɪn ta mwai airiɪn iikam nhɪrkim wara nɪnoknɪnkɪn tani. Ti iikamim yipiki biyya Adi Komii siya niki annaiwarkainam iikamim nuanɪm simiir inankɪn sima simar nɪnoknɪnkini. ⁴ Tiki iikamim yim dimɪn biyeki bi kimbugim. Mi tiriuginim simiir kwoinim wigim bi kiyagim mi iripa piu sakaka bi mi okim. Sima inokɪnɪnokɪn tiki inkamɪn sibsibnanɪn siirarar wakaeyokna apikim pi siya hɪnda mi am yimbi hiriiyar mi ami. Ti iikamim yim Adi Komi siirgin mi sima iriipi hirinan ti inkamɪn sibsibnanɪn siir warairgin, simairgin dimɪn taeminim Adi siya hauuwim bi simiir haii. Yim sima iki uridyɪu bibiyeyim sim inig bi hainanikim mi iki wraisu bibiyie ikim. Nɪngaka. Sima Adi Komii siirarar hainanikim. ⁵ Tiki iikamim dimɪn whirki bi kimbugim. Mi iyya sima nu hirar niki owa sima bi niksisaekim. Nɪngaka. Iriig.

Paekwosim nwoimim simiir yaiga

⁶ Mi ti kara kigiyim simiir mhoiiyan mi karar kigi paekwosim nwirin hapi ninomor kougi kou hirar siinii. Siirin Adi Komii siya nikropkikin nua tirin nitim siir yai kibikibiyim iinokiiinok hiriiriyar nwoyokiyokiikaeyamanim simiir nanaaknkiiyam. Siya ti yayiim simiir boinmimauuniyam tirkin, iki iikamim nupai nupaiyanim mi iikamim piugan piuganiyim mi iikamim yaiginpai yaiginpainiyim mi iikamim maeyau maeyauwanim simiir. ⁷ Siya komiiyar kauwok boinki, kira Adi Komii siirsi didid mi siir yai imiir wakae mi siir inig iir hainan. Dimusi rani, iya Adi Komii siya hidana ini nita iikamim ti nu iir nwowim simiir. Adi Komii siir inig iir hainan yipikin nu ninomor sowiir nonkwowin mi whii komiia solwara nikiuwi aka mi yab komii komii ikim mi ienosisim ikim mi whii ikim. Inkam nwirni inig kipi hainan.

⁸ Mi kara siir kigwinin siya nitin mi karar swoki kigi paekwosim nwirin siir mhoiiya nitin siya komiiyar kauwok boinki, wakae ti om komiiyan yipikin Babilon nikiuwiyin yio bidi tirbugiyin. Mi iikamim yipiki ti om komii Babilon siir nwowim iikamim hinda tinda nwowim simiir kwoinim sima bidi kiyaaiyim mi sima ini simiirar mi wakaeyokna apim mi dimin biyie bidiyar mi tirim. Mi uridyiu biyie siir inig iir bidiyar mi hainanim. Mi Adi Komii siirin digiumii bidi haimriiyugigim. Mi iikamim yipiki om komii Babilon hir nwowim yim ini wiga wain mobin si kwiyaeya ini sair hiriinan ywowa mi kamim simiir kwoinim pi saeya kiyaai sima nini kwiyaenyam mi sima pi iripa piu saika nwoki owim.

⁹ Mi karar swoki kigwin paekwosim nwirin ti paekwosim nwisu sowiir mhoiiyar niti mi siya ina kauwok boinkiyin, iikamim yipiki wraisu siir inig iir hainanim mi diminin wraisu komii siir hiriinan nibir nonkwokwovin siir mi hainani mi simiir inam mi mwo ikim simiirin siya hainmakiuwi, ¹⁰ mi Adi Komii siir kwoinin haugihauga ha whiyekii mi siya wi simaka ninkikini. Mi siir kirieya wi komiigi komiiyar nwowi. Mi Adi Komii siya simiirsiyin wi haimisima swoki aingwobuna rani mi simiirin siya wi nhami nhami nipampar tani. Mi ti hiriinan iikamim, Adi Komii siya simiirin wi paeya nitnoudnankaigi maeyauwa siyan nhiridmar paridnanin si niuwa sair hiriir mi simiir kimpipisuwa wi miyiknan nwo rani, wi kipiigi kipiil nwowi mi paekwosimin dimin whirki kimbu karamaeyim mi inkamin sibsibnan ikim yim sima wi pae anaka hirar nokwokaowi simiirin. ¹¹ Mi ta paeya simiir piu aiiirin sair paowii aeya kimpipisu haiginuwi iinokiiinokin. Mi iikam yipiki wraisu biyieyim siir inig iir hainanim mi diminin sima nibirin siir whwonkamnan nwowam nwowin siir inig iir mi hainanim mi simiir ina mwo minim siir dimin hainmakiuwiyin siir hiriinankak mi owim mi ta paeya simiir piu imiirin wi saeya kimpipisu haiginuwi mi saeya wi dig rani. Nii nabieyin wi simiiram kiwaki rani, piu sima siisam. Niingaka.

¹² Mi ti dimin bibiyeyim ti wraisu biyieyin siirin sima niti mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api mi Krai siir yai imiir mi sibgu wakaeyokna api, yim sima wi hiriiriyar nokworinukripkaii.

¹³ Mi ti siya boinkiyim simiir mhoiiyan, karar wakaeki Adi Komii siir paekwosimin siir om hiranin pi kauwok boinkii, ti dimin taeminim yokwoni haiginaowid. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim mi yipiki ti tariinan naowim. Mi mhoiia sima wi maingimaiga nwowi. Tiki yayiim Adi Komii siir paekwosim ieya boinim yim kalmwowaigim. Mi iki omin ninomor kou hiranin simiirin wi Adi Komii siyar Kigiraowi. Dimusi rani mi kibiya sima miriia sairsika mi sima wi maingimaigar nwokiyami. Dimusi rani, dimin taeminim sima tiriiyim wi simakar niti. Iriig.

Paekwosim siya ha namim iikamim nuanim simiir ini ikunaki mi simiirin Adi Komii siiram yikunam.

14 Mi ti ya iyim siya boinkiyim simiir mhoiyan mi kara waua ninomorana sair kigiyin mi karar kigi inkamin Kraisanan, Yaowae Adin ninomor kouanki nitan, yio wau airar nidwowi. Mi pagra siya haigina inkamin inagakin si haiginiya ya hininaka. Mi kamkiuin siya nonkwowin siir iowa hapi mhanki witi. 15 Mi mhoiyya paekwosim nwirin ha swoki apninaniniyin Adi Komii siir inig hainaniya omaka hiranki mi siya kimidiniya inkamin wau air nidwowin siiram yani ikiuni mi siya siiram in praenae pranae bi kauwok boinkikin, kira kirir kamkiu iir haigi mapi digworaekwowim simiir dikrimkripnam. Iya bidi yimbiniya ti sasaeyim nuanim sasae wai nwowim simiir ninguguhaiyana. 16 Mi ti inkamin wau air nidwowin siir kamkiuin ha kinawanakiyin mi digworaekwowim nuanim ini siyar yikrimkrip swokiyim.

17 Mi ti digworaekwowim simiirin ha nikrimkrip digiyin mi paekwosim nwirin ina yapninaniniyin omaka Adi Komii siir inig hainaniya sair hiranki yio ti inkamin waua sae nidwowin siir hiriinankin siya kamkiuin io mhani hainan witiyin whira nonkwowi.

18 Mi siya ha napninaniniyin mi tiki paekwosim nwirin yipiki paeya sae kigiraowiyin siya ina haiburgigin ta hiiya nae Adi Komii siiram haiginankin miyiaeyi sair in mi siya ini komiiyar kauwok boinkiyin, ti paekwosim in yipikin ti kamkiuin mhani hainan witiyin siir nonkwowin siir in siiram. Siya hinina kauwok boinkikin, kira kirir kamkiuin yomki mi uridim wain iir in simiir dikrimkripki yipiki nu hir whakim. Dimusi rani, sima bidi higyim.

19 Mi mhoiyya paekwosim in kamkiu iir nonkwowin siya siir kamkiuin ha yomiwakiigiyin mi siya sasaeyim wai nwowim ina yikrimkripkiyim. Mi siya simiirin ha haiyin mi ina yitnoudnankaigiyim siya iya sair hirir pi nikwobrombropkiyim hii airam, hii aeya nitam. Mi taka siya iya ya hindara boiniyoka ya io Adi Komii siya nwo aeya iikamim nuanim simiir nonkwobumbuninkinam. 20 Mi sima ti sasaeyim kimidiniya iya om komii siir yaba nwowa sair hir ikwobrombrop mi simiir hiiya ta iya sair no hiranki nakiinaniniya ha niyopinaiiniya 320 kilomita hinina yunanainam ini inkam mwodigimwodigar yaki owowin. Iriig

15

Paekwosim iriyyar nwiso dimin biyie iriyyar whiso ini sima nonkwowim

1 Mi ti dimin taeminim mi nhie aka kara kigim simiir mhoiyan karar kigi diminin nanaakak nwowiyin Adi Komii krimiir Wanin siir om hir nwowi. Mi karar mi kigi ninomor kouan paekwosim iriyyar nwiso mapai mapai biyie iriyyar kwiso yipiki iikam imiir nonkwobumbuninkini simiir nonkwowi. Mi ti dimin biyeyim nua hirir namkii mi iikam imiir nipimpari mi mhoiyya Adi Komii siir iowa wi hainngin digii. Mi ti dimin bibiyeyim yim wa digiguskii.

2 Mi mhoiyya kara kigi diminin whii komii solwarananan mi ti diminin ini opnainan ywowin paeya ini siir hirar nugaia. Mi kara whii komii solwara sair kigiyin mi kara iikamim wraisu biyie saika nwowim simiir warar yinkin kigi mi diminin siir hiriinan sima nabir ikin mi siir diminin hainmamakuwi ikin, sima yaii simaka niniigim mi simiirin iikam ima hainurur haiginu. Dimusi rani, sima simiir inig imiir bi hainankim. Sima ini whii komiyya solwara nikiuwiiya ini sair nokwowim mi gitam sima haiyikwowim yim Adi Komii siya hauugikim. 3 Mi sima ti gitam Adi Komii siya hauugiyim simiir nonkwowim mi sima kimidiniya mwaiya Adi Komii siir miyan inkamin Moses nikiuwiyin siya winkiya bidi bidiniya sair waokim mi sima inkamin sibsibnanin siir mwai air warar mi wao. Sima ti hinina waokim, Adi Komii krimiir inkam komiiyin kirie whiekakim ini kinakinan nonkwodigim mi dimin taeminim kira triiyim yim wadiekinairgim. Iikam krimiirin ini kirar Kigirkakin. Mi digworaekwowim bidi bidinanin

m̄ tariinan nwo ikim m̄ mhoiiyan ikim yim ini iriipi h̄riinan k̄rar m̄ kigirkakim, dimin taeminim kira tirim yim wadie kinairgim k̄rarin kaimwokikaimwowaingin.

4 K̄riir inigin w̄ nhinga hainani? Iikam whiekakim w̄ k̄riir inig iirarar hainani sima w̄ k̄riir inig iir hainani krimiir Biyan Inkam Komii nw̄ruwan. M̄ sima w̄ ha boini, k̄rie komiigakin ini k̄rar ywowiskiyin. Dimusi rani, inkam nw̄ruwan wadieki wadie nwowin ini kinakinar ywowiskiyin. M̄ ta h̄riinan saiirsika sima w̄ dimin taemin kibi kibiyim w̄ simiir asi kigi.

5 M̄ sima waowa saiir mhoiiyan m̄ karar kigi omaka Adi Komii siir inig hainaniya Adi Komii siir om h̄rana hindara haiwaonisugii. M̄ kara maeyauwa Adi Komii siya nidwokaiya ini saiirar kigiya. 6 M̄ ti paekwosim iriyyar nwiso dimin biyie iriyyar whiso sim nonkwowim yim ta omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir h̄rankar yapninanini. M̄ yiuisim sima niyyim whisinankinairgim m̄ sima ini hindara kigninyam. M̄ piuwopim sima kikogim gol piuwopkinairgim. 7 M̄ sima ha napnaniniyim m̄ ti dimin whiiyim kwoin m̄nkakim m̄ ha niyae diriraerariyim simiir nwir ieya hauugi twowim irira ti paekwosim iriyyar nwiso imiir. Adi Komiiyin yipikin h̄riyyar nwoyokiyokikaeyamiyin siya ini iowar niki okripkaiyin. M̄ ta siir iowa ha n̄nkpitkiya m̄ ini op yimbiyama ti two iriyyar iso simiir yainau h̄r m̄ ti two iriyya iso ini m̄rkim̄rkar yinkinkiyim. 8 M̄ Adi Komii siir k̄rieya saiir paowiya m̄ siir dimin miyik miyikim paenan niyuaeiyim ini ta omaka Adi Komii krimiir Wanin siir inig hainaniya w̄ saiir niki ap̄n̄opkainam tani m̄ w̄ ti dimin biyie iriyyar whiso paekwosim iriyyar nwis ima nonkwowim w̄ simar digii. Iriig.

16

M̄ paekwosim̄m ti dimin biyeyim ha haiyim two h̄rankin m̄ simiirin ina yit̄k̄igiyim nua tiriir

1 M̄ mhoiiya karar wakaeki yai kw̄ra omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir h̄ranki kauwok boinkii ti paekwosim iriyyar nwiso simiiram. Kima wari two iriyyar iso Adi Komii siir io aeya nwokaiyim simiir haigi m̄ simiirin nua h̄riir dit̄kigi.

2 M̄ biigi biyan paekwosimin siir twowa ha haiya m̄ siya saiirin ina yami in̄naokiiyiya nua h̄riir m̄ ti iikamim yipiki ti wraisu biyeyin siir inig iir hainaniyim m̄ diminin sima nībir ikin siir h̄riinan m̄ diminin ti wraisu siirin hainmakiuwiyin siir h̄riinankak nwowim simiir piim m̄ ti diminin w̄ yhiyopnan simiir piu imiir nauni aogriringinii. M̄ sima w̄ kimbipisu prasae kin tani m̄ w̄ paowaiyar nasae p̄snami.

3 M̄ karar swoki kigi paekwosim nwisakan ti dimin biyeyin siir twonau nwokaiyin pi naokiiigi m̄ siirin whi komiyya solwara nikuwiya h̄riir yami aomaigi. M̄ opa ini n̄heairgar yikpitmaigiya m̄ dimin taeminim saiir nwomaiyim yim ina yaokaokiyim.

4 M̄ karar swoki kigi paekwosim nwoimakin ti dimin biyeyin siir twonau nwomaiyin pi h̄ai m̄ siya ina yami aomaigiyan yab komii komiiyim m̄ ieno ienowim simiir m̄ sima ini n̄heki yikpitmaigiyim. 5 M̄ karar swoki wakaeki paekwosimin yipikin ti opim simiir kigr̄raowiyin pi boinkii, Adi Komii, kinakinairgin wadieyin. M̄ ti diminin kira t̄rkiyin op aiir t̄rbugiyin yio m̄n nīsiimauugin kira wadiekiwadieyar sibgu hidikin m̄ ta h̄riinan nonkwobunbuninkina ti iikam h̄riinanim simiir asi nonkwobunbuninkinkim. 6 Kira wadiekin. Dimusi rani, biya tiki iikamim sima Adi Komii

siir iikamim mi kirriir profet inkam ikim simiir nisomsom aokaokim mi simiir nhiya ina yaokiinainama. Mi ta hiriinan sairsika kira op airin nhieki nkipitmaigiyam asi tirkin sima kwiyaeyam. Mi ti dimin biyeyim simiir yamdi swoki iigonam. ⁷ Mi karar mi wakaeki inkamin haiya nae Adi Komii siram haigin inkin imiiaeyaiya sair kingiin nokwowin pi kauwok boinkii, ihi, Biyan Inkam Komiiyin Adi Komiiyin kirie komiigakin dimin taeminim kira tirkiiyim, simiiram, simiir nonkwobumbuninkinam mi simiir yamdi swoki iigonam yim ini ywokiyyim.

⁸ Mi karar mi kigi paekwosim nwiyakain dimin biyeyin siir twonau nwokaiyin pi naokiigi mi yio ini bie iirar yauni aokiniuwun mi iikamim simiir piuum ini ti bieyin siya whwokiya ini saeyar whwogrimgrirgiyim. ⁹ Mi ta yhiyopnana simiir niugrigrigiya mi sima Adi Komii saikar yinougwwo ti dimin hiriinanin simiir tirbugiyyin siirsi. Dimusi rani, ti diminin ti iikam imiir tirin yio Adi Komii siyar kigirkakin. Mi sima ti dimin biyie hiriinanin simiirin digiumii bi haimriiyugigim mi Adi Komii siir yai aair bi wakaeyokna apkim mi siir inig iir bi mi hainankim. Niingaka. Sima ini simiir kwoin biyie iirar napkripkaiyim.

¹⁰ Mi karar swoki kigi paekwosim iriyyarakain ti dimin biyeyin siir twonau nwokaiyin pi naokiigi mi ti diminin ini ta ipiyya ti wraisu biyie ieya nidwokaiyya ini sairar yauni akainiya mi iya ha nita ini ti nuim ti iikamim sima nwowin siya kigirkakiyyim ini simiira yimuiuguskiya. Mi iikamim ini simiir kwiriyae imiirar kaupikrimkripnamim. Dimusi rani, simiir piuum pi kimpipisugim. ¹¹ Mi sima Adi Komiiyin ninomor kou nwowin siir asi ninougwokin. Dimusi rani, ti simiirsika. Mi sima dimin biyeyim sima tirim simiirin digiumii bi haimriiyugigim. Mi sima ini simiir kwoin imiirar napkripkaiyim.

¹² Mi karar mi kigi paekwosim iriyyar nwirakain dimin biyeyin siir twonau nwokaiyin pi naokiigi. Mi ti dimin biyeyin ha naokiigiyyin ini ie Yufretis sirar yauni aomaiyyun mi ti ieyin ina sinkai iuguskiyyin mi siya ha ninkpitkiyyin mi ini inkam komii komiiyyim nuanim simiir siyyuar yasae owiuguskiyyin inkam komiiyyim maeyauwa bieki natiya hiranin simiir siyyu nwowam, sima nitam. ¹³ Mi karar kigi ti uridyiu biyie nwoimim owak nimbiyamim. Mi ti owakim ka siir yai hiranki nitkim mi wraisu biyie ikin mi ti wraisu biyeyin ha dapiyyin profet niksisa. ¹⁴ Yim ti urid yiu biyeyim yim Setan siir isid ieya, yipiki ti dimin kirie komii komiiyyim simiir tiriyim. Mi ti uridyiu biyie nwoimim ha namim iikam imiiram yipiki iikamim hinda tindanim ti nu iirar nwoirkakim simar kigirkakim simiiram simiir kwoin imiir kiyaiyam mi sima iripa haingiriyiu onaniyam yaii Adi Komii saika niniiyam iya yipiki Adi Komii siya nwowana kirie komiigak mi simiirin siya nimbini yaii saika ninkikin iniiyam.

¹⁵ Kara Jisiskin, karaigin ti kirriir boinkiiyin. Kara wa nitsauuwi, kira ninokninkin tani iya kara nitana kara wi haiyan inkamin si hiniin niti. Mi yipiki sibgu nokworinukripkaii mi dimin taeminim mhoiyya nitanim simiiram nwokwokini sima wi maigimaigra nwowi. Mi sima wi ti diminin nimbiyamim wi simiirsi nidid rani, inkamin yuis karamae nwowiyyin mi parura ha napananiyyin siir hiriinan.

¹⁶ Mi ti uridyiu biyie nwoimim ti inkam komii komiiyyim simiirin ha nikiuuna digim mi sima maeyau kwiruwar ywomimir ta maeyauwa ha dapika Hibrumi yaigina Amagedon.

¹⁷ Mi ta maeyau kwiruwa iripa sima nangiriyiu owouwa sair mhoiyyan karar kigi, paekwosim iriyyar nwisakain dimin biyeyin siir twonau nwomaiyyin pi naokiigi mi yim ti diminin ha naokiigiyyim yim ini opuda sair yainau yamkiyyim. Mi mhoiyya inkamin, omaka Adi Komii siir inig hainaniya

ipiiya Biyan Inkam Komii siya nidwokaiiya saiir kingiin nokwowin siya ini komiiyar kauwok boinkiyin, ini wakaeyim, ini digi dig ywokiyin. ¹⁸ Mi karar kigi sinana sinankiya mi hinda tandin ini warar yiuyayokiigiyin mi diya ha tiokiya mi nuin pranae bi kiisiskikin. Biya ninin hiriinan bi nitkin. Niingaka. Tiki ninin yio ini iki niinim biya nitim ini simiir haiburim. ¹⁹ Mi nuin komiigikomii ha kiisiskiyin mi om komii Babilonin haimiti haimitiyim whoima yinikibimbürgi mi om komii komiiyim iki hinda tandin yim ini biyeyar ywokiyim. Adi Komii siya ti dimin bibiyeyim om komii Babilon hiran iikamim sima tirim simiirin bi naingwo owouugin mi iowa siya nwowa ini opa mobin op kwiyaeiyin hiranki naokiinainiiniya ini saiir hiriinan ywowa mi ti siir kwoinbudin siir iowa ha naokiinonkwokwoswokiya ini ti om komiiyin siirar yauuni aokiniyin. ²⁰ Mi nuin komiigi komii ha kiisiskiyin mi mhuu whiekakim mi mhugribsisimim whi komii solwara saiir nidwodwomaiyim yim ini whi komii solwara saiir hirankar kigugugiyim. ²¹ Mi mhoyiya karar kigi ais komii komiiyim pi nikiiginaininii siyanan. Mi ti aisim nikiiginainiiniyim ninomor kouankin simiir hakim 50 kilokim mi iikamim nuanim hinda tinda nwowim yim ina tioidwomaigiyim. Mi iikamim kimidiniya Adi Komii siir yigbumbu. Dimusi rani, ti aisim simiir nauuni itniyim yim miyik rani. Iriig.

17

Hii nanaei wig komiiya saeya hik prasae prasae bi haiga

¹ Mi mhoyian ti paekwosim iriiyar nwisoyipiki dimin biyeyim simiir twonau nwokaiyim simiir naokiigiyim simiir nwirin ha nitin kariiram mi siya ini boini, kira mi kara wi krirar nami mi kara kiririn wi dimin biyeyin Adi Komii krimiir Wanin siya tiri wig biyeya hii nanaeiya saiir kara wi kiriiir nisiimauui saeya ti om komiiyin yab komii komiiyim simiir kingiin mairiyyin ya saiir nikrigin. ² Mi inkam komii komii whiekakim yipiki iikamim hinda tinda nwowim simiir kigirkakiyim yim sima saika iripa piu bidi ywowim. Mi iikamim hinda tinda nwowim ti nu iirar, simiirin saeya tirkim ti hiriinan siyiin saeya tirin siir tirim. Mi iinok iinokin simiir kwoinim saeyar kiyaigim.

³ Mi siya kariir kwoinbudin siirin ha haiyin mi krira ina yamwo mi krira niimau boskwokiboskwoin inkamki nwo karamae nwowin siir hiriir yimbiam. Mi karar kigi wig ira wraisu komii irin yipikin paridnan nwowin siir idwo hir nidwowi. Inig kasa rani, siir piu aiir nwowim mi ti inigim yim Adi Komii siir nigbumbu dap ima. Mi mwoim siir nwowim yim iriiyar whisko. Mi honim siir mwo imiir nwowim iurgim. ⁴ Mi yuisa ta wig aeya niya ya wirnan paridnan bidi wokiiwomwita. Mi dimin kibi kibiyim saeya piuaiyim mikin minim mi rin minim yim golni arar nokwokwokim. Mi mobin saiir ina aeya nonkwowin yio golni nonkwokwokin yio kam imiir kiyaiyankin dimin biyie sima tiram. Mi ti dimin biyeyim io Adi Komii siya nwowam tiriyim mi ti dimin biyeyim saeya tirim kam aka hii saeya nanaeyim mi ti dimin hiriinan yim ini opni hanin saiir mob iir nwomaiyim. ⁵ Mi kara kigiyin inigin saiir mwo hir nwowin yio hiniina boinkin, taka wiga ya om komii Babilon siir nikriga. Saeya wigim hii nanaeyim simiir apuga. Mi saeya iki iikamim hinda tandin yipiki dimin bibiyie whiekakim simiir tiriyim simiir apuga. ⁶ Mi karar mi kigi saeya op biyie bidi mi kwiyaeiya. Saeya dimusi bi whaowaeka, saeya wigkamim yipikim Adi Komii siir yai imiiram naingwo tibmii kinim mi Jisis Kraisi siya simiirin hiniina nanaakninkihaigniuim sima simiir wakaeyokna apikim mi saeya simiir nhie imiir kwiyaeikim. Mi simiirin ini saeyar yisomsom aokaakiyim mi ti hiriinan sairsika saeya simiir nhie imiir asi kwiyaeikim. Mi kara saiirin ti hiriinan kigin saeya ti hiriinan tira mi kara ini hindara yanaakiyin. ⁷ Mi ti paekwosimin ina swoki boinkiyin

kariir, kira ta wiga saiiir saiiira dimusi naingwokwonanaei. Saiirin wi kara boinmauwi kiriiirin mi wi kara nanaakninkiihaiginiuwi hinin saeya yipika mi ti wraisu biyieyin yipikin mwowim iriiyar whisa nwowin mi honim iuura mi owin ta wig aeya nidwowin siirin iriipi hiriinan. ⁸ Mi ti wraisu biyieyin biya kira kigin irkak niki owin nu tir mi tariinanin siya bidi yaonamin. Mi siya wi sipi niti ti ieyin mwis karamaeyin siir hirankin mi siya nami mi siirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkinkii. Mi iikamim nuanim yipiki simiir inigim siir yokwo aiir haigin karamae nwowim biya siya nu ninomor sowiir nonkwokwowa, sima siir kigi sima wi hindara nanaaki. Sima siir kigi mi sima wi pi nanaaei. Dimusi rani, tiki wraisu biyieyin nu tirin kwiruwar nwonamkin mi tariinanin siya nwo rani. Mhoiyya siya swoki insiin idwowi mi siya omwaiyar swoki waiyaei mi sima siirin wi haini kigi.

⁹ Mi iikamim sibgu ninomokninkiniyim kima ti dimin hiriinanin simiirin sibgu daingwo omok. Mi ti mwo iriiyar whiso yim om komii komii iriiyar whiso yipiki iikam ima miriiyim mhiu iriiyar whiso sim, yim sima. Mi ta wiga ti wraisuin siir idwo nidwowa ya min nikriga ti om komiyyin ti wraisu ieya nwowin siir. ¹⁰ Mi mwo iriiyar whiso yim inkam komii komiyyim iikam imiir kigirkakiyim yim sima. Mi ti inkam komii komiyyim simiir kam iriiyarim bidi yaonamin. Nwirin ti siyargin ti tariinanar nwowin mi nwirin yio iikam imiir niki kigrirao rani, yio ina niki owin. Mhoiyya siya nwowi mi siya wi ii priei kigrirao rani. ¹¹ Mi wraisu biyieyin yipiki biya nu tir niki owin mi siya ii priei bi nwokin, siya iriiyar nwoimakan iki inkam komii iriiyar nwiso simiir nwirin. Sinaargin iikamim nuanim simiir kigirkakiyim. Mhoiyya siya nami, wi siya tirbuwi.

¹² Mi hon iuurim kira kigim yim ti inkam komii komii iuurim yi simiir nikrigim. Sima inkam komii komii bi niki okim mi mhoiyya sima wi inigak simbi nwowi ti wraisu biyieyin saikan mi sima iikamim nuanim simiirin wi ii priei kigrirao rani. ¹³ Mi ti inkam komii komii iuurim sima wi kwoin whiruwar nwokii mi sima simiir kirieya wi wraisu biyieyin wi siir asi hauugii mi simiir igsoa wi siya nokwokairinanaowidi simiir dimin taemin imiir kigirkakim. ¹⁴ Mi ti inkam iuurim mi inkamin sibsibnan ikin sima wi simbi nini yayi mi siya mi iikamim yipiki simiir kwoinim siya kiyaiyim mi siya nikunam mi sima ha naingwo tibmii kinim, ti inkam biye iirim wi sima nonkwoninwomwurninkini. Simiirin sima wi dimuni nonkwoninwomwurninkini tani, Adi Komii siir kirieya siyar hauugika mi sayairga inkam komiyyin iki iikamim hinda tindanin mi yipiki iki iikam nhirim sim kigriraoiyya.

¹⁵ Mi ti paekwosimin kariirin hiriyar kintirinu boinkripkai, ieyim kira kigim wiga hii nanaeiya saeya nidwowa maeyauwa saiiir kingiin nwowim yim triiginim yim min nikrigim iikam whiekakim maeyau maeyauwanim mi iikamim yipiki yaiginpai yaiginpai boiniyim yi simiir nikrigim. ¹⁶ Mi hon iuurim kira kigim mi wraisu biye ikin, yim ioa ta wiga hii nanaeiya iikamim simiir kwoin imiir kiyaiyya yim io saiiir nwokim. Mi sima niti, iki saiiir dimin miyiyik miyiyikim wi sima nini iskin priigin iuwi mi saeya wi wiga pu parura nwokiiya wi saiiir hiriinan nwokii. Mi mhoiyya sima saiiirin wa nisomaowii mi saiiir kipim wi sima naenami. Mi mhoiyya iki dimin taeminim nwokiyim simiirin wi sima nikomnamgin swokii. ¹⁷ Sima wi ti hinina tiri. Dimusi rani, simiir kwoinim wi Adi Komii krimir Wanin siya kiyaii mi sima wi diminkidiminin Adi Komii siya boinin wi siirgisiir asi tiri. Mi sima wi siir kwoin iirarar napi mi sima wi kwoin whiruwar nwokii mi wa kiwakii wraisu biye iiram siya kigirkakim simiirin mi wi yayim biya Adi Komii siya boinkiyim wi simar nimbiamkakii.

¹⁸ Mi ta wiga kira kiga ya min nikriga om komiiyin yipiki iki inkam komii komiiyim nuanim sima kigriraowiyim simiir kigriraowiyin ya siir nikriiga. friig.

18

Om komii Babilonin Adi Komii siya tirbugikin

¹ Mhoiiyan kara kigi paekwosim nwirin Adi Komii krimiir Wanin siir omanin pi niti. Adi Komii siya bidi hauugiyin siirin kirie komii mi siya hapi bieki namisi whwoyakikin mi nu whirkakin ini warar whwoyakiyin. ² Mi siya ha nitin ini komiiyar kauwok boinkiyin, saeya tariinanin bidi yikiigiya om komii Babilonki biyie si nwokiya siir hiriinan. Saeya bidi yaonama mi tariinanin uridyiu biyeyin mi uridyiu bibiyie ikim, Setani isidin siirim mi ipiyin bibiyie ikim yim ini saiir hir nwokaiyim. ³ Tiki digworaekwowim ina yimbimbiiyamim. Dimusi rani, iikamim omom omomanim uridyiu biyie siir inig iir hainanim mi yim tiriiginim yim hai saika bidi yanaeyim mi saiir op biyie aiir kwiyaekim. Yim ti inkam komiiyim komii iki omom omomim sim kigirkakiyim ti nu iirar nwowirkakiyim yim iriipi hiriinan sima saika iripa piu bidi ywowim. Mi iikamim omom omomanim yipiki digworaekwowim sim haiginim umir simiir haiyim mi sima ini umir simiirsiyar mi haiyim. Dimusi rani, saeya minam naingwoka ti digworaekwo whiekakim umir simiirsi haiyim. Dimusi rani, saeya minam naingwoka saeya digworaekwo whiekakak nwowi mi saeya wi wadie nwoki sibgu owim mi wi saiir kwoin iirarar nwoki apim.

⁴ Mi karar mi wakaeki inkam nwirin Adi Komii siir om hiranin siir yaiya pi boinki, siya ti hinina boinkikim, iikamim yipiki kariirim kima ta wiga yipika biyie nwowa saiir haiburgig mi siyiu biyie saika kipi tir. Mi kara pi borisopi kima saika ninkin onkwobumbuninkinim mi mapai mapai saika haiyim. ⁵ Saiirin wi kara nonkwobumbuninkini. Dimusi rani, ti dimin biyeyim saeya tirim simiirsika

mi dimin biyeyim saeya tirim yim ini mhuu komiinan huungiyim.

Mi Adi Komii siya saiir dimin biyeyim simiirin wi naingwo owouu rani.

⁶ Kima ti dimin biyeyim saiirin wi yamdiyar swoki tir ti saeya niki tirim iikam nhirim simiir, simiir hiriinan.

Mi dimin biyie whirin saeya tirin kima wi saiirar ti swoki tir. Mi biya saeya hauu kwiyaeyim kimiirin op biyeyim kwiyaie whaowhaeyim irira irira

mi tariinanin kima saiirin op biyeyim kwiyaie whaowhaeyim isisa hauu kwiyaie haiginu. ⁷ Biya saiir inigin komiiyar nwokin mi saeya saiir kwoin iirar napkin mi saeya wadeyar sibgu oka.

Mi tariinanin kima saiirin dimin biyie tir mi wi saiir piu aeyar nwoki kimpipisugiyim

siyiuin saeya tirin saiir kwoin iirar saeyar napin mi biya saeya sibgu owin siir hiriinan.

Dimusi rani, biya saeya hinina boinka, kara ti tir nidwowa ini wiga inig komigaka iikam imiir kigirkakiya ini saiir hiriinan ywowa. Kara iki wigim simiir kamim naonamim simiir hiriinan tani mi kara wi maingimainga nwo karam nwo rani, dimin taeminamin. Nningaka!

⁸ Mi ti dimin biyeyim saiirin wi ii kwira nipimpari saeya wi maki nii mi saeya wi pi naowi mi saeya wi mhugi naowi mi kamim saiir piuis biyeya wi paenau kabikaigii.

Mi ti dimin biyeyim om komii Babilon siirin wi sima nonkwoninwoimwaininkini. Dimusi rani, Adi Komiiyin yipikin

Biiyan Inkam Komiiyin yipiki wi iikamim hapaiiranim simiir hidi siya kirie komiigakin.

⁹ Mhoiiyan ti inkam komii komiiyim iikamim hinda tindanim simiir kigriraowiyim, sima hii saika bidiya yanaeyim mi digworaekwo miyik miyikim saika bidiya yinidnokwokwo haiyim. Sima wi paowiiya saiir piu aiir nowiyya wi saiir kigi. Biyya sima mi saeya sima saiir kwoin imiirar napkim mi sima wadieyar mi sibgu okim mi tariinanin sima saiir kigi mi sima wi maigimaarga nwo rani mi sima wi saiirsi noui. ¹⁰ Sima wi aru hirar nokwokaowi. Dimusi rani, sima ta pae biyeyea saiir nuu wi saiirsi nididi. Mi sima wi ti hinina nouuboboini, ayo! ayo! Tiki dimin biyie hininim om komii Babilon siir tirkiyin yim miyiknan tani. Biyya kira inig komiigakar niki okin mi biri kimiminkikin kiriir iikam imiirin Adi Komii siya bidi bugiyim dimin biyeyim kira tirbuwim simiirsi.

¹¹ Mi iikamim omom omomanim yipikim simiir digworaekwowim umir haiyam minim om komii Babilon hir, sima simiirin ha kigi bidi tirbugiyim. Mi sima wi saiirsi noui. Dimusi rani, simiir iikamim wi ti simiir digworaekwo imiir sain tani. Yim bidi bugiyim. ¹² Mi ti iiyim saeya wi gol silva mi siyya kibi kibiyim yipiki iikamkim sim sainiyim umir komii komii mi mikanim siyawis miyik miyikni nonkwokwowim mi yuis whisinin kibi aka mi yuis pariidnan paipai ikim mi yuisim hindara kigninyaei ikim mi paridan prainan wokiiramtio ikim, wi simiir saini. Mi paeyim piuii miyik whakiyim dimin taeminim wraisuin elepen dapiyin siir nasim simiir nonkwokwo ikim mi paeyin umir komii mi sainiyin si mi onkwokwo ikim mi aiyni mi onkwokwo ikim mi brasni mi onkwokwo ikim. Mi siiyam wadie sibgu kigiyim hindara haingitropkai ikim. ¹³ Mi sima paeyin sinamon dapiyin siir is aiir bidi mi haiyim mi mairakwo namsuopaiyim piuii miyik whaki ikim mi dimin taeminim nae idwo sima haiginkiiyim ha dapiyin spais mi wain op aka mi praua mi wit mi bulmakau, sibsib, hos mi dimina kanana trela nikiuwiyim mi inkam kiingikiin ikim mi wigim whisarii mi mirii ikim. Mi ti dimin taemin hiriinanim simiirin bi swoki saingikim. ¹⁴ Mi kamim hiran digworaekwowim umir haiiyim sim miriiyim sima saiir boinki, biyya kira kopaksimar nwowa, kira wig irpakiyin bimbuiwi bi nwoka mi kira dimin taemin kasakasam bi naingwoka mi tariinanin kira ini waibiyie yamwo iua. Mi dimin miyik miyikim iikamkim sima sainiyim umirni mi dimin kibi kibiyim kira piuaimwamwanim yim bidi digiyim. Yim wi kiriiram swoki hainani rani, kira swoki haiyam nangaka. ¹⁵ Mi ti kamim simiir digworaekwowim umir haiiyim yim wi aru hirar nidid okwokaowi tiriiginim ti saiir nipimparim wi simiir pi nipimparisi mi sima wi saiirsi noui. ¹⁶ Sima wi ti hinina nouuboboini, ayo! ayo! Ti omin Babilon nikiuwiyin biyya siya bimbuiwi bi nwokin siya ta wiga yipiki yuis whisinin niyya mi yuisa pariidnanim hindara wokiirawomwom sim niyya saiir hiriinan nwokin. Piuai miyik miyikim golni nonkwokwowim mi siyya kibi kibi ikim mi mikanim umir komii saini ikim yim kinakinar piuainakim. ¹⁷ Mi tariinanin tiki digworaekwo kibi kibiyim biri konkwokikim, yim ina tirbu iuguskiyim. Mi kamim yipikim siyaii kigriraowiyim mi kamim simiir mirii ikim mi iikamim yipiki siyaii imiir ninidwodwowyim, yipiki digworaekwowim sim haiiyim whii komii solwara hir umir haiyam mi iikamkim sim sainam, sima ini hapi aru hirar yokwokaokiyim om Babilon siirin. ¹⁸ Mi sima hapi aru hirar nokwo kaokiyim om Babilon siir niunanin mi sima ini komiiyar kauwokiyim, om whirkin ti siir hiriinan wadie bi nwokin biyyan mi ha nityokiyokiyin mi tariinanar yadigniyin. Nangaka. ¹⁹ Mi sima sin ha masim mi ina youuboboinim, krime ti om komiiyin siirsi nouumwamwani. Dimusi rani, kamim hinda tindanim yipiki siyaii tiriir nikropkiyim mi sima umir prasae bi haigim

digworaekwowim sima haiginaniyim tirir simiirsiyin. Mi tariinanin biri kimiminkikin ti om kibiyin bidi tioidwomaigiyin.

²⁰ Mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siir om hir nwowim wim kima ini maigimaigar nwowim. Mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siya nimbinim siir mi aiir mairiyam mi wim kima ti profet kamim yipiki Adi Komii siir yai imiir boinimauum mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir sibgu wakaeyokna apim, wim kima maigimaigar dwoki. Adi Komii siya om Babilon siirin dimin biyie bidi tirin, siya sair yamdi tirin, dimin biyeyim biya saeya tirim simiir yamdi.

²¹ Mi mhoiyan karar kigi paekwosim komiigi komiiyin siya siya komiiyin nhrkakanin siir haii mi ti siyan ini aeyowienan ywowin mi siirin kimidiniya whii komii solwara sair whii idopwonyaki idopwoniya hiriir ha nam kabitmaigiyin mi siya ina boinkiyin, ti siyan kara kabitmaigiyin whii komii solwara whii idopwonyaki idopwoniya mi Adi Komii siya om komii Babilon siirin wi hiriinanar mi tioidwomaii mhoiyya siya wi swoki o rani. Nangaka. ²² Iikamim yipiki gita tiowiyim mi tiriuginim yipiki mwai waowiyim mi kid masiyim mi tidiyu huni ikim, sima wi swoki it rani, ti simiir swoki tiram. Mi iikamim yipikim mi pai mi pai mairiyim yim om Babilon hir swoki o rani. Mi iikamim wi siya komiiyin twonid warbrombropiyin om komii Babilon hir nwowin wi siir yai aiir swoki wakae rani. ²³ Mi iikamim om komii Babilon hiranim wi paeya niyuaeiya wi hiriinankak nwo rani. Mi iikamim wi wigkamim nonkwonaeyim mi yaiya anaupaeni hanin ha naenamiya wi sair swoki wakae rani. Mi iikamim yipiki simiir digworaekwowim simiir haiginim umir haiyam, simaigim inkam komii komiiyim ti nu whirkak iiranim. Mi wim kima iikamim om komii Babilonanim iki iikamim hinda tindanim simiir kwoinim kima kiyagim dimin bibiyeyim nikisaeyim kima tirim simiir.

²⁴ Om komii Babilonin yipikin iki om komii komiiyim simiir nikriyin yio Adi Komii siya bidi tioidwomaigiyin. Dimusi rani, Adi Komii krimiir Wanin siir profet inkamim mi iikamim yipiki siir yai imiir wakaeyokna apim yim saeya nisomsom aokaokikim mi simiir nhieya ini nu iirar prinoknamim. Mi simiir nhieyim mi iikam whiekakim yipiki hinda tinda nwowim ti nu iirar simiir nhie ikim. Simiirin kam ima nisomsom aokikim. Iriig.

19

¹ Mi ti dimin taeminim Adi Komii krimiir Wanin siir om hir tirkiyim simiir mhoiyan karar wakaeki, yaiya hapi iikam ombudgi whwonanaokiiyim hiniina whwonanaokii Adi Komii siir om hiran, saeya pranae bi kauwokboinkika, krima Adi Komii siir inig iirarar hainanki. Krimiirin siya grabaiginugin. Siir inigin komiigi komiigin mi siya kirie komiigakin. ² Adi Komii siya iikam imiirin wi siyu miyiki miyik iirar hidi. Mi siya wiga hii nanaeiya yipika kami kwoin kiyaiyya sairin bidi hidin. Iikam whiekakim nuanim ti dimin biyeyim saeya tirim sima bidi tioidwomaigiyim. Adi Komii siya sairin minsi tirin, ti dimin biyeyim saeya tirim iikamim siir yai aiiram nangwo tibmiyim simiir, simiir yamdi swoki tirim. Simiirin saeya bidi yisomsom aokiyim. ³ Mi mhoiyya sima ina swoki boinkiyim, krima Adi Komii siir inig iirarar hainanki. Mi om komii Babilon siir paowiiya saeya koua hiriirin wi hiriirar nowiyokiyokiinainamkripkaii. ⁴ Mi mhoiyya ti inkam komii komii kamnwis nwiyim yipiki inkam komiimi ipiiyim sim nidwodwokaiyim mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerari ikim, sima ogmwo Adi Komii siir whwonkam ida kingiinar ini waisii huiiu yipikin siir ipii aiir nidwokaiyin. Mi sima ina boinkiyim, tiki yayim yim yaimwokiyaimwo maigim krima siir inigi inig iirarar hainanki.

Inkamın sibsibnanın nokwonan, siir wigwis nae komii aeya

⁵ Mi mhoiyya karar swoki wakaeki inkam nwinin Adi Komii siir ipiyya saair kingiin nokwowin pi kauwok boinkii, iikamim inig komii komiigakim mi iikamim yipiki inig karamaeyim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim mi siiram naingwokwonanaeyim, kima siir inig iir hainanki. Iriig. ⁶ Mi karar mi wakaeki iikam whiekakim iripa maeyau kwiruwa haingiriyiu owim pi kauwok boinkii. Sima pranae pranae bi kauwok boinkikim, hapi owieki niswitnaomaiiyim mi dudua aeya ha kiniyim mi diyaki mi tiokii aka ini hinin ywowin. Mi sima hinina kauwok boinki, bidi wakaekiyim, krıma Adi Komii siir inig iir hainanki. Siya siyaargin kirie komiikakin mi dimin taeminim ini siyar kigirkakim. ⁷ Krıma maingimaigar dwo mi siir inig iir hainanki. Dimusi rani, inkamın sibsibnanın siir wig aiirin wi sipi nonkwonaei mi saeya saair piyaiyim bidi diriraerarim. ⁸ Mi sairin yuis whisanan kibiya io karamaeya paekwosim siya bidi hauu iya. Mi ta yuis whisanana ya min nikriga dimin miyik miyikim iikamim Adi Komii siir siyau iir sibgu apim sima tirim simiir nikriga.

⁹ Mi mhoiyya ti paekwosimin yipikin nokwowin siya boinki kariirin, kira ti digworaekwowim winaowid. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nikıunam ti inkamın sibsibnanın wig nonkwonan siir nae aiiramın sima wi maingimaigra nwowi. Mi siya kariirin ina swoki boinkiyin, tiki yayim Adi Komii siirgisir yai ima. ¹⁰ Mi kara ti yayim siya boinkiyim kariir simiir wakaekiyin mi kara ogmwo ha waisii hunanainnamın mi kimidiniya siir inig iir hainan. Mi siya kariirin ti hinina boinki, kira kariir inig iir kipi hainan! Adi Komii siir inig iirarar hainan. Kara Adi Komii siir mriigin kariir hiriinan mi kariir nomiiyau ikim yipiki Jisis siir yai imiir wakaeyokna apin mi siir yai imiir boinmimauuim iki iikam nhirim sim. Mi ti yayim Jisis siya nanaaknikiihaiginuim yim ti dimin taeminim yipiki wi profet kamim simiir whinkinsis haiginuwi sima boinmimauuwam mi Jisis Kraıs siir yai imiir nanaaknikiihaiginuanim yim sima. Iriig.

Inkamın hos whisananin si idwo nidwowin siya

¹¹ Mi mhoiyya karar kigi Adi Komii siir omin siir anowin pi haiwaokii mi hos whisanan irin yio hirar nokwowi. Mi inkamın siir idwo nidwowin siirin hinina dapkim inkamın yipikin siir digworaekwo imiir sibgu kigriraowiyin siya. Siya wi tkinim siyiu miyik sibgu apiyim wi simiirarar tiri ti hiriinanın. ¹² Siir nwhonan hapi paeki namisi iuyakikin. Mi pagram siya haiginim yim ini inkam komii komiyyim nu kigriraowiyim sim haiginim ini simiir hiriinan ywowim. Mi siir inigin ini siir mwo iirar winin. Mi ti inigin siir inig mwoki mwowin yio sasar ninokninkan iski. Inkam nwrki siir wara swoki inokninkan tani. ¹³ Mi yuis bripriya siya niya ya biya nhe opa sair ibgimaiga. Sima siirin ha dapkim, Adi Komii siir yai. ¹⁴ Mi iikam whiekakim Adi Komii siir kamim yai niiniyim simiirim sima ina siir mhoiyyar sidkaekiyim mi hosim sima nidwodwowim sima niyim yuisim whiswhisanankinaigim mi yuisim bimbiuwi rani mi simiirin io mansim wharki bi swoki kiyiprinusrankim. ¹⁵ Mi karar kigi kamku bripriyin io whanan witin siir yai hirankar nimbınanini. Mi siya iikamın hinda tindanim simiirin wi siir hampimpit aokaowi. Mi ta sair mhoiyan iikam imiirin wi siyar kigirkaki mi siya simiirin wi swoki onkwo whigi rani mi siir igsop aiirin wi inkam nwrki mi okwokairiınanaowid rani. Siya simiir kigirkaki, wi inkamın bulmakau kigriraowiyim mi paekopin siya nonkwowiyin wi siir hiriinan kigriraowi. Mi iikam imiirin siya kigriraowi mi triiginim yipikim Adi Komii siiram wakaeyokna ap karamae nwowim yim

wi siya tioidwomaii inkamın yipikin iya wain kimaiiya saiir nokwokai okwobrombropiyin wain hi aiiram siir hiriinan. Mi ya tariigina ya Adi Komi siir ioa siya nwowi siir sau omom imiir simiirin wi hiriinan nokwobrombropi. ¹⁶ Mi inigim siir yuis aiir winim mi siir paimwo mi win ikim yio ti hinina boinkin, iikam kigirkakan inkam. Biyan inkam komii komii kigirkakan inkam.

¹⁷ Mi mhoiia karar kigi paekwosim nwirin bieyin siir bopwonau hirar nokwokaii mi siya ipiyinim kougikou siiniyim simiiram yikiugi mi siya simiiramın pranae pranae bi kauwok boinkikin, kima ti ipiyinim kima wit mi ti naeyim Adi Komii siya diriraerarin simiirin iripar wini haingiriyiu idwo aeni. ¹⁸ Kima wi iikam whiekakim simiir kip imiir naei, kima iikam whiekakim nu kigriraowiyim mi kamim yaii niniiyim simiir bi nwo ikim mi kamim yaii niniiyim kirie komii komiikakim mi hos ikim mi kamim simiir idwo nidwo ikim. Mi iikam whiekakim yipiki mi umiram mirii ikim mi iikamim yipiki hinda whisarii mi priimiriyim mi iikamim inigak ikim mi iikamim inig karamae ikim, simiir kipim wi kima naei.

¹⁹ Mi mhoiia karar swoki kigi wraisu biyeyin mi inkam komii komiiyim ti nu iirar nwowirkakiyim mi kamim simiir kamim yaii niniiyim simiir kigriraowi ikim sima iripa maeyau kwiruwar haingiriyiu idwowi. Sima inkamın hos whisinin si idwo nidwown mi kamim yaii ninii ikim yaii simaka ninii. ²⁰ Mi ta sima niniiya saiir mhoiian tiki inkamın yipikin hos whisinin si idwo nidwown mi siir kamim yaii ninii ikim ti wraisu biyeyin mi profet nksisae ikin yipiki biya diminin kirie komii komii tirim wraisu biye siir whwonkam ida iikamim simiir nksisaeyam hiriinan saiirsi haiyim mi sima wi ti diminin hainmakiuin, simiirin sima bidi yonkwowim. Wi siir inig iir nwoki hainanin sima sowiirin ha haiyo mi ina yami itmaigiyo whiia paekaka siiya paekakin si nwowa saiir. ²¹ Mi mhoiia ti inkamın hos whisinin si idwo nidwown. Mi kamkuwin siir yai hiranki nimbunaniniyim ti iikamim dimin biyie biyekakim yipiki ti wraisu biyeyin siirim, ini siya hampimpit aokao digiyim. Mi siya simiirin ha hampimpit aokao digiyim mi ti ipiyinim ha nitim mi simiir kipim sima ini aeni mi simiir mhiyim ini hindara yitpiyimpikiyim. friig.

20

Setan siya ienau hirin biewiiyim 1,000na nwokaii

¹ Mi mhoiia karar kigi paekwosim nwirin Adi Komi kirmiir Wanin siir om hiranki niti siya tidiyinin whira nonkwowi mi senin whira mi onkwowi. Tiki tidiyinin yio ti ieyin mwis karamaeyin yio siirgin. ² Mi siya ha nitin kimidiniya ti kain yipiki bidi bidiniya mipug niki owin siir igsoy aiir ini okwokairinaki. Mi siirin Adi Komii siir paekwosim ieya yonkwo mi ti uridyiu biyeyin bi nwowiyin Setan nikuwiyin, ti inkam biyeyin yipiki biya Adi Komii siir whwonkam ida nokwown mi yai yakakiigi saika ninkiyin. Mi paekwosim siya siirin ha haiyin mi ina ikwowaisiigiyan mi siirin kimidiniya senin aini nonkwowown saika yinkin kogrinugi hiriyyar nwoyokiyokikaeyamim biewiiyim pariig 1,000. ³ Mi siirin paekwosim siya kabitkaigi tiki ieyin mwis karamaeyin siir mi siya ti ieyin siir anowin ina haigrikougiyan. Mhoiia siya ie iir haiburgigi mi siya ha nami hinda tanda mi siya wi ii priei nwo rani.

⁴ Mi mhoiia karar mi kigi ipiiyim inkam komii komiiyim. Mi karar kigi iikamim simiirar ninidwodwokaii. Mi kara simiir kigiyan mi kara kamim mwo imiirara kaigrimkrip aokaowim simiir kwoinbud imiirin warar mi kigi. Dimusi rani, sima wraisu biyeyin siir inig iir bi hainankim. Mi diminin sima nabirin ti wraisu biyeyin siir whwonkamnan sima siir inig iir bi mi hainankim mi yipiki siir ti diminin siir hainmakiu karamae nwowim simiir

ina mwo imiir. Mi simiirin Adi Komii siya hidninsiin idwokim. Mi sima mi Kraisi siya sima iikam imiirin biewiiyim wi 1,000na kigriraowi. ⁵ Mi iikamim Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim sima naowi, sima wi swoki insiin idwo rani, omwai swoki waiyamim taka ii aaiirin. Mi ti 1,000 biewiiyim digiyanim simiir mhoiiyan sima wi omwai haninggin swoki waiyai. Tariigina ya Adi Komii siya hidninsiin idwowaana iikamim yipiki biya naokaowim simiir hidninsiin idwowaana bigibi ya saeya. ⁶ Mi iikamim yipiki bigibi Adi Komii siya hidninsiin idwowa omwaiwaiyam yim ti iikamim dimin whirki kimbu karamae nwowim yim sima mi simiir kwoinim dimin whirki bi kimbugim. Sima wi maingimairga nwoi. Dimusi rani, sima wi swoki ao rani mi wi omin paeniyin siir nam tani. Sima ini pris inkamim simiir hiriinan ywowim yipiki dimin taemin Adi Komii siya mi Kraisi siya sowiir ninkin imiiaeyim simiir hiriinan mi sima mi Kraisi siya sima iikam imiirin biewiiyim wi 1,000na kigriraowi. Iriig.

Setan siirin Adi Komii siya nonkwobumbuninkini mi siya siirin wi paeya kabitkaigi

⁷ Mi ti 1,000 biewiiyim sima digii mi Adi Komii siir paekwosimin ti ieyin mwis karamaeyin siir anowin wi haninggin haiwaokii mi Setan siirin ti ieyin senin siir hiranka nonkwo iuguskii mi siirin wa kigninkin amki. ⁸ Siya nami mi siya wi iki iikam whiekakim hinda tindanim ti nu iilar nwowirkakim wi simiir kisisana ami, iikamim ti om whiso sowiirim Gok mi Megok. Mi simiirin wi siya niksisa mi sima ha niti mi wi iripar haingiriyu o nami iki iikam nhirim simaka nantowam. Mi ti iikamim simiir kamim yaii niniiyim wi kasa kasa nwo rani, wi whi komii solwaran siiyinkrinim wi simiir hiriinan nwoi inkamki simiir mwainim wi dig nwo rani. ⁹ Mi sima aru hiranka napanii mi wi om komii Jerusalem siir nini kaeyokainii, ti omin Adi Komii siir iikam ima nwowiyin omin Adi Komii siya naingwokwonanaeyin. Mi sima simiir nisomsom aokaowam kaeyokaii mi paeya Adi Komii siir om hirana saeya niti mi ti iikamim simiir kamim yaii niniiyim simiirin wi saeya niugrimkrip aokii. ¹⁰ Mi Adi Komii siya Setan siir haii mi siya siirin wi whiia yhaiyopkaka siiyan paekakin siya nwomaiya saiiir hiriir kabitmaigii. Mi siya hapairin wi wraisu biyeyin mi profet niksisa ikin, wi sima iripar namwomaiyuwi ta whi aiirarar. Mi sima hapair nwomaii mi simiir piim wi kimpipisu prasae kin tani, sima wi hiriirar kimpipisuyokiyokikaeyami iinokinokin. Iriig.

Iikamim wi Adi Komii siya hidi

¹¹ Mi mhoiiyan karar kigi inkam komiiyim sim nidwokaiiya ipii whisinana Biyan Inkam Komiiyin saiiir hirar nidwokaii. Mi nu ninomoro siir whwonkam ida nwowo yo ina kigugugiyu. Mi sima maeyau kwirminkwirmin bi swoki hansrinyiskaigim sima naogwoprakaiyamim. Niingaka. ¹² Mi kara iikamim inig inigakim mi iikamim inig karam karamim kara simiirar mi kigi. Mi sima ha nitim, kimidiniya inkam komiiyin siir ipii aiir nidwokaiyin siir whwonkam idar ini okwoni mi paekwosimin ha nitim kimidiniya yokwowa hir nwowa saiiir ini haiwaoni. Mi sima yokwo kwira saiiir warar yinkan haiwaoki, yipiki iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim yipikin wi hiriya waiyayokiyokikaeyami saika simiir inig ima nwowa. Adi Komii siya ti iikam imiir hidi, yipiki biya naokaowim siya wi dimusi hid rani wi ti diminim biya sima tirim ti nu iir ta yokwo aiir winim wi simiirsi hidi. ¹³ Mi ti iikamim yipiki biya naokaowim whi komii solwara saiiir har mi maeyauwa paeki niuwiya sae mi aoka ikin mi ti iikam bibiyeyim naokaowim sima wi Adi Komii siir whwonkam ida nokwowi. Mi simiirin wi siya hidi. Ti digworaekwowim sima tirim ti nu iir simiirsi. ¹⁴ Mi ti simiir mhoiiyan wi Adi Komii siya ti idwomaii ti digworaekwowim iikam imiir tiraokaowiyim

mi maeyauwa iikamim simiir kwoinbud ima nwo aka. Mi siya simiirin wi ta whiia paekaka wi sair hiriir kabitnoudnamaigi mi simiirin wi hir tiodwomaii. Mi whiia paekaka ya kwisaka sama naowan aeya. ¹⁵ Mi ti iikamim yipiki simiir inigim ta yokwowa ti iikamim yipiki Adi Komii kramiir Wanin saika nwoyokiyokikaemanim simiir inig imiir wina, sair nwo karam nwowim, simiirin wi siya kabitnoudnamaigi ta whi paekaka sair hiriir. Iriig.

21

Ninomor nu win iko

¹ Mi mhoiyan kara kigi ninomor nu wino. Ti biyan ninomor nu biyeyo sowiir kisina owo, sowa mi whi komii solwara saeya yim bidi kigugugiyim.

² Mi mhoiyan kara kigi Adi Komii kramiir Wanin siir om iir haiburgigim mi ina yitim nua tiriir. Siya wiga kamki nonkwonam tiriya saeya piuai mwamwaniya ini hiriinan ywowin. ³ Mi karar mi wakaeki inkamim Biyan Inkam Komii siir ipii aair nidwokaiyin pi kauwok boinki, wakaeki! Adi Komii siir omaka ini iikamim simiir bopwo nwowa. Mi siya wi simiir bopwo nwowi. Mi sima saika nwowi mi sima wi siir iikam nwowi mi siya wi simiir Adi Komii nwowi. ⁴ Mi iikam imiirin Adi Komii siya tirkii maigimaigra sima nwowam. Mi sima wi swoki ao rani mi wi maigimaigra mi okaramae mi o rani mi wi mi inouninki rani mi wi kimpipisu rani. Dimin taeminim biyanim yim bidi digiyim.

⁵ Mi inkamim yipikin Inkam Komiiini ipiia sae nidwokaiyin siya kariir boinki, kira wakaeki. Kara wi yaeya digworaekwo win nonkwokwokii, tiki digworaekwowim biyanim simiir kisina okiyanim. Mi siya ina swoki boinkiyim, kira ti digworaekwowim winaowid. Dimusi rani, ti digworaekwowim kara boinkiyim kiriir, yim kaimwowaigim. ⁶ Mi siya kariirin ina swoki boinkiyin, tiki digworaekwowim yim bidi digiyim. Kanakanaigra biyar nwowin iia digworaekwo whiekak ima niki imbiyam karamae niki owa mi mhoiia kara wi hiriir swoki oyokiyokiyami. Mi dimin taeminim kara tiri mi sima wi kariir inig iir swoki hainani. Mi iikamim ta opa kara hauwana mhuono nwomaiya sair kwiaeyam naingwowi, kara simiirin wi hinda nangar priihauugii mi simiirin wi saeya tirkii, sima nwoyokiyokikaeyamamin inokinok. ⁷ Mi iikamim kariir yai imiir sibgu wakaeyokna apiyim mi kimar naobudgii mi kima kariir dimin miyik miyikim simiirar tirkripkaii mi dimin biyeyim kimir tirbuwim simiirin ha nikworipukimaigigi mi iikamim kimiirin ti dimin miyik miyikim kara nimbinim kimir hauwam kara wi simiir hauwi kimiirin. Kara kimir Adi Komiiin mi wim kima kariir yinisisimkim. ⁸ Mi iikamim yipiki biya Adi Komii kariiram naingwo tibmuyim mi tariinanin sima wi dimin biyie tiram kipi swoki aingwo. Dimusi rani, simiirin wipi tirbuwi, sima mi iikamim yipiki Adi Komii siir nikwowaaisyim. Mi iikamim yipiki dimin biyeki biyie tirim mi iikamim yipiki iikam nirmi nisomsom aokaowim mi kamim yipiki hi wigama nanaeyim mi tiriiginim yipiki nop min nanaowiyim mi tiriiginim yipiki iki uridyu bibiyeyim sim nankin imiiaeyim mi tiriiginim yipiki niksisaeyim, sima whiekakarim wi ieyin paekakin siya paekakin si nwowiyin wi siirarar namswokii. Mi ti dimin bibiyie hiriinanim yim nao kwisaka aeya. Iriig.

Om Jerusalem win ieya

⁹ Mi ti Adi Komii siir paekwosim iriayar nwiso yipiki ti twowim dimin biyeki biyeyim mhoigi mhoiia nimbiamanin sima nwomaiyim simiir nonkwowim simiir nwirin siya boinki kariirin, wit! Kara kiriirin wiga yipiki wi inkamim sibsibnanin siir nonkwonaei pi sair nisiimauwi. ¹⁰ Mi siya

kariir kwoɪnbudɪn siir ha haiiyɪn mɪ krɪra ɪna yamwo mɪ krɪra kimɪdiniya mɦu komiiyɪn siir mɦu kiugikiu hir yami okwoki mɪ siya kariirin ɪna yisiimaugiyɪn om komii Jerusalem siirin. Ti om komiiyɪn Adi Komii siya nɪmbinɪn siirgisiirarɪn, siya ɪna yikiinaɪiniyɪn Adi Komii siir om hirankar. ¹¹ Mɪ Adi Komii siir dimɪn kibiyɪn paenan niyuaeiyɪn ɪni siirar yiyuyakiyɪn mɪ siya bɪmbiɪwɪ rani, ɪni siiyɪn jaspɪ dapiyɪn ɪni siir hɪriinan ywowɪn yipiki iikamkɪn sɪm sainiyɪn umɪr komii. Mɪ ti om komiiyɪn ɪni opnaina io karamaeya siyanan nwowa ɪni saiir hɪriinan sinɪmnankiyɪn. ¹² Mɪ hiira ti om komii iir nidiyokiyokaiya ya harua harua rani mɪ anoim saiir nwoɪm iur whiskwo. Mɪ Adi Komii siir paekwosɪm iur nwiso ɪni ti ano iur whis owiir waikaowɪm. Mɪ Isrel simiir piugan iur kwiso simiir inigɪm ɪni ti ano imiirar winɪtamakuiwɪm. ¹³ Mɪ ta hiira saiir mɪrmii mɪrmiiyɪm kwiigɪm mɪ ti mɪrmii mɪrmii kwiiyɪm simiirin anowɪm whoɪm whoɪma bɪdi ywonamɪn. ¹⁴ Sima ta hira saiirin siiya komii komii iur nhiso simiir idwo haigɪn mɪriinamka. Mɪ aposel kam iur nwiso simiir inigɪm kamɪn ti inkamɪn sibsibnanɪn siirim, simiir inigɪm ɪni ti siiyam simiir idwo hir nwoɪm.

¹⁵ Mɪ Adi Komii siir paekwosɪmɪn yipiki ti digworaekwowɪm simiir boinmauɪn kariir siya paekopɪn golni nonkwokwowɪn whira nonkwowi. Mɪ ti paekopɪn yio ti om komiiyɪn siir haigɪn kimaɪrikin mɪ siir ano ikɪm mɪ hir aeyar. ¹⁶ Mɪ ti om komii siir prɪiɪya mɪ siir bwaeya aka yo ɪni hɪrii hɪriinankɪn ywowo. Mɪ ti om komiiyɪn siir haigɪn kimaɪrigiyɪn pariga yɪmbiyam 2,400 kilomita siir prɪiɪya mɪ siir bwaeya mɪ siir prɪiɪya koua siya mɪ am aeya yim ɪni hɪrii hɪriinankɪn ywowɪm. ¹⁷ Mɪ Adi Komii siir paekwosɪmɪn siya ta hir aiirɪn ɪna haigɪn kimaɪrɪn. Mɪ siya ta hira saiir prɪiɪya koua saeya namkiya siya haigɪn kimaɪra siir paekop iir inkamɪn dimɪn haigɪn kimaɪriyɪn siir hɪriinan mɪ siya ɪna yisiimaugiyɪn mɪ pariga yɪmbiyam siir prɪiɪya koua hɪriir namkiya 55 mita. ¹⁸ Mɪ ta hira Adi Komii siya tirkiya yipiki ti om komii iir nidiyokiyokaiya siya saiirin siyan jaspɪ dapiyɪn siir nonkwokwoka. Mɪ ti omɪn siirin Adi Komii siyar mɪrɪgɪn golni mɪ siya ɪni opnainan sinɪmnankiyɪn. ¹⁹ Mɪ ta hira Adi Komii siya haigɪn mɪriiɪya ti siiyam simiir idwo mɪ ti siiyam yim hɪnɪn hɪnɪngɪm bugi biyan siyan yio jaspakin. Mɪ siya nhis akan yio mɪnkin sapaia mɪ yio ti siiyɪn yio yɦuwinankɪn mɪ yɦuwinanwao rani. Mɪ siiya nhoumakan yio agetkɪn. Mɪ siya whisɪnankɪn mɪ siiya nhuii akan yio mɪnkin emeralkɪn mɪ yio prainankɪn. ²⁰ Mɪ siiya iriɪyar akan yio whisɪnan paridnan wokiiɪrɪmɪtiowɪn yio mɪn dapikɪn sadonikis mɪ siiya iriɪyar nhirakan yio paridnankɪn mɪ yio mɪn dapikɪn konilian mɪ siiya iriɪyar nhisakan yio wirnankɪn mɪ yio mɪn dapikɪn krisolait mɪ siiya iriɪyar nhoumakan yio mɪn dapikɪn beril mɪ yio iriɪpi hɪriinan prainankɪn. Mɪ siiya iriɪyar nhuiiakan yio mɪn dapikɪn topas mɪ siya prainankɪn mɪ siya ɪni sa ywowɪn mɪ siiya iurakan yio mɪn dapikɪn Krisopres mɪ siya prainan whisɪnan bɪdi wokiiɪrɪmɪtiowɪn. Mɪ siiya iur nhirakan yio mɪn dapikɪn haɪasin mɪ siya prainankɪn mɪ prainan wao bɪ nwoɪn yio ɪni sa ywowɪn. Mɪ siiya iur nhisakan yio mɪn dapikɪn, ametis mɪ siya paridnankɪn mɪ siya paridnan wao rani, ɪni sa ywowɪn. ²¹ Mɪ Adi Komii siya ta hira saiir anowɪm mɪkinim umɪr komii sainiyɪm mɪn dapiyɪm pian siirarar nonkwokwokɪm. Mɪ ano whiekakɪm simiir yapayapan ti pian siirarar nonkwokwokɪm. Mɪ siyiɪn om komiiya hɪriir namiyɪn yio golim yipiki opnainan sinɪmnaniyɪm simiirarar haigɪnkɪn.

²² Mɪ kara ti om komii iirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiirin wara bɪ kigɪn. Dimusi rani, Biyan Inkam Komii siirsika. Adi Komiiyɪn kirie komiiɪgakin mɪ ti inkamɪn sibsibnanɪn hɪnda tɪndan ɪni sowar kigɪrkakin mɪ iikamɪm simiir whwonkam idan ɪni sowar mɪ owo mɪ ta hɪriinan saiirsika

tiki omin omaka Adi Komii siir inig hainaniya hiriinankak panansi ywosi, iikamim sima hainanam Adi Komii siir inig iir. ²³ Adi Komii siir dimin kibiyin paenan niyuaeiyin ti om komii iirin siyar niyuae. Mi ti inkamin sibsibnanin siir dimin kibiyin paenan niyuaeiyin yio ini yikidnan ywowin mi ti om komii iirin siyar niyua haiginuwi mi ta hiriinan sairsika, bie bwano hapairin panansi whwoyasi. ²⁴ Mi iikamim omom omomiyim sima niti mi sima ti sowiir dimin kibi komii komiiyim paenan niyuaeiyim ti om komii iir nwowim simiir kigi mi sima wa niti mi wa mi ami hinda tinda. Mi inkam komii komiiyim yipiki dimin taemin whiekakim simiir kigirkakiyim sima wi umir kasakasa hainani rani, ti om komii iirin. ²⁵ Mi sima ta hira sair anowim ti tir nwowim simiirin wi haiginikou rani. Dimusi rani, wi nigak wara nwo rani. Wi nabie arar nwowiskii. ²⁶ Mi dimin taeminim yipiki iikam ima piuai mi simiir umir ikim, yim wi iki iikamim omom omomanim ti nu iirar nwowirkakim wi sima hainanii mi ti digworaekwowim sima hainanii, wi ti om komiiyim siir yainau hir ini haigigigi. ²⁷ Mi iikamim ti om iirin wi dimin biyeyim nhwo niiginiga Adi Komii siya nwowiyim wi ti om iir haininopkainam tani. Mi iikamim yipiki inokinokin dimin biyie tiriyim mi ti iikamim yipiki niksisaega ninuwiyim mi ti hiriinan iikamim wi ti om iir wara napninopkainam tani. Mi wi ti iikamim yipiki simiir inigim ta yokwowa ti inkamin sibsibnanin siir aair nwowim wi sima simar napninopkainami ti om iirin. Yim ti iikamim yim Adi Komii siya nimbini ima saika hiriiriyar nwoyokiyokiikaeyamanim inokinokin. Iriig.

22

¹ Mi mhosiya ti Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosimin kariirin siya yiisimauu opa iikam whinkinsis haiginuwiya wadie sima sibgu owam. Mi taka opa Biyan Inkam Komii siir ipiia hiranki nitka maeyauwa Adi Komii siya nidwokaiiya mi ipiia inkamin sibsibnanin siya mi idwokaiiya aka. ² Mi ta opa ini hindara kigiguskuya mi saeya ini siyuum simiir yapa yapar nakiinaniyam digim, siyuin siir bopwonau. Mi ieyin siir iegbid kwiso paeki bidi yinkin okwokwonamwo. Mi simiir paenidim iikam imiirin sima tiri wadie sibgu oyokiyokiikaeyamim. Mi biewi biewiyim ti paeyim idip idipin iuur kwisa budigim. Bwan bwanim sima paenidkinar budikim mi ti paeyim simiir kwowim iikamim makak makakim nupai nupaiyim ti nu iirar nwowirkakim simiirin wi sima ninimniski haiginuwi wadie sima sibgu owam inokinokin. ³ Mi dimin taeminim biyanim ti nuin siirim niki tioidwomaigiyim, yim wi Adi Komii siya digiguskii siya mi inkamin sibsibnanin ikin sowa wi ti om komii iir nwowi iikamim simiir kigirkakam. Mi sima sowiir inigin wi hiriinan sairsi hainani. ⁴ Mi ti iikamim wi siir whwonkam iir kigi mi siya siir inigin wi simiir mwo imiir hainimakiuwi. ⁵ Mi tapaiirin wi niisimki wara swoki ominin tani. Mi iikamim wi sikwo pae minam naingwo rani, sikwo pae minaka niririya apam siyiu iirin mi wi biewam mi aingwo rani, ninomor kou hirin. Mi Biyan Inkam Komiiyini Adi Komii siya wi hir nwowi mi bie siir maeyauwa wi siya kisina owi mi wi siyar niyua iskii mi iikamim yipiki siir yai aair wakaeyokna apiyim sima wi iikamim iikam kigirkakiyim wi simiir hiriinan nwoyokiyokiikaeyami inokinokin. Iriig.

Jisis siya wi sipi swoki itsauswi

⁶ Mi Adi Komii siir paekwosimin siya boinki kariirin, tiki yayim wari kira winaowidin yim kaimwokikaimwowaingim wi hiriinanar nimbiam. Mi Biyan Inkam Komiiyini Adi Komii siyan yipiki wi profet kamim simiir kwoinim simiir hurworwokaii mi sima wi siir yai aair nwoki anaakninkiihaiginuim. Siya siir paekwosim imiir bidi yikrokiyim mi sima

ha nitim mi iikamim yipiki siir yai imiir wakaeyokna apiyim siya yauuni anaakninkiihaiginuuni dimin taeminim yipiki wi nimbiamim.

⁷ Jisis siya ti hiniina boinkikin kima hoimgakar wakaeki. Kara nitam tiri. Mi ti iikamim yipiki kariir yayim ta yokwo aair nwowim simiir wakaeyoknam mi ha naingwo tibmiiyim, sima wi maingimaingar nwowi. ⁸ Kara Jonkin mi ti digworaekwowim kara kigim mi ti yayim kara mi wakaekim. Mi ti dimin taeminim kara kigim mi kara wakaeyim simiir mhoiyan kara ogmwo kimidiniya ti paekwosimin yipikin kariir niisiisimauuin ti dimin taemin imiir siir igmiiga kingiinar ini waisi hauu. ⁹ Mi siya kimidiniya kariir boinki, tiki dimin taeminim simiir kipi tir. Kara Adi Komii siir mi aair mariigin iikam kimiir hiriinan iripa kima haingiriyu owiya kimiir Adi Komiiyin saika, kimiir piugana saiir iikamim naingwo tibmiiyim. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aair boinmimauuwiyim mi tiriiginim yipiki inokinokin ta yai aair sibgu waekayoknaeyim siir yokwo aair wina, krima whiekakarini Adi Komii siir miyan iikamkim. Kariir kipi hainan! Adi Komii siirarar hainan iski. ¹⁰ Mi siya ina yimpiwirwir boinkripkaiyin kariirin, Adi Komii siir yayim ta yokwo aair nwowim simiirin kipi haigiprakai. Dimusi rani, tiki iiyim ini kingiin nitim ti dimin taemin ima nimbiamanim. ¹¹ Ti digworaekwowim wi kimimin tani wa kwimbiiyamsasauwi. Mi iikamim yipiki dimin bibiyie tirim yim wi simiirar kintirinu tirkipkaii. Mi iikamim yipiki dimin biyieyim simiiram naingwowim yim wi simiirar kintirinu aingwokwo kripkaii. Mi iikamim yipiki dimin miyik tirim, yim wi simiirar kintirinu tirkipkaii. Mi ti iikamim yipiki wadie nwowim, yim wi wadie hiriinar kintirinu okripkaii.

¹² Jisis siya boin, kira wakae. Kara nitam swoki tiri. Kara niti, kara wi iikamim simiir digworaekwowim simiir nauni onkwoni. Mi kara simiirin wi nwoki hauuwim dimin taeminim biya sima tirim mi ti tariinan sima tir ikim. ¹³ Karaigin bii nwowin mi mhoiia wi karar swoki okii mhoigi mhoiyyin. Biya kara biyar nwowin kara dimin taeminar mi tirkin mi mhoiia simiirin wi kara sibgu tiri.

¹⁴ Mi iikamim yipiki. Adi Komii siir yai aairar naingwo tibmiiyim yim ini iikamim yipiki simiir yuis imiir hiisokiyim mi wadie ha nwokiiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi iikamim ti hiriinan nwowi sima wi maingimainga nwowi dimusi rani, Adi Komii siya simiirin wa kignin kin apninopkaigi ti omin siir ano imiir nappinopkainamin ti paeyim simiir paenidim yipiki iikam imiir whinkinsiis haiginuwiyim sima nokwoyokiyokiyim wi simiir whinaei. ¹⁵ Mi iikam bibiyieyim yipiki simiir kwoin imiirar napiyim sima mi iikamim yipiki nop nanaowiyim mi iikamim yipiki hi priinanae priinanaeyim mi tiriiginim yipiki iikam nhirmi nisomsom aokaowiyim mi tiriiginim yipiki uridyu bibiyieyim sim nankinimiiyaeyim mi tiriiginim yipiki yai priiyiksasaeyim mi ti hiriinan iikamim yim wi ti om komiiyin siir ano imiir nappinopkainam tani. Yim wi idowiya hirar nwowi.

¹⁶ Jisis kara wi kariir paekwosim iir nikropki mi siya niti siya wi yayim iikamim Adi Komii siir piugana saiirim iki omom omomin simiir nwowim wi simiir nanaakninkiihaiginuwi. An Kara Devidni piugana saiirgin mi an kara siir piugana saiir yiniekim. An Kara ini nauunin ninomor kou whwoyawiyyin mi nugak aairar nadigiuyakwokiyan ini siir hiriinan ywowa.

¹⁷ Adi Komii siir naeyuin mi inkamin sibsiban nwo ikini, siir piugana saiir iikamim mi wiga yipiki siir wignan nwowa, sima iikam imiirin ti hiniina boinkikim, kima wit. Ti iikamim yipiki ti yai imiir wakaeyim sima ha boinki, kima wit. Mi iikamim yipiki kwoinki haeyim yim ha wit ta opa yipiki iikam imiir whinkinsiis haiginuwana sima sibgu oyokiyokiikaeyamam saiir kwiaeyam. Mi sima wi hinda nunga nunga priukwiyaei wi umir aka nwo rani. Iriig.

Nikopkaigiyan yai aeya

¹⁸ Kara Jonkin. Kara iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyim kimiir boinkii mi ti digworaekwowim yipiki wi mhoiia nimbimbiyami ta yokwo aiir nwokaiyim, kara kimiirin pi igao yai hiniina boinkii, iikamim yipiki yaeya yai nhirim ti yayim ta yokwo aiir nwokaiyim simaka ninkin winkii mi simiirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkini ya yokwo aeya boina saiir hiriinan. ¹⁹ Mi ti yayim yipiki kara winkyim ta yokwo aiir nwowim simiirin iikam nhirkim ninaki mi mhoiia simiir digworaekwowim yipiki ti pae aiir nwokaiyim yipiki iikam imiir whinkinsiis haiginuwiyin wadie sima nokwoyokiyokiikaeyamam inokininokin yim wi Adi Komii krimiir Wanin siya swoki haii. Mi siya simiirin wi ti siir om komiyyin wi siir hir kigninkin o rani. Nningaka.

²⁰ Mi inkamim yipiki yai imiir nanaakninkiiyin siya boin, ihi, kara wi kapi nitsauwi. Biyan Inkam Komii Jisis, krima whiekakar in kwoin whirua nwokikim mi ha boinkikim, kira ha witsau.

²¹ Kara ha naingwowi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraisi siya dimin taemin miyiki miyik imiirar tirkin iikam kimiirin siir yai imiir napam. Iriig.

Yaiyim simiir bwamkibwam ima

Yai nhirim Adi Komii siir Yai win kibiya saair yaimwoki yaimwo nhir ima.

Disaipel Disaipelim yim kamim Jisis siir kigna mirii ima. Sima saika napyokiyokii miriigim. Mi siirama mi aingwo tibiigim. Kamim iuur nwisko siir kigna miriyyim. Mi simiir inigim ini Mak 3:13-19 hir nwowim.

Aposel Aposelim yim kamim Jisis saikar mirii ima. Mi dimin taeminim siya tirim simiir nhwoki kigimimikim mi sima simiirin iki iikamim hinda tinda nwowim simiir boinmimauugim. Mi iya Jisis siya naonama mi ha swoki insiin idwowin mi iikamim sima kamim siir kigna miriyyim simiirin hinina yikiu aposel inkam. Ti aposel inigin yio Grik simiir yaigin aeya. Ti inigin siir inig mwoki mwowin yio hiniingin. Kamim Adi Komii siya nikropkiyim sima.

Babilon Babilonin yio nu Irak simiir biigi biyan om komiigi komii ieya. Mi om komii Babilon hiran iikamimiyim Isrel simiir iikamim sau omom nwokim mi sima sau simakar ninatkim. Mi Babilon siir inig mwokimwowin yio hiniingi. Om biye. Yokwo Komii saeya boina saair hariinan, Tiki om komiyyin yio bidi toidwomaigiyin mi tariinanin siya nwo rani. Mi yokwowa Jon siya winkiya Revelesen hiran yio hinina win boinkikin Babilon siirin. Ya tariigina ya boiniyio yaiga. Mi siir inig mwoki mwowin yio hiniingin. Yio iikamim ti siirar nwoirkakim yipiki siyupai siyupaiyim sim nonkwowim simiir om komiigin.

Devid Devidin yio Jisis siir brougae ieya. Siya bidi bidiniyar nwokin mi Isrel simiir iikamim ingak inkam komii ieya. Mi siya inkamim bimbuiwi rani. Mi siya Adi Komii siiram naingwo tibiigim. Mi siya Yokwo kasa bi winkin. Mi ta yokwowa saair iniga Samka.

Farisi Farisi inkamim yim Judami piugana saairgim. Yim ti kamim yim kamim kwoin whirua nwowiyim sima. Simiir kwoinim ti hinina naingwokim, ti siyiu komiyyin Adi Komii si hauugiyin Mosesni yio ini sima nokwowin. Mi ti siyiu komiyyin yio ti hinina boinkin. Krima ini siyiu miyyik whiekakim simiirar wakaeyokna apim mi krima Adi Komii siir iikam miyyik asi nwowi. Sima naingwoyimiyyokni siyiuin siir wara bi nonkwokim, nungaka. Sima Jisis siiram bi naingwo tibiigim mi sima hinina boin. Siya Adi Komii siir yinisim tani. Jisis siya simiirin hinina boin, simiir kwoinim pi whaowaekim mi sima Adi Komii siir yai aiir bi sibgu wakaeyokim mi sima ha bi boinmaugim simiirin. Siyati hinina boinkin.

Galili Galiliyyin yio Isrel simiir nuin siir nu haimii whir ieya. Mi iya Jisis siya yinisim sapisapa niki owin mi siya hapaiirin siir yopii ado sowaka waiya nwokin. Sima omin Nasaret nikiuwiyin siir hir nwokim. Kamim Jisis siir kigna miriyyim yim Galili hirankim. Mi nu Judia hiran iikamim sima hinina boinkim. Iikamim nu haimii Galili hiranim sima ninoknankin kwoin miyyik karamaeka mi sima miyyik rani. Sima ti hinina boinkim.

Sabat Sabata ya iya Judami iikamim piu sima siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya iya Adi Komii siir inig hainaniya ya saeya. Ta iya ya Fraide naiowaka nwobwakainanamtibika mipi sarere naiowaka digiribi. Mi inkam nwirin mi ta ii aiir mirii mi kamim siyiu komiini yaimin dimin winiyim yim wi hinina boini, siya miyar miriigin mi siyiu komii siir siyiu iir tauugakim, Mi sima siyiu biye bidi tirim, Jisis inkam nwirin Sabat aiir mi haiswoniskiigin. Mi kamim siyiu komii ninoknankiniyim yim hinina boinkim, siya dimin biye bidi tirin dimusi

rani, sima hinina naingwokim ma min haiswonimniskiiya ya ini mi miriinan ywowa. Min kig Jon 5:1-18 Luk 13:10-17

Tempel Tempela ya omaka Adi Komii siir inig hainaniya yasaeya. Mi biiya iya Solomon siya Juda iikamim simiir kigriraowan inkam nwowin mi Juda iikamim sima omaka komiyya Adi Komii siir inig hainaniya ta ii aiir miriigim. Mi iya Juda simiir sau omomin ha nitin mi ta omaka aiirin sima yinimnhikiigi. Mhoiyya iya inkam komiyyin nu kigriraowiyin Herot siyar niki owa mi siya Juda iikamim simiir boin sima yaeya omaka ir swoki miriyyim. Mi sima ta omaka aiirin siiyani miriiga. Mi saeya biewi kasa bi nwoka. Mi iya Jisis siyar niki owa mi siya omaka aiir namkin Adi Komii siir inig hainanam. Mi mhoiyya iya Rom hiran iikamim sima Isrel simaka niniya mi ta omaka aiirin sima yinimnhikiigi iuguski. Mi Isrel hiran iikamim sima yaeya bi swoki miriigim. Adi Komii siir yaiya ta hinina boinka. Iya Jisis swoki itana saeya kingiin nwowi mi sima yaeya omaka komiyya wi haini mirii Adi Komii siir inig aiir hainanam. Ta omaka aiirin tokpina hinina dapika Tempel.

Pris Prisim yim kamim Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir mirii ima. Tiki kamim Pris mi miriigim. Sima Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwikim mi iriipi hiriinan sima Juda iikamim yipiki dimin biye tirim simiirsi nankin imiyyaekim. Yim ti kamim sima nhwo kwis boiniyim mi Tempel aiir mi kigriraowiyim.

Hetpris Hetprisin yio inkamim iki pris nhirim simiir kou nwowi ieya. Mi pris nhirim simiirin pi siyar nikropkii simiir yapayapa miyamim. Mi ti inkamim siya ninoknankin komiigkim mi Juda iikamim siyupai siyupaiyim pi siyar mi kigriraowi. Mi Juda hiran iikamim sima eleksena ina yonwowa mi sima hiriinan inkam kibi iiar swoki okmwim okwo haiginiu ta hiriinan miya saiir bi nwowamim. Mi siya ta hiriinan miya saiirar miriyyokiyokii mi wi siyar naobugi. Mi sima nwirin wi haini mi okmwim okwo haiginiuwi.

Dimin whirki kimbu karamae nwowiya saeya. Taka maeyauwa dimin whirki kimbu karamae nwowa ya ini omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir mwowainibin digiwa nwowin siir nwokin. Mi Adi Komii siya hir nwokin. Mi hiriir namiyin biigi biyan Prisin saisar namikin. Mi biewibiewiyim siya hiriirin ii kwokwira kwokwira nantaraowikin. Min kig Hibru sapta 9

Profet Profetim yim kamim Adi Komii siir yai aiir nanaakninkii haiginiuwi ima. Adi Komii siya simiirin nwonwira nwonwira nikiunakin mi siya simiirin ina yikropkiyin siir yai aiir boinmimauuamam. Mi iya dimin taeminki nimbiyamam tiriiyim mi kamim pi simar nanaakninkii haiginiuwi simiir bwamki bwamim. Yim sima siyuum iikam ima tiriiyin simiir boinimnhikiigim. Mi iriipi hiriinan, diminin nimbiyamam tiriiyin Adi Komii siya pi ti kam imiirar boinmimauuwi. Mi sima pi iikam imiir swoki kwaboinmimauuwi. Mi kam nhirim yipiki niksisaeyim yim hinina nikiuwikim niksisaefet. Mi kam imiirin yim Adi Komii siya bi nikiunakin simiirin mi ha bi nikropkikin. Nungaka. Mi yim sima Adi Komii siir yai aiirin sibgu sibgu bi boinmimauuwikim sima iikam imiirin hindara priiyiksasaekim.

Adi Komii siir ipiia siya nidwokaii aeya. Adi Komii siya ipii komi- iya saiir nidowkaigim mi dimin taeminim pi siyar kigirkaki. Ta ipiia ipii bimbiuwi rani mi saiirin bidi puaimwamwankikina. Mi ta ipiia ya golni nonkwowkwo. Mi ta ipii aiirin inkam nwirkin bi swoki idwowika. Saiirin Adi Komii saisar ndwokai kigirkakikin nu ninomor sowiir.

Grik Grikmi iikamim simiir om komiyyin Atens. Mi simiir nuin siir Griskin.

Bidibidiniyarin simiir iikamim kasakasa rani mi sima iki nu whiekak nhirim simiirar kigirkakim. Mi iki nuim Grik sima kigriraowim simiir iikamim sima ini simiir siyiu imiirara mi apim, Grikmi iikamim yim Juda iikam tani mi niksisaie adi komii kasa bi diriraerarkim mi sima ini simiir inig imiir hainanim. Mi mhoyiya Rom sima yaii Grik simaka yinii mi Grik simiirin Rom sima iyopakaiyu mi Grik simiir om komii komiiyim ini Rom sima kigrirao irkakim. Mi Rom sima Grik simiir siyiuim kasaka bi wkaeyokna apkim mi ini Grik simiir yai aiirar mi imboboim. Kamim ta yaiwin kibi aiir winim sima Grik simiir yai aiir winkim mi mhoyiya kam nhirim ta Grik simiir yai imiir kigim mi sima Adi Komii siir yaiwin kibiya yaigun nhir hainanim simiir win. Latin, Inglis, German mi yaigun whiekak nhir ikim. Mi tariinan sima ini hiriinana miriyokiyokiiyim.

Heven Hevenin Adi Komii siir omkin. Iikam nhirim sima hinina boini Adi Komii siir omin Hevenin ini ninomor kou hir nwowin. Tiki omin bimbuiwi rani wadieki wadiekin, iikamim yipiki Jisis Kraiis siiram naingwo tibmiiyim wi simasimar nami, ti om iirin mi sima inokinokin wi hirar nwoyokiyokikaeyami.

Hibru Hibru ya Isrel sima boini aeya yaiguna. Biyan Yokwo Komiiya sima sairin Hibru simiir yaigun aiir winkim.

Hisop Hisopin yio paeisim wirkin. Fiya biyan Prisin siya mi nhir miriiyim mi siya pi ti pae iir haii mapi siir hppmaigi op o nhie imiir mipa niyairpasokami.

Isib Isibin yio nu komii whirkin ini Isrel simaka kingiin hir nwowin. Iikamim yipiki Isib hir nwowim sima Adi Komii siiram bi naingwo tibmiiyim. Mi sima iki niksisaie adi komii nhirim sima nonkwokwowim paeni mi nuni mi sima simiir inig imiirar hainan. Biya Juda inkam nwirin Jekop nikuwiyin siya mi siir wiyinima sima Isib hiriir yam mi hir ini owiu. Mi siir yinisimim sima nwowim hapaiir biwiyim kamarim kamnwir {400} mi Adi Komii siya boinki Moses siirin mi siya Isrel simiir iikam imiirin iripa ha haingiriyu omimirim mi sima Isib siir haiburgik mi ini Isrel hiriirar swoki amim. Mi Isib simiir kamim ti kasaka bi niniikim yaii Isrel simiir iikamim simaka. Mi Isib simiir iikamim sima niksisaie adi komiiyim simiir hainanii siyiuin siirin ina haiburgikim mi sima Adi Komii kainin siirarar hainan iski. Mi sima siir inigin Ala dap mi sima Adi Komii siiraramar yaingwo tibmii sima Jisis Kraiis siiram wara bi naingwo tibmiiikim. Niingaka. Sima naingwo tibmiini siyiuin siir bi nwokim.

Mastet Mastetin yio pae wirin siir inigin. Mastet nidin yio komii rani sapkisapisimkin sima siir nid imiir haigim mi nae minaka nikrimkrin aeikim.

Narin Narin yio paeisim wirkin iikam sima siir mi imiir nopaiikim mi siirin pa sikini, mapi dimin taeminim Adi Komii siir ninkin imiiaeyiim pi simiir niyopki mapi piuii miyikar whaki. Ti diminin siirin umir prasae bi sainikin.

Salpa Salpain yio dimin whirkin siiyanankin. Fiya iikamim sima siir nanagiyim mi siya huwa ha kinkiyim mi siir piuwia miyik bi whakika.

Samaria Samaria yio iikamim nu Samarianim sima, siya ini nu Galili mi nu Judia sower bopwo hir nwowin simiir siyiuin yapakin mi Isrel simiir iikamim sima hinina naingwo rani, sima miyikim. Niingaka. Sima ini sau omomnan ywowim.

Saion Saionin yio mhui inigin. Mi om komii Jerusalem siya ini ti mhui iir waiyin. Mi iya Jisis siya om heven siir haiburgigi nua tiriri swoki iti mi siya biyin wi mhui saion hiriirar niuuni.

Stoik Stoik kamim yipiki Juda simiir siyiu komii whir iir nonkwowim. Sima hiniina boinkim yipiki kimpipisusi nidid karamae nwowim mi yipiki maingimainga nwowam kinankiugi karamae nwowim. Mi ti sima kamim yipiki stoik simiir siyiu komii whir iir sibgu onkworinuwiyim. Ti sima yayim sima boinim.

Livai Livai kamim yim Isrel simiir piugan kwir aeya. Juda simiir brougaeyin Jepok siir yinisim nwir ieya Livaiyin. Moses siya mi siir nomousimin Aron sowayaowin Livai inkamko. Mi biigi bi nwowin biyan pris inkamin Aron siyairgin. Mi mhoiya Livai simiir kam whiekakim ini Adi Komii siir omaka mariiyin inkamkina ywowim. Mi ta mi aiirin piugan kwiran inkamki bi mriigim Livai simiir kamim sima mriigim.

Mana Mana dimin whirni inigin. Biya iya Moses siya Isrel simiir iikam imaka nwowin mi sima ina haiburgikim nu Isib hirin. Mi sima maeyau siiyin apa niinga siir hir nwokim mi sima naemin karamaeka. Mi Adi Komii siya simiirsi naingwoyimiyokim mi siya inokiiinokim simiirin nae pa hauugi. Mi ti naeyim sima nugakarar hainakiyokiwokim mpa hainami simiir omaka hiriir mpa naei mi sima pi wadieyar nwowi. Min kig Eksodas 16:14-21 mi Nambas 11:7-9 Tikinim yim ini biyan Yokwo Komiiya saiir nwowim. Mhoiya iya Jisis siya nwowa, siya hiniina boinkin. Karargin ti naeyin ninomor kou hiranin. Mi iikamim ti naeyin siir naei mi sima wadieya nwowi mi inokiiinokim wi hiriiriyar nwoyokiyokikaeyami. Siya hiniina boinkin. Min kig Jon 6:46-51.

Isrel Isrelin Juda simiir nuin siir inigin. Iya simiir brougaeyin Jepok siyar niki owa, Adi Komii siya siir inigin Isrel siir asi nakiugin. Mi mhoiya sima maingimainga ha nwowim ti inig iirimin mi ina boinim, krima Isrelni yinisimkina Juda iikamim sima min boinkim, simiir nuin siir inigin Isrelkin.

Juda Juda yio Isrel simiir iikamim simiir inig whir ieya. Mi iikamim Isrel hiranin simiir brougae nwirin Juda siyairgin. Siya Jepok siir yinisimkin. Juda Isrel simiir piugan kwir aeya. Mi Isrel simiir Inkam Komii Komiiyim simiir kigiraowim Juda piugana saiir hirirankinairgin. Mi Juda simiir piuganim iur kwisko.

Judia Judia yio Isrel simiir nu haimii whirkin. Mi siir yaimwoki yaimwowa hiniinga. Inkamin Adi Komii siya nimbingiyin idowiya napmriiyam mi siya. Mi sima hiriinan asi dapi Jisis. Mi Adi Komii siya nimbingikin siirin mi siirin ha nikropkikin iikamim simiir dimin bibiyeyim simiirsi naowim. Mi sima siirin Kraisi asi dapkim.

Rom Romn yio om komii whirkin. Ti omin tiriinanin ina niki oyokiyokiiyin mi ini nu komii Itali hir nwowin. Biya Rom sima kasakasa rani mi sima pi iki nu nhirim simiirar mi ami mi pi yai simaka ninii mi simiirin pi sima niyopakaiyiwi mi simiir nuin pi sima kigiraowi. Iya Jisis siya niki owa mi Isrel simiirin Rom sima kigiraokim. Mi tariinanin sima hiriinan tir tani.

Sam Sama ya biyan Yokwo Komii kwira saiir yokwo kwiraka. Mi Inkam Komii nu kigiraowiyin Devid mi iikamim Isrel hiranin ninokninkakim sima winka. Mi ta yokwo sama iya iikamim sima Adi Komii siir inig hainaniyim pi saiir mwai imiir kigmak waowi.

Sadyusi Sadyusi kamim sima Juda simiirar isid whirkin. Mi simiir kam whiekak nhirim sima omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiirar mriigim. Mi iriipa hiriinan simiir nhirim kaunsel kamargim. Farisi mi Sadyusi simiir siyiuim iripa rani, ini yapayapa ywowim mi simasima io asi ninwo anwowi. Mi Sadyusi sima hiniina boinkim, iya iki iikamim naonamiyim sima ie hiranki bi swoki insiin idwovikim. Niingaka. Simiir

kwoinbudin hindira kiguguguskikin. Mi sima ha naingwowi Adi Komii siir om hiran iikam karamaeka mi Didu naopwai mi niksisaedi adi komii karamaeka. Mi dimin taeminim nimbiamiyim sima hinina naingwowi, yim inkamki diriraerari, yim Adi Komii siya nonkwoko rani. Niingaka.

Sisa Sisa yio Rom simiir yaiginga. Saiir yaimwoki yaimwowa hininga. Nu kigriraowan Inkam Komugin.

Wain Wainin yio hinina diriraerarin. Inkamin pi paeyin grep nikuwiyin pi siir nid imiir whinhal. Mi ti paeyin pi siir hii imiir nonkwo nhaknaokainawidi. Mi iki iya saeya whibaomaigiyim mi sima saiirin pi haningi kwiyaei. Mi Juda sima kwiyae op miyik karamaeka. Mi iya sima nae naeyim pi ta op wain anaka naekwiyaei. Mi iikamim ta wain op aiirin homgak kwiyaeanaeyim mi sima pa kwiyae whaowaenami.

Baptais Baptaisa ya Yokwo Komii saiirin hinina winboinka, Jon siya iikam kasakasa bi baptais haiginiugin ie Jodan hiran. Mi Jon siya simiirin hinina boinkin, kima kimiir dimin biyeyim simiirin digiumii haimriyugik mi iikamim irira nwonwira wa nwoki ninoknankinim sima digiumii bidi haimriyugikim simiir dimin biyie imiirin. Mi iikam nhirim yipiki Jisis Kraisiir simiir naingwo tibmiiyim mi baptaisa ya min nisiimauwi sima naingwo tibmiiyan iikam bidi ywowim. Mi baptais saiir yaimwoki yaimwowa hininga. Ti inkamin op baptaisiyin yio hinina nisiimauwi, siir kwoinin bidi kisina haigiyin mi dimin biyeyim siya tirim digiumii bidi haimriyugikin.

Hosana Hosana inigin yi min boinkin inkamin inigakin siir nokboinmairikin. Yi hiniingin siir inig mwokimwoin Adi Komii siya wi siir nwoki hainan prapraskiyim.

Pailat Pailat siya Rom simiir nu kigriraowan inkam komii nwokin, yipiki biya omwai niki waiyan. Iya Jisis siya nwowa Pailat siya Isrel simiir iikam imiir kigriraokin.

Pasova Pasova ya Judain iikamim simiir ii komii kwir aeya. Mi ta iya iikam whiekakim mi bi miriigim. Mi sima Jerusalem hiriir yam mi iiyim iriiryarkwisa ywo. Mi Adi Komii siir inig iir hainan mi nae komiia ina yaeya. Iya biya simiir yidiwi wanwiyaeiyim nu Isib hir haiyim hik mi Adi Komii siya simiir whindiriraerarkikin mi sima nu Isib siir haiburgikin mi ina yamim. Mi ta hiriinan sairisika biwi biwiyim sima ta pasova iya saiirirar naingwowikim mi pi Adi Komii siir inig iirar hainani.

Pentikos Pentikosa ya ii komii kwir aeya piu siisiya. Isrel hiran iikamim sima nonkwowiya biwi biwiyim sim. Mi iya pasova iya dig nwokiya wik iriiryarkwiso sowiir mhoyia ii Pentikosa pa nimbiamii. Iya sima numiran sasaeyim sim ningugu haiyim mi bali, ta iya saeya pentikos iya. Mi ta iya iikam whiekakim sima Jerusalem hiriir namikin mi pi omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir napninopkainamiyim mi naeyim pi Adi Komii siir hauwi. Pris inkamim sima wraisu pa nisom hii pa nanagi mi pa nankin imiiaeki Adi Komii siir iikamim simiir dimin biyeyim simiir haiyopriimdiyumigiyim. Taka iya ya iikamim naingwo tibmiiyim simiir ii komii wararga. Siyiu hiniingin sima tiriyyin. Iya Jisis siya naowa mi siya ina swoki insiin idwovin mi ini ninomor kouwa hiriir yamim. Mi mhoyia kamim siir kigna miriyyim sima omaka iruwar nidwokai omamirkin Adi Komii siir naeyiu iirim. Adi Komii siir naeyiun ha nitin mi kirie simiir yauni hauuni. Mi sima ini yaiginpai yaiginpaiyim simiirar boinamim. Iya sima hiriinan boinim iikam whiekakim sima Kraisiir siir yaiya ini simiir yaigim aiirar wakaekiyim. Mi ta ii aiirin iikamim naingwo tibmiiyim simiir siyiuun ini komiia ywokiyyin mi ta iya ya iikamim naingwo tibmiiyim simiir ii komii aeya piu siisiya. Min kig Apospel 2

Wit Witin yio naekin. Mi witnidim numar komii aiir nankiniyim sima raisnan whaknainikim. Mi iya witnidim wai nwowiyim sima pa ninguguhai mi sima simiirin pi siiyaka nobrombropi mi sima nanagiyim mipi bret nimbiyami mi sima pa naei.

Yis Yisin yio iikamim sima ninkin pridaiya iya sima bret nonkwokwowyim. Sima yisin yipa haii mi yipa pridgi witplaua aka. Iya sima hiriinan tiriirim, bretin yipa niyopinaini mipi komiia nwoki. Iya Jisis siya iikamim simiir nowomwarkaiyuwiyim siya ii nhirim boiniyio yai nhirim yipi yis siirar boini. Ta yaiya saiir yaimwoki yaimwowin hiniinga. Yisin yio miyik rani.

Amen Amena ya hiniinga. Min kig Rom 1:25,9:5, 1Korin 14:16 2Korin 1:20. Juda simiir yaigina ya hiniina boini, "Ti diminin siya dimbiyam saeya kaimwoarga" Mi iya inkam nwirki sriiyim Adi Komii siirim mi iki iikam nhirim sima pi iripa kwoinar nwoki mipa boinki, Amen.

Yaowae Adin ninomor kouwanki nitkin Bidi bidiniyarin Profet inkam nwirin siir inigin Danielkin siya inigin min daphaiginugin inkamin yipiki Adi Komii siya nikropkiyin siir iikamim simiir nanmaiwarkainaim mi simiir dimin biye imiir haiyopriimdiyumiigiyim. Siir dimin mwoki mwowin yio ini Kraiis siir hiriinan ywowin. Jisis siya ti inigin siya siyar swoki kwaboinakin. Mi iya Jisis siya, siya siyar swoki dapnain Yaowae Adin ninomor kouwanki nitkin, siya boin siyairgin inkam Adi Komii siya nikropkiyin mi yipikin Adi Komii siir kiriekakin. Siya inkamargin mi iriipa Adi Komiiagin.